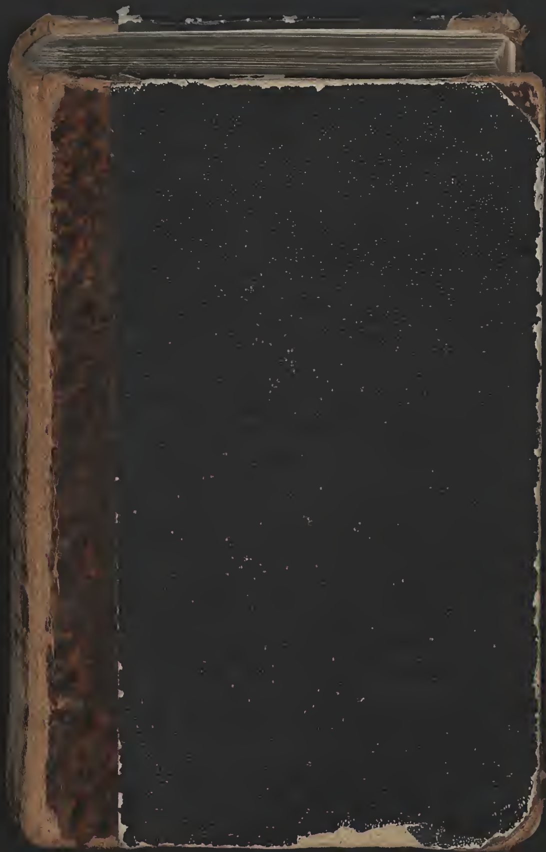

J. B. Magruder.

LOVSAMLING FOR ISLAND.

INDEHOLDENDE

Udvalg af de vigtigste ældre og nyere Love og Anordninger, Resolutioner, Instructioner og Reglementer, Althingsdomme og Vedtægter, Collegial-Breve, Fundatser og Gavebreve, samt andre Aktstykker,

TIL OPLYSNING OM

ISLANDS RETSFORHOLD OG ADMINISTRATION

I ÆLDRE OG NYERE TIDER.

Samlet og udgivet

af

Oddgeir Stephensen, og **Jón Sigurðsson,**
Etatsraad og Directeur for det islandske Departement. Archivar og Althingsmand.

SYVENDE BIND.

1806—1818.

KJÖBENHAVN.
Forlagt af Universitets-Boghandler Andr. Fred. Höst.
Trykt hos S. Trier.
1857.

Cancellie-Skrivelse til **Stiftamtmanden og Biskoppen over Island**, ang. **Reykjavík Domkirkes Klokker.** Khavn den 11. Januar 1806. — 1806. 11. Januar.

Canc. 1. Departem. Brevb. 1806, Nr. 58.

P. M. I Anledning af, at bedre Klokker vare fornödne for Reikevig Domkirke, har Islands Stiftsövrighed i en hertil indkommen Skrivelse anholdt om, at de 3 den forrige Reikevigs Kirke tilhörende Klokker, som til Vidöe Capel vare henbragte, maatte, da sidstnævnte Capel letteligen kunde undvære samme, igjen restitueres forommeldte Domkirke. Foranlediget heraf undlader man ikke tjenstligst at melde, at der imod det Ansögte efter Omstændighederne Intet haves at erindre. — Det kgl. Danske Cancellie den 11. Januar 1806.

Cancellie - Plakat ang. **fremmede Lotterier.** Khavn den 24. Januar 1806. — Denne Plakat, hvis fuldstændige Titel er: „Plakat angaaende Forbud mod fremmede Lotterie-Planers Indförelse i offentlige Blade" (under Straf af 50 Rd. Mulkt til Stedets Fattigkasse, ifölge kgl. Resol. 17. Januar) — er publiceret ved Landsoverretten i Island den 2. Juni 1806 og i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1806. — Canc. 2. Depart. Registr. VII, 20 (1806, Nr. 73). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1806, S. 6. Schou XIV, 493. Colleg. Tid. for 1806, S. 58-59 (med Datum 25. Januar). 24. Januar.

Kongelig Resolution ang. **Control med de islandske Opmaalinger.** Khavn den 24. Januar 24. Januar.

1806. 24. Januar. **1806.** — Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 87, Nr. 11.

Istedetfor den afdöde Justitsraad og Committeret i Vort Rentekammer, Wadum, og den for Friderichsborg Amt udnævnte Amtmand Arctander, overdrages herved allern. Amtmand og Committeret Arentz og Over-Landinspecteur Ehlers, i Forening med Justitsraad og Professor Bugge, at gjennemgaae og bedömme de Korter, Beregninger og astronomiske Observationer, som til Rentekammeret indsendes af de Officierer, der ere antagne til at opmaale de islandske Kyster og Havne. — Kjöbenhavn den 24. Januarii 1806[1].

[1]) Communication til de i Resolutionen Udnævnte i Rentek. Skriv. 1. Februar 1806 (Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 217—219). — De kgl. Resolutioner for Aaret 1806, som angaae den islandske Opmaaling, ere fölgende: 1) Resol. 3. Januar (Resol. Prot. sst. Nr. 2), hvorved de ved denne Opmaaling ansatte Lieutenanter Wetlesen, Frisach og Smith tilstaaes hver et aarligt Tillæg af 50 Rd. til deres Lön fra den Tid hver af dem blev ansat ved Opmaalingen: „at udrede paa samme Maade som de övrige Udgifter i Anledning af denne Opmaaling" (Communication derom i Rentek. Skriv. 7. Januar og 1. Marts 1806. Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 209—210 og 244—245). — 2) Resol. 28. Marts (Resol. Prot. sst Nr. 32), hvorved 100 Rd. bevilges til Hjelp til Hestes Anskaffelse for Lieutenant Smith, „der kan udredes paa samme Maade som de övrige Udgifter i Anledning af bemeldte Opmaaling" (Communication til Lieutenant Smith og Landfogden 5. April. Copieb. sst. Nr. 318—319). — 3) Resol. 18. April (Resol. Prot. sst. Nr. 41), hvorved en Ekströmsk Cirkel med dobbelt Inddeling tillades anskaffet til den islandske Opmaaling for 150 Rd., der skulde udredes paa samme Maade som de övrige Udgifter ved Opmaalingen. — 4) Resol. 25. April (Resol. Protok. sst. Nr. 47), hvorved Lieutenant Wetlesen godtgjöres aarlig fra 22. Juni 1804 84 Rd., hvormed hans Gage vilde have været forögfootnote, dersom han havde vedblevet at staae ved Ingenieurcorpset; hvilken Godtgjörelse skulde „udredes paa samme Maade som de övrige Udgifter til den islandske

Cancellie-Circulaire til samtlige Stiftamtmænd og Amtmænd m. fl., samt Biskopper, ang. Jordemödres Anmeldelser af dödfödte Börn. Khavn den 25. Januar 1806. — Dette Circulaire angives ikke udtrykkelig at være sendt til Island, men er her optaget paa Grund af dets Sammenhæng med Canc. Circ. 24. Decbr. 1802. Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Departem.) Brevb. 1806. Nr. 160, jevnf. 2. Departem. Brevb. 1806, Nr. 160 og 5. Departem. Brevb. 1806, Nr. 123—164. — Original-Aftryk som „Circulaire" paa et Heel-Ark. Colleg. Tid. 1806, S. 75—77; Fogtm. VI. 13, 417—418. 1806. 25. Januar.

P. M. Ved dette Collegii Circulair-Skrivelse af 24. December 1802 er det blandt Andet bestemt, at enhver Gjordemoder skal, under Mulkt af 5 Rdlr. for hver Gang hun forsömmer det, anmelde for Præsten ethvert Barn, ved hvis Födsel hun har været brugt, og som enten kommer dödt til Verden, eller döer inden 24 Timer efter Födselen. — Denne Mulkt skulde altsaa uden Forskjel erlægges af enhver Gjordemoder, saavel paa Landet som i Stæderne. — Men da det for dette Collegium er andraget, at de, som paa Landet udöve Födselshjelp, i Almindelighed ere fattige Koner, som for deres Umage enten nyde ingen, eller dog ikkun liden, Betaling, samt da disse Födselshjelpersker ofte have en Vei af 1 à 2 Mile at gaae, for at kunne gjöre den befalede Anmeldelse for Præsten: saa finder man det, med Hensyn til disse Omstændigheder, billigt, at de, der paa Landet praktisere som Gjordemödre, ikke ansees med saa stor Straf, i Tilfælde af Anmeldelsens Efterladelse, som Gjordemödrene i Stæderne, der uden Vanskelighed kunne opfylde de dem i Henseende til den omhandlede Anmeldelse paalagte Pligter. — Man skulde derfor herved tjenstligst melde til fornöden Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at den, for Forsöm-

Opmaaling" (Communication til W og Landfogden 3. Mai. Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 348).

1806. melse af at anmelde dödfödte Börn for Præsten, ved
25. Januar. dette Collegii ovennævnte Circulair-Skrivelse af 24. December 1802 bestemte Mulkt af 5 Rdlr. herefter alene skal finde Sted for Gjordemödrene i Stæderne, og at derimod de, som udöve Födselshjelp paa Landet, hvad enten de ere examinerede eller uexaminerede Gjordemödre, naar de gjöre sig skyldige i saadan Forsömmelse, ikkun skulle ansees med en Mulkt af 1 Rdlr. for hver Gang. — Det kongelige Danske Cancellie den 25. Januari 1806.

28. Januar. **Medicinal-Taxt** for Apothekerne i Danmark og Norge. Khavn den 28. Januar 1806[1]. — Denne Medicinal-Taxt findes vel ikke at være sendt til Island, men er her bemærket i Henhold til For. 14. Juni 1805; jevnf. Instruction 10. Mai 1772 og For. 26. Juli s. A. — Den er udgiven med Titel: „Taxa seu pretium tam simplicium quam compositorum juxta Pharmacopoeam Danicam, ɔ: Medicinal-Taxt, hvorefter Apothekerne i Danmark og Norge skal sælge de i Pharmacopoea Danica anförte Simplicia og Composita. Efter kongelig Befaling udgiven af det kongelige medicinsk-chirurgiske Sundheds-Collegio i Khavn". Khavn 1806. 4to. Rubr. hos Schou XIV, 493—494. — Taxten er bifaldet ved kongel. Resol. 3. Januar 1806 (Canc. 2. Depart. Forest. Protok. 1806, Nr. 6, S. 21—24; Coll. Tid. 1806, S. 36—37; Fogtm. VI. 13, 387—388), hvorved tillige bestemmes: „at Sundheds-Collegium aarlig skal ved November Maaneds Udgang bestemme, hvad Forandring der efter Omstændighederne bör gjöres i den anordnede Medicinal-Taxt for enkelte raae Materialier eller Simplicia, saavel i Khavn som for de andre Apothekere i begge Rigerne, og at til den Ende Provindsernes Apothekere skal henvende sig til Sundheds-Collegiet med Begjæring derom förend Udgangen af Oktbr. Maaned; hvorefter de saaledes af Sundheds-Collegio gjorte Forandringer skal indsendes til Cancelliet, for derefter at blive meddeelte samtlige Overövrigheder til videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende; samt at, naar de beskikkede Physici eller Provincial-Districtslæger forlange: at et eller andet Medicament, simplex eller

[1]) Taxt 11. April 1818.

compositum, udenfor dem, der i Pharmacopoea Danica ere anförte at skulle forefindes i ethvert Apothek, i Kjöbstæderne udenfor Kjöbenhavn, skulde der holdes eller forfærdiges, skal Apothekerne uden Vægring anskaffe eller tilveiebringe samme". 1806. 28. Januar.

Kongelig Resolution ang. Betaling for chirurgiske Elever hos Landphysikus[1]. **Khavn den 28. Februar 1806.** — I Finants-Collegiets Forestilling 13. Februar angaaende Civil-Reglementet for den sidste Halvdeel af Aaret 1805 bemærkes. at den ved Resolution 12. Mai 1783 trufne Bestemmelse, at Landphysikus i Island maatte antage tvende studerende Personer til Underviisning i Anatomie og Chirurgie, og at disse til Klæder og Underholdning maatte tilstaaes 60 Rd. aarlig, var bleven forandret derhen (Resolution 8. Juli 1796) at Landphysikus kun skulde antage een Lærling og derfor nyde 40 Rd. Fra den Tid var altsaa sparet 20 Rd. aarlig af det forhen Bevilgede. Men nu havde Landphysikus Klog andraget og Stiftamtmanden anbefalet, at Betalingen for den antagne Elev skulde forhöies til 100 Rd.; Rentekammeret derimod havde foreslaaet at forhöie Betalingen til 60 Rd. — Finants-Collegii Forestillinger med derpaa faldne kongelige Resolutioner fra Januar til Juni 1806, Nr. 74. — **Uddrag.** 28. Febr.

Efter at Vi af Vort Finants-Collegio have ladet Os foredrage de til Reglements-Forestillingen for den sidste Halvdeel af Aaret 1805 henhörende Forslage og Ansögninger, afgive Vi derpaa fölgende Bestemmelser:

.... 13) De Landphysikus i Island for en Lærling tillagte 40 Rd. aarlig foröges fra 1. Januar 1806 med et reglementeret Tillæg af 20 Rd. .... Kjöbenhavn i det Geheime Statsraad den 28. Februar 1806[2].

Cancellie-Circulaire til samtlige Stiftamtmænd, Amtmænd m. fl. i Danmark og Norge, ang. 1. Marts.

[1]) Canc. Skriv. 29. August 1829.

[2]) Rentek. Skriv. 29. Marts 1806 til Landphysikus Klog og Byfoged Frydensberg samt Cancelliet, hvorved Indholdet heraf communiceres. Rentek. Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 285-287.

1806. **Indretninger i Apothekerne. Khavn den 1. Marts**
1. Marts. **1806.** — Dette Circulaire synes ikke at være sendt til Island, og er ikke der publiceret, men er dog opstillet som Regel i Instructionerne for Landphysikus og Districts-Chirurgerne i Island 25. Febr. 1825 § 15. — Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Departem.) Brevb. 1806, Nr. 424. Original-Aftryk paa et Ark i Folio. Fogtm. VI. 13, 446.

P. M. I den nyligen udkomne Pharmacopoea Danica ere adskillige saavel Simplicia, som Composita og Præparata, hvilke, efter de Fremskridt Chemien i de senere Aar har gjort, have maattet faae nye og forandrede Navne, hvilke som oftest aldeles ikke ligne de i den ældre Pharmacopoea af 1772 brugte Benævnelser. — For at forekomme Uordener og Feiltagelser i den Henseende, der ofte kunde have meget skadelige Fölger, skulde man herved tjenstligst anmode (Tit.) behageligen at ville paalægge samtlige Apothekere i Deres Amt at forsyne ethvert Glas og enhver Krukke, Skuffe m. v. i deres Officiner med dobbelte Navne, nemlig baade de gamle forhen brugte, og de nye endnu ikke noksom bekjendte, Navne paa ethvert Simplex, samt Compositum og Præparatum, som den nye Pharmacopoea Danica indeholder. — Ligeledes vilde De behage herom at underrette ei alene Underövrighederne paa de vedkommende Steder, men ogsaa Lægerne, for at Overholdelsen af denne Bestemmelse ved de foretagende Visitatser nöie kan vorde paaseet. — Det kgl. Danske Cancellie den 1. Martii 1806.

1. Marts. **Rentekammer-Skrivelse til Amtmand Grev Trampe, ang. Handels-Tilladelse paa Budenstad. Khavn den 1. Marts 1806.** — At Capitain Mindelberg havde faaet den ham under 13. Juni 1801 bevilgede Tilladelse til at handle paa Budenstad (= Búðum) forlænget paa eet Aar, til Udgangen af 1806, dog saaledes, at han i næste Aar maatte være betænkt paa at tage Borgerskab og holde

Dug og Disk i en Kjöbstad, da det var under Ventilation om Grönnefjord (= Grundarfjord) skulde vedblive som Kjöbstad, eller nedlægges. — Rentek. Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 230. (Rentek. Skriv. til Mindelberg s. D., Copieb. sst. Nr. 229). 1806. 1. Marts.

Rentekammer-Skrivelse til den constituerede Stiftamtmand og Amtmand over Sönder-Amtet, Grev Trampe, ang. Control med Afgiftsvæsenet, m. v. Khavn den 22. Marts 1806. — Rentek. Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 262. 22. Marts.

Vel har det kgl. Danske Cancellie paa dette Kammers Anmodning, i Anledning af et Forslag fra den constituerede Landfoged, Byfoged Frydensberg, foranstaltet, at den förste Retsdag i Oktober-Maaned skulde være bestemt til Afgifts-Specificationers og Restance-Listers Thinglysning ved Landsoverretten i Island. Men da de Tilforordnede ved bemeldte Ret have, i Skrivelse til det kgl. Danske Cancellie, oplyst, at saadan Thinglysning ikke kan svare til Hensigten, nemlig, at erholde Vished om Rigtigheden af de Afgifter og Restancer, som Landfogden maatte opgive, efterdi ved Landsoverretten ikkun möde de, som der have Sager at före, saa har Kammeret tilkjendegivet det kgl. Danske Cancellie, at fornævnte Thinglysning af Restance-Lister og Afgifts-Specificationer ved Landsoverretten kan frafaldes. Men da det er fornödent, at med Landfogden, i Henseende til de Restancer, han maatte anföre, haves saavidt mueligt Control, saa maae vi tjenstligst anmode Hr. Greven om, for at Landfogdens Lister over udestaaende Restancer af Forpagtnings-Afgifter m. v. kunde med Vished af Stiftet attesteres, paa ny at lade almindelig bekjendtgjöre, hvad Kammeret ved Skrivelser til Stiftet af 20. Junii 1786, 5. April 1788 og 26. Februar 1791 har foreskrevet, samt forsaavidt Guldbringe Syssel angaaer at foranstalte Restancelisterne ved Herredsdommeren

1806. examinerede paa de der holdende Mandtalsthinge. — Rentekammeret den 22. Martii 1806 [1].
22. Marts.

22. Marts. **Rentekammer-Skrivelse til Amtmand Stephan Thorarensen, ang. Brugsjord for Præsten til Flugumyri.** Khavn den 22. Marts 1806. — At Gaarden Hjaltastaðir, med underliggende Hjaleie Hjaltastaðakot og Ödeplads Hjaltastaðahvammur, af Holum Bispestols Gods, hvorpaa ved Auktion den 12. August 1802 var budet 200 Rd., ikke skulde sælges, men indtil videre administreres paa Regning, da det var foreslaaet af Commissarierne,

---

[1]) Rentek. Skriv. af samme Indhold til Amtmanden i Nord- og Öster-Amtet dat. 19. April 1806; isl. Copieb. sst. Nr. 328. Stiftamtmand Trampes Bekjendtgjörelse 6. Oktbr. 1806, i Anledning af denne Skrivelse, trykt i Landsoverrettens Publicanda Nr. 2, S 6—7, lyder som fölger: „Bekjendtgjörelse. Ved Foranstaltningen af 2. Martii 1776 er det befalet samtlige Vedkommende, som til Landfogderiet indsende til de offentlige Kasser: Afgifter, Oppebörseler eller andre Indbetalinger, af hvad Navn nævnes kan, ved saa Indbetalingers Indsendelse til Landfogderiet ligeledes til Stiftet at indberette, hvormeget af dem indbetales til hver Kasse, samt hvormeget i rede Penge, ved Liquidation eller i Anviisninger. Gjentagne Gange er Foranstaltningen bragt i Erindring, men ikke desmindre har Stiftet maattet bemærke den ikke behörigen at vorde efterkommet. Thi vorder den herved atter bragt i Erindring, men maatte derhos tjene til Efterretning, at den eller de, som for Eftertiden maatte saaledes forsömme deres til Landfogderiet til de offentlige Kasser gjörende Indbetalinger til Stiftet at indberette, vil ufravigeligen blive anseet med den ved höikongelige Rentekammers Skrivelse af 26. Februar 1791 bestemte Mulkt af 4 Rd., ligesom den eller de ligeledes da og, iflg det höikongelige Rentekammers Skrivelse af 20. Junii 1786, maa forvente, i Tilfælde af en Landfogdens befindende Kassemangel, at dennes Qvittering ikke vil befrie ham eller dem fra at tilsvare det for Stiftet uanmeldt til denne indsendte Belöb".

at denne Jord skulde være fri Brugsjord for Præsten til Flugumýri og Hofstaðir. Rentek. Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 276. 1806. 22. Marts.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmand Stephan Thorarensen, ang. Salget af de saakaldte Hunavatns Ombudsjorder. Khavn den 29. Marts 1806. — At det bifaldes, at disse Jorder forsöges opbudne til Bortsælgelse ved offentlig Auktion „paa samme Vilkaar som forrige Holums Bispestols Gods" og med Forbehold af nærmere Approbation. — Rentek. Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 299 [1]. 29. Marts.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmand Grev Trampe, ang. Handel paa Olafsvík. Khavn den 29. Marts 1806. — At Kjöbmand Hölter tillades for indeværende Aar at före Handel i Ólafsvík, uden at etablere paa Grönnefjord (= Grundarfjord), dog saaledes, at han til næste Aar maatte være forberedt paa at tage Borgerskab, bygge, holde Dug og Disk og före stadig Handel i en Kjöbstad. Rentek. Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 307 (Skriv. til Kjöbmand Hölter, sst. Nr. 306). 29. Marts.

Cancellie-Circulaire til Stiftamtmanden, Amtmændene og Landsoverretten i Island, ang. Indberetninger om vànærende Domme. Khavn den 1. April.

---

[1] Amtmandens Bekjendtgjörelse 31. Januar 1807, hvorved Auctionerne berammes til 19. og 20. Juni s. A., er trykt i Samlingen af Landsoverrettens Publicanda Nr. 3, S. 11—12. — De Jorder, som skulde opbydes med tilhörende Qvilder, efter de samme Conditioner som det holumske Gods 13. Marts 1802, anföres der saaledes: 1) Neðri Torfustaðir; 2) Bergstaðir; 3) hálflendan Stóru-Reykir; 4) Saurar; 5) Kollufoss; 6) Svertíngstaðir; 7) Mýrar; 8) hálflendan Hreiðarstaðir; 9) Hnausakot; 10) Rófa; 11) Bjarg; 12) Hansstaðir (= Tannstaðir) í Hrútafirði med gammel Ödejord Saltvík; 13) Hlíð í Kirkjuhvamms Thingsogn; 14) Gröf; 15) Syðsti-Hvammur; 16) Múli; 17) Gauksmýri.

1806. 1. April. **1. April 1806.** — Publiceret ved Landsoverretten i Island 2. Juni 1806. Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1806, Nr. 677. Original-Aftryk paa et Ark i Folio. Fogtm. VI. 13, 476—477.

P. M. Da Hans kgl. Majt. paa dette Collegii allerund. Forestilling, under 21. f. M. har behaget allern. at resolvere: „At naar nogen med Rang, Titel eller Embedsværdigbed benaadet Person, ved Höiesteret eller Over- og Underretterne i Kongerigerne overgaaer Dom, for saadanne Forseelser, som enten for endeel eller aldeles kunne medföre Tabet af den borgerlige Agtelse, have ovennævnte Retter, saasnart Dom er falden, derom at gjöre Indberetning til Cancelliet, paa det at vedkommende Collegium derefter kan gjöre Hans Majestæt allerund. Forestilling om Sagen"; — saa har man ikke villet undlade herved tjenstligst at meddele (Tit.) denne allerhöieste Resolution, forsaavidt Dem angaaer, til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende. Det kongelige Danske Cancellie den 1. April 1806[1].

5. April. **Rentekammer-Skrivelse til den constituerede Stiftamtmand og Amtmand over Sönder-Amtet, Grev Trampe, ang. halvaarlige Beretninger om Jordebogskassens Status. Khavn 5. April 1806.** — Rentek. Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 321.

Foruden at det i Almindelighed er vigtigt for Kammeret, at være underrettet om hvad Penge-Beholdninger maatte være beroende ved Stiftet, og i Jordebogskassen, saa er saadan Underretning tillige fornöden, for deraf at kunne vide, hvorvidt Penge til Udgifternes Bestridelse

[1]) Ligelydende trykt Circulaire er under s. D. afgaaet til samtlige Stiftamtmænd, Amtmænd, Grever og Baroner i Danmark og Norge, samt til Stifts- og Landsoverretterne. Canc. Brevb. sst.

maatte behöves herfra oversendte, eller ikke, m. v. — 1806.
Vi maa derfor tjenstl. have Hr. Greven anmodet om, 5. April.
hvert Foraar med Postskibet, og i Efteraaret med Postkassen, at meddele Kammeret en ongeferlig Beregning over Indtægterne og Udgifterne, samt Beholdningen i det forlöbne Halvaar. Rentekammeret den 5. April 1806.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. Landskyld af forrige Holum Bispestols Jorder. Khavn 5. April 1806. — Rentek. Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 314. 5. April.

Sysselmanden for Skagefjords Syssel, Jon Espolin, har, som af hosfölgende hans Skrivelse behagelig vil erfares, forespurgt om, hvorledes Landskylden skal svares af Leilændingene paa det bortsolgte forrige Holums Bispestols Gods, samt hvor höi Landskyld han selv skal svare af den til Bolig for Sysselmanden udlagte Gaard Vidvig. Det maatte derfor behage Herr Amtmanden at tilkjendegive Sysselmand Espolin til Svar: at nærværende Leilændinge paa det bortsolgte Holums Bispestols Gods kan for deres Besiddelsestid ikke tilpligtes at svare Landskylden paa anden Maade end forhen, eller saaledes. som de dem meddelte Fæstebreve tilholde, hvorefter det og vil rette sig med Landskylden af Jorden Vidvig. — Rentekammeret den 5. April 1806.

Rentekammer-Skrivelse til Kronprindsen, ang. Falkefangsten i Island. Khavn den 12. April 1806. — Rentek. Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 325. 12 April.

Paa D. kgl. Höih. naad. Skrivelse af 4. d. M., betræffende blandt Andet, at det portugisiske Hofs Önske, at erholde Falke, ikke i et heelt Aar har kunnet opfyldes, ligesaa lidet som det russiske Hofs senere

1806. yttrede Önske, fordi der har været Mangel paa Falke,
12. April. maa Kammeret underd. formelde: at, istedenfor at tilforn aarlig blev hentet Falke fra Island, blev, i Anledning af at forrige Overfalkoneermester, Kammerherre Calmette, under 2. Maji 1794 tilkjendegav Kammeret, at et Falkeskibs Afsendelse til Island i samme Aar var fra Falkoneriets Side ufornöden, efterdi Hessen-Cassel, som efter rimelig Formodning var det eneste Hof, der vilde forlange Falke, kunde overlades 3 à 4 Stkr. fra H. Majts eget Falkonerie, den Foranstaltning truffet, at Kammeret skulde, forinden Postskibet gik herfra, underrettes om, hvorvidt Falke, og i saa Fald hvormange, for det fölgende Aar behöves indfangede, for at der kunde ved den Leilighed blive foranstaltet Falke indfangede om Vinteren forud, og frembragte til Reikevig næste Sommer ved Sanct-Hans-Dags Tider, naar det Skib, som blev fragtet til Falkenes Transport, som sædvanlig, kunde ankomme dertil; saaledes har man siden den Tid hverandet eller tredie Aar ladet Falke fange, og senest er under 10. April f. A. hertil indkommen Begjæring om Falkes Indfangelse, og Stiftamtmanden herfra under 20. s. M. tilskrevet det Fornödne om, at foranstalte, at 30 Falke kunne i den paafölgende Vinter blive indfangede, ligesom og videre nu, som sædvanlig, det til Transporten behövende Skib afsendes herfra ved Udgangen af næste Maaned, saafremt ikke med det hver Dag fra Island forventende Postskib skulde indlöbe saadanne Efterretninger om Tilstanden i Landet, eller Omstændigheder, som havde hindret Falkes Indfangelse. — At det portugisiske og russiske Hof ikke kan blive forsynet med Falke, förend der sidst i Augusti eller först i Septembr. Maaned kommer nye Falke fra Island, har sin Grund i, at da der sidste Gang, i Aaret 1803, blev föiet Anstalt til at hente Falke fra Island, bestod den hele Fangst i 3 Falke, som kostede over 2600 Rdlr., da saavel Falkene som Ryperne, hvormed Falkene fanges, vare efter Stiftamtmandens derom

givne Beretning formedelst den indtrufne haarde Vinter uddöde af Hunger. — Rentekammeret den 12. April 1806. 1806. 12. April.

Cancellie-Skrivelse til den constituerede Stiftamtmand, Grev Trampe, og Biskop Geir Vidalin, ang. Ydelser til Præst og Kirke i Holum Stift. Khavn den 19. April 1806. — Cancell. 1. Departem Brevb. 1806, Nr. 652. 19. April.

P. M. I Anledning af den fra Amtmand Thorarensen hertil indkomne Forestilling af 19. Septbr. 1804, angaaende at Kirkerne og Præsterne i forrige Holum Stift maatte, ligesom i Skalholt Stift, for Fremtiden oppebære: de förste den saakaldte Lysetold, og de sidste Dagsværk af Tjeneste- og Husfolk, samt Andre, der tiende 60 Alne og derover, over hvilken D. Höiærv. under 31. August 1805 har afgivet Deres Betænkning, skulde man, efter herom at have correspondered med det kgl. Rentekammer, til behagelig Efterretning tjenstlig tilmelde Hr. Greve og D. Höiærv., at da disse Ydelser efter de meddeelte Oplysninger ikkun præsteres efter gammel Vedtægt i Skalholts Stift, saa er Cancelliet med Rentekammeret enigt i, at det er betænkeligt, at der i forrige Holums Stift, hvor denne Vedtægt ikke forhen er fulgt, skulde paalægges Almuen nye Paabud. — Det kongel. Danske Cancellie den 19. April 1806.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmand Stephan Thorarensen, ang. Handels-Tilladelse paa Raufarhöfn. Khavn den 26. April 1806. — At Rentekammeret, paa Grund af den Besværlighed, som det medförer for Indbyggerne i Norder-Syssels östre Deel at handle paa Húsavík, har tilladt Örum & Wulf, som etablerede Kjöbmænd paa Húsavík, at drive Handel paa „Röverhavn" (= Raufarhöfn), dog uden at dem tilstaaes det af dem ansögte udelukkende Privilegium paa saadan Handel. — Rentek. Isl. Copieb. 26. April.

1806. Litr. Ö, Nr. 343 (Skrivelse til Örum & Wulf om samme Gjenstand, Copieb. sst. Nr. 342).

26. April.

30. April. **Forordning angaaende Over-Admiralitetsretten. Khavn den 30. April 1806**[1]. — Emaneret igjennem Admiralitets- og Commissariats-Collegium, men iövrigt ikke sendt til Island eller der publiceret. — Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1806, S. 15-20; Schou XIV, 510-514. Colleg. Tid. 1806, S. 305—312.

FORORDNING, indeholdende Over-Admiralitets-Rettens Instruction.

Vi Christian den Syvende &c. G. V. Krigsartikelsbrevet for Landtjenesten ved Sö-Etaten[2] handler vel i dets 762. § om Over-Admiralitets-Retten, men bestemmer ikke nöie nok, enten Rettens Form eller Rettergangsmaaden, eller hvilke Sager derunder skulle henhöre. — Paa det at i disse Henseender kan haves en fast Regel, og da Vi derhos finde det hensigtsmæssigt, at Over-Admiralitets-Rettens Virkekreds udvides til alle de Sager, hvilke efter deres Natur og de Særkundskaber, som til deres Paakjendelse udfordres, beqvemmere kunne behandles der, end ved de ordentlige Overretter; saa ville Vi, at efterstaaende Instruction for Over-Admiralitets-Retten skal af alle Vedkommende fölges:

I. CAP. *Om Over-Admiralitets-Rettens Indretning og dens Lemmer.* — 1) Over-Admiralitets-Retten skal bestaae af fölgende Dommere, nemlig: a) samtlige Deputerede i Vort Admiralitets- og Commissariats-Collegio, eller i det mindste tre af de Deputerede, som da ansees for at udgjöre Collegium; b) Vor General-Auditeur i Sö-Etaten, og c) een Assessor af Vor Höiesteret. Men naar General-Auditeuren tillige er Deputeret i Admiralitets- og Commissariats-Collegio, indtræde tvende Höiesterets-Assessorer udi Over-Admiralitets-Retten. — 2) Justits-

[1]) Reglem. 1. Mai 1848.
[2]) 29. Juli 1756.

Secretariatets Forretninger forestaaes og udföres ved Admiralitets-Secretairen. — 3) Retten skal holdes i Vor kongel. Residents-Stad Kjöbenhavn. — 4) Ingen Kjendelse eller Dom maa afsiges af et mindre Antal Dommere, end det, som i 1. § er fastsat; og naar Stemmerne af de voterende Rettens Lemmer ere lige, bliver den Överstes den afgjörende. Iövrigt, dersom Nogen af de Fornævnte enten formedelst Sygdom eller andet lovligt Forfald ikke skulde kunne indfinde sig i Retten, maa dog ingen Sag desformedelst lide Ophold. Men naar Tilfældet skulde træffe nogen af Höiesterets Tilforordnede, da har Justitiarius, saasnart han derom underrettes, strax at tilsige en anden af Rettens Lemmer at træde i dens Sted, som af fornævnte Aarsag ei kan möde; og naar General-Auditeuren skulde have saadant Forfald, ville Vi selv udnævne en paalidelig Mand til at tage Sæde i Retten paa hans Vegne. — 5) Over-Admiralitets-Retten skal være den sidste Instants i alle de Sager, som ere Gjenstande for dens Paakjendelse. — 6) Sö-Krigs-Procureuren skal udföre alle de Sager, i hvilke han af Vort Admiralitets- og Commissariats-Collegio befales, og iövrigt holde sig den ham givne Instrux efterretlig. — 7) I denne Ret maa ellers ingen Sagförere möde, uden Advocaterne af Höiesteret, og de Procuratorer, der ere beskikkede ved Lands-Over- samt Hof- og Stads-Retten.

1806. 30. April.

II. Cap. *Angaaende Over-Admiralitets-Rettens Virkekreds, og hvilke Sager der skulle höre under denne Domstols Paakjendelse.* — 8) Til Over-Admiralitets-Retten skulle de vedkommende underordnede Retters Domme, i Tilfælde af Paaanke, indstævnes, i fölgende Slags Sager, nemlig: a) alle de, der angaae fremmede Skibes Anholdelse eller Opbringelse, det være sig formedelst Kaperie, Söröverie, ulovligt Fiskerie paa Vore Floder og Strömme, eller nogen anden Krænkelse af Vor Territorial-Ret paa Vore Kyster, af hvad Navn det maatte være; dog skulle de Forholdsregler, der ere bestemte

1806. i Vort Reskript af 10. November 1779, iagttages, naar
30. April. noget neutralt Skib er blevet opbragt af en anden fremmed Nations Krigsskib eller Kaper, saa nær ved Vore Kyster, at Opbringelsen, iflge bemeldte Reskript, ansees at være ulovlig; — b) alle de, der angaae Lodsvæsenet, eller Lodsernes Rettigheder og Pligter, forsaavidt samme höre til Afgjörelse ved Rettergang; — c) Skifteretternes Behandlinger i Friderichsværn og paa Christiansö; — d) den combinerede Rets Domme i de Sager, som angaae Sö-Etatens civile Betjentes Embedsförelse; — e) Domme i Convoi-Sager, hvilke ved Forordningen af 2den November 1798 ere henlagte under Over-Admiralitets-Rettens Paakjendelse; — f) ligeledes de Sager, ved hvilke Nogen tiltales for Misbrug af Vort Flag og Vimpel.

III. Cap. *Angaaende Rettergangsmaaden, samt Kald og Varsel.* — 9) Stævningerne til Over-Admiralitets-Retten udfærdiges i Rettens Navn og under Admiralitets- og Commissariats-Collegii Segl, med Secretairens Underskrift. — 10) Den, som vil indanke nogen Dom eller Retsforhandling til Over-Admiralitets-Retten, skal til Secretairen indgive et af ham selv eller hans Fuldmægtig underskrevet Udkast til den Stævning, der forlanges, hvorefter denne uopholdeligen af Secretairen udstædes. — 11) Naar da Stævningen er bleven lovligen forkyndt for de Vedkommende, leveres den til Secretairen, som, efter Admiralitets- og Commissariats-Collegii Ordre, tegner Berammelsen derpaa til Sagens Foretagelse, hvilken Citanten besörger forkyndt, med Aftens Varsel, for den indstævnte Part, eller dennes Fuldmægtig i Kjöbenhavn. Og paa det at Citanten kan være underrettet om, hvo den er, for hvilken Berammelsen her paa Stedet bör forkyndes, skal den Indstævnte, eller dennes Sagförer, saasnart Sagen er bleven ham overdragen, melde sig hos Secretairen, hvor da Citanten erholder den i saa Henseende fornödne Efterretning. — 12) Dersom Nogen, der er lovligen indstævnet til Over-Admiralitets-Retten,

efterlader at melde sig hos Secretairen paa den i sidste § foreskrevne Maade, skal Sagen dog foretages og fremmes ifölge Stævningen, uagtet Berammelsen ei er bleven forkyndt, og den Vedkommende maa da tilskrive sig selv den Skade, som kunde flyde af hans Forsömmelse. — 13) Varselstiden for Stævningens Forkyndelse til Over-Admiralitets-Retten skal være: i Sjælland 14 Dage, i Fyens og Lollands Stifter 21, og i Jylland 28 Dage. I Henseende til Norge, Hertugdömmene, Colonierne og udenrigske Steder, skulle de Bestemmelser, der indeholdes i Forordningen af 3. Junii 1796, dens 6. (*rett.* 5.) Capitels 16. §, tjene til Regel. I Henseende til Convoi-Sagers Indanke for Over-Admiralitets-Retten forholdes efter Forordningen af 2. November 1798. — 14) Paa det at der ikke skal skee Ophold med Stævningers Udfærdigelse i de Sager, der indankes fra Retterne paa Vore Colonier udenfor Europa, skal den höieste Övrighed sammesteds være bemyndiget og pligtig til, paa Over-Admiralitets-Rettens Vegne, at udstæde de Stævninger, som der maatte behöves; hvorefter den vedkommende Övrighedsmand uopholdeligen sender det til ham indgivne Udkast til Vort Admiralitets- og Commissariats-Collegium. Paa lige Maade skal der forholdes i Tilfælde af Sagens Indstævning fra Island, Færöe og Grönland. — 15) Sagförelsen skal være skriftlig. Iövrigt ville Vi, at Vore Lovgivninger om Rettens vedbörlige Pleie skulle i alle Dele, hvor samme er anvendelig, paa det nöieste efterleves og overholdes. — 16) Over-Admiralitets Rettens Lemmer skulle give deres Vota skriftligen, og naar disse i Retten ere blevne samlede, forfatter General-Auditeuren, efter de fleste Stemmer, Dommen; hvilken offentligen oplæses af Protokollen for Parterne ved General-Auditeuren, og derefter udstædes under Admiralitets- og Commissariats-Collegii Segl, og den överste af Over-Admiralitets-Rettens Lemmers Haand. Det fölger ellers af sig selv, at Vota ligeledes

1806.
30. April.

1806. indföres i en dertil indrettet Protokol. — 17) Ingen Sag
30. April. maa indkomme for Over-Admiralitets-Retten, der angaaer en ringere Sum eller Værdie, end de, der kunne antages til Paakjendelse i Höiesteret. — 18) Over-Admiralitets-Rettens Domme exeqveres paa samme Maade, som de, der afsiges i Höiesteret. — 19) Ved Over-Admiralitets-Retten svares ndi Rettens Gebyhr det Samme, som ved Lands-Over- samt Hof- og Stads-Retten. — Hvorefter de Vedkommende sig allerund. have at rette. Givet i Vor kongelige Residents-Stad Kjöbenhavn den 30. April 1806.

3. Mai. **Rentekammer-Skrivelse til den constituerede Stiftamtmand og Amtmand over Sönder-Amtet, ang. Veivæsenet i Island. Khavn den 3. Mai 1806.** — Rentek. Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 351.

Vi paatvivle ikke, at Hr. Greven jo med os vil befinde, at det islandske Veivæsens Indretning og Forbedring er en Sag af yderste Vigtighed. Hvad i den Henseende er foreskrevet ved Reskr. af 29. April 1776 forekommer os vel at kunne, efter Landets Locale, være tilstrækkeligt til Öiemedets Opnaaelse. Men da det dog er at befrygte, at det ikke har virket tilstrækkelig til Formaalet, saa maa vi tjenstl. anmode Hr. Greven om, at ville behagelig derom meddele os Underretning, samt tillige tage under Overveielse, og efter Befindende meddele os Deres nærmere Forslag, om det findes fornödent heri at gjöre nogen Forandring, eller at föie nogen ny Foranstaltning. — Rentekammeret den 3. Maji 1806[1].

3. Mai. **Rentekammer-Skrivelse til den constituerede Stiftamtmand og Amtmand over Sönder-Amtet,**

---

[1]) Ligelydende Skrivelser mut. mut. s. D. til begge Amtmændene, Copieb. sst. Nr. 352—353.

ang. **Tiendevæsenet i Island. Khavn den 3. Mai 1806.** — Rentek. Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 354. 1806. 3. Mai.

Iblandt Andet er dette Kammer bleven opmærksom paa den i Island nuværende Indretning med Tiendens Ydelse efter Biskop Gissurs Statut og Reglementet af 17. Julii 1782, og da denne Indretning forekommer os meget feilfuld og odieus, idet at Ydelsen skal beroe paa Vedkommendes Angivelse af deres Formue, der ikke er at controllere, finder Kammeret, at det fortjener at tages under nærmere Overveielse, om denne Ydelse ikke kunde reguleres paa en anden mere jævn og sikker Fod. Til dette Formaal maae vi tjenstl. anmode den constituerede Stift- og Amtmand over Sönder-Amtet om, at ville fra Sysselmændene, og ved dem fra Hrepstyrerne indhente, fra de förste Efterretning om, hvad Skiftetienden, og fra de sidste: hvad Tienden til de Fattige i en Rad af nogle, i det mindste 5 Aar, har belöbet; hvilke Efterretninger vi formode maa kunne haves af Sysselmændenes Mandtalsböger, da de hæve Kongens Anpart af Skiftetienden, samt af Hrepstyrernes Mandtaller eller Lister, da de indcassere de Fattiges Tiende. Disse Underretninger önske vi os saasnart muelígt tilstillede, tilligemed Hr. Grevens gode Betænkning. — Rentekammeret den 3. Maji 1806[1].

Forordning for Danmark og Norge, ang. Omkostningers Udredelse ved Indqvartering, m. v. Khavn den 9. Mai 1806[2]. — Denne Forordning, hvis fuldstændige Titel er: „Forordning for Danmark og Norge, angaaende hvorledes der skal forholdes med Indqvartering og det videre, som bliver at udrede i Tilfælde af overordentlige Troppeforsamlinger" — synes ikke at være sendt til Island, 9. Mai.

[1]) Rentek. Skriv. mut. mut. til begge de andre Amtmænd s. D. Copieb. sst. Nr. 355—356.

[2]) kgl. Resol. 18. Juli 1806.

1806. og er ikke der publiceret, da den eneste (her anförte) Paragraph, som berörte Island, er for dets Vedkommende hævet
9. Mai. ved kgl. Resol. 18. Juli 1806. — Canc. 2. Departem. Registr. VII, 171ᵇ (1806, Nr. 529). Qvart-Forr. for 1806, S. 20—31; Schou XIV, 514—528. Colleg. Tid. 1806, S. 337—346, 354—360. — **Uddrag.**

Vi Christian den Syvende &c. G. V., at Vi, til nærmere Bestemmelse af det de indqvarteringspligtige Undersaatter, i Tilfælde af overordentlige Troppeforsamlinger, bör udrede, og for desto bedre at opnaae Vor landsfaderlige Hensigt, at lette Indqvarteringsbyrden for de Districter, i hvilke Tropperne rykke ind for at cantonnere, eller igjennem hvilke de marschere, ved passende Godtgjörelser i Penge og ved at fordele disse over samtlige Vore Riger og Lande, allern. anordne og fastsætte:

— — — 46) Belöbet af alle, ved denne Vor Anordning foreskrevne og efter Vort Rentekammers eller Feldt-Commissariats Anviisning af Vor Kasse forskudsviis betalte Godtgjörelses og Erstatningspenge blive, beregnede fra 1. Januarii 1805, af Vort Rentekammer at repartere paa samtlige Vore Riger og Lande, uden at Nogen paa Grund af Privilegier skal ansees befriet fra dertil at bidrage. — — — Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. Givet i Vor kgl. Residents Stad Kjöbenhavn den 9. Maji 1806.

9. Mai. **Kongelig Resolution ang. Adskillelse af Sysselmands-Embedet og Gods-Administrationen fra Landfoged-Embedet. Khavn den 9. Mai 1806.** — I Rentekammerets Forestilling 24. April bemærkes, at da Finne ved Resol. 10. Juni 1803 blev entlediget fra Landfogedembedet, „vidstes i Öieblikket Ingen, der for bestandigen baade vilde og kunde i hans Sted paatage sig dette Embede". Kammeret blev derfor bemyndiget af Kongen til at constituere en duelig Mand, og constituerede derfor Byfoged Frydensberg, uden dog at tænke paa at forene disse Embeder for bestandig, med samme Gage som Finne, nemlig 600 Rdlr. afkortningsfrie,

fri Bolig i Reykjavik og Brugen af Rauðará. — Hidtil havde Sysselmands-Embedet i Kjose og Herredsdommer-Embedet i Guldbringe Syssel været forenede, men de övrige Sysselmands-Forretninger, nemlig de egentlige Fogedforretninger i sidstnævnte Syssel (bestemte i Resol. 28. Juni 1781) og Gods-Administrationen med Jordebogs-Rettighedernes Indfordring, havde hidtil været forenet med Landfoged-Embedet. Fra disse Sysselmands-forretninger sögte nu Frydensberg Entledigelse, men tillige, „foruden Byfoged-Embedet i Reykjavig at vedblive Landfoged-Embedets övrige Forretninger, der gaae ud paa at forestaae Jordebogs- eller Hoved-Kassen". — Amtmand Thorarensen, som constitueret Stiftamtmand, understöttede dette Andragende, og Kammeret ansaae det nödvendigt, at Byfoged- og Landfoged-Embedet blev bestyret af een Mand, de övrige Forretninger af en Anden. Til det förste Embede ansaaes det passende at bestemme 600 Rdlr. som Landfoged-Gage, i Tillæg til den 300 Rdlr. store Byfoged-Gage. — Med Hensyn til det sidste Embedes Indtægt bemærkes, at Forpagtnings-Afgiften af Kjose Syssel var aarlig 40 Alen Vadmel à 12 Sk. Croner, samt i Penge 30 Rd. Species, ialt 37 Rd Croner. Sysselmandens beholdne Indtægt deraf kunde beregnes til aarlig omtrent 34 Rd. 84 Sk., og af Guldbringe Syssel for Herredsdommer-Embedet, ifölge Resol. 19. Marts 1754, 30 Rd. Species aarlig af Kongens Kasse = 33 Rd. 75 Sk. Courant — altsaa hele Indtægten 68 Rd. 63 Sk. Cour. Naar han nu tillige skulde overtage Sysselmands-Forretningerne i Guldbringe Syssel, maatte hans Lön i Forhold dertil foröges Frydensberg havde i den Henseende foreslaaet, at bevilge ham en vis Andeel af de Sysselets og Mosfells-Sveitens Jorde- og Mandtalsbogs-Afgifter, som han indeasserer, og Amtmand Thorarensen havde henstillet, at Skatterne, Gjaftolden og Mandtalsfisken i Sysselet maatte, som i andre Sysseler i Island, overlades ham for en aarlig Forpagtningsafgift". Men Kammeret fandt, at derved bleve Indtægterne „altfor uvisse og ubestemte", og med Hensyn til Amtmandens Forslag bemærkes: „at den Indretning, som for nærværende Tid finder Sted i Island med at overlade Sysselmændene Sysselernes Afgifter i Forpagtning, ingenlunde forekommer os bifaldsværdig, men derimod meget feilfuld, desaarsag vi ogsaa maa forbeholde os at tage under nærmere Overveielse, hvorledes denne Indretning ved den nu forehavende nye Matrikuls Indförelse for Island kunde hæves, og en Skat paalægges den regulerede Matrikul-Skyld, hvoraf be-

1806. 9. Mai.

1806. stemte Lönninger til Sysselmændene kunde udredes, imod at
9. Mai. de til Kammeret skulde aflægge ordentlige Regnskaber for de oppebaarne Indtægter. Indtil Saadant kan blive iværksat, holde vi for rettest, at en fast Sysselmands Beskikkelse for ovenmeldte tvende Sysseler udsættes". Det foreslaaes derfor at constituere en af de Sögende (Exam. jur. Koefoed, Fuldmægtig ved Hedemarkens Amts-Comptoir) til Sysselmand og Herredsdommer, samt overdrage ham de hidtil med Landfoged-Embedet forenede Sysselmandsforretninger i Guldbringe Syssel, mod et Extratillæg i Gage af 200 Rd., som ansees for „en temporair Udgift, formeentligen blot for eet eller höist to Aar", indtil den ovenantydede Forandring i Landets Administrationsvæsen kunde træde i Kraft. — Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 87, Nr. 54.

Byfogden i Reykjavig, Rasmus Frydensberg, entledige Vi efter hans Ansögning i Naade fra Sysselmands-Embedet i Kjose Syssel og Herredsdommer-Embedet i Guldbringe Syssel. De med det islandske Landfoged-Embede hidtil forenede Sysselmands-Forretninger i Guldbringe Syssel, nemlig de egentlige Fogedforretninger i Sysselet og Administrations-Forretningerne ved Vort Gods sammesteds, og de deraf svarende Jordebogs-Rettigheders Indfordring, skulle herefter være adskilte fra Landfoged-Embedet. Samtlige disse Forretninger, tilligemed Sysselmands-Embedet i Kjose Syssel og Herredsdommer-Embedet i Guldbringe Syssel overdrage Vi Examinatus juris Hans Wölner Koefoed, som constitueret, indtil videre at forestaae, med de Indkomster, som hidtil have henhört til disse tvende Embeder, og desuden 200 Rd. aarligt Tillæg af Vores Kasse, iövrigt under Forpligtelse: at han skal fratræde de Jorder, som under Kjose Syssels Forpagtning maatte være indbegrebne, imod et passende Afslag i Afgiften, naar Vi, imedens han er constitueret Sysselmand, maatte finde for godt over samme at disponere anderledes. — Vi udnævne allern. herved, og ved den underskrevne Bestalling, der uden Betaling kan udleveres, Byfoged Frydensberg til tillige at være Landfoged i Island, og

forunde ham for dette Embede 600 Rd. aldeles afkortningsfri aarlig Gage, foruden de til Embedet iövrigt henlagte Emolumenter, hvorhos det forstaaes af sig selv, at han fremdeles beholder den ham tillagte Byfoged-Gage. — Kjöbenhavn den 9. Maji 1806[1]. 1806. 9. Mai.

Reskript til Stiftamtmanden over Island, ang. Strafs Formildelse for Leiermaal. Khavn den 23. Mai 1806. — Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Departem.) Registr. III, 202 (1806, Nr. 357). 23. Mai.

Christian den Syvende &c. V. S. B. Vi give dig hermed tilkjende, at Vi, efter Bonden Thord Sigvatsen af Hliderhus ved Vor Kjöbsted Reikevig i Vort Land Island, hans derom allerund. gjorte Ansögning, som af Vort Danske Cancellie Os allerund. er bleven foredragen, herved allern. eftergive forne Thord Sigvatsens Datter den hende for fjerde Gang begaaet Leiermaal idömte Straf, at römme Landsfjerdingen, hvorimod hun skal hensættes i Fængsel paa Vand og Bröd i 8 Dage. — Derefter du dig allerunderd. &c. — Kjöbenhavn den 23. Maji 1806.

Kongelig Resolution ang. Indförelse af aarlige Capitelstaxter i Island. Khavn den 23. Mai 1806[2]. — I Forestilling 14. Mai beretter Rentekammeret, at den islandske Matrikelcommission nu „har tilendebragt dens Forretning, og man er nu her i Kammeret sysselsat med at forfatte Matrikulen". — „Hensigten med dette Arbeide er fornemmeligen, at Skattevæsenet i Island maatte kunne vorde 23. Mai.

[1]) Communication til Exam. Jur. Koefoed i Rentek. Skriv. 13. Mai 1806 (Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 392), constitueret Stiftamtmand Trampe og Landfoged Frydensberg i Skriv. 17. Mai s. A. (Copieb. sst. Nr. 395—396) og til Finants-Colleg. i Skriv. 12. Juli s. A. (Copieb. sst. Nr. 520).

[2]) jevnf. Rentek. Circ. 10. Juni 1806; — *see* For. 16. Juli 1817.

1806. 23. Mai. reguleret paa samme Maade, som i Almindelighed i D. Maj's øvrige Lande finder Sted, og Skatterne paalægges Jorderne, istedetfor at de nu svares efter Indbyggernes Formue, saaledes som den angives til Tiende". Kammeret havde ligeledes taget under Overveielse, „hvorledes de Skatter, som paalægges Jorderne, bör ydes, og efter de Deliberationer, man derom har haft med fornævnte Commissions Medlemmer, som i afvigte Vinter have opholdt sig her i Staden, er man nu af den Formening, at Skatterne bör svares efter de sædvanligste Landöre, Fisk og Beder, beregnede til Penge efter de i Landet gangbare Priser, og at der, til at bestemme disse, bör sættes aarlige Capitelstaxter, hvilket efter Landets Locale bedst kunde skee paa den Maade, at Amtmændene fra Provsterne og Sysselmændene lade sig meddele Efterretninger om de hvert Aar ved Handelerne og i Landet gjeldende Priser, og derefter bestemme Capitelstaxten hver for sit Amt, som da först bliver gjeldende for det fölgende Aar, dog at de ufeilbarligen med det fra Landet om Foraaret tilbagevendende Postskib gjöre Indberetning derom her til Kammeret, samt tillige da lade medfölge de til dem fra Provsterne og Sysselmændene indlöbne Efterretninger til Kammerets nærmere Bedömmelse, om Noget derved maatte være at erindre. At Capitelstaxterne skulde i Island sættes af Stiftamtmanden og Biskoppen tillader det Locale ikke, da Priserne amts- eller fjerdingsviis ere forskjellige, og det ikke vilde være muligt for disse Mænd betimeligen at erholde de dertil fornödne Underretninger. Naar Capitelstaxter paa den her foreslagne Maade skal kunne bestemmes i Island for det næstkommende Aar 1807, maatte den fornödne Foranstaltning derom herfra föies det snareste muligt, saaledes at Amtmændene desangaaende kunde tilskrives med de Skibe, som i dette Foraar opgaae til Landet". Kammeret vilde derfor ikke udsætte sit Forslag herom indtil det, naar Matrikulen er færdig, kunde forelægge denne til Kongens Approbation, og derved tillige dets udförlige Forslag om det islandske Skattevæsens Regulering. Iövrigt havde Cancelliet, hvis Betænkning Kammeret havde sögt, „da Capitelstaxterne formeentligen ogsaa kunne tages til Fölge for Ydelser i Landet til Jorddrotter, Beneficiarier og Kirkerne", Intet haft imod denne Plan at erindre. — Rentek. Norske Relat. og Resol. Protok. 87, Nr. 62.

Vi ville allern., at herefter skulle aarligen sættes Capitelstaxter i Island, og dermed forholdes saaledes:

at Amtmændene fra Provsterne og Sysselmændene lade sig meddele Efterretninger om de hvert Aar ved Handelerne og i Landet gjeldende Priser, og derefter bestemme Capitelstaxten, hver for sit Amt, som da först bliver gjeldende for det fölgende Aar, dog at de ufeilbarligen med det fra Landet om Foraaret tilbagevendende Postskib gjöre Indberetning derom til Vort Rentekammer, samt tillige da lade medfölge de til dem fra Provsterne og Sysselmændene indlöbne Efterretninger. Kjöbenhavn den 23. Maji 1806. 1806. 23. Mai.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Sportlers Forhöielse ved Underretterne i Island. Khavn den 24. Mai 1806[1]. — 24. Mai.
Bekjendtgjort ved Stiftamtmand Trampes Skrivelse 6. Oktbr. 1806, der er publiceret ved Landsoverretten s. D. og trykt i Rettens Publicanda Nr. 2, S. 7—8. — Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Departem.) Brevb. 1806, Nr. 1091—1092.

P. M. I Anledning af den med Hr. Stiftamtmands Skrivelse, dat. 22. Januarii sidstl., fulgte Forespörgsel fra Byfoged Frydensberg i Reikevig, om den ved Forordn. af 25. Januarii 1805 befalede Forhöielse af 12½ pCt. paa de Sportler, som ere tillagte Embedsmændene ved Underretterne, kan blive at beregne i Island, da de i Forordningen omtalte Sportel-Reglementer ikke der ere gjeldende: — skulle man tjenstl. have Hr. Stiftamtm. tilmeldet, til fornöden Bekjendtgjörelse for vedkommende Justitsbetjente i det Dem anbetroede District, at den omhandlede Forhöielse ogsaa bör erlægges af de Sportler og Gebyrer, som ere hjemlede Embedsmændene ved Underretterne i Island. — Det kgl. Danske Cancellie den 24. Maji 1806[2].

---

[1]) jevnf. Sportelreglem. 10. Septbr. 1830 § 77.

[2]) s. D. Cancell. Skriv. til Amtmanden i Nord- og Öster-Amtet, Stephan Thorarensen, af samme Indhold. Brevb. sst. Nr 1111—1112.

1806. 24. Mai. **Cancellie-Skrivelse til Amtmanden i Nord- og Öster-Amtet, Stephan Thorarensen, ang. Præmier for Druknedes Redning. Khavn den 24. Mai 1806.** — Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Departem.) Brevb. 1806, Nr. 1110.

P. M. Ved herhos at tilbagesende de med Herr Amtmands Skrivelse, dat. 25. Februar d. A., fulgte Attester, der godtgjöre, at Bonden Stephen Thorstensen af Ljotstader i Norder-Mule Syssel har i Aaret 1799 reddet Magnus Kolbeinsen fra at drukne: — skulle man tjenstl. tilmelde Hr. Amtm., til fornöden Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at bemeldte Stephen Thorstensen, i Betragtning af de Oplysninger, bemeldte Attester afgive, kan for ovennævnte af ham udviste ædle Daad tilstaaes den ved Plakaten af 14. Septbr. 1798 udlovede Præmie 10 Rd. Dog maa man derhos anmærke, at hvis lignende Tilfælde i Fremtiden skulde indtræffe, kan Vedkommende ikke derfor vente Præmier, med mindre de hertil indsende et lovligt Thingsvidne til Beviis for Faktum. — Det kgl. Danske Cancellie den 24. Maji 1806.

27. Mai. **Cancellie-Circulaire til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, ang. Instants ved Sags Anlæggelse mod Embedsmænd. Khavn den 27. Mai 1806.** — Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Departem.) Brevb. 1806, Nr. 1141—1142.

P. M. Da Embedsmændene i Island, efter hvad Justitiarius i Landsoverretten sammesteds, Justitsraad Stephensen, for dette Collegium har andraget, skal være af ulige Meninger, om en Embedsmand eller kongelig Betjent, som for Embedsförelse og Embedshandlinger sagsöges eller justitialiter tiltales, bör a prima instantia sagsöges og dömmes ved en Underret, eller ved anden Instants: — saa skulle man i den Anledning herved

tjenstl. tilmelde Hr. (Tit.) til fornöden Bekjendtgjörelse for de Dem underordnede Embedsmænd, at Sag i foranförte Tilfælde bör anlægges mod Vedkommende ved Underretten. — Det kgl. Danske Cancellie den 27. Maji 1806 [1]. 1806. 27. Mai.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden i Island, ang. Brugen af Bevillings-Blanquetter. Khavn den 31. Mai 1806. — Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Departem.) Brevb. 1806, Nr. 1172—1173. 31. Mai.

P. M. I Anledning af Hr. Stiftamtmands Forespörgsel i Skrivelse af 1. Januar d. A., om det ikke maatte være Dem tilladt i det löbende Aar at afbenytte de fra det forbigangne Aar tiloversblevne Blanquetter til Bevillinger, i Tilfælde at de nye Blanquetter ei til rette Tid ankom til Island, skulle man tjenstl. tilmelde Dem til fornöden Efterretning, at de ubrugte Blanquetter for det forlöbne Aar stedse bör sendes tilbage til Cancelliet, hvorimod De, ifald Blanquetterne skulde udeblive, kan til Vedkommende, der qualificere sig til at erholde de af dem ansögte Bevillinger, udstede Attester om, at de ansögte Bevillinger ere dem tilstaaede, og at Gebyrene for samme ere erlagte, hvilke Attester da, naar Blanquetterne komme til Landet, blive at ombytte med de originale Bevillinger. — Iövrigt vil Cancelliet paasee, at Blanquetterne blive afsendte saa betimelig, at de forinden det tilkommende Aars Begyndelse kan være i Island, dersom ikke uforudseete Hindringer maatte gjöre dette umuligt. — Det kgl. Danske Cancellie den 31. Maji 1806 [2].

---

[1]) Canc. Skriv. til Justitiarius og Tilforordnede i Landsoverretten af samme Indhold, dat. 31. Mai 1806, publiceret i Retten den 11. August s. A. — Cancell. Brevb. sst. Nr. 1185—1186.

[2]) s. D. ligelydende Canc. Skriv. til Amtmanden i Vester-Amtet, Grev Trampe (Brevb. sst.).

1806. **Cancellie-Skrivelse til Justitiarius og övrige**
3. Juni. **Tilforordnede i Landsoverretten i Island, ang. Oversættelsen af Akter, samt Rettens Underskrift. Khavn den 3. Juni 1806.** — Cancell. 3. Departem. (Norske Justits-Departem.) Brevb. 1806, Nr. 1225—1226.

P. M. I Skrivelse af 31. Marts d. A. har Justitiarius i Islands Landsoverret, Justitsraad Stephensen, og Assessor Grøndahl forespurgt:

1) Om Forskjellighed i Votis kan befrie nogen Tilforordnet i Landsoverretten fra den Pligt, at conferere, rette og bekræfte de til Attestation indleverede Oversættelser af Doms-Akter, ifölge For. 11. Julii 1800, og hvis ikke, hvad Straf der da for Nægtelsen heraf bör finde Sted. — 2) Om samtlige Tilforordnede ikke bör uforbeholdent underskrive i Protokollen enhver Dom, Forskjellighed i Votis uagtet. — Foranlediget heraf skulde man tjenstligst melde til fornöden Efterretning:

ad 1) At Forskjellighed i Votis ikke kan fritage Nogen af Rettens Tilforordnede fra Opfyldelsen af den dem ved Forordn. af 11. Julii 1800 paalagte Pligt, at conferere og bekræfte Oversættelserne af Doms-Akter, da denne Pligt er fælles for alle Rettens Medlemmer, og indbefattes under de andre Embedspligter, for hvis Forsömmelse Vedkommende kunne vente at blive vedbörligen anseete. — ad 2) Ligesom Justitiarius ifölge For. af 11. Julii 1800 alene skal underskrive de udfærdigende Doms-Akter, saa finder Cancelliet hans Underskrift ogsaa tilstrækkelig i Domprotokollen. — Det kgl. Danske Cancellie den 3. Junii 1806.

3. Juni. **Cancellie-Skrivelse til Justitiarius og övrige Tilforordnede i Islands Landsoverret, ang. Voteringens Hemmeligholdelse ved Retten. Khavn den 3. Juni 1806.** — Cancell. 3. Departem. (Norske Justits-Departem.) Brevb. 1806, Nr. 1227—1228.

P. M. Justitiarius i Islands Landsoverret, Justitsraad

Stephensen, og Assessor Gröndahl, have i Skrivelse af 31. Marts d. A. foreslaaet, at der, for at bevirke Voteringernes Hemmelighed, maatte for Islands Landsoverret fastsættes de samme Bestemmelser, som ved Landsthings- og Höiesterets-Instruxerne ere anordnede. — Foranlediget heraf skulde man tjenstligst melde, at Cancelliet, med Hensyn til det, der findes anordnet i For. af 11. Julii 1800, dens 8. og 17. §§, ikke finder en ny Bestemmelse for Landsoverretten i saa Henseende fornöden, saa meget mindre, som det strider imod den af Rettens Lemmer aflagte Eed, at aabenbare Noget, der angaaer deres Embede, for Uvedkommende, og Justitiarius, hvad Voterings- og Domprotokollerne betræffer, efter sit Embeds Medför kan, om det skulde være nödvendigt, indskjærpe Justits-Secretairen at forvare disse Protokoller saaledes, at ingen Uvedkommende faaer Kundskab om, hvad deri indeholdes. — Det kgl. Danske Cancellie den 3. Junii 1806. 1806. 3. Juni.

Kongelig Resolution ang. Bestyrelsen i Island. Frederiksberg den 6. Juni 1806. — I Anledning af Beretningen fra den under 10. Juni 1803 nedsatte Commission til at undersöge den derværende Bestyrelse, navnlig med Hensyn til Justitsvæsenets og Politievæsenets Pleie, de offentlige Stiftelsers Bestyrelse og de ergangne Anordningers Overholdelse. — Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 87, Nr. 69. 6. Juni.

Stiftamtmand Olaf Stephensen ville Vi, efter hans Ansögning, have i Naade entlediget fra de ham betroede Embeder, som Stiftamtmand i Island og Amtmand over Sönder-Amtet, med det derunder henlagte Skaptefjelds Syssel, og derhos forunde 800 Rd. afkortningsfri aarlig Pension, og Tilladelse til fremdeles at bære den for Stiftamtmændene anordnede Uniform, ligesom Vi iövrigt bevilge ham indtil videre fri Bolig paa Vidö, dog under Forpligtelse at fraflytte samme, naar forlanges. Fornævnte Embeder anbetroe Vi allernaad. Amtmanden for Vester-Amtet Friderich Christopher Greve af Trampe, med

1806. 6. Juni. 1200 Rd. reglementeret afkortningsfri aarlig Gage, og desuden 300 Rd. aldeles afkortningsfrit personligt aarligt Tillæg. Og udnævne Vi allern. Assessor i den islandske Landsoverret Stephen Stephensen til Amtmand for Vester-Amtet med 1000 Rd. afkortningsfri aarlig Gage, under Forpligtelse til at tage Bopæl i det ham betroede Amt, naar en saadan ham der i Tiden maatte blive anviist. Friderichsberg Slot den 6. Junii 1806[1].

6. Juni. **Kongelig Resolution ang. Reise-Understöttelse til Farvefabrikant Cox til Island. Frederiksberg den 6. Juni 1806.** — I Forestilling 22. Mai bemærker Rentekammeret, at Lieutenant Ohlsen havde fra Island „medbragt Pröver af adskillige Farver, saasom guult, hvidt og især den röde Bolus". Dette havde Kammeret ladet undersöge, og en Mand i Kjöbenhavn, ved Navn N. Cox, „som har anlagt en Farvefabrik og driver en ikke ubetydelig Handel med Farvematerialier", havde fundet, „at den röde Bolus er det saakaldte engelske Rödt, og det gule den franske Oker, hvoraf han fabrikerer aarlig omtrent for 5000 Rd., som han forhandler deels til Ost- og Vestindien, deels i Danmark og til udenrigske Steder i Europa. Af disse Farvesorter skulle ogsaa Urtekræmmerne her i Staden alene aarligen afsætte, som udenlands fra indföres, omtrent for den Summa 14000 Rd. Farverne selv anseer han at overgaae de udenlandske, ligesom de og skulle af Malere være befundne at have de övrige til deres Brug fornödne Egenskaber. — Den röde Jord finder han især at være fuldkommen saa god som den, Venetianerne forhen forsynede andre Nationer med, og som den, Englænderne nu, da denne ikke er mere at faae, sælge under dette Navn og derfor tilvende Landet store Capitaler". — „Naar disse islandske Produkter bleve benyttede, vilde de, som bedre, ikke alene standse det Fremmedes Indförsel, men endog blive en vigtig Handelsartikel med andre Nationer, og saaledes indbringe Danmark

[1]) Communication til Amtm. Stephan Stephensen, Stiftamtmand Olaf Stephensen, Trampe og Landfoged Frydensberg, i Rentek. Skrivelser 7. Juni 1806 (Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 435, 437—439), samt til Cancelliet og Finants-Collegium d. 10. Juni s. A. (Copieb. sst. Nr. 448—449).

en anseelig Indtægt, helst da de maaskee tillige kunne forhandles for billigere Priser. Da han selv kunde aarlig modtage et stort Qvantum, har han tilbudet sig at gjöre en Reise til Island med det nu herfra afgaaende Falkeskib, naar han maatte faae godtgjort de Omkostninger, som en Reise og en Undersögelse af dette Slags kunde foraarsage, samt tilstaaes fri Fragt med Falkeskibet for de Materialier, han maatte indsamle". — Kammeret troer, „endskjöndt Udfaldet er uvist", at „denne Gjenstand er af den Vigtighed, at den fortjener at blive forsögt"; det vilde endvidere „anmode ham om tillige at lægge Mærke til flere islandske Mineral-Produkter". Iövrigt havde Kammeret ikke Noget imod, at ham bevilgedes Fragtfrihed, men fandt betænkeligt at indlade sig paa ubestemt Godtgjörelse af de övrige Omkostninger, hvorimod det troer det rettest, at ham tilstaaes 3 Rd. daglig Diætpenge fra den Dag, han gaaer ombord, til den Dag han kommer tilbage. — Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 87, Nr. 68[1]. 1806. 6. Juni.

Farvefabrikant Cox kan, naar han foretager indbemeldte Undersögelses-Reise til Island, tilstaaes fri

[1]) Med denne Sag findes i Rentek. Archiv (Isl. Journ. 11, Nr. 1063) Udkast til etslags Instruction for Cox, forfattet af Lieutenant Ohlsen, hvori Findestederne for den röde Bolus opgives fölgende:

„1) paa Reikesnæs i Guldbringe Syssel, omtrent 333 Favne fra Söen, i temmelig Mængde; — 2) ved Krisevik i nysnævnte Syssel, omtrent ¾ Miil fra Söen, i temmelig Mængde; — 3) i Svovelfjeldene c. 2 Mile östen for Krisevik og i Nærheden af Herdiservik og Selvog, omtrent ½ Miil fra Söen, i temmelig Mængde; — 4) ved Reykjum i Arnæs Syssel, omtrent ¾ Miil fra Ölvesaa, hvor den siden med Baade kan bringes til Handelsstedet Örebak, c. 1 Miil; den röde Jord findes her i Mængde; — 5) ved Reykholar i Bardestrands Syssel i Mængde, tæt ved Söen; — 6) ved Olafsvik i Sneefjelds Syssel, omtrent 166 Favne fra Söen; — 7) ved Stappen i samme Syssel, omtrent ¼ Miil fra Söen, findes den röde Jord at udgjöre en Höi; — 8) ved Rödemel (Rauðamel) i Hnappadals Syssel i betydelig Mængde, omtrent 2 Mile fra Söen; — 9) paa Skardsheiði i Myre Syssel udgjör den röde Jord tvende store Höie, c. 2 Mile fra Söen;

1806. 6. Juni. Over- og Hjemreise for sig og medhavende Folk paa det nu herfra afseilende Falkeskib, saavel som, saavidt Skibsrummet ikke behöves til Vores Tjeneste, Fragtfrihed for de Materialier, han i Island maatte indsamle, samt 3 Rd. daglig i Diætpenge af Vort Rentekammers Extrafond, fra den Dag han her gaaer ombord, og til den Dag han her kommer tilbage. -- Friderichsberg Slot den 6. Junii 1806[1].

Höiene ere beliggende midt paa Fjeldet; — 10) i Reykholtsdalen ved Sturlu-Reykir i temmelig Mængde, samt ved de fleste kogende Kilder i Dalen. Veiens Længde til Söen er c. 2 Miil; — 11) ved Huseviks Svovelminer paa Nordlandet findes den röde Jord i Mængde. Ved nærmere Eftersögelse formodes, at denne og flere fine mineralske Jordarter vil findes paa mange andre Steder. — Ved Krisivik var iövrigt fornemmelig at lægge Mærke til: 1) den röde Bolus; 2) de forskjellige gule Farvematerialier; 3) de forskjellige fine hvide Jordarter; 4) de blaae Jordarter; 5) det blaae Vand, som flyder fra de kogende Kilder; 6) det af Allun og Vitriol smagende Vand, som rinder i de tvende smaae Bække fra den störste Svovelmine höiest oppe i Fjeldet paa den sydostlige og sydvestlige Side af samme; om dette blaafarvede og mineralske Vand kunde paa Stedet benyttes med Fordeel; 7) de Trippels-Arter, som findes i de döde eller kolde Svovelminer oppe i Fjeldet, omtrent 500 Favne vesten for de levende Svovelminer; 8) de forskjellige Farvematerier, som findes i de kogende Kilder eller opkoge af samme, omtrent 666 Favne N. til V. i Fjeldene fra de levende Svovelminer; 9) den Sandsteen, som findes i Fjeldet Keilir, ikke langt fra Svovelminerne, og som formodes at være ildfast; 10) den Gibssteen, som skal findes under Gibsjorden ved den store Svovelmine, som ligger höiest oppe i Fjeldet.

[1]) Communication til Cox i Rentek. Skriv. 7. Juni 1806 (Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 436), hvorved han anmodes om at undersöge navnlig de i Nærheden af Krisivík forekommende Mineralier m. v. (de i foregaaende Anmærkning opgivne 10 Punkter, som næsten ordret optages i Skrivelsen).

Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Rentekammeret, ang. Opgjörelse af den islandske Latinskoles Fonds. Khavn den 6. Juni 1806. — Universit. Directionens Brevb. 1. August 1805 til 26. August 1806, Nr. 489 (1806). 1806. 6. Juni.

Vel er Directionen forsynet med nogle Underretninger, som veilede til en almindelig Udsigt over det islandske Skolevæsens Fonds Indtægter og Udgifter; men den savner de nöiagtige og specielle Forklaringer, som udfordres til fuldstændig Kundskab derom. Da den nu har fuldstændige Beregninger over den oeconomiske Forfatning for alle Skoler i Danmark og Norge, saa önsker den og en lige Forklaring over den islandske Skole. I denne Anledning giver man sig den Frihed at henvende sig til det kgl. Rentekammer med tjenstligst Anmodning om, at en saadan Forklaring derfra maatte kunne erholdes. Dersom den skulde forvolde for megen Uleilighed for vedkommende Comptoirer, da udbeder man sig alene de Regnskabs- og andre Documenter, hvorefter den kunde affattes, da Directionen vil overdrage Arbeidet til dets Sekretariat[1], for hvilket i saa Fald udbedes Adgang til i mödende Tilfælde at raadspörge bemeldte Comptoirer. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 6. Juni 1806.

Kongelig Resolution ang. Gageringen ved Skolen i Island. Frederiksberg den 6. Juni 1806. — Universit. Direct. Forestillinger for 1805—1806, Nr. 35. 6. Juni.

Vi tillægge allern. Lector Steingrim Johnsen, som överste Lærer ved den lærde Skole i Island, et Gagetillæg af 200 Rd., saa at han ialt faaer 600 Rd. aarlig.

[1]) Directionens daværende Sekretair var Professor Laurits Engelstoft.

1806. 6. Juni. — De tvende ved Skolen constituerede Lærere, Guttorm Poulsen og John Johnsen, udnævne Vi til faste Lærere sammesteds hver med 300 Rd. aarlig, istedenfor den Gage, de hidtil have haft. — Præsten Hjort Johnsen entledige Vi fra hans Constitution som Skolelærer, og tillade at han anbefales til Præste-Embede i Island, samt at ham til Understötning imidlertid gives af Skolens Indtægter et Aars Gage, efter det Belöb han hidtil har haft. Samtlige forbemeldte Gager og Tillæg begynde fra 1. Julii d. A. og udbetales uden al Afkortning. Friderichsberg Slot den 6. Junii 1806 [1].

10. Juni. **Rentekammer-Circulaire til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, ang. Indförelse af aarlige Capitelstaxter m. v. — Khavn 10. Juni 1806.** — Rentek. Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 442—444.

Efter at den til at taxere alt Jordegods i Island allern. befalede Commission nu er tilendebragt, er man her ved Kammeret beskjæftiget med at forfatte ny Matrikul til Skatternes Regulering m. v. — Ved de i den Anledning forefaldne Deliberationer er det fundet nödvendigt, at der i Island, ligesom i Danmark og Norge, indföres Capitulstaxter, til derefter at bestemme, med hvad Pengebelöb saavel Skatter som Landskyld isteden-

[1]) Communication til Stiftsövrigheden i Island ved Direct. Skriv. 14. Juni 1806 (Brevb. fra 1. Aug. 1805 til 26. Aug. 1806, Nr. 513), samt til Rentekammeret i Skriv. af s. D. (Brevb. sst. Nr. 517). — I Rentek. Skriv. til Landfogden i Island 17. Juni 1806 (Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 480) anvises disse Gager, samt Pension til den skalholtske Skaffer og Forvalter, Honorar til Præsten, Douceur til Spiseværten og Husleie til Lector, at udbetales af „Holum Bispestols og Skoles Indkomster, uden videre Afkortning end som sædvanligt een Gang for alle af Gagerne förste Maaneds Gage til den almindelige Enkekasse og 5 pCt. til Tugthuset". — I en Skrivelse fra Rentekammeret til Finantskasse-Directionen s. D. anvises dog de Præsten bevilgede 24 Rd. for Aaret 1806 med 6 pCt. Afdrag, i Henhold til Resol. 14. Januar 1791 (Copieb. sst. Nr. 482).

for Natural-Produkter skal ydes, og at Grunden for disse Capitulstaxter maatte blive de i Landet og Handelen gjeldende Priser, hvoraf en Middelpriis skulde uddrages. Kammeret har derfor seet sig foranlediget til om denne Sag at gjöre H. Majt. allerund. Forestilling, hvorpaa det under 23. f. M. allern. har behaget H. K. Majt. at resolvere saaledes: „Vi ville . . . . Efterretninger". [1] — Hvilken H. Majts allern. Resolution tjenstligst communiceres (Tit.) til behagelig Efterretning, og maatte det altsaa behage Dem endnu i Aar at indhente foranförte Efterretninger saa betimelig, at Deres Forslag til Taxt for (N. N.) Amtet ufeilbar kan til Foraaret indlöbe med Postskibet. — Rentekammeret den 10. Junii 1806 [2]. 1806. 10. Juni.

Plakat ang. Oprettelsen af bestandige transportable Statsfonds. Frederiksberg den 13. Juni 1806. — Denne „Plakat angaaende Oprettelsen af bestandige transportable Statsfonds til 3 Procent aarlig Rente" er emaneret igjennem Finants-Collegium, men er ikke publiceret i Island. — Original-Aftryk hos Schultz. Colleg. Tid. 1806, S. 391—393; Qvart-Forr. for 1806, S. 49—55; Schou XIV, 535—538. — Til Plakaten ere föiede Formularer til „Hoved-Beviset" og „Duplicat-Beviset" for ovenmeldte Statsfonds, samt Uddrag af Plakat 18. Februar 1801; hvortil endvidere knytter sig en Bekjendtgjörelse fra Finants-Collegium 20. Juni 1806, ang. Indskud og Præmier (Schou sst. S. 538—541). 13. Juni.

Cancellie-Circulaire til samtlige Stiftamtmænd m. fl. i Danmark og Norge, ang. schematiske Indberetninger om criminelle Fanger. Khavn den 14. Juni 1806 [3]. — Dette Circulaire er afgaaet til „samt- 14. Juni.

[1]) *see* Resolutionen under 23. Mai 1806.

[2]) s. D. Rentek. Skriv. til Cancelliet, at tillægge Biskoppen de fornödne Ordres (Isl. Copieb. sst. Nr. 445); Cancell. Skriv. til Biskoppen d. 12. Juni 1806 i 1. Depart. Brevb. 1806, Nr. 1027.

[3]) Canc. Skriv. 21. Oktbr. 1815.

1806. 14. Juni. lige Stiftamtmænd, Amtmænd, Grever og Baroner, samt Overberghauptmanden i Norge og Amtmanden paa Bornholm", men findes ikke at være afsendt til Island; dog er det ved en senere Cancellie-Skrivelse til Amtmændene i Island, 21. Oktbr. 1815, paabudt ogsaa for dette Land, og bliver derfor her optaget. — Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Departem.) Brevb. 1806, Nr. 1316; jevnf. Canc. 2. Departem. Brevb. 1806, Nr. 1231b. Fogtm. VI. 13, 549—550.

P. M. Paa det at Cancelliet stedse kan have Vished om, at der ikke tilstedes nogen vilkaarlig Udsættelse og Henstand med Executionen af tildömt offentlig Straf, hvad enten samme er paalagt ved en uindanket Underretsdom, eller ved endelig Dom i sidste Instants, skulde man tjenstl. anmode (Tit.) behagel. at ville foranstalte, at der i den Fortegnelse over criminelle Fanger, som ifölge Cancelliets Circulair-Skrivelser af 4. Oktbr. 1788 og 2. Novbr. 1793[1] hvert Fjerdingaar hertil indsendes, bliver tilföiet en Rubrik, hvori antegnes naar den faldne endelige Dom er bleven exequeret, saa at ingen Sag udelades af denne Liste förend den endelige Doms Fuldbyrdelse er anfört. Iövrigt undlader Cancelliet ikke herved at fremsende et Schema, hvorefter disse Lister for Fremtiden behageligen maatte indrettes. — Det kgl. Danske Cancellie den 14. Junii 1806.

[Schema.]

N. N. Amts Fortegnelse over Criminalfanger for N. N. Qvartal Aar N. N.

Arrestanternes Navne	Naar arresteret og for hvad Forbrydelse	Hvad Tid Action anordnet	Sagförernes Navne		Naar Sagen er incamineret	Hvorvidt avanceret og hvorpaa Slutningen beroer	Naar paadömt og om Delinquenten har appelleret	Naar den endelige Dom er foranstaltet exequeret
			Actors	Defensors				

---

[1]) i denne Samling 9. Novbr. 1793, see VI. B., S. 152.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmand Grev Trampe, ang. Bygnings-Materiales Tilveiebringelse i Island. Khavn den 14. Juni 1806. — Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Departem.) Brevb. 1806, Nr. 1311—1312. 1806. 14. Juni.

P. M. Med Hensyn til at spare de store Omkostninger, der er forbunden med herfra at opsende Bygningsmaterialier til Island, som nu er Tilfældet, og for om muligt i sin Tid at faae indfört grundmurede Bygningers Brug i Landet, hvis Varighed langt overgaaer de nu brugelige Træbygninger, skulde man tjenstligst anmode Hr. Stiftamtm., efter foregåaende Undersögelse og anstillede Forsög, at ville afgive Deres Betænkning, om det ikke kunde lade sig gjöre at brænde Muur- og Tagsteen af det Leer, som næsten overalt findes i Landet, og om man ikke til at brænde Stenene kunde benytte sig af Törv, eller maaskee endnu bedre af den saakaldte Surturbrand, som Landet producerer, og formoder man, at den Kalk, som Landet frembringer, ved samme Brændemateriale kunde brændes, og derefter benyttes at mure med. Skulde det end befindes, at denne Kalk og de i Landet brændte Muursteen ikke, i Henseende til sammes Bonitet, aldeles kunde sættes i Ligning med de Materialier af samme Slags, som herfra opsendes, saa tvivler man dog ikke paa, at mange Bekostninger ville spares ved at benytte den Kalk og de Leerarter, som Landet er i Besiddelse af, og de Bygninger, som heraf blev opfört, maatte dog i alt Fald være af större Varighed end de nu brugelige Træbygninger. Endelig önsker man undersögt, om der i Landet gives den saakaldte Skifersteen, og om samme ikke istedenfor Teglsteen kunde bruges til Tagbelægning, hvortil Skifersteen benyttes i Sverrig. — Det kgl. Danske Cancellie den 14. Junii 1806[1].

---

[1]) I Anledning heraf er en Bekjendtgjörelse fra Stiftamtmand Trampe, dat. 27. Februar 1807, trykt i Landsoverrettens

1806.
14. Juni.

Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Stiftsövrigheden over Island, ang. **Præstens Honorar for Ministerialia ved Skolen.** Khavn den 14. Juni 1806. — Univ. Direct. Copieb. 1. Aug. 1805 til 26. Aug. 1806, Nr. 514.

I Anledning af en fra Domprovst Sivertsen i Reikevig under 19. Martii d. A. indsendt Ansögning, hvori han andrager: at Udbetalingen af de ham ved Reglementet af 29. April 1785 tillagte 24 Rd. aarlig for Ministerialia ved Reikevig Skole er ved dennes Forflyttelse fra Reikevig til Bessested bleven ham nægtet fra 1. August 1805, og desaarsag anholder om, at han for Fremtiden ligesom hidtil maatte nyde dette Emolument: — meldes herved tjenstligst til behagelig Underretning og videre Bekjendtgjörelse for Provst Sivertsen, at man, i Betragtning af, at denne Indtægt er ham reglementeret, og han hidtil har været i Besiddelse deraf, har fundet det billigt, at han, uagtet Skolens Forflyttelse, for sin Embedstid vedbliver at nyde samme, og at man derfor har anmodet det kgl. Rentekammer om, fremdeles at lade ham disse 24 Rd. aarlig af Skolens Fond anvise, samt udbetale hvad deraf siden 1. August 1805 er bleven tilbageholdt. Præsten i Bessested kunde derimod af samme Kilde tillægges en mindre aarlig Gratification, indtil han ved forefaldende Vacance kan træde i Besiddelse af det Domprovsten i Reikevig for Ministerialia ved Skolen tillagte Emolument. Men forinden man nærmere bestemmer Störrelsen af hin

---

Publicanda Nr. 3, S. 10—11, hvor Stiftamtmanden anmoder „Alle og Enhver, som om Sagen maatte have nogensomhelst Kundskab", at afgive Beretning derom, samt opfordrer Alle dem, som local Leilighed og Omstændigheder ville kunne gjöre det muligt, at anstille i Sagen behörige Undersögelser og Forsög, at see disse iværksatte, og derefter at communicere Stiftamtmanden Resultater af deres Erfaringer, inden næstkommende Aars Udgang.

Gratification, udbeder man sig Stiftsövrighedens behagelige Forslag og Betænkning, hvad den i denne Henseende maatte finde passende. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 14. Junii 1806. 1806. 14. Juni.

Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Stiftsövrigheden over Island, ang. Husleie for Lector Theologiæ ved Skolen. Khavn den 14. Juni 1806. — Univers. Direct. Copieb. 1. Aug. 1805 til 26. Aug. 1806, Nr. 515. 14. Juni.

Lector Steingrim Johnsen har under 24. Mai d. A. ansögt om, at Gaarden Lambhus og det derpaa staaende Vaaningshus maatte forundes ham til fri Beboelse, saaledes at ham af den lærde Skoles Fond maatte godtgjöres deels de 16 Rd., han ved aarlig Contrakt svarer til Observator Lievog, deels de til Vaaningshusets ham efter Contrakten paaliggende Vedligeholdelse bevislig nödvendige Udgifter. — I denne Anledning meldes herved tjenstligst til behagelig Underretning og videre Bekjendtgjörelse for Lector Johnsen, at ham tilstaaes den ansögte Godtgjörelse af 16 Rd., og at det kongel. Rentekammer er af Directionen anmodet om at lade ham samme anvise i Island. — Hvad derimod de övrige til Contraktens Opfyldelse henhörende Udgifter angaaer, da maa man udsætte herom at afgive nogen nærmere Resolution, indtil man igjennem Stiftsövrigheden har modtaget en med Deres Betænkning ledsaget Underretning om, hvad disse Udgifter kunne belöbe sig til. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 14. Junii 1806.

Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Stiftsövrigheden i Island, ang. Skolens Flytning og Indretning paa Bessa- 16. Juni.

1806. 16. Juni. **stad. Khavn den 16. Juni 1806.** — Univers. Directionens Copiebog 1. August 1805 til 26. August 1806, Nr. 519.

I Skrivelse af 31. Marts d. A. har Hr. Stiftamtmanden, Hr. Biskoppen og Hr. Lector Johnsen omstændeligen forklaret de Grunde, efter hvilke De have formenet at den islandske lærde Skole kunde og burde vedblive paa Bessestad. — Directionen har fundet disse Grunde antagelige, og Stedet saa bekvemt som det efter Omstændighederne nu kan erholdes. Man er derfor og strax gaaet ind i Correspondence med vedkommende Collegier om dette Locale, og skjöndt Sagen endnu ikke har kunnet forestilles H. Maj[t]. til endelig Bestemmelse, er man dog blevet forvisset om, at Intet er til Hinder for, at Gaarden Bessestad med Jorden Lambhuus kunne blive overladte Skolen til vedvarende Brug. — At Skolebygningen paa Reikevig optages, transporteres og omdannes til Beboelse for Spiseværten paa Bessestad, og at tvende af Lærerne, tillige med Skolens Disciple, skulle beboe det grundmurede Huus sammesteds, og tredie Lærer Lambhuus, anseer man for aldeles hensigtsmæssigt, og föier alene til, at ved denne nye Indretning maa sörges for Værelser til endnu en fjerde Lærer, og at enhver Classe bör have sin særskilte Lærestue, hvilket og formodes at kunne blive iværksætteligt i den grundmurede Bygning paa Bessestad, naar Spiseværten derfra flytter ud, og Kjökkenet da, som ufornödent, kan forandres til Værelse. — At bemeldte Bygning faaer en Hovedreparation efter Synsforretningen af 16. Febr. d. A., indsendt ved Skrivelse af 2. April d. A., bliver desto mere fornödent, naar Skole-Indretningen der vorder bestandig. Meget gjerne skulde Directionen derfor have besörget, at de i Synsforretningen opgivne Materialier vare blevne oversendte med det nu færdigliggende Falkeskib, men da der, förend Synsforretningen indlöb, allerede vare saa mange Bygnings-Materialier til andre offentlige Bygninger i Island til Indladning

bestemte, at intet Rum blev tilovers, saa maa man lade det beroe indtil næste Skib, som i Septbr. d. A. afgaae. Imidlertid kunde formodentligen begyndes med Flytningen af Reikevigs Skolebygning, og Reparationen af den grundmurede Bygning udsættes indtil Spiseværtens Bolig er istand, og han er deri indflyttet, undtagen hvad som imidlertid til at holde Bygningen ved Fag og Tag nödvendigst behöves. — Hvilken Sum der maatte være nödvendig til Flytningen af Reikevigs Skolebygning har man ikke fundet opgivet. For at samme imidlertid ikke skulde udsættes, saafremt Noget dermed i indeværende Aar kunde foretages, har man anmodet det kgl. Rentekammer at anvise til Stiftsövrighedens Ordre, og mod Deres Qvittering, til saadant Brug 600 Rd. — Directionen forvisser sig om, at Stiftsövrigheden med besynderlig Omhu vil vaage for, at Skolebygnings-Indretningerne foranstaltes med den Orden, som saa meget muligt forsikkrer dem Bekvemhed og Varighed, og derhos med den Oeconomie, som for Skolens Midler maa önskes. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 16. Junii 1806.

1806. 16. Juni.

Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Stiftsövrigheden i Island, ang. Underviisningen i Skolen, og sammes Bibliothek m. v. Khavn den 16. Juni 1806. — Univ. Dir. Copieb. fra 1. Aug. 1805 til 26. Aug. 1806, Nr. 521.

16. Juni.

Directionen har af den under 1. Marts d. A. indsendte Beretning fra Lector Steingrim Johnsen om den interimistiske Latinskoles paa Bessested literaire Tilstand fra Oktober 1805 til ult. April 1806 med megen Fornöielse seet, hvor magtpaaliggende han har ladet sig det være at svare til de Forventninger, i hvilke han blev anbefalet til sin vigtige Lærepost. Idet Directionens Tillid til hans fortsatte Bestræbelser, alt mere og mere at bringe denne Skole i Opkomst, derved er

1806. forøget, finder den sig overbeviist om, at det vil være
16. Juni. ham selv behageligt at underrettes om de Bemærkninger, hvortil man, ved at gjennemgaae hans Indberetning, er bleven foranlediget. — Hvad Directionen i denne Indberetning især har savnet, er et hensigtsmæssigt Forhold i Læregjenstandenes Fordeling imellem Skolens nuværende 3 Lærere. Naar den tredie Lærer John Johnsen alene skal bestride Underviisningen i Latin, i Dansk og i Regning, og blot Arbeidet med de latinske Stileövelser lettes ham ved Hjelp af en Medlærer, saa er der unægteligen paalagt ham langt mere end een Mand, der önsker at gavne Disciple af forskjellige Forkundskaber, Gaver og Fremskridt, er istand til at overkomme. Naar derimod Lectorens Andeel af Skole-Underviisningen i de hidtilværende 5 Skoledage om Ugen alene indskrænkede sig til halvtredie Time daglig, og i disse blot til Religionen og Moralen, saa indbefattede den, i det mindste saalænge ingen Selecta endnu existerede, mindre, end ved de udtrykkelige Bestemmelser i Lectors Bestalling var tilsigtet. Ifölge Hans kgl Maj[ts] nyeste Anordninger er, naar Nogen ansættes til ordentlig Lærer, med saadan Ansættelse forbunden den Forpligtelse, at paatage sig 4 Læretimer daglig. Da der mindst i den islandske Skoles nærværende Forfatning kan være Grund til at formindske dette Time-Antal for dens Lærere, saa haaber Directionen, at den virksomme Lector gjerne, i det mindste saalænge indtil Övelserne i Selecta blive satte fuldkommen i Gang, og Skolen kan blive forsynet med en fjerde Lærer, vil paatage sig at dele Sprog-Underviisningen i den överste Klasse med Lærer Johnsen, for saaledes at lette ham sin altfor uforholdsmæssige Byrde. — I den anden Section af Beretningen, hvor Forbedringerne i den hidtil brugte Læremethode omtales, ere nogle af disse Directionen ikke ganske indlysende, men maaskee mest for Korthedens Skyld, hvorved de mere beröres end forklares. Dette er og Tilfældet ved den alminde-

lige Anmeldelse: at Udenadslæren, paa den evangelisk-kristelige Lærebog, samt Paradigmata af Declinationer, Conjugationer og nödvendige syntaktiske Regler nær, er undladt. Directionen tvivler ikke paa, at man jo ved Udenadslæsningen af den kristelige Lærebogs Paragrapher stedse, efter en fornuftig Methodes Medför, lader Forklaringen deraf gaae foran, men den maa meget befrygte, at dersom Udenadslæren skulde indskrænke sig til de her anförte Gjenstande, der tilforn alene sysselsatte Hukommelsen, denne nu derimod altfor lidet vil blive övet. Istedetfor en, maaskee overflödig, Advarsel for denne i sine Fölger meget skadelige Afvei, henviser Directionen til de Erindringer i § 5 af Instructionen for Overlærerne ved Cathedralskolen i Odense, hvoraf den lader fölge 3 Exemplarer (Bilag Nr. 1) til Brug for Lærerne ved den islandske Skole.[1] Det vil

1806. 16. Juni.

---

[1] Denne her omtalte „Instrux for Overlærerne ved Cathedralskolen i Odense" lyder saaledes [Efter Original-Aftryk paa 1½ Ark, som af Rektoren i Odense Professor Henrichsen velvilligen er laant til Udgivernes Afbenyttelse]:

„Jo mere Overdirectionen er berettiget til den Forudsætning, at de Mænd, der ere bragte i Forslag, og allern. ere udnævnte til Overlærerposter, tilstrækkelig ere bekjendte med Omfanget af de Pligter, og alt i Besiddelse af de Indsigter, disse Embeder fordre: des sikkrere kan den, i denne Instrux, aldeles med Taushed forbigaae de almindelige Grundsætninger for Opdragelses- og Underviisnings-Videnskaberne, og indskrænke sig til de væsentlige Forskrifter, der angaae det Særegne i den udkastede Plan og dens enkelte Dele.

1) Det nærmeste Öiemed af en saakaldet lærd Skole er Underviisning; og Skoleunderviisningens Hovedöiemed er Sjæle-Evnernes Udvikling og Dannelse. Under dette Öiemed er det Andet undertiden underordnet: at bibringe Disciplene de Begreber, Kundskaber og Færdigheder, som de til Forberedelse til de akademiske Studier behöve. — Med Hensyn hertil ere saavel Underviisningens Gjen-

1806. være den meget behageligt, i den næste Indberetning
16. Juni. at forefinde Beviser paa den Opmærksomhed, hvormed

stænder, som Antallet og Ordenen af Læretimer, til enhver især af dem bestemte. — 2) Den nye af Hans kongelige Majt. allern. udstædte Skoleanordning indbefatter adskillige Kundskaber, der ikke hidtil ere meddeelte i Skolerne. Naturligviis vil det for dèt förste være umuligt, at Underviisningen i disse, i fuldkommen Overeensstemmelse med de tvende överste Specialklassers Bestemmelse, kunde meddeles. Hvor altsaa samtlige, forresten i Alder, Evne og Forkundskaber saa forskjellige Lærlinge ere förste Begyndere i noget Fag af Underviisningen, der maa denne i Begyndelsen være i alle Specialklasser elementarisk; men denne Elementarunderviisning i anden og tredie Klasse lemper sig efter hine Forskjelligheder i Disciplenes Fatteevner. Her overlades de Mænd, hvilke disse Lærefag betroes, efter eget Skjönnende, i Betragtning af hver Specialklasses Tarv, at bedömme, hvor lang eller kort Tid der udfordres i samme, til at opholde sig ved Begyndelsesgrundene; paa hvad Maade disse maatte behandles; hvad Slags Forklaringer der ere fornödne, og hvor vidtlöftige disse skulde være; samt hvor udförlige eller korte Repetitioner behöves. — 3) Da en grundig Underviisning i de gamle Sprog, som ikke er indskrænket til Ord og Gloser, men forbunden med Sprogkundskab, er den uundværlige Grundvold for det lærde Studium: saa er det, saavel i denne Overtydning, som i Betragtning af, at de didhörende Fundamentalkundskaber, naar de i Skolen forsömmes, ved Universitetet næsten aldrig indhentes, og tildeels heller ikke kunne indhentes, at ogsaa dette Studium, i Forhold til de övrige Fag, er tildeelt flere Læretimer. Der tvivles ikke paa, at jo Antallet af de dertil bestemte Timer vil være tilstrækkeligt til at opnaae Maalet, naar dette Studium fra Begyndelsen til Enden af det forlængede Skolecursus ganske drives paa den tilsigtede Maade. Imidlertid tilstaaes Muligheden af, at i de latinske og græske Sprogklasser den Nödvendigked kunde indtræffe, at der, saavel til de statariske Lectioner, som til de latinske Stilövelser, maatte indrömmes nogle flere Eftermiddagstimer, paa Bekostning af andre mindre fornödne Underviisningsfag. I dette Tilfælde venter Over-

disse Forskrifter ere blevne iagttagne. — Hvad Religions-Underviisningen i Særdeleshed angaaer, da 1806. 16. Juni.

directionen, at Lærerne i den gamle Philologie, gjennem Skoleraaadet, ville meddele Samme de Iagttagelser af dette Slags, der först maa frembyde sig for dem. — 4) I Henseende til Læremethoden, er det Overdirectionens indstændigste Önske, at det maatte lykkes samtlige Lærere at holde den rette Middelvei mellem gamle og nye Vildfarelser. At forvandle Underviisningen til Legeværk og Fjaserie er ikke mindre hensigtsstridigt, end ved den at plage Drenge- og Ynglings-Alderen. Vistnok maa den förste Begynder, der blot kan modtage sandselige Indtryk, Underviisningen ved Hjælp af sandselige Billeder meddeles, og lettes ved tillige at virke paa hans Indbildningskraft: men, eftersom Forstanden og Fornuften udvikle sig hos Lærlingene, bliver det en vigtig Pligt, gradviis at vænne dem til bestandig mere og mere vedholdende Opmærksomhed og alvorlig Anspænden af deres Kræfter; og ved en harmonisk Uddannelse af disse, og ved grundig Kundskabs Befordring nærmere at forberede dem til deres tilkommende Bestemmelse. Alt i de nederste Klasser i en lærd Skole maa Underviisningen stiles paa, at forberede til Lærdom. Her er ikke Stedet udförligt at fremsætte de Regler, der især ere befundne tjenlige til at vække og vedligeholde Ungdommens Opmærksomhed og lægge Grund til tydelige og faste Kundskaber; eller at forklare hin dialogiske Foredragskunst, hvor man ved passende Spörgsmaale fremkalder Ideer, og udvikler det Ubekjendte af det Bekjendte; ligesaalidt kan man her udbrede sig over den Klogskab, Læreren maa besidde, for aldrig i Underviisningens Materie og Form, i Forklaringer, Gjentagelser og videre Fremgang, at tabe Lærlingenes Nemme og Tarv af Sigte, eller hvorledes han maa vide at lönne den Umage og Anspænding han fordrer af disse; man maa indskrænke sig til fölgende væsentlige Forskrifter:

A. Af hver Lærer fordres omhyggelig Forberedelse til enhver af hans Lectioner. Den maa og vil sætte ham i Stand til af hans lærde Kundskabers samlede Forraad behörig at vælge, hvad der er gavnligt for hver Klasses Disciple, og bibringe disse det paa den

1806. lader Lærernes Duelighed forvente, at den af dem
16. Juni. brugte Ledetraad vil have forskaffet dem tilstrækkelige

til Hensigten passende Maade; den vil forsyne hans Foredrag med de mest oplysende Sammenligninger og Exempler; den vil bestemme Forklaringernes rigtige Maal og Forhold; den vil overalt give Foredraget Liv og virke dybere Indtryk.

B. Forsaavidt Underviisningsgjenstændernes Beskaffenhed tilstæder det, maa Læreren beflitte sig paa et frit Foredrag. Ikke at tale om den Virkning, dette har til at forõge Opmærksomheden, skaffer det Læreren den betydelige Fordeel, at han nöie kan give Agt paa sine Disciple; lettere lægge Mærke til den Uagtsomme, og undertiden blot ved et Öiekast til ham, eller et uventet Spörgsmaal, hindre fremmede Ideer at trænge sig ind, og samle de Adspredtes forvildede Tanker. Det modsatte af disse Virkninger af et frit Foredrag ere Fölgerne af den tidsspildende og til Tankelöshed vænnende Dicteren, hvilken derfor ikke maa taales, under hvilken Forevending det end maatte være.

C. Iblandt mange andre fortrinlige Midler, til at befordre Disciplenes Opmærksomhed under Underviisningen, nævnes fornemmelig Fölgende:

a) At man i Specialklasserne snart kalder een snart en anden Discipel frem udenfor Ordenen, for at lade ham rette det Urigtige i Meddisciplens Oversættelse, det Incorrecte i hans Udtryk o. s. v.

b) At man ved den videnskabelige Underviisning, naar Fortællingen af en vigtig Begivenhed, Foredraget af en vigtig Læresætning, eller Demonstrationen af et Theorem er tilendebragt, gaaer det Fortalte og Foredragne spörgsmaalsviis igjennem, först med een og anden af de opvakteste Hoveder blandt Disciplene, saa med nogle af de mindre opvakte, og endelig lader de mest, siden de mindst Övede gjentage det Hele med deres egne Ord i sammenhængende Foredrag eller Demonstration. For Disciple især af den överste Klasse lader sig med disse Övelser endnu forbinde den Forandring, hjemme skriftlig at opsætte et vist Hovedstykke af det i de sidste Timer foredragne

Materialier til et for deres Disciple passende Foredrag. 1806.
Imidlertid, da hiin dog efter sin Bestemmelse skal være 16. Juni.

og tilstrækkelig forklarede Pensum. En saadan skriftlig Gjentagelse er ei alene det bedste Slags Anspændelse, og det sikkerste Middel til at öve Hukommelsen, og at befordre tydelig Tænken, og Færdighed i rigtigt og passende Udtryk; men den forskaffer ogsaa tillige Læreren den Fordeel, at han ikke alene med et Öiekast kan oversee Disciplenes Evners Forskjellighed, men og opdage og i Tide opfylde de Huller, der ere blevne tilbage i deres Kundskaber.

5) Da den bedst overlagte Plan for den offentlige Underviisning og den nöiagtigste Udförelse deraf ikke er tilstrækkelig til at danne og forberede Ungdommen, med mindre denne betimelig tilholdes og tilvænnes at pröve sine Kræfter paa egen Haand, og at anspænde sin egen Eftertanke: er det en vigtig Pligt for Læreren at sörge for, at Disciplene anvende Privatflid paa en Maade, der nærmere förer til dette Maal. Hertil hörer især Forberedelse til Læretimerne, og Lectionernes Repetition; Oversættelser af et fremmed Sprog i Modersmaalet eller af dette i hiint; opgivne eller frie Udarbeidelser i det latinske som i de levende Sprog; Gjennemsyn og Bedömmelse af Meddisciplenes Oversættelser og Udarbeidelser, samt Hukommelsens Övelser. At forsömme disse sidste, eller at lade sig nöie dermed, at Hukommelsen blot ved Leilighed i selve Læretimerne beriges, uden at den styrkes og faaer en Færdighed i at indsamle Ideer, og beholde det samlede Forraad, vilde være ligesaa urigtigt og skadeligt, som at indskrænke Culturen til denne ene Evne, og blot nære den med död Ordkundskab. Men for at forekomme, at der ikke kræves og opgives for meget til Privatflid, maa der ved hvert Qvartals Begyndelse, i en overordentlig Forsamling af samtlige Lærere, overlægges og aftales: hvilke Dage om Ugen, og hvor lang Tid, de agte at sysselsætte enhver Specialklasse med husligt Arbeide, og i den Bestemmelse have den fornödne Hensyn paa Lærlingenes Alder, Kræfter, og deres Skoletimers Antal. De derom tagne Beslutninger indföres i Skoleraadets Deliberations-Protocol, og ville ved sammes Revision komme i særdeles Betragtning. — 6) Den

1806. en Elementarbog for Almueskoler, og i disse for den
16. Juni. barnlige Alder, saa vil for Fremtiden den mest pas-

Paapassenhed paa Medhjælperens Forhold i at efterkomme sin Pligt, som Forordningen fordrer, finder ikke Sted, hvis Overlæreren, saa ofte hans egne Læretimer paa nogen Maade tillade ham dette, ei indfinder sig i Adjunktens Timer, eller hvis han, i Tilfælde af Timernes Collision, forsömmer selv at pröve Disciplenes Fremgang, og at forvisse sig om Efterlevelsen af hans Forskrifter og Udfaldet deraf. Overalt haaber man, at Overlærerne ville nytte den sig frembydende Leilighed, der er saa særdeles skikket til at opvække en ædel Nidkjærhed for at gjöre sig fortjente, ikke alene af denne Skole, men og af selve Skolevæsenet, ved at bidrage til at uddanne deres Medhjælpere til duelige Skolemænd. — 7) Jo vigtigere den udvortes Tugt og Orden i en offentlig Læreanstalt er, og jo uundværligere de dertil sigtende Forskrifter ere, desmere er det Pligt for samtlige Lærere, med passende Alvor og fornuftig Strenghed at holde over deres nöieste Iagttagelse. Iövrigt kan det ei være dem ubekjendt, at den Anseelse, som Embedet i sig selv giver Læreren, saafremt han ikke ved aabenbare Særheder og Svagheder formindsker den; at især den personlige Agtelse, hvilken en fast Charakteer, stadig Iagttagelse af hver af hans Pligter og Afhold fra Egennytte og Partiskhed, forskaffe ham, og endelig det rigtige Blik, hvormed han opdager hver Uorden i dens Opkomst, den Rolighed og Værdighed, hvormed han paataler den, og den hele Maade, hvorpaa han behandler sine Undergivne, langt kraftigere hos disse forebygger Tilböieligheden til Efterladenhed, og Udbrud af Ungdoms Uartighed og Letsind, end hvert kunstigt Middel, der i Theorien lovede stor Virkning og i Praxis fandtes krafteslöst. Da Overlærerne ogsaa kjende de Grundsætninger, der maae bestemme deres Fremfærd i at nytte den naturlige Ærekjærhed, i at uddele Roes og Dadel, og i at vække og opmuntre Kappelyst, tör man gjöre sig det glade Haab, at de med den yderste Forsigtighed ville behandle denne saa delikate Drivefjeder, og vogte sig ligesaameget for, at nære Ynglingens Forfængelighed til Skade for hans moralske Tænkemaade, som uforsigtig at krænke hans Fölelser. — 8) Indtræffer der

sende Brug af samme finde Sted i de Læretimer i Selecta, hvori der gives praktiske Anviisninger til Cate- 1806. 16. Juni.

Tilfælde, hvor Formaninger, Truseler, beskæmmende Bebreidelser, Forbud at tage Deel i Meddiseiplenes Moerskab, Udelukkelse fra deres Samqvem, ikke svarede til Forseelsens Beskaffenhed, eller vare tilstrækkelige Afskrækkelses- og Forbedringsmidler, og det ei heller kunde være raadeligt, at udsætte Straffen til Skoleraadets Beslutning desangaaende: træder Overlæreren, naar Læretimen er forbi, sammen med tvende af hans i de andre Klasser nærværende Colleger, og, naar de forenes om at dömme legemlig Straf nödvendig, fuldbyrdes den strax af Skolens Pedel. Underlærerne ere forpligtede, med Anmeldelsen af saadanne grove Forseelser, at vende dem til Overlæreren i deres Fag, som da gaaer frem paa ovenmeldte Maade. Den, hos hvem ogsaa saadanne Forbedringsmidler flere Gange forgjæves ere forsögte, maa Skoleraadet söge at faae ud af Skolen, og i Fortrolighed raade hans Forældre eller Værger at tage ham hjem, inden hans egentlige Forviisning iværksættes. — 9) Foruden denne Omsorg for den udvortes Orden og Sömmelighed, ville Lærerne, som lægge Læreembedets Pligter i deres hele Omfang paa Hjerte, lade deres ivrigste Omhu gaae ud paa, at gjöre dem fortjente af deres Diseiples Moralitet, Tænkemaadens virkelige Forædling, og Dydens Fremme hos dem. Ogsaa udenfor de Underviisninger, der egentlig sigte til Diseiplenes moralske og religiöse Dannelse, frembyde sig i saa mange andre Underviisninger de gunstigste Leiligheder, til at indprente de for gode Indtryk aabne Gemytter en levende Agtelse for Pligt og Ret, til at udvikle og befordre Bevidstheden af moralsk Frihed hos dem, og til at befæste dem i den Beslutning, at anvende den rigtigen, snart til at lade dem bedömme de Exempler, der læses af gode og slette Charakterer og Handlinger, og derved at skjærpe deres moralske Fölelser og gjöre dem Lastens Skjændighed og Dydens höie Værdighed og ubetingede Værdie beskuelig, snart til at lede deres Opmærksomhed paa Spor af det guddommelige Forsyn i Naturen og Historien, hæve Hjertet til Verdens Skaber og Bestyrer, og opfylde dem med ærbödige og

1806. chiseren; derimod som Haandbog i den theoretisk-
16. Juni. praktiske Religions-Underviisning for Disciple, der alle-

---

taknemmelige Fölelser for ham. At Indtryk af slige Forestillinger og Formaninger blive desto dybere, jo virksommere og kraftigere de tillige understöttes af Lærerens Exempel, jo mere denne veed at formilde Lærerens Alvor med Vennens Velvillie, og jo mere Kjærlighed og Tillid bane ham Veien til Disciplenes Hjerter, behöves næppe at nævnes. Det maa være nok at have yttret disse Önsker, der sigte til Lærlingenes Forædling. Valget af de bekvemmeste Leiligheder til disse Önskers Opfyldelse, og den bedste Maade til at nytte disse, overlades til Lærernes Bedömmelse. — 10) Ved at före Censurregistret, hvis Rubrikker Skoleanordningens § 18 bestemmer, tilbydes enhver Lærer den fordeelagtigste Leilighed, at lægge for Dagen, at han ikke forretter sit Embede mechanisk, men med Iagttagelsesaand, Overlæg og Bestræbelse for at blive sine Lærlinge saa nyttig som muligt. Dersom Censurregistret flygtig affattes i almindelige Udtryk, maatte det hos dem, til hvis prövende Gjennemsyn disse Registre ere bestemte, opvække et ufordeelagtigt Begreb om Lærernes Nöiagtighed. Röbe de derimod Punktlighed, skarp og og fiin Iagttagelse af, og Præcision i Udtrykket om det individuelle Charakteristiske, maa de tjene ham til særdeles Anbefaling. Censurregistre, der fortsættes med Overlæg og Flid, blive Lærerne selv ligesaa nyttige, som det sammenlignende Gjennemsyn deraf maa være lærerigt for en Underviisningsanstalts Foresatte. — Da Overdirectionen af samtlige Lærere venter, at de med störste Iver ville stræbe ogsaa fuldkommen at opfylde denne Deel af deres Embedspligt, kan man ikke undlade i det mindste at angive de Hovedmomenter, hvorpaa Lærerens Opmærksomhed ved at indföre hans Domme i de enkelte Rubriker, maa være henvendt. Den Rubrik med Overskrift „Naturanlæg" maa give Oplysning om fölgende Spörgsmaal: Röber Disciplen Talent? og hvortil? hvilke ere de Anlæg og Evner, der i höiere eller mindre Grad yttre sig hos ham? Fatter han hurtig eller langsomt? blot med Hukommelsen eller tillige med Forstanden? Er han vedholdende i at give Agt, eller er han efterladen og adspredt? Ved hvilke Underviisningsgjenstande er dette mere eller mindre Til-

rede have opnaaet en Alder som de islandske, har den Niemeyerske Lærebog, især i dens historiske Deel, 1806. 16. Juni.

---

fældet? Viser han Anlæg til at dömme selv? Har han Fölelse for det Skjönne, Ædle, Store, i Tanker, Handling og Tale? Anmærkninger som disse, til hvilke allerede et Halvaars Kjendskab til Disciplen maa sætte Læreren i Stand, revideres af ham ved hvert Halvaars Slutning, og tilföies de Berigtigelser eller nærmere Bestemmelser, som den fortsatte Iagttagelse af den gradvise Udvikling af Disciplens Naturgaver foranlediger. — At i Rubriken Skoleflid, hvorhen hörer ikke blot en nöiagtig Angivelse, hvor ofte en Discipel, anmeldt eller uanmeldt, har forsömt enkelte Timer, men i Særdeleshed Lærerens Dom om den Agtsomhed, han under Lectionerne ved anstillede Pröver har beviist, [anmærkes], behöver næppe at erindres. I Rubriken Husflid maa anmærkes, om Disciplen har viist Omhu i Forberedelse, Gjentagelse, punktlig Indlevering af opgivne Oversættelser og Udarbeidelser, eller ikke; men især, om han beskjæftiger sig med hensigtspassende privat Læsning og Övelse? I begge Rubriker bliver det Didhörende, mod Enden af hver Maaned, indfört. Derimod er det nok, naar Dommen om Disciplens Fremgang först ved hvert Qvartals Slutning antegnes i 4de Rubrik, og indbefatter Resultatet af de Iagttagelser, der i trende Maaneders Löb, ved Leilighed af de mundtlige Pröver og Gjennemsynet af skriftlige Arbeider, ere anstillede. Hvad endelig Rubriken Sæder angaaer, vil den fuldkommen svare til sin Bestemmelse, naar den, Maaned for Maaned, foruden det almindelige Angivende af den udvortes Opförsel under Skoletiden, og en bestemt Angivelse af de Forseelser, der have tildraget Disciplen Straf (denne bestaae hvori den vil), ogsaa indeholder Anmærkning om, hvad med fuld Vished er bleven Læreren bekjendt om Disciplens individuelle Sindelag, dennes gradvise Forbedring, eller mulige Forværrelse. Overdirectionen vil ofte lade sig disse Censurregistre forelægge, for at sammenholde dem, ikke alene med de her angivne Fordringer, men og med hinanden indbyrdes, og for derved at overtyde sig om den Omhyggelighed, hvormed enhver Lærer stræber at gjöre sig fuldkomnere. — 11) De maanedlige Indberetninger til Skoleraadet, som Forordningen paalægger Overlærerne,

1806. særegne Fortrin, og med Hensyn hertil har Directionen
16. Juni. föiet den Foranstaltning, at saa mange Exemplarer

ville især svare til deres Hensigt, naar Lærerne, tilligemed Anmeldelsen om, hvor mange Timer der ere anvendte paa denne eller hiin Underviisningsgjenstand, undertiden og forbinde de Iagttagelser, Læremethoden angaaende, de have Leilighed til at anstille, og naar de ville ansee disse Indberetninger som det passeligste Sted, at anmærke deres under Underviisningen gjorte Erfaringer, for at samme kunde nyttes i Fremtiden. — 12) Disse Forskrifter og Anmærkninger har man kun at tilföie dem, der angaae Disciplenes Optagelse i Specialklasserne. Naar det endelig er afgjort, hvilke af hidtilværende Disciple der enten for deres Usædelighed, eller deres Uduelighed til Studeringer, skulle afgaae, og hvilke der skulle blive tilbage, er den förste Forretning: at fordele de sidste i de for dem passende Specialklasser. Dette har ingen Vanskelighed i Henseende til de Ting, der alt ere lærte i Skolen. Overlærerne kjende deres hidtilværende Disciples Fremgang heri, saavel som deres naturlige Evner, enten af egne eller af Collegers Erfaringer. Hvor disse ikke kunne veilede dem, og Dommen er usikker, maa en Prövelse afgjöre. Derimod maae de nye Lærere, der skulle anvise Disciplene Plads i nye Lærefags Specialklasser, ved at bestemme disse Pladser, ikke blot see paa Alderen, Naturgaver, den alt erhvervede Grad af Forstandscultur (hvorom de, ved at anstille en Pröve, maae forvisse sig), men tillige tage den Nödvendighed i Betragtning, saavidt muligt at forebygge Collisioner mellem de forskjellige Lectioner, og ei at overlæsse Klasserne med et altfor uforholdsmæssigt Tal af Disciple. — 13) I den Forudsætning, at et större Antal turde melde sig, end Forordningen tillader at antage, seer man sig foranlediget, indstændig at opfordre Overlærerne, med streng Tilsidesættelse af alle andre muelige Hensyn, blot at tilstede dem Fortrin ved Antagelsen, der ei alene besidde de til den aldeles uundværlige Forkundskaber, men og anbefale sig ved Egenskaber, som berettige til gunstige Forventninger om deres tilkommende Duelighed — 14) Naar förbemeldte Prövelse er tilende, og derefter med Sikkerhed kan bestemmes, til hvilken Special-

deraf, som havdes indbundne, afsendes med nærværende Leilighed. — Det Nye Testamentes Exegese vedkommer udelukkende Selecta. I den almindelige Religions Klasse vil det være tilstrækkeligt, at læse de klassiske Beviis-Steder i det Nye Testamentes Originalsprog, og ved denne Leilighed at anbringe de væsentligste Sprog- og Sag-Oplysninger. — Den indsendte Pröve af skriftlige Udarbeidelser, der giver et ligesaa fordeelagtigt Begreb om Lærernes Foredrag, som om Disciplen Bödvar Thorvaldsens Opmærksomhed og Eftertanke, har Directionen med Fornöielse gjennemseet, og 1806. 16. Juni.

klasse hver enkelt Discipel henhörer, blive samtlige Disciplers Navne af Rector indförte i Skolens almindelige Censurprotocol. For at ethvert Navn des lettere kan findes, faaer det et Nummer, og det Nummer en Discipel engang har faaet, beholder han stedse. Ligeledes maa Skoleraadet besörge, at Pladserne ved Bordene numereres, og at enhver Discipel anvises sin Plads, som han aldrig egenmægtig maa bytte med andre. — 15) Bilaget indeholder en Fortegnelse paa de Lære- og Læse-Böger, der indtil videre til Brug for Frue-Skole i Kjöbenhavn ere antagne, og som Lærerne i Odense nu ligeledes i Sprog- og Videnskabsklasserne ville betjene dem af. Manglerne ved adskillige af dem ere meget vel bekjendte; men man er betænkt paa, at tilveiebringe andre mere hensigtspassende i deres Sted, og haaber ogsaa heri ved de derværende Læreres Bestræbelser at blive understöttet. — 16) Man slutter denne Instrux med det inderligste Önske, at Samdrægtighedsaand maa forene samtlige Lærere, og understötte og lette dem deres ligesaa fortjenstfulde som möisommelige Arbeide. Paa Sandsynligheden af dette Önskes Opfyldelse beroer for en stor Deel det Haab om deres Bestræbelsers Held, som Overdirectionen fra sin Side ei vil undlade at ledsage med den ufortrödneste Opmærksomhed og virksomste Deeltagelse.

Den angaaende Universitetet og de lærde Skoler nedsatte Commission. Kjöbenhavn den 27. September 1802.

Friderich Christian.

Reventlow.

D. G. Moldenhawer. Kjerulf. K. L. Rahbek.

1806. derved fundet sig foranlediget at tilkjende ham, som
16. Juni. Opmuntring for hans Flid, en Præmie i den medfölgende Mitscherlichske Udgave af Horatz, i 2 Bind. Den anmoder Hans Höiærv. Biskoppen at tilstille ham den i fuld Skoleforsamling, paa en til Omstændighederne passende Maade. — For at afhjelpe Mangelen paa græske Grammatikér ere alle de Exemplarer af Nissens græske Sproglære, som endnu vare i Forraad hos Forlæggerne, ialt 12 Stykker, blevne anskaffede og afsendte. Flere skulle fölge med förste Leilighed, da et nyt Oplag er under Pressen. Tillige har Directionen draget Omsorg for, at ikke blot et tilstrækkeligt Antal Exemplarer af Nissens græske Chrestomathie til Disciplenes Brug nu afgaaer, men og, at Skolebibliotheket bliver forsynet med de brugbareste Udgaver af de Skribenter, hvoraf enkelte Læsestykker ere optagne i denne Chrestomathie, for at tjene Læreren til Forberedelse paa hans Lectioner. — Ovenstaaende Bemærkninger ledsager Directionen med fölgende almindelige Anviisninger, der, ligesom de allerede iagttages i de forbedrede Skoler i Danmark og Norge, ogsaa fra det næste nye Skoleaars Begyndelse maa bringes i Udförelse ved Skolen i Island:

I. Enhver Lærer holder over de ham anviste Timer en Dagbog, hvori han, til egen Erindring og Brug, optegner Alt, hvad han i Henseende til Disciplenes Flid, Fremgang, Opförsel og sammes Forbedring eller Forværrelse finder værd at bemærke. Af denne Dagbog indförer enhver Lærer ved Enden af enhver Uge med muligste Nöiagtighed og Bestemthed Resultaterne af sine Bemærkninger i en speciel Censurprotokol, hvilken han, efter det under Nr. 2 hosföiede Schema, holder over enhver enkelt af sine Disciple. — Fra disse de enkelte Læreres specielle Censurprotokoller er endnu Skolens almindelige Censurprotokol forskjellig, som authoriseres af Stiftsövrigheden og hvis Indretning er fölgende: Enhver Discipel har i denne Protokol, efter Schema Nr. 3, et eget med hans Nummer betegnet

Censur-Ark, hvortil efterhaanden det andet, tredie o. s. v. heftes. — De specielle Angivender, hvortil den förste Side er bestemt, indföres af Lector. I de fem fölgende: Naturgaver, Skoleflid, Husflid, Fremgang, Sæder, antegner hver Lærer ved hvert Qvartals Udgang sin Dom, der uddrages af hans specielle Censurprotokol. I den sjette Rubrik indföres, efter den afholdne aarlige Skole-Examen, de ham deri tilkjendte Special-Charakterer. I den syvende specificeres Belöbet af den ham bevilgede, og af ham i Aarets Löb oppebaarne Understöttelse, den bestaae hvori den vil. — Forlader Nogen Skolen inden sin Dimission derfra, saa antegnes Aarsagen til hans Udtrædelse, og dersom ham et Skole-Testimonium er meddeelt, hvilket Enhver ved sin Udgang af Skolen er berettiget til at fordre, og som da i nöieste Overeensstemmelse med Censurprotokollens Angivende udstedes, maa ogsaa dette indföres af Lector. Af denne Censurprotokol indsendes aarlig eengang en nöiagtig Afskrift af Stiftsövrigheden til Directionen.

1806. 16. Juni.

II. Den af Hans Majt. allern. approberede Underviisningsform for de lærde Skoler i Danmark og Norge, af hvilken Directionen herhos lader 4 Exemplarer medfölge (Bilag Nr. 4)[1], med tjenstligst Anmodning, at Stifts-

---

[1]) Underviisnings-Plan for de lærde Skoler i Danmark og Norge. Efter H. kgl. Majts Befaling affattet af Commissionen for Universitetet og de lærde Skoler. [Efter Original-Aftryk. Khavn 1805. 19 Sider. 4to.].

I. Sprog-Underviisning. — *A. Det danske Sprog.* 1. Klasse. — Begyndelsen skeer med Læseövelser, hvormed ikke alene Taleövelser, men og de förste Forstandsövelser bekvemt kunne forbindes. Begynderne maae her vænnes fra en syngende eller slæbende Tone og falsk Accentuation, og lære at læse med reen og tydelig Udtale, og rigtig Inddeling af Stemme og Tonefald. Til disse Övelser vælges saadanne Stykker, som ere lette i Henseende til Indhold og Sprog, og underholdende for Börnene. Læreren paa sin Side sörger ved passende Spörgs-

1806. övrigheden behageligen vilde tilstille enhver af Lærerne
16. Juni. een deraf, er vel i den islandske Skoles nærværende

maal og Oplysninger for, at de forbinde den rigtige Mening med det, de læse, og blive sig samme tydeligen bevidste. Han berigtiger deres Forestillinger, og udvikler de Begreber, som de kunne fatte; han opvækker og över deres Opmærksomhed og Eftertanke, og leder dem til at dömme rigtigt om de Gjenstande, der omgive dem baade i Naturen og det menneskelige Liv. Ved snart at lade dem eftersige Ord for Ord enkelte Perioder, som de have læst, og der ere dem tilstrækkeligen forklarede, snart at lade dem igjentage det, Læreren selv har fortalt eller udviklet, med deres egne Ord, men i rigtige og passende Udtryk, forenes Hukommelses- og Taleövelser. — Ved disse Læseövelser, hvor man fra korte Sætninger gaaer over til længere periodiske Stykker, tilbyder sig tillige den bekvemmeste Leilighed til Elementar-Underviisning i Modersmaalet. — De fornemste grammatikalske Kunstord, som betegne de forskjellige Talens Dele og disses Betydning og Brug, forklares paa en Maade, som kan være den passeligste efter Begynderes Fatteevner. Disciplene udkaste selv, under Lærerens Anviisning og Hjelp, Paradigmer af Declinationer og Conjugationer. Tillige ledes deres Opmærksomhed Tid efter anden paa de uegentlige Udtryk og Talemaader, og især paa Ordenes Sammensætning og Forbindelse. — Kundskab om Interpunctionen bibringes först paa Tavlen, og udvides efterhaanden under Læsningen. — Ligeledes anstilles de förste orthographiske Övelser paa Tavlen, idet der opskrives nogle Linier med mange orthographiske Feil, som Disciplene selv under Lærerens Veiledning bör opsöge og rette. — 2. Klasse. Alle de Læse-, Tale- og Tænkeövelser, der ere begyndte i förste Klasse, fortsættes og udvides. Efter at Elementerne i Modersmaalets Grammatik ere igjentagne, gaaes over til Hovedreglerne i Syntaxis. Disse oplyses ved udsögte Exempler, og Disciplene gjöres mere og mere faste i Anvendelsen deraf. For at forskaffe dem större Færdighed i Orthographien, dicteres Tid efter anden korte Perioder. Det Efterskrevne gaaer Læreren i et Par af de feilfuldeste Afskrifter igjennem, og anmærker de betydeligste Feil mod Orthographie og Grammatik; disse maae

Tilstand ikke iværksættelig i sit hele Omfang. Nogle deri optagne Underviisningsgjenstande falde her ganske 1806. 16. Juni.

Disciplene med Lærerens Hjelp först rette paa Tavlen, og siden hjemme i deres Afskrifter, hvilke i næste Time fremlægges. — I gradviis Fremgang begynde Övelser i forskjellige Slags smaae skriftlige Udarbeidelser. Læreren lader dem snart opsætte korte Breve og Svar derpaa, Beskrivelser over enkelte Scener i Naturen eller andre sandselige Gjenstande, korte Fortællinger, hvortil Data ere angivne mundtlig; snart med deres egne Ord före nogen offentlig i deres Tid og Födeland indtruffen Begivenhed i Pennen, hvilket undertiden skeer paa Stedet under Lærerens Opsyn, men som oftest hjemme; og siden anmærkes og rettes saavel Feilene imod Retskrivningen og Grammatiken, som i Fremstillingsmaaden og Udtrykket. — Længere hen oplyses enkelte rhetoriske Regler, som have den vigtigste Indflydelse paa Stilens Dannele, ved nöiagtig Analyse af forskjellige Exempler, og ved Sammenligning af det Rigtige og det Urigtige; ved praktiske Övelser gjöres de endnu tydeligere og beskuelige. Lette poetiske Stykker oplöses i Prosa, og ved denne Leilighed vises Poesiens Særkjende i Henseende til Tankernes Vending, til Udtryk og Rhythmus. Til den förste Övelse i Declamationen gives et classisk Sted af en national Skribent at memorere, saasom et Digt eller nogle Vers af et Indhold, der virker paa Fölelsen; og Disciplene anvises til at fremsige det tydeligen, samt med en til Materien passende Tone og Anstand. — 3. Klasse. Hvad der i de lavere Klasser er lært af Sprogets Grammatik, og især af dets Syntaxis, igjentages fuldstændigt og i Sammenhæng. De i forrige Cursus forbigaaede Regler for Stilens og Veltalenhedens Dannelse gjennemgaaes, og deres Anvendelse vises i Exempler, tagne af gamle og nye Mönstere. Udvalgte Stykker af de classiske nationale Skribenter, Prosaister og Digtere, blive fra Tid til Tid behandlede med samme Nöiagtighed, som de latinske og græske Autorer i de gamle Sprogs övre Klasser, for mere og mere at uddanne Smagen, og ved disse Interpretationsövelser forelöbigen at gjöre Disciplene bekjendte med Æsthetikens Grundsætninger, hvis systematiske Theorie forbeholdes Universitets-Underviisningen. — Enhver af Disciplene i denne Klasse indgiver

1806. bort, andre maae udsættes indtil Lærepersonalet bliver
16. Juni. fuldtalligt. Men Studium af denne Underviisningsplan

---

hver Maaned en Udarbeidelse over et ham af Læreren forelagt Thema. Disse Forsög, som, ved at gaae gradviis frem fra det lettere til det vanskeligere, udbrede sig over alle Stiilarter, bedömmes indbyrdes af Disciplene, efter Lærerens Opfordring, undertiden mundtlig, men dog som oftest skriftlig. Tilsidst ledsager Læreren deres Kritik med sine Anmærkninger og Berigtigelser. — I en egen Time ugentlig anstilles Övelser for at fremme Declamation, Action og Anstand efter ethvert Foredrags Natur.

B. Det latinske Sprog. — 1. Klasse. Saasnart de regelrette Formationer af Nomina og Verba nogenledes ere lærte, gjöres Begyndelsen med en af de bekjendte latinske Læseböger, först med enkelte Sætninger af samme, hvorpaa fölge Samtaler, Fabler og korte Fortællinger. Læreren forelæser tydelig en kort Sætning, oversætter den, saavidt muligt, Ord for Ord; dette igjentager han saalænge, til de dertil opfordrede Disciple ere istand til at oversætte den uden Feil. Ved en passende Forklaring gjör han dem opmærksomme paa Indholdet eller Meningen af det Oplæste, for at forvisses om, at ogsaa den er tydeligen fattet. Naar Timens Pensum er endt, igjentages atter det Hele. De fornemste Vocabler, som forekomme deri, udmærkes og indföres med deres Betydning af Disciplene Tid efter anden i et eget Hefte, som de maae forevise i en af de næste Timer, hvorefter disse spörgsmaalsviis igjentages i den sidste Repetitionstime i hver Uge. Begreberne om de övrige Talens Dele og andre ei mindre uundværlige Grammaticalia blive, ligesom der under Læsningen gives Leilighed til, indflettede og udviklede i Sammenligning med Modersmaalet. For at gjöre Disciplene endnu fastere i Formlæren, udkaste de selv, under Lærerens Anviisning og ved hans Hjelp, Paradigmer af Declinationer og Conjugationer, opsætte samme i en Tabel lige overfor det Danske, for med eet Öiekast at kunne oversee alle hines Hovedforandringer. Efter disse Tabeller öves de i at declinere og conjugere efter Opgaver af Læreren. — 2. Klasse. Indtil denne Klasse lidt efter lidt arbeider sig frem fra den ringe Grad af Præliminærkundskab, fortsættes deri Læsningen af de mere vanske-

vil dog sætte Lectoren og de tvende andre Lærere istand til, uafladeligen at have for Öine det Maal, til 1806. 16. Juni.

lige Steder i den latinske Læsebog; siden bruges en for denne Klasse indrettet Chrestomathie, der dog ikke behöver at være udsögt af gamle romerske Skribenter alene, naar kun Indholdet er behageligt og nyttigt, og Sproget reent og flydende. Af de gamle Autorers Skrifter ere fölgende for denne Klasse passende til afvexlende at læses: Cornelius Nepos, Eutropius, Justinus, de letteste Breve af Cicero og Plinius, Phædrus. — Under Læsningen gjentages flittigen de lærte Paradigmer; de vanskeligere Former tilföies, og Hovedreglerne i den etymologiske Deel, samt det almindelige i Sprog-Syntaxen forklares. Enhver til det latinske Sprogs Egenheder henhörende Regel oplyses med flere Exempler, som enten vælges af Læreren selv eller uddrages af de sidst læste latinske Steder; for endnu dybere at indprente Reglerne, skrives paa Tavlen lette danske Sætninger, der ere indrettede for at anvende de gjennemgaaede Regler, og disse oversættes af Disciplene paa Stedet, under Lærerens Veiledning. Tid efter anden bliver ogsaa ved Slutningen af Timen det læste latinske Pensum igjen oversat af Dansk paa Latin. — Til uundværlig Övelse for Disciplenes Hukommelse opgives dem til at lære udenad de forekommende Vocabler og fornemste Talemaader, hvilken Övelse Læreren letter dem, ved i Læretimen at udtegne adskillige, især af de vanskeligere Stammeord, og ved at vise, hvorledes der ved Sammensættelse med forskjellige Præpositioner udledes forandrede Bemærkelser. Ligesaa viser han Etymologien, og omtaler Synonymerne. — For at befordre Privatflid, oversætter Halvdelen af Disciplene paa Dansk det den ene Dag i Skolen læste Pensum, og de övrige det den anden Dag Læste; hvilke Oversættelser fremvises i den næste Time, og rettes hver Gang i nogle Exemplarer. — 3. Klasse. Latinske Skribenters Læsning deler sig i den statariske og cursoriske. Ved den förste, hvor Læreren selv oversætter, og derhos praktisk viser, hvad der udfordres til at oversætte, anbringes overalt de væsentligste Sprog- og Sag-Oplysninger, men heller ikke andre end de, der ere fornödne til tydeligen at forstaae ethvert Sted. Opmærksomheden henvendes paa Sprogets særegne Vendinger;

1806. hvilket de i deres Lectioner maae stræbe, og derhos
16. Juni. at fölge en ved Erfaring hensigtsmæssig befunden Me-

den classiske Latinitet i Udtryk, Ordföining og Periodebygning udvikles, og Fölelsen for det Ypperlige i Indholdet og dets Behandling opvækkes og gjöres levende. — Ved den cursoriske Læsning, hvor Disciplene selv efter foregaaende Forberedelse oversætte, er Hovedöiemedet dette, mere og mere at forøge deres Bekjendtskab med Sprogets Ord i deres mangfoldige Sammenföininger, og med Sprogets Talemaader og Vendinger, og at befordre Færdigheden i at udfinde Ordenes Structur, og at bestemme Meningen af hver Sætning i Forbindelse med det Hele. — De prosaiske Skribenter, som i denne Klasse kunne læses statarisk, ere især Cicero's vigtigste Breve og nogle udsögte af hans Taler, Svetonius; af Digtere: Terentius, udvalgte Stykker af Ovids Metamorphoser, Virgils Ecloger: cursorisk de ypperligste Breve af den yngre Plinius, Cæsar, Curtius, og især Livius. Hvad der læses statarisk, oversættes udenfor Skolen. I en af de næste Timer opfordrer Læreren flere Disciple udenfor Ordenen til at forelæse deres Oversættelser, retter Feilene, og lader de övrige derefter forbedre deres Arbeider. — Imidlertid fortsættes Syntaxens grundige Studium. Grammatiken er den bestandige Haandbog, Disciplene ved deres Forberedelse hjemme og ved Forklaring i Skolen holde sig til. Saa ofte Leilighed under den statariske Læsning gives, efterslaaes Reglerne; de oplyses og indprentes i Hukommelsen ved idelig Gjentagelse. Den til rigtig Accentuation og især til Digternes Læsning uundværlige Prosodie og Metrik tilföies i sine Regler, og Exempler for de fremsatte Regler opsöges strax i de sidst læste Steder hos Digterne. — For mere og mere at befæste Disciplene i denne Klasse i nöiagtigen og færdigen at anvende de syntaktiske Regler, anstilles ugentlig to Timer Oversættelsesövelser fra Dansk paa Latin. De dertil forelagte danske Opgaver blive, saavidt det er muligt, saaledes indrettede, at derved gives Leilighed til at anvende de kort tilforn forklarede vanskeligere syntaktiske Regler. Ved Rettelsen afvexler Læreren i denne og næstfölgende Klasse med de af adskillige fortjente Skolemænd gavnlig befundne Methoder. Stundom retter han selv Feilene skriftlig, og lader Disciplen hjemme udfinde Grun-

lhodes Grundsætninger. De Regler, som i Særdeleshed 1806.
foreskrives for Underviisningens Behandling i det danske 16. Juni.

---

den til Rettelserne, om hvilken han da siden ved Stilens Censur tilspörger ham og flere; undertiden angiver han dem, efter forelöbig Gjennemsyn, i Timen mundtlig, og overleverer derpaa Forfatterne deres Udarbeidelser til egen skriftlig Berigtigelse; snart anmærker han Manglerne alene ved Randtegn, og lader Forfatterne selv udfinde Feilens Beskaffenhed og Grunden, hvorfor det er Feil, for derefter at gjöre deres skriftlige Rettelser, som han i den næste Time gjennemseer. — 4. Klasse. De prosaiske Skribenter, som her skulle læses, og afvexlende interpreteres af Læreren og Disciplene, ere fölgende: fremfor alle Cicero, hans Böger de oratore, eller et andet af hans rhetoriske Skrifter, Dialogerne de amicitia og de senecture, den physico-theologiske Deel af Bögerne de natura deorum, og Bögerne de officiis; desuden Sallust, Tacitus, især hans Agricola, de moribus Germanorum og Annales, Qvintilian; af Digterne Virgils Æneide, Horats og udsögte Stykker af de romerske elegiske, episke og didactiske Digtere, saaledes som f. Ex. findes i Doerings Eclogæ; dog i hvert halve Aar kun een Digter og i det höieste tvende Prosaister med hinanden. — Förend et nyt Pensum forklares, angiver Læreren altid i Forveien den rigtige Synspunkt, hvorfra Indhold, Plan og Sammenhæng i det Hele skal betragtes. Under Forklaringen selv forfölger han med Disciplene Forfatterens Ideegang, hefter og skjærper deres Opmærksomhed paa Sprogets Aand og de sjeldnere forekommende Talemaader, paa Materien og dens Behandling; ved hvilke Sprog- og Sagoplysninger, især ved de af det æsthetiske Slags, dog Skoleungdommens Tarv aldrig maa tabes af Sigte. Kort, Læreren bestræber sig for at vænne Disciplene til en grundig Interpretation af de gamle Skribenter, bygget paa fast Sprogkundskab og Kritik, og at anvise dem Maaden, hvorledes de Gamle ved privat Flid, som det fornemmelig kommer an paa at lede hensigtsmæssig, skulle læses, for ved deres Studium at skjærpe Dömmekraften, danne Smagen og forædle Hjertet. — Latinske Stiilövelser fortsættes 2 Timer ugentlig. Den ene bestemmes til saakaldet Extemporal-Stiil, som gjöres under Lærerens Veiledning, snart

1806. og latinske Sprog, i Religion, Geographie, Historie og
16. Juni. Arithmetik for de to överste Klasser, ere for den störste

---

ved mundtlig Oversættelse af et Stykke af en dansk Bog, snart skriftlig, idet et dansk Thema dicteres. Den anden Time anvendes til Censur over de hjemme forfærdigede Oversættelser af Dansk paa Latin. Naar da Læreren afvexlende imellem de forhen omtalte Maader har bedömt samme, meddeler han tilsidst sin egen Oversættelse, og udvikler Aarsagerne, hvorfor et saadant Udtryk, slig en Vending og denne Sammensætning fortrinlig burde vælges. De mere övede indgive hver anden Maaned en fri latinsk Udarbeidelse over en, fornemmelig historisk, Gjenstand, som ved foregaaende mundtligt Foredrag er bleven gjort dem tilstrækkelig bekjendt og tydelig. Disse Udarbeidelser forelægges en anden Discipel til skriftlig, undertiden og til mundtlig Bedömmelse, og Læreren ledsager denne Kritik over Indhold og Sprog med egne Anmærkninger og Berigtigelser. — I at tænke og tale Latin öves de Færdigere ved Lærerens afvexlende Interpretation, og ved deres Svar og Gjentagelser paa Latin. — To Timer om Ugen læres vexelviis i det förste halve Aar Mythologie, i det andet de græske, i det tredie de romerske Antiqviteter, og i det fjerde gives en Udsigt over den græske og romerske Litteraturs Historie, hvorved der fornemmelig tages Hensyn til at meddele Disciplene en historisk Kundskab om de classiske Skribenter i begge Sprog, og en kort Charakteristik af deres Hovedværker.

C. Det græske Sprog. — 1. Klasse. Efterat Disciplene ere gjorte bekjendte med de græske Bogstaver og deres Egenskaber, og övede i at læse græsk Skrift, skrides efter de samme methodiske Principer, som i förste latinske Klasse ere angivne, til den græske Læsebog. Efter en af dem selv under Lærerens Veiledning udkastet Typus, öves de i at declinere og conjugere de regulaire Verba, og gjöres saa bekjendte med de mange Slags Former og Endelser, at de ere istand til med nogen Færdighed at skjelne alle Casus, Modi, Tempora og Personer. — 2. Klasse. Ved den fortsatte Forklaring af Læsebogen öves Disciplene fremdeles i at analysere og construere. Med de anomaliske Verber og Syntaxens vigtigste Regler gjöres de bekjendte efterhaanden, ligesom Leiligheden

Deel, med ubetydelige Modificationer, hvortil strax den förste Eftertanke leder, anvendelige paa Skolen, selv i 1806. 16. Juni.

dertil under Læsningen gives. Samme Methode följes siden ved Fremgangen til en for denne Classe indrettet Chrestomathie, som f. Ex. Rector Nissens prosaiske, til hvis Læsning længere hen kunde föies nogle lettere poetiske Stykker. Ved at læse hine sees tillige paa Oplysningen af de forekommende geographiske, historiske og antiqvariske Gjenstande; ved disse ogsaa paa den joniske Dialects Forskjelligheder. Overalt henvendes Opmærksomheden paa at fatte og gjöre sig bekjendt med det Særegne i det græske Sprog. — Af græske Skribenter, hvilke enten ganske eller for en Deel kunde læses, ere Ælians Variæ Historiæ, Lucians udsögte Dialoger, Xenophons Cyropædie for denne Klasse de mest passende. — 3. Klasse. Ved den alt i forrige Klasse modtagne Forberedelse er i denne Veien banet til den vanskeligere prosaiske og poetiske Læsning. Til hiin tjene, foruden Gesners Chrestomathie, Xenophons græske Historie, nogle Böger af Herodot og Thucydides, de fortrinligste af Plutarchs Biographier, eller af Demosthenes's Taler, eller af Plato's Dialoger. Ved Oversættelsen bruges ikke udelukkende det danske Sprog, men undertiden ogsaa det latinske, for derved at vække Disciplenes Opmærksomhed paa Forskjellen imellem det græske og latinske Sprogs Aand. I den poetiske Lection beholder Homer den förste Plads; denne Digters Sprog, Udviklingen af hans eiendommelige Charakteer, Tænkemaaden og Sæderne i den Tidsalder, han beskriver, ere fornemmelig de Gjenstande, paa hvilke der maa agtes. Tillige nyttes hans Studium som en Forberedelse til senere Tiders Digtere af alle Dialecter. I et Udvalg af de ypperligste Stykker af disse, især af Tragikerne, lære Disciplene at kjende de Hovedarter af Poesien, som den græske Oldtid har uddannet. Övelse i Interpretationskunsten og Smagens Dannelse, ved et nærmere Bekjendtskab med dens Mönstere, ere denne Læsnings Formaal.

D. Det hebraiske Sprog. — Underviisningen heri, hvortil ugentlig to til tre Timer bestemmes for de af överste Klasses Disciple, der ville opoffre sig til det theologiske Studium, indskrænker sig til at öve Færdigheden i at læse Hebraisk, og at bibringe Grammatikens Begyndelses-

1806. dens nuværende Tilstand. Hvorledes man saa meget
16. Juni. muligt kunde nærme sig til bemeldte Læreplan, derom

grunde, med hvis Forklaring Læsningen af udsögte Stykker i Bibelens historiske Deel, et Udvalg af Salomons Ordsprog og nogle af Psalmerne kunne forbindes.

E. Det franske Sprog. — 1. Klasse. Efter samme Methode, som er anfört ved Underviisningen i det latinske Sprog i nederste Klasse, behandles ogsaa den franske Læsebog. Færdigheden öves i den rigtige Udtale, samt i at declinere og conjugere Hjelpe- og regulaire Verba. — 2. Klasse. Ved den fortsatte Forklaring af Læsebogen tages Hensyn paa de uregelrette Verba, paa Construetionsregler og Syntaxens Begyndelsesgrunde. Det læste og forklarede Pensum oversættes nu og da ved Enden af Lectionen igjen fra Dansk i Fransk. Ogsaa her anstilles orthographiske Övelser paa lige Maade, som forhen ved den danske Sprogunderviisning er anfört. Under Lærerens Veiledning begyndes med egne Oversættelsesforsög af Modersmaalet, snart paa Tavlen, snart paa Papiret. — 3. Klasse. Til den prosaiske Lectüre kommer en let poetisk. I begge bibringes, ved forekommende Vanskeligheder, de sværere syntaktiske Regler, især uddrages de Sproget egne Talemaader med bestandigt Hensyn til hine Regler. Til Övelserne i at oversætte föies ogsaa de förste Forsög i at tale. Oversættelsespröverne rettes paa samme Maade, som er anfört ved Slutningen af Forskriften for den tredie latinske Klasse.

F. Det tydske Sprog. — 1. Klasse. Underviisningen i denne indbefatter, mutatis mutandis, saadanne Övelser, som de, der ere anviste den förste og anden franske Klasse; ligesom den 2. Klasse forbeholdes saadanne, som ere bestemte for den tredie franske Klasse.

II. Videnskabelig Underviisning. — *A. Religion og Moral.* — 1. Klasse. Efterat Disciplenes moralske Fölelse er opvakt ved passende Samtaler og Fortællinger, hvorved Udviklingen af deres religiöse Fölelser forberedes, og disse ere nærede ved fattelige Betragtninger over Naturen og Mennesket, gaaer Læreren over til at fremsætte Religionens populæreste Lærdomme. — Hver Sætning, hvert vigtigt Begreb, forklares Disciplene paa den mest

maa Lektoren jevnligen overlægge med Underlærerne, 1806.
og bestræbe sig for i tvivlsomme Tilfælde ved Raad 16. Juni.

indlysende Maade; enhver Sandhed fremstilles for deres Forstand ved Hjelp af Exempler og Inductioner, og tillige oplyses dem sammes velgjörende Indflydelse af deres egen Idee- og Erfaringskreds. Moralske Forskrifter gjöres beskuelige, ved at opsöge Anvendelsestilfælde i det menneskelige Liv, og ved udvalgte Exempler, tagne af den bibelske Historie, især af Jesu Levnet, samt den ældre og nyere Historie. Hvad der saaledes ved forberedende og medhjelpende Spörgsmaale er blevet udviklet, tilstrækkeligen forklaret og fattet, lader man dem tilsidst gjentage med deres egne Ord og efter deres egne Begreber, for at hæve deres moralske og religiöse Fölelser til saa tydelige og virksomme Forestillinger som mueligt. De af Bibelen udvalgte simpleste og tydeligste Beviissteder, de ypperligste moralske Sententser, samt Sangvers, der kort og kraftigen indbefatte den naturlige og aabenbarede Religions vigtigste Sandheder, gives dem til Udenadslæren. — 2. Klasse. Det forhen Lærte fremstilles nöiere og udförligere i sit Omfang, Anvendelse og Fölger, understöttes med flere til de allerede mere övede Fatteevner passende Beviser og for denne Alder forstaaelige Skriftsteder, og indprentes derved desto dybere. Herved og overalt ved denne Underviisnings videre Fremskridt maa det stedse blive Lærerens Hovedöiemed, at skjærpe de religiöse Fölelser, og at fremme Anvendelsen af de erhvervede Kundskaber paa det praktiske Liv. Lidt efter lidt ledes Disciplene nærmere til historisk Kundskab om Bibelen, og den förste Anviisning gives til at læse den med Nytte. — 3. Klasse. Den hidtil givne theoretisk-praktiske Underviisning bringes til et mere systematisk Heelt, og Overbeviisningen om de Sandheder, hvorpaa Menneskets Dyd, Sindsro og Forhaabning beroer, befæstes. Hovedbeviserne for Christendommens Sandhed og Guddommelighed fremstilles for deres Forstand, og deres Hjerter interesseres for dens Veldædighed. De vigtigste bibelske Beviissteder indprentes i Hukommelsen, og de af det nye Testament uddragne efterlæses Tid efter anden i Grundtexten. Ved denne Leilighed gives en Forsmag paa det Særegne i det nye Testamentes

1806. og Anviisninger at lede deres Fremgangsmaade. —
16. Juni. Ved Enden af hver Maaned har Lærerne til Stiftsövrig-

Sprog, hvilken fremdeles kunde næres ved at læse nogle af de ypperligste Parabler, og af Jesu og Apostlernes Taler, især efter deres Fremstilling i Lucas's Skrifter. Hertil kommer endnu en kort Indledning i Religionsbögerne, og et Oversyn af Religionshistorien, saavidt dette for enhver oplyst Christen er fornödent.

B. Geographie. — 1. Klasse. Begyndelsen skeer med at bibringe Disciplene paa den fatteligste Maade de nödvendigste Begreber om Globus, om Planiglobet, om den Maade, hvorpaa en stor Gjenstand afbildes i det mindre, om et Lands Forestilling paa Papiret o. s. v.; derpaa foretages Kartet over Danmark eller Norge, og efterat dette er sammenlignet med Europa, og Europa med Planiglobet, skrides til en nærmere geographisk Kundskab om de danske Stater. Af de övrige europæiske Riger udmærkes blot det Almindeligste om deres Beliggenhed, Grændser, Störrelse, fornemste Bjerge, Floder og Stæder, vigtigste Mærkværdigheder, Hovedprodukter, hvorpaa et Lands Næring og udenlandske Handel især beroer, og om deres Beboere det, som mest kan tilvende sig Begynderes Opmærksomhed. Jo fjernere disse Stater ere fra Fædrenelandet, desto mere compendiarisk bliver Behandlingen. — 2. Klasse. Alle de Kundskaber, som ere anförte at skulle meddeles i den förste Klasse, blive her mere og mere udvidede; Landene inddeles nöiere, og det allerede begyndte topographiske Bekjendtskab med dem gjöres fuldstændigere. Om Staternes naturlige Mærkværdigheder og politiske Forfatning tilföies saa meget, som disse Lærlingers Tarv, der aldrig bör tabes af Sigte, udkræver. — For levende at indprente Indbildningskraften Landenes Omrids, deres Hoved- og Under-Afdelinger, de vigtigste Floders Löb og de mærkværdigste Stæders Beliggenhed, anbefales den Methode, at Disciplene, naar Kartet over et Land er gjennemgaaet, eftertegne det först i Læretimen, om endog kun med grove Træk, paa Tavlen, siden nöiere hjemme paa Papiret. — 3. Klasse. I dette sidste Cursus udvikles noget udförligere de i de tvende forrige bibragte Grundbegreber af den mathematiske og physiske Geographie. Derefter forbindes med nöiagtig Gjentagelse

heden at indgive en skriftlig Indberetning om det af dem i hver Specialklasse gjennemgaaede Pensum, og 1806. 16. Juni.

af den forhen indsamlede topographiske Kundskab om Europa, som endvidere berigtiges og forøges, en hensigtspassende Underviisning om denne Verdensdeels Statistik. Denne statistiske Underviisning er omstændeligst ved Fædrenelandet og de Lande, med hvilke det staaer i nærmere Forbindelse. Ved de øvrige anføres blot det Almeennyttigste og Mærkværdigste om deres Befolkning, Indbyggernes særegne Levemaade og Sæder, deres Handel med Natur- og Kunstprodukter, Regjeringsformen og Statsbestyrelsen. Endelig forbeholdes denne Klasse nærmere at lære at kjende de andre Verdensdele og de til samme hørende Lande, især Ost- og Vestindien, og de forenede nordamerikanske Stater.

C. Historie. — 1. Klasse. Her, hvor det især kommer an paa at opvække den første Interesse for Historiens tilkommende Studium, kan Elementarunderviisningen kun være fragmentarisk. Af den ældre, midlere og nyere Historie fortælles de vigtigste Mænds fornemste Levnetsomstændigheder og Bedrifter, samt nogle af de vigtigste Begivenheder, især af Fædrenelandets Historie, som lade sig fremstille paa en for denne Alder tillokkende Maade. Ved disse Fortællinger, som ordnes efter Tidsfølge, lægger Læreren stedse en saadan chronologisk Tabel til Grund, som kan være passende til Omfanget af den historiske Underviisning i Begyndelsen. Paa den her lagte Grund bygges i 2. Klasse en kortfattet Underviisning i Verdenshistorien, eller en universal-historisk Udsigt over Folkenes og Staternes politiske Forandringer, uden at indlade sig ved nogen Deel deraf i en altfor omstændelig og derfor her ganske upassende Vidtløftighed. I Foredraget haves bestandig Hensyn til visse Hovedpersoner, Epocher og Synchronismus. Ikke alene det nylig Fortalte, men ogsaa det forhen Omhandlede maa flittigen igjentages, og i tvende Aar skal dette hele Cursus være tilendebragt. — 3. Klasse. I et nyt Cursus af tvende Aar gjennemgaaes udførligere den forhen kortere behandlede gamle, især græske og romerske Historie, i tvende Timer om Ugen. Derved maa tillige, efter en foregaaende almindelig Udsigt over den gamle Verdens Lande, meddeles en speciel Kund-

1806. dets Behandling. Af disse Indberetninger, som især sigte
16. Juni. til at der kan haves Indseende med Underviisningens

---

skab om den gamle Geographie, med bestandig Henviisning til d'Anvilles Landkart. De andre Timer anvendes paa den europæiske og især den danske Statshistorie. Ved denne hele Underviisning anstilles idelig Gjentagelse, deels mundtlig ved Spörgsmaal af Læreren og sammenhængende Fortælling af Disciplene, deels skriftlig. Fremfor alt anbefales Brugen af de bedste historisk-chronologiske Tabeller, samt andre mnemonistiske Hjelpemidler.

D. Arithmetik. — 1. Klasse. Begyndere öves tilstrækkeligen i de saakaldte fire Species i ubenævnte og benævnte Tal, og derpaa i Regula de Tri. Fremgangsmaaden ved hver af disse Regningsarter forklares paa Tavlen. Naar Disciplene have fattet den, vedbliver Læreren at opgive Exempler saalænge, indtil de have bragt det til Færdighed i at anvende Reglerne paa forekommende Tilfælde. Exemplerne tages af det daglige Liv, og med det samme gjöres de bekjendte med de brugeligste Inddelinger af Maal, Vægt og Mynt. Tid efter anden indföres Regningsopgaverne, hvilke paa Tavlen enten i Læretimen eller hjemme ere udarbeidede, af hver Discipel i en egen Bog, og disse Böger forelægges Læreren til Gjennemsyn. — 2. Klasse. Efter at Disciplene have i förste Classe opnaaet en Færdighed i de almindelige Regningsarter, forklares dem her Grundene til Reglerne. Med fortsatte Övelser i at regne med Zifrer forbindes Övelser i at regne i Hovedet. Hertil kommer Anviisningen til Brökregningen og de övrige sammensatte Regningsmaader. Idet ogsaa Færdigheden deri befordres, gives stedse Anledning til Eftertanke over Grundene for Reglerne. Hvor Foredraget af Beviserne vilde falde for vanskeligt, bliver disses Udvikling forbeholdt det sidste Cursus. — 3. Klasse. Det hele Cursus af den almindelige Arithmetik igjentages atter i Sammenhæng, hvorved Grunden til Reglerne for disse Regningsarter endnu nöiere og fuldstændigere forklares. Desuden læres Regningen med Decimalbrök, Theorien om Qvadrat- og Cubiktal, Proportioner, Progressioner, Logarithmer og Begyndelsesgrundene til Bogstavregningen. Foredraget af disse til den mathematiske

Oeconomie, samt med det Forhold, hvori den Tid, der anvendes til hvert enkelt Pensum, staaer til det hele i Underviisningsplanen bestemte Skolecursus, indsender Stiftsövrigheden aarlig en af samtlige Lærere undertegnet Afskrift til Directionen, og Originalerne, der betegnes med fortlöbende Nummere, bevares i Stiftets Archiv. 1806. 16. Juni.

III. For at befordre en mere passende Inddeling af Lectionerne, og de dertil bestemte Skoletimer, har Directionen ladet udkaste den under Nr. 5 vedföiede Lectionstabel. Ligesom i alle lærde Skoler i Landet er Mandagen regnet til de ordentlige Skoledage, og hver Dag om Ugen Læretimernes Antal fastsat til 7. — I Betragtning af, at særdeles Omstændigheder kunde gjöre det umuligt punktlig at fölge denne Tabel, vil Directionen ikke have den anseet for en uforanderlig Norm, men den venter, i Tilfælde at man afviger fra den, at de Grunde, som gjorde saadant nödvendigt, i den næste Indberetning angives. — Ved det antagne

---

Arithmetik henhörende Kundskaber er her aldeles systematisk.

E. Geometrie. — 1. Klasse. Begyndelsen skeer med at anföre Disciplene til en historisk Kundskab om de mathematiske Linier, Figurer og Legemer, deres Construction og Tegning, hvorved de gjöres bekjendte med det geometriske Sprog. Derpaa gaaes over til de almindeligste Læresætninger og de letteste Opgaver, og Anviisning gives til deres almeennyttigste Anvendelse. — 2. Klasse. Her begynder Geometriens mere videnskabelige Behandling. Ved at gjentage og udvide det, som forhen blot historisk var blevet fremsat, tilföies de fatteligste mathematiske Beviser, saa at Disciplene ikke blot lære at forstaae, men og selv at udvikle dem skriftlig og mundtlig. Naar Tiden tillader det, tilföies til den theoretiske Geometrie Grundsætningerne af den praktiske. — Commissionen angaaende Universitetet og de lærde Skoler. Kjöbenhavn den 24. April 1805.

Frederik Christian.

Nic. Edinger Balle. D. G. Moldenhawer. Kjerulf. K. L. Rahbek.

1806. Time-Antal vil det ikke mangle Disciplene paa Tid til
16. Juni. at öve deres Kræfter ved private Beskjæftigelser, uden hvilke endog de ivrigste Bestræbelser fra Lærernes Side umuligt kunne lykkes. Denne Privat-Flid kan især i den Alder, hvori de islandske Disciple allerede befinde sig, paa mangfoldige Maader sysselsættes: ved Lectionernes Repetition, ved Forberedelse paa dem, ved skriftlige Arbeider, ved Udenadslæren, ved egen Lectüre. — Til Repetition maae alle uden Forskjel holdes, og den derpaa anvendte Flid maae Lærerne ikke forsömme ved den næste Times Begyndelse at pröve. Derimod kan Forberedelse paa Lectionen i dens hele Omfang for störste Delen blot finde Sted i den överste Afdeling af de allerede mere övede Disciple. Af disse kan man fordre, at de for sig selv gjennemgaae det næste Afsnit af den Skribent, som i Skolen skal forklares, opsöge i deres Ordbog de dem ubekjendte Ord og Talemaader, og saaledes selv arbeide i Forveien, inden det af Læreren forklares. — De skriftlige Arbeider maae ikke blot bestaae i Oversættelser og Stileövelser, men ogsaa i skriftlig Optegnelse af et i de videnskabelige Læretimer afhandlet Pensum, i sammenhængende Fremsættelse af en tilbörlig fattet Materie, af hvilken Disciplen under den mundtlige Underviisning blot havde noteret Hovedbegreberne, eller de fornemste historiske Data, saasom Navne, Tal og deslige. — I een Time ugentlig maae anstilles Declamations-Övelser, snart i Modersmaalet, snart i det danske og latinske Sprog, hvortil passende Steder udhæves og disse Ord for Ord Hukommelsen indpræntes. — Endelig maa med de föromtalte Privatbeskjæftigelser, for hvilke en vis Orden bestemmes, ogsaa den forbindes, der bestaaer i en vel ordnet Læsning af nyttige og dannende Skrifter. Den er ligesaa passende for denne Skoleungdoms Alder, som svarende til dens Fornödenheder. Men for at Hensigten kan opnaaes, for at derved den sædelige

Fölelse kan forædles, Forraadet af tydelige Begreber og almeennyttige Kundskaber foröges, Smagen og Foredraget dannes, maa Valget af de Böger, som gives Disciplene i Hænder, være meget omhyggeligt, og derfor overdrager Directionen til Lectoren, som Skolens umiddelbare Opsynsmand, at lede Disciplenes Privat-Lectüre. Af ham venter man ogsaa, at han vil lade sig det være fortrinligt magtpaaliggende, med sine Medlærere at overlægge og aftale, hvorledes de omtalte Privat-Beskjæftigelser kunne fordeles paa de enkelte Dage i Ugen og i Maaneden, og i hvilken Fölge de maae afvexle, for at paa den anden Side Privatfliden ikke overspændes, Kræfterne ikke svækkes, Arbeidslysten ikke formindskes. Disse Overlæggelser og Aftaler maae fornyes ved hver Maaneds Begyndelse, og de derom tagne Beslutninger indföres i Lectorens aarlige Indberetning til Directionen, hvilken ikke vil undlade at henvende en særdeles Opmærksomhed paa denne Gjenstand.

1806. 16. Juni.

IV. Meget behageligt har det været Directionen, at bemærke, at enhver Lærer for sin Deel har bestræbt sig for at gjöre den tilsigtede Brug af de i forrige Aar oversendte literaire Hjelpemidler; i hiin fandt den det önskeligste Motiv til at være betænkt paa de sidstes Formerelse. Hvad for denne Gang oversendes, sees af den under Nr. 6 vedföiede Designation. Samtlige Lære- og Læseböger, hvoraf der ere afsendte mere end 8 Exemplarer, ere bestemte til Fordeling mellem de Disciple, som endnu savne dem. Stipendiaterne erholde dem gratis; de övrige overlades de for den vedtegnede Indkjöbspriis, og Indtægten derfor tilfalder Skolebibliotheket. Dog overlades det til Stiftsövrigheden, med Hensyn til Omstændigheder at eftergive dem denne Udgift. Alle andre Böger, hvoraf vel flere Exemplarer, men dog ikke mere end 8, eller endog færre, forefindes, blive Skolebibliothekets Eiendom, og leveres

1806. 16. Juni. samme tilbage af de Disciple, som de enten til Skole- eller Husbrug mod Beviis have været betroede. — Ved denne Leilighed anmoder man tjenstligst Stiftsövrigheden om, saavidt Omstændighederne tillade det: — 1) at drage Omsorg for et passende Locale, hvori Skolens Bogsamling kan opstilles, — 2) behageligen at foranstalte, at Directionen saasnart mueligt forsynes med en Fortegnelse paa de Böger, som enten för den i forrige Aar skete Afsendelse befandtes i Skolebibliotheket, eller siden denne ere tilkomne, og at i denne Fortegnelse den behörige Nöiagtighed i Henseende til Angivelsen af Trykkested, Aarstal og Udgave, bliver iagttaget. — 3) at tilkjendegive Vedkommende, at i Fremtiden uden Directionens Vidende ingen directe Bestillinger for Skole-Bibliotheket maae skee, men at Lector og de övrige Lærere igjennem Stiftsövrigheden maae indsende deres Forslag og Önsker angaaende nye Bögers Anskaffelse til Directionen, der i denne Henseende vil föie den fornödne Anstalt. Den kongelige Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 16. Juni 1806.

[Bilag Nr. 2.]

Schema til den specielle Censurprotocol.

Disciplens Navn

Naturgaver	Skoleflid	Privatflid	Fremgang	Sæder

Saaledes efter Directionens Befaling i dens Sekretariat affattet.

Kjöbenhavn, den 16. Juni 1806.

Engelstoft.

[Bilag Nr. 3.]

1806.
16. Juni.

Schema til den almindelige Censurprotocol.

[1. Side.] Nr.

Disciplens Navn
— Forældre
— Födeaar og Sted
— Indtrædelses Tid
— Forflytningen i Specielklasserne
— Dimission
— Testimonium

[2. Side.]

Naturgaver	Skoleflid	Privatflid

[3. Side.]

Fremgang	Sæder

[4. Side.]

Udfald af Examine	Stipendier

Saaledes efter Directionens Befaling i dens Sekretariat affattet.

Kjöbenhavn den 16. Juni 1806.

Engelstoft.

1806.
16. Juni.

[Bilag

Schema til Lectionstabel[1]

	Mandag	Tirsdag	Onsdag
Kl. 8—9	Latin. II. Adj. J. Johnsen.	Latin. II. Adj. Johnsen.	Latin. II. Adj. Johnsen.
	Græsk. I. Adj. G. Paulsen.	Græsk. I. Adj. Paulsen.	Græsk. I. Adj. Paulsen.
— 9—10	Græsk. II. Adj. Paulsen.	Græsk. II. Adj. Paulsen.	Græsk. II. Adj. Paulsen.
	Latin. I. Adj. Johnsen.	Latin. I. Adj. Johnsen.	Latin. I. Adj. Johnsen.
— 10—11	Religion. II. Lector Johnsen.	Religion. II. Lect. Johnsen.	Religion. II. Lect. Johnsen.
	Lat. Stilövelse. I. Adj. Johnsen.	Isl. Stilövelse. I. Adj. Paulsen.	Lat. Stilövelse. I. Adj. Johnsen.
— 11—12	Religion. I. Lect. Johnsen.	Religion. I. Lect. Johnsen.	Religion. I. Lect. Johnsen.
	Isl. Stilövelse. II. Adj. Paulsen.	Dansk. II. Adj. Johnsen.	Isl. Stilövelse. II. Adj. Paulsen.
— 2—3	Lat. Stilövelse. II. Lect. Johnsen.	Hebraisk. Lect. Johnsen.	Lat. Stilövelse. II. Lect. Johnsen.
	Dansk. I. Adj. Johnsen.	Dansk. I. Adj. Johnsen.	Dansk. I. Adj. Johnsen.
— 3—4	Geographie. Adj. Paulsen.	Arithmetik. Adj. Johnsen.	Geographie. Adj. Paulsen.
	Det nye Testamentes Exegese for Selecta. Lect. Johnsen.	Det nye Testamentes Exegese for Selecta. Lect. Johnsen.	Catechetik for Selecta. Lect. Johnsen.
— 4—5	Historie. Adj. Paulsen.	Historie. Adj. Paulsen.	Historie. Adj. Paulsen.

Saaledes efter Directionens Befaling

Kjöbenhavn

[1]) I Beretning fra Lector Theologiæ, dat. Lambhus 18. Junii 1807, anmeldes de Afvigelser fra dette Schema, som havde fundet Sted i Skolesemestret 1806—1807, med Biskoppens Indvilligelse. Disse Afvigelser bestode fornemmelig deri, at Onsdag og Löverdag Eftermiddag 3—4 og 4—5 gaves

Nr. 5.] 1806. 16. Juni.

for Islands latinske Skole i Aaret 1806.

Torsdag	Fredag	Löverdag
Latin. II. Adj. Johnsen.	Latin. II. Adj. Johnsen.	Latin. II. Adj. Johnsen.
Græsk. I. Adj. Paulsen.	Græsk. I. Adj. Paulsen:	Græsk. I. Adj. Paulsen.
Græsk. II. Adj. Paulsen.	Græsk. II. Adj. Paulsen.	Græsk. II. Adj. Paulsen.
Latin. I. Adj. Johnsen.	Latin. I. Adj. Johnsen.	Latin. I. Adj. Johnsen.
Religion. II. Lect. Johnsen.	Religion. II. Lect. Johnsen.	Religion. II. Lect. Johnsen.
Isl. Stilövelse. I. Adj. Paulsen.	Lat. Stilövelse. I. Adj. Johnsen.	Isl. Stilövelse. I. Adj. Paulsen.
Religion. I. Lect. Johnsen.	Religion. I. Lect. Johnsen.	Religion. I. Lect. Johnsen.
Dansk. II. Adj. Johnsen.	Isl. Stilövelse. II. Adj. Paulsen.	Dansk. II. Adj. Johnsen.
Hebraisk. Lect. Johnsen.	Lat. Stilövelse. II. Lect. Johnsen.	Declamation. I. } Lect. Johnsen.
Dansk. I. Adj. Johnsen.	Dansk. I. Adj. Johnsen.	Declamation. II. } Lect. Johnsen.
Arithmetik. Adj. Johnsen.	Geographie. Adj. Paulsen.	Arithmetik. Adj. Johnsen.
Det nye Testamentes Exegese for Selecta. Lect. Johnsen.	Det nye Testamentes Exegese for Selecta. Lect. Johnsen.	Catechetik for Selecta. Lect. Johnsen.
Historie. Adj. Paulsen.	Historie. Adj. Paulsen.	Historie. Adj. Paulsen.

i Secretariatet affattet.

16. Juni 1806.

Engelstoft.

Fritid, og Timerne 2—3 paa disse Dage bleve derfor anderledes udfyldte end Schemaet foreskrev, nemlig:

Onsdag 2—3: Historie. Adj. Paulsen.

Löverdag 2—3: Catechetik. II. Lect. Johnsen.
Arithmetik [eller Dansk]. Adj. Johnsen.

1806. 16. Juni.

Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Stiftsövrigheden i Island, ang. Bessastad Skoles Organisation. Khavn 16. Juni 1806. — Univ. Dir. Copieb. 1. August 1805 til 26. August 1806. Nr. 522. L. Engelstofts Universitets- og Skole-Annaler 1813, S. 208—210, jevnf. 222—223.

Directionen er betænkt paa at see den lærde Skole i Island organiseret efter lige Grundsætninger med dem, som ere antagne for de i Danmark og Norge reformerede Skoler, forsaavidt disse Grundsætninger for Island kunne være anvendelige. De förste og væsentligste Hovedpunkter, som man i dette Öiemed har anseet for antagelige, ere fölgende:

1) Skolen skal have 3 Klasser, og foruden disseen Selecta for de saakaldte Dimisser, det er for dem, som i Skolen forberedes til geistligt Embede og dertil kunne befordres uden at have taget academisk Examen. — 2) De for alle 3 Skoleklasser fælles Underviisnings-Gjenstande ere: det islandske, danske og latinske Sprog, Religion, Historie, Geographie, Arithmetik; i anden og tredie Klasse læres ogsaa det græske Sprog og Elementar-Geometrien, og i den tredie endvidere en for den islandske Skole-Ungdom passende Encyclopædie af de almeennyttigste Kundskaber, samt, saavidt dertil er Tid, Begyndelsesgrundene i det hebraiske Sprog for dem, der agte at fortsætte det theologiske Studium ved Universitetet. Hver Lærer underviser i de ham tillagte Lærefag igjennem alle Klasser, naar Lærefagets Omfang det tillader. — 3) I Selecta, som alene er bestemt til at danne til geistlige Embeder, forsaavidt dertil fra den islandske Skole kan dimitteres, bliver at foredrage populair Dogmatik og Moral, samt Exegese af det Nye Testamente og det væsentligste af Religions-Historien. Ogsaa gives Disciplene den theoretiske og praktiske Anviisning til at prædike og catechisere. — 4) Samtlige Lærefag deles imellem 4 Lærere. Een af disse over-

drages Rectoratet. De övrige Skolens Lærere og Betjente ere ham underordnede. — 5) Lære- og Læseböger blive nærmere foreskrevne. Indtil de nödvendigste Elementair-Böger kunne udkomme i god islandsk Oversættelse hjælper enhver Lærer sig saa godt han kan med danske eller latinske Haandböger. — 6) Der blive 7 Læretimer om Dagen: 4 om Formiddagen og 3 Eftermiddag. Mandags-Ferier falde bort. Lections-Tabeller tilstilles fra Directionen. — 7) I de sidste 8 til 10 Dage af Juni Maaned holdes den aarlige Examen. Först pröves da alle Klasser i enhver af de anordnede Underviisningsgrene; dernæst holdes Examen i Selecta, först for dem, som endnu skulde forblive i denne Klasse, siden for dem, som dimitteres. Disse Examina organiseres i Lighed med den Orden, som er foreskrevet for Examina i de lærde Skoler i Danmark og Norge, forsaavidt denne Orden ved den islandske Skole kan blive anvendelig. — 8) Den aarlige Skoletid varer fra 24. Septbr. til 1. Julii. — I Maanederne Juli og August, indtil 24. Septbr., er det Disciplene tilladt at være fraværende. Men for dem, der ikke ville benytte sig af denne Tilladelse, maa sörges, at de have Forpflegning paa Stedet og ere under Opsyn og Beskjæftigelse. — 9) For at blive optaget i Skolen som Stipendiat udkræves, at det Subjeet, der melder sig, maa kunne fremlægge Vidnesbyrd om gode Anlæg til de videnskabelige Studia. Fremdeles maa han have fyldt sit 14de Aar, kunne læse og skrive, og være bekjendt med de förste Grammaticalia i Latinen og Begyndelsesgrundene af praktisk Regning. — 10) Naar den islandske Skole nu gives lignende Indretning med de övrige danske og norske Skoler, da ventes Landets Ungdom at kunne oplæres i Landet selv. Vil imidlertid Nogen benytte sig af Skole-Underviisning i Danmark eller Norge, da skal i de Skoler, som ere forpligtede til at modtage Disciple fra Island, herefter som hidtil være nogle Pladser og nogle Stipendier for saadanne. — 11) Foruden de islandske

1806. 16. Juni.

1806. Stipendiater, som studere Chirurgie, skal endvidere 9
16. Juni. Stipendiater ved Universitetet nyde saadan Understötning, som til deres nödvendige Udkomme kan være tilstrækkelig, naar de have overstaaet Examen Artium med Held. Denne Understötning tilstaaes dem dog kun först for et academisk Semestre. Det kommer dernæst an paa deres Flid, Sæder og Forhold, om og hvorledes de kunne vedblive at nyde Understötningen i 4 Aar. — 12) Antallet af de Stipendiater, der i den islandske Skole kunne optages, sættes for det förste til 30. Disse skulle boe i Skolebygningen, og der holdes for dem en egen Oeconomie. De staae, ogsaa udenfor Skole- og Arbeidstimerne, under passende Opsyn af Lærerne, af hvilke hver af Rektor anvises sin Deel heri. Enhver Discipel, som ikke henhörer til disse 30 Stipendiater, maa holde Skolen fuldkommen skadeslös for Bekostningerne ved sit Ophold, enten ved Betaling i Penge eller ved at levere Proviant in natura; dog har han Logie og Underviisning frit. — 13) Til Oeconomiens Förelse ansættes en egen Oeconomus. Han sörger under Rektors umiddelbare Opsyn for samtlige Inventarium, for Disciplenes Spisning, Klædning, Vadsk, kort sagt: for alle deres huslige Fornödenheder, efter Forskrift af et udförligt Reglement, som herom bliver at udstæde. — 14) Skole-Directionen i Island ere: Stiftamtmanden og Biskoppen, og hvo Hans Majt. ellers maatte finde for godt dem i den Henseende at tilforordne. Til disse Directeurer henvender Rektor sig i alle Sager Skolen vedkommende, altsaa og med sine Forestillinger til Directionen her, hvilke de indsende med deres Betænkninger. Til dem meddeler ogsaa Directionen her dens Resolutioner, for ved dem at bekjendtgjöres Skolen. — 15) Enhver Lærer har fri Bolig. Er han gift maa han selv sörge for alle sin Husholdnings övrige Fornödenheder. De ugifte Lærere have derimod alting fuldkommen frit. De spise med Disciplene og sove paa disses Soveværelser, og före her

Opsynet over Orden, Reenlighed og Sæder. — 16) Förend Directionen allerund. foredrager disse Punkter for Hans Maj. udbeder den sig at Stiftsövrigheden, i Forening med Lector Johnsen, vil gjennemgaae dem, og derefter meddele Betænkning, om Noget deri, især med Hensyn til det Locale i Island, skulde være at foreslaae til Forandring og Forbedring. — Ved trende af Punkterne maa man endvidere udbede sig tilföiede Forslage til flere Bestemmelser; det er nemlig: a) ved 7. Punkt, om Organisationen af Skole-Examina. — b) ved 9. Punkt, om Attester for Bekvemhed til Studeringer, af hvem nemlig disse skulle udstædes, og hvorledes forekommes, at Ingen skulle foretage lang Reise til Skolen forgjæves. — c) ved 13. Punkt, om Oeconomus og Oeconomien. — Denne er vistnok een af de vigtige og tillige vanskelige; som særdeles Gjenstande for Overveielse og Forslage i den Henseende blive at tage i Betragtning: 1) hvorledes Disciplenes Kost, Vadsk og övrige Fornödenheder reglementeres; — 2) paa hvilke Vilkaar Oeconomus antages, enten nemlig med fast Lön og visse oeconomiske Fordele, og da at före Oeconomien for Skolens Regning, og da at aflægge Regnskab derfor, eller og som Contrahent, mod vis Betaling for hver Kostgjænger, hvilken Betaling da ogsaa maatte indbefatte det, som udfordres til Oeconomie-Udkomme; — 3) om der kunde være Tilfælde, i hvilke det blev Oeconomus altfor vanskeligt eller maaskee ikke muligt, undtagen mod særdeles overdrevne Priser, at anskaffe det fornödne Forraad af Victualier, og i saa Fald: om nogle og da hvilke Foranstaltninger kunne fra Övrighedens Side være at træffe, til derpaa at raade Bod. Om til Exempel til Skolen kunde overlades af den Fisk, der ydes til Kongen in natura, eller hvad Andet? — Directionen vil ved denne Punkt om Oeconomien blot nævne en Indretning, som er indfört ved en Stiftelse her i Landet, og som hidtil har haft gode Fölger. Man har nemlig, efter Erfaringer og Prövekogninger, nöie

1806.
16. Juni.

1806. 16. Juni. bestemt, hvor meget af hvert Slags Victualier som daglig behöves til den reglementerede Kost for et vist Antal Personer. Disse Victualier har man anslaaet til gangbar Priis efter Middelaar, og derefter beregnet hvad Oeconomus faaer for enhver Persons Kost daglig. Til de Tider, naar Victualierne indkjöbes, maa han erklære om han kan selv anskaffe dem til den Priis, som er lagt til Grund for hans Betaling; hvis ikke, leveres de ham af Directionen, som indkjöber dem, imod at han derfor erstatter forbemeldte Priser. Derved forvisses Kostgjængerne altid lige god Forpflegning, Oeconomus er sikkret for Tab, som han ikke bör bære, og Stiftelsen undgaaer utidige Klager. — Om Noget heraf kunde være brugbart ved Skole-Oeconomien i Island henstilles til Overveielse. — Til Slutning anmodes Stiftsövrigheden behageligen at opgive, hvor mange Embeds-Vacancer, især af geistlige Embeder, aarlig efter Middeltal kunne beregnes for Island, og om det nu foreslagne Antal af Disciple kan ansees for tilstrækkeligt til Vacancernes Besættelser i sin Tid, eller om Skole-Disciplernes Antal i Hensyn hertil maatte foröges, og Skole-Indretningen da i lige Forhold udvides. Den kongelige Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 16. Junii 1806.

4. Juli. **Kongelig Resolution** ang. **den islandske Matrikel-Commissions Ophævelse.** Frederiksberg den 4. Juli 1806. — Commissionen havde i Aaret 1805 tilendebragt sin Forretning, og „man er nu her i Kammeret beskjæftiget med at forfatte Matrikulen", efter at have delibereret med Commissionens Medlemmer under deres Ophold i Khavn i afvigte Vinter. „Imidlertid vil endnu nogen Tid medgaae, forinden vi see os istand til at forelægge D. Majt. bemeldte Matrikul til allernaad. Approbation". Derimod maatte Kammeret nu, da Deliberationerne vare til Ende og to af Medlemmerne ifærd med at reise til Island, foreslaae Commissionens Ophævelse ved denne Maaneds Udgang, og fölgelig at deres Lön skulde til samme Tid gaae ind. — „Commissio-

nens Forretning har Kammeret Aarsag til at ansee meget vel udført, og derhos har den viist en udmærket Bestræbelse for sammes hurtige Fremme, saa at Jordtaxeringen endog er tilendebragt i noget kortere Tidsrum end den Tid af 6 Aar, som Kammeret havde antaget dertil at kunne medgaae". Kammeret indstiller derfor Medlemmerne til Belönninger paa den i Resolutionen anförte Maade. (Forest. 19. Juni.) Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 87, Nr. 85.

1806.
4. Juli.

Den Commission, som under 18. Junii 1800 blev anordnet til at foretage den til en ny Matrikuls Forfattelse fornödne Taxation af Jorder i Island, ville Vi herved have ophævet. Og har Vort Rentekammer at tilkjendegive Commissionens Medlemmer Vort allernaad. Velbehag med deres tilendebragte Forretninger. De bemeldte Commissions Medlemmer tillagte Lönninger ophöre med afvigte Junii Maaneds Udgang. Derimod forunde Vi allernaad.: a) Amtmand Stephensen aldeles gratis den for ham paa Amtmands-Embedet for Vester-Amtet i Island under 6. i forrige Maaned udfærdigede Bestalling, hvis Indlösnings-Gebyhrer, 276 Rd., saaledes i Regnskabet blive at tage til Afgang. — b) Cancellie-Secretaire Sivertsen 333 Rd. 32 Sk. aarlige afkortningsfrie Vartpenge af Finantskassens Pensionsfond, indtil han paa anden Maade kan blive befordret, samt en Gratification engang for alle af 250 Rd. af Finantskassen. — c) Kammer-Secretaire og Sysselmand Briem 500 Rd. i Gratification engang for alle af samme Kasse; og — d) Friderich Abraham Kolvig 80 Rd. i Gratification engang for alle af Rentekammerets Extrafond, hvorhos denne Sidstnævnte desuden bevilges i 2 Aar 200 Rd. afkortningsfrie aarlige Vartpenge af Pensionsfondet, imod at han imidlertid gaaer vedkommende Contoir under Rentekammeret tilhaande med Oplysninger i Henseende til den islandske Matrikuls Forfattelse og de deraf flydende Foranstaltninger. — Friderichsberg Slot den 4. Julii 1806[1].

[1]) Communication til Finantskasse-Directionen i Rentek. Skriv. 7. Juli 1806, til Landfogden i Island og Commissionens

1806. 8. Juli. **Cancellie-Circulaire til Stiftamtmanden, Amtmændene og Landsoverretten i Island, ang. Beregningen af et Lod Sölv.** Khavn den 8. Juli 1806. — Bekjendtgjort ved en Skrivelse fra Stiftamtmand Trampe 6. Oktbr. 1806, som er trykt i Landsoverrettens Publicanda Nr. 2, S. 7; Cancelliets Skrivelse (til Overretten) er og bemærket som publiceret i Landsoverretten 25. August 1806. Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Departem.) Brevb. 1806, Nr. 1477—1478. Fogtm. VI. 13, 581—582.

P. M. Da det for Cancelliet er andraget, at der i Island skal være forskjellige Meninger om, hvorledes Böder, som ere bestemte til Lod Sölv, bör beregnes, saa skulle man, for at der i denne Henseende kan haves en almindelig Regel, herved tjenstl. tilmelde (Tit.) [til fornöden Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende[1], at 1 Lod Sölv bör beregnes paa Island til 48 Sk. Courant, ligesom det ved Praxis er antaget i Danmark. — Det kongel. Danske Cancellie den 8. Julii 1806.

8. Juli. **Cancellie-Skrivelse til Justitiarius og övrige Tilforordnede i Islands Landsoverret, ang. Övrighedens Publicationer ved Overretten.** Khavn den 8. Juli 1806[2]. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 25. August 1806. — Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Departem.) Brevb. 1806, Nr. 1486—1487.

P. M. I Skrivelse af 29. Martii sidstl. have DHrr. Tilforordnede i Landsoverretten i Island indstilt, at det maatte være Retten tilladt at udsætte den til Övrigheds-Publicationers Modtagelse i Martii Maaned befalede Session, enten til den næste Session eller til den förste

Medlemmer samt Finants-Collegium i Skriv. 8. Juli s. A. (Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 511, 513—516, 518—519).

[1]) fra [udeladt i Skrivelsen til Landsoverretten.

[2]) Canc. Skriv. 6. Oktbr. 1807.

Session i April Maaned. — Efter desangaaende at have corresponderet med det kgl. Rentekammer, skulle man tjenstl. melde, at der efter de oplyste Omstændigheder Intet findes herimod at erindre. — Det kongel. Danske Cancellie den 8. Julii 1806[1]. 1806. 8. Juli.

Kongelig Resolution ang. Islands Fritagelse for Bidrag til Indqvarterings-Omkostninger. Frederiksberg den 18. Juli 1806[2]. — I Anledning af For. 9. Mai 1806 § 46 havde Finants-Commissionen givet Betænkning, og deri foreslaaet blandt Andet: „at Island, Færöerne og Grönland ikke bör inddrages under Repartitionen", hvortil Kammeret föier Finmarken, og Bornholm med Modification (Forest. 3. Juli). — Rentek. Danske Relat. og Resol. Prot. 1806 B, Nr. 170; Resolutionen selv i Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 87, Nr. 90. — **Uddrag.** 18. Juli.

Til Erstatning af de af Vores Kasse for Aaret 1805 og den förste halve Deel af indeværende forskudsviis udbetalte overordentlige Indqvarterings-Omkostninger, ... Finmarkens Fogderie, Island, Færöerne og Grönland fritage Vi for denne Gang fra at udrede Bidrag til fornævnte Omkostninger. — Friderichsberg Slot den 18. Julii 1806.

Regulativ for et Stipendium for chirurgiske Studerende, som skulle ansættes i Landmilitair-Etatens Tjeneste. Kjöbenhavn den 8. August 1806. — Efter Correspondence mellem General-Commissariats-Collegium og Sundheds-Collegium indstillet og approberet af Kongen. Ved kgl. Resol. 11. Novbr. 1819 bevilges chirurgiske Studerende fra Island Stipendier ved det chirurgiske Academie paa de i dette Regulativ be- 8. August.

---

[1]) Canc. Skriv. s. D. til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, hvorved Indholdet heraf communiceres (Cancell. Brevb. sst. Nr. 1479—1480).

[2]) kgl. Resol. 3. Juli 1807.

1806. stemte Betingelser, hvilke derfor ville blive anförte under be-
meldte kgl. Resolution 11. Novbr. 1819. — Regulativet findes
8. August. trykt i Petersens Danske Medicinal-Lovgivning II. 1, 19—22.

22. August. **Reskript til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. Overdragelse til dem af Hospitalernes og Tugthusets Bestyrelse. Frederiksberg den 22. August 1806.** — Cancell. 4. Depart. Registr. 1800—1808, 215 (1806, Nr. 26).

Christian den Syvende &c. V. S. B. Vi give eder hermed tilkjende, at Vi, efter en derom fra Os elskel. Benedict Johnsen Gröndahl, Vores Assessor i Landsoverretten udi Vort Land Island, til Vort Danske Cancellie indkommen og Os derfra allerund. foredraget Ansögning, allern. ville have ham entlediget fra Deeltagelse i Bestyrelsen over Hospitalerne paa Syderlandet, hvilken herefter skal paaligge eder, som Stiftamtmand og Biskop udi Island, ligesom Vi ogsaa ville have ham allern. entlediget fra Meddirectionen ved det islandske Tugthuus. Derefter I eder allerund. have at rette, og Vedkommende Saadant til Efterretning at tilkjendegive. Befalende &c. Skrevet paa Vort Slot Friderichsberg den 22. August 1806.

30. August. **Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. Foræring af Flora Danica til Skolens Bibliothek, m. v. Khavn den 30. August 1806.** — Canc. 1. Depart. Brevb. 1806, Nr. 1486.

I Anledning af D. Höiærv.s Skrivelse af 31. Decbr. f. A., hvori De indstillede om 17 Fascikler af Flora Danica, samt Oeders Indledning til Plantelæren i tvende Bind, hvilke i sin Tid af H. Majt. ere skjænkede til forrige Holums Bispedömme, maatte overdrages til Islands lærde Skoles Bibliothek, skulde Cancelliet herved tjenstl.

melde, at man bifalder D. Höiærv.s Indstilling, og at dette Collegium, efter Brevvexling herom med den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler, har under D. D. tilskrevet den kgl. Particulair-Kasse: om, foruden hine 17 Fascikler, ogsaa de 4 sidste udkomne maatte den lærde Skole meddeles, og ved Værkets Fortsættelse de fölgende vorde den skjænkede paa samme Maade, som de vare Holum Bispedömme tiltænkte. — Det kgl. Danske Cancellie den 30. Augusti 1806 [1]. 1806. 30. August.

Kongelig Bekjendtgjörelse for Danmark og Norge, ang. de hidtilværende tydske Rigslandes Inddragelse under Monarchiet. Frederiksberg den 9. Septembr. 1806. — Emaneret paa Tydsk og paa Dansk. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 3. Febr. 1807, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1807. — Canc. 2. Depart. Registr. VII, 375—376. Original-Aftryk paa et Heel-Ark i Patent-Format. Qvart-Forr. for 1806, S. 76—78; Schou XIV, 555—557. Colleg. Tid. for 1806, S. 577—580 (paa Tydsk) og 581—584 (paa Dansk). 9. Septbr.

Vi Christian den Syvende, af Guds Naade Konge til Danmark og Norge, de Venders og Gothers, Hertug i Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken og Oldenborg, gjöre hermed vitterligt for Vore övrige danske og norske Undersaatter, hvad Vi under Dags Dato i det tydske Sprog kundgjöre Undersaatterne i Vore Hertugdomme Slesvig og Holsten:

Da Forbindelsen imellem det tydske Riges Lemmer, tilligemed fornævnte Riges Constitution, er ophört, ved nogle af de anseeligste Stænders under 1. Augusti dette Aar for den almindelige tydske Rigsforsamling afgivne Erklæring om deres Udtrædelse af Rigsforbundet, samt ved den fra Hans Romersk-Keiserlige Majestæts Side

[1]) s. D. Canc. Skriv. til den kgl. Particulair-Kasse, ang. at sende Fortsættelsen af Flora Danica til Skolen i Island. Canc. 1. Depart. Brevb. sst. Nr. 1491.

1806. 9. Septbr. paafulgte og af Ham under 6. i s. M. kundgjorte Nedlæggelse af Hans Værdighed som Rigets Overhoved; og da det er en Fölge heraf, at alle de Baand, ved hvilke de Rigslande, som ere Vor Regjering underlagde, have været forbundne med den romerske Keiser og det tydske Rige, og ligeledes alle derpaa grundede Forhold og Pligter ere opløste og hævede: — saa have Vi fundet Os bevægede til, om disse Vore forhenværende tydske Rigslandes Forbindelser og tilkommende Forfatning at erklære, fastsætte og befale Fölgende:

Vort Hertugdom Holsten, Vort Herskab Pinnenberg, Vort Grevskab Rantzau og Vor Stad Altona skulle herefter, under den fælles Benævnelse af Hertugdommet Holsten, være forbundne med det hele Vort Scepter undergivne Monarchie, som en i enhver Henseende fuldkommen uadskilt Deel af samme, og saaledes, fra nu af, alene staae under Vor egen uindskrænkede Regjering. — Med Hensyn til, at bemeldte Vore Landes Forhold til de forrige tydske Rigsretter nu ere ophörte, have Vi og allern. forordnet og beskikket Over-Dicasteriet i Glückstadt til, under Navn af Vor kongelige holstenske Overret, at være den överste, Os selv alene underordnede, Domstol i dette Vort Hertugdom Holsten. Dog ville Vi, at den sammesteds værende adelige Landret tillige, under Vor egen allerhöieste Authoritet, som för og indtil videre skal vedblive. — Endelig: Omendskjöndt de tydske Rigslove, formedelst Ophævelsen af dette Riges Constitution, og Oplösningen af den Forbindelse, hvori fornævnte Vore Lande have staaet, i disse ere satte ud af Kraft, saa ville Vi dog, ligesom Vi og hermed befale, at indtil en anden almindelig Lov kan vorde indfört, hvortil de fornödne Befalinger allerede af Os ere givne, skulle alle Retssager i Vort Hertugdom Holsten paa ethvert Sted behandles og paadömmes efter de Love og vedtagne Retter, som der have været gjeldende, Rigslovenes Forskrifter indbegrebne, forsaavidt disse angaae

den borgerlige og den criminelle Ret. — Givet paa Vort Slot Friderichsberg den 9. September, Aar efter Christi Födsel eet Tusinde otte Hundrede og Sex, Vor Regjerings eet og fyrgetyvende. 1806. 9. Septbr.

Forordning for Danmark og Norge, ang. Udlaan af Stiftelsers og Umyndiges Midler. Frederiksberg den 12. Septembr. 1806[1]. — Denne Forordning er, som Overskriften viser, egentlig kun udgiven for Danmark og Norge, men er dog sendt til Island og publiceret i Landsoverretten sammesteds den 3. Febr. 1807, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1807, ligesom ogsaa dens Grundsætninger, idetmindste tildeels, der ere komne til Anvendelse, hvorfor den bliver her optagen, uagtet Forordn. 7. Juni 1827, som nærmest staaer i Forbindelse med den, er ifölge Canc. Skriv. 27. Juli 1830 erklæret som ikke anvendelig paa Island. — Canc. 2. Depart. Registr. VII, 377 (1806, Nr. 1092a). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1806, S. 78—79; Schou XIV, 557—558. Colleg. Tid. for 1806, S. 593—595. 12. Septbr.

Forordning for Danmark og Norge, angaaende den Sikkerhed, mod hvilken Stiftelsers og Umyndiges Midler maae udlaanes.

Vi Christian den Syvende &c. G. V., at, da det er Vort Önske, at Adgang til Laan af Stiftelsers og Umyndiges Midler, imod vedbörlig Sikkerhed i faste Eiendomme, kan lettes, og Land-Almuen i begge Vore Riger, især den mindre formuende Deel af samme, forskaanes for de Besværligheder og Udgifter, som ere forbundne med særskilte Taxationer i saadan Anledning, saa have Vi allern. fundet for godt at anordne Fölgende:

1) Den hidtil gjeldende Bestemmelse, at Stiftelsers og Umyndiges Midler, som begjertes til Laans i faste Eiendomme, ikke maatte udsættes uden paa förste Prioritet, bortfalder. Derimod skal det herefter være samtlige Bestyrere af slige offentlige Midler tilladt, at udlaane

[1] For. 7. Juni 1827.

1806. disse saavel mod anden, tredie eller fölgende Prioriteter,
12. Septbr. som mod förste Prioritet, i faste Eiendomme, naar det nöiagtig paasees, at Pantet ikke i Alt behæftes med mere, end to Trediedele af den ved lovlig Taxation derpaa satte Værdie. — 2) Ligeledes bemyndige Vi og fornævnte Midlers Bestyrere til at samtykke, at det for Laanet udstædende Pantebrev, paa Debitors Forlangende, saaledes clausuleres: at Stiftelsen eller den Umyndige ikke skal optræde i ældre Panthavers Ret, naar denne udlöses, dog under Forudsætning, at Eiendommen ei, ved saadan Forandring, behæftes yderligere end tilforn. — 3) Naar der, for Laan af offentlige Midler, tilbydes Sikkerhed i Jordeiendomme, bör disse, saafremt de, der ere Laan begjerende, saadant forlange, antages at være af den Værdie, som ved de af Os, i Anledning af Forordningerne af 1. Oktbr. 1802, udnævnte Amts- og Districts-Commissioner beviisligen derpaa er sat og af Os approberet, og Vedkommende saaledes have Adgang til at erholde Laan af de Midler, der ere Stiftelser eller Umyndige tilhörende, indtil to Trediedele af forommeldte paa Eiendommen satte Værdie, uden at anden eller videre Taxation enten strax eller i Fremtiden behöves. Hvorefter alle Vedkommende sig allerunderd. have at rette. Givet paa Vort Slot Frederichsberg den 12. Septembr. 1806.

19. Septbr. **Plakat ang. Ophævelse af Jonsbogens Bud om Hökjöb. Frederiksberg den 19. Septbr. 1806. —** Denne Plakat er emaneret saavel paa Islandsk som Dansk, og publiceret ved Landsoverretten i Island den 3. Febr. 1807 og i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1807. — Islandsk: Original-Aftryk hos Schultz, men ikke optaget i den af Landsoverretten i Island udgivne Samling. — Dansk: Originalen i Rentek. Norske Relat. og Resol. Protok. 87, Nr. 106. — Rentek. Norske Exped. Protok. 20, 439, Nr. 723. Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1806, S. 85-86; Schou XIV, 560. Colleg. Tid. 1806, S. 660-661.

Plakat, sem aftekur íslenzku-laga landsleigubálks 12. kapítula, um heykaup. 1806. 19. Septbr.

Vèr Christján Sjöundi, af guðs náð Danmerkur, Norvegs, Vinda og Gauta kóngur, hertugi í Slesvík, Holsetulandi, Stórmæri, þèttmerski og Aldinborg, gefum öllum til vitundar: að, sökum þess 12. kapítuli í íslenzku-laga landsleigubálki, um heykaup, skipar hverjum er hafa kynnu hey afgángs, að miðla þeim, sem heyþrota er, bindur hèrmeð hendur landbænda á Voru landi Íslandi, hvað framvegis álízt ónauðsynlegt, en reynist þvertámót vera bústjórn landsins til hnekkis, aftök'um Vèr hèrmeð að öllu fyrgreindan íslenzku-laga 12. kapítula í landsleigubálki. Hvareptir hlutaðeigendur sèr eiga allraundirgefnast að hegða. — Gefið á Voru Sloti Friðriksbergi þann 19. Septembris 1806.

Plakat, hvorved den islandske Lovs Landsleie-Balks 12. Capitel om Hökjöb ophæves.

Vi Christian den Syvende &c. G. A. V., at, da ved den islandske Lovs Landsleie-Balks 12. Capitel om Hökjöb, hvorefter den Mand, som har Hö tilovers, er pligtig at afhænde det til dem, som maatte trænge dertil, er paalagt Landmanden i Vort Land Island et Baand, der nu ei længere ansees at være nödvendigt, men derimod befindes at være til Hinder for Landoeconomien sammesteds, saa ville Vi herved have fornævnte 12. Capitel af den islandske Lovs Landsleie-Balk i Eet og Alt ophævet. Hvorefter de Vedkommende sig alleruud. have at rette. Givet paa Vort Slot Friderichsberg den 19. Septembr. 1806.

Kongelig Resolution ang. Understöttelse af den islandske Collect. Frederiksberg den 19. Septembr. 1806. — I Anledning af Forestilling fra Stiftamtmanden, Greve Trampe, der havde indsendt et Andragende fra Sysselmanden i Guldbringe Syssel om den beklage- 19. Septbr.

1806. lige Forfatning, i hvilken Indbyggerne i Strande, Alftanæs og Seltjarnarnæs Repper befandt sig, formedelst det i dette Aar
19. Septbr. atter feilslagne Fiskerie, og om deres Trang til Understöttelse, hvilket og Stiftamtmanden bekræfter, og indstiller, at ham maatte tillades efter Skjön at tilstaae de Trængende i de nævnte og andre Repper i Guldbringe Syssel Hjælp af Collecten (Forestilling 11. Septbr. Kronprindsens Samtykke til at Forestillingen forestilles Kongen, dat. Kiel 16. Septbr.). — Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 87, Nr. 108.

Vi bevilge allern., at til Understöttelse for de höist trængende Beboere i de Egne i Island, hvor Fiskeriet i dette Aar er mislykket, skjænkes af Collectpengene indtil 600 Rd., som Stiftamtmanden uddeler til Vedkommende, efter Enhvers Trang. — Friderichsberg Slot den 19. Septembr. 1806 [1].

19. Septbr. **Kongelig Resolution ang. Stipendier for chirurgiske Studenter fra Island. Frederiksberg den 19. Septbr. 1806.** — Paa Forestilling af Directionen for Fondet ad usus publicos, af hvilket Fond Stipendierne ere bevilgede. *see* Cancellie-Skrivelse 11. Oktbr. 1806.

20. Septbr. **Rentekammer-Skrivelse til Directionen for Universitetet og de lærde Skoler, ang. Afdrag af Embedsmænds Gager. Khavn den 20. Septbr. 1806.** — Rentek. Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 535.

Det har behaget den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler ved Skrivelse af 23. Junii d. A. at tilstille Kammeret en Ansögning fra den under 17. Maji f. A. ved den lærde Skole paa Island ansatte Lector Theologiæ Steingrim Johnsen, om Fritagelse eller Godtgjörelse for de Afkortninger, som Landfogden efter det medfulgte Bilag har beregnet af hans Gage til 31.

[1]) Rentek. Communication til Amtmand Grev Trampe den 27. Septbr. 1806 (Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 558).

Julii sidstl. — Og da velbemeldte Direction i den Anledning har forlangt Kammerets Betænkning: om Noget, og da hvilket af det, som er ham afkortet, kunde tilbagebetales, saa skulle vi, ved hermed at lade Ansögningen med Bilag fölge tilbage, tjenstl. formelde: at om endogsaa Lector Johnsen var ved hans Ansættelse, saaledes som senere er skeet ved den kgl. Resolution af 6. Junii d. A., bleven fritaget for al Afkortning af hans Gage, saa henhörte dog ikke derunder Fritagelse for at erlægge engang for alle förste Maaneds Gage til den almindelige Enkekasse, efter Fundationen af 30. August 1775 og 5 Procent af det förste Aars Gage til Provindsens Tugthus efter Reskr. af 10. April 1745 og senere kgl. Resolution af 9. August 1786, hvilke Afkortninger alle Embedsmænd, som nyde Gage af den kgl. Cassa, uden Undtagelse maae lide, og vil derfor endnu blive at beregne af det Lector Johnsen ved sidstmeldte kgl. Resolution bevilgede Gagetillæg. Hvad derimod angaaer de aarlige Afkortninger, som Supplikanten fra 1. Julii sidstl. har erholdet Fritagelse for, nemlig 1⅓ Procent for stemplet Papir og prompte Betaling, efter Forordningerne af 31. Januar 1691 og 10. Oktbr. 1699, 1 Procent til de Fattige i Khavn efter For. af 24. Septbr. 1708 og Reskr. af 4. Maji 1709, samt Procentum-Skatten af Embeds-Indkomster efter Forordningerne af 14. Maji 1768 og 12. Junii 1770, da vil den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler formeentligen selv behagelig befinde, at Lector Johnsen ikkun ved kgl. allern. Resolution kan fritages for den foregaaende Tid, hvorom Vi tjenstligst maa overlade til velbemeldte Direction at træde i Correspondence med det kgl. Finance-Collegio, som en Sag derunder henhörende. — Rentekammeret den 20. Septembr. 1806[1]. 1806. 20. Septbr.

---

[1]) ved kgl. Resol. 19. Decbr. 1806 bevilges de aarlige Afkortninger fra 17. Mai 1805 til 1. Juli 1806, tilsammen 46 Rd. 52 Sk., som en extraordinair Gratification af Fi-

1806. **Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmand Grev**
4. Oktbr. **Trampe, ang. Opbydelse til Salg af Jorderne Skaptafell og Hengigóz. Khavn den 4. Oktbr. 1806.** — At, da Kongsjorderne Skaptefjeld og Hængegodset, efter Stiftamtmandens Beretning 30. Marts d. A., vare blevne ledige ved Præsten til Sandfell, Brynjolf Olafssons Forflyttelse, Stiftamtmanden skulde foranstalte dem opbudne til Bortsælgelse ved offentlig Auction paa samme Vilkaar som Holum Bispestols Jorder, og paa Kammerets Approbation. — Rentek. Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 577[1].

4. Oktbr. **Rentekammer-Circulaire til Sysselmændene i Island, ang. Anmeldelse af Reiser udenfor Sysselet. Khavn den 4. Oktobr. 1806.** — Rentek. Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 574.

Da Kammeret er bleven underrettet om, at det Tilfælde undertiden er indtruffen, at en Sysselmand uden Amtets Vidende har foretaget sig Reiser ud af det ham anbetroede Syssel paa flere Uger i egne Forretninger, og da saadant Forhold er stridende imod god Orden, saa paalægges Dem herved til nöiagtig Iagttagelse, at De, naar det Tilfælde maatte indtræffe, at De skulde nödsages til paa nogen Tid i egne Forretninger at reise ud af det Dem betroede Syssel, da forud derom at underrette Amtmanden, samt at tilkjendegive ham, hvem det paa Deres An- og Tilsvar er overdraget at forestaae Embedet i Deres Fraværelse, saafremt De ikke vil vente for Efterladelse heraf at blive anseet efter Omstændighederne. — Rentekammeret den 4. Oktobr. 1806[2].

---

nantskassen Finants-Collegii Forestillinger m. v. Juli—Decembr. 1806, Nr. 201.

[1]) de nævnte Jorder bleve dog ikke bortsolgte förend 1836; jevnf. Johnsens Jarðatal S. 435.

[2]) Gjenpart heraf tilstillet Stiftamtmanden og Amtmændene med Rentek. Skriv. s. D. ledsaget af Anmodning om,

Rentekammer-Skrivelse til Amtmand Stephan Thorarensen, ang. Lön for Postbudet i Nord- og Öster-Amtet. Khavn den 4. Oktobr. 1806. — 1806. 4. Oktbr.
At Postbudet, som gjör Posttouren imellem Rödefjorden og Öefjord, tilstaaes for dette Aar og fremdeles, istedenfor de 12 Rd. han hidtil havde nydt for hver Reise: 16 Rd. for hans Vinterreise og 14 Rd. for hans Sommerreise; derimod kan ham ikke tilstaaes den ansögte udelukkende Rettighed til at være Expres og Fölgemand imellem de fornævnte to Steder. Rentek. Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 594[1].

Stiftamts-Plakat ang. Forligelsesvæsenets Indretning i Sönder-Amtet. (Reykjavík) den 7. Oktbr. 1806[2]. — Udfærdiget af Grev Fr. Trampe. Original-Aftryk fra Leirárgörðum paa den ene Side af et Heel-Ark. Navnenes islandske Former ere i Plakaten forandrede til danske, hvilket her er bibeholdt. 7. Oktbr.

Til almindelig Efterretning bekjendtgjöres herved i allerund. Henhold til den allern. Forordning af 20. Januarii 1797, dens § 4.

Underretning om Forligelsesvæsenets Indretning i Islands Sönder-Amt.

I. Guldbringe og Kjose Sysseler:

1. Distrikt, Seltjarnar, Alftanæs, Kjalarnæs og Mosfells-Sveitens Repper bestyrer Stiftamtmanden som Amtmand i Sönder-Amtet[3]. — 2. Distrikt, Reykevigs By, for Tiden Commissarier DHrr. Faktorer Simonsen og Strube. —

---

naar en Sysselmand herefter skulde handle herimod, at sende en Beretning derom til Kammeret, til nærmere Resolution efter Befindende. Copieb. sst. Nr. 575.

[1]) Rentek. Skriv. s. D. af samme Indhold til Landf. Frydensberg, Copieb. sst. Nr. 595.

[2]) Canc. Skriv. 6. Oktbr. 1807.

[3]) under 2. Juni 1812 indberetter Stiftamtmand Castenschiold til Cancelliet, at han har beskikket Forligelses-Commissarier i de tre sidstnævnte Repper, men vedbliver som hidtil umiddelbar at forestaae Forligelsesvæsenet i Seltjarnarnes Rep. Canc. 3. Dep. Journ. 1812, Nr. 2089.

1806. 7. Oktbr. 3. Distrikt, Strande Rep, Hr. Pastor Gudmund Magnusen og Mr. Olaf Gudmundsen. — 4. Distrikt, Rosmhvalenæs Rep, Hr. Pastor Erich Gudmundsen, Mr. John Sigvatsen og Mr. John Snorresen. — 5. Distrikt, Havne og Grindevigs Rep, Hr. Pastor Benedict Ingemundsen og Mr. Hakon Vilhjalmsen. — 6. Distrikt, Kjosen, Hr. Pastor Thorvald Bödvarsen og Mr. Kort Thorvardsen.

II. Borgerfjords Syssel:

1. Distrikt, Reykholtsdals og Halsasveitens Rep, for Tiden Commissarier: Hr. Provst Erich Vigfusen og Mr. John Thorvaldsen. — 2. Distrikt, Lundareykjadals og Skorradals Rep, Hr. Pastor Engelbert Johnsen og Mr. Brynjolv Johnsen. — 3. Distrikt, Andakils Rep, Hr. Pastor Arnor Johnsen og Mr. Sveinbjörn Thordarsen. — 4. Leeraae Rep, Hr. Pastor Bjarne Arngrimsen og Mr. Hermann Olavsen. — 5. Akranæs og Skilmanne Rep, Hr. Pastor Hallgrim Johnsen og Mr. Sigurd Björnsen. — 6. Distrikt, Strande Rep, Hr. Pastor John Oddsen Hjaltelin og Mr. Olav Petersen.

III. Arnæs Syssel:

1. Distrikt, Selvogs og Krisevigs Kirkesogne, for Tiden Commissarier: Hr. Pastor John Johnsen og Mr. Arne Thorsteinsen. — 2. Distrikt, Ölves Rep, Hr. Pastor Sigurd Ingemundsen og Mr. Björn Oddsen. — 3. Distrikt, Gravnings og Tingvalle Rep, Hr. Pastor P. Thorlaksen, Capellan V. Eyolvsen og Mr. Narve Paulsen. — 4. Distrikt, Mosfell og Klosterhole Sogne, Hr. Pastor Eggert Bjarnesen og Mr. John Gudmundsen. — 5. Distrikt, Midale Sogn, Hr. Pastor Vigfus Johnsen og Mr. Vernhard Gunnarsen. — 6. Distrikt, Biskopstunge Rep, Hr. Pastor Haldor Thordersen og Mr. Egil Johnsen. — 7. Distrikt, Ytre Rep, Hr. Provst Torve Johnsen og Mr. Helge Erichsen. — 8. Distrikt, Östre Rep, Hr. Pastor Odd Sverresen og Mr. Erich Mortensen. — 9. Distrikt, Skeida Rep, Hr. Pastor John Högnesen og Mr. Erich Vigfusen. — 10. Distrikt, Villingeholts Rep, Hr. Pastor Illuge Hannesen og Mr. Einar Brandsen. — 11. Distrikt, Hraungerde

og Sandvik Rep, Hr. Pastor Benedict Svendsen og Mr. John Hannesen. — 12. Distrikt, Gaulverjabajr og Stochsöre Rep, Hr. Pastor Jacob Arnesen og Mr. Sigurd Gudmundsen. 1806. 7. Oktbr.

IV. Rangaaevalle Syssel:

1. Distrikt, Öster Landöe Rep, for Tiden Commissarier: Hr. Pastor Audun Johnsen og Mr. Sæmund Ingemundsen. — 2. Distrikt, Vester Landöe Rep, Hr. Pastor Helge Bjarnesen og Mr. John Hjörthsen. — 3. Distrikt, Hvol Rep, Hr. Pastor Thorhalle Magnusen og Mr. Arne Egilsen. — 4. Distrikt, Holts Rep i övre Holt, Hr. Pastor Einar Thorlevsen og Mr. John Philippusen. — 5. Distrikt, Holts Rep i nedre Holt, Hr. Pastor Brynjolv Gudmundsen og Mr. Thorgeir Hannesen. — 6. Distrikt, Landmanne Rep, Mr. Thorvald Johnsen, Mr. Ingvar Magnusen og Mr. Gunnar Einarsen — 7. Distrikt, Rangaaevalle Rep, Hr. Provst Gisle Thorarensen og Mr. John Einarsen. — 8. Fljotshlids Rep, Hr. Pastor Sæmund Halfdansen og Mr. Lopt Amundesen. — 9. Distrikt, Dals og Holts Sogne, Hr. Pastor John Johnsen og Mr. Paul Gudmundsen. — 10. Distrikt, Steinum, Holum og Skogum Sogne, Hr. Pastor Olav Paulsen og Mr. Olav Johnsen.

V. Vestmannöe Syssel:

For Tiden Commissarier: Hr. Faktor J. Klog, Mr. Sigurd Arnesen og Mr. Svend Gudmundsen.

VI. Vester Skaptefells Syssel:

1. Distrikt, Dyrhole Rep, for Tiden Commissarier: Hr. Pastor Sigurd Augmundsen og Mr. Svend Alexandersen. — 2. Distrikt, Leidvalle Rep, Hr. Provst Thord Brynjolvsen og Mr. John Magnusen. — 3. Distrikt, Kleyfa Rep, Hr. Pastor Berg Johnsen og Mr. Peter Svendsen.

VII. Öster Skaptefells Syssel:

1. Distrikt, Stafafells Kirkesogn, for Tiden Commissarier: Hr. Provst Arne Gislesen og Mr. Haldor Thorlevsen. — 2. Distrikt, Bjarnenæs, Hoffells og Einholts Sogne, Hr. Pastor Magnus Olavsen og Mr. Benedict Bergsen. — 3. Distrikt, Kalvefells Kirkesogn, Hr. Pastor

1806. 7. Oktbr. Svend Petersen og Mr. Thorstein Vigfusen. — 4. Distrikt, Sandfells og Hofs Sogne, Hr. Pastor Brynjolv Arnesen og Mr. Bjarne Johnsen. — Islands Stifts- og Sönder-Amts-Contoir, den 7. Oktober 1806.

11. Oktbr. **Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmand Grev Trampe, ang. Leiermaals-Böder. Khavn den 11. Oktbr. 1806.** — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Dep.) Brevb. 1806, Nr. 2077—2078.

P. M. Under 13. Junii d. A. har Hr. Stiftamtm. forespurgt, om Reskr. af 4. April 1772, som paalægger dem, der begaae Leiermaal i Island, at betale en Kjendelse til Tugthuset, i Stedet for den ved Forordn. af 8. Juni 1767 paabudne Straf af Vand og Bröd, nu kan ansees ophævet, da For. af 23. Maji 1800 § 3 har afskaffet de for Leiermaals-Forseelser ved For. 1767 paabudne Fritagelses-Bevillinger for at sættes paa Vand og Bröd. — I Gjensvar herpaa skulde man tjenstligst melde til fornöden Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at bemeldte Reskript, saavidt Cancelliet skjönner, maa ansees ophævet ved For. af 23. Maji 1800 § 3. — Det kongelige Danske Cancellie den 11. Oktbr. 1806.

11. Oktbr. **Cancellie-Skrivelse til det chirurgiske Academie, ang. Stipendier for to chirurgiske Studenter fra Island. Khavn den 11. Oktobr. 1806.** — Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Departem.) Brevb. 1806, Nr. 2054.

P. M. Directionen for Fondet ad usus publicos har tilmeldet dette Collegium, at Hans Majt. under 19. Septbr. sidstl. allern. har behaget at resolvere saaledes: — „Vi bevilge allern. de tvende studiosi chirurgiæ, Hjaltelin og Gudmundsen, foruden de i tre Aar af hver oppebaarne 30 Rd. aarlig, for de 2 Aar, de endnu agte

at studere ved det chirurgiske Academie, for siden at vorde ansatte som Læger i Island, hver 80 Rd. aarlig". — Hvilken allerh. Resolution man ikke har skullet undlade herved tjenstligst at tilmelde det kongelige chirurgiske Academie. Det kongelige Danske Cancellie den 11. Oktbr. 1806 [1]. 1806. 11. Oktbr.

Forordning for Danmark og Norge, ang. Salarium for Sagförere ved Underretterne. Frederiksberg den 24. Oktobr. 1806. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 6. Juli 1807, ligesom og i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1807. — Canc. 2. Departem. Registr. VII, 448b (1806, Nr. 1299). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1806, S. 134—135; Schou XIV, 598—599. Coll. Tid. 1806, S. 675—677. 24. Oktbr.

Forordning for Danmark og Norge, angaaende at Prokuratorer ved Underretterne bör tillægges Salarium i befalede Sager.

Vi Christian den Syvende &c. G. V.: At, som Antallet af Prokuratorer ved Underretterne i begge Vore Riger, Tid efter anden, saavidt er bleven formindsket, at langt flere befalede Sager, end tilforn, nu maae tildeles enhver af bemeldte Sagförere; saa finde Vi det billigt, at disse ei alene, som hidtil, godtgjöres deres hafte Omkostninger ved slige Sagers Udförelse, men at dem ogsaa tilstaaes en passende Lön for deres derpaa anvendte Möie. Vi befale derfor:

1) At enhver Prokurator, som af Övrigheden beordres, ved Underretterne i Danmark eller Norge, at udföre nogen Delinquent-, Justits- eller beneficeret Sag, skal være berettiget til, efter derom under Sagen nedlagt Paastand, at erholde et billigt Salarium for sin med

[1] s. D. Communication om det samme til Kjöbenhavns Magistrat, for derfra at meddeles de nævnte Studerende. Canc. Brevb. sst. Nr. 2057.

1806. samme hafte Umage. — Lige Ret tilkommer og Enhver,
24. Oktbr. som, formedelst Mangel af beskikkede Sagförere i Districtet, eller af andre Aarsager, i enkelte Tilfælde meddeles Constitution af Övrigheden, til at udföre saadanne Sager. — 2) Med Hensyn dertil haver Dommeren, ved alle publiqve og beneficerede Sagers Paakjendelse, ligesaavel at bestemme, hvormeget Sagförerne, efter Sagens Vidtlöftighed og deres anvendte Flid, bör tillægges i Salarier, som han, ifölge Plakaten af 21. Marts 1800, ved Dom bör fastsætte, hvormeget disse, naar Sagen har gjort Reiser nödvendige, kan tilkomme i Diætpenge. — 3) De Salarier, som ifölge denne Anordning tilkjendes Sagförerne, bör, saafremt Sagen er publik, udredes paa lige Maade som Delinqvent-Omkostningerne, og altsaa, i Overeensstemmelse med Forordningerne af 13. Januar 1747 og 5. April 1793, enten afholdes af Sigt- og Sagefalds-Kassen, eller lignes paa Almuen. Er Sagen derimod beneficeret, bör det Salarium, som tilkommer den befalede Sagförer, lignes paa Amtet blandt dettes övrige offentlige Udgifter, forsaavidt det ei kan erholdes hos den af Parterne, der ved Dom er tilpligtet at udrede samme. — 4) Ved Overretterne, hvor de Aarsager, som have fremkaldet ovennævnte Bestemmelser, ikke finde Sted, forholdes paa lige Maade som hidindtil. — Hvorefter de Vedkommende sig allerund. have at rette. Givet paa Vort Slot Friderichsberg, den 24. Oktober 1806.

25. Oktbr. **Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. Confirmationsalder for Börn. Khavn den 25. Oktobr. 1806.** — Canc. 1. Departem. Brevb. 1806. Nr. 1781.

P. M. Deres Höiærv. har, ved under 21. August sidstl. hertil at indsende Fortegnelse over confirmeret Ungdom i Island for Aarene 1804 og 1805, meldet, at De, efter at have bragt i Erfaring at nogle af Præste-

skabet, især inden Skagefjords Syssel, have tilladt sig at confirmere Börn, der ikke have opnaaet den lov befalede Alder, har, til denne Uordens Forebyggelse i Fremtiden, givet de herudi skyldige en alvorlig Irettesættelse, med Anmodning om at holde dem For. 25. Maji 1759 efterrettelig, samt dikteret dem en Mulkt af 1 og 2 Rd. til fattige Præste-Enker. — Foranlediget heraf undlader man ikke tjenstl. at tilmelde Dem, at Cancelliet aldeles bifalder Deres Höiærv[s]. Forhold i denne Henseende. Det kongelige Danske Cancellie den 25. Oktbr. 1806. 1806. 25. Oktbr.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmand Grev Trampe, ang. Landphysici Beretninger om dödfödte Börn i Island. Khavn den 15. Novbr. 1806[1]. 15. Novbr.

— Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1806, Nr. 2310—2311.

P. M. Fra Biskoppen over Island har Cancelliet modtaget endeel af de befalede Beretninger om dödfödte Börn i Island i Aarene 1804 og 1805, men da de fleste af Præsternes Indberetninger ere skrevne paa Islandsk, hvilket har foraarsaget, at det kongelige Sundheds-Collegium ei har seet sig i Stand til over samme at kunne meddele nogen Betænkning, saa skulle man, for i Fremtiden at afhjelpe denne Mangel, tjenstl. anmode Hr. Stiftamtm. behageligen at ville paalægge Landphysikus i Island: med Præsternes Indberetninger at indsende til Biskoppen et af ham paa Dansk forfattet Udtog af Beretningerne, for tilligemed disse at tilstilles Cancelliet. — Det kongelige Danske Cancellie den 15. Novbr. 1806.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. Godtgjörelse for 29. Novbr.

[1]) Canc. Skriv. 6. Oktbr. 1818.

1806. 29. Novbr. **en Kirkes Gjæld til Beneficiarius. Khavn den 29. Novbr. 1806.** — Canc. 1. Depart. Brevb. 1806, Nr. 1973.

P. M. Cancelliet har modtaget en med Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. Erklæring af 11. September sidstl. forsynet Ansögning, hvori Bonden Torfe Svendsen af Klúkum i Öefjords Syssel udi Island, paa egén og Medarvingers Vegne har anholdt om, at ham maatte blive godtgjort 69 Rd. 22 Sk., som Hnappstade Kirke skylder til Supplikantens afgangne Faders[1] Stervbo, til Rest paa dennes hafte Udgifter ved bemeldte Kirkes Opbyggelse. — I Anledning og med Hensyn til de af Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. anförte Omstændigheder skulde man tjenstligst anmode Dem, at bringe denne Sag i Erindring ved Forslag om en eller anden Kirkes Nedlæggelse. — Det kongelige Danske Cancellie den 29. Novbr. 1806.

29. Novbr. **Cancellie-Circulaire til samtlige Stiftamtmænd og Amtmænd i Danmark, Norge og Island, m. fl., ang. Indberetninger om Constitutioner i Læge-Embeder. Khavn den 29. Novbr. 1806[2].** — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1806, Nr. 2381. Original-Aftryk paa et Ark i Folio. Fogtm. VI. 13, 681.

Da det kongelige Sundheds-Collegium for Cancelliet har yttret det Önske, at det maatte paalægges Vedkommende, naar der, ved indtræffende Vacancer i medicinske og chirurgiske Embeder, constitueres en Læge, at underrette bemeldte Collegium om, hvem der saaledes er beskikket til at forestaae den vacante Post; saa skulle man tjenstligst anmode Hr. (Tit.), at ville

---

1) Sveinn Jónsson, Præst til Knappstaðir over 40 Aar, död i August Maaned 1804.

2) Canc. Circ. 9. Juli 1831.

i paakommende Tilfælde uopholdelig herom meddele Sundheds-Collegiet den fornödne Underretning. — Det kongelige Danske Cancellie den 29. Novbr. 1806. 1806. 29. Novbr.

Forordning for Danmark, ang. Skifter og Auctioner efter Geistlige. Khavn den 5. Decbr. 1806. — Ikke sendt til Island eller der publiceret, men her optaget i Henhold til For 27. Novbr. 1816, jevnf. Canc. Skriv. 16. Septbr. 1815. — Canc. 1. Departem. Registr. III, 301ᵇ (1806, Nr. 400). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1806, S. 158—160; Schou XIV, 619—620. Colleg. Tid. 1806, S. 772—774. 5. Decbr.

Forordning for Danmark, angaaende hvorledes med Skifter og Auctioner efter Personer af geistlig Stand, samt med geistlige Sagers Paadömmelse i förste Instants, bör forholdes.

Vi Christian den Syvende &c. G. V. At, eftersom Udövelsen af de Pligter, der ifölge Lovene paaligge Provsterne, i Henseende til Rettens Pleie, Auctioners og Skifters Behandling, samt Omsorg for Umyndige, oftest ere forbundne med större Besværlighed for disse geistlige Övrigheder, end for andre Vore Embedsmænd og Rettens Betjente, saa have vi allern. fundet for godt, i Anledning heraf, at befale:

1) Den Skifte-Jurisdiction, og de af samme flydende Pligter i Henseende til Umyndige, der hidtil har været tillagt Provsterne i Vort Rige Danmark, saavelsom den Ret til en Deel af Auctions-Forvaltningen, som har tilkommet disse Embedsmænd, skal, efterhaanden som nuværende Provster afgaae, overtages af de paa ethvert Sted af Os beskikkede civile Övrigheder og Rettens Betjente; og de Midler, som höre under geistligt Overformynderie, derefter snarest muligt afleveres til Vedkommende. — 2) Ligeledes skulle og fornævnte Vore civile Embedsmænd være pligtige til, naar nogen af de nuværende Provster saadant forlanger, at modtage den

1806. 5. Decbr. Skifte- og Auctions-Jurisdiction, med tilhörende Overformynderie, som har været Provsten anbetroet; dog at alt afleveres i vedbörlig Orden, og at de Boer, som strax kunne sluttes, först bringes til Endskab. — 3) Naar noget Bo ifölge denne Anordnings 1. og 2. §. afleveres, bör vedkommende geistlige Skifteforvalter, eller dennes Stervbo, være berettiget til derfra at erholde Godtgjörelse for de Forretninger, som allerede i samme ere udförte. - - 4) Retssager, der ikke angaae geistlige Embedsmænds Pligter eller Forhold i Embedsförelse, skulle ikke ansees som geistlige Sager, men uden Undtagelse, hvad enten de Vedkommende stævnes som Parter eller Vidner, behandles og paakjendes ved de almindelige Domstole. — 5) Naar Provsteret anordnes til geistlige Sagers Paakjendelse i förste Instants, bör den civile Underdommer og Skriver paa det Sted, hvor Retten holdes, tiltræde samme som Medlemmer. Underdommeren og Provsten skulle tage Sæde i Retten efter deres Rang. — 6) Ligeledes bör og civile Actores beskikkes i de Sager, som ved slige Retter forhandles. — Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. Givet i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn, den 5. December 1806.

12. Decbr. **Plakat ang. Regnskabsvæsenet ved de lærde Skoler. Khavn den 12. December 1806[1]. —** Denne „Plakat angaaende Bestyrelsen af de lærde Skolers Pengevæsen, samt Regnskabsföringen ved samme" er publiceret ved Landsoverretten i Island den 6. Juli 1807 og i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1807. — Canc. 1. Departem. Registr. III, 302b (1806, Nr. 409). Universitets Directionens Forestillinger 1806, ad Nr. 84. Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1806, S. 169–174; Schou XIV, 625—633. Coll. Tid. 1806, S. 807—811, 819—822.

---

[1]) ophævet ved For. 7. Novbr. 1809.

Cancellie-Circulaire til samtlige **Stiftamtmænd, Amtmænd og Biskopper i Danmark, Norge og Island, m. fl., ang. Indberetninger om dödfödte Börn.** Khavn den 16. December 1806[1]. — Publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1807 (under Datum 16. Decbr.). — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1806, Nr. 2610 (til Övrighederne i Danmark 13. Decbr., 2. Depart. Brevb. 1806, Nr. 2692). Original Aftryk paa et Ark i Folio. Coll. Tid. 1806, S. 785—788 (uden at nævne Island, og under et udentvivl urigtigt Datum, 9. December); Fogtm. VI. 13, 688—791 (uden at nævne Island). 1806. 16. Decbr.

Da de Efterretninger angaaende dödfödte Börn, som ifölge Cancelliets Circulair-Skrivelse af 24. Decbr. 1802 hertil aarligen indsendes, ikke ere saa fuldstændige, nöiagtige og eensformigen indrettede, som til Hensigtens Opnaaelse udfordres, saa har Cancelliet anseet det fornödent, at der, foruden de i fornævnte Skrivelse indeholdte Bestemmelser, endvidere föies fölgende Foranstaltninger.

1) Fornævnte Cancellie-Skrivelse af 24. Decbr 1802, skal paany indskjærpes Gjordemödrene og övrige Vedkommende ved ethvert Steds Övrighed, og de i samme, saavelsom i denne Skrivelse indeholdende Forholdsregler skulle tvende Gange om Aaret, nemlig Söndagen efter hver Paaske- og Michaeli-Flyttetid, af Stedets Præst bringes samtlige Gjordemödre i Erindring. — 2) For at lette Gjordemödrene Udfærdigelsen af de Anmeldelser, som de ved bemeldte Cancelliets Circulair-Skrivelses 1. Post ere paalagte at afgive til Stedets Præst, fremsendes herved, til Afbetjening for dem, trykte Tabeller, betegnede med Litr. C., som indeholde alle de Punkter, hvorover de ifölge fornævnte Skrivelse skulle afgive Forklaring. Saafremt Gjordemödrene ikke selv kunne skrive, skal Stedets Præst, hos hvem de i saa Fald ere pligtige selv personligen at möde, efter deres Opgivende

[1] Canc. Circ. 9. Juli 1831.

1806. nedskrive den afgivne Forklaring. — 3) Forsömmer nogen
16. Decbr. Gjordemoder slig Anmeldelse, skal hun, i Overeensstemmelse med Cancelliets Circulair-Skrivelser af 24. Decbr. 1802 og 25. Januar 1806, ifald det er i Kjöbenhavn, af Magistraten sammesteds, og udenfor Kjöbenhavn af Amtmanden, dicteres en Mulkt fra 2 til 5 Rd., hvis hun practiserer i en Kjöbstæd, og 1 Rd. hvis hun boer paa Landet. — Er den Anmeldelse, som Gjordemoderen leverer, ufuldstændig, og ikke indeholder alle de omspurgte Tilfælde, skal Gjordemoderen förste Gang gives en Irettesættelse, og, om det skeer oftere, straffes hun, hvis hun er paa Landet, med Mulkt fra 2 Mk. til 1 Rdlr., og i Kjöbstæderne fra 1 Rd. til 5 Rdlr. — Mulkterne, som i alle Tilfælde tilflyde Fattigvæsenet, inddrives paa Landet af Sognefogden, og i Kjöbstæderne af Byfogden. — 4) Districtslægerne i Kjöbstæderne og paa Landet, og i Almindelighed enhver practiserende Læge, skulle, ligesaavel som Gjordemödrene, gjöre Indberetning til Præsterne om de dödfödte Börn, hvis Födsel de selv have fuldbragt. Iövrigt skulle alle Anmeldelser, saavel af Gjordemödre som Læger, angaaende dödfödte Börn, meddeles den lutherske Præst paa Stedet, hvad enten Barnets Moder bekjender sig til denne Religions-Sekt eller ikke. — 5) Naar Præsterne befinde, at der er passeret noget urigtigt Forhold under Födselen, skulle disse desangaaende strax indsende Beretning i Kjöbenhavn til sammes Magistrat, og udenfor Kjöbenhavn til Stedets Amtmand, som derefter foranstalter det videre Fornödne. — 6) Naar et uexamineret Fruentimmer bruges ved Födselen, og samme befindes saa vanskelig, at hun ikke selv er i Stand til at hjælpe den Födende, skal hun være pligtig til, under vedbörlig Mulkt, at tilraade og paaskynde, at en examineret Gjordemoder eller en Læge bliver hentet; og dersom den Husbonde, til hvis Familie Gjordemoder eller Læge skal hentes, ikke selv eier Heste og Vogn, skal Befordring skee efter Tour og Omgang iblandt Byens Gaard-

brugere, eller dem, som der holde Heste og Vogn. — 7) For at de sammendragne Indberetninger angaaende dödfödte Börn, som Stads- eller Land-Physici, ifölge Cancelliets Circulair-Skrivelse af 24. Decbr. 1802 § 2 aarligen skulle indsende til vedkommende Biskop, overalt kunde være eensformigen indrettede, fremsendes herved et Schema Litr. B., hvorefter disse Total-Anmeldelser for Fremtiden skulle indrettes; og — 8) paa det at de Beretninger, som Præsterne, ifölge bemeldte Cancellie-Skrivelse af 24. Decbr. 1802 ere pligtige ved Aarets Udgang at meddele vedkommende Stads- eller Land-Physici, overalt kunne blive eensformige, og Arbeidet derhos for dem mindre byrdefuldt, fremsendes herved et Antal Exemplarer af et Schema Litr. A., hvorefter disse Beretninger blive for Fremtiden nöiagtigen at indrette. — Det kgl. Danske Cancellie den 16. December 1806. 1806. 16. Decbr.

Litr. A.

Indberetning om dödfödte Börn for Aaret 1806
fra N. N. Sogn, til Stifts-Physicus, ifölge Cancellie-Skrivelse
af 24. Dec. 1802.

Sogn	By	Forældrenes Navne	Fosterets Kjön		I hvilken Maaned af Svangerskabet födt	Gjordemoderens			Om Moderen forhen har födt dödfödt Barn	Om nogen Klage mod Gjordemoderen er anmeldt eller formodes	Anmærkninger
			Dreng	Pige		Navn, og om examineret, eller ikke	Beretning om Födselen og Fosteret	anvendte Midler til at faae Fosteret til Live			
Lyngby Nr. 1.	Bagsværd.	Hans Sörensen og Anna Hansdatter.	1	»	9	Mette Olsen, examin. Gjordemoder.	Födselen var meget haard, varede i 24 Timer, formedelst Barnets Störrelse, men endtes ved Naturen uden Vending eller Instrumenter	VarmtBad, Brystets Gnidning, Luft-Indblæsning, Börsten, Lugtende for Næsen.	Nei.	Ingen	
Nr. 2.	Gientofte.	Ole Madsen og Sidse Jörgensdatter.	1	1	8	Mette Monsdatter, uexamin. Gjordemoder.	Födselen af det förste Barn var langsom, men dog ved Naturen. Det andet Barn kom med Födderne först frem, ogsaa vedNaturen alene.	Ingen Midler brugt, da Gjordemoderen ingen vidste.	Eengang forhen.	Ingen.	

Med denne sammendragne Indberetning fölge de originale Anmeldelser fra Gjordemödrene.

N. N.,
Sognepræst til N. N. &c. &c.

1806. 16. Decbr.

Litr. B.

Sogn	Aborteringer		Alt for tidlige		Fuldbaarne Dödfödte								Total-Summa af Dödfödte i ethvert Sogn			Mödrene	
					med Tegn til Forraadnelse		efter Operationer og hvilken Slags		efter naturlige Födsler		levet nogen Tid efter Födslen					födt forhen dödfödte Börn	ei forhen födt; dödfödte Börn
	Drenge	Piger	Drenge	Piger	Drenge	Piger	Drenge	Piger	Drenge	Piger	Drenge	Piger	Drenge	Piger	tilsammen		
Total-Summa																	

Anmærkning. Ved at anföre Total-Summen ved Foden af hver Rubrik, maa anmærkes ved de tvende Rubrikker om fuldbaarne Dödfödte efter Operationer og naturlige Födsler, om der iblandt disse tillige er iberegnet de, som i den foregaaende Rubrik ere anförte som Dödfödte med Forraadnelses-Tegn, og i saa Fald hvormange?

Litr. C.

Anmeldelse om et dödfödt Barn, ved hvis Födsel Undertegnede har været brugt.

Navnene paa det dödfödte Barns Forældre	Hvor boe de?	I hvilken Maaned efter Svangerskabet omtrent födteKonen det dödfödte Barn?	Af hvilket Kjön var Fosteret?	Hvad formodes at have været Aarsag til Konens for tidlige Nedkomst?	Kom Fosteret let, naturligt, besværligt, ved Vending eller Instrumenter til Verden?	Var der Liv i det, da det födtes?	Hvor-længe varede Livet?	Brugte Giordemoderen noget og hvilket Middel for at faae Fosteret til Live eller at holde Liv i det, eller ikke, og hvorfor da ikke?	Har Moderen tilforn födt dödfödte Börn?

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. Bevillinger til Ægteskab i visse Tilfælde. Khavn den 23. Decbr. 1806. 1806. 23. Decbr.
— Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1806, Nr. 2658—2659.

P. M. Sysselmand Björnsen i Nordre-Syssel har for Cancelliet andraget, at der i bemeldte Syssel skal være indtruffet det Tilfælde, at en Bonde, som for endeel Aar siden havde bedrevet Hoer med et ledigt Fruentimmer, attraaede efter sin Kones Död at indlade sig i Ægteskab med Sösteren til hende han för havde bedrevet Hoer med; i hvilken Anledning bemeldte Sysselmand har forlangt Cancelliets Resolution, om et saadant Ægteskab, i Overeensstemmelse med Forordningen af 23. Maji 1800 kunde ansees tilladeligt. — I Henseende til denne Forespörgsel skulde man tjenstl. tilmelde Hr. Amtmand til fornöden Bekjendtgjörelse for bemeldte Sysselmand Björnsen, at naar dette Tilfælde existerer kan Ansögning herom indgives til Cancelliet, som derefter vil forelægge samme til Hans Majts allerh. Resolution. — Det kongelige Danske Cancellie den 23. December 1806.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Salarium for Sagförelse ved Lands-Overretten i Island. Khavn den 27. Decbr. 1806. 27. Decbr. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 6. Juli 1807, under Datum 15. Septbr. 1806, som er Datum af Stiftamtmandens Skrivelse til Cancelliet. — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1806, Nr. 2686—2687.

P. M. Ved Skrivelse af 15. Septbr. d. A. har Hr. Stiftamtm. til Cancelliet indsendt en Begjæring fra Sysselmand Koefoed, om at erholde, i de Sager han for den islandske Landsoverret befales at udföre, et Salarium fra 10 til 20 Rd. — Foranlediget heraf skulde man tjenstl. tilmelde Hr. Stiftamtm. til fornöden

1806. 27. Decbr. Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at ham, i Betragtning af de oplyste Omstændigheder[1], og i Lighed med det Cancelliet under 18. Maji f. A. har bestemt angaaende Byfoged Frydensberg, kan, efter Sagernes Beskaffenhed og Vidtlöftighed, tilstaaes et Salarium fra 5 Rd. til 20 Rd. for hver Sag han beordres at udföre for ovenmeldte Ret. Det kgl. Danske Cancellie den 27. Decbr. 1806.

1807. 10. Januar. **Cancellie-Circulaire til samtlige Stiftamtmænd og Amtmænd i Danmark, Norge og Island, ang. Forandringer i Medicinaltaxten.** Khavn den 10. Januar 1807. — Cancell. 3. Departem. (Norske Justits-Departem.) Brevb. 1807, Nr. 54, jevnf. 2. Departem. Brevb. 1807, Nr. 62. Original-Aftryk paa et Ark i Folio. Fogtm. VI. 14, 9—10.

P. M. Hans Majestæt Kongen har, ved under 3. Januarii d. A. [*rett.* 1806] at approbere den af det kgl. Sundheds-Collegium udarbeidede Medicinaltaxt, hvorefter Apothekerne i Danmarks og Norges Kjöbstæder burde sælge Medicamina, tillige paalagt bemeldte Collegium aarlig at bestemme, hvad Forandringer der börgjöres i Taxten for enkelte raae Materialier eller Simplicia. — Ifölge denne allerh. Resolution har det kgl. Sundheds-Collegium besörget de Forandringer trykte, som efter Omstændighederne bör gjöres i Medicinaltaxten for Aaret 1807. Af disse Forandringer skulde man tjenstligt tilstille (Tit.) det fornödne Antal trykte Exemplarer, til Bekjendtgjörelse, samt tillige anmode Dem at

---

[1]) af disse anföres navnlig deels Embedsforretninger som Syssetmand og Herredsdommer, samt Administrator for det kgl. Gods og Meddirecteur for Tugthuset, deels at han, „som aldeles ubekjendt med det islandske Sprog, der er det hvori alle Retshandlinger foretages", maatte bekoste Akterne oversatte först paa Dansk, og derpaa sine egne Udarbeidelser igjen paa Islandsk, til Fremlæggelse i Retten.

overlevere enhver Apotheker og Physikus et Exemplar til Efterlevelse. — Det kgl. Danske Cancellie den 10. Januarii 1807. 1807. 10. Januar.

Reskript til samtlige Overövrigheder i Danmark, Norge og Island, ang. Tilsyn med offentlige Tidender. Khavn den 13. Januar 1807. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 18. Januar 1808. Canc. 3. Departem. Registr. III, 305ᵇ—306 (1807, Nr. 20). Fogtm. VI. 14, 14—15; Coll. Tid. 1807, S. 33—34. 13. Januar.

Christian den Syvende &c. V. B. Da Vi, efter Vore Neutralitets-Grundsætninger, ingenlunde kunne tilstede, at Vore Undersaatter bidrage til ved Trykken at udbrede hvad krigförende Magters Undersaatter alene kunne have Frihed til gjensidigen at offentliggjöre: — saa ville Vi, i Henhold til Vores allern. Resolution af 4. Oktbr. 1799 § 5, som under 5. og 12. s. M. er bleven Övrighederne bekjendtgjort igjennem Vort Danske Cancellie, have Dig alvorligen befalet, ved Ordres til vedkommende Underövrigheder og nöie Indseende med disse, at standse Forhandlingen og Uddelingen af enhver Tidende, samt af ethvert periodisk Blad eller Skrift, der maatte indeholde nogen Beretning, Bemærkning eller Udladelse, som kan ansees at være fornærmelig eller forhaanende for nogen fremmed Magt, Fyrste eller regjerende Person; og det uanseet at Forfatteren, Oversætteren eller Udgiveren maatte paaskyde andre offentlige Blade eller Skrifter som sin Hjemmel for slige Artikler. Dermed skeer Vor Villie. Befalende Dig Gud. Kjöbenhavn den 13. Januarii 1807. [ad mandatum.].

Cancellie-Circulaire til Stiftamtmanden i Island, ang. Tilsyn med de offentlige Blade. Khavn den 13. Januar 1807. — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Departem.) Brevb. 1807, Nr. 80, jevnf. 2. Departem. Brevb. 1807, Nr. 87. Fogtm. VI. 14, S. 15—16. 13. Januar.

P. M. Ved at tilstille (Tit.) et under Dags Dato

1807. udfærdiget Reskript, angaaende Tidender og periodiske
13. Januar. Blade eller Skrifter, til videre Foranstaltning, maa man, da der i Deres Embeds-Distrikt findes Bogtrykkerie, tillige anmode (Tit.) om, ved Stedets Politiemester at lade Vedkommende paany indskjærpe den 26. og 27. § i Forordn. af 27. Septbr. 1799, og alvorligen erindre om, at holde sig samme paa det nöieste efterrettelig. Man bör derhos ikke undlade at melde: at ligesom Cancelliet maa önske, at Embedsmændene ville veilede H. Maj.ts Undersaatter til rigtig Kundskab om og nöiagtig Efterlevelse af Hans Befalinger, saa finder man Intet at erindre imod, at Politiemesteren paa ethvert Sted, naar Vedkommende Saadant forlange, gjennemseer Manuskriptet eller Correkturen af det periodiske Blad eller Skrift, som agtes udgivet, paa det at hvad som mueligen kunde findes anstödeligt deri, strax kan vorde udeladt, og Bladets Standsning, efter at det allerede er trykt, saavel som andre Uleiligheder, saaledes forekommes. — lövrigt tvivler man ikke paa, at jo (Tit.) selv vil have Indseende med, at H. Maj.ts Befalinger ogsaa i dette Tilfælde nöiagtigen vorde efterlevede. Det kgl. Danske Cancellie den 13. Januar 1807[1].

23. Januar. **Forordning ang. Straf for unödig Trætte ved Höiesteret. Khavn den 23. Januar 1807[2]. —** Publiceret ved Landsoverretten i Island den 6. Juli 1807, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1807. Canc. 2. Departem. Registr. VIII, 21b (1807, Nr. 83). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1807, S. 11—12; Schou XIV, 660. Coll. Tid. 1807, S. 68.

---

[1]) Dette Circulaire er ligeledes afgaaet til de Stiftamtmænd og Amtmænd i Danmark og Norge, i hvis Embeds-Distrikt der fandtes Bogtrykkerier, samt til den vestindiske Regjering. Under 9. Juni 1807 er afgaaet Canc. Circ. til Overretterne i Norge, Island, Vestindien, samt Bornholm, hvorved Gjenpart af ovennævnte Reskript af 13. Januar tilstilles Retterne. Canc. 3. Departem. Brevb. Nr. 1190.

[2]) Forordn. 11. August 1819.

Forordning angaaende Straffens Skjærpelse for unödig Trætte ved Höiesteret. 1807. 23. Januar.

Vi Christian den Syvende &c. G. V., at Vi, for end ydermere at hæmme utidig Trættelyst, ugrundet Paastand og modtvillig Udeblivelse i Sager, som til Vor Höiesteret indankes, have fundet det nödvendigt, at skjærpe den ved Forordn. af 23. Decbr. 1735 bestemte Straf for temere litigantes. — Vi befale derfor: at Enhver, som herefter ansees for unödig Trætte ved Vor Höiesteret, skal, efter Sagens Natur og Höiesterets Skjönnende, idömmes Böder fra 24 til 200 Rd. — Hvorefter de Vedkommende sig allerund. have at rette. Givet i Vor kgl. Residents-Stad Kjöbenhavn den 23. Januarii 1807.

Kongelig Resolution ang. Gratification for Ministerialia ved Latinskolen. Khavn den 6. Februar 1807. — 1 Universitets-Directionens Forestilling 30. Januar 1807 bemærkes, at Domkirkepræst Br. Sivertsen havde anholdt om at beholde Honorar for Ministerialia ved Skolen, som var ham nægtet fra 1. August 1805, da Skolen blev flyttet til Bessastad. Directionen fandt det billigt, at han for sin Embedstid beholdt dette Honorar, men da Stiftsövrigheden i Island havde bemærket, at Præsten til Bessastad billigen tilkom Godtgjörelse, indtil han kunde træde i Besiddelse af det nævnte Honorar, indstilles han til indtil videre at erholde 16 Rd. — Univers. Direct. Forestillinger til Aaret 1807, Nr. 89; Resolutionen i Engelstofts Univ. og Skole-Annaler 1807. I, 141. 6. Febr.

Vi tillægge Sognepræsten i Bessestad for Besörgelsen af Ministerialia ved Latinskolen sammesteds en aarlig Gratification af 16 Rd. af bemeldte Skoles Kasse, indtil Vacance forefalder ved Reykevig Domkirke, da det Dompræsten sammesteds ved Reglement af 29. April 1785 i denne Henseende tillagte Emolument af 24 Rd. skal gaae over til Præsten for Bessestad, og den Gra-

1807. tification af 16 Rd., som denne nu bevilges, igjen op-
6. Febr. höre. Kjöbenhavn den 6. Februar 1807[1].

3. Marts. **Cancellie-Plakat ang. Indberetninger til Sundheds-Collegium. Khavn den 3. Marts 1807.** — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 6. Juli 1807, samt i Synodalforsamlingen 1807. — Cancell. 2. Departem. Registr. VIII, 84 (1807, Nr. 273b). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1807, S. 20; Schou XIV, 667—668. Coll. Tid. for 1807, 162—163.

Plakat, hvorved den 4. § i Forordn. af 5. Septbr. 1794 forandres.

Hans Majt. Kongen har ved Resol. af 13. Febr. d. A. allern. behaget at ophæve det Bud, som indeholdes i Forordn. af 5. Septbr. 1794 § 4, ifölge hvilket Præsterne, de lönnede Læger og Godseierne, ved ethvert Aars Udgang skulle tilstille Amtmændene fuldstændige Indberetninger, om der i Districtet, i Sognet eller paa Godset havde yttret sig i det forlöbne Aar nogensomhelst venerisk, skorbutisk eller anden farlig Syge, der medförer Smitte, samt hvilke Anstalter mod samme vare föiede; og derimod befalet:

1) At det skal paaligge samtlige Landphysici, Districts-Chirurger samt militaire og andre practiserende Læger, at meddele punctviis og udförlig Efterretning og Besvarelse paa alle de Spörgsmaale, som Sundheds-Collegium nu eller herefter, ved aarligen til Over-Övrighederne oversendende Schemata, maatte affordre dem. — 2) At Over-Övrighederne skulle paasee, at samtlige Vedkommende til dem afgive de befalede Efterretninger, og, naar alle disse ere indkomne, indsende samme til Sundheds-Collegium, ledsagede med

[1]) Communication til Stiftsövrigheden i Island i Univ. Direct. Skrivelse 23. Febr. 1807 (Direct. Copieb. 1807. B, Nr. 140); og til Rentek. s. D. med Anmodning om at foranstalte Udbetalingen (Copieb. sst. Nr. 141).

Anmærkninger og Oplysninger, om Saadant gjöres fornödent; samt — 3) at Sundheds-Collegium, efterat have igjennemgaaet samtlige Efterretninger, skal indsende disse med sin Betænkning til det Danske Cancellie, for at vorde Hans Majt. forelagte. Hvilken allerh. Resolution herved kundgjöres til alle Vedkommendes Efterretning og allerund. Efterlevelse. — Det kgl. Danske Cancellie den 3. Martii 1807. 1807. 3. Marts.

Kongelig Resolution ang. Kjöb af Eskefjord Kjöbstads Grund. Khavn den 6. Marts 1807. — 6. Marts.

Ifölge Tilsagn i Plak. 18. Aug. 1786 og Frd. 17. Novbr. s. A. blev den 19. Marts 1787 Grunden for Eskefjord Kjöbstad udsögt og opmaalt af Sysselmanden. Af denne Grund henhörte Pladsen Mjóeyri under Gaarden Svínaskáli, hvis Eier tilböd först Pladsen til aarlig Leie, som ved Syns- og Taxationsforretning 25. Aug. 1804 ansattes til 6 Rd., men senere tilböd Eieren den tilkjöbs for 150 Rd. Mjóeyri bestod af tör Sandbund, og „indeholder i Længden fra Fjeldene og Veien, som löber under samme, indtil Fjorden mod Syd, 75 Favne, og i Breden mod den nordlige Kant, 80 Favne. Höet, som avles paa Ören selv, er vel ubetydeligt, men ved Gjödning og god Rögt kunne derpaa födes 3 Heste". Der kunde ogsaa falde Drivtömmer og Tang. Leilændingen af Svinaskáli gjorde Fordring paa Nedsættelse af Gaardens Afgift af 2 Rd. (den var ialt 4 Rd. 21 Sk.). Amtmanden meente, at Drivtömmer og Tang til Faarebeed kunde forpagtes bort særskilt for kongelig Regning (Forestill. 26. Febr.). – Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 88, Nr. 20.

Den til Grund for Eskefjord Kjöbstæd i Island udsögte Plads, Mjoöre, under Gaarden Svinaskala, kan for Vor Regning afkjöbes Eieren, forrige Sysselmand Sivert Petersen, for Kjöbesum 150 Rd. — Kjöbenhavn den 6. Martii 1807[1].

[1]) Communication til Stiftamtm. Trampe og Amtm. Stephan Thorarensen ved Rentek. Skrivelser 18. April 1807 (Rentek. Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 758—759).

1807. 25. Marts. **Kongelig Resolution ang. Forsög med Tilberedelse af Kelp i Island. Khavn den 25. Marts 1807.** — I Rentekammerets Forestilling 12. Marts bemærkes, at „Kammeret har tilforn været og er endnu af den Tanke, at det kunde blive en vigtig Næringsgreen for Island at brænde Soda eller Kelp af de sammesteds i störste Mængde værende Arter af Sötang. Imidlertid ere i den Henseende skete Forsög i det Mindre, der ere aflöbne frugteslöse, og i det Större have vi vel for nogle Aar siden haft et Forslag fra en Skotlænder, navnlig Murdoch Macauley, men samme var altfor bekosteligt og derfor uantageligt". Nu frembödes en mindre bekostelig Udvei „for at erfare Egenskaberne af den Kelp, som kan brændes i Island", for derefter nærmere at overveie, hvad der var at gjöre. En vis Morten Reidt havde tilbudt at reise til Island, for at anstille Forsög, og havde produceret Attester for, at han paa Færöerne havde brændt Soda, som efter en af Prof. Hofapotheker Becker anstillet Undersögelse „er befunden at have holdt Pröve". Bekostningerne hertil ansloges:

Reise og Kost frem og tilbage	80 Rd.
Redskaber til Brændingen	86 —
Diætpenge 2 Rd. daglig under Opholdet i Island, som ansloges til 3 Maaneder eller 90 Dage . .	180 —
Tilsammen . .	346 Rd.

Norske Relat. og Resol. Prot. 88, Nr. 28.

Vi bifalde allern., at Morten Reidt sendes til Island, for sammesteds at anstille Forsög med at brænde Soda eller Kelp af Tang, og at til dette Öiemed udredes 3 til 400 Rd. af Vort Rentekammers Extrafond. — Kjöbenhavn den 25. Martii 1807[1].

18. April. **Cancellie-Circulaire til samtlige Stiftamtmænd, Amtmænd m. fl. i Danmark, Norge og Island, angaaende Signalement for Fæstningsslaver. Khavn den 18. April 1807.** — Canc. 3. Departem.

---

[1]) Communication til Stiftamtmand Trampe og Land- og Byfoged Frydensberg i Island ved Rentek. Skrivelser 11. April s. A. Rentek. Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 745—746.

(Norske Justits-Depart.) Brevb. 1807, Nr. 746; jevnf. 2. Depart. Brevb. 1807, Nr. 844, og 5. Departem. Brevb. 1807, Nr. 709. Original-Aftryk paa et Ark i Folio. Coll. Tid. 1807, S. 251—252; Fogtm. VI. 14, 97 (begge uden at nævne Island). 1807. 18. April.

Da det kgl. Generalitets- og Commissariats-Collegium har fundet det gavnligt, at der, til Afbetjening i Tilfælde af Slavers Undvigelse fra Fæstningerne, kunde haves et Signalement over hver enkelt Slave, saa skulde man tjenstl. anmode (Tit.) behageligen at ville tilkjendegive samtlige Under-Övrigheder i deres District, at de for Fremtiden, ved enhver til Fæstningsarbeide hendömt Forbryders Aflevering, skulle lade medfölge et nöiagtigt Signalement over ham, hvorved ogsaa den Paagjeldendes militairiske Maaling paa blotte Födder ansees tjenlig. — Det kgl. Danske Cancellie den 18. April 1807.

Cancellie-Circulaire til Overövrighederne i Danmark, Norge og Island m. fl., ang. Foreviisning af Bestallinger. Khavn den 21. April 1807. — Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Departem.) Brevb. 1807, Nr. 775; jevnf. 2. Departem. Brevb. 1807, Nr. 866, og 5. Departem. Brevb. 1807, Nr. 757. Original-Aftryk paa et Ark i Folio. Fogtm. VI. 14, 100. 21. April.

Ved den 3. § i Plak. af 27. Decbr. 1803 er det bestemt, at Enhver, der forundes noget Embede, skal, forinden han tiltræder samme, indlöse den for ham dertil udfærdigede Bestalling, og forevise den for sin nærmeste Foresatte. — Da man siden har erfaret, at dette Bud ikke altid efterkommes, og at nogle Embedsmænd endogsaa, uden at lade deres Bestallinger læse til Thinge, naar derom blot var givet Communication til vedkommende Övrigheder, have tiltraadt deres Embeder: saa maa man herved tjenstligst anmode (Tit.) om behageligen at ville i Deres District nöiagtig paasee ovenmeldte Anordnings Overholdelse. — Det kongelige Danske Cancellie den 21. April 1807.

1807. 22. April. **Kongelig Resolution ang. nærmere Bestemmelser om den islandske Handel. Khavn 22. April 1807.** — I Rentckammerets Forestilling 2. April bemærkes, at da de 20 Frihedsaar for den islandske Handel vare nu forlöbne, i hvilke man ansaae det betænkeligt at gjöre Forandringer, „thi de under 1. Junii 1792 og 23. April 1793 udgivne Plakater ere egentlig ikke Forandringer, men nærmere Fortolkninger af nogle Poster i forommeldte Anordninger", havde man nu taget under Overveielse, hvorvidt bemeldte Friheder burde vedvare, og efter den Erfaring man havde gjort i Mellemtiden, samt de Conferencer man havde haft Leilighed til at holde, deels Aar 1800 med Thorarensen, Vibe og Stephensen, deels i næstforrige Vinter med Matrikulerings-Commissionen, fandt man fölgende Poster især at være at tage i Betragtning:

I. De den islandske Handel tilstaaede Friheder, ifölge Plak. 18. Aug. 1786 § 8—11, stadfæstede ved For. 13. Junii 1787, havde fornemmelig bestaaet deri: „at alle til Island indförte Varer havde været frie for Told og Consumtion der i Landet; — at alle islandske Varer ere blevne udförte der fra Landet uden Told; — at de udförte islandske Varer have ligeledes nydt Told- Accise- og Licentfrihed overalt ved Toldstederne i Rigerne og Hertugdömmene, som og Consumtionsfrihed i de danske og norske Stæder, hvorhen de förtes, hvorimod deraf blev betalt, naar de derfra igjen udförtes til fremmede Steder, 1 Procent istedetfor udgaaende Told; — at alle fra Rigerne eller Hertugdömmene til Island udförte Varer have været frie for udgaaende og Mellemrigs-Told; — at Consumtionen paa de dertil udförte Födevarer er bleven godtgjort; — samt at alle Skibe fra og til Island have været befriede for Lastepenge i de danske, norske og Hertugdömmenes Havne, og at alle de Skibe, som directe fra og til Island ere forbiseilede Cap Finisterræ, have været frie for Slave-, Laste- og Ranzons-Penge". Med Hensyn til det förste Punkt om Told og Consumtion af islandske Varer fremgik det af en mellem Rentekammeret og Toldkammeret fört Correspondence, „at der ikke var at tænke paa nogen ordentlig Toldindretning i Island" og at Toldfriheden derfor burde vedblive. Hvad derimod Consumtionen af de til danske og norske Kjöbstæder indförte islandske Varer angik, da beregnede Rentekammeret, „at i Forhold til Værdien af en Commercelæst Kjöd og Talg imod Fisk, vilde Consumtionen af Kjöd og Talg blive uforholdsmæssig

höi mod den af Fisken, thi naar Consumtionen belöb 9 Rd. 36 Sk. af 1 Læst Klipfisk, af Værdie omtrent 540 Rd., og 5 Rd. 15 Sk. af 1 Læst Platfisk, af Værdie 234 Rd., vilde den belöbe 17 Rd. af 1 Læst Kjöd, af Værdie 306 Rd., og 18 Rd. af 1 Læst Talg, af Værdie 504 Rd., hvilken Forskjel, foruden at Prisen vilde med eet stige paa Kjödet 1 Rd. 6 Sk. pr. Td. og paa Talgen 84 Sk. pr. Td., eller 6 Sk. pr. Lpd., vilde ulige bebyrde den islandske Handel, som drives paa det halve Land, fremfor den, som drives paa den anden halve Part af Landet, og just den Deel af Handelen, som i Henseende til Fragt og Assurance er mest bebyrdet, da de saakaldte Kjödhavne ligge i Nord- og Öster-Amtet, der ere vanskeligere at beseile end Sönder- og Vester-Amterne, hvor Fiskehandelen mest drives". Man maatte ogsaa lægge Mærke til den Forskjel mellem Fiske- og Kjöd- samt Talghandelen, „at af Fisken bliver en stor Deel igjen forsendt udenrigs, hvoraf altsaa Consumtionen vilde blive igjen godtgjort, da derimod Kjödet og Talgen vilde forblive til Consumtion i Landet. Og i Henseende til Kjödet maatte endnu lægges Mærke til den Omstændighed, at det halve, eller omtrent 2000 Tdr., leveres til Sö-Etatens Proviantgaard, hvoraf, i Forudsætning at det blev Kjöberne som betalte Consumtionen, det altsaa blev Statens Kasse som denne Afgift faldt til Last, eller Fölgen blev, at Kjöbmændene vilde mangle Afsætning, og deres Handel altsaa lide stort Tab. Rentekammeret foreslog derfor at nedsætte Consumtionen paa Kjödet til 40 Sk. pr. Td. og paa Talg til det Halve eller 42 Sk. pr. Td., 3 Sk. pr. Lpd., og anmærkedes tillige, at Lastepenge kunde svares af Skibene ligesom af den finmarkske Handels Skibe ifölge Resol. 22. Oktbr. 1797. Toldkammeret holdt paa, at den mellemrigske Consumtion blev svaret af de islandske Fiskevarer ligesom af de finmarkske og nordlandske, ikke blot i Hensigt til Indtægt for Kongens Kasse, men og for at beskytte Afsætningen af den finmarkske og nordlandske Fisk, „der desuden med oeconomiske Afgifter er betynget"; ligeledes mente det, „at de indenlandske Skibsafgifter burde svares ved de danske og norske Toldsteder af de Skibe, som udgaae til og indkomme fra Island". Consumtionen af Kjöd og Talg ansaae bemeldte Kammer derimod for mindre vigtig, naar Eftergivelse deri kunde gavne Island og dens Afsætning. Da Rentekammeret imidlertid vedblev sin Paastand, at kun Fisken kunde taale Consumtion, samt at man kunde paalægge Skibsafgifter, men at den islandske Handel trængte til at være

1807. 22. April.

1807. 22. April. consumtionsfri af alle övrige Varer, og da de islandske Kjöbmænd havde indgivet Forestilling om fremdeles at nyde Toldfrihed, havde Toldkammeret erklæret sig enigt om Sagen. Derfor indstilles: „om den ved Plak. af 18. August 1786, dens 8., 9., 10. og 11. §, den islandske Handel i 20 Aar allern. forundte Told- og Consumtionsfrihed m. v. maa, uagtet bemeldte 20 Aar nu ere forlöbne, endnu for det förste i 10 Aar vedblive, blot med den Indskrænkning, at af islandske Fiskevarer skal herefter ved Indförselen i de danske og norske Kjöbstæder svares Consumtion, og af de Skibe, som udgaae til og indkomme fra Island, de indenlandske Skibsafgifter ved de danske og norske Toldsteder, alt i Overeensstemmelse med Toldanordningerne". — Ved den med Forestillingen fölgende Approbation fra Kronprindsen, dat. Hovedqvarteret Kiel den 14. April 1807, er dette Forslag modificeret derhen, at Paalægget af Consumtion paa islandske Fiskevarer udsættes indtil en almindelig Bestemmelse om Consumtionsvæsenet bliver taget.

II. Ved Plak. 7. Marts 1787 ang. de islandske Söpasser, var bestemt, at disse skulde udredes paa stemplet Papir til 4 Rd., men at der dog, saalænge de 20 Frihedsaar varede, ikke skulde betales mere end 2 Rd. Expeditions-Gebyhr for hvert Pas, ifölge Plak. 18. Aug. 1786. Da nu Gebyhrene ved alle Collegier bleve forhöiede med et Tillæg til Skatkammerfondet og en ny Sporteltaxt approberet, blev dog ved Resol. 4. Januar 1804 bestemt, at Betalingen for de islandske Söpasser skulde blive som för, 2 Rd. for hvert Pas, medens de 20 Frihedsaar varede, idet Kongen forbeholdt sig nærmere at bestemme Betalingen; tillige bestemtes, ifölge Canc. Plak. 27. Decbr. 1803 (kgl. Resol. 23. s. M.), at til Passene, som til andre Collegie-Expeditioner, intet stemplet Papir skulde bruges. — Det forekommer Kammeret, at det nu, istedetfor at Passene hidtil havde været lige for alle Skibe, var hensigtsmæssigere at beregne Betalingen efter Drægtighed, saaledes som de erlægges for saavel de latinske som algierske Söpasser efter Plak. 14. April 1783 og Reskr. 9. Januar 1782, og at det ikke vilde være formeget at Passerne bleve betalte med 32 Sk. pr. Commercelæst, foruden ⅛ Deels Tillæg til Skatkammerfondet. Af et Skib paa 40 Læster vilde da det, som for Passet blev at betale, belöbe i Gebyhr 13 Rd. 32 Sk. og til Skatkammerfondet 1 Rd. 64 Sk., tilsammen 15 Rd., og i det Hele kan denne Indtægt beregnes aarligen at ville af 2,321 Læster, som de Skibes Drægtighed, der hidtil have beseilet Island, per

medium belöbe . . . . 773 Rd. 64 Sk. 1807.
hvorved Sportelkassen, i hvilken Pasgebyhrene, 22. April.
ifölge Resol. 1. Oktbr. 1802, indflyde, vilde
vinde aarlig over 600 Rd. — Desuden ⅛
til Skatkammerfondet . . . . 96 — 68 —
Tilsammen 870 Rd. 36 Sk.

I Kronprindsens ovennævnte Approbation yttres: „Jeg finder det ikke passende, at paalægge nogen Handels- eller Næringsgreen nye Afgifter blot til Fordeel for et individuelt Collegiums Sportelkasse", og foreslaaes, at det Overskydende af de forhen beregnede 2 Rd. Expeditions-Gebyhrer for hvert Pas beregnes Statskassen til Indtægt.

III. Af de 6 Kjöbstæder havde Reykjavík „reist sig saaledes, at man ikke kan tvivle paa at den jo vil blive en varig Kjöbstæd". Paa Öefjord og Eskefjord havde afvexlende været 2 og 3 Handelshuse og paa Isafjord 2, men med Vestmannöe og Grönnefjord (= Grundarfjord) var det snarere gaaet tilbage. Vestmannöe var kun bleven et Under-Etablissement fra Reykjavig, og Grönnefjord kunde, som Kammeret havde erfaret, aldrig ventes at blive Kjöbstad. Det henstilles derfor, at Vestmannöe og Grundarfjord udgaae af Kjöbstædernes Tal og blot blive authoriserede Udliggersteder.

IV. For at bidrage til Kjöbstædernes Opkomst og en stadigere fast Handel, blev ved Plak. af 18. Aug. 1786 § 13 og Forordn. 17. Novbr. s. A. § 15 tilladt: „at Kjöbstadsborgerne, naar de havde vundet Borgerskab paa Handelen og vare forsynede med det fornödne Forraad af de behövende Varer, maatte for det förste i 20 Aar have Frihed til, som Udliggere, at gjöre mindre Handels-Anlæg i det til hver Kjöbstad henhörende Distrikt, med Frihed siden ei alene at handle med hvilket Udliggersted og hvilken Kjöbstad de fandt for godt, men og direkte at forskrive Ladninger fra hvilket Sted i Kongens Riger og Lande de selv vilde, samt igjen at expedere Ladninger hvorhen de fandt tjenligst; hvilket endvidere er bekræftet i For. 13. Juni 1787 Cap. 2, § 2 og 11. Men efter den ved Plak. 1. Juni 1792 givne nærmere Forklaring, kan Tilladelsen til at handle med eller til hvilket Udliggersted Kjöbmændene vilde (Spekulanthandel af Skibene, ved at ligge i 4 Uger, undtagen) ikkun gjelde for eller i den Kjöbstads District, i hvilket Kjöbmanden havde taget Borgerskab, og under det Vilkaar, at han i samme Kjöbstad holdt Dug og Disk, samt der förte stadig Handel baade Sommer og Vinter". — Disse sidste Vilkaar i Henseende til at være bosat i Kjöbstæderne samt

1807. at före stadig Handel, mentes fremdeles at burde vedblive, men
22. April. derimod foreslaaes, at det maatte herefter være enhver i en Kjöbstad i Island bosat Kjöbmand, der tillige der driver stadig Handel baade Sommer og Vinter, tilladt at handle paa ethvert af de ved Handelens Frigivelse antagne eller herefter, efter den Kammeret dertil allern. givne Authorisation, med sammes Approbation oprettende Udliggersted.

V. Med Hensyn til den ved For. 13. Juni 1787 1. Cap. § 21 bestemte Tour for Postskibet, nemlig, at det tidlig om Foraaret skulde gaae fra Island til Khavn, derfra igjen snarest mueligt expederes til Landet, og i Efteraaret i Begyndelsen af August til Christianssand, ligge der i 3—4 Uger, og senest den 14. Septbr. expederes derfra til Island, befandtes, at denne dobbelte Befragtning kunde spares og Communicationen ligefuldt befordres, hvorfor denne Befragtning allerede siden Aaret 1791 var ophört. Det indstilles derfor, at den i de senere Aar fulgte Befragtningsmaade vedbliver fremdeles, nemlig at sende et Postskib kun eengang aarlig, sidst i September Maaned, til Island, lade det overvintre der i Landet, og vende tilbage om Foraaret, förend Handelsskibene afgaae fra Kjöbenhavn. Desuden indstilles, at en Plakat om de nævnte Punkter forelægges Kongen til Underskrift. — Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 88, Nr. 40.

Vi bifalde allernaad. de af Vort Rentekammer heri foreslagne nærmere Bestemmelser, Handelen og Kjöbstæderne paa Island vedkommende, dog med fölgende Forandringer:

1) At den Told- og Consumtionsfrihed, som ved Plak. af 18. Augusti 1786 har været den islandske Handel i 20 Aar forundt, fastsættes at vedvare endnu for det förste og indtil videre Bestemmelse, da Vi udsætte at tage nogen Beslutning i Henseende til den foreslagne Consumtions-Afgift af islandske Fiskevarer, indtil den nu under Overveielse værende Sag om Consumtionsvæsenet i Almindelighed er afgjort, til hvilken Tid Vi desangaaende forvente Vort Rentekammers nærmere Forestilling, hvorimod de anordnede indenlandske Skibs-Afgifter nu strax efter Forslaget blive at erlægge ved Toldstederne af alle de Skibe, som udgaae til Island eller indkomme derfra; — og 2) at den Deel af

Gebyhrerne for de islandske Söpasse, som ikke tilfalder Skatkammerfonden, indflyder i Vor Kasse. — De i Overeensstemmelse hermed opsatte Plakater i det danske og tydske Sprog have Vi underskrevet. — Kjöbenhavn den 22. April 1807. 1807. 22. April.

Plakat ang. nærmere Bestemmelser om Handelen og Kjöbstæderne paa Island. Khavn den 22. April 1807. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 6. Juli 1807, samt i Synodalforsamlingen 1807. Plakaten er in originali emaneret paa Dansk[1] og Tydsk. — Dansk: Original indheftet i Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 88, Nr. 40; Rentek. Norske Exped. Prot. 21, Nr. 63, S. 46-47. Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1807, S. 44-45; Schou XIV, 682-684; Coll. Tid. 1807, 301—303. — Tydsk: „Plakat, betreffend einige nähere Bestimmungen über den isländischen Handel und die dortigen Handelstädte", i Original-Aftryk hos Schultz. — Islandsk: Oversættelse trykt som Original paa Leirárgörðum ved Leirá 1807, to Blade i 4to. med Titel: „Plakat, í hverju innihaldast nokkrar frekari ákvarðanir viðvíkjandi kauphöndlun og kaupstöðum á Íslandi"; men ikke optaget i den af Landsoverretten udgivne Samling. 22. April.

Plakat, hvori nogle nærmere Bestemmelser indeholdes, som vedkomme Handelen og Kjöbstæderne paa Island.

Vi Christian den Syvende &c. G. A. V.: Da de 20 Aar, hvori den islandske Handel ved Plak. af 18. Aug.

---

[1]) Ved Rentek. Skriv. 1. Mai 1807 til de Tilforordnede i den islandske Landsoverret (Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 814) sendes Exemplarer af denne Plakat, med Anmodning om, i Henhold til Canc. Skriv. 2. August 1800, at oversætte den i det islandske Sprog, „samt af Oversættelsen at besörge trykt saa mange Exemplarer, som efter Overlæg med Stiftamtmanden maatte behöves, for af Stiftamtmanden og Amtmændene at foranstaltes omdelte og bekjendtgjorte til almindelig Efterretning". — Rentek. Skriv. til Stiftamtm. s. D., hvorved Exemplarer af Plakaten og Gjenpart af Skrivelsen til Overretten sendes (Copieb. sst. Nr. 815).

1807. 22. April. 1786 er forundt Frihed for Told og Consumtion m. v., nu ere udlöbne, have Vi taget under Overveielse, hvorvidt Handelen endnu maatte trænge til denne Frihed, samt hvilke nærmere Bestemmelser der ellers, med Hensyn til bemeldte Handel og de islandske Kjöbstæder, nu for Tiden kunne ansees passende. Thi anordne Vi, som fölger:

1) Den Told- og Consumtionsfrihed, som ved Plak. af 18. Aug. 1786 har været den islandske Handel i 20 Aar forundt, skal endnu for det förste og indtil videre Bestemmelse vedvare, hvorimod de anordnede indenlandske Skibsafgifter herefter ogsaa blive at erlægge ved Toldstederne af alle de Skibe, som udgaae til Island eller indkomme derfra. — 2) For de islandske Söpasse, hvilke nu, ligesom andre Expeditioner, der udstædes igjennem Vore Collegier, udfærdiges paa ustemplet Papir, blive herefter, istedetfor de 2 Rd., som hidtil ere blevne erlagte for ethvert saadant Pas, at betale til Vor Kasse 32 Sk. for hver Commercelæst af Skibets Drægtighed, og desuden til Skatkammerfonden 4 Sk. for hver Commercelæst. — 3) Vestmannöe og Grundar- eller Grönnefjord i Island, hvilke ved Anordningen af 17. Novbr. 1786 bleve forundte Kjöbstæds-Friheder, udgaae for Fremtiden af Kjöbstædernes Tal, og skulle blot være authoriserede Udliggersteder. — 4) Det skal herefter være enhver i en islandsk Kjöbstæd bosat Kjöbmand, som driver stadig Handel sammesteds baade Vinter og Sommer, tilladt at handle paa ethvert Udliggersted, som enten dertil ved Handelens Frigivelse er antaget, eller af Vort Rentekammer, ifölge Vor Authorisation, herefter oprettes i Island. — 5) Med det islandske Postskib skal for Fremtiden, ligesom i de senere Aar har fundet Sted, forholdes saaledes: at Postskibet afgaaer fra Kjöbenhavn sidst i September Maaned, overvintrer i Island, og vender derfra tilbage saa betimeligen, at det kan ankomme til Kjöbenhavn inden Kjöbmandsskibene afgaae derfra om Foraaret,

med hvilke Postkassen da opsendes. — 6) For det Övrige forbliver det ved de for den islandske Handel og de islandske Kjöbstæder nu gjeldende Anordninger. — Hvorefter de Vedkommende sig allerund. have at rette. Givet i Vor kongel. Residentsstad Kjöbenhavn den 22. April 1807. 1807. 22. April.

Kongelig Resolution ang. Opmaalings-Forretningerne i Island. Khavn den 22. April 1807. 22. April.

— Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 88, Nr. 39.

Premierlieutenant og Adjutant ved det nordre sjellandske Landeværns-Regiment, Landmaaler Hans Jacob von Scheel, og Secondlieutenant ved det förste aggershusiske Infanteri-Regiment, Nicolai Johan Lohmann von Krog, ville Vi have ansatte ved de islandske Havnes og Kysters Opmaaling, hver med 300 Rd. engang for alle til Udredning, 550 Rd. aarlig Lön, 100 Rd. aarlig til en Karl, 40 Rd. aarlig til Hestefoder og 1½ Rd. daglig i Diætpenge for den Tid de reise i Forretninger, samt derhos forunde godtgjort deres Regimentsgage, som de tabe ved at sættes à la suite, imedens Forretningerne i Island vedvare, hvilke samtlige Udgifter udredes paa samme Maade som de övrige Udgifter i Anledning af fornævnte Opmaaling. Og kan endvidere paa lige Maade udredes 200 Rd. for een Gang til Hestes Anskaffelse for den ene af disse tvende Officerer, hvorimod den anden modtager de af Lieutenant Wetlesen brugte Heste. Kjöbenhavn den 22. April 1807 [1].

---

[1]) Communication til Vedkommende ved Rentek. Skrivelser 25. og 28. April (Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 793, 806). — Ved kgl. Resol. 19. Juni 1807 bevilges, at et til de ved Opmaalingen ansatte Officerer leiet Huus paa Öefjord maa erstattes med 1600 Rd., i Tilfælde af at det, saalænge det benyttes til Bopæl for disse Officerer, maatte komme til

1807. 25. April.

Cancellie-Circulaire til samtlige Stiftamtmænd, Amtmænd m. fl. i Danmark og Norge, ang. Anviisning til at bringe dödfödte Börn til Live. Khavn den 25. April 1807. — Dette Circulaire er ifölge Canc. 2. Depart. Concept- og Brevbog kun afgaaet „til samtlige Stiftamtmænd, Amtmænd, Grever og Baroner i begge Riger, men ei paa Island"; men i Instruxerne for Landphysikus og Districtschirurgerne paa Island 25. Febr. 1824 (§ 22 og § 21) paabydes den medfölgende Anviisning[1]

Skade. Det bemærkes ved samme Leilighed, at Kysterne fra Portland til Patreksfjord vare nu blevne specielt opmaalte og Kort tegnede over denne Strækning, hvorfor det var nödvendigt, at Officererne toge en bekvem Station paa Nordlandet, paa en 3 à 4 Aar. (Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 88, Nr. 57).

[1]) Dette lille Skrift lyder saaledes [efter Original-Aftryk, 2det Oplag, Khavn 1807. 24 Sider. 12°]: „Kort Underretning for dem, som ikke ere Læger, om Behandlingsmaaden ved at bringe dödfödte Börn til Live. Udgivet af det kongelige Medicinsk-Chirurgiske Sundheds-Collegium i Khavn."

Börn, som födes til Verden, give enten strax efter Födslen Liv tilkjende, eller de give ingen Livstegn fra sig, og ere da enten ganske döde, d. e. raadne, eller de synes kuns at være döde, men kunne dog ofte bringes til Live, og kaldes derfor skindöde eller dödfödte. — At Barnet er fuldkommen levende, kjendes paa, at det trækker Veiret, skriger og bevæger Lemmerne. I saa Fald bör det navles strax. — At Barnet er fuldkommen dödt, kjendes paa, at Huden gaaer af det i hele Stykker, at Underlivet seer guult og grönt ud, og at Benene i Hovedet ere usædvanlig bevægelige, saa at de meget let skyde sig over hverandre. I saa Fald behöves Navlesnoren ikke at ombindes förend den overskjæres, men den kan strax klippes over for at skille Moder og et saadant Foster, som dog ikke kan bringes til Live, fra hinanden. — At Barnet blot er skindödt eller dödfödt, men ikke ganske dödt, kjendes paa, at uagtet det ikke skriger, ikke trækker Veiret, ikke bevæger sine Lemmer, saa gaaer dog ikke Huden af, ikke heller er dets Underliv guult eller grönt,

som en Forskrift der skal paasees efterfulgt, hvorfor den her optages. — Canc. 2. Departem. Brevb. 1807, Nr. 899; jevnf. 1807. 25. April.

eller dets Hovedbeen saa bevægelige som hos raadne Börn. Naar Börn kuns ere skindöde eller dödfödte, har man Haab om at kunne bringe dem til Live, om de endog forresten see ud som döde, f. Ex. at Öinene ere dunkle, Kjæven hænger ned, Læberne ere blege, Hovedet dingler, Lemmerne ere slattede og Navlesnoren seer grön ud eller banker ikke; ja endog om Barnet har staaet længe i Klemme i Födslen, eller det er bleven bragt til Verden med Besværlighed ved Vending eller Tangen. — For at oplive et skindödt eller dödfödt Barn bör man da bære sig saaledes ad:

1) Saasnart Barnet er födt, bör dets Mund strax renses, förend Navlesnoren overskjæres. Denne Rensning skeer bedst, naar man lægger Barnet tvers over Skjödet paa en af dets Sider, lader Hovedet ligge lidt lavere end Brystet med Ansigtet vendt nedad, putter saa Pegefingeren dybt ind i Barnets Mund, og lader den glide lempelig over Tungen bag fra for imod Mundens Aabning, for derved at faae Slimen trukket ud. Man kan ogsaa bruge en Pennefjær istedetfor Fingeren, naar Barnets Mund kuns er liden. — 2) Derpaa eftersee, om Barnet er blegt i Ansigtet og paa Huden over hele Legemet, samt om det i det hele synes svagt, eller om det er sorteblaat og svullent i Ansigtet, men Huden paa Legemet ellers er naturlig röd og fast at föle paa, samt at det i det Hele synes at være stærkt. — 3) Er Barnet blegt i Ansigtet, da ombindes Navlesnoren som sædvanlig og overklippes, for at skille Moder og Foster fra hinanden, og snart komme til at bruge de fornödne Oplivningsmidler. — 4) Er Barnet derimod svullent og sorteblaat i Ansigtet, og efter Udseende stærkt af Legemsbygning, eller har længe staaet i Klemme med dets Hoved, da overklippes Navlesnoren strax, uden först at ombinde den, for at lade löbe omtrent 1 Spiseskeefuld Blod ud deraf, ifald den vil blöde, men ikke mere, thi ellers svækker det Barnet. Derefter bindes om Strængen som sædvanlig. — 5) Naar man paa en af disse Maader har sörget for Navlesnoren, bringes Barnet i et Trug med varmt Vand. — Truget bör være saa langt, at Barnet kan ligge udstrakt deri, og saa dybt, at det kan

1807. 3. Depart. Brevb. s. A. Nr. 816 og 5. Depart. Brevb. s. A.
25. April. Nr. 760. — Original-Aftryk paa et Ark i Folio. — Coll. Tid. 1807, S. 283; Fogtm. VI. 14, 106.

P. M. Cancelliet skulde herved tjenstl. tilstille (Tit.) et Antal Exemplarer af et af det kongelige Sundheds-

---

rumme saa meget Vand, at Barnet over hele Legemet kan skjules deraf, og blot Ansigtet med Munden holdes fri. Er Truget ikke dybt nok, bör man have den Forsigtighed at bedække Barnet fra Halsen af og ned til Tæerne med et tyndt uldent Svöb, eller en sammenlagt Blee, og jevnlig overgyde den med det varme Vand. Bunden af Truget bör altid bedækkes med et Stykke Linned, for at Barnet ei skal ligge saa haardt, eller dets Hud skrabes imod smaae Ujevnheder, der let kunne være i Træet, hvoraf Truget er gjort. — Vandet bör være saa varmt, at man kan taale at holde sin Haand deri, uden at brændes eller at det gjör ondt, og Vandets Varme maa vedligeholdes, ved Tid efter anden at komme hedt Vand til. Derfor bör man ved enhver Födsel i det ringeste have 3 til 4 Potter kogende og ligesaa meget koldt Vand i Beredskab, for, ved at tilgyde det ene eller det andet, at holde Vandet i Truget bestandig lige varmt, thi intet er farligere end at lægge et nyfödt Barn i koldt, eller om det endog var kuldslaaet, Vand. Man kan ogsaa blande lidt Brændeviin i det varme Vand — omtrent en halv Pægel Kornbrændeviin til 3 Potter Vand — især naar det dödfödte Barn er spædt og svagt. — 6) Saasnart Barnet er lagt i det varme Bad, gjör man sig strax Umage for, imedens det bliver liggende i Vandet, at faae det til at trække Veiret. — Hertil har man tvende forskjellige Midler: — a) Mærker man at Hjertet endnu banker i Barnet, da fatter man det med en Haand tvers over Brystet, og skyder Huden saa gesvindt som muligt, 7 eller 8 Gange efter hverandre, op og ned paa Ribbenene; nu bier man et Öieblik, for at see om det begynder at trække Veiret, og om Aandedrættet bliver lidt efter lidt stærkere. Skeer dette, behöver man ikke at igjentage Brystets Gnidning, men anvender efterhaanden de övrige Oplivningsmidler, undtagen Luftindblæsningen, som da ikke er nödvendig. Vil Aandedrættet ikke blive ved, eller sagtnes

Collegium forfattet Skrift, som indeholder kort Underretning for dem, som ei ere Læger, om Behandlings- 1807. 25. April.

det igjen, bör man atter foretage Brystets Gnidning paa nysnævnte Maade. — b) Mærker man derimod at Hjertet ikke banker, eller at Aandedrættet ikke begynder, efterat man 1 eller 2 Gange har prövet foromtalte Gnidning paa Brystet, bör man ufortövet blæse Luft ind i Lungerne. Dette bör skee paa fölgende Maade: Först renses Munden endnu engang med Fingeren, og derefter, ved at sætte sin Mund tæt paa Barnets Mund, og nu puste 2 à 3 Gange ind i den, hvorved ofte endnu endeel Sliim sees at fare ud af Næseborene paa Barnet. Efter at Barnets Mund og Svælg saaledes ere vel rensede, knibes Næseborene tæt sammen med et Par Fingre af den ene Haand; Pegefingeren af den anden sættes paa Struben eller den liden Knop, som föles tæt under Hagen, og endelig sætter man sin hele Mund tæt paa Barnets Mund, som man aabner noget ved at trykke jevnt paa begge dets Kinder, og puster eller blæser, med fyldt Bryst, ganske jevnt ind i Barnets Mund, indtil man seer, at dets Bryst hæver sig i Veiret. Naar Barnets Bryst saaledes er bleven fyldt med Luft, bier man et Öieblik med at blæse, og giver Agt paa, om Luften af sig selv gaaer ud igjen, hvilket gjerne skeer med en sagte klynkende Lyd; mærkes dette ikke, lægger man sin flade Haand paa Barnets Bryst, og trykker dermed Luften lempelig ud. Trækker Barnet ikke Veiret, efter den förste Indblæsning er skeet, bör man strax igjentage den, og vedblive dermed paa anförte Maade, saalænge indtil enten Aandedrættet gaaer af sig selv, eller alt Haab om Redning er forsvunden. — Skulde man under Indblæsningen bemærke, at Barnets Bryst ikke hævede sig, da er det Tegn til, at man enten ikke har renset dets Mund tilstrækkelig, eller ikke har pustet Luften rigtig ned i Brystet, men at den gjennem Madpiben er gaaet ned i Maven. Man maa da ei blive ved at blæse Luft ind, men först rense Barnets Mund omhyggeligere, og ifald Underlivet sees oppustet, lægge sin flade Haand derpaa, for at faae Luften til at gaae ud igjen. Naar man derpaa strax igjen begynder at indblæse Luft, kan man knibe Næseborene lidt tættere sammen, eller holde lidt fastere paa Knoppen under Hagen, eller sætte sin Mund tættere

1807. maaden ved at bringe dödfödte Börn til Live. — Disse
25. April. Exemplarer ville De behage at uddele saaledes, at

---

paa Barnets, eller blæse lidt stærkere. — Kommer Aandedrættet i Gang ved denne Luft-Indblæsning, og bliver immer stærkere, behöver man ikke oftere at igjentage dette Middel, men gnider alene Brystet paa foromtalte Maade og anvender de övrige Oplivningsmidler, indtil Barnet trækker Veiret friskt og raskt. Kan Aandedrættet ikke holdes i Gang ved Brystets Gnidning, bör man atter begynde med Luft-Indblæsningen. — De övrige Oplivningsmidler ere fölgende: — 7) At gnide Barnet under Födderne, paa Ryggen og paa Arme og Been, enten med den bare Haand, eller med en blöd Spændebörste. — 8) At give det et Slag for Rumpen med den flade Haand. Herved bör iagttages, ifald Barnet er et Drengebarn, at Pungene först skydes op imellem dets Laar, for at de ikke beskadiges ved Slaget. Vil man desuden vente den rette Nytte af dette Middel, bör Slaget gives omtrent saa haardt som et Örefigen man ellers tör give et Barn, dog heller ikke stærkere; det bör igjentages 2 eller 3 Gange, især naar man seer at Barnet begynder at komme sig, men ikke endnu kan komme ret til at skrige friskt. — 9) At holde noget lugtende for Næsen, som dog ikke kan skade Barnet naar det indaandes, f. Ex. en overskaaret Rödlög. Man maa slet ikke bruge en tændt Svovlstik dertil, thi deraf kan just Barnet döe istedetfor oplives. — 10) At lade nogle Draaber koldt Vand dryppe ned paa Hjertekulen, eller stænke Barnet dermed i Ansigtet. Til at dryppe Vandet kan man bedst bruge en almindelig Thepotte, som fyldes blot med et Par Spiseskeer fuld koldt Vand, og holdes derpaa 1 eller 2 Alen op i Veiret lige over Barnets Hjertekule, ved da at hælde Tuden langsom lidt efter lidt nedad, falder Draaberne paa det rette Sted. Dette Middel kan man igjentage nogle Gange, naar man bier 4 à 5 Minutter imellem hver Gang. — 11) At sætte Barnet en Klysteer. Klysteren kan tillaves af en Kopfuld lunkent Vand, hvori kommes en Theeskee fuld Kjökkensalt, som snart löser sig op i Vandet. Dette Saltvand indspröites langsomt i Rumpetarmen, og derpaa gnides Barnets Underliv med en flad Haand, for at faae Vandet til at gaae ud igjen, ifald det ei snart af sig selv löber

hver, saavel examineret som uexamineret Gjordemoder 1807.
i deres Embeds-District deraf erholder eet Exemplar til 25. April.

ud tilligemed noget af den grönne Ureenlighed af Tarmene. — Disse Oplivningsmidler anvendes det ene efter det andet i den Orden, som her er anført, eller saavidt mueligt flere af dem paa eengang, og man bör vedblive at bruge dem, saalænge der er mindste Haab tilbage om, at Barnet kan komme sig. — At Barnet rimelig kan komme til Live, sluttes deraf: — a) At Huden hist og her, især hvor den gnides, eller paa Kinderne og Læberne, bliver rödere. — b) At Hjertet banker endnu, eller begynder at banke igjen. Hjertets Banken föles paa den venstre Side af Brystet, eller sees ved Hjertekulen. — c) At det af og til trækker lidt paa Öienlaagene eller Næseborene, især naar man holder det overskaarne Lög for Næsen af det. — d) At det gisper engang imellem, hvilket sees deels paa Munden og Brystet, deels og fornemmelig paa Hjertekulen, som bliver trukket ind ad af sig selv, og paa en svag pibende Lyd. — e) At det trækker lidt paa Benene, naar man gnider eller börster det under Födderne. — At Haabet derimod igjen forsvinder, sluttes af: — a) At Huden bliver ved at være bleg, uagtet Barnet ligger i det varme Vand og gnides, eller at den, efterat have begyndt at blive röd, igjen bliver blaaagtig af Udseende. — b) At Hjertet enten slet ikke vil begynde at banke, uagtet man i det ringeste i en halv Time har brugt rigtig alle Slags Oplivningsmidler; eller at det igjen hörer op at banke, efter at det för havde været at föle og see. — c) At Barnet hverken vil gispe, eller röre Næseborene, eller aabne Öinene, eller trække paa Benene, endskjöndt man længe rigtig har anvendt alle Midler. — Uagtet Haabet synes at forsvinde, bör man dog ikke ophöre med at anvende Midlerne, saa længe der endnu er, om det endog kuns var eet eneste, af de ovenanförte Tegn til begyndende Oplivelse tilstede. — Begynder Barnet at komme sig, bör man vedblive at bruge Midlerne, indtil det skriger rask og bevæger sine Lemmer. — Skulde det ikke lykkes at faae Barnet til Live, bör man dog have den Forsigtighed, at indsvöbe det i et tört og varmt Klæde, saaledes at dog Ansigtet er frit, lægge det i en varm Seng,

1807. 25. April. Afbetjening i paakommende Tilfælde. — Det kongelige Danske Cancellie den 25. April 1807.

28. April. **Rentekammer-Skrivelse til Landfoged Frydensberg, ang. Beregning af Gage-Afkortninger. Khavn den 28. April 1807.** — Rentek. Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 807.

Ved Skrivelse af 9. Septbr. f. A. er forlangt Underretning fra Kammeret om de Anordninger, hvorpaa den sædvanlige Afkortning af 2⅓ Procent af Gager o. s. v. er grundet, samt om ikke disse 2⅓ Procent bör fradrages Lönningerne forinden deraf beregnes det ved Forordningerne af 14. Maji 1768 og 12. Junii 1770 befalede Extra-Paabud. Til behagelig Efterretning formeldes derfor, at af foranförte 2⅓ Procent er 1⅓ Procent paabuden ved Forordningerne af 31. Januar 1691 og 10. Oktbr. 1699, og 1 Procent ved Forordningen af 24. September 1708, samt Reskr. af 4. Mai 1709. — Iövrigt communiceres, at saavel disse 2⅓ Procent som Extrapaabudet efter fornævnte tvende Forordninger skal beregnes af Gagernes o. s. v. fulde Belöb. Rentekammeret den 28. April 1807.

15. Mai. **Cancellie-Plakat ang. Udsalg af den saakaldte halliske Medicin. Khavn den 15. Mai 1807.** — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 14. Marts 1808, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1808. — Canc. 2. Depart. Registr. VIII, 193 (1807, Nr. 617). Original-Aftryk

---

og flittig see til det, thi man har Exempler paa, at Börn, som ikke kom til Live ved de ovenanförte Midler, efter mere end een Times Forlöb dog ere komne sig igjen, blot ved at ligge paa et tört og varmt Sted; men man maa vogte sig for heraf at troe, at dette Middel alene var istand til at oplive Barnet.

hos Schultz. Qvart-Forr. for 1807, S. 51—52; Schou XIV, 687—688. Coll. Tid. for 1807, S. 333—334. 1807. 15. Mai.

Plakat, hvorved det forbydes alle Andre, end Apothekere og Materialister, at udsælge den saakaldte halliske Medicin i de danske Stater.

Hans Majt Kongen har, med Hensyn til at Adskillige, som ikke besidde den fornödne Kundskab, tillave og falholde et Lægemiddel, der udgives for Hallisk Medicin, under 8. Maji d. A. behaget allern. at resolvere: „At det i begge Rigerne skal være forbudet alle Andre, end Apothekere og Materialister, at udsælge den Medicin, som det i Aaret 1753 blev allern. tilladt det halliske Vaisenhus ved Alle og Enhver at lade udsælge i de danske Stater, under Navn af den halliske Medicin." — Hvilken allerh. Resolution herved kundgjöres til alle Vedkommendes Efterretning og allerund. Efterlevelse. Det kongelige Danske Cancellie den 15. Maji 1807.

Reskript til Overhofmarschal Hauch m. fl., ang. Oprettelse af en Commission for Oldsagers Opbevaring. Khavn den 22. Mai 1807. — 22. Mai.

Canc. 1. Departements Registrant 1807, Nr. 166. Coll. Tid. 1807, S. 321—324. Fogtm. VI. 14, 118—120.

Christian den Syvende &c. V. S. B. Vi have ladet Os af Vort Danske Cancellie allerund. foredrage et Forslag om, at der, for at samle, opbevare og hindre fra Ödelæggelse de Oldtidens Mindesmærker, der ere saa nödvendige til Alderdommens Studium og for Historiens Dyrkere, samt for at foranstalte en saameget muligt fuldstændig Revision af de endnu existerende Oldsager, maatte i dette Öiemed i Vores kongelige Residentsstad Kjöbenhavn nedsættes en Commission, bestaaende af nogle faa sagkyndige Mænd, og nogle correspondcrende Medlemmer, og hvis Forretninger skulde bestaae i: 1) at udarbeide en Instruction,

1807. efter hvilken Præsterne, der især maatte indbydes
22. Mai. til at indberette, hver for sine Sogne, hvad der fandtes i samme; saavel som og Andre, havde at indsende deres Indberetninger; — 2) at correspondere med disse og dens udenbyes Medlemmer, i alle Tilfælde, hvor nærmere Oplysning behöves; — 3) at modtage Oldsager eller Tegninger af samme, som maatte blive indsendte til den; — 4) at sörge for, at de nævnte Indberetninger virkeligen indkomme fra alle Provstier eller Stifter; og naar Alt var samlet. — 5) at uddrage Resultaterne af det Hele, og at indkomme med Forslag om fölgende Hovedposter: a) hvilke Monumenter fra Oldtiden, som findes adspredte paa Marken og formedelst deres Störrelse og Omfang ei kunde flyttes, fortjene at opbevares ved Kongebud for Eftertiden, og hvilke derimod, fordi de ere mindre betydelige, enhver Jordbruger kunde være berettiget til at benytte paa hvad Maade han selv vilde; — b) hvilke Foranstaltninger kunde gjöres, for at saadanne Levninger fra Oldtiden og Middelalderen, som findes i Kirker eller andre offentlige Bygninger, bleve bevarede for Ödelæggelse; — c) hvorledes Almuen bedst kunde undervises om Værdien af de Oldsager, der jævnligen opgraves af Jorden, og som oftest ödelægges, fordi det ikke vides at de kunde være til Nytte; — d) hvorledes med de mindste Bekostninger for Staten et Stats-Musæum kunde anlægges for alle i Vore Riger værende Oldsager, forsaavidt de enten allerede findes i de kongelige Samlinger, eller med Tiden kunde blive dem indlemmede; og — e) hvorledes dette Musæum da kunde anvendes til offentlig Nytte. — Efter at have taget denne Sag i allern. Overveielse, give Vi hermed Vores Bifald til, at en Commission nedsættes i Vores kgl. Residentsstad Kjöbenhavn, for at opbevare og anvende til offentlig Brug de i Vore Riger Danmark og Norge værende Oldsager, og er det Vores allern. Villie og Befaling, at I, Os elskelige Hr. Adam Wilhelm Hauch, Ridder, Vores

Overhofmarschal og Kammerherre, Peter Johan Monrad, 1807.
Vor Etatsraad og Deputeret i Vort Danske Cancellie, 22. Mai.
Werner Hans Friderich Abrahamson, Artillerie-Capitain og Lærer ved Vort Artillerie-Lære-Institut samt ved Vort danske Landcadet-Corps, Frederik Münter, Dr. og Prof. theolog., Börge Thorlacius, Prof. ord. linguæ latinæ, og Rasmus Nyerup, Professor og Bibliothekar ved Kjöbenhavns Universitets-Bibliothek, i dette Öiemed sammentræde som Medlemmer af denne Commission, og at du, Professor Nyerup, tillige overtager de ved samme forefaldende Sekretariats-Forretninger. Vi bemyndige eder derhos til: a) at optage til correspondercnde Medlemmer de lærde Mænd udenfor Kjöbenhavn, som I maatte ansee at kunne være Commissionen til Nytte, samt at opfordre alle lærde Mænd i Vore Riger og Lande til, med deres Medvirkning, at fremme dens Öiemed, og i Særdeleshed at indbyde Præsterne til inden en vis Tid, hver for sin Embedskreds, at indberette, hvad Oldsager der maatte findes i samme, saa og at correspondere med Biskopperne, om at indsamle og til Commissionen at indsende disse Efterretninger, samt b) at correspondere med Directionen for Fondet ad usus publicos, om, af dette Fond at erholde den Sum, som I til Commissionens nödvendige Udgifter maatte behöve. Dermed skeer Vor Villie. Befalende &c. Kjöbenhavn den 22. Maji 1807.

Cancellie - Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, Grev Trampe, ang. Delinquenters Transport fra Island til Kjöbenhavn. Khavn den 30. Mai 1807. — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1807, Nr. 1106—1107. 30. Mai.

P. M. Skipper Dam her af Staden, som fra Island har medbragt Delinquenten Sigurd Asmundsen, har, med Hensyn til de med hans Transport indtrufne Vanskeligheder, indstilt: at vedkommende Övrighed i Island

1807. for Fremtiden maatte paalægges at bære Omsorg for,
30. Mai. at de Delinquenter, som föres derfra, forsynes med de fornödne Jern. Man skulde i den Anledning tjenstligst anmode Hr. Greve, at ville i lignende Tilfælde behageligen föie de Foranstaltninger, som De maatte ansee mest hensigtsmæssige til slige Delinquenters sikkre Transport. Det kongelige Danske Cancellie den 30. Maji 1807.

9. Juni. **Cancellie-Plakat ang. Forskrifter med Hensyn til Fortinning. Khavn den 9. Juni 1807. —** Publiceret ved Landsoverretten i Island 18. Januar 1808, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1808. — Canc. 2. Depart. Registr. VIII, 209ᵇ (1807, Nr. 705). Original-Aftryk hos Schultz. Colleg. Tid. for 1807, S. 380. Qvart-Forr. for 1807, S. 68—69; Schou XIV, 701.

Plakat, som indeholder Forskrifter i Henseende til Fortinning.

Hans Majestæt Kongen har, i Betragtning af den Fare for Helbreden, som den blyblandede Fortinning kan afstedkomme, under 5. Junii d. A., behaget allern. at resolvere:

„At den blyblandede Fortinning, som paasættes ved Hjelp af Harpix, skal herefter være aldeles forbudet ved alle Kar, der bruges til Madlavning, eller til Opbevarelse af Mad- eller Drikkevare; og at samtlige Kobbersmede, eller Andre, der give sig af med at fortinne, skulle være pligtige til, under Mulkt fra 2 til 10 Rd. i Overtrædelses-Tilfælde, ei at bruge nogen anden, end den saakaldede Salmiakfortinning, om end Vedkommende selv forlangte en blyblandet Fortinning paasat; dog at Harpix-Fortinningen, og en Tilsætning af 1 Deel Bly til 3 Dele reent Tin, maa fremdeles bruges ved Theevands-Kjedler, som og ved store Kjedler paa en eller flere Tönder, naar disse ikke ere bestemte til deri at koge sure Ting, hvorved Fortinningen kunde

oplöses". — Hvilken allerh. Resolùtion herved kundgjöres til alle Vedkommendes Efterretning og allerund. Efterlevelse. Det kongelige Danske Cancellie den 9. Junii 1807. 1807. 9. Juni.

Reskript til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. Salg af Inventarium tilhörende Kirken paa Heydalir. Frederiksberg den 3. Juli 1807. — Canc. 1. Departem. Registr. 1807, Nr. 246. Fogtm. VI. 14, 175—176. 3. Juli.

Christian den Syvende &c. V. S. B. Vi have allern. ladet Os foredrage en af Sognepræsten til Eydale Præstekald inden Sönder-Mule Syssel paa Vort Land Island, Hr. Provst Brynjulf Gislesen, til Vort Danske Cancellie indsendt Ansögning, hvori han haver andraget, at ved hans Tiltrædelse til bemeldte Sognekald manglede der paa det samme tilhörende Inventarium sex Hundreder i Beder, og desuden fem andre Malkeqvilder, tilsammen elleve Qvilder, der efter daværende Priser bleve betalte til ham af Formandens Bo med 4 Rd. Specie pr. Qvilde, hvilken Betalingsmaade han modtog, da Præstekaldet, der aarlig er underkastet en stor Skade af Fjeldskred, næppe længere er i Stand til at underholde det endnu tilbageværende levende Inventarium, uden en altfor stor Byrde for Beneficiarius; saa har han, med Hensyn hertil, allerund. anholdt om, at forbemeldte sex Hundreder i Beder og fem Malkeqvilder maae, som overflödigt Inventarium, udskrives af Kirkestolen, imod at dets Værdie af ham eller Arvinger erlægges til Præstekaldet med 44 Rd. Species. — I Anledning heraf give Vi eder herved tilkjende, at Vi, efter at have taget denne Ansögning, tillige med eders derover afgivne Erklæring, samt Vort Danske Cancellies derhos gjorte Bemærkninger, i Overveielse, herved allern. ville have bevilget og fastsat, at sex Hundreder i Beder og fem Malkeqvilder, tilsammen 11 Qvilder, maae udslettes af

1807. fornævnte Eydale Kirkes Inventariiliste, og bortsælges
3. Juli. ved offentlig Auktion, samt at den derfor udbringende Capital skal udsættes blandt Stiftets offentlige Midler, og Renterne deraf anvendes til Fordeel for Kirken. -- Derefter I eder allerund. have at rette, og Vedkommende Saadant til Efterretning at tilkjendegive. Befalende &c. Friderichsberg den 3. Julii 1807.

3. Juli. **Reskript til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. Tilskud af andre Kirkers Beholdninger til Grimsö Kirkes Opbyggelse. Frederiksberg den 3. Juli 1807.** — Canc. 1. Depart. Registr. 1807, Nr. 247. Fogtm. VI. 14, 176.

Christian den Syvende &c. V. S. B. Da Sognepræsten til Grimsö under Öefjords Syssel paa Vort Land Island, Hr. Arne Haldorsen, i en til Vort Danske Cancellie indsendt Ansögning, som Os allerund. er bleven refereret, haver andraget, at Kirken i Grimsö er aldeles faldefærdig og uden Beholdning, at ingen Aabod paa samme er at vente af hans Formands Stervbo, samt at han af egne Midler umulig kan bekoste bemeldte Kirke fra ny opfört, og han derhos allerund. har anholdt om; at de mest bemidlede Kirker inden Öefjords Provstie maatte, ifölge en af Stiftet derover gjörende Ligning, tilsiges at udrede til samme en Sum af 60 Rd. Hjælp til Kirkens Opbyggelse: — saa give Vi eder hermed tilkjende, at Vi, efter at have taget denne Ansögning, tilligemed eders derover afgivne Erklæring, i Overveielse, herved allern. ville have bevilget, at der af de Kirker i Hunevands, Skagefjords, Öefjords og Norder Provstier, som have Beholdning, maa, efter en derover af eder gjörende Ligning, sammenskydes 60 Rd. til Opbyggelse af fornævnte Grimsö Kirke under Öefjords Provstie. Derefter I eder allerund have at rette, og Vedkommende Saadant til Efter-

retning at tilkjendegive. Befalende &c. Friderichsberg den 3. Julii 1807. 1807. 3. Juli.

Kongelig Resolution ang. **Islands Fritagelse for Indqvarterings-Omkostninger.** Frederiksberg den 3. Juli 1807. — I Rentekammerets Forestilling 18. Juni foreslaaes, at Island m. fl. fritages ogsaa for denne Gang for Indqvarterings-Omkostninger. — Rentek. (Danske) Relat. og Resol. Prot. 1807 Litr. B, Nr. 155. — **Uddrag.** 3. Juli.

Til overordentlige Indqvarterings - Omkostningers Erstatning m. v., for dette Aars Februar, Martii, April, Maji og Junii Maaneder bliver, ifölge Forordn. af 9. Maji f. A., ved Kammer-Plakater at udskrive . . . . . — Finmarkens Fogderie, Island, Færöerne og Grönland fritage Vi ogsaa for denne Gang fra at udrede Bidrag til bemeldte Omkostninger. Friderichsberg Slot den 3. Julii 1807.

Reskript til **Stiftamtmanden og Biskoppen** over **Island**, ang. **Betaling af Mosfell Kirkes Gjeld til Beneficiarius.** Khavn den 10. Juli 1807. — Canc. 1. Depart. Registr. 1807, Nr. 260. 10. Juli.

Christian den Syvende &c. V. S. B. Vi give eder hermed tilkjende, at Vi, efter den forrige Sognepræst til Mosfell Præstegjeld inden Arnæs Syssel paa Vort Land Island, Halfdan Oddsens, hans herom allerund. gjorte Ansögning, samt eders derover afgivne Erklæring, allern. have bevilget, at de 17 Rd. 64 Sk., som fornævnte Mosfelds Kirke, formedelst hans paa dens Opbyggelse anvendte Bekostninger, er bleven ham skyldig, maae vorde ham godtgjorte af bemeldte Kirkes Midler. Derefter I eder allerund. haver at rette og Vedkommende Saadant til Efterretning at tilkjendegive. Befalende &c. Kjöbenhavn den 10. Julii 1807. [ad mandatum].

1807. 4. August. **Cancellie-Plakat ang. Anskaffelse af Inventarium ved Arresthusene m. v. Khavn den 4. August 1807**[1]. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 14. Marts 1808, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1808. Canc. 2. Depart. Registr. VIII, 303[b] (1807, Nr. 985[a]). Original-Aftryk hos Schultz. Coll. Tid. for 1807, S. 497—498. Qvart-Forr. for 1807, S. 80—81; Schou XIV, 709.

Plakat, angaaende at der ved Arresthusene skal anskaffes Inventarii-Linned, m. v.

Hans Majestæt Kongen har, under 24. Julii 1807, behaget allern. at resolvere:

1) at der ved ethvert Arresthus skal anskaffes et, efter Jurisdictionens Störrelse, passende Antal grove Blaarlærreds Skjorter, Halstörklæder og uldne Strömper, til Brug for de Arrestantere, hvilke ikke selv eie det fornödne Linned; og at der ligeledes ved ethvert Arresthus skal anskaffes nogle Kjæmmekamme. — 2) at det skal være Pligt for Arrestforvarerne, at paasee Arrestanternes Reenlighed, samt besörge Arresthusets Inventarii-Linned m. v. vasket mod billig Betaling; og — 3) at de hertil medgaaende Omkostninger skulle lignes paa det District, som bruger Arresthuset. — Hvilken allerh. Resolution herved kundgjöres til alle Vedkommendes Efterretning og allerund. Efterlevelse. Det kongelige Danske Cancellie den 4. August 1807.

7. August. **Forordning for Danmark og Norge, ang. Underholdningspenge for Gjeldsfanger. Frederiksberg den 7. August 1807.** — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 14. Marts 1808 og den 4. Septbr. 1809, samt Rubrum (paa Islandsk) trykt i Landsoverrettens Publicanda Nr. 5, S. 43. Canc. 2. Departem. Registr. VIII, 305.

---

[1]) Reskr. 25. Juli 1808 § 3.

(1807, Nr. 995). Coll. Tid. 1807, S. 522—523. Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1807, S. 81—82; Schou XIV, 709—710. 1807. 7. August.

Forordning for Danmark og Norge, som bestemmer, hvormeget herefter skal erlægges i Underholdningspenge til Gjeldsarrestantere.

Vi Christian den Syvende &c. G. V. Ligesom Vi ved Vor allerh. Forordn. af 12. April 1793 have kundgjort, at det er Vor Villie, at Gjeldsarrestanteres Kaar skulle være saa taalelige, at de ikke, imedens de ere betagne deres Frihed, skulle mangle det Fornödne til Livets Ophold, desaarsag Vi allerede da have forhöiet deres Underholdningspenge indtil 72 Sk. ugentligen; saaledes have Vi, i Overeensstemmelse med de samme Grundsætninger og med Hensyn paa de höie Priser, til hvilke Levnetsmidler og andre Nödvendighedsvarer nu ere stegne, endvidere fundet for godt, herved allern. at befale: at enhver Gjeldsarrestant herefter skal nyde ugentligen til sin Underholdning 1 Rd. istedetfor de 72 Sk., som hidtil efter bemeldte Forordn. have været ham tillagte; og skal med disse Underholdningspenge, som hver Uge forud bör erlægges af Creditor, iövrigt forholdes efter nysnævnte Anordnings Bud. — Hvorefter de Vedkommende sig allerund. have at rette. Givet paa Vort Slot Friderichsberg den 7. August 1807.

Cancellie-Circulaire til samtlige Overövrigheder i Danmark, Norge og Island, ang. Fremgangsmaaden med Koppe-Patienter, som ankomme söværts. Khavn den 26. Septembr. 1807[1]. — 26. Septbr.
Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Departem.) Brevb. 1807, Nr. 1803; jevnf. 2. Depart. Brevb. 1807, Nr. 2107. Original-Aftryk paa et Ark i Folio. Coll. Tid. 1807, S. 617; Fogtm. VI. 14, 232—233 (begge uden at nævne Island).

For Cancelliet er fremsat det Spörgsmaal: om det

[1] Qvarant. Direct. Circ. 16. Januar 1808.

1807. 26. Septbr. bör nægtes Patienter, som ere befængte med Börnekopper, at lade sig bringe i Land fra hertil ankommende Skibe? — Efterat have desangaaende fört Brevvexling med det kgl. Sundheds-Collegium, skulle Cancelliet til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende tjenstligst tilmelde (Tit.), at saadanne Patienter ikke kan nægtes at komme i Land, men bör strax indlægges i et Hospital, hvor saadant findes; men i modsat Fald paa et andet afsondret Sted; samt: at i förste Tilfælde Værelset, og i sidste Huset, hvor Patienten indlægges, bör, til Forebyggelse af Smitte, spærres. — Det kgl. Danske Cancellie den 26. Septbr. 1807.

6. Oktbr. **Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Apothekerens Regnskaber for Fattigmedicin m. m. Khavn den 6. Oktbr. 1807**[1]. — Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Departem.) Brevb. 1807, Nr. 1865—1866. Fogtm. VI. 14, 240—241.

P. M. Efter at Cancelliet har correspondered med det kgl. Sundheds-Collegium i Anledning af en fra Landphysikus Klog i Island hertil indgiven Forestilling om, at det maatte paalægges Apothekeren der paa Landet, med sit aarlige Regnskab saavel over de frie Medikamenter, der ere bestemte for de Fattige, som over de Medikamenter, der leveres til Tugthuset, at lade til Landphysikus medfölge de udstedte originale Recepter paa disse Medikamenter, da han ellers ikke paa behörig Maade kan controllere Regnskaberne, eller foretage deres Revision, skulle man herved tjenstl. melde, at Cancelliet efter Omstændighederne bifalder bemeldte Landphysici Forestilling, hvorefter Hr. Stiftamtm. behagelig ville tilkjendegive Vedkommende til fornöden Efterretning. — Det kongel. Danske Cancellie den 6. Oktobr. 1807.

---

[1]) Canc. Skriv. 11. Juni 1808.

Cancellie-Circulaire til Amtmændene i Island, ang. Control med Justitskassens Indtægter. Khavn den 6. Oktbr. 1807. — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Departem.) Brevb. 1807, Nr. 1919–1925. Fogtm. VI. 14, 240. 1807. 6. Oktbr.

P. M. For at der kan haves den fornödne Control med, at Justitskassen tilflyder de Kjendelser, som de Embedsmænd, der forundes verdslige Bestillinger i Island, ere pligtige at erlægge til bemeldte Kasse, samt at den ligeledes erholder de Indtægter, som ved Forpagtningen tilfalder, eller ved Domstolene tilkjendes samme, skulle man herved tjenstl. anmode Hr. Amtm. om, behageligen at ville saavel selv aarligen meddele Landfogden Attest, om nogen Embedsmand er ansat, eller Forpagtning forfalden, hvorved Noget blev at erlægge til Justitskassen, eller ei, som ogsaa paalægge vedkommende Dommere i deres Embeds-Distrikt aarligen, hvad enten Justitskassen tilkjendes Böder eller ikke, derom at gjöre Anmeldelse til Landfogden, som skal fremlægge samme til Legitimation ved sit Regnskab. — Det kgl. Danske Cancellie den 6. Oktobr. 1807[1].

Cancellie-Skrivelse til Præsident, Justitiarius og övrige Tilforordnede i Landsoverretten, ang. Tægtedage i Justits-Sager. Khavn den 6. Oktbr. 1807. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 5. April 1809 og Indholdet (paa Islandsk) trykt i Landsoverrettens Publicanda Nr. 4, S. 17. Canc. 3. Departem. (Norske Ju- 6. Oktbr.

[1]) Canc. Skriv. s. D. til Stiftamtmanden, hvorved han underrettes om den herved föiede Foranstaltning i Anledning af hans Forslag i Skriv. 18. Febr. 1807, og anmodes om at ville, forsaavidt det ham anbetroede Amt betræffer, iagttage en lige Fremgangsmaade i forberörte Henseende. (Canc. 3. Depart. Brevb. sst. Nr. 1871–1872).

1807. stits-Departem.) Brevb. 1807, Nr. 1938—1939. Fogtm. VI. 14, 242.

6. Oktbr.

P. M. Fra Justitiarius i Landsoverretten for Island har Cancelliet modtaget en Skrivelse, dat. 7. Martii sidstl., der blandt Andet indeholdt Forespörgsel: om det vedkommer den i Delinquent- og Justits-Sager befalede Actor, i den udtagne Stævning at bestemme disse Sagers Tægtedag for Overretten, eller om det ikke maatte være Justitiarii Embedspligt at beramme Tægtedagen i deslige Sager. Cancelliet skulde i den Anledning tjenstligst have de Herrer Præsident, Justitiarius og övrige Tilforordnede tilmeldet: at dette Collegium finder, at det maa vedkomme Justitiarius at bestemme Tægtedagen til Delinquent- og Justits-Sagers Foretagelse for Landsoverretten, saaledes som han efter Omstændighederne anseer det mest passende og overeensstemmende med Anordningerne om Rettens hurtige og vedbörlige Pleie, og under den Forudsætning, at Bestemmelsen i Forordn. af 11. Julii 1800 § 3 paa det nöieste efterkommes. — Det kgl. Danske Cancellie den 6. Oktobr. 1807.

6. Oktbr. **Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Beskikkelse af Aktor og Defensor ved Landsoverretten. Khavn den 6. Oktbr. 1807.** — Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1807, Nr. 1891—1892. Fogtm. VI. 14, 242.

P. M. Af Hr. Stiftamtmands Forestilling, dat. 3. Januarii sidstl., erfarer Cancelliet, at De i Henseende til de Delinquent-Sager, som fra det Dem anbetroede Sönderamt vorde indankede for den islandske Landsoverret, har iagttaget den Praxis, at (De), naar Akterne, efter skeet Forkyndelse af Varselen i disse Sager, ere retournerede til Amtet, har samme Dag udfærdiget de fornödne Ordres til Aktor og Defensor til Sagernes Fremme for Overretten, og derom givet Justitiarius

Communication. Da denne Foranstaltning alene sigter 1807.
til Sagernes hurtigere Fremme, og Hensigten af Forordn. 6. Oktbr.
31. Maji 1805 § 6 derved opnaaes, saa finder Cancelliet imod samme Intet at erindre; hvilket man ikke undlader herved tjenstligst at tilmelde Hr. Stiftamtm. til behagelig Efterretning. — Det kgl. Danske Cancellie den 6. Oktobr. 1807.

Cancellie-Skrivelse til Directionen for det islandske Tugthus[1], ang. Revision af Tugthusets Regnskaber. Khavn den 6. Oktobr. 1807. — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1807, Nr. 1861—1862. 6. Oktbr.

P. M. Med Hensyn til de af Directionen for det islandske Tugthus i Skrivelse, dat. 2. Marts d. A., anförte Omstændigheder[2], bifalder Cancelliet, at bemeldte Direction overdrager Revisionen af Tugthusets uafgjorte Regnskaber fra Aarene 1794 til 1804 til en Embedsmand eller en anden paalidelig Mand, som dertil kunde formaaes, ligesom Directionen ogsaa herved bemyndiges til derfor i sin Tid at tilstaae ham en passende Betaling af Tugthuskassen. — Det kgl. Danske Cancellie den 6. Oktobr. 1807.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Udsættelse af Landsoverrettens Ses- 6. Oktbr.

[1] Tugthus-Directionens Medlemmer vare til den Tid: Stiftamtmand Trampe, Biskop Vidalin, Landphysikus Klog og Sysselmand Koefoed.

[2] Ved Directionens Forsamling i Efteraaret 1806 fandtes Tugthusets Regnskaber at være ureviderede og uafgjorte for Tidsrummet 1794—1804, og Landfoged Finne, hvem Revisionen paalaae, var afgaaet ved Döden, saa at der var Ingen, hvem det kunde paalægges som Pligt at besörge samme. Paa den anden Side kunde de senere Regnskaber ikke afgjöres, uden at disse bleve reviderede.

1807. 6. Oktbr. **sion i Marts Maaned. Khavn den 6. Oktobr. 1807.** — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1807, Nr. 1887—1888.

P. M. Herr Stiftamtmand har i Skrivelse af 2. Marts sidstl. forespurgt, om Cancelliets Resolution af 8. Julii f. A., hvorefter Landsoverretten i Island maa udsætte den til Övrighedens Publicationers Modtagelse i Marts Maaned befalede Session, enten til næste Session, eller til den förste Session i April Maaned, har til Hensigt at tillade nogen Indskrænkning af Rettens Sessioner. — Cancelliet skulle i den Anledning herved tjenstligst melde, at ligesom dette Collegium ikke seer sig authoriseret til ved Resolution herfra at bevilge nogen Reduction af Rettens Sessioner, saa finder man ei heller, at forbemeldte Resolution kan ansees at involvere en saadan Tilladelse, da den ikke bestemmer, at den först i Marts Maaned befalede Session til Övrighedens Publicationers Modtagelse skal være ophævet, men ikkun at den til en anden Tid skal udsættes, hvilket blev bevilget, deels fordi Begyndelsen af Marts-Maaned som oftest udgjör den haardeste og strængeste Tid af Vinteren, paa hvilken Tid det kunde være vanskeligt for Vedkommende, som ved denne Leilighed ville være tilstede ved Retten, at möde sammesteds, og deels for at der imellem de tvende til Övrigheders Publicationers Modtagelse bestemte Sessioner om Aaret, hvoraf den sidste er fastsat til Oktobr. Maaned, kunde være omtrent ligelangt, eller 6 Maaneder. — Det kgl. Danske Cancellie den 6. Oktobr. 1807.

6. Oktbr. **Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Forligelsesvæsenets Indretning. Khavn den 6. Oktobr. 1807**[1]. — Canc. 3. Depart. (Norske

[1]) Canc. Skriv. 7. Juni 1831.

Justits-Departem.) Brevb. 1807, Nr. 1885—1886. Fogtm. VI. 14, 241. 1807. 6. Oktbr.

P. M. Af Hr. Stiftamtmands Forestilling, dat. 2. Januarii d. A., har man erfaret, at Forligelsesvæsenet i det Dem anbetroede Amt har paa de fleste Steder været forestaaet af Sysselmændene, men at De, da De ansaae det upassende, at vedkommende Dommere tillige vare Forligelses-Commissairer, har inddeelt Amtet i bestemte Forligelses-Distrikter, og i hvert af disse ansat særegne Forligelses-Commissairer, som ikke tillige vare Dommere, samt derom udstædt en trykt Bekjendtgjörelse[1] til Vedkommendes Efterretning. — Foranlediget heraf skulle man tjenstl. have Dem tilmeldet: at denne Foranstaltning finder dette Collegii fuldkomne Bifald, og har man under Dags Dato tilskrevet de övrige Amtmænd i Island, om at træffe en lignende Foranstaltning i deres Embeds-Distrikter, ifald saadan ei allerede skulde være iværksat. — Det kgl. Danske Cancellie den 6. Oktobr. 1807[2].

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Leiermaals-Kjendelser. Khavn den 6. Oktobr. 1807. — Canc. 3. Depart. (Nórske Justits-Depart.) Brevb. 1807, Nr. 1881—1882.

6. Oktbr.

P. M. Cancelliet har modtaget Hr. Stiftamtmands Forestilling, dat. 5. Junii sidstl., hvori De, i Anledning af dette Collegii Skrivelse til Dem af 11. Oktobr. f. A. forespörger, om de til Tugthus-Kassen ifölge Reskr. af 4. April 1772 betalte Kjendelser for begaaet Leiermaal, fra Aaret 1800 til 1806 inclusive, bör tilbagebetales Vedkommende, og de visse ubetalte for dette Tidsrum

---

[1] d. e. Stiftamts Plak. 7. Oktbr. 1806.

[2] Canc. Skriv. s. D. til Amtmændene i Island, af samme Indhold, i Canc. 3. Depart. Brevb. sst. Nr. 1933—1937.

1807. udgaae fra Restancen og Beholdningen, samt al Rigtigheds Fordring for de uvisse for samme Tid bortfalde, eller om bemeldte Kjendelsers Ophævelse maatte tage sin Begyndelse fra Udgangen af Aaret 1806. — I Gjensvar herpaa skulde man til behagelig Underretning og videre Bekjendtgjörelse tjenstligst melde: at dette Collegium efter Omstændighederne anseer det rigtigst, at Fritagelsen for at erlægge disse Kjendelser tager sin Begyndelse fra Udgangen af Aaret 1806. — Det kgl. Danske Cancellie den 6. Oktobr. 1807 [1].

6. Oktbr.

6. Oktbr. **Cancellie-Skrivelse til Præsident, Justitiarius og övrige Tilforordnede i Islands Landsoverret, ang. Revision af Oversættelsen af Landsoverrettens Doms-Akter.** Khavn den 6. Oktbr. 1807. — Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1807, Nr. 1940—1941.

P. M. Justitiarius i Islands Landsoverret har til dette Collegium indgivet Forestilling om, at samtlige Rettens Tilforordnede maatte, til at gjennemgaae og rette Oversættelsen af Domsakter, forundes samme Tid, som Lovens 1—5—8 bestemmer til Sagens Paakjendelse. — Efter at have desangaaende brevvexlet med Stiftamt-

[1]) Canc. Skriv. s. D. til Stiftamtmanden, at foranstalte indanket for Landsoverretten en Dom over Seselia Árnadóttir af Vester-Skaptafells Syssel, der for Leiermaal og Angivelse af en urigtig Barnefader var dömt til at sættes tvende Söndage i Gabestokken og derpaa staae aabenbare Skrifte (Canc. 3. Depart. Brevb. sst. Nr. 1869). — Ligeledes s. D. til Biskop Vidalin, der havde indstillet, at bemeldte Seselia maatte fritages for aabenbare Skrifte: at denne var afskaffet i Leiermaalssager ved For. 8. Juni 1767, som bestemmer 8 Dages Straf paa Vand og Bröd; at dette er ophævet for Island ved Reskr. 4. April 1772, der paalægger Kjendelse til Tugthuset; hvilken igjen maatte bortfalde ifölge For. 23. Mai 1800 (Canc. 3. Dep. Brevb. sst. Nr. 1895—1896).

mand Grev Trampe, skulde man, til fornöden Underretning, herved tjenstligst melde: at Cancelliet finder til Revisionen af Akternes Oversættelse et saadant Tidsrum at være aldeles unfornödent og stridende med de om Rettens hurtige Pleie udgangne Forordninger, og paatvivler man ikke, at Rettens Tilforordnede ville, ved at anvende den korteste mulige Tid paa at gjennemgaae og rette Oversættelsen af de islandske Domsakter, opfylde Hans Majts allern. Bud (om) Retssagers hurtige Pleie. — Det kgl. Danske Cancellie den 6. Oktbr. 1807. 1807. 6. Oktbr.

Reskript til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. Reduction af Kalmanstunga Kirkes Qvilder. Khavn den 9. Oktbr. 1807. — Cancell. 1. Departem. Registr. 1807, Nr. 304. Fogtm. VI. 14, 250. 9. Oktbr.

Christian den Syvende &c. V. S. B. Vi give eder hermed tilkjende, at Vi, efter Proprietair Arne Thorleivsen paa Kalmanstungen i Myre Syssel paa Vort Land Island hans herom allerund. gjorte Ansögning, samt den af eder derover afgivne Erklæring, allern. ville have bevilget og tilladt, at tvende af de Kalmanstunge anden Annexkirke tilhörende 4 Qvilder, hvoraf de halve Smörleier tilkomme Sognepræsten, maae ved offentlig Auction bortsælges, og deres Værdie inddrages i Kirkens Portions-Regnskab; dog at bemeldte Arne Thorleivsen og Arvinger bliver ansvarlig for de tvende andre Qvilder, og deraf betaler de fulde Smörleier til Sognepræsten. Derefter I eder &c. Kjöbenhavn den 9. Oktbr. 1807. [ad mandatum].

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden i Vester-Amtet, ang. Oversendelse af et Telt som Inventarium ved Embedet. Khavn den 9. Oktbr. 1807. — At Rentekammeret har, efter Amtmandens Ind- 9. Oktbr.

1807. stilling, for 60 Rd. ladet kjöbe et passende stort Telt, til Brug ved Amtmandens Omreiser i Amtet, og at dette Telt sendes

9. Oktbr. med det afgaaende Postskib, „for af Hr. Amtm. at imodtages og herefter at forblive ved Embedet som Inventarium". — Rentek. Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 970.

13. Oktbr. **Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Stiftsövrigheden over Island, ang. Skolens Bestyrelse. Khavn den 13. Oktobr. 1807.** — Univers. Direct. Copieb. for 1807. B, Nr. 572.

Directionen har modtaget adskillige Indberetninger og Forslage fra Stiftsövrigheden angaaende den lærde Skoles Anliggender. Fordi Landet og Hovedstaden paa den Tid, da Brevene indlöb, truedes med en overraskende Feide; fordi denne siden er udbrudt, især mod Hovedstaden, have de rolige Arbeider maattet udsættes, og Omstændighederne have imidlertid hindret Forestillinger til Hans Majt. om de Punkter Skolevæsenet betræffende, hvorom Allerhöistsammes Befalinger behövedes. — Directionen maa altsaa forbeholde sig nærmere Foretagelse og Besvarelse af de Sager, som Stiftsövrigheden har henstillet til Afgjörelse. Imidlertid bemyndiger den Stiftsövrigheden til, at, forsaavidt nogen interimistisk Foranstaltning maatte behöves til at holde den lærde Skole paa Bessestad i Drift, efter de Grundsætninger, som allerede forelöbigen ere den bekjendte, den da efter bedste Skjönnende föier saadanne Foranstaltninger, og indberetter siden samme til Approbation. — Directionen forvisser sig om, at forsaavidt nogen saadan Foranstaltning behöves i oeconomisk Hensigt, der da tages Hensyn til den muligste Sparsomhed. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 13. Oktbr. 1807.

Reglement for Bespiisningen ved Bessastad Skole. Reykjavik den 27. Oktobr. 1807. — Dette Spisereglement, som er udfærdiget af Stiftsövrigheden, anföres som interimistisk hos P. Pètursson i Hist. Eccl. Island. S. 367. 1807. 27. Oktbr.

Cancellie-Skrivelse til Justitiarius i Landsoverretten, Justitsraad Stephensen, ang. Indsendelse af Akterne i Delinquentsager. Khavn den 31. Oktobr. 1807. — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1807, Nr. 2055. Fogtm. VI. 14, 257. 31. Oktbr.

P. M. I Anledning af Forordn. 31. Maji 1805, om Delinquentsagers Indstævning til Lands- og Stiftsoverretterne, har Hr. Justitsraad under 31. Martii f. A. forespurgt: om den Sysselmand, som af Amtmanden paalægges selv at undertegne og for de Vedkommende at besörge Varselens Forkyndelse i sit Syssel, bör derefter remittere Akterne til Amtet, og dette igjen til Justitiarius, eller om Sysselmændene direkte bör besörge samme tilstillet Justitiarius. — Af den herom med Stiftamtmanden over Island förte Brevvexling er man bleven underrettet om, at der i forberörte Henseende hidtil har funden den Praxis Sted, at Akterne, hvis paategnede Varsel det i Almindelighed paalægges den vedkommende Sysselmand selv at undertegne og for de övrige Paagjældende at besörge forkyndt, ere fra denne Embedsmand sendte umiddelbar til Amtet. — Da denne Fremgangsmaade ikke skal foraarsage noget egentligt Ophold i Sagernes Gang, og desuden ansees nödvendig med Hensyn til at det vedkommer Amtet at paasee, om sammes i Sagen givne Ordre er skeet fornöden Fyldest, saa kan dette Collegium ikke Andet end bifalde, at det fremdeles haver sit Forblivende ved den saaledes hidtil brugte Fremgangsmaade, hvilket man herved skulle tilmelde Hr. Justitsraad til fornöden Underretning. — Det kongel. Danske Cancellie den 31. Oktobr. 1807.

1807. 4. Decbr. **Kongelig Resolution ang. Uddeling af Medaille for ædel Daad. Khavn den 4. Decbr. 1807.** — Ifölge Beretning af to Repstyrere, attesteret af Sigurð Guðlaugsson, constitueret Sysselmand i Snæfellsnes Syssel, havde Bonden Jon Arnason den 22. Novbr. 1805 med stor Livsfare reddet 4 Mænd i Nærheden af Gufuskálar fra at drukne, efter at deres Baad var kantret paa et Skjær, og den femte Mand af Baadens Besætning druknet. Som Beviis paa Redningsforsögets Farlighed berettes, at af 13 tilstedeværende Personer fik han kun 4 til med ham at vove Forsöget. — Den 21. Aug. 1806 havde han ligeledes reddet 4 Menneskers Liv ogsaa i Nærheden af Gufuskálar, da de vare strandede paa en Klippe og stædte i overhængende Dödsfare. — Den ved det förstnævnte Tilfælde druknede Fisker havde efterladt en frugtsommelig Enke i trængende Forfatning. Da Barnet blev födt, havde bemeldte Jon Arnason taget det til sig og siden uden Betaling forsörget det. (Forestilling 4. Decbr.). — Canc. 3. Departem. Forestillinger 1807, Nr. 107.

Vi bifalde allern., at John Arnesen hædres med Guldmedaillen for ædel Daad, med Tilladelse at bære denne i et Baand paa Brystet, samt at saavel han, som de, der i Forening med ham have reddet de i Forestillingen nævnte 8 Menneskers Liv, tilstaaes til lige Deling den ved Plakaten af 14. Septbr. 1798 udlovede Præmie af 10 Rd. for hver af de reddede Personer. Iövrigt overdrage Vi Cancelliet at lade udbetale en Gave af 24 Rd. til den Enkes Barn, som John har taget til sig. — Geheime-Statsraadet den 4. Decbr. 1807 [1].

---

[1]) Communication til Finantscollegium ved Canc. Skriv. 12. Decbr. 1807 (Canc. 3. Depart. — Norske Justits-Depart. — Brevb. 1807, Nr. 2186); ligeledes til Rentekammeret ved Canc. Skriv. 27. Febr. 1808 (samme Depart. Brevb. Nr. 184) og til Amtm. i Vester-Amtet i Island ved Canc. Skriv. s. D., hvormed Medaillen oversendes (Brevb. s. A. Nr. 196). Denne Cancellie-Skrivelse er i dens Heelhed bekjendtgjort af Amtmanden i Vester-Amtet, Stephan Stephensen, den 20. April 1809, og trykt i Landsoverrettens Publicanda Nr. 4, S. 26—27.

Qvarantaine-Directionens Circulaire til alle Sundheds-Commissioner i Danmark og Norge, ang. Fremgangsmaaden med Hensyn til Koppe-Patienter fra Skibe. Khavn den 16. Januar 1808[1]. 1808. 16. Januar.

— Dette Circulaire findes ikke oprindelig at være sendt til Island, men er her optaget i Henhold til kgl. Resol. 21. Marts 1838, jevnf. Plak. 20. Juni 1838. Original-Aftryk paa to Blade i 8vo. Fogtm. VI. 14, 303—304.

P. M. Det kgl. Danske Cancellie har tilmeldt Directionen, at det, i Anledning af en Forespörgsel, om det kan tillades en paa et Skib værende Patient, der er befængt med Börnekopper, at komme i Land? har tilskrevet samtlige Övrigheder i Danmark og Norge: at en saadan Patient ikke kan nægtes at komme i Land, men at han skal indlægges i et Hospital, hvor et saadant findes, og i modsat Fald paa et andet Sted, imod at i förste Tilfælde Værelset, og i sidste Fald det Huus, hvori Patienten indlægges, skal, til Forebyggelse [af Smitte], spærres. — Ved at underrette Commissionen derom, maa Directionen tjenstl. melde, at det bliver en Fölge deraf, at den, som er betroet til at undersöge ankommende umistænkelige Skibe i Overeensstemmelse med Forordn. af 8. Febr. 1805 § 7, tillige maa adspörge Skipperne: om der findes nogen med Börnekopper befængt Person ombord? og, hvis dette Spörgsmaal besvares med Ja, at Skibet da maa lægges under Qvarantaine, indtil at den Syge kan vorde afhentet. — Commissionen vilde derefter behage ufortövet at gjöre Anmeldelse derom til vedkommende Övrighed, paa det at denne strax kan föie Anstalt til den Syges Imodtagelse, samt at paasee, at Patienten med behörig Forsigtighed afhentes fra Skibet, og dernæst at foranstalte, at det Rum, hvori den Syge har ligget, saavel som de af ham brugte Gang- og Köieklæder röges ombord, hvorefter Skibet kan til-

[1]) Canc. Circ. 26. Septbr. 1807.

1808. 16. Januar. stædes ubehindret Samqvem med Landet. — Den kgl. Direction for Qvarantaine-Foranstaltningerne, den 16. Januarii 1808.

16. Januar. **Cancellie-Circulaire** til samtlige **Stiftamtmænd, Amtmænd m. fl. i Danmark, Norge og Island,** ang. **Medicinaltaxtens Gyldighed.** Khavn den 16. Januar 1808. — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1808, Nr. 45b; jevnf. 2. Depart. Brevb. 1808, Nr. 243, og 5. Depart. Brevb. 1808, Nr. 51. Original-Aftryk paa to Blade i 4to. Colleg. Tid. 1808, S. 53—54.

Det kgl. Sundheds-Collegium har andraget for Cancelliet, at det formedelst Handelens usikkre Gang under nærværende Conjuncturer ikke seer sig i Stand til at gjöre nogen Forandring i den nu gjældende Medicinal-Taxt i Overeensstemmelse med Hans Majts allern. Resol. af 3. Januarii 1806, hvorefter Sundheds-Collegium er befalet aarligen at bestemme, hvad Forandring der efter Omstændighederne bör gjöres i den anordnede Medicinaltaxt for enkelte raae Materialier eller simplicia, saavel i Kjöbenhavn som for Apothekerne i begge Rigerne. Da Hans Majt., efterat være bleven allerund. foredragen denne Sag, under 29. Decbr. sidstl. har behaget allern. at resolvere: at de af Sundheds-Collegiet for Aaret 1807 gjorte Forandringer i Medicinaltaxten ogsaa skulle gjælde for Aaret 1808: — saa skulle Cancelliet ikke undlade herved tjenstl. at tilmelde (Tit.) denne allerh. Resolution til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse. — Det kgl. Danske Cancellie den 16. Januarii 1808.

23. Januar. **Cancellie-Skrivelse** til **Stiftamtmanden og Biskoppen over Island,** ang. **Reykholt Kirkes Inventariipenge.** Khavn den 23. Januar 1808. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1808, Nr. 125.

P. M. Foranlediget ved en hertil indkommen og med Hr. Greves og D. Höiærv.s Betænkning ledsaget

Ansögning fra Provst i Borgerfjords Syssel og Præst til Reykholt Hr. Erik Wigfussen, om, at han enten maa frifindes for Tilsvar for 16 Qvilder og 3 Hundreder i Heste, eller at han maa til sin Eftermand i Kaldet betale bemeldte Qvilder og 3 Hundreder i Heste, som ere bortdöde, efter den Priis som i Island var paa levende Creature den Tid han modtog Kaldet m. v., skulde Cancelliet ikke undlade herved tjenstl. at tilmelde Dem, at dette Collegium, paa Grund af Stiftsövrighedens Betænkning, bifalder, at Hr. Wigfussen betaler bemeldte Qvilder til sin Eftermand i Kaldet med 4 Rd. Croner pr. Qvilde. — Det kgl. Danske Cancellie den 23. Januarii 1808. 1808. 23. Januar.

Kongelig Resolution ang. Sagernes Afgjörelse under Kongens Ophold i Rendsborg. Rendsborg den 30. Januar 1808. — Meddeelt Directionen for Universitetet og de lærde Skoler (samt de övrige Collegier) i Form af Skrivelse fra Medlemmerne af det Geheime-Statsraad: Frederik Christian, Hertug af Slesv. Holst. Sönderborg, Schimmelmann og Reventlow; for Directionens Vedkommende er den corroboreret som mundtlig kongelig Resolution ved kgl. Resol. 5. Febr. 1808. Univ. Dir. Forestillinger for 1808, Nr. 125. — **Uddrag.** 30. Januar.

Hans kongel. Höihed Kronprindsen har befalet Os undertegnede Medlemmer af det kgl. Geheime-Statsraad at meddele den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler fölgende Resolution:

1) Det kgl. Geheime-Statsraad forbliver i Rendsborg, saalænge Hans Majt. paa Grund af de nærværende Omstændigheder opholder sig sammesteds. — 2) Af ethvert af de kgl. Collegier forbliver ligeledes i Rendsborg en Afdeling med saa stort Personale, som er fornödent til at besörge de samme paaliggende Forretninger, saavel medens Communicationen med Kjöbenhavn er aaben, som i det Tilfælde, at samme ved Fjendemagt atter skulde vorde spærret. — . . . . 14) Islandske, færöiske og andre Colonie-Sager, som fordrede hastig Afgjörelse,

1808. 30. Januar. maatte, i Tilfælde af spærret Communication mellem Kjöbenhavn og Rendsborg, behandles af den Collegii-Afdeling, til hvilken de indlöb, og som fandt Adgang til at kunne meddele Vedkommende Resolution. — Rendsborg den 30. Januarii 1808.

6. Febr. **Cancellie-Circulaire til samtlige Overövrigheder i Norge, Island og Bornholm, ang. Beretninger om veneriske Sygdomme. Khavn den 6. Februar 1808.** — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1808, Nr. 124; jevnf. 2. Depart. Brevb. 1808, Nr. 357. Original-Aftryk paa et Ark i Folio.

P. M. Af det kgl. Sundheds-Collegium er det forlangt, at samtlige Physici og Districts-Chirurger maatte paalægges, hver for sit District, i Henseende til den veneriske Sygdom at afgive en detailleret Beretning, angaaende fölgende Punkter:

a) Om der i deres District findes mange Veneriske; — b) fra hvilke Steder Smitten formodes at blive tilbragt; — c) under hvilken Form Sygdommen fornemmelig viser sig; — d) hvilke de nuværende Anstalter ere til at hindre Sygdommens Udbredelse og helbrede de deraf angrebne Syge; og — e) hvorvidt disse Anstalter ere tilstrækkelige til dette Öiemed, eller fordre Forbedringer, og i saa Fald hvilke. — Cancelliet skulle derfor tjenstligst anmode (Tit.) om, behageligen at ville affordre Lægerne i (N. N.) en saadan Beretning, samt derefter tilstille Cancelliet disse Beretninger, tilligemed Deres egen behagelige Betænkning over samme. Det kgl. Danske Cancellie den 6. Februarii 1808.

12. Febr. **Kongelig Resolution ang. Foranstaltninger til Islands Forsyning under Krigen. Rendsborg den 12. Februar 1808**[1]. — I Forest. 16. Januar bemærker

[1]) kgl. Resol. 4. August 1808; jevnf. kgl. Resol. 19. August 1808.

Rentek., at Justitiarius M. Stephensen, „som nu for Tiden opholder sig her i Staden," havde indleveret „nogle Betragtninger over Islands nærværende farlige Stilling og mulige Frelse", som gaae ud paa, at man maatte befrygte Hungersnöd, naar Krigen eller Skibsfartens Spærring skulde vedblive mere end eet Aar, og Landet ikke forsynedes med Levnetsmidler, og de fornödne Redskaber, nemlig „Fiske-Redskaber og Jern, samt Haugefrö og Kartofler til Forplantning", saameget mere, som man af den tidlige Snee der i Landet, samt en mild Vinter i Khavn, med Vestenvinde, kunde slutte til en stræng Vinter i Island, og ringe Fiskerie i flere Aar lod befrygte sammes Vedvaren. Han foreslog flere Punkter: „1) at contrahere med den engelske Regjering om Passer for 10 à 12 store Skibe. — 2) at tilbyde England indtil Freden at forsyne Landet med de ommeldte Nödvendigheder. — 3) indtil Freden at tillade og opmuntre de Neutrale til Handel der paa Landet, og — 4) först i Marts Maaned at udsende idetmindste 4 store Skibe fra Bergen og Throndhjem, eet til hver af Landets 4 Fjerdinger". — Trampe afgav herom Betænkning den 9. Januar, og melder deri, at „der kan kuns være een Mening om, at Island ikke kan bestaae ved sig selv", og at det, uden Undsætning af Födemidler og Redskaber til Land- og Söbruget, om just ikke i dette Aar, saa dog i næste og Fremtiden, vilde være udsat for Mangel og Hungersnöd. „At indlade sig med Fjenden om Sikkerhed for Farten var vel det sikkreste, men ikke tænkeligt, og ligesaalidet at tilbyde den engelske Regjering Island indtil Freden; og at tillade Neutrale imidlertid at handle paa Landet vilde ikke svare til Maalet, da intet neutralt Skib lader sig tænke, uden af Navn". Man maatte derfor opmuntre til Beseilingen ved Præmier og Assurance, især fra Throndhjem og Bergen, maaskee ogsaa fra Christianssand; Varerne maatte især være: „Haugefrö og Kartofler til Udsæd, Fiskeliner, Jern, fortinnede Lod-Angler, Tjære, Bræder og Tömmer". Han foreslaaer derfor: 1) en Assurance-Præmie af 10—12 pCt. fra bemeldte Havne; — 2) en Præmie for beviislig Indförsel af bemeldte Varer, samt Douceur til Skipper og Mandskab; men for at enkelte Entrepreneurer ikke skulde udsuge Landet, foreslaaer han — 3) at 4 Skibe udrustes for kongelig Regning, eet til hver Fjerding, og Varerne sælges gjennem Övrigheden til fastsatte Priser. Han tilbyder selv at reise til Norge og besörge Indkjöbet, samt i Island fra sit Comptoir foranstalte det Fornödne. — 4) at det under Confiscation forbydes at udföre „Kjöd, Fisk eller nogen-

1808.
12. Febr.

1808. somhelst Föde for Mennesker afgivende Artikel". — Realisa-
12. Febr. tions-Commissionen foreslog den 7. s. M. at tilstaae Assurance paa Skibe og Vare i det löbende Aar med 12 pCt. fra Danmark og Hertugdömmene og 8 pCt. fra Norge, samt paa Tilbagereisen til en Havn vestenfor Næsset en Præmie af 8 pCt. paa Skibe til 100 Rd. pr. Commerce-Læst, og til 150 Rd. pr. Læst naar Skibet var nyere end 5 Aar gl.; Varerne efter Indkjöbspriis. Commissionen troede ikke at nogen Indskrænkning behövedes med Hensyn til Skibenes Antal og Störrelse, „da det, efter den foreslagne Taxation paa Skibene og Varerne, ikke er at formode, at der vil skee store og mange Expeditioner", og at Rhederne bedst ville vide at vælge Varesorterne. — Mod at indskrænke Præmien til Norge, efter Trampes Forslag, talte, saavel at kun de til Islands Handel Vante kunde sortere sine Varer paa den tjenligste Maade, som at man i Norge kunde have Ondt med at kjöbe de nödvendige Artikler, navnlig Korn, saavidt muligt törret, for ikke, „som ikke sjeldent indtræffer", at bedærves underveis. At tilstaae Præmie à parte ansees overflödigt; en anden Sag var med Douceur til Mandskabet, f. Ex. 3 Rd. pr. Comm.-Læst. At udrede for kongelig Regning vilde Kammeret ikke indlade sig paa, „thi Erfarenhed har lært, at al Mellemkomst fra Regjeringens Side modvirker al Speculation", det vilde tilintetgjöre den Fordeel, som man havde for Öie ved at tilstaae Assurancen; det var uvist hvad der vilde tabes paa Varerne ved Salg eller Udlaan. Forbud mod Udförsel af Födevare ansaaes heller ikke tilraadeligt. Islænderne drive helst Vare-Handel, og Kjöbmændene önske helst Vare; dette Forbud vilde derfor blive et unaturligt Baand, da det förte til, at mange ikke vilde kunne betale, eller og maatte betale dyrere, f. Ex. Fiskeren mod den som havde Talg, Tran, Duun eller Uldengods. En for stor Udförsel behövede man ikke at frygte, da saa faa Skibe vilde komme i Forhold til det sædvanlige Antal, over 50, og Landet havde desuden andre Produkter, „der ligesaa begjerlig söges, og vil være ligesaa afsættelige som hine". Kammeret kommer derfor til Commissionens Forslag alene, men vil dog have det indskrænket: „til April Maaneds Udgang", istedenfor hele Aaret. — Med Hensyn til Assurance for Retouren fra Island nægtes ikke, at det vilde bidrage til Sagens Fremme om den tilstodes lige til Kjöbenhavn, „hvortil alle, endog fra Provindserne og Hertugdömmene expederede Skibe pleie at retournere, og hvor der, fremfor i Norge, gives Afsætning paa deres Vare", men Kammeret for-

beholdt sig derom nærmere Indstilling. Fremgangsmaaden dermed foreslaaes at skulle være, at Skipperne forinden Afreisen opgive deres Ladning for Sysselmanden, med dens Belöb, tegne sig til Assurance og modtage Sysselmandens Certificat, levere dette til vedkommende Toldbetjent i Norge, der indsender det til Kammeret, hvilket imidlertid modtager Indberetninger fra Sysselmændene. De Handlende skulde have 6 Maaneders Credit paa Assurance-Præmien, hvilket var sædvanligt, og saameget nödvendigere, som de islandske Handlende deels havde mistet deres Formue ved deres Skibes Opbringelse, og, saavidt Skibene ere reddede i Norge, savne Penge paa Grund af Varernes ringe og vanskelige Afsætning. At bestemme Varesorterne fandt Kammeret ugjörligt, men det paatog sig selv at oversende Haugefrö og Kartofler. Kammeret bemærker ogsaa „en Omstændighed", som, hvis de i den Anledning foreslaaede Foranstaltninger fik Kongens Bifald, vilde bidrage ikke lidet til Sagens Fremme, den nemlig: „at de islandske Handlende befrygtelig mangle de fornödne Penge til at gjöre Udredning". At hjelpe dem med Laan vilde være et kraftigt Middel, og ingen Risico kunde löbes, „naar det var bekjendte redelige og ikke uformuende Mænd man indlod sig med, som til Sikkerhed for Capital og Rente 4 pCt. maatte give Pant i Skib og Ladning, med den Forbindelse, at det ikke maatte afgaae enten fra Afladningsstedet eller fra Island, förend der blev fremlagt Beviis for, at der var tegnet til Assurance ikke alene for Opbringelse og Sömolest, men og for Söskade, baade for Tour og Retour, ligesom iövrigt for dette Kammer maatte med Factura gjöres Rede for de tilkomne Penges Anvendelse". Hertil troede Kammeret at de i Kongens Kasse indestaaende Collectpenge, „til Belöb omtrent 37000 Rd.", kunde anvendes, da Resol. 28. Mai 1800 derved ikke vilde forandres, idet Kjöbmændene isaafald, istedenfor Kongen nu, kom til at svare Renterne. — Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 89, Nr. 11.

1808.
12. Febr.

Vi bifalde allern., at imod Opbringelse og Sömolest for de Skibe og Varer, som inden næstkommende April Maaneds Udgang expederes til Island, aabnes for Vor Regning Assurance, under fölgende Bestemmelser:

a) At i Assurance-Præmie erlægges for Henreisen fra de danske Provindser og Hertugdömmene 12 pCt., og fra Norge 8 pCt., og for Retouren til Norge vesten for Næsset 8 pCt.; — b) at ved denne Assurance an-

1808. 12. Febr. slaaes Skibenes Værdie til 100 Rd. pr. Commercelæst, med mindre de ere nye og ikke ældre end 5 Aar, i hvilket Fald Værdien anslaaes til 150 Rd. pr. Commercelæst, hvorimod Varernes Værdie anslaaes efter Indkjöbsprisen; — c) at denne Værdie paa Varerne skal i Reclamations-Tilfælde bevises med Factura og paa Skibene med Bielbrevene; — d) at ved Udgaaende bliver Assurancen at tegne paa vedkommende Toldsteder, og for Retouren hos vedkommende Sysselmænd i Island, hvis Certificater desangaaende Skipperne strax ved deres Ankomst til Norge have at aflevere til vedkommende Toldsteder, hvorfra de uopholdeligen nedsendes til Vort Rentekammer; — e) at paa Assurance-Præmiens Betaling kan gives 6 Maaneders Credit; — f) at for Skipper og Mandskabet paa ethvert Skib, som lykkeligen ankommer til Island, udloves en Douceur af 3 Rd. pr. Commercelæst af Skibets Drægtighed, og — g) at de, som agte paa denne Maade at gjöre Expeditioner til Island, skulle strax og forud gjöre Indberetning derom til Rentekammeret. Derhos bemyndige Vi allern. bemeldte Kammer til af de islandske Collectpenge at gjöre Udlaan til disse Expeditioners Fremme, imod at Laantagerne, foruden at svare 4 pCt. Rente, give Pant i det afgaaende Skib og Ladning, der forinden Afseilingen saavel fra Ladningsstedet, som fra Island, bör være tegnet til Assurance saavel for Opbringelse og Sömolest, som for Söskade, og at Rentekammeret gjör sig forsikkret om Pengenes Anvendelse til Expeditionen. . . . .[1] Om alt Ovenanförte har Vort Rentekammer at foranstalte det Fornödne bekjendtgjort ved Circulairer. — Rendsborg den 12. Februar 1808[2].

---

[1]) det Udeladte angaaer Finmarken.

[2]) Communication til Handels-Realisations-Commissionen, Regjerings-Commissionen og Stiftamtmændene i Norge, Finants-Collegium og Toldkammeret i Rentek. Skrivelser 16. og 20. Februar 1808 (Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 1021—1027).

Forordning ang. Embedsmænds Stadfæstelse i deres Embeder ved Thronskiftet. Khavn den 16. Marts 1808. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 4. Septbr. 1809, og Rubrum (paa Islandsk) trykt i Landsoverrettens Publicanda Nr. 5, S. 44. — Canc. 2. Depart. Registrant IX, 79 (1808, Nr. 245ᵃ); jevnf. 2. Depart. Forest. 1808, 1. Halvaar, fol. 128, 129. Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. (Frederik den Sjettes) for 1808, S. 4; Schou XV, 3. Coll. Tid. for 1808, S. 188. 1808. 16. Marts.

Forordning, angaaende at de af höisalig Kong Christian den Syvende allern. beskikkede, eller stadfæstede, Embedsmænd skulle, indtil videre, vedblive deres Embeds-Forretninger.

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark og Norge, de Venders og Gothers, Hertug udi Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken og Oldenborg, G. V., at Vi, paa det at ingen Standsning skal finde Sted i Embeds-Forretningernes sædvanlige Gang, herved allern. ville have befalet: At samtlige i Vore Riger og Lande af Vor höisalige Hr. Fader, höilovlig Ihukommelse, beskikkede eller stadfæstede Embedsmænd skulle, indtil videre, vedblive deres Embeds-Forretninger, under den af dem forhen aflagde Troskabs- og Embeds-Eed. — Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. Givet i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 16. Martii 1808.

Cancellie-Circulaire til samtlige Biskopper i Danmark, Norge (og Island), ang. Kirkebönnen. Khavn den 19. Marts 1808. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1808, Nr. 426. Fogtm. VII. 1, 7 (uden dog at nævne Norge eller Island). 19. Marts.

P. M. Det har allern. behaget Hans Majt at befale, at den Form, efter hvilken der i den sædvanlige Bön efter Prædiken bedes for Kongen og det kongelige Huus, skal være fölgende:

„At efter at der er bedet for Hans Majestæt Kong Friderich den Sjette, skal der bedes for Hendes Maje-

1808. 19. Marts. stæt Dronning Marie Sophie Frederikke, for Deres kgl. Höiheder Kronprindsesse Caroline, Prindsesse Wilhelmine Marie, for Deres Höiheder Christian Friderik og Friderik Ferdinand, samt de övrige kongelige Prindsesser og det samtlige kongelige Arvehuus". — Denne allerh. Resol. tilmeldes Deres Höiærv. herved tjenstligst til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for vedkommende Præsteskab. Det kgl. Danske Cancellie den 19. Martii 1808[1].

19. Marts. **Reskript til det Danske Cancellie, angaaende Sagernes Forestilling for Kongen. Khavn den 19. Marts 1808.** — Original i Canc. 2. Depart. Forest. 1808, 1. Halvaar, fol. 158. Colleg. Tid. 1808, S. 199—200; Fogtm. VII. 1, 7.

Det er Vor allern. Villie, at Vore Collegier, som have umiddelbar Forestilling til Os, skulle i alle de Sager, til hvis Afgjörelse Vor allerh. Resolution udfordres, indsende deres Forestillinger skriftligen til Os, hvornæst Vi, efter Sagernes Beskaffenhed, enten ville forsyne samme med Vor Resolution til endelig Afgjörelse, eller nærmere befale, naar samme for Os i Vort Geheime-Statsraad skulle refereres. Hvorved Vi saaledes ophæve hvad ældre Resolutioner herimod maatte stride, og in specie Resolutionen af 14. April 1784, saavel som de Bestemmelser, der indeholdes i Anordn. af 13. Febr. 1772. — Hvilket Vort Danske Cancellie til allerund. Efterlevelse har at iagttage, og at tilkjendegive samtlige Vore Collegier, som dette maatte vedkomme. Befalendes eder Gud. Givet i Vort Hovedqvarteer i Kjöbenhavn den 19. Marts 1808.

22. Marts. **Cancellie-Skrivelse til Præsident, Justitiarius og övrige Tilforordnede i Landsoverretten i Is-**

[1]) til Sjællands Biskop dat. 18. Marts 1808.

land, ang. Appel af Delinquentsager, m. v. Khavn den 22. Marts 1808. — Publiceret ved Landsoverretten i Island og Indholdet (paa Islandsk) trykt i Landsoverrettens Publicanda, Nr. 4, S. 17—18. — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1808, Nr. 348. Coll. Tid. 1808, S. 813—814. Fogtm. VII. 1, 9—10. 1808. 22. Marts.

P. M. I en hertil indkommen Skrivelse har Justitiarius i den islandske Landsoverret forespurgt:

a) om den ved Forordningerne af 31. Maji 1805 og 7. Juni 1760 befalede Paategning af vedkommende Amtmand bör finde Sted i andre end blotte Delinquent-Sager; og — b) om det ikke ansees tilstrækkeligt, at tvende af de Tilforordnede, enten Justitiarius og förste Assessor, eller begge Assessorerne, bekræfte, efter For. af 11. Juli 1800, de danske Oversættelser af Akterne, naar enten en hastig afgaaende Skibsleilighed ikke maatte levne Tid til at Akterne omgaae imellem alle tre Medlemmerne, eller een af disse maatte være fraværende m. v. — Hvad det under Litr. a anförte Spörgsmaal angaaer, da finder Cancelliet, at siden Forordningerne af 31. Maji 1805 og 7. Juni 1760, saavel efter deres Overskrift som Indhold, alene kan antages at indeholde Regler for Delinquentsagers Indstævning, saa kan den deri befalede Paategning af Övrigheden alene finde Sted i de Sager, som til Delinquentsager kunne henföres. — I Henseende til det sub Litr. b fremsatte Spörgsmaal, da anseer Cancelliet det tilstrækkeligt, naar tvende af Rettens Medlemmer i de forberörte Tilfælde bekræfte Oversættelsernes Rigtighed. — Hvilket man ikke har villet forbigaae herved tjenstligst at tilmelde De Herrer Præsident, Justitiarius og övrige Tilforordnede i den islandske Landsoverret. Det kgl. Danske Cancellie den 22. Martii 1808[1].

[1]) Canc. Skriv. 7. Mai 1808 communicerer denne Resolution til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, samt Justi-

1808.
1. April. **Cancellie-Plakat ang. Böder i Qvarantainesager.** Khavn den 1. April 1808. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 4. Septbr. 1809 og Rubrum (paa Islandsk) trykt i Landsoverrettens Publicanda Nr. 5, S. 44. — Canc. 2. Departem. Registr. IX, 96ᵇ (1808, Nr. 288). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. (Frederik den Sjettes) for 1808, S. 10; Schou XV, 7. Coll. Tid. 1808, S 233.

Plakat, angaaende at alle Böder, som Nogen idömmes for Overtrædelse af Qvarantaine-Anordningen af 8. Februar 1805, skulle tilfalde Qvarantainevæsenet.

Hans Majestæt Kongen har, under 30. f. M., behaget allern. at resolvere:

At alle de Böder, som Nogen idömmes for Overtrædelse af Qvarantaine-Forordningen af 8. Febr. 1805, skulle tilfalde Qvarantainevæsenet, hvad enten Böderne i Forordningen udtrykkelig ere bestemte, eller som arbitraire af Dommerne fastsættes. — Hvilken allerhöieste Resolution herved kundgjöres til alle Vedkommendes Efterretning og allerund. Efterlevelse. Det kgl. Danske Cancellie den 1. April 1808.

8. April **Forordning ang. Oprettelsen af en Skatkammer-Afdragsfond.** Khavn den 8. April 1808[1]. — Denne Forordning er ikke publiceret i Island, men bemærkes her i Sammenhæng med For. 21. Oktbr. 1803. — Canc. 2. Depart. Registr. IX, 103ᵇ (1808, Nr. 321). Original-Aftryk hos Schultz. Coll. Tid. for 1808, S. 257—262. Qvart-Forr. (Frederik den Sjettes) for 1808, S. 14—18; Schou XV, 9-12.

13. April. **Patent ang. Bestallingers og Benaadnings-Breves Confirmation.** Khavn den 13. April 1808. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 4. Septbr. 1809, og trykt paa Islandsk i Landsoverrettens Publicanda Nr. 5,

---

tiariu i Landsoverretten. Canc. 3. Depart. Brevb. sst. 636—642.

[1]) kgl. Resol. 1. Febr. 1810.

S. 44—47. — Canc. 2. Depart. Registr. IX, 114 (1808, Nr. 361). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1808, S. 35—36; Schou XV, 25—26. Coll. Tid. 1808, 262—264. 1808. 13. April.

Patent, angaaende Bestallingers og Benaadnings-Breves Indsendelse til allerhöieste Confirmation.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V., at som det er Vor allern. Villie, at haandthæve enhver af Vore kjære og troe Undersaatter i de ham tilkommende Rettigheder, og at lönne Fortjenester med Hæder; saa finde Vi det og passende, at de af Vor elskelige kjære Herr Fader, höilovlig Ihukommelse, givne, eller af Ham allern. stadfæstede, Bestallings- og Benaadnings-Breve, nu indstilles til Os, som Danmarks og Norges Enevolds-Konge, for at vorde bekræftede. — Vi befale derfor, at Enhver, som under Vor höisalige Herr Faders Regjering maatte være forundt nogen Bestalling, noget Privilegium, eller nogen anden Benaadning, og ligeledes de, som fra Ham ere blevne meddeelte allern. Stadfæstelse paa noget foregaaende Bestallings- eller Benaadningsbrev, skulle, saafremt de ville vente at nyde Godt af samme, derom henvende sig med allerund. Ansögning til Os, igjennem det Collegium, under hvilket det meddeelte Brev er bleven udfærdiget, eller hvortil samme, efter nuværende Indretninger, nærmest kan ansees at henhöre. — Med Ansögningen haver Enhver tillige at lade fölge en rigtig Gjenpart, under sin Haand, af det Brev hvorpaa Confirmationen ansöges, eller nöiagtig Oplysning om sammes Datum og Indhold, saafremt Originalen skulde være forkommet. — Tiden, inden hvilken saadanne allerund. Ansögninger bör være indgivne til vedkommende Collegier, have Vi allern. bestemt for dem, som boe i Vort Rige Danmark, til förste Augusti dette Aar, og for dem, som boe i Vort Rige Norge, til förste Januarii 1809[1]. — Iövrigt bliver den under 23. December 1803

[1]) Ved Canc. Skriv. 27. Mai 1809 til Stiftamtmanden, Amtmændene og Biskoppen i Island, samt Rentekammeret, med-

1808. afgivne Resolution, som ved Plakat af 27. s. M. igjennem Vort Danske Cancellie er kundgjort, herved stad-
13. April. fæstet med den Bestemmelse: At paa de af Vor höisalige Herr Fader meddeelte Bestallinger og Benaadnings-Breve, som ikke til forommeldte tvende Terminer, af förste Augusti 1808 og förste Januarii 1809, ere indlöste, ingen Confirmation kan ventes. — Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. Givet i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 13. April 1808.

6. Mai. **Reskript til Stiftamtmanden over Island og Landsoverrettens Medlemmer, ang. Oprettelsen af en Overcriminalret for Island. Khavn 6. Mai 1808.** — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 5. April 1809 og Indholdet (paa Islandsk) trykt i Landsoverrettens Publicanda Nr. 4, S. 18. — Canc. 3. Depart. Registr. IV, 41—42 (1808, Nr. 170).

Frederik den Sjette &c. V. S. B. Da Beliggenheden af Vort Land Island foraarsager, at der under Krigen vanskeligen derfra kan vedligeholdes nogen stadig Communication med Vort Rige Danmark, saa have Vi, paa det at de der forefaldende Delinquentsager ikke skulle lide utilbörligt Ophold, funden det fornödent, at anordne en Overcriminalret for bemeldte Vort Land Island, som i sidste Instants skal paakjende disse Sager. — I Anledning heraf er derfor Vores allern. Villie og Befaling, at I[1] sammentræde for indtil videre at udgjöre en Overcriminalret, hvis Pligt det skal være, i Forening med tvende af Stiftamtmanden nominatim i hver Sag beskikkende lovkyndige Embeds-

deles, at Terminen for Indsendelsen var for Islands Vedkommende forlænget til 1. Januar 1810, da Patentet ikke var betimelig publiceret. — Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Departem.) Brevb. 1809, Nr. 577, 584, 585—587.

[1]) de Embedsmænd, til hvilke denne Ordre er stilet, nemlig Stiftamtmanden over Island, Justitiarius i Landsoverretten og de Tilforordnede i samme Ret.

mænd, at paakjende alle paa Vort Land Island forefaldende Delinquentsager, og ville Vi, i Henseende til denne Overcriminalret, herved allern. have anordnet og fastsat: 1808. 6. Mai.

1) at Retten skal have sit Sæde i Vor Kjöbstæd Reykevig. — 2) at den skal holdes maanedlig, begynde hver förste Mandag i Maaneden og derefter vedvare saalænge der ere Sager til Behandling. — 3) at Proceduren skal skee skriftligen ved de Procuratorer, der enten opholde sig i Vor Kjöbstæd Reykevig eller i Nærheden af samme, og som have Tilladelse at procedere ved Landsoverretten. — 4) at Overcriminalretten maa være bemyndiget til at tilkjende Procuratorerne billigt Salarium, der bliver at udrede paa lovbefalet Maade. — 5) at Indstævningen til Overcriminalretten skal skee saaledes, som ved Forordningen af 7. Junii 1760 er fastsat, dog med den Forandring, at Övrighehederne skal indsende Sagerne med Paategning om Forkyndelsen directe til Overcriminalretten, hvorpaa denne Ret haver at beskikke Actor og Defensor, samt paasee Sagernes hurtige Fremme. — 6) at Overcriminalretten skal være bemyndiget til at authorisere en Protokol, og at Justits-Secretairen i Islands Landsoverret, Os elskelig Björn Stephensen, skal fungere som Skriver ved Retten, i hvilken Henseende Stiftamtmanden haver at tilkjendegive ham det Fornödne. — 7) at Landsoverretten paa Vort Land Island skal i de Sager, der ere Gjenstand for Overcriminalrettens Paakjendelse, bortfalde som anden Instants, og disse derimod umiddelbar indankes for Overcriminalretten. — 8) at Retten skal, i de Tilfælde hvor nogen Forbryder dömmes til Livs- eller Mutilations-Straf, indsende en udförlig Relation om Sagens Omstændigheder og de Tilforordnedes Vota til Vort Danske Cancellie, samt deri tillige anföre de Grunde, paa hvilke enten samtlige eller enkelte af de Tilforordnede maatte formene at det bör have sit Forblivende ved den afsagte Dom, eller at der kunde

1808. være Anledning til at formilde eller forandre den idömte
6. Mai. Straf, for at denne Beretning derefter kan forelægges Os til allerh. Resolution forinden Dommen exequeres. Derefter I eder allerund. haver at rette. Befalende &c. Skrevet i Vores kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 6. Maji 1808[1].

6. Mai. **Kongelig Resolution ang. Foranstaltning til Islands Forsyning.** Khavn den 6. Mai 1808. — I Rentekammerets Forestilling 3. Mai bemærkes, at da Kammeret communicerede Resol. 12. Febr. d. A. meente „de Fleste" af Kjöbmændene, „at deres Handelssteder ere saaledes forsynede, at der hos dem ikke kan være nogen Mangel paa Nödvendighedsvarer at befrygte for det förste; nogle finde ikke at kunne tilveiebringe de Slags Vare, som Indbyggerne i Island fornemmeligen vilde tiltrænge, nemlig Jern, Hamp, Tjære, Liner og Salt"; andre forudsee, at Varene ville löbe saaledes op i Priis, „at de ikke derpaa kunne vente skadeslös Afsætning", kun Isfjord og Örum & Wulf paa Eskefjord, og de sidste tillige paa Husevig, have erklæret sig villige til at fore-

---

[1]) Ved Cancellie-Skrivelser 7. Mai 1808 til Amtmanden i Vester-Amtet Stephan Stephensen, Amtmanden i Nord- og Öster-Amtet Stephan Thorarensen, samt til Höiesteret, communiceres ovenstaaende Reskript som en kgl. Resol. i 10 Punkter, a—k, saaledes: a) at der, indtil videre, skal anordnes en Overcriminalret for Island, hvilken i sidste Instants endelig skal paakjende alle Delinquentsager; — b—f) mut. mut. ordlydende med § 1—5; — g) overeensstemmende med § 6, med Udeladelse af: at Stiftamtm. haver at tilkjendegive Justits-Secretairen det Fornödne; — h og i) mut. mut. ordlydende med § 7 og 8; — k) at Overcriminalretten skal bestaae af Stiftamtmanden over Island, Justitiarius i Islands Landsoverret, samt övrige Tilforordnede i samme Ret, og tvende af Stiftamtmanden nominatim i hver Sag beskikkende lovkyndige Embedsmænd. Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1808, Nr. 645—649. — Ved Cancellie-Skrivelse 7. Mai s. A. tilstilles Justitiarius i Landsoverretten Magnus Stephensen Gjenpart af Reskriptet. Brevb. sst. Nr. 657.

tage en Expedition, naar de fik resp. 20,000 og 27,000 Rdlr. Forstrækning, og det sidste Huus Assurance mod 25 pCt. for Tour og Retour „saavel for fjendtlig Opbringelse og Sömolest, som Söskade og Assurance, ei alene paa Varenes Værdie, men ogsaa paa de paalöbende Omkostninger, samt at til Skibets Taxation lægges Eqviperingen og Udredningen". Ifölge af disse de Handlendes Erklæringer troede Realisations-Commissionen, „at man ikke kan gjöre Regning paa deres Medvirkning til Islands Forsyning", thi den antog, at selv om disse 3 Kjöbmænd kunde skaffe den fornödne Cargaladning, hvorom den dog tvivlede, stod den Hjelp, Landet deraf kunde vente, i intet Forhold til den vovede Capital. — Og „naar de private Kjöbmænd selv ville tage Fordelen af Forhandlingen, i Tilfælde at Skibene lykkeligen komme over, men ikke ville vove noget derpaa af deres eget, og Deres Majt altsaa egentligen kun i deres Moralitet har nogen Garanti for, at de ville anvende alt hvad muligt er til Risicoens Formindskelse", har Commissionen yttret, om det ikke vilde være bedre at gjöre Expeditioner for kongelig Regning „ved dertil valgte Mænd". Commissionen meente iövrigt, „at Island ikke trængte til fremmede Födevare", og om saa var, vilde de ikke kunne tilveiebringes i tilstrækkelig Mængde, men hvad Landet trængte til var „Jern, Hamp, Tjære, Fiskeliner og Fiskekroge" til Land- og Söbruget, samt noget lidet Brændeviin og Tobak, og „eftersom Kjöbmændene ikke ville have hermed at bestille", meente Commissionen, at det burde overlades den grönlandske og færöiske Handels-Administration, at „sörge derfor efter Mulighed". — Bemeldte Handels-Administration meente, at Expeditionen burde betale de derpaa anvendte Bekostninger. Den antager derfor, at en med Landet og Handelen bekjendt Mand maa antages til at gaae med Expeditionen og forestaae Handelen, og foreslaaer dertil Peter Fred. Busch, „opdragen ved Handelen i Island", og som „for kort Tid siden ved sin udmærkede gode Conduite har bragt tvende Skibe lykkeligen fra Island, först til Norge og siden derfra hertil"; han vilde paatage sig dette mod fri Befordring til Udskibningsstedet, 9 Mk. daglig i Diæter fra den Dag han afreiser til den Dag han kommer tilbage, „samt 2 pCt. af Cargaisonen til Island og af Retouren, efter Udsalgsprisen at beregne", hvilke Vilkaar Directionen finder billige og antagelige. Busch maatte da strax afgaae til Throndhjem, for at besörge Expeditionen i Löbet af Juli ved Hjelp af Handelshuset Knudsen & Comp. Bestemmelsesstedet i

1808. 6. Mai.

1808. Island antog man maatte blive Havnefjord eller Reykevig, „deels
6. Mai. fordi man siden Frihandelens Begyndelse er bleven vant til at söge derhen fra alle Landets Kanter, deels fordi sammesteds haves 4 à 5 smaae Jagter", hvormed Varene i fornödent Fald söværts kunde föres til Vesterlandet, som vanskeligen kunde transportere Varer landværts fra Reykevig. Skibet skulde være paa ca. 30 Læster. Foruden de opgivne Varesorter, og nogle flere Nödvendighedsvarer, troede Directionen, „at man ogsaa, til Undsætning for de til dansk Levemaade i Reykevig vante Indbyggere, kunde medtage 150 til 200 Tönder Rug og Rugmeel", skjöndt man antog det tvivlsomt at det kunde erholdes, undtagen maaskee ved en Tilförsel fra Archangel, eller fra de kongelige Magaziner. Cargaisonen anslaaer Directionen til 16,000 Rd., og Udsalgsprisen i Island meente den at maatte, som paa Færöerne ifölge Resol. 7. f. M., blive Indkjöbet med Tillæg af Fragten, Assurancen for Sömolest og Söskade af Ladningen for Touren og Skibet for Tour og Retour, samt 10 pCt. for Handelsomkostninger. Med dette Tillæg ansaae Directionen det vel tvivlsomt, om Expeditionen vilde kunne betale sig, men da det var 50 pCt. paa Indkjöbsprisen turde Directionen ikke foreslaae et höiere. Skjöndt Expeditionen var bestemt til at tilföre Islænderne Nödvendigheds-Artikler til deres Næringsdrift, og ikke egentlig at kjöbe Varer, mente man dog, at Ladningen ikke burde udcrediteres, men saadanne Produkter tages i Betaling, som man meente at kunne afsættes i Throndhjem, hvortil man meente at Skibet burde retournere i Efteraaret eller tidlig næste Foraar. — Kammeret samtykker dette Forslag, kun at man lod Valget af Havn frit, og at man sögte om muligt at bringe 1 eller 2 Expeditioner istand foruden denne. Bekostningerne meentes at burde afholdes af Collecten, som til ult. Decbr. 1807 udgjorde 36,988 Rd. 50 1/2 Sk. — Rentek. Norske Relat. og Resol. Protok. 89, Nr. 37.

Vi bifalde allern., at den administrerende Direction for den grönlandske og færöiske Handel, i Overeensstemmelse med indbemeldte dens Forslag, for de islandske Collectpenges Regning, maa foranstalte en Expedition fra Throndhjem til Island med saadanne Varesorter, som ere fornödne til Islændernes Næringsbrug, hvorunder tillige maa indbefattes 150 til 200 Tönder

Rug eller Rugmeel, saafremt Vor Stiftsbefalingsmand og Vor commanderende General i Throndhjem Stift finde, at dette Qvantum uden Afsavn kan udskibes fra Throndhjem. — Vi tillade derhos allern., at Skib og Ladning paa fornævnte Expeditioner maa assureres for fjendtlig Opbringelse og Sömolest paa Vor Regning, imod en Assurance-Præmie af 8 Procent paa Touren og ligesaa meget paa Retouren, og ville Vi endvidere have Vort Rentekammer allern. bemyndiget til, efter Omstændighedernes Medför at foranstalte endnu 1 eller 2 lignende Expeditioner til Island. Kjöbenhavn den 6. Maji 1808[1]. 1808. 6. Mai.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmand Trampe og Biskop Vidalin, ang. Mageskifte af Saurbæ Præstekald tilhörende Jorder. Khavn den 10. Mai 1808. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 5. April 1809. — Rentek. Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 1068. 10. Mai.

Justitiarius i Landsoverretten i Island, Justitsraad

[1]) Communication til den administrerende Direction for den grönlandske og færöiske Handel i Rentek. Skriv. 7. Mai 1808 (Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 1067). Ved Rentekamm. Skriv. 24. Mai beordres den kgl. norske Cassa-Direction at aabne en Credit paa indtil 16,000 Rd. af Throndhjems Stiftamtstue-Kasse til denne Expedition (Copieb. sst. Nr. 1073[b]). I Rentek. Circ. til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island 25. Mai (Copieb. sst. Nr. 1074—1076) befales, at „Ladningen maa ei udcrediteres, men enten sælges imod contant Betaling eller omsættes med Vare af saadan Slags og til saadanne Priser, at de kunde ventes afsatte i Throndhjem". Det som ikke kunde afsættes skulde overdrages en paalidelig Mand mod 2 Procent Provision. De indkommende Penge indbetales til Landfogden. Assurancen for Retouren bliver efter Skibets Værdie og Varenes Indkjöbspriser at tegne hos vedkommende Sysselmand i Island, som desangaaende meddeler Skipperen behörigt Certificat, og derefter indbetaler den erlagte Assurance-Præmie til Jordebogskassen. — Rentek. Skriv. til Landfoged Frydensberg s. D. (Brevb. sst. Nr. 1077).

1808. Magnus Stephensen, og Præsten til Saurbæ Præstekald
10. Mai. i Borgarfjords Syssel, John Hjaltelin, have indgivet allerund. Ansögning om, at Præstekaldets Jorder, Katanes, 16 Hdr. af Dyrhed, med 2 Qvilder, og 1/4 Deel eller 4 Hdr. af Jorden Os, med 1 Qvilde, maa mageskiftes med Förstnævntes Eiendomsjord Ytra-Miðfell, af Dyrhed 20 Hdr. med 4 Qvilder, alt beliggende inden Borgerfjords Syssel; og da det af Hr. Grevens og Deres Höiærv. derover afgivne Erklæringer under 30. August f. A. og 30. Januarii sidstl. erfares, at det ansögte Mageskifte er til Fordeel for Saurbæs Præstekald, saa approberer Kammeret herved, paa Grund af kgl. allern. Resol. dat. 16. November 1803, bemeldte Mageskifte; hvilket derfor tjenstl. meldes til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende. Rentekammeret den 10. Maji 1808.

14. Mai. **Reskript til Justitiarius og Tilforordnede i Landsoverretten, ang. Rettens Sessioner, Medlemmernes Bopæle m. v. Khavn den 14. Mai 1808.** — Publiceret ved Landsoverretten i Island 5. April 1809, og Indholdet (paa Islandsk) trykt i Landsoverrettens Publicanda Nr. 4, S. 19. — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Registr. IV, 44 (1808, Nr. 186). Coll. Tid. 1808, S. 645—646. Fogtm. VII. 1, 65 (begge uden Schema).

Frederik den Sjette &c. V. B. Os er af Vort Danske Cancellie allerund. foredraget nogle fra Justitiarius i Landsoverretten for Vort Land Island indkomne Skrivelser, hvori han paa egne og de övrige af Rettens Tilforordnedes Vegne anholder om, at Antallet af de ved For. af 11. Juli 1800 befalede Retssessioner maatte indskrænkes, og det tillades Rettens Tilforordnede at boe udenfor Vor Kjöbstæd Reykevig. — I Anledning heraf give Vi eder hermed tilkjende, at Vi, saavel med Hensyn til det ringe Antal af Sager, som kunne ventes aarlig at indkomme for Landsoverretten i Island, som i Betragt-

ning af deu Vanskelighed, som det formedelst Kjöbstæden Reykevigs indskrænkede Forfatning og dette Levesteds Kostbarhed medförer for Rettens Medlemmer at bosætte sig sammesteds, have fundet Os foranlediget til allern. at bestemme: 1808. 14. Mai.

a) at de Tilforordnede i Islands Landsoverret indtil videre maae boe udenfor Vor Kjöbstæd Reykevig, dog ei længere end 5 Mile borte fra denne Kjöbstæd. — b) at de ved For. af 11. Julii 1800 bestemte Sessioner for bemeldte Landsoverret indtil videre maae indskrænkes til 6 aarlige Sessioner, nemlig i Januar, April, Juli, August, September og Oktober Maaneder hvert Aar; hvilke Sessioner skulle begynde de förste Dage i bemeldte Maaneder og vedvare saalænge indstævnte offentlige eller private Sager staae tilbage at paadömme. — c) at naar publique Sager skulde forefalde efter den ordinaire Sessions Ophævelse, skal Justitiarius, i det seneste 14 Dage efter at Saadant for ham er anmeldt, beramme en Extra-Session til disses Foretagelse. — d) at de Tilforordnede i Landsoverretten skulle hvert Aar til Vort Danske Cancellie indsende en Liste over de ved Retten behandlede Sager, forfattet efter det vedlagte Schema. — Derefter I eder allerund. haver at rette. Befalende &c. Kjöbenhavn den 14. Maji 1808[1].

[Schema.]

Liste over de ved Landsoverretten i Island i Aaret N. N. behandlede Sager.

Parternes eller Tiltaltes Navne	Sagens Gjenstand, og om den er offentlig eller privat	Naar Sagen, i Tilfælde den er offentlig, er anmeldt for Justitiarius	Til hvad Tid den af Justitiarius er berammet til Foretagelse	Naar Stævning er udtaget	Naar Stævningen er falden i Rette	Hvad Dag Sagen er optagen til Doms	Naar Sagen er paakjendt	Anmærkninger

[1]) Ved Canc. Skriv. til Stiftamtmanden over Island 21. Mai

1808. 19. Mai. **Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Rentekammeret, ang. den islandske Skoles Pengemidler. Khavn den 19. Mai 1808.** — Univ. Dir. Brevb. for 1808, Nr. 283.

Ved det kgl. Rentekammers Skrivelse af 7. d. M. har Directionen modtaget den herhos med Bilage tilbagefölgende Ansögning fra Stiftsprovst og Domkirkepræst paa Holum, Thorkel Olavsen, om at erholde Godtgjörelse for hans ved Bispestolens Nedlæggelse sammesteds og Godsets Salg tabte Embeds-Emolumenter. — Directionen indseer fuldkommen Billigheden af den Erstatning, om hvilken er andraget, men befinder sig ikke istand til at bedömme, hvorvidt det islandske Skolefond formaaer at udrede samme, da den savner de Underretninger, som heri kunne tjene til Veiledning. Den benytter sig derfor af denne Leilighed til tjenstligst at gjentage sin Begjæring i Skrivelse til det kongelige Rentekammer af 6. Junii 1806, om en Forklaring over den islandske Skoles Fonds og nærværende oeconomiske Status, eller, dersom dette skulde forvolde for-

---

1808 communiceres ham dette Reskripts fire Punkter som kgl. Resolution, med Anmodning: „naar 1 Aar er forlöbet, efter at disse Forandringer ere iværksatte", at indberette til Cancelliet: om han „maatte have erfaret nogen skadelig Virkning af Rettens Sessioners Indskrænkning, eller af den meddeelte Dispensation for dens Medlemmer at boe udenfor Reykevig, og om nogen grundet Klage angaaende Retssagernes mindre hurtige Behandling i den Anledning er fört, for at det derefter ved Erfaring nærmere kan bedömmes, om det uden Forandring kunde forblive ved de forberörte interimistiske Bestemmelser, eller om det maatte være fornödent, enten at der heri skeer nogle Modificationer, eller at de ved For. 11. Juli 1800 i denne Henseende fastsatte Regler i det Hele tages til Fölge. — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1808, Nr. 755—760; s. D. Communication herom til Amtmændene (Brevb. sst.).

megen Uleilighed for vedkommende Comptoirer, da alene til Udlaan Regnskaber og Documenter, hvoraf de fornödne Oplysninger kunne uddrages. Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 19. Maji 1808. 1808. 19. Mai.

Cancellie-Skrivelse til Justitiarius og övrige Tilforordnede i Landsoverretten, ang. Locale for Landsoverretten m. v. Khavn den 21. Mai 1808. 21. Mai.

Publiceret ved Landsoverretten i Island den 5. April 1809, og dens Indhold (paa Islandsk) trykt i Landsoverrettens Publicanda Nr. 4, S. 19—20. — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1808, Nr. 732—734. Fogtm. VII. 1, 74—75.

P. M. Efter at have corresponderet med det kgl. Rentekammer i Anledning af et fra Stiftamtmand Grev Trampe indkommen Forslag, betræffende Indkjöbet og Indretningen af en Bygning til Brug for Landsoverretten i Island, har Cancelliet allerund. foredraget Hans Majt. denne Sag. Allerhöistsamme har derpaa ved Resolution af 6. dennes allern. behaget at approbere det af Stiftamtmanden gjorte Bud af 1006 Rd. paa det Stadshauptmand Welling og Agent Hansen forhen tilhörende Huus i Reykevig, hvilket for denne Sum er ved Auction bleven Stiftamtmanden tilslaaet. Tillige har H. Majt. allern. bestemt:

1) At denne Bygning skal efter Stiftamtmandens Forslag, og overeensstemmende med den af ham indsendte Tegning, indrettes til Brug for Landsoverretten i Island. — 2) At et Værelse i fornævnte Bygning maa overlades een af Byen Reykevigs Politiebetjente til Beboelse, mod at han forpligtes at have Tilsyn med Huset og som Bud at besörge Opvartningen ved Rettens Sessioner. — 3) At der i bemeldte Bygning skal indrettes tvende Værelser, som af Overrettens Tilforordnede kunne afbenyttes, naar de for at bivaane Sessionerne möde i Reykevig, i hvilken Henseende den til Husets Indretning lagte Plan, saa meget som Omstændighederne det tillade, maa lempes efter at disse Værelser, for-

1808. synede med de nödvendige Meubler, paa den mindst
21. Mai. bekostelige Maade blive indrettede. — Hvilken allerh. Resolution, der under D. D. er herfra communiceret Stiftamtmanden over Island, man ikke har skullet undlade herved tjenstl. at tilmelde Justitiarius og övrige Tilforordnede til behagelig Underretning. — Det kgl. Danske Cancellie den 21. Maji 1808 [1].

27. Mai. **Plakat ang. Anmeldelser om smitsomme Sygdommes Udbrud. Khavn den 27. Mai 1808.** — Publiceret ved Landsoverretten den 7. August 1809 og Rubrum (paa Islandsk) trykt i Landsoverrettens Publicanda Nr. 5, S. 47. — Canc. 2. Depart. Registr. IV, 176b-177 (1808, Nr. 550b). Original-Aftryk paa et Halvark i Patent-Format. Qvart-Forr. (Frederik den Sjettes) for 1808, S. 60-62; Schou XV, 42-44. Colleg. Tid. 1808, S. 365—367. — Islandsk: „Opið bréf, áhrærandi að til kynna skuli gefa þá fyrst verður vart við náttúrlega bólu og aðra næma sjúkdóma", trykt paa et Heel-Ark i Patent-Format, med Uddrag af For. 17. Apr. 1782 som Anmærkning. — Paa Foden er trykt Fölgende: „að boði ens konúnglega Danska Cancellies, þann 3. Juni 1808 [2], á þetta

[1]) s. D. ligelydende Skriv. til Rentekammeret (Brevb. sst.). — Ligeledes er under s. D. afgaaet Canc. Skriv. til Stiftamtmanden over Island, hvorved de 3 her anförte Punkter communiceres, med Tilföiende: „at ifölge H. Majts Resolution af 6. Juni 1800 kunne 1491 Rd. ventes tilskudte af den kongelige Kasse til fornævnte Bygning, og hvis denne Sum ikke skulde være tilstrækkelig til deraf at bestride Kjöbesummen og Omkostningerne ved Bygningens Indretning til Brug for Landsoverretten, da maa det Manglende udredes af Justitskassen, dog at dette ikke overstiger 1600 Rd." (Brevb. sst. Nr. 761—762).

[2]) Denne det Danske Cancellies Befaling er dog kun til samtlige Stiftamtmænd, Amtmænd, Grever og Baroner i Danmark og Norge, at foranstalte, at Plak. 27. Mai „bliver opslaaet ved Indgangen til Kirkerne eller i selve Vaabenhuset, saavel som paa andre Steder, hvor de maatte finde det passende". Canc. 2. Depart. Brevb. Nr. 1682; jevnf. 3. Depart. Brevb. Nr. 812b og 5. Depart. Brevb. Nr. 533 (denne sidste under Datum 11. Juni).

konúnglega opið brèf að uppfestast á allar kirkjudyr, öll þing- 1808.
hús, við þing og almúga samkomur, og á sèrhverja krambúð 27. Mai.
á landinu. Íslands stiptamts Contoiri, þann 10. Oktobr. 1809.
M. Stephensen"; jevnf. Landsoverrettens Publicanda Nr. 5, S. 47 Anm.

Plakat angaaende Anmeldelser om de naturlige Koppers og andre smittende Sygdommes Udbrud.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V.: Uagtet Vaccinationen, eller Indpodningen af Kokopper, allerede i flere Aar er bleven erkjendt som et sikkert Forebyggelsesmiddel imod de naturlige Kopper, og af denne Aarsag kraftigen er fremmet i Vore Stater, saa have Vi dog med Bekymring erfaret, at Adskillige ei alene have forsömt at benytte dette velgjörende Middel til deres egen og deres Börns Frelse, men endog tilsidesat de Pligter, de skylde det Almindelige, ved at fordölge de naturlige Koppers Udbrud i deres Familier, og derved at bringe Andre i Fare. Vi have desaarsag fundet Os bevægede til, at anordne Tvangsmidler imod dem, som forglemme, hvad de i saadan Henseende ere sig og Andre skyldige, og herved nærmere at bestemme Forordn. af 17. April 1782 for Danmark, som under 5. September 1794 tillige er udstrakt til Norge, paa det at dens vigtige Öiemed end sikkrere kan vorde opnaaet, og smittende Sygdommes Udbredelse i begge Vore Riger vorde forekommet. — Til den Ende anordne og befale Vi hermed allern.:

1) At enhver Husfader eller Husmoder skal, saasnart Tegn til Börnekopper vise sig i deres Huse, ufortövet gjöre Anmeldelse derom, paa Landet for Stedets Præst eller den ansatte Districts-Chirurg, i Kjöbstæderne for en af de practiserende Læger, og i Kjöbenhavn for den nærmeste Districts-Læge, saafremt de selv ingen Huslæge have; under Straf fra 8 Dages Fængsel paa Vand og Bröd, indtil 3 Maaneders Arbeide i Forbedringshuus, efter Forseelsens Beskaffenhed og Domstolenes Skjön. — 2) At alle Læger og Præster, som af Hus-

1808. fædrene eller Husmödrene underrettes om Koppesygdom-
27. Mai. mens Udbrud, strax skulle give Stedets Övrighed Saadant tilkjende, og ved dennes Medvirkning træffe de nödvendige Foranstaltninger til de Syges Helbredelse og til at forebygge Smitten; hvorhos det Forefaldne af dem bör indberettes til den angaaende Vaccinationen allern. nedsatte Commission i Kjöbenhavn. — 3) At Alle og Enhver i de Huse, hvor de naturlige Kopper yttre sig, skulle være pligtige strax at lade sig vaccinere, saafremt det ei med Vished kan vides, at de tilforn have haft enten de naturlige eller inoculerede Kopper, eller Kokopperne. — 4) At de Forsigtighedsregler, som ved For. af 17. April 1782 ere foreskrevne i Henseende til andre epidemiske Sygdomme, ogsaa skulle være udvidede til Koppesygdommen; ligesom og hvad under 13. Februar d. A. igjennem Vort Danske Cancellie er bekjendtgjort for Kjöbenhavn, angaaende Forholdet ved denne Sygdoms Udbrud sammesteds, forbliver i Kraft; og endelig — 5) at de, som forsömme at anmelde Udbruddet af de i Forordn. af 17. April 1782 omtalte smittende Sygdomme, skulle underkastes samme Straf, som ovenfor er bestemt for dem, der ikke anmelde de naturlige Koppers Udbrud. — Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. Givet i Vor kgl. Residents-Stad Kjöbenhavn den 27. Maji 1808.

28. Mai. **Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen paa Island, ang. Refstad Kirkes Forflyttelse. Khavn den 28. Mai 1808**[1]. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1808, Nr. 877.

P. M. Efter at det ved allerh. Reskr. af 4. Novbr. 1796 var bleven bestemt, at Revstads Kirke skal forflyttes til Gaarden Krossavig, og denne nye Kirke herefter blive Annexkirke til Hof i Vopnafjorden, har Can-

---

[1]) Reskr. 4. Septbr. 1812.

celliet siden, som Hr. Greve og D. Höiærv. bekjendt, modtaget en Skrivelse fra Præsten til Hof, Hr. Thorstensen, hvori han har anholdt om, at fornævnte Revstade Kirke maatte enten vorde combineret med Hofs Kirke, saaledes, at der blev for begge Sogne een eneste Kirke, eller blive hvor den er; og Hr. Greve og D. Höiærv. have under 13. April f. A. indstillet, at det med Revstads Kirkes Forflyttelse til Krossavig maatte beroe indtil videre, og sammes Sogn imidlertid henlægges til Hovedkirken paa Hof. — Cancelliet skulde i denne Anledning ikke undlade herved tjenstl. at melde til Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at det bör have sit Forblivende ved fornævnte kgl. Reskript af 4. Novbr. 1796. — Det kgl. Danske Cancellie den 28. Maji 1808. 1808. 28. Mai.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Apothekerens Regnskab for Fattig-Medicin, m. v. Khavn den 11. Juni 1808. — 11. Juni.
Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1808, Nr. 865. Fogtm. VII. 1, 90 under Datum 4. Juni.

P. M. Ligesom Cancelliet ved Skrivelse af 6. Oktbr. f. A. tilmeldte Hr. Stiftamtm., at man bifaldt en af Landphysikus Klog indgiven Forestilling, om, at Apothekeren i Island maatte paalægges: med sit aarlige Regnskab saavel over de frie Medikamenter, der ere bestemte for de Fattige, som over de Medikamenter, der leveres til Tugthuset, at lade til Landphysikus medfölge de udstedte originale Recepter paa disse Lægemidler, hvilket ansaaes nödvendigt ved Regnkabernes Revision; saaledes skulle man, i Anledning af et fra bemeldte Landphysikus Klog under 12. Martii sidstl. indsendt Andragende, tjenstligst tilmelde Hr. Stiftamtm. til fornöden Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at Apothekerens Regninger over slige Medikamenter bör af Landphysikus revideres og paategnes forinden samme

1808. anvises til Udbetaling. — Det kongel. Danske Cancellie
11. Juni. den 11. Junii 1808.

14. Juni. **Reskript til Cancelliet, ang. Udnævnelse af en Commission om Islands Anliggender. Khavn den 14. Juni 1808**[1]. — Original i Canc. 3. Depart. Breve 1808, Nr. 1007.

Vedfölgende til Os allerund. indleverede Forslag fra Justitiarius i Vor islandske Landsoverret, Justitsraad Stephensen, angaaende forskjellige Foranstaltninger, som under nærværende Omstændigheder kunde være til Fordeel og Gavn for Island, indeholder meget, som synes at fortjene særdeles Opmærksomhed[2]. Vi paa-

[1]) Commissorium 16. Juni 1808; *see* Resol. 21. Juli 1808.

[2]) Justitiarius Magnus Stephensens udförlige Forestilling og Forslag, med Overskrift: „Hvad kan og bör i Island foretages for at lindre Hungersnöd sammesteds under Krigen?", er dat. Khavn 31. Mai 1808, og slutter med fölgende 17 Indstillingspunkter:

1) At Strandsiddere i tomme Huse, som ikke kunne forsörge sig selv og Familie, med deres Koner föres til Mandens Födestavn, hvor der sörges for dem (saaledes, at de anvises Ophold i Födselsreppen, men erholde Tilskud af Opfostringsrepperne pro rata temporis, naar de ere opdragne i forskjellige Repper til deres 16. Aar) og ved Kysterne for de der födte Börn, men at for Eftertiden ingen Husmand uden Jord der tillades. — 2) At Reikenæs Saltværk sættes i Gang igjen, for at skaffe Salt til Produkternes, især Kjöds og Smörs Bevaring, og det Tilvirkede besörges fordeelt i Landet. — 3) At Latinskolens Discipler gives Kostpenge, de selv eller deres Venner og Fædre besörge dem Provisioner, Skole-Oeconomien saalænge hæves, og blot en Anstalt træffes at skaffe dem Fisk kjöbt paa Stedet og nogen Mad kogt. — 4) At Tugthusets Oeconomie og Misgjernings-Sagers Forfölgelse og Afstraffelse under Krigen provisorisk indrettes efter min (M. St.) Forestilling 19. Febr. d. A., uden hvilket en Overcriminalret og alt Andet Intet vil nytte, men blot i

lægge desaarsag Vort Cancellie, at lade nogle af dets Medlemmer sammentræde med nogle Medlemmer af Vort 1808. 14. Juni.

Hungerens Tid foröge Forbrydelser og betage gode Familier Midlerne til Livets Ophold. — 5) At Hestekjöds Brug blandt de Trængende med Iver og Kraft indföres, og til disses Redning i Tide indkjöbes ved Fattigvæsenets Bestyrelse i hver Böigd, og Understöttelse med en vis Sparsommelighed gives deri, samt, da Salt og Foustager nu mangle, at det vindtörres, saavel som Oxe- og Faarekjöd, efter Færöensernes Maade, men — fornemmelig bruges til Tugthuset. — 6) At Laxe- og Forellefangst i Landets uafbenyttede, paa Lax og Foreller rige, utallige Elve og Indsöer ved Politiets kraftige Medvirkning sættes i Gang paa alle mulige Maader, ja endog i Förstningen opmuntres ved Præmier, saavel som Sælhundsfangst. — 7) At Brugen af Söl og spiselige Tangarter gjöres overalt i Landet bekjendt, og paa samme Maade alvorligen befordres. — 8) At Indsamling af islandsk Mos til Föde paa samme Maade ivrigen befordres. — 9) At en klækkelig Qvantitet Haugefrö og Kartofler besörges opsendt til Udsæd det förste mueligt. — 10) At Havkalle- og Sildefangst opmuntres ved Præmier, hvor den ei er i Gang, at Omgangsmaaden med denne gjöres bekjendt, og nogle Sildegarn til Model skjænkes, men at tillige sörges for et tilstrækkeligt Qvantum Liner, Hamp og Jern, som endog ere höivigtigere nu end Födevarer. — 11) At Folk ved Kysterne anföres til Muslingers Indsamling i Mængde til Föde. — 12) At Fuglefangst ved Snarer, især de mange Rypers, som findes i Landet, paadrives. — 13) At Blaabær samles i Mængde og presses til Brug for Viin til Kirkerne, og at Biskoppen, i Mangel af denne, anbefaler samme. — 14) At Politiet gives Kraft til med Iver og Succès at tage sig af Fattigvæsenet, m. v., Repstyrere altsaa tillægges Instrux, Myndighed, Mundering, Lön af Landet selv, men deres Antal reduceres. — 15) At Födevarer forbydes udförte under Krigen fra Island, og at Fisk, Kjöd, Söl, Smör, Tælle i Tide söges indkjöbt af Övrigheden, hvor dette kan være at faae, til de haardest Trængendes Hjelp om Vinteren i ethvert District. — 16) At Sysselmændene befries fra det dem aldeles uhensigtsmæssigen paaliggende og nu dem og al Retfærdighed ödelæggende Arresthold;

1808. 14. Juni. Rentekammer, for at tage dette Forslag under Overveielse, og derefter afgive allerund. Betænkning om dets enkelte Punkter, som igjennem Vort Cancellie bliver at forelægge Os. Da det vil blive nödvendigt at benytte den förste mulige Leilighed for at sende de Befalinger til Island, som maatte findes fornödne, saa maa Vort Cancellie og Vort Rentekammer lade sig være magtpaaliggende at indsende ovennævnte allerund. Betænkning snarest muligt. Befalendes eder Gud. Givet i Vort Hovedqvarteer i Kjöbenhavn den 14. Junii 1808.

14. Juni. **Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden, Amtmændene og Biskoppen i Island, ang. Forhöielse af Sportler og Gebyrer ved Underretterne. Khavn den 14. Juni 1808.** — Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Departem.) Brevb. 1808, Nr. 888—895. Fogtm. VII. 1, 97.

P. M. Foranlediget af en hertil indkommen Forespörgsel fra Provsten i Bardastrands Syssel, Hr. John Ormsen, om den ved For. af 25. Januar 1805 befalede Forhöielse af 12½ pCt. af de Sportler og Gebyhrer, som ifölge Sportel-Reglem. ere tillagte Embedsmænd ved Underretterne, skal være gjældende i Island, skulle man, til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende, tjenstl. melde, at denne Forhöielse ogsaa i Island bör beregnes af de Sportler og Gebyhrer, som erlægges ved Underretterne. — Det kgl. Danske Cancellie den 14. Junii 1808.

---

og — 17) at alle Baand paa Landets Hovednæringer, som det paa Fiskeriet (Reskr. 18. Septbr. 1793), maatte aldeles lösnes under Krigen, eller dog gjöres lige for Alle, altsaa Garnfiskerie enten uindskrænket udvides til alle Landets Kyster, eller og Alle ganske forbydes. — (Resolution paa disse Punkter *see* 21. Juli 1808).

Commissorium for to af Cancelliets og to af Rentekammerets Medlemmer[1], ang. Forslag til Foranstaltninger paa Island. Khavn 16. Juni 1808[2]. — Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Departem.) Registrant IV, 56b—57 (1808, Nr. 252). Colleg. Tid. 1808, S. 427. 1808. 16. Juni.

Frederik den Sjette &c. V. S. B. Justitiarius i Islands Landsoverret, Os elskelig Justitsraad Stephensen, har til Os indgivet hoslagte Skrivelse, hvori han fremsætter adskillige Forslage[3], sigtende til at formindske og saavidt muligt afhjelpe den Mangel paa flere af Livets Fornödenheder, som det befrygtes at Vort Land Island vil være udsat for, efterdi Tilförselen af Kornvarer og andre Levnetsmidler til dette Land er under Krigen forbunden med megen Vanskelighed. Da Vi finde, at de af Justitsraad Stephensen deels i ovenmeldte Hensigt og deels i Forbindelse med denne Gjenstand proponerede Foranstaltninger i flere Henseender fortjener Opmærksomhed, saa er hermed Vores allern. Villie og Befaling, at I sammentræde i en Commission for at tage foranförte Forslag under Overveielse, og derefter at afgive eders allerund. Betænkning om dets enkelte Punkter, som igjennem Vort Danske Cancellie derefter bliver at forelægge Os; tillige ville Vi, saafremt I for at erhverve enkelte specielle Oplysninger maatte ansee det fornödent at conferere med Nogen, der er bekjendt med det Locale i Island, have eder bemyndigede til at tilkalde den eller de, af hvem I formene at de i saa Henseende attraaende Oplysninger bedst kunne erholdes. Iövrigt

[1]) Commissionens Medlemmer vare: Kammerherre og Cancellie-Deputeret Bülow, Etatsraad og Rentekammer-Deputeret Fridsch, Justitsraad og Committeret i Rentekammeret Jensen og Justitsraad Lassen af Cancelliet.

[2]) kgl. Resol. 21. Juli 1808.

[3]) *see* Resol. 21. Juli (Reskr. 14. Juni 1808) og de i Anmærkning dertil föiede Forslagspunkter.

1808. paatvivle Vi ikke, at I ville lade det være eder magt-
16. Juni. paaliggende det snareste muligt at indkomme med eders allerund. Betænkning, da det ville være nödvendigt at benytte den först afgaaende Leilighed til Island, for dertil at oversende de Befalinger, som i ovenmeldte Henseende ansees fornödne. — Derefter I eder &c. Khavn den 16. Junii 1808.

18. Juni. **Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Vester-Amtet, Stephan Stephensen, ang. at Provster kunne være Forligelses-Commissairer. Khavn den 18. Juni 1808.** — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1808, Nr. 925—926.

P. M. I Anledning af Hr. Amtmands Skrivelse, dat. 26. Febr. d. A., hvori De henstiller til dette Collegium, om de Herredsprovster, der i det Dem anbetroede Amt ere ansatte til Forligelses-Commissairer, kunne fremdeles vedblive at forestaae denne Post, endskjöndt de i geistlige Sager ere ordentlige Dommere: skulde Cancelliet herved tjenstlig melde, at der Intet haves imod, at bemeldte Provster vedblive at fungere som Forligelses-Commissairer. — Det kgl. Danske Cancellie den 18. Junii 1808.

18. Juni. **Kongelig Resolution ang. Stipendium for en Studiosus chirurgiæ fra Island. Khavn 18. Juni 1808.** — I Universitets-Directionens Forestilling 13. Juni bemærkes, at ved Reskr. 8. April 1768 var det bestemt, at Islændere, som komme til Khavn for at studere Chirurgie, skulde i 3 Aar nyde Communitets- og Regents-Stipendium, „dog at de offentligen deponere", og ved Fundatsen for Communitetet 25. Juni 1777 § 21 bestemtes, at samtlige Studerende fra Island skulde efter overstaaet förste Examen være berettigede til at nyde Beneficium paa Communitetet og Værelser paa Regentsen. Kgl. Resol. 14. Januar 1803 bestemte nöiere en Understöttelse til dem, der studerede Chirurgie i den Hensigt at nedsætte sig i Island. Ifölge denne Resolution erholdt

Oddur Hjaltelin 1803 og Eyjolfur Gudmundsen 1804, den Sidste dog uden at have offentlig deponeret, Understöttelse af Universitetet og af Fondet ad usus publicos, hvilken Understöttelse den 19. Septbr. 1806 blev forlænget paa 2 Aar med et aarligt Tillæg af 50 Rd. for hver. Om den tredie Plads sögte nu Sigurður Guðmundsson, som ifölge Biskop Vidalins Attest havde nydt privat Underviisning, men ikke deponeret ved Universitetet, og anbefales af Directionen. — Universitets-Directionens Forestillinger for Aar 1808, Nr. 139. 1808. 18. Juni.

Vi bifalde allern., at Islænderen Stud. chir. Sigurd Gudmundsen, uagtet han ikke har underkastet sig Examen artium, maa i 3 Aar nyde en Plads paa Regentsen og 8 Mk. ugentligen af Communitetet, imod at han ved hvert Halvaars Slutning med Attester fra sine Lærere godtgjör, at han med Flid og Held fortsætter de chirurgiske Studier, samt forpligter sig til efter disses Fuldendelse at vende tilbage til Island. — Kjöbenhavn den 18. Junii 1808[1].

Kongeligt aabent Brev ang. **Dannebrog-Ordenens Udvidelse.** Khavn den 28. Juni 1808. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 5. April 1809 og Rubrum (paa Islandsk) trykt i Landsoverrettens Publicanda Nr. 4, S. 20. Canc. 2. Depart. Registr. IX, 205 (1808, Nr. 692ᵃ). Original-Aftryk hos Schultz, 8 Sider i Folio. Qvart-Forr. (Frederik den Sjettes) for 1808, S. 110—114; Schou XV, 78—83. Coll. Tid. 1808, S. 545—552; jcvnf. S. 475. 28. Juni.

Forordning for Danmark og Norge, ang. **fjendtlige Skibes Indstranding,** m. v. Khavn den 5. Juli 1808. — Denne „Forordning for Danmark og Norge, angaaende hvorledes bör forholdes ved fjendtlige Skibes Indstranding, samt med Bjergningen af de Skibe, som forlades eller landsættes for at undgaae fjendtlig Overmagt", 5. Juli.

[1]) Communication til det theologiske Facultet i Universitets-Directionens Skrivelse til Facultetet 27. Juni 1808. Univ. Dir. Brevb. 1808, Nr. 385.

1808. 5. Juli. er publiceret i Landsoverretten i Island den 4. Septbr. 1809 og dens Rubrum (paa Islandsk) trykt i Rettens Publicanda Nr. 5, S. 47—48. — Canc. 2. Departem. Registr. IX, 212 (1808, Nr. 715b). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1808, S. 98—103; Schou XV, 84—89. Colleg. Tid. for 1808, S. 514—518, 537—541.

12. Juli. **Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Stiftsövrigheden over Island, ang. Forslag til Forandring af Oeconomien ved Skolen. Khavn den 12. Juli 1808.** — Univ. Dir. Brevb. 1808, Nr. 441.

Af den til at undersöge et til Islands Tarv indkommet Forslag allern. anordnede Commission er Directionen bleven anmodet om sin Betænkning angaaende en Punkt i bemeldte Forslag, ved hvilken det tilraades, at hæve den paa Bessestad for den lærde Skoles Disciple sammesteds indrettede Oeconomie, og istedet derfor at give dem Kostpenge m. v. — Efter at have taget under Overveielse de af Forslagets Forfatter, Hr. Justitsraad Stephensen, anförte Grunde, hvilke af vedlagte fuldstændige Udtog behageligen ville erfares, har man, formedelst Forandringens Omfang og vigtige Fölger, ikke under nærværende Omstændigheder turdet indlade sig heri, men man indskrænker sig til at underrette Stiftsövrigheden om det gjorte Forslag, at udbede sig dens Betænkning over samme, og iövrigt til dens egen behagelige Skjönnende og Foranstaltning at overlade, om og hvorvidt den maatte finde, at deraf, i Forbindelse med de Indretninger, som allerede ifölge den ved Directionens Skrivelse af 13. Oktbr. f. A. i Almindelighed givne Bemyndigelse maatte være trufne, Brug imidlertid kunde gjöres til Skole-Oeconomiens og Disciplenes Fordeel. At Saadant herfra er Stiftsövrigheden tilskrevet, derom er fornævnte Commission givet Underretning. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 12. Julii 1808.

Plakat ang. Sæde og Underskrift i Commissioner. Khavn den 15. Juli 1808. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 7. August 1809 og Rubrum (paa Islandsk) trykt i Landsoverrettens Publicanda Nr. 5, S. 48. — Cancell. 2. Departem. Registr. IX, 226 (1808, Nr. 765). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1808 (Frederik den Sjettes), S. 106—107; Schou XV, 92. Coll. Tid. for 1808, S. 507—508. 1808. 15. Juli.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V. Ligesom det ved Plak. af 14. Juni 1771 er bestemt, hvorledes Lemmerne i dömmende Commissioner skulle tage Sæde, saaledes ville Vi endvidere herved foreskrive fölgende nærmere Bestemmelse i Henseende til Sæde og Underskrift i Commissioner i Almindelighed:

1) I alle Commissioner, uden Undtagelse, skulle Medlemmerne, naar de engang have taget Sæde og Underskrift i bestemt Orden, fremdeles vedbeholde samme, uden at nogen indbyrdes Omflytning skal finde Sted i Anledning af den höiere Rang, som maatte forundes eet eller flere Medlemmer, medens Commissionen vedvarer. — 2) Naar et vist Medlem i en temporair Commission engang ifölge sin Rang har taget Forsædet, da beholder han det stedse uden Hensyn til de övrige Medcommissariers Rang. — 3) Naar en Commission anordnes, uden at derved gives nogen Bestemmelse i Henseende til Medlemmernes Sæde og Underskrift, ordnes samme efter deres dahavende indbyrdes Rang. — 4) Naar et nyt Medlem tilforordnes en allerede bestaaende Commission, skal saadant Medlem, saafremt Commissionen er blot temporair, tage Sæde og Underskrift efter sin Rang; er Commissionen derimod vedvarende, tager det nye tiltrædende Medlem Sæde og Underskrift efter alle de ældre Medlemmer, uden Hensyn paa Rangen. — 5) I de vedvarende Commissioner, hvori visse af Vore Embedsmænd paa Embedsvegne have Sæde, skulle disse altid beholde Sæde og Underskrift i den Orden, som det oprindelige Commissorium har fastsat,

1808. med Hensyn til det Embede, de beklæde, og uden at
15. Juli. deres personlige Rang derved kommer i Betragtning. — Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. Givet i Vor kongel. Residents-Stad Kjöbenhavn den 15. Julii 1808.

15. Juli. **Kongelig Resolution ang. Tilskud til Islands Forsyning.** Khavn den 15. Juli 1808. — Den under 16. Juni nedsatte Commission, til at undersöge M. Stephensens Forslag angaaende Islands Tarv, havde meldet til Rentekammeret, at den ansaae nödvendigt at Naturalprodukter indkjöbtes der i Landet til de Fattige, og at Pengebidrag ydedes af det Offentlige til Hjelp for Fattigvæsenet. Den foreslog derfor, at Kammeret vilde foranledige et Tilskud til Landet af 2—3000 Rd., og ifald denne Sum ikke blev tilstrækkelig, det Manglende da kunde udredes af Collectpengene, dog at disse Penge kun anvendtes i den yderste Nöd. — Kammeret fandt Forslaget af Vigtighed, men da Collectens Renter ifölge Resol. 28. Mai 1800 og 25. Febr. 1803 anvendtes til Islands Opmaaling, mente det, at Tilskudet maatte udredes af Finantskassen. Finantscollegiet havde Intet derimod, hvis der ikke under nærværende Omstændigheder maatte findes Anledning til at standse Opmaalingen i Island og „altsaa Collectpengene, hvoraf tilforn ere blevne udredede Understötninger til at afhjelpe Indbyggernes Trang i Island, kunde anvendes efter deres förste Bestemmelse". Standsning af Opmaalingen fandt derimod Rentekammeret utilraadelig, og anbefaler Udredelsen af den nævnte Sum som extraordinairt Tilskud af Finantskassen, hvortil det mener at have saa meget större Föie, „som det i Grunden kan ansees som en Besparelse for bemeldte Kasse, at Omkostningerne paa berörte Opmaaling udredes af Collectpengene, og Island iövrigt, under indtræffende ulykkelige Tilfælde, synes, lige med Norge og andre D. Maj^ts Lande, at have Adgang til Understötning af den kgl. Kasse". (Forest. 5. Juli). — Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 89, Nr. 54.

Vi bifalde allern., at 2 til 3000 Rd. udredes af Vor Kasse som Tilskud til Indkjöb af Naturalprodukter, for at uddeles blandt de Trængende i Vort Land Island, saa og at en lige Sum endvidere maa anvendes til samme Öiemed, saafremt Nödvendigheden skulde ud-

fordre det; dog alt under den Forudsætning, at man ei har til Hensigt at oversende contante Penge til Island, hvilket i ingen Henseende kan være tilraadeligt. Kjöbenhavn den 15. Julii 1808. 1808. 15. Juli.

Kongelig Resolution ang. Kjöb af Eskefjords Kjöbstads Grund. Khavn den 15. Juli 1808. — 15. Juli.
I Rentekammerets Forestilling 5. Juli bemærkes, at i Aaret 1802 havde daværende Silke- og Klædekræmmer i Khavn Kjartan Isfjord andraget, at han agtede at etablere Handel i Eskefjord, og anholdt om at maatte etablere og opföre Bygninger hvor han vilde. I Medhold af Forordn. 17. Novbr. 1786 beordrede Kammeret Sysselmanden „at udvise Isfjord fornöden og bekvem Byggeplads paa den til Eskefjord Kjöbsted udseete Grund", og denne Plads, stor 13050 Qvadratalen, blev udviist paa Lambeyri. Da Isfjord begyndte at bygge, nedlagde Kyhns Handelsbetjent Protest, under Paaskud, at hans Principal vilde selv benytte Pladsen. Isfjord henvendte sig til Kammeret, og dette forlangte Erklæring af Kyhn, hvori han anmodedes om enten at frafalde Protesten eller at overlade hele Lambeyri. Han erklærede sig uvillig til begge Dele og sagsögte Isfjord til at fravige og ryddeliggjöre Pladsen. Ved Domme af 6. Oktbr. 1803 og 29. Mai 1805 blev Isfjord frikjendt for hans Tiltale, og Processens Omkostninger for begge Retter hævede. Kyhn appellerede til Höiesteret, men da han imidlertid for forskjellige Forbrydelser var sat under Justitiens Tiltale og hans Bo sat under Curatel, forligtes Boets Administratorer, efter Isfjords Beretning under 17. April 1806, hvorved Stævningen til Höiesteret frafaldtes, mod at Isfjord betalte Grundleie af Pladsen efter nærmere Taxation. Isfjord havde tillige paastaaet Procesomkostningerne, men forgjæves, og anholdt derfor om Godtgjörelse af Finantskassen, ialt 372 Rd. 13 Sk., hvori 100 Rd. til Advokat Bilsted, som skulde have fört Sagen ved Höiesteret. Kammeret antog, at han havde Grund til at forlange Godtgjörelsen, paa Grund af de „Colonisterne i de islandske Kjöbstæder" ved den 4. og 5. § af Forordn. 17. Novbr. 1786 tilsagte Begunstigelser, og i Henhold til Resol. 11. Juli 1806, uagtet han rettere burde have overladt Sagen til det Offentlige. — Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 89, Nr. 55.

Vi tillade allern., at Kjöbmand Kjartan Isfjord af

1808. 15. Juli. Vort Rentekammers Extrafond maa godtgjöres 372 Rd. 13 Sk. for havte Omkostninger paa den Proces, han har maattet före mod forrige Grosserer Kyhn, i Anledning af den ham overladte Deel af Eskefjords Kjöbstædgrund. — Kjöbenhavn den 15. Julii 1808.

16. Juli. **Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Stiftsövrigheden over Island, ang. Jon Therkelsens Legat til Latinskolen i Island.** Khavn den 16. Juli 1808. — Univ. Direct. Brevb. 1808, Nr. 453; jevnf. „Æfisaga Jóns Jónssonar Therkelsen, philologiæ græcæ et latinæ studiosi. samin af Biskupi Steingrími Jónssyni". Khöfn 1825. 8vo. S. 27—29. (Dansk som Skoleprogram ved Overlærer Hansen i Ribe). Therkelsens Böger og Manuskripter skulle, efter hans egen Angivelse, have bestaaet af omtrent 300 Nummere, foruden de latinske og græske Autores, som skulde kjöbes for de i den her anförte Skrivelse omhandlede Penge.

Directionen er nu af Professor Thorlacius bleven underrettet om, at det, som efter alle Omkostningers Fradragelse tilfalder den lærde Skole paa Island efter afdöde Stud. Therkelsens Disposition, belöber 40 Rd. 2 Mk. 13 Sk. — Det af Lector Steingrim Johnsen til dette Legats Anvendelse ved Stiftsövrighedens Skrivelse af 6. April 1807 indsendte Forslag finder man hensigtsmæssigt, og man vil drage Omsorg for, at de af ham foreslaaede Böger anskaffes, saavidt Summen dertil kan strække, og ved förste Leilighed til Island afsendes. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 16. Julii 1808.

16. Juli. **Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. Afgift af Hjardarholt Præstekald.** Khavn den 16. Juli 1808. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1808, Nr. 1131.

P. M. At det, paa Grund af de i Hr. Greves og

D. Höiærv.* Erklæring oplyste Omstændigheder, ikke kan bevilges Sognepræsten til Hjardarholt, Hr. Provst Arnesen, ifölge hans derom indgivne Ansögning, at fritages for den ham ved Collation for bemeldte Præstekald paalagte Afgift til en forhenværende Præst i Kaldet, Herr Thorlevsen, undlader man ikke herved at tilmelde Dem til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for bemeldte Hr. Arnesen. — Det kongel. Danske Cancellie den 16. Julii 1808. 1808. 16. Juli.

Cancellie-Circulaire til samtlige Stiftamtmænd og Amtmænd m. fl. i Danmark, Norge og Island, ang. Forbud mod fremmede Handelsskibes Udseiling. Khavn den 19. Juli 1808. — 19. Juli.
Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Departem.) Brevb. 1808, Nr. 1004.

P. M. Hans Maj^t. har behaget at tilkjendegive Cancelliet fölgende allerh. Resolution:

„Under nærværende Omstændigheder, da talrige fjendtlige Krydsere gjöre de Farvande usikkre, som omgive Vore Stater, da Fjenden har erklæret endeel af disse at være i Blokade-Tilstand, og da der desuden i egentlig Forstand ikke gives noget neutralt Flag, som erkjendes af de krigförende Hovedmagter, finde Vi det nödvendigt, saavel for at sikkre de allierede og venskabelige Magters uarmerede Skibe, som og for at forebygge, at Fjendens Magt ei skal forögçs ved Byttet af slige Skibe og deres Ladninger, allern. og indtil videre at anordne og befale, at intet fremmed Handelsskib, under hvilketsomhelst Flag det end föres, maa afseile fra nogen Havn, Udhavn, Rhed, Fjord eller Havbugt under Vort Herredömme, med mindre Vi dertil have meddeelt Vor allern. specielle Tilladelse". — Denne allerh. Befaling skulde Cancelliet herved tjenstligst meddele (Tit.) til behagelig Efterretning og videre Foranstaltning, og maa dette Collegium iövrigt bemærke, at det er

1808. 19. Juli. Hans Majts Villie, at hverken denne eller nogen anden saadan Instruction, som i nogen Henseende vedkommer Forholdet mod fremmede Stater, maa trykkes eller gives nogen uhensigtsmæssig Offentlighed. — Det kgl. Danske Cancellie den 19. Julii 1808.

21. Juli. **Kongelig Resolution ang. nogle Foranstaltninger vedkommende Islands Tarv. Khavn den 21. Juli 1808[1].** — I Cancelliets Forestilling 14. Juli forelægges de af den under 16. Juni nedsatte Commission indgivne Forslag, grundede paa den af Justitiarius Magnús Stephensen til Kongen indsendte Forestilling[2]. De i denne Forestilling indeholdte Forslagspunkter inddeles af Cancelliet i 4 Classer: *A*) de som Commissionen mener at kunne, med nogle yderligere Tillæg og Modificationer, bringes til Udförelse, nemlig Punkterne 4—12, hvorom indstilles: *a*) at der af den kongelige Kasse maatte tilstaaes det islandske Tugthuus et Forskud af 3 til 4000 Rd., imod at dette Forskud igjen refunderes af de Indtægtskilder, som denne Stiftelse har, eller som nærmere allern. maatte blive den bevilgede; — *b*) at Almuen af Övrigheden maatte opmuntres til at lægge Vind paa Laxe-, Forelle- og Sælhundefangst, samt til at indsamle og benytte Söl, og andre spiselige Tang-Arter, islandsk Mos og Muslinger til Föde, og at Fuglefangt med Snarer, især af de mange Ryper som findes i Landet, maatte ved Opmuntring fra Övrigheden söges fremmet; — *c*) at den af Justitsraad Stephensen forfattede Afhandling, som indeholder Anviisning om flere af disse Födemidlers Indsamling, Tilberedning og Nytte m. m., maatte uden Betaling uddeles blandt Almuen; — *d*) at det maatte paalægges vedkommende Overövrigheder i Island at udstæde en almindelig Bekjendtgjörelse til den islandske Almue, og deri efter Kongens allern. Befaling at foreholde denne, hvorledes den hidtil, idelige Opmuntringer og Formaninger uagtet, har efterladt at benytte de Gaver Naturen tilbyder den, og hvor nödvendigt det er, især i nærværende Tid, da Moderlandet er indviklet i Krig, at Almuen lader det være sig magtpaaliggende med Flid og

---

[1]) jevnf. Rentek. Skriv. 30. Juli 1808.

[2]) Forslagspunkterne i denne Forestilling ere anförte ovenfor, under Reskr. 14. Juni 1808, S. 178—180 Anmærkn. 2.

Vindskibelighed at erhverve sig de Midler, hvorved den kan finde sin Underholdning, og reddes fra den Fare som truer den; — e) at vedkommende Qverövrigheder i Island deels i Almindelighed maatte opmuntre Almuen til Hestekjöds Brug under nuværende Omstændigheder, og deels foranstalte samme indfört saavel ved Fattigvæsenet i Repperne som ved Tugthuset til de deri værende Forbryderes Underholdning, samt ved betimelige Indkjöb sörge for Anskaffelsen af denne Artikel, foranstalte det ligesom Oxe- og Faarekjöd vindtörret paa den i Færöerne brugelige Maade, og paasee at en reenlig og oeconomisk Behandlingsmaade derved anvendes; — f) at det maatte paalægges Directionen for det islandske Tugthuus, at lade Sildegarn forarbeide i Tugthuset ved dets Lemmer efter de af disse Garn, som blive oversendte af det kgl. Rentekammer til Model, samt at Directionen for denne Stiftelse maatte paalægges at underrette Almuen om, at deslige Garn kunne mod Betaling erholdes sammesteds, og at de paa Begjæring ligeledes der forevises Enhver, som selv vilde forarbeide dem; — g) at det, for at forebygge mulig Misforstaaelse i Anledning af den almindelige Opmuntring af Fuglefangst, tillige indskjærpes Almuen, at Æderfuglen ikke deri er indbegreben, men at de, som nogensteds dræbe eller fange denne nyttige Fugl, hvis Fredning er befalet ved For. af 13. Junii 1787, kunne vente at blive ansete med den Straf, som herfor i bemeldte Forordning er fastsat; — h) at derimod det af Justitsraad Stephensen fremsatte Forslag, at Præmier skulle udsættes for Laxe-, Forelle- og Sælhundefangst m. m., samt at Almuen af Politiet skulde tvinges til at indsamle islandsk Mos, maa, som uhensigtsmæssigt og tildeels utilraadeligt, ikke bringes i Udförelse. — Under B) henföres de Punkter, i Henseende til hvilke Commissionen har fundet fornödent at foreslaae enkelte betydelige Forandringer; disse vare det 1. og 14. Punkt i de indsendte Forslag, og yttrer Cancelliet i den Anledning, at hvis en Sum kunde anvendes til at hjelpe Islands Trængende, burde dertil bestemmes ikke mindre end 5 à 6000 Rd., og at de arbeidsföre Fattige ikke bör understöttes som Almisselemmer, men anvises et eller andet Arbeide, og ikke betales i Penge, men i Natural-Producter, indkjöbte for Fattigvæsenets Regning. I Henhold hertil indstilles: a) at alle Uformuende, der for nærværende Tid findes bosatte som Strandsiddere, ikke maatte hjemvises til Forsörgelse i deres Födselsrep paa den af Stephensen foreslaaede Maade, men at Övrigheden derimod efter Mulighed

1808. 21. Juli.

1808. maatte sörge for deres Understöttelse i Forhold til deres Trang,
21. Juli. paa de Steder hvor de nu ere bosatte; — *b*) at der til den Ende allern. maatte vorde skjænket Landet en Pengesum af 5 à 6000 Rd., hvorfor Övrigheden betimelig burde foranstalte indkjöbt passende Qvantiteter af Landets Natural-Produkter, som maatte betroes bekjendte redelige og vederhæftige Mænd til Opbevaring, og som derefter maatte foranstaltes uddeelte til de Fattige, dog saaledes, at de af dem, som ere arbeidsföre, anvises et eller andet offentligt Arbeide, saasom Veiforbedringer, Indsamling og Forarbeidning af visse Artikler, m. v., og at dem efter deres Trang tillægges Betaling herfor i Natural-Produkter; — *c*) at det maatte paalægges vedkommende Overövrigheder, omhyggeligen at undgaae at give Almuen nogen Kundskab om den Gave, som allern. maatte blive skjænket Landets Fattige, eller om Anvendelsen af denne; — *d*) at den nærmere Distribution og Anvendelse af forbemeldte Gave maatte overdrages Stiftamtmanden, og ham derhos paalægges at foranstalte Distributionen paa Landets trende Amter, ikke i Forhold til disses Störrelse eller Folkemængde, men efter deres Trang, saaledes at de Distrikter, der især ere besværede med Fattige, saavidt mueligt lettes denne Byrde, ved at gives en forholdsmæssig större Understöttelse af den til saadant Öiemed bestemte Sum; — *e*) at Ingen for Fremtiden maatte tillades at nedsætte sig som Strandsidder, med mindre han bevüsliggjorde, at han, tillige med det Huus han vilde leie eller tilkjöbe sig, kunde komme i Besiddelse af saa meget Jord, at han derpaa kunde föde 1 Ko eller 6 Faar, samt af et Stykke Haugejord, men at det dog maatte overlades til Övrigheden i enkelte Tilfælde at bevilge Undtagelse fra dette almindelige Forbud, naar enten Fiskeriets Drift maatte udkræve det paa Steder, hvor det i Almindelighed udfalder saa rigt, at Strandsidderen ene deraf kan ernære sig, eller naar der maatte gives Leilighed for ham til paa anden Maade at erhverve sit Udkomme; — *f*) at det ikke maatte ansees som nogen nödvendig Betingelse, at der ved det Huus, hvori en Strandsidder vilde nedsætte sig, skulde være frit Törveskjær; — *g*) at en mere ordentlig og hensigtsmæssig Bestyrelse af Politie- og Fattigvæsenet i Island maatte söges tilveiebragt ved at forbedre Repstyrernes Kaar, og tillægge dem den Myndighed og Anseelse som deres Embede udkræver, og at det i sidstnævnte Henseende maatte betydes Almuen, at det er Deres Majestæts alvorlige Villie, at den med Agtelse skal modtage Repstyrerens

Advarseler, med Lydighed efterkomme det, som han i Lovens navn og efter Övrighedens Befaling anordner, samt med Beredvillighed være ham behjælpelig i Alt, hvad der hörer til at fremme god Orden og Politie; — *h*) at der til denne Bestilling maatte vælges de dueligste og retsindigste Mænd blandt Almuen, under 60 Aars Alder, og at deres Antal ikke maatte overstige 2 i hvert Rep, men i de Distrikter, hvis Beboere ikke udgjöre over 400 Mennesker, ikkun 1 beskikkes; — *i*) at det maatte overlades til vedkommende Amtmand at bestemme Repstyrernes særdeles Pligter ved en dem i Overeensstemmelse med Lovgivningen meddelende Instrux, saaledes som han efter ethvert Steds særegne Omstændigheder anseer det fornödent; — *k*) at den af Justitsraad Stephensen proponerede Maade, paa hvilken Repstyrerne skulde belönnes for deres Arbeide, nemlig ved en Afgift af visse Creaturer m. v. [1], maatte, som upassende og trykkende, ikke paabydes, men at Repstyrerne derimod maatte tilstaaes Skattefrihed og Fritagelse for at deeltage i Fattiges Underholdning, og Sysselmændene af den kongelige Kasse tillægges Godtgjörelse for det Tab i deres Indkomster, som Repstyrernes Skattefrihed vilde forvolde dem; —

1808. 21. Juli.

[1]) St[s]. Forslag gik ud paa: at Repstyrerne bör ei alene selv være bestandig frie for Skatter, og for at underholde Reppens Fattige, men og nyde til Lön 4 Sk. for enhver Hest eller Ko, som findes i Reppen; 2 Sk. for hver Hoppe over 3 Aar, og Qvie som kun har engang kalvet, 1 Sk. for hver 2 Aars og ældre Bede, samt for hvert Malkefaar, 2 Sk. for hver 2 Aars og ældre Stud, 1 Sk. for hver gold Gimmer eller Bede eet Aar gammel, men for yngre Fæ intet, 4 Sk. for hvert Tomandefar, 8 Sk. for hvert Fire-til Sexmandefar, 12 Sk. for hver Ottæring, 1 Mk. for hver Tiæring, som tre Gange om Aaret er brugt til Fiskerie, og 2 Sk. for hvert Torskegarn. Dette at udredes hvor Creaturerne holdes den störste Deel af Aaret, og hvor Baadene med tilhörende Garn, eller uden disse, holdes længst ved Stranden, enten til Fiskerie eller opsatte efter Værtiden, hvor deres Eier er fraværende. Den som har disse Ting i Værgemaal udsvarer Afgiften, naar Eieren er fraværende, med mindre han er Leier, da Afgiften efter Aeeord kan falde ham til Last. Den bör udredes af Alle, uden Forskjel af Stand, Kjön eller Forfatning.

1808. 21. Juli. *l*) at de af Repstyrerne, som önske det, maatte af vedkommende Amtmand meddeles Tilladelse at bære til Udmærkelse den for dem foreslaaede Uniform, bestaaende af blaae Pantalons, gul Vest og blaa Tröie med en smal Sölvsnor paa Kanten af Kraven og Opslagene. — Under *C*-Classen henföres de Forslag, hvis Udförelse Commissionen anseer utilraadelig eller uhensigtsmæssig; dertil hörte Forslagenes 2. Punkt om Gjenoprettelsen af Reykjanæs Saltværk, og 15. Punkt, om Forbud mod Udförsel af Födevare fra Island. — Under Classen *D* henföres endelig de af Stephensens Forslag, hvorom Commissionen ikke vil tilraade nogen bestemt Resolution, men overlade til Övrigheden, hvortil hörte Forslagenes 3., 13. og 17. Punkt. Med Hensyn til disse indstilles: *a*) at den af Stephensen proponerede Ophævelse af Oeconomien ved Bessastads latinske Skole for Tiden ikke maatte befales, men at det derimod, saaledes som af Directionen for Universitetet og de lærde Skoler vil blive foranstaltet, maatte overlades til Stiftsövrighedens Bedömmelse, hvorvidt den maatte finde, at der kunde gjöres noget Brug af det i saa Henseende fremsatte Forslag til Skole-Oeconomiens og Disciplenes Fordeel; — *b*) at i Tilfælde der ikke kunde tilveiebringes den til Sakramentets Uddelelse behövende Viin, denne i Kalken maatte blandes med Vand, men at det dog maatte overlades til Biskoppen i Island, ifald han fandt det fornödent at underrette Præsterne om Sagens Beskaffenhed, for at de, som i den Anledning maatte have Skrupler, kunde afholde sig fra Sakramentets Nydelse, samt at det ligeledes, i Tilfælde af at en total Viinmangel mod Formodning skulde indtræffe, maatte overlades til Landets Biskop, om han maatte ansee det gavnligt, i Hensyn til Indbyggernes Tænkemaade, at tillade og anbefale Brugen af et passende og analogt Surrogat; — *c*) at der for Tiden ikke maatte foreskrives ubetingede Forandringer i Henseende til de for Fiskeriet i Island fastsatte Bestemmelser, men at det derimod maatte overlades til Stiftamtmand Grev Trampe, efter derom betimelig at have underrettet Vedkommende, at föie de Foranstaltninger, som han efter de indtræffende Omstændigheder anseer tjenligst til Fiskeriets Drift, samt at det endvidere overlades til hans nærmere Bedömmelse, hvorvidt han maatte finde det tilraadeligt under Krigen at modificere eller ophæve de i Henseende til Garnbruget paa enkelte Steder fastsatte Indskrænkninger; — *d*) at Indholdet af de ved Justitsraad Stephensen proponerede nærmere Regler til Ordens Overhol-

delse under Fiskeriets Drift maatte meddeles Stiftamtmanden, og det overlades til hans nærmere Skjönnende og Foranstaltning, hvorvidt han maatte finde samme anvendelige eller ikke; — e) at den specielle Udförelse af flere af de til Islands Tarv proponerede Foranstaltninger maatte overdrages til Stiftamtmand Grev Trampe, som kunde overreise til Landet med det til Afgang fra Throndhjem med det förste bestemte Skib, og at han tillige maatte tillægges en saa udvidet Authoritet, at han i mödende Tilfælde kunde træffe de fornödne Modificationer, og selv vælge den mest passende Fremgangsmaade. — Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Departem.) Forestillinger 1808, Nr. 80.

1808. 21. Juli.

Denne allerund. Forestilling og sammes forskjellige Indstillingsposter, som ere grundede paa den vedlagte allerund. Betænkning fra den af Os allern. anordnede Commission, bifalde Vi allern., og ville, at samtlige deri foreslaaede Foranstaltninger snarest muligt skulle iværksættes. Hvad det allerund. indstillede Pengebidrag til Understöttelse for trængende Strandsiddere angaaer, saa have Vi allerede desangaaende tilkjendegivet Vort Rentekammer Vor allerhöieste Villie[1]. — I Henseende til Anvendelsen af denne Understöttelse finde Vi at det bör paalægges Stiftamtmanden i Særdeleshed at bruge samme som et Opmuntringsmiddel for Fangster og Indsamlinger af de Dyr og Planter, som kunne tjene til Födemidler efter Stephensens Opgivende, hvorved flere Hensigter paa engang opnaaes. Endskjöndt Vi, efter de af Commissionen anförte Grunde, ikke ville give noget almindeligt Forbud paa Udförselen af Födevarer, saa ville Vi dog, at det paa ny alvorligen skal indskjærpes samtlige Övrighedspersoner i Vort Land Island, nöie at paasee, at Udförselen paa ingen Maade og under intet Foregivende finder Sted til Engelland eller Sverrig. — Den Viin[2], som er nödvendig til Sakramentets Administration, kunde opsendes med det Skib,

[1]) kgl. Resol. 15. Juli 1808.

[2]) Canc. Skriv. 26. Juli 1808.

1808. 21. Juli. som nu med det Förste afgaaer herfra, med hvilket det tillige gjöres Stiftamtmand Grev Trampe til Pligt, at begive sig til hans Post, som under nærværende Omstændigheder mere end nogensinde fordrer hans Nærværelse. Kjöbenhavn den 21. Juli 1808[1].

25. Juli. **Reskript til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, samt Landsoverretten sammesteds, ang. Criminalvæsenet paa Island. Khavn den 25. Juli 1808.** — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 5. April 1809, og Rubr. (paa Islandsk) trykt i Landsoverrettens Publicanda Nr. 4, S. 20. Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Registr. IV, 65ᵇ—68 (1808, Nr. 280). Fogtm. VII. 1, 131—136; Coll. Tid. 1808, 626—632. — Islandsk: „Kóngsbréf viðvíkjandi sakamála meðferð framvegis á Íslandi", trykt i Landsoverrettens Publicanda Nr. 4, S. 29—36.

Frederik den Sjette &c V. S. B. Os er allerund. bleven foredraget, hvorledes de nuværende Tidsomstændigheder udkræve Forandringer, saavel i Forfölgelsen af Delinquentsager paa Vort Land Island, som i enkelte Straffe og disses Fuldbyrdelse sammesteds, især under en der i Landet formedelst Skibsfartens Standsning muligen indtræffende Mangel. Efter at have taget under Overveielse de Forslage, som ere fremsatte til Iværksættelsen af ovennævnte Forandringer, paa en efter dette Vort Lands nærværende Stilling lempet Maade og til mueligste Lettelse for Indvaanerne og det Offentlige, finde Vi Os foranlediget til, deels at fastsætte nogle Foranstaltninger som provisoriske, deels at anordne enkelte som vedvarende. — Vores allernaad. Villie og Befaling er derfor, at der, som ufravigelig

[1]) Resolutionen, tillige med Commissionens Betænkning samt Gjenpart af Cancelliets Forestilling, er meddeelt Rentekammeret ved Cancellie-Skrivelse 26. Juli 1808. (Canc. 3. Depart. — Norske Justits-Depart. — Brevb. 1808, Nr. 1007).

Regel for bemeldte Vort Land Island under nuværende Conjuncturer og indtil anderledes vorder anordnet, skal være fastsat fölgende: 1808. 25. Juli.

1) Ingen skal arresteres, undtagen i Drabs-Sager, förend et præliminair Forhör i Overeensstemmelse med Forordningen af 3. Juni 1796 er optaget, som lader med Grund Underdommerne formode, at den Sigtede efter Lovgivningen bliver straffet med Slaverie paa Livstid eller höiere Straf. — Den Tiltalte, som saaledes ikke arresteres, skal under Sagens Behandling af paalidelige Mænd, som Dommeren dertil udnævner, paaagtes og alvorligen tilholdes at forblive hjemme i Sognet, men befindes han förend Sagens Uddrag at have overtraadt saadan Paamindelse, da hæftes han. Den Sigtede[1] beholder, saalænge hans Person er fri, ogsaa fri Raadighed over sit Gods, og ubehindret forestaaer sit Huus, samt sörger for sin Familie. — 2) Arresteres derimod den Skyldige for en qvalificeret eller grovere Art af Forbrydelse, skal hans Bo og Eiendomme alene specificeres og sequestreres, med mindre han kan stille Borgen for Sagens Omkostninger; dog modtages ei saadan Caution naar Sagen drager Boeslods eller Hovedlods Forbrydelse efter sig. — 3) Ligesom Arrestantér i Norge bevogtes hos Lensmanden, saaledes skal de i Island bevogtes hos den Repstyrer i Reppen eller Districtet, som Sysselmanden dertil finder bedst skikket, med Assistence af Reppens Bönder efter lovlig Omgang og Fangernes Tal, og eftersom Sysselmanden billigt eragter. De hertil medgaaende Underholdnings-Omkostninger skal forskydes af Sysselets Sagefaldskasse, eller ved Repartition paa Böigden. Er Repstyreren villig til selv at paatage sig Arrestantens Bevogtning, skal han herfor nyde i Godtgjörelse 1 Rd. ugentlig for hver Fange, som, efter at Dom er falden, udredes af den Skyldiges Boeslod, eller i manglende Fald ved Repartition paa Amtet,

[1]) Canc. Skriv. 28. April 1827.

1808. hvorved ogsaa Sysselets Sagefaldskasse og Reppen refun-
25. Juli. deres de derfra erholdte Forskudde; men dersom nogen offentlig Sags Omkostninger skulde overstige 200 Rd., da udredes disse ved Repartition paa hele Landet, ⅓ af hvert Amt. — 4) I ethvert Syssel skal en Sagefaldskasse oprettes, hvilken tilflyder det af Sysselmændene hidtil oppebaarne Sagefald, bestaaende for det meste i Böder for delicta carnis, imod at den herfor erlagte aarlige Forpagtnings-Afgift til Vor Kasse ophörer. Denne Sagefaldskasse skal staae under Sysselmandens Værge, som indkræver Böderne og derfor aflægger Regnskab til Amtmandens Eftersyn og Decision. Sidstnævnte kan og efter Omstændighederne fordre Caution af Sysselmanden, og til Veiledning ved Revisionen tilstilles ham aarlig de sædvanlige Lister fra Provsterne over forfaldne Böder for Leiermaal og Hoer, og naar den Vedkommende ikke har kunnet udrede de idömte Böder formedelst Uformuenhed, tilsendes Amtmanden ligeledes en Udskrift af Justits-Protokollen, angaaende den i saadanne Tilfælde tilkjendte Straf, hvorefter det Manglende föres til Udgift. — 5) Retten skal i alle Dele pleies med den i For. af 3. Juni 1796 befalede Hurtighed og Nöiagtighed, dog saaledes, at Hjemthingsdomme strax kan exequeres med Amtmandens Minde, dersom de ikke lyde paa Fæstnings- eller Tugthus-Arbeide for Livstid, eller höiere Straf, og Delinquenten ikke appellerer. Er derimod det Modsatte Tilfældet, skal Sysselmanden foranstalte Indstævningen til Landsoverretten paa samme Maade, som ved Forordningen af 31. Maji 1805 er fastsat om Fogderne i Norge. Efter at Hjemthingsdom er falden, og naar den Tiltalte ikke appellerer, skal denne uopholdelig transporteres til Tugthuset fra Repstyrer til Repstyrer paa den i Reskr. [*rett.* Canc. Skriv.] af 10. Maji 1788 befalede Maade, og en verificeret Gjenpart af Domsslutningen medfölge. — De til Expresser med Sagens Akter udfordrende Omkostninger reparteres paa Amtet blandt Delinquent-Omkostninger, men Fangernes Flyt-

ning forrettes gratis af Böigdernes Almue, efter Sysselmændenes Ordre. — 6) Den ved Fundats af 3. Marts 1784, V. Afdeling 4. § Tugthus-Directionen paa Vort Land Island tillagte dömmende Myndighed skal herefter aldeles være ophævet. Derimod skal Landets ordinaire Domstole substitueres samme, saaledes, at Reykevigs Byfogeds Jurisdiction, samt Landsoverretten, og under Krigen Over-Criminalretten i Tilfælde af Appel, blive de Instantser, hvor Tugthussagerne komme under Paakjendelse. — 7) For förste Gang begaaet simpelt Tyverie og Hælerie i Island skal indtil videre være fastsat Straf af 10 til 30 Slag med Riis, istedetfor den hidtil gjeldende Tugthus-Straf, dog iövrigt med de ved Reskript af 2. Maji 1776 fastsatte Iagttagelser, og efter at samme ved Dom er tilkjendt i Overeensstemmelse med de Grundsætninger, som indeholdes i Forordningen af 20. Febr. 1789 § 1. — Med samme Straf bliver at ansee de mindre Forseelser, især mod Politielovene, saasom Lösgjængerie, Betlerie og deslige, dog at Straffen i saa Fald modereres fra 10 til 20 Slag med Riis, efter Forseelsens större eller mindre Grad. — 8) Den ved Plak. af 24. Marts 1786 for Faaretyverie i Island bestemte Straf af Kagstrygning og Fæstnings- eller Tugthus-Arbeide paa Livstid, skal herefter være formildet derhen, at Straffen herfor fastsættes fra 2 til 5 Aars Tugthus-Arbeide, efter Forseelsens Beskaffenhed. — 9) Enhver offentlig forhaanende Straf, saavel som enhver voldsom Behandling, der har til Hensigt at tvinge den Tiltalte under Sagens Drift til Bekjendelse, skal, tillige med Fængsel paa Vand og Bröd herefter indtil videre aldeles være afskaffet, hvorimod de, som ei formaae at udrede idömte Böder eller Pengebidrag, skal aftjene samme ved saadant offentligt eller privat Arbeide, som de findes bekvemme til, efter Sysselmandens Anviisning, mod herfor at tillægges en af Amtmanden approberet billig Daglön, hvoraf den ene halve Deel gives dem til Underholdning, og den anden Halvdeel leveres ved-

1808 25. Juli.

1808. kommende Rettens Betjent, for at tildeles den eller de,
25. Juli. som tilkomme de idömte Böder, eller Bidrag. Iövrigt skal deslige Böders Aftjening udsættes til de Tider af Aaret, da Arbeiderne bekvemmelig kunne bruges. — 10) Straffen for Leiermaal i Island skal herefter bestemmes analog med de i saa Henseende for Vore övrige Lande gjeldende Anordninger, saaledes, at Bödernes Aftingning i alle Tilfælde maa finde Sted. — 11) Straffen for förste Gang begaaet Hoer skal fremdeles vedblive efter Storedommen og Reskripterne af 5. Maji 1779 og 15. Marts 1780, dog saaledes, at Böderne herfor fastsættes til 9 Rd., og desuden bödes 2 til 10 Rd., hvilke alle tilfalde Justitskassen, hvorimod den hidtil erlagte Kjendelse til Tugthuset skal bortfalde. — 12) Straffen for anden Gang begaaet Hoer fastsættes til dobbelte Böder, nemlig 18 Rd., og desuden bödes 2 til 10 Rd., hvilke Böder ligeledes tilfalde Justitskassen; hvorimod den hidtil for denne Forseelse gjeldende Straf, at miste Huden, skal bortfalde. — 13) For tredie Gang begaaet Hoer ville Vi allern. have Straffen bestemt til 2 Aars Arbeide i Tugthuset. — Endelig paalægge Vi (Tit.) med Hensyn til de Punkter af denne Vor allern. Befaling, hvorved fastsættes provisoriske Foranstaltninger, nemlig Nr. 1, 2, 3, 4, 5, 7 og 9, efter 1 à 2 Aars Forlöb fra sammes Iværksættelse allerund. at indberette, om og hvorvidt denne saaledes forandrede Tingenes Orden i det Hele har svaret til Öiemedet, og hvilke Fölger samme har haft. — Derefter du dig allerund. haver at rette, og det Fornödne i Overeensstemmelse hermed at foranstalte. Befalende &c. Kjöbenhavn den 25. Julii 1808[1].

[1]) Gjenpart af dette Reskript er communiceret Rentekammeret ved Cancellie-Skrivelse 9. August 1808 (Canc. 3. Depart. — Norske Justits-Depart. — Brevb. 1808, Nr. 1068—1069); samt Justitiarius i Landsoverretten i Island, Magnus Stephensen, ved Canc. Skriv. 13. Aug. 1808 (Brevb. sst. Nr. 1087—1088).

Reskript til Directionen for det islandske Tugthuus, ang. Forbedringer i Tugthusets Indretning. Khavn den 25. Juli 1808. — Publiceret den 5. April 1809, og Rubrum (paa Islandsk) trykt i Landsoverrettens Publicanda Nr. 4, S. 20. Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Registr. IV, 68ᵇ—69 (1808, Nr. 281). Fogtm. VII. 1, 136—138. Coll. Tid. 1808, S. 632—635. — Islandsk: „Kóngsbréf um ráðstafanir, sem nú álítast nauðsynlegar við Íslands tukthús, og þess þènanlegri innrèttíngu", trykt i Landsoverrettens Publicanda Nr. 4, S. 37—40. 1808. 25. Juli.

Frederik den Sjette &c. V. S. B. Da Tugthuset paa Vort Land Island, saaledes som samme hidindtil har været organiseret, ikke ansees at svare til sin Hensigt, og dette Straffested derhos under Krigen, foruden det Antal Lemmer, samme allerede er opfyldt med, uundgaaeligen vil komme til at imodtage alle grovere Forbrydere, som ved Overcriminalretten paa Vort Land Island enten dömmes til Fæstnings-Arbeide eller paa Livet; saa have Vi, saavel med Hensyn hertil, som i Betragtning af Tilförselens Vanskeligked under nuværende Conjunkturer, fundet fornödent, deels at befale saadanne Foranstaltninger strax iværksatte, hvorved Öieblikkets Krav afhjelpes, og derhos draget Omsorg for, hvorledes ovennævnte Stiftelse kunde gives èn forbedret og mere hensigtssvarende Indretning. — Til den Ende give Vi eder allern. tilkjende:

1) At ligesom Vi, ved Reskript af D. D. til Overövrighederne paa Vort Land Island, have befalet, at der, for förste Gang begaaet simpelt Tyverie og Hælerie, saavel som for de mindre Forbrydelser, især imod Politielovene, skal indtil videre, istedenfor den hidtil gjældende Tugthus-Straf, være substitueret Straf af Slag med Riis: saaledes ville Vi herved allern. have eder bemyndigede til, at löslade af Tugthuset de Lemmer, hvilke for förste Gang begaaet simpelt Tyverie eller andre ringere Forbrydelser der ere indsatte, uagtet den Tid, et saadant Tugthuslem skulde arbeide i samme,

1808. 25. Juli. ikke maatte være exspireret, dog at den Lösladende i Straffetiden haver viist kjendelig Forbedring i sin Opförsel. — 2) Den eder, ifölge Fundats af 3. Marts 1784, V. Afd. 4. §, tillagte dömmende Jurisdiction ville Vi allern. for Fremtiden have ophævet, hvorimod Landets ordinaire Domstole, i Overeensstemmelse med bemeldte Vort allern. Reskript af D. D., substitueres samme, saaledes at Reykevig Byfogeds Jurisdiction, samt Lands-Overretten, og under Krigen Overcriminalretten, i Tilfælde af Appel, blive de Instantser, hvor Tugthus-Sagerne herefter komme under Paakjendelse. — 3) For at det islandske Tugthuus kan gives en, efter Vort Önske, hensigtsmæssigere Indretning, bygget paa Grundsætninger, hvilke, saavidt det Lokale tillader det, svare til de, som ere fulgte ved andre Straffesteders Organisation i Vore Riger og Lande, befale Vi eder herved allern. at træffe saadanne passende Foranstaltninger, som mest stemme overeens med Forordningerne af 5. April 1793 og 4. August 1807, samt de allerhöieste Resolutioner af 18. Junii 1802 og 11. Maji 1804[1]. For at bestride Udgifterne til disse Indretningers Iværksættelse, ville Vi lade eder anvise en Sum af 3 à 4000 Rd., som forskydes af Vor Kasse. — Endelig paalægge Vi eder at indkomme med nærmere Beretning til Vort Danske Cancellie om de Foranstaltninger, som til Opnaaelsen af dette Öiemed maatte være föiede i Overeensstemmelse med denne Vor allern. Befaling, og hvorvidt de iværksatte Forandringer i det Hele have svaret til

[1]) Resol. 18. Juni 1802 ang. nogle paatænkte Forbedringer ved Straffe-Anstalterne i Danmark og Norge, see Colleg. Tid. 1802, S. 449—461; Fogtm. VI. 11, S. 619—620. — Resol. 11. Mai 1804 bestemmer, at Forbryderes Benaadninger kun bevilges under Vilkaar af ustraffeligt Forhold, men i modsat Fald Straffen igjen uden videre at staae dem aaben. Canc. 2. Depart. Forestill. 1804, S. 507—509.

Hensigten. Derefter I eder allerund. haver at rette, og det Fornödne at foranstalte. Befalende &c. Skrevet i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 25. Julii 1808[1]. 1808. 25. Juli.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, Geir Vidalin, ang. Foranstaltninger i Tilfælde af Viinmangel ved Kirkerne. Khavn den 26. Juli 1808. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1808, Nr. 1183. 26. Juli.

P. M. Efter Hans Majestæts Befaling vil af det kgl. Rentekammer om muligt blive foranstaltet, at den Viin, som i Kirkerne behöves til Sakramentets Uddelelse, og som under nærværende Omstændigheder ellers kunde komme til at mangle, bliver med först afgaaende Leilighed oversendt til Island. — Skulde der desuagtet paa enkelte Steder blive Mangel paa et tilstrækkeligt Forraad af Viin til Kirkernes Fornödenhed, saa maa

[1]) Dette Reskript er tilstillet den kongelige Direction for det islandske Tugthuus ved Canc. Skriv. 9. August 1808, tilligemed verificerede Udskrifter af de i bemeldte Reskript omhandlede kgl. Resolutioner af 18. Juni 1802 og 11. Mai 1804, samt Extrakter af et af Stiftamtmand Trampe til Cancelliet indsendt Forslag til Tugthusets Organisation, og en i samme Hensigt af Justitiarius i Landsoverretten Magnus Stephensen forfattet Plan, i Forening med nogle af Amtmand Bendeke og Assessor Einarsen opsatte Anmærkninger om samme Gjenstand, forsaavidt som en Deel deraf, efter Cancelliets Skjön, syntes at fortjene Opmærksomhed, idet Cancelliet forövrigt overlader til Directionen, at afbenytte af disse Documenter til Öiemedets Opnaaelse hvad Samme, efter eget Overlæg, maatte ansee nyttigt og hensigtsmæssigt. (Canc. 3. Depart. — Norske Justits-Depart. — Brevb. 1808, Nr. 1072). — Ligeledes er Gjenpart af dette Reskript tilstillet Rentekammeret ved Canc. Skriv. 9. Aug. (Brevb. sst. Nr. 1068—1069), samt Justitiarius i Landsoverretten, Magnus Stephensen, ved Canc. Skriv. 13. August (Brevb. sst. Nr. 1087—1088).

1808. man, efter allerh. Befaling, tjenstl. anmode D. Höiærv.
26. Juli. om at ville foranstalte, at Vinen i Kalken blandes med Vand, hvilket ansees saa meget mere passende, som det har hele den ældste Kirkes Observants for sig, der har vedligeholdt sig i den katholske Kirke, hvor under Messen Vinen altid blandes med Vand. Dog ville D. Höiærv. i saa Tilfælde, og ifald De anseer saadant fornödent, underrette Præsterne om Sagens Beskaffenhed, og ved disse oplyse Almuen derom, saa at de, som desuagtet herved maatte have Skrupler, kunde afholde sig fra Sakramentets Nydelse. — Hvis der, imod Formodning, skulde indtræffe total Viinmangel i Island, saa overlades det til Deres Höiærv." nærmere Skjönnende, hvorvidt De maatte ansee det gavnligt, i Hensyn til Indbyggernes Tænkemaade, at tillade og anbefale Brugen af et passende og analogt Surrogat, istedetfor Viin, da der mod et saadant Surrogats Anvendelighed iövrigt Intet kan være at erindre. Det kgl. Danske Cancellie den 26. Juli 1808.

30. Juli. **Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Fritagelse for Haandværkere i Reykjavik at löse Bevilling til at sidde i uskift Bo. Khavn den 30. Juli 1808.** — Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1808, Nr. 1035—1036. Fogtm. VII. 1, 147. — Indholdet i Coll. Tid. 1808, S. 748, under den kgl. Resolutions Datum, 21. Juli.

P. M. Cancelliet har allerund. foredraget H. Majestæt det i Hr. Stiftamtmands Skrivelse, dat. 10. Martii sidstl., med Bilag, fremsatte Forslag, angaaende at de fattige Haandværkere i Reykevig maatte, i Analogie med de Grundsætninger, som indeholdes i Forordn. af 21. Junii 1799 [1], forundes Ret til, efter deres Ægtefællers Död,

[1]) For. 21. Juni 1799, ang. Skifteforvaltningen i Stervboer efter Husmænd og Inderster af Landalmuen i Danmark

at hensidde i uskift Bo med deres umyndige Börn, uden hertil at löse Bevilling. — Hans Majestæt har derpaa under 24 dennes behaget allern. at resolvere saaledes: 1808. 30. Juli.

„Vi ville allern. have de i Reykevig bosatte fattige Haandværkere fritagne for at löse Bevilling til at hensidde i uskift Bo". — Ved at tilmelde Hr. Stiftamtmand denne allerh. Resolution til fornöden Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende, skulde Cancelliet, paa Grund af de i Byfoged Frydensbergs Erklæring anförte Omstændigheder[1], tjenstligst anmode Dem om, behageligen at ville tilbagebetale det af Sadelmager Bech i Reykevig erlagte Gebyhr, 13 Rd. 48 Sk., for den ham meddeelte Bevilling til at sidde i uskift Bo. Det kgl. Danske Cancellie den 30. Julii 1808.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. aarlig Fortegnelse over Apothekets Forraad af Medicamenter. Khavn den 30. Juli 1808. — Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Departem.) Brevb. 1808, Nr. 1033—1034. 30. Juli.

P. M. I Anledning af et fra Landphysikus Klog i Island hertil indkommen Andragende, hvori han indstiller, at det maatte paalægges Apothekeren i Island, til ham aarlig at afgive en skriftlig Fortegnelse, med hosföiet Medicinalvægt, over det i hans Officin beroende Forraad af Medicamenter, undertegnet med Navn, Dag og Datum, skulle man, efter herom at have correspon-

---

og Norge (hos Schou XII, 478—481), findes ikke at være sendt til Island eller der publiceret.

[1]) nemlig at den nævnte Haandværksmand havde indgivet Ansögning om Bevilling at sidde i uskift Bo, men havde været nödt til at tage sin Ansögning tilbage indtil han havde faaet sammenlaant hvad Bevillingen kostede, hvorfor Byfogden androg paa, at Resolutionen med Hensyn til ham maatte faae tilbagevirkende Kraft.

1808. deret med det kongelige Sundheds-Collegium, til behagelig Efterretning og videre föiende Foranstaltning, tjenstligst melde, at Cancelliet aldeles bifalder ovenanförte af Landphysikus Klog fremsatte Forslag, med Tilföiende, at den omhandlede Fortegnelse bör afgives paa den Tid, naar Apothekets Visitation foretages. Det kgl. Danske Cancellie den 30. Julii 1808.

30. Juli.

30. Juli. **Rentekammer-Skrivelse til Justitsraad Magnus Stephensen, ang. Oversendelse af Faar af engelsk Race til Island.** Khavn den 30. Juli 1808. — Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 1141.

Kammeret har under D. D. foranstaltet, at de af Hr. Justitsr. ved Skrivelse af 23. d. M. begjærte 4 Stkr. Faar af den paa Tauteröen i Throndhjemsfjorden værende engelske Race blive for kongelig Regning indkjöbte og overbragte med det fra Throndhjem til Island afgaaende Skib, hvilket vi ikke skulle undlade tjenstl. at formelde Dem til behagelig Efterretning. Og ligesom vi i sin Tid forvente os underrettede om, hvorvidt Forsöget med denne Races Forplantelse der i Landet maatte lykkes, saa ville vi ikke heller paatvivle, at jo Hr. Justitsr. efter Deres Löfte frit overlader til Andre af Tillægget til Faareavlens videre Forædling i Island. Rentekammeret den 30. Julii 1808[1].

[1]) s. D. Rentek. Skriv. til Directionen for den grönlandske og færöeske Handel, at besörge Indkjöbet af disse Faar (Brevb. sst. Nr. 1140). Ved Rentek. Skriv. til Magnus Stephensen 6. August advares han om at sörge for, at Faarene ved Ankomsten til Island i Förstningen holdes afsondrede, da man maatte befrygte, at de under Transporten kunde blive befængte med Skab, Kopper eller deslige (Brevb. sst. Nr. 1145).

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmand Grev Trampe, ang. adskillige Foranstaltninger i Island. Khavn den 30. Juli 1808. — Rentek. Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 1138. 1808. 30. Juli.

Efter at det havde allern. behaget H. Majt. at anordne en Commission til at bedömme et angaaende Islands Tarv under Krigen indgivet Forslag, og efter at sammes Betænkning er fra det kgl. Danske Cancellie allerund. forelagt H. Majt., er dette Kammer fra bemeldte Cancellie communiceret H. Majts allern. Resolution af 21. d. M., hvorved fölgende Poster ere saaledes allern. approberede, som fölger:

1 a) At fattige nu for Tiden bosatte Strandsiddere ikke maae hjemvises til deres Födselsrep, men at derimod Övrigheden efter Mulighed skal sörge for deres Understöttelse i Forhold til deres Trang, paa de Steder, hvor de nu ere bosatte. — b) Til den Ende er allern. bevilget 3000 Rd., eller mere, om fornödiges, indtil 6000 Rd., hvorfor Övrigheden betimelig bör foranstalte indkjöbt passende Qvantiteter af Landets Natural-Produkter, som maae betroes bekjendte redelige og vederhæftige Mænd til Opbevarelse, og som derefter foranstaltes uddelte til de Fattige, dog saaledes, at det i Særdeleshed bruges som et Opmuntringsmiddel for Fangsten og Indsamlingen af de Dyr og Planter, som kunde tjene til Födemidler, saasom Lax, Foreller, Fugle, Söl og Mooss m. m., samt ellers at de af dem, som ere arbeidsföre, saavidt det kan lade sig gjöre, anvises et eller andet offentligt Arbeide, saasom Veiforbedringer m. v., og de derfor efter deres Trang tillægges Betaling i Natural-Produkter. — c) At det paaligger vedkommende Overövrigheder, omhyggelig at undgaae at give Almuen nogen Kundskab om den Gave, som saaledes er allern. skjænket Landets Fattige, eller om sammes Anvendelse. — d) At den nærmere Distribution og Anvendelse af forbemeldte Gave overdrages Stiftamtmanden,

1808. 30. Juli. som derhos paalægges at foranstalte Distributionen paa Landets tre Amter, ikke i Forhold til disses Störrelse eller Folkemængde, men efter deres Trang, saaledes, at de Distrikter, der især ere besværede med Fattige, saavidt muligt lettes denne Byrde, ved at gives en forholdsmæssig större Understöttelse af den til saadant Öiemed bestemte Sum. — e) At Ingen for Fremtiden tillades at nedsætte sig som Strandsidder, med mindre han beviisliggjör, at han, tillige med det Huus, han leier eller tilkjöber sig, kan komme i Besiddelse af saa megen Jord, at han derpaa kan föde 1 Ko eller 6 Faar, samt af et Stykke Haugejord, dog saaledes, at det tillige er Övrigheden overladt i enkelte Tilfælde at bevilge Undtagelse fra dette almindelige Forbud, naar enten Fiskeriets Drift udkræver det paa Steder, hvor det i Almindelighed udfalder saa rigt, at Strandsidderen ene deraf kan ernære sig, eller naar det maatte gives Leilighed for ham til paa anden Maade at erhverve sit Udkomme. — f) At det ikke ansees for nogen nödvendig Betingelse, at der ved det Huus, hvori en Strandsidder vil nedsætte sig, skal være frit Törveskjær[1]. — 2) Med Oeco-

[1]) Punkterne 1 a, e, f ere offentliggjorte ved Stiftamtmand Trampes Plakat paa Dansk 11. Mai 1809 (publiceret ved Landsoverretten i Island den 4. Septbr. 1809; Indholdet paa Islandsk trykt i Landsoverrettens Publicanda Nr. 5, S. 49; Original-Aftryk i Island paa et Halvark i Patent-Format), som vi gjengive paa Grund af dens Forandring i Redaktionen:

„Plakat. Det har allern. behaget H. Majt. ved Resolution af 21. Julii 1808 at anordne: At ligesom det tillades nu for Tiden bosatte fattige Strandsiddere, at vedblive Beboelsen af de af dem eiende eller leiede Tomthuse, uden, i Overeensstemmelse med Jonsbogens Formynder-Balk, at hjemvises til deres respective Födsels-Repper, saaledes skal det derimod for Fremtiden aldeles være formeent og forbudet Een og hver, at nedsætte sig som Strandsidder, med mindre han beviisliggjör, at han, tilligemed det Tomthus, han leier eller tilkjöber sig, erhver-

nomien ved Bessestæds latinske Skole bliver at forholde 1808.
efter hvad fra Directionen for Universitetet og de lærde 30. Juli.
Skoler foranstaltes ved Skrivelse til Stiftsövrigheden. — 3 a) Til det islandske Tugthus er af den kongel. Kasse allern. tilstaaet et Forskud af 3 til 4000 Rd., imod at dette Forskud igjen refunderes af de Indtægtskilder, som denne Stiftelse har, eller som nærmere allernaad. maatte blive bestemte. — b) Almuen bliver af Övrigheden at opmuntre til at lægge Vind paa Laxe- Forelle- og Sælhundefangsten, samt ved at indsamle og benytte Söl og andre spiselige Tangarter, islandsk Mooss og Muslinger til Föde, og at Fuglefangst med Snarer, især af de mange Ryper, som findes i Landet, maa ved Opmuntring fra Övrigheden söges fremmet[1]. — c) At den af Justiceraad Stephensen forfattede Afhandling, som indeholder Anviisning om flere af disse Födemidlers Indsamling, Tilberedning og Nytte m. m., uddeles gratis blandt Almuen[2]. — d) At det paaligger vedkommende

ver sig Besiddelse af saa megen Jord, at han derpaa kan föde 1 Ko eller 6 Faar, samt af et Stykke Haugejord, uden at imidlertid frit Törveskjær ved Huset videre ansees som nogen uomgjængelig nödvendig Betingelse, Alt dog saaledes, at vedkommende Amtmand bemyndiges til, i særenkelte Tilfælde, at bevilge Undtagelse fra dette almindelige Forbud, naar enten Fiskeriets Drift udkræver det paa Steder, hvor det i Almindelighed udfalder saa rigt, at Strandsidderen ene deraf kan ernære sig, eller naar der maatte gives Leilighed for ham til paa anden Maade at erhverve sit Udkomme. Hvilket saaledes, til almindelig Efterretning og Efterlevelse, herved bekjendtgjöres.

Islands Stifts-Comptoir den 11. Máji 1809.

Fr. Trampe".

[1]) *see* Stiftamts-Plakat 18. Septbr. 1809 under Patent 14. Decbr. 1808.

[2]) denne Afhandling er trykt under Titel: „Hugvekja til góðra innbúa á Íslandi, að bón konúngl. tilskipaðrar Commissionar til yfirvegunar Íslands nauðþurftar framsett og útgefin af Magnúsi Stephensen" &c. Khöfn 1808. 24 Sider. 8vo.

1808. 30. Juli. Overövrigheder i Island, at udstæde en almindelig Bekjendtgjörelse til den islandske Almue, og deri at foreholde denne, hvorledes den hidtil, idelige Opmuntringer og Formaninger uagtet, har efterladt at benytte de Gaver, Naturen tilbyder den, og hvor nödvendigt det er, især i nærværende Tid, da Moderlandet er indviklet i Krig, at Almuen lader sig være magtpaaliggende, ved Flid og Vindskibelighed at erhverve sig de Midler, hvorved den kan finde sin Underholdning, og reddes fra den Fare, som truer den[1]. — e) Ligeledes maa vedkom-

[1]) I Anledning heraf er af Stiftamtmand Trampe udgivet en Plakat paa Dansk 15. Mai 1809 (publiceret ved Landsoverretten 4. Septbr. s. A. — Original-Aftryk i Island paa et Halvark i Patent-Format; Islandsk og Dansk i Sagnablöð II, 57—60), saaledes lydende:

„Plakat. Islændere! Vel har Naturen haardeligen anviist eder til Beboelse paa Kloden en i nogle Henseender maaskee ublid og med karrig Haand udstyret Ö under det koldere Himmelströg; men viis og god har den derimod skjænket eder i Erstatning en nær Overflödighed i og omkring denne eders Ö af mangfoldige for eder tjenlige og passelige Underholdnings-Midler, og for en stor Deel end selve Midler til at erhverve disse. I have til Huskreature græsrige Dale og Fjælde; I have et rigt Udbytte afgivende Havfiskerie; eders Fjorde og Viger vrimle af Sælhunde og allehaande Fugle og Smaafiske; eders Elve og Indsöer ikke mindre af Lax og Foreller; eders Strandbredder afgiver Muslinger, Söl og alle Slags spiselige Tangarter; selv imellem eders Isfjælde fremavles eder den ypperlige Mooss (Fjallagrös); eders Uld kan klæde eder; af eders Uld og Hestehaar lader sig forfærdige brugbare Fiskeredskaber og Fuglesnarer; Havet tilbringer eder Drivtömmer til Huse og Baadebygning. Talrige ere saa de Næringsveie, som Naturen skjænkede eder anbudne; men I maae nytte dem med Kraft og Virksomhed. Gjentagne Gange ere I herpaa gjorte opmærksomme; gjentagne Gange ere I, til Öiemedets Opnaaelse, ved Underviisninger vordne veiledede og ved Benaadinger opmuntrede, men imod eders Tarv have I ikke desmindre, i de senere Aaringer, alt mere og mere tilvant eder et uforholdsmæssigt Forbrug af Tilförsels-Vare. —

mende Overövrighed deels i Almindelighed opmuntre Almuen til Hestekjöds Brug under nuværende Omstændigheder, og deels foranstalte samme indfört saavel ved Fattigvæsenet i Hrepperne, som ved Tugthuset til de deri værende Forbryderes Underholdning, samt ved betimelig Indkjöb sörge for Anskaffelsen af denne Artikel, foranstalte, at det, ligesom Oxe- og Faarekjöd, vindtörres paa den i Færöerne brugelige Maade, og paasee, at en reenlig og oeconomisk Behandlingsmaade derved anvendes [1]. — f) Det paaligger Directionen for det islandske Tugthuus, at lade Sildegarn forarbeide i Tugthuset ved dets Lemmer, efter et af de Garn, som af dette Kammer oversendes til Model; ligeledes paaligger det denne Direction, at underrette Almuen om, at deslige Garn kunne mod Betaling erholdes sammesteds, og at de paa Begjæring ligeledes der forevises Enhver, som selv vil forarbeide dem. — g) For at fore- 1808. 30. Juli.

Islændere! Moderlandet er indviklet i Krig, og venteligt er det, efter Conjuncturerne, at under disses Vedblivelse Tilbringelsen af Tilförselsvare ikke vil kunne blive stor, og at den i al Fald overkommendes Priis vil vorde eder overdreven höi; værer derfor betænkte paa, med vindskibelig Virksomhed, at nytte og indsamle de mangfoldige Gaver, som Naturen har skjænket eder til Underholdning og til dennes Erhvervelse, og i enhver Anstrengelse vil I höste rigelig Lön. Erindrer eder taknemmeligen de utallige Velgjerninger, eders Konge har beviist eder; erkjender skjönsomme den faderlige Godhed, med hvilken han har bemyndiget mig til, enhver Opoffrelse uanseet, at föie hvadsomhelst Foranstaltninger maatte fornödiggjöres til at beskjærme eder imod truende Nödsfare. Enhver arbeide troligen i sit Kald, og vi arbeide Alle samdrægtigen til fælles Formaal, og jeg giver eder min Ære og mit Ord i Pant, at Ingen blandt eder skal lide end mindste Nöd. Vort Lösen være: Gud! vor Konge! og den retfærdige Sag!
Islands Stifts-Contoir den 15. Maji 1809.

Fr. Trampe".

[1] *see* Stiftamts-Plakat 18. Septbr. 1809 (under Patent 14. Decbr. 1808).

1808. bygge mulig Misforstaaelse i Anledning af den almindelige
30. Juli. Opmuntring af Fuglefangst, bliver Almuen tillige at indskjærpe, at Æderfuglen ikke er deri indbegreben, men at de, som nogensteds [1] dræbe eller fange denne nyttige Fugl, hvis Fredning er befalet ved For. af 13. Junii 1787, maae vente at blive ansete med den Straf, som derfor i bemeldte Forordning er fastsat [2]. — 4 a) Der maa söges tilveiebragt en mere ordentlig og hensigtsmæssig Bestyrelse af Politie- og Fattigvæsenet, ved at forbedre Repstyrernes Kaar, og tillægge dem den Myndighed og Anseelse, som deres Embede udkræver, og i sidste Henseende maa Almuen betydes, at det er H. Majts alvorlige Villie, at den med Agtelse skal modtage Repstyrernes Advarseler, med Lydighed efterkomme det, som disse i Lovenes Navn og efter Overövrighedens Befalinger anordner, samt med Beredvillighed være dem behjælpelig i Alt, hvad der hörer til at fremme god Orden og Politie [3]. — b) Til denne Bestilling maae væl-

[1]) i Rentek. Copieb. staaer urigtig „sammesteds".

[2]) *see* Stiftamts-Plakat. 18. Septbr. 1809 (under Patent 14. Decbr. 1808).

[3]) dette Punkt er offentliggjort ved Stiftamtmand Trampes Plakat paa Dansk 12. Mai 1809 (publiceret ved Landsoverretten den 4. Septbr. 1809; paa Islandsk trykt i Landsoverrettens Publicanda Nr 5, S. 49—50; Original-Aftryk i Island paa et Halvark i Patent-Format) saalydende:

„Plakat. Hans Majt. Kongen har under 21. Julii 1808 allern. befalet mig at bekjendtgjöre: At det er Hans alvorlige Villie, at Almuen med Agtelse skal imodtage Repstyrernes Advarsler, med Lydighed efterkomme det, som disse i Lovens Navn og efter Overövrighedens Befaling anordner, samt med Beredvillighed være dem behjælpelige i Alt, hvad der hörer til at fremme god Orden og Politie. — Hvilken Hans Majts allerh. Villie herved efter allern. Befaling betydes Islands Almue til allerund. Efterlevelse og Iagttagelse, da Enhver, som befindes herimod at handle, maa vente paa det strengeste at ville vorde revset og anseet.

Islands Stifts-Contoir den 12. Maji 1809.

Fr. Trampe".

ges de dueligste og retsindigste Mænd blandt Almuen, under 60 Aars Alder, og deres Antal maa ikke overstige 2 i hvert Rep, men i de Distrikter, hvis Beboere ikke udgjöre over 400 Mennesker, ikkuns 1 beskikkes. — c) Det overlades til vedkommende Amtmænd at bestemme Repstyrernes særdeles Pligter ved en dem i Overeensstemmelse med Lovgivningen meddelende Instruction[1], saaledes som han efter ethvert Steds særegne Omstændigheder anseer det fornödent. — d) Repstyrerne tilstaaes Skattefrihed[2] og Fritagelse for at deeltage i Fattiges Underholdning[3], og Sysselmændene tillægges af den kgl. Kasse Godtgjörelse for det Tab i deres Indkomster, som Repstyrernes Skattefrihed vil forvolde dem. — e) De af Repstyrerne, som önske det, maa af vedkommende Amtmænd meddeles Tilladelse at bære til Udmærkelse en Uniform, bestaaende af blaae Pantalons, gul Vest og blaa Tröie med en smal Sölvtresse paa Kanten af Kraven og Opslagene. — 5) Endskjöndt H. Majt. ikke har villet give noget almindeligt Forbud paa Udförselen af Födevarer, saa har det dog allern. behaget Allerhöistsamme at befale, at samtlige Övrighedspersoner paany skal alvorligen indskjærpes nöie at paasee, at Udförselen paa ingen Maade og under intet Foregivende finder Sted til Engelland eller Sverrig. — 6a) Nu for Tiden maa der ikke foreskrives ubetingede Forandringer i Henseende til de for Fiskeriet i Island fastsatte Bestemmelser, men derimod overlades til Stiftamtmanden, Grev Trampe, efter derom betimelig at have underrettet Vedkommende, at föie de Foranstaltninger, som han efter de indtræffende Omstændigheder anseer tjenligst til Fiskeriets Drift, samt til hans Bedömmelse, hvorvidt han maatte finde det tilraadeligt under Krigen at modificere eller ophæve de

1808. 30. Juli.

[1]) Instrux 24. Novbr. 1809.

[2]) Canc. Skriv. 8. Novbr. 1823.

[3]) Canc. Circ. 24. April (kgl. Resol. 14. April) 1819.

1808. i Henseende til Garnbruget paa enkelte Steder fastsatte
30. Juli. Indskrænkninger. — b) Til Stiftamtmandens nærmere Skjönnende og Foranstaltning overlades, hvorvidt han maatte finde anvendeligt hvad af Justiceraad Stephensen er proponeret til Ordens Overholdelse under Fiskeriets Drift. — Disse af H. Majt. allern. befalede Forholdsordre communiceres saaledes Hr. Greven til derefter at föie de kraftigste Foranstaltninger til sammes Efterlevelse, da Landfogden er herfra tillagt fornöden Ordre om de befalede Forskuddes Udbetaling, ligesom Hr. Greven herved tilstilles Gjenpart af de af Justiceraad Stephensen proponerede Regler til Ordens Overholdelse under Fiskeriets Drift, saavel som 500 Exemplarer af hans Afhandling om adskillige Levnetsmidlers Benyttelse[1], til videre Uddeling. — Rentekammeret den 30. Julii 1808.

4. August. **Kongelig Resolution ang. Handels-Expeditioner til Island.** Khavn den 4. August 1808. — Islandsk Kjöbmand Busch af Khavn havde andraget at ville i Begyndelsen af Septbr. sende en Expedition fra Aalborg til Island med en Ladning Rug og andre Nödvendighedsvarer. Han anholdt om kgl. Forsikkring mod Opbringelse og Sömolest, samt Söskade af Ladningens Værdie efter Factura og Skibets Værdie efter Eierens Opgivende, saavel paa Tour som Retour til Norge östen for Næsset, ligeledes at Præmien skal blive saameget muellgt modereret, og at han til Lettelse i Udgifterne, i Lighed med hvad Assurance-Compagniet sædvanlig tilstaaer, gives 6 Maaneders rentefri Credit paa Præmien. — Kjöbmand Adser Chr. Knudsen af Khavn androg ligeledes, at ville i Forening med Huset Peschier & Comp. gjöre Expedition til Island med Rug, Erter, Viin, Brændeviin, Jern, Tjære og flere Nödvendighedsvarer, hvis Bekostning ansloges til ialt 30,000 Rd.; Halvparten af dette saae han sig ikke istand til at udrede (Expeditionen skulde afgaae midt i Septbr.), da han, i Anledning af at eet af hans Skibe var paa Retouren foregaaende Efteraar blevet ved Storm og Uveir nödsaget til at

[1]) d. e. den ovenfor (S. 209 Anm. 2) nævnte Afhandling: „Hugvekja til góðra innbúa á Íslandi".

söge en skotsk Havn og der condemneret, uagtet det og de övrige til engelske Havne opbragte islandske Skibe siden af den engelske Regjering vare frigivne, havde lidt Skade deels ved Havarie paa Skib og Ladning, deels ved Omkostninger ifölge Opbringelsen, deels derved, at Skibet, ifölge Betingelse ved Frigivelsen, maatte gaae tilbage til Island. Han sögte derfor om Laan af Collectpengene mod Peschiers Caution, dog at denne maatte antages uden Thinglæsning og Tilbagebetalings-Terminen sættes til eet Aar efter Communicationens Aabning eller Fredsslutningen. Realisations-Commissionen bifaldt dette. Kammeret bemærkede, at Ingen havde meldt sig i Anledning af den ved Resol. 12. Febr. d. A. tilstaaede Lettelse ved kgl. Assurance o. s. v.; derfor var den færöeske og grönlandske Handelsadministration overladt at besörge en Expedition med de i Resol. 6. Mai fastsatte Bestemmelser, samt Kammeret bemyndiget til at foranstalte 1 eller 2 Expeditioner desforuden. Den förste antoges nu at være beredt til at afgaae, saasnart Trampe paa sin Reise til Island kommer til Throndhjem, da Skibet havde Ordre at vente paa ham. De her foreslaaede Expeditioner antog Kammeret at ville være velgjörende, og anbefaler derfor Andragenderne paa de i Resol. 12. Februar bestemte Vilkaar (Forest. 30. Juli). — Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 89, Nr. 59.

1808. 4. August.

Vi bifalde allernaad., at Kjöbmand Busch paa Vor Regning gives den allerund. foreslaaede Assurance for fjendtlig Opbringelse og Sömolest paa den forehavende Expedition fra Aalborg til Island, paa de Vilkaar Indstillingen indeholder. — Ligeledes bifalde Vi, at Kjöbmand Adser Knudsen til en Expedition her fra Staden til Island bevilges et Laan af 15000 Rd. af de islandske Collectpenge, imod 4 pCt. Rente og iövrigt paa de allerund. indstillede Vilkaar. — Kjöbenhavn den 4. August 1808 [1].

[1]) Ved kgl. Resol. 1. Novbr. 1808 bevilges Kjöbmand Busch efter indgiven Ansögning den samme Præmie for Overförsel af Rug til Island, med den af ham forberedede Expedition fra Aalborg, som var bevilget for Overförsel af Rug til Norge, nemlig 1 Rd. Præmie for hver Tönde god Rug, af Kongens Kasse. (Rentek. Norske Relat. og

1808.
6. August.

Kongelig Resolution ang. Bekostninger ved Opmaalingen i Island. Khavn den 6. August 1808. — Fra islandsk Kjöbmand Lynge vare indsendte Regninger for Fragt og Kost for Landmaaler Scheel med Familie til Island, for Frisachs Tilbagereise til Island 1807 med Familie, efter at han havde reist til Khavn i Efteraaret 1806, ligeledes fra Frisach for adskillige Udgifter ved Opmaalingsreiserne og for et til ham indrettet Huus paa Skagastrand, som han dog ikke havde benyttet. — Ved Plak. 18. August 1786 bleve de Handlende „fritagne for den dem forhen paaliggende Forpligtelse, at overföre Reisende uden Betaling, men derimod blev de kgl. Betjente og Andre, der reise i Statens Ærende, tilsagt Godtgjörelse for Reisens Omkostninger". I Analogie hermed var Officiererne tilstaaet fri Op- og Nedreise. Med Hensyn til Frisachs Nedreise bemærkes, at Aarsagen dertil var, „at da hans Standqvarteer til Opmaalingens Fremme skulde forflyttes i f. A fra Sönderlandet til Norderlandet, saa kunde han, siden Reisen og Transporten over Landet er yderst besværlig og for en Mand med Familie næsten umuelig, og imellem disse tvende Sider af Landet ikke heller gives nogen Transport til Söes, ikke paa lettere Maade faae sin Familie og Bohave fört derhen", end ved at tage til Khavn og derfra til Nordlandet. (Forest 20. Juli). — Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 89, Nr. 63.

Vi bifalde allern., at indbemeldte 899 Rd. 36 Sk. for Lieutenanterne Frisach og Scheels Reiser, samt et Huus paa Skagestrand, maa, ligesom de övrige Udgifter i Anledning af den islandske Opmaaling, udredes forskudsviis af Vor Kasse, indtil samme af Collectpengene kunne erstattes. — Kjöbenhavn den 6. August 1808.

Resol. Prot. 89, Nr. 104). — Ifölge Andragende fra Busch, hvori han melder, at den af ham i Decbr. 1808 til Island udsendte Expedition var mislykket, da Skibet paa Grund af Havarie i Marts 1809 har maattet löbe ind i Bergen og der udlosse og tilsidst sælge Ladningen der, bevilges ved kgl. Resol. 13. Novbr. 1809, at ⅓ Deel af den af Kjöbmanden indbetalte Assurance-Præmie, 760 Rd., maa blive ham tilbagebetalt. (Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 90, Nr. 91).

Reskript til Stiftamtmanden over Island, Grev Trampe, ang. Udvidelse af hans Embedsmyndighed indtil videre. Khavn den 10. August 1808. — 1808. 10. August.

Publiceret ved Landsoverretten i Island den 5. April 1809, og Indholdet paa Islandsk trykt i Landsoverrettens Publicanda Nr. 4, S. 20. — Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Depart.) Registr. IV, 73 (1808, Nr. 295). Coll. Tid. 1808, 646–647; P. Pètursson. Hist. Eccl. Isl. S. 112 (*rett.* 212); Fogtm. VII. 1, 164–165.

Frederik den Sjette &c. V. S. B. Da det, formedelst den ved Krigen bevirkede Standsning af Communicationen mellem Vort Land Island og Vore danske Provindser, vil være umuligt for Vore Embedsmænd i Island, som hidtil, at indhente Resolutioner fra Os eller Vore Collegier i forefaldende Sager: saa have Vi fundet fornödent, for at Vor Tjeneste desuagtet uafbrudt kunde fremmes, at tillægge Dig, som Vores Stiftamtmand over Island, en udvidet imidlertidig Embedsmyndighed. Til den Ende ville Vi, saalænge de nuværende Conjuncturer maatte vedvare, have Dig bemyndiget, ligesom Vi og herved bemyndige Dig til, i forekommende Tilfælde, som intet Ophold kunne taale, at tage saadanne Beslutninger og træffe saadanne Foranstaltninger, hvilke Du efter bedste Overbeviisning maatte ansee mest overeensstemmende med Vor Tjenestes Tarv og Vore kjære Undersaatteres Vel. Som en Fölge heraf skulle Amtmændene i Vort Land Island, i de Tilfælde, hvor den dem anfortroede Myndighed ikke berettiger dem til Sagernes Afgjörelse, henvende sig til Dig, for at erholde Dine nærmere Resolutioner; ligesom og Amtmændene og samtlige Embedsmænd i Island have at efterkomme Alt, hvad Du saaledes til Vor Tjenestes Fremme, den almindelige Sikkerhed og Landets Forsvar, anordner og bestemmer. Og haver Du i alle Henseender at handle saaledes, som Du, efter Din aflagte Troskabs- og Embeds-Eed, for Os allerund. agter at forsvare, samt ufortövet, naar den nu spærrede Communication igjen

1808. vorder aaben, igjennem Vore Collegier at gjöre Os allerunderd. Indberetning om, hvad der af Dig i forommeldte Tilfælde er bleven udfört eller foranstaltet. Dermed skeer Vor Villie. Befalende Dig Gud. Skrevet i Vores kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 10. August 1808[1].

10. August.

12. August. **Kongelig Bekjendtgjörelse ang. en Forandring i Rangforordningen. Khavn den 12. August 1808.** — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 5. April 1809, og Rubrum (paa Islandsk) trykt i Landsoverrettens Publicanda Nr. 4, S. 21. — Canc. 2. Departem. Registr. IX, 248 (1808, Nr. 848). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1808, S. 119—122; Schou XV, 97—100. Coll. Tid. for 1808, S. 561—566.

12. August. **Reskript til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. Meðalfell Kirkes Nedlæggelse.**

---

[1]) Dette Reskript er af Stiftamtmanden bekjendtgjort ved en særskilt Plakat paa Dansk 10 Mai 1809 (Original-Aftryk i Island paa et Halvark i Patentformat; — Islandsk og Dansk i Sagnablöð II, 61—64), saaledes lydende:

„Plakat. H. Majt. Kongen har, ved allern. Resol. af 10. August 1808, behaget at tilfortroe mig, indtil videre, en udvidet Embedsmyndighed, og i saa Henseende reskriberet mig saaledes: ... *(her fölger Reskriptet som ovenfor)* ... Hvilket til almindelig Efterretning herved bekjendtgjöres. Islands Stifts-Contoir den 10. Maji 1809. Fr. Trampe". — Ved Canc. Skriv. 13. August 1808 er ovenstaaende Reskript communiceret Rentekammeret, Amtmændene i Island og Landsoverretten sammesteds. (Canc. 3. Depart. Brevb. 1808, Nr. 1078—1084). — Kgl. Resol. 12. August 1808 tillader, at Trampe maa gaae til Island med det Skib, som expederes fra Throndhjem (da hans Reise directe fra Khavn befrygtedes at kunne opholde Expedition derfra og maaskee foranledige dette Skibs Opbringelse), dog at hans Afreise muligst paaskyndes (Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 89, Nr. 65).

Khavn den 12. August 1808. — Canc. 1. Departem. Registr. IV, 105 (1808, Nr. 221b). Fogtm VII. 1, 165-166. P. Pétursson Hist. Eccl. Island. S. 113 (*rett.* 213). 1808. 12. August.

Frederik den Sjette &c. V. S. B. Vi have ladet Os allerund. foredrage en fra Enken efter afg. Laugmand Magnus Olafsen til Meðalfell i Vort Land Island til Vort Danske Cancellie indkommen Ansögning, hvori hun allerund. har andraget, at den hende tilhörende Meðalfells Kirke skal have været saa aldeles forfalden, at den i Aaret 1806 maatte nedrives, og at dens Sogn imidlertid sögte til Reinevalle Hovedkirke, som imidlertid har nydt Meðalfells Kirkes Indkomster, samt at den sidstnævnte Kirkes Sogn kun bestaaer af tvende Hovedgaarde og ligesaa mange Husmænd, som har endnu kortere Vei til Reinevalle Hovedsogn, end mange af dette Sogns egne Gaarde; hvorfor hun har anholdt om, at Meðalfells Kirke maa nedlægges, og dens Sogn henlægges til Reinevalle, samt at hende maa tillægges dens eiende Jorder med tilliggende Herligheder. Efter at have taget denne Sag, tilligemed eders herover afgivne Erklæring, i Overveielse, saa give Vi eder hermed tilkjende, at Vi allern. have bevilget og tilladt, saa og herved bevilge og tillade, at Annexkirken Meðalfell inden Kjose Syssel i Vort Land Island maa nedlægges, og dens Sogn henlægges til Hovedsognet Reinevalle, og at samme Annexkirke med tilhörende Ornamenter og Instrumenter maa sælges ved offentlig Auction, og den derved udbringende Capital, samt dens Portions-Beholdning, henlægges til Reinevalle Kirke, hvorimod Supplikantinden skal beholde det Annexkirken Meðalfell tillagte Jordegods og Herligheder som sin Eiendom, naar hun og Eftermænd Intet lade den vedkommende Sognepræst fragaae i hans aarlige Indtægt af den saaledes nedlagte Kirke. Derefter I eder allerund. have at rette, og Vedkommende Saadant til Efterretning at tilkjendegive. Befalende &c. Kjöbenhavn den 12. August 1808.

1808. 19. August. **Kongelig Resolution ang. Assurance for Skibe fra Island.** Khavn den 19. August 1808. — I Anledning af et Forslag fra Kjöbmand Clausen af Khavn om, for kgl. Regning eller med dertil bevilget Understöttelse at foranstalte Korn og Nödvendighedsvarer förte fra Archangel til Island. Realisations-Commissionen havde i den Anledning yttret, at Vanskeligheder vilde möde derved, og at, da deslige Expeditioner fra Archangel rimeligviis ikke vilde komme istand för til næste Aar, kom det an paa, om man ikke forinden, eller ligesaa tidlig, kunde opnaae Hensigten fra Khavn eller Norge, ved de private Handlendes Medvirkning, da Commissionen mener, at flere private Handlende paa forskjellige Steder i Danmark og Norge kunde ville foretage Noget under Betingelse af de samme Benaadninger, som vare bevilgede ved Resol. 6. Mai og 4. Aug. d. A., især hvis man i Island aabnede Assurance for de Skibe, der have været opbragte i Engelland og komme derfra tilbage til Island, samt da man der i Landet bedst kunde vide, hvad man trængte til, og saaledes, naar Expeditionen gik ud derfra, mindre udsættes for at gjöre enten forlidet eller formeget. (Forest. 16. August). — Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 89, Nr. 74.

Vi bifalde allern., at der i Island for Vor Regning maa aabnes Assurance for fjendtlig Opbringelse og Molest paa Söen, for de Skibe og Ladninger, som derfra afseile til vestenfor Næsset i Vort Rige Norge, imod en Assurance-Præmie af 8 Procent. — Kjöbenhavn den 19. August 1808[1].

19. August. **Reskript til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. Betaling af en Kirkes Gjæld til Præsten.** Khavn den 19. August 1808. — Canc. 1. Depart. Registr. IV, 106 (1808, Nr. 229). Fogtm. VII. 1, 173.

Frederik den Sjette &c. V. S. B Vi have ladet

[1]) Communication til Stiftamtmand Trampe og Amtmændene i Island, med Ordre at besörge det Fornödne, saavel med Hensyn til Bestemmelse om, hvor Assurancen skal tegnes, som i Henseende til Bekjendtgjörelsen (Rentek. Copieb. Litr. Ö, Nr. 1190–1192).

Os allerunderd. foredrage en af Sognepræsten til Hofs Præstekald inden Sönder-Mule Syssel i Vort Land Island, Hr. John Johnsen, til Vort Danske Cancellie indkommen Ansögning, hvori han allerund. haver andraget, at han ved sit nu havende Embeds Tiltrædelse forefandt Præstegaard og Kirke i faldefærdig Stand, og at han, uagtet hans ved flere foregaaende Uheld forværrede oeconomiske Forfatning, haver besörget begge fra Ny opförte, hvorved Kirken alene er bleven ham 101 Rd. skyldig, som den ikke, formedelst sin aarlige Indtægts yderst ringe Belöb, för end efter en lang Tid mægter at betale ham, af hvilken Aarsag han haver anholdt om, at disse 101 Rd. maae vorde ham enten alle eller for en Deel godtgjorte af Vor Kasse. — Efter at have taget denne Sag, tillige med eders derover afgivne Erklæring, i allern. Overveielse, give Vi eder hermed tilkjende, at Vi allern. have bevilget, at de 19 Rd. 3 Sk., som i Aaret 1801 bleve udbragte for trende Hof Præstekald tilhörende Qvilder, tillægges bemeldte Hr. John Johnsen, som Afdrag paa de 101 Rd., som Hofs Kirke skylder til ham. Derefter I eder allerunderd. haver at rette, og Vedkommende Saadant til Efterretning at tilkjendegive. Befalende &c. Kjöbenhavn den 19. August 1808. 1808. 19. August.

Cancellie-Skrivelse til Kjöbenhavns Magistrat, ang. Forældres Forpligtelse i Island at forsörge deres Börn. Khavn den 20. August 1808. 20. August.
— Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1808, Nr. 1116.

I Gjensvar paa Kjöbenhavns Magistrats Skrivelse af 24 Juni sidstl., hvori samme begjærer sig underrettet: om det ved nogen speciel Anordning for Island er bestemt, at en Faders Forpligtelse, at sörge for sit Slegfredbarns Underholdning, vedvarer indtil dets sextende Aar, skulde man tjenstligst melde, at den om-

1808. spurgte Bestemmelse findes i den islandske Jonsbog,
20. August. hvis Formynderskabs-Balks 1. og 6. Cap., med Kong Eriks dertil föiede gjældende Rettebod, fastsætter: at Enhver skal forsörge sine Börn, hvad enten disse ere slegfred- eller ægtebaarne, indtil fulde 16 Aar. — Det kgl. Danske Cancellie den 20. August 1808.

24. August. **Kongelig Confirmation paa de det kongelige islandske Landoplysnings-Selskab forundte Benaadninger.** Khavn 24. August 1808. — I Anledning af Patent 13. April 1808 havde Etatsraad Magnus Stephensen anholdt om kgl. Confirmation paa nogle det islandske Landoplysnings-Selskab forundte Benaadninger, nemlig: 1) Privilegium af 8. Novbr. 1799 [1] for Landoplysnings-Selskabets daværende og alle dets efterfölgende Bogtrykkere. — 2) Kgl. Resolution af 27. Juni 1800 [2], hvorved Kong Christian den Syvende tilsagde Selskabet sin allerh. Beskyttelse, forundte det Navn af kongeligt islandsk Landoplysnings-Selskab og Tilladelse at bruge eget Segl. — 3) Kgl. Resolution af 24. Oktbr. 1800 [3], at dette Selskab skal nyde Portofrihed for alle dets Breve, som det selv forsender med Posterne, eller som sendes til Selskabet angaaende dets Öiemed og Anliggender. — Disse Benaadninger indstiller Cancelliet til allerh. Confirmation uden Betaling, og bevilges Confirmationen ved kgl. Resol. 1. Septbr. 1808. — Expeditionen er udfærdiget under 24. August 1808. — Canc. 3. Depart. Forestillinger 1808, Nr. 98; jevnf. 3. Depart. Resol. Protok. 1808, S. 848, Nr. 876; samt 3. Depart. Extract-Protok. for 1808, Litr. J, Nr. 871.

26. August. **Reskript til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. Staðarhraun Kirkes Inventariipenge.** Khavn den 26. August 1808. — Canc. 1. Depart. Registr. IV, 112 (1808, Nr. 239).

Frederik den Sjette &c. V. S. B. Ved Reskr. af

[1] *see* VI. B., S. 410—411.

[2] *see* VI. B., S. 461—462.

[3] *see* Canc. Skriv 1. Novbr. 1800, VI. B., S 486—487.

24. Februarii 1747 er det allern. blevet tilladt, at Præsterne paa Vort Land Island, som med overflödigt og unyttigt Inventarium ere bebyrdede, maae sælge samme, og derhos bestemt, at de derfor indkomne Penge, eller Andet, skal derfor igjen i Inventarium indföres, og som saadant overleveres til Eftermanden. Da nu Sognepræsten for Staðarhrauns Præstegjæld inden Myre Syssel udi bemeldte Vort Land Island, Hr. Daniel Johnsen, for Os allerund. haver andraget, at han haver fra ny opbygget den paa hans Præstekald værende Kirke, som derover er kommen i en Gjæld til ham af 43 Rd. 49 Sk., hvilket den ikke formaaer at udrede förend efter ligesaa mange Aars Forlöb, og derfor har anholdt om, at de for bemeldte Kirkes bortsolgte Qvilder udbragte 18 Rd. 74 Sk. maae, uagtet foranförte Reskript, overlades ham til Afdrag paa den Gjæld, som Kirken staaer i til ham: — saa give Vi eder hermed tilkjende, at Vi, efter hans herom allerunderd. gjorte Ansögning og Begjæring, samt eders derover afgivne Erklæring, allern. have bevilget, at de 18 Rd. 74 Sk., som for de bemeldte Kirke tilhörende Qvilder ved Salg ere udbragte, maae overlades ham, til Afdrag paa den Gjæld, som Staðarhraun Kirke staaer i til ham. Derefter I eder allerund. have at rette, og Vedkommende Saadant til Efterretning at tilkjendegive. Befalende &c. Khavn den 26. August 1808. [ad mandatum]. 1808. 26. August.

Rentekammer-Skrivelse til Etatsraad Magnus Stephensen, ang. Godtgjörelse af Mulkter for Helligbröde. Khavn den 27. August 1808. — 27. August.
Rentek. Isl. Copieb. Litr. Ö, Nr. 1199.

Ved Skrivelse af 28. Julii f. A. har Hr. Etatsraaden anholdt om, at tvende Politierets-Kjendelser af 28. og 30. April s. A., hvorefter tvende af Deres Fiskeformænd, nemlig Johannes Jonsson og Einar Oddsson, ere tilfundne at have sin Fiskefangst den 26. s. M., som var

1808. en Helligdag, forbrudt, og desuden at betale Hellig-
27. August. bröde, maatte frafaldes og de idömte Böder eftergives; men uagtet Kammeret ikke kan indlade sig i Dommens Forandring, som desuden grunder sig paa Anordningerne om Fiskeriet paa Island, have vi dog, i Betragtning af Omstændighederne, og paa nærmere forventende allern. Approbation, foranstaltet, at Helligbröden, som overeensstemmende med Forordn. af 29. Maji 1744, dens 8. §, er bleven erlagt til de fattige Enker i de Sogne, hvor de Skyldige opholdt sig, bliver begge bemeldte Fiskere igjen godtgjort af Jordebogskassen. Hvilket herved formeldes Hr. Etatsr. til behagelig Underretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende. — Rentekammeret den 27. August 1808[1].

31. August. **Cancellie - Skrivelse** til **Justitiarius i Islands Landsoverret, Etatsraad Magnus Stephensen,** ang. **Over - Criminalrettens Organisation,** m. v. **Khavn den 31. August 1808.** — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 5. April 1809, og Indholdet (paa Islandsk) trykt i Landsoverrettens Publicanda Nr. 4, S. 21. — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1808, Nr. 1163.

Til fornöden Efterretning i Anledning af den fra Hr. Etatsr. under 28. d. M. hertil indgivne Forestilling, skulde Cancelliet ikke undlade tjenstligst at melde: at De, strax ved Deres Ankomst til Island, bör organisere Overcriminalretten sammesteds, i Tilfælde at Stiftamtmanden ikke da skulde være ankommet til Landet; at De tillige, i Stiftamtmandens Fraværelse, bör præsidere i samme Ret og besörge de ham, som Præsident, paa-

[1]) ved Rentek. Skriv. s. D. (Copieb. sst. Nr. 1200) beordres Landfogden i Island til at udbetale hver af de nævnte Formænd 64 Sk. af Jordebogskassen, som Godtgjörelse for den dem idömte Mulkt.

liggende Forretninger, i Lighed med hvad der, i Hensyn 1808.
til Landsoverretten, er fastsat ved Forordn. 11. Julii 31. August.
1800, hvorhos De, ligeledes i Stiftamtmandens Fraværelse, haver at denominere de tiltrædende Assessorer. — Iövrigt finder man Intet at erindre imod, at Overcriminalrettens Akter udstedes under Islands gamle offentlige Seigl. — Det kgl. Danske Cancellie den 31. August 1808.

Cancellie-Plakat ang. Indretningen af Reisepasser. Khavn den 14. Oktobr. 1808. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 4. Septbr. 1809 og trykt (paa Islandsk) i Landsoverrettens Publicanda Nr. 5, S. 48—49. — Canc. 2. Depart. Registr. IX, 302ᵇ (1808, Nr. 1083ᵃ). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1808, S. 143-144; Schou XV, 112. Colleg. Tid. 1808, S. 709-710. 14. Oktbr.

Plakat, hvorved det befales Udstædere af Reisepasse i ethvert af disse at anföre den Reisendes Höide og Udseende m. v.

For at der kan haves Vished om, at Enhver, som afbenytter et Pas, ogsaa virkelig er den Person, til hvem samme er bleven meddeelt, og Opsynet med Reisende derved betrygges, har Hans Majt. under 13. Oktobr. d. A. behaget allern. at resolvere saaledes:

„Vi ville allern. have befalet, at alle Udstædere af Reisepasser i ethvert Pas skulle anföre og nöiagtig betegne de paagjældende Personers Höide, Udseende m. v., forsaavidt disse ere af Mandkjönnet og over 15 Aars Alder, hvorhos saadanne Personer tillige skulle egenhændigen tegne deres Navne paa Passet i Udstædernes Paasyn". — Hvilken allerh. Resolution herved bekjendtgjöres til alle Vedkommendes Efterretning og allerund. Efterlevelse. — Det kgl. Danske Cancellie den 14. Oktober 1808.

1808.
1. Novbr.

Kongelig Resolution ang. Assurance for Skibe og Varer til og fra Island, m. v. Kiel den 1. Novembr. 1808. — I Rentekammerets Forestilling 25. Novbr. bemærkes, at den grönlandske og færöeske Handels-Commission havde foreslaaet, som den letteste og sikkreste Maade under de daværende Omstændigheder til at forsyne Grönland og Færöerne med Korn og andre Föde- og Fornödenheds-Varer, at disse Varer bringes fra Danmark til et for Afskibning bekvemt Sted paa Norges Vestkyst, og derfra til de nævnte Lande, samt at disse Landes Produkter igjen bringes til Norge og derfra til Danmark. Den nævnte Händels-Commisson anholdt i den Anledning om, at saavel Varer som Skibe frem og tilbage til Norge maatte blive assurerede for kgl. Regning for fjendtlig Opbringelse og Sömolest, samt at grönlandske og færöeske Produkter, „i Betragtning af at de oprindeligen komme fra Lande, der kunne ansees at henhöre under Norge", maatte fra Norge indföres i Danmark under Forsikkring ligesom norske Produkter, ifölge kgl. Resol. 27. Septbr. 1808. — Den islandske og finmarkske Handels-Realisations-Commission havde ligeledes anholdt om, at de islandske Produkter, som directe föres fra Island til Norge, og hvilke, ifölge kgl. Resol. 19. August 1808, kunne assureres i Island paa Reisen til vestenfor Næsset, maatte, naar de igjen derfra udföres til de danske Provindser, forsikkres for kgl. Regning, som om de vare oprindelige norske Produkter. Rentekammeret anseer dette for et Middel til ikke alene at forsyne disse Lande, men og for at fremme Afsætningen af deres Produkter. — Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 89, Nr. 103.

Vi bifalde allern., at saavel de Skibe, der fra Danmark sendes til Norge med Korn og andre Föde- og Fornödenhedsvarer til Grönlands og Færöernes Providering, som og de, der igjen fra Norge bringe disse Varer eller norske Produkter til bemeldte Lande, eller fra disse Lande bringe deres Produkter til Norge, maae, tillige med deres indehavende Ladninger, for Vores Regning forsikkres for fjendtlig Opbringelse og Sömolest; ligesom Vi ogsaa allern. tillade, at samme Forsikkring maa gives for grönlandske, færöeske og islandske Produkter paa deres Transport fra Norge til Danmark,

i Lighed med hvad allerede allern. er bevilget i Henseende til norske Produkter. — Kiel den 1. Novembr. 1808[1]. 1808. 1. Novbr.

Cancellie-Skrivelse til Tugthus-Directionen paa Island, ang. at Forbrydere befængte med smitsomme Sygdomme ikke maae löslades af Tugthuset. Khavn den 1. Novembr. 1808. — 1. Novbr.

Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Departem.) Brevb. 1808, Nr. 1373. Fogtm. VII. 1, 227—228.

P. M. Cancelliet har allerund. foredraget H. Majt. de Uleiligheder, som flyde af at Delinquenter, som dömmes til Arbeide i Tugt- eller Forbedringshuse paa nogen Tid, undertiden indkomme i Stiftelsen befængte med Fnat i den Grad, at de ikke under deres Ophold der kunne blive helbredede. — I den Anledning har det behaget H. Majt. under 29. Septbr. sidstl. allern. at resolvere saaledes:

„Vi ville allern. have bestemt og fastsat, at Forbrydere, som ere dömte til Arbeide i Tugt- eller Forbedringshuset, ikke maae löslades, uagtet deres Straffetid er udlöben, forinden Lægen ved Eftersyn befinder og bevidner, at de hverken ere befængte med Fnat eller med nogen anden smitsom Sygdom, da de i modsat Fald skulle forblive paa Stiftelsernes Sygestuer indtil de ere helbredede, med mindre de enten for egen eller offentlig Bekostning kunne paa noget andet Sted indlægges til Kuur under offentligt Tilsyn". — Denne allerh. Resolution skulde man herved tjenstl. meddele (Tit.) til behagelig Efterretning og videre Foranstaltning. Det kgl. Danske Cancellie den 1. Novembr. 1808[2].

[1]) Denne Resolution er bekjendtgjort ved General-Toldk. Circulaire til samtlige Toldsteder i Danmark og Norge, dat. 12. Novbr. 1808. Fogtm. VII. 1, 234—235.

[2]) ligelydende Cancellie-Skrivelse er s. D. afgaaet til samtlige Stiftamtmænd og Biskopper i Norge.

1808.
14. Decbr.

Patent ang. almindelig Opfordring til Tarvelighed m. v. Khavn den 14. Decbr. 1808. —

Publiceret ved Landsoverretten i Island den 2. Oktbr. 1809 og Rubrum (paa Islandsk) trykt i Landsoverrettens Publicanda. Nr. 5, S. 49. Canc. 2. Depart. Reg. IX, 385 (1808, Nr. 1336). Original-Aftryk paa et Heelark i Patent-Format. Qvart-Forr. for 1808, S. 155; Schou XV, 119. Colleg. Tid. for 1808, S. 849–850. — Islandsk: Patentet tilligemed en Bekjendtgjörelse af nogle Punkter i den kgl. Resolution 21. Juli 1808, samt en almindelig Opfordring til Sparsommelighed, og til Benyttelse af Islands egne Ressourcer m. v. i en Plakat paa Islandsk fra Stiftamtet (Magnus Stephensen) 18. September 1809, trykt i Leirárgörðum s. A. 4 Blade i 4to[1]. Dens Indhold i Landsoverrettens Publicanda Nr. 5, S. 51–52.

Patent, hvorved Kongen opfordrer sine Undersatter til Tarvelighed, og til Opmærksomhed paa indenlandske Fabrik- og Konst-Varer.

Frederik den Sjette &c. G. V.: Det er en vigtig Gjenstand for Vor landsfaderlige Omhu, at indenlandsk

---

[1]) Denne Plakat lyder saaledes efter det originale Aftryk:

„Auglýsíng og ávarp til Íslendínga. — Opið brèf, með hverju konúngur krefur, að þegnar hans stundi sparsemi, og hagnýti innlenzkar handiðna og konstvörur:

Frederik enn sjötti, með guðs miskun Danmerkur og og Norvegs, Vinda og Gauta konúngur, hertogi Slesvíkur, Holsetulands, Stormæris, Þèttmerskis og Aldinborgar, gjörum vitanlegt: Það er markvert efni fyrir Vora landsföðurlegu umhyggju, að innlenzk konstiðn ætíð finna megi upphvatníngu til meiri og meiri framfara í Vorum löndum, og það er Vor hjartans ósk, að sparnaður verði allstaðar heiðraður meðal Vorra þegna, svo sem meðal til að efla sannarlega velgengni, og grundvalla búnaðarheill manna. — Kærleiki þjóðarinnar til Vor, og hennar tilfinníng eigin orku og verðugleika, gefur oss rètt að vænta þess: að enginn dánumaður eða dándiskvinna vili leiða hjá sèr, að samverka til uppfyllíngar Vorri ósk, og til þess elskaða föðurlands heilla. — Í því trausti krefjum Vèr, svo sem konúngur og landsfaðir, af Vorum sameiginlegu þegnum

Konstflid stedse kan finde Opmuntring til större og 1808.
större Fremskridt i Vore Stater; og det er Vort Hjertes 14. Decbr.

af hvorjutveggja kyni, að þeir ástundi þá sparsemi yfir höfuð, og einkanlega í klæðaburði, sem nú yfirstandandi styrjaldartíð gjörir nauðsynlega, og hagnýti svo innlenzkar handiðna- og konstvörur, að þetta nú ekki einúngis verka megi gagn fyrir ríkjanna penínga-gángverð, og veita innanlands iðjusemi viðgáng og útsölu, heldur einnig leggja grundvöll til sömu heilla, þegar friðurinn á ný blessar Vor ríki og lönd. — Skrifað í Vorum konúnglega aðsetursstað Kaupmannahöfn, þann 14. Decbr. 1808.

Frederik R.

Kaas.

Cold. Knudsen. Bülow. Monrad.

Með ofanskrifuðu opnu brèfi hefir konúnglegri hátign þóknazt allranáðugast að auglýsa: að hans vili og boðorð um öll hans ríki og lönd sè almennings sparsemi, og hagnýting eigin handiðna í framandi missanlegs varnings eða óþarfs glíngurs stað, hvað þessvegna ætti því framar nú sèrílagi að vera regla öllum Íslands innbúum, sem þörfin þegar í nokkrum landsálfum, og þá minnst varir máske vaxandi almenn á núverandi styrjaldartíð, ræður sèrhverjum skynsömum og góðum manni í tíma og strax að láta sèr þá reglu hugfasta vera, og kappkósta að bjargast við það margsháttar, sem vort föðurland víða ríkuglega frambýður, en sem, því miður! er ennþá sárilla hagnýtt, hvað konúngur vor boðið hefir landsins háyfirvöldum að brýna fyrir almenníngi, og að leggja nú, þá neyð kann óðar en varir að þrýsta, meiri alúð á laxa-silúnga- og sela-veiðar, hvar líklegheit nokkur eru til, og hversu mörg frambjóða ekki ótöluleg silúngafull stöðuvötn á heiðum og í bygðum, mörg stórfljót, ár og smálækir í landi voru? einnig á safn og hagnýtíngu sölva og ætiþángs, fjallagrasa og skelfisks til fæðis, rjúpna- og fugla-veiða með snörum eða öðrum veiðibrellum, og hvílík er ekki fugla ótöluleg mergð hjá oss um land og lá? Af öllum ætilegum fuglum hefir konúngur með boði sínu þann 21. Julii 1808 einúngis undanskilið æðarfuglinn, og skipað: alvarlega að brýna fyrir almenníngi, að hverr, sem nokkursstaðar drepur eða veiðir þenna nytsama fugl,

1808. Önske, at Tarvelighed overalt blandt Vore Undersaatter
14. Decbr. maatte hædres, som et Middel til at fremme sand Vel-

hvern kóngleg tilskipan, þann 13. Junii 1787, bauð að friða, má viðbúast að sæta því, í hæstnefndri tilskipun, áður fastsetta straffi', sem í hennar III. kap. 7. art. er tiltekið 3. marka sekt fyrir sèrhvern fugl, en þeir, sem með voru, og ekki sögðu frá, bæti hálfu minna, og hver, sem af illvilja skemmir eða eyðir varpplátsa tilbúníngi, sektast ofríkis bótum, eður þrennum fjörutigi lóðum silfurs. — Hvílíkan arð og bjargræðis-stoð gefa ekki góðir og vel ræktaðir kál-, róta- og jarðepla-garðar sínum eigendum nú þegar í nokkrum plátsum sunnanlands og annars víða um heim? hversu holla og ljúffenga fæðu, sem keisarar og kóngar, og sèrhver frá þeim niðureptir til hins aumasta förukarls, meta sem dýrmætt hnossgæti, en sem offáir meðal vor hafa, því miður! enn vit á að virða, sem ber, en þótt fátt sè þeim hollara meðfram, sem lengst af og mest megnis hljóta að bjargast af misjöfnum fiskifengi. — Og þareð einhver hin fyrsta skylda mannsins er: með öllu leyfilegu og góðu móti að bjarga sínu og annara lífi, en ekki að deyja úrræðalaus, eða sem agndofa, í ómennsku og sinnuleysi, meðan náttúran frambýður hèr svo mörg og mikilvæg bjargarmeðöl, þá hefir konúnglegri hátign sjálfri allranáðugast þóknazt, í allrahæstnefndri ályktun, þann 21. Julii 1808, ennþá að benda til eins, sem hèr er að nokkru leyti í harðindum þekkt og tíðkað, en annars, síðan misskilinn kristindómur aflagði þess almennu brúkun, þó sjaldnar hagnýtt, og þessvegna boðið: ‚Sömuleiðis mega viðkomandi háyfirvöld bæði almennt áfýsa almúga til hrossakjöts notkunar í núverandi kríngumstæðum, og þarhjá fyrirskipa, að þess brúkun sè innleidd til ómaga framfæris, bæði í hreppum og við tukthúsið, til viðurværis þeim sakamönnum, sem þarí eru, og, með tímanlegu innkaupi, ala önn fyrir útvegum þessa bjargræðis; einnig umsjá, að það, ásamt nauta og sauða kjöti, verði vindþurkað, uppá Færeyínga móð, og að hreinleg og hagnaðarsöm meðferð þess sè í frammi höfð'. Hvert konúnglegt boðorð einn og sèrhver í landinu er skuldbundinn, með allraundirgefnustu hlýðni og virðíngu, að láta sèr hugfast til eptirbreytni, þá nokkur neyð aðrekur, og sèrílagi tilskyldast embættismenn og hreppstjórar,

stand og til at befæste huslig Lykke. — Nationens Kjærlighed til Os, og dens Fölelse af egen Kraft og 1808. 14. Decbr.

sem ómaga framfæri eiga að umannast, að halda sèr það fyrir óbreytanlegu reglu, að því leyti nauðsyn eða ástand býður og leyfir, ekki sízt hvað iðuglega umsjón og áminníngar snertir, um hrossakjöts þrifa- og sparsamlegu meðferð og brúkun í sveitunum, því framar nú, þegar hún með konúnglegu lögmáli er hèr fyriskipuð, sem híngað til einúngis óhófleg nautn og sóðaleg meðferð þessarar annars, á fyrri og seinni öldum, allvíða um heiminn og í voru landi algengu og hentugu fæðu, hefir vakið misþokka fólks til hennar óþrifnu átvagla, en enganveginn til þessa bjargræðismeðals sjálfs, hvert rèttskilinn kristindómur ekki leyfir að fyrirlíta. — Áhrærandi orðatiltækið í allrahæstnefndri konúnglegri ályktun þann 21. Julii 1808, ‚um vindþurkun þess, og nauta- og sauðakjöts á Færeyínga hátt', vil eg, til upplýsíngar, geta þess hèr: að konúngleg hátign virðist þarmeð haft hafa tillit til þess líklegasta skorts manna hèr á stríðstíma, ef lítil skipaferð bannaði innfærslu salts og hentugra íláta til söltunar og varðveizlu kjötbirgða til vetrarforða, hvern reynslan og, víða um land, þegar sannar, ef ekki ásamt, til enn óhagnaðarsamari meðferðar þess hèr, en í Færeyjum, hvers vegna mèr var uppálagt, með litlu prentuðu riti, hverju konúngur allramildilegast bauð hèr gefins að útbýta, og af hverju eg vona að embættismenn og hreppstjórar fái nokkur stykki send í sèrhvern hrepp, að auglýsa þá í Færeyjum tíðkanlegu meðferð á kjöti, eða þess vindþurkun, sem ætíð mun verða þeim hollari, er skorta salt og ílát, heldur en, til óhollustu, að ýlda kjöt til frambúðar, eða eldhúsreykja missirum eða árum saman, og síðan að brúka það eingaungu til miður heilnæms og drjúgs fæðis. Því er og í sama ritkorni, meðal annars, lítið eitt um saltgjörð ávikið, og þó enn síðar sýnt með annari prentaðri ávísun, er einnig gefins útdeilist, hversu af þángösku megi salts afla. — Kærir landsmenn! Að boði vors allramildasta landsföðurs, Frederiks ens sjötta, yðar konúngs, hefir Íslands stiptamtmaður, kammerherra greifi Trampe, með dönsku plakati, dagsettu 15. Maji þetta ár, leidt yður sumthvað af þessu fyrir sjónir; að sama allrahæsta boði er það nú á ný, og ýmislegt fleira, hèr að framan talið, yður öllum

1808. Værd, berettiger Os til at vente, at ingen Dannemand
14. Decbr. eller Danneqvinde vil undlade at medvirke til Vort

hèrmeð frá Íslands stiptamti opinberlega, á landsins túngu, kunngjört, til allraundirgefnustu eptirbreytnis og íhugunar. Sum hèröð vors lands sakna nú þegar þeirrar árgæzku og ríkuglegu blessúnar af sjó, sem guðleg forsjón lèt meir en helmíngi þess í skaut falla, sakna nauðsynlegra aðflutnínga og hagkvæmrar kaupverzlunar síðan stríðið hófst, en misfalli árin víða um land, sjór eða land algjörlega bregðist, sem opt má hèr viðbúast, og nú þaráofan stríðið framvegis bagi hagkvæmri kaupverzlun og aðflutníngum frá vorri eyju, hvað er þá að stóla uppá annað, en það, er náttúran hèr víða frambýður af ýmislegu, og það ríflega, ef hagnýtt væri? hvað annað til vors framfæris, vors skyldufólks og þurfamanna lífs, sem náttúru- og borgaraleg lög og kristinndómur þó bjóða oss að umannast, þegar nú máske ekki í bráð er venjuleg hjálp möguleg frá öðrum? En þökkum guðlegri forsjón, kærir landar! sem útbjó vort land svo ríkuglega víðast með svo ríflegu efni í daglegt brauð, en þótt ekki með kornafla, að með sönnu má segja: að sèu þessi meðöl atorku- og sparsamlega hagnýtt, vantar oss, eiginlega að tala, einúngis járn, timbur og færi, til ómissanlegra lífsnauðsynja, og þetta fáa, ef ekki annað, kann oss, máske mitt undir styrjöld, svo að sendast, að jafnvel lángvinnt stríð ekki þurfi að eyðileggja vort land eða þess innbúa, sèu þeir útbúnir með fúsri og nauðsynlegri góðvild og samheldi, að bjarga sèr og hver öðrum, sem vel sæmir oss, sem afhólmuðum eybúum, en bróðurlega sambundnu fólki, er verðugt skal heita til að stjórnast af þeim allramildustu landsfeðrum, Danmerkur, Norvegs og Íslands konúngum, af enni frægu og elskuðu Aldinborgar ætt. Vèr erum ekki æfðir nè útbrynjaðir til herfara, og megnum ekki að vernda oss mót útvortis fjandmanna miklu ofurefli, þess er heldur ekki vænt, ekki krafizt af oss; en þess höfðu Íslands ódauðlegu feður, sá fimti Friðrik, sjöundi Christján og sjötti Friðrik, konúngar, ætíð fullan rètt til að krefja af þeirra íslenzku þegnum, hverja, og ætt þessara, þeir hafa svo optsinnis frelsað úr dauðans kverkum, með minnisstæðustu velgjörðum sínum, um hverjar minnst er yður fullkunnugt, en þótt eg varpað hafi tölu á fáeinar í bókunum: „Eptirmæli átjándu aldar",

Önskes Opfyldelse og det elskte Fædrelands Held. — 1808.
I Tillid dertil er det at Vi, som Konge og Landsfader, 14. Decbr.
opfordre samtlige Vore Undersaatter af begge Kjön til den Sparsomhed i Almindelighed og i Klædedragt i Særdeleshed, som nuværende Krigstid gjör nödvendig; og til den Opmærksomhed paa indenlandske Fabrik- og Konst-Varer, som ikke alene nu kunde virke til Fordeel for Statens Penge-Cours og til at give den indenlandske Flid Fortjeneste og Afsætning, men ogsaa lægge Grunden til det samme Gode, naar Freden paany velsigner Vore Riger og Lande. Skrevet i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 14. Decbr. 1808.

Rentekammer-Skrivelse til Finance-Collegium, ang. Foranstaltninger til Islands Forsyning. Khavn den 24. December 1808[1]. — Rentek Isl. Copieb. 1, Nr. 54. 24. Decbr.

Islands uheldige Forfatning, formedelst udeblivende Tilförsel af Provisioner fra de danske Stater under

og ‚Island i det attende Aarhundrede', að þeir ekki hylli landráðamenn, í hinna stað, fyrir drottna, ekki ærulaust og ómannlega brjótist undan þeirra föðurstjórn, til að selja æru, líf, frelsi og eigur á óbótamanna vald, hverra drottinssvik hafa að lögum verðskuldað hinn óttalegasta en mest verðskuldaða dauðdaga. Nei! landsmenn! minnist daganna frá 25. Junii til 22. Aug. í ár, og þakkið drottni, að þrældómsoki er aptur af yður hrundið. Fátækir og þurfandi eru víst margir af oss, og allir vèrjulausir, en æru- og trygðarlausir eigum og þurfum vèr aldrei að verða, nè vors föðurlands landráðamenn; því sè ekki um annað minna að velja, verður ekki lángt áhorfsmál, heldur að deyja með æru, en lifa stórbrotamenn með smán. — Lengi og lukkusæll lifi og ríki Danmerkur, Norvegs og Íslands allramildasti konúngur, Friðrik enn sjötti!!! — Íslands Stiptamts Contoiri, þann 18. Septbr. 1809.

M. Stephensen".

[1]) kgl. Resol. 3. Febr., 13. Mai og 19. Juni 1809.

1808. nærværende krigerske Conjunkturer, og de Vanskelig-
24. Decbr. heder, som ere forbundne med Skibsfarten imellem disse Lande og Island, har idelig henvendt Kammerets Opmærksomhed paa de Midler, hvorved Islands Trang til de förste Nödvendigheder kunde være at afhjelpe. Der blev derfor udvirket kgl. Resol. af 12. Febr. d. A. om Assuranee paa kgl. Regning, imod fjendtlig Opbringelse og Sömolest for de Skibe og Vare, som inden April Maaneds Udgang expederedes til Island, men ingen af de Handlende fandt Regning ved at entrere deri. Som vi under 9. August tilmeldte det kongelige Finance-Collegium, blev Kjöbmand Adser C. Knudsen understöttet med Laan af Collectpengene, for dermed, og under Beskyttelse af engelsk Licents, at blive istand til at overföre en betydelig Ladning af Provisioner. Skibet afgik ogsaa herfra, men maatte, formedelst Havarie, söge Havn i Norge, hvor Ladningen blev bortsolgt. Kammeret har vel, som anfört i vores Skrivelse af 8. f. M., foranstaltet, at et Skib med Provisioner i Förstningen af September Maaned er bleven expederet til Island fra Throndhjem, ligesom og, at endnu eet er expederet, om og saasnart mueligt, fra Christianssund, og Kjöbmand Busch iværksætter i denne Tid for egen Regning en Expedition fra Aalborg til Norge, for derfra tidlig i Foraaret at afgaae til Island; men foruden at disse Expeditioner, om de endog lykkes, ere, i Sammenligning med den Tilförsel Island har haft i Fredstider, aldeles ubetydelige, og utilstrækkelige til at afhjælpe almindelig Mangel, vil desuden Trangen stedse tiltage. Kammeret har derfor seet sig foranlediget til at indhente Underretning fra den kgl. islandske og finmarkske Handels-Realisations-Commission, om hvad Udsigter der havdes til at faae Island forsynet med de allernödvendigste Provisioner i tilkommende Aar, samt at forlange dens Betænkning om, hvad der i denne Henseende kunde være at foranstalte. Af bemeldte Commissions derpaa meddeelte Svar, som hermed fölger,

vil behagelig erfares, at Udsigterne til Islands Provideringnu for Tiden ere ikkun svage, og at, om den skal ventes nogenledes tilveiebragt, maatte der udredes, ifald det lod sig gjöre, et Skib til hver af Landets Fjerdinger, og, i Mangel af anden Udvei, for kongelig Regning, hvorhos foreslaaes at gjöre Forsög paa at lade saa tidligt muleligt til Foraaret et Skib expedere directe fra Bergen til Island. Men for at kunne udrette Noget til dette Formaal, maa vi, da de islandske Collectpenge ere allerede medgaaede til Skibes Expedition, henvende os til det kongelige Finance-Collegium om at erholde de dertil fornödne Penge-Forskud, og udbede os derom snarest muleligt sammes behagelige Svar. Rentekammeret den 24. December 1808. 1808. 24. Decbr.

Anordning for Dannebrogsmændene. Khavn den 28. Januar 1809. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 2. Oktbr. 1809, og Rubr. trykt paa Islandsk i Landsoverrettens Publicanda Nr. 5, S. 49. — Canc. 2. Depart. Registr. X, 35—37 (1809, Nr. 116). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1809, S. 8—12; Schou XV, 174—178. Coll. Tid. for 1809, S. 57—63. 1809. 28. Januar.

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark og Norge, de Venders og Gothers, Hertug til Slesvig, Holsteen, Stormarn, Ditmarsken og Oldenborg, G. V.: Vi have givet den i sex Aarhundrede navnkundige Dannebrogens-Orden en mere udstrakt Bestemmelse, og formeret Ordenens Hæderstegn, paa det at disse Vidnesbyrd om erkjendt Trofasthed og Borgerværd kunde vorde flere af Landets mest fortjente Mænd til Deel. — Thi vel er det Pligt for Enhver, at hellige Staten sin Kraft og sine Idrætter; dog er det en skjön og Opmuntring værdig Bestræbelse, at kappes med sine Medborgere i Udövelsen af denne Pligt: og Landsfaderens Tilfredshed er den Lön den Retskafne attraaer, naar han, med Tanken henvendt til Fædre-

1809. landet, virker mere end Andre for Samtid og Efterslægt,
28. Januar. eller, opflammet af ædelt og freidigt Mod, hæver sig over sine Lige, ved sjeldne og gavnrige Handlinger. — Det er Vor kongelige Villie, at en saadan Tænke- og Handlemaade, som baner Vei til Riddërværdighed, for den, hvis Stilling fremböd Leilighed til i det Större at arbeide for almeent Held, skal aabne Adgang til Dannebrogsmændenes Samfund for Enhver, der, ved klog og redelig Stræben for Brödres Vel og ved ædel Daad, i en engere Kreds har gavnet Fædrelandet. — For disse Vore Dannebrogsmænd have Vi allern. bestemt den Hæder og de Fordele, som ved denne Vor Anordning endvidere forsikkres dem:

1) Dannebrogsmændenes Hæderstegn er et Kors af Sölv, foroven prydet med Vort kongelige Chiffre og aaben Krone, og i hvert af dets fire inderste Hjörner med en mindre Krone af lige Skikkelse. Det viser, paa Forsiden, Ordenens Valgsprog: „Gud og Kongen" og i Midten höisalig Kong Christian den Femtes Navn. Korsets bageste Side erindrer, ved et kronet W, og ved Aarstallene 1219 og 1671, om Tiden, naar Dannebrogs-Ordenen blev oprettet af dens Stifter Kong Waldemar den Seierrige, og naar den af Kong Christian den Femte blev fornyet; ligesom det Aarstal 1808, der findes överst paa denne Side, drager Ordenens Udvidelse, i Vort förste Regjeringsaar, til Minde. Dette Hæderstegn skulle Dannebrogsmændene, saavel naar de indfinde sig i Vor Tjeneste som andetsteds, bære aabenlyst paa venstre Side af Brystet, nedhængende fra et af Kjolens överste Knaphuller i et hvidt Silkebaand med röde Kanter. — 2) Enhver af Vore kjære og troe Undersaatter, der, efter sin Stand og Stilling, har udmærket sig ved Fortjenester af det Almindelige, erholder derved Adgang til dette Hæderstegn, naar det Forhold, eller de Handlinger, som dertil maatte gjöre ham værdig, nöiagtigen er blevet Os, af vedkommende Övrighed eller Foresatte, gjennem Vore Collegier eller höie

Embedsmænd, allerund. indberettet. — 3) Naar Nogen er bleven udnævnt til Dannebrogsmand, og Underretning derom allern. meddeelt Vort Ordens-Kapitul, da paaligger det Samme, at indföre hans Navn, Fortjenester og Opholdssted i Kapitulets Register, og at tilstille ham en trykt Gjenpart af denne Vor Anordning; hvorhos hans Udnævnelse offentligen fra Kapitulet bör kundgjöres. — 4) Er den udnævnte Dannebrogsmand tilstæde der, hvor Vi Selv opholde Os, da modtager han Sölvkorset af Vor egen Haand. Er han fraværende, da bliver Hæderstegnet og det Exemplar af Anordningen, som er ham bestemt, tilsendt hans höieste Foresatte der paa Stedet, for af denne at vorde ham höitideligen overleveret, efter Ordens-Kapitulets nærmere Foranstaltning. — 5) Enhver som hædres med Dannebrogens Sölvkors, har Adgang til Vore tvende Ridder-Ordeners fælles höitidelige Möder. Han bör af enkelt Skildvagt honoreres med skuldret Gevær; og ville Vi allern., at han, som en af Kongen udmærket Mand, allevegne udenfor hans Tjenesteforhold skal ansees og behandles som den förste blandt sine Ligemænd. — 6) Til Beviis om det Værd Vi tillægge Dannebrogsmændenes Hæderstegn, have Vi dermed benaadet Medlemmerne af Vort Ordens-Kapitul. Saa er det og Vor allernaad. Villie, at den Vi engang have tildeelt dette Hæderstegn, skal beholde og bære samme, saalænge han ei dertil gjör sig uværdig; saaledes, at om Vi maatte finde Os foranledigede til at benaade en Dannebrogsmand med nogen af Vore Ridder-Ordener. skal han ikke desto mindre vedblive at bære Dannebrogsmændenes Hæderstegn. — 7) Da Vi saaledes have givet dette Hæderstegn en fortrinlig Udmærkelse, forvente Vi og, at Vore Dannebrogsmænd, ved urokkelig Troskab mod Konge og Fædreland, og ved en i alle Dele hæderlig Vandel, stedse ville stræbe at vedligeholde og foröge den Agtelse de have erhvervet. Men skulde nogen Dannebrogsmand fornægte den Æres-

1809.
28. Januar.

1809. 28. Januar. følelse, som det var Vor Hensigt at oplive, saaledes at han ved Domstolene vorder tiltalt eller saggiven for en Handling der kunde medföre legemlig Straf, eller Ærens og den offentlige Agtelses Fortabelse, da er det Domstolenes Pligt, ufortövet derom at gjöre Indberetning til vedkommende Collegium, paa det at samme kan foranledige Ordens-Kapitulets Forestilling til Vor allerhöieste Resolution: om den Tiltalte eller Saggivne indtil videre skal forbydes at bære sit Hæderstegn. Saa maa ei heller nogen Dom, der medförer legemlig eller vanærende Straf, fuldbyrdes paa en Dannebrogsmand, forinden Hæderstegnet, ifölge en af Kapitulet fattet og af Os sanctioneret Beslutning, er ham frataget; hvilket dernæst uopholdeligen bör indsendes til Kapitulet. — 8) For saavidt mueligt at raade Bod paa uformuende Dannebrogsmænds trykkende Kaar, have Vi under Kapitulets Forvaltning henlagt et Fond, af hvis aarlige Indtægter Vi ville tildele dem iblandt Dannebrogsmændene, som Vi efter Omstændighederne maatte finde særdeles værdige eller trængende dertil, en aarlig Underholdningshjelp, hvis Störrelse og Forögelse Tid efter anden Vi i hvert enkelt Tilfælde ville bestemme, med allern. Hensyn paa Enhvers særskilte Fortjeneste, Kaar og Alder; hvorved fornemmeligen vil komme i Betragtning den længere eller kortere Tid han maatte have staaet i Vor Tjeneste, eller været benaadet med Dannebrogsmændenes Hæderstegn. Og skal denne Underholdningshjelp i intet Tilfælde kunne sælges, pantsættes, eller belægges med Arrest, ei heller deri kunne gives Udlæg; paa det at den desvissere maa komme dem til Gode, hvem Vi allern. tildele samme. — 9) Naar en Dannebrogsmand ved Döden afgaaer, er det Pligt for alle der paa Stedet værende Dannebrogsmænd, at fölge ham til Graven; og bör det Hæderstegn, ham var forundt at bære, lægges over hans Ligkiste paa en sortovertrukken Pude. Det aftages, naar han nedsænkes i Jorden, og indsendes af vedkommende

Foresatte til Vort Ordens-Kapitul. — Fremdeles ville Vi, at en Sum, lig den Underholdningshjelp, der efter foregaaende § var den afdöde Dannebrogsmand aarligen tillagt, skal udbetales hans Bo, for eet Aar fra Dödsdagen at regne; samt at Övrigheden paa Stedet skal bære Omsorg for, at Bekostningen til hans tarvelige, men hædrende Jordefærd deraf udredes. — 10) Endelig haver Vort Ordens-Kapitul til hvert Aars 28. Junii allerund. at indberette Os de forventende gode Fölger af Vore om Dannebrogsmændene allern. givne Befalinger, samt hvad videre dermed maatte staae i nogen Forbindelse. Givet i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 28. Januarii 1809.

1809. 28. Januar.

Kongelig Resolution ang. Islands Forsyning med Kornvarer. Khavn den 3. Febr. 1809. — I Forestilling 31. Januar melder Rentekammeret, at efter Resol. 12. Febr. 1808 havde ingen Handlende meldt sig til at foretage Expedition til Island. Resol. 6. Mai 1808 havde derfor tilladt den grönlandske Handelsadministration at sende en Expedition til Island fra Throndhjem. Senere meldte Busch sig og erholdt ved Resol. 4. August 1808 Assurance, samt ifölge Resol. 1. Novbr. s. A. Præmie à 1 Rd. pr. Tönde Rug. — Expeditionen fra Throndhjem var afgaaet til Island i September s. A. Buschs Expedition var afgaaet fra Aalborg og laae i Norge for at overvintre og i næste Foraar at gaae til Island. Men det af Knudsen og Peschier afsendte Skib var under Havarie indkommet til Egersund i Norge og Ladningen solgt i Christianssand. Kammeret havde derfor forsögt at skaffe flere Expeditioner tilveie, men forgjæves, „af Mangel tildeels paa Skibsleilighed og tildeels paa de nödvendige Vareartikler". — Da nu Kammeret ansaae Island i höi Grad trængende til Provisioner, havde den indhentet Realisations-Commissionens Betænkning. Denne ansaae det under de nærværende Omstændigheder for umuligt, at tilveiebringe private Expeditioner til Island, og foreslog at sende om muligt 4 Skibe for kongelig Regning, eet til hver af Landets Fjerdinger, hvilket den grönlandske Handelsdirection bedst meentes at kunne besörge, naar den fik de behövende Penge forskudte. Fremgangsmaaden

3. Febr.

1809. foresloges at maatte blive den samme som ved Færöerne, nemlig at opskibe Varerne til Norge om Vinteren, for derpaa tidlig
3. Febr. om Foraaret at sendes derfra til Island. Man meente ogsaa, at et Forsög kunde gjöres med Expedition fra Bergen, da man der kunde skaffe, om ikke Korn, saa dog Liner o. s. v. tilveie. — Kammeret var enigt i, at man burde overdrage den grönlandske Handelsdirection Udförelsen, at man burde söge at faae Expedition istand fra Bergen, samt tillige opsende de to Skibe, som havde været opbragte i England, men nu vare frigivne, fra Kjöbenhavn naar de kom tilbage; Kammeret vilde da correspondere med Generaltoldkammeret og Commissionen for Sjællands, Lollands og Öernes Providering. Da Collectpengene vare udlaante maatte Pengemidlerne udredes af Kongens Kasse. — Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 90, Nr. 14.

Vi ville allern. have Vort Rentekammer bemyndiget til, paa den allerund. indstillede Maade, at foranstalte og drage Omsorg for, at 4 Skibsladninger Kornvarer og andre Fornödenhedsvarer afsendes til Island; dog ville Vi, at Udskibningen af de to Ladninger, som er foreslaaet at skee her fra Staden, saavidt muligt heller skal söges iværksat fra Jylland, Slesvig, Holsteen eller Fyen, da Vi, saalænge Gothenborg er et Tilholdssted for fjendtlige Krydsere, ansee en Udskibning herfra at være mest Fare udsat. Kjöbenhavn den 3. Febr. 1809.

28. Febr. **Cancellie-Plakat ang. Medicin som kan sælges uden Recept.** Khavn den 28. Februar 1809. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 7. August 1809, og Rubrum trykt i Landsoverrettens Publicanda Nr. 5, S. 49. Canc. 2. Depart. Registr. X, 77[b] (1809, Nr. 259). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1809, S. 18—19; Schou XV, 183—184. Coll. Tid. for 1809, S. 138—140.

Plakat, hvorved bestemmes, hvilke af de i Requisition satte Lægemidler det maa tillades Apothekerne at udsælge uden Recepter.

Ligesom Hans Majestæt ved allerh. Resol. af 19. Septbr. f. A. har forbudet al Udsalg fra Apothekerne

af de i Requisition satte Lægemidler, undtagen efter authoriserede Lægers Forskrifter; saaledes har det, under 24. dennes, behaget Allerhöistsamme at tilföie fölgende Indskrænkninger i dette Forbud: At det kan tillades Apothekerne ved det saakaldte Haandkjöb, eller uden Recepter, indtil for 24 Sk. af Gangen, at udsælge fölgende Sorter af de i Requisition satte 41 Lægemidler, nemlig: 1809. 28. Febr.

1) Campher. — 2) Campher-Olie. — 3) Linimentum volatile camphoratum. — 4) Spiritus Vini camphoratus. — 5) Liquor nervinus. — 6) Balsamus saponaceus. — 7) Pulvis temperans camphoratus. — 8) Pulvis Rhabarbari. — 9) Pulvis Infantum. — 10) Tinctura Rhei aquosa. — 11) Syrupus Rhabarbari. — 12) Asa Foetida. — 13) Manna og Syrupus e Manna. — 14) Magnesia. — 15) Sal. anglicanum. — 16) Folia Sennæ. — 17) Infusum Sennæ compositum. — 18) Semen Sabadillæ. — 19) Succus Liquiritiæ. — 20) Gelatina Liquiritiæ. — 21) Pulvis dentifricius. — 22) Emplastrum Diachylon compositum. — 23) Empl. Diach. saponatum. — 24) Empl. Diach. de Meliloto. — 25) Empl. Diach. de Minio. — 26) Empl Diach. vesicatorium. — 27) Oxymel squilliticum. — 28) Tinctura Benzoes composita. — 29) Unguentum Cerussae camphoratum. 30) Unguentum Cerussae nutritum. — 31) Unguentum ophthalmicum rubrum. — 32) Elixir pectorale.

Hvilket herved bekjendtgjöres til alle Vedkommendes Efterretning og allerund. Efterlevelse. Det kongelige Danske Cancellie den 28. Februarii 1809.

Kongelig Resolution ang. Opsendelse af Rigsbanksedler til Island. Khavn den 3. Marts 1809. 3. Marts.

— Ifölge Resol. 15. August 1787 blev i nogle Aar, og sidst i Aaret 1798, oversendt aarlig 3000 Rd. Ved Resol. 18. Juni 1800 blev Oversendelse af 6000 Rd. tilladt, men man havde ikke gjort Brug deraf siden 1802, da saameget var indkommet, at

1809. man ikke alene ikke behövede at sende noget, men at der endog i forrige Aar var Beholdning af omtrent 35,000 Rd. —

8. Marts. En Skipper Hansen, som den engelske Caper, der kaldte sig Generallieutenant Baron Hompesch, og som havde plyndret Thorshavn, havde medtaget som Lods og siden afsat i Dahl paa Sandö, skulde have fortalt, at bemeldte Kaper havde gjort en Reise til Island og bemægtiget sig i Reykjavík de ommeldte 35,000 Rd. Dette Udsagn bekræftedes, med det Tillæg, at Kaperen skulde i Reykjavík have „ladet sig meddele Beviis for, at berörte Penge vare af Kongens Oppebörseler". Kammeret anseer det derfor nödvendigt, at der opsendes en Sum i de i Island gangbare Bancosedler, hvilken Sum formenes ikke at kunne være mindre end 30,000 Rd., da de staaende Udgifter alene belöbe aarligen henimod 20,000 Rd., hvortil kommer det ved Resol. 21. Juli 1808 bevilgede Forskud af 3—4000 Rd. til Tugthuset og 6000 Rd. „til Natural-Produkters Indkjöb for de Fattige" (Forest. 28. Februar). — Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 90, Nr. 21.

Vi bifalde allern., at indbemeldte 30,000 Rd. i Banksedler maae opsendes til Island, fordeelte paa flere Skibe; dog ville Vi, at disse Banksedler af Vort Finantscollegium skulle foranstaltes betegnede med et Mærke, saaledes at de ikke kunne blive Fjenden nyttige, saafremt de enten paa Overfarten eller i Landet selv af ham skulde bortröves. Kjöbenhavn den 3. Martii 1809.

11. Marts. **Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmand Greve Trampe, ang. Forslag om en Laane-Indretning for Island. Khavn den 11. Marts 1809.** — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 89.

Det af Hr. Kammerherren under 10. Januar sidstl. til Kammeret indsendte Udkast til en interimistisk almindelig Laane-Indretning for Island, er herfra allerund. bleven Hans kgl. Majestæt foredragen, og har det allern. behaget allerhöistsamme derpaa mundtlig at resolvere: at da Island under nærværende Conjunkturer ikke kan vente nogen betydelig Tilförsel af Nödvendigheds-Vare fra de danske Stater, Land- og Söbruget

altsaa maa afgive det Fornödne til Indbyggernes Underholdning, saa at Betaling med Penge sjelden vil kunne udfordres for andre end de Embedsmænd, der nyde Gage af den kongelige Kasse, ligesom der ogsaa ved kgl. Resol. af 21. Julii f. A. er foreskrevet, hvorledes der i Almindelighed maa sörges for de Fattiges Underholdning, saa ansees den foreslagne Laane-Indretning for Island ikke at være fornöden. Derimod tillades det Amtmændene der i Landet, naar og forsaavidt det maatte behöves, at give eller anvise Indbyggerne passende Credit paa Betalingen for Fiskeliner, Angler, Jern, som de Vare-Sorter der ere fornödne til deres Næringsdrift, og som overföres der til Landet fra de danske Stater. Hvilket tjenstl. communiceres Hr. Khren til behagelig Efterretning og derefter föiende Foranstaltning. Rentekammeret den 11. Marts 1809.

1809. 11. Marts.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmand Greve Trampe, ang. Forslag om Forsvarsvæsenet i Island. Khavn den 11. Marts 1809. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 88.

11. Marts.

Hvad det har behaget Hr. Khren ved Skrivelse af 22. Oktober f. A. at foreslaae, angaaende et Forsvarsvæsens Organisation i Island imod fjendtlige Kaperes Röverier, samt det fornödne Armaturs og Ammunitions Oversendelse dertil fra det nordenfjeldske Norge, er allerund. bleven Hans kgl. Majestæt refereret, og har det derpaa allern. behaget allerhöists. mundtlig at tilkjendegive, at af de i Norge værende Armatur- og Ammunitions-Sorter Intet derfra kan undværes eller tillades bortfört andensteds hen; og da Folkemængden end ikke i Reikevig, som saavel med Hensyn til Vare-Oplag, som fordi at den kgl. Jordebogskasse der maa være, er det vigtigste Sted, og hvor et saadant Forsvarsvæsen som det ommeldte mest behövedes, er i Stand til at afgive saa meget vaabendygtigt Mandskab,

1809. som udfordredes til at afværge et armeret Skibs fjendt-
11. Marts. lige Angreb, saa kan nu for Tiden det gjorte Forslag ikke approberes. eller Noget i denne Henseende være at foretage. Hvilket tjenstl. formeldes Hr. Kammerherren til Svar og behagelig Efterretning. Rentekammeret den 11. Martii 1809.

7. April. **Kongelig Resolution ang. Frigivelse af Transport-Tjeneste for de til Island bestemte Skibe. Khavn den 7. April 1809.** — Brigskibet Freden, tilhörende Örum & Wulff, var sat under Embargo til Transport i kgl. Tjeneste, Handelshuset sögte om dets Frigivelse for at före Provisioner til Island. Kammeret anbefalede Ansögningen til Admiralitetet, og uagtet de til Island bestemte Skibe ikke vare blandt de udtrykkeligt frigivne, havde dette Collegium givet Befaling til Holmen, at Skibet kunde istandsættes og lades, i Forventning af at Kammeret, inden det lagde ud af Bommen, vilde söge at udvirke Frigivelse for det (Forestill. 6. April). — Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 90, Nr. 26.

Vi ville allern. have tilladt, at indbemeldte Brigskib, Freden kaldet, saavel som andre enkelte Skibe, hvis Bestemmelse beviisligen er at före Provisioner til Island, maae fritages for Requisition til Transport i Vor Tjeneste. Kjöbenhavn den 7. April 1809.

6. Mai. **Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, Grev Trampe, ang. det islandske Sprogs Anvendelse ved Overcriminalretten i Island. Khavn den 6. Mai 1809.** — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1809, Nr. 504.

P. M. I Gjensvar paa Hr. Kherres Skrivelse, dat. 28. Decbr. f. A., hvori De forespörger, om ikke Sagernes Procedüre for Islands Overcriminalret bör skee i det danske Sprog, og Rettens Domme ligeledes i dette Sprog affattes, skulde man tjenstl. melde, at der i saa

Henseende vil blive at forholde i Overeensstemmelse med det, som i 16. § i Forordn. af 11. Juli 1800 er bestemt angaaende Sagförelsen for Landsoverretten i Island. Det kgl. Danske Cancellie den 6. Maji 1809. 1809. 6. Mai.

Cancellie-Circulaire til samtlige Stiftamtmænd, Amtmænd m. v. i Norge, ang. Appel af Domme over Umyndige. Khavn den 9. Mai 1809. — 9. Mai.

Dette Cancellie-Circulaire findes ikke at være sendt til Island, men er her optaget i Henhold til For. 2. November 1798. — Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Departem.) Brevb 1809, Nr. 514.

P. M. Ifölge For. af 2. November 1798 maa ingen Dom, hvorved en Umyndig er tilfunden legemlig Straf af den Natur, at Appel kan finde Sted, fuldbyrdes, forinden den af vedkommende Övrighed er indsendt til Cancelliet, hvis Pligt det er at paaskjönne, om den skal indankes til höiere Ret eller ikke. Da det imidlertid, formedelst Posternes nuværende usikkre og langsomme Gang, undertiden kan indtræffe, at lang Tid medgaaer inden Cancelliets Resolution i ovenmeldte Henseende kan erhverves, hvilket forlænger de Tiltaltes Arrest og foraarsager det Offentlige forögede Udgifter, saa har dette Collegium fundet sig foranlediget til, ved allerund. Forestilling til Hans Majt., at andrage paa en provisorisk Forandring i Henseende til forberörte Lovbestemmelse. — Hans Majt. har derpaa ved Resol. af 24. f. M. allern. bifaldet: at det indtil videre maa overlades til vedkommende Overövrigheder i Norge i slige Tilfælde at paaskjönne, hvorvidt Appel af de afsagte Domme bör finde Sted eller ikke, og at foranstalte saadan Indankning, naar dertil maatte findes grundet Anledning. — Hvilken allerh. Resolution Cancelliet herved tjenstligst skulle tilmelde (Tit.) til fornöden Efterretning. Det kongelige Danske Cancellie den 9. Maji 1809.

1809. 11. Mai. **Stiftamts-Plakat** ang. **Tomthusmænd og Strandsiddere.** (Reykjavík) den 11. Mai 1809. — *see* under Rentek. Skriv. 30. Juli (kgl. Resol. 21. Juli) 1808, ovenf. S. 208 Anm. 1.

12. Mai. **Stiftamts-Plakat** ang. **Lydighed mod Repstyrerne.** (Reykjavík) den 12. Mai 1809. — *see* under Rentek. Skriv. 30. Juli (kgl. Resol. 21. Juli) 1808, ovenfor S. 212 Anm. 3.

13. Mai. **Kongelig Resolution** ang. **Laan til en Expedition til Island.** Khavn den 13. Mai 1809. — I Finants-Collegii Forestilling 9. Mai bemærkes, at Kjöbmand N. Lambertsen fra Örebakke havde tilbudt et fra England frigivet Skib til at overföre Provisionsvarer til Island for kgl. Regning. Den islandske Handels-Realisations-Commission vilde vel ikke indlade sig paa at fragte for kongelig Regning, men anbefalede Lambertsen til at erholde et Laan for at gjöre denne Expedition for egen Regning; han havde da ogsaa i den Hensigt anholdt om et Laan af 6000 Rd. og angav sin Formue til 28,564 Rd. — Hans Gjeld var kun til Realisationsfonden og Collectpengene 16000 Rd. — De 6000 Rd. tilböd han at betale tilbage med Renter 6 Maaneder efter at Skibet med Ladning var kommet tilbage til Kjöbenhavn, men i modsat Fald, hvis han ikke skulde faae Skibet lykkelig tilbage, da eet Aar efter at Danmark havde faaet Fred; ligeledes tilböd han anden Prioritet efter de 16000 Rd. — Finantscollegiet foreslaaer, at Realisations-Commissionen bemyndiges til at bevilge Laanet mod den tilbudte Sikkerhed, og paa Betingelse, at Laanet betales tilbage med Renter naar Ladningen er ankommen til Island og der realiseret, samt at Skib og Ladning holdes forsikkret mod Söskade. — Finants-Collegiets Forestillinger med derpaa faldne kongelige Resolutioner fra 1. Januar til 30. Juni 1809, Nr. 195.

Vi ville allern. have den islandske og finmarkske Handels-Realisations-Commission bemyndiget til, at forestrække Kjöbmand Lambertsen med et Laan af 6000 Rd. til indbemeldte Expedition til Island, paa de Vilkaar

og Betingelser, som af Vort Finants-Collegium allerund. ere indstillede. Kjöbenhavn den 13. Maji 1809. 1809. 13. Mai.

Stiftamts-Plakat ang. Opfordring til Benyttelse af indenlandske Produkter m. v. (Reykjavik) den 15. Mai 1809. — *see* under Rentek. Skriv. 30. Juli (kgl. Resol. 21. Juli) 1808, ovenfor S. 210 Anm. 1. 15. Mai.

Cancellie-Skrivelse til Justitiarius i Landsoverretten, Magnus Stephensen, ang. Fangers Bevogtning, Böder m. v. Khavn den 20. Mai 1809. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 7. August 1809, og Indholdet (paa Islandsk) trykt i Landsoverrettens Publicanda Nr. 5, S. 50. — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Departem.) Brevbog 1809, Nr. 568. Fogtm. VII. 1, 411—412. 20. Mai.

P. M. Hr. Etatsr. har i Skrivelse af 17. Decbr. f. A., i Anledning af Reskriptet dateret 25. Julii 1808, angaaende Forandring i Delinqventsagers Forfölgelse og Afstraffelse paa Island, hos dette Collegium forespurgt, om ikke Repstyreren, naar han selv paatager sig at bevogte Delinqventer, bör for Bevogtningen, ifölge Reskriptets 3. Art., nyde 1 Rd. ugentligen, og Fangens Underholdning herforuden betales ham, samt om ikke de i meerbemeldte Reskripts 11. og 12. Art. foreskrevne Böder af 9 Rd. for förste og 18 Rd. for anden Gang begaaet Hoer, samt Leiermaalsböder, hvilke forhen hörte under Sagefalds-Forpagtningen, nu, efter samme Reskripts 4. Art., bör henlægges til Sysselets Sagefaldskasse, og derimod de andre Böder fra 2 til 10 Rd., som för, efter Reskriptet af 15. Martii 1780, skulle deles imellem Justitskassen og de Fattige, nu alene bör tilfalde Justitskassen. — I Gjensvar herpaa skulle man ikke undlade tjenstl. at melde, at der i Overeensstemmelse med de Bestemmelser, fornævnte Reskript inde-

1809. holder, bliver i begge Tilfælde at forholde som om-
20. Mai. spurgt. — Det kongelige Danske Cancellie den 20. Maji 1809[1].

20. Mai. **Kongelig Resolution ang. Islands Fritagelse for Bidrag til Indqvarterings-Omkostninger. Khavn den 20. Mai 1809.** — I Rentek. Forestilling 16. Mai foreslaaes Repartition af den Deel af de fra 1. Januar 1805 til 31. Decembr. 1807 medgaaende extraordinaire Indqvarterings-Omkostninger m. v., der ikke ved de allerede skete Repartitioner er erstattet den kgl. Kasse saavel i Danmark som i Hertugdömmerne og Norge, „dog at Finmarkens Fogderie, ligesom Island, Færöerne og Grönland, ogsaa for denne Gang, ligesom tilforn, maatte fritages for at udrede Bidrag til fornævnte Omkostninger", samt at Udskrivningen af Norge maatte indtil videre udsættes. — Rentek. Danske Relat. og Resol. Prot. 1809, Nr. 154. Uddrag og Resolutionen i Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 90, Nr. 51.

Vi bifalde allern., at Repartitionen af den Deel af de extraordinaire Indqvarterings-Omkostninger fra 1. Januarii 1805 til 31. Decembr. 1807, som ikke ved de foregaaende Repartitioner er blevet Vor Kasse erstattet, maa skee aldeles overeensstemmende med Vort Rentekammers nærværende allerund. Indstilling, dén Vi i Eet og Alt allern. bifalde. Og tillade Vi derhos allern., at Bidraget ifölge heraf strax ved Kammer-Plakat maa udskrives af Vort Rige Danmark og af Vore Hertugdömmer, hvorimod dets Udskrivning af Vort Rige Norge indtil videre udsættes. — Kjöbenhavn den 20. Maji 1809.

13. Juni. **Stiftamts-Plakat ang. Forbud mod Handel med engelske Undersaatter i Island. Reykjavík den 13. Juni 1809.** — Original-Aftryk paa et Halvark i

[1]) s. D. Skrivelse af samme Indhold til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, Brevb. sst. Nr. 565—567.

Patentformat. Trykt paa Dansk og Islandsk i Sagnablöð II, 63—66. 1809. 13. Juni.

Hans kgl. Majt. har under 9. Septbr. og 30. Oktbr. 1807 [1] allern. behaget paa det alvorligste at forbyde al Handel og Samqvem med storbrittanniske Undersaatter, saalænge Krigen med denne Nation vedvarer; den sunde Fornuft lader ogsaa enhver retsindig Undersaat af den danske Regjering föle, hvor strafværdigt det var, at indlade sig i nogetsomhelst venskabeligt Forhold med Fædrenelandets Fjender; især haaber jeg, at Erindrin-

[1]) For. dat. Coldinghus Slot den 9. Septbr. 1807, „som bestemmer, hvorledes der skal forholdes med Personer, Varer og Andet, som under nærværende Krig med Storbritannien bliver at anholde", er ikke publiceret i Island, og saavidt vides ikke dertil sendt; den findes i Canc. 2. Departem. Registr. VIII, 331b (1807, Nr. 1072a); Original-Aftryk i det kgl. Skole-Bogtrykkerie i Kiel, 10 Sider i 4to., foruden vedföiet trykt Schema til den befalede Fortegnelse, som skulde indsendes over confiskerede engelske Varer; Qvart-Forr. for 1809, S. 90—96; Schou XIV, 717—718. Coll. Tid. for 1809, S. 691—699. — Plakat 30. Oktobr. 1807, „som fastsætter Straffen for Handel og Samqvem med Landets Fjender", er heller ikke publiceret i Island, og saavidt vides ikke sendt derhen. Deri bestemmes: at enhver Slags Handel med storbritanniske Undersaatter straffes med haardt Fængsel efter Dommerens Skjönnende, og naar umiddelbart Samqvem derved finder Sted, skal den Skyldige have sit Liv forbrudt (§ 1). De Varer, der ere Gjenstand for en saadan Handel, confiskeres, og hvis de ei findes, udredes deres Værdie af den Skyldige (§ 2). Angiveren nyder 50 til 100 Rd. Belönning af Kongens Kasse, og Belöbet inddrives igjen af den Skyldiges Bo (§ 3). Tillige erholder Angiveren Halvdelen af de confiskerede Varers Værdie (§ 4). Canc. 2. Depart. Registr. VIII, 361 (1807, Nr. 1218b). Original-Aftryk hos Bogtrykker J. G. F. Wendell i Rendsborg, 2 Bl. i 4to. Qvart-Forr. for 1807, S. 113—114; Schou XIV, 746. Coll. Tid. for 1807, S. 726, 727.

1809. gen om den Mængde store og uforglemmelige Velgjerninger, som Danmarks og Norges Konger saa uafbrudt have beviist Island, vil holde enhver Islænder besjælet af him Fölelse. Muligen vil dette snart vise sig; thi Intet er rimeligere, end at vor Ö af og til under denne Krig besöges af brittiske Skibe. Almuen advares derfor i slige Tilfælde nöie at vogte sig for al Tilnærmelse fra Indbyggernes Side til Samqvem med Skibenes Mandskab; men skulde Nogen, imod min Forhaabning, overtræde Kongens og Fornuftens ovenmeldte Bud, kan han ikke undgaae at tiltales til Livs Forbrydelse. — Islands Stiftscontoir den 13. Junii 1809.

13. Juni.

[undertegnet]. Fr. Trampe.

16. Juni. **Stiftamts-Plakat ang. Convention om engelske Undersaatters Handel paa Island. Reykjavík den 16. Juni 1809.** — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 4. Septbr. 1809 og Rubr. (paa Islandsk) trykt i Landsoverrettens Publicanda Nr. 5, S. 50. — Original-Aftryk paa et Heelark i Patentformat. Dansk og Islandsk i Sagnablöð II, 65—68.

Under Dags Dato er med Chefen for en kongelig britisk Krigs-Brig[1], Rover, Capitain Nott, vorden af mig

[1]) Den engelske Text af Conventionen lyder saaledes, efter en af M. Stephensen verificeret Copie, som er opbevaret i Landfoged-Archivet i Reykjavík:

„We undersigned

Friderich count Trampe, His Danish Majestys chamberlain and Governor of the island Iceland.

Francis John Nott Esqv., Captain of His Britannic Majestys Sloop Rover.

Do hereby certify

that we have agreed to the following articles of Treaty.

Art. 1. The commanding officer of His Britannic Majestys Sloop the Rover cannot consider the island of Iceland as neutral, during the present war between Denmark and Great Britain, yet he gives his word for himself,

indgaaet en Convention, i dansk Oversættelse saaledes lydende: 1809. 16. Juni.

„Vi Undertegnede, jeg Frederich Grev Trampe, Kongens Kammerherre og Stiftbefalingsmand over Island, og jeg, Francis John Nott Esqv., Capitain paa Hans storbritanniske Majts Krigs-Brig Rover, gjöre herved vitterligt, at vi have oprettet fölgende Convention:

Art. 1. Jeg Capitainen for Hans storbritanniske Majts Krigs-Brig Rover kan vel ikke erklære Öen Island som neutral under den nærværende Krig imellem Dannemark og Storbritannien; imidlertid giver jeg mit

---

officers and ships company, not to act in an hostile manner against the island of Iceland during his present stay on the coast, and to respect private property as well as public institutions. — Art. 2. He also promises to protect the fishing vessels belonging to the island of Iceland as far as in his power. — Art. 3. It will be granted to vessels licenced and returning from Great Britain to trade with the merchandises they bring with them from thence. The same liberty vill be admitted to brittish trading vessels arriving to Iceland with the usual Bills of lading and clearances, and they shall enjoy the same rights and privileges, as are granted to danish vessels. — Art. 4. It shall be allowed to brittish subjects, if they wish to establish themselves and to trade in the island, to do so without taking the oath of allegrance to any other than their lawful sovereign the king of Great Britain, and to remain and trade one year after certain intelligence of peace between Denmark and Great Britain, shall be received by the Government. — Art. 5. The Brittish subjects shall as long as they remain i(n) Iceland submit to the existing laws, conforming to which they shall enjoy the same liberties as Danish subjects. — Art. 6. English and Danish vessels loaden with Iceland produce, as fish &c., shall be furnished by the Government with necessary clearances to proceed to sea

Given under our hands and seals at Reikevig the 16. of June 1809.

Fr. Trampe. (L. S.)   Fr. John Nott. (L. S.)

1809. Æresord for mig selv og de under min Commando
16. Juni. staaende Officerer og Mandskab, at jeg ikke under mit nærværende Ophold ved dette Lands Kyster skal foretage nogensomhelst Fjendtlighed imod Landet, og at jeg skal respectere saavel privat Eiendom som offentligt Gods. — Art. II. Capitainen anlover ligeledes at beskytte de Öen Island tilhörende Fiskeskibe, saavidt det staaer i hans Magt. — Art. III. Det skal vorde tilladt Skibe, som komme tilbage fra Storbritannien med Licence, at handle med de Vare, som de medbringe derfra. Samme Tilladelse skal vorde indvilget brittiske Kjöbmandsskibe, som komme til Island med sædvanlige Toldsedler og Klareringer, og de skal nyde de samme Rettigheder og Indvilgelser, som ere tilstaaede danske Skibe. — Art. IV. Det skal vorde tilladt brittiske Undersaattere, som maatte önske det saa, at bosætte dem og handle i Island, uden at aflægge Troskabs- og Lydigheds-Eed til nogen anden end deres retmæssige Konge af Storbritannien, og at forblive og handle i Landet eet Aar efter at til Stiftet er indlöben Underretning om Fred mellem Dannemark og Storbritannien. — Art. V. De brittiske Undersaatter skal, saalænge som de forblive i Island, være underkastede Landets Love, og paa samme Maade nyde Friheder, som danske Undersaatter. — Art. VI. Danske og engelske Skibe, ladte med islandske Produkter, saasom Fisk m. v., forsynes fra Stiftet med fornödent Klarerings-Beviis til at gaae til Söes". — Hvilken oprettede Convention saaledes herved til almindelig Efterretning bekjendtgjöres. Islands Stifts-Contoir den 16. Junii 1809.

[undertegnet]. Fr. Trampe.

19. Juni. **Kongelig Resolution** ang. **Laan til islandske Kjöbmænd for at bringe Tilförsel til Island. Khavn den 19. Juni 1809.** — Ifölge af Resol. 3. Febr. 1809 vare tre Ladninger for kgl. Regning afsendte til Island:

een fra Bergen, een fra Christianssand og een fra Khavn ved den grönlandske Handels-Directions Foranstaltning. Desuden vare 6 à 8 Skibe for privat Regning bestemte at udgaae til Island med Kornvarer og Cargaisoner. — Kjöbmand K. Isfjord havde nu, ved en af Trampe anbefalet Ansögning, sögt et Laan paa 12000 Rd. af Kongens Kasse, for at udrede et hans i Aaret 1807 paa Hjemreisen fra Island til Engelland opbragt, men derfra frigivet Skib, med en Ladning Levnetsmidler og andre Fornödenheder, til Island. — Kjöbmand Hövisch tilböd ligeledes til Fragt for kgl. Regning „et ham tilhörende, ogsaa til England opbragt, men der frigivet og nu i Aalborg liggende Skib af 47 Commerce-Læsters Drægtighed"; 32 til 40 Comm. Læster i dette Skib vilde han overlade til Overförsel af Fornödenhedsvarer til Hofsos, „da han, i hvor meget han end önsker det, ikke selv kan udrede Skibet med det Fornödne, siden en saadan Expedition vilde koste 15,000 til 20,000 Rd., hvilken Sum han ikke kan tilveiebringe, efterdi hans Formue er i Island, og han derfor maa indskrænke sig til at benytte nogle faa Læster i Skibet, dem han i Tilfælde af Skibets Befragtning beder sig forbeholdne". — Kammeret antog, at de ovenmeldte 9—11 Ladninger vilde være tilstrækkelige for Island i dette Aar, men for at være forsynet til næste Aar, antog det for rigtigt at benytte de gjorte Tilbud, dog, da private Expeditioner var at foretrække for saadanne for kongelig Regning, anbefaledes, at Hövisch blev tilstaaet saameget han behövede, til Laans af Kongens Kasse (Forest. 15. Juni). — Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 90, Nr. 59.

1809. 19. Juni.

Vi bevilge allern., at de islandske Kjöbmænd Isfjord og Hövisch forundes Laan af Vor Kasse, den Förste af 12000 Rd., og den Anden af saadan Sum, som han uomgjængeligen maatte behöve, for at de kunne expedere de indbemeldte dem respective tilhörende Skibe med Korn og Fornödenhedsvarer til Island; Alt under de Vilkaar og Betingelser, som af Vort Rentekammer allerund. ere indstillede. — Kjöbenhavn den 19. Junii 1809.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Vester-Amtet, Stephan Stephensen, ang. Omkostningerne ved Akters Forsendelse i Island. Khavn den 11. Juli.

1809. **11. Juli 1809.** — Canc. 3. Departem. (Norske Justits-
11. Juli. Departem.) Brevb. 1809, Nr. 831.

P. M. I Skrivelse dat. 24. Febr. 1807 har Herr Amtm. forespurgt, om De af Justitskassen maa anvise de Omkostninger, som medgaae til Forhörers og Akters Afsendelse i Delinquent- og Justits-Sager, eller om De til deslige Sagers Befordring maa oppebie den ordinaire Posts Gang. — Foranlediget heraf skulde man, efter at have desangaaende brevvexlet med det kgl. Rentekammer, til behagelig Efterretning tjenstl. melde, at dette Slags Omkostninger kan afholdes af Justitskassen i de Tilfælde, hvor Postens for sildige Frem- og Tilbagegang maatte gjöre Saadant fornödent. — Det kgl. Danske Cancellie den 11. Julii 1809[1].

21. Juli. **Reskript til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. Brugsjord for Domkirkepræsten i Reykjavík.** Khavn den 21. Juli 1809. — Canc. 1. Depart. Registr. IV, 239 (1809, Nr. 218). Fogtm. VII. 1, 439. P. Pètursson Hist. Eccl. Island. S. 113—114 (*rett.* 213—214).

Frederik den Sjette &c. V. S. B. Vi have allern. ladet Os foredrage en af eder til Vort Danske Cancellie indsendt Ansögning fra Præsten til Reikevigs Domkirke i Vort Land Island, Hr Brynjolv Sivertzen, hvori han har andraget, at der ingen Præstegaard i Reikevig existerer, og at han derfor, da hans Embede gjör ham det nödvendigt at boe i eller ved Reikevig, har maattet boe som Leilænding paa Gaarden Sel, da hans Mensalgaard Breidholt ligger for langt borte. Paa Grund heraf, og da hans Embeds-Indkomster ere ringe i Forhold til Stedets Dyrhed, hvortil kommer, at hans Formænd, Domkirkepræsterne paa Skalholt, havde alle fri Bopæl, har han derhos allerund. ansögt, deels om at faae ud-

[1]) s. D. Communication til Rentekammeret. — Brevb. sst. Nr. 820.

lagt en fri Brugsjord til Embedet, hvortil han har foreslaaet fornævnte Gaard Sel, der tilhörer Reikevig Domkirke, og deels om Hjælp til en Præsteboligs Opförelse. — Efter at have taget denne Sag, tilligemed eders og Vort Rentekammers derover afgivne Betænkninger og Sagens övrige Omstændigheder, i Overveielse, give Vi eder hermed tilkjende, at Vi herved allern. bifalde, at forommeldte Gaard Sel maa forundes Domkirkepræsten i Reikevig, Hr Brynjolv Sivertzen, og Eftermænd i Embedet, til fri Brugsjord, den förstnævnte Hr. Sivertzen ogsaa for den forbigangne Tid, i hvilken han har været Præst i Reikevig, samt at den af Hr. Sivertzen paa Stedet opförende Præstebolig, naar den efter lovlig Syns- og Taxations-Forretning af Biskoppen befindes at være forsvarlig og anstændig Præstegaard, maa godtgjöres saavel ham som de efterfölgende Præster til Reikevig Domkirke ved deres Fratrædelse af Eftermændene med en i Forhold til Bygningens Störrelse og Værd passende Kjöbesum. Derefter I eder allerunderd. have at rette, og Vedkommende Saadant til Efterretning at tilkjendegive. Befalende &c Kjöbenhavn den 21. Julii 1809. 1809. 21. Juli.

Kongelig Resolution ang. Stipendium for en Studiosus Chirurgiæ fra Island. Khavn den 27. Juli 1809. — I Universitets-Directionens Forestilling 24. Juli indstilles, at Stud. Chirurg. Frederich Olsen, som, efter at have nydt deels privat Underviisning, deels Underviisning i den offentlige Skole i Island, havde været to Aar paa Reisen til Khavn, men ikke offentlig deponeret, maatte erholde det ifölge kgl. Resol. 14. Januar 1803 tilstaaede Stipendium for chirurgiske Studenter fra Island, fra 1. Mai d. A., imod at han ved hvert Halvaars Slutning godtgjör med Attester fra sine Lærere, at han med Flid og Held fortsætter de chirurgiske Studeringer, samt forpligter sig til efter disses Fuldendelse at vende tilbage til Island — Univ. Direct. Forestillinger for Aaret 1809, Nr. 182 27. Juli.

Vi bifalde allern., at Islænderen Frederich Olsen,

1809. som agter at studere Chirurgien, maa, uagtet han ei
27. Juli. har taget Examen artium, for 3 Aar tilstaaes Plads paa Regentsen, samt dobbelt Communitets-Stipendium, alt under de Vilkaar, som i Indstillingen allerund. ere foreslaaede. — Khavn den 27. Julii 1809.

29. Juli. **Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. Kjendelser til Hospitalerne for Ægteskabs-Bevillinger. Khavn den 29. Juli 1809. —** Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1809, Nr. 921. Fogtm. VII. 1, 447.

P. M. Deres Höiærv. har i Skrivelse af 25. Marts sidstl. hos Cancelliet forespurgt Dem om, hvorvidt de ved Forordn. 27. Mai 1746 bestemte Kjendelser til Hospitalerne for Bevillinger til Ægteskaber imellem Beslægtede kan ansees hævede ved den förste Afdeling af For. 23. Mai 1800. — I Gjensvar herpaa skulde man tjenstl. melde, at de omspurgte Kjendelser blot blive at erlægge af dem, som igjennem Cancelliet erholde Bevillinger til Ægteskab i de forbudne Grader. — Det kgl. Danske Cancellie den 29. Julii 1809.

5. August. **Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Omkostningerne ved Kagstrygning i Tugthuset i Island. Khavn den 5. August 1809.** — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1809, Nr. 962. Fogtm. VII. 1, 447.

P. M. Hr. Stiftamtm. har, i Skrivelse dat. 3. Marts 1807, andraget paa, at Belöbet af de Omkostninger, som Tugthuskassen i Island har haft derved, at adskillige sammesteds til Kagstrygning dömte Forbrydere have udstaaet denne Straf ved Tugthuset, istedetfor i det District, hvor Misgjerningen blev begaaet, maatte, forsaavidt disse Omkostninger i de, for bemeldte Tugt-

huskasse aflagte, endnu udeciderede Regnskaber kunne befindes at være förte samme til Udgift, foranstaltes refunderede ved Ligning paa de vedkommende Amter, samt at slige Omkostninger i Fremtiden forskudsviis maatte afholdes af Justitskassen, og derefter paa den foreslagne Maade aarligen refunderes. — Efter at Cancelliet om denne Sag har corresponderet med det kgl. Rentekammer, skulde man herved til behagelig Efterretning og videre föiende Foranstaltning tjenstl. melde, at dette Collegium aldeles bifalder ovenanförte Forslag til de omhandlede Omkostningers Bestridelse. — Det kgl. Danske Cancellie den 5. August 1809[1]. 1809. 5. August.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, Grev Trampe, ang. Districtslægers Fritagelse for at holde Fattiglemmer. Khavn den 15. August 1809[2]. — Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Departem.) Brevb. 1809, Nr. 1052. Fogtm. VII. 1, 455. 15. August.

P. M. Paa Grund af Hr. Khres Forestilling, dat. 12. Januarii 1807, hvorover man nu har imodtaget det kgl. Rentekammers Betænkning, bifalder Cancelliet herved: at samtlige Chirurger i Island fritages for at modtage i deres Boliger til Underholdning fattige Repslemmer, eller saakaldte Sveitar-Omager, imod at de dog, efter Statuten, svare de sædvanlige Rettigheder, overeensstemmende med Anordningen af 17. Julii 1782. — Hvilket man herved tjenstligst skulde tilmelde Hr. Khre til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse, ligesom vedkommende Amtmænd herom i Dag ere til-

[1]) s. D. Communication til Rentekammeret. — Brevb. sst. Nr. 951.

[2]) Canc. Skriv. 7. Novbr. 1818.

1809. skrevne, forsaavidt deres Embeds-Districter vedkommer.
15. August. Det kgl. Danske Cancellie den 15. August 1809 [1].

22. August. **Convention ang. engelske Undersaatters Handel og Forhold i Island. Reykjavík 22. August 1809.** — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 4. Septbr. 1809 og Rubrum trykt i Landsoverrettens Publicanda Nr. 5, S. 50. Et Exemplar i Landfoged-Archivet i Island er paategnet af Stiftsprovst Markus Magnusson at være oplæst ved Domkirken i Reykjavík 10. Septbr. 1809. — Original-Aftryk i Island paa et Heelark i Patentformat, og trykt i Sagnablöð II, 71—74.

SAMNÍNGUR [2] milli Hans konúnglegu dönsku hátignar etazráðs og justitiarii á Íslandi, Magnúsar Stephensen,

---

[1]) s. D. Cancellie-Skrivelse af samme Indhold til Amtmændene i Island, Brevb. sst Nr. 1056—1057; Communication s. D. til Rentekammeret og til Sundhedscollegiet, Brevb. sst. Nr. 1040—1041.

[2]) Den engelske Original lyder, efter en af Magnus Stephensen verificeret Afskrift, saaledes:

„AGREEMENT between His royal Danish Majestys Councellor of State, and Chief Justice of Iceland. Magnus Stephensen, and His Danish Majestys Bailiff in the west-County of said island, Stephan Stephensen, of the one part, the honorable Alexander Jones, Captain of His Britannic Majestys Sloop of war the Talbot, and Samuel Phelps, of the City of London, Esqvire, of the other part.

Art. 1. All proclamations, laws, appointments &c. &c., made by Mr. Jörgen Jörgensen since his arrival in this country to be abolished and totally null and void, from the moment this agreement is signed. — Art. 2. The former Government to be perfectly restored, and the Government to devolve upon the said Lord Chief Justice of Iceland, and the said Bailiff of the west-County of Iceland, native Icelanders, they being the next in power to the late Governor Count Trampe. — Art. 3. All officers under the Danish Government are at liberty to return to their offices. — Art. 4. The Government shall be responsible for the Protection of all the British Subjects, and property,

og Hans konúnglegu dönsku hátignar amtmanns í vestur-amti tèðrar eyjar, Stephåns Stephensen, af annari hálfu, og hávelborins Alexanders Jones, capitains á Hans bretlenzku hátignar stríðsskipi the Talbot, og Samuel Phelps, frá Lundúnastað, Esqvirs, af hinni hálfu. 1809. 22. August.

---

that now is and may be on the island, and that all transgressions, theft and personel assaults, committed against British Subjects or their property, shall be punished with the same Rigour, and according to the same laws, as if the property belonged to natives. — Art. 5. No Batteries to be erected (and the Battery now at Reikevig to be destroyed) no militia to be raised on the Iceland or the Country in any way to be fortified or armed. — Art. 6. All officers or other persons, either armed or unarmed, which, during the late events, have taken part with Mr. Jörgen Jörgensen, shall no longer be in employment, but their persons and property in every respect (or whomsoever or of whatever nation they may be) shall be respected and protected the same, as other persons or natives. — The Convention between Count Trampe and Captain Nott, of the 16. June last, shall be in full force and be published throughout this Country, together with this Agreement, without delay. — Art. 7. All Merchants houses, which are shut up in this Country, shall immediatly be opened, and the merchants of the Island be permitted to continue or carry on their trade as formerly. — Art. 8. All Danish property and public money to be restored.

As witness our hands and seals this twenty second day of August, one thousand eight hundred and nine.

Magnus Stephensen,
His royal Danish Majest. Councellor of State and Chief Justice of Iceland.
(L. S.)

Alex. Jones,
Capt. H. B. M. Sloop Talbot.
(L. S.)

Stephan Stephensen,
Amtmand over Vester-Amtet i Island.
(L. S.)

Samuel Phelps.
(L. S.)

1809. 22. August.

1. grein. Allar auglýsíngar, tilskipanir, boðorð &c. &c. gefnar af hra. Jörgen Jörgensen, eptir það hann kom hèr við land, skulu vera afmáðar, og að öllu leyti sem ekkert og ógildar, frá því augnabliki þessi samníngur er undirskrifaður. — 2. gr. Landsins fyrrverandi stjórn skal fullkomlega vera aptur innstiptuð, og hún á hendur falin nefndum justitiarius á Íslandi, og nefndum amtmanni í vestur-amti Íslands, báðum Íslendíngum, sem eru að metorðum næstir þeim seinasta (Íslands) stiptamtmanni greifa Trampe. - - 3. gr. Allir embættismenn undir því danska veldi hafa frelsi til að taka aptur við embættum þeirra. — 4. gr. Landstjórnin skal ábyrgjast, að öllum enskum undirsátum sè óhult með þeim eigum þeirra, sem nú eru hèr, eður seinna kynnu híngað að flytjast, og að öll afbrot, þjófnaður og persónulegar árásir, framin móti enskum undirsátum, eður eigum þeirra, verði ströffuð jafnstrángt, og eptir sömu lögum, eins og eigurnar hefðu verið innfæddra. — 5. gr. Engin varnar-virki mega verða bygð (og sá skans, sem nú er hjá Reykjavík, skal verða niður brotinn), engin stríðsmakt höfðuð á eyjunni, eður landið á nokkurn hátt til varnar búið, nè vopnað. — 6. gr. Allir embættismenn eður aðrar persónur, hvort heldur þeir eru vopnaðir eður verjulausir, sem við seinustu aðburði hafa haft hlutdeild með hra. Jörgen Jörgensen, skulu framvegis vera frá þeirra störfum settir, en persónur þeirra og eignir skulu í öllu tilliti (hverir helzt, og af hverri helzt þjóð þeir eru), vera álitnir og verndaðir jafnt öðrum mönnum eður innfæddum. — Samníngurinn milli greifa Trampe og Capitain Nott, dagsettur 16. næstliðins Junii mánaðar, skal standa í fullu gildi, og auglýsast án tafar yfir allt land, ásamt þessum samníngi. — 7. gr. Öll höndlunarhús, sem eru lokuð í landi þessu, skulu strax verða opnuð, og Íslands kaupmönnum leyft að framhalda kaupverzlun þeirra, eins og fyrri. — 8. gr. Allar danskar eigur og landsins peníngar skulu verða afhentir aptur til baka.

Til staðfestíngar undir vorum höndum og signetum. 1809.
Reykjavík þann 22. August 1809. 22. August.

Magnús Stephensen, konúngl. danskur etazráð og justitiarius á Íslandi. (L. S.)	Stephán Stephensen, konúngl. amtmaður yfir vesturamtinu á Íslandi. (L. S.)
Alexander Jones, capitainn á Hans bretlenzku hátignar stríðs-skipi the Talbot. (L. S.)	Samuel Phelps. (L. S.)

þessi útleggíng er samhljóða aðalriti samníngsins, sem skrásettur er í ensku túngumáli, vitna Reykjavík þann 22. August 1809.

M. Stephensen. S. Stephensen.

Bekjendtgjörelse ang. den midlertidige Bestyrelse af Islands Anliggender. Reykjavík den 22. August 1809 [1]. 22. August.

— Publiceret ved Landsoverretten i Island den 4. Septembr. 1809 og Rubrum trykt i Landsoverrettens Publicanda Nr. 5, S. 51. — Original-Aftryk i Island paa et Halvark i Patentformat; Sagnablöð II, 73—76.

Auglýsíng. Samkvæmt þeirri annari grein í þeim í dag við enn hæstráðanda á bretlenzka stríðsskipinu the Talbot gjörða samníngi, hvar með okkur er á hendur falin þessa lands stjórn um tíma, í stiptamtmanns kammerherra greifa Trampes fjærveru, og samkvæmt hans fjórðu grein, hljótum við hèrmeð alvarlega áfýsa, og þènustusamlega óska: að sameiginleg yfirvöld, embættismenn, borgarar og almúgi á Íslandi verji allri umhyggju til að koma til vegar góðri einíngu, velvild og friðsamlegri góðri umgengni við það enska fólk, sem er hèr í landi, og sem híngað kynni koma, eður höndla og staðnæmast hèr á meðal vor, til þess að þeir, af hverri helzt þjóð sem þeir vera kynnu, og sèrhver af oss með sameiginlegum eignum, gætum lifað saman óhult og í einíngu,

[1]) Commissorium 29. Marts 1810.

1809. 22. August. nauðsynleg höndlun og aðfærsla verði oss unnt midt undir stríðinu, húngri og skorti, samt öðrum stríðsólukkum verði burtu bægt frá vorum takmörkum, þeir við capitain Nott, þann 16. Junii, og þann hávelborna capitain Jones í dag inngengnu samníngar nákvæmlega haldnir og virtir í öllum þeirra orðum og púnktum, þángað til frekara samkomulag verður samið í millum þeirra dönsku og bretlenzku ríkja. Einkum felst það allra yfirvalda og embættismanna árvökru umhyggju á hendur, að kýnna sèr vel og koma í veg fyrir sèrhvert þessum samníngum gagnstætt óvinsamlegt fyritæki við framandi persónur og eigur, vernda þær jafnt vorum eigin, og ef þeir sjálfir vilja sleppa hjá hörðustu ákærum til embættis-tjóns, án hlífðar strax draga sèrhvern, sem hèr á móti brýtur, til maklegs straffs og sekta að lögum og dómi. — Einnig auglýsist hèr með: að við, vegna okkar óhagkvæma ástands m. fl., höfum komið okkur saman um, að skipta þannig embættis-önnum millum okkar um ofannefnt tímabil: að eg, amtmaður Stephensen, ber umhyggju fyri þeim málefnum, er snerta geistlega, kirkjur og prestaköll, en eg, etazráð Stephensen, hinu öðru Íslands stipt- og suður-amti viðkomandi. Hvað hlutaðeigandi yfirvöld hèrmeð umbiðjast tafarlaust allstaðar að opinbera, til almennrar vitundar. Reykjavík þann 22. August 1809.

M. Stephensen. St. Stephensen.

26. August. **Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Islands Norder- og Öster-Amt, ang. Betydningen af Vrag af liden Værdie. Khavn den 26. August 1809.** — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1809, Nr. 1091. Fogtm. VII. 1, 461.

P. M. Efter at have corresponderet med det kgl. Rentekammer i Anledning af den, som Hr. Amtm. bekjendt, fra Sysselmanden i Söndre-Mule Syssel paa Island hertil indkomne Forestilling, ang. en paa For-

stranden sammesteds opdreven Mahogniblok, skulde man, til behagelig Efterretning og videre föiende Foranstaltning, tjenstlig melde, at Cancelliet bifalder den af Hr. Amtm. i Deres over Sagen afgivne Erklæring yttrede Formening, at fornævnte Mahogniblok bliver at henregne blandt det i Plak. 4. Maji 1778 §§ 2 og 3 omhandlede Vrag af liden Værd, samt at under denne Benævnelse bör indbefattes alt det Vrag, som ikke i Værdie overgaaer den Sum 15 Rd., ligesom og, at den Publication af saadant Vrag, der forhen var foreskrevet at skulle foretages ved Laugthinget, nu, efter dettes Ophævelse, bör skee ved den islandske Landsoverret paa den til Övrigheds-Publicationers Modtagelse ifölge Cancelliets Skrivelser af 28. Septbr. 1805 og 8. Juli 1806 bestemte Session i hvert Aars April Maaned. — Det kgl. Danske Cancellie den 26. August 1809.

1809. 26. August.

Cancellie-Skrivelse til Præsident, Justitiarius og övrige Tilforordnede i Overcriminalretten i Island, ang. Medlems-Antallet i Rettens Sessioner. Khavn den 29. August 1809. — Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1809, Nr. 1119.

29. August.

P. M. Efter at have modtaget en Forestilling, dat. 13. Januar d. A., fra de i Island tilstedeværende Medlemmer af Overcriminalretten, ang. at de havde seet sig nödsaget til at tage den Beslutning, at Retten, saalænge Stiftamtmanden eller Justitiarius Stephensen ere fraværende, ansees for fuldtallig, naar den sættes af 5 Lemmer, endskjöndt det ved allerh. Reskr. af 6. Mai f. A. er fastsat, at denne Ret skal bestaae af 6 Tilforordnede, har Canc. allerund. foredraget H. Majt. denne Sag, hvorefter Allerhöistsamme under 16. d. M. har behaget allern. at resolvere saaledes:

„Vi ville allernaad. have bifaldet og stadfæstet, at Overcriminalretten i Island ansees fuldtallig, naar den under Stiftamtmandens eller Justitiarii Fraværelse sættes

1809. 29. August. med 5 Tilforordnede". — Hvilken allerh. Resolution Cancelliet herved tjenstligst skulde meddele DHrr. Præsident, Justitiarius og övrige Tilforordnede i Islands Overcriminalret til fornöden Efterretning. — Det kgl. Danske Cancellie den 29. August 1809.

2. Septbr. **Cancellie-Plakat ang. Auctions-Salarium for Kjöbmandsgods. Khavn den 2. Septbr. 1809. —** Publiceret ved Landsoverretten i Island den 1. Juli 1811 og i Synodalforsamlingen i Reykjavik 1811. — Canc. 2. Departem. Registr. X, 328ᵇ (1809, Nr. 1204ᵇ). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1809, S. 171—172; Schou XV, 296. Colleg. Tid. for 1809, S. 577—578.

Plakat, ang. i hvilke Tilfælde Auctions-Salarium for Kjöbmandsgods bör nedsættes.

Da der, fornemmelig ved Anledning af priisdömte Ladningers Salg, er opstaaet Tvivl om, hvorvidt den Nedsættelse i det sædvanlige Auctions-Salarium for Varer, som ved Forordn. af 19. Decbr. 1693 og ved de senere Sportel-Reglementer er bevilget i Henseende til Kjöbmandsgods, bör finde Sted i ethvert Tilfælde, hvor Handelsvarer bortsælges i större Partier, og saaledes hvad enten Auctionen over disse er frivillig eller ikke, og hvad enten den afholdès efter den Handlendes egen eller efter Andres Begjæring: saa har det behaget H. Majᵗ., ved allernaad. Resolution af 31. August d. A., at bestemme:

„At den Nedsættelse i Auctions-Salarier for Kjöbmandsgods, som ved Forordn. af 19. Decbr. 1693 og Sportel-Reglementerne for Danmark og Norge[1] er bevilget, ikkun bör finde Sted i de Tilfælde, hvor saadant Gods af en til Handel ellers berettiget Eier sælges ved frivillig Auction". — Hvilket herved kundgjöres til

[1]) Disse Sportel-Reglementer ere ingensinde blevne gjorte gjældende for Island, jevnf. Canc. Skriv. 7. Mai 1791.

alle Vedkommendes Efterretning og allerunderd. Efterlevelse. — Det kgl. Danske Cancellie den 2. Septbr. 1809. 1809. 2. Septbr.

Reskript til Rentekammeret, ang. Forbud mod al Tilförsel til Island. Nykjöbing den 10. Septbr. 1809[1]. — Original i Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 90, Nr. 79. 10. Septbr.

Da Vi have imodtaget Rapport fra General v. Krog, at Island er indtaget og besat af de Engelske[2], saa ophörer fra nu af, og indtil nærmere Ordre fra Os, al Tilförsel af ethvert Slags Vare til denne Ö; hvilket herved tilkjendegives Vort Rentekammer til allerund. Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende. — Nykjöbing den 10. Septembr. 1809[3].

---

[1]) Rentek. Skriv. 12. Mai (kgl. Resol. 5. Mai) 1810.

[2]) denne Rapport var, som bekjendt, grundet paa en feilagtig Underretning.

[3]) Dette Reskript er fra Rentekammeret ved Skrivelser 11. og 12. Septbr. 1809 communiceret den islandske Handels-Realisations-Commission, Finants-Collegiet, den interimistiske Regjeringscommission for Norge, General-Toldkammeret, den grönlandske og færöeske Handels-Direction, Generalitetet, Admiralitetet, Oeconomie- og Commerce-Collegium, General-Postdirectionen og Universitets-Directionen: „til Efterretning og behagelig föiende Foranstaltning saasnart muligt" (Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 253—254 og 257—264). Ligeledes er det bekjendtgjort fra Cancelliet ved et trykt Circulaire af 12. Septbr. til den interimistiske Regjerings-Commission i Norge, Gouverneuren paa Bornholm og samtlige Overövrigheder (Canc. 3. Depart. — Norske Justits-Depart. — Brevb. 1809, Nr. 1160-1161 og 1164; jevnf. 5. Dep. Brevb. 1809, Nr. 1450; Original-Aftryk paa to Blade i 4to.), med Anmodning om at bekjendtgjöre dette overalt, „paa det at enhver Vedkommende derefter kan tage de nödvendige Forholdsregler, og vogte sig for at anlöbe bemeldte Land". I Kjöbenhavn er dette bekjendtgjort ved Politie-Plakat 13. Septbr. 1809 (Qvart-Forr. for 1809, S. 323; Schou XV, 304). — Den 11. Septbr. 1809 skriver Rentekammerets Præsident til de Deputerede

1809.
18. Septbr.

Stiftamts-Plakat ang. Opfordring til Tarvelighed og til Benyttelsen af indenlandske Produkter m. v. (Reykjavík) 18. Septbr. 1809. — *see* under Patent 14. Decembr. 1808, ovenfor S. 228 Anm. 1.

i Collegiet paa fölgende Maade (Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 90, ad Nr. 85):

„Pro Memoria. Efter hans Majestet Kongens befahling til mig maae ieg bede de herrer Deputerede i Rentekamret at ville aabne alle breve som ere destinerede til Island, for af dem at erfare om noget skulde forefindes i dem, som kunde være Hans Majestets Interesse skadeligt, hvilke breve maatte tilbage holdes og sendes Hans Majestet. Saaledes skal ogsaa forholdes med de breve, som maatte være ankommene fra Island og endnu ikke ere udleveret. — Christianssæde den 11. Septbr. 1809.

[undert.] C. Reventlow".

Hvilken Foranstaltning er bekræftet ved Reskr. 30. Septbr. til Rentekammeret, saalydende (Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. sst.):

„Da Vi allern. mundtligen have befalet igjennem Vor Geheimestatsminister, Kammerpræsident, Grev Reventlow, at en Undersögelse skulde foretages i Henseende til de islandske Breve, saa ville Vi have Vort Rentekammer paalagt allerund. at indberette Os Udfaldet af denne Undersögelse. Befalendes eder Gud. Givet i Vort Hovedqvarteer paa Lerchenborg den 30. Septembr. 1809.

Frederik R."

— Rentekammerets Beretning til Kongen 5. Oktbr. 1809 (Norske Exped. Prot. 21, Nr. 458, S. 258) melder, at der ved Kammeret beroede „ingen private Breve, der enten vare bestemte til eller ankomne fra Island", og at siden heller ingen slige vare ankomne eller indleverede. — Ved Resolution 22. Decembr. 1809 bifaldes, at Rentekammeret havde svaret islandsk Kjöbmand Busch, der i begge Aarene 1808 og 1809 havde gjort forgjæves Forsög paa at sende Korn og andre Nödvendighedsvarer til de Havne i Island, hvor han förte Handel, at hans Skibe maatte fritages for Korntransporten til Norge, men derimod var „al Tilförsel til Island indtil videre forbuden"; dog kunde han til anstundende Foraar vente Kongens Tilladelse til de forehavende Expeditioner til Island, „saafremt Omstændighederne til

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Sjællands Stift, ang. Anvendelsen af Renten af de saakaldte islandske Penge. Khavn 30. Septbr. 1809. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1809, Nr. 1664. 1809. 30. Septbr.

P. M. I en til Cancelliet indkommen Ansögning har Stud. chir. & medic. Eyolv Gudmundsen, en födt Islænder, som nu opholder sig her i Staden for at studere Lægevidenskaben, anholdt om, at han i sin trængende Forfatning maatte nyde nogen Understöttelse af de under D. Höiærv.* Bestyrelse værende saakaldte islandske Penge [1], der, efter en Cancelliet meddeelt Optegnelse, skal have et aarligt Rente-Overskud af circa 24 Rd. — Dette Collegium har allerunderd. foredraget H. Majt. denne Sag, og det har derpaa under 21. d. M. behaget allerhöistsamme at resolvere saaledes:

„Vi ville allern. have Student Gudmundsen forundt den indstillede Understöttelse af 24 Rd. af de islandske Penges Rente-Overskud". — Denne allerh. Resolution undlader dette Collegium ikke herved tjenstl. at tilmelde D. Höiærv. til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for den Vedkommende. — Det kongel. Danske Cancellie den 30. Septbr. 1809.

---

den Tid skulde have tilveiebragt nogen Sikkerhed for, at saadanne til Island bestemte Skibe ei borttages af Fjenden" (Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 90, Nr. 110). — I Resol. 2. April 1810 svares endnu, paa Rentekammerets Forestilling om, at en Skipper i Flensborg havde forlangt Pas til Island og at flere slige Begjæringer ventedes: at „forinden nærmere Beretning fra Stiftamtmand Grev Trampe indlöber" kunde Kongen ikke give nogen ny Bestemmelse, Expeditionerne til Island betræffende (Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 91, Nr. 36).

[1]) Ifölge Cancelliets Forestilling 16. Septbr. 1809 vare disse islandske Penge Overskud af den ifölge kongel. Bevilling 18. Marts 1757 bevilgede Collect, hvis Restance, ifölge Biskop Harboes Optegnelse, var 912 Rd. 49 Sk., der under Biskop Balles Bestyrelse var opvoxet til 1972 Rd. 72 Sk.

1809. 7. Novbr.

Forordning ang. de lærde Skoler i Danmark og Norge. Khavn den 7. November 1809. — Ikke sendt til Island eller der publiceret, men her optaget paa Grund af at flere af dens Bestemmelser ere efterhaanden indförte i Praxis, og deels i Universitets-Directionens, deels i Cultusministeriets Skrivelser erklærede anvendelige med Hensyn til Skolen i Island. — Canc. 1. Depart. Registr. IV, 270 (1809, Nr. 327). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1809, S. 206—246; Schou XV, 314—351. Coll. Tid. 1809, S. 809—810; 1810, S. 11—13, 28—30, 38—39, 58—61, 77—79, 104—105, 123—124, 618—623, 632—638, 647—655, 665 667, 682—685, 697—699, 716—718, 729—730, 745—749, 760—763, 774—776.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V. Efter at de Hoved-Forandringer, som ere fundne nödvendige eller gavnlige for det lærde Skolevæsen i Danmark og Norge, ere efterhaanden fra Tid til anden ved særskilte Anordninger og Foranstaltninger indförte, nu i enkelte, nu i flere Skoler, og efter at Grunden derved er lagt til den Forbedring i bemeldte Skolevæsen, som Tidernes Gang og Statens Tarv fordre, have Vi, for at befæste og fremme et saa vigtigt Værk og for end mere at ordne det til sit Öiemed, fundet for godt, af de mange særskilte ældre og nyere Anordninger at lade inddrage i en Hovedforordning alle de almindelige Regler og Forskrifter, som Vi ville fremdeles at skulle være gjældende, og dertil at föie de flere eller nöiere Bestemmelser, som Vi have anseet tjenlige. — Vi ophæve altsaa herved Forordn. af 11. Mai 1775, ligesom og alle andre hidtil givne Anordninger og særskilte Reglementer for det lærde Skolevæsen i Vore Riger, forsaavidt de ikke i denne Vor Forordning udtrykkeligen nævnes, og befale derimod, at fra nu af skulle fölgende Grundsætninger og Regler for de lærde Skoler være til Efterretning og Iagttagelse.

I. Cap. *Om Skolerne og deres Bestemmelse.* — 1) Det er og skal fremdeles være alle de lærde Skolers fælles Hovedbestemmelse, at forskaffe de Unge, som söge dem, en saadan Uddannelse af deres Anlæg og Evner, og

et saadant Forraad af Forkundskaber, at de, tilbörligen 1809.
forberedte, kunne ved Universitetet fortsætte og fuld- 7. Novbr.
ende deres akademiske Studier. Men da, efter Skolernes nuværende Indretning, Leilighed gives til, at de af Statens Ungdom, som, skjöndt ikke bestemte til Universitetsstudier, dog mere eller mindre behöve videnskabelig Uddannelse for deres tilkommende borgerlige Stilling og Forretninger, kunne der, uden Afbræk for Skolernes Hovedbestemmelse, tage Deel i de Grene af Underviisningen, som til dette Öiemed ere gavnlige, saa tillade Vi, at ogsaa deslige Unge tilstædes Adgang til de lærde Skoler, dog med de Indskrænkninger og nærmere Bestemmelser, som i det Fölgende fastsættes. — 2) De lærde Skoler skulle, efter Omfanget af den Underviisning, som deri gives, være enten: a) fuldstændige lærde Skoler, i hvilke Ungdommen uddannes til umiddelbar derfra at gaae over til Universitetsstudier, eller — b) Middelskoler, i hvilke Ungdommen kan begynde og fortsætte de til Universitetet forberedende Skolestudier, men hvorfra de ikke umiddelbar kunne gaae over til Universitetet, eftersom disse Skoler savne de höiere Klasser, i hvilke den til akademiske Studier nærmest forberedende Underviisning gives. — 3) Om en Skole skal være fuldstændig Skole eller Middelskole, vil beroe paa locale og andre Omstændigheder, efter hvilke Vi ville bestemme, om og naar en fuldstændig Skole bör forandres til Middelskole, eller en Middelskole til fuldstændig Skole. For nærværende Tid ere de lærde Skoler i Vordingborg, Rönne, Nakskov og Kongsberg Middelskoler; alle de övrige fuldstændige Skoler. — 4) I de fuldstændige Skoler gives Underviisning i det danske, det latinske, det græske, det hebraiske, det franske og det tydske Sprog, i Religion og Moral, Geographie, Historie, Arithmetik, Elementargeometrie, Calligraphie. — I Middelskolerne undervises i det danske, det latinske og græske Sprog,

1809. 7. Novbr. i Religion, Moral, Geographie, Historie, Arithmetik og Calligraphie, samt, naar og hvor det findes gjörligt, ogsaa i det tydske og franske Sprog. — Endeligen gives saavel i de fuldstændige Skoler, som i Middelskolerne, naar og hvor det kan skee, Underviisning i Naturkundskaber, Anthropologie, det engelske Sprog, Tegning, Vocalmusik og Gymnastik. — 5) Iblandt Gjenstandene for Underviisningen skal et grundigt og dannende Studium af de gamle Sprog og Klassikere stedse beholde den fortrinlige Plads, som deres Viglighed for de lærde Skolers Öiemed hjemler dem, og naar en Discipels Modenhed for en höiere Klasse eller for Universitetet bedömmes og afgjöres, skal hans Fremgang i disse Sprogkundskaber altid komme i fortrinlig Betragtning; dog maa ikke deraf tages Anledning til, at noget af de övrige Lærefag, som Vi for Skoleunderviisningen have bestemt, sættes tilside.

II. Cap. *Om Bestyrelsen og Opsynet over Skolerne.* — 6) Bestyrelsen af samtlige lærde Skoler, Herlufsholms Skole alene undtagen, saavel som Overtilsynet med samtlige Privatinstituter, i hvilke Eleverne forberedes til akademisk Studering, have Vi betroet til den ved Anordning af 19. Julii 1805 oprettede Direction for Universitetet og de lærde Skoler. Denne Direction haver, i Overeensstemmelse med dens Instrux, som under 13. Septbr. 1805 er udstædt, at vaage over, at Vor allern. Villie og Öiemed med Skolerne paa mueligste Maade fremmes. Den vedbliver derfor at foreslaae Os, hvad den til den Ende anseer tjenligt og virksomt, og modtager derom Vore Befalinger. Den ordner endvidere ved specielle Reglementer, Instruxer, Underviisningsplaner o. s. v. Alt, hvad til bemeldte Vore Befalingers Udförelse og til Skoleforretningernes Gang kan være gavnligt og hensigtssvarende, og gjör Os aarligen Rede for Skolernes Tilstand og Fremgang. — 7) Under Directionens almindelige Bestyrelse skal det særdeles

Overtilsyn med Skolerne i ethvert Stift föres af et Skole-Ephorat, hvis ordentlige Medlemmer ere Stiftamtmanden og Biskoppen, paa Embedsvegne. Dersom Vi skulde finde for godt at tilforordne dem Nogen, eller ved de Skoler, der ligge afsides fra Stiftsövrighedens sædvanlige Opholdssted, at overdrage Ephoratet til Andre, da ville Vi derom til sin Tid nærmere bestemme. — 8) Skolernes Ephorer paa ethvert Sted skulle have Indseende med, at hvad som af Os er befalet eller af Directionen foreskrevet i Henseende til Orden og Disciplin, overholdes; at alle locale Hindringer for Skolernes Velfærd, saavidt skee kan, ryddes af Veien; at Skoleungdommens Forförere, naar saadanne opdages, blive saggivne til Afstraffelse efter Loven; at den til Öiemedets Fremme fornödne gode Forstaaelse mellem Lærerne vedligeholdes; at de, naar de troligen og pligtmæssigen varetage deres Embede, beskyttes mod alle Krænkelser og Fornærmelser, som derfra maatte hidröre; at Skolernes Bygninger, Læseværelser, Bogsamlinger, videnskabelige Apparater og övrige Inventarier holdes i tilbörlig Stand; at intet Indgreb skeer i nogen af de Rettigheder, som Skolerne ere tillagte. — 9) Det skal staae Ephorerne frit for, naar og saa ofte de finde for godt, samlede eller særskilte, anmeldte eller uanmeldte, at indfinde sig i Skolerne, for i Almindelighed at erfare, hvilken Orden der holdes, samt at eftersee Bibliothekerne, de videnskabelige Apparater m. v. — 10) Alt hvad de i forbemeldte Henseender maatte finde at bemærke til Uordener og Misbruge at afhjelpe, eller bedre Orden at fremme, have de med mundtlige eller skriftlige Paamindelser og Erindringer at betyde vedkommede Skolers förste Lærere; og skulde disse Paamindelser og Erindringer ikke vorde optagne med den Agtelse, som skyldes Foresatte, eller ikke blive tagne til Fölge, da have de derom at indberette til Directionen. — 11) Lærernes Underviisning i Henseende til Materie og Form, Forögelsen og Formind-

1809.
7. Novbr.

1809. skelsen af Læregjenstandene, disses Fordeling mellem
7. Novbr. Lærerne, Lectionsordenens Indretning, Valget af Skoleböger, Disciples Antagelse, Opflytning og Dimission, Gratist- og Stipendiepladsers Besættelse skal bedömmes og bestemmes af Vor Direction, som derom förer umiddelbar Brevvexling med Skolernes förste Lærere, eller med Skoleraadet, hvor dette finder Sted. — 12) Naar Nogen, være sig Lærer eller Anden, har noget Forslag at gjöre, eller nogen Bemærkning at yttre, som han troer at kunne fremme en Skoles Tarv, eller deri afhjelpe nogen Mangel, kan han henvende sig dermed enten til Ephorerne eller umiddelbar til Vor Direction. I förste Tilfælde indsende Ephorerne det med deres Betænkning til Directionen; i sidste Tilfælde indhenter Directionen de Oplysninger, som den eragter fornödne. — 13) Dersom Lærerne före Klage imod hinanden, eller Forældre eller Værger mod Lærere, eller disse mod hine, da skulle saadanne Klager först afgives til Ephorerne, som bör söge at forene og forlige Vedkommende; men pröves dette forgjæves, indsendes Sagen til Directionen med Ephorernes Betænkning. — 14) Ved alle Skole-Ephorater skal holdes særskilte Protocoller for de Sager, som angaae de lærde Skoler. Ligeledes skal ved enhver Skole föres særskilte Protocoller over alle Skolens Brevvexlinger med Directionen, Ephorerne og Andre, med hvem Brevvexling kan forefalde. Skolens förste Lærer förer de sidstommeldte Protocoller, eller besörger dem förte, og staaer, under Ephorernes Opsyn, til Ansvar for, at saavel de, som Documenterne, hvilke dertil höre, altid ere i Orden. — 15) Kjöbenhavns Cathedralskole vedbliver, som hidtil, at staae under Vor Direction, uden særskilt Ephorat, saa længe, indtil Vi maatte finde förnödent deri at gjöre Forandring.

III. Cap. *Om Lærerne, deres Stilling og Forhold til hinanden.* — 16) Samtlige faste Lærere ved de lærde Skoler ville Vi igjennem Vor Direction allern. udnævne, og til dem give Bestallinger, som til andre Vore Em-

bedsmænd. — 17) Rectorerne og Conrectorerne ved de fuldstændige lærde Skoler, og Overlærerne ved Middelskolerne, indsættes i deres Lærer-Embede af Stiftets Biskop ved en offentlig Tale; de övrige faste Lærere indsættes paa samme Maade i de fuldstændige Skoler af Rectorerne, i Middelskolerne af Overlærerne. — 18) I enhver af de lærde Skoler er Skolens förste Lærer, altsaa i de fuldstændige lærde Skoler Rectoren, i enhver af Middelskolerne Overlæreren, de andre Læreres nærmeste Foresatte, og som saadan skal han af disse agtes og af övrige Vedkommende ansees og understöttes i Udövelsen af de ham tillagte Rettigheder og Pligter. — Ham paaligger det nærmeste og daglige Opsyn med Underviisning, Orden og Sædelighed, og han staaer ogsaa især derfor til Ansvar, naar Forsömmelser og Uordener maatte indsnige sig, og ved hans Uopmærksomhed have skadelige Fölger. — 19) Prædikatet: Overlærer, som Vi hidtil have tillagt Lærere i nogle af de fuldstændige Skoler, eller i Fremtiden maatte tillægge nogen anden Lærer, som dertil gjör sig fortjent, medförer aldeles ingen Forandring i deres underordnede Forhold til Skolens Rector. — 20) Hvergang en Conrector af Os beskikkes, ville Vi, at Vor Direction ved den ham meddelende Instrux nærmere skal bestemme det Forhold, hvori han skal staae til Skolens Rector. — 21) I de Skoler, hvor virkelige Overlærere ere ansatte, som tilligemed Rector udgjöre et Skoleraad, beholde disse Overlærere de samme Rettigheder, Pligter og Forretninger, som hidindtil. — Hvorvidt Adjuncter i disse Skoler skulle deeltage i visse Skoleraadets Möder, vil nærmere ved Instruxen vorde bestemt. — 22) I de Skoler, hvor intet Skoleraad er, skulle Skolens samtlige faste Lærere til visse Tider træde sammen, for at overlægge om Skolens Anliggender, og meddele hinanden deres Bemærkninger og Tanker om, hvad Enhver formener at kunne tjene til Underviisningens og Disciplinens Tarv. I den In-

1809. 7. Novbr.

1809. strux, som Vor Direction har at udstæde til Lærerne,
7. Novbr. skal Gjenstandene for disse Forhandlinger nærmere angives, saavel som Maaden, hvorledes deres Orden og Gang bör styres af den förste Lærer, der i disse Möder har Forsædet. — Saadanne Forsamlinger holdes ordentligviis eengang i Begyndelsen af hver Maaned, og ellers naar den förste Lærer finder det fornödent, altid udenfor de sædvanlige Underviisningstimer. Resultatet af Forhandlingerne indföres i en dertil indrettet Protocol, som Adjuncterne hvert Halvaar skiftes til at före, hvis det ikke udtrykkeligen skulde være Een af dem overdraget — 23) Ingen af Skolens faste Lærere skal det være tilladt at indlade sig i Forbindelse med nogen anden offentlig Skole, eller med noget Institut, som Directeur, Inspecteur eller Lærer, eller at paatage sig nogen anden hans Embede uvedkommende Bestilling eller Tjeneste, uden dertil at have ansögt og erholdt Vor Directions Samtykke. — 24) Naar Directionen aarligen til Os indberetter om Skolernes Tilstand, skal den i sin Indberetning nævne Os de Skoler, der, efter Sammenligning af alle Data, befindes i fortrinlig Grad at svare til deres Bestemmelse, og de Lærere, som den er tilstrækkeligen forvisset om at udmærke sig ved nidkjær og heldig Opfyldelse af deres Embedspligter, ved ualmindelige Læregaver eller fortrinlig Lærdom. — Saadanne Lærere ville Vi med allern. Velbehag ansee, og ved givne Leiligheder tage dem i fortrinlig Betragtning til Forbedring i deres Vilkaar, videre Befordring og anden passende Belönning. — 25) Naar Candidater i Theologien, som til Embeds-Examen have erholdet den förste Characteer, beskikkes til Lærere ved de offentlige lærde Skoler, da skal saadan Ansættelse, i Henseende til deres fremtidige Befordring, agtes og regnes lige med Ansættelse i geistligt Embede af den Beskaffenhed, som Universitetsfundatsen af 7. Maji 1788 Cap. IV § 13 giver dem Adgang til at söge. — 26) Söger en Lærer Befordring til andet Embede, da skal han

indsende sin Ansögning til Vor Direction, som allerund. 1809.
foredrager Os samme, saafremt Embedet, der söges, 7. Novbr.
henhörer til Universitets- og Skolefaget; men ellers sender den med sit Vidnesbyrd til andet vedkommende Collegium.

IV. Cap. *Om Underviisningen, Læretiden, Lectionsordenen m. v.* — 27) Underviisningen i ethvert Sprog og enhver Videnskab skal have sine egne Specialklasser, i hvilke den begyndes, fortsættes og fuldendes. Vor Direction for Universitetet og de lærde Skoler bestemmer saavel Antallet af de forskjellige Lærefags Specialklasser, som den Orden, i hvilken disse skulle gaae gaae frem ved Siden af hinanden. — 28) De forskjellige Lærefag skal fordeles imellem samtlige enhver Skoles faste Lærere, efter deres Kundskaber, Duelighed og Læregaver. Vor Direction anviser enhver af dem sit Lærefag, sine Klasser og Læretimer, dem han efter Embedspligt er forbunden at paatage sig. — 29) For Underviisningen i enkelte Fag, som ikke kunne bestrides af Skolens faste Lærere, antager Directionen Hjælpelærere for Timebetaling, hvilken Betaling gives dem af Skolekassen ved hver Maaneds Udgang, imod en af Skolens förste Lærer udstædt Attest om de Timer, i hvilke de have underviist, og for hvilke dem altsaa tilkommer Betaling. — 30) I Tilfælde at ellers paa noget Sted, hvor en lærd Skole er anlagt, findes nogen af fortrinlige Sprog- eller andre Kundskaber bekjendt Mand, som, endskjöndt han, formedelst Embeds- eller anden Stilling, ellers ikke afgiver sig med Ungdomsunderviisning, dog maatte have Tid og Lyst til at overtage Læretimer i en saadan Skole, ville Vi, efter Forestilling fra Vor Direction, bestemme det Honorarium, som ham derfor bör tillægges — 31) Alle de, som give Underviisning timeviis, uden at være faste Lærere, antages kun under den gjensidige Betingelse, at deres Tjeneste kan ophöre efter Fjerdingaars Opsigelse. — 32) Ved ethvert nyt Skoleaars Begyndelse skal Vor Direction

1809. paa ny gjennemgaae, og, efter Omstændighederne, for-
7. Novbr. andre den for enhver fuldstændig og for enhver Middelskole udstædte Lectionstabel, som angiver, hvorledes de daglige Underviisningstimer skulle være inddeelte, og hvorledes de enkelte Lectioner skulle fölge paa hinanden. Til den Ende skal enhver Skoles förste Lærer, efter Overlæg med sine Medlærere, i det seneste 8 Uger förend det nye Skoleaar begynder, indsende til bemeldte Vor Direction til Bedömmelse deres motiverede Forslag til saadanne Forandringer i Lectionstabellen, som de hver i sin Skole ansee passende for Underviisningens Tarv. — 33) Fra den Lectionstabel, som Directionen har udfærdiget, maa aldeles ingen Afvigelse finde Sted, med mindre uforudsete Omstændigheder skulde indtræffe, som gjöre samme for en Tid uundgaaelig. Naar i Skoleaarets Löb skulde indtræffe Forandringer i Lærerpersonalet, maae de Modificationer, som derved foranlediges i Lectionstabellen, af Directionen authoriseres. — 34) Der skal dagligen i enhver Skole gives 7 Læretimer, 4 om Formiddagen, 3 om Eftermiddagen; dog kan en Formindskelse i dette Antal finde Sted for de tvende nederste Klasser. Den daglige Skoletids Begyndelse retter sig efter Aarstiden og efter locale Omstændigheder. Underviisningen skal ordentligviis gives i Skolens Læseværelser. — 35) Antallet af de ugentlige Læretimer i hver Specialklasse kan, naar det findes nödvendigt at anvende flere Timer paa et enkelt Underviisningsfag, foröges for dette, og derimod formindskes for et andet, naar enten samme er af forholdsmæssig mindre Vigtighed, eller naar Disciplene deri have gjort særdeles mærkelige Fremskridt. — 36) Forögelse eller Formindskelse af de ugentlige Læretimer for hvert Lærefag, ligesom og Formindskelse af de daglige Læretimer for enkelte Klasser, bestemmes af Vor Direction, som ogsaa fastsætter, hvorlænge ethvert Cursus i enhver Specialklasse skal vare, og naar samme skal være tilendebragt, for igjen at begynde

fra först af. — 37) At besörge sine Læretimer med Nöiagtighed, og til rette Tid at begynde og ende samme, er alle Lærernes fælles Pligt. Enhver Skoles förste Lærer har ombyggeligen at paasee, at denne Pligt punktligen efterkommes, og han maa aldeles ikke taale, at de i den approberede Lectionstabel for enhver Lærer fastsatte Læretimer nogensinde, uden hans Forevidende og Samtykke, udsættes, eller overdrages til en anden Medlærer, eller ombyttes. — 38) Naar nogen af Lærerne ved uundgaaeligt Forfald hindres fra at möde i rette Tid paa Skolen, paaligger det ham, saa betids som mueligt, at melde saadant til den förste Lærer, som da föier Anstalt til, at Disciplene i den eller de ledige Timer enten af de andre Lærere undervises i deres Fag, eller dog sysselsættes paa en nyttig Maade, og under en Lærers Opsyn. I et saadant Tilfælde maa ingen af de faste Lærere, under hvilkensomhelst Forevending, unddrage sig fra den aldeles gjensidige Pligt, at træde i sin Medlærers Sted, og paatage sig de overordentlige Læretimer, som af den förste Lærer anvises ham. Men paa den anden Side er det den förste Lærers Pligt, at fordele denne fælles Byrde med billigt Hensyn paa de enkelte Læreres ordentlige Skoletimer, og da i Lærernes næste Forsamling bestemt at anmelde det indtrufne Tilfælde, samt at lade indföre i Protokollen de Foranstaltninger, som derved ere foranledigede. — 39) Har nogen Lærer vigtige Aarsager til Reise udenfor Ferietiden, da bör han dertil söge Tilladelse hos Ephorerne. Men varer Reisen længere end 8 Dage, maa Tilladelse söges hos Vor Direction. I begge Tilfælde bör Ansögningen være paategnet af Skolens förste Lærer om, hvorledes hans Læretimer i hans Fraværelse besörges. — 40) Naar en Lærer, hindret af Sygdom, for en længere Tid ikke selv kan besörge sit Embede, eller naar en Vacance indtræffer, da maa, uden Directionens Vidende og Tilladelse, ikke antages nogen Interimslærer. Men i saadant Tilfælde skulle samtlige

1809. 7. Novbr.

1809. 7. Novbr. Lærere hver for sig rette sig efter den Foranstaltning, som af Skolens förste Lærer, eller, naar han ved Döden skulde være afgaaet, af Ephorerne forelöbigen træffes, og som siden, efter Vedkommendes uopholdelige Indberetning, af Vor Direction anordnes, eller af samme umiddelbar bestemmes. — 41) Saafremt Lærere, der modtage Timebetaling, i mödende Tilfælde kunne og ville paatage sig vicarierende Tjeneste, hvortil de iövrigt ikke ere forpligtede, saa erholde de Betaling ogsaa for de flere Timer, i hvilke de som vicarierende undervise. Vil Nogen derimod ved sin Antagelse forpligte sig til at vicariere lige med de faste Lærere, da erholder han fuld Maanedsbetaling, i Forhold til det ham anviste Timetal, uden Afkortning for Timer i Fritiden og i lovligt Forfaldstilfælde. — 42) Enhver Skoles förste Lærer skal aarligen 12 Uger för Skoleaarets Begyndelse indberette til Vor Direction, hvilke Skrifter i de gamle og nyere Sprog han, saavel som hans Medlærere, i det tilkommende Skoleaars Löb agter at forklare, samt hvilke Lære- og Læseböger de önske at beholde ved Underviisningen, eller at sætte i Stedet for de hidtil brugte. De Skoleböger, som eengang ere indförte efter foregaaende Approbation, maae hverken lægges tilside eller ombyttes med andre, uden Vor Directions Samtykke. — 43) Ved hvert Qvartals Ende skal enhver af de andre Lærere til Skolens förste Lærer indlevere en skriftlig Beretning om, hvilke Pensa han i enhver Specialklasse har gjennemgaaet hver Maaned i Qvartalets Löb, og hvorledes de af ham ere behandlede. Af disse Beretninger, hvortil Skolens förste Lærer föier sin egen, skal han til Vor Direction indsende Afskrifter, som af vedkommende Lærere ere undertegnede, og ledsage samme med de Bemærkninger, hvortil han finder sig foranlediget. Originalerne gjemmes i Skolearchivet. — 44) Ved hvert Qvartals Begyndelse skal den förste Lærer i en Forsamling af alle Lærerne forelægge en Plan for hver Hovedklasse i Skolen, i hvilken Plan det

nöie bestemmes, paa hvilke Maanedens eller Ugens Dage, af hvilke Lærere, og med hvilke Arbeider og Övelser Disciplenes Flid hjemme skal beskjæftiges. Naar denne Plan er overveiet og aftalt med vedkommende Lærere, indföres den i Deliberationsprotokollen, og tjener til Regel for dette Fjerdingaar. Den förste Lærer paaseer, at samme fölges. — 45) Lovlige Skoleferier ere fölgende: 1) Juleferierne, fra 24. Decbr. til 6. Januar. Med 7. Januar begynder Underviisningen igjen, eller, naar denne Dag indfalder paa en Löverdag eller Söndag, da den næste Mandag. — 2) Paaskeferierne, fra Onsdagen i Dimmelugen til 3die Paaskedag inclusive. — 3) Pintseferierne, fra Dagen för Festen til 3die Pintsedag inclusive. — 4) Sommerferierne, i alt 14 Dage, i Slutningen af Julii og Begyndelsen af August Maaned. — 5) Fölgende Smaaferier: Eftermiddagen för den almindelige Bededag; Fastelavnsmandag; Sanct-Hansdag; de enkelte Markedsdage; men naar Markedet holdes i flere Dage, ikkun den förste Markedsdag; een Dag för og een Dag efter den offentlige Examen. Endeligen kan ogsaa den förste Lærer een Gang om Maaneden bestemme en halv Dag til en overordentlig Ferie, dog saaledes, at der afvexles i Valget af Dagene. — Enhver anden Tilstaaelse af Ferier og Fritimer, naar den ikke er en Fölge af overordentlige Tilfælde, er ulovlig, og paadrager Ansvar for Vedkommende. — 46) Det nye Skoleaar tager sin Begyndelse efter den afholdte offentlige Examen, i de norske Skoler den 1. September, i de danske Skoler den 1. Oktober hvert Aar.

1809. 7. Novbr.

V. Cap. *Om Disciplinen og Lærernes Pligter i Henseende til samme.* — 47) Ikke Flid alene, men ogsaa den udvortes Orden, den Sædelighed og den Velanstændighed, som ere uundværlige i enhver offentlig Underviisningsanstalt, om den skal bestaae med Held, skulle i samtlige lærde Skoler være Hovedgjenstande for den omhyggeligste Opmærksomhed og Omsorg. Alle deres Lærere ere forpligtede til enigen og kloge-

1809. ligen derover at vaage og dertil at medvirke, og Sko-
7. Novbr. lernes Foresatte bör agte paa, at enhver for dette Öiemed skadelig Mangel af Opsyn betimeligen hæves, og at Aarsagerne dertil ryddes af Veien. — 48) Vor Direction haver i alle den betroede Skoler at indföre passende Skolelove, som i trykte Exemplarer uddeles. Enhver Discipel modtager ved Indtrædelsen i Skolen et Exemplar, og paamindes da i Forsamling af Lærere og Disciple om, punktligen at adlyde det, som er foreskrevet. Disse Love opslaaes endvidere i ethvert af Skolens Læseværelser, og forelæses i ethvert nyt Halvaars förste Skoletime i samtlige Læreres og Disciples Nærværelse, ved hvilken Leilighed de Formaninger og Advarsler anbringes, hvortil det forlöbne Halvaars Erfaringer give Anledning. — 49) Alle Lærere, saavel de faste som de mod Timebetaling antagne, ere forpligtede til, alvorligen og med Værdighed at vaage over Skolelovenes Efterlevelse, og, naar nogen Discipel forseer sig imod disse, ere de bemyndigede til paa Stedet at vise ham tilrette, hvad enten Disciplen hörer til deres Specialklasser, eller ikke. — 50) Enhver Lærer holder for de Specialklasser, som ere ham betroede, en Dagbog, hvori han under den daglige Underviisning paa Stedet antegner, hvad han finder værdt at bemærke i Henseende til hver enkelt Discipels Opmærksomhed, Flid og Opförsel i Underviisningstimen, samt hvad andet mærkeligt der maatte forefalde. Denne Dagbog bliver i Lærernes maanedlige Forsamlinger at fremlægge, og desuden at meddele Skolens förste Lærer, saa ofte han forlanger det — 51) Enhver Discipel gives sin Characteerbog, i hvilken hver Lærer, i det mindste een Gang om Maaneden, indtegner efter sin Dagbog sit Vidnesbyrd om denne Discipel, til Foreviisning og Underretning for Disciplenes Forældre og Værger, som hver Gang bör paategne, at Charactoerbogen er dem foreviist. — 52) Foruden Dagbogen förer hver Lærer et Censurregister over alle Disciplene i hans

Specialklasser, i hvilket Register han hvert Halvaar indförer Resultatet af sine Iagttagelser og Erfaringer om enhver Disciples Naturgaver, hans Flid i Skolen og hjemme, hans Fremgang og Opförsel. Disse Censurregistere blive til Vor Direction at indsende, naar de derfra maatte forlanges. — 53) Grændserne for enkelt Lærers Bemyndigelse til at paalægge Disciplene Straf, og Fremgangsmaaden i Almindelighed i slige Disciplinstilfælde, bestemmes af Vor Direction i den Instrux, den haver at udfærdige til Lærerne ved de lærde Skoler. Al legemlig Straf, som kunde paadrage en Discipel Skade for hans Helbred, forbydes under strængt Ansvar. — 54) Naar ogsaa de strængere Straffe ere forsögte uden Virkning, eller naar en Discipel formedelst Usædelighed og for Meddisciple farligt Exempel fortjener at forvises Skolen, da skal Skolens förste Lærer give hans Forældre eller Værger Anledning til at tage ham ud af Skolen. Ville de det ikke, da anmelder han Sagen for Skolens Ephorat, som bemyndiger til Disciplens Bortviisning. Dersom Meningerne derom ere forskjellige, bör Indberetning uopholdelig skee til Vor Directions Afgjörelse. — 55) Disciplene skulle i Skolen være under bestandigt Opsyn. Enhver Lærer uden Undtagelse er forbunden til at tage Deel i dette Opsyn, og Skolens förste Lærer har at vaage over, at Ingen, han være Conrector, Overlærer, Adjunct eller Hjelpelærer, unddrager sig fra denne Forpligtelse, eller ligegyldig forsömmer samme. — De Lærere, som give Underviisning i Formiddagens eller Eftermiddagens förste Time, skulle indfinde sig saa betids, og fordele Opsynet saaledes imellem sig, at Disciplene, medens de forsamle sig i eller udenfor Skolen, ikke ere uden Opsyn. — Imellem anden og tredie saavel For- som Eftermiddagstime gives en kort Mellemtid til Forfriskning og Bevægelse i fri Luft, ifald det Locale og Aarstiden tillader det, men aldrig uden Opsyn af en af Lærerne, hvilke heri maae afvexle med hinanden. — Skulde imidlertid

1809. 7. Novbr.

1809. Skolens förste Lærer finde det tilraadeligt, at de ældre
7. Novbr. Disciple i denne Forfriskning ikke deeltage paa samme Tid, som de yngre Disciple, da tilstaaes den hine imellem tredie og fjerde Formiddagstime. — Naar Disciplene ved Læretimernes Omvexling indtage deres Pladser i en anden Specialklasse, da maae de tilstædeværende Lærere alvorligen forebygge al uanstændig Trængen og larmende Omlöben, og i den sidste For- og Eftermiddagstime maae de stedse være de sidste, der forlade Klassen og Skolen. — 56) For Sangopvartning i og udenfor Kirkerne, som forhen har været paalagt de lærde Skolers Lærere og Disciple, have Vi fritaget dem; men det er Vor Villie, at Disciplene skulle bivaane den offentlige Gudstjeneste, under afvexlende Tilsyn af Lærerne, forsaavidt Disciplene ikke paa Stedet have Forældre eller Værger, hvis Pligt det er selv at sörge derfor.

VI. Cap. *Om Disciples Antagelse, Betingelserne ved samme, Skolepenge m. v.* — 57) For enhver af de lærde Skoler skal Vor Direction fastsætte det höieste Antal af Disciple, som kunne söge samme. Ligeledes bestemmer Directionen, hvor mange Disciple i det höieste paa een Tid maae deeltage i Underviisningen i enhver af de enkelte Specialklasser; og naar disse, især Elementarklasserne, skulde være opfyldte med Disciple af altfor forskjellig Fremgang, da skal denne Mangel afhjelpes ved at afsondre nogle af dem i en særskilt Afdeling. — 58) I Almindelighed er enhver Discipel, naar og saalænge han er bestemt til Studeringer, forbunden til at besöge alle de Læretimer, som ere fastsatte for den latinske Hovedklasse, til hvilken han hörer. Efter udtrykkeligt Forlangende af Forældre eller Værger, kan dog Undtagelse fra denne Regel finde Sted: — 1) for de förste Begyndere i deres förste Skoleaar, dog kun i saadanne Læreklasser, i hvilke deres Fraværelse ikke siden vil have nogen skadelig Mangel paa For-

kundskaber til Fölge; — 2) i Religionsunderviisnings- 1809.
timerne for de Disciple, der henhöre til et andet Samfund, end de tvende protestantiske; — 3) i de hebraiske Læretimer for dem, som ikke ere bestemte til det theologiske Studium; — 4) i Læretimerne for Tegning og Vocalmusik; og ellers — 5) i de Dele af Underviisningen, i hvilke en Discipel, efter vedkommende Læreres Dom og Skolens förste Lærers Overtydning, allerede har opnaaet den Grad af Övelse og Færdighed, som Klassen, han hörer til, ellers skulde forskaffe ham. — Naar en Discipel, med Undtagelse af de her nævnte Tilfælde, ikke besöger alle de Timer, som ere fastsatte for de Specialklasser, der gaae parallele med den latinske Hovedklasse, til hvilken han hörer, da bör Skolen i sin Tid ikke befatte sig med hans Dimission til Universitetet. — 59) Dersom Skolens förste Lærer af egen Erfaring og Medlæreres prövede Domme om en Discipels Anlæg og Evner har tilstrækkelig Grund til at skjönne, at en til Studeringer bestemt Discipel ikke dertil er oplagt, er det hans Pligt at underrette Disciplens Forældre eller Værger derom, og at gjöre dem opmærksomme paa, hvor nödvendigt det er, at de itide vælge en anden Bestemmelse, der svarer til hans Evner. Vel kan det tillades en saadan Discipel derefter at tage Deel i Underviisningen lige med Ikkestuderende, men Skolebeneficier kan han da ikke nyde. — 60) De Ikkestuderende, hvilke efter denne Forordnings § 1 kunne söge de lærde Skoler, tilstædes Adgang til den Underviisning, der gives begge de nederste Klasser, enten i alle Lærefag, eller saamange, som deres Forældre eller Værger maatte önske. Fremdeles kunne de tage Deel i den Underviisning, der gives de överste Klasser i de nyere Sprog og om videnskabelige Gjenstande. Imidlertid maa den Underviisning, i hvilken ogsaa Ikkestuderende tage Deel, hverken i Materie eller Form afvige fra den de lærde Skoler foreskrevne Læreplan,

7. Novbr.

1809. og ligesaalidet maa den engang bestemte Orden og
7. Novbr. Fölge i Klasser og Lectioner for deres Skyld forandres. Ei heller maa de Ikkestuderendes Antal i nogen Specialklasse, uden Directionens Tilladelse, udgjöre mere end en tredie Deel af de paa samme Tid i Klassen værende Disciple, og i intet Tilfælde mere end en tredie Deel af det for Klassens Disciple fastsatte Maximum. — 61) Samtlige Disciple uden Undtagelse skulle i enhver Skole indtegnes i en almindelig Protocol. I nöiagtig Overeensstemmelse med denne Protocol affattes alle Vidnesbyrd, som meddeles Disciplene, og aarligen indsendes til Vor Direction schematiske Udtoge af denne Protocol, i den Form, som Directionen bestemmer. — 62) I Almindelighed antages nye Disciple ikkun ved et nyt Skoleaars Begyndelse. I Skoleaarets Löb, selv ved Begyndelsen af det andet Halvaar, maa ingen Optagelse af nye Disciple finde Sted, med mindre der skulde være særdeles Omstændigheder, som gjorde det vigtigt for et ungt Menneske, strax, skjöndt ikke i rette Tid, at kunne blive antaget; men selv da maae hans Kundskaber og Fremgang være af den Beskaffenhed, at den Tid, der i Skolen paa ham bliver at anvende, ikke bliver nogen Forsinkelse for de övrige Klassens Disciple. Den derom tagne Beslutning og Anledningen dertil indföres i den Protocol, som holdes i Lærerforsamlingerne. — 63) Som væsentlige Betingelser ved nye Disciples Optagelse fastsættes fölgende: 1) at de ved deres Indtrædelse i Skolen have fyldt det tiende Aar, eller dog kun i det höieste feile nogle faa Maaneder i denne Alder, hvilket ved Indskrivningen maa bevises med Döbeattest, der gjemmes som Bilag til Skoleprotokollen; — 2) at de kunne læse dansk og latinsk Skrift med Færdighed, og at de i Regning ere bekjendte med de fire Species; — 3) at de hverken ere forviste fra en af de lærde Skoler, ei heller have forladt den paa nogen lovstridig Maade, hvorom Skolens förste Lærer bör skaffe sig den fornödne Vished; — 4) at deres

Sæder ere ufordærvede og deres Adfærd sömmelig; — 1809.
5) at deres Alder ikke staaer i altfor stort Misforhold 7. Novbr.
til den Alder, der maa ansees som den mest passende for den Klasse, til hvilken de, efter deres medbragte Kundskaber, kunne henhöre. Over 18 Aars Alder maa ingen Disciple, end ikke i Skolernes överste Klasser, antages, med mindre speciel Tilladelse dertil erholdes. — 64) Naar Nogen anmeldes til Optagelse, skal Anmeldelsen skee skriftlig til Skolens förste Lærer, fire Maaneder i Forveien, for at fornemme, om i Skolen kan blive Plads. I denne Anmeldelse maa bestemt angives den Anmeldtes Födselsaar og Födested, hans Forældres Navn og Stand, den Underviisning, han hidtil har nydt, og hans Fremgang i samme. Anmeldelsen fremlægges da i sin Tid af den förste Lærer i Lærernes Forsamling, og i deres Nærværelse pröver han den anmeldte Disciples Kundskaber, og lader samme pröve af de andre Lærere i deres Fag. Efter Udfaldet af denne Pröve, saavelsom med Hensyn paa de i foregaaende § fastsatte Betingelser, bestemmer Skolens förste Lærer, om den Prövede kan antages, og, saafremt han antages, i hvilken Klasse han skal have sin Plads. — 65) Naar Disciplene indföres i den almindelige Skoleprotokol, erlægges for hver 5 Rd. i Indskrivningspenge, som beregnes Skolekassen til Indtægt. Fra denne Udgift ere alene de Disciple befriede, som fra en Middelskole gaae over til en af de fuldstændige lærde Skoler, for der at fortsætte og fuldende deres begyndte Skolestudier. — 66) Skolepengene for hver Disciple, saavel i de fuldstændige Skoler som i Middelskolerne, bestemmes til 20 Rd. aarligen. Kun i Kjöbenhavns Cathedralskole blive de herefter, som för, 30 Rd. aarligen for hver. I Tilfælde at flere Brödre paa samme Tid besöge Skolen, betales for den anden kun 15 Rd., i Kjöbenhavn 20 Rd.; for den tredie kun 10 Rd.; for flere end tre Intet. — Disse her bestemte Skolepenge, hvori ingen Nedsættelse finder Sted, betales for alle

1809. Disciple uden Undtagelse, enten de besöge alle eller
7. Novbr. kun enkelte Læretimer, naar og saalænge dem ikke er tilstaaet fri Skolegang. De erlægges i fire Qvartaler, en Fjerdedeel i hvert Qvartal. De indkræves forud i Qvartalernes Begyndelse, og naar de engang ere hævede betales de i intet Tilfælde tilbage. — 67) For at erstatte Skolekassen Udgifterne til Lys, Varme og andre Skolens mindre Fornödenheder, erlægger desuden enhver Diseipel uden Forskjel 3 Rd. Ogsaa dette Contingent betales forud ved Begyndelsen af förste og tredie Qvartal. — 68) Naar nogen Skole maatte med de övrige Klasser forbinde en Handelsklasse eller anden lignende Indretning til Bedste for Ikkestuderende, forhöies for dem, som denne Foranstaltning kommer tilgode, Skolepengene saa meget, som fornödent gjöres, for at erstatte Skolen de Omkostninger, som dermed ere forbundne. — 69) Foruden det her af Os Bestemte er Intet for Skoleunderviisningen at betale, hverken til Skolens Lærere eller Betjente, og forbydes samtlige Lærere, under Straf af Embedsfortabelse, at modtage nogen Betaling eller Douceur af Skolens Diseiple, være sig middelbart eller umiddelbart. — 70) Naar betalende Diseiple ere udmeldte af Skolen, eller i nogen Tid have været borte, uden at angive gyldige Aarsager for deres Udeblivelse, kunne de vel antages igjen, naar der söges om Tilladelse dertil for dem, og derimod ellers Intet er til Hinder. Men i förste Tilfælde ere de at ansee som nye Diseiple, og maae derfor paa ny pröves, og igjen betale Indskrivningspenge; i sidste Tilfælde have de, förend de igjen antages, först at erlægge, hvad der af deres Skolecontingent muligen endnu kunde restere.

VII. Cap. *Om Skolebeneficier.* — 71) Alle Legater og andre Gaver, som af private Velgjörere hidtil ere givne eller herefter maatte gives til at understötte duelige og trængende, eller til at opmuntre haabefulde og flittige Disciple, skulle urokkeligen anvendes til disse

Öiemed. — 72) Skolebeneficierne skulle være tvende Slags. Det förste indskrænker sig til Fritagelse for at erlægge Skolepenge, hvortil dog ikke regnes det i § 67 bestemte Bidrag til Anskaffelsen af Lys, Varme o. s. v., hvilket Bidrag ogsaa enhver, der nyder Skolebeneficier, skal erlægge. Det andet Slags bestaaer i Pengestipendier, hvilke de Disciple, der allerede have fri Skolegang, endnu desuden kunne nyde til videre Understöttelse. — 73) Det höieste Antal af Disciple, som gives fri Underviisning, skal i Cathedralskolen i Kjöbenhavn være 40, i hver af de andre Cathedralskoler 30, i de övrige fuldstændige Skoler 20, i Middelskolerne 12. — 74) Pengestipendier skulle have 3 Grader: 20, 35 og 50 Rd. aarlig. Det höieste Antal af saadanne Stipendier skal være: i Kjöbenhavns Cathedralskole 10 af förste Grad, hver til 20 Rd.; 10 af anden Grad til 35 Rd., og 10 af tredie Grad til 50 Rd. I de andre Cathedralskoler: 7 Stipendier af hver Grad; i de övrige fuldstændige lærde Skoler 6 Stipendier af den laveste, og 4 af hver af de tvende höiere Grader. I Middelskolerne, hvor den höieste Grad, 50 Rd., ikke finder Sted, 3 hver paa 35 Rd., og 6 hver paa 20 Rd. — 75) Til at udrede forbemeldte Stipendier skal ved enhver Skole oprettes et Stipendiefond. Til Grundvold for dette Fond skal henlægges alle Privatlegater, som ere givne, eller herefter gives til duelige, flittige og trængende Disciples Understöttelse og Opmuntring. Men hvor disse Legater ikke ere tilstrækkelige, skulle Tilskudde, indtil Belöbet af de Stipendiesummer, som for enhver Skole ere bestemte, efterhaanden som fornödent gjöres og som Omstændighederne det tillade, udredes fra andre Hjelpekilder, som Skolerne enten allerede maatte være i Besiddelse af, eller for dem kunde udfindes. — 76) Disciple, for hvilke Skolebeneficier söges, kunne ikkun under fölgende Betingelser dertil komme i Betragtning: 1) at de ere bestemte til, efter fuldendte Skoleaar og lovformelig Dimission at studere ved Uni- 1809. 7. Novbr.

1809. versitetet; — 2) at det fattes dem hverken paa Anlæg
7. Novbr. eller Lyst til Studeringer; — 3) at de ved sædelig Opförsel og ved Flid gjöre sig fortjente til Understöttelse; — 4) at deres Trang til Skolebeneficier er bekræftet med antagelige Attester. — 77) Ingen Discipel maa bringes i Forslag til Skolebeneficier, förend han har været et Aar i Skolen. Fra denne Regel finde dog Undtagelser Sted: 1) for Disciple fra Island og Færöerne, hvilke, naar de til Skolerne i Vore Riger forsendes, skulle der vedblive i Besiddelsen af de dem ved ældre Anordninger meddeelte Privilegier; — 2) for dem, som overgaae fra Middelskolerne til nogen af de fuldstændige Skoler, og som i Middelskolerne allerede have haft fri Underviisning eller Stipendier, hvilke Beneficier de da beholde i de Skoler, hvori de indtræde. Er det bestemte Antal af Gratistpladse besat, da antages de som overordentlige Gratister, og skulde intet Stipendium være ledigt, da udredes Belöbet af deres hidtil hafte Stipendium af den Middelskole, som de forlade, indtil et af den fuldstændige Skoles egne Stipendier kan dem forundes; — 3) for de Gratister og Stipendiater, som af gyldige Aarsager og med gode Vidnesbyrd gaae over fra en af de fuldstændige lærde Skoler til en anden. — Iövrigt bemyndige Vi Vor Direction til at bevilge en med Omstændighederne passende Forkortelse i det bestemte Pröveaar, eller til at tilstaae forelöbig Understöttelse, naar der haves Vished om, at en Discipel er fortrinligen værdig og trængende til tidligere Hjelp. — 78) Det förste Beneficium, som paa indgiven Ansögning tildeles en Discipel under ovenanförte Betingelser, er fri Underviisning. Om Nogen derefter endvidere skal nyde Stipendium, eller gaae frem fra sammes ringere til höiere Grader, dette skal beroe paa, om og hvorvidt han udmærker sig ved Talent, Flid, Fremgang og sædelig Opförsel. — 79) Ledige Gratist- og Stipendiepladser, til hvilke ingen behörig competent Discipel maatte melde sig, blive indtil

videre ubesatte. Alle Besparelser af Stipendier, som derved eller ved indtræffende Vacancer i Skoleaarets Löb foranlediges, skal alene komme Skolens Stipendiefond tilgode, og anvendes til at foröge dets frugtbringende Kapital, indtil denne er istand til at udrede de i § 74 bestemte Stipendiesummer; men naar dette er Tilfældet, da anvendes det Overskydende, efter Vor Directions foregaaende Bestemmelse, til overordentlig Understöttelse for Skolens udmærkede Disciple i deres Skole- og Universitetsaar. — 80) Naar en Stipendiats Fornödenheder, hvortil regnes Anskaffelsen af de uundværlige Skoleböger, tillade det, bliver kun en Deel af det ham bevilgede Stipendium anviist til Udbetaling; det Övrige oplægges for ham. — 81) Af Stipendiatens Oplag betales ham ved hans Dimission til Universitetet en Trediedeel. Den anden Trediedeel anvises ham af Vor Direction til Udbetaling ved Enden af hans förste academiske Halvaar, og den sidste Trediedeel ligeledes efter det andet Halvaars Forlöb, efter at det ved indsendte Attester fra vedkommende Professorer, og ved de Pröver, han har været underkastet, er beviist, at han hensigtsmæssigen har anvendt sin Tid i begge Halvaar, og fört et anstændigt Levnet. — 82) Forslaget til Skolebeneficiernes Fordeling efter ovenmeldte deres Slags og Gradationer, samt til Bestemmelsen af den Deel, der kan udbetales, og den, der kan oplægges for hver enkelt Stipendiat i ethvert tilkommende Skoleaar, skal i Cathedralskolerne i Kjöbenhavn, Christiania og Odense, som hidtil, affattes af Rector og Skoleraad, i de övrige lærde Skoler af enhver Skoles förste Lærer, i den Form, som Directionen foreskriver, og, tilligemed Beretningen om den offentlige Examen og det i § 64 befalede Udtog af den almindelige Skoleprotokol, tilsendes Directionen til Bedömmelse og Approbation. Denne Approbation gjælder kun for det nye Skoleaar indtil næste offentlige Examen, da nyt Forslag indstilles.

1809. 7. Novbr.

1809. 7. Novbr. — 83) Naar en Discipel, som noget Skolebeneficium er tillagt, viser sig dertil uværdig, eller ikke svarer til den Mening, som har været fattet om ham, eller seer sin Trang ved lykkelige Begivenheder hævet, da nedsættes eller ophörer det eller de tilstaaede Beneficier for en bestemt Tid eller for bestandig. — 84) Dersom en Stipendiat gaaer over fra een Skole i en anden, for at fortsætte sine Studier, skal det Oplag, han i den förste Skole har haft, komme ham tilgode; men forlader han ellers Skolen inden den ordentlige Dimissionstid, eller hans Bestemmelse til academiske Studeringer forandres, da falder det for ham samlede Oplag tilbage til Stipendiefondet; og endvidere har Skolekassen Ret til at fordre de oppebaarne Stipendier tilbagebetalte. Undtagelse i disse Tilfælde maa dog Directionen være bemyndiget til, efter Omstændighederne at bevilge, især for de Disciple, som, i Overeensstemmelse med § 59, efter vedkommende Læreres Raad forandre deres Bestemmelse. — 85) Alle de Disciple, som allerede vare i enhver af de lærde Skoler förend sammes Reform, skulle fremdeles nyde fri Underviisning, saalænge de tre förste i § 76 anförte Betingelser ere forhaanden. Og forsaavidt de ere Stipendiater, beholde de, under samtlige bemeldte §s Betingelser, de Stipendier, som efter den af Stiftets Biskop sidst udfærdigede Approbation ere dem tillagte. — Attesterne for deres Trang til offentlig Understöttelse have de at tilstille Skolens förste Lærer, förend det förste Stipendieforslag efter denne Forordnings Datum indsendes. Udebliver saadant Beviis, da ansees Vedkommende for at have frasagt sig Stipendiet for Fremtiden, hvorimod en saadan Discipel beholder det for ham samlede Oplag, hvilket i sin Tid udbetales efter de foreskrevne almindelige Regler. — 86) I Henseende til Skolepenges Betaling for de Disciple, som ere antagne i Skolerne efter deres Reform, skal, ifölge det, som dem ved deres Antagelse er bekjendtgjort, forholdes efter Bestemmelserne i denne Vor For-

ordning. De af dem, som tilstaaes Gratistpladse, ere ordentlige Gratister, hvis Antal kan stige indtil det höieste, som for hver Skole er bestemt, de i næstforegaaende § ommeldte overordentlige Gratister uberegnede. — 87) Dersom den samlede Sum af Stipendier, som ere tilstaaede Disciple indtil denne Vor Forordnings Datum, i nogen Skole overgaaer, eller er lige med den höieste Sum, som for Skolen i § 74 er bestemt, kan intet nyt Stipendium der tilstaaes, förend den Sum, som nu udbetales, er nedbragt under den, der er bestemt. 1809. 7. Novbr.

VIII. Cap. *Om Skolepröverne og Dimissionen til Universitetet.* — 88) Ved Slutningen af förste og tredie Qvartal i ethvert Skoleaar pröver Skolens förste Lærer Disciplenes Fremgang i enhver Specialklasse, eller lader den i sin Nærværelse pröve af de övrige vedkommende Lærere, for at være istand til at bedömme Underviisningens Fremgang, og derefter at affatte de Bemærkninger, som, ifölge § 44, skulle ledsage Lærernes Indberetninger. — Ved Slutningen af andet Qvartal foretages en skriftlig Pröve i alle de Specialklasser, i hvilke en saadan kan ansees passende; men i de Specialklasser, i hvilke det vilde være for tidligt at fordre skriftlige Udarbeidelser, eller i hvilke en skriftlig Pröve ikke kunde ansees tilstrækkelig til, med nogenlunde Sikkerhed at bedömme Disciplenes Fremskridt, pröves disse enten blot mundtligen eller mundtligen og skriftligen tillige. Vor Direction bestemmer Fremgangsmaaden ved denne Examen, som ikke maa vare længere end een Uge. — 89) I de sidste 14 Dage af det fjerde Qvartal holdes en offentlig Examen, til hvilken Adgang staaer aaben for Disciplenes Forældre, Værger og Velgjörere, saavel som for alle Velyndere af videnskabelig Underviisning. Ved de Skoler, hvor det hidindtil har været brugeligt, indbydes til denne Examen ved et trykt Program, hvilken Indbydelsesmaade Directionen sörger for efterhaanden at blive gjort almindelig. —

1809. 7. Novbr. 90) Skole-Ephorerne paasee, at denne Examen holdes til bestemt Tid, med passende Höitidelighed og i Overeensstemmelse med, hvad i den Henseende er foreskrevet. Skolens förste Lærer tilstiller dem en Liste, som angiver Ordenen, i hvilken Specialklasserne skulle fölge efter hinanden paa de bestemte Examensdage, og Tiden, som skal anvendes til at pröve enhver af Klasserne især. — 91) Faste Censorer ved denne Examen ere, foruden Specialklassens Lærer, som altid selv examinerer, Skolens förste, og i det mindste een af de övrige faste Lærere. Naar Skolens förste Lærer examinerer, og ingen af de overordentlige Censorer kunne være tilstede, da ere tvende af de övrige faste Lærere Medcensorer. Overordentlige Censorer ere: a) Medlemmerne af Vor Direction, naar de kunne være tilstede. — b) Skole-Ephorerne, naar andre Forretninger dem det tillade. — c) Andre Stedets eller Omegnens agtbare Videnskabsmænd, som af Skolens förste Lærer foreslaaes Ephorerne, og af dem indbydes til at være tilstede, og, efter deres Leilighed, at deeltage i Censuren. — De faste Censorer bör altid være tilstede; Udeblivelsen af de overordentlige Censorer maa ikke standse Examinationens eengang bestemte Orden. — 92) Förend Pröven i en Specialklasse begynder, fremlægges af den Lærer, der skal examinere, en skriftlig Anmeldelse af det, som i det sidste Skoleaar er læst. Derefter vælger den förste Lærer, men, naar han selv examinerer, en af de overordentlige Censorer, de Themata og Opgaver, som nu til Pröve skal gjennemgaaes eller besvares. Disciplene fremkaldes, den ene efter den anden, i selvvalgt Orden, og enhver Discipel pröves saalænge, indtil Censorerne kunne bedömme hans Fremgang. — Efter fuldendt Pröve med hver Discipel tegner hver Censor for sig en af fölgende Characterer, som han formener at kunne tilkomme den Prövede: Udmærket godt, Meget godt, Godt, Temmelig godt, Maadeligt, Slet.

Naar hele Klassen er examineret, sammenligne Censo- 1809.
rerne deres Lister, og naar de ere blevne enige om, 7. Novbr.
hvilken af forbemeldte Characterer enhver kan gives, indföres samme i en Censurliste, som af alle Censorerne underskrives. — 93) Af de tvende överste Specialklasser i det latinske Sprog, de tvende överste i det danske, og den överste Klasse i de fremmede levende Sprog, udarbeides endvidere under nöie Opsyn Stilepröver, til hvilke Themata opgives af Skolens förste Lærer. Disse skriftlige Pröver, med hvilke enhver Discipel til Eftersyn lader fölge hans Stileböger for det forlöbne Skoleaar, bedömmes af de samme Censorer, som vare tilstede ved de mundtlige Pröver i bemeldte Klasser. De latinske og danske gives egne Characterer, uden Hensyn paa de mundtlige Prövers Udfald; de övrige bedömmes i Forbindelse med den mundtlige Examens Udfald i vedkommende Klasser, og for begge, saavel den mundtlige som den skriftlige Examen, gives en fælles Characteer. Ved Slutningen af den offentlige Examen censureres Disciplenes Skrift- og Tegnepröver, samt Pröverne paa Fremgangen i Vocalmusik og Gymnastik, hvor disse Underviisninger finde Sted. — 94) Resultaterne af de fælles Censurlister indföres i en Generaltabel, hvilken, tilligemed en Indberetning om Examens Indretning og Gang, samt de Censorer, der hvergang have været tilstede, indsendes til Vor Direction, i det seneste 14 Dage efter Examen, tilligemed de udarbeidede Stilepröver i de tvende överste latinske og den överste danske Sprogklasse. — Endvidere skulle de enhver Discipel i ethvert Lærefag tilkjendte Characterer ikke alene indföres i hans Characteerbog, for at komme hans Forældre og Værger til Kundskab, men ogsaa inddrages i en Liste, som for en Tid af een Maaned efter Examen opslaaes i Skolens Værelser. — 95) Efter Udfaldet af de Qvartalsprövér og Examina, som i § 88 og 89 ere nævnte, og med Hensyn til enhver Discipels Flid og Fremgang, bestemmes hans höiere

1809. og lavere Plads i Specialklasserne for det fölgende
7. Novbr. Fjerdingaar, i hvis Löb det dog staaer vedkommende Klasses Lærer frit for, med Skolens förste Lærers Samtykke, at gjöre Forandring i Henseende til enkelte Disciple, naar det findes tjenligt at anvende som Straf Nedsættelse for en Tid fra den Plads, som Disciplen, ifölge den foregaaende Qvartalspröve, har fortjent. Saa kan og en Discipel ved fuldendt Qvartalspröve, men da kun efter Beslutning i Lærerforsamlingen, nedflyttes i en lavere Klasse, naar han formedelst Uflid og mærkelig Forringelse maatte fortjene saadan Nedflyttelse. — 96) Opflyttelse fra en lavere til en höiere Specialklasse finder ordentligviis kun Sted ved den offentlige Examens Slutning. — Ingen Opflytning i höiere Klasse kan skee uden efter Overlæg mellem samtlige faste Lærere, til hvem alene Dommen om Modenheden til Opflytning aldeles skal være overladt, uden at Nogen, hvad Forhold han end staaer i til Skolen eller til enkelte Disciple, deri maa blande sig. Denne Opflytning finder Sted, naar en Discipel i Fundamentalkundskaber og især i de gamle Sprog har opnaaet den Fasthed, og derhos overhovedet den Forstandscultur, som den lavere Klasse bör forskaffe ham, for at kunne gjöre sikker Fremgang i den höiere. — 97) Naar det i Skolerne skal afgjöres, om en Discipel er moden til at dimitteres til Universitetet, afgiver enhver Lærer, saavidt hans Lærefag angaaer, sit skriftlige Votum til Rectoren. Erklærer denne sig for Dimissionen, da finder den Sted; dog, saafremt nogen Lærers Votum har afveget fra denne Mening, har den dissenterende Lærer Ret til, for at sikkre sig for Ansvar, at forlange, at hans afvigende Votum indföres i Dimissionsberetningen. Er Rectors Stemme imod Dimissionen, udsættes den, om endog alle de övrige Læreres Stemmer vare for den. — 98) Ret til at dimittere tilkommer: a) Rector og Skoleraad i de Skoler, hvor Skoleraad er, og Rectoren i de övrige fuldstændige Skoler, for de Disciple, som derfra, efter fuldendt

Skolecursus, til Universitetet udgaae. — b) Forstanderne for de nuværende Privatinstituter, i hvilke Underviisningen udstrækker sig over samme Lærefag og ligesaavidt, som i de fuldstændige lærde Skoler, og som hidtil have dimitteret. — c) Magistri Artium, som ved Kjöbenhavns Universitet have erholdt Graden. — Alle andre, være sig Institutforstandere eller Privatlærere, skulle, förend de kunne udöve bemeldte Rettighed, söge og erholde Tilladelse dertil fra Vor Direction. — 99) Om Rettigheden herefter kan meddeles et Institut, skal beroe paa, om det findes saaledes indrettet og med Lærere forsynet, at der kan haves grundet Formodning om, at det kunde bringe Dimittender til fornöden Modenhed. — 100) Alle Privatlærere, der attraae bemeldte Rettighed, have at anmelde i deres Ansögninger, som maae være bilagte med Originalattester, hvorledes deres academiske Studier have været indrettede, og siden paa egen Haand fortsatte; og har Nogen forhen dimitteret, maa tillige forklares, hvem han har dimitteret, og naar. Directionen indhenter dernæst videre Underretning og Betænkning fra Universitetet, hvorefter Tilladelsen kan gives eller nægtes. Skulde Ansögerens Kundskaber i Skoleunderviisningens Hovedfag være Academiets Lærere ubekjendte, eller ikke tilstrækkeligen bevises, og den ansögte Tilladelse paa Grund heraf nægtes, da skal det tilstædes Ansögeren, naar han forlanger det, at aflægge nye Pröver paa sin Duelighed, i den Orden, som Vor Direction nærmere maatte bestemme. — 101) Naar Mænd af bekjendte Indsigter i Skoleunderviisningens Hovedfag önske at dimittere til Universitetet deres egne Sönner eller Myndlinger, som de enten selv have underviist, eller over hvis Underviisning og Forberedelse til Universitetet de have fört nöie og vedvarende Opsyn, da skal Tilladelse dem dertil, uden videre Undersögelse, af Vor Direction meddeles. — 102) Ingen fast Lærer ved nogen af de offentlige Skoler bör det tilstaaes at dimittere privat.

1809. 7. Novbr.

1809. 7. Novbr. Ogsaa for en Rector strækker Rettigheden at dimittere sig ikkun til de Disciple, som, efter fuldendt Skolecursus, forlade den ham anbetroede Skole. — 103) Enhver, som er bleven forberedet til Universitetet, enten i et Institut, eller af en Privatlærer, der ikke er berettiget til at dimittere, bör, forinden han anmeldes til Examen Artium, underkaste sig et forelöbigt Tentamen i en af de fuldstændige lærde Skoler. — Dette Tentamen foretages udenfor de sædvanlige Skoletimer af de Lærere, til hvis Underviisningsfag de Sprog og Videnskaber henhöre, i hvilke Dimittenden, ifölge Forordningen af 22. Marts 1805, skal aflægge Pröve ved Examen Artium. Han pröves da deels mundtligen, deels skriftligen, i samtlige disse Sprog og Videnskaber. Efter dette Tentamens Udfald bestemmes af Examinatorerne paa samme Maade, som for Skolernes egne Disciple er fastsat, om den Prövede kan afgaae til Universitetet eller ikke. I förste Tilfælde udstædes af Rector en Attest om, at Dimittenden er funden antagelig til academisk Underviisning, hvilken Attest hoslægges Anmeldelsen til Examen Artium, hvorefter den paa saadan Maade Anmeldte antages ved Universitetet som Privatist. I det andet Tilfælde derimod tilkjendegiver Rector skriftligen, at den begjærte Attest ikke kan udstædes, samt Grunden, hvorfor det ikke kan skee. — Skulde det ved Examen Artium befindes, at en Dimittend, der med saadan Attest har været forsynet, var saa umoden, at han ikke kunde stædes til den mundtlige Pröve, da paaligger saavel Rectoren, der har udstædt Attesten, som de övrige Examinatorer, det samme Ansvar, som for lovstridig Dimission er fastsat. — 104) Enhver, som dimitterer, skal saaledes staae til Ansvar, at, naar Nogen af dem, han dimitterer til Examen Artium, faaer saa slet Characteer, at han maa afvises fra mundtlig Examen, skal den Dimitterende förste Gang erlægge en Mulkt til Skolens Bibliothek af 20 Rd., anden Gang dobbelt saa meget, og tredie Gang have sit Embede,

hvis han er offentlig Skolelærer, men sin Dimissionsret, 1809.
saafremt han er Forstander for et Privatinstitut eller 7. Novbr.
Privatlærer, forbrudt. — 105) Et endnu mere skjærpet Ansvar skal paaligge de Privatlærere, der dimittere saadanne Elever, som, efter en Tidlang at have besögt en offentlig lærd Skole, have forladt den, enten fordi de ere blevne kjendte uskikkede til Studeringer, eller fordi de ikke have villet oppebie den til en lovmæssig Dimission fra Skolen fornödne Modenhed. Thi dersom en saadan Dimittend erholder for nogen af de skriftlige Pröver ved Examen Artium en Characteer, der udelukker ham fra at stædes til mundtlig Pröve, da skal den, der ved at dimittere ham har været ham behjelpelig til at unddrage sig fra de Love, Vi have givet for at fremme Skolevæsenet, have sin Dimissionsret forbrudt. — 106) Enhver, som dimitteres til Universitetet, maa der fremvise et Testimonium, udstædt paa Latin af den dimitterende Lærer, og skrevet paa behörig Stempletpapir, hvori Dimittenden meddeles det ham tilkommende Vidnesbyrd om Flid, Fremgang og Sædelighed, og, hvis han har gaaet i offentlig Skole, anföres, om han der har haft Stipendier, og da hvilke, samt om deraf er oplagt, og hvor meget. — Endvidere bör enhver Dimittend til Universitetet medbringe de Böger, hvori han i det sidste Skoleaar har indfört sine Oversættelser og andre skriftlige Udarbeidelser i de ældre og nyere Sprog, saadanne, som de have været fremlagte for vedkommende Lærere, og med disses originale Rettelser, hvilke Böger enhver Dimittend afleverer ved Universitetet tilligemed hans Testimonium. — 107) Ogsaa for Enhver, som forlader en offentlig Skole, hvad enten han har besögt den som Studerende eller Ikkestuderende, uden derfra at gaae til Universitetet, skal af Skolens förste Lærer udstædes et Testimonium paa Dansk, hvori forklares, hvorlænge han har nydt Underviisning i Skolen, hvori han er underviist, hvilken Fremgang han har gjort, og hvor-

1809. ledes han har opfört sig. Uden saadant Testimonium
7. Novbr. maa Ingen, som har sögt en offentlig lærd Skole, gives Adgang til en anden, eller af noget Privatinstitut eller nogen Privatlærer antages til Underviisning, for siden at dimitteres. — 108) For ethvert Testimonium, som fra en Skole udstædes, være sig ved Dimissionen til Universitetet eller ikke, betaler den, som modtager det, 10 Rd. til Skolekassen, med mindre han har oppebaaret noget Skolebeneficium, i hvilket Fald det meddeles ham gratis. — Naar Nogen dimitteres privat, betaler han til nærmeste fuldstændige lærde Skoles Kasse 10 Rd.; men stædes en Privatist til forelöbigt Tentamen i en offentlig Skole, og dimitteres siden, da betales for begge Dele 20 Rd. — Beviis for, at saadan Betaling er erlagt, skal Privatisten vedlægge sit Testimonium, forinden han stædes til Examen Artium.

IX. CAP. *Om Skolernes Eiendomme, Fonds, Indtægter og Udgifter og Regnskabsföringen over samme.* — 109) Ligesom alle de private Legater, om hvilke i denne Forordnings § 71 er bestemt, saaledes skulle ogsaa alle andre de lærde Skolers og deriblandt Odense Communitets nuværende eller tilkommende faste og löse Eiendomme, Capitaler, Legater, Indtægter og Indtægtskilder være og blive dem urokkeligen forsikkrede, og alle Fundatser, Gavebreve, Anordninger og Adkomster, som hjemle dem samme, stedse staae i fuldeste Kraft. — 110) Enhver Skole skal beholde sine Eiendomme, Capitaler, Legater og övrige Indtægtskilder udeelte, og dens Indtægter af samme anvendes först og fornemmelig til dens egne Fornödenheder, efter de Reglementer, som Vor Direction affatter; men hvad som derefter ved Skolerne hver for sig og ved Odense Communitet bliver aarligen tilovers, skal, forsaavidt det ikke ved Fundatser eller andre Anordninger er bestemt til Oplag eller voxende Capital, inddrages under det oprettede almindelige Skolefond, om hvilket Vor Direction under 22. Maji 1807 er tillagt speciel Befaling. — 111) Af det

almindelige Skolefond, hvilket aldrig maa anvendes til andet Brug, end til det lærde Skolevæsens Fornödenheder og Forbedring, udredes först Udgifterne til saadanne Fornödenheder, som maatte være fælles for samtlige Skoler, og ikke kunne reglementeres for nogen eller nogle især, dernæst de Tilskudde, som maatte udfordres for de mindre formuende Skoler, der ikke selv have Indtægter i Forhold til deres Udgifter, og endeligen grundlægges derved saadanne Fonds, som til Skolevæsenets Tarv i enkelte Grene kunne være fornödne eller gavnlige. Bestyrelsen over Fondet förer Vor Direction efter de Regler, som Vi derfor have foreskrevet.— 112) Overtilsynet med Skolernes Pengevæsen staaer under Skole-Ephoratet paa ethvert Sted, som til alle Tider maa være underrettet om den eller de det vedkommende Skolers oeconomiske Forfatning, og uden hvis Samtykke ingen Capital maa opsiges eller udsættes. — 113) Det specielle Tilsyn og den specielle Forvaltning vedbliver under de ved foregaaende Anordninger udnævnte Skoleforstandere, hvilke paa ethvert Sted ere: Stedets Magistrat, dets förste Sognepræst og Skolens förste Lærer. — 114) Ingen af de faste Lærere ved nogen Skole skal det være paalagt som Embedspligt at före Skolens Regnskab, men samtlige Forstandere vælge af deres Middel, eller ogsaa udenfor samme, en paalidelig og vederhæftig Mand, som oppebærer Skolens Indtægter, udtæller dens Udgifter, og förer behörigt Regnskab over samme, imod derfor at nyde aarligen 2 Procent af de löbende Indtægter, han oppebærer, indtil 5000 Rd., og 1 Procent af det, som disse aarlige Indtægter belöbe sig höiere end denne Sum. Blandt löbende Indtægter kunne ikke regnes saadanne Capitaler, som indbetales for at omsættes. — 115) I Almindelighed have Forstanderne under Ephorernes Tilsyn at vaage over Skolernes Capitaler og Eiendomme, deres Indtægter og Udgifter, saaledes at Capitalerne altid ere og blive sikkert udsatte paa Rente, de övrige Eien-

1809.
7. Novbr.

1809. domme i god Orden vedligeholdes, Indtægterne efter
7. Novbr. Mulighed foröges, og Udgifterne ikke overgaae det Bestemte eller Nödvendige. I Særdeleshed paaligger det dem at være nöie underrettede om Skolernes Indtægter og Indtægtskilder; at holde i den dertil ved hver Skole indrettede Bog alle Skolens Fundationer, Gavebreve og Legater nöiagtigen indförte; at administrere, ved Hjelp af Regnskabsföreren, Skolernes Jordegods og Tiender; at instruere Regnskabsföreren om de Pligter, han har at iagttage; at paasee, at han nöiagtigen opfylder dem; at lade sig af ham stille saadan Caution, som de til deres Betryggelse og i Forhold til de Oppebörseler, han paa eengang kan have i Kasse, ansee tilstrækkelig; at meddele ham de til hans Regnskabs Bilæggelse fornödne Indtægts- og Udgifts-Ordres; at paasee, at hans Regnskabs-Extracter, Regnskab og Antegnelsers Besvarelse i rette Tid indsendes. Dersom nogen Skole ved dens Forstanderes Forsömmelse nogensinde lider Tab, staae de derfor Een for Alle og Alle for Een til Ansvar. — 116) Regnskabsföreren skal med Flid og Troskab indkræve Skolens Indtægter til de Tider, naar de forfalde; rigtigen og betimeligen udbetale de Udgifter, til hvilke Forstanderne give Ordres og Anviisninger; over Indtægter og Udgifter före et ordentligt og nöiagtigt Regnskab, og til rette Tid indsende sine Regnskabs-Extracter, Regnskaberne selv og Antegnelsernes Besvarelse. For Oppebörsel og Regnskabsföring staaer han til Ansvar paa samme Maade, som andre offentlige Oppebörsels- og Regnskabsbetjente. 117) Paa det at Regnskabsföreren kan være underrettet om, hvad han har at oppebære, skal ham af Skolens Forstandere være meddeelt en nöiagtig Fortegnelse over alle de Indtægter, som Skolen aarligen tilkomme, med Underretning om, til hvilken Tid enhver Indtægt forfalder. Til Udgifterne meddele de ham enten staaende Ordres, efter de af Vor Direction tilstillede Reglementer, eller og særskilte for andre tilfældige Udgifter.

Uden Udgifts-Ordres, som vedlægges Regnskabet, maa han Intet udbetale. — 118) Ethvert Skoleregnskab skal have trende Afdelinger: den ene for Skolen i Almindelighed, den anden for Bibliotheket og de videnskabelige Apparater, den tredie for Stipendierne og disses Fonds og Oplagssummer. Til enhver af disse Afdelinger henföres de Indtægter og Udgifter, som dertil höre. Forsaavidt Oplagssummerne ikke ved Skolerne selv udtælles, men forbeholdes Disciple, indtil de studere ved Universitetet, skulle de fra Skolerne efterhaanden indsendes til det almindelige Skolefond, fra hvilket de i sin Tid anvises til Vedkommende. — 119) Ved hver Maaneds, Qvartals og Aars Udgang skal Regnskabsföreren til Forstanderne afgive Extract af Regnskabet over de i Maanedens, Qvartalets og Aarets Löb forefaldne Indtægter og Udgifter. Maaneds-Extracterne beholde Forstanderne for sig til Underretning. Af Qvartals-Extracterne og General-Extracten, hvilke afgives i trende Afskrifter, beholde Forstanderne een, og sende den anden til Directionen, den tredie til Skole-Ephorerne. — 120) Ved ingen Maaneds og intet Qvartals eller Aars Afslutning maa Regnskabsföreren beholde större Sum end 2 à 300 Rd. i Kasse. Alt, hvad som Extracterne vise at være derover, skulle Forstanderne da uden Henstand af Regnskabsföreren modtage, og siden deraf igjen til ham udtælle, hvad han efterhaanden til löbende Udgifter behöver. -- 121) Til at gjemme de Skolens Penge, som saaledes og ellers komme i Skoleforstandernes Værge, skal, som hidtil har været anordnet, paa ethvert Steds Raadstue være hensat en jernbunden Kasse med trende dirkefrie Laase, til hvilke trende af Forstanderne, nemlig en af Magistraten, Sognepræsten og den förste Lærer skal have hver sin Nögle. Saa ofte Kassen aabnes, skulle de alle Tre være tilstede. Er Nogen hindret ved Sygdom eller andet lovligt Forfald fra at möde, kan han afgive sin Nögle til de övrige Forstandere, af hvilke i det mindste tvende

1809. 7. Novbr.

1809. skulle være tilstede ved Kassens Aabning. — 122) End-
7. Novbr. videre skal Kassen bevare de Obligationer og andre Documenter af Vigtighed, som vedkomme Skolens Pengevæsen, ligesom og en af Ephorerne authoriseret, gjennemdraget og forseglet Protokol, i hvilken Forstanderne under deres Hænder indtegne, hver Gang de möde, og hvilke Summer, Skolen tilhörende, der nedlægges eller udtages. — 123) Naar de bestemte aarlige Stipendier uddeles, skal det skee i en Forsamling af Forstanderne til Disciplenes Forældre eller Værger, eller hvem disse dertil give Fuldmagt, som derfor qvittere paa en Fortegnelse, der til den Ende maa være affattet. Dette Document afgives til Regnskabsföreren, for at tjene til Bilag ved Regnskabet. — 124) Til Underretning for Revisionen om Skolens frugtbringende Capitaler og om Sikkerheden, som for samme haves, skulle Forstanderne aarligen afgive til Regnskabsföreren en Fortegnelse over disse hver især, samt over de Panter eller andre Sikkerheder, hvori de ere udestaaende, hvilken Fortegnelse vedlægges Regnskabet. Forsaavidt Capitalerne i Huuspanter ere udsatte, skal i det mindste hvert tiende Aar en lovlig Synsforretning af Sagkyndige over Panterne holdes, hvilken Synsforretning vedlægges Regnskabet. — 125) Med Skolernes Bygninger og Værelser, hvilke paa alle, ligesom allerede paa de fleste Steder er skeet, skulle gives passende Udvidelser og Forbedringer, have Forstanderne Tilsyn, at de tilbörligen vedligeholdes paa Kirkernes Bekostning, hvor Vedligeholdelsen, ifölge L. 2—22—71 [N. L. 2—21—63], for Kirkerne er Pligt, for Skolekassens Regning, hvor Kirkerne ved speciel Anordning ere fritagne. I sidste Tilfælde skulle Forstanderne være bemyndigede til, uden Forespörgsel at foranstalte Reparationer indtil 50 Rdlrs Belöb. For dem fra 50 Rd. til 100 Rd. indhentes Ephorernes Samtykke; for dem af 100 Rd. og derover gjöres Forestilling af Ephorerne til Directionen. — 126) Med Skolernes Bogsamlinger, for hvis hensigtssvarende Forögelse fremdeles af Direc-

tionen skal drages Omsorg, har enhver Skoles förste 1809.
Lærer Tilsyn, og staaer derfor til Ansvar. Alle de 7. Novbr.
Böger, som allerede haves eller herefter kjöbes eller gives, skulle findes indförte i en dertil indrettet Protokol. Over dem, som kjöbes, og Prisen, til hvilken de kjöbes, lægges aarligen en af Skolens förste Lærer attesteret Fortegnelse ved Skoleregnskabet. Naar den förste Lærer ved Döden afgaaer eller fratræder, skal af Skolens Forstandere nöie eftersees, om alle Böger, saaledes som de i Cataloget findes indförte, virkeligen ere tilstede. Mangler nogen, skal den afgangne Lærers Bo eller den Fratrædende tilsvare samme. Derefter skeer formelig Overleverelse til enhver förste Lærer. — 127) Naar Skolernes övrige Inventarier, ligesom og deres Bogsamlinger eengang fuldstændigen ere optagne, og Fortegnelser derover indsendte, da forfatte Skolernes förste Lærere, hver for sin Skole, aarlig Fortegnelse over Afgang og Tilgang, hvilken afgives til Regnskabsföreren, for at fölge hans Regnskab. — 128) Ethvert Aars Regnskab skal være forfattet og til Skoleforstanderne afgivet i det seneste 3 Uger efter Aarets Forlöb. Hvad som i Aarets Löb er forfaldet til Indtægt, men ikke indkommet, föres til Restance. Forstanderne tegne paa Regnskabet, om de derved have Noget at bemærke eller ikke, og indsende det derpaa ufortövet til Vor Direction, under hvilken det revideres og decideres. Af de reviderede og deciderede Regnskaber tilstilles Ephorerne Afskrifter fra Directionen. — 129) For Regnskaber, Extracter og hvad videre dertil henhörer, bestemmer Vor Direction de Schemata, hvorefter de indrettes og föres. — 130) I Cathedralskolerne i Kjöbenhavn, Christiania og Odense, samt ved Communitetet i Odense forbliver det ved de Indretninger i Henseende til Regnskabsvæsenet, som der ere indförte, saalænge Vi ikke finde for godt deri at gjöre nogen Forandring. — 131) Hvert Aar haver Vor Direction til Os allerunderd. at indgive Generalberetning og derhos

1809. summarisk Regnskab over det hele lærde Skolevæsen
7. Novbr. og sammes oeconomiske Tilstand, — Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. Givet i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 7. Novembr. 1809.

16. Novbr. **Kongelig Resolution** ang. **Lönninger for de ved Opmaalingen i Island ansatte Officerer.** Khavn den 16. Novbr. 1809. — I Rentekammerets Forestilling 7. Novembr. bemærkes, at efter at den forenede militaire og oeconomiske Opmaaling i Norge var befalet ved kgl. Resol. 20. Marts 1805, vare nogle af de ved Opmaalingen i Island anbragte Officerer forflyttede derhen, som Capt. v. Wetlesen ved kgl. Resol. 25. Marts 1807, og Capt. v. Ohlsen, ansat ved samme Resolution ved Opmaalingen af Grevskabet Laurvig; ligeledes bemærkes, at Capt. v. Smith, der var ansat ved den islandske Opmaaling, var reist til Khavn med Kammerets Tilladelse 1807 og kunde siden, paa Grund af Krigens Udbrud, ikke vende tilbage. Disse Mænd sögte nu alle om, da de vare forhindrede fra deres Arbeider ved Krigen, at beholde deres Indtægter. Kammeret bemærker, at den norske militaire og oeconomiske Opmaaling bekostes deels af det militaire Fond (1500 Rd. aarlig), deels af Kongens almindelige Kasse; Opmaalingen paa Laurvig Grevskab halvt af Grevskabets Kasse, halvt af Kongens; „men Bekostningerne paa Opmaalingen af de islandske Kyster og Havne udredes ved Forskud af D. Majts Kasse, indtil de ved Renterne af de islandske Collectpenge kunne erstattes". Det foreslaaes dog, at Lönnen for v. Smith maa nu blive udredet „extraordinaire af D. Majts Kasse, da det, endskjöndt de islandske Collectpenges Renter egentligen ere bestemte til at anvendes til Bidrag til at afhjælpe Landets Trang, og sidstnævnte Lön (ɔ: Smiths) vel maatte kunne betragtes som en Fölge af den til Landets Nytte iværksatte Opmaaling, dog kunde synes mindre passende at lade disse Renter bære denne Udgift, saalænge Capt. v. Smith ikke arbeider ved Opmaalingen". Iövrigt var og Lieutenant v. Krog ved Resol. 22. April 1807 ansat ved den islandske Opmaaling, og var i samme Aar reist til Khavn, for ved Underviisning hos Professor Bugge at uddannes til sin Bestemmelse, men han kunde paa Grund af Krigen ikke komme

til Island. — Rentek. Norske Relat. og Resol. Protok. 90, Nr. 100. 1809. 16. Novbr.

Vi bifalde allern. i Et og Alt hvad Vort Rentekammer heri allerunderd. har indstillet, i Henseende til de benævnte ved Opmaalingerne i Norge og Island ansatte Officierer, at maatte beholde de dem for disse Forretninger tilstaaede faste aarlige Tillæg, uanseet de formedelst Krigs-Urolighederne ikke nu arbeide ved bemeldte Opmaalinger[1]. — — — Kjöbenhavn den 16. Novembr. 1809.

Instruction for Repstyrerne i Island. Den 24. Novbr. 1809.

24. Novbr.

— Udgivet og trykt paa offentlig Bekostning paa Leirárgörðum 1810. 56 Sider i 8vo. En udförlig Udvikling og Forklaring af Instructionen findes i M. Stephensens Skrift: „Hentug handbók fyrir hvern mann, með útskýríngu hreppstjórnar-instrúxins, innihaldandi ágrip, safn og útlistun helztu gildandi lagaboða um Íslands landbústjórn, og önnur almenning umvarðandi opinber málefni". Leirárgörðum 1812. 8 og 304 Sider. 8vo. — I Canc. Skriv. til Rentekammeret 15. Juni 1822 yttres, at det er „tvivlsomt" om Repstyrer-Instruxen har Lovskraft, som ikke kongelig approberet.

Instrúx fyrir hreppstjórnarmenn á Íslandi. Eptir konúnglegri allranáðugustu skipun þann 21. Julii 1808 samið, og hlutaðeigendum til eptirbreytni útgefið þann 24. Novembr. 1809 af Íslands amta-yfirvöldum.

I. *Um hreppstjóra skyldu yfirhöfuð að segja.* — 1) Hreppstjóri hver breyti með undirgefni og nákvæmlega eptir landslögunum, konúnglegum og viðkomandi yfirvalda og rèttarins embættismanna fyrirskipunum, sömuleiðis eptir þessu instrúxi. — 2) Hann skal grandgæfilega aðgæta allt hvað til hlýðnis og hollustu við

[1]) det Udeladte angaaer Capt. Wetlesens Gave af 100 Rd. aarlig saalænge Krigen varer, hvilken Gave henlægges til Fonden for Qvæstede og Faldnes Efterladte.

1809. konúnginn, landslögin og rètt yfirvöld, og til góðrar
24. Novbr. reglu, siðsemis og sveitargagns að lögum horfa má og framfer í sveitinni, og þar um, ásamt því, sem hann þessu gagnstætt verður var við, og eins um önnur laga afbrot, gefa sýslumanni sínum fljóta ávísun, áminna hlutaðeigendur um skyldu þeirra; en sè þeirri áminníngu ekki eða illa gegnt, tilkynna það sýslumanni, hvers úrskurðar og fyrirskipana um allt hann skal leita, alls engan úrskurð um yfirsjónir sjálfur fella, og engar bætur hjá neinum, án sýslumanns skipunar, úttaka. En niðurskipun fátækra til framfæris í sveitinni, og tillaga skipti til þessa, afgjöri hreppstjórar einir með ráði þeirra sóknarprests. Samkvæmt kóngsbrèfi frá 11. Apr. 1781, § 6, gegna þeir og mótmælalaust þeirra sýslumanns ráðstöfun um innansýslu fátækra sàkir. Hvar tveir hreppstjórar útnefnast í fólkríkum sóknum, skipti þeir hreppnum á milli sín eptir fólkstölu og ásigkomulagi, sem jafnast, og hafi síðan sèrlega umsjón, hver í sínu umdæmi, með það sem lög og fyrirskipanir gjöra hreppstjórum að embættisskyldu, en aðstoði þó hvor annan í vandamálum. — — 3) Verði honum send nokkur brèf, konúnglega eða landsins opinberu þjónustu snertandi, og þannig af embættismönnum utanvert áteiknuð, til framfærslu, skal hann tafarlaust leiðbeina þeim áleiðis til næsta bæjar, og fyrirskipa þeirra burð, án undandráttar, lögbýla á milli, rètta leið áfram eins fljótt og skilvíslega, sem í landslögum fyrirsegir, í framfærslubálks X. kap. um boðburð, og til næsta bæjar utanhrepps, eigi þau útúr hreppnum að fara, undir 1 rdls. sekt til fátækra, fyrir sèrhvern búanda, er forsómar hèr við skyldu sína, samkvæmt kóngsbrèfi frá 26. Junii 1782 § 2, og skal hreppstjóri grenslast eptir, hvort hirðuleysi verður af nokkrum hèr við auðsýnt, en fyrir sýslumanni ákæra hèrum þá seku til bóta.

II. *Um helgar og bænadaga.* — 4) Hreppstjóri hafi tillit með, að helgi- og bænadagar heiðrist eptir tilskip. af 29. Maji 1744, að því leyti einstakra nauðsyn eða al-

menníngs þörf ekki býður að sjá í gegnum fíngur með 1809.
þeirra notkun, svosem með sjóferðir og björgun eigna 24. Novbr.
og atvinnu manna frá skemmdum, með fiskiróðra í bágum árum og á styrjaldar tímum, eða þá höpp eru líkleg, samkvæmt tilskip. af 13. Oktbr. 1797, en gánga skal samt eptir 1/5 til fátækra af öllum helgidaga afla, eptir Jónsbókar framfærslubálks IX. og rekabálks X. kap., frá hverju fiskineta afli, eptir nýnefndri tilskipun, þó sè undanskilinn. Í tilliti til hans, og útlagsbóta fyrir helgidaga brot, sè hreppstjórum og öðrum hlutaðeigendum regla, kansellíbr. frá 29. Julii 1786, og kóngsbr. frá 7. Marz 1788. — 5) Hann framfylgi alvarlega hlýðni við konúngleg lögmál, útgefin þann 29. Maji 1744 og 26. Okt. 1770, um brúkun aftekinna pápiskra og óþarfa helgidaga, til bjargræðis útvega, eða atorkusamrar heimilis forstöðu, allstaðar í sveitinni.. — 6) Hann gefi nákvæmlega gaum að yfirsjónum og óreglum, sem á helgidögum fremjast, með drykkjuslarki, ryskíngum, mælgi eða hávaða í kirkjum eða við þær, og ákæri til sekta, eptir kóngsbr. frá 26. Junii 1782 § 3, sömuleiðis ofdrykkju altarisgaungu-fólks, eptir tilskip. af 3 Junii 1746, um drykkjuskap. Og þar sú hneixlanlega óregla fer sumstaðar vaxandi, að kirkjufólk dregur hunda með sèr til kirkju, hverra fjöldi, áflog og hávaði glepur fyrir verðugu athygli manna, er þeir opt færast inn í kirkjudyr, eða jafnvel sjálfa kirkjuna, til mesta hneixlis og ósæmdar við opinbera guðsþjónustu, þá skal hreppstjóri hver stöðuga aðgæzlu hafa á, að enginn aðkomandi í sókninni hafi með sèr hund, að kirkju á messudögum, áminni tvisvar opinberlega, eptir embættisgjörðir, þar um, en sè því samt ekki gegnt, uppskrifa síðan vottanlega þá, sem í þessu óhlýðnir finnast, og gefi það sýslumanni til kynna, sem án tafar úrskurðar þá seku aðkomumenn að gjalda 16 sk. í bætur fyrir sèrhvern hund, þeir hafa með sèr til kirkju í hvert sinn, og eignist hreppstjórar þær bætur, sem án lögsóknar úttakist af eigum hinna.

1809. 24. Novbr. III. *Um siðgæði og ráðvendni.* — 7) Hann má ekki líða brennuvíns skenkíngar eða útsölu í staupatali af þeim, sem þar til hafa ekki viðkomanda amtmanns leyfi; ekki drykkjuhús fyrir ferðafólk, eða lausu og illa ræmdu kvennfólki aðsetur í sjóbúðum; ekki brotlegum persónum að legorðsmálum að halda til á sama bæ eða í sömu sókn; ekki að prestum sè brennuvín fært eða boðið af fólki, við þeirra embættisverk í kirkjum, eða við húsvitjanir, í embættislauna stað, og ekki að fólk færi brennuvín að kirkju eða til þíngs til sölu eða veitingar þar hver öðrum. Honum ber einnig um sjá, að engin veizla sè haldin í kirkjum ákærulaust. — 8) Blygðunarlaus og skammarleg níðrit, níðkveðskap og nafnagiptir, sem eru annaðhvort siðsemi, ráðvendni og kristindómi gagnstæð, eða æru og gott mannorð fólks meiðandi, á hann ekki að líða útdreifð í sveitinni, eða um hönd höfð, heldur grenslast eptir um þeirra höfund, og gefa sýslumanni þvílíkt strax til kynna, til alvarlegs straffs og sekta, eptir tilskip. af 27. Sept. 1799 § 9, 12, 13, 25, hvar með hann ásamt innkalli fátækra tekjur fyrir þessháttar stórglæpi; sömuleiðis, eptir tilskip. frá 28. Dec. 1792 § 3, vínkilskrifara bætur, sem á klaganir ránglega teikna ritarans nafn.

IV. *Um undirgefni og góða reglu.* — 9) Eins og hver hreppstjóri sjálfur er skyldaður til, í öllu að hlýða landslögunum, og viðkomandi yfirvalda og rèttarins embættismanna boðum í laganna nafni, svo skal hann nákvæmlega krefja hlýðni við allt hvað hann almúganum í embættis nafni fyrirleggur, og að fólk taki með virðingu sèrhverri hans áminníngu, beint eptir auglýstu boðorði konúngs, þann 21. Julii 1808, en brjóti nokkur þar á móti, ákæri þann sama, eptir 3. artikula, hlífðarlaust fyrir sýslumanni, til harðrar refsíngar, öðrum óhlutvöndum til eptirdæmis, samkvæmt stiptamtsins þar um auglýstri, og frá enum konúnglega landsyfirrètti á íslenzku og prent útgefinni fyrirskipun, sömuleiðis tilskip. þann 3. Junii 1746 § 32, um húsaga, og Jónsb. framfærslub. IX. kap., sem leggja

1 rd. specie sekt við óhlýðni gegn hreppstjórum. Þar hjá skal hann með alvörugefni, sameinaðri lempni og góðsemd við almúgann, stunda að koma í veg fyrir allan mótþróa og yfirsjónir einfeldnínga í þessu tilliti. — 10) Sömu reglur um framferði milli húsbænda og hjúa, foreldra og barna, skal hann, allstaðar hvar hann í sveitinni finnur við þurfa, brýna fyrir hlutaðeigendum, og gagni það ekki, átelja þá, sem hlutaðeigendur fyrir honum ákæra, sem stórum brotlega í þessu, fyrir sýslumanni, til sekta, eptir tilsk. frá 3. Junii 1746, um húsagann. Sömuleiðis lyga-þvættíngs- og slaðurs höfunda, og blygðunarlausa blótvarga, eptir sömu tilskipun. Yfir höfuð að segja: ástundi hann í öllu að ákoma góðri og siðsamri reglu hjá almenníngi, og þessvegna einkum við brúðkaup, erfisdrykkjur og almúga veizlur, nauðsynlegri hófsemi, forsjálni og sparsemd. 1809. 24. Novbr.

V. *Um hreinlæti og þrifnað.* — 11) Hreppstjóri áminni almúga iðuglega, hvar hann finnur þess viðþurfa, til hreinlætis og þrifnaðar, utan bæjar sem innan, einkum í barna þjónustu, fatnaði, matar meðferð, peníngsrækt og til góðrar hagnýtíngar alls á búi. Í verplázum er þessa einna mest þörf og fyrirskipað í tilskip. frá 13. Junii 1787, kap. III. § 1; 5. Sept. 1794 § 1, hvar fyrir hann og harðlega haldi almenníngi til að afleggja þau andstyggilegu forasöfn fyrir framan bæi, sem gjörir aðkomu þángað jafnviðurstyggilega og veru óheilnæma í húsum, sem í hitum, og þá vindur ber á bæinn, fyllast með dráplegum ódauni og óhollustu dömpum, en þeir, sem finna nokkuð gott við þvílík forasöfn til áburðar, áminnist um að hafa þau afsíðis frá bænum, einkum neðanhallt við fjóshauga, svo þar í sigi frjófgaudi lögur fyrir völlinn í regnum frá haugnum, og þvílík söfn verði miklu drjúgari og nytsamari. Hreinlega og hagnaðarsama meðferð á hrossakjöti, þegar til matar er haft, hefir konúngur, þann 21. Julii 1808, boðið yfirvöldum að fyrirskipa, hvar með nákvæm umsjón er hreppstjórum

1809. hèr með á hendur falin, eins og stiptamtið, þann 18. 24. Novbr. Sept. þ. á., hefir áður þeim uppálagt.

VI. *Um góða bústjórn.* — 12) þareð góð bústjórn eiginlega er innifalin í varðveizlu þeirra í 10. og 11. pósti framtöldu skyldna, og ásamt því, að haga svo skynsamlega búnaðarháttum, eptir ýmislegu ástandi til sjós eða sveita, og jarðar eða húsmennsku ásigkomulagi, að sem affarabezt verða megi öreigum, hverra þess fleiri reynast, því miður! skammsýnir og ráðlitlir, sem forsjálni, regla, sparsemi og þrifnaður, leiðir velflesta úr öreiga tölu, þá ber hreppstjóra með þessum fátæku að hafa iðuglegt tillit, leggja þeim öll búsheilræði og áminna um hvað þeim virðist aflaga gánga, aptra óráði og svallsemi þeirra, og eptir því, sem þessu er vel eða illa gegnt, virða sèrhvers þurfamanns bjargræðis viðleitni, þegar hann kann að meðþurfa liðsinnis af hreppnum.

VII. *Um góða hreppstjórn.* — 13) þetta tillit er að sönnu einhver hin fyrsta og eiginlegasta grein góðrar hreppstjórnar, að því leyti það má koma í veg fyrir margföld bágindi og þýngsli fyrir sveitir, fátækt og jafnvel horfall aumíngja í hallærum, samt er fjölda margt annað, hvar með framkvæmdarsamur hreppstjóri á að votta dugnað sinn, stjórnsemi og forsjá, þegar viðliggur, fyrir því sem hreppnum varðar, eins og Jónsb. framf. b. IX. kap. honum á hendur segir; svo sem: þá eldsvoðar, skriðuföll, snjóa- og vatns-flóð, næmar sóttir, drukknun bænda og fyrirvinnenda, eða önnur stór óhamíngja aðber, og setur ýmist ekkjur og munaðarleysíngja, eða heil heimili, við missir eigna og ábýla, í þrot eða lífsháska. Þá að votta dugnað og framkvæmd með útvegun jarðnæða og húsaskjóls, bjargræðis og forþènustu, með vinnu, með uppvakníngu efnugri manna til hjálpar, með ráðstöfun ómaga á hentuga og góða staði, og með skjótri útvegun góðra liðsmanna til björgunar fólks við lífsháska á sjó eða landi, einnig eigna við eldsog annan voða, er svo mikill sómi og velgjörð við sveit

sína og föðurland, að sèrhver hreppstjóri, sem vill dánumaður heita, mun láta sèr hugfast, að verða eptir pósti öðrum forþèntari við uppfyllíngu svo mannkærlegra skyldna, að nóg virðist einúngis að benda hèr til þeirra. — 14) Þar hægra er opt að fyrirbyggja bláfátækt og sveita vandræði, en síðan að greiða úr þeim, þer hreppstjóra að gángast fyrir upptekt og byggíngu eyðijarða og nýbýla í sveitum, til að útvega líklegu tómthúsfólki þar staðfastari atvinnu og smámsaman fækka þessu, þá verður; áminna um móskurð og hagnýtíngu fjártaðs til betri vallaræktar, en banna þess brennslu, hvar annað eldsneyti fæst, svo að gott fóður fyrir eina eða fleiri kýr fljótt kynni þannig að ávinnast, og af þeim mikil björg fyrir búendur árum saman; einnig um fækkun óþarfa hrossa í heimahögum frá málnytu. Halda í lengstu lög fátækum búendum við ábýli, heldur en hleypa hyski þeirra út á sveit til misjafnrar forsorgunar og uppeldis, hvers vegna honum aldrei skal leyfilegt, þó til sveitarþýngsla horfi hjá fátækum hjónum af vaxandi ómegð, að fella bú þeirra, meðan nokkur úrræði betri sjást, og ekki að ráðstafa þeim í fjærvistir eða til hreppa sinna, meðan þau sjálf verða ekki handbjargar ómagar, eður með löglegu móti aðskilin. Vera skal hann og í góðum ráðum með fátæklíngum og óspilsömum um heyja ásetníngu, eptir sèrhverrar sveitar ásigkomulagi, án þess að svipta nokkurn mann umráðum eigna sinna; aðgæta þeirra byrgðir, vinnubrögð, ráðlag við og við, og útvega þeim, ef mögulegt vera kynni, hentuga vinnu, eptir því sem tilskip. af 3. Junii 1746 um húsaga, § 32, þeim uppáleggur; mótmæla giptíngum veikra (sjá 39. art.), einnig óknyttasamra vankunnandi, atvinnu- og ábýlislausra svallara og letíngja, unz á þessu reynist bót, og þeir mega forstöðu veita börnum og hjúum, eptir tilsk. frá 3. Junii 1746 um hjónabands mál, § 2, og kóngsbrèfi frá 28. Marz 1776. Verði samt heyja-þrot hjá nokkrum, bannar plakat frá 19. Sept. 1806 framar að taka upp hey, eptir Jónsb. landsleigubálks XII. kap., hjá öðrum

1809. 24. Novbr.

1809. byrgari, til framfæris fóðurlausum peníngi, vili eigandinn
24. Novbr. það ekki góðmótlega af hendi láta. — 15) Í verplázum ber hreppstjórum að umsjá, að tilskip. frá 28. Febr. 1758, af konúngi staðfestri þann 13. Junii 1787, og öðrum, um fiskiafla á sèrlegum stöðum gildandi, eða hèr eptir útkomandi fyrirskipunum, sè eptir lifað. Sömuleiðis, að æðarfugl allstaðar og á öllum ársins tíma, eptir síðastnefndri tilskip. 1787, og konúnglegu boðorði þann 21. Julii 1808, frá stiptamtinu þann 18. Sept. þ. á. á prent útgefnu, verði friðaður, og sèrhvert viljandi dráp hans til sekta, án hlífðar, ákært.

VIII. *Um hreppstjórnar-þíng, tíundargjörð og tíundarsvik.* — 16) Jónsb. framfærslubálks XII. kap. og reglugjörð frá 17. Julii 1782, 1. og 2. art., heimilar hreppstjórum árlega að halda þíng og rètt, fyrir hverjum búendur framteli góz og peníng sinn til tíundar; leggur reglugjörð þessi hreppstjórum ljóslega fyrir, eptir hverri reikníngsreglu, og með hverjum hætti, fè manna eigi þar til tíundar að meta, hvort sem viðkomendur mæta eða ekki, og tilskip. frá 1. Sept. 1786, hversu tíundarsvik eigi hèr að straffast. Eptir þessum lagaboðum ber hreppstjóra hverjum að breyta, og rètt er, að hann ákæri þá fyrir sýslumanni, sem hann, með rökum, um tíundar skilsemi misgrunar, en sjálfur má hann enga eiða taka.

IX. *Um tíundar-reikńnga, lista yfir býli og búendur etc. í tíund, og yfir lausafjártíund, og um landbúskapar töflur.* — 17) Hreppstjóri skal senda sýslumanni, sem fógeta og politimeistara á landinu, greinilegan reikníng yfir allra búenda og búlausra tíundargjörð í sveitinni, rètt útdreginn af hreppsbókinni, en annan samhljóða sóknarprestinum, og þann þriðja kirkjueigandanum, hvar nokkur er í hreppnum, eða þá þeim, sem þar heldur kirkjureikńnga hans vegna, hverja reikńnga alla hreppstjóri á að undirskrifa. Þar að auki skal hann senda sýslumanni, í tvennu lagi, lista yfir alla búendur og búlausa, sem tíunda 1 hundr. af lausafè eða meira, og

þará sèrílagi til nefna, hverir í einbýli eða fleirbýli sèu, svo að sýslumaður þar með sannað fái reikníng sinn árlega yfir lögmannstoll, á meðan hann geldst. Loksins sendi hann sýslumanni lista yfir alla lausafjártíund í sveitinni, úr hverjum lista hann þó undanfelli kónglegra embættismanna, þeirra ekkna, og sjálfs hreppstjórans lausafjártíund, svo að sakamála kostnaður, þegar á amtið niðurjafnast þarf eptir lausafjártíundar megni, samkvæmt kóngsbr. frá 10. Maji 1788 og 25. Julii 1808 § 3, verði þar eptir niðurskiptur að rèttri tiltölu á sèrhvern. Eiga þessir listar eins að vera undirskrifaðir. — 18) Á hreppstjórnar-þínginu ber honum, með sóknarprestsins aðstoð, reglulega að innfæra í landbúskapar (oekonomisku) töflurnar allt hvað ber, í sèrhvern dálk, útundan sèrhverju ábýli og þess ábúanda nafni, gánga eptir, að allt sè til þeirra framtalið, og vara við sekt þeirri, er annars má viðliggja, að kóngs boði frá 19. Junii 1793. Tvær samhljóða landbúskapar töflur, sömuleiðis undirskrifaðar, á hann, ásamt fyrtöldum tíunda reikníngum og listum, árlega að senda sýslumanni skilvíslega við útgaungu Oktobers mánaðar. 1809. 24. Novbr.

X. *Um hreppsbækur og sveitarkassa.* — 19) Fyrir sèrhverja sveit skulu hreppstjórar halda sèrlega hreppsbók, gegnumdregna og uppáskrifaða af sýslumanni, og í hana innfæra allt inn- og út-gjald til fátækra framfæris, af tíundum, auka-tillögum, veiðum, bótum og gjöfum, samkvæmt stiptamtsins fyrirskipun, þann 26. Decembr. 1785, auglýstri í prentaðri lögþíngisbók fyrir árið 1786, bls. 33, og kansellí-skipun þann 11. Julii 1789. Hvað afgángs verður í peníngum frá útsvari til fátækra framfæris, hvert ár, þegar þessu við Oktobers mánaðar lok er niður skipt, skal hreppstjóri vandlega geyma sèr í lagi, undir sóknarprestsins og meðhreppstjóra, hvar fleiri en einn eru, og hans eigin innsiglum, sem ekki mega opnast nema í prestsins viðurvist, svo eins innsiglist aptur, þegar af er tekið eða viðbætt.

1809. 24. Novbr. XI. *Um fátækra tekjur.* — 20) Fátækra vissu tekjur eru að eins tíundir, eptir reglugjörð frá 17. Julii 1782, en þar þessar optast nær ná skammt til sveitarinnar fátækra forsorgunar, og uppá þær óvissu er ekki neitt stöðugt að byggja, skal hann, með aðstoð og ráði sóknarprestsins, hverjum umsjón með fátækum og þeirra forsorgun er með hans kallsbrèfi, tilskip. frá 27. Maji 1746, í art. 19., kanselli-skipun, þann 11. Julii 1789, og yfirvalda fyrirskipun uppálögð, og boðið að halda og undirskrifa, ásamt hreppstjórum, reikninga yfir fátækra forlagið í hreppsbókunum, vandlega samanreikna hvað til viðbótar tíundunum viðþarf, og, sè árferði sæmilegt eða betra, leggja þar framyfir töluvert til vara, svo úr ófyrirsèðum hrepps vandræðum, sem síðar kynnu uppá að falla, svo sem, þá einhver hreppsmanna ratar í stór bágindi, eða ómaga tala kann að aukast á hreppnum, verði, án nýs útsvars, greidt, og drjúgur forði smámsaman upp lagður í sveitarkassann ár frá ári, til neyðar aflèttis í þá og þegar uppá fallandi hallærum. Þetta þannig ríflega reiknaða aukatillag í viðbót tíundanna jafnar hann, með sóknarprestinum, sem sanngjarnlegast niður á alla, er tíund gjöra í hreppnum, og aðra húsbændur, sem efni til hafa, ekki eptir tíund einni, heldur að yfirveguðu sèrhvers margbreytta ástandi, efnum, fjölskyldu o. s. frv., með allri þeirri hreinskilni, sem hans hreppstjórnar-eiður skyldar hann til, og innifelst í þessu aukatillagi allt hvað áður hefir í tollá og aukatillög til fátækra krafið verið, sem matgjöf, manneldi og því um líkt, hvers framvegis ekki ber að krefja. Þó afgángs neyðarforði verði þannig í fleiri góð ár upplagður í sveitarkassann, og óvissar tekjur til muna bætast kunni fátækum, má það samt ekki í meðal- eða betri-árum minka neitt það framyfir lagða til forðasafns, við aukatillagsins ákvörðun; en svo að sýslumaður ætíð viti gjörla byrgðir sèrhvers hreppskassa, skal hreppstjóri árlega í Oktobers mánaðar lok, ásamt tíunda-reikningunum, gefa honum til kynna upphæð sveitarkassans afgángs-peninga,

hvaraf hann fái sèð, hversu þessari skipun, um vaxandi safn til neyðarforða, er af hreppstjóranum eptir lifað, og sèrhvers kassa ástand. — 21) Með óvissum tekjum fátækra teljast: a) helgidagaveiðar, eptir § 4; b) sá partur af fátækra peníngum, sem konúngur árlega mildilegast gefur í hverja sýslu, er hlotnast kann til skipta sèrhverjum hreppi; c) fríviljugar gjafir góðviljaðra, einnig efstu embættismanna til fátækra, eptir reglugjörð frá 17. Julii 1782; d) náúnga og óekta barna foreldra tillög til ómaga framfæris; e) forbrotnar vörur, afli og bætur eptir dómum og úrskurðum dómstóla og yfirvalda, fyrir meiri og minni yfirsjónir, um hverjar, og annað, er við hreppstjóra embætti má þeim til frekari vegleiðslu og lærdóms þèna, þeir vænta kunna, ef hentugleikar leyfa, að sjá ítarlegri ávísun á prenti, þeim til íhugunar um, hvað sveitanna gagni, og skyldunni að efla það framar, viðkoma kynni. 1809. 24. Novbr.

XII. *Um framfæri og forlags-eyri.* — 22) Þegar efi eða ágreiníngur nokkur verða kann um, hvar ómagi eigi framfæri, eða hvort náúngum, utan eða innan sýslu, gjörist að lögum þenna að annast, heldur hreppstjórinn sig um þetta til síns sýslumanns, einnig um þess forlagseyris upphæð, sem náúngum eða utanhrepps mönnum, eptir tíð og ástandi, ber til hrepps hans að greiða, og á hann í öllu að hlýðnast fyrirsögn og úrskurðum sýslumannsins, sem yfirvalds og politimeistara, og hvar ágreiníngur um ómaga framfæri er milli tveggja sýslna, viðkomandi amtmanns fyrirskipun. Aldrei skal hreppstjóra leyfilegt að láta ómaga flytja á náúnga eða hreppa, nema sýslumanns skrifleg fyrirsögn þar um meðfylgi; aldrei að þráreiða ómaga öðruvísi á milli, heldur ákæra þá að lögum til sekta, er mótþróa dirfast að sýna, og aldrei að vísa vistföstum þúnguðum kvennmönnum á sveitir þeirra; því fæðíngarhreppur barna skal ekki gilda til framfæris, annar en sá, hvar móðir átti staðfast lögheimili, þegar hún fæddi; en komi vinnukona ólétt í vist, og sè þar meðtekin sem hjú fulla viku, og

1809. henni ekki fyrir það, þá vitanlegt er, burtu vísað, skal
21. Novbr. hún enda þar ársvist síua.

XIII. *Um ómagahald.* — 23) Hreppstjórinn láti sèr umhugað vera, að sèrhver ómagi fórsorgist vel og forsvaranlega, bæði í tilliti til fæðis, þrifnaðar, fatnaðar, uppeldis únglínga og mentunar í bóklestri, kristindómi, góðum siðum og vinnu, og að þeim með þessu verði ekki svo ofþýngt, að baga þurfi framför þeirra og þroska. eða bila þá til heilsu, og sjái hann um, að þeir haldist við sama kost og aðbúnað, sem annað verkafólk eða börn á bænum. Í þessu tilliti láti hann sèr hugföst boðorð tilskip. af 3. Junii 1746, um húsaga, 6., 9. og 14. art., tilskip. af 27. Maji 1746 um húsvitjun, § 17, og kóngsbr. frá 2. Julii 1790 § 2, 4, 6, 8, 9 — Þegar ómagar stálpast, leggur hann alúð á, að fá þá, sem allra fyrst, vistaða á góðum stöðum, jafnvel með nokkurri þóknun í fyrstu, en sjúkum og örvasa sèr hann fyrir þeim líklegustu samastöðum, til að fá þeim hentuga aðhjúkrun. En þótt kóngsboð þann 21. Julii 1808 leyfi að innleiða hrossakjöts brúkun í sveitir til ómaga framfæris, mun það þó ekki öðruvísi að skilja en svo, að meðan nærverandi kríngumstæður, stríð, tepptir aðflutníngar, og þar af leiðandi bágindi, eða síðar, þá hallæri að þrýsta, gjöra það nauðsynlegt, skuli þess brúkun til ómagaframfæris innleiðast, en ekki svo, að ómögum einum sè það boðið til fæðis, heldur ásamt öðru fólki, hvar sameiginlega við þarf, en ekki þegar nægð er af öðru, að því sè otað fram í ómaga tillög; einkanlega er sú hjálp mikilvægust til að viðhalda þeim bjargarlitlu eða nauðstöddu búendum með þeirra hyski, sem annars viðþurfa sveitar styrks, eigi þeir ekki að freista hor og húngur.

XIV. *Um sveitar vandræði.* — 24) Þessi brúkun hrossakjöts er þessvegna einkum áríðandi, til að aflètta sèrlegum uppáfallandi sveitar vandræðum við slisfarir, voða og ógæfu tilfelli, eða þá almennt hallæri og óár yfirgánga. Með lempnum og góðsömum fortölum þá að hræra betur megandi menn í sveitinni þurfamönnum

til bjargar, með ráðstöfun fólks og fóðurlauss peníngs 1809.
til ljúfmannlegrar forsorgunar á líklegum stöðum; með 24. Novbr.
útvegun fyrirvinnu, vinnuefnis og húsnæðis einstæðíngum og fátæklíngum til handa, samkvæmt tilskip. af 3. Junii 1746, um húsaga, § 32, og með því áður svo að hafa viðbúizt þessum vandræðum á betri tíð, að nokkurs afgángs sè þá í neyð til að taka í sveitarkassanum, með öllu þessu á forsjáll og umhyggjufullur hreppstjóri sèrhver, einkanlega þá, eptir 13. art., að votta dugnað sinn og framkvæmd til meðbræðra frelsis, en alls ekkert betlibrèf er þeim leyft að útgefa, eptir kóngsbr. frá 10. Marz 1784, og enn síður er það prestum leyft, eptir N. L. 2—11—4, tilskipun um skriptastól og altarisgaungu frá 27. Maji 1746 § 5, og kóngsbr. um passa frá 11. Apr. 1781, undir 1 rdls. sekt til næsta hospítals.

XV. *Um framkvæmd við skipreika, eldsvoða og önnur háska tilfelli.* — 25) Hvervetna þar, sem hann verður áskynja um, að menn eru í lífsháska staddir, á landi eða sjó, eða í vötnum, við eldsvoða, skipreika, vatnsföll, flóð og sèrhver voveifleg háskatilfelli, skal hann tjá sig duglegan og framkvæmdarsaman forgaungumann, til að bjarga mönnum og gózi úr háska, hvar mögulegt er, hvetja og útvega góða liðsmenn þar til, og votta sig þar verðugan leiðtoga og hreppstjórnarmann; einnig gefa öll þvílík tilfelli og þarvið sýnda viðleitni sýslumanni til kynna, og þá sem við þesskonar tækifæri vottað hafa sèrlegan dugnað og mannkærleika, fyrir hvern konúngleg mildi hefir þarhjá, eptir plakati frá 14. Sept., með boði sínu, þann 29. August 1798, heitið 10 rdla verðlaunum, sè nokkrum úr, annars óumflýjanlegum, lífsháska bjargað, eða þeim komið aptur til lífs, sem virðist dauður. Við skipaströndun skal hann og tjá sig framkvæmdarsaman með alla tilsjón, björgun og góða meðferð skipbrotsmanna og eigna af þeirra skipum, samkvæmt tilskip. frá 21. Marz 1705, § 14, 17, 21.

XVI. *Um sparsemd og framsýni.* — 26) Sparsemd og framsýni eru svo heillavænlegar dygðir, að konúngur

1809. 24. Novbr. vor hefir, með opnu brèfi, þann 14. Decembr. 1808, nú á íslenzku prentuðu og auglýstu frá stiptamtinu, þann 18. Septbr. 1809, fundið nauðsynlegt að áminna einn og sèrhvern til þeirra ástundunar, bæði í allri hófsemi, sparnaði og framsýni helzt að bjargast við innlendar handiðnir og klæðnað, sem sjálfir vèr tilbúið getum, en án verið að láta framandi útarma oss með þeirra óþarfa glíngri. Um þetta, og að hagnýta sem bezt allt hvað náttúran gefur hèr faung til; að fólk vinni, tilbúi og afli sem mests sjálft; að almenníngur leggi alla alúð á að betra sínar handiðnir, venja sig af óþarfa kaupum og brúkun ónauðsynlegra muna, svo sem: ölfánga, tóbaks, kramvöru, útlendra klæða, kaffes, sykurs, indigós, og — þá skortur er á því nauðsynlega — að láta ekki lífsbjörg sína af hendi fyrir þvíumlíkt, mót konúnglegu forboði, þann 8. Apr. 1782, og í plakati frá 19. Apr 1786 § 3, heldur, samkvæmt boðum þessara lagasetnínga, spara í tíma allt hvað verður, bjargast við allt hvað tækilegt er í stað þess saknaða, og minnast: að ekki hentar allt að eta upp á einu málinu, þó einhver lífsbjörg bjóðast kynni til muna, en ekki sízt, að varðveita hana og allt, sem bezt verður, til frambúðar; um þetta allt að áminna er aðalskylda, sem hreppstjórum hèrmeð uppáleggst, og undireins hèrum að halda jafnaðarlega á mannfundum við kirkjur, á þíngum, í ver- og kaup-stöðum, skynsamt og góðmótlegt samtal við hreppsbændur, en sjálfum að ráðgast við vitra og reynda forstandsmenn, um hvað í þessu efni mætti, eptir tíð og ástandi, virðast bezt henta. Þarhjá áminni þeir, eptir 10. §, um skynsamlega sparsemd, án fjölmennis eða heimskulegs og óþarfs kostnaðar, við brúðkaup og greptranir manna, hverja flestir vitrir menn hafa nú þegar aðhyllzt og innleidt, samkvæmt tilskip. af 27. Decembr. 1799 [1].

---

[1]) denne „For., hvorved den for Yppighed ved Bryllupper givne Straflov, i Plak. 9. Aug. 1781 og For. 12. Marts 1783, ophæves; hvorimod Land-Almuen formanes til an-

XVII. *Um atorkusemi og framkvæmd til bjargræða.* — 1809.
27) Næst sparsemd og framsýni, skal hann áminna 24. Novbr.
hreppsbúendur alla, sem hann finnur þess viðþurfa, til allrar atorkusemis og framkvæmdar til bjargræða. það er vors konúngs boðorð, þann 21. Julii 1808, kunngjört á prenti frá stiptamtinu, þann 15. Maji og 18. Sept. 1809, og hreppstjóra gömul skylda, eptir tilskip. af 3. Junii 1746, um húsaga, § 32. Hann áfýsi þessvegna fólk til góðrar og fylgisamrar landyrkju og peníngs ræktar; til sjóróðra, hvar aflavon er, og fólk til þeirra missast má frá landbúskap; til góðrar hagnýtíngar og varðveizlu alls; til fjallagrasa söfnunar og sölvatekju; til skelfisks brúkunar til fæðis; til laxa- silúnga- og sela-veiða, hvar líklegheit nokkur frambjóðast; til saltgjörðar við sjó; til kjötþurkunar; til rjúpna- og annara fugla-veiða; en einkum til kályrkju; til fylgissamrar innivinnu, handiðna, tóskapar og vefnaðar, til að útvega bjargræði og þarflega aura fyrir, og til klæðnaðar sèr og sínum.

XVIII. *Um geldpenings rekstur á afrètt, fjallskil og markatöflur.* — 28) Hreppstjóri gángist fyrir og ákæri til lagasekta, ef ekki er hlýdt, að allur geldpeníngur, ótamin hross, geldneyti, geldfè og málbær eða fráfær lömb, rekist á vorum úr allri sveitinni á afrèttir, hvar nokkrar tilliggja, eða eru til leigu að fá, en líðist ekki í heimahögum, búendum til stórskaða á málnytu, töðum, engjum, heyvinnu, með töf til vörzlu, og á vetrarbeitar högum. Hann kalli sèrhvern, af hverju helzt standi sem hann er, og sem 6 fullorðnar sauðkindur eða fleiri á, eða hefir undir hendi, sömuleiðis til fjallskila og til að leggja til mann til gángna á haustum, eptir því sem hverju bygðarlagi hæfir, og sèrhver sýslumaður, með amtmanns samþykki, niðurskipar um gaungur og fjallskil í sèrhverri sýslu. þetta samkvæmt Jónsb. landsleigu bálks XLVI. og XLIX. kap. og kóngsboði frá 20. Febr. 1754.

stændig Tarvelighed, uden Tvang", er ikke publiceret i Island eller dertil sendt.

1809. 24. Novbr. Fè, sem ofan slángrar á sumrum úr afrètt í kvífè manna, skulu bændur, að hreppstjórans fyrirsögn, láta á viku hverri úrskilja, og nágranna leggja saman til að vísa því upp aptur á afrètt. Hver sem í nágranna óleyfi heldur geldpeníngi heima í högum á sumrum, öðrum til meins, ellegar ekki skilur úr aðkomu-fè og vísar á afrètt upp, að hreppstjórans boði, sektist um 8 sk. á viku, eptir það honum er aðvaran gjörð, fyrir hvert kúgildi og ótamið hross eða trippi, hann þannig þverskallast við að reka á fjöll. — Hreppstjóri skal og fólkinu í gaungur og öllu við þær þannig niðurskipa, að ekkert pláz í afrèttum verði óleitað, og ákæri sèrhvern til sekta, er mótmælir og ekki hlýðnast. Hann láti fjárúrgáng, hvar sauðarèttir eru nánar, gánga með hreppsmönnum rètt úr rètt, en í hverri skilarètt uppskrifi nákvæmlega lit, aldur, mark og kyn þess, er afgángs verður, seti það niður í hreppnum til hirðíngar, samanberi við sýslunnar markatöflu, og lýsi þarhjá markaseðli þessa óskila-fjár við kirkjur í hreppnum, þá næst er messað, og sendi sýslumanni annan samhljóða markaseðil, ásamt tíundareikníngunum. Sè eigandi þess ekki framkominn með skilríki fyrir marki sínu og eign á þeim, og hafi fè sínu ráðstafað fyrir nýttár, haldi hreppstjóri, sýslumannsins vegna, opinbera auktion á þessu óskila-fè, fyrsta rúmhelgan dag á árinu, sem veður leyfir, og á rèttum þíngstað, standi sýslumanni skil á 16 sk. af hverjum 1 rdl. kaupverðsins, fyrir auktionslaun og afgjald af aukatekjum hans, eptir tilskip. af 21. Okt. 1803, eignist sjálfur aðra 16 sk. fyrir ómak sitt, og sá, er kindurnar annast þángað til, sömuleiðis 16 sk. af hverjum 1 rd., fyrir haga, hirðíngu og fóður, en helfíngurinn, eður 1/2 rd., geymist í sveitarkassanum, unz manntalsþíng næstu eru hjá liðin, og mörkum þar síðast lýst; eignast fátækir þá hann hlut andvirðisins, ef enginn sannar á því eign sína innan næstu Mikjálsmessu. Komi eigandi fyrir jól eptir fè sínu, semi sjálfr við þann, er geymir, um hirðíngarkaup. — 29) Í sauðarèttum skal hreppstjóri öllu

fyrirskipa, hverir og hversu margir í einu draga megi 1809.
sauðfè, og nefna til menn að granskoða fè í sèrhverjum 24. Novbr.
dilki eða kró, áður út sè hleypt, haldi við allt þetta nákvæma reglu og ákæri sèrhvern hlífðarlaust til 1 rds. specie sekta, eptir § 9, og boði konúngs frá 21. Julii 1808, er ekki góðfúslega og með skyldugri virðíngu hlýðnast honum. Tvöföld sekt liggur og við, dragi nokkur fè sitt úr afrèttasafni annarstaðar, en í rèttum sauðarèttum, ellegar leiti það úr afrèttum fyrir gángnatíma, nema hann þurfi bráðlega fáeinu að farga, en leiði þá votta að því hann úr tók til þess, og gjöri samt full fjallskil. — 30) Svo að eigendur óskilafjár því heldur uppgötvist, skal hreppstjóri ákæra hvern þann búanda í sveitinni, sem óskilsamlega leynir eða undandregur hálfum mánuði lengur, eptir Jónsb. landslb. L. kap., við sóknarkirkju og við hreppstjórann að lýsa með greinilegu marki öllu því ókunnugu sauðfè, sem er með fè hans, og eigandi hefir ekki fyrir beðið; líka skulu á næsta manntalsþíngi, eptir gjörða innköllun þar til í þíngboðsseðlum, af sýslumanni úpp skrifast, sèr í lagi fyrir hvern hrepp, en í eina töflu fyrir alla sýsluna, öll sauðfjármörk í henni, með eigendanna hjásettum nöfnum og heimilum, til hvers sjálf Jónsb. í landslb. XLVII. kap. hefir jafnvel ætlazt. Skal hver ábúanda segja til allra marka og þeirra eigenda á hans bæ; enginn mega brúka fleiri mörk en eitt, og ekkert mark eða auðkenni gilda, nema eyrnamark; skal hreppstjóri um sjá, að eptir þessum XLVII. og XLVIII. landsleigubálks kap., um fjármörk, sè breytt. Af markatöflunni sendir sýslumaður sannaða útskript, eina í hvern hrepp, skal hreppstjóri geyma hana og vandlega yfirskoða, hvort nokkrir í sýslunni eigi sammerkt, og ef svo reynist, um sjá, að við þessu sè án dvalar gjört, sömuleiðis aðvara sèrhvern búanda, að fjölgi mörkum eða þau breytist á bæ hans, gildi þau alls ekkert, nema þeim verði á næsta manntalsþíngi að lögum lýst, hvað hann þá biður sýslumann áteikna

1809. 24. Novbr. markatöfluna. Eins skal sèrhver, er flyzt inn í hreppinn, skyldugur að lýsa sauðfjármarki sínu eptir tèðum lagagreinum. Annars skal markataflan ætíð vera til eptirsjónar hjá hreppstjóranum, til uppgötvunar eiganda óskilafjár, og ný markatafla af sýslumanni semjast hvert 5ta ár, og sendast í alla hreppa sýslunnar.

XIX. *Um grenjaleitir, refaveiðar og dýratoll.* — 31) Hreppstjóri samankalli búendur í hreppnum, sem af sauðfè 6 fullorðið eða fleira hafa í umráðum, til grenjaleitar, þann fyrsta bjartan veðurdag, þá 7 vikur fullar eru af sumri, og hafi áður úthlutað hverjum bæ visst og sama pláz ár hvert til fjalls, hvar fjallland nokkurt liggur undir hans heimaland, sem hann ásamt þessu svo vandlega láti leita um að tóugrenjum, að hann, ef hirðuleysi eða svik reynast þar í, og tóur þess vegna leiða síðan út í hans landi það sumar, sektist um 1 rd. til sveitarkassans, sem eptir sýslumanns politiályktun úttakist úr hans búi, borgi hann ekki góðviljuglega. En hvar afrètt tilheyrir einstökum bæ, sem fyrir upprekstur þiggur lambatolla, þar skal afrèttarbóndi þar á mót skyldugur vera að hreinsa afrèttarlandið með duglegri grenjaleit, af nógu fólki, um sama leytið á vorum, og missi ella, ef hirðulaus þarí finnst, tilkall til lambatolla, eptir ákæru, sem hreppstjóri hèr um skal honum á móti höfða. Sömuleiðis skal hann standa kostnað allan til að vakta og vinna gren, sem í hans afrèttarlandi finnast. — 32) Hvar sem lèitarmenn finna tóugren á vorum, skili þeir strax eptir mann við það til vöktunar, unz skytta kemur þar að, hverja hreppstjóri fyrirfram skal hafa pantað, og sendi þángað strax, en afrèttarbóndi eins, eptir næst undangángandi artíkula, í sín afrèttarlönd. Með skyttunni skal æ vera fullorðinn maður á sèrhverju greni, til að vaka og vakta það til skipta, og ekkert gren má, á meðan dýrin ekki nást, eða yrðlíngar, svo búið yfirgefa, að færu veðri, í full 6 dægur. Verði í urðum þángaðtil óvinnandi þeim að ná, skal loks reyna að svæla þá inni, og síðan sem vandlegast byrgja

allar nálægar holur. Sè byssa, púður eða skytta einhversstaðar ófáanlegt, skal samt grenin vakta og yrðlíngana útsvelta, veiða og drepa eptir möguleglegleika, og, að því leyti verður, dýrin sjálf með duglegum dýrhundum; annars má hundur aldrei fylgja leitarmönnum eða skyttu á gren, undir 2-marks sekt til fátækra. — 33) Að þessu öllu vandlega sè eptir lifað skal hreppstjóri um sjá, og þar hjá skipta bæjunum í aðgreindar deildir, frá einum sveitarenda til annars, segja fyrir, nær fyrstu deildar bæjamenn skulu leit byrja, en hinir bíði, unz sèst hvort nokkurt gren þar finnst, og þángaðtil það er unnið eða yfirgefið; síðan taki næstu deildar leitarmenn við, og þannig hver flokkur af öðrum með sama skilyrði, svo ekki vanti skyttur á gren, ef margir leituðu í einu og mörg gren fyndust. Hann skal vægðarlaust ákæra mótþróa og hirðuleysi í þessu, til 1 rdls. specie sekta af sèrhverjum. Skyttunni útvegar hann fæði og 2 rd. í kaup á hvert heilt gren hann vinnur, en 1 rd. kúrant á hálft, og manninum, sem með honum liggur á greni, fæði og 16 sk. á dag hvern. Nái skyttan engu, fær hún einúngis fæði og 16 sk. á dag. Utansveitar skytta fær sanngjarna þóknun að auki fyrir ferðina þángað. — Þareð fátækum, eins og þeim efnugri, er líkt skaðræði búið af bitvörgum, skal hreppstjóri skipta þessa kostnaðar summu uppá skyttu við gren og vöktun þeirra, eptir fjármegni, niður á sèrhvern búanda, sem í fardögum hefir 6 fullorðnar, það er: eldri en veturgamlar, sauðkindur eða fleiri, í eign eða ábyrgð, og þar eptir útreikna sèrhvers dýratoll, sem ásamt tíundum á haustum innkrefist, og útleggist eptir ráðstöfun sýslumanns, án frekari lögsóknar, eptir kóngsbr. frá 11. Apr. 1781; en hafi nokkur það ár veidt 1 fullorðinn eða 2 únga melrakka, verður hann dýratollsfrí það árið, og sjálfur hreppstjórinn er það ætíð, eptir 55 art. Nr. 1. 1809. 24. Novbr.

XX. *Um vallar- og fiskigarða og hjalla við sjó.* — 34) Eins og umhyggja fyrir landyrkju framförum er hreppstjóra á hendur falin í 11., 14. og 27. art., svo

1809. ber honum og, eptir tilskip. frá 13. Maji 1776 § 8, 9,
24. Novbr. 16, að áminna um góða umhirðíngu, ræktun og umgirðíngu valla; sömuleiðis að fiskigarðar og hjallar við sjó sèu af sjófólki hlaðnir til betri verkunar og varðveizlu fiskifángs, og til kjötþurkunar á Færeyínga hátt.

XXI. *Um kál- og rótagarða.* — 35) Flestu fremur, er til landyrkju horfir, skal hann láta sèr hugfast, með alúð, að innræta almenníngi lyst og góða viðleitni með kályrkju, kálróta- og jarðepla-afla, allstaðar hvar faung eða líklegheit eru til; eyða hjátrú og hleypidómum heimskíngja gegn svo mikilvægu og góðu bjargræðismeðali, og sjálfur ætti hann kosta kappi um, að vera öðrum hèr í góð fyrirmynd.

XXII. *Um vegabætur, ruðnínga, vörður, sæluhús, ferjur og lendíngar.* — 36) Samkvæmt Jónsb. landslb. XLIV—XLV. kap., en einkum kóngsbr. frá 29. Apr. 1776, skal hreppstjóri gángast fyrir og árlega niðurskipa vegaruðníngum og vegabótum, þar til kalla almúga, hvers skylduverk þetta einsamans er að framkvæma, ásamt duganlegri brúargjörð yfir foröð, vörðuhleðslum á heiðum, og sæluhúsa byggíngu á stórum fjallvegum; sömuleiðis á hann að aðstoða búendur, sem fyrir honum klaga, að ferðamenn ríði eða reki yfir tún þeirra eða engi, með því að leggja hald á hross þeirra eða farángur, unz lagaþótum fyrirsvara, til hverra, og alls kostnaðar útsvars, hann annars ákæri þá seku fyrir politirètti, og þá sem dirfast að beita gegn honum ofríki eða illyrðum við þessa hans embættis framkvæmd, óráðvöndum til hegníngar og eptirdæmis. Með lögferjuhald og flutnínga yfir vatnsföll skal hann, þar sem þær í hans umdæmi finnast, einnig hafa tillit, að [eptir] reglugjörðum yfirvalda um þær og þeirra viðhald, ásamt sèrlegra stórbrúa, sömuleiðis um tolla til þeirra af ferða- og öðru fólki, og greiðan flutníng, sè með hlýðni í öllu lifað. — 37) Þareð góðar lendíngar við sjó, hvar skip eru brúkuð, eru þó enn nauðsynlegri fyrir bjargræðis útvegi og frelsi mánna úr lífs-

háska, þá skulu hreppstjórar við sjóarsíðu strengilega tilhalda sèrhverjum jarðarábúanda við sjó, með sjófólki sínu duglega að ryðja og síðan árlega að passa góðar varir og lendíngar fyrir hans lóð, allstaðar hvar við þarf og fært er, leggja þar til ráð, eptir plázins yfirskoðun; og setja honum fyrir vissan tíma, innan hvers þetta árlega sè fullgjört, undir 1 rds. spec. sekt til sveitar í hvert sinn, fyrir mótþróa eða hirðuleysi. 1809. 24. Novbr.

XXIII. *Um kaup og sölu.* — 38) Hann skal aðgæta og tilkynna sýslumanni, hvort rèttur mælir og vigt, alin og mælikeröld, &c., eptir tilskip. frá 18. Junii 1784 § 5, 17, 19, 20, 23, í sveitinni brúkast; hvort óleyfilegt práng með tóbak og brennuvín, eður sala á útlendum kramvörum, af þeim, sem ekki hafa rètt til þesshàttar kauphöndlunar, eða á óleyfilegum stað í hreppnum fram fer, og hvort bændur, heimildarlaust af yfirvöldum, gegn plakötum frá 1. Junii 1792, 23. Apr. 1793, og tilskip. og resol. af 13. Junii 1787, einnig 19. Febr. 1783, leyfa sèr þvílíka í hreppnum; þeir eða aðrir kaupskap við framandi þjóðir, gegn tilskip. þann 13. Junii 1787, kap. I, § 2—8, án háyfirvalda auglýstu samnínga eða leyfis; sömuleiðis, hvort nokkur, nema rèttur apóthekari eða læknir, selur læknismeðöl; hvort skemmdar matvörur eru seldar, einkanlega mót yfirvaldsins forboði og tilskip. af 13. Junii 1787, kap. II. § 2, 15, eða brennuvín ferðafólki og öðrum í staupatali, hvarmeð honum í 7. art. er áður uppálagt umsjón að hafa. — Um veturnætur sendi hann sýslumanni lista yfir jafnast gángverð aflíðið sumar, á helztu inn- og útlendum vörum í kaupstað og manna á milli, bæði mót peníngum og landaurum.

XXIV. *Um hlaupalækna, næmar sóttir, sjúka, ljósmæður, &c.* — 39) Nákvæma tilsjón skal hann hafa um hlýðni við þær konúnglegu tilskipanir frá 17. Apr. 1782, 5. Septbr. 1794, 27. Maji 1808, um vareygðir, þegar skæðar sóttir, bóla, blóðsótt, flekku- eður önnur hættuleg sótt, sem dreifir sèr út, upp kemur, og að hlaupalæknar án

1809. leyfis ekki fáist við lækníngar, hreppsmönnum til heilsu-
24. Novbr. spillis, hvað hann tilkynni sýslumanni; hann áminni um góða aðhlynníngu og þjónustu sjúkra sveitarómaga, sæti hentugleikum að koma holdsveikum á hospítöl og á aðgreinda fámenna staði, en sjái um, að þeir haldi sèr frá samkomum manna; innræti almúga hversu áríðandi til lífs og heilsu heilnæmt og frískt lopt er, í stað skemmds af innitepptum dömpum, ýldu, stækju, reykjarsvælu, skemmdum matarvistum í íveruhúsum, blautum skinn- og öðrum fatnaði, og yfirhöfuð: hvílíkt vanheilsu og bana efni allsháttar óþrifnaður sè, og þar hjá úldið, slæmt og gruggugt neyzluvatn, fyrir hvers betrun með brunna gröptum og hreinsun allstaðar, einkànlega í sjóplázum, tilskip. af 13. Junii 1787, kap. III. § 1., skyldar hann til að gángast. Holdsveikra giptíngar og þeirra, sem til spitelsku virðast líklegir, skal hann kröptuglega hindra, eptir 14. art. og kóngsbr. frá 28. Martii 1776; tilkynna sýslumanni, ef nokkur brýtur mót því, sem 38. art. tiltekur um læknisdóma sölu, og gjöra þessháttar læknismeðöl öll upptæk, unz dómur áfellur. Aðgæta skal hann vandlega, hvort yfirsetukonur í hreppnum með kostgæfni, kunnáttu og án mannamuns, gjöra dyggilega sitt verk, eða hvort skaði verður að, eða grunast af forsómun og hirðuleysi, vankunnáttu eða stirðleika þeirra, allt eptir aldri og ástandi; vera ásamt sóknarprestinum annars í útvegum um heilsugóða, gáfaða og ráðvanda yfirsetukonu, hverja hann og sveitarkassinn, með sýslumanns samþykki, styrki til að fá vel og nauðsynlega mentaða í henni ómissanlegum ljósmæðra fræðum, unz hún, eptir yfirheyrslu af lækni, verður að boði og samþykki amtmannsins í eið tekin af viðkomandi sýslumanni.

XXV. *Um hospítöl.* — 40) Hreppstjóri í sveit þeirri, hvar hospítal finnst, hafi tillit með hospítals-jarðarinnar og hennar húsa og ábýla viðhaldi, samkvæmt tilskip. frá 27. Maji 1746 § 3, 13, og í verplázum öllum gángi

hver hreppstjóri harðlega eptir, láti hirða og umannist alla hospítalshluti, mót launum, eptir hennar § 19., grennslist eptir um og ákæri allan afdrátt og þjófnað í skiptum til þess, og gefi sýslumanni greinilegan lista yfir öll smá og stór skip og báta, sem þá gengu til sjóar í hreppnum, þegar afla átti að lögum hospítali að skipta í sèrhverjum stað, eptir hospítals-tilskip. § 19.

1809. 24. Novbr.

XXVI. *Um kirkna- og pínghúsa byggíngar.* — 41) Tilskipanin frá 29. Maji 1744 bannar í 24. art. að halda þíng í kirkjum, og býður almúga að leggja saman til þínghúsabyggíngar; og reglugjörð þann 17. Julii 1782 í 15. art., að sóknarbændur hlaði ókeypis kirkjugarða og kirkjuveggi, og þeki þær; einnig flyti að timbur og efni til stór-aðgjörða þeirra. Af sömu orsök ber þeim og að hlaða hestarèttir við kirkjur, hvar og þegar kirkjuhaldarinn þess óskar, svo að sóknarfólks lausra hesta traðk og bit ekki spilli prestagörðum og túnum. Þeir fátækustu fái fæði á meðan verkið yfirstendur, einusinni á dag. Fyrir niðurskipun og framkvæmd þessara starfa skal hreppstjóri gánga, en velja til fólki hentugan tíma, bæði með þessi og önnur skylduverk almúgans, að því leyti mögulegt er að lempa þeirra framkvæmd eptir þeim tíma, sem almenníngi á sèrhverjum stað verður sem bagaminnstur, í tilliti til annara bjargræðis útvega.

XXVII. *Um tilsjón með fjárhaldsmönnum.* — 42) Hvar sem ómyndugum eða vanfærum í sveitinni skiptist arfur, og afhendist fjárhaldsmönnum, ellegar ómagar og arfar eru hjá föður eða móður við óskipt bú, skal hann hafa iðuglegt tillit, hversu börnum og örfum er þar borgið, um það áminna viðkomendur og tilkýnna sýslumanni, hvað hann í uppheldi eða fjárhaldi finnur ábótavant, einkum hvar hann sèr arf þeirra svo að tæmast, að óttast megi, börnin um skammt verði hrepps-ómagar, máske alla æfi, bresti þau gott uppeldi og kennslu; sömuleiðis umsjái hann, að giptíngar ekkjufólks, sem situr í óskiptu búi með ómyndugum börnum, ekki átölulaust

1809. 24. Novbr. fram fari, nema með því skilyrði, sem tilskip. frá 23. Aug. 1793, og kóngsbr. frá 29. Apr. 1796[1], fyrirleggja.

XXVIII. *Um vinnuhjú, vistarráð barna og sveitarúppalninga.* — 43) Í tilliti til vinnuhjúa, vistarráða barna, og þeirra, sem uppalizt hafa á sveitar ölmusum, hafi hann sèr hugföst til reglu boðorð tilskip. af 3. Junii 1746, um húsaga, § 12, 14, 23—25, 33, 27. Maji 1746, um húsvitjanir, § 14, og önnur þar að lútandi lög; einkum skal hann um sjá, að vinnuhjú ekki útarmi fátæka búendur með ókostum, svo sem fóðra- eða haga-peníngi, eða einskorðun fiskiafla síns að heilu eða hálfu, kaupa- eða hjá-vinnu fyrir sjálft það, og ákæri þá, sem hèr í finnast brotlegir, til sekta; lausamenn að heilu eða hálfu til lausamennsku straffs, en þá er áskilja, og eptir því fá annað í kaup en peninga eða fatnað, til 2 rdla. sekta, bæði fyrir húsbóndann, og eins 2 rdla. fyrir vinnuhjúið, hverir 4 rdl. falli til hreppstjóra.

XXIX. *Um vitnisburði og passa.* — 44) Eptir húsaga tilskip. af 3. Junii 1746, § 26, ber sèrhverjum húsbónda að gefa hjúi sínu, sem á burt fer úr vist, sannan vitnisburð um þess breytni í vist með honum, rètt eins og það á hann skilinn, og bæti ella 32 sk. sekt til fátækra. Taki nokkur, eptir það þetta instrúx er í sveitum auglýst, hjú í vist, án þvílíks vitnisburðar, straffist sem sá, er hýsir passaleysing, með 3-mks. sekt til fátækra, á hverja viku. Húsbænda vitnisburði, hjúum gefna, skal hreppstjóri fyrir óskrifandi almúgafólk skrifa, en alla uppáskrifa, og þar til krefja einnig alla passa aðkomanda og lángferðamanna, og dagseti nær þeir voru þeim sýndir, og fái 2 sk. fyrir sèrhvern. Passa þarf þó ekki

[1] Reskript 29. April 1796, ad mandatum, „til samtlige Biskopper i Danmark og Norge" (ikke Island), ang. at „naar Boet efter den afdöde Ægtefælle er taget under lovlig Behandling, bör det ikke nægtes den Efterlevende at indgaae andet Ægteskab, uagtet Skiftet ei endda er sluttet (Siell. Tegn. LXLV, 594. — 1796, Nr. 395. — Fogtm. VI. 8, 409—410).

við til síns distrikts kaupstaðar snögga ferð til verzlunar, 1809. ekki heldur til verferða í sömu eða næstu sýslu, og ekki 24. Novbr. til innan sýslu ferðalags. Engum má hreppstjóri samt passa eða vitnisburði gefa, undir hálfs ríkisdals sekt, nema hjúum þeim, sem fara úr vistum, einkum þá húsbændur reynast að synja þeim vitnisburða, en um betlibréf er áður sagt í 24. art., í hverju tilliti hann breyti í öllu eptir tilskip. af 3. Junii 1746 um húsaga, § 26, 27, og um hospítöl af 27. Maji s. á., § 13, samanbor. við kóngsbr. frá 7. Apr. 1780, 10. Marz 1784, og Fundats af 3. Marz 1784, og 24. art. hèr að framan.

XXX. *Um húsmenn og aðkomufólk.* — 45) Hreppstjórar við sjóarsíðu hafi vakandi umsjón þess, að enginn setist þar að, sem tómthúsmaður framvegis, nema með því skilyrði, sem konúngleg skipan af 21. Julii 1808, á prenti auglýst frá stiptamtinu þann 11. Maji næstliðna, þar um fyrirleggur, og í tilliti til aðkomandi og ókunnugs fólks haldi þeir sèrhverjum húsföður allstaðar strengilega til að hlýðnast nákvæmlega og tafarlaust kóngsbrèfinu um passa- og attestis-lausa, útgefnu 11. Apr. 1781, lögsæki hirðulausa hèr um, án hlífðar; til sekta, ásamt þeim aðkomandi passaleysíngjum, svo að hvorki nái þessir kynníngarlaust nokkurstaðar í hreppnum að staðnæmast, nè heldur að stórbrota- og strok-menn finni þannig skýli.

XXXI. *Um landhlaupara eður lausgángara og lausafólk.* — 46) Enginn hreppstjóri skal líða nokkurn landhlaupara eða lausgángara, ellegar nokkurt fólk í lausamennsku að heilu eða hálfu í hreppnum, hafi þar á mestu aðgæzlu, og hvort nokkur í yfirhylmíngu þannig dvelst í vinnuvistar nafni, og lögsæki bæði þessa og þá húsbændur, hverir helzt sem vera kynnu, er ljá þeim hús, eða ósatt fyrirbera, að lausafólk sè þeirra hjú, til ýtrustu sekta og straffs, samkvæmt tilskip. frá 19. Febr. 1783 § 2—4, kóngsbr. frá 25. Julii 1808, og tukthúss-fund. 3. Marz 1784 § 1., 2, a og b, vili hreppstjóri ekki, fyrir forsómun í þessu, sjálfur ákærum sæta.

1809. XXXII. *Um flakkandi betlara, betlibréf, strokmenn*
24. Novbr. *og sakafólk.* — 47) Hvorki má hreppstjóri líða nokkurri manneskju, sem ekki hefir síns rètta sýslumanns passa uppá umferð innan sýslu, að flakka um hreppinn og betla, nè heldur má hann dirfast að gefa nokkrum leyfi þar til, enn síður fátæktar attest til betls, undir 3-mks. sektir til fátækra, eptir kóngsbr. frá 10. Marz 1784 og 24. art. hèr að framan, heldur skal hann hafa vakandi auga yfir, að enginn búandi sleppi nokkrum af bæ sínum burt á betliferð, ljái eða leigi þeim hesta þartil, heldur, reynist það, ákæri strax hinn seka þar fyrir, og eptir hæstnefndu kóngsbr. og tukthús-fund. frá 3. Marz s. á. undir alls málskostnaðarins sekt, láti færa sèrhvern betlara og aðkominn passaleysíng, er flakkar, undir lög og dóm. Hann skal, þegar hann vitneskju fær um sakamenn, sem handtakast eiga, eða eru úr fángelsi stroknir, ellegar eru í tukthús eða til þýngra straffs dæmdir, láta þá til fánga taka, og samkvæmt tilskip. um húsaga af 3. Junii 1746, kóngsbr. frá 10. Maji 1788, skipa bændum að flytja þá í rètt varðhald, sveit úr sveit til næstu sveitar hreppstjóra, eptir sýslumannsins ráðstöfun.

XXXIII. *Um ákærur í saka- og politi-málum.* — 48) Politi-saka mál, sem í hreppnum tilfalla, um yfirsjónir gegn þessu instrúxi og þar í tilnefndum lagagreinum, skal hreppstjóri lögsækja, og þar fyrir njóta launa að lögum; sömuleiðis önnur sakamál, sem hlutaðeigandi yfirvöld honum á hendur fela.

XXXIV. *Um fángahald, fángaflutníng og politi-aga.* — 49) Fángaflutníng skal hann fyrirskipa án tafar, þegar við þarf, eptir dómum, dómstóla eða yfirvalda fyrirsögn, til næstu sveitar hreppstjóra áleiðis, eða þángað, sem fánginn á varðhald að gista, hepta alla strokmenn og illvirkja úr fjarlægum sveitum, um hverra misgjörð er vissa eða sterk grunsemd, og þeir án passa finnast, samkvæmt N. L. 1—17—4, en tafarlaust tilkynna sýslumanni þeirra handtöku. Flutníngur þeirra framkvæmist af almúga í leiðinni, eptir hreppstjórans fyrirsögn, beint

eptir kóngsbr. frá 10. Maji 1788 og 25. Julii 1808; eptir því síðara á hreppstjórinn, hvar einúngis einn er í hrepp, en hvar 2 eru, þá sá þeirra, er sýslumaður það fyrirsegir, að halda sakamenn í varðhaldi svo vareygðarlega, og í járnum, að þeir ekki sleppi, gjaldi ella þá sekt, er fund. 3. Marz 1784, II. kap. § 8, tiltekur, verði það af vangá, en ef með vilja skeður, er sektin eptir N. L. 1—17—3, 5, og kóngsbr. frá 5. Apr. 1748 og 5. Febr. 1790. Hreppsbændur eru skyldugir að styrkja hann til skiptis, til þeirra vöktunar, og fær hann forsorgun sakamanna borgaða, eptir því, sem sýslumaður í hvert sinn, eptir tíð og ástandi, sanngjarnt metur; þó er honum, eptir seinast nefndu kóngsbrèfi, ekki leyft að láta fánga lausa slarka til vinnu, sem verður hreppstjórans eigin ábyrgð. En vili hann sjálfur þeirra vöktun umannast í hreppsbændanna stað, fær hann fyrir hana, auk fánganna forsorgunar, 1 rdl. á viku hverja, fyrir sèrhvern fánga, eptir kóngsbr. frá 25. Julii 1808, § 3, og kansellibr. af 20. Maji 1809. — Politi-aga fyrir hin smærri afbrot og þessháttar hirtíngar, sem ekki orsaka kunna neitt æruleysi þeim seka, heldur að eins vandarhagga ráðníngu inni og afsíðis, ætla eldri og nýrri lög til að fángahaldarinn sjálfur á leggi eða láti á leggja, hvert síðara þessvegna verður hans skylda, eptir hæstnefnds kóngsbr. § 7, tilskip. af 20. Febr. 1789 § 6 og kóngsbr. af 24. Novbr. 1741 [1], í samburði við kóngsbr. frá 2. Maji 1776 § 1, þó ætíð eptir dómi og yfirvaldsins skipun. Ámeðan gapastokks straff, sem þó var miklu smánarfyllra, leyfðist hèr, var hreppstjórum eins í lögum ætlað að setja seka í hann. Sanngjarnt er, að hreppstjóri fái 2 rdl. af sakafallskassanum fyrir hverja afsíðis

1809. 24. Novbr.

[1] Dette Reskript er til Stiftamtmanden i Bergen, ang. at föie den Anstalt, at Executionen over de Delinquenter, som blive dömte at pidskes i Fængslet, skal herefter skee, i Kjöbstæderne ved Slutteren, og paa Landet ved Staadderfogderne (Norske Tegn. XXIX, 289—290 — 1741, Nr. 283 — Fogtm. VI. 2, 228).

1809. hirtíngu með vendi, og skal hann láta hana á leggja í
24. Novbr. nokkurra almúgamanna viðurvist, eptir föllnum dómi, og um þess vottanlegu og löglegu framkvæmd senda sýslumanni skriflega ávísun. þar á móti er stærri illvirkja hegníng, sem ekki reiknast kann til politi-aga, svo sem kagstrýkíng og áleggíng þýngri straffa, honum öldúngis óviðkomandi, sem politi-þènara, og áleggst af skarprèttaranum einum.

XXXV. *Um löggjafa og yfirvaldsskipana auglýsingar og eptirbreytni.* — 50) Ný lög og yfirvalda fyrirskipanir, sem ekki birtast á þíngum, eða sem út koma eptir það regluleg þíng eru umliðin, láta yfirvöldin hreppstjórana auglýsa almúga, sem einmitt að þessara fyrirsögn gjörist án dvalar, með því að festa þær upp á opinbera staði, á þíngstöðum við þíng, kirkjustaði þá embættað er, í kaupstöðum og verplázum, eptir því sem boðið verður, og með því að lesa þær upp við kirkjur eptir embætti, og við þínghöld; og skal hreppstjóri uppteikna og dagsetja, hver lög eða yfirvalda skipanir eru af prèdikunarstólum, hver eptir embættisgjörð við kirkjur, og hver annarstaðar og hvenær af prestinum eða honum, almúganum birt, og þar yfir árlega gefa sýslumanni greinilegan lista. Á hann síðan að hafa tillit til, hversu eptir þeim er breytt, áminna þar til, og tilkynna sýslumanni misbresti þar á, líkt og fyrilagt er í 9. art., um óhlýðni við hreppstjóra fyrirskipanir.

XXXVI. *Um forlíkunarmenn, stefnufarir og dómabirtingar.* — 51) Eptir tilskip. frá 3. Junii 1796, § 18, sè hann jafnan stefnuvottur, nema þegar hann sjálfur er málspartur; líka er hann rèttast kjörinn, að minnsta kosti unz hann sín vissu ár þjónað hefir, eptir boði tilskip. af 20. Januar 1797, sem forlíkunarmaður í sættanefndum, samkvæmt kansellibr. frá 25. August 1798; sömuleiðis auglýsi hann alla dóma í sveit sinni, allt fyrir ákveðið kaup að lögum.

XXXVII. *Um útlag gjalda, offurs, bóta etc. að lögum eða dómi.* — 52) Að boði sýslumanns eða amtmanns

gjöri hann útlag innistandandi þegnskyldu, tolla, bóta, 1809.
málskostnaðar, offurs og annara útláta, eptir lögum og 24. Novbr.
dómi, kóngsbr. frá 11. Apr. 1781 og 4. Junii 1790,
eptir lagareglu, og boði tilskip. frá 18. April 1781[1]
§ 4, og 15. Decembr. 1797, til hvers sýslumaður gefi
honum fyrirsögn og vegleiðslu, þar þetta leyfist honum
einkanlega, sem politi-þènara og meðhjálpara sýslumanns
og uppá hans ábyrgð, til lèttis með ferðalög og embættis-verk þessi í stórri sýslu. Kaup hans fyrir þessháttar
störf sè samkvæmt tilskip. frá 18. Apr. 1781[2] § 7, 20
sk. á sèrhverjum stað, og 12 sk. fyrir hest handa honum
á hverja mílu; tvö vitni af nálægum búendum hefir
hann með sèr, sem gegni kalli hans þar til, undir 1
rds. spec. sekt í hvert sinn, ef mótþróa sýna, en til
þessháttar vitna kalli hann þó bændur til skipta og jafnaðar, eptir bæjaröð um hreppinn. Hvert þeirra fær fyrir
það 8 sk. á sèrhverjum stað, sem útlag gjörist, og 12
sk. fyrir hest yfir hverja mílu, en tvöfalt fyrir hverja
viku sjáfar, sem þeir þar til yfir ferðast.

XXXVIII. *Um búa uppskriptir og virðíngar, skoðunargjörðir, úttektir, auktionir.* — 53) Hann skal hafa rètt
til að vera við allar uppskriptir og virðíngar í búum,
líka, hvar skiptaforvaltarar þess óska, skrifa þau upp
sjálfur og virða; við skoðunargjörðir, úttektir jarða og
auktionir sè hann æ viss nefndar-skoðunar, virðíngarmaður og vitni. Á sýslumanns ábyrgð má hann í fjarlægð halda smávegis auktionir í forföllum hans, þegar

[1] For. 18. April 1781, „ang. hvorledes med Udpantninger og Executioner for efterstaaende kongelige Skatter paa Landet udi Norge, Nordlandene alene undtagne, herefter skal forholdes" (Rentek. Norske Exped. Prot. 13, Nr. 537, S. 216—224; Original-Aftryk hos Nikol. Möller; Qvart-Forr. for 1781, S. 143—151; Schou VIII, 48—57), er ikke sendt til Island eller der publiceret. I dens § 4 undtages fra Execution hvad der uomgjængelig behöves til Nærings Fortsættelse.

[2] see næst foregaaende Anmærkning.

1809. 24. Novbr. sýslumaður þannig felur honum það á hendur og beiðist. Kaup hans fyrir störf þessi sè eptir art. 55, eða seinna útkomandi fyrirskipunum. Virðíngar skal hann jafnan laga eptir liðugu meðal-sölu- og almennu gángverði sèrhvers hlutar á þeirri tíð, sem hann virtur er.

XXXIX. *Um hreppstjóra embættis-virðíngu, verðugleika og laun.* — 54) Hversu áríðandi, almenníngi þarflegt, í sjálfu sèr veglegt og heiðurlegt hreppstjórnarembættið er, sèst af því í 56. art. hèr eptir ávikna, og af þeim mikilvægu skyldum, hverjum lögin sjálf og allt þetta instrúx bjóða hreppstjórum að fullnægja. Vor allramildasti konúngur hefir og látið í ljósi, hversu nauðsynlegt hann finni þeirra embætti, og þessvegna sinn allranáðugasta vilja og skipun þann 21. Julii 1808, „að auka þeim það álit, og þann myndugleika, sem embætti þeirra útkrefur, með því að bæta þeim laun og auglýsa almúganum", hvað frá stiptamtinu og þeim konúnglega íslenzka landsyfirrètti er á prenti gjört á danska og íslenzka túngu: „að það sè Hans konúnglegu Hátignar alvarlegur vili, að alþýða með virðíngu gegni hreppstjóranna aðvörunum, og með hlýðni fullnægi öllu því, sem þeir í laganna nafni og að boði hærri yfirvalda fyrisegja, sömuleiðis fúslega aðstoði þá í öllu því, er miðar til að frama góða reglu og almúgastjórn", og er þeim, sem gegn þessu brotlegir finnast, í stiptamtsins prentuðu auglýsíngu af 12. Maji 1809, hótað mjög svo straungu straffi. Undireins fól konúngur amtmönnum á hendur að ákvarða skyldur þeirra í sèrlegu instrúxi, eptir því sem lög og nauðsyn krefði, í hvers krapti þetta instrúx nú er samið, og þeim sem regla fyrirlögð í 1. art. hèr að framan, og í 56. art. sameiginlega af amtanna yfirvöldum. — Eldri lagaskipanir híngað til lands, svosem þann 29. Maji 1744 § 7 og 3. Junii 1746, um húsaga, § 35, bjóða: að hreppstjórar í öllum heiðurlegum samkvæmum hafi gáng og sess, virðíngu og álit, framar en allir aðrir bændur, gefa þeim embættisnöfn, ásamt sem politi-þjónum og meðhjálpurum sýslumanna, og bjóða

sýslumönnum með ráðum og dáð að aðstoða þá í embættisverkum þeirra, hver laganna skipan hèrmeð alvarlega ítrekast. Tilskip. um túngarða, útgefin 13. Maji 1776, nefnir þá í § 8 sóknarfógeta, eins og í Danmörku; þeir sem í Norvegi gegna sama embætti nefnast lènsmenn, og þar opt undirfógetar, t. d. í tilskip. frá 20. Aug. 1778. Tilskipanir þann 29. Maji 1744, um katekisation, § 13, og 27. Maji 1746 § 4, um húsvitjanir, ætlast og til að prestar, með ráði prófasts, velji hreppstjóra helzt til meðhjálpara. — Hversu þeir í fleiru mega lètta undir með nokkur dómara og yfirvalda verk, og standa fyrir nokkrum markverðum nefnda- og rèttar útrèttíngum, sýna 51., 52. og 53. art. hèr að framan. Til virðíngar þeim hefir konúngur vor einnig eptirlátið, þann 21. Julii 1808, amtmönnum að leyfa þeim, sem girnast, að bera hreppstjórnar embættisbúníng, nefnilega: bláar eða svartar lángbuxur (leistabrækur), gult vesti og bláa treyju með ekta silfurborða um uppslög og kraga. Fyrir politi-þjóna aðra, sem miklu minna hafa á hendi, er og embættisklæðnaður af konúngi tiltekinn, en þenna fann hann landi voru og ástandi bezt henta. Konúnglegt plak. af 27. Novbr. 1801 leggur 100 rd. sekt til fátækra fyrir burð embættisbúníngs af öðrum, en konúngur hefir hann leyft. — 55) Þángað til betra ástand og hentugleikar leyfa að útvega hreppstjórum sanngjörn og verðskulduð laun, fyrir þá mæðu og miklu verka- og tímatöf, sem þeirra embættis annir orsaka þeim, verða þeir að láta sèr meðfram nægja góða meðvitund, að þeir með alúð hafi eflt og stuðlað til góðrar reglu, landbústjórnar og almennings heilla, og þar hjá eptirfylgjandi tekjur og undantekníngu þeirra frá almennri þegnskyldu:

1809.
24. Novbr.

1) Þeir skulu fríteknir vera frá öllu skatta-útsvari til konúngs og fátækra, eptir konúnglegum úrskurði þann 21. Julii 1808, það er: þeir sèu fríir fyrir skatti, gjaf- og lögmanns-tolli og tíundum til konúngs; fyrir öllu útsvari til og öllu framfæri fátækra; fyrir dýratolli,

1809. 24. Novbr. kirkjuerviði og moldarverkum við þær, einnig viðaflutníngum að henni; fyrir þínghússbyggíngu og kostnaði þar til; fyrir fángaflutníngi og sakamála kostnaði; fyrir vegabótum og ruðníngum öllum; fyrir að kallast sem þíngvitni á þíng, takast ómyndugra fjárhald á hendur, og reiknínga yfir almenníngs tolla og gjöld, til annarra en fátækra; fríir fyrir fríflutníngi embættismanna og annars. En flutníngsfólk og hesta skulu þeir, eptir rèttum jöfnuði, saman kalla í sveitum, þá rètt yfirvöld bjóða, líka niðurskipa, sem fyrr segir, fjallgaungum, dýraleitum, störfum við kirkna- og þínghúsa-byggíngar, og við brúun og vegabætur, en að öllu leyti vera sjálfir útgjalds- og vinnufríir til þessa. — 2) Í öllum málum, sem hreppstjóri er viðriðinn, sem sækjandi, svaramaður, fángahaldari, politiþènari eða þvíumlíkt, fær hann allan sanngjarnan kostnað tildæmdan, samkvæmt lögum og þeim 48., 49. og 52. art. hèr að framan, einnig eptir konúnglegum úrskurði þann 7., og kansellí-plak. frá 21. Martii 1800, um 1 rds. betalíng á dag, fyrir ferðalög og aðgjörðir sækjanda og talsmanna í justiz- og sakamálum, þegar hann hefir þessum að gegna, og auk þessa sanngjörn laun, eptir tilskip. frá 24. Oktbr. 1806; fyrir handtöku og flutníng sakamánna til rètts varðhalds í sveitinni, sömuleiðis fyrir stefnufarir, dóma- og rèttarskjala-birtíngar; fyrir ferðir með rèttarkröfu-skjöl, uppsagnir, útbyggíngu og þessháttar erindagjörðir, til hvers nokkur annars er fyrir betalíng fenginn, en til hvers alls hann þó ætíð skal hafa lagaforrètt, hvort sem hann brúkast eða ekki, samkvæmt kóngsbr. af 14. Maji 1762[1]; og fyrir auglýsíngar um skipti, auktionir eður þvíumlíkt, nema í kóngs eða

[1]) Reskr. 14. Mai 1762 er kun til Vice-Statholderen og övrige Stiftbefalingsmænd i Norge, „ang. Lehnsmændenes Forretninger og den Betaling, dem derfor tillægges", men er ikke sendt til Island (Norske Tegn. XXXVII, 61-63, — 1762, Nr. 98—99 —; Fogtm. V. 2, 463—464).

opinberrar þènustu þarfir sè, að birta eða upp festa, 1809.
á rúmhelgum dögum, og loksins fyrir sjálfa þènustu 24. Novbr.
hans við skipti og auktionir, skoðunargjörðir, virðíngar, áreiðir, landaþrætur og þesskonar, skal hreppstjóri njóta betalíngs eptir konúnglegri reglugjörð um aukatekjur í Norvegi af 11. Junii 1788, í III. deildar 1., 2., 3., 4., 6., 7. og 8. art.[1] Fyrir útlag skatta, tolla og annars, eptir þessa instrúxs 52. art., fái hann betalíng eptir honum, og tilskip. frá 18. Apr. 1781, en fyrir uppskriptir í búum fyrir sèrhvern dag 48 sk.; sömuleiðis skal hann, þar sem hann sjálfur ekki gjörir búa uppskriptir, brúkast, nema hann það afbiðji, við sèrhvert skipti í sveitinni, sem virðíngarmaður og vottur, og fái fyrir þesshàttar verk 24 sk. daglega, njóti líka einn (eða til skipta við meðhreppstjórnarmann sinn, hvar tveir verða í sveit saman framvegis) þess, sem N. L. 1—23—27 leyfir að reikna búum til útgjalds, handa skiptaforvaltarans þènurum, þar hreppstjórar eiginlega eru hans embættisþènarar og meðhjálparar; þetta samkvæmt kóngsbr. frá 6. Junii 1794[2]. Þeir skulu sömuleiðis ætíð kallast til skipta á löndum og húsum úr sameign; til jarða-úttekta og álagsgjörða, þegar nokkur framfer, einnig til virðíngar á fasteignum bænda, sem veðsetjast fyrir ómyndugra örfum, eða lánarfè opinberra stiptana, og fái 3 mk. hver í kaup daglega fyrir þau störf (sjá framar 49. art.). — 3) Ýmislegar laga-fyrirskipanir leggja álitlegar bætur við margskonar yfirsjónir, til skipta á milli fátækra sveitar-

[1]) Det norske Sportelreglement er udtrykkelig erklæret som ikke gjeldende i Island i Canc. Skriv. 7. Maji 1791 (V, 721—722).

[2]) nemlig „Reskr. 6. Juni 1794 til samtlige Biskopper, Amtmænd, Grever og Baroner i Danmark (ikke i Norge eller Island), ang. Sognefogdernes Forretninger ved Skifter samt ved Taxationer i Landvæsenet og over publiqve Midlers Pant“ (Siell. Tegn. LXLV, 123—124. — 1794, Nr. 483; Fogtm. VI. 7, 432—433).

1809. innar og hreppstjóra. Með því að hafa skyldu sína
24. Novbr. jafnan í minni, að viðhalda góðri reglu og innkalla þessar fátækra-tekjur, halda þeir mönnum til skylduræktar og hlýðnis við lög og yfirvöld, efla fátækra og almennings gagn, og munu um leið reyna, að þeirra kostgæfin embættis umsýslan verður þarmeð ekki ólaunuð.

XL. *Um hreppstjóra eið, sektir og afsetníngu etc.* — 56) Hreppstjórum er allt framanskrifað í konúngsins og laganna nafni á hendur falið, ekki með þeim tilgángi, að þeim þarmeð gefist vald til að misbrúka þeirra myndugleika gegn alþýðu, til að skerða hennar löglegt frelsi, í lifnaði eða bjargræðis aðburðum, ellegar eignar umráð og byggíngar og búskapar rètt manna að lögum, sem æ skal vera þeim heilagur, ekki heldur til að flá eða ofsækja óvildarmenn, aumíngja og einfeldnínga, heldur til að vernda þessa og þeirra eigur ómildra yfirgángi, bjarga þeim, sem eru forstöðu- og framfærislausir, með ráðum og dáð, og sem annars mættu gánga við vonarvöl, eða hjálparlausir í vesæld útaf deyja, leggja einstæðíngum og fáráðlíngum liðsinni og heilræði, frama alla góða orðu, siðsemi, ráðvendni, þrifnað, skilsemi, stjórnsemi, góða búreglu, sparnað, atorkusemi, heilbrigði, frelsi, innbyrðis frið og óhult samlífi manna, í einu orði: almenníngs heill. Svo vegleg og svo áríðandi er hèr eptir hreppstjóranna embættis umsýslan, hún krefur því, að hún einúngis sè ráðvöndum dánumanni á hendur falin, og að honum undirgefinn almúgi viti, að hreppstjórinn sè til hennar áhyggjusömu skylduræktar strengilega skuldbundinn. Því skal sèrhver hreppstjóri, sem framvegis meðtekur hjá sínum sýslumanni embættisbrèf sitt undir amtsins hendi og innsigli, mæta fyrir politi-rètti, sem sýslumaður þar til skal strax halda heima hjá sèr, eptir hinum gefið fyrirkall, og þar, í tveggja vitna nærveru, með upprèttum þremur fíngrum, vinna þann eið: „Að hann af ýtrasta megni, og með hreinskilnustu rèttsýni, vili finnast konúngi sínum og landslögunum trúr, stunda að framkvæma allt það honum, í framanskrifuðu

instrúxi, og samkvæmt þar í tilnefndum lagagreinum, 1809.
er uppálagt, sömuleiðis allt hvað útkomandi lög, eða 24. Novbr.
hans rèttra yfirvalda og dómara skipanir honum, í
laganna nafni, fyrirleggja, og sèr, án tillits til vina eða
óvina, ríkra eða fátækra, skyldra eða vandalausra, í embættinu svo hegða, sem ráðvöndum hreppstjórnar-manni og politi-þjóni ber og vel sómir", að tillögðum venjulegum eiðstaf: „Svo sannarlega hjálpi mèr guð og hans heilaga orð!" — 57) Hreppstjóra þann, sem hirðulaus eða ótrúr finnst í sínu embætti, klagar sýslumaður fyrir viðkomandi amtmanni, sem eptir málavöxtum, innkomnum klögunum, eða fundnum yfirsjónum, sektar hinn seka til tveggja rdl. útláta til sveitarkassans, eða, ef meiru nemur, lætur honum tiltala með lögum og rèttargángi til bóta eða embættistjóns. Neiti nokkur, sem til hreppstjóra er settur, því embætti að gegna, skal honum, sem laganna foraktara, tiltala fyrir politi-rètti í fyrsta sinni til tveggja rdl. bóta til fátækra, auk málskostnaðar, og leggja síðan fyrir hálfsmánaðar frest þar eptir, til að hlýðnast í þessu amtsins skipun; gjöri hann það þá enn ekki, sæti aptur laga tiltali til fjárútláta á ný, auk málskostnaðar, dæmist óverðugur svo heiðurlegs embættis framar, og að honum sè trúað fyrir nokkrum opinberum útrèttíngum, sem krefja ráðvendni og dugnað, og þar hjá, fyrir mótþróa samt forakt við lög og yfirvöld, til að standa ábyrgð og kostnað þann allan, sem þeim, er í hans stað tekur við þessu embætti, orsakast kann hið fyrsta ár við embættisverk hans, ellegar, eptir málavöxtum, sæti enn þýngra straffi. Vili hann ákæra þann dóm, leggi hann málið til landsyfirrèttar. — 58) En hafi nokkur, sem til hreppstjóra útnefnist, gilda laga-röksemd til að afsaka sig frá hreppstjórn, svosem: alþekktan og uppáfallinn lángvinnan heilsubrest, megna honum tilfallna fátækt með fjölskyldu, er banni honum að missa vinnu sína til hreppstjórnar útrèttínga, sæki um lausn sína með allri auðmýkt og siðsemd til viðkomanda amtmanns, sömuleiðis má hann, eptir 10 ára góða hreppstjórn, girnast

1809. lausn, einkum ef heilsa eða burðir hans hnigna mjög,
24. Novbr. en hlýði samt auðmjúkur amtsins úrskurði, þó honum veitist hún ekki.

XLI. *Um varðveizlu þessa instrúxs, og útkomandi laga og fyrirskipana handa eptirkomandi hreppstjórum.* — 59) Öll útkomandi lög og yfirvalda skriflegar skipanir, sem hreppstjóra sendar verða, eptir það hann meðtekur þetta instrúx, skal hann, ásamt því, vandlega geyma í réttri röð uppteiknað, og nær hann það meðtekur og birtir, og skal þetta allt við hreppstjóra skipti afhendast hans eptirmanni óskemmt, og, að því leyti umbreytíng ekki á kemur með nýrri fyrirskipunum, vera þeim við takandi hreppstjóra framferðis-regla í embættinu.

XLII. *Um instrúxsins auglýsingu.* — 60) þetta instrúx skal sá hreppstjóri, hverjum það sent verður, biðja prest sinn opinberlega að upplesa í kirkjum í hreppnum, þá embættisgjörð framfer, þann fyrsta sunnudag eptir það instrúxið kemur honum í hönd, hvar um herra biskupinn hefir próföstum skipun útgefið, öllum í sókninni til nauðsynlegrar undirvísunar og áminníngar, en síðan skal það, við hver hreppstjóraskipti, á næsta manntalsþíngi, brýnast fyrir almenníngi. — þannig hlutaðeigendum til reglu samið og útgefið, þann 24. Novembr. 1809.

Undir vorum höndum og amtanna innsiglum.

M. Stephensen. S. Thorarensen. S. Stephensen.
(L. S.) (L. S.) (L. S.)

10. Decbr. **Freds-Traktat** mellem **Danmark og Sverrig. Jönköping den 10. December 1809**[1]. — Ikke publiceret i Island, men uddragsviis her optaget, i Sammenhæng med For. 18 Septbr. 1783, og med Hensyn til Rentek. Circul. til Stiftamtmændene og Amtmændene i Danmark (ikke Island) 9. Novbr. 1816 (Coll. Tid. 1816, S. 739), hvori Kammeret bemærker, at denne Traktat og Traktat 14. Januar 1814

[1]) Traktat 14. Januar 1814.

træde istedetfor For. 18. Septbr. 1783, med Hensyn til Forholdet med Sverrig og Norge om Afdragsretten. — Original-Aftryk hos Schultz. 8 Sider i 4to. Schou XV, 357—366 (men ikke i Qvart-Samlingen); Coll. Tid. 1809, S. 817—827; 1810, S. 1—5. — **Uddrag.** 1809. 10. Decbr.

Freds-Traktat imellem Hans Majestæt Kongen af Danmark og Norge og Hans Majestæt Kongen af Sverrig. Sluttet i Jönköping den 10. Decbr. 1809. . . . . .

Art. 8. Det fastsættes ved nærværende Artikel, at begge de höie contraherende Parters respective Undersaatter skulle have fri Raadighed over deres faste Eiendomme, og til deres Monarks Land kunne udföre Belöbet af disses Salg, ligesom og det rörlige Gods, som de maatte have erhvervet sig i den anden Souverains Stater, enten ved Gave, Efterladenskab eller Arv, ifölge et Testament eller ab intestato, eller og ved Frugten af deres Arbeide, eller paa nogen anden Maade, og der skal i Henseende til denne Gjenstand tilstaaes dem de samme Rettigheder og Föieligheder, som nydes af egne og födte Undersaatter i den Stat, hvor de ere komne i Besiddelse af saadanne Effecter. Begge Regjeringerne frasige sig gjensidigen, og efter fælles Overeenskomst, enhver af dem til Fordeel for den andens Undersaatter, Udövelsen af den Deel af Afdragsrettigheden, som respective tilkommer dem, og denne Afgift skal altsaa for Fremtiden være og bestandig forblive afskaffet i begge Landene og den hele Udstrækning af begge Souverainernes nuværende og tilkommende Gebeet, forsaavidt som de respective Regjeringer hæve samme eller lade den hæve. Men den Deel af Afdragsrettigheden, som i visse ved Lovene bestemte Tilfælde tilkommer Stæder, Commüner eller andre private Övrigheder, skal forblive dem som forhen forbeholden, og de skulle vedblive at udöve den, efter de indförte Vedtægter og efter de Anordninger, som ere i Kraft i begge Stater. — Tillige er man udtrykkelig bleven enig om og har fastsat, at nærværende

1809. Artikels Bestemmelser ikke skulle have Lovskraft uden
10 Decbr. forsaavidt de Efterladenskaber angaaer, som tilfalde Nogen efter denne Traktats Undertegnelsdag. . . . . . .

Skeet i Jönköping den tiende Dag i December Maaned, Aar efter Christi Byrd et Tusinde otte Hundrede og ni.

Niels Rosenkrantz. (L. S.) Carl Gustav Adlerberg. (L. S.)

23. Decbr. **Cancellie-Plakat** ang. **Forhöielse i Collegial-Gebyrerne.** Khavn den 23. Decembr. 1809. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 1. Juli 1811, og i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1811. — Canc. 2. Depart. Registr. X, 478 (1809, Nr. 1745). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1809, S. 262; Schou XV, 369—370. Colleg. Tid. 1810, S. 9—10.

Ligesom Hans Majestæt ved allerhöieste Forordning under 9. d. M. har befalet: at alt stemplet Papir fra tilstundende Aar 1810 skal betales med 50 Procent mere, end hidtil; saaledes har Allerhöistsamme med Hensyn til, at Gebyrerne for de igjennem de kongelige Collegier udfærdigende Expeditioner beregnes efter det stemplede Papir, som til samme forhen er bleven brugt, endvidere behaget allern. at resolvere, at den Deel af disse Gebyrer, som udgjör det stemplede Papirs oprindelige Belöb, ogsaa skal forhöies med 50 Procent. — Denne Forhöielse træder i Kraft den 1. Januar næstkommende. — Hvilket herved kundgjöres til alle Vedkommendes Efterretning og allerund. Efterlevelse. — Det kgl. Danske Cancellie den 23. Decbr. 1809.

29. Decbr. **Reskript** til Justitiarius i Höiesteret, ang. **Udsættelse af de islandske Sagers Foretagelse ved Retten.** Khavn den 29. Decbr. 1809. — Denne kongelige Ordre er grundet paa kgl. Resol. 28. Decbr., foranlediget ved Cancelliets Forestilling 23. Decbr. (Cancell.

2. Depart. Forestill. 1809. 4. Qvartal. Nr. 683), hvori bemærkes, at Justitiarius havde sendt Cancelliet Beretning og tabellarisk Forklaring over de i Höiesteret afgjorte Sager i Oktober-Sessionen og de tvende foregaaende Extrasessioner. 24 Sager fra Vest- og Ostindien forbigaaes ifölge kongelig Befaling 9. Juli 1808, indtil „disse Colonier komme igjen ud af Fjendens Vold". Tvende islandske Sager havde Justitiarius ikke dristet sig til at tage under Paakjendelse forinden han havde faaet kongelig Ordre, om der med disse skulde forholdes som de ost- og vestindiske, hvilket Cancelliet indstiller. — Canc. 2. Departem. Registr. X, 484 (1809, Nr. 1764). 1809. 29. Decbr.

Frederik den Sjette &c. V. S. B. Da Vi af din Os allerund. forelagte Beretning over Höiesterets udförte Arbeide i de forlöbne 2 Sommer-Sessioner og den tilendebragte Oktober-Session, have erfaret, at der i bemeldte Tidsrum er afgjort 65 Sager, og at der af Ordens-Sager ikkun staae tilbage 30, hvoraf de 24, som ere indstævnte fra Vest- og Ostindien, skulle forbigaaes ifölge Vor allerh. Befaling af 9. Juli f. A., og de to ere islandske Sager; — saa give Vi dig hermed tilkjende, at Vi, efter dit derom allerund. gjorte Forslag, ville allern. have bestemt, at den sidste Session for Aaret 1809 skal begynde den 2. Januar næstkommende og fremholdes til den paafölgende 15. Februar. — Iövrigt bifalde Vi allern., at de islandske Sagers Procedure og Paakjendelse for Vor Höiesteret indtil videre udsættes. — Derefter du dig allerund. haver at rette, og Vedkommende Sligt til Efterretning at tilkjendegive. Befalende &c. Kjöbenhavn den 29. Decbr. 1809.

Kongelig Resolution ang. **Islands Fritagelse for Indkomstskat** m. v. Khavn den 1. Februar 1810. — Rentek. Danske Relat. og Resol. Prot. 1810, Nr. 20; Resolutionen i Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 91, Nr. 5. — **Uddrag.** 1810. 1. Febr.

For Færöerne og Island maa Indkomstskattens Paabydelse indtil videre udsættes, ligesom og disse

1810. Lande, tillige med Finmarkens Fogderie, for det förste
1. Febr. maae være undtagne fra Afgiften af Bygsel og Arvefæstesteder ved nye Leilændings eller Arvefæsters Tiltrædelse . . . . . Kjöbenhavn den 1. Februarii 1810[1].

7. Febr. Kongen af Englands **Order in Council,** ang. **Islands neutrale Behandling under Krigen.** (London) 7. Februar 1810. — Den engelske Text efter „The London Gazette, published by Authority. From Tuesday February 6, to Saturday February 10, 1810". Numb. 16340, S. 189; jevnf. Hooker Journal of a tour in Iceland. Lond. 1813. 8vo. II, 59—61. — Islandsk Oversættelse trykt i Sagnablöð II, 75—78. — Dansk Oversættelse efter samtidig Copie i Landfoged-Archivet i Reykjavík Nr. 2580.

At the Court at the Queen's Palace, the 7th of February 1810,

Present the King's Most Excellent Majesty in Council. — Whereas it has been humbly represented to His Majesty, that the Islands of Feroe and Iceland, and also certain Settlements on the Coast of Greenland, Parts of the Dominions of Denmark, have, since the Commencement of the War between Great Britain and Denmark, been deprived of all Intercourse with Denmark, and that the Inhabitants of those Islands and Settlements are, in consequence of the Want of their accustomed Supplies, reduced to extreme Misery, being without many of the Necessaries and of most of the Conveniencies of Life:

His Majesty, being moved by Compassion for the Sufferings of these defenceless People, has, by and

[1]) Indholdet for Islands Vedkommende communiceret Stiftamtmanden og Amtmændene sammesteds ved Rentek. Circ. 26. Mai 1810 (Rentek. Isl. Copiebog 1, Nr. 352—354); denne Rentek. Skriv. er igjen communiceret Landsoverretten i Island fra Stiftamtet til Publication, og er uddragsviis i islandsk Oversættelse trykt i Anmærkn. til For. 8. Febr. 1810 i den af Landsoverretten ifölge Canc. Skriv. 2. Aug. 1800 udgivne Samling af Forordninger, S. 103 Anm.

with the Advice of His Privy Council, thought fit to declare His Royal Will and Pleasure, and it is hereby declared and ordered, that the said Islands of Feroe and Iceland and the Settlements on the Coast of Greenland, and the Inhabitants thereof, and the Property therein, shall be exempted from the Attack and Hostility of His Majesty's Forces and Subjects, and that the Ships belonging to Inhabitants of such Islands and Settlements, and all Goods, being of the Growth, Produce, or Manufacture of the said Islands and Settlements, on board the Ships belonging to such Inhabitants, engaged in a direct Trade between such Islands and Settlements respectively, and the Ports of London or Leith, shall not be liable to Seizure and Confiscation as Prize: — His Majesty is further pleased to order, with the Advice aforesaid, that the People of all the said Islands and Settlements be considered, when resident in His Majesty's Dominions, as Stranger Friends, under the Safeguard of His Majesty's Royal Peace, and entitled to the Protection of the Laws of the Realm, and in no Case treated as Alien Enemies: — His Majesty is further pleased to order, with the Advice aforesaid, that the Ships of the United Kingdom, navigated according to Law, be permitted to repair to the said Islands and Settlements, and to trade with the Inhabitants thereof: — And His Majesty is further pleased to order, with the Advice aforesaid, that all His Majesty's Cruizers and all other his Subjects be inhibited from committing any Acts of Depredation or Violence against the Persons, Ships and Goods of any of the Inhabitants of the said Islands and Settlements, and against any Property in the said Islands and Settlements respectively. — And the Right Honourable the Lords Commissioners of His Majesty's Treasury, His Majesty's Principal Secretaries of State, the Lords Commissioners of the Admiralty, and the Judge of the High Court of Admiralty, and the Judges of the Courts of

1810.
7. Febr.

1810. 7. Febr. Vice Admiralty, are to take the necessary Measures herein as to them shall respectively appertain.

[signed] W. Fawkener.

Í Drottníngar-garði þann 7. Febr. 1810 og nærveru konúngsins allragöfugustu Hátignar í hans ráði.

það hefir auðmjúklegast verið fram borið fyrir Hans Hátign, at eylöndin Færeyjar og Ísland, ásamt nokkrum bygðum á Grænlands ströndum, sem eru partar Danmerkur ríkis, hafa, síðan stríð hófst millum Stóra-Bretlands og Danmerkur, vantað allar samfarir við Danmörk, svo og að innbyggjarar tèðra eyja og landa sèu, vegna stönsunar allrar venjulegrar aðfærslu, komnir í mestu vesöld, og líði skort á flestum lífsins nauðsynjum og hlunnindum. — Hans Hátign hefir því hrærzt til meðaumkunar með eymdum þessa varnarlausa fólks, og þessvegna, með ráði sinna yppurstu ráðgjafa, þóknazt að auglýsa sinn konúnglega vilja og velþóknun, einsog það hèrmeð auglýsist og skipast, að nefnd eylönd, Færeyjar og Ísland, svo og bygðirnar á Grænlands ströndum, ásamt innbyggjurum og eignum þar, skulu undan skiljast frá öllum árásum og óvináttu tilráðum af Hans Hátignar stríðsfólki og undirsátum, og að öll skip, er tilheyra innbyggjurum tèðra eyja og bygða, svo og allur varníngur af þeirra ávexti eður handafla, innanborðs á skipum er tilheyra tèðum innbyggjurum, sem flyzt í beinni kaupverzlan meðal tèðra eyja og bygða, og hafnanna Lundúna og Leiðar (*Leith* á Skotlandi), skuli sömuleiðis undan skiljast uppnámi eður rètt tæku herfángi. — Hans Hátign hefir enn framar, eptir fyrr umgetinni ráðleggíngu, þóknazt að skipa, að menn úr tèðum eyjum og bygðum skuli, nær þeir eru staddir í Hans Hátignar löndum, álítast eins og útlendir vinir í skjóli Hans Hátignar konúnglegu griðalýsíngar, og njóti varnar kóngsríkisins laga, en sèu í engu efni álitnir eins og útlendir óvinir.

— Hans Hátign hefir enn framar, eptir fyrr umgetinni 1810.
ráðleggíngu, þóknazt að skipa, að skipum hinna sam- 7. Febr.
einuðu ríkja, útbúnum eptir laganna fyrirmælum, leyfist
að sigla til téðra eyja og bygða, og að hafa kaupverzlun
við þeirra innbyggendur. — Og Hans Hátign hefir enn
fremur, eptir fyrr umgetinni ráðleggíngu, þóknazt að
skipa, að Hans Hátignar herskipum og öllum Hans
undirsátum fyrirbjóðist sérhvert tiltæki til ráns eður
ofríkis mót mönnum, skipum eður gózi innbyggjara téðra
eyja eður bygða, og mót sérhverjum eignum samastaðar.
— Þeir mjög virðulegu herrar, er hafa umráð Hans Hátignar
féhirzlu; Hans Hátignar yppurstu ríkisskrifarar; þeir
herrar, er hafa umráð herskiparáðsins; og dómari herskiparáðsins
háfa réttar; og dómarar herskiparáðsins
lægri rétta, eiga að gjöra nauðsynlegar ráðstafanir hérum,
einsog hverjum þeirra sérílagi viðkemur.

[undirskrifað] W. Fawkener.

I Statsraadet i Dronningens Pallads den 7. Februar 1810, i Nærværelse af Kongens mest ophöiede Majestæt i Raadet.

Det er allerund. blevet Hans Majestæt forestillet, at Öerne Færöe og Island og visse Etablissementer paa Grönlands Kyster, samtlige tilhörende Kronen Danmark, have, siden Krigens Udbrud imellem Storbritannien og Danmark, været afskaarne fra alt Samqvem med sidstbemeldte Land, og at Indbyggerne af disse Öer og Colonier ere, formedelst Savnet af sædvanlig Tilförsel, bragte til yderlig Elendighed, idet de mangle mange af Livets Nödvendigheder og de fleste af dets Beqvemmeligheder. — Hans Majestæt, rört af Medlidenhed over disse forsvarslöse Folks Lidelser, har, ved og efter Overlæg med sit privy Council, fundet for godt at erklære sin kongelige Villie og Behag, ligesom det herved erklæres og befales, at benævnte Öer Færöe og Island, og Co-

1810. 7. Febr. lonierne paa Kysten af Grönland, Indbyggerne sammesteds og derværende Eiendom, skal blive skaanet for Angreb og Fjendtligheder af Hans Majestæts Krigsmagt og Undersaatter, og at Skibe, tilhörende Indbyggerne paa saadanne Öer og Colonier, og alt Gods, henhörende til bemeldte Öers og Coloniers Afgröde, Produkter og Manufakturvarer, indladede i Skibe som tilhöre saadanne Indbyggere, og som bruges til umiddelbar Handel imellem saadanne Öer og Colonier indbyrdes, og Havnene London eller Leith, skal ikke være underkastede Opbringelse og Confiscation som Krigsbytte. — Hans Majestæt har endvidere behaget at befale, efter forbemeldte Overlæg med sit privy Council, at Folk fra alle de benævnte Öer og Colonier, naar de opholde sig i Hans Majestæts Riger og Lande, skal ansees som venskabelige Fremmede, under Beskjærmelse af Hans Majestæts kongelige Fred, og berettigede til Beskjærmelse af Kongedömmets Love, og i intet Tilfælde behandles som fjendtlige Magters Undersaatter. — Hans Majestæt har endvidere behaget at befale, efter forbemeldte Overlæg med sit privy Council, at Skibe fra de forenede Rigers Kongedömme, farende overeensstemmende med Loven, maa være tilladt at beseile disse Öer og Colonier, og drive Handel med Indbyggerne sammesteds. — Og Hans Majestæt har endvidere behaget at befale, efter forbemeldte Overlæg med sit privy Council, at alle Hans Majestæts Krigshære, og alle andre Hans Undersaatter, skal være forbudet at udöve nogensomhelst Handling af fjendtlig Bemægtigelse eller Vold imod nogen af benævnte Öers og Coloniers Indbyggeres Personer, Skibe og Gods, og imod enhver Eiendom paa hver af disse Öer og Colonier i Særdeleshed. — Og have de höiædle Lords-Commissionerer af Hans Majestæts Skatkammer, Hans Majestæts förste Stats-Sekretærer, Lords Commissioners af Admiralitetet, Dommeren af Admiralitetets Höie-Ret og Dommerne af Vice-Admira-

litets-Retterne, herefter at foranstalte det Fornödne, eftersom det enhver af dem især vedkommer. 1810. 7. Febr.

[undertegnet] W. Fawkener.

Forordning ang. Indförelse af en Afgift af faste Eiendomme. Khavn den 8. Februar 1810[1]. 8. Febr.

— Publiceret ved Landsoverretten i Island den 6. August 1810 og i Synodalforsamlingen i Reykjavik s. A. — Rentek. Danske Exped. Prot. 46, Nr. 384, S. 306-314. Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1810, S. 46–54; Schou XV, 444–452. Coll. Tid. for 1810, S. 145–153, 161–165. — Islandsk: Oversættelse i den af Landsoverretten i Island udgivne Samling af Forordninger m. v., S. 97–109.

Forordning, hvorved i Kongerigerne Danmark og Norge med underliggende Lande indtil videre paabydes en Afgift af faste Eiendommes Værdie, hver Gang disse overdrages til ny Eier, og af al övrig Eiendoms Værdie, hver Gang samme gaaer i Arv, samt af Fæste-, Bygsel- og Arvefæstesteder, saa ofte disse af ny Fæster, Leilænding eller Arvefæster tiltrædes.

Vi Frederik den Sjette &c. G. A. V. At Vi, formedelst nærværende Tidsomstændigheder, have fundet uundgaaeligen nödvendigt, til en ny Indtægt for Vor Skatkammer-Afdrags-Fond, iblandt andet at paabyde en Afgift af faste Eiendommes Værdie, hver Gang disse overdrages til ny Eier, og af al övrig Eiendoms Værdie, hver Gang samme gaaer i Arv, samt af Fæste-, Bygsel- og Arvefæstesteder, saa ofte disse af ny Fæster, Leilænding eller Arvefæster tiltrædes. Thi ville Vi for Vore Riger Danmark og Norge med underliggende Lande indtil videre have anordnet og befalet, som fölger:

1) Af alle faste saavel Kjöbstæd- som Land-Eiendommes Værdie skal svares en Afgift af ½ Procent, hver Gang de ved Kjöb og Salg, ved Arv efter Loven

---

[1] Rentek. Plak. 5. Mai 1810.

1810. 8. Febr. eller testamentariske Dispositioner, ved Gavebrev, eller paa hvilkensomhelst anden lovlig Maade overdrages til ny Eier. — 2) I Henseende til Værdiens Bestemmelse, hvoraf denne ½ Procent-Afgift skal beregnes, forholdes paa fölgende Maade: — a) Ved Kjöb og Salg af faste Eiendomme skal Afgiften erlægges af Kjöbesummens Belöb, og, naar i Stedet for Kjöbesum enten ganske eller for en Deel er betinget en aarlig Afgift i Penge eller Natural-Præstationer, da udregnes Kjöbesummen paa den Maade, at en Capital af 100 Rd. anslaaes for hver 4 Rd. af Afgiften, hvilken, forsaavidt den bestaaer i Natural-Præstationer, beregnes til Penge efter gangbare Priser, og at til den saaledes anslagne Capital lægges hvad bestemt Kjöbesum der tillige maatte være betinget. — b) Ved Mageskifte af faste Eiendomme skal, naar een af de mageskiftende Parter tillige betaler nogen Pengesum eller paatager sig aarlig Afgift, ½ Procent erlægges af denne Pengesum eller af den Capital, hvortil bemeldte Afgift paa den i Litr. a bestemte Maade kan anslaaes. Men mageskiftes Eiendommene lige imod hverandre uden nogen Pengesums Erlæggelse eller Afgifts Paahæftelse fra nogen af Siderne, da svares ingen ½ Procent-Afgift. — c) Ved faste Eiendommes Bortskjænkelse i levende Live erlægges Afgiften af den Værdie, hvortil Eiendommene, ifölge Stempletpapirs-Forordningen af 25. Maji 1804 § 14, i Gavebrevene eller ved Paategning paa samme anslaaes. — d) Naar faste Eiendomme tilfalde nogen ved Arv, enten ifölge Loven eller efter testamentariske Dispositioner, da bestemmes sammes Værdie efter de lovlige Vurderings-Forretninger, som lægges til Grund ved Skifte og Deling, hvor denne ved ordentlige eller overordentlige Skifteforvaltere foretages. Men, dele myndige og tilstedeværende Arvinger sig selv imellem, eller Nogen tiltræder Arv uden Skifte, da angive Arvetagerne de faste Eiendommes fulde Værdie paa Tro og Love og efter bedste Skjönnende, saaledes som de driste sig

til deres Angivelses Rigtighed med Lovens Ed at bekræfte, naar forlanges. Og bliver da ½ Procent-Afgiften af den ved disse Angivelser eller ved hine Vurderings-Forretninger bestemte Værdie, efter Afdrag af den paa Eiendommene hæftende Gjæld, at erlægge. — e) Ved ny Besidders Tiltrædelse til Lehns-, Stam- eller andre Fideicommis-Godser, skal ligeledes den nye Besidder efter bedste Skjönnende og saaledes, at han derpaa, naar forlanges, kan aflægge Ed, angive Godsets Værdie til den Sum, som det kan agtes at være værdt efter de Fordele og Byrder, som derpaa hæfte for bestandigen eller for en Tid, eller, hvilket er det samme, til den Sum, for hvilken han i den Forfatning det er, med Fordele og Byrder, vilde sælge det, hvis Afhændelsen var ham tilladt. Og af denne angivne Værdie skal Afgiften beregnes. Er den nye Besidder umyndig, da skeer Angivelsen af hans Værge; er han mindreaarig, da af ham og Curator. — 3) Af al övrig Eiendoms Værdie, være sig Capitalformue, Skibe, Effecter, Lösöre og deslige, som ei til fast Eiendom kan henregnes, skal hver Gang samme, enten ifölge Loven, eller efter testamentariske Dispositioner, gaaer i Arv, ligeledes svares en Afgift af ½ Procent. Og skulle for saadan Afgift alene være fritagne de i faste Eiendomme i Vort Rige Danmark prioriterede Capitaler, af hvilke den ved Forordningen af 4. September forrige Aar for een Gang paabudne Afgift behörigen er erlagt, saafremt disse Capitaler komme til at gaae i Arv i Löbet af de förste 4 Aar fra 31. Juli 1809 at regne. — 4) Ved denne i foregaaende § 3 bestemte Afgifts Beregning bliver fölgende at iagttage: — a) Afgiften erlægges ikkun af Arvens beholdne Belöb, efter Fradrag af hvad Gjæld og Byrder, som derpaa maatte hæfte. Og er det en Selvfölge, at den Hovedlod, som efterlevende Ægtefælle eier, ei inddrages under Afgiften. — b) Værdien af Effecter og Lösöre med videre, som ikke bestaaer i rede Penge eller udestaaende afgiftspligtige

1810.
8. Febr.

1810. 8. Febr. Capitaler, bestemmes, i Lighed med hvad i § 2 Litr. d er fastsat, efter de lovlige Vurderings- eller Auctions-Forretninger, som lægges til Grund ved Skifte og Deling, hvor samme under ordentlige eller overordentlige Skifteforvaltere foretages. — c) Dele derimod myndige og tilstedeværende Arvinger sig selv imellem, eller Nogen tiltræder Arv uden Skifte, da skulle Arvetagerne efter bedste Skjönnende og saaledes, at de derpaa, naar forlanges, kunne aflægge Ed, ligesom i § 2 Litr. d, angaaende de faste Eiendommes Værdie, er befalet, tillige angive den övrige beholdne Arvs fulde Værdie. — 5) Af Arv, der tilfalder saadanne Arvinger, som deraf have at erlægge den ved Forordningen af 12. Septbr. 1792 paabudne Afgift af 4 Procent, bliver desuden den herved anordnede ½ Procent-Afgift at beregne. — 6) Hver Gang Fæstegaarde og Arvefæstegaarde i Vort Rige Danmark (forsaavidt disse sidstes Overdragelse til ny Arvefæster ikke skeer til Eiendom ved thinglæste Skjöder) tiltrædes af nye Fæstere eller Arvefæstere, skulle disse af det saavel Ager og Engs, som Skov- og Mölleskylds Hartkorn, som saadan Fæstegaard eller Arvefæstegaard er skyldsat for, hvad enten samme er privilegeret eller uprivilegeret, svare 1 Rd. pr. Tönde. Og skal lige Afgift svares af Huslodder her i Riget, hver Gang disse tiltrædes af ny Fæster eller Arvefæster, naar deres Tilliggende af Jord udgjör 4 Skjepper Hartkorn eller derover. — Ligeledes skulle, hver Gang Bygselsteder og Arvefæstesteder i Vort Rige Norge tiltrædes af nye Leilændinger eller Arvefæstere, disse erlægge af sammes Matrikulskyld, hvad enten denne er privilegeret eller uprivilegeret, 2 Rd. 24 Sk. pr. Skippund Tunge, 1 Rd. 48 Sk. pr. Löb Smör, 1 Rd. 48 Sk. pr. Spand Korn og 72 Sk. pr. Vog Fisk. Dog skulle de Steder, hvis Matrikulskyld er under 5 Lispund Tunge, 1 Pund Smör, 1 Öre Korn, eller 2 Pund Fisk, være fritagne for denne Afgift. Ved Afgiftens Beregning blive for Resten de övrige Skyld-Species paa sædvanlig Maade

at reducere til een af de her nævnte. Og, ligesom ved Norske Lovs 3—14—25 allerede er befalet, at Bygselseddeler skulle læses paa næste Thing efter deres Udstædelse, saaledes ville Vi herved, saavel for at den fornödne Rigtighed med forbemeldte Afgift kan holdes, som og da det desuden i flere Henseender ansees nyttigt, allern. have befalet, at ogsaa Fæstebreve og Arvefæstebreve i Vort Rige Danmark skulle læses paa næste Thing, efterat de ere udstædte, saafremt de skulle kunne være Fæsterne eller Arvefæsterne til Nytte, hvorhos det paalægges Amtmændene i begge Vore Riger, ved det i Stempletpapirs-Forordningen af 25. Maji 1804 § 28 befalede Eftersyn af Fæsteprotokoller, at paasee, at de Fæstebreve, Bygselseddeler og Arvefæstebreve, som herefter vorde udstædte, behörigen ere thinglæste, i hvilken Henseende den Paategning, hvormed disse Documenter af Retten forsynes om Thinglæsningen, tillige bör indföres i Fæsteprotokollerne. — 7) Afgifterne af faste Eiendommes Værdie ved Kjöb og Salg, Gave og Mageskifte, samt af Fæste-, Bygsel- og Arvefæstesteder erlægges forinden Skjöderne, Gavebrevene, Mageskiftebrevene, Fæstebrevene, Bygselseddelerne og Arvefæstebrevene thinglæses. Og maa derfor intet saadant Document af Rettens-Betjente antages til Thinglæsning, med mindre for dem med vedkommende Oppebörselsbetjents Qvittering godtgjöres, at Afgiften behörigen er erlagt. — 8) Afgiften af saavel faste som andre Eiendommes Værdie, naar disse gaae i Arv, forfalder ved Arveladerens Död, og erlægges forinden Skiftets Slutning, hvor Skifte foretages, da nemlig de ordentlige Skifteforvaltere ved de Skifter, som de foretage, og de overordentlige Skifteforvaltere, saasom: Commissarier, testamentariske Executorer, Samfrænder og deslige, ved de Skifter, som af dem behandles, blive ansvarlige for, at Afgiften betimeligen vorder erlagt; ligesom og Arvinger, som selv dele sig imellem, besörge selv Afgiftens rigtige Erlæggelse för Delingens Slutning, og hæfte

1810. 8. Febr.

1810. imidlertid, een for alle og alle for een, for samme.
8. Febr. Tiltræder myndig og tilstedeværende Arving selv Arven uden Skifte, da har han at erlægge Afgiften inden Aar og Dag efter Dödsfaldet, eller, hvis Proclama udstædes, da i det seneste efter 3 Maaneders Forlöb fra den Tid, da samme er udlöbet. Og, ligesom alle Dödsfald, ifölge Forordningen af 12. September 1792, skulle af de Afdödes efterladte tilstedeværende Arvinger, eller af hvem som i Huset er, hvor de Afdödes Gods og Midler findes, under 100 Rd. Straf, strax anmeldes for ethvert Steds ordentlige Skifteforvalter, som antegner alle deslige Anmeldelser i sin Skifteprotokol, saa skal og til ham af de overordentlige Skifteforvaltere, hvor disse ere, og af Arvingerne selv, hvor disse dele sig selv imellem eller tiltræde Arv uden Skifte, til den bestemte Erlæggelsestid indberettes Afgiftens Belöb, samt hvor og naar den er erlagt, hvilket han da, i Overeensstemmelse med denne Indberetning, antegner summarisk i sin Skifteprotokol. — 9) Udeblives med de i denne Anordning paabudne Afgifters Betaling, da erlægges de dobbelt. Og, dersom det nogensinde befindes, at Nogen ved Dölgsmaal söger at unddrage sig fra Afgifternes Erlæggelse, da betales deres Belöb tredobbelt. — 10) Afgifterne indbetales i Vor Residentsstad Kjöbenhavn til Vor Zahlkasse, i de övrige Kjöbstæder og paa Landet i Vort Rige Danmark til Amtsforvalterne, i Kjöbstæderne i Vort Rige Norge til Magistraterne og paa Landet sammesteds til Fogderne, samt i Vore Lande Island og Færöerne til Landfogderne. Og, forsaavidt angaaer Afgifterne af faste Eiendommes Værdie ved Kjöb og Salg, Gave og Mageskifte, samt af Fæste-, Bygsel- og Arvefæstesteder, saavel som af Arv, hvor overordentlige Skifteforvaltere behandle Skifte, eller hvor Arvingerne dele sig selv imellem eller tiltræde Arv uden Skifte, skeer Indbetalingen efterhaanden, som disse Afgifter, ifölge §§ 7 og 8, bör erlægges, da under den eller de Indbetalendes Haand trende ligelydende

Anmeldelser, om Afgiftssummen og hvóraf den svares, blive at affatte, af hvilke Anmeldelser den ene med Oppebörselsbetjentens Prima-Qvittering, dersom Afgiften svares af Arv, indsendes strax til Vort Rentekammer, men, dersom den svares i een af de andre nævnte Henseender, afleveres til Rettens-Betjent ved vedkommende Documents Thinglæsning; den anden med paategnet Secunda-Qvittering forbliver hos den eller de Indbetalende; og den tredie beholdes ved Oppebörsels-Regnskabet. De Afgifts-Summer derimod, som falde af Arv, hvor ordentlige Skifteforvaltere behandle Skifte, have disse at aflevere under eet hvert halve Aar, nemlig: til hvert Aars 14. Januarii og 14. Julii. Og bör de ved Afleveringen under deres Haand forfatte trende ligelydende Fortegnelser over de Summer, som betales, og de Boer, for hvilke de betales, med videre. Af disse Fortegnelser forbliver den ene ved Oppebörsels-Regnskabet; og den anden med Oppebörsels-Betjentens Secunda-Qvittering beholder den eller de Afleverende; og den tredie med paategnet Prima-Qvittering tilstilles strax vedkommende Övrighed, som med sin Attestation ved hver Januarii Maaneds Udgang indsender de saaledes modtagne Fortegnelser til Vort Rentekammer, og iövrigt ved Skifteprotokollernes aarlige Revision nöie paaseer, at Afgiftens Aflevering stedse skeer til de anordnede Terminer. I Vor Residentsstad Kjöbenhavn indsendes disse med Prima-Qvittering forsynede Fortegnelser ved hver Januarii Maaneds Udgang fra Lands-Over- samt Hof- og Stadsretten directe til Rentekammeret. — 11) De ordentlige Skifteforvaltere bör i de Fortegnelser, som de efter foregaaende § 10 forfatte over de af dem oppebaarne Afgifts-Summer, tillige anföre, hvad for dem af overordentlige Skifteforvaltere eller af Arvingerne selv, hvor disse dele sig selv imellem eller tiltræde Arv uden Skifte, i Overeensstemmelse med denne Forordnings § 8, er blevet anmeldt. Saa bör og i Fortegnelserne opgives samtlige for dem

1810. 8. Febr.

1810. i det forlöbne Halvaar anmeldte Dödsfald, samt hvor-
8. Febr. vidt de af de Afdödes Boer, for hvilke ingen Afgift endnu indbetales, behandles af dem, som ordentlige Skifteforvaltere, eller hvorledes i andet Fald dermed forholdes. Og blive disse Fortegnelser at slutte med Forklaring om, at ingen flere, end de af dem anförte og omforklarede, Afgifts-Summer i Halvaarets Löb have været at beregne for deres Districter. — Naar det Tilfælde paa noget Sted indtræffer, at ingen Afgift er falden at erlægge, da skal den ordentlige Skifteforvalter derom til de i § 10 bestemte Tider afgive Forklaring saavel til vedkommende Övrighed til videre Indsendelse ved Januarii Maaneds Udgang til vort Rentekammer, som og til Oppebörselsbetjenten, der lader Forklaringen fölge ved sit Regnskab. — 12) Endeligen bör enhver Rettens-Betjent for sin Jurisdiction ved hvert Aars Udgang tilstille vedkommende Övrighed en Fortegnelse over: — a) de Skjöder, Gavebreve, Mageskiftebreve eller andre deslige om faste Eiendommes Overdragelse til ny Eier udstedte Documenter, og — b) de Fæstebreve, Bygselseddeler og Arvefæstebreve, som i samme Aar ere thinglæste, i hvilken Fortegnelse tillige udtrykkeligen bör anföres den Værdie, som efter de i § 2 fastsatte Bestemmelser kommer i Betragtning til Afgiftens Beregning af de til ny Eier ved de under Litr. a nævnte Documenter overdragne Eiendomme, samt det Hartkorn og den Matrikulskyld, hvorfor de bortfæstede eller bortbygslede Steder ere ansatte; ligesom og med denne Fortegnelse bör fölge alle de til Rettens-Betjent, ifölge § 10, afleverede Qvitteringer for Afgifterne af bemeldte Eiendomme og Fæste- eller Bygsel- samt Arvefæstesteder. Hvor ingen af forbemeldte Slags Documenter ere thinglæste, gjör Rettens-Betjent derom ved Aarets Udgang Forklaring til Övrigheden. Fra denne indsendes samtlige forannævnte Fortegnelser og Forklaringer tilligemed Qvitteringerne til Vort Rentekammer, paa det at samme kan paasee det Fornödne i Henseende til

Rigtigheds Aflæggelse for Afgifterne. Forsaavidt Lands-Over- samt Hof- og Stadsretten i Kjöbenhavn vedkommer, da blive disse Fortegnelser directe fra denne Ret at indsende til Vort Rentekammer ved hvert Aars Udgang. — Hvorefter de Vedkommende sig allerund. have at rette. Givet i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 8. Februarii 1810. 1810. 8. Febr.

Commissorium for den interimistiske Stifts-bestyrelses-Commission i Island. London 29. Marts 1810. — Efter en af Udstederen selv, Stiftamtmand Trampe, bekræftet Gjenpart, som i sin Tid er indsendt til Cancelliet. 29. Marts.

Jeg Frederik Greve af Trampe, Kongens Kammerherre, Stiftsbefalingsmand over Island og Amtmand over Sönder-Amtet sammesteds: Gjör vitterligt, at eftersom de i Öen Island i Aaret 1809, ved den brittiske Letter of marque the Margaretha and Anna, foretagne politiske Omvæltninger, have da fornödiggjort min Overreise fra Öen til England, og min Nærværelse her i England i denne Sags Anledning fremdeles opholdes, og eftersom det videre efter sammes Termination vil være fornödent for mig herfra at overgaae til Kjöbenhavn, for at kunde give Hans Majestæt Kongen allerund. Rapport om det Passerede med videre, og Udförelsen af andre publike Forretninger saaledes sandsynligen for et langt Tidsrum vil holde mig fraværende fra det mig allern. anfortroede Embede, saa haver jeg funden mig foranlediget til, for saadant Tidsrum og indtil Hans Majestæt Kongens allern. Villie i denne Henseende nærmere kan af mig vorde allerund. indhentet, at overdrage Bestyrelsen af Islands mig allern. anfortroede Stiftamtmandskab og Amtmandskab for Sönder-Amtet til de Herrer Stephen Thorarensen, Kongens Amtmand over Nord- og Öster-Amtet, Islew Einersen, Assessor i den kongelige islandske Lands-Oberret, og Rasmus Frydensberg, Kongens Landfoged

1810. og Byfoged i Reykevig. — Thi skeer, i Overeensstem-
29. Marts. melse med og i Kraft af den mig ved Hans Majestæt Kongen under 10. August 1808 givne udvidede Embedsmyndighed under nærværende Conjunkturer, herved mit Commissorium og min Authorisation til ovenmeldte Herrer Stephen Thorarensen, Kongens Amtmand over Nord- og Öster-Amtet, Isfew Einersen, Assessor i den kongelige islandske Lands-Oberret, og Rasmus Frydensberg, Kongens Landfoged og Byfoged i Reykevig, til i mit Forfald og under min Fraværelse i andre publike Forretninger, indtil Hans Majestæts allern. Villie nærmere af mig kan vorde allerund. indhentet, at sammentræde i en Commission, som bliver at kalde *den interimistiske Bestyrelses-Commission af Islands Stiftamtmandskab og Sönder-Amtmandskab,* for paa eget An- og Tilsvar, saaledes som de i sin Tid, enhver især efter den af dem aflagte Troskabs- og Embeds-Ed agte at til- og forsvare, at terminere og afgjöre samtlige dette Stiftamtmandskab og Amtmandskab vedkommende Forretninger, i nemlig alle höistvigtige og magtpaaliggende Sager efter fælles Deliberation og Overlæg, og i de mindre vigtige dagligen löbende Forretninger, efter saadan speciel indbyrdes Fordelelse, som de paa passeligste Maade imellem hinanden vorde forenede om. — Thi have samtlige Embedsmænd saavel verdslige som geistlige, som enhver anden Vedkommende, i mödende Fald sig til denne Commission at henvende, og sammes Resolutioner og Besked at imodtage. — Saaledes udfærdiget i Kraft af den mig ved Hans Majestæt Kongen under 10. August 1808 allern. meddeelte udvidede interimi[sti]ske Embeds-Myndighed paa Hans Majestæts forventende allern. Approbation. — London den 29. Martii 1810[1]. — Under min Haand og Segl.

Fr. Trampe.
(L. S.)

[1]) s. D. Communication herom fra Stiftamtmand Trampe til Etatsraad og Justitiarius Magnus Stephensen og Amtmanden

Forordning for Danmark og Norge, ang. Vaccinationen. Khavn den 3. April 1810[1]. —

1810. 3. April.

Publiceret ved Landsoverretten i Island den 1. Juli 1811 og i Synodalforsamlingen i Reykjavik s. A. — Med Canc. Skriv. 24. Marts 1812 sendes Stiftsbestyrelses-Commissionen i Island Exemplarer af denne Forordn., og Plak. 19. Novbr. 1811, samt Vaccinations-Schemata, for ved Landsoverrettens Foranstaltning at blive oversat paa Islandsk, trykt og uddeelt, men da Oversættelsen ikke kunde blive trykt af Mangel paa Papir, blev det af Stiftsbestyrelses-Commissionen i Island indstillet og af Cancelliet under 28. Novbr. 1812 bifaldet, at Oversættelsen maatte bortfalde (Canc. 3. Depart. Brevb. 1812, Nr. 3840 og 3849). Imidlertid viser dog Reskr. 18. Juli 1821 saavelsom Canc. Skrivelse 17. September 1825 (Canc. 3. Depart. Brevb. 1825, Nr. 2428), at man ikke har anseet denne Forordn. ligefrem anvendelig for Island, uagtet det, saavel i Instructionen for Landphysikus (§ 31) som for Distrikts-Chirurgerne i Island (§ 30) af 24. Febr. 1824, er overdraget disse Embedsmænd i eventuelle Tilfælde at faae denne samme Forordn. sat i Kraft sammesteds. — I Rentek. Skriv. til Cancelliet 12. Septbr. 1829 (Isl. Copieb. 7, Nr. 954) erklæres For. endog for „upassende" for Island, og nævnes ikke heller i Reskr. 24. Marts 1830. — Canc. 2. Dep. Registr. XI, 120 (1810, Nr. 455). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1810, S. 100—108. Schou XV, 478—486. Coll. Tid. 1810, S. 241—252.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V. At da Vaccinationen eller Indpodningen af Kokopper tilstrækkeligen er bleven prövet i Vore Stater, og ved de mest paalidelige Erfaringer beviist at være et sikkert Værnemiddel imod den, under Navn af Börnekopper, bekjendte farlige Sygdom; saa tilsiger Omhu for Vore Undersaatters Helbred og Liv, at Brugen af dette velgjörende

---

over Vester-Amtet Stephan Stephensen, som ifölge Conventionen med Jones af 22. August 1809 havde overtaget den överste Bestyrelse i Island, med Anmodning om, ufortövet at afgive Sagerne til den her indsatte Commission.

[1]) Plak. 19. Novbr. 1811; Reskr. 18. Juli 1821.

1810. 3. April. Middel nu, ved almindelig Lov, vorder paabuden og hævdet. — Vi befale derfor saaledes som fölger:

1) Den i Vor Residentsstad Kjöbenhavn nedsatte Commission angaaende Vaccinationen skal, som en herefter stedse vedvarende Commission, före Over-Opsynet med Kokoppe-Indpodningen i Vore Riger Danmark og Norge; og umiddelbar under samme paaligger Opsynet med denne Indretning Stifts- og Land-Physici. — 2) Det specielle Tilsyn med Vaccinationen i ethvert enkelt District paaligger Stedets Læge og i Kjöbenhavn Stadsphysicus. Til Districtslægen, eller i Kjöbenhavn Stadsphysicus, skulle alle Andre, som befatte sig med Vaccinationen, gjöre behörig Anmeldelse om Koppe-indpodningen og de derved mödende Tilfælde; hvorefter denne Embedsmand ved hvert Aars Udgang har at indsende samtlige Fortegnelser og Beretninger angaaende Vaccinationen til den vedkommende Stifts- eller Landphysicus, fra hvem de siden tilstilles Vaccinationscommissionen. — 3) Saa skal og Politiet paa ethvert Sted strængeligen vaage over, at Vore Anordninger angaaende Vaccinationens Udbredelse og Börnekoppernes Forebyggelse blive efterlevede, og Lægernes Forskrifter i saa Henseende nöiagtigen opfyldte, samt Overtrædelser herimod hastigen afstraffede. — 4) Ligesom der i Vor Residentsstad Kjöbenhavn er oprettet et Vaccinations-Institut, hvor Enhver uden Betaling kan blive indpodet Kokopper, saaledes ville Vi og, for at dette Forebyggelsesmiddel kan komme alle Vore kjære Undersaatter til Nytte, herved allern. have befalet, at samtlige Districts- og Provincial-Medici og Chirurger, skulle, efter en af vedkommende Amtmænd i Forening med Stifts- eller Landphysicus affattet Inddeling, aarligen omreise i deres Districter, for byviis at vaccinere dem, som dertil frivilligen melde sig. Disse Reiser indrettes saaledes, at den vaccinerende Læge kommer tilbage paa hvert Sted til den Dag, han kan bedömme Vaccinens Ægthed. Lægerne skulle nyde fri Befordring

paa disse Reiser, samt, istedetfor Diætpenge, et Honorarium af 24 Sk. for hver af dem vaccineret Person, hvilke Udgifter lignes paa Amtet. Hvor de beskikkede Physici, Læger og Chirurger, formedelst Districternes Vidtlöftighed, ikke kunne overkomme saadan Omreisen, maa Hjelpe-Vaccinateurer fra Vaccinationscommissionen forlanges og afgives. — 5) For at de beskikkede Medici og Chirurger altid kunne have og vedligeholde frisk Indpodningsmaterie, skal dem paa Forlangende anvises nogle Subjecter til at vaccinere blandt de Börn i deres Embedskreds, som nyde offentlig Opdragelse, Underviisning eller Understöttelse, samt befindes at være sunde og ikke at have haft de naturlige Kopper. — 6) Samtlige Medici og Chirurger, saavel som de udenfor Lægestanden, der arbeide for Vaccinationens Fremme, og hvis Bestræbelser Vi med Velbehag ville ansee, skulle, til Beviis for den af dem fuldbyrdede Vaccinations Paalidelighed, meddele Enhver, der heldigen har gjennemgaaet samme, en Attest af saadant Indhold, som hostrykte Schema udviser, og hvortil authoriserede Blanqvetter skulle vorde Övrighederne tilsendte for at uddeles til Vedkommende; dog maae slige Attester ikke medgives andre, end dem, hvis Vacciner ere imellem 7de og 9de Dag efter Indpodningen eftersete og befundne at være genuine og ægte. Navnene paa dem, hvis Vacciner befindes ægte, skulle indföres i dertil authoriserede Böger, hvilke Overövrighederne paa Forlangende skulle meddele Læger og Andre, som befatte sig med Vaccinationen. — 7) Forstandere og Bestyrere for samtlige Underviisnings-Instituter og alle saadanne Skoler, som ei henhöre til de ringeste Almue-Skoler, skulle være ansvarlige for, at Ingen, som ei beviisligen er vaccineret, eller har haft de naturlige Kopper, optages som Lærling til Opdragelse eller Underviisning i bemeldte Instituter eller Skoler. — 8) Lige Forpligtelse paaligger alle Oldermænd og Laugsmestere, i Henseende til Lærédrenges Antagelse ved Laugene; saa og Direc-

1810.
3. April.

1810. teurer og Bestyrere af offentlige Stiftelser, i Henseende
3. April. til de Personer, der indtages som Lemmer i samme, eller derfra nyde Understöttelse. — 9) Enhver som udskrives til Vor Krigstjeneste til Lands eller Vands, bör, naar han ei tilveiebringer Beviis om at være vaccineret, ved at fremlægge den allern. anordnede Attest, eller fremviser umiskjendelige Tegn paa at have haft de naturlige Kopper, underkastes Vaccinationen strax ved hans Ankomst til Tjenesten. — 10) Naar Confirmander melde sig, som ikke ere vaccinerede eller have haft de naturlige Kopper, bör Præsterne formane dem til, enten strax eller saasnart muligt at benytte det for deres Liv og Sundhed vigtige Forebyggelsesmiddel mod Koppesygdommen, som Vaccinationen tilbyder. Saa maa og fra 1. Januar 1811 af ingen Præst foretage nogen Copulation eller Ægtevielse med mindre de Copulerende, saavel Brudgom som Brud, beviisliggjöre, at de ere vaccinerede, eller have haft de naturlige Kopper. — 11) Naar de naturlige eller Börnekopper udbryde nogetsteds paa Landet i Vore Riger, bör samtlige Beboere af den eller de Byer, hvor Smitten har viist sig, der ikke beviisligen have haft enten disse Kopper eller Kokopperne, uden Undtagelse strax underkastes Vaccinationen. — 12) For samtlige Kjöbstæder derimod indskrænke Vi denne Befaling derhen, at Alle og Enhver i de Huse, hvor de naturlige Kopper yttre sig, skulle være pligtige strax at lade sig vaccinere, med mindre de have haft de naturlige eller Kokopperne. — 13) Saa skal ogsaa de Huse eller Gaarde i Kjöbstæderne, i hvilke Koppesygdommen maatte vise sig, strax gjöres kjendelige derved, at en trykt eller skreven Seddel, som indeholder de Ord: „Her er Börnekopper", paaklistres Gadedören eller Porten, og lige Sedler paahæftes alle Indgangene til den Families Værelser, hos hvilken den Syge opholder sig; og haver Politiemesteren paa ethvert Sted nöie at overholde, at disse Sedler blive staaende urörte, indtil Districtslægen, og i Kjöben-

havn Stadsphysicus, skriftligen tillader deres Nedlagelse. 1810.
Et saadant Huus, hvor Kopperne have yttret sig, bör 3. April.
iövrigt, uagtet den Syge endog bortföres fra samme, fremdeles ansees som mistænkt for Koppesmitte, og Stedets Læge drage Omsorg for, at de nödvendige Rensningsmidler, saasom mineralske Rögelser o. s. v. der afbenyttes, samt jevnligen undersöge om Sygdommen der videre skulde udbrede sig. — 14) Da de naturlige Kopper undertiden vanskeligen kunne kjendes fra andre Hudsygdomme, saa bör ethvert Udslet, som bestaaer af smaae Blegne og som viser sig strax efter en mere eller mindre kjendelig Sygdom, ansees som mistænkeligt for at være Kopper, og bör desaarsag anmeldes paa den i §§ 15 og 16 befalede Maade, under de deri fastsatte Straffe i Overtrædelsestilfælde, naar Sygdommen siden befindes at være Kopper. — 15) Enhver Husfader eller Husmoder skal, saasnart Tegn til Börnekopper vise sig i deres Huse, ufortövet gjöre Anmeldelse derom, paa Landet for Stedets Præst eller Sognefogden, om han boer nærmere ved Stedet, hvilke igjen skulle anmelde det for Districtslægen og Politiemesteren, som strax har at indberette det til Amtmanden; i Kjöbstæderne for Byfogden eller Stedets Læge; og i Kjöbenhavn for Politiemesteren eller Stadsphysicus, paa det at de fornödne Foranstaltninger mod Sygdommen strax kunde vorde föiede. Mangel af en saadan Anmeldelse paadrager den skyldige Husfader eller Husmoder Straf, fra 8 Dages Fængsel paa Vand og Bröd indtil 3 Maaneders Arbeide i Forbedringshuset, efter Forseelsens Beskaffenhed og Domstolenes Skjön. — 16) Ligeledes skal det og i Kjöbstæderne være Pligt for enhver Husvært, eller den, som i hans Sted har Opsyn i Huset, nöie at underrette sig om, og uopholdeligen for Districtslægen at anmelde, denne Sygdoms Udbrud. Befindes han at have efterladt saadan Anmeldelse, uagtet Sygdommen har været ham bekjendt, straffes han med Mulkt fra 10 Rdlr. til 100 Rdlr. efter hans Vilkaar og Forseelsens

1810. 3. April. Grad. — Som Fölge heraf berettiges Husværterne til enhver Undersögelse, hvorved de kunne sættes i Stand til at opfylde den dem paaliggende Pligt. — 17) Saasnart Lægerne, enten paa den i fornævnte §§ befalede Maade, eller og ved egen Erfaring, komme til Kundskab om Koppesygdommens Udbrud, skulle de, foruden at indberette det til Amtmanden, uopholdeligen give den vedkommende Stifts- eller Landphysicus saadant tilkjende; ligesom de ogsaa i dette Tilfælde strax bör gjöre Indberetning til Commissionen for Vaccinationen. — 18) De Forsigtighedsregler, som ved Forordningerne af 17. April 1782 for Danmark og 5. September 1794 for Norge ere foreskrevne i Henseende til andre epidemiske Sygdomme, skulle ogsaa være udvidede til Koppesygdommen, forsaavidt ikke ved denne Anordning anderledes er bestemt. — Disse Forsigtighedsregler ere: at ingen Uvedkommende maa indfinde sig hos de Syge; at Sörgestuer og alle andre Almue-Samqvem forbydes; at de Döde begraves inden 48 Timer efter Döden, med det samme Töi, hvori de ere bortdöde, og i Kister, som indvendigen ere begede eller tjærede, samt nedgraves 4 Alen under Jorden; og endeligen: at hverken Ligfölge eller Begravelsesgilder tillades. — 19) Naar der til noget Sted i Vore Riger indkomme Skibe, som enten have Koppe-Patienter, eller Klæder, hvoraf disse have gjort Brug, inden Borde, bör de henlægges under Qvarantaine saalænge, indtil de Syge ere blevne afhentede, og disses Klæder behörigen ere rögede og rensede ombord, samt lige Forsigtighed er iagttaget ved det Rum, hvori de Syge have opholdt sig. — 20) Paa det at Koppesygdommen ei ved den hidtil brugte Inoculation skal kunne vedligeholdes og dens farlige Smitte paa ny udbrede sig, forbyde Vi herved paa det strængeste al videre Indpodning af Smaakopperne eller de saakaldte Börnekopper. Skulde nogen Læge desuagtet driste sig til at foretage nogen Inoculation af disse

Kopper, da skal det være ham forbudet videre at prac- 1810.
tisere nogetsteds i Vore Riger og Lande, og skal han 3. April.
derhos, om han er Embedsmand, have det ham anbetroede Embede forbrudt. Ligeledes skal og Enhver, der enten paa sin egen Person, eller paa sine Börn eller Andre lader foretage Indpodning af forommeldte Kopper, ansees som Vore Befalingers forsætlige Overtrædere og straffes, om han er Embedsmand, med Afsættelse fra sit Embede, og i andet Fald med Pengeböder eller anden Straf efter Omstændighederne. — 21) Ligesom der for Vor Residentsstad Kjöbenhavn er indrettet et Locale i det almindelige Hospital, hvori Koppe-Patienter ved en udbrydende Epidemie kunne henlægges til Kuur og Pleie, saaledes skal det ogsaa i Tiden foranstaltes, at der i de övrige Kjöbstæder, saavidt muueligt, haves et lige Locale i Beredskab. — 22) Alle Senge- og Gangklæder, som tilhöre Koppe-Patienterne og som ikke strax kunne lægges i Vand for at vaskes, bör fölge med Patienten til ethvert saadant Koppe-Hospital, for der at röges og renses. — Ligeledes bör i det Værelse, hvor Koppe-Patienten har opholdt sig, foretages den forommeldte Rensning. — 23) Naar spæde Börn, som behöve Moderens Die, indlægges til Kuur paa et saadant Hospital, tillades det Moderen, om hun önsker det, at forblive hos Barnet. — 24) Uagtet det skal gjælde som en almindelig Regel, at de, som i Kjöbstæderne blive angrebne af de naturlige Kopper, skulle henbringes til Afsondring i det dertil indrettede Hospital, tillade Vi dog, at de Familier, hvis Formue sætter dem istand til at give Koppe-Patienterne den fornödne Pleie, og som kunne udrede de med disses Afsondring forbundne Omkostninger, maae beholde Patienterne hjemme og lade dem der udholde den fornödne Qvarantaine, saafremt Stedets Læge finder deres Bopæl beqvem dertil. — 25) I saa Tilfælde skal Stedets Læge foranstalte, at ikke alene de i § 13 omtalte Sedler blive opslaaede paa Huset, men endog at Gadens

1810. Navn og Husets Nummer bliver bekjendtgjort i de offentlige Tidender, som udgives i denne eller en anden Kjöbstæd i Stiftet. Naar derimod Patienten og dennes smittede Klæder blive henbragte til Hospitalet, skal ingen saadan Anmeldelse i de offentlige Tidender skee. — 26) Naar en i en Kjöbstæd udbrudt Koppesygdom aldeles er ophört, skal Stedets Læge bekjendtgjöre saadant i de offentlige Tidender, og derhos udlove en Præmie af 10 Rd. til den, som fremkommer med den förste beviislige Angivelse om nyt Udbrud af denne Sygdom. — 27) Alle foregaaende Anordninger og Forskrifter angaaende Vaccinationen ophæve Vi herved. — Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. Givet i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 3. April 1810.

3. April.

(F. R. vi.) Kokoppe-Indpodnings-Attest.

N. N. föd i . . . . . og boende i . . . . . Aar gammel, er af mig underskrevne, Aar . . . . den . . . . indpodet med Kokopper. Ved nöiagtigt Eftersyn imellem den 7. og 9. Dag efter Indpodningen har jeg fundet alle de Tegn, som vise dem at være de ægte Kokopper: de vare nemlig hele og ubeskadigede, opfyldte med en klar Vædske, i Midten nedtrykkede, og omgivne med en röd Zirkel; N. N. . . . har da ordentlig gjennemgaaet de ægte Kokopper, som betrygge ham (hende) for Börnekopper i Fremtiden; hvilket herved, paa Ære og Samvittighed, bevidnes . . . . . af
. . . . . den . . . . . Aar . . . . .

9. April. **Forordning ang. en forandret Indretning af Söpasvæsenet. Khavn den 9. April 1810[1]. —**

---

[1]) Plak. 16. Mai 1810.

Ikke publiceret i Island. Emaneret igjennem General-Land-Oeconomie- og Commerce-Collegium. — Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1810, S. 111—120. Schou XV, 488—496. Coll. Tid. for 1810, S. 257—264, 278—281, 298—302. — Denne For. er ogsaa udkommet hos Schultz paa Tydsk og Dansk i Original-Aftryk med to Spalter paa Siden (förste Spalte den tydske Text med Underskrifter, anden Spalte den danske Text uden Underskrifter), 20 Sider, 4to. 1810. 9. April.

Rentekammer-Plakat ang. Beregning af Procent-Afgiften af faste Eiendomme. Khavn den 5. Mai 1810. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 6. August 1810 og i Synodalforsamlingen i Reykjavík s. A. — Rentek. Danske Exped. Prot. 46, Nr. 494, S. 425. Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1810, S. 146—147. Schou XV, 518. Coll. Tid. 1810, S. 312—313. — Islandsk: Oversættelse i den af den islandske Landsoverret udgivne Samling af Forordninger m. v., S. 110—112. 5. Mai.

Plakat for Kongerigerne Danmark og Norge med underliggende Lande, angaaende hvorledes der, naar ved faste Eiendommes Kjöb og Salg, i Stedet for Kjöbesum, er betinget aarlig Afgift paa visse Aar eller en Persons Livstid, skal forholdes i Henseende til den Værdies eller Kjöbesums Bestemmelse, hvoraf den ved Forordningen af 8. Februarii 1810 paabudne $1/2$ Procent-Afgift skal svares.

Hans kongelige Majestæts til Danmark og Norge &c. Præsident, Directeur, Deputerede og Tilforordnede i Rentekammer-Collegio bekjendtgjöre herved: at Hans kongelige Majestæt under 28. i forrige Maaned allern. har resolveret, at, naar ved faste Eiendommes Kjöb og Salg, i Stedet for Kjöbesum, enten ganske eller for en Deel er betinget en aarlig Afgift i Penge eller Natural-Præstationer paa visse Aar eller en Persons Livstid, skal, i Henseende til den Værdies eller Kjöbesums Bestemmelse, hvoraf den ved Forordningen af 8. Febr.

1810. 5. Mai. dette Aar paabudne ½ Procent-Afgift skal svares, følgende iagttages:

1) Naar den aarlige Afgift, hvad enten samme bestaaer i Penge eller i Natural-Præstationer, er betinget paa 25 Aar eller længere Tid, skal den ansees som bestandig, og dens Capital-Værdie altsaa beregnes paa den ved allerhöistbemeldte Forordnings § 2 Litr. a fastsatte Maade. — 2) Er Afgiften betinget paa kortere Tid end 25 Aar, da bliver dens Belöb eller, forsaavidt den bestaaer i Natural-Præstationer, disses Værdie at sammenlægge for samtlige de bestemte Aar, og den derved udkomne Capital at ansee som Kjöbesum eller (hvor anden bestemt Kjöbesum tillige maatte være betinget) som Deel af Kjöbesum — 3) Naar derimod Afgiften er betinget paa en Persons Livstid, da skal dens Capital-Værdie beregnes, som om den var betinget paa 5 Aar. Hvorefter de Vedkommende sig have at rette. Rentekammeret den 5. Maji 1810

5. Mai. **Kongelig Resolution** ang. **Tilladelse til at Skibsfarten paa Island maa begynde paa ny.** Khavn den 5. Mai 1810. — *see* Rentek. Skriv. 12. Mai 1810.

11. Mai. **Cancellie-Plakat** for Danmark og Norge, ang. **Fængsling af unge Forbrydere.** Khavn den 11. Mai 1810. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 1. Juli 1811 og i Synodalforsamlingen i Reykjavík s. A. — Canc. 2. Depart. Registr. XI, 163b (1810, Nr. 646). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1810, S. 149-150. Schou XV, 520 521. Coll. Tid. for 1810, S. 306—307.

Plakat for Danmark og Norge, som indeholder Bestemmelser, betræffende fængslig Anholdelse af de Forbrydere, der ere under den criminelle Lavalder.

Hans Majestæt Kongen har, ved allerh. Resol. under 5. d. M., behaget at fastsætte fölgende Bestemmelser,

betræffende fængslig Anholdelse af saadanne Forbrydere, der ere under den criminelle Lavalder: 1810. 11. Mai.

1) Det skal paaligge Övrigheden at sörge for, at Forbrydere under den criminelle Lavalder, naar Sagens Natur fordrer, at de maa holdes i Arrest, blive, saavidt Fængslernes Indretning tillader det, afsondrede fra ældre, grove og fordærvede Forbrydere; at de holdes reenlige, og at der gives dem Leilighed til, under Opsigt, at forskaffe sig den fornödne Bevægelse; — 2) de Börn, hvis Forbrydelse ikke er af det farligere Slags, og ei heller qvalificerer dem til haardere Straf, end Riis, skulle, naar Undersögelsen af deres Bröde er tilendebragt, og denne ikke giver Formodning om, at de have begaaet flere eller grovere Forbrydelser, end den, hvorfor de sigtes, udlades af Arresten, og overleveres til deres Forældre, eller dem, hos hvilke de tilforn have haft Ophold; men naar dette sidste af en eller anden Aarsag ansees betænkeligt, skulle saadanne Börn af Övrigheden eller Fattigvæsenet hensættes til Pleieforældre, hvilke skulle have Tilsyn med dem, indtil Dommens Afsigelse eller Execution; — 3) den under Nr. 2 anförte Bestemmelse skal ogsaa gjælde, naar Börn ere implicerede med andre Personer, hvis Forhold eller Forbrydelse maatte kræve vidtlöftigere Undersögelse, end Börnenes, med mindre Sagen er af den Beskaffenhed, at den kan afgjöres ved summarisk Proces. — Hvilken allerh. Resolution herved kundgjöres til alle Vedkommendes Efterretning og allerund. Efterlevelse. Det kongelige Danske Cancellie den 11. Maji 1810.

Rentekammer-Skrivelse til General-Toldkammeret, ang. Skibsfartens Aabning til Island. Khavn den 12. Mai 1810. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 341. 12. Mai.

Under 5. d. M. har det allern. behaget Hans kgl. Majestæt at tillade, at de forehavende Expeditioner her-

1810. 12. Mai. fra til Island nu maae afgaae. — Hvilket, i Forbindelse med vores Skrivelse af 12. Septbr. f. A. tjenstl. communiceres det kongelige vestindisk-guineiske Rente- og General-Toldkammer til behagelig Underretning, med Anmodning om, at Toldstederne maatte saasnart muligt, i Overeensstemmelse med denne allern. Befaling, blive tilkjendegivet det Fornödne til Efterretning. Kjöbenhavn den 12. Maji 1810[1].

16. Mai. **Plakat ang. Söpasvæsenet.** Khavn den 16. Mai 1810. — Ikke publiceret i Island. — Emaneret igjennem General-Landoeconomie- og Commerce-Collegium. — Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1810, S. 154; Schou XV, 525. Coll. Tid. for 1810, S. 321—322 (med Datum 19. Mai, som ved Trykfeil staaer i Slutningen af Plakatens danske Original-Aftryk). — Denne Plakat er ogsaa udkommet hos Schultz i Original-Aftryk paa Tydsk og Dansk, trykt i to samsidige Spalter (förste Spalte den tydske Text med Underskrifter, anden Spalte den danske uden Underskrifter).

Plakat[2], hvorved Skibe, der ere forsynede med islandske Söpasse, fritages for at erhverve det almindelige Söpas efter Forordningen af 9. April d. A.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V. Ligesom de med Kaperbreve af Vort Admiralitets- og Commissariats-Collegium forsynede armerede Fartöier ved Vor Forordning af 9. April d. A. ere fritagne for at erhverve Söpas, saa ville Vi endvidere allern. have de Skibe,

¹) s. D. Communication af samme Indhold til den kongelige islandske og finmarkske Handels-Realisations-Commission „til Underretning og behagelig Bekjendtgjörelse for de Handlende, som maatte være til Sinds at expedere Skibe til Island". Copieb. sst. Nr. 342.

²) Ved General-Landoeconomie- og Commerce-Collegii Skrivelse til Rentekammeret 22. Mai 1810 (Rentek. Isl. Journ. 12, Nr. 738) meddeles, at det ved Reskript til det förstnævnte Collegium 14. Mai er befalet, at denne Plakat herefter skal vedhæftes hvert islandsk Söpas.

der, til Farten paa Island, ere forsynede med islandske Söpasse fra Vort Rentekammer, i Overeensstemmelse med Forordningen af 7. Marts 1787, fritagne for at erhverve det ved förstnævnte Forordning af 9. April d. A. befalede almindelige Söpas. — Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. Givet i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 16 Maji 1810. 1810. 16. Mai.

Directionen for **Universitetet** og de lærde Skolers Skrivelse til Stiftsövrigheden over Island, ang. **Foranstaltninger med Hensyn til Bessastad Skole.** Khavn den 5. Juni 1810. — 5. Juni.
Univers. Direct. Copieb. 1810, Nr. 485.

Directionen er af det kongelige Danske Cancellie bleven underrettet om, at det har behaget Hans Majestæt under 16. Febr. d. A. allern. at beskikke Lector ved den lærde Skole i Island Steingrim Johnsen til Sognepræst for Odde Menighed i Rangervalle Syssel, ligesom man ogsaa fra Adjunkt ved bemeldte Skole, Cand. John Johnsen, har modtaget en allerund. Ansögning om, i Tilfælde af denne Forflyttelse igjen at blive ansat som Lector. — I Hensyn paa den nærværende Stilling af Islands offentlige Anliggender overhovedet, og den lærde Skoles i Særdeleshed, holder Directionen det for Pligt at udsætte saadanne Foranstaltninger, der sigte til en udvidet og fuldkomnere Organisation af det lærde Underviisningsvæsen paa Island til en Tidspunkt, som er gunstigere for denne end den nærværende. Af denne Aarsag troer man ogsaa at burde give midlertidige Indretninger og Anordninger Fortrin for vedvarende Bestemmelser. Ifölge heraf constituerer den hidtilværende anden Lærer ved Bessestad lærde Skole Cand. theol. John Johnsen til Lector Theologiæ ved samme, og overdrager ham i bemeldte Egenskab alle de Forretninger, som vare den forrige Lector Steingrim Johnsen anbetroede, hvorimod han, saa længe denne

1810. Constitution varer, nyder, foruden sin Adjunktgage, en
5. Juni. Godtgjörelse af 200 Rd. aarlig, som beregnes ham tilgode fra den Dag af, da han tiltræder de Forretninger, som denne Constitution medförer. — For den forbigangne Tid bevilges hidtilværende Adjunkt Cand. John Johnsen, og den under 18. Junii 1807 i Guttorm Paulsens Sted constituerede Lærer John Johnsen: den förste en Gratification af 100 Rd., den sidste af 50 Rd. — Til anden Adjunkt ved Skolen constitueres hidtilværende Alumnus seminarii pædagogici Helgrim Hansen[1] Scheving, som ved de i Særdeleshed i de philologiske Lærefag erhvervede Kundskaber og Duelighed har gjort sig værdig til i sin Tid at bringes i allerund. Forslag til fast Ansættelse ved Islands lærde Skole. — Begge constituerede Adjunkter tilstaaes fra det Datum af, da den midlertidige Foranstaltning i Henseende til Lectoratet tager sin Begyndelse, hver 30 Rd. maanedligen. — Det kgl. Rentekammer er bleven anmodet om, at lade ovenmeldte Gratificationer anvise af Jordebogskassen. — I det Stiftsövrigheden tilmeldes dette til egen behagelig Underretning og videre Bekjendtgjörelse for samtlige Vedkommende, anmodes den tjenstl. at drage Omsorg for, at den for Islands lærde Skole anordnede Underviisning vedbliver at gaae frem i den forskriftsmæssige og til Hensigten svarende Gang, og de enkelte Lærefag i passende Forhold, og paa den gavnligste Maade fordeles mellem den constituerede Lector og de övrige Lærere. — Hvad Oeconomie-Forfatningen angaaer, maa Directionen ganske overlade til Stiftsövrigheden, hvis Omhu for Skolens Velfærd den med Agtelse erkjender, efter Local- og Tidsomstændighederne at iagttage, hvad uomgjængeligen udfordres til denne lærde Anstalts Vedligeholdelse, og til sammes Tarv, og derhos at paasee den muligste Besparelse i Henseende til Omkostningerne, indtil Directionen befinder sig istand til at indhente og

[1]) d. e. Hallgrímur Hannesson.

til Efterlevelse at meddele Hans Majestæts allerh. Resolution angaaende disse Anliggenders Regulering for Fremtiden. Den kongelige Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 5. Junii 1810. 1810. 5. Juni.

Cancellie-Plakat ang. Enke-Pensioners Udbetalingsmaade. Khavn den 26. Juni 1810. — 26. Juni.

Publiceret ved Landsoverretten i Island den 1. Juli 1811, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1811. — Canc. 2. Depart. Registr. XI, 226b (1810, Nr. 899a). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1810, S. 191—192; Schou XV, 554—555; Coll. Tid. for 1810, S. 460—461.

Plakat, angaaende hvorvidt Enker, for hvilke der er skeet Indskud i den almindelige Enkekasse, kunne vente Pensionerne udbetalte i Slesvig-Holsteensk Courant.

Cancelliet er ved Directionen for den almindelige Enkekasse blevet underrettet om: at Hans Majestæt, paa en allerund. Forestilling fra det kongelige Finantscollegium betræffende de Pengesorter, i hvilke Enker kunne vente sig Pensioner udbetalte af bemeldte Kasse, under 26. Maji sidstl. allern. har behaget at resolvere saaledes:

„Naar Embedsmænd eller Private strax paa eengang til Enkekassen erlægge den fulde Indskudssum i Slesvig-Holsteensk Courant, saa bör de ved saadant Indskud have Ret til at betinge Pensionen for deres eventuelle Enker, anviist i Hertugdommene i Slesvig-Holsteensk Courant, uden Hensyn til, om Mændene ved deres dödelige Afgang maatte opholde sig i Kongerigerne eller Hertugdommene. Embedsmænd derimod, være sig civile eller militaire, som bestride Indskuddet ved at lade sig decourtere af den Gage, de nyde, kunne ikke forbinde sig til Indskud i nogen vis Pengesort, men bör lide den bestemte Decourt i den Pengesort, i hvilken de til hver Decourteringstermin oppebære Gagen, og om Udbetalingen af den eventuelle Enkepension skal skee i Slesvig-Holsteensk eller Dansk Cou-

1810. rant, vil da beroe paa, om den Afdöde, formedelst sin
26. Juni. Embedsstilling, tilsidst har været bunden til at opholde sig enten i Hertugdommene eller i Kongerigerne: kuns i förste Tilfælde bliver Enken berettiget til at erholde Pensionen anviist i Holsteensk Courant, saalænge hun vedbliver at opholde sig i Hertugdommene." — Hvilken allerh. Resolution herved bekjendtgjöres til alle Vedkommendes Efterretning. Det kongelige Danske Canceellie den 26. Junii 1810.

18. Juli. **Reskript til Rentekammeret, ang. Udförsel af Korn og Fornödenhedsvarer til Island. Frederiksberg den 18. Juli 1810.** — Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 91, Nr. 93.

I Henseende til vedlagte allerund. Ansögning fra islandsk Kjöbmand Karsten (r. Kjartan) Isfjord, ville Vi herved allern. have Vort Rentekammer paalagt, at meddele Supplikanten, saavel som Vort Generaltoldkammer: at han i de navngivne tvende Skibe maa udföre Korn og Fornödenheder fra Kjöbenhavn til Island, og at han ikke behöver eller kan erholde videre Beskyttelse end det islandske Söpas af Vort Rentekammer. Befalendes Eder Gud! Givet paa Vort Slot Frederiksberg den 18. Julii 1810.

23. Juli. **Kongelig Resolution ang. Bestyrelse af Stiftamtmands-Embedet i Island. Frederiksberg 23. Juli 1810.** — I Rentekammerets Forestilling 17. Juli 1810 berettes, at Stiftamtmand for Throndhjems Stift og Amtmand for Söndre-Throndhjems Amt Angell havde anholdt om Entledigelse efter 40 Aars Tjeneste. Til hans Eftermand foreslaaer Kammeret Stiftamtmand i Island Grev Trampe, „da han attraaer saadan Forflyttelse, og dertil ved sin Embedsförelse i Island har gjort sig fortrinligen værdig". Tillige foreslaaes, at den a „ham ved Commissorium 29. Marts d. A. indsatte Bestyrelses-Commission for Stiftamtmands-Embedet

maatte vedblive, hvorimod til Amtmands-Embedet indstilles Auscultant Kammerjunker Castenschjold, „der har yttret Lyst til at blive ansat i Island, og som er os bekjendt for den Duelighed, at vi have grundet Haab om, at han vil, som Amtmand sammesteds, kunne virke Gavn, og ved imidlertid, ved Omreiser og paa anden Maade, at erhverve sig Kundskab om Landets Forfatning i det Hele, dannes til i sin Tid at vorde en duelig Stiftamtmand", i hvilken Henseende han ogsaa foreslaaes til Medlem af den nævnte Stiftsbestyrelses-Commission; hans Gage foreslaaes til 1500 Rd., som Trampes, samt 1000 Rd. til Udredning og Etablering, og Fritagelse for Indlösning af Bestalling (Gebyr 316 Rd.). Derimod findes det rigtigt, at han forpligtes til at forblive en vis Tid i Embedet i Island, da det „paa den ene Side er rimeligt, at en ung og duelig Mand, som Kammerjunker Castenschjold, naar han, uden at være indfödt Islænder, modtager et med vanskelige Forretninger forbundet Embede paa saa ubehageligt et Sted som Island, omsider attraaer Forflyttelse derfra, og det ogsaa er billigt, at han efter endeel Aars velfört Tjeneste erholder slig Forflyttelse, saaledes vilde det paa den anden Side være til Skade for Forretningerne, naar han strax sögte derfra at blive forflyttet". Dette Tidsrum foreslaaer Kammeret til 8 Aar. — Det bemærkes, at Justitiarius i Landsoverretten Etatsraad Magnus Stephensen har under sit Ophold i Danmark i Aaret 1808 anholdt om ved indtræffende Vacance at være i Erindring til Stiftamtmands-Embedet i Island og Amtmands-Embedet i Sönder-Amtet. — Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 91, Nr. 98. 1810. 23. Juli.

Vi ville i Naade have Stiftamtmand Angell efter hans Ansögning entlediget fra hans Embed som Stiftamtmand for Throndhjems Stift og Amtmand for Söndre-Throndhjems Amt, hvorved ham tillægges, i Betragtning af hans lange og troe Tjeneste, 2500 Rd. aarlig afkortningsfri Pension. I Fornævntes Sted ville Vi allern. have Stiftamtmand i Island, Kammerherre Grev Trampe, beskikket til Stiftamtmand for Throndhjems Stift og Amtmand for Söndre-Throndhjems Amt, med en reglementeret Gage af 2500 Rd. aarligen uden Afkortning, saa og de samme Emolumenter i Henseende til Bolig og Brugen af den söndre Deel af Kalveskindslökken,

1810. som Formanden har haft. Stiftamtmands-Embedets
23. Juli. Forretninger i Island ville Vi allern. at skulle fremdeles indtil videre bestyres af den ved hidtil værende Stiftamtmand Grev Trampe dertil committerede Commission, hvilken saaledes af Os allern. stadfæstes. Til Amtmand for söndre Amtet paa Island ville Vi allern. have beskikket Kammerjunker og Auscultant i Vort Rentekammer J. C. T. Castenschjöld, med reglementeret Gage 1200 Rd. aarligen og personligt Tillæg 300 Rd., alt uden Afkortning, hvorhos ham befales at tiltræde nysnævnte Commission til Stiftamtmands-Embedets Bestyrelse, og betydes ham, at han maa forblive i Embedet paa Island i det mindste 6 Aar, inden han kan vente anden Befordring. Derhos ville Vi allern. have ham forundt 1000 Rd. til Udredning og Etablissement engang for alle, saa og bevilget Bestallingen gratis meddeelt. — Frederiksberg den 23. Julii 1810[1].

4. August. **Rentekammer-Skrivelse til Grosserer A. Beyer, ang. Speculanthandel paa Vopnafjord.** Khavn den 4. August 1810. — Rentek. Isl. Copiebog 1, Nr. 386.

Kammeret har, paa Grund af de i Deres Ansögning, dat. 23. f. M., anförte Omstændigheder tilladt, at De ved Deres i indeværende Aar forehavende Handels-Expedition til Vapnefjord paa Island maa være fritaget for, i Overeensstemmelse med Forordn. af 13. Junii 1787, dens 13. §, at anlöbe nogen Kjöbstæd paa Island, samt at De maa lade Deres Vare oplosse og forhandle i Land paa bemeldte Handelssted, hvis De dertil kan erholde Husleilighed, uden i saa Henseende, eller hvad

[1]) Resolutionens Indhold er communiceret Finants-Collegium, Cancelliet, Stiftsbestyrelses-Commissionen i Island, samt Landfogden i Island Justitsraad Frydensberg ved Rentek. Skrivelser 11. August 1810 (Isl. Copieb. 1, Nr. 391-394).

Skibets Ophold angaaer, at være indskrænket til den Tid, som Plakaten af 1. Junii 1792 foreskriver Speculanthandlere. Hvilket herved formeldes Dem til Svar og behagelig Efterretning. Rentekammeret den 4. August 1810[1]. 1810. 4. August.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden i Vester-Amtet Stephan Stephensen, ang. Handel paa Straumfjord. Khavn den 14. August 1810[2]. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 422. 14. August.

Da Faktor John Kolbeinsen efter Hr. Amtmandens Skrivelse, dat. 14. Febr. 1808, har, for at erholde Tilladelse til at handle paa Strömfjorden inden Myre Syssel, erklæret sig villig til, i Overeensstemmelse med Plak. af 22. April 1807 § 4, at bosætte sig i en af Islands Kjöbsteder, og der tillige at före stadig Handel, saa kan det, under disse Betingelser, være John Kolbeinsen tilladt at etablere Handel paa Strömfjorden. Hvilket herved formeldes Hr. Amtmanden til Underretning og videre behagelig Bekjendtgjörelse for Supplikanten. — Rentekammeret den 14. August 1810.

Cancellie - Circulaire til samtlige Amtmænd m. Fl. i Danmark og Norge, ang. aarlige Indberetninger om offentlige Stiftelser. Khavn den 27. Oktober 1810. — Ikke sendt til Island, men dog senere der kommet til Anvendelse, *see* Canc. Circ. 27. April 1811; jevnf. Canc. Skriv. 29. Septbr. 1827. — Brevbog for Contoir for de offentlige Stiftelser, Skiftevæsenet m. v. 1801—1818. A, Nr 24, S. 45. — Det medfölgende Schema taget af Protokol over „Indkomne Sager til Contoiret for Skifterne og 27. Oktbr.

---

[1]) s. D. Communication til Amtmand St. Thorarensen, med Anmodning om at give Sysselmanden den fornödne Underretning. Copieb. sst. Nr. 387.

[2]) Rentek. Skriv. 26. Novbr. 1822.

1810. de offentlige Stiftelsers Midler fra Aaret 1801 til Aaret 1810
27. Oktbr. inclusive".

Da dette Collegium anseer det nödvendigt at have en fuldstændig Underretning om alle offentlige Stiftelser, saa skulle man, ved at fremsende et Schema, betegnet Litr. A., tjenstl. anmode (Tit.) derefter og i samme Format det snareste muligt at gjöre Indberetning om de under Deres Bestyrelse staaende offentlige Stiftelser. Ligeledes fölger et andet Schema, betegnet Litr. B, til Regel for de aarlige Indberetninger, som behagelig maatte indsendes for hvert Aar inden den 1. Marts i det paafölgende, dog at dermed kan beroe indtil Aarets Udgang 1811, og at tillige intet Legat, som engang er anfört, paa ny anföres, med mindre der med samme er foregaaet nogen Forandring. Skulle i Amtet ingen saadanne offentlige Stiftelser gives, saa ville De derom behageligen underrette dette Collegium. Det kongelige Danske Cancellie den 27. Oktbr. 1810[1].

Schema **Litr. A.** til Canc. Circ. 27. Oktbr. 1810 [= 27. April 1811].

Offentlige Stiftelser.

Stiftelsens Navn	Fundatzens eller Gavebrevets og dets Confirmations Datum	Fundatzens eller Gavebrevets Bestemmelse	Belöbet af Stiftelsens Midler	Sikkerhed		Bestyrelses-Maaden	Anmærkninger
				Jordegods	Andet Pant		

[1] Ved Canc. Circ. 29. Juni 1811 er en almindelig Erindrings-Skrivelse udgaaet fra Cancelliet til Stiftsövrighederne i Danmark og Norge m. Fl., at indsende Beretninger om de offentlige Stiftelser, da Cancelliet endnu ikke havde modtaget noget Svar paa Circulairet 27. Oktober 1810. Brevb. sst. Nr. 75—86, S. 93—96.

Schema **Litr. B.** **1810.**

27. Oktbr.

General-Tabelle

over N. N. Stifts publique Regnskaber for N. N. Aar, hvorved tillige efter Nummer speciel Forklaring for enhver Stiftelse især.

Nr.	De publique Stiftelsers Navne	Inspecteurernes Navne	Stiftelsernes Indtægt	Stiftelsernes Udgift	Skyldig af Balance	Stiftelsens Overskud	Stiftelsernes staaende Fond: Hos hvem udsat og mod hvad Sikkerhed	Stiftelsernes staaende Fond: Capitalernes Størrelse	Aarlig Rente	Bortskyldige Capitaler	Naar Regnskabet er indsendt	Naar det er revideret og indsendt	Hvad der ved Regnskabet er fundet at udsætte	Tilvæxt til de gamle Legater og nye tilkomne

Forordning for Danmark og Norge, ang. Vexler lydende paa Dansk Courant og paa Species. Khavn den 6. Novbr. 1810. — Sendt til Island 1811, men findes ikke at være der publiceret [1]. — Canc. 6. Novbr.

[1]) I Anledning af en fra Nordlandet i Island sendt Vexel, lydende paa Dansk Cour. og 3 Maaneders Sigt, forespörger Rentekammeret hos Cancelliet i Skrivelse 18. Decbr. 1810 om, hvorledes hermed skal forholdes, da Forordningen ikke var publiceret dengang Vexelen var udstedt, og om Forordningen „skal ansees at være i Almindelighed gjeldende for bemeldte Island" (Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 703). Herpaa svarer Cancelliet i Skriv. 21. Januar 1812 (Canc. 3. Departem. Brevb. 1812, Nr. 152): at Vexelen synes at kunne være i Kraft uagtet den er stilet mod Forordningens Bud, da denne Forordning ikke kunde være publiceret, og Vexlens Sigt var det sædvanlige fra Island. „Imidlertid veed man Intet til Hinder, at fornævnte Forordning, efterdi den er almindelig, jo ogsaa maa være gjeldende paa Island". Hvorhos bemærkes, at Assessor B. Thorarensen, som i Sommeren 1811 havde modtaget Exemplarer „til Uddeling der paa Landet", vel næppe

1810. 6. Novbr. 2. Depart. Registr. XI, 350 (1810, Nr. 1572—1573). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. 1810, S. 275—277; Schou XV, 596—598. Coll. Tid. 1810, S. 709—713.

Forordning for Danmark og Norge, angaaende hvorledes med Vexler paa Dansk Courant og med Betaling af Vexler, som lyde paa Species, indtil videre bör forholdes

Vi Frederik den Sjette &c. G. V., at, da Vi have overbeviist Os om, at et vidt udstrakt Misbrug af Vexel-Credit i Dansk Courant utilladeligen er bleven benyttet som et Hjelpemiddel til at drive og fortsætte en for Kongerigernes Pengevæsen höist fordærvelig Agiotage, saa have Vi allern. fundet for godt at anordne fölgende:

1) Det skal, fra denne Forordnings Bekjendtgjörelse og indtil videre, aldeles være Enhver i Vore Riger forbudet, at trassere, remittere, præsentere, acceptere, indossere, sælge, kjöbe, discontere eller udbetale nogen Vexel paa Dansk Courant, som, hvad enten den lyder a dato eller paa Sigt, er stilet at betales efter længere Tids Forlöb end 8 Dage fra Acceptations-Dagen at regne. Og skulle saadanne Vexler derhos med næste Post efterat de ere udstædte afsendes til Acceptation. — 2) Ovenstaaende Bestemmelser ere at anvende, saavel naar Vexler lydende paa Dansk Courant vorde udstædte til at betales her i Rigerne, som og, naar de udgives at betales paa fremmede Steder. — 3) Vexler paa Dansk Courant, hvad enten de stiles paa 8 Dage eller kortere Tid, tilstaaes ikkun trende Löbedage. — 4) Enhver, som imod denne Anordnings Forskrift trasserer, remitterer, præsenterer, accepterer, indosserer, sælger, kjöber, disconterer eller udbetaler nogen Vexel, bör erlægge en Mulkt, af 10 Procento af Vexelens Belöb, til Vor Kasse. — 5) Desuden skal den utilladelige Vexels

---

paa den Tid Vexlen blev udstedt har været færdig at sende Exemplarerne til Amtmanden i Nord- og Öster-Amtet.

paalydende Sum være Vor Kasse hjemfalden. — 6) Er Vexelen accepteret, bliver Sögsmaalet til Belöbets Confiskation at anlægge mod Acceptanten; i andet Fald mod Trassenten. — 7) Kan Vexlens Belöb ei hos Nogen af disse erholdes, da bör Enhver, som ellers efter Vexelret var forpligtet, for samme staae til Ansvar. — 8) Den Mægler, som kjöber eller sælger nogen utilladelig Vexel (§ 1), skal, foruden at erlægge den i § 4 bestemte Mulkt af 10 Procento, tillige have sin Bevilling forbrudt. — 9) De Forbudde, som indeholdes i denne Anordning, skulle ikke være gjældende for saadanne Vexler paa Dansk Courant, hvis Forfaldstid indtræffer för end den 15. December d. A., forsaavidt de ere stilede paa Sigt; eller för end den 15. Januarii 1811, forsaavidt de ere trukne a dato. — 10) Vexler paa Sigt, hvis Forfaldstid indtræffer efter den 15. December dette Aar, og Vexler a dato, hvis Forfaldstid indtræffer efter den 15. Januar 1811, skulle, saafremt de findes trukne fra Stæder, hvor denne Anordning ei ved deres Udstædelse kunde være bekjendt, anmeldes for Övrigheden paa det Sted, hvor Acceptanten boer. Naar Övrigheden ved sin Paategning har bevidnet den skete Anmeldelse, bör den saaledes paategnede Vexel af Ihændehaveren deponeres hos den Vexelcommittee, som dertil af Vort Finantscollegio bemyndiges, paa det at saadanne Vexler, imellem Accepten og Forfaldstiden, ei skulle benyttes til Pengeomsætning. — 11) Forsömmes den (i § 10) befalede Anmeldelse, eller undlader Ihændehaveren af Vexelen at deponere samme, da straffes han med at böde til Vor Kasse 10 Procento af Vexlens Belöb. — 12) Vexler lydende paa Species, Banco, eller anden Valuta end Dansk Courant, kunne ubehindret trasseres, indosseres, præsenteres, accepteres, sælges, kjöbes, disconteres og betales efter deres Værd, uagtet de ere udstædte paa længere Tid, end ovenmeldte 8 Dage (§ 1); og bliver, i Henseende til disse, i alle Maader at forholde efter de om Vexler

1810. 6. Novbr.

1810. 6. Novbr. forhen udgivne Anordninger. — 13) Naar en Vexel, der lyder paa Species, er forfalden til Betaling i Vore Kongeriger, da skal det modtages som god og fuld Betaling, naar Acceptanten indfrier den med Dansk Courant, efter bestemt Cours, nemlig: i Kjöbenhavn efter den Cours, som af den Danske og Norske Speciesbank var noteret den sidste Dag för Forfaldstiden; og udenfor Kjöbenhavn efter den Cours, som af bemeldte Bank var noteret, da den för Forfaldstiden sidst ankomne Post afgik fra Kjöbenhavn. — 14) I Henseende til alle i denne Anordning ikke udtrykkeligen benævnte Punkter, Vexler betræffende, bliver at forholde efter hvad som hidtil har fundet Sted. — Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. Givet i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 6. November 1810.

21. Novbr. **Reglement for Gjordemodervæsenets Indretning og Bestyrelse.** Khavn den 21. Novbr. 1810. — Dette Reglement, hvis fuldstændige Titel er: „Reglement for Gjordemodervæsenets Indretning og Bestyrelse i begge Riger, Kjöbenhavn undtagen" — er ikke publiceret i Island, uagtet man der har anvendt nogle af dets Bestemmelser analogisk. — Canc. 2. Depart. Registr. XI, 363 (1810, Nr. 1662[a]). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1810, S. 302—312; Schou XV, 600—609. Coll. Tid. 1810, S. 753—757, 777—782, 789—793.

1811 7. Januar. **Kongelig Resolution** ang. **Kjöbet af et Huus i Reykjavik til Stiftamtmands-Bolig.** Khavn den 7. Januar 1811. — I Rentekammerets Forestill. 2. Januar 1811 bemærkes, at ved kgl. Resol. 31. Mai 1805 er Grev Trampe bevilget rentefrit Laan af 3900 Rd. mod Pant i et af ham kjöbt Huus i Reykjavik. Huset var nu vurderet til 4586 Rd. 92 Sk. og blev nu af Trampe tilbudt Regjeringen for denne Sum, saaledes at Laanet blev liquideret deri og Overskuddet ham udbetalt, hvilket Rentekammeret anbefaler, „da dette Huus, tillige med det ifölge kgl. Resol. 9. Marts 1803 til Bolig for Byfogden opförte, men ikke af denne be-

nyttede Huus, derefter kunde anvendes til bestandig Bopæl for Stiftamtmanden i Island" og for Tiden overlades den nuværende Amtmand i Sönder-Amtet, mod at han indrömmer Plads til Archivet og at han og hans Eftermænd holde denne Bolig i aabodsfri Stand, i hvilken Henseende den ved hver Til- og Fratrædelse maa modtages og afleveres ved lovligt Syn. — Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 92, Nr. 1. 1811. 7. Januar.

Vi bifalde allern. i Et og Alt hvad Vort Rentekammer heri allerund. har indstillet, i Henseende til Kjöbet for Vor Kasses Regning af indbemeldte Kammerherre Stiftamtmand Grev Trampe tilhörende Huus i Reikevig til bestandig Stiftamtmandsbolig, saa og den foreslaaede Anvendelse af samme nu for Tiden. Kjöbenhavn den 7. Januar 1811.

Directionen for **Universitetet** og de **lærde Skolers Skrivelse** til **Stiftsövrigheden** over **Islands Stift**, ang. **Indberetninger om Skolens Oeconomie paa Bessastad.** Khavn den 16. Januar 1811. — Univ. Direct. Copieb. for 1811, Nr. 34. 16. Januar.

Fra forhenværende Lector ved Bessestads lærde Skole, Steingrim Johnsen, har man under 8. Januar d. A. modtaget Beregning over hvad Disciplenes Bespisning i bemeldte Skole har kostet for Skoleaaret 1808—1809, og, uagtet den ei var forsynet med Stiftsövrighedens Betænkning, anmodet det kongelige Rentekammer om at anvise til Udbetaling, saafremt mod Beregningen fra Stiftsövrighedens Side Intet maatte findes at erindre, den Summa 214 Rd. 61½ Sk., som foruden de allerede udbetalte 960 Rd. endnu kommer Oeconomus tilgode. Imidlertid anmoder man tjenstl. Stiftsövrigheden om, for Fremtiden behageligen at ville drage Omsorg for, at Alt, hvad der angaaende Oeconomien ved Bessestads lærde Skole indberettes, först afgives til den, for derefter med dens Betænkning hertil at indsendes. —

1811. Den kongelige Direction for Universitetet og de lærde
16. Januar. Skoler den 16. Januar 1811.

8. Marts. **Cancellie-Plakat for Danmark og Norge, ang. Vægtlodders Indretning.** Khavn den 8. Marts 1811. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 2. August 1813, samt i Synodalforsamligen i Reykjavik 1814. — Canc. 3. Depart. Registr. V, 39 (1811, Nr. 224). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1811, S. 32—33; Schou XV, 658.

Da de af Cancelliet ved Skrivelse af 10. Decbr. 1808 for Staden Kjöbenhavn indtil videre fastsatte Bestemmelser, med Hensyn til Vægtlödders Indretning, nemlig:

1) at alle Vægtlodder fra 4 Pund og derunder, saavel som alle Sölv-Vægtlodder, skulde være af fuld Metal alene; — 2) at de större Vægtlodder over 4 Pund skulde derimod alene stöbes af reneste og fineste Jern; — 3) at ingen Vægtlodder af blandede Metaller eller af anden Beskaffenhed og Indretning end foranförte Slags maatte for Eftertiden fra Justeerkammeret udsælges; og — 4) at det vel maatte være de Handlende tilladt at bruge deres da havende Vægtlodder, saalænge de ikke befandtes at være urigtige, men at disse, i Tilfælde af Undervægt, af Politiet skulde casseres, og at ingen Afretning af dem paa Justeerkammeret eller andensteds maatte finde Sted, — nu, efter dette Collegiums derom gjorte allerund. Forestilling, ere af Hans Majestæt ved allerh. Resol. af 26. f. M. befalede at skulle være bestandig gjeldende ikke alene for Staden Kjöbenhavn, men ogsaa for de övrige Kjöbstæder i begge Riger; saa blive disse ovenanförte Bestemmelser herved kundgjorte til alle Vedkommendes Efterretning. Det kongelige Danske Cancellie den 8. Martii 1811.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. Forandring af Holma Kirkes Bygningsmaade. Khavn den 30. Marts 1811. — Canc. 1. Departem. Brevb. 1811, Nr. 737.

1811. 30. Marts.

Afgangne Provst John Högnesens Enke Ingvelder Gunlögsdatter har i en med Deres Höiærv. Erklæring ledsaget Ansögning anholdt om Confirmation paa en af hende foretagen Forandring med Holme Kirkes Bygningsform[1]. — I denne Anledning skulde man herved tjenstl. melde Deres Höiærv. til behagelig Underretning og Bekjendtgjörelse for Supplikantinden, at dette Collegium ikke finder Noget imod denne Forandring at erindre. Det kongelige Danske Cancellie den 30. Martii 1811.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. Skarð Kirkes Qvilder. Khavn den 13. April 1811. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1811, Nr. 875.

13. April.

Deres Höiærværdighed har med Erklæring til dette Collegium indsendt en Ansögning fra Sysselmanden for Dale Syssel i Island, Skule Magnussen, om, at 16½ Qvilde, Kirken paa Skard tilhörende, som forlængst ere uddöde, maatte fraskrives i Kirkestolen, og ham tillades at erlægge til Præsten disse udgaaende Qvilders

[1] Præsten Jon Högnason havde ved sin Tiltrædelse af Præstekaldet Holmar i Reydarfjord opbygget Kirken af Tömmer, istedenfor at den forhen var opfört med Jordvægge og Tag af Grönsvær. Som Fölge af denne mere bekostelige Bygningsmaade var Kirken endnu efter 27 Aar i 67 Rds. Gjeld. Da den nu trængte til Reparation havde Enken besluttet sig til at forandre den igjen, og lade den opföre med Jordvægge, samt enkelt Brædetag, dækket med Grönsvær, paa hvilken Foranstaltning hun sögte Confirmation (31. Mai 1808).

1811. 13. April. modtagne Valuta m. v. — Da denne Kirkes övrige Eiendomme, hvoraf Sollicitanten nyder den hele Indtægt, ligesom andre Proprietairer der i Landet, ikke ere ubetydelige, og Præstens Indtægt ikke synes at taale nogen, mindst saa betydelig, Formindskelse, ligesom saadan Qvilders totale Afskaffelse vilde have meget vigtige Fölger paa Præsternes Indkomster af Proprietairkirker, saa skulde man ikke undlade herved tjenstl. at melde Deres Höiærv. til behagelig Underretning og Bekjendtgjörelse for den Vedkommende, at han bör erlægge Leierne af disse 16½ uddöde Qvilder, der ikke kan underholdes paa Godset, med 52½ Sk. pr. Qvilde aarlig, i Overeensstemmelse med Reglem. af 17. Juli 1782 § 11. Det kongelige Danske Cancellie den 13. April 1811.

27. April. **Cancellie-Circulaire til Fattigdirectionerne i Danmark, ang. Indsendelse af Forklaring over de under deres Bestyrelse staaende Capitaler.** Khavn den 27. April 1811. — Ikke afgaaet til Island, men Schemaet sendt derhen til Anvendelse med Canc. Skriv. 27. Septbr. 1827. — Brevbog for Contoir for de offentlige Stiftelser, Skiftevæsenet m. v. under Justitsministeriet, 1801—1808. A., Nr. 60, S. 80. — *see* Canc. Circ. 29. Septbr. 1827.

4. Mai. **Cancellie-Plakat ang. Bekjendtgjörelse af strandet Gods i hamborgske Blade.** Khavn den 4. Mai 1811[1]. — Ikke bekjendtgjort i Island. — Canc. 5. Depart. Registr. V, 58ᵇ (1811, Nr. 355). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1811, S. 82; Schou XV, 676 (Rubr.). Coll. Tid. 1811, S. 298.

Plakat, angaaende at den ved Forordningen af 12.

[1]) Rentek. Skriv. 8. Decbr. 1821.

Martii 1790 befalede Bekjendtgjörelse i de hamborgske Tidender maa for Fremtiden bortfalde. 1811. 4. Mai.

Det har behaget Hans Majestæt, under 13. f. M., allern. at resolvere: „at den ved Forordningen af 12. Martii 1790 befalede Bekjendtgjörelse i de hamborgske Tidender, om indstrandet Gods, for Fremtiden maa bortfalde". — Hvilken allerh. Resolution herved bekjendtgjöres alle Vedkommende til Efterretning og allerund. Efterlevelse. Det kongelige Danske Cancellie den 4. Maji 1811.

Gavebrev af forhenværende Sysselmand David Scheving, hvorved Jorden Nedri-Vadall og en Capital skjænkes til offentlig Nytte for Bardastrands Syssel. Hamar den 4. Mai 1811. — 4. Mai. Kongelig confirmeret den 11. December 1812 (*see* under dette Datum). — Efter Testament-Protokollen for 1812 i Cancelliets Archiv sammenholdt med en af Testator verificeret Copie Bispe-Archivet i Island.

Da Hensigten, hvorudi jeg i Aaret 1792 bortgav Jorden Nedri-Vadal, 20 Hundr. i Dyrhed, med 2de Leieqvilder og alle tilhörende Herligheder, beliggende i Bardestrands Syssel under Islands Vesteramt, til Forsörgelse for en eller flere Fattiglemmer i Bardestrands Rep, er bleven forfeilet; ligesom de i Gavebrevets 2. Post indförte Bestemmelser deels ikke nöiagtig overholdes, deels ikke medföre den tilsigtede Nytte, saa bestemmes herved, i Forventning af Deres kgl. Majestæts allern. gratis Confirmation, at ovenmeldte Jord skal blive strax solgt ved Auction, og den deraf udbringende Summa, hvortil jeg i saa Fald forbinder mig eller mine Arvinger, i Fald jeg, naar Confirmationen erholdes, skulde ved Döden være afgaaet, at lægge et Hundrede Rigsdaler, sættes paa Rente i Hans Majestæts Kasse, eller paa et andet sikkert Sted til stedsevarende Eiendom og Nytte for Publikum inden Bardestrands Syssel. —

1811. 4. Mai. Men da jeg derhos indseer, at denne Capital, i hvor længe den end maatte henstaae som rentebærende, dog vil blive utilstrækkelig til en Börneskole eller andet til Dannelse for unge Mænd gjörende Institut, og jeg tillige nærer det glade Haab, at de respectable Indvaanere i dette Syssel ligeledes vil fölge de danske og norske Patrioters berömmelige Exempler i at gjöre Legater til Culturs og Vindskibeligheds Fremskridt i Sysselet, i Forening med hvilke denne for sig selv ubetydelige Gave kunde för og bedre komme til almindelig Nytte; saa overlades herved til Hr. Amtmand Stephensen og Hr. Sysselmand Scheving, eller deres Eftermænd i Embederne, frit og ubehindret at disponere over Capital og Renter, som og at bestemme hvortil og hvorledes samme skulle anvendes, alt eftersom Tiden og Omstændighederne, samt deres lysere Indsigter end mine, give dem Anledning til at gjöre Gaven almindelig nyttig for ermeldte Syssel i Eftertiden. Til Bekræftelse er min Haand og Signet. Hamri i Bardestrands Syssel den 4. Maji 1811. David Skefing.

(L. S.)

13. Mai. **Kongelig Resolution ang. Gage-Tillæg for Stiftamtmænd og Amtmænd.** Khavn den 13. Mai 1811[1]. — I Rentekammerets Forestilling 20. April fremhæves Utilstrækkeligheden af Stiftamtmændenes og Amtmændenes Gager i Almindelighed. Rentekammeret finder, at en Stiftamtmand burde tjene paa 3500 Rd., en Amtmand i Danmark paa 3000 Rd. og i Norge paa 2500 Rd., eller allermindst respective 3000 Rd., 2500 Rd. og 2000 Rd. — Kammeret foreslaaer derfor afkortningsfrit Tillæg til alle Stiftamtmænd og Amtmænd i begge Rigerne, saalænge de daværende Conjunkturer maatte vare; „og da lignende Grunde ogsaa tale for de islandske Amtmænds Vilkaars Forbedring", foreslaaes ogsaa for dem Tillæg, nemlig:

for Castenschjold i Sönder-Amtet (1500 Rd. og fri Bolig) 500 Rd.
— Stephensen i Vester-Amtet (1000 Rd.) . . . . . . 600 —

[1]) Rentek. Skriv. 2. Juli 1811; kgl. Resol. 15. Juli 1812.

for Thorarensen i Nord- og Öster-Amtet (850 Rd. med ca. 80 Rd. Afkortning; derunder iberegnet en ham tilstaaet Förings- og Handels-Douceur og Möðruvalla Kloster med tilliggende Gods afgiftsfrit) . . . . 600 Rd. 1811. 13. Mai.

— Rentek. Danske Relat. og Resol. Prot. 1811 Litr. A, Nr. 182; Resol. selv i Norske Relat. og Resol. Prot. 92, Nr. 56.

Vi finde vel i det Hele, at nogen Forbedring i samtlige Stiftamtmænds og Amtmænds Indkomster vilde være nödvendig, i Særdeleshed under de nærværende Tidsomstændigheder, men Vi ville tillige allern., at denne Forbedring i Indkomster, forsaavidt den skulde være fælleds for alle Stiftamtmænd og Amtmænd, uden Undtagelse, maatte sættes i Forbindelse med saadanne Bestemmelser og Betingelser, der kunde have en sandsynlig Indflydelse paa Embedernes fuldkomnere Bestyrelse. Til den Ende kunde Vi finde Os bevæget til at tilstaae et aarligt Tillæg af 300 til 400 Rd. for hver Stiftamtmand eller Amtmand, der holdt en Fuldmægtig, som enten var Candidatus juris med bedste Charakteer, eller, saafremt han var Candidatus juris med ringere Charakteer, eller og Examinatus juris, havde tjent 10 Aar ved Stifts- og Amts-Contoirer, endvidere et Tillæg af 200 til 300 Rd. aarligen for hver Stiftamtmand eller Amtmand, der havde et fuldkommen ordnet Embeds-Archiv i et dertil bestemt eget Locale. Foruden disse almindelige Tillæg maatte ikkuns de enkelte Stiftamtmænd eller Amtmænd komme i Betragtning til personlige Tillæg, hvis individuelle Stilling gjorde en större Forbedring i Indkomster nödvendig. I Henhold hertil har Vort Rentekammer at gjöre Os nærmere allerund. Forestilling denne Sag betræffende. Kjöbenhavn den 13. Maji 1811.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden i Vester-Amtet, Stephan Stephensen, ang. Godtgjörelse til Præsten paa Helgafell for Qvildeleier. 18. Mai.

1811. 18. Mai. **Khavn den 18. Mai 1811.** — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 577.

Ved Skrivelse af 27. Febr. 1807 har Hr. Amtm. tilmeldt Kammeret, at Capellanen til Helgafell, Thorstein Einarsson, til hvilken Sognepræsten sammesteds har overdraget Indkomsterne af Bjarnarhavns Annex-Sogn, har gjort Paastand paa Erstatning for Qvildeleie efter tvende ved Kirkejorden Gudnyarstaders Ödelæggelse Aaret 1794 paa Kongens Gods inden Arnestappens Ombud udsatte Kirkeqvilder, samt at De i Anledning deraf har fundet Sig beföiet til at anvise Præsten hos Ombudets Administrator Qvildeleien for Aaret 1806. — Vel finder Kammeret intet Andet imod denne Hr. Amtmandens Foranstaltning at erindre, end at De har tilstaaet Præsten andenslags Godtgjörelse for Qvildeleien, nemlig 40 Pund Smörs gangbare Priis, naar han ikke erholdt disse betalte in natura, end den, som svarer til den Qvilde-Afgift, som Hs. Majt. selv bliver beregnet til Indtægt i det aarlige Regnskab for Arnestappens Jordegods, nemlig 1 Rd. 9 Sk. pr. Qvilde, og da Billighed taler for, at Præsten ligesaa lidet bör tabe denne Leie for den forbigangne Tid, i hvilken Qvilderne have været udsatte paa Ombudets Jorde, saa maatte det behage Hr. Amtm. at beordre den constituerede Administrator over meerbemeldte Arnestappens Ombud endvidere, imod Qvittering, som vedlægges Administrations-Regnskabet, at udbetale Præsten til Helgafell de for Aarene 1794 til 1805 incl., eller for 12 Aar, manglende Qvildeleier, med 2 Rd. 18 Sk. aarlig, der tilsammen udgjör 26 Rd. 24 Sk., dog, hvis Præsten ikke siden skulde have oppebaaret Leien efter ovenmeldte tvende Qvilder in natura, men i dets Sted erholdt en större Godtgjörelse derfor end 2 Rd. 18 Sk. aarlig, da maa det Overskydende foranstaltes ham afkortet i ovenmeldte 26 Rd. 24 Sk. Iövrigt kan denne Godtgjörelse ikke tilstaaes Præsten i Fremtiden, hvorom han behage-

ligen maatte underrettes, og derhos anmodes om, at lade disse tvende Qvilder afhente, og selv sörge for deres Hensættelse paa en eller flere af Præstekaldet Helgafells underliggende Jorde. Rentekammeret den 18. Maji 1811. 1811. 18. Mai.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden i Sönder-Amtet Castenschjold, ang. Bortsælgelse af det kongelige Jordegods. Khavn den 18. Mai 1811[1]. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 582. 18. Mai.

Leilændingerne paa fölgende Hans Majt. tilhörende Jorde i Guldbringe Syssel: Akrakot, Barhökseire (= Bárnhaugseyri), Kirkjubol, Hafurbjörnstad og Thorustad, samt de nu bortsolgte Jorde Höskuldarkot og Hlid, have, paa Grund af den disse Gaarde tilföiede Skade ved Söbrud i Aaret 1799, deels anholdt om Nedsættelse i den svarende Afgift, deels om Erstatning for bemeldte Skade. I Anledning heraf skulde vi tjenstl. tilmelde Hr. Amtm. til videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at Kammeret ikke finder Adgang til at indlade sig i det Ansögte. — Da imidlertid Amtets Skrivelse af 16. Martii 1805, og den samme vedlagte Forestilling fra Byfoged Frydensberg af 15. næstforegaaende, har overtydet Kammeret om, at det vilde blive mest fordeelagtigt, saavel for den kongelige Kasse som Kongens Jordegods i Guldbringe Syssel, om det, saasnart skee kan, blev bortsolgt, saa skulde vi endvidere tjenstl. overlade til Hr. Amtm.. Forgodtbefindende, at forsöge slig Auction paa de sædvanlige Conditioner, og paa nærmere forventende allern. Approbation, saasnart De maatte ansee Tiden dertil at være beleilig. — Rentekammeret den 18. Maji 1811.

---

[1]) Rentek. Skriv. 20. Juni 1812.

1811. 18. Mai. **Rentekammer-Skrivelse** til Amtmanden i Sönder-Amtet, Castenschjold, ang. **aarlig Indsendelse af Conduite-Lister.** Khavn den 18. Mai 1811. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 575.

Da det er Rentekammeret magtpaaliggende, at kunne erholde fuldkommen Kundskab om de kongelige civile Betjentes Forhold og Duelighed i deres Embedsförelse, saa anmodes Hr. Amtm. herved tjenstl. om, at ville behagelig indsende aarlig til dette Kammer rigtige Conduit-Lister over samtlige Dem underordnede Sysselmænd og andre civile Betjentes Forhold og Conduite i det Dem allern. anbetroede Sönder-Amt paa Island. — Rentekammeret den 18. Maji 1811[1].

21. Mai. **Rentekammer-Skrivelse** til Directionen for Universitetet og de lærde Skoler, ang. **Præsters Indtægter af forrige Holum Bispestol.** Khavn den 21. Mai 1811. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 589.

Nogle Præster i det forrige Holums Stift paa Island have, som af hosfölgende Documenter behageligen vil erfares, besværet sig over det Tab, eller den Forringelse i deres Embeds-Indkomster, som de have lidt derved, at det bemeldte Bispestol forhen tilhörende Jordegods er bleven bortsolgt. Disse Forringelser bestaae fornemmeligen deri, deels at Præsterne oppebare Tiender af det inden ethvert Sogn liggende forrige Holum Bispestol tilhörende Jordegods, hvilke Tiender til Præsterne, saavel som til de Fattige, af forbemeldte Jorder i Skagefjords og Norder-Syssel bleve godtgjorte

---

[1]) s. D. ere Skrivelser af samme Indhold udgaaede til Amtmand Stephan Thorarensen i Nord- og Öster-Amtet (hvis Forslag 5. Decbr. 1806 havde foranlediget denne Befaling) og Stephan Stephensen i Vester-Amtet (Copieb. sst. Nr. 574. 576).

og udbetalte af Stiftelsens Indkomster, deels udbetaltes Præsterne i de Sogne, hvor Bispestolens Kirker vare beliggende, et saakaldet Salarium, eller Mensale, bestaaende i et vist Qvantum Smör, og som, efter Amtmand Thorarensens Opgivende, belöber sig i det Hele til 1000 Pund aarlig, eller 100 saakaldte Föringer (= fjórðúngar). Disse Lönninger ere nu, ligesaa vel som Tienderne, ophörte, siden Godset og Kirkerne ere blevne privat Eiendom. I Henseende til Tienderne, da er Kammeret af den Formening, at Tiendens Svarelse paaligger Jordegodsets nærværende Eiere, da Godset ikke er bleven dem overdraget med nogen Tiendefrihed, og at altsaa vedkommende Præster maa söge Erstatning hos disse for de forlöbne Aars Tiender, saavel til Præst som Fattige. Hvad derimod de aarlige Smör-Deputater af forrige Holum Bispestols Kirker betræffer, da, saasom disse ikke kunne paalægges Kjöberne af de enkelte Jorde, paa hvis Grund Kirker vare beliggende, og det paa den anden Side er ligesaa ubilligt, at nærværende Præster fragaaer Noget i de Indtægter, som de ved Tiltrædelsen til Embedet have erholdt lovlig Adkomst til, saa har Kammeret fundet det at være rigtigst, at Vederlag for disse Smör-Salarier udbetales Præsterne af den Holumske Jordegodses-Fond med 5 Mk. pr. Föring, eller 10 Pd. Smör, for den forbigangne Tid, nemlig siden 1804, da Salget af Godset blev allern. approberet, og hin Natural-Afgift paa Grund deraf ophörte, og saa fremdeles med 5 Mk. aarlig, indtil denne Ydelse for Eftertiden kan vorde bestemt efter den i Landet sættende Capitelstaxt. — Denne Udbetaling af Holum Bispestols Fond vil fölgeligen for de forlöbne Aar efter forbemeldte Amtmandens derom gjorte Beregning belöbe sig til 83 Rd. 2 Mk. aarlig, eller tilsammen til indeværende Aars Udgang til 583 Rd. 32 Sk. — Ved at meddele Directionen for Universitetet og de lærde Skoler forelöbig Underretning herom, overlade vi til Sammes Forgodtbefindende at correspondere med det

1811. 21. Mai.

1811. kongelige Danske Cancellie, om det ikke var mest pas-
21. Mai. sende, at sidstmeldte aarlige Udsvar til Præsterne henfaldt ved förste indtræffende Vacance i disse Præstekalde. — Til Slutning maa vi tjenstl. anmode velbemeldte Direction om, behageligen at ville tilmelde Kammeret, om der fra Sammes Side maatte haves Noget imod, at Belöbet saavel for den forbigangne som efterkommende Tid bliver anviist til Udbetaling af de ved Amtmand Thorarensen i Island indkasserende Kjöbesummer for Godset. Rentekammeret den 21. Maji 1811.

31. Mai. **Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Rentekammeret, ang. Skolefondets Bidrag til Medicinalvæsenet. Khavn den 31. Mai 1811.** — Universitets Direct. Brevb. for 1811, Nr. 411.

Efter hvad af det kongelige Rentekammer i ærede Skrivelse af 14. d. M. er oplyst, haves fra Directionens Side Intet imod, at de 19 Rd. 12 Sk., eller een Discipels Almissebelöb, som ved kongelig Resol. af 10. Mai 1762 er af Holums Bispestol tillagt den paa Nordlandet i Island ansatte Chirurgus, og som nu, siden Afhændelsen af Holum Bispestols Gods, er, fra Begyndelsen af Aaret 1805, udbetalt af den islandske Jordebogskasse, approberes til Udgift af det islandske Skolefond fra bemeldte Tid og for Fremtiden. — Directionen foranlediges imidlertid herved, saavel som ved det kgl. Kammers ærede Skrivelse af 21. d. M. angaaende visse Erstatningers Udbetaling af det Holumske Bispegods, til, tjenstligst at bringe i behagelig Erindring hvad den under 6. Juni 1806, 19. Mai 1808 og 5. Juni 1810 har udbedet sig til Oplysning om det islandske lærde Skolevæsens Fonds og Indtægter, m. v., hvilke Oplysninger ere Directionen höist fornödne, saavel til Underretning i Almindelighed, som og ved den aarlig Rapport, som den har at indsende til Hans Majt. angaaende Skolens

oeconomiske Tilstand. — Den kongelige Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 31. Maji 1811. 1811. 31. Mai.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmand Castenschjold, ang. Henlæggelse af to Gaarde fra Kjosar Syssel til Borgarfjords Syssel. Khavn den 1. Juni 1811. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 621. 1. Juni.

Under 25. Maji 1807 har daværende Amtmand i Sönder-Amtet paa Island hertil indsendt en Begjæring fra Opsidderne paa Gaardene Stora-Botn og Lille-Botn, Gudrun Sigurdsdatter og Gudlög Olafsen om, at bemeldte Gaarde maatte i Henseende til Repsmöde og Omagehold forflyttes fra Kjose Rep og Syssel, hvortil de for nærværende Tid yde Reps-Skjel, til Strande (= Strandar) Rep i Borgerfjords Syssel, hvorunder de, hvad den civile Jurisdiction betræffer, sortere. I Anledning heraf skulle vi tjenstl. tilmelde Hr. Amtm., at da disse Gaarde, naar Reppe-, Thing- og Kirkesognenes bedre Inddeling i Island efter Jordegods-Taxerings-Commissionens derom indgivne Forslage, bliver tagen under endelig Afgjörelse, kan ventes at blive henlagt til den Rep og det Kirkesogn, hvortil de efter deres locale Beliggenhed ligge bekvemmest, saa kan fra Kammerets Side Intet haves at erindre imod den ansögte Forflyttelse. Hvilket Vedkommende behageligen maatte tilkjendegives. Rentekammeret den 1. Junii 1811.

Cancellie-Plakat for Danmark og Norge, ang. Omgangsmaaden med Hittegods i Kjöbstederne. Khavn den 8. Juni 1811[1]. — Denne Plakat er, som Titelen viser, kun bestemt for Danmark og Norge, og ikke publiceret i Island. Imidlertid ere dens Forskrifter dog tildeels komne til Anvendelse i Praxis i Island. — Rubr. i Canc. 2. 8. Juni.

[1]) Canc. Plak. 5. Decbr. 1812.

1811. Depart. Reg. XII, 159[b] (1811, Nr. 885[a]). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1811, S. 134—135; Schou XV, 695.
8. Juni. Coll. Tid. for 1811, S. 387—388.

Plakat for Danmark og Norge, angaaende Omgangsmaaden med Hittegods, som findes paa Kjöbstedernes Grund.

Ligesom det ved Plakat af 28. Septbr. 1767 for Kjöbenhavn er fastsat: „at Hittegods skal bevares paa Politiekammeret, og der annoteres, hvor og af hvem det er fundet, samt derfra publiceres baade i Avisen og ved en skreven Plakat; — at Eieren, naar han indfinder sig, og fra Politiekammeret bliver udleveret det Fundne, skal betale en liden Douceur i Findelön efter Værdien, Omstændighederne og Politiemesterens Sigende, foruden hvad det har kostet at indföre i Avisen, samt endeligen: — at det Fundne, naar ingen Eier deraf indfinder sig inden Aar og Dag, skal bortsælges for Politiekassens Regning, og Finderen i saa Fald gives ⅓ deraf i Findelön;" — saaledes har Hans Majestæt ved allerh. Resolution af 5. Junii sidstl. allern. fastsat, at Bestemmelserne i den ovennævnte Plakat af 28. Septbr. 1767 skulle udvides til at gjælde for alle övrige Kjöbstæder i begge Riger; dog med den Forandring, at Oplysningen i de Kjöbstæder, hvor ingen Aviser udgives, skal skee ved opslagne Plakater, samt med Trommeslag. — Hvilket herved kundgjöres til alle Vedkommendes Efterretning og allerund. Efterlevelse. — Det kongelige Danske Cancellie den 8. Junii 1811.

22. Juni. **Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Islands Stift, ang. Sælhundefangsten i Skjálfandafljót.** Khavn den 22. Juni 1811. — Canc. 1. Dep. Brevb. 1811, Nr. 1427.

P. M. Det kongelige Rentekammer har tilskrevet Cancelliet, at nogle Bönder af Ljosevands og Helgastadens Repper inden Norder-Syssel paa Island have be-

sværet sig over, at Præsterne til Grenjadarstad inden samme Syssel forbyde de Elven Skialfandafliotet tilgrændsende Gaardes Opsiddere at drive Sælhundefiskeriet i bemeldte Elv, paa Grund af at Kirken paa Grenjadarstad ifölge Maaldagerne har Enerettighed til dette Slags Fiskerie, hvilken Rettighed Kirken skal have haft lige fra de catholske Tider, og formodes at være samme legeret af en eller anden Kirkens daværende Eiere, som tillige har besiddet hine Elven tilgrændsende Gaarde. — Da Kammeret derhos har yttret, at denne Præsterne tilkommende Rettighed er skadelig for det Almindelige, og dette Collegium ikke kan andet end være enig heri, saa skulde man tjenstl. tilmelde Deres Höiærv. til fornöden Efterretning, at denne Enerettighed skal bortfalde ved forefalden Vacance i Grenjadarstaders Kald, samt at Successor skal tilpligtes at underkaste sig hvad der i denne Sag nærmere maatte vorde bestemt. — Det kongelige Danske Cancellie den 22. Junii 1811 [1]. 1811. 22. Juni.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftsbestyrelses-Commissionen i Island, ang. Indberetning om Comptoirets og Archivets Tilstand m. v. Khavn den 2. Juli 1811. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 666. 2. Juli.

Paa Grund af en allerh. Resolution, og med Hensyn til at lette Stiftamtmændene og Amtmændene den Byrde, som deres Comptoir-Udgifter foraarsage, behöves Underretning om, hvormange Folk enhver Stiftamtmand eller Amtmand holder paa sit Comptoir, i hvilken Egenskab enhver af disse Folk er antagen; hvorlænge Enhver af dem har tjent ved Stifts- eller Amts-Comptoirer; om nogen af dem har underkastet sig juridisk Examen,

[1]) Communiceret Amtmanden i Nord- og Öster-Amtet ved Rentek. Skriv. 12. Mai 1812. Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 789a.

1811. 2. Juli. samt i saa Fald, om denne er latinsk eller dansk, og hvilken Charakteer Vedkommende derved have erholdt. Ligesaa behöves ogsaa Underretning om, fra hvor lang Tid tilbage enhver Stiftamtmand eller Amtmand har et fuldkommen ordnet Embeds-Archiv, og om dertil haves et bestemt eget Locale, eller paa hvilken Maade samme i andet Fald bevares. Vi skulle derfor tjenstl. anmode den til Stiftamtmands-Embedets Bestyrelse i Island nedsatte Commission om, behageligen at ville meddele os disse Underretninger for Islands Stift- og Sönder-Amtmandskabs Vedkommende. — Rentekammeret den 2. Julii 1811[1].

9. August. **Cancellie-Plakat** for Danmark og Norge, ang. **det hannoverske og nogle Hansesteders Flag.** Khavn den 9. August 1811. — Ikke publiceret i Island, men her optaget i Sammenhæng med Canc. Plakat 13. September 1811. Iövrigt var begge disse Plakaters Betydning kun temporair. — Canc. 2. Depart. Registr. XII, 209b (1811, Nr. 1168). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1811 S. 195; Schou XV, 756. Coll. Tid. for 1811, S. 647.

Plakat for Danmark og Norge, hvorved det bekjendtgjöres, at det hanoverske, hamborgske, bremiske og lübekske Flag ikke længere ere gjældende.

Efter Hans kongelige Majestæts allerh. Befaling bliver herved til alle Vedkommendes Efterretning bekjendtgjort: at det hanoverske, hamborgske, bremiske og lübekske Flag ikke længere ere gjældende, siden Hansestæderne ere indlemmede i det franske Rige. — Det kongelige Danske Cancellie den 9. August 1811.

7. Septbr. **Cancellie-Circulaire** til samtlige Overövrigheder, Grever og Baroner i Danmark og Norge,

[1]) s. D. Skrivelser af samme Indhold til begge Amtmændene i Island (Copieb. sst. Nr. 667—668).

ang. Ophævelse af Declaration om Afdragsrets Ophævelse mellem de danske og forrige würtembergske Stater. Khavn den 7. Septbr. 1811. — 1811. 7. Septbr.

Dette Circulaire findes ikke at være sendt til Island eller der publiceret, men optages her i Henhold til Declaration 21. Decbr. 1804. — Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Depart. Brevb. 1811, Nr. 1724 (jevnf. 2. Departem. Brevb. 1811, Nr. 2843 og 5. Departem. Brevb. 1811, Nr. 1969). — Original-Aftryk som „Circulaire" paa to Blade i 4to. — Bekjendtgjort i Kjöbenhavn ved Raadstueplakat 13. Septbr. 1811 (Qvart-Forr. 1811, S. 525; Schou XV, 774). Circulairets Indhold i Coll. Tid. 1811, S. 589; Fogtm. VII. 3, 295—296.

Det kongelige Departement for de udenlandske Sager har hertil indberettet, at det ved allern. Resol. af 19. August sidstl. har behaget Hans Majestæt at bemyndige Departementet til at tilkjendegive det Würtembergske Ministerium: „At den med samme under 21. Decbr. 1804 sluttede Forening om Decimationens gjensidige Ophævelse mellem de kongelige Danske og den Tid værende Churfyrstelige Würtembergske Stater skal, fra den 15. Marts 1809 at regne, ansees fra begge Sider aldeles ophævet". — Hvilken allerh. Resolution Cancelliet herved tjenstl. skulde tilmelde (Tit.) til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende. — Det kongelige Danske Cancellie den 7. September 1811.

Cancellie-Plakat for Danmark og Norge, ang. det Oldenborgske, Pappenborgske og Kniphausener Flag. Khavn den 13. September 1811. — 13. Septbr.

Publiceret ved Landsoverretten i Island den 2. August 1813 og i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1814. — Canc. 2. Depart. Registr. XII, 248 (1811, Nr. 1376). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1811, S. 245—246; Schou XV, 774. Colleg. Tid. for 1811, S. 606 (med Datum 15. Septbr.).

Plakat for Danmark og Norge, hvorved det be-

1811. 13. Septbr. kjendtgjöres, at det Oldenborgske, Pappenborgske og Kniphausener Flag ikke længere ere gjældende.

Ligesom det ved Plakat af 9. f. M. er kundgjort, at det hanoverske, hamborgske, bremiske og lübekske Flag ikke længere ere gjældende, saaledes bliver det, efter Hans Majestæts allerh. Befaling, til alle Vedkommendes Efterretning herved endvidere bekjendtgjort, at det Oldenborgske, Pappenborgske og Kniphausener Flag ei heller ere gjældende, siden disse Stater ere indlemmede i det franske Rige, og altsaa ei kunne före andet end keiserlig fransk Flag. — Det kongelige Danske Cancellie den 13. Septbr. 1811.

26. Septbr. **Forordning ang. Indskrænkning af Agiotage. Frederiksberg den 26. September 1811.** — Denne Forordning, hvis fuldstændige Titel er: „Forordning, indeholdende yderligere Bestemmelser til at sætte Grændser for Agiotagen", er publiceret ved Landsoverretten i Island den 2. August 1813, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1814, og ansaaes for at være „tildeels, skjöndt ikke i alle Punkter, anvendelig paa Island" (jevnf. Klausturpóst. 1818, S. 130-131), men er ophævet ved kgl. Resol. 28. Januar 1818 (Canc. Plak. 10. Februar s. A.) — Canc. 2. Departem. Registr. XII, 260 (1811, Nr. 1443). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1811, S. 252—256; Schou XV, 776—779. Coll. Tid. for 1811, S. 625—630 (med Datum 9 August).

18. Oktbr. **Forordning for Danmark og Norge, ang. Ægtefolks Adskillelse. Frederiksberg den 18. Oktbr. 1811[1].** — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 5. Juni 1815, og i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1814; jevnf. Canc. Skriv. den 5. Novbr. 1814. — Canc. 2. Depart. Reg. XII, 276b (1811, Nr. 1549). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1811, S. 275—276; Schou XV, 786—787. Coll. Tid. 1811, S. 674—676.

Forordning for Danmark og Norge, som indeholder

[1]) Canc. Plak. 10. Febr. (kgl. Resol. 28. Januar) 1818.

nærmere Bestemmelser i Henseende til Ægtefolks Adskillelse 1811. 18. Oktbr.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V. Da det er vigtigt for Borgersamfundets, som for hver enkelt Families Vel, at det Baand, der sammenknytter Ægtefolk, ikke ubesindigen lösnes; og da Religionens Bud, ikke mindre end Statens Love, bör kaldes dem til Minde, som, uden tvingende Aarsager, önske den Forening hævet, der stiftedes for Livstid: saa finde Vi Os bevægede til herved at opfordre Vore geistlige Embedsmænd, at de, i Overeensstemmelse med D. og N. Lovs 2. B. 9. Cap. 8. Art. forene deres Bestræbelser med de verdslige Övrigheders og de af Os anordnede Forligelses-Commissioners, til det ærefulde Öiemed: at forebygge og hemme saadanne Misforstaaelser imellem Husbond og Hustrue, der kunde fremkalde Tvedragt, og varig Attraae til at skilles fra hverandre. — Vi befale derhos saaledes som fölger:

1) Den, som begjærer Tilladelse at leve separeret, i Henseende til Bord og Seng, fra sin Ægtefælle, skal med sin Ansögning til Övrigheden lade fölge Attest fra sin Sjælesörger, hvori denne bevidner, at Ansögerens Beslutning har været ham saa betimeligen bekjendt, at han har haft vedbörlig Leilighed til i saa Henseende at efterkomme, hvad der ifölge D. og N. Lovs 2—9—8, samt nærværende Anordning, paaligger Præsterne. — 2) Lige Attest skal vedlægges den Ansögning, som en Ægtefælle, der lever separeret i Henseende til Bord og Seng, indgiver om Ægteskabets aldeles Ophævelse. — 3) Ansögninger, som ikke ere forsynede med saadan Attest, skulle Övrighederne uden videre benlægge, som Andragender paa hvilke der Intet er at agte. — 4) Ophold e Ægtefolkene sig paa forskjellige Steder, da bör Övrigheden drage Omsorg for, at den fraværende Ægtefælles Sjelesörger bliver underrettet om den ansögte Adskillelse fra Bord og Seng eller Ophævelse af Ægteskabet, og levnet fornöden Tid til ogsaa fra sin Side

1811. at opfylde Lovens og denne Anordnings Bydende. —
18. Oktbr. 5) Den ved Anordningerne befalede Mægling til Forlig, som bör pröves af Övrigheden, forinden den enten tilstæder Ægtefolk at leve separerede i Henseende til Bord og Seng, eller med Anbefaling indsender separerede Ægtefolks Ansögning om Ægteskabets aldeles Ophævelse, vedbliver iövrigt fremdeles som hidtil. — Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. Givet paa Vort Slot Frederiksberg den 18. Oktober 1811.

12. Novbr. **Kongelig Resolution ang. Arne Magnussons Stiftelse. Khavn den 12. November 1811. —** I Anledning af en af „den kgl. bestandige Commission over afg. Professor Arne Magnusens Stiftelse" den 29. Oktbr. 1811 indgiven allerund. „Beretning over det Arbeide, som ifölge den Arna-Magnæiske Stiftelses Medför i de sidste 3 Aar er foretaget og tilendebragt, samt over det, som nærmest staaer for Haanden at foretage" (Beretningen trykt i Coll. Tid. 1812, S. 81—87, 97—101 og 113—117). Resolutionen communiceret Cancelliet ved Commissionens Skrivelse 25. Novbr. 1811 (Canc. 1. Depart. Journ. 1811, Nr. 1836). — Coll. Tid. 1812, S. 117—118.

Vi have heraf med allern. Tilfredshed seet Commissionens Bestræbelser for at opnaae sit Formaal, og ville have Stiftelsen skjænket Vor allerhöieste Understöttelse, i det Vi allern. bevilge, at de 300 Rd. aarlig, som ere Commissionens Sekretair tillagte, fra 1. Januar 1812 af, maae udredes af Vor Kasse, ligesom og, at indbemeldte af Commissionen udarbeidede Magnus Lagabætirs Gulathingslov for Vor Kasses Regning maa foranstaltes trykt og udgivet i original Text, med dansk og latinsk Oversættelse, saaledes, at alle Omkostninger for Papir og Trykningen afholdes af Vor Kasse, men at Indtægten for Værkets Udsalg derimod tilfalder Stiftelsen, for ved Hjælp af Samme at see sig i Stand til at foretage Udgaven af de flere gamle nordiske Skrifter, som Commissionen maatte finde mest vigtige og interessante. I Henseende til Udredelsen saavel af de

ovenmeldte 300 Rd. aarlig, som og af Udgifterne ved bemeldte Lovs Udgave, ville Vi allern. have Commissionen bemyndiget til at brevvexle med Vort Finants-Collegium. Kjöbenhavn den 12. Novbr. 1811. 1811. 12. Novbr.

Cancellie-Plakat for Danmark og Norge, ang. Vaccinationen. Khavn den 19. Novbr. 1811[1]. 19. Novbr.
— Publiceret ved Landsoverretten i Island den 2. August 1813, og i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1814. — Ved Cancell. Skriv. til Stiftamtmanden og Amtmændene 9. Mai 1818 sendes den til Island til Publication, som der og henvises til den og det medfölgende Schema i Reskr. 18. Juli 1821. — I Skrivelse 17. Septbr. 1825 forlanger Cancelliet Sundheds-Collegiets Betænkning, med Hensyn til Indförelsen i Island af For. 3. April 1810 og Plak. 19. Novbr. 1811 (Canc. 3. Departem. Brevb. 1825, Nr. 2428), i hvilken Anledning Plakatens Anvendelighed og Gyldighed der i Landet paa ny er kommet under Discussion. Rentekammeret har da i Skrivelse til Cancelliet 12. Septbr. 1829 (Rentek. Isl. Copieb. 7, Nr. 954) erklæret den for „upassende". I Reskr. 24. Marts 1830 henvises kun til det medfölgende Schema. — Rubr. i Canc. 2. Depart. Reg. XII, 354[b] jevnf. 310 (1811, Nr. 1722[a]). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1811, S. 307—309 (med Schema); Schou XV, 810—813 (med Anförelse af Schemaets Rubra). Coll. Tid. 1811, S. 791—794. P. Pètursson, Hist. Eccl. Isl. S. 214—216 (med Schema).

Plakat for Danmark og Norge, som indeholder Tillæg til Forordn. af 3. April 1810 om Vaccinationen.

Hans Majestæt Kongen har allern. bifaldet fölgende Tillæg til Forordn. af 3. April 1810 om Vaccinationen:

1) De, som uden at være egentlige Læger herefter ville paatage sig at vaccinere, skulle dertil, efter godtgjort Duelighed, erhverve Authorisation, i Danmark af Vaccinations-Commissionen i Kjöbenhavn, og i Norge af det derværende Sundheds-Collegium. — 2) Saadan Authorisation bör strax, og uden videre Dueligheds-

[1]) Canc. Skriv. 24. Marts 1812.

1811. Pröve, meddeles alle dem udenfor Lægestanden, som
19. Novbr. i de foregaaende Aar med Held og Virksomhed have udövet Vaccinationen og efterkommet de om samme givne Befalinger, til et Beviis om, at disse deres Bestræbelser ei ere upaaskjönnede. — 3) Enhver Læge og enhver authoriseret Vaccinateur bör snarest muligt af Övrigheden forsynes med en saadan Protokol, som i ovennævnte allern. Forordnings 6. § omtales. Disse Protokoller indrettes paa en og samme Maade, efter det Schema, som er denne Plakat vedhæftet. — 4) De Læger, hvem det specielle Tilsyn med Vaccinationen ifölge Forordn. af 3. April 1810 § 2 paaligger, have i de dem meddeelte Protokoller sogneviis at antegne alle dem, som i deres District blive vaccinerede; og det hvad enten Vaccinationen er foretaget af dem selv eller af Andre. — 5) Enhver anden Læge og Vaccinateur har ligeledes, efter det foreskrevne Schema, i den ham meddeelte Protokol, sogneviis at antegne alle dem, som af ham vaccineres, og ved hvert Aars Slutning at tilsende vedkommende Districtslæge Protocollen eller en bekræftet Gjenpart deraf, paa det at Districtets Læge, i Overeensstemmelse med hvad i det Foregaaende er befalet, kan i sin Protocol overföre samtlige i Districtet Vaccinerede. — 6) De Vaccinations-Attester, hvilke, ifölge Forordn. af 3. April 1810, meddeles de Vaccinerede, skulle forevises den vedkommende Sognepræst, som ved Paategning har at bevidne, at de ere ham foreviiste. Navnene paa dem, hvis Vaccinations-Attester forevises, skal Sognepræsten indföre i Kirkebogen, eller i en særskilt Protocol, som aarligen bör eftersees og attesteres af Amtsprovsten, eller, hvor ingen Amtsprovst er beskikket, af Stedets Provst. Antallet paa dem, som i hvert Sogn af Præsterne saaledes ere indtegnede, bör, ved hvert Aars Slutning, af Provsterne tilmeldes Stedets civile Overövrighed. — 7) Ligeledes skulle og de under § 4 her omhandlede Districtslæger, ved Aarets Udgang indsende deres Protocoller til fornævnte Over-

övrigheds Eftersyn; og bör denne, ved i Protocollen at bevidne at saadant er skeet, tillige anmærke om hvad som deri er anfört befindes at stemme med Præsternes Opgivende. — 8) Naar den, som har foretaget Vaccinationen, og den, som er bleven vaccineret, hindres fra at komme sammen imellem den 7. og 9. Dag efter Indpodningen, saa at ingen Vaccinations-Attest som sædvanligt kan udstædes, da skal den Vaccinerede inden bemeldte Tids Forlöb fremstille sig for Præsten, eller en anden paalidelig Mand, for af ham at modtage et Interims-Beviis om, hvorvidt Vaccinen efter Skjönnende er ægte, og om den har haft de sædvanlige Kjendetegn, der nævnes i de anordnede Vaccinations-Attester. Saadant Interims-Beviis har Vaccinateuren, naar det af ham erkjendes at være tilstrækkelig oplysende, at omvexle mod en formelig Attest. — 9) Naar Nogen, som er bleven vaccineret förend Forordningen af 3. April 1810 udkom, skulde mangle Vaccinations-Attest, da har han at henvende sig til en authoriseret Læge, som efter Omstændighederne, og Beskaffenheden af det Ar, Vaccinen har efterladt sig, bör bestemme og bevidne om de ægte Vacciner sandsynligen have været gjennemgaaede; eller i modsat Fald paa ny foretage Vaccinationen. — 10) Efter den 1. Julii 1812 maa Ingen antages til Confirmation, som ei beviisligen har været vaccineret, eller og har haft de naturlige Kopper. Til den Ende skulle Districtslægerne, nogle Gange om Aaret, möde hver i sit Districts Almueskoler, for, efter Aftale med Præsten og Skolelærerne, at vaccinere Enhver af Skoleungdommen, som ikke befindes at være forhen vaccineret eller at have haft de naturlige Kopper. — 11) Naar Vaccinationen er foretaget uden Betaling og paa offentlig Bekostning, paaligger det den Vaccinerede, efter foregaaende Tilsigelse, at fremstille sig for Lægen, paa det at Koppernes Ægthed kan vorde bedömt; og maae hverken de Vaccinerede eller deres Paarörende, i saa Tilfælde, vægre sig ved, at der tages Koppe-Indpodnings-

1811.
19. Novbr.

1811. Materie af deres Vacciner. — 12) Det skal være Pligt
19. Novbr. for alle dem, der befatte sig med Vaccinationen, efter bedste Evne at conservere Vaccine-Materie, til Brug i Fremtiden. — Hvilket herved kundgjöres til alle Vedkommendes Efterretning og allerund. Efterlevelse. — Det kgl. Danske Cancellie den 19. Novbr. 1811.

Schema
til en Vaccinations-Protocol.

Nr.	Navn	Kiön		Alder	Föde sted	Forældre	Sundheds Tilstand	Om Attest er udstædt eller meddeelt	Attestens Datum	Anmærkninger
		Mand	Qvinde							

17. Decbr. **Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Sönder-Amtet i Island, ang. Indsendelse af Qvitteringer for Bevillings-Gebyrer. Khavn den 17. Decbr. 1811.** — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1811, Nr. 2488.

P. M. At Cancelliet ved Hr. Amtm.s Skrivelse af 15. August sidstl. har modtaget Regnskabet over de af Dem ifölge For. 23. Maji 1800 udleverede kgl. Bevillinger og Expeditioner, fra Deres Embeds-Tiltrædelse, samt vedkommende Oppebörselsbetjents Prima-Qvitteringer, saavel for det egentlige Gebyr, som Skatkammerfondets Andeel af samme, til Belöb i det Hele 27 Rd. — det skulde man ikke undlade herved tjenstligst at meddele til fornöden Efterretning, og maa man derhos anmode Dem om, for Fremtiden at indsende Qvitteringer in duplo for de saaledes indkomne Summer. — Det kgl. Danske Cancellie den 17. Decbr. 1811.

Cancellie-Skrivelse til Rentekammeret, ang. en Vexel-Anordnings Gyldighed for Island. Khavn den 21. Januar 1812. — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1812, Nr. 152. 1812. 21. Januar.

P. M. Under 18. f. M. har det kongelige Rentekammer, i Anledning af en til Samme fra Amtmand Thorarensen paa Island indsendt, af Faktor Havsteen sammesteds til Last Kjöbmand Höwisch her af Staden til velbemeldte Kammer af 5. Septbr. f. A. udstedt Prima-Vexel paa 900 Rd. D. Cour., at betales efter 3 Maaneders Sigt, forlangt Cancelliets Betænkning om, hvorledes der med Hensyn til For. 6. Novbr. 1810 i dette Tilfælde rettest hermed burde forholdes m. v. — I Gjensvar herpaa skulde man, ved at tilbagesende de med fornævnte Skrivelse fulgte Bilage, til behagelig Underretning tjenstl. melde, at, da Amtmand Thorarensen ikke i sit Brev af 9. Septbr. f. A. har ommeldt Forordn. af 6. Novbr. 1810, og den derfor maa antages ikke at være publiceret i det ham underordnede Amt, saa synes den omspurgte Vexel at kunne vedblive at være i Kraft, endskjöndt den imod Forordningens Bydende er stilet paa 3 Maaneders Sigt, hvilket vel for denne Gang saameget mere kunde oversees, som Saadant hidtil skal have været Sædvane der paa Landet. Imidlertid veed man Intet til Hinder i, at fornævnte Forordning, efterdi den er almindelig, jo ogsaa maa være gjeldende paa Island, hvorhos man maa bemærke, at endskjöndt Assessor Thorarensen ved sin Afreise herfra til Island i afvigte Sommer vel modtog nogle Exemplarer af meerbemeldte Forordning til Uddeling der paa Landet, er det dog at formode, at han paa den Tid, da den omhandlede Vexel blev udstedt, ei endnu havde sendt den til Amtmanden over Nordre- og Östre-Amt. — Det kgl. Danske Cancellie den 21. Januar 1812.

1812. 28. Januar. **Kongeligt aabent Brev, ang. Dannebrogsmændenes Hæderstegn.** Khavn den 28. Januar 1812. — Ikke publiceret i Island, men optaget paa Grund af dets almindelige Indhold. — Canc. 2. Depart. Registr. XII, 19b (1812, Nr. 133). Original-Aftryk paa et Ark i Folio, hos Schultz. Qvart-Forr. for 1812, S. 3—4; Schou XVI, 4—5. Fogtm. VII. 3, 2. H., S. 37—38. Coll. Tid. 1812, S. 65—67.

Kongeligt aabent Brev, angaaende den fremtidige Bestemmelse af Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V. Det var stedse Vort landsfaderlige Önske, at kunne, ved Beviser paa Vor kongelige Hyldest og Naade, opmuntre og belönne Enhver blandt Vore Undersaatter, om hvem det blev Os bekjendt, at Han, efter sin Stilling, havde udmærket sig ved Fortjenester af Fædrelandet. — Derfor satte Vi Dannebrogens Orden i nærmere Forbindelse med det ypperste Ridder-Samfund i Vore Stater; derfor udvidede Vi den saaledes, at den, gjennem flere Grader, kunde give Adgang til foröget Hæder ved stigende Nidkjærhed for at fremme hvad der er gavnligt og stort; derfor stiftede Vi et nyt Pant imellem Os og Dem blandt Landets trofaste Sönner, som, ved ridderlig Tænkemaade og fölgerige Handlinger, endog under mindre gunstige Omstændigheder havde beviist sig værdige til at fremstaae som Dannebrogens Mænd i Vore Ædles Kreds. — I lige Hensigt kundgjöre Vi her Vor allern. Beslutning om: at det Dannebrogens Sölvkors, hvilket Vi bestemte til, ved Siden af begge Vore Ordener, at være et udvortes Tegn paa erkjendt Borgerværd, herefter ei skal være Medlemmerne af Vore Ordeners Kapitul samt Vore Dannebrogsmænd alene forbeholden: men at Vi, ligesom Vi finde en Fyldestgjörelse i Selv at bære dette Hæderstegn, end videre, saavel nu som i Fremtiden, dermed ville udmærke dem blandt Vore Riddere af Dannebrogen, som, ved uafbrudt Iver for Vor Tjeneste og Fædrelandets Held,

have bestræbt sig for end ydermere at foröge de Fortjenester, for hvilke noget af Ordenens Hæderstegn blev dem tildeelt. — Vi ville derfor allern. have de Bestemmelser herom, der indeholdes i Vort aabne Brev af 28. Junii 1808 og i Vor Anordning for Dannebrogsmændene af 28. Januarii 1809, udvidede og nærmere forklarede derhen: At naar det maatte behage Os at benaade nogen Storkors, Commandeur, eller Ridder af Dannebrogen, med Dannebrogsmændenes Hæderstegn, da skal dette af ham altid bæres tilligemed Ordenen, og tjene ham til et nyt udmærkende Tegn paa Vor kongelige Naade og Velbehag. Og skal hver Ridder af de benævnte 3de Klasser, der saaledes med Sölvkorset benaades, som Dannebrogsmand navnligen opföres paa Dannebrogsmændenes Liste. — Skrevet i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 28. Januarii 1812. 1812. 28. Januar.

Cancellie-Skrivelse til den interimistiske **Stifts-bestyrelses-Commission i Island**, ang. **Funktionerne ved Overcriminalretten i Island.** Khavn den 1. Febr. 1812. — Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1812, Nr. 295. Fogtm. VII. 3, 2. H., S. 43—44. 1. Febr.

Amtmand Castenschjold har, som Medlem af den kongelige interimistiske Bestyrelses-Commission af Islands Stifts-Forretninger, i en til Cancelliet indkommen Skrivelse, dat. 8. Septbr. sidstl., indberettet, at Justitiarius i Landsoverretten sammesteds, Etatsraad Stephensen, hidtil har udövet de Stiftamtmanden tilkommende Forretninger ved den iflge Reskriptet af 6. Maji 1808 allern. anordnede Overcriminalret i Island, hvorhos han har foreslaaet, at velbemeldte Commissions Forhold til Overcriminalretten maatte blive bestemt. Foranlediget heraf skulde man til behagelig Efterretning tjenstligst melde, at Cancelliet aldeles bifalder det i forberörte Skrivelse gjorte Forslag, at Justitiarius Etatsr. Stephensen

1812. fremdeles udöver alle de indenrets Embeds-Handlinger
1. Febr. ved meerbemeldte Overcriminalret, som han hidtil har udövet, og saaledes vedbliver at udfærdige Dommene under sin Haand, og under enten Landsoverrettens Segl, eller et specielt for Overcriminalretten, hvorimod det for Fremtiden vil paaligge velbemeldte Commission, som den, der er tillagt Stiftamtmands-Myndighed, ifölge allerhöistbemeldte Resolution at beskikke de tiltrædende Assessorer, som foruden de ordinaire skulle udgjöre Overcriminalretten, samt iövrigt at varetage de samme Pligter ved denne Ret, som ved Forordn. 11. Julii 1800 ere paalagte Stiftamtmanden med Hensyn til Landsoverretten. Sluttelig skulle man ikke undlade at tilföie, at Cancelliet ved Skrivelse af D. D. til den kongelige Overcriminalret har communiceret samme det Ovenanförte. — Det kongelige Danske Cancellie den 1. Februarii 1812[1].

3. Febr. **Reskript til Finants-Collegium, ang. Enkers Fritagelse for Rangskat. Khavn den 3. Marts 1812.** — Finants-Collegiets Forestillinger med derpaa faldne kongelige Resolutioner samt Reskripter, fra 1. Januar til 30. Junii 1812, Nr. 112. Colleg. Tid. 1812, S. 178; Schou XVI, 62 Anm.; Fogtm. VII. 3, 2. H., S. 93.

Vi ville herved allern. have bevilget og fastsat, at alle Enker uden Undtagelse for det Förste og indtil videre skulle være aldeles fritagne for at svare Rangskat fra 1. Januar d. A. af at regne. I hvilken Henseende Vi allern. paalægge Vort Finants-Collegium at foranstalte det Fornödne. Befalendes Eder Gud. Givet i Vor Residentsstad Kjöbenhavn den 3. Marts 1812.

[1]) Canc. Skriv. s. D. til Overcriminalretten, af samme Indhold. Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1812, Nr. 296.

Forordning ang. Afgift af Skibe og Fartöier, som kjöbes af eller sælges til Fremmede. Khavn den 13. Marts 1812[1]. — Ikke publiceeret i Island, hvorfor dens Gyldighed med Hensyn til dette Land benægtes af M. Stephensen (Klausturpóst. 1818, S. 51 Anm.); derimod fremgaaer det af Plak. 23. Oktbr. 1816, at Regjeringen har anseet den gjældende ogsaa for Island (jevnf. Coll. Tid. 1816, S. 791). — Emaneret igjennem General-Landoeconomie- og Commerce-Collegium. — Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1812, S. 17—20; Sehou XVI, 9—12. Coll. Tid. for 1812, S. 213—217. — Der gives ogsaa Original-Aftryk paa Tydsk og Dansk, trykt i to samsidige Spalter (den tydske Text i den förste, med Underskrifter, den danske i anden Spalte, uden Underskrifter). 1812. 13. Marts.

Forordning, angaaende en Afgift af fremmede Skibe og Fartöier, som af kongelige Undersaatter erhverves til Eiendom, samt af indenlandske Skibe og Fartöier, som sælges til Fremmede.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V., at Vi allern. have fundet for godt, at give den under 20. April 1796 anordnede Afgift af indförte fremmede Skibe en med Tiderne passende forandret Indretning og Udvidelse, til hvilken Ende hermed er Vores allern. Villie og Befaling, som fölger:

1) Af fremmede Skibe og Fartöier, som indföres i Vore Riger og Lande eller ved Vore Undersaatter erhverves, for efter lovlig Adkomst at bruges i Farten lige med indenlandske, skal fra denne Forordnings Bekjendtgjörelse, og indtil Vi derom anderledes tilsige, eengang for alle til Vor Kasse erlægges en Afgift af ti Procent af den i Kjöbecontracten, Skjödet eller Adkomstbrevet, som Betaling for samme stipulerede Kjöbesum, samt desforuden een Fjerdedeel af Afgiftens fulde Belöb til Indtægt for Skatkammerfonden. — 2) Naar et fremmed Skib eller Fartöi ved Arv, Ombytning eller

[1]) Plak. 23. Oktbr. 1816.

1812. 13. Marts. hvilkensomhelst anden Overdragelse, er blevet Vore Undersaatters Eiendom, da skal samme, naar det for förste Gang sættes i Fart under det danske Flag, efter Övrighedens eller vedkommende Consuls Foranstaltning taxeres ved dertil udmeldte kyndige Mænd, hvorefter af den Værdie, hvortil det ved denne Forretning er blevet ansat, skal svares den i foregaaende § befalede Afgift. — 3) Af Skibe og Fartöier, som ifölge Priisdömmelse ved de af Os anordnede Priseretter bortsælges ved offentlig Auction, hvad enten samme kjöbes for fremmed eller indenlandsk Regning, samt ligeledes af de Vore Undersaatter tilhörende Skibe og Fartöier, som sælges til Fremmede, skal herefter ligeledes erlægges en Afgift af 10 Procent af den i Auctionsskjödet eller Forsælgnings-Contracten benævnte Kjöbesum, samt desforuden een Fjerdedeel af Afgiftens fulde Belöb til Skatkammerfonden. — 4) Bemeldte Afgift betales af Kjöberen i Stedets eller nærmeste Toldkasse, naar Salget er skeet i en indenrigs Havn; dog skal, forsaavidt angaaer indenlandske Skibe eller Fartöier, der sælges til Fremmede, Sælgeren i alle Tilfælde staae til Ansvar for Afgiftens Erlæggelse. For danske Skibe, som sælges i fremmede Havne, betales Afgiften til Vores Consul eller Vice-Consul paa Stedet, som oversender Belöbet til Vort General-Land-Oeconomie- og Commerce-Collegium. — Den forfalder til Betaling af tilkjöbte fremmede Skibe og Fartöier, naar disse, som danske Rhederes lovlige Eiendom, forsynes med det i Forordningen af 9. November 1803 befalede Maalebrev og paabrændes Mærket Dansk Eiendom; og af indenlandske Skibe eller Fartöier, som sælges til Fremmede, naar bemeldte Mærke efter Övrighedens eller vedkommende Consuls Foranstaltning igjen bliver udhugget og Maalebrevet leveret tilbage; til hvilken Ende alle Vedkommende paa det nöieste skulle holde sig bemeldte Vor Forordnings Forskrifter efterrettelige. — Af priisdömte Skibe eller Fartöier, som sælges ved offentlig Auction, bör

Afgiften af Kjöberen betales i Stedets Toldkasse inden sex Uger efter Tilslaget, til hvilken Ende Vore Embedsmænd, som afholde Auctioner over priisdömte Skibe, ufortövet have at underrette vedkommende Toldofficiantere, naar og til hvem Skibe og Fartöier ved deres Middel ere bortsolgte, paa det disse kunne vaage over Afgiftens behörige Erlæggelse. — 5) Paa det Afgiften ved Toldstederne behörigen kan beregnes, skal Kjöberen saavel som Sælgeren, naar denne efter foregaaende § staaer til Ansvar, være forpligtet for samme at fremlægge det over Kjöbslutningen udstedte Kjöbebrev eller Adkomstbeviis, hvormed, saafremt Kjöbesummen deri ei maatte være benævnt, tillige bör fölge den i § 2 benævnte Taxationsforretning. — 6) Naar Skibe, der ere nye bygte noget Steds i Vore Riger og Lande, kjöbes af Fremmede, förend de have været satte under dansk Flag, skulle de være fritagne for den herved befalede Afgift. Ligeledes bortfalder Afgiften naar Skibe, som beviisligen ere bygte paa indenlandske Værfter, efter at have været bortsolgte til Brug under fremmede Flage, igjen af nogen Vor Undersaat erhverves til Eiendom. Derimod skal bemeldte Afgift uden Undtagelse tilsvares af alle priisdömte Skibe, og af alle danske Skibe, som sælges til Fremmede, i hvor ofte den end af samme forhen maatte være erlagt. — Af Fiskerqvaser eller Bröndskibe, som före levende Fisk, samt af alle Fartöier som bruges til Sild- eller anden Fiskefangst, hvad enten Fisken föres levende eller saltet til Landet, erlægges ved Indgaaende ikkun halv Afgift eller 5 Procent af Værdien; hvorimod, naar deslige Skibe og Fartöier, efter at være afhændede til Fremmede, udföres af Landet, den fulde Afgift bliver at tilsvare med 10 Procent af Forsælgningssummen. — 7) Skulde Nogen befindes ved urigtig eller pro forma Kjöbebreves og Adkomsters Fremlæggelse at have besveget den paabudne Afgift, da skal han, foruden Afgiften af den fulde Kjöbesum, erlægge en Mulkt af Afgiftens dobbelte Belöb,

1812.
13. Marts.

1812. samt være Tiltale undergiven efter Loven som Falskner.
13. Marts. — 8) Ved denne Vor Forordning ophæves den ved Forordningen af 20. April 1796 befalede Afgift af 10 Rd. pr. Commercelæst af indförte fremmede Skibes Drægtighed, tilligemed dens ved Forordningerne af 21. Oktbr. 1803 og 6. Junii 1806 paabudne Forhöielser, samt Plak. 13. Decbr. 1810 om Afgift af Skibe, som ifölge Priisdömmelse sælges ved offentlig Auction. — Hvorefter Alle og Enhver sig allerund. kunne vide at rette. — Givet i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 13. Marts 1812.

14. Marts. **Cancellie-Skrivelse** til den kongelige interimistiske **Bestyrelses-Commission** af **Islands Stifts-Forretninger**, ang. **Skiftevæsenet i Island.** Khavn den 14. Marts 1812. — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1812, Nr. 803–807.

P. M. Ved flere Leiligheder er Cancelliet bleven gjort opmærksom paa, at det ved adskillige Skiftejurisdictioner i Island skal være Brug, at det der passerer paa Skifterne antegnes paa löst Papir, istedetfor at indföres i de authoriserede Skifteprotokoller, og at Skiftebehandlingerne först tilföres disse efter at Skifterne ere sluttede. Da denne Omgangsmaade, foruden at betage Forretningerne den Troværdighed, der bör være uadskillelig fra enhver Retshandling, tillige kan give Anledning til mange og betydelige Misbrug, saa skulde man tjenstl. udbede sig (Tit.) Betænkning meddeelt om, hvorvidt det maatte ansees gavnligt, at For. for Danmark af 12. Febr. 1790, hvorved denne Uorden under Straf er forbudt, og et strængere Opsyn med Skifternes Behandling anordnet, med behörig Forandring blev extenderet til Island. — Det kongelige Danske Cancellie den 14. Martii 1812[1].

---

[1]) Canc. Skriv. af samme Indhold er under s. D. afgaaet til Stiftamtmændene i Norge, ang. den nævnte Forordnings

Cancellie-Skrivelse til den kongelige interimistiske Bestyrelses-Commission af Islands Stifts-Forretninger, ang. Vaccinations-Anordningernes Oversættelse og Udgivelse paa Islandsk. Khavn den 24. Marts 1812[1]. — Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1812, Nr. 934. 1812. 24. Marts.

P. M. Af den for Vaccinationen allern. anordnede Commission er Cancelliet bleven tilmeldt, at Landphysikus Klog paa Island har for bemeldte Commission andraget, at det vilde være til megen Fremme for Vaccinationen, om Forordn. 3. April 1810 (fölgeligen ogsaa Plakaten af 19. Novbr. f. A., der indeholder Tillæg til denne Forordning), blev oversat paa Islandsk, og saavel Foraar som Efteraar i ethvert Sogn oplæst fra Prædikestolene, ligesom han og har anholdt om, at vorde meddeelt Blanquetter i det islandske Sprog til Kokoppe-Indpodnings-Attester, efter den forнævnte Forordning vedföiede Formular. — Da meerbemeldte Vaccinations-Commission derhos paa det bedste har anbefalet de

---

Udvidelse til dette Rige. — Med Hensyn til Udvidelsen af Forordningen til Island jevnf. den paa sit Sted (V. B. S. 663—664) tilföiede Bemærkning, hvortil kan föies, at i Anledning af denne Skrivelse har Amtmand Stephan Thorarensen indsendt Betænkning 21. Oktbr. 1812, og deri foreslaaet Forordningens Udvidelse til Island med adskillige Modificationer, hvilken Betænkning i Eet og Alt er tiltraadt, og indsendt til Cancelliet af Castenschjold 14. August 1813. I Cancelliet synes det at have været paatænkt, at afgjöre Sagen om Pupilvæsenet i Island (Reskr. 23. April 1802) under Eet med denne, men da Stiftamtmand Trampe havde önsket at Pupilsagen ikke maatte blive afgjort, förend han havde indgivet yderligere Betænkning derom, synes begge Sager i den Anledning at være blevne stillede i Bero (Cancellie-Deputeret Bülows Bemærkning 6. Juli 1814).

[1]) Canc. Skriv. 28. Novbr. 1812.

1812. anförte Andragender, saa skulde man, ved indsluttet
24. Marts. at lade medfölge Exemplarer af den ommeldte Forordning og Plakat, tjenstl. anmode den kongelige interimistiske Bestyrelses-Commission af Islands Stifts-Forretninger, behageligen at ville, under behörig Opsigt, besörge disse Anordninger, og den Forordningen vedföiede Blanquet til Vaccinations-Attester, oversatte paa det islandske Sprog, samt derefter, naar Oversættelserne maatte være tilendebragte, lade samme revidere af den kongelige Landsoverret paa Island, og derefter udgive i Trykken og fordele i tilstrækkeligt Antal til vedkommende Autoriteter der paa Landet til Publication, da de hertil medgaaende Omkostninger nærmere kunne ventes refunderede, saasnart dette Collegium maatte blive underrettet om Belöbet deraf. Det kgl. Danske Cancellie den 24. Martii 1812[1].

7. April. **Rentekammer-Skrivelse til Stiftsbestyrelses-Commissionen i Island, ang. Tilbagesendelse af de ved Guilpin rövede Penge af Jordebogskassen.** Khavn den 7. April 1812. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 730.

Kammeret har modtaget Underretning om, at 34,158 Rd., deels i Sölv- og Kobbermynt, deels i Banksedler, som ved den engelske Kaper Salamine, Capitaine Guilpin, bleve borttagne af Jordebogskassen i Island, ere af den engelske Regjering restituerede, og at Handelshuset Wolff & Dorville i London, som har modtaget disse Penge, har ladet dem indpakke i fem Kasser for at afsendes til Leith, og derfra at blive overförte til den til Stiftamtmands-Embedets Bestyrelse i Island nedsatte

[1]) Communication til Vaccinations-Commissionen om denne Foranstaltning i Canc. Skriv. 17. Marts 1812 (Canc. 3. Depart. Brevb. 1812, Nr. 840. Fogtm. VII. 3, 2. H., S. 104—105).

Commission. — I Anledning heraf har Kammeret derfor föiet Anstalt til, at ommeldte fem Kasser, med de deri værende Pengesummer, blive udleverede til Kjöbmand Sivertsen af Havnefjord, som med det förste afseiler herfra, og overförte til velbemeldte Commission, som altsaa ved Ankomsten vilde behageligen modtage samme, og om Modtagelsen saasnart muligt underrette Kammeret. Rentekammeret den 7. April 1812[1]. 1812. 7. April.

Forordning for Danmark og Norge, ang. Straf for Medicinal-Taxtens Overtrædelse m. v. Khavn den 21. April 1812. — Ikke publiceret i Island, og som Overskriften viser kun bestemt for Danmark og Norge, men her optaget paa Grund af dens Sammenhæng med Medicinal-Lovgivningen. — Canc. 2. Departem. Registr. XIII, 77 (1812, Nr. 603). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1812, S. 84—86; Schou XVI, 30—31. Coll. Tid. for 1812, S. 273—275. 21. April.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V., at Vi, til at hæmme Overtrædelser af den Taxt, Vi igjennem Vort Sundheds-Collegium foranstalte sat paa Medicinal-Varer, allern. have fundet for godt at bestemme fölgende:

1) Den Apotheker, som befindes at overtræde enten den nu satte Interims-Medicinal-Taxt, eller den Medicinal-Taxt, som herefter sættes, skal straffes förste Gang med en Mulkt af 100 Rd., anden Gang af 200 Rd., og tredie Gang have sit Privilegium som Apotheker forbrudt. Derhos skal enhver Dom, hvorved en Apotheker kjendes skyldig i Taxtens Overtrædelse, af Politiet offentligen bekjendtgjöres i Aviserne. — 2) Naar en Apotheker er tilfunden den Straf, som er fastsat for at

[1]) s. D. Rentek. Skriv. til den islandske Handels-Realisations-Commission, at foranstalte de oversendte Pengesummer modtagne af Kjöbmand Sivertsen (Copiebogen sst. Nr. 729).

1812. 21. April. have tredie Gang overtraadt Taxten, skal Vort Sundheds-Collegium, forsaavidt Kjöbenhavn angaaer, og Magistraten og Physikus i Forening i de övrige Kjöbstæder, strax ansætte en Provisor, som, for Apothekerens Regning, har, i Overeensstemmelse med Anordningerne, at administrere Apotheket, indtil en ny Apotheker kan begynde sit Udsalg. — 3) Overtræder den saaledes ansættende Provisor Medicinal-Taxten, skal han förste Gang straffes med en Mulkt af 50 Rd. og anden Gang ansees uværdig til at forestaae noget Apothek, enten som Apotheker eller Provisor. — 4) Dersom en Apotheker-Svend, uden Apothekerens Forevidende, gjör sig skyldig i Taxtens Overtrædelse, skal han straffes förste Gang med en Mulkt af 25 Rd., anden Gang af 50 Rd., og tredie Gang ansees uværdig til at fungere i noget Apothek. — 5) Til den Ende skal den Övrighed, som har foranstaltet Sögsmaalet anlagt, uopholdeligen indberette til Vort Sundheds-Collegium, naar en Apotheker-Svend er anseet med Straf for tredie Gang at have overtraadt Taxten. — 6) Apothekerne og deres Medhjælpere indskjærpes herved, tydeligen at skrive Apothekets Navn, Medikamenternes Priis, saavel som dens Navn, af hvem dette er udleveret, paa de Recepter, som de expedere, under 10 Rd. Mulkt for hver Gang noget deraf forsömmes. — 7) Saa indskjærpes det og herved samtlige Læger, nöie at paasee, at Apothekerne holde sig Taxten efterrettelige, samt at angive for Politiet enhver Overtrædelse af samme, hvorom de maatte komme til Kundskab; og paalægge Vi dem til den Ende at anskaffe sig den befalede Taxt. — Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. Givet i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 21. April 1812.

9. Mai. **Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden i Sönder-Amtet, Castenschjold, ang. Skaptafells-Sys-**

selernes Forening, samt Brugsjord for Sysselmanden. Khavn den 9. Mai 1812. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 780. 1812. 9. Mai.

Ved Sönder-Amtets Skrivelse, dat. 16. Martii 1807, har Kammeret erfaret de Betænkeligheder, som daværende Amtmand sammesteds fandt ved Östre-Skaptefjelds Syssels Combination med Sönder-Mule Syssel, ligesom og, at han fortrinlig anbefalede Sysselmand Jon Gudmundsen til, efter hans under 10. Julii 1804 indgivne allerund. Ansögning, at erholde förmeldte Östre-Skaptefjelds Syssel combineret med det ham allern. forundte Vester-Skaptefjelds Syssel, over hvilken Ansögning Amtmand Thorarensen ligeledes under 15. Aug. s. A. har i Faveur af Supplikanten afgivet Erklæring; og da Kammeret bifalder hvad disse Embedsmænd des angaaende have forestillet, maa vi tjenstl. anmode Hr. Amtm. om, at ville for det förste meddele fornævnte Sysselmand Jon Gudmundsen Constitution til indtil videre tillige at forestaae Öster-Skaptefjelds Syssel, ligesom og, paa Grund af bemeldte Sysselmands ved Amtets Skrivelse under 2. April 1807 senere indsendte Ansögning om en erholdende fri Brugsjord, at ville behagelig foranstalte ham udlagt til Beboelse Skalholts Bispestols endnu usolgte Jord Nupstader (der efter den forrige Taxerings-Commissions Indberetning skal være fortrinlig godt situeret for Sysselmanden og Sysslernes Indbyggere, naar begge Skaptefjelds Sysslerne, som foran meldt, combineres), saafremt bemeldte Jord maatte være fæsteledig, eller den nærværende Opsidder er villig til at afstaae den, imod at erholde en anden ledigblivende Kongsjord inden bemeldte Syssler i Fæste, hvortil han i saa Fald maatte forhjelpes. Rentekammeret den 9. Maji 1812.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden i Sönder-Amtet, Castenschjold, ang. Vragrettig- 9. Mai.

1812. heden paa forrige Skalholt Bispestols Jorder.
9. Mai. Khavn den 9. Mai 1812. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 777.

Ved Skrivelse, dat. 27. Julii f. A. har Hr. Amtm. forespurgt, hvorvidt Vragrettighed, der forhen har tilhört Skalholts Bispestol, er bleven afhændet ved Auctionerne over denne Stiftelses bortsolgte Jordegods. Plakaten af 4. Maji 1778, dens 2. Post, bestemmer, hvad Slags Vragrettighed Bispestolen og dens underliggende Gods forhen tilhörte; de Rettigheder, som i saa Maade tilhörte Bispestolens Gods, maae ifölge Auctions-Conditionerne ansees at være dermed bortsolgte, og fölgelig maa den paa Gaarden Jarngerdarstadir opdrevne Planke, der efter förmeldte Plakats 2. Post ikke kan henregnes til virkeligt Vraggods, tilhöre Eieren af denne Gaard. — Dette undlade vi ikke herved tjenstl. at formelde Hr. Amtmanden til Svar og behagelig Bekjendtgjörelse for Vedkommende. Rentekammeret den 9. Maji 1812.

9. Mai. **Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden i Sönder-Amtet, Castenschjold, ang. Lovgivning om Skovvæsenet i Island.** Khavn den 9. Mai 1812. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 778.

Idet Kammeret bifalder hvad Hr. Amtmanden efter Deres Skrivelse, dat. 17. August f. A., har forelöbigen foranstaltet til Krat- og Birkeskovenes Conservation udi det Dem allern. anbetroede Amt [1], maa vi tillige bringe

[1]) Med Skriv. 17. August 1811 havde Amtmanden indsendt til Kammeret Gjenpart af Amtets Skrivelse til Sysselmændene i Arnæs og Borgarfjords Syssel af samme Dato, saaledes lydende:

„Paa Grund af det kgl. Rentek". Skrivelse til mig af 21. Maji d. A., betræffende de her i Amtet endnu tilbageværende Birkekratlevningers Vedligeholdelse, tjene efter-

Dem i behagelig Erindring, at ville saasnart muligt indsende det forlangte Forslag til en almindelig Lovgivning desangaaende. Hvilket derfor tjenstl. formeldes Hr. Amtm. til Svar og behagelig Efterretning. — Rentekammeret den 9. Maji 1812. 1812. 9. Mai.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftsbestyrelses-Commissionen i Island, ang. denne Commissions Forretninger og deres Fordeling. Khavn den 15. Mai 1812. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 798. 15. Mai.

Det har været Rentekammeret uventet, at de fra Commissionen indkomne Beretninger have kuns været underskrevne af eet af dens Medlemmer. Vel see vi af en Skrivelse fra Hr. Amtm. Castenschjold, at Aarsagen

---

staaende Bestemmelser til Regel, indtil anderledes ved kongelig allern. Resolution vorder anordnet:

1) Paa alle de Steder, hvor der findes Törveskjær, forbydes det saavel Jordeiere som Beneficiariis, under hvis beneficerede Gods nogen Skov ligger, at benytte noget af samme til Brændsel, undtagen til fornöden Kulbrænding. — 2) Hvor Törveskjær ikke haves, maae ikkun de ældste og forraadneste Stammer af Skoven ophugges, men de unge Skud aldeles ikke, endnu mindre oprives med Rödder. — 3) Det paalægges Enhver, saa meget mulig, at afholde Creature fra at græsse i Skovene, men Geder bör der ingenlunde sættes paa Græs, under en Mulkt af 4 Mk. for hver Gang, som Sysselmanden haver at inddrive, men i Tilfælde af Gjentagelse at indberette saadant til Amtet. — 4) Ingen Beneficiarius maa bortsælge noget Ved til Fremmede, under Mulkt af 4 Mk. for Hest Ved, der saaledes bortsælges. Denne Mulkt har Sysselmanden brevi manu at inddrive, dog bör han, hvis Mulktens hele Belöb overstiger 2 Rd., forinden berette Sagen til Amtet. — For disse Bestemmelsers Bekjendtgjörelse og nöiagtige Efterlevelse drages (Tit.) til Ansvar, og hvis der, imod Formodning, nogen Forsömmelse heri fra Deres Side indtræffer, kan De vente Sagen indberettet til det kongelige Rentekammer". (Isl. Journ. 12, Nr. 1070).

1812. er, at tvende af dens Medlemmer ere fraværende, og
15. Mai. at de Herrer, som opholde sig i eller ved Reykevig, skal være blevne enige om at overdrage Bestyrelsen til velbemeldte Hr. Amtm., ligesom vi og af en Skrivelse fra Hr. Amtm. Thorarensen see, at han, formedelst sin langt fra liggende Bopæl ikke skal have kunnet tage Deel deri, og i den Henseende har yttret, at han agtede at bestyre Embedets Forretninger forsaavidt Nord- og Öster-Amtet angik. Men denne Foranstaltning burde, som uovereensstemmende med hvad desangaaende var befalet, ikke have kunnet finde Sted, forinden derom var bleven gjort Forslag til Rentekammeret. Formedelst de Hrr. Amtm. Thorarensens og Justitsraad Einarsens Fraværelse fra Reykevig, samt i Betragtning af, at det vilde være besværligt for Amtmand Thorarensen, formedelst hans tiltagende Alder og övrige Stilling, enten bestandig at opholde sig i Reykevig, eller aarlig at foretage en byrdefuld lang Reise frem og tilbage med betydelige Bekostninger, saa indsee vi vel, at samtlige Medlemmer saare vanskelig kunne jævnlig tage Deel i Embedets löbende Forretninger. Rentekammeret vil derfor, paa forventet allern. Approbation, samtykke, at Stiftamtmands-Embedets Forretninger, saavidt Sönder- og Vester-Amterne angaaer, i saadanne Tilfælde, som ikke taale Ophold, betyres af Hr. Amtm. Castenschjold og Hr. Justiceraad Frydensberg, saa længe han endnu opholder sig der i Landet, og, forsaavidt angaaer Nordre- og Östre-Amtet, af Hr. Amtmand Thorarensen paa lige Maade. Men iövrigt bör, naar Tiden tillader det, Commissionens samtlige Medlemmer i og ved Reykevig og Amtmand Thorarensen ved Correspondence indhente hverandres Tanker, for derved at blive enige om, hvad Beslutning der skal tages, ligesom de overalt bör communicere hinanden hvad Omstændigheder have tilraadt at foranstalte i overordentlige og saadanne Tilfælde, som ikke have taalt Ophold. Af denne vores Skrivelse

have vi ligeledes meddeelt Amtmand Thorarensen en ligelydende Gjenpart til hans Efterretning. Rentekammeret den 15. Maji 1812[1]. 1812. 15. Mai.

Cancellie-Plakat for Danmark og Norge, ang. Leiermaalsböder. Khavn den 12. Juni 1812. 12. Juni.

— Sendt til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island med Cancell. Circul. 24. Februar 1816, for at publiceres ved Retterne, „da den ogsaa er gjeldende for Island". — Uden Tvivl menes denne Plakat i den i Landsoverrettens Protokol under 6. Septbr. 1813 tilförte Bemærkning, at „kgl. Resol. 1. Juni og Canc. Plakat 12. Juni om uægte Börn" ere tilsendte Retten ved Stifts-Skrivelse 2. August 1813, der er publiceret 6. Septbr. 1813. Senere findes ikke denne Plakat publiceret ved Landsoverretten. — Canc. 2. Depart. Registr. XIII, 119b (1812, Nr. 930). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1812, S. 209; Schou XVI, 107—108. Colleg. Tid. 1812, S. 398—399.

Plakat for Danmark og Norge, hvorved bestemmes, at Leiermaalsböders Aftingelse og Inddrivelse for Fremtiden skal være ophævet.

Med særdeles Hensyn til, at det paaligger Slegfredbörns Forældre at bidrage til disse Börns Opfostring og Underhold, har Hans Majestæt Kongen, under 1. d. M., behaget allern. at bestemme: at Leiermaalsböders Aftingelse og Inddrivelse skal for Fremtiden være aldeles ophævet. — I at kundgjöre dette til alle Vedkommendes Efterretning, skulde Cancelliet derhos, efter Hans Majestæts allerh. Befaling, paa ny indskjærpe Iagttagelsen af den Pligt, der, saavel efter Naturens Bud, som Kongens Lov, paaligger Forældre i Henseende til Slegfredbörn. — Det kongelige Danske Cancellie den 12. Junii 1812.

[1]) Ved Rentek. Skriv. s. D. er Gjenpart af denne Skrivelse sendt til Amtmand Thorarensen og til Cancelliet (Copieb. sst. Nr. 799—800).

1812. 20. Juni. **Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden i Sönder-Amtet, Castenschjold, ang. Regler for Salget af det kongelige Jordegods i Sönder-Amtet. Khavn den 20. Juni 1812.** — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 833.

I Continuation af Slutningen af vores Skrivelse, dat. 18. Maji f. A., hvorved Hr. Amtm. blev anmodet om at ville foranstalte Auction forsögt over Kongens Gods i Guldbringe Syssel, samt med Hensyn til hvad der er oplyst i Deres Skrivelse af 20. Julii f. A. i lignende Anledning, skulde vi tjenstl. anmode Hr. Amtm. om, endvidere at ville lade forsöge Auction afholdt over det övrige Kongen tilhörende Gods i Mosfells-Sveiten, dog at fra Salget undtages fölgende Jorder i Guldbringe og Kjose Sysseler: Gaardene Varmaa, Artun ved Elleraaen, Wedöe (= Viðey), Næs med Hjaleier, Örfarsö, Arnarhol med Hjaleie, Bessested, Lambhus og Hvalsnes med Hjaleier; og da Kammeret bifalder Hr. Amtmandens Forslag i förmeldte Skrivelse, ang. Afhændelsen af det övrige Kongen tilhörende Gods i Landet, naar samme skeer successive, og at Begyndelsen gjöres med de hist og her adspredte Jorder, saa maatte det fremdeles behage Dem at foranstalte de övrige inden Sönder-Amtet værende Smaa-Forpagtninger opbudne til Bortsælgelse ved offentlige Auctioner, og forvente vi, at de i sin Tid her til Kammeret indsendende Auctionsforretninger blive forsynede med Deres Betænkning over de gjorte Auctionsbud. De saaledes bortsælgende Jorder ere fölgende: Grimsnes Jorder, Rettarnes i Rangarvalle Syssel, Arnes og Kjose Syssels Jorder, Kjose Syssels Jorder, Lundöe, Klostertunge, Borgarfjords og Middals-Parter, samt endelig de tvende Östfjords Jorde og Skaptafells Syssels Jorder: Smyrlabjörg og 1/4 Deel af Öde-Jorden Syðri-Flatey. Foruden disse sidstmeldte bortsælges: i Öster-Skaptefjelds Syssel Gaardene Haukafell, Öde-Jordene den halve Bre[i]damörk og Geirstader; i Vester-Skaptefjelds Syssel Skammedal den halve og Foss den halve, tillige med den samme-

steds beliggende og Öster-Skaptefjelds Syssel tillagte 1812.
Gaard Hvall. I Rangervalle Syssel Gaarden Heide. End- 20. Juni.
videre Skalholts Bispestol forhen tilhörende og endnu usolgte Jorder: Refstader i Borgerfjords Syssel og Snæfokstader i Arnes Syssel; men Bjarnanes Ombud, saavel som Skålholts forrige Domkirkes Andeel i Efra-Langholt i Arnes Syssel, og Nupstader i Vester-Skaptefjelds Syssel, forblive undtagne fra Salget, hvilket ligeledes iagttages ved den Thykkebay Kloster tilhörende Jord Thiodolfshage inden Rangervalle Syssel, og samme Klosters Andeel i Egilstader inden Arnes Syssel. Samtlige til Auction opbydende Jorder bortsælges, tillige med de derpaa værende Qvilder, paa de Conditioner, at ⅓ Deel af Kjöbesummen udredes strax, saasnart kgl. allern. Approbation paa Salget er erhvervet og de ⅔ Dele af Kjöbesummen, med paalöbende Renter, inden de paafölgende 6 Aar. Foruden de fra Salget undtagne Gaarde, hvorom der i Tiden kan blive Spörgsmaal, om og hvorvidt de skal udlægges til Brugsjorder for kongelige Embedsmænd og til andet offentligt Brug, ere der trende Selveiergaarde inden Sönder-Amtet, som ligeledes ere udsete til i Tiden at kunne blive Embeds-Boliger; om disse anmodes Hr. Amtm. at ville gjöre Forsög paa, om de enten kunne faaes tilkjöbs for kongelig Regning, eller mageskiftes med nogle af de bortsælgende Jorder forholdsmæssig efter fælles Dyrhed. Disse Jorder ere: Gaarden Brautarholt i Kjose Syssel, uden Hjaleier; Selveier-Andelen i förmeldte Egilstader, uden Hjaleier, i Arnes Syssel; samt Seljaland i Rangervalle Syssel. Af Foranförte vil Hr. Amtm. indsee, at Salget af Kongens Jordegods i Vester-Skaptefjelds Syssel udsættes indtil videre, da dets fire særskilte Forpagtninger, nemlig Kirkebay's og Thykkebay's Klosteres Godse[r], Flögu- og Kirkebay Klosters Jorder formentlig blive samlede at afhænde; til den Ende vilde De paasee, at naar en af disse Forpagtninger bliver ved Dödsfald eller paa anden Maade fæsteledig, at samme for det Förste overdrages til

1812. 20. Juni. Administration paa Regning til den nærmeste Forpagter af det övrige Gods, og endelig til den sidstlevende Forpagter af disse Jorder, og derom gjöre Indberetning til nærmere Resolution om sammes Afhændelse. Rentekammeret den 20. Junii 1812.

20. Juni. **Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden over Sönder-Amtet, Castenschjold, ang. Salg af Kongens Gods paa Vestmannöerne. Khavn den 20. Juni 1812.** — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 834.

Foruden hvad dette Kammer under D. D. har tilskrevet Hr. Amtm., angaaende de afholdende Auctioner over Kongens Gods inden Sönder-Amtet, overlade vi til Deres Godtbefindende, om De for Tiden endvidere anseer det passende at foranstalte en Auction forsögt over samme Gods paa Vestmannöe, dog med Undtagelse af Gaardene Ofanleiti med underliggende Udöer: Bjarnarey, Hane og Höne, samt Kirkjubær med Udöerne Geldingasker, Branden og Hraupsey (*rett.* Hraunsey), og endelig Gaarden Oddstader; saa bör og forbeholdes usolgt saa megen Grund fra Gaarden Kornhol, som maatte ansees fornöden til Fiskevirkning ved Handelsstedet Westmannöe, eller nye Byggepladse, ligesom det paa sidstmeldte Gaard gjörende Auctionsbud bör tilbydes Handelsföreren paa Westmannöe inden Tilslag skeer. Conditionerne ved Salget, der i Almindelighed bör fölge den sædvanlige Form, maatte tilföies: at Udöen Yztiklettur opbydes med Kornhol; Heimaklettur og Miðklettur med Vilborgarstadir; Udöen Hellisey med Thorlaugargerdi; at Rettighed til Græsgange m. v. i Ellirei (= Hellisey) forbliver som forhen fölgende med Gaardene Midhus, Gjabakke, Vilborgarstader, Buastader, Vesturhus, Storagerde, Nordurgard, Steinstader, Oddstader og Præsthus, hvilken sidste Jord endvidere forbeholdes Höslæt i bemeldte Ö for eén Ko, eller et saakaldet Kofoder. Lignende Rettighed til Græsning forbeholdes Jordene

Olafshus, Nyebær, Stakkagerde og Daler i Alfsey, samt Gvöndarnes (= Gvöndarhús) og Brekkahus i den Gaarden Ofanleiti iövrigt tilhörende Udö Bjarnarey. I alle foranförte i Fællig værende Udöer tillægges de respective Gaarde, hver en for sig, Græsningsret, i samme Forhold som der avles Kofoder paa hver Gaard, hvilket ligeledes for samtlige Gaarde bör finde Sted paa Hjemmeöen selv. Rettighed, grundende sig paa samme Forhold, forbeholdes endvidere enhver Gaard, især til at samle Æg og fange Vildfugle, enhver særskilt Gaard i sin til Udgang udlagte Udö, og alle samtligen paa Hjemmeöen, Sulnaskjær og de övrige ubenævnte Udöer. — Endelig opbydes alle byggede og ubebyggede Husmandshuse, Kongen tilhörende, under Eet med de Gaarde som de ligge nærmest. Rentekammeret den 20. Junii 1812. 1812. 20. Juni.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmand Stephan Thorarensen, ang. Salg af de kongelige Godser i Norder- og Öster-Amtet. Khavn den 20. Juni 1812. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 835. 20. Juni.

Ved flere i de senere Aar hertil indkomne Efterretninger har Kammeret haft Leilighed til at erfare, at Hans Majestæts allern. Hensigt med at fremme Selveiendom i Island ved Afhændelse af Sit eget og det publique Gods der i Landet har bevirket saavel disse Jordeiendommes Forbedring som Opsiddernes större Velstand. Med Hensyn hertil har Kammeret besluttet at lade Noget af det hist og her i Landet adspredte Kongen tilhörende Jordegods med de derpaa værende Qvilder opbyde ved offentlige Auctioner. De Gaarde, som vi holde for saaledes kunde bortsælges inden Nord- og Öster-Amtet, ere: Mule Syssels Jorder, og de faae sammesteds værende endnu usolgte Skalholts Bispestol forhen tilhörende Jorder; samtlige inden Norder Syssel værende Kongsjorder, som for Tiden ikke haves i Forpagtning; i

1812. Öefjords Syssel: $^3/_5$ Dele i Gaarden Hvassafell, samt
20. Juni. Gaardene Heindyr (*rett.* Steindyr), Skeid og Kot inden Tjörns Thingsogn, tillige med samtlige paa Grimsö beliggende Jorder. — I Skagefjords Syssel: de inden Saudár og Skefilstader's Thingsogne beliggende Gaarde og Gaardsparter, samt endelig samtlige Kongsjorder inden Hunevands Syssel, henbörende til Thingöre Klosters Gods, og de faa der beliggende Reynestads Klosters Jorder, og hvorom vi derfor tjenstl. skulde anmode Hr. Amtm. at ville tillægge vedkommende Sysselmænd behörige Ordres. Med den saaledes afholdende Auctions-Forretning over Thingöre Klosters Gods, hvorfra undtages de i forrige Aar bortsolgte Gaarde: Thingöre, Hnausar ved Bjarnastader, Hjallaland og Saudadalsaa, med Ödehjaleien Thröm, hvorom Hr. Amtm. ifölge Deres Skrivelse, dat. 5. August f. A., kan forvente nærmere Resolution, vilde De tillige lade fölge en Gjenpart af den i Aaret 1798 afholdte Auctions-Forretning over dette Gods. Angaaende Afhændelsen af den til samme Gods henhörende Jord Dranksvig (*rett.* Drángavík), beliggende inden Strande Syssel, have vi tilskrevet Amtmanden over Vester-Amtet det Fornödne. Ved Salget, der bör skee paa Kammerets nærmere Approbation, og paa de Conditioner, at $^1/_3$ Deel af Kjöbesummen, efter at Vedkommende ere blevne underrettede om bemeldte Approbation, erlægges strax, men de övrige $^2/_3$ Dele i paafölgende 6 Aar med $^1/_6$ aarlig, iagttages, at det höieste Bud tilbydes Leilændingen, ligesom bemeldte höieste Bud ved bortsælgende Gaardsparter tilbydes Eieren af den övrige Deel, og öde Jorde den disse nærmest liggende Jords Eier. — Af foranförte bortsælgende Jordegods inden Nord- og Öster-Amtet undtages fölgende Kongsjorder fra Salget: i Söndre-Mule Syssel, inden Mjoafjorden, Gaarden Eldleysa, og i Norder Syssel inden Presthola Rep, Gaarden Dadastader med Ödehjaleien Thjofstader. Foruden disse sidstmeldte, og nogle Gaarde af det övrige forbeholdende Kongsgods

i Nord- og Öster-Amtet, som der i Tiden kan blive Spörgsmaal om, hvorvidt de skal udlægges til Brugsjorde for kongelige Embedsmænd, eller til andet offentligt Brug, ere der tvende Selveierjorder inden bemeldte Amter, som endvidere behöves i samme Öiemeed, om hvis Overdragelse, enten ved Salg eller Mageskifte med nogle af de bortsælgende Jorder, det maatte behage Hr. Amtmanden at indlade sig i Underhandling med vedkommende Eiere, samt i sin Tid indberette Udfaldet til Kammeret: disse Gaarde ere: Ketilstader paa Vollum inden Eydar Kirkesogn i Sönder-Mule Syssel, med eller uden Hjaleie, og Bolstadarhlid inden Hunevands Syssel. — Rentekammeret den 20. Junii 1812. 1812. 20. Juni.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmand Stephan Stephensen, ang. Salg af det kongelige Jordegods i Vester-Amtet. Khavn den 20. Juni 1812. 20. Juni.
— Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 836.

Kammeret har, paa Grund af flere derom gjorte Forestillinger, og efter at have bragt i Erfaring den fordeelagtige Indflydelse, som Eiendommens Overdragelse af Kongens og andet offentligt Gods i Island har haft, saavel paa Jordenes Forbedring som Opsiddernes Vilkaar, besluttet at lade nogle smaae Ombudders Jorder, samt enkelte Gaarde og Gaardsparter af H. Maj.ts Gods i Aar og fremdeles til Forsög opbyde ved offentlige Auctioner, hvoraf endeel, foruden de samlede Forpagtninger i Strande Syssel og Sneefjeldsnæs Syssel, haves inden Vester-Amtet, nemlig: af Arnestappens Ombud i Sneefjeldsnæs Syssel fölgende Gaardsparter: Knarartunga den Halve, Gufuskalar den Halve, Keflavik den Halve, Efre-Laa den Halve, Laakot den Halve, Berserkseyri den Halve, Drapuhlid den Halve og Bildsey (derimod inddrages under bemeldte Arnestappens Ombuds Administration Skogestrands Jorder, beliggende i samme

1812. 20. Juni. Syssel, saasnart disse blive fæsteledige), Drangsvik (= Drángavík) af Thingöre Klosters Gods i Strande Syssel, Thorgeirstadahlid den Halve, og Kidö i Dale Syssel, Steinanes, samt Ödejordene Maaberg, Kluka og Gröf i Bardestrands Syssel, hvorimod Gaarden Feigsdalur indtil videre forbliver usolgt. Til at afholde Auctionerne over foranförte Jordegods med de derpaa værende Qvilder maa vi derfor tjenstlig anmode Hr. Amtm. om at ville meddele vedkommende Sysselmænd de fornödne Ordres, samt paasee, at det höieste Bud, der bör skee paa Kammerets Approbation, og paa de Conditioner, at $^1/_3$ Deel af Kjöbesummen udredes strax, efter at Vedkommende ere blevne underrettede om Approbationen, men de övrige $^2/_3$ Dele i paafölgende 6 Aar med $^1/_6$ Deel aarlig, stedse tilbydes Leilændingen, ligesom bemeldte höieste Bud ved bortsælgende Gaardsparter tilbydes Eieren af den övrige Deel af Jorden, og ubebyggelige Ödejorder den disse nærmest beliggende Jords Eier. — Med de hertil indsendende Auctions-Forretninger fra hvert Syssel forvente vi tillige Hr. Amtmandens Betænkning over de gjorte Buds-Antagelighed paa enhver særskilt Jord. Foruden de fra Salget undtagne Jorder, hvorom der i sin Tid kunde blive Spörgmaal, om og hvorvidt de skal udlægges til Brugsjorder for kongelige Embedsmænd, eller til andet offentligt Brug, ere der fire Selveierjorder inden Vester-Amtet, som endvidere behöves i samme Öiemeed, om hvis Overdragelse enten ved Salg eller Mageskifte med nogle af de bortsælgende Jorder eller med Jorder af det övrige Kongens Gods inden Amtet, det maatte behage Hr. Amtm. at indlade sig i Underhandling med vedkommende Eier, og hvis disse Gaarde blive at erholde, da derom gjöre Indberetning til dette Kammers nærmere Overveiende. Disse Gaarde ere: Stora-Holt inden Stadarhols Thingsogn i Dale Syssel; Reykholar foruden Hjaleie i Berefjords Thingsogn og samme Syssel; Kirkjubol i Melgraseyre's Rep inden Isefjords Syssel, og Sydri-Gardar, med eller

uden Hjaleier, inden Stadarstads Præstekald i Sneefjelds- 1812.
næs Syssel. Rentekammeret den 20. Junii 1812. 20. Juni.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden i Sönder-Amtet, Castenschjold, ang. Vestmannöe Syssels særskilte Bestyrelse. Khavn den 27. Juni 1812. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 857. 27. Juni.

Paa dette Kammers allerund. Forestilling har det allern. behaget Hans Majestæt under 20. d. M. at resolvere saaledes:

„Vi ville i Naade have Sysselmand i Vestmannöe Syssel under Sönder-Amtet i Island, John Thorlevsen, efter sin Ansögning entlediget fra dette Embede, og derhos allern. have ham forundt en aarlig Pension af 30 Rd. af den almindelige Pensions-Fond."

Hvilken H. Maj.ts allern. Resolution tjenstl. communiceres Hr. Amtm. til Underretning og videre behagelig Bekjendtgjörelse for Sysselmand Thorlevsen. Og da vi, paa Grund af Öens betydelige Afstand fra Fastlandet, og den deraf flydende vanskelige Communication imellem denne Ö og Fastlandet, finde Betænkelighed ved efter Deres Forslag i Skrivelse af 2. August f. A. at combinere dette Syssel med Rangervalle Syssel, saa maa vi overlade til Hr. Amtm. indtil videre at constituere en Mand til at forestaae Embedet. Rentekammeret den 27. Junii 1812[1].

Synodal-Beslútning ang. Contribution til Præste-Enker af Præstekaldene Stadr og Gilsbakki. Rvík den 10. Juli 1812. — Uddrag af Synodalforsamlin- 10. Juli.

---

[1]) s. D. Communication af samme kongelige Resolution til Landfogden, Justitsraad Frydensberg (Copieb. sst. Nr. 858).

1812. gens Forhandlinger i Magnus Stephensens Haandskriftsamling paa Universitets-Bibliotheket i Khavn, Nr. 35. 4to, S. 329—330.

10. Juli.

Óskaði biskupinn Synodal-rèttarins staðfestíngar á hans ráðstöfun: 1) að Gufudals prestakall, rýrnað svo mjög við skriðuföll á heimastað og kirkjujarðir, að inntekt kallsins nú ei framar nær 30 ríkisdölum, fríist fyrir 54 sk. áliggjandi útsvari til fátækustu prestaekkna, hvert útsvar aptur, eptir reskr. af 15. Junii 1774, leggist hèr eptir á Staðar prestakall á Reykjanesi. — 2) að Hvamms prestakall í Mýra sýslu, stórkostlega skemmt 1808 af skriðuföllum, svo presturinn varð þaðan að flýja, fríist frá áliggjandi 36 sk. útsvari til sömu, hvert útsvar hèreptir leggist á Gilsbakka kall, eptir sama kóngsbrèfi, vegna þess viðauka það vænta má við Húsafells aftöku. — Hvorttveggja samþykkti og staðfesti Synodal-rètturinn.

10. Juli. **Synodal-Beslutning** ang. **den nordlandske Geistligheds Möder i Synodalforsamlingen. Reykjavík 10. Juli 1812.** — Efter Uddrag af Synodalforsamlingens Forhandlinger i Magnus Stephensens Haandskriftsamling paa Univ.-Bibliotheket i Khavn, Nr. 35. 4to. S. 330.

Var álitið nauðsynlegt, þar Flugumýrar Synodus er við stiptanna combination upphafinn, að prófastar úr Skagafjarðar og Húnavatns sýslum mæti árlega í Synodo, en prófastar í Eyjafjarðar sýslu annaðhvort ár þann 10. Julii í Reykjavík, þá forföll ei banna sjálfir, ellegar fyrir hèraðsprest þeirra, sem fullmektugan þeirra: — til ráðfæríngar um geistleg efni og embættisverk.

15. Juli. **Kongelig Resolution** ang. **Tillæg til Comptoirhold for Stiftamtmanden, Amtmændene og Landfogden i Island** m. v. **Frederiksberg den 15. Juli 1812**[1]. — I Rentek. Forestilling 2. Juni foreslaaes, i

[1]) Rentek. Skriv. 20. April 1813.

Anledning af en af Geheime-Statsminister Schimmelmann efter kongelig Befaling 3. Januar 1812 udarbeidet Forslag til Forbedring af nogle Embedsmænds Kaar, at Stiftamtmændene og Amtmændene i Danmark, Norge og Island, samt Amtsforvaltere og Fogder maatte erholde Tillæg i Gage, under Navn af Comptoirholdspenge, nemlig for Islands Vedkommende: „Stiftamtmands-Embedet i Island 100 Rdlr. Toldspecies og Amtmændene i Island: Castenschjold for Sönder-Amtet, Stephensen for Vester-Amtet og Thorarensen for Nord- og Öster-Amtet, hver ligeledes 100 Rd. Toldspecies; eller tilsammen Toldspecies 400 Rd.", samt ligeledes Landfogden 100 Rd. Toldspecies. — Rentek. Danske Relat. og Resol. Prot. 1812, B, Nr. 248. — **Uddrag.** 1812. 15. Juli.

Vi ville allern. have Stiftamtmændene og Amtmændene i Vore Riger Danmark og Norge, samt i Island . . . . . og Landfogden i Island, foruden den dem lige med andre Vore i Dansk Courant-lönnede Embedsmænd bevilgede Gage-Forögelse, forundt til Contoirhold de for enhver især af Vort Rentekammer allerund. foreslaaede Tillæg, tilsammen 24,270 Rd. Toldspecies aarligen uden al Afkortning af Vor Kasse. . . . . , Derhos bifalde Vi allern., at samtlige disse Tillæg maae beregnes fra samme Tid, som de Embedsmændene i Almindelighed bevilgede Gage-Forbedringer, og at i de Embeder, hvori Vacancen efter den Tid er indtruffen, Formændene eller deres Arvinger maae tage forholdsmæssig Deel med Eftermændene i Tillæggenes Belöb for den forbigangne Tid. . . . . . Frederiksberg den 15. Julii 1812[1].

Cancellie-Skrivelse til den kongelige interimistiske Stiftsbestyrelses-Commission paa Island, ang. Tiendens Nedsættelse af Gaarden Stafnes. 25. Juli.

[1]) Resolutionen er, saavidt de islandske Embedsmænd angaaer, communiceret Stiftamtmanden, Landfogden og begge Amtmændene ved Rentek. Skriv. 20. April 1813 (*see* denne paa sit Sted).

1812. **Khavn den 25. Juli 1812.** — Canc. 1. Dep. Brevb.
25. Juli. 1812, Nr. 1907.

Det kongelige Rentekammer har tilstillet Cancelliet en dertil indkommen Ansögning fra Eierne af den Hans Majestæt forhen tilhörende Jord, Stafnes i Guldbringe Syssel under Sönder-Amtet paa Island, H. Wilhjalmsen og Erlendur Gudmundsson, hvori de, paa Grund af bemeldte Jords Forringelse, anholde om Nedsættelse i den af dem efter Jordens Dyrhed svarende Tiende af samme; hvorhos Kammeret har yttret, at Samme, hvad Kongens Andeel af bemeldte Tiende betræffer, finder det billigt, at samme ansættes til 15 Fisk aarlig. — I Anledning heraf skulde Cancelliet tjenstl. tilmelde den kongelige interimistiske Stiftsbestyrelses-Commission paa Island, til fornöden Efterretning og videre Bekjendtgjörelse, at det, efter de oplyste Omstændigheder, bifaldes, at Tienden af den ommeldte Jord ansættes i Forhold til Jordens nærværende Beskaffenhed, og nedsættes til, foruden Qvilder, 15 Fiske om Aaret til hver Tiendetager. Det kongelige Danske Cancellie den 25. Julii 1812.

18. August. **Rentekammer-Plakat ang. Fritagelse for Arve-Afgift af visse Stervboer. Khavn 18. August 1812.** — Denne Plakat er udkommen i Original paa Islandsk og Dansk, og publiceret ved Landsoverretten i Island den 2. August 1813, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1814. — Den islandske Text: særskilt Original-Aftryk med Underskrifter, hos Schultz, 2 Bl. i 4to. — Den danske Text: Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1812, S. 299; Schou XVI, 144. Coll. Tid. 1812, S. 574.

Opið brèf fyri konúngsríkin Danmörk og Norveg með undirliggjandi löndum, áhrærandi, að þau bú, hverra gjörvöll formegun, að skuldum frádregnum, ei hleypur til 100 ríkisdala, ei þurfi að svara þeirri með tilskipan af 8. Febr. 1810 uppáboðnu afgift af arfi.

Hans konúngligu Hátignar til Danmerkur og Norvegs &c. &c. Præsident, Directeur, Deputeraðir og Tilskipaðir i Rentukammer-Collegio, gjöra hèrmeð vitanlegt: að Hans konúngliga Hátign hefir þann 12. þessa mánaðar allranáðugast ályktað, að þau bú, hverra gjörvöll formegun, að frádregnum skuldum, ei hleypur til 100 ríkisdala, ei þurfi framvegis að svara þeirri með tilskipan af 8. Febr. 1810 í konúngsríkjunum Danmörk og Norvegi með undirliggjandi löndum uppáboðnu ½ procento afgift af arfi. — Rentukammerit þann 18. Augusti 1812. 1812. 18. August.

Plakat for Kongerigerne Danmark og Norge med underliggende Lande, om, at de Boer, hvis hele beholdne Formue er under 100 Rd., skulle være fritagne for den ved Forordningen af 8. Febr. 1810 paabudne ½ Procent-Afgift af Arv.

Hans kongelige Majestæts til Danmark og Norge &c. Præsident, Directeur, Deputerede og Tilforordnede i Rentekammer-Collegio bekjendtgjöre herved: at Hans kongelige Majestæt har under 12. i denne Maaned allern. resolveret, at de Boer, hvis hele beholdne Formue er under 100 Rd., skulle være fritagne for den ved Forordningen af 8. Febr. 1810 i Kongerigerne Danmark og Norge med underliggende Lande paabudne ½ Procent Afgift af Arv. — Hvorefter de Vedkommende sig have at rette. — Rentekammeret den 18. August 1812.

Reskript til Biskoppen over Island, ang. Nedlæggelse af Kirkerne paa Husafell og Kalmanstunga. Khavn den 21. August 1812. — Canc. 1. Depart. Registr. V, 191ᵇ—192 (1812, Nr. 344). P. Pètursson, Hist. Eccl. Island., S. 216—217. 21. August.

Frederik den Sjette &c. V. G. Os er allerund. bleven foredraget et af dig til Vort Danske Cancellie indgivet Forslag, hvori du andrager, at det ved Sogne-

1812. præsten John Grimsens dödelige Afgang ledigblevne
21. August. Husafell, Aas og Kalmanstunge Præstekald udi Vort Land Island, hvis Folkemængde er meget ubetydelig, kan ansees for overflödig, og at du holder det for rigtigst, at det bliver nedlagt og dets tre Sogne herefter forenes med Reykholt og Gilsbakke Sognekald, samt at du, i Haab at dette dit Forslag allern. bifaldes, haver foranstaltet Husafell Kirke, som aldeles bröstfældig, bortsolgt for 70 Rd. 79 Sk. — Efter at Vi allern. have overveiet denne Sag med samtlige dens Omstændigheder, saavel som de af Vort Danske Cancellie og Vort Rentekammer derover gjorte Bemærkninger, give Vi dig herved tilkjende, at Vi hermed allern. ville have fastsat og anordnet:

1) Husafells Præstekald skal ophæves, Kirken sammesteds nedlægges og Sognet henlægges til Annexkirken paa Aas, hvor Gudstjenesten forrettes hver tredie Helligdag af Præsten til Reykholt. — 2) Salget af Husafells Kirke bifalde Vi, og approbere herved det for samme gjorte Bud, og ville Vi, at Kjöbesummen skal anvendes til at godtgjöre Præsten til Reykholt, Provst Eggert, hans ved dette Kalds Modtagelse lidte Skade. — 3) Kirkens Ornamenter og Instrumenter skulle deles imellem de fattigste Kirker i Borgerfjords Provstie, ligesom og dens Klokker skal henlægges til de Kirker inden Herredet, som Provsten, efter Correspondence med Stiftsövrigheden, anseer for at trænge mest dertil. — 4) Den beneficerede Jord Husafell skal lægges til Reykholts Kirke, og de tvende Husafells Kirke tilhörende Jorder til Gilsbakke Præstekald; dog skal Enken efter fornævnte afdöde Præst Grimsen til Husafell nyde Halvdelen af disse Jorder, saa længe hun forbliver i enlig Stand. — 5) Præsten til Reykholt skal nyde, foruden Lammefoder, Tiende, Dagsværker m. m. af det saaledes combinerede Aas og Husafells Annex-Sogn, ligesom forhen Præsten til Husafell, de halve Smörleier af de Kirken paa Aas tilhörende Qvilder. — 6) Kalmanstunge

Annexkirke skal nedlægges, og Sognet henlægges til Gilsbakke, samt förstnævnte Kirke overlades Proprietairen til Gaarden Kalmanstunge, for dermed at afkorte Noget af Kirkens Gjeld til ham. — 7) De 4 Kalmanstunge Kirke tilhörende Qvilder skulle som forhen forblive paa samme Gaard, og Præsten paa Gilsbakke, ligesom för hin til Husafell, oppebære deraf de halve Smörleier in natura, eller i Penge, efter den gængse Priis i Landet. Derefter du dig allerund. haver at rette, og Vedkommende Sligt til Efterretning at tilkjendegive. Befalende &c. Givet i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 21. August 1812.

1812. 21. August.

Reskript til den kongelige interimistiske Bestyrelses-Commission af Islands Stifts-Forretninger, ang. Skifter efter civile Embedsmænd i Island. Frederiksberg den 26. August 1812.

26. August.

— Publiceret ved Landsoverretten i Island den 2. August 1813. — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Registr. V, 228. (1812, Nr. 675).

Frederik den Sjette &c. V. G. Os er af Vort Danske Cancellie allerund. foredraget, at det ei alene er meget besværligt for Amtmændene paa Vort Land Island, at forrette Skifter efter Vore der ansatte civile Embedsmænd, hvilket hidtil allern. har været dem paalagt, men at det tillige undertiden bevirker Ophold i Skiftebehandlingen, da lang Tid kan medgaae inden vedkommende Amtmand erholder den fornödne Underretning om Dödsfaldet. — I Anledning heraf, samt overeensstemmende med det af eder i den Henseende indgivne Forslag, som af Vort Danske Cancellie er bleven Os allerund. foredraget, give Vi eder hermed tilkjende, at Vi allern. ville have fastsat, at Skifter efter civile Embedsmænd paa Island for Fremtiden skulle forrettes af den nærmest boende Sysselmand, dog saaledes, at Stiftamtmanden, i Tilfælde af en Amtmands Död, og

1812. den ældste Amtmand naar Stiftamtmanden ved Döden
26. August. skulde afgaae, saasnart de ere blevne underrettede om saadanne Dödsfald, beordre den Sysselmand, som dertil maatte ansees dueligst, til at tage slige Boer under Behandling. Derefter I eder allerund. have at rette, og den videre fornödne Foranstaltning i Overeensstemmelse dermed at lade föie. Befalende &c. Frederiksberg den 26. August 1812.

4. Septbr. **Reskript til Biskoppen over Islands Stift, ang. Refstad Kirkes Nedlæggelse. Frederiksberg den 4. Septbr. 1812.** — Canc. 1. Depart. Registr. V, 195 (1812, Nr. 359). — P. Pètursson, Hist. Eccl. Island., S. 217—218.

Frederik den Sjette &c. V. G. Os er af Vort Danske Cancellie allerund. bleven foredraget, at det ved allerh. Reskr. af 4. November 1796 er fastsat, at Kirken paa Refstad i Nordre-Mule Syssel udi Vort Land Island skulde forflyttes til Gaarden Krossavik i samme Sogn, og paa Grund af Refstades Kalds Ringhed ikke for Eftertiden udgjöre en Hovedkirke, men blive en Annexkirke til Hof Præstekald i Vàpnefjorden; samt at, paa Grund af denne Bestemmelse, Eieren af Gaarden Krossavik, forrige Sysselmand Gudmund Petersen, hvem Hovedforpligtelsen af Kirkens Flytning og Opbyggelse paaligger, i en til bemeldte Collegium indkommen Ansögning, hvorover du har afgivet din allerund. Betænkning, har anholdt om, at Gaarden Fagredalur, hvis Indkomster forhen ere tillagte Præsten for Refstad Kald, maatte overdrages ham, for dermed at bestride Omkostningerne paa Kirkens Flytning, men at nu en Annexkirke i Vapnefjorden ansees for at være aldeles overflödig siden Veien er ubetydelig fra enhver af dette Annexes Sognegaarde til Hovedkirken Hof, og at altsaa den allern. befalede Flytning af Kirken vilde foraarsage unyttige Omkostninger, ligesom ogsaa Sognemændene

eenstemmigen have yttret det Önske, at denne aldeles forfaldne Annexkirke ikke maatte opföres. Paa Grund heraf har Vort Cancellie allerund. foreslaaet, at foranförte allern. Reskript maatte blive tilbagekaldt, og Kirken paa Refstad nedlagt. Efter at Vi have overveiet denne Sag, tillige med de af Vort Rentekammer og de af den interimistiske Stiftsbestyrelses Commission i Island i den Anledning gjorte Bemærkninger, give Vi dig herved tilkjende, at Vi hermed allern. ville have Reskr. af 4. November 1796, angaaende Refstades Kirkes Forflyttelse til Krossavík, tilbagekaldt, samt at Vi derhos tillade, at bemeldte Kirke maa nedlægges, og dens Eiendomme og Jorder, saavel som fornævnte Præsten i Refstad hidtil beneficerte Gaard Fagredalur, overdrages Hofs Sognekald. Derefter du dig allerund. haver at rette, og Vedkommende Saadant til Efterretning at tilkjendegive. Befalende &c. Givet paa Vort Slot Friderichsberg den 4. Septbr. 1812.

1812. 4. Septbr.

Reskript til det Danske Cancellie, ang. Bemyndigelse for dette Collegium til at afgjöre adskillige Sager ad mandatum. Frederiksberg den 12. Oktbr. 1812. — Original i Canc. 2. Departem. Forestillinger 1812, Nr. 952. Coll. Tid. 1815, S. 477—479.

12. Oktbr.

Frederik den Sjette &c. Vi ville allern. have Vort Cancellie bemyndiget til, at maatte herefter, uden derom at forelægge Os allerund. Forestilling, efter bedste Skjönnende afgjöre og ad mandatum udfærdige det Fornödne i fölgende Sager, nemlig:

1) angaaende Ægteskabs Ophævelse, naar de befalede trende Aar fra Skilsmissen i Henseende til Bord og Seng aldeles ere forlöbne, samt den Övrigheden og vedkommende Sognepræst ved Resol. af 22. Januar 1796 og Vor For. af 18. Oktbr. f. A. paalagte Mægling iagttages, saavel som og naar Ægtefolkene have tilveiebragt de befalede Attester om deres i Separationen

1812. 12. Oktbr. förte anstændige Vandel, forsaavidt de enten begge, eller en af dem, tillige maatte ansöge Tilladelse til at indgaae andet lovligt Ægteskab. — 2) Angaaende Ægteskab i forbudne Led, i de Tilfælde, hvor der efter Forordn. af 23. Maji 1800 kan ventes Dispensation, men hidtil ikkuns ved allerhöist umiddelbar Bevilling. — 3) Angaaende Faldsmaalsböders enten aldeles Eftergivelse eller Nedsættelse [1]. — 4) Angaaende Eftergivelse og Formildelse i Straffen for Leiermaal, enten simpelt eller qvalificeret, naar Cancelliet skjönner, at samme efter Omstændighederne kunde afsones med Fængsel paa Vand og Bröd indtil 7 Dage; — og 5) Angaaende Formildelse i Straffen for Hoer, enkelt, dobbelt og gjentaget, i alle de Tilfælde, hvor Cancelliet efter Omstændighederne skjönner, at samme kunne afsones med Fængsel paa Vand og Bröd i 7 Dage, 2 Gange 5 Dage, 2 Gange 7 Dage og indtil 3 Gange 5 Dage; ligesom og Horstrafs aldeles Eftergivelse i de Tilfælde, hvor Forbön maatte vorde nedlagt fra den uskyldige og fornærmede Ægtefælles Side. — Ligeledes ville Vi allern. have Vort Cancellie bemyndiget til at maatte bestemme, hvorvidt de i forbemeldte Sager ad mandatum udfærdigende Bevillinger kunde være at forunde Vedkommende mod Erlæggelsen af modererede Gebyrer, gratis eller aldeles gratis. — Endeligen ville Vi allern. have Vort Cancellie overdraget at meddele Vort slesvig-holstenske Cancellie denne Vor allerhöieste Resolution til allerund. Iagttagelse, forsaavidt samme kan finde Anvendelse paa de under dette Collegii Ressort henhörende Sager. Befalende Eder Gud! Givet paa Vort Slot Frederiksberg den 12. Oktbr. 1812.

---

[1]) Denne Bemyndigelse er udvidet ved kgl. Resol. 23. Juni 1815 til ogsaa at gjelde for de i D. L. 3—3—1 ommeldte Faldsmaalsböder. Coll. Tid. sst. S. 481.

Kongelig Resolution ang. Bemyndigelse for Cancelliet til ad mandatum at bevilge Ægteskabs Ophævelse m. v. Khavn den 16. Novbr. 1812. — I Anledning af en Ægteskabssag fra Danmark. — Canc. 2. Depart. Forestill. 1812, Nr. 546. Coll. Tid. 1815, S. 479. 1812. 16. Novbr.

Vi ville allern. have Ægteskabet mellem N. N. og N. N. aldeles ophævet, og ham tilladt at indgaae andet lovligt Ægteskab; derhos ville Vi allern. have Vort Cancellie bemyndiget til, ogsaa i saadanne Tilfælde, ved Bevilling ad mandatum at ophæve Ægteskabet mellem Personer, der have levet separerede i fulde tre Aar, naar den af Ægtefællerne, hvis Opholdssted ikke vides, er bleven 3 Gange efter hinanden med 6 Ugers Varsel indkaldt i den Danske Statstidende og Stiftets Avis, men ikke efter en saadan Indkaldelse har meldt sig. Kjöbenhavn den 16. Novbr. 1812.

Cancellie-Skrivelse til den kongelige interimistiske Bestyrelses-Commission for Islands Stifts-Forretninger, ang. Oversættelse af Vaccinations-Anordningerne. Khavn den 28. Novbr. 1812. — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1812, Nr. 3849. 28. Novbr.

Da Cancelliet, med Hensyn til hvad den kongelige interimistiske Bestyrelses-Commission for Islands Stifts-Forretninger i behagelig Skrivelse af 21. August d. A. har yttret, maa ansee den ved dette Collegii Skrivelse af 24. Marts d. A. befalede Oversættelse i det islandske Sprog af Vaccinations-Forordningen af 3. April 1810, saavel som Plak. af 19. Novbr. f. A., for unödvendig, saa skulde man til behagelig Underretning herved tjenstl. melde, at denne Oversættelse kan bortfalde, og undlader man ikke derhos efter Forlangende at frem-

1812. sende 24 Exemplarer af Plak. af 19. Novbr. f. A. —
28. Novbr. Det kgl. Danske Cancellie den 28. Novbr. 1812 [1].

28. Novbr. **Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. Hof Kirkes Opbyggelse. Khavn den 28. Novbr. 1812.** — Canc. 1. Departem. Brevb. 1812, Nr. 3086.

Deres Höiærv. har under 20. August sidstl. tilstillet dette Collegium Gjenpart af en i Aaret 1807 hertil indsendt men ei indkommen Ansögning fra Præsten til Hov i Norder-Mule Syssel, Hr. Provst Guttorm Thorsteinsen, hvori han anholder om et Bidrag af 150 Rd. til Hov Kirkes Opbyggelse m. m. — Da denne Sag allerede er afgjort ved det under 4. Septbr. d. A. udfærdigede allerh. Reskript til Deres Höiærv., saa skulde Cancelliet blot tilmelde Deres Höiærv., at der ikke haves Noget imod, at Hov Kirkes Tag og Vægge, saaledes som Deres Höiærv. har indstillet, opföres af Grönsvær, for at lette Bygnings-Omkostningerne. Det kongelige Danske Cancellie den 28. Novbr. 1812.

---

[1] s. D. Canc. Skriv. til Vaccinations-Commissionen i Kjöbenhavn, hvori den underrettes herom (Brevb. sst. Nr. 3840). — I en af Stiftsbestyrelses-Commissionen i Island fra Etatsraad Magnus Stephensen indhentet Erklæring, dat. Indreholm 6. August 1812, hvorpaa denne Resolution er grundet, blev forestillet, at ved Bogtrykkeriet i Island havdes intet Trykpapir, og kunde ikke erholdes uden til overdrevent höie Priser, hvorfor Stephensen foreslaaer, enten at det fornödne Papir maatte foranstaltes anskaffet og opsendt, eller at Oversættelsen maatte blive trykt i Kjöbenhavn, efter först at være opsendt til Landsoverrettens Revision; idet han iövrigt bemærker, at de vigtigste Artikler af For. 3. April 1810 ere optagne i den af ham udgivne „Handbók fyrir hvern mann", som allerede havde faaet betydelig Udbredelse i Landet.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. Forandring af Setberg Kirkes Bygningsmaade. Khavn den 28. November 1812. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1812, Nr. 3085. 1812. 28. Novbr.

Ved Skrivelse af 20. August sidstl. har D. Höiærv. anholdt om dette Collegii Approbation paa den Tilladelse, som De har givet Sognepræsten til Setberg, Provst Thorgrimsen, at opbygge Setberg Kirke paa den i Island brugelige Maade, med Tag og Vægge af Grönsvær. — I denne Anledning skulde Cancelliet herved tjenstl. tilmelde Deres Höiærv., at man paa Grund af de oplyste Omstændigheder ikke har Noget herimod at erindre. Det kongelige Danske Cancellie den 28. Novbr. 1812.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. Kirkernes Vedligeholdelse. Khavn den 28. Novbr. 1812. — Publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavik i Juli 1814. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1812, Nr. 3082. 28. Novbr.

I Anledning af den af Deres Höiærv. under 16. August sidstl. hertil indsendte Beretning om Kirkernes Tilstand paa Island i forrige Aar, skulde Cancelliet herved tjenstl. anmode Deres Höiærv. om behageligen at ville drage Omsorg for, at de bröstfældige Kirker sammesteds snarest muligt blive istandsatte. Det kongelige Danske Cancellie den 28. Novbr. 1812.

Reskript til samtlige Biskopper, ang. Ministerialbögernes Indretning. Khavn den 1. Decbr. 1812. — *see* under 11. Decbr. 1812. 1. Decbr.

Cancellie - Skrivelse til samtlige Overövrigheder paa Island og den kongelige interimistiske 5. Decbr.

1812. 5. Decbr. **Bestyrelses-Commission af Islands Stifts-Forretninger, ang. Appel af Domme over Umyndige. Khavn den 5. Decbr. 1812[1].** — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Departem.) Brevb. 1812, Nr. 3923—3926. — Communiceret Landsoverretten ved Stifts-Skrivelse 7. August 1813, hvilken Skrivelse er bekjendtgjort ved bemeldte Landsoverret den 6. September s. A. — Fogtm. VII. 3, 2. H., S. 346.

P. M. Ifölge Forordn. af 2. November 1798 maa ingen Dom, hvorved en Umyndig er tilfunden legemlig Straf af den Natur, at Appel kan finde Sted, fuldbyrdes, forinden den af vedkommende Övrighed er indsendt til Cancelliet, hvis Pligt det er at paaskjönne, om den skal indankes til höiere Ret, eller ikke. — Imidlertid har Hans Majestæt, i Betragtning af den lange Tid, der kan medgaae inden Cancelliets Resolution i ovenmeldte Henseende kan erhverves, hvilket forlænger de Tiltaltes Arrest og foraarsager det Offentlige Udgifter, allerede under 24. April 1809, forsaavidt Norge angaaer, bifaldet en provisorisk Forandring, i Henseende til forberörte Lovbestemmelse, saaledes, at det indtil videre maa overlades vedkommende Overövrigheder i Norge i slige Tilfælde at paaskjönne, hvorvidt Appel af de afsagde Domme bör finde Sted, eller ikke, og at foranstalte saadan Indankning, naar dertil maatte findes grundet Anledning, hvilken allerh. Resolution er communiceret ved dette Collegii Circulaire-Skrivelse af 9. Maji næstefter. — Da de Grunde, der foranledigede denne allerh. Bestemmelse, for Tiden endnu i höiere Grad tale mod deslige Dommes Indsendelse hertil fra Island, saa skulde man herved tjenstl. melde (Tit.) til behagelig Efterretning for Fremtiden, at ovennævnte dette Collegii Circulaire-Skrivelse indtil videre ogsaa bör være gjeldende for Island. Det kongelige Danske Cancellie den 5. Decbr. 1812.

---

[1]) Plak. 3. Juli 1822.

Cancellie-Plakat for Danmark og Norge, ang. Omgangsmaaden med Hittegods paa Landet. Khavn den 5. Decbr. 1812. — Denne Plakat er ikke bestemt for Island, og findes ikke heller der at være publiceret, men optages her i Forbindelse med Canc. Plak. 8. Juni 1811, da den ogsaa formentlig er kommen til Anvendelse i Praxis. — Canc. 2. Depart. Registr. XIII, 243 (1812, Nr. 1808). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1812, S. 398; Schou XVI, 198. Coll. Tid. for 1812, S. 788—789. 1812. 5. Decbr.

Plakat for Danmark og Norge, angaaende Omgangs maaden med Hittegods, som findes paa Landet.

Ligesom det ved Plakat af 28. September 1767 for Kjöbenhavn er fastsat: — „at Hittegods skal bevares paa Politiekammeret, og der annoteres, hvor og af hvem det er fundet, samt derfra publiceres baade i Avisen og ved en skreven Plakat; — at Eieren, naar han indfinder sig og fra Politiekammeret bliver udleveret det Fundne, skal betale en liden Douceur i Findelön efter Værdien, Omstændighederne og Politiemesterens Sigende, foruden hvad Bekjendtgjörelsen har kostet at indföre i Avisen; samt endeligen: — at det Fundne, naar ingen Eier deraf indfinder sig inden Aar og Dag, skal bortsælges for Politiekassens Regning, og Finderen i saa Fald gives $1/3$ Deel deraf i Findelön"; — Saaledes har Hans Majestæt, ved allerhöieste Resolution af 24. Novbr. sidstl., allern. fastsat, at Bestemmelserne i den ovennævnte Plakat af 28. Septbr. 1767, der allerede forhen[1] ere udvidede til de övrige Kjöbsteder, ogsaa skulle udvides til at gjelde paa Landet i begge Riger, dog saaledes, at Oplysningen skal skee fra Prædikestolen og ved opslagne Bekjendtgjörelser. — Hvilket herved kundgjöres til alle Vedkommendes Efterretning og allerund. Efterlevelse. — Det kongelige Danske Cancellie den 5. December 1812.

---

[1] Plak. 8. Juni 1811.

1812. 5. Decbr. **Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. Overholdelse af Anordningen om Confirmanders Alder. Khavn den 5. Decbr. 1812.** — Canc. 1. Depart. Brevb. 1812, Nr. 3136.

Deres Höiærv. har, ved med Skrivelse af 15. Aug. sidstl. at indsende en Fortegnelse over de i Island i Aaret 1811 Confirmerede, tillige indberettet, at De har givet tvende Præster af Rangervalle Provstie en alvorlig Irettesættelse, samt paalagt dem en Mulkt, fordi de have antaget 7 Börn til Confirmation, uagtet disse ikke havde opnaaet den ved For. 25. Mai 1759 bestemte Alder. — I Anledning heraf skulde man herved tjenstl. tilmelde Deres Höiærv., at dette Collegium bifalder denne Deres Höiærv.' Foranstaltning. Det kongelige Danske Cancellie den 5. Decbr. 1812.

11. Decbr. **Reskript til samtlige Biskopper i Danmark og Norge, samt paa Island, ang. Indretningen af Præsternes Ministerialböger. Khavn den 11. December 1812.** — Publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1814, og iövrigt indfört i Island efter islandske Schemata ved Biskop Vidalins Circulairer 23. Marts og 5. Decbr. 1815. — Canc. 1. Depart. Registr. V, 208b—209 (1812, Nr. 488). — Reskriptet uden Schemata i Coll. Tid. 1812, 802—804, og derefter i Fogtm. VII. 3, 338—339, begge Steder under Datum „1. Decbr."

Frederik den Sjette &c. V. G. Da Vi have bragt i Erfaring, at Ministerial-Kirkebögerne, hvilke det i Lovgivningen er befalet enhver Sognepræst at holde, föres paa forskjellige Maader, samt at disse Böger mangle den Fuldstændighed, som de bör have, i Betragtning af den Vigtighed, de i samme indeholdte Efterretninger i saa mange Henseender ere af, ikke alene i geistlige men ogsaa i borgerlige Anliggender, og Os af Vort Danske Cancellie er foredragen en allerund. Forestil-

ling om, hvorledes disse Mangler kunne være at rette og afhjelpe, og Ministerial-Kirkebögernes Indretning forbedres, saaledes, at de overalt i begge Vore Kongeriger kunne blive förte paa en hensigtssvarende Maade efter een og samme Norm, og at af dem for Fremtiden kunne erholdes alle de Efterretninger, som i Overeensstemmelse med Öiemedet ved Anordningen om disse Böger kunne fordres, saavel i kirkelige som i borgerlige Anliggender. Saa give Vi dig herved tilkjende, at Vi hermed allern. ville have fastsat og anordnet Fölgende: — Kirkebögerne skulle overalt i Vore Riger indrettes og föres in duplo, i Overeensstemmelse med vedhæftede 7 Schemata. Disse Schemata skulle trykkes, saa at hver Præst paa vedkommende Kirkes Regning kunde kjöbe et indbundet og gjennemtrukket Exemplar, som forsynes med vedkommende Provstes Authorisation med Underskrift og Segl, og i hvilket Alt for hele Pastoratet af Sognepræsten skal indföres. Ligeledes skal hver Kirkes Degn, eller den i Kirken fungerende Kirkesanger have eet Exemplar for denne Kirke, som ogsaa bliver bekostet af Kirken og authoriseres af Sognepræsten, hvilken Protokol Degnen eller Kirkesangeren har at före under Præstens Opsigt. Vedkommende Præst og Degn, eller Kirkesanger, skulle i sidste Uge för Advent, og strax efter Paaske, conferere disse in duplo forfattede ministerielle Kirkeböger med hinanden, dog saaledes, at disse Böger ikke maae være nogen Nat under et og samme Tag, og skulle Provsterne ved deres aarlige Visitationer have Opsyn med, at disse Collationer blive holdte, og derom aarligen gjöre Indberetning til Biskoppen. Endelig ville Vi, at Degnen eller Kirkesangeren skulle tillige, ligesom forhen, före en egen Communions-Protokol. Derefter du dig allerund. haver at rette og Vedkommende Saadant til Efterretning at tilkjendegive. Befalende &c. Kjöbenhavn den 11. Decbr. 1812[1].

1812. 11. Decbr.

[1]) Ved Canc. Circ. 15. Decbr. 1812 til Biskopperne i Dan-

1812.
11. Decbr.

Scemata til Ministerialböger.

Nr. 1. **Födte.** Mandkjön. [Qvindekjön][1].

Nr.	Aar og Datum	Barnets fulde Navn	Daabs Datum, enten i Kirken eller hjemme	Forældrones Navn, Stand, Haandtering og Bopæl	Faderens Navn, Stand og Opholdssted	Hvor anfört i det almindelige Jevnförelses-Register	Anmærkninger

Nr. 2. **Confirmerede.** Drenge. [Piger][2].

Nr.	Confirmatens Navn og Opholdsstod	Forældrenes eller Husbondens, Pleie-Forældrenes Navn og Opholdssted	Confirmations Alder efter Dag og Datum, udviist ved Döbe-Attest.	Dom angaaende Kundskab og Opförsel	Naar og af hvem vaccineredo	Hvor anfört i det almindelige Jevnförelses-Register

Nr. 3. **Copulerede.**

Nr.	Brudgommens Navn, Alder, Haandtering og Opholdssted	Brudens Navn, Alder, Haandtering og Opholdssted	Hvem Forloverne	Vielses-Dagen	Om forrettet i Kirken eller hjemme, og i sidste Tilfælde Bevillingens Datum	Hvor anfört i det almindelige Jevnförelses-Register	Anmærkninger

mark, Norge og Island oversendes dette Reskript med Schemata. Canc. 1. Depart. Brevb. 1812, Nr. 3250.

[1]) „Mandkjön" — „Qvindekjön", paa to modstaaende Sider, men iövrigt med samme Rubra.

[2]) „Drenge" — „Piger", paa to modstaaende Sider, men iövrigt med samme Rubra.

1812. 11. Decbr.

Nr. 4. **Tilgangsliste.** Ankomne til Sognet.

Nr.	Navn	Alder	Haandtering	hvorfra ankommen	hvor anført i det almindelige Jevnförelses-Register.	Anmærkninger

Nr. 5. **Afgangsliste.** Afgangne fra Sognet formedelst Bortreise.

Nr.	Navn	Alder	Haandtering	hvorhen bortreist	hvor anført i det almindelige Jevnförelses-Register.	Anmærkninger

Nr. 6. **Döde.** Mandkjön. [Qvindekjön] ¹).

Nr.	Dödsdag	Begravelsesdagen	den Dödes For- og Tilnavn	Stand, Haandtering og Opholdssted	Alder	hvor anført i det almindelige Jevnförelses Register	Anmærkninger

Nr. 7. **Almindeligt Jevnförelses-Schema,**

Nr.	Navnet	hvor anført						Anmærkninger
		som Födt	som Confirmeret	som Copuleret	paa Tilgangslisten	paa Afgangslisten	som Död	

¹) „Mandkjön" — „Qvindekjön", paa to modstaaende Sider men iövrigt med samme Rubra.

1812. 11. Decbr. **Reskript til Amtmanden over Islands Vester-Amt, ang. Formildelse af Horstraf. Khavn den 11. Decbr. 1812.** — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Registr. V, 272b—273 (1812, Nr. 1056) sammenholdt med Concepten.

Frederik den Sjette &c. V. G. Vi give dig hermed tilkjende, at Vi, efter herom allerund. gjort Ansögning og Begjæring, samt i Betragtning af de derved oplyste Omstændigheder, allern. ville have Oluv Petersdatter af Skard i Dale Syssel, under det dig betroede Amt, eftergivet den Straf, hun for begaaet Hoer efter Loven har paadraget sig, imod at hun hensættes i Fængsel paa Vand og Bröd i to Gange syv Dage, een Uge imellem hver Gang. Derefter du dig allerund. haver at rette og det Fornödne i Overeensstemmelse dermed at foranstalte. Befalende &c. Givet i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 11. December 1812. [ad mandatum].

11. Decbr. **Kongelig Confirmation paa forrige Sysselmand David Schevings Gavebrev paa Jorden Nedri-Vadal m. v. Khavn den 11. Decbr. 1812[1].** — Canc. 3. Departem. (Norske Justits-Departem.) Registr. V, 273 (1812, Nr. 1058) sammenholdt med Concepten.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V., at eftersom hos Os allerund. er bleven ansögt og begjært Vores allern. Confirmation paa det af forhenværende Sysselmand i Bardestrands Syssel under Vester-Amtet paa Vort Land Island, David Skefing, under 4. Maji f. A. oprettede og herhos in originali vedhæftede Gavebrev, hvoraf i Vort Danske Cancellie er indleveret en ligelydende Gjenpart, da ville Vi dette Gavebrev udi alle dets Ord, Clausuler og Punkter, saaledes allern. have confirmeret og stadfæstet, saa og hermed confirmere og stadfæste, dog

[1]) Canc. Skriv. 19. Septbr. 1829.

Sjette- og Tiende-Penge, samt al anden Os tilkommende Arvefalds-Rettighed i alle Maader uforkrænket, saa og at med Odelsretten efter Landsloven forholdes. Forbydende &c. Kjöbenhavn den 11. December 1812[1]. [ad mandatum]. 1812. 11. Decbr.

Cancellie-Circulaire til samtlige Biskopper, ang. Forloveres Pligter. Khavn den 15. Decbr. 1812. — Dette Circul. synes ogsaa at være sendt til Island, da det er bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1814. — Canc. 2. Depart. Brevb. 1812, Nr. 4215[b]. Original-Aftryk som „Circulaire", 2 Blade i 4to. Colleg. Tid. 1812, S. 815. Fogtm. VII. 3, 2. H., S. 352—353. 15. Decbr.

Ved flere Leiligheder er det bragt i Erfaring, at Ægtefolk, som leve separerede i Henseende til Bord og Seng, paa ny indlade sig i Ægteskab, uden at deres foregaaende Ægteskab lovmæssigen er bleven hævet; ligesom og, at disses Forlovere, uden at betænke, om de Personer, for hvilke de gjöre Forlöfte, ogsaa virkeligen ere berettigede til at indgaae i Ægteskab, letsindigen lade sig forlede til at give saadant Skudsmaal — Cancelliet skulde derfor tjenstl. anmode Deres Höiærv. behageligen at ville paalægge samtlige Præster i N. N. Stift, nöiagtigen at foreholde og forklare dem, der tilbyde sig som Forlovere ved Ægteskabs Stiftelse, hvilke Forpligtelser de derved paadrage sig, og hvilken Straf Forordn. 31. August 1695 fastsætter for Forlovere, naar de Personer, for hvilke de have givet Skudsmaal, siden

[1]) Med Cancellie-Skrivelse 12. Decbr. er Confirmationen tilstillet Amtmanden over Vester-Amtet i Island (Canc. 3. Depart. Brevb. 1812, Nr. 4089); og samme D. Underretning om Legatet og Confirmationen meddeelt Comptoiret for Skifternes og de offentlige Regnskabers Revision under Cancelliet, samt Biskoppen over Island og den kongelige interimistiske Bestyrelses-Commission for Islands Stifts Forretninger (Brevb. sst. Nr. 4091—4093).

1812. befindes at have været enten gifte eller for nær be-
15. Decbr. slægtede med hinanden. Det kongelige Danske Cancellie den 15. December 1812.

1813. **Forordning om Forandring i Pengevæsenet**
5. Januar. **for Kongerigerne Danmark og Norge, samt Hertugdömmerne Slesvig og Holsteen. Khavn den 5. Januar 1813**[1]. — Denne Forordning, hvis fuldstændige Titel er: „Forordning om Forandring i Pengevæsenet for Kongerigerne Danmark og Norge, samt Hertugdömmerne Slesvig og Holsteen", er publiceret ved Landsoverretten i Island den 2. August 1813, og i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1814, men dog ikke gjort gjældende i Island, *see* Canc. Skriv 24. April 1813; jevnf M. Stephensen, Commentatio, S. 65 Anmærkn. — Canc. 2. Departem. Registrant XIV, 3ª (1813. Nr. 8ᵇ). Original-Aftryk. Khavn 1813. 20 Sider. 4to. Qvart-Forr. for 1813, S. 7—27; Schou XVI, 237—259. Coll. Tid. for 1813, S. 33—35.

5. Januar. **Finants-Collegii Plakat ang. Udbetaling af Gager og Pensioner m. v. Khavn den 5. Januar 1813.** — Denne Plakat, eller det deri indeholdte Reskript, er ikke publiceret i Island, og af Finants-Collegium anseet for at være dette Land uvedkommende, da den foregaaende Forordning, 5. Januar 1813, om Pengeforandringen, ikke gjaldt for Island. Den optages imidlertid her, da Resol. 11. Marts 1813 og 15. April 1814 udtrykkelig henvise til dens Princip. Original-Aftryk paa 2 Blade i 4to. Ikke optaget i Qvart-Samlingen af Forordninger, men findes i Coll. Tid. 1813, S. 63—65; og hos Schou XVI, 268—269.

Plakat angaaende den fremtidige Udbetaling af Gager, Pensioner &c. Finants-Collegium den 5. Januar 1813.

Hans Majestæt Kongen har under Dags Dato tilstillet Finants-Collegiet et Reskript saa lydende:

Da Vi ved Vor i Dag udkomne Forordning angaaende

---

[1]) Plak. 17. Mai 1813; For. 20. Marts 1815.

Forandring i Pengevæsenet for Vore Kongeriger og Hertugdömmer iblandt andet tillige have fastsat saadanne Bestemmelser, hvorved Usikkerheden og Ustadigbeden af Pengenes Værdie i alle faste Betalinger for Fremtiden kan ophöre, i det at slige Betalinger blive erlagte i Sölv-Værdie, og Vi allern. ville give Vore Embedsmænd Tryghed for, herefter at oppebære det dem Tillagte i virkelig Værdie: saa have Vi herved villet tilkjendegive Eder Vor Beslutning: at alle af Vore Kasser bevilgede Gager og Lönninger, samt alle for Livstid bevilgede Pensioner i Dansk Courant, skulle beregnes og for Fremtiden udbetales i Rigsbankdaler Sölvværdie, Daler for Daler, bvorimod alle personlige og temporaire Tillæg i Gager eller Pensioner, som siden 11. September 1807 maatte være bevilgede, ikkun efter det Forhold af 1 Rigsbankdaler S. V. for 5 Rd. D. C. bliver at beregne og udbetale. Samme Regel bliver ogsaa at anvende paa Diæter og andre Tillæg af lige Beskaffenhed saaledes, at den Deel af Diæterne og andre lignende Tillæg, der har været bestemt og reglementeret förend 11. Septbr. 1807, herefter udbetales i Rigsbankdalere S. V., Daler for Daler, den Deel af samme derimod, som maatte være bevilget tillagt senere end 11. Septbr. 1807; beregnes ikkun med 1 Rigsbankdaler S. V. for 5 Rd. Dansk Courant, hvorved tillige skal iagttages, at hvad der som Forögelse er tilstaaet efter 11. Septbr. 1807, i intet Tilfælde maa, ved saaledes at beregnes til Rigsbankdaler, overstige det för 11. Septbr. 1807 bestemte Nominal-Belöb med mere end 3/5 Dele. — Lönninger og Pensioner, som bidtil bave været bestemte og af Vore Kasser udbetalte i slesvig-holsteensk Courant, skulle herefter ansættes og udbetales med 1 3/5 Rbd. S. V. for hver 1 Rd. Slesvig-Holsteensk C., saalænge de oppebæres af selvsamme Personer, som nu ere i Besiddelse deraf. — Derefter I Eder have at rette, og denne Vor Beslutning til alle Vedkommendes Efterret-

1813. 5. Januar.

1813. ning offentligen at bekjendtgjöre. Befalende Eder Gud! Hvilket herved meddeles alle Vedkommende til fornöden Efterretning. Finants-Collegium den 5. Januar 1813.
5. Januar.

31. Januar. **Kongelig Resolution ang. Cancelliets Bevillings-Myndighed. Khavn den 31. Januar 1813.** — Coll. Tid. 1815, S. 479—480.

Hvorved Cancelliet bemyndiges til ved Bevilling at meddele Tilladelse til at ægte afgangne Kones Moders Söster, samt til Ægteskaber mellem Personer, som ere hinanden i lignende Grad besvogrede.

2. Febr. **Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. Inventarii-Qvilders Formindskelse ved Holt Kirke i Skagafjords Syssel. Khavn den 2. Februar 1813.** — Canc. 1. Dep. Brevb. 1813, Nr. 323*.

P. M. Cancelliet har allerund. foredraget Hans Maj^t. den Deres Höiærv. Bekjendte Ansögning fra Selveierbonden Jon Olafsson af Holt i Skagefjord Provstie paa Island, hvori han anholder om at maatte bortsælge de 2½ Holt Kirke tilhörende Qvilder, hvilke tillige med 3 andre Qvilder, hvoraf Præsten til Bard aarligen oppebærer Leien, som et bestandigt Inventarium skal underholdes paa den Supplikanten tilhörende Jord, men istedenfor hvilke 2½ Qvilde, som Supplikanten opgiver, skal, efter Deres Höiærv^s. Bemærkning, være 3, hvilke han, der tillige er Kirkens Værge, har at tilsvare. — Hans Majestæt har herpaa allern. behaget at resolvere:

„Vi tillade allern., at Selveierbonden Jon Olafson maa ved offentlig Auction bortsælge de 3 Holt Kirke tilhörende Qvilder, af hvilke han som Kirke-Eier oppebærer Leien, og at den derved indkommende Sum maa gjöres frugtbringende til Fordeel for bemeldte Kirke; dog at Præsten fremdeles forbeholdes den fulde Leie af de övrige 3 Qvilder, uden at deres Vedligeholdelse

eller Aabod paa nogen Maade kommer ham til Byrde." — Hvilken allerh. Resolution Cancelliet herved tjenstl. skulde tilmelde Deres Höiærv. til fornöden Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende. Det kongelige Danske Cancellie den 2. Februar 1813. 1813. 2. Febr.

Cancellie-Circulaire til samtlige Overövrigheder i Danmark, Norge og Island, m. Fl., ang. Collegial-Gebyrers Beregning i Rigsbankpenge. Khavn den 9. Februar 1813. — Canc. 2. Depart. Brevb. 1813, Nr. 525; jevnf. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1813, Nr. 554—575. Original-Aftryk som „Circulaire" paa 2 Blade i 4to. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 4, 79—80. 9. Febr.

Paa Cancelliets allerund. Forestilling om, hvorledes Collegial-Gebyrerne for Eftertiden skulle beregnes, har det behaget Hans Majt. under 6. d. M. allern. at resolvere saaledes:

„Vi ville allern., at Taxten for Collegial-Gebyrerne skal, saaledes som samme var för end den 11. Septbr. 1807, herefter beregnes i Rigsbankdaler Sölvværdie og erlægges Daler for Daler."

I at meddele Hr. (Tit.) denne allerhöieste Resolution til behagelig Underretning, skulde man tjenstlig tilföie, at Gebyret for en Bevilling, saavel som for en Confirmation paa et Testamente, for modereret Betaling, vil være at erlægge med 13 Rbd 3 Mk., for en Opreisning med 15 Rbd., og for et Testament for fuld Betaling med 51 Rbd. Sölvværdie. — I det for Gebyrerne aflæggende Regnskab behöves der nu ikke at anföres en særskilt Rubrik for hvad Skatkammerfondet tilkommer, eller særskilt Qvittering derfor at indsendes, men det Hele kan udföres under Eet, siden Skatkammerfonden er ophævet. Iövrigt fölger det af sig selv, at den i dette Collegii Skrivelse af 14. Julii 1800, § 4, i Henseende til Gebyrernes Bestemmelse for Confirmationer paa Testamenter, indeholdte Forskrift vil være at anvende saa-

1813. 9. Febr. ledes, at der istedenfor Dansk Courant regnes Rigsbankdaler. Det kongelige Danske Cancellie den 9. Februarii 1813.

10. Febr. **Reskript til Amtmanden over Islands Sönder-Amt, ang. Lodssagers Henlæggelse til Reykjaviks Bything. Khavn den 10. Februar 1813[1].** — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 2. August 1813. — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Registr. V, 297 (1813, Nr. 124). Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 4, 82—83.

Frederik den Sjette &c. V. G. Os er allerund. bleven foredraget en af dig til Vort Danske Cancellie indsendt Forestilling, hvori du andrager den Vanskelighed, som opstaaer naar vedkommende Skippere nödes til at sagsöge de ved Vor Kjöbstæd Reikevig og ved Havnefjord ansatte Lodser, af hvilke Nogle have deres Bopæl udenfor förstnævnte Byes Jurisdiction, og derfor indstiller, at samtlige disse Lodser maatte i Lodssager sortere under Bythinget. — Efter at have taget dette Forslag, tillige med de Os iövrigt allerund. foredragne Omstændigheder, i Overveielse, give Vi dig hermed tilkjende: at Vi allern. ville have fastsat, at samtlige ved Vor Kjöbstæd Reikevig og ved Havnefjord paa Vort Land Island ansatte Lodser, for Fremtiden i Lodssager skal henhöre under Reikevigs Bythings Jurisdiction, uden Hensyn til deres Bopæl. — Herefter du dig allerund. haver at rette, og Vedkommende Sligt til Efterretning at tilkjendegive. Befalende &c. Kjöbenhavn den 10. Februar 1813.

19. Febr. **Reskript til Biskoppen over Island, ang. Nedlæggelse af Kirken paa Márstaðir. Khavn den 19. Februar 1813.** — Canc. 1. Depart. Registr.

[1]) Reglem. 1. Decbr. 1841.

V, 228 (1813, Nr. 88). P. Pètursson, Hist. Eccl. Island., S. 218—219. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 4, 102—103. 1813. 19. Febr.

Frederik den Sjette &c. V. G. Os er af Vort Cancellie allerund. bleven foredragen en Forestilling fra dig, hvori du andrager, at Kirken paa Marstade, der er Annex til Hovedkirken Underfell. er i Aaret 1811 saaledes ödelagt ved Snee og Fjeldskred, at den er aldeles ubrugbar til Gudstjenesten, og ikke staaer til at reparere, paa hvilken Grund du indstiller, at denne Annexkirke, som allerede ifölge allern. Reskr. af 17. Maji 1765, som overflödig, skulde nedlægges, men senere efter Ansögning fra nogle gamle Folk af Sognet, som havde vanskeligt ved at söge Hovedkirken, blev tilladt for det förste at maatte vedblive, nu da den er aldeles ödelagt og overflödig, allern. maatte tillades: ikke igjen at blive opfört og Menigheden henlægges til Hovedkirken Underfell. I hvilken Anledning Vi, med Hensyn til Sagens Omstændigheder og i Overeensstemmelse med de af dig derhos gjorte Forslag, betræffende Fordelingen af Kirkens Eiendomme, hvilke Vi finde hensigtsmæssige, herved allern. ville have fastsat og anordnet, at bemeldte ödelagte Marstade Annexkirke skal nedlægges og Menigheden henlægges til Hovedkirken Underfell, dog saaledes, at Gaarden Öxl henlægges til Thingöre Kloster-Kirke, og ville Vi derhos allern., at der, hvad Marstade Kirkes Eiendomme angaaer, skal forholdes paa fölgende Maade:

1) Den Marstade Kirke tilhörende Præsteskyld Uppeland (*rett.* prestskyld uppí land) eller fri Underholdning for Præsten i Stedet for Jordegods, den halve Svanefangst paa Hunevand, en Fjerdedeel af Drivhvale og Drivtömmer paa Gaarden Tjörn paa Vatnsnæs Forstrand, 1/16 Deel af den saakaldte Spákonu-Arv, Rettighed til Sæter paa Saudadal, og fri Græsning for golde Creaturer sammesteds, samt et vist Qvantum Törveskjær i Gaarden Steinnæs Land, skulle tilfalde de nuværende Eiere af Gaarden Marstad. — 2) Kirkens Portions-

1813. 19. Febr. Beholdning, tillige med det Overblevne af dens Ornamenter og Instrumenter, samt Belöbet af hvad Kirkens Levninger ved Auction ere udbragte til, skulle henlægges til de fattigste Kirker i Provstiet, hvorved Kirken paa Underfell i Særdeleshed skal tages i Betragtning. — 3) at tvende af de Kirken tilhörende 4 Qvilder skulle tilfalde Eierne af Gaarden Marstade, imod at de skulle være pligtige til, ligesom forhen, at vedligeholde de andre to og betale fulde Smörleier af dem til Præsten ved Hovedkirken Underfell. — Derefter du dig allerund. haver at rette, og Vedkommende Saadant til Efterretning at tilkjendegive. Befalende &c. Kjöbenhavn den 19. Februar 1813.

20. Febr. **Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. Foranstaltning til at sikkre Island Tilförsel af Kirkeviin. Khavn den 20. Februar 1813.** — Canc. 1. Depart. Brevb. 1813, Nr. 491.

I Anledning af Deres Höiærv'. Skrivelse af 22. Septbr. f. A., hvori De har andraget paa, at en Qvantitet Viin maatte opsendes til Island, til Brug ved Communionen, har Cancelliet desangaaende tilskrevet den islandske og finmarkske Handels Realisations-Commission, og bemeldte Commission har derpaa tilkjendegivet Cancelliet, at samme ved Circulaire til samtlige paa Island Handlende har anmodet disse om, med de til Foraaret afgaaende Skibe at udsende en saadan Qvantitet Viin, som til Kirkernes Fornödenhed maatte ansees tilstrækkelig; hvilket man herved tjenstl. skulde tilmelde Deres Höiærv. til fornöden Underretning. Det kgl. Danske Cancellie den 20. Februar 1813.

23. Febr. **Forordning ang. Fritagelse for Sjette- og Tiende-Penge af Capitaler, som udföres til de keiserlig franske Stater. Khavn den 23. Febr.**

1813. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 2. August 1813, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1814. — Canc. 2. Depart. Registr. XIV, 50 (1813, Nr. 271ª). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1813, S. 186; Schou XVI, 288. 1813. 23. Febr.

Forordning, angaaende at der ei skal svares Sjette- og Tiende-Penge af Arve-Capitaler og andre rede Midler, som her fra Rigerne udföres til de keiserlig franske Stater.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V., at da der i de keiserlig franske Stater aldeles ingen Afdragspenge oppebæres af Arve-Capitaler og andre rede Midler, som derfra udföres til de Stater, hvor Decimations-Retten er ophævet; saa have Vi allern. fundet Os bevægede til at befale: at der af Arve-Capitaler og andre rede Midler, som udföres af Vore Riger og Lande til de keiserlig franske Stater, herefter ingen Sjette- og Tiende-Penge skal fordres, hvad enten saadant Afdrag hidtil er bleven erlagt til Vor Kasse, eller til Andre, som dertil agtedes berettigede. — Dog angaaer denne Vor Befaling ikke de almindelige Afgifter af Arv, som enten ere paabudne, eller herefter paabydes. — Hvorefter Vedkommende sig allerund. have at rette. Givet i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 23. Febr. 1813.

Forordning ang. Afdragsrettens Ophævelse med Hamborg og Lübeck, samt de övrige i det franske Rige incorporerede Lande. Khavn den 23. Febr. 1813. — Publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1814, men ikke ved Landsoverretten. — Canc. 2. Depart. Registr. XIV, 49ᵇ (1813, Nr. 271ᵇ). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1813, S. 76—77; Schou XVI, 287—288. Coll. Tid. for 1813, S. 170—171. 23. Febr.

Forordning angaaende Afdragsrettens Ophævelse med Hamborg og Lübeck, samt alle övrige i det franske Rige incorporerede Lande.

1813. 23. Febr. Vi Frederik den Sjette &c. G. V., at ligesom Vores Formænd i Regjeringen allern. have bevilget Undtagelser fra Danske Lovs 5. Bogs 2. Capitel, i Henseende til den Kongen eller dem, som Han dertil maatte benaade, tilkommende Afdragsret til Arvemidler og andre Capitaler, som af de danske Stater udföres, saa finde Vi Os bevægede til allern. at befale: — at der af Arvecapitaler og andre rede Midler, som udföres af Vore Riger til Stæderne Hamborg og Lübeck, samt alle övrige i det franske Rige incorporerede Lande, herefter ingen Sjette- eller Tiende-Penge skal fordres. Denne Vor Forordning angaaer dog ikke de almindelige Afgifter af Arv, som enten ere paabudne eller herefter paabydes — Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. — Givet i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 23. Februarii 1813.

11. Marts. **Kongelig Resolution ang. Udbetalingsmaaden af de ved Skolen ansatte Læreres Gager. Khavn den 11. Marts 1813**[1]. — Ifölge Universitets-Directionens Forestilling 26. Febr. 1813, hvorved den andrager paa Bemyndigelse til, at de under dens Ressort hörende Embedsmænd, som ikke lönnes af Finantskassen, erholde deres Gage efter de i det ved Plak. 5. Januar bekjendtgjorte Reskr. af samme Datum fastsatte Regler. — Universitets-Directionens Forestillinger for 1813, Nr. 369.

Vi tillade allern. at alle de Embedsmænd og faste Betjente, som staae under Directionens Ressort og lönnes af Universitetets, Communitetets eller andre dens Bestyrelse underlagte Fonds, maae, forsaavidt de ikke nyde deres Indtægter i Naturalier, udbetales de dem tillagte Gager og Lönninger efter samme Regler, som ved Vort allerhöieste Reskript af 5. Januar d. A. ere fastsatte for de Embedsmænd, der nyde Gager af Vore

[1]) kgl. Resol. 15. April 1814.

Kasser, hvilket ligeledes maa gjelde for dem, der af Directionens Fonds oppebære Pension eller Vartpenge, og kan denne forandrede Betalingsmaade tage sin Begyndelse fra 1. Januar d. A. af. Kjöbenhavn den 11. Marts 1813[1]. 1813. 11. Marts.

Kongelig Resolution ang. **Ophævelse af Stiftsbestyrelses-Commissionen i Island,** m. v. **Khavn den 20. Marts 1813.** — I Rentekammerets Forestilling 9. Marts bemærkes, at efter at den af Stiftamtmand Trampe i Island 29. Marts 1810 nedsatte, og ved kgl. Resol. 23. Juli s. A. stadfæstede, interimistiske Commission til at bestyre Stiftets Forretninger i Island, havde bestaaet i længere Tid, havde man bemærket de Uleiligheder, som hidrörte fra Medlemmernes uheldige Situation i lang Afstand fra hverandre. Man havde derfor fordeelt Forretningerne ved kgl. Resol. 15. Juli 1812, fornemmelig i den Hensigt, at benytte Frydensbergs locale Kundskaber saa længe han forblev i Landet. Men da han nu skulde forlade Landet, foreslaaer Rentekammeret, at Stiftamtmands-Forretningerne overtages af Castenschjold alene. — Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 94, Nr. 37. Publiceret ved Landsoverretten i Island 6. Septbr. 1813. 20. Marts.

Vi ville allern. have ophævet indbemeldte til Bestyrelsen af Stiftamtmands-Embedet paa Island nedsatte Commission, og derhos have Vort Rentekammer overdraget, at tilkjendegive samme for dens Bestræbelser Vor allerhöieste Tilfredshed, ligesom Vi og allern. ville

[1] Ved Univers. Direct. Skrivelse 29. April 1815 (Univers. Direct. Copieb. 1815, Nr. 299) anmodes Rentekammeret om at anvise Lærerne ved Skolen paa Bessastad Lönningstillæg fra 1. Januar 1813, i Henhold til kgl. Resolutioner 5. Januar og 11. Marts 1813, samt 15. April 1814, i Forhold til deres Gager (der vare for Lector Theol. 500 Rd. og for to Adjunkter hver 360 Rd.). — I Anledning deraf er Rentekammerets Udbetalingsordre udgaaet til Landfogden i Island, Thorgrimsen, den 13. Mai 1815 (Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 1555).

1813. 20. Marts. have Commissionens förste Medlem, Amtmand Thorarensen, udnævnt til Conferentsraad med gratis Bestalling, hvorom Kammeret bemyndiges til at correspondere med Vort Danske Cancellie. Dernæst ville Vi allern. have Amtmanden over Sönder-Amtet paa Island, J. C. T. Castenschjold, udnævnt til at være tillige Stiftamtmand i Island, og i denne Egenskab, foruden at beholde hvad han nu nyder som Amtmand, have ham forundt det, som ved Vor allerh. Resolution af 15. Juli f. A. er tillagt bemeldte Stiftamtmands-Embede til Contoirhold. Kjöbenhavn den 20. Marts 1813[1].

16. April. **Kongelig Resolution ang. Understöttelse for R. Chr. Rask paa en literarisk Reise til Island.** Khavn den 16. April 1813. — I Universitets-Directionens Forest. 10. April bemærkes, at Rask, som har „i 8 Aar med heldig Flid opoffret sig til det gamle nordiske Sprogs og Literaturs Studium", har andraget paa „at det maatte tillades ham i dette Foraar at tiltræde en Reise til Island, som det Land, i hvis Sprog og Sæder endnu de fleste Levninger af den nordiske Oldtid gjemmes", og sögt i dette Öiemeed om en offentlig Understöttelse af 400 Species aarlig i 3 Aar. — Directionen yttrer i den Anledning, at „jo önskeligere det er, at Fædrenelandet aldrig maatte savne Mænd, der, for at blive grundigen bekjendte med dets oprindelige Sprog og ældste Literatur, opoffre deres Tid og Evne til begges Studium, og jo sjeldnere de unge Mænd ere, som vælge dette til deres Hovedfag", desto mere finder den sig opfordret til fra sin Side at anbefale Andragendet, ligesom den ikke tvivlede paa at Reisen til Island vilde, efter Rasks Indsigt, bidrage „saavel til at udvide hans Kundskaber, som til at fremlede hans Studier til större Modenhed"; derimod troede den, at 700 Rbd. S. V. aarlig, foruden hans Lön 100 Rd., kunde ansees som tilstrækkelig aarlig Understöttelse til Reisen, og at denne kunde

[1] Resolutionen er communiceret Medlemmerne af Stiftsbestyrelses-Commissionen med Rentek. Skriv. 20. April 1813. Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 961—964.

indskrænkes til 2 Aar. — Directionen havde henvendt sig til Commissionen for den Arna-Magnæanske Stiftelse, men denne havde erklæret at den ikke saae sig istand til at yde noget Bidrag; det samme var Tilfældet med Fondet ad usus publicos, da dette havde betydelig ny Udgift ved at afholde Bekostningerne til 3 Mænds Udenlandsreise for at dannes til Lærere ved det norske Universitet; Directionen foreslaaer derfor, at 200 Rbd. udredes af Communitetets Overskud og 500 Rbd. S. V. af „den videnskabelige Fond. hvilken Deres kgl. Majestæt i landsfaderlig Hensigt til de danske Staters literaire Tarv har behaget at oprette". — Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Forestillinger for 1813, Nr. 379. 1813. 16. April.

Vi ville allern. have Amanuensis ved Universitets-Bibliotheket, Rasmus Christian Rask, tilladt, at maatte paa 2 Aar foretage en literarisk Reise til Island, og maa ham, med Vedbehold af hans Gage som Amanuensis, til Reiseomkostningernes Bestridelse i hvert af de tvende Aar, fra sidstafvigte 1. April af, forundes en Understöttelse af 700 Rbd. S. V. aarlig, af hvilke 700 Rbd. de 200 Rbd. maa udredes af Communitetskassen, og bemyndiges Directionen til at brevvexle med Vort Finants-Collegium angaaende de övrige 500 Rbd. Udredelse af det videnskabelige Fond. Kjöbenhavn den 16. April 1813[1].

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Beregning af Diæter og Reiseomkostninger for Landphysikus. Khavn den 17. April 17. April.

[1]) Communiceret Consistorium og det theolog. Fakultet samt Finants-Collegium ved Skrivelse fra Universitets-Directionen 20. April 1813 (Brevb. s. A. Nr. 341—343). Ved kgl. Resol. 20. Marts 1815 er Understöttelsen forlænget paa 1 Aar, og Udredelsen deraf bestemt alene af Communitetet. Univ. Direct. Forestill. 1815, Nr. 456 (Communication til Consistorium og det theolog. Fakultet i Univ. Direct. Skriv. 25. Marts — Brevb. s. A. Nr. 202—203).

1813. 17. April. **1813.** — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1813, Nr. 1332.

Landphysikus Klog i Island har til dette Collegium indgivet Ansögning om, efter den herhos tilbagefölgende Regning at udbetales 26 Rd. i Reise-Omkostninger og Diætpenge, i Anledning af 2 veneriske Syges Cuur. — Efter desangaaende at have correspondereet med det kongelige Rentekammer, og med sammes Svar tillige modtaget Hr. Stiftamtm^s. Skrivelse, dat. 16. September sidstl., skulde man herved tjenstl. melde, at Cancelliet, med Hensyn til hvad Hr. Stiftamtmanden deri har yttret, er med Dem enig i, at Landphysikus Klog, som boer ikkun 1/4 Miil fra Reikevig, og ifölge Embedspligt næsten daglig maa være der tilstede, ikke. fremfor nogen af hans Formænd, bör tillægges de omhandlede Diætpenge og Reise-Omkostninger for Fattiges Cuur sammesteds, hvorom Hr. Stiftamtm. vilde meddele ham fornöden Communication. — Det kongelige Danske Cancellie den 17. April 1813.

20. April. **Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmand Castenschjold, ang. de nogle Embedsmænd i Island bevilgede Penge til Comptoirhold. Khavn den 20. April 1813.** — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 984.

Paa dette Kammers allerund. Forestilling har det allern. behaget Hans Majestæt ved Resol. af 15. Julii f. A. at forunde Stiftamtmands-Embedet i Island 100 Rd. Toldspecies, og Amtmændene for Sönder-Amtet, Vester-Amtet samt Nord- og Öster-Amtet sammesteds, hver 100 Rd. Toldspecies, og Landfogden i Island ligesaa 100 Rd. Toldspecies aarlig, uden al Afkortning, til Contoirhold, samt derhos allern. at bestemme, at dette Tillæg maa regnes fra samme Tid som de Embedsmændene i Almindelighed for bemeldte Aar bevilgede Gageforbedringer. — Ved herom at underrette Hr. Stiftamtm. skulle vi tillige tjenstl. melde: at fornævnte

Tillæg til Contoirhold bliver for afvigte Aar, efter Vores Skrivelse af Dags Dato til Landfogden, Justitsraad og Landfoged Frydensberg, at udbetale i Dansk Courant, efter den Cours, der har været fastsat for Toldafgifternes Erlæggelse i Kongerigerne, nemlig 600 Procent, eller med 6 Rd. D. Cour. for 1 Rd. Toldspecies, samt at om Udbetalingen af detteTillæg for indeværende Aar og fremdeles vil Landfogden i sin Tid blive meddeelt nærmere Forholdsordre. — Rentekammeret den 20. April 1813[1]. 1813. 20. April.

Cancellie-Plakat for Danmark og Norge, ang. Betaling til constituerede Embedsmænd. Khavn den 23. April 1813[2]. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 2. August 1813 og i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1814. — Canc. 2. Departem. Registr. XIV, 97[b] (1813, Nr. 578[a]). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1813, S. 234; Schou XVI, 328. Colleg. Tid. for 1813, S. 291—292. 23. April.

Plakat for Danmark og Norge, angaaende hvad Betaling der tilkommer en constitueret Embedsmand, fra den Tid en virkelig er udnævnt i Embedet, og indtil denne har tiltraadt samme.

Hans Majestæt Kongen har under 20. Febr. d. A. behaget allern. at resolvere saaledes:

„Vi ville, som almindelig Regel, allern. have bestemt, at naar Nogen, som Constitueret, bestyrer et Embede fra den Tid, at en virkelig Embedsmand dertil

[1]) s. D. Rentek. Skriv. til Landfogden, at udbetale det nævnte Tillæg til Contoirhold for 11 Maaneder af Aaret 1812 i D. Cour. efter den Cours, der har været fastsat for Toldafgifternes Erlæggelse i Kongerigerne, nemlig 600 Procent, eller med 6 Rd. D. Cour. for 1 Rd. Toldspecies. Copieb. sst. Nr. 985. — Rentek. Skrivelser til Amtmændene Stephan Thorarensen og Stephan Stephensen s. D. ang. Communication heraf (Copieb. sst. Nr. 986—987).

[2]) Canc. Plak. 14. Septbr. 1830 (For. 3. Febr. 1836).

1813. er udnævnt, og indtil denne tiltræder Embedet, skal
23. April. han, hvor ingen mindelig Forening derom imellem dem kan træffes, være berettiget til, imidlertid at nyde den halve Deel, saavel af Embedets faste Gage, som af samtlige dets uvisse Indkomster, saaledes, at efter at alle Udgifter ved Embedets Bestyrelse i samme Tid ere fradragne dets Indkomster, det overskydende Belöb da deles lige mellem dem begge". — Hvilket herved kundgjöres til alle Vedkommendes Efterretning og allerund. Efterlevelse. — Det kongelige Danske Cancellie den 23. April 1813.

24. April. **Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Lovgivningen om Pengeforandringen. Khavn den 24. April 1813**[1]. — Canc. 3 Departem. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1813, Nr. 1435.

P. M. Da det ved Correspondence med det kgl. Finants-Collegium og Rentekammeret er kommet under Overveielse, om og hvorvidt Forordn. af 5. Januar d. A., angaaende en Forandring med Pengevæsenet i de danske Stater, kan være at indföre paa Island, Færöerne og Grönland, og desaarsag i denne Henseende vil kunne ventes nærmere allerhöieste Bestemmelse, — saa skulle man herved tjenstl. anmode Hr. Stiftamtm. behagelig at ville, saavel for Deres eget Embeds-District, som ved Bekjendtgjörelse til samtlige Amtmænd paa Island, forsaavidt disses Jurisdictioner betræffer, behageligen foranledige, at ovenmeldte Forordn. af 5. Januar 1813, der herfra er bleven afsendt, ikke vorder publiceret paa Island, forinden nærmere Forholdsregel erholdes, eller muligen en for dette Land særskilt Anordning i denne Anledning udkommer, i hvilket sidste Fald Forordn. af

[1]) kgl. Resol. 13. Mai og Canc. Plak. 17. Mai 1813; For. 20. Marts 1815.

5. Januar d. A. aldeles ikke bliver for Island at sætte i Kraft. Det kongelige Danske Cancellie den 24. April 1813. 1813. 24. April.

Kongelig Resolution ang. Besættelse af et af de chirurgiske Stipendier for Islændere. Khavn den 5. Mai 1813. — I Henhold til Resol. 14. Januar 1803. — Directionen for Univers. og de lærde Skolers Forestillinger for 1813, Nr. 383. 5. Mai.

Vi tillade allern., at Islænderen Sievert Gunlögsen (d. e. Sigurðr Gunnlaugsson), som har bestemt sig til at studere Chirurgie, maa, uagtet han ikke har underkastet sig Examen Artium, i 3 Aar nyde som extraordinair Understöttelse til sine Studeringers Fortsættelse, en Plads paa Regentsen, samt et dobbelt Communitets-Stipendium, under de heri allerund. indstillede Vilkaar og Betingelser. Kjöbenhavn den 5. Maji 1813[1].

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. Godtgjörelse for en Kirkes Gjæld til Beneficiarius. Khavn den 8. Mai 1813. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1813, Nr. 1276. 8. Mai.

Det er Deres Höiærv. bekjendt, at Sognepræsten for Myrkaa Præstegjæld i Island, Hr. Jon Jonsen, har anholdt om Godtgjörelse for 29 Rd. 14 Sk., som han ved Opbyggelse af den forfaldne Glæsebai's Kirke i

[1]) Ved Directionens Skriv. til det theolog. Fakultet 25. Mai 1816 bevilges, at Sigurðr Gunnlaugsson endnu i 2 Aar beholder den tilstaaede Understöttelse af fri Bolig paa Regentsen og dobbelt Communitets-Stipendium, dog paa de forhen fastsatte Vilkaar, at han ved hvert Halvaars Slutning med Attester fra sine Lærere godtgjör, at han med Flid og Held fortsætter de chirurgiske Studeringer, samt forpligter sig til efter disses Fuldendelse at vende tilbage til Island. Univ. Direct. Brevb. 1816, Nr. 364.

1813. 8. Mai. Aaret 1802 kommer tilgode hos denne Kirke. — Efter at Cancelliet i Anledning heraf havde tilskrevet det kongelige Finants-Collegium, om ikke denne Sum kunde bevirkes Supplikanten udbetalt af Hans Majestæts Kasse, har Finants-Collegiet nu underrettet Cancelliet om, at Hans Majt. efter Finants-Collegiets derom allerund. gjorte Forestilling, under 13. Martii sidstl. allern. har behaget at resolvere saaledes:

„Vi bifalde allern., at Sognepræst Jon Jonsen til Myrkaa Præstegjeld i Island maa med 29 Rd. 14 Sk. godtgjöres indbemeldte af ham ved Gjenopbyggelsen af Glæsebai's Kirke anvendte Udgift". — Hvorom Cancelliet tjenstl. skulde anmode D. Höiærv. behageligen at ville underrette Supplikanten. Det kongelige Danske Cancellie den 8. Maji 1813.

13. Mai. **Kongelig Resolution ang. Forandring af Pengevæsenet i Island, m. v. Khavn den 13. Mai 1813**[1]. — I Cancelliets Forestilling 3. Mai berettes, at Finants-Collegium havde tilstillet Cancelliet en Skrivelse til Samme fra Rentekammeret, hvori yttres, at ligesom For. 5. Januar 1813, ang. Forandringen i Pengevæsenet, ikke omhandler Island, Færöerne og Grönland, saaledes mentes den ei heller at kunne være anvendelig sammesteds, enten i Henseende til Hypotheker til Rigsbanken eller Forandring i Skattevæsenet. Derimod mente Kammeret, at Courant-Sedlernes Reduction til Rigsbankpenge kunde komme under Overveielse, navnlig med Hensyn til Island, da denne Reduction der vilde have Indflydelse paa Handelen med Kjöbmændene, og da Forordningen ikke kunde komme til almindelig Kundskab för end til Efterhösten, saa var det at formode, at heraf vilde opstaae en almindelig Forvirring hos Landets Indbyggere, der ei antages at kunne danne sig det rigtige Begreb om Sagen, og at dette endog, med Hensyn til Kjöbmændene, vilde foranledige om ikke virkelige, dog supponerede Vexationer. Rentekamm. henstiller derfor, om ikke Bestemmelsen i Forordn. 5. Januar

[1]) Commissorium 19. Mai 1813.

1813 om Reduction af Dansk Cour. til Rigsbanco, saavel for Island, som Færöerne og Grönland, maatte udsættes til 1. Januar 1814, hvorhos det tilföier, at da der i Island skulde være en stor Deel grov Courant og Species, vilde det være passende, til at forebygge at disse ikke skulde gjelde ringere end Sölvværdie, at sammes Sölvværdie blev bekjendtgjort, hvilket ogsaa kunde være anvendeligt paa Færöernes Kroner. I hvert Fald andrager Kammeret, at den fornödne Bestemmelse herom maatte blive kundgjort saa betimelig, som selve Forordn. 5. Januar kommer til Island, Alt til at forebygge Speculationer og urigtige Begreb, der kunde virke skadelig paa Handelen, som derved vilde blive aldeles usikker, og hvis Fölger, deels med Hensyn til Tab for Almuen, deels betræffende Landets Providering, vilde blive saare betænkelige. Finants-Collegium havde erklæret sig enigt i Rentekammerets Anskuelser og overladt Sagen til Cancelliet, hvorefter dette Collegium havde foranstaltet Sagen overveiet i den Comité, der var anordnet til at overveie de Spörgsmaale, som indkomme i Anledning af Forordningen om Pengevæsenets Forandring, ved hvis Forhandlinger angaaende denne Gjenstand forhenværende Stiftamtm. Trampe og Rentekammer-Committeret Etatsraad Jensen havde været nærværende. Da man imidlertid, saavidt Island angaaer, ikke var istand til at bestemme hvad Værdie der i Landet i den senere Tid er tillagt Dansk Courant ved Indvaanernes Transactioner, og da det desuden „var at formode, at Coursforholdet der maatte have virket sildigere end i Deres Majestæts andre Riger", saa troede man nu ikke at burde andrage paa, at den i For. 5. Januar befalede Reduction af Forpligtelser i Dansk Courant til Rigsbanco, efter de derfor fastsatte Regler, ligefrem burde indföres i Island, forinden man var i Besiddelse af de fornödne nærmere Oplysninger, da disse, som nu savnedes, rimeligviis vilde medföre, at Forandring eller Modification med Hensyn til Island blev nödvendig. Paa den anden Side fandt man Betænkelighed ved Intet at foretage för end hine Oplysninger vare erhvervede, da de i Indbyggernes Besiddelse værende Danske Courant-Sedler dog virkelig allerede vare reducerede, ligesom de Handlende ei heller kunde tænkes at ville tage dem for fuld Værd, og det vilde saaledes være uretfærdigt, om disse reducerede Sedler skulde i alle Tilfælde mellem Islænderne vedblive at gjelde som Betalingsmiddel efter deres paalydende Summer, hvilket sandsynligviis og vilde af dem, som kjendte den ved Forordningen iværksatte Reduction, be-

1813.
13. Mai.

1813. 13. Mai. nyttes til egen Fordeel og Andres Forurettelse. Cancelliet mente derfor, at et Antal Exemplarer af Forordningen om Pengevæsenets Forandring kunde oversendes til Island. for at dens væsentlige Indhold ved Overövrighedens Foranstaltning gjennem Underövrighederne og Præsteskabet kunde bringes til almeen Kundskab, og at det allern. maatte befales, at der med Betalinger efter Gjældsforskrivninger i Dansk Courant skulde standses, saaledes, at Creditor ei var forpligtet til at modtage samme, indtil en nærmere Anordning om Pengevæsenet kunde emanere for Island. Til at forberede denne Anordning troede man hensigtsmæssigst, at der i Island blev anordnet en Commission af sagkyndige Mænd, som tillige havde den fornödne Local-Kundskab; til Medlemmer af denne Commission foreslaaes de i Resolutionen nævnte Personer, og bemærkes det navnlig med Hensyn til Secretair Sivertsen, „der er en oplyst og retskaffen Mand og tillige en indfödt Islænder", at han havde været i Kjöbenhavn siden Forordn. af 5. Januar kom ud, og vilde derfor bedre, end de Andre, kunne gjöre sig et fuldkommen rigtigt Begreb om den, hvorhos det tillige kunde være nyttigt ved hans Tilbagekomst at have en Mand, som kunde gaae tilhaande med nærmere Oplysninger og Forklaringer, hvor Commissionens indgivne Forslag maatte behöve samme. — Med Hensyn til Færöerne foreslaaes at afvente Commandanten Capitain Löbners Ankomst. — Med Hensyn til Grönland mentes ingen Bestemmelse at gjöres nödig, da der kun foregik Tuskhandel af Varer mod Varer, men Penge brugtes ikke i daglig Handel og Vandel. Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Forestillinger 1813—14, Nr. 117.

Vi ville allern. have anordnet en Commission i Island, bestaaende af Stiftamtmanden over dette Land, Castenschjold, Justitsraad og Assessor i Landsoverretten sammesteds Einarsen, surnumerair Assessor i bemeldte Ret Thorarensen, Fuldmægtig i Vort Rentekammer Secretair Sievers[1], samt Kjöbmand Sievers[2]: for at overveie og indsende Forslag til, med hvilke Modificationer Vor Forordn. af 5. Januar d. A. kan indföres paa Island. Derhos bifalde Vi allern. at det paalægges de to

[1]) d. e. Cancellie-Secretair Árni Sigurðsson (Sivertsen).

[2]) d. e. islandsk Kjöbmand Bjarni Sigurðsson (Sivertsen).

Sidstnævnte, under Forudsætning af at Kjöbmand Sievers (= Sivertsen) reiser til Island indeværende Foraar, ufortövet at tiltræde Reisen derhen, ligesom Vi og allern. ville have Secretair Sievers (= Sivertsen) tilstaaet 100 Rbdlr. til sin Equipering, fri Reise frem og tilbage, 3 Rbdlr. daglig i Diæter; — angaaende hvilke Udgifters Udredelse af Vor Kasse Vort Cancellie bemyndiges til at brevvexle med Vort Finants-Collegium; — samt ham derhos givet allern. Haab om en Gratification ved hans Hjemkomst; og bliver Commissionen at tilpligte, saa betimeligen at slutte dens Forhandlinger, at Forslaget fra samme kan afsendes med det förste Skib, som fra Island vender tilbage til Danmark, med hvilket Skib Secretair Sievers skal være forpligtet at fölge tilbage. Endvidere bifalde Vi allern., at forbemeldte Vor Forordnings væsentlige Indhold imidlertid ved Overövrighedernes Foranstaltning gjennem Underövrighederne og Præsteskabet bringes til almeen Kundskab paa Island ved saadanne Foranstaltninger, som Commissionen maatte finde mest hensigtssvarende, hvorom nærmere allerund. Indberetning bliver at forelægge Os, samt at der maa standses med Betalinger i Dansk Courant efter Gjældsforskrivninger, saaledes at Creditorer ei skulle være forpligtede til, af deres Debitorer at modtage Betalinger efter samme, indtil en nærmere Anordning for Island i denne Henseende udkommer. Dog bliver herved udtrykkeligen at tilföie, at det i hvert Fald skal være Creditorerne uformeent, at gjöre deres Ret gjældende efter Forskrivelsernes Indhold, naar de ikke forlange anden Betaling end den paalydende Sum i Dansk Courant. Fremdeles ville Vi allern., at det i Henseende til det Spörgsmaal, hvorvidt Vor Forordn. af 5. Januar d. A. bör indföres paa Færöerne, skal udsættes, indtil Commandanten sammesteds, Capitain Löbner, ankommer hertil Staden, samt at det paa Grönland skal forblive ved den nu bestaaende Indretning uden nogen Forandring.

1813. 13. Mai.

1813. 13. Mai. Endelig bifalde Vi allern., at denne Vor allerh. Resolution, forsaavidt angaaer Cancelliets tredie Indstillingspunkt[1], skal bekjendtgjöres ved en Cancellie-Plakat. Kjöbenhavn den 13. Maji 1813.

17. Mai. **Cancellie-Plakat for Island, ang. Betalinger i Dansk Courant.** Khavn den 17. Mai 1813[2]. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 2. August 1813, og i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1814. — Cancell. 3. Departem. (Norske Justits-Departem.) Registr. V, 330 (1813, Nr. 438). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1813, S. 255—256; Schou XVI, 334. Coll. Tid. for 1813, S. 385.

Plakat for Island, angaaende Standsning med Betalinger i Dansk Courant efter Gjældsforskrivninger.

Hans Majestæt Kongen har, under 13. d. M., behaget allern. at resolvere: — at der paa Island maa standses med Betalinger i Dansk Courant efter Gjældsforskrivninger, saaledes at Creditorer ei skulle være forpligtede til, af deres Debitorer at modtage Betalinger efter samme, indtil en nærmere Anordning i denne Henseende udkommer, dog skal det i hvert Fald være Creditorerne uformeent at gjöre deres Ret gjældende efter Forskrivelsernes Indhold, naar de ikke forlange anden Betaling, end den paalydende Sum i Dansk Courant. — Hvilket herved kundgjöres til alle Vedkommendes Efterretning og allerund. Efterlevelse. — Det kongelige Danske Cancellie den 17. Maji 1813.

19. Mai. **Commissorium til Stiftamtmanden over Island m. Fl.[3], ang. Forberedelse til en Lov om Penge-**

---

[1]) Canc. Plak. 17. Mai 1813.

[2]) For. 20. Marts 1815 § 2.

[3]) Navnene paa Commissionens Medlemmer, til hvilke dette Commissorium er udfærdiget, er anført ovenfor i kgl. Resol. 13. Mai 1813.

forandringen i Island. Khavn den 19. Mai 1813[1]. 1813. 19. Mai.
— Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Registr. V, 330b —331 (1813, Nr. 441). Coll. Tid. 1813, S. 402. — Communiceret Landsoverretten i Island ved Stiftsskrivelse 2. August 1813, der er publiceret i Retten den 6. Septbr. s. A.

Frederik den Sjette &c. V. S. B. Da Vi allern. have taget under Overveielse, at Vor For af 5. Januar d. A., angaaende Forandring i Pengevæsenet, med Hensyn til de i Vort Land Island værende Indretninger og dette Lands locale Forfatning, muligen ikke i sin fulde Udstrækning der kan være at indföre, saa have Vi, deels ved Resolution af 13. d. M[2] allern. befalet, at der paa Island maa standses med Betalinger i Dansk Courant efter Gjældsforskrivninger, saaledes at Creditorer ei skulle være forpligtede til af deres Debitorer at modtage Betalinger efter samme, indtil en nærmere Anordning for Island i denne Henseende udkommer, og dernæst finde Vi det nödvendigt, at anordne en Commission i bemeldte Vort Land Island, for at overveie og give Forslag til med hvilke Modificationer Vor Forordn. af 5. Januar d. A. kan indföres sammesteds. Til den Ende befale Vi eder herved allern., at I rette eders Leilighed efter, som Commissarier at sammentræde, for at overveie og til Os, gjennem Vort Danske Cancellie, at indsende Forslag til, med hvilke Modificationer oftmeldte Vor Forordn. 5. Januar d. A. kan indföres paa Island, og ville Vi derhos, at denne Forordnings væsentlige Indhold imidlertid ved Overövrighedernes Foranstaltning gjennem Underövrighederne og Præsteskabet skal bringes til almeen Kundskab paa Island ved saadanne Foranstaltninger, som I maatte finde mest hensigtssvarende, hvorom I ligeledes have at afgive nærmere allerund. Indberetning Vi befale endvidere herved dig, Os elskelig Secretair Sivertsen, og dig,

---

[1]) For. 20. Marts 1815.

[2]) Canc. Plak. 17. Mai 1813.

1813. 19. Mai. Kjöbmand Sievers (= Bjarni Sivertsen), ufortövet at tiltræde Reisen til Island, og paalægge eder, tillige med övrige Medcommissarier, saa betimeligen at slutte eders Forhandlinger, at eders Forslag kan afsendes med det förste Skib, som fra Island vender tilbage til Danmark, med hvilket Skib du, Secretair Sievers (= Sivertsen), ogsaa skal være forpligtet at fölge tilbage. Derefter I eder allerund. have at rette. Befalende eder Gud. Skrevet i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 19. Maji 1813.

12. Juni. **Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmand Castenschjold, ang. Veivæsenet i Island. Khavn den 12. Juni 1813.** — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 991.

Kammeret har med Fornöielse erfaret hvad Hr. Stiftamtm. efter Deres Skrivelse, dateret 8. April f. A., har foranstaltet i Henseende til Veireparationer inden Sönderamtet[1], og bifalder ligeledes hvad De i samme Skrivelse har indstillet angaaende Vedligeholdelsen af de gamle paa lange Fjeldveie sig befindende saakaldte Sæluhuse, da det med Opbyggelsen af de ganske forfaldne Sæluhuse maa beroe, indtil Omstændighederne tillade at de fornödne Bygnings-Materialier kunne anskaffes. Hvilket tjenstl. formeldes Hr. Stiftamtm. til Svar og behagelig Efterretning. Rentekammeret den 12. Junii 1813.

---

[1]) Stiftamtmanden havde nemlig ved Circ. 13. Febr. 1813 til Sysselmændene i Sönderamtet bragt Veivæsenet i Erindring, og i Anledning af Sysselmand Koefoeds Bemærkninger, at de Fleste ansaae Sæluhuse for unyttige, forespurgt, om disse Huse for Eftertiden skulde bortfalde, eller dermed forholdes efter Reskr. 29. April 1776, i hvilken Anledning han selv bemærker, at han har Betænkelighed ved at foreslaae deres Afskaffelse, men foreslaaer, at det med Hensyn til Opförelse af nye Sæluhuse maa beroe saa længe som de dertil fornödne Materialier ere saa kostbare,

Rentekammer-Skrivelse til Landfoged Frydensberg, ang. **Gyldigheden af norske Assignations-Beviser og Deposito-Sedler.** Khavn den 12. Juni 1813. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 1004. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 4, 242. 1813. 12. Juni.

Fra Conferentsraad Thorarensen har Kammeret modtaget en Forespörgsel om, hvorvidt norske Assignations-Beviser og 20 Rd. Deposit-Sedler, hvoraf endeel ved de Handlende skal i forrige Aar være bleven indfört til Island, kan gaae og gjelde der i Landet, uagtet Forordn. af 18. Septbr. 1807 og 8. April 1808, disse Repræsentativer betræffende, ikke sammesteds ere publicerede, og da vi ved Svar herpaa have tilmeldt ham, at begge Slags Sedler maae antages i kongelige Oppebörseler ved Jordebogskassen, og kunne sammesteds forventes ombyttede, naar Omstændighederne det tillade, med 1 Rd. og 5 Rd. Sedler, saa skulde vi ikke undlade herom tjenstl. at meddele Hr. Justitsr. Underretning. Rentekammeret den 12. Junii 1813[1].

Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden i Nord- og Öster-Amtet, Stephan Thorarensen, ang. **Opmuntring af Manufaktur-Anlæg.** Khavn den 15. Juni 1813. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 1018. 15. Juni.

Saavel af Hr. Conferentsraadens Skrivelse, dat. 25. Junii f. A., som af Sysselmændenes i Öefjords og Norder Syssel dermed fulgte Beretninger, have vi med Fornöielse erfaret den rosværdige Bestræbelse, som Repstyrer Björn Johnsen af Lunde inden Norder Syssel har udviist, ved at forarbeide og farve Uldtöier, og derved

hvorimod man for Tiden kunde indskrænke sig til at reparere de gamle. Isl. Journ. 12, 1322.

[1] s. D. Communication heraf til Amtmand Stephan Thorarensen i Nord- og Öster-Amtet, Copieb. s. st. Nr. 1003.

1813. at foregaae sine Landsmænd med et fölgeværdigt Exempel. hvorfor det maatte behage Hr. Conferentsr. at tilkjendegive bemeldte Repstyrer dette Collegii særdeles Velbehag, ligesom Kammeret tillige paa Grund deraf er tilböieligt til, efter hans derom gjorte Ansögning, at bevirke ham en til dette hans Fabrik-Anlæg bedre situeret Gaard af det saakaldte Munkathveraa Klostergods inden sidstmeldte Syssel til Eiendom. — I Anledning heraf, og saafremt et almindeligt Salg af samtlige forpagtningsledige Kongsjorder inden Norder Syssel ikke allerede, i Medhold af vores Skrivelse af 20. Junii f. A. er bleven foranstaltet, vilde Hr. Conferentsr., efter at have underrettet sig om, hvilken Gaard Supplikanten fortrinlig önsker at faae tilkjöbs, behagelig lade samme Jord ved offentlig Auction opbyde, og i det Tilfælde at han bliver den höistbydende, og De iövrigt anseer Budet nogenlunde antageligt, som og at Opsidderne kunne blive forhjulpne til andet Jordbrug, maa det være bemeldte Björn Johnsen, paa forventende kongelig allernaad. Approbation, tilladt, at tage Gaarden i Besiddelse, ligesom og Skjöde paa samme skal blive udfærdiget, saasnart Landfogdens Qvittering for i det mindste ⅛ Deel af Kjöbesummen hertil indsendes. — Hvilket tjenstl. formeldes Hr. Conferentsr. til Svar og behagelig Bekjendtgjörelse for Supplikanten. — Rentekammeret den 15. Junii 1813.

15. Juni.

19. Juni. **Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmand Castenschjold, ang. Fraværende Arvingers Arvelodder og deres Bevaring.** Khavn den 19. Juni 1813[1]. — Publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavik 1814. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 1035.

Kammeret har bragt i Erfaring, at den kgl. Resol. af 7. Febr. 1780, angˢ fraværende Arvingers Arvelodder,

[1]) Reskr. 9. Novbr. 1825.

ikke er bleven bekjendtgjort i Island. I Anledning heraf skulde vi tjenstl. anmode Hr. Stiftamtm. om, behageligen at ville tilkjendegive samtlige Skifteforvaltere inden det Dem allern. anbetroede Sönderamt, at bemeldte Resolution, som befaler, at de saavel hidindtil som herefter fraværende Arvinger tilfaldne Arveparter, som, naar Arvingerne ikke inden 15 Aar melde sig, ifölge Loven ere den kgl. Kasse hjemfaldne, skulle imedens de 15 Aar endnu löbe, være deponerede i den kongelige Kasse for det ad usus publicos stiftede Fonds Regning, er gjeldende ogsaa for Island, og at Skifteforvalterne ifölge heraf bör, saasnart skee kan, inddrage og med behörig Forklaring og Specification aflevere til Landfogden de fraværende Arvinger til denne Tid tilfaldne Arvelodder, og herefter paa lige Maade forholde sig ved hvert halve Aars Udgang i Henseende til hvad af deslige Arvelodder imidlertid kan forefalde, da vi om Modtagelsen have tillagt Landfogden fornöden Ordre. Rentekammeret den 19. Junii 1813[1].

1813. 19. Juni.

---

[1]) s. D. ere mut. mut. ligelydende Skrivelser udgaaede til Amtmanden over Vester-Amtet, og til Biskoppen over Island for de geistlige Skifteforvalteres Vedkommende (Copieb. sst. Nr. 1036—1037). — Til Landfogden i Island ere i samme Anledning afgaaede to Rentek. Skrivelser af s. D., i den ene (Copieb. sst. Nr. 1033) beordres han til at udbetale Arven mod den bestemte Sikkerhed; i den anden (Copieb. sst. Nr. 1034) meddeles ham Underretning om den til Amtmændene og Biskoppen afgaaede Ordre om Bekjendtgjörelse af kgl. Resol. 7. Febr. 1780, og paalægges at „paafordre og modtage berörte Specificationer og Arvelodder fra samtlige Skifteforvaltere der i Landet, og beregne det saaledes Indkommende til Indtægt i Deres Jordebogs-Regnskaber for det ad usus publicos stiftede Fonds Regning."

1813.
19. Juni.

Rentekammer-Skrivelse til Landfoged Frydensberg, ang. Gageforbedringer for de islandske Embedsmænd. Khavn den 19. Juni 1813. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 1043.

Hans Majestæt Kongen har under 7. Martii f. A. allern. behaget at forunde de kongelige i Dansk Courant lönnede Embedsmænd en efter Omstændighederne passende Forbedring i deres Embedslönninger for samme Aar, saaledes, at af de förste 1000 Rd. af hver Embedslönning 25 pCt., eller 1/4 Deel, og af Alt hvad der overstiger 1000 Rd. 20 pCt., eller 1/5 Deel, skulle ansættes i Species al pari, og udbetales i Dansk Courant, efter den Cours, der ved hver Udbetalings-Termin maatte være fastsat for Toldafgifternes Erlæggelse i Danmark og Norge, og som for bemeldte Aar var 600 pCt. eller 6 Rd. Dansk Courant for 1 Rd. Species. — Denne Forögelse er allern. tilstaaet for alle faste reglementerede Embedslönninger, dog med Undtagelse af alle blot personlige og temporaire Tillæg. Det er tillige allern. fastsat, at bemeldte Forbedring i Embedslönninger skulde finde Sted og træde i Kraft fra 28. Januar f. A., saaledes at den for samme Aar beregnedes enhver Vedkommende for i alt 11 Maaneder. — Fremdeles har Hans Majestæt ved Reskript til det kgl. Finance-Collegium af 7. Decbr. f. A. allern. bevilget, at det Tillæg i Toldspecies, som var tillagt de i Dansk Courant gagerede Embedsmænd, maatte for samme Aars 4 sidste Maaneder beregnes til en Cours af 1000 pCt. istedenfor 600 pCt. — Ifölge heraf vilde Hr. Justitsraaden, efter hosfölgende Specification, udbetale vedkommende Embedsmænd og Betjente i Island de dem tilkommende Gageforbedringer for forrige Aar, da Belöbet derefter skal passere til Udgift i Deres aflæggende Jordebogs-Regnskab, imod at denne vores Ordre med Beregningen og Vedkommendes Qvitteringer derved fremlægges. Rentekammeret den 19 Junii 1813[1].

---

[1]) „*Specification* over de Gageforbedringer, som de kongelige

Cancellie-Plakat for Danmark og Norge, ang. Præmier for Druknedes Redning. Khavn den 1. Juli 1813[1]. — Publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavik 1814, men ikke ved Landsoverretten. — Canc. 2. Departem. Registr. XIV, 147ᵇ—148 (1813, Nr. 967). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1813, S. 280; Schou XVI, 350. Coll. Tid. for 1813, S. 450. 1813. 1. Juli.

Plakat for Danmark og Norge, angaaende Ansættelsen i Rigsbankpenge af den ved Plakat af 14. Septbr. 1798 for Druknedes Redning bestemte Præmie.

Det har behaget Hans Majestæt Kongen, under 21. f. M., allern. at resolvere saaledes:

Embedsmænd og Betjente i Island ifölge kgl. Resolutioner af 7. Marts og 7. Decbr. 1812 tilkommer for s. A., i Forhold til deres hafte Embedslön.

1) Stiftamtmand Castenschjold af 1500 Rd. . .	1592 Rd.
2) Conferentsr. Thorarensen af 682 Rd. 7½ Sk.	775 —
3) Amtmand Stephensen af 1000 Rd.	1137
4) Etatsraad Stephensen af 1200 Rd.	1319 —
5) Assessor Gröndal af 700 Rd.	796 —
6) Justitsraad Einarsen af 500 Rd.	568 —
7) Justits-Sekretair Stephensen af 150 Rd. . .	170 —
8) Justitsraad Frydensberg af 900 Rd.	1023 —
9) Landphysikus Klog af 600 Rd.	682 —
10) Apotheker Vigfussen af 130 Rd.	147 —
11) Sysselmanden paa Vestmannöe af 57½ Rd.	65 —
12) Politiebetjentene i Reychevig à 150 Rd., af 300 Rd.	340 —
13) fire Fjerdings-Chirurger à 10 Rd., af 40 Rd.	44 —
14) Gjordemoderen i Reychevig, Vigdis Jonsdatter, fra 12. Septbr. 1812, af 100 Rd. . .	53 —
15) Biskop Vidalin af 2000 Rd.	2047 —
16) Præsten i Reychevig af 24 Rd.	27 —

Rentekammerets 2det nordenfjeldske Contoir den 19. Junii 1813. F. Woldum."

— Ved Rentek. Skriv. s. D. til Stiftamtm. Castenschjold tilstilles ham Gjenpart af den ovenanförte Skriv. til Landfogden, med Anmodning om at bekjendtgjöre den for Vedkommende. Rentek. Isl. Copieb. sst. Nr. 1044.

[1]) Canc. Plak. 4. Oktbr. 1823 (Canc. Skriv. 31. Juli 1824).

1813. „Vi ville allern. have Præmien for dem, der redde
1. Juli. skindöde druknede Mennesker, for Fremtiden bestemt til 16 Rbd. Sölvværdie, naar de ikke foretrække at erholde den for slig Daad bestemte Medaille; hvorimod de, der allerede have gjort sig fortjente til Præmie, maa overlades Valget imellem 5 danske Ducater og ovennævnte Medaille." — Hvilken allerh. Resol. herved bekjendtgjöres til Vedkommendes Efterretning. — Det kongelige Danske Cancellie den 1. Julii 1813.

10. Juli. **Synodal-Beslutning ang. Forholdsregler i Tilfælde af Mangel af Kirkeviin i Island. Reykjavík 10. Juli 1813.** — Efter Uddrag af Synodalforsamlingens Forhandlinger, i Magnus Stephensens Haandskriftsamling paa Universitets-Bibliotheket i Khavn Nr. 35. 4to. S. 333.

Nálægir geistlegir kvörtuðu yfir vínskorti, og að vín til sakramentis væri ófáanlegt í kaupstöðum. Samþykkti þessvegna rètturinn, að í þess stað mætti brúka velltilbúinn berjalög, um hvers tilbúníng biskupinn hèt í næstkomandi mánuði að gefa prófôstum ávísun, ef þá verða engin skip komin.

10. Juli. **Kongelig Resolution ang. Cancelliets Bevillings-Myndighed. Khavn den 10. Juli 1813.** Coll. Tid. for 1815, S. 480.

Hvorved Cancelliet bemyndiges til ad mandatum at bevilge Nogen at indgaae Ægteskab, uagtet de ikke kunne bevise, at de ikke ere bundne ved ældre ægteskabelig Forbindelse, paa Vilkaar, at de förend Vielsen for Retten edelig bekræfte, at de ikke staae i saadan Forbindelse.

17. Juli. **Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. Forbedring af Præsternes Indtægter paa**

Vestmannöerne. Khavn den 17. Juli 1813. — 1813. 17. Juli.
Canc. 1. Departem. Brevb. 1813, Nr. 1935.

Efter at Cancelliet havde tilskrevet det kongelige Rentekammer i Anledning af den med Deres Höiærv. Erklæring af 18. August f. A. indsendte Ansögning fra Sognepræsten til Ofanleite paa Vestmannöe, Herr Jon Högnesen, hvori han anholder om, at tvende beboede Hjaleier, Svaðkot og Ofanleite, og tvende ubeboede, nemlig Brekkuhús og Gvendarhús, maatte skjænkes Kaldet: — har Kammeret nu underrettet dette Collegium om: at samme allerede under 20. Junii f. A. har tillagt Stiftamtmanden paa Island Ordre, at forsöge en Auction afholdt over Jordegodset paa Vestmannöe, der i det Hele tilhörer Kongen; men at blandt samtlige Jorder tvende ere undtagne fra Salget, nemlig Kirkjubær og Ofanleite, hvoraf en vis Deel hidtil afgiftsfri er bleven overladt til hver af de tvende der paa Öen værende Sognepræster, nemlig ⅓ til Præsten paa Kirkjubæ og ⅔ til Præsten paa Ofanleite; — at Kammeret har besluttet i sin Tid at bevirke disse Præster ligeledes afgiftsfri den Andeel af disse Gaarde, som imod aarlig Afgift til Jordebogskassen beboes af Bönder, hvoriblandt af Ofanleite ⅓, som beboes af tvende Bönder, der ere bosatte paa de 2 beboede Hjaleier: Svaðkot og en Part af Ofanleite, der, som meldt, i sin Tid vil tilfalde Præstekaldet; hvorimod de 2 ubeboede Hjaleier, Brekkuhús og Gvendarhús, formeentligen vil blive solgte, da de efter Jordebögerne stedse ere ansete som særskilte Jorder fra Ofanleite. Slutteligen har Kammeret bemærket, at Samme, saasnart Auctionsforretningen over Jordegodset paa Vestmannöe indkommer, og Salget allern. vorder approberet, vil bevirke Kaldet paa Vestmannöe tillagt Kongens Andeel i foranförte tvende Præstegaarde. — Hvilket man herved tjenstl. skulde tilmelde Deres

1813. Höiærv. til videre Bekjendtgjörelse. Det kgl. Danske
17. Juli. Cancellie den 17. Julii 1813[1].

31. Juli. **Rentekammer-Circulaire til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, ang. Control med Vare-Tilförselen til Island. Khavn den 31. Juli 1813.** — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 1097—1099.

Det kongelige Vestindisk-Guineiske Rente- og General-Toldkammer har anmodet Rentekammeret om at foranstalte, at Sysselmændene i Island bliver paalagt, foruden at attestere Losningen af de Vare, som herfra udföres til Island, paa selve de af Skipperne herfra medbringende Toldsedler tillige at holde Optegnelse over de til Island ankomne og der lossede Vare, samt at Gjenpart af saadan Optegnelse til bemeldte General-Toldkammer maatte indsendes, for at tjene til Efterretning i Tilfælde at den paa Toldsedlen tegnede Rückattest formedelst Opbringelse eller af anden Aarsag ei af Vedkommende kan tilveiebringes. Vi maa derfor tjenstl. anmode (Tit.) om at ville behageligen herom tillægge Sysselmændene i det Dem anfortroede Amt den fornödne Forholdsordre. Rentekammeret den 31. Julii 1813.

---

[1]) Ifölge Præstens Angivelse bestod Ofanleiti Præstekalds Indtægt dengang (foruden Accidentier) af: 1) en Avlsgaard, som fodrede 2 à 3 Köer; 2) hver 30te Fisk af Sex-mandefar og hver 40de Fisk af Otte-mandefar; men af begge Slags Fiskerbaade gik i Aaret 1811 kun 4 paa Fiskerie, og kun 5 kunde bemandes fra Öerne. I Sognet fandtes kun 12 Bönder. Indtægten af Brekkuhús og Gvendarhús havde i de sidste 10 Aar været aarlig 1 Hdr. 11⅗ Fiske, og af Svaðkot og Anparten af Ofanleiti aarlig 82½ Fisk, istedenfor at Afgiften efter Jordebögerne skulde være 2 Hdr. 60 Fiske aarlig.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. Godtgjörelse for Hofs Kirkes Gjeld til Beneficiarius. Khavn den 31. Juli 1813. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1813, Nr. 2059. 1813. 31. Juli.

Efter at Cancelliet havde modtaget en med Deres Höiærv. Erklæring forsynet Ansögning fra Præsten John Johnsen paa Island[1], om, at 87 Rd. 93 Sk., som han har anvendt paa Hofs Kirkes Istandsættelse, maatte godtgjöres ham og udbetales af en offentlig Kasse: — har dette Collegium anbefalet denne Ansögning til det kgl. Finants-Collegium, og Finants-Collegiet har nu underrettet Cancelliet om, at Hans Majt, som denne Sag allerund. har været forelagt, derpaa under 21. f. M. allern. har behaget at resolvere saaledes:

„Vi ville allern. have bevilget, at Præst John Johnsens Tilgodehavende hos Hofs Kirke paa Island maa udbetales ham af Vor Kasse med 87 Rd. 93 Sk."

Hvilken allerh. Resolution man tjenstl. skulde tilmelde Deres Höiærv. til videre Bekjendtgjörelse. Det kongelige Danske Cancellie den 31. Julii 1813.

Rentekammer-Skrivelse til Geheime-Conferentsraad Sehestedt, ang. den islandske Handel. Khavn den 11. Septbr. 1813. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 1113. 11. Septbr

I Anledning af Kjöbmand Hornemanns Skrivelse, som det har behaget Deres Exc. under 31. f. M. at communicere dette Kammer, den islandske Handel betræffende, skulle vi ikke undlade tjenstl. at formelde: at formedelst Conjunkturerne saae det vel heel mislig ud med Farten paa Island i indeværende Aar, men

[1]) Præst til Hof i Alptafjord i Sönder-Mula Syssel (1798 til 1810), om hvilken Kirke her er Talen.

1813. efter at den Foranstaltning, som bemeldte Hornemann har
11. Septbr. ommeldt, var föiet til, at de islandske Skibe, i Tilfælde at der var Anledning til Opbringelse, skulde bringes til Leith alene, men ikke til nogen svensk Havn, frugtede det saa meget, at strax afgik 6 Skibe herfra, som, skjöndt de ikke vare forsynede med saa mange Kornvare, som vare tilstrækkelige til Landets Providering, dog medförte saa meget, at man kan vente at Mangelen nogenlunde vil blive afhjulpen, indtil et mere tilstrækkeligt Forraad kan blive oversendt i tilkommende Foraar. — Af fornævnte Hornemanns Skrivelse lader sig ikke skjönne, om hans paatænkte Plan til Islands Providering medförte, at det skulde skee enten for den danske eller engelske Regjerings Regning, men vi finde hverken det Ene eller Andet tilraadeligt, da Deres Excell. vil selv finde det Sidste aldeles upasseligt, og det Förste vilde medföre et ikke beregneligt Tab for den kongelige Kasse, ikke alene for eet, men befrygtelig fremdeles for de flere Aar Krigen maatte vare, ligesom det og i begge Tilfælde vilde drage til den Fölge, at de islandske Kjöbmænd maatte aldeles forlade denne Handel og blive ruinerede. — Det önskeligste er derfor, at denne Handel kunde fremdeles föres efter den hidtil værende Overeenskommelse, og udbede vi os af Deres Excell., at De vilde give Hornemann dette tilkjende, og anbefale ham at tage de Messures til Plan ved sine Underhandlinger, som ere dermed mest overeensstemmende. Rentekammeret den 11. September 1813.

28. Septbr **Cancellie-Plakat for Danmark og Norge, ang. Straf for Posttyverie. Khavn den 28. Septbr. 1813.** — Ikke publiceret i Island og synes ikke at være sendt dertil, men her optaget i Henhold til For. 20. Februar 1789 og For. 24. Januar 1838. — Canc. 3. Depart. Registr. V, 373 (1813, Nr. 654). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-

Forr. for 1813, S. 377—378; Schou XVI, 426. Colleg. Tid. for 1813, S. 663. 1813. 28. Septbr.

Plakat for Danmark og Norge, angaaende skjærpet Straf for dem, der bestjæle de kongelige Poster.

Hans Majestæt Kongen har, under 25. d. M., allern. behaget at resolvere saaledes:

Vi ville allern. have den ved Forordningen af 20. Februarii 1789 § 4 fastsatte Straf for qvalificeret Tyverie extenderet til dem, som forsætligen borttage noget af hvad som forsendes med Posterne i Vore Riger, være sig Penge eller andet, imedens samme er under Postvæsenets Ansvar. — Denne allerh. Resolution kundgjöres herved til alle Vedkommendes Efterretning. Det kgl. Danske Cancellie den 28. September 1813.

Kongelig Resolution ang. Cancelliets Bevillingsmyndighed. Khavn den 22. Oktober 1813. — Coll. Tid. 1815, S. 481. 22. Oktbr.

Hvorved Cancelliet bliver bemyndiget til, i Tilfælde, hvor der er forlöbet 3 Aar fra den Tid tvende Ægtefolk have indgaaet Forening om at leve separerede, men ikke siden denne Forening af Övrigheden er approberet, at maatte udfærdige Bevilling til Ægteskabets Ophævelse, naar særdeles Omstændigheder tale for de Separerede, og Foreningen er indgaaet for en vedkommende Forligelses-Commission..

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. Opsættelse af de nye Ministerialbögers Indförelse. Khavn den 4. December 1813. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1813, Nr. 3997. 4. Decbr.

I Anledning af Deres Höiærv. Skrivelse af 4. Septbr. sidstl., hvori De yttrer, at de ved Reskr. af 11. Decbr. f. A. befalede nye Ministerialböger for Tiden ikke, af

1813. Mangel paa Papir, kunne indföres i Island: skulde Cancelliet herved tjenstl. tilmelde Dem, at dette Collegium forventer, at de ommeldte Ministerialböger blive, saa snart det efter Omstændighederne er muligt, indförte i Island. Det kongelige Danske Cancellie den 4. Decbr. 1813.

4. Decbr.

4. Decbr.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. flere Mangler af Kirkernes og Menighedernes Fornödenheder. Khavn den 4. Decbr. 1813. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1813, Nr. 3998.

Deres Höiærv. har i Skrivelse af 2 Septbr. sidstl. underrettet Cancelliet om: 1) at Communionen paa mange Steder i Island er ophört, formedelst Mangel paa Viin, og at De derfor har paalagt Præsterne at forsyne dem med nogen Saft af indenlandske Bær til Brug for Syge og Sindssvage, som önske at communicere, og iövrigt at paaminde Menigheden om Rolighed og Taalmod i denne Henseende m. m. — 2) at der mangler Jern og Tjære til Kirkernes Reparation. — 3) at det sidste Oplag af den evangelisk-christelige Börnelærdoms-Bog næsten aldeles er udsolgt, og at Deres Höiærv. derfor har anmodet Kjöbmand Simonsen, der agter at nedreise her til Staden, om at besörge et nyt Oplag af bemeldte Lærebog trykt her i Staden, for at opsendes til Island til Forhandling; hvilken Foranstaltning De har indstillet til Approbation. — I Anledning heraf skulde Cancelliet tjenstl. melde:

ad 1) at denne Foranstaltning bifaldes. — *ad* 2) at dette Collegium ved Skrivelse af D. D. har underrettet den kongelige islandske og finmarkske Handels-Realisations-Commission herom[1]. — *ad* 3) at der ikke haves Noget herimod at erindre. Det kongelige Danske Cancellie den 4. Decbr. 1813.

---

[1]) denne Canc. Skriv. af s. D. i Brevb. sst. Nr. 3989.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. Præste-Enkernes Pension af Post-Pensions-kassen. Khavn den 4. December 1813. — 1813. 4. Decbr.
Canc. 1. Depart. Brevb. 1813, Nr. 3999.

Den kongelige Post-Pensionskasse-Direction har underrettet Cancelliet om, at Samme i Anledning af de ifölge kongelig Resolution af 13. Mai 1785 til Uddelelse til trængende Præste-Enker paa Island bestemte 300 Rd. aarlig af Post-Pensionskassen, hvilke hidtil hvert Aar ere indbetalte til dette Collegium, imod sammes Kasserers Interims-Beviis, og siden Aaret 1806 udbetalte til Vedkommende af Landfogden paa Island, efter de af Stiftsövrigheden ham tilstillede Repartitioner — har anmodet det kongelige Rentekammer om, for Fremtiden at indsende Repartitionerne og Qvitteringerne over hvad der af disse Penge ved Landfogden er udbetalt til Post-Pensionskasse-Directionen, for at bemeldte Direction derefter kan besörge Refusionen til Kammeret af Hans Majestæts Kasses Tilgodehavende i saa Henseende. — Hvilket Cancelliet herved tjenstl. skulde tilmelde Deres Höiærv. til fornöden Efterretning. Det kongelige Danske Cancellie den 4. Decbr. 1813.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. Uddeling af Oplagspenge fra Grenjadarstad Præstekald. Khavn den 11. Decembr. 1813. — 11. Decbr.
Canc. 1. Depart. Brevb. 1813, Nr. 4053.

I Skrivelse af 23. August sidstl. har Deres Höiærv. indberettet til dette Collegium, at De, efter Præsten til Grenjadarstad Tomas Skulesens dödelige Afgang, har ladet bemeldte Præstekalds Indtægter sætte under Administration, indtil Embedet igjen blev besat, og paa denne Maade sammensparet 159 Rd. 32 Sk. D. Cour., hvilken Summa Deres Höiærv. anholder om at maatte repartere til de mest trængende Præster i Provstiet.

1813. Cancelliet skulde i denne Anledning tjenstl. tilmelde
11. Decbr. Deres Höiærv. til fornöden Efterretning, at dette Collegium aldeles bifalder dette Forslag. — Det kongelige Danske Cancellie den 11. Decbr. 1813.

14. Decbr. **Rentekammer-Skrivelse til Cancelliet, ang. Planer til Reformer i geistlige Sager i Island. Khavn den 14. Decembr. 1813[1].** — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 1126.

Det kongelige Danske Cancellie behagede under 12. Junii 1802 at underrette dette Kammer om et Forslag fra Biskop Vidalin i Island, ang. at den i Aaret 1800 allern. befalede Commission til at taxere alt Jordegodset der i Landet maatte paalægges at indgive Forslage om unödvendige Kirkers Afskaffelse, og en hensigtsmæssigere Fordeling af Kirkesognene sammesteds. Den til dette Formaal nödvendige Ordre blev tillagt Commissionens Medlemmer, af hvilke Cancellie-Sekretaire og Fuldmægtig under dette Kammer Sivertsen har, som af hosfölgende Forestilling med Bilag behageligst vil erfares, sammendraget Commissionens Forslage i en Extrakt, hvilken Forestilling i Aaret 1808 blev tilstillet daværende Stiftamtmand, Kherre Greve Trampe til derover afgivende Betænkning, men paa Grund af hans dengang indtrufne Fraværelse overdrog han Biskoppen der i Landet paa fælles Vegne at overveie denne Sag. — Biskop Vidalins Erklæring er nu hertil indkommen, og paategnet selve Forslaget, hvorom vi, ved at tilstille det kgl. danske Cancellie samme som en Sag dertil henhörende, ikke bör undlade at tilföie vore forelöbige Tanker: — Naar Biskoppen baade i Indledningen og til Slutning antager, at den beleiligste Tid til Iværksættelsen af Commissariernes Forslag i det Hele vil blive, naar den paatænkte Matrikul kan blive indfört, saa kunne vi ikke

[1]) Canc. Skriv. 5. Febr. 1814.

andet end give denne hans Mening vores Bifald, saasom vi 1813.
ved den nye Matrikuls Indförelse i Island have tillige 14. Decbr.
haft til Formaal Amternes og Herredernes Inddeling, og den der i Landet anordnede Capitulstaxt, som vi efter Biskoppens Formening ansee uomgjængelig fornöden, til derefter at bestemme Forbedringen i Præstestandens Indkomster i Almindelighed, og som nödvendig maa tages under Overveielse ved de overflödige Kirkers Afskaffelse og Sognenes deraf flydende Inddeling, men at hidtil er standset med at arbeide paa den nye Matrikul for Island, vil velbemeldte Cancellie selv skjönne at have sin Aarsag i de senere uheldige Conjunkturer, der have gjort Correspondencen paa Landet, angaaende de fastsættende Regler for Capitulstaxtens Sættelse og Tiendevæsenet, höist usikker, ikke at tale om de i Landet selv indlöbne Catastropher. Hvad der ved 3. og 4. § foreslaaes, angaaende det beneficerede Godses Salg og dets saakaldte Hakers eller Herligheders Afhændelse, finde vi at kunne fortjene Bifald, og naar i sin Tid Noget derom skulde foranstaltes, holde vi for, at hvad der er anordnet om beneficeret Godses Salg i Norge kunde, saavidt det fandtes passende, tjene til Mönster, hvilket ogsaa forudsætter Capitulstaxtens Indförelse, ligesom og da först Biskoppens Forslag til 12. og 13. §, om en Pensionskasse for Pastores Emeritos, kan komme i Overveielse. Det som efter vores Mening forelöbig bör foranstaltes, er at afgjöre det i 11. § opkastede Spörgsmaal om Selveierkirke-Eiernes Ret til det (til) disse Kirker henhörende Jordegods, hvis Viglighed synes at udfordre en gjennem Stiftet indhentende Betænkning fra Landets egne sagkyndige og uinteresserte Mænd. Endelig ansee vi det passende, for at hæve de Vanskeligheder som i sin Tid maatte möde, at de herefter ansættende Præsters Collation blev saaledes clausuleret, at de maatte være underkastede hvad Forandringer der i Tiden kunde finde Sted. Saasnart Correspondencen under heldigere Conjuncturer bliver mere

1813. sikker, skal det være et Formaal for vore Önsker igjen
14. Decbr. at tage Sagen om den nye Matrikul for Island, og alle deraf flydende Foranstaltninger, under Arbeide. — Foruden dette Forslag, som egentlig angaaer overflödige Kirkers Nedlæggelse og Præsternes Vilkaars Forbedring, lade vi tillige fölge til videre Bedömmelse et andet af Sekretair Sivertsen indsendt Forslag om Kirke- og Præstegaardenes Forfatning og Forbedring, samt Skole- og Thinghuses Indretning m. v. Rentekammeret den 14. December 1813.

28. Decbr. **Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Overcriminalrettens Vedbliven. Khavn den 28. Decbr. 1813.** — Canc. 3. Depart. (Norske Justits-Depart.) Brevb. 1813, Nr. 4737.

I Skrivelse af 1. August sidstl. har Hr. Stiftamtm. meddeelt Cancelliet Deres Betænkning over et af Justitiarius i Landsoverretten paa Island, Etatsraad Stephensen, indgivet Forslag om at Overcriminalretten sammesteds maatte indgaae, og Landsoverretten blive sidste Instants i alle Delinquentsager. — Man skulde i den Anledning herved tjenstligst melde til behagelig Underretning og videre fornöden Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at dette Collegium holder for, at denne Domstol fremdeles som hidtil bör vedblive, hvorhos man, i Anledning af hvad Hr. Stiftamtm. til Slutningen i Deres Skrivelse har anfört[1], maa bemærke, at Can-

[1]) I Skriv. 1. Aug. 1813 havde Stiftamtmand Castenschjold nemlig indberettet, at „deels fordi det interesserer Etatsraaden (M. Stephensen) saa meget, og deels fordi jeg (Stiftamtm.) föler, at jeg ikke besidder saa megen Kundskab i det islandske Sprog, som udfordres til med Nytte at indstudere mig i Acter m. m. (har jeg) under D. D. anmodet ham, som hidtil, at bestyre alt det Judicielle ved Overcriminalretten, hvorimod jeg ikkuns vedbliver at udnævne Assessores, og i Forening med Retten Actores og

celliet ikke finder det passende, at Hr. Stiftamtm. imod Reskr. af 6. Maji 1808 udtræder af hemeldte Ret, og man kan desaarsag ikke forestille dette til allerh. Approbation. Det kgl. Danske Cancellie den 28. Decbr. 1813. 1813. 28. Decbr.

Freds-Traktat imellem Danmark og Sverrig. Kiel den 14. Januar 1814. — Traktaten haves i Original-Aftryk paa Dansk og Fransk fra Schultz's Officin. — Fransk: „Traité de paix entre le Danemarc et la Suède", 23 Sider. 4to. — Dansk: „Freds-Traktat imellem Danmark og Sverrig", 22 Sider. 4to. — Colleg. Tid. 1814, S. 81—88, 108—112, 120—128; Schou XVII, 24—37. — **Uddrag.** 1814. 14. Januar.

I den hellige Trefoldigheds Navn. — Hans Majestæt Kongen af Danmark og Hans Majestæt Kongen af Sverrig, besjælede af lige Attraa efter at ende den Krig, som uheldigviis har funden Sted mellem dem, og igjen at tilveiebringe Enighed og god Forstaaelse mellem deres gjensidige Stater paa en Grundvold, som for stedse kan sikkre dens Vedvarenhed, have til den Ende udnævnet og bemyndiget Befuldmægtigede, ... hvilke, efter Udvexling af deres gjensidige Fuldmagter, der bleve fundne i god og behörig Orden, ere komne overeens mo fölgende Artikler:

.... Fjerde Artikel. Hans Majt. Kongen af Danmark frasiger sig, saavel for sig selv, som for sine Efterfölgere til Tronen og til Kongeriget Danmark, uigjenkaldeligen og for bestandig til Fordeel for Hans Majestæt Kongen af Sverrig og for hans Efterfölgere til Tronen og Kongeriget Sverrig, alle sine Rettigheder og Adkomster til Kongeriget Norge, nemlig til de her opregnede Bispedömmer og Stifter: Christiansand, Bergen, Aggershuus og Trondhjem med Nordlandene og Finmarken lige indtil Grændsen af det russiske Rige. — Disse Bispedömmer, Stifter og Provindser, der udgjöre hele Kongeriget Norge,

Defensores". Tillige anholder han om, ifald Retten skulde vedblive, at maatte ved kgl. Resol. blive fritaget for at deeltage i Rettens Forhandlinger, uden forsaavidt ovenfor er meldt.

1814.
14. Januar.

tilligemed alle Indvaanere, Byer, Havne, Fæstninger, Landsbyer og Öer paa alle Kyster af dette Kongerige, saavel som de tilhörende Besiddelser — Grönland, Færöerne og Island ikke deri indbegrebne — ligesom alle Forrettigheder, Rettigheder og Fordele, skulle for Fremtiden tilhöre Hans Majt. Kongen af Sverrig med fuld Eiendomsret og Souverainitet, og danne et Kongerige forenet med det svenske. — Til den Ende lover og forpligter Hans Majt. Kongen af Danmark sig paa den höitideligste og meest forbindende Maade, saavel for sig som for sine Efterfölgere og for hele Kongeriget Danmark, til aldrig at gjöre nogen directe eller indirecte Fordring paa Kongeriget Norge eller paa nogen af dets Bispedömmer, Stifter, Öer og Landstrækninger, hvis Indbyggere alle ere, ved og i Kraft af nærværende Afstaaelse, löste fra den Hyldings- og Troskabs-Eed, som de have svoret Kongen og Danmarks Krone. . . . . . — Skeet i Kiel den 14. Januar, Aar efter Christi Byrd eet Tusinde otte Hundrede og fjorten.

5. Febr.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. en Tilföielse i Præsternes Collationsbreve. Khavn den 5. Februar 1814. — Cancell. 1. Depart. Brevb. 1814, Nr. 211.

Efter at den for Island nedsatte Matrikulerings-Commission, ifölge et af D. Höiærv. indgivet Forslag, i Aaret 1802 var bleven paalagt at indkomme med Forslag om unödvendige Kirkers Afskaffelse, og en hensigtsmæssigere Fordeling af Kirkesognene i Island, — har Commissionen til det kongel. Rentekammer indsendt Forslag i denne Henseende, ved hvilken Leilighed den tillige har foreslaaet endeel Forandringer og Forbedringer i Henseende til Præstekaldenes og Kirkernes Indtægter. — Af disse Forslag har det ene Commissions-Medlem, Cancellie-Secretair Sivertsen, forfattet en Extract, paa hvilken D. Höiærv. har tegnet Deres Bemærkninger.

Denne Extract, tillige med Secretair Sivertsens yderligere Bemærkninger i Anledning af D. Höiærv., Betænkning, har det kgl. Rentekammer nu tilstillet Cancelliet til Afgjörelse, og derhos yttret, at Samme er fuldkommen enig med D. Höiærv. i, at den beleiligste Tid til Forslagenes Iværksættelse i det Hele vil være, naar den nye Matrikul i Island er indfört, eftersom derved tillige er tilsigtet en forandret Inddeling af Herreder og Amter; men at den nye Matrikuls Indförelse maa opsættes til heldigere Conjuncturer. — Imidlertid har dog Kammeret anseet det passende, for at hæve de Vanskeligheder, som i sin Tid maatte möde, at de herefter ansættende Præsters Collation blev saaledes clausuleret, at de maatte være underkastede hvad Forandringer der i Tiden kunde finde Sted; — og da Cancelliet heri maa være enig med Kammeret, saa skulde man tjenstligst anmode D. Höiærv. om, at foranstalte, at saadan Clausul tillægges de Præsters Collation, som herefter beskikkes. — Det kgl. Danske Cancellie den 5. Februar 1814. 1814. 5. Febr.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. Hitardals Præstekalds midlertidige Fritagelse for at holde Eleemosynarius. Khavn den 19. Februar 1814[1]. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1814, Nr. 278. 19. Febr.

P. M. Cancelliet har allerund. foredraget Hans Maj. den hertil indkomne, med Hr. Stiftamtm.s og D. Höiærv.s Erklæring af 8. Junii f. A. forsynede Ansögning fra Sognepræsten i Hitardal, Hr. Björn Benedictsen, om Fritagelse for at underholde nogen Eleemosynarium. Allerhöistsamme har herpaa under 14. dennes allern. behaget at resolvere:

„Vi bifalde allern., at den paa Hitardal Kald i Island hæftende og for Tiden ledigværende Eleemosyne

[1]) Canc. Skriv. 4. Febr. (kgl. Resol. 16. Januar) 1815.

1814. maa henstaae ubesat, indtil Pensionen til Formanden i
19. Febr. Kaldet ophörer". — Hvilken allerh. Resolution Cancelliet herved tjenstl. skulde tilmelde Hr. Stiftamtm. og Biskoppen til fornöden Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende. — Det kgl. Danske Cancellie den 19. Februar 1814.

19. Febr. **Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. Afskaffelsen af et Miklaholt Kirke tilhörende Inventarii-Qvilde. Khavn den 19. Februar 1814.** — Canc. 1. Depart. Brevb. 1814, Nr. 279, sammenholdt med Concepten.

P. M. Cancelliet har allerund. foredraget H. Majt. den med D. Höiærv. Erklæring af 2. Septembr. f. A. forsynede Ansögning fra Gudrid Jonsdatter, Enke efter afg. Præst for Mikleholt Menighed, Magnus Sigurdsen, hvori hun anholder om, at det enten maatte tillades hende at betale en til Kaldets Inventarium hörende Qvilde til Eftermanden i Embedet med de af hendes Mand i sin Tid derfor modtagne $4\frac{1}{2}$ Rd. D. Cour., eller og at denne Qvilde maatte aldeles udgaae af Kaldets Inventarium uden Vederlag. Allerhöistsamme har herpaa under 10. dennes allern. behaget at resolvere:

„Vi bifalde allern., at indbemeldte til Mikleholt Kald paa Island hörende Qvilde maa udgaae af Kaldets Inventarium, og at den afdöde Præstes Enke Gudrid Jonsdatter maa være fritaget for at betale nogen Godtgjörelse for samme til Eftermanden". — Hvilken allerh. Resolution Cancelliet herved tjenstl. skulde tilmelde D. Höiærv. til fornöden Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende. — Det kgl. Danske Cancellie den 19. Februar 1814.

22. Febr. **Cancellie-Circulaire til Collegierne og Höiesteret, ang. Kongens Titel og Vaaben. Khavn**

den 22. Februar 1814. — Canc. 2. Depart. Brevb. 1814, Nr. 460. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 5, 1. H., S. 55. 1814. 22. Febr.

Paa Cancelliets allerund. Forestilling om, hvorledes der for Fremtiden skal forholdes med H. Majt. Kongens Titel og Vaaben, har det behaget Allerhöistsamme under 21. d. M. allern. at resolvere saaledes:

„Vi ville allern., at Vor Titel, med Udeladelse af Kongeriget Norge, skal indtil videre forblive som den hidtil har været, saaledes, at Pommern og Rygen ikke indlemmes deri, för end disse Provindser ere blevne tagne i Besiddelse, hvorom Vi i sin Tid ville lade Vort Cancellie underrette[1]. — Derhos ville Vi allern., at Vort Vaaben skal forblive uforandret, som det nu er, med den Undtagelse, at Ordet ‚Norvegiæ' i Omskriften udelades". — Hvilken allerh. Resolution Cancelliet, efter allerh. Befaling, herved forelöbigen tjenstl. skulde meddele (Tit.) til behagelig Efterretning. — Det kgl. Danske Cancellie den 22. Februarii 1814.

Reskript til Stiftamtmanden over Island, ang. Lösladelse af nogle Tugthuslemmer. Khavn den 23. Februar 1814. — Canc. 3. Departem. Registr. V, 422b—423 (1814, Nr. 30), sammenholdt med Concepten. 23. Febr.

Frederik den Sjette &c. V. S. B. Os er af Vort Danske Cancellie allerund. foredraget en af Dig til Samme indsendt Forestilling, hvorved Du indberetter, at Du, i Anledning af at det var befundet, at Tugthuset paa Vort Land Island, formedelst den især ved uheldig Fiskefangst i Landet foraarsagede Mangel paa Födemidler, ei længere kunde underholde alle dets Lemmer, har seet Dig nödsaget til, for ikke at lade Fangerne udsættes for at omkomme af Hunger, at löslade fölgende for mindre

[1] Svensk-Pommern og Rygen afstodes til Preussen imod Hertugdömmet Lauenborg, ved Traktat 4. Juni 1815 (Schou XVII, 882—886).

1814. Forbrydelse til temporairt Arbeide i bemeldte Tugthuus
23. Febr. inddömte Lemmer, hvis Straffetid endnu ikke var udlöbet, nemlig: Gudmund Olavsen, Thorlev Johannesen, Ingrid Eriksdatter, Gudmund Gudmundsen, Valgerd Gudbrandsdatter, Bergthor Johnsen, Jon Oddsen, Magnus Gudmundsen, Gudmund Johnsen, Bjarne Brynjulvsen, Rannveig Gisledatter, Erik Johnsen, Bjartmar Bjarnesen, Sigurd Vigfussen, Sigurd Sverrissen, John Thorlaksen, Gisle Olavsen og Ingebjorg Sivertsdatter. — I Anledning heraf give Vi Dig herved tilkjende, at Vi, med Hensyn til de Os derhos foredragne særdeles Omstændigheder, allern. bifalde ovenmeldte af Dig trufne Foranstaltning. Befalende &c. Kjöbenhavn den 23. Februarii 1814

23. Febr. **Reskript til Stiftamtmanden over Island, ang. Ophævelse af Landsoverrettens Session i Januar Maaned. Khavn den 23. Februar 1814.** — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 1. August 1814. Canc. 3. Depart. Registr. V, 421ᵇ—422 (1814, Nr. 29) sammenholdt med Concepten. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 5, 1. H., S. 61.

Frederik den Sjette &c. V. S. B. Os er af Vort Danske Cancellie allerund. foredraget en af Justitiarius i Landsoverretten paa Vort Land Island, Os elskelig Etatsraad Stephensen, indsendt Forestilling, hvori han har andraget, at, da den til Begyndelsen af hvert Aars Januar Maaned bestemte Landsoverrets-Session indfalder i den allerstrængeste Aarstid under Islands haarde Climat, er det meget besværligt for Retten og Parterne, da at samles eller at conservere Helbreden i det Retten anviste Locale, som i stræng Kulde ikke er muligt at opvarme, af hvilken Aarsag han har indstilt, at den til Januar Maaned bestemte Landsoverrets-Session enten maa aldeles bortfalde, eller i al Fald dog, naar ingen Retssager ere indstævnte til bemeldte Session, efterdi Publicationer af Skjöder og andre Documenter, hvoraf til denne Session nogle frembydes, uden Fölger kunne

udsættes til den næst paafölgende April Maaneds Session. — I Anledning heraf give Vi Dig herved tilkjende, at Vi, i Betragtning af de anförte Omstændigheder, allern. tillade, at den til Januar Maaned fastsatte Landsoverrets-Session for Vort Land Island maa bortfalde, naar ingen Retssager til den Tid ere indstævnte, samt at de Publicationer af Skjöder og andre Documenter, som skulle skee ved denne Session, maae udsættes til den næstpaafölgende April Maaneds Session. — Derefter Du Dig allerund. haver at rette, og Vedkommende Saadant til Efterretning at tilkjendegive. Befalende &c. Kjöbenhavn den 23. Februarii 1814. 1814. 23. Febr.

Kongelig Resolution ang. **Cancelliets Bemyndigelse til ad mandatum at confirmere Fledförings-Contracter.** Khavn den 3. Marts 1814. — 3. Marts.
I Anledning af Andragende fra Ribe om Confirmation paa en Fledförings-Contract. — Canc. 3. Depart. Forestillinger 1814, Nr. 27. Coll. Tid. 1814, S. 206.

Vi ville allern. have den af indbemeldte N. N. med N. N. oprettede Fledförings-Contract confirmeret; derhos ville Vi allern. have Vort Cancellie bemyndiget til, at maatte for Fremtiden, naar Omstændighederne tilraade det, ad mandatum bevilge Confirmation paa Fledförings-Contracter, uagtet de næste Frænder derimod protestere, dog ikkuns i de Tilfælde, hvor Fledföringen ingen Livsarvinger har. — Kjöbenhavn den 3. Marts 1814.

Cancellie-Circulaire til samtlige Biskopper, ang. **Kirkebönnen.** Khavn den 8. Marts 1814. 8. Marts.
— Canc. 1. Depart. Brevb. 1814, Nr. 402. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 5, 1. H., S. 76.

P. M. Hans Majt. har under 19. Januar d. A. allern. behaget at resolvere:

1814. 8. Marts. „At den Orden, i hvilken de kongelige Personer ifölge den under 19. Marts 1808 D. Höiærv. tilmeldte allerh. Resolution skulle nævnes i Bönnen fra Prædikestolen, skal forandres derhen, at umiddelbar efter Hans Höihed Prinds Christian Frederik nævnes Höisammes Sön, Prinds Frederik Carl Christian". — Hvilken allerh. Resolution Cancelliet herved tjenstl. skulde tilmelde D. Höiærv. til fornöden Efterretning og Bekjendtgjörelse for samtlige Præsteskab. — Det kgl. Danske Cancellie den 8. Marts 1814.

12. Marts. **Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. de islandske Præste-Enkers Pension af Postkassen.** Khavn den 12. Marts 1814. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1814, Nr. 424. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 5, 1. H., S. 79.

Den kgl. Postpensionskasse-Direction har underrettet Cancelliet om, at samme har foranlediget, at de ifölge kgl. Resol. af 13. Mai 1785 til Uddelelse blandt fattige Præste-Enker paa Island bestemte 300 Rd. Dansk Cour. fra 1. Januar 1813 aarligen anvises af Postpensions-Kassen med 300 Rbd. N. V. — men at, saasnart denne Kasses Forfatning maatte tillade, at de paa samme hvilende Pensioner kunne betales i S. V., vil ogsaa dette Belöb blive udredet i bemeldte Valuta. — Hvilket man herved tjenstligst skulde tilmelde D. Höiærv. til videre Bekjendtgjörelse. — Det kongel. Danske Cancellie den 12. Marts 1814.

26. Marts. **Rentekammer-Skrivelse til Cancelliet, ang. Tiende til Fattige af Kirkejorder.** Khavn den 26. Marts 1814 — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 1153.

Indsluttet tilbagesendes den os under 8. Januar d. A. til Betænkning tilstillede og fra Stiftamtmanden over Island indkomne Skrivelse med Bilage, betræffende

en Tvistighed imellem Sognepræsten til Holt og vedkommende Fattigforstander inden Rangervalle Syssel og Islands Sönder-Amt, om Fattigvæsenets Ret til Tiende af Kirkejorder; og skulde vi i denne Anledning, næst forelöbigen at bemærke, at Biskoppens Betænkning over Sagen ikke er bleven indhentet, tjenstl. melde: at da det er Opsidderne, og ikke Beneficiarius, som det paaligger at svare Tienden, og man maa, efter hvad i Documenterne er oplyst, antage, at Qvæstionen angaaer en Undtagelse fra en om ikke aldeles almindelig, saa dog for det meste i Landet in praxi gjeldende Regel, at denne Tiende ydes, saa forekommer det os, at det er udenfor Tvivl, at Fattiges Tiende bör erlægges af Kirkejorder paa samme Maade som af Selveiergodset. I Overeensstemmelse med Conferentsraad og Amtmand Thorarensens Betænkning, til hvilken Stiftamtm. Castenschjold henholder sig, maae vi derfor henstille til det kgl. Danske Cancellies nærmere Omdömme, om det ikke er rigtigst, at der bliver indfört en Uniformitet i denne Sag, ved herom at erhverve Hans Maj^ts allern. Befaling. — Rentekammeret den 26. Martii 1814. 1814. 26. Marts.

Kongelig Resolution ang. Forandring med Hensyn til det Danske Cancellies Departements-Inddeling. Khavn den 30. Marts 1814[1]. — 30. Marts.
Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 5, 1. H., S. 88—89.

At det tredie Departement under det Danske Cancellie, med sammes Sekretariats-Comptoir, aldeles skal indgaae, og at de bornholmske, islandske, færöiske, grönlandske og indiske Sager derfra skulle henlægges til femte Departement, dog uden nogen Forögelse i sidstnævnte Departements Embedspersonale, samt at i Cancelliets sjette Departement det förste Revisionscomptoir for Overformynderievæsenet i Norge, og det förste

[1]) kgl. Resol. 17. Juni 1814.

1814. 30. Marts. Revisionscomptoir for Kjöbstæd-Regnskaberne aldeles skulle indgaae, imod at Revisionen af de 24 danske Kjöbstæders Regnskaber, som nu höre under sidstnævnte Comptoir, henlægges til det andet Revisionscomptoir for Kjöbstæd-Regnskaberne, hvorfra desaarsag fragaae Kjöbenhavns Byes Regnskaber, hvilke overtages af Revisionscomptoiret for Skifternes og de offentlige Stiftelsers Regnskaber, tilligemed Revisionen af alle andre til Cancelliet indkommende Regnskaber, som nu ikke ere henlagte under noget bestemt Comptoir, alt ligeledes uden nogen Forögelse af Embedspersonalet i de tilbage blevne Revisionscomptoire under Cancelliet. — Kjöbenhavn den 30. Marts 1814.

6. April. **Kongelig Resolution ang. Forandringer i Rentekammer-Collegium.** Khavn den 6. April 1814[1]. — I Anledning af Rentekammerets Forestilling 18. Marts 1814. Rentek. Danske Relat og Resol. Prot. 1814. Litr. A, Nr. 103; Resolutionen selv i Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 94, Nr. 9 (1814). Colleg. Tid. 1814, S. 254. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 5, 1. H., S. 95. — **Uddrag.**

Vi finde, at det, med Hensyn til det forandrede Forhold med Norge, vil være nödvendigt, at i Benævnelserne af det danske og norske Kammer-Cancellie, samt det danske og norske Tabel-Comptoir, herefter udelades det Ord „Norske"; derhos ville Vi allern. have bestemt, at det förste söndenfjeldske, andet söndenfjeldske, förste nordenfjeldske og andet nordenfjeldske, samt det norske Berg- og Saltværkscomptoir, aldeles skulle ophæves, og det Fornödne herom strax offentligen bekjendtgjöres; dog ville Vi allern., at samtlige i disse Comptoirer ansatte Renteskrivere og övrige Betjente skulle, indtil de paa anden Maade igjen ansættes i Vor Tjeneste, under Navn af Vartpenge, beholde de dem tillagte fulde Lönninger, uden nogen Afkortning, imod

[1]) kgl. Resol. 12. Juli 1814.

at de fortsætte Revisionen af de norske Oppebörsels- 1814.
Regnskaber indtil forrige Aars Udgang, til hvis Fuldendelse Kammeret muligen kunde foreskrive vedkommende Betjente en vis Termin, samt fremdeles besörge de andre Forretninger, som Vi enten under Vort Rentekammer eller paa anden Maade i Vor Tjeneste maatte finde for godt at overdrage dem. — — — Kjöbenhavn den 6. April 1814. 6. April.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmand Castenschjold og Biskop Vidalin, ang. Præstens Salair af Thykkvabæ Kloster. Khavn den 9. April 1814[1]. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 1156. 9. April.

Ved at indsende hosfölgende Ansögning med Bilag, hvori Provst Th. Brynjolvsen anholder om, at ham og Eftermænd maa, istedenfor de ham som Sognepræst til Thykkebæ Kloster af bemeldte Klostergods tilkommende 5 Hdr. i Landöre, tilstaaes Indtægten af 6 i Ansögningen benævnte Thykkebæ Klosters Gaarde, har Hr. Stiftamtm. i Skriv. af 27. August f. A. indberettet, at De for afvigte Aar har beordret Administrator af Klostergodset at udbetale Sognepræsten det Halve af den ham tilkommende Indtægt in natura, og den anden halve Deel i Penge. — I denne Anledning skulde vi tjenstl. melde, at Kammeret lader den af Hr. Stiftamtm. föiede Foranstaltning for afvigte Aar og indtil videre saaledes passere, hvorimod vi, forinden videre resolveres i Sagen, tjenstl. udbede os Stiftsdirectionens behagelige Betænkning, hvorved især maatte oplyses Præstens Ret til ovennævnte Præstation af Klostergodset, samt hvorpaa den i Ansögningen paaberaabte forandrede Ydelsesmaade i Penge er grundet. — Rentekammeret den 9. April 1814.

[1]) Rentek. Skriv. 11. Marts 1815.

1814. **Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmand Castenschjold, ang. Control med Jordebogskassen. Khavn den 9. April 1814**[1]. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 1158.

9 April.

Ved Skrivelse af 10. August f. A. har Hr. Stiftamtm. indberettet, at De, i Anledning af Landfoged Thorgrimsens dermed fulgte Andragende, har, paa nærmere forventende Approbation, fritaget ham for at före en dobbelt Kassebog, indrettet for hvert Aar, fra nyt af, samt at aflægge de befalede Maanedslister, imod at han indretter en Protokol til en fuldstændig og paa saa mange Aar den tilrækker fortlöbende Hoved-Kassebog, samt imod at han fremviser bemeldte Kassebog og Beholdningen naar paafordres. Vi skulle derfor tjenstl. melde, at siden herfra ikke kan haves nogen tilstrækkelig Control med Jordebogskassens löbende Indtægter og Udgifter, men dette maa overlades til Hr. Stiftamtm.' gode Forsorg i Overeensstemmelse med vores Skrivelse af 12. Juni 1790, saa finder Kammeret ved den föiede Foranstaltning Intet at erindre; dog formene vi, at den omhandlede Foreviisning af Kassebogen, tilligemed den contante Beholdning, bör foregaae hver Maaned, samt at Hr. Stiftamtm. hvergang paa behörigt Sted i Kassebogen derom bör nedskrive Forklaring, og at iövrigt hvert Aars Efteraar hertil maa indsendes en Kasse-Extract, som viser Kassens Beholdning[2]. — Rentekammeret den 9. April 1814.

9. April. **Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmand Castenschjold, ang. fri Brugsjord for Distriktschirurg Svein Pálsson. Khavn den 9. April 1814.** — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 1159.

Efter Hr. Stiftamtm.' Skrivelse af 10. August f. A. har De paa forventende Approbation tilstaaet Distrikts-

[1]) Rentek. Skriv. 17. Januar 1818.

[2]) Rentek. Skriv. 6. April 1816.

chirurgus Paulsen Fritagelse for at udrede nogen Afgift af hans i Fæste havende Kongen tilhörende Gaard Sydri-Vik inden Vester-Skaptefjelds Syssel, imod at han renuncerer paa de ham ved vores Skrivelse af 6. April 1805 aarlig tilstaaede 12 Rd., indtil ham bliver forundt en Embedsgaard. Vi skulle derfor tjenstl. melde, at det ved den föiede Foranstaltning kan have sit Forblivende; hvorom det maatte behage Hr. Stiftamtm. at underrette saavel bemeldte Paulsen, som Landfoged Thorgrimsen, hvilken Sidste derhos behageligen maatte beordres: i hans for afvigte Aar aflæggende Jordebogs-Regnskab herom at afgive behörig Forklaring. — Rentekammeret den 9. April 1814. 1814. 9. April.

Kongelig Resolution ang. Udbetalingsmaaden af Gager og Lönninger i Island. Khavn 15. April 1814[1]. — I Anledning af det kgl. Reskr. 5. Januar 1813, til Finants-Collegium, bekjendtgjort ved Plak. af s. D. fra bemeldte Collegium, havde Rentekammeret forespurgt, hvorvidt Reskriptets Bestemmelser kunde anvendes paa vedkommende Embedsmænd og Pensionister i Island, uagtet Forordningen om Pengevæsenets Forandring ikke var indfört der. Finants-Collegium var af den Mening, at da Forordn. om Pengevæsenets Forandring ikke gjaldt for Island, kunde heller ikke det ovenmeldte Reskript der være anvendeligt, men at det maatte ansees rigtigst, at Embedsmændene i Island bevirkedes Gratification, ligesom i de foregaaende Aar. Imidlertid var det Kammeret bekjendt, at saasnart Pengeforandringen i Danmark blev, med de förste Handelsskibe 1813, bekjendt i Island, virkede dette saaledes, at Priserne paa alle Nödvendighedsvarer stege paa engang enormt, og endog til en höiere Priis end i Danmark; Kammeret ansaae det derfor utvivlsomt, at de islandske Embedsmænd trængte til Forögelse i deres Indtægter, efter samme Princip som var tilstaaet Embedsmændene i Danmark ved Reskr. af 5. Januar 1813. — Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 94, Nr. 12 (1814). 15. April.

Vi ville allern. have bevilget, at alle Vore Embedsmænd og Betjente i Island af Vore Kasser bevilgede

[1]) jevnf. Forordn. 20. Marts 1815 § 20.

1814. Gager og Lönninger maae, fra Begyndelsen af forrige
15. April. Aar, beregnes og udbetales i Rigsbankpenge S. V., efter de i Vort allerh. Reskript af 5. Januar f. A. til Vort Finants-Collegium indeholdne Bestemmelser. — Kjöbenhavn den 15. April 1814[1].

7. Mai. **Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. Forslag om Vidö som Bisperesidents. Khavn den 7. Mai 1814.** — Canc. 1. Depart. Brevb. 1814, Nr. 786, sammenholdt med Concepten.

Efter at have modtaget D. Höiærv.* Skrivelse af 2. Septbr. f. A., hvori De anholder om, at Öen Vidöe maatte udlægges og perpetueres til Bispesæde, samt at de sammesteds værende Bygninger maatte istandsættes; — har Cancelliet desangaaende indladt sig i Brevvexling med det kongel. Rentekammer, og nu fra samme modtaget Svar, hvori yttres: at Kammeret vel finder det billigt og hensigtsmæssigt, at Islands Bispestol forsynes med Embedsbolig, men at, da Bygningerne paa bemeldte Öe, efter en af Etatsraad og Justitiarius Stephensen indsendt Besigtelses-Forretning, samt andre Efterretninger, ere saa aldeles forfaldne, at sammes Reparation til en standsmæssig Bisperesidents rimelig-

[1]) Ved Rentek. Skriv. 30. April (Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 1183) communiceres Landfogden i Island, Thorgrimsen, Indholdet af denne Resolution, „og meldes derhos, at, da ifölge Fundationen for Rigsbanken Cours af Rigsbanksedler mod virkeligt Sölv ikke er bleven bestemt og bekjendtgjort förend den 1. August f. A., saa blive fornævnte Gager og Lönninger fra 1. Januar til 30. Juni s. A. ikkun at udbetale i Rigsbankpenge Navneværdie, men derimod fra 1. Juli næstefter og fremdeles, indtil en ny Cours af Rigsbanken bliver bestemt og offentliggjort, hvilken saasnart muligt skal blive Dem communiceret, i Sölvværdie efter den den 1. August f. A. bestemte Cours paa Rigsbankpenge, 375 mod 200".

viis vilde foranledige en saa stor Udgift, som om der skulde opföres en ny Hovedbygning, samt med Hensyn til, at de ved Reskr. 15. April 1785 bestemte 1200 Rd. til en Bispevaanings Opförelse ere aldeles utilstrækkelige, saa finder Kammeret saa meget mindre Anledning til at indlade sig paa det Ansögte, men holder for, at det rettest indtil videre maa have sit Forblivende ved den i bemeldte Reskript gjorte Bestemmelse, at Biskoppen skal være bosat i Reikevig, hvilket Kammeret ogsaa anseer for vigtigt med Hensyn til de Forretninger, D. Höiærv. har at udföre i Forening med Stiftamtmanden. Hvilket man herved tjenstl. skulde tilmelde D. Höiærv., med Tilföiende, at Cancelliet for Tiden ingen Udveie seer til at forskaffe Dem fast Embedsbolig, men at De, saasnart De kan bringe et passende Sted i Reikevig i Forslag, derom strax har at gjöre Indberetning. Det kgl. Danske Cancellie den 7. Mai 1814. 1814. 7. Mai.

Cancellie-Plakat for Danmark, ang. **Politiets Gjennemsyn af Blade og trykte Skrifter.** Khavn den 13. Mai 1814. — Denne Plakat, hvis fuldstændige Titel er: „Plakat for Danmark, angaaende en nærmere Bestemmelse i Henseende til §§ 26 og 27 i Forordningen af 27. Septbr. 1799", er ikke publiceret i Island. — Cancell. 2. Depart. Registr. XV, 91ᵇ (1814, Nr. 597ᵃ). Original-Aftryk hos Schultz. Coll. Tid, 1814, S. 317. Qvart-Forr. for 1814, S. 88—89; Schou XVII, 136—137. 13. Mai.

Gavebrev og Fundats af Sysselmand Thord Björnsson, paa **Jorden Ferjubakki i Öxarfjorden som Færgested,** m. v. Gard i Adalreykjadal den 24. Mai 1814. — Efter en af Sysselmanden i Norder-Syssel, Sigfus Schulesen, verificeret Udskrift af Sysselets Skjöde- og Pante-Protokol, sammenholdt med en Afskrift i Biskop Geir Vidalins Indberetning til Cancelliet om offentlige Stiftelser i Island, dat. 4. Marts 1822, S. 83—88. — I Proto- 24. Mai.

1814. kollen er bemærket, at Gavebrevet er oplæst for Mandtalsthings-
24. Mai. Retten paa Skinnastaðir den 8. Juni 1814.

Eg þórður Björnsson, konúnglegrar Majestatis bestaller virkilegt cancellíráð og sýslumaður í þíngeyjarsýslu, gjöri vitanlegt: að svosem bóndinn Guðlaugur Ásmundsson hefir hèr fyrir manntalsþíngsrètti þann 20. Juli 1807 brèflega yfirdregið mèr þann kauprètt til jarðarinnar Ferjubakka, er hann, sem hæstbjóðandi að nefndri jörðu, við auctionirnar yfir fyrrverandi Hóla biskupsstóls jarðagóz í þessari sýslu árið 1805, hlaut, en gat þá fátæktar vegna ekki notað sèr, svo hefi eg útborgað til norður og austur amtsins kaupverð nefndrar jarðar, og áfallnar rentur, og nú með þessu mínu opnu brèfi gef og afheimila frá mèr og mínum erfíngjum nefnda mína keyptu fasteign, jörðina Ferjubakka, liggjandi í Öxarfirði, með öllum henni — og fornbýlinu Vaðkoti — tilheyrandi landi, skógi, húsum og hlynnindum, til lands og vatns, hverju nafni sem heita, til stöðugs bústaðar hèreptir, sem híngað til, fyrir þann ferjumann, sem uppiheldur flutníngum yfir Jökulsá í Öxarfirði, að tillögðum þessum skilmálum:

1) Skal það, einsog verið hefir, vera framvegis embættisskylda hreppstjórans, sem nú er eður verður í Öxarfjarðar hrepp, undir núverandi eða tilkomandi sýslumanns umsjón að byggja Ferjubakkann ráðvöndum og duglegum ferjumanni, þeim er forsvaranlega stundi flutníngar yfir ána, hann skal og annast um að ábúandinn hirði jörðina og umbæti að húsum og túni, eptir kröptum, ljái engum nè leigi hennar land, allrasízt skóginn, til kolagerðar eður hríshöggs, nè heldur brúki hann sjálfur, nema sem sparlegast til eigin þarfa. Hreppstjórinn ætti að tilhalda ábúanda, að girða smásaman, ef það virðist mögulegt, helzt með grjóti, fyrir sunnan og ofan Ferjubakka tún, til að afvenda allri yfirreið og hestarekstri ferðamanna um það, hver aldeilis ekki má líðast undir 1 rds. sekt í hvert sinn, eptir kóngsbrèfi af 29. April 1776. — Einsog hreppstjóri útgefur ábúanda Ferjubakkans lögform-

legt byggíngarbrèf, svo byrjar honum og, við ábúenda skipti, aðuppskrifa og úttaka jörðina, og meðtilteknum skynsömum manni meta sanngjarnlegt álag á hús hennar, og fyrir allan ábúðarbrest, án minnstu tilhliðruuar; þann gjörníng sendi hann hèraðsins sýslumanni til skoðunar, en taki móti honum aptur til geymslu hjá sèr, með öðrum embættisskjölum, sem afhendast eiga eptirmanninum. — 2) Núverandi ferjumaður Guðlaugur Ásmundsson skal hafa leigufría ábúð á Ferjubakka svo lengi sem hann vill, og löglega uppiheldur flutníngum, samt býr forsvaranlega á jörðinni (bresti síðstnefnt atriði, má honum sem hverjum öðrum ábúanda út byggjast), og er hann skyldugur til að skaffa og halda jafnan duglegt ferjuskip uppá eigin kostnað. – En þegar ábúenda skipti verða, vil eg að hreppstjóri, með hèraðsins sýslumanns ráði, ákvarði sannsýnilega árlega landskuld af Ferjubakkanum, og verji því afgjaldi til að kaupa og ávallt viðhalda duglegu ferjuskipi á ánni (sem ættu að vera tvö); því óvíst er, hvort ferjumaður verður jafnan fullveðja fyrir því. Skyldi nokkuð verða afgángs landskuld, þá eignist Öxarfjarðarhrepps fátækir það. — 3) Hreppstjóri í Öxarfirði skal eiga fríflutníng, svo opt sem hann reisir í embættiserindum yfir Jökulsá, en ferðist hann í sínar eigin þarfir, eigi hann tollfrían flutníng skilinn að ferjumanni fyrir sig, sitt eigið fólk, samt farángur og sláturfè, það eina sinn á ári hverju, sem hann ferðast til kaupstefnu vestur yfir ána og tilbaka aptur. — Þetta mitt gjafabrèf geymist og liggi óskemmt við hreppstjórnarembættið í Öxarfirði, og afhendist frá formanni til eptirmanns með öðrum embættisskjölum. — Framanskrifaður gjörníngur staðfestist með mínu nafni og innsigli, samt tilkvaddra votta undirskriptum. 1814. 24. Mai.

Garði í Aðalreykjadal þann 24. Maji 1814.

Th. Björnsson.

(L. S.)

Thorsteinn Thorsteinsson. Sigurður Þorgrímsson.

(L. S.) (L. S.)

1814. 17. Juni. **Kongelig Resolution ang. Inddelingen af det Danske Cancellies Departementer. Khavn den 17. Juni 1814.** — Colleg. Tid. 1814, S. 430–431. Fogtman (Algreen-Ussing) VII. 5, 1. H., S. 188.

Hvorved bestemmes, at det femte Departement under Cancelliet herefter skal gives Benævnelse af tredie Departement, og det sjette Departement Benævnelse af femte Departement, saa at Departementerne blive:

1. Depart. for Geistligheden og Skolevæsenet med Didhörende;
2. — for Justits- og Politievæsenet i Sjelland;
3. — for Justits- og Politievæsenet i Hans Majestæts övrige Lande;
4. — for Forsvarsvæsenet, med videre;

og 5. — for Revisionsvæsenet.

2. Juli. **Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Betaling for Lærlinge i Chirurgie hos Landphysikus. Khavn den 2. Juli 1814.** — Canc. 3. Depart. Brevb. 1814, Nr. 1394.

Hr. Stiftamtm. har i Skrivelse af 6. Oktbr. f. A. til Cancelliet indberettet, at Landphysikus Klog i Island i de sidst forlöbne Aar ikke har underholdt nogen Lærling i Chirurgie og Anatomie, og at De derfor har anmodet Landfogden om indtil videre at tilbageholde de Landphysikus for at underholde en saadan Lærling tillagte 50 Rd. aarlig, og De har derhos om denne Sag begjært Cancelliets nærmere Bestemmelse. — Foranlediget herved skulde man tjenstl. tilmelde Dem til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at da de Landphysikus i Island med allerh. Resolution af 8. Julii 1796 tilstaaede 40 Rd., og de ved senere allern. Resol. af 28. Febr. 1806 tillagte 20 Rd., ialt 60 Rd. D. Cour. aarlig, ere bevilgede under Vilkaar, at han derfor skulde klæde, underholde og in-

formere en Lærling i Chirurgie og Anatomie, saa fölger det af sig selv, at Klog ikke kan være berettiget til at oppebære denne Understöttelse for den Tid han ingen saadan Lærling underholder. — Det kongelige Danske Cancellie den 2. Julii 1814[1]. 1814. 2. Juli.

Kongelig Resolution ang. Oprettelse af islandske og bornholmske Comptoir under Rentekammeret. Frederiksberg den 12. Juli 1814. — 12. Juli.

1 Rentekammerets Forestilling 7. Juli bemærkes, at ved kgl. Resolution 6. April vare de norske Comptoirer: förste og andet söndenfjeldske, förste og andet nordenfjeldske, samt Berg- og Saltværks-Comptoiret under Rentekammeret ophævede. Under det andet nordenfjeldske Comptoir hörte tillige de islandske, færöeske og grönlandske Sager. Kammeret foreslaaer derfor, at der af det ældre Revisions-Comptoir, hvortil ogsaa de bornholmske Sager hörte, bliver dannet et islandsk og bornholmsk Comptoir, og dertil henlægges de færöeske og grönlandske Sager, samt det i Resolutionen anförte Personale ansættes. — Rentek. Danske Relat. og Resol. Prot. 1814. Litr. B., Nr, 246; Resol. i Norske Relat og Resol. Prot. 1814, 94, Nr. 27 (1814). — **Uddrag.**

Vi bifalde allern.: ... 4) at et Contoir under Navn af det islandske og bornholmske Contoir maa indrettes under Vort Rentekammer fra næste Aars Begyndelse, og derunder henlægges de islandske, færöeske og grönlandske Sager, de under det ophævede Revisionscontoir hidtil henlagte bornholmske Sager, med Indbegreb af dem, som angaae Frederiks Sandsteensbrud og dets Oplag, samt indtil videre Delinquent- og Bropenge-Regnskabssagerne, ligesom ogsaa i sin Tid de laurvigske Sager, hvilke vel fremdeles maatte besörges af Betjentene i de af de ophævede norske Contoirer, hvor de hidtil have været behandlede, saalænge disse Betjente

[1]) Communicatiou til det kongelige Rentekammer i Canc. Skriv. af s. D. Canc. 3. Depart. Brevb. sst. Nr. 1354.

1814. endnu have videre Forretninger fra bemeldte Contoirer
12. Juli. at opgjöre, men naar disse Forretninger ere opgjorte og Laurvig Grevskab til den Tid endnu tilhörer Os, tillige maa henlægges under forнævnte nye Contoir. — 5) At Personalet i det oprettende islandske og bornholmske Contoir maa bestemmes til en Renteskriver, tvende Fuldmægtige og tvende Copiister, og at hidtilværende Renteskriver for det nu ophævede andet nordenfjeldske Contoir, Kammerraad F. Woldum, maa ansættes som Renteskriver, Fuldmægtigene H. S. Carstensen og B. Thorsteinsen som Fuldmægtige, samt Copiisterne C. F. W. Höngaard og Th. J. Bentzen som Copiister i meerbemeldte nye Contoir, samtlige fra næste Aars Begyndelse og med deres hidtil hafte Lönninger. . . . . Frederiksberg den 12. Julii 1814.

11. August. **Rentekammer-Skrivelse til Udenrigsministeren, Geheime-Statsminister Rosenkrantz, ang. nogle engelske Huses Handel paa Island.** Khavn den 11. August 1814. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 1251.

Deres Excell. har behaget med Skriv. af 26. f. M. at begjære dette Kammers Tanker om, hvorvidt det kunde tillades Handelshuset Horne & Stackhouse i Liverpool paa nogen Tid at fortsætte deres Handeler paa Færöerne og Island, for derved at kunne hæve deres sammesteds havende Handelsforbindelser. For at kunne bedömme denne Sag, have vi seet os foranledigede til at fornemme, saavidt Færöerne angaaer, hos den allern. anordnede færöeske Handels-Commission, og saavidt Island angaaer hos den allern. anordnede islandske Realisations-Commission, af hvad Omfang den hidtil af bemeldte Handelshuus förte Handel paa disse Steder haver været. Deres herom afgivne Betænkninger lade vi fölge herved, med tjenstligst Formeld, at fra Kammerets Side intet haves at erindre imod, at det Liverpoolske Handelshuus tilstaaes den ansögte Forlængelse

for dette og næste Aar, men vi maae derhos bemærke, at det i Henseende til den det Liverpoolske Handelshuus tilstaaende Prolongation til Handelsförelse paa disse Steder i indeværende og tilkommende Aar vil, da al Handel paa Island er forbuden, ikke aleneste for fremmede Undersaatter, men og for indenrigske Handlende, med mindre de dertil ifölge Plak. af 7. Martii 1787 erhverve islandsk Söpas, og Handelen paa Færöerne er monopoliseret for Hans Majts Regning — vel være fornödent, at dertil erhverves kongel. allern. Tilladelse, samt da dette er et særegent Tilfælde, som alene foranlediges af politiske Conjuncturer, saa maae vi henstille til D. Excell. at erhverve samme, og naar det da maatte behage D. Excell. derom at underrette dette Kammer, troe vi, at en herfra til Övrighederne i Island og Færöerne udstedende Ordre kunde tjene i Passes Sted, hvilken da forderligst skal blive expederet, for ved D. Excell. igjennem den danske Minister i Engelland at blive Handelshuset tilstillet, for ved deres Skibe at overbringes til Landene. — Deres Excell. vil endvidere af den allern. anordnede Realisations-Commissions Skrivelse og den derved fulgte Oplysning fra islandsk Kjöbmand Clausen, behagelig erfare, hvad Anke han paa samtlige islandske Handlendes Vegne har fört mod den sig der under Krigen som Consul opholdende Person, navnlig Parke, og vi kunne ikke undlade i den Henseende at henstille til Deres Excellences behagelige Overveielse, om ikke disse hans hidtil hafte Consulat-Forretninger aldeles maae ophöre, og hvad Foranstaltning i den Henseende kan være at föie. — Senere have vi igjennem det kgl. General-Landoeconomie og Commerce-Collegium modtaget Deres Excellences Skrivelse af 6 d. M., hvoraf sees, at den kgl. Gesandt i London har forespurgt sig, om han i paakommende Tilfælde kunde udstede Leidebreve til at fare paa Island. I den Anledning skulde vi ikke undlade at formelde, at ligesom det ikke er at formode, at denne Handelsgreen vil blive sögt i Engel-

1814.
11. August.

1814. 11. August. land, saa kunne vi ei heller tilraade samme, som stridende imod de existerende kgl. Anordninger, og da det befrygteligen vilde blive fordærveligt for Landet, idet at en saadan Handel vilde fornemmelig gaae ud paa Luxus-Vare, uden maaskee, som Erfarenhed har viist, at tilföre Landet den förste Fornödenhedsvare, nemlig Korn, og drage til den Fölge, at de egentlige islandske Kjöbmænds Handel, hvis Hovedartikel er Kornvare, derved vilde blive svækket. — Rentekammeret den 11. August 1814[1].

30. August. **Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmand Castenschjold, ang. midlertidig Tilladelse for et engelsk Handelshuus at handle paa Island. Khavn den 30. August 1814.** — Rentek. Isl. Copieb. 1. Nr. 1255.

Departementet for de udenlandske Sager har, i Anledning af et fra Handelshuset Horne & Stackhouse i Liverpool dertil indkommet Andragende, om Tilladelse endnu en Tid at fortsætte deres under Krigen drevne Handel paa Island og Færöerne, communiceeret Rentekammeret Hans kgl. Maj[ts] allerh. Resolution, dat. 19. d. M., hvorefter bemeldte Handelshuus allern. forundes

[1]) Ved Rentek. Skriv. s. D. er Gjenpart af denne Skrivelse tilstillet saavel den „islandske Realisations-Commission" som „General-Landoeconomie og Commerce-Collegium", i hvilket sidste Brev tilföies: „— Og maae vi tillige, i Anledning af Generalconsul Hornemanns Forespörgsel, om det kunde fremdeles tillades engelske Kjöbmænd at handle paa Island, i Betragtning af, at der efter Rygte fra Gothenborg skulde være opbragt 6 à 7 Islandsfarere med Kornvare, tjenstligst melde: at en saadan Tilladelse ikke kan ventes, helst da det ikke er at befrygte, at Landet formedelst Islandsfarenes Opbringelse skal blive udsat for Mangel, da de virkelige Islandsfarere seile fuldkommen trygt ved deres medhavende Papirer". — Isl. Copieb. sst. Nr. 1252.

Tilladelse i dette og næste Aar at fortsætte den af samme under Krigen drevne Handel paa Island, for at kunne i det angivne Tidsrum hæve de sammesteds indgangne Handelsforbindelser; og da Hans Majt. derhos allern. har bemyndiget Rentekammeret til at bestemme, hvilke Varer forbemeldte Handelshuus kunde i den bestemte Tid tilföre Island, for derved at forebygge, at skadelige Overdaadigheds-Artikler der ikke skulde blive indförte, saa undlade vi ikke i denne Henseende at tilföie, at til saadanne Vare blive at henregne alle Slags Födevare, saasom: Korn, Meel, Gryn m. fl., Jern, Fiskeliner og Kroge, Tjære, Tömmer, Lærreder og Hamp, samt andre lignende Vare, der ere nödvendige til Indbyggernes Underholdning og forskjellige Næringsdrift. — Hvilket herved tjenstligst communiceres Hr. Stiftamtm. til Efterretning og behagelig Bekjendtgjörelse for Amtmændene i Vester- samt Nord- og Öster-Amterne, saavel som for Sysselmændene, ligeledes til deres Efterretning og Overholdelse. — Kjöbenhavn den 30. August 1814 [1]. 1814. 30. August.

Kongelig Bekjendtgjörelse ang. Regjerings-Forretningerne under Kongens Fraværelse i Udlandet. Frederiksberg den 5. Septbr. 1814. — 5. Septbr.
Denne Bekjendtgjörelse er almindelig, men findes dog ikke at være sendt til Island eller der publiceret. — Canc. 2. Depart. Registr. XV, 208 (1814, Nr. 1161c). Coll. Tid. 1814, S. 577—578. Schou XVII, 309.

Cancellie-Plakat ang. Bestemmelser for Udsalg af Rævekager. Khavn den 27. Septbr. 1814. 27. Septbr.

[1]) s. D. Communication til Departem. for de udenlandske Sager, hvormed sendes en Afskrift saavel af denne Skrivelse, som af en lignende til Overövrigheden paa Færöerne (Isl. Copieb. sst. Nr. 1256).

1814. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 5. Juni 1815.
— Canc. 2. Departem. Registr. XV, 201b (1814, Nr. 1277).
27. Septbr. Coll. Tid. 1814, S. 667. Qvart-Forr. for 1814, S. 317; Schou XVII, 312.

Plakat, angaaende at de Bestemmelser, som ere foreskrevne for Udsalg af Gifter, ogsaa skulle anvendes paa Rævekager.

Ifölge allerhöieste Befaling skal Udsalg af Rævekager (nuces vomicæ) være underkastet de samme Bestemmelser, som for Udsalg af Gifter ere foreskrevne ved Forordningen af 1. April 1796. — Hvilket herved kundgjöres til alle Vedkommendes Efterretning og allerund. Efterlevelse. Det kongelige Danske Cancellie den 27. Septbr. 1814.

15. Oktbr. **Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. Holum Kirkes Strandrettigheder.** Khavn den 15. Oktbr. 1814. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1814, Nr. 1865.

I Anledning af den hertil indkomne, og med den forrige interimistiske Stiftsbestyrelses-Commissions Erklæring af 27. August 1811 forsynede, Ansögning fra Eierne af Holums forrige Bispegaard, om, at Holum Kirke maatte betrygges i Besiddelsen af dens forhen hafte Strandrettigheder: — skulde Cancelliet, efter at have imodtaget Hr. Stiftamtm.s og Deres Höiærv.s Erklæringer, af 3. August og 18. Junii d. A., betræffende hvorvidt Holum Kirkes Nedlæggelse maatte ansees nyttig, tjenstl. anmode Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. om, behageligen at ville tilkjendegive Vedkommende, at det i Henseende til de ommeldte Strandrettigheder vil have sit Forblivende ved Lands Lov og Ret. Det kongelige Danske Cancellie den 15. Oktbr. 1814.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. Forening af Kaldene Holum og Vidvik. Khavn den 15. Oktbr. 1814. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1814, Nr. 1866. 1814. 15. Oktbr.

Med Hensyn til hvad Deres Höiærv. har anført i Deres Erklæring af 18. Junii d. A., betræffende hvorvidt Holum Kirkes Nedlæggelse maatte ansees nyttig: — skulde Cancelliet herved tjenstl. anmode Deres Höiærv. om, behageligen at ville ved indtræffende Vacance i Vidvig Kald indkomme til dette Collegium med Forslag til samme Kalds Forening med Holum Kald. Det kgl. Danske Cancellie den 15. Oktbr. 1814.

Cancellie - Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. Forslag om Combination af Holt og Storadal i Rangarvalla Syssel. Khavn den 22. Oktober 1814. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1814, Nr. 1905. 22. Oktbr.

Under 5. Februarii sidstl. udbad Cancelliet sig Hr. Stiftamtm.' og Deres Höiærv.' Betænkning over en Skrivelse fra nu afdöde Cancellie-Secretair og Fuldmægtig i det kongelige Rentekammer, Sivertsen, hvori han deels klager over, at hans Broder, forrige Sognepræst til Reikavig Domkirke, Hr. Sivertsen, efter at have ansögt det vacante Holt Kald, som var opslaaet i Forening med Storedal Kald, hvilke Embeder siden 1805 conjunctim have været betjente, ikkun erholdt det förstnævnte, hvorimod sidstnævnte senere separat er bleven bortgivet, og deels anholder om, at Eyvindarholar Kald, ved indtræffende Vacance, maatte forenes med Holt. — Efter herover at have modtaget Stiftamtmandens Erklæring af 23. Julii sidstl., skulde Cancelliet herved tjenstl. anmode Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. om, behageligen at ville give Sognepræsten Hr. Sivertsen Besked

1814. efter det Væsentlige af bemeldte Erklæring. Det kgl.
22. Oktbr. Danske Cancellie den 22. Oktbr. 1814[1].

2. Novbr. **Reskript til Stiftamtmanden over Island, ang. Ophævelse af Tugthusets Oeconomie indtil videre.** Khavn den 2. November 1814[2]. — Canc. 3. Depart. Registrant VI, 131 (1814, Nr. 923). Fogtm. (Algreen-Ussing). VII. 5, 1, H., 363—364.

Frederik den Sjette &c. V. S. B. Os er af Vort Danske Cancellie allerund. bleven foredraget en dertil fra dig gjort Indberetning, hvorledes de Aarsager, der bevægede dig til under 1. August f. A. at lösgive en Deel af Fangerne i Tugthuset, ei alene vedbleve, men at Mangelen endog tiltog saaledes, at de förste Nödvendigheder neppe vare erholdelige, hvorfor du, for at de forhungrede Indvaanere ei skulde begaae Forbrydelser, for at blive forsörgede i Tugthuset, samt for at kunne komme nogle af de mest trængende Distrikter til Hjelp med det i Tugthuset endnu værende Forraad af Levnetsmidler, saae dig foranlediget til i

[1]) Ifölge Stiftsövrighedens Erklæring var Aarsagen, hvorfor Holt og Storadal bleve forenede 1805, den: at ingen Sollicitant meldte sig til det da vacante Storedal, men da ved den sidste Vacance dette særskilt blev ansögt, vilde det efter Stiftsövrighedens Formening været upassende at forene samme med Holt, naar begge Embeder hvert for sig kunde skaffe en Præst Levebröd og Embedsforretningerne bedre bestrides; — hvorhos det blev bemærket, at vedkommende Præst ikke kan ansees at have tabt, ved at forflyttes fra Reykjavík til Holt, eftersom dette Kalds Indtægter, skjöndt ringere anslaaede, i Grunden ere större end hiints, da de oppebæres for största Delen in natura og ikke som i Reykjavík ere anslaaede i Penge, hvilket han ogsaa selv synes at have erkjendt, ved ikke at frasige sig Holt Kald, efter at have faaet Kundskab om, at de omspurgte Kald ikke skulde forenes.

[2]) Reskr. 3. Mai 1816.

September Maaned at löslade Gisli Gunnlögsen og Hustrue Björg Eriksdatter, samt Höskuld Eriksen, og dernæst den paafölgende 5. Novbr. aldeles at ophæve Oeconomien i Tugthuset og löslade de övrige Fanger, nemlig Thordis Jonsdatter, Magnus Arngrimsen, Svanhildur Sivertsdatter, Olafur Thorolvsen, Jon Magnusen, Gudrun Thorleifsdatter, Hjalmar Einarsen, Benjamin Egilsen, Jens Jensen, Gudmund Gudmundsen, Gudmund Thorsteinsen, Gudrun Thomasdatter, Thorbjörg Thomasdatter, Vigfus Arnesen, Steingrim Jonsen, Sigurd Sigmundsen, Sigrid Jonsdatter og Hildur Gudmundsdatter, hvorhos du har indstilt, at bemeldte Personer maatte forblive paa fri Fod, da ingen af dem ere farlige Forbrydere, og det ville være forbunden med store Vanskeligheder igjen at sammenbringe dem. — Efter at have taget denne Sag med de derhos oplyste Omstændigheder i allerhöieste Overveielse, ville Vi herved allern. have approberet denne af dig trufne Foranstaltning, hvorved Tugthusets Oeconomie der paa Landet indtil videre er ophævet, og de der i værende Fanger lösladte, ligesom Vi og allern. ville eftergive de saaledes lösladte Fanger den tilbagestaaende Deel af deres Straffetid. Derefter &c. Kjöbenhavn den 2. Novbr. 1814. 1814. 2. Novbr.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. Separations-Bevillinger. Khavn den 5. November 1814. — 5. Novbr.
Canc. 3. Depart. Brevb. 1814, Nr. 2646.

Hr. Conferentsr. har i Skrivelse af 2. Juli d. A. begjært Cancelliets Bestemmelse angaaende fölgende to Spörgsmaal:

1) Om De som Amtmand er ubetinget pligtig til, efter indkommende Begjæringer, at meddele saadanne Ægtefolk Bevilling til Adskillelse fra Bord og Seng, som enten formedelst Fattigdom, Svaghed, Alderdom, eller andre slige Omstændigheder ikke finde sig istand til at leve samlede, men paa kortere eller længere

1814. Tid maae söge at ernære sig hver paa sit Sted, og —
5. Novbr. 2) Om eller hvorvidt De, som vedkommende Amtmand, bör uden alle Omstændigheder meddele de Ægtefolk, som alene ifölge Luner og uden tilstrækkelige Aarsager attraae Skilsmisse fra Bord og Seng, Bevilling dertil? — I Anledning heraf skulde man tjenstl. tilmelde Hr. Conferentsraad til behagelig Efterretning, at i de under Nr. 1 opgivne Tilfælde, hvor Ægtefolkenes temporaire Adskillelse ikke grunder sig i ond Forligelse, behöve de ikke at meddeles Övrighedens Bevilling til at leve adskilte, og i Henseende til det andet Spörgsmaal, at Overövrigheden, forinden Separations-Bevilling meddeles, bör saavel selv undersöge de Aarsager, der bevæge Ægtefællerne til at attraae Separationen, som paasee, at vedkommende Sognepræst först har efterkommet de ham i denne Henseende paaliggende Pligter. — De begjærte Exemplarer af Forordningen af 18. Oktober 1811 vil med det förste blive Dem tilstillede. — Det kongelige Danske Cancellie den 5. Novbr. 1814.

1815. **Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over**
28. Januar. **Island, ang. Reykjavik Byes Stads-Segl.** Khavn den 28. Januar 1815. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1815, Nr. 281.

Det af Hr. Stiftamtm. under 20. f. M. hertil indsendte og af Byfoged Thorgrimsen indleverede Forslag til et Stads-Seigl for Reikevig By, tillige med den derved fulgte Tegning, bliver herved approberet[1]. Hvilket meldes Dem til behagelig Underretning og videre Bekjendtgjörelse for de Vedkommende. Det kgl. Danske Cancellie den 28. Januarii 1815.

4. Febr. **Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. Hitardal Kalds Fritagelse for at holde**

[1]) Seglet er det nuværende Segl for Reykjavík By.

Eleemosynarius. Khavn den 4. Februar 1815. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1815, Nr. 175a. 1815. 4. Febr.

P. M. Cancelliet har nedlagt allerund. Forestilling i Anledning af den med Deres Höiærvs. Erklæring den 10. Septbr. f. A. forsynede Ansögning fra Præsten Benedictsen i Hitardal, om, at fritages for at holde Eleemosynarium[1], og under 16. f. M. er herpaa allernaad. bleven resolveret:

„Den nuværende Præst til Hitardal Kald paa Island fritages allern. for at underholde Eleemosynarium paa bemeldte Kald."

Hvilken allerh. Resolution Cancelliet herved tjenstl. skulde tilmelde Deres Höiærv. til fornöden Underretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende. Det kgl. Danske Cancellie den 4. Februar 1815.

Cancellie-Circulaire til samtlige Amtmænd i Danmark, ang. Attester i Skilsmissesager. Khavn den 11. Febr. 1815[2]. — Om dette Circulaire er sendt til Island eller ikke, er usikkert. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1815, Nr. 368 (blank i Brevbogen); Canc. 2. Depart. Brevb. 1815, Nr. 409. Coll. Tid. 1815, S. 100-101. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 5, 2. H., S. 23. 11. Febr.

I den senere Tid ere til Cancelliet ofte indkomne Ansögninger um Ægteskabs Ophævelse og Tilladelse til at gifte sig paa ny, uden at de ved allerh. Resol. af 22. Januar 1796 og Forordn. 18. Oktbr. 1811 befalede Attester om, at der saavel af Övrigheden som af ved-

[1]) Instruction for Superintendenterne i Island 1. Juli 1746. — Eleemosynen blev dengang anslaaet til 25 Rd. 48 Sk. i Penge. — Som Grund for Fritagelsen anförte Præsten, at han i 14 Aar havde betalt 60 Rd. aarlig som Pension til Formanden i Kaldet, som 1814 var afgaaet ved Döden; samt ligeledes, at Præstekaldets Hjemmegaard og Mensalgods var meget ruineret.

[2]) For. 30. April 1824, § 18.

1815. 11. Febr. kommende Præst er prövet Forlig mellem de paagjeldende Ægtefolk, ere vedlagte, ligesom der og har manglet Attest om Ægtefolkenes Forhold i Separationstiden. — Da de ovennævnte Mangler forhale disse Sagers Afgjörelse og foranledige tidspildende Correspondence, saa skulde Cancelliet, for at undgaae begge Dele, tjenstligst have (Tit.) anmodet om, nöie at ville vaage over, at der herefter ikke indsendes nogen saadan Ansögning hertil, uden at samme ere vedlagte saavel Separations-Bevillingen som fornævnte Oplysninger. Det kgl. Danske Cancellie den 11. Febr. 1815.

16. Febr. **Rentekammer-Skrivelse til Cancelliet, ang. Skattevæsenet i Island. Khavn den 16. Februar 1815.** — Rentek. Isl. Copieb. I, Nr. 1372.

Da det var befundet, at det nu gjeldende Skattesystem i Island var, med Hensyn til en retfærdig Skatteligning, vildfarende og usikkert, blev, som det kongelige Danske Cancellie er bekjendt, efter dette Collegii Foranstaltning i Aaret 1800 foretagen en Matrikulering af Jordeiendommene i Island, i den Hensigt, at disse efter en fast Maalestok derefter kunde paalignes de paabydende Skatter og Contributioner. Dette Arbeide er vel allerede tilendebragt, men den sidste Krig, og den derved foranledigede Usikkerhed i Forbindelsen imellem Danmark og Island, have foranlediget, at der endnu herfra ikke er erhvervet allerh. Approbation paa den fuldförte Matrikulering. Nu da Freden er tilveiebragt, bliver denne Sag paa ny af Kammeret tagen under særdeles Overveielse, saa at et nyt Skattevæsen kan ventes om en föie Tid at ville fölge paa den i Island nu indförende Forandring i Pengevæsenet. Dette i Almindelighed forudsat, gaae vi nu over til Stillingen under nuværende Indretning, og Spörgsmaalet deler sig da, i Hensigt til de Afgifter Sysselmændene og Klosterholdere, samt Ombudsholdere, det er: Forpagtere

af kongelige samlede Jorder, skal svare til den konge- 1815.
lige Kasse, og disses Ret til at hæve Oppebörslerne 16. Febr.
hos Jordbrugerne. Det Sysselmændene oppebære er egentlig Skat, Gjevtold og Kongens Anpart af Skiftetiende; de förste, nemlig Skatte og Gjevtoldene, ere ex usu evaluerede til Penge, og maae ansees saaledes kuns at ydes velvillig i Natural-Produkter; Tienden derimod, som vi ikke kunne undlade at bemærke er höist ubetydelig, hæves i forskjellige Natural-Produkter, som ere Lösöre. Det kan ikke nægtes, at Sysselmændenes Indkomster ved Natural-Produkternes stigende Priis i Handelen kan ansees at være bedre end Penge, og saaledes at kunne repræsentere virkeligt Sölv, og at der af den Aarsag kunde være grundet Anledning til at forhöie Afgifterne med de ²/₅ i Forhold til Myntfoden. Men de nyde ingen anden Lön end det Overskud, dette kaster af sig, fra den svarende aarlige Afgift til Kongens Kasse, saa at hvad de derfor vinde derved tjener alene til at give dem Æquivalent for hvad andre lönnede Embedsmænd nyde ved Gagernes Udbetaling i Sölvværdie. Den Afgift, som Sysselmændene skal erlægge til Kongens Kasse, kan ikke Andet end ansættes til Daler for Daler Sölvværdie, og ved denne Overgang vil de endog tabe i den Fordeel, de hidtil have været i Besiddelse af. Ombudsholdernes, som ere Forpagtere paa Livstid, deres Oppebörsel bestaaer i Landskyld og Qvildeleierne af Opsidderne paa Jordene. Disse oppebæres i Natural-Produkter af alle Slags Lösöre. Den Afgift de svare til den kongelige Kasse er bestemt uforanderlig fra fremfarne Tider, Mand efter Mand, da den större Indtægt for den kongelige Kasse bestaaer kuns i forhöiet förste Fæste. Det staaer ikke til disse at forhöie enten Landskylden eller Qvildeleien; de komme derimod nu til at svare Afgiften Daler for Daler i Sölvværdie; her gjelder altsaa hvad foran er sagt om Sysselmændene. Efter disse Omstændigheder, samt da Foranstaltningen, efter hvad foran

1815. er meldt, ikkuns bliver interimistisk, finde vi det rigtigst
16. Febr. at for det förste, og indtil et nyt Skattevæsen bliver indført i Island, Afgifterne til Kongens Kasse erlægges i Rigsbankpenge Sölvværdie, Daler for Daler, uden noget Tillæg i Anledning af den formindskede Myntfod, ved den her indförte og i Island nu indförende Forandring i Pengevæsenet, saa meget mere, som ved Skatternes Omsætning til Rigsbankpenge i Danmark efter For. af 5. Januarii 1813 ikke synes at være taget Hensyn til Forskjellen imellem den ældre og nyere Myntfod. Kammeret kan heller ikke tilraade, at der mere i Island end andensteds i H. Maj[ts] Lande skulde forelægges dem, som staae til Restance med egentlige kongelige Skatter, en vis Tid, inden hvilken de skulle erlægge denne med Dansk Courant, men i modsat Fald paalægges efter den Tid at tilsvare Restancer med Rigsbankpenge, enten i Sölv- eller Navne-Værdie. Vi bifalde derimod Forslaget for Restancer af Forpagtnings-Afgifter og hos Embedsmænd. — Iövrigt kunne vi ikke Andet end tilraade, at de Bestemmelser, som tages for Skatters og övrige kongelige Rettigheders Betalingsmaade, maa anordnes at tage sin Begyndelse med Regnskabsaaret fra 1. August 1815, eftersom det ikke kan formodes, at Forordningen vil blive almindelig publiceret i Island för end i Julii Maaned d. A., og det ikke synes passende at give den en tilbagevirkende Kraft. — Hvilket vi, i Anledning af det kgl. Danske Cancellies Skrivelse af 14. d. M., ikke undlade til Svar herved tjenstl. at melde. Rentekammeret den 16. Februar 1815.

4. Marts. **Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Gadepolitiet i Reykjavik.** Khavn den 4. Marts 1815. — Canc. 3. Departem. Brevbog 1815, Nr. 598.

Ved Skrivelse af 29. Oktbr. sidstl. har Hr. Stift-

amtm. indstillet til dette Collegii Approbation en af Dem udstedt Politie-Plakat, hvorved Straffen for de Tjenestetyende, som i Reikevig By befindes at udbære Törvaske med Ild paa Gaden, er bestemt til 8 Slag med Riis förste Gang, hvilken Revselse ved Gjentagelse af samme Forseelse bliver at fordobble. — Man skulde i den Anledning tjenstl. melde til behagelig Efterretning, at da den i Anordningerne fastsatte Penge-Mulkt for saadan Forseelse nu, med Pengeforandringens Indförelse paa Island, vil overgaae til Rigsbankpenge Sölvværdie, og saaledes formenes at ville blive tilstrækkelig til at hæmme den omhandlede Uskik, saa anseer man den af Hr. Stiftamtm. udstedte Plakat ikke længere for nödvendig. Det kongelige Danske Cancellie den 4. Martii 1815. 1815. 4. Marts.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmand Castenschjold og Biskop Geir Vidalin, ang. Salair for Præsten til Thykkvabæ Kloster. Khavn den 11. Marts 1815. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 1397. 11. Marts.

I Anledning af Stiftsdirectionens Skrivelse, dateret 22. August f. A., angaaende de 5 Hdr. i Landöre, som af Thykkebæ Klostergods skal erlægges til Sognepræsten sammesteds Th. Brynjolvsen, skulde vi, i Henhold til vores Skrivelse af 9. April f. A., tjenstl. melde til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at Kammeret efter Omstændighederne vil lade det indtil videre forblive ved den af Hr. Stiftamtm. i denne Henseende föiede Foranstaltning. Rentekammeret den 11. Martii 1815.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. Fattigtiende af Kirkejorder. Khavn den 18. Marts 1815. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlin- 18. Marts.

1815. gen i Reykjavík i Juli 1815. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1815, Nr. 487.

18. Marts.

Deres Höiærv. har under 8. Septbr. f. A. afgivet Betænkning over en hertil indkommen Forestilling angaaende en Tvistighed imellem Sognepræsten til Holt og vedkommende Fattigforstander under Rangevalle Syssel og Islands Sönder-Amt om Fattigvæsenets Ret til Tiende af Kirkejorder. — Efter i denne Anledning at have brevvexlet med det kongelige Rentekammer, skulde Cancelliet herved tjenstl. melde, at endskjöndt det vilde være gavnligt, om der i denne Henseende overalt i Island blev fulgt den samme Bestemmelse, formenes det dog, at det, indtil den paatænkte nye Matrikul bliver indfört i Island, vil være rigtigst, at der paa ethvert Sted forholdes saaledes, som hidindtil har været brugeligt; og hvad Spörgsmaalet i det her nævnte enkelte Tilfælde angaaer, da vil samme blive at afgjöre ved Lands Lov og Ret, saafremt Vedkommende maatte önske Sagen afgjort paa denne Maade. Det kongelige Danske Cancellie den 18. Marts 1815[1].

18. Marts. **Rentekammer-Skrivelse til Etatsraad og Justitiarius Magnus Stephensen, ang. Tjeneste i Embeds-Vacance. Khavn den 18. Marts 1815.** — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 1445.

Da det ved allerh. Resolution, dateret 19. Januar

[1]) I Biskop Vidalins Erklæring 8. September 1814 anföres, at „Skalholts Bispestols Gods, samt det meste om ikke alt geistligt Jordegods i Sönder-Amtet har vedblevet lige til disse Tider at være fri fra al Tiende-Ydelse. — I Nord- og Öster-Amtet erlægges af det publique Gods $^2/_4$ af Tienden, nemlig til Sognepræsten og de Fattige. — I Myre-, Snæfells- og Dale-, samt endeel af Bardestrands- og Isefjords Sysseler betales derimod (naar visse enkelte Gaarde undtages) den fulde Tiende af forbemeldte Gods til Kongen, Præst, Kirke og de Fattige."

1791, i Almindelighed er bestemt, at Embedsmænd, som forestaae et ledigt Embede, derfor ikke skal nyde nogen Belönning, men alene deres hafte Udgifter erstattede, og det derhos er oplyst, at Hr. Etatsr., i den Tid De i Aarene 1809 og 1810 forestod Stiftamtmands-Embedet i Island, ved Udgifts-Ordrer har ladet Dem af Jordebogskassen godtgjöre de derved hafte Omkostninger, saa finder Kammeret ikke, at Dem i foranförte Anledning kan være at udvirke nogen videre Godtgjörelse. Hvilket vi, i Anledning af Hr. Etatsraadens Skrivelse, dat. 20. August f. A., ikke undlade tjenstl. at melde til Svar og behagelig Efterretning. Rentekammeret den 18. Marts 1815. 1815. 18. Marts.

Forordning for Island, ang. Forandring i Pengevæsenet. Wien den 20. Marts 1815[1]. — 20. Marts.
Publiceret ved Landsoverretten i Island den 5. Juni 1815 og i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1815. — Denne Forordning er udkommet paa Islandsk og Dansk i Original-Aftryk hos Schultz: den danske Titel paa Titelbladet överst, derunder Sted og Datum paa Dansk, derunder den islandske Titel; Forordningen selv i to Spalter, hvoraf den förste indeholder den islandske, den anden den danske Text; Underskrifterne ere trykte under denne sidste Spalte; 14 S. i 4to. — Den Danske Text i Canc. 3. Dep. Registr. VI, 179 (1815, Nr. 257b). Qvart-Forr. for 1815, S. 18—25; Schou XVII, 355—361. Coll. Tid. for 1815, S. 221—230 (med nogle Bemærkninger af Udgiveren, Cancelliedeputeret Monrad, som indeholde kort Uddrag af Forordningens Motiver, sst. 231—235 og 237—248). — Den islandske Text findes, saavidt vides, ikke ellers trykt, men korte Motiver findes i Íslenzk Sagnablöð I, 42[2].

---

[1]) Plak. 11. Mai 1819.

[2]) Ifölge de her givne Oplysninger er det blevet anseet ugjörligt at tillægge Banken Hæftelse i faste Eiendomme i Island, ligesom og at oprette et særligt Bank-Institut for Island, som skeet var i Hertugdömmerne. Iövrigt ansloges alle Kjöbstadbygninger i Island til 56,000 Rbd. Sölvværdie; efter det nye Matrikel-Udkast var Jordegodsets Værdie

1815. 20. Marts. Forordning for Island, angaaende Forandring i Pengevæsenet.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V. Ligesom Vi have fundet det aldeles nödvendigt, at de ifölge Vor Forordning af 5. Januar 1813 indförte Rigsbankpenge ogsaa paa Vort Land Island skulle træde i den forrige Danske Courants Sted, saaledes have Vi tillige ladet undersöge, med hvilke Bestemmelser saavel ovennævnte Forordning, som Vore med Hensyn til det forandrede Pengevæsen iövrigt udgivne Anordninger, efter bemeldte Lands Forfatning, sammesteds kunde blive passende. — Efter at Vi paa det nöieste have overveiet, hvorledes denne Sag paa den for Vore kjære og troe Undersaattere i Island tjenligste Maade kunde ordnes, byde og befale Vi hermed, som fölger:

1) Den gjældende Pengesort paa Island skal for Fremtiden, ligesom i Vort Rige Danmark, være Rigsbankpenge. — Myntfoden for disse Penge ere bestemt saaledes, at 18½ Rigsbankdaler udpræges af 1 Mark fiint Sölv Cölnsk Vægt. De Sedler, som Rigsbanken udsteder, ere byggede paa Sikkerhed i Statens faste Eiendomme, som til den Ende ere forhæftede til Banken, dog skulle Eiendomme i Island være frie for saadan Hæftelse. — 2) Vor Stiftamtmand over Island bemyndige Vi hermed allern. til, efterat han har modtaget denne Vor Forordning, ved en Omgangs-Skrivelse til Landets Övrigheder nærmere at bestemme Tiden, paa hvilken den skal træde i Kraft overalt i Landet, da Plakaten af 17. Maji 1813 til samme Tid tillige ophæves. Denne Termin bör han bestemme saa kort som mueligt, dog saaledes, at Anordningen ved sammes Ind-

---

472,260 Rbd. Sölv. — Bankhæftelsen i Island skulde saaledes have været 31,695⅗ Rbd. Sölv, og Renten deraf, som aarlig skulde erlægges til Banken 2053 Rbd. S. V., hvilket Belöb ansaaes for altfor ubetydeligt til at man derfor vilde indföre Bankhæftelsen.

trædelse kan være paa lovlig Maade bekjendtgjort overalt i Landet. — 3) Som en Fölge af ovenanförte Bud, skal fra bemeldte Tidspunkt af enhver Overeenskomst angaaende Penge-Betalinger, hvor ingen modsat Bestemmelse udtrykkelig er given, antages at være afsluttet om Rigsbankpenge og det efter Navneværdie, saaledes, at saavel de Rigsbanksedler, der med en særskilt Paaskrift authoriseres til Brug for Island, som al Rigsbank-Skillemynt, kunde bruges som Betalingsmiddel for den fulde Sum, hvorpaa de lyde. Hvor derimod er betinget Betaling i Rigsbankpenge Sölvværdie, blive hine Betalingsmidler at beregne efter den af Rigsbanken noterede Cours, som udtrykker Forholdet imellem fornævnte Betalingsmidler og det Sölv, som derved efter Myntfoden skulle forestilles. Denne Cours bestemmes af Banken tvende Gange aarlig, den 1. Februar og den 1. August[1], men af disse Courser skal alene den, som sættes den 1. Februar, være gjeldende for Island, hvor den skal tjene til Regel fra den nærmest paafölgende 1. August af indtil samme Dag i Aaret derefter, udi alle i dette Tidslöb forefaldende Betalinger i Sölvværdie. Hvor derimod Foreninger ere indgaaede om Rigsbankpenge rede Sölv, er Creditor aldeles ikke pligtig at imodtage oftmeldte Betalingsmidler, men han kan fordre Betaling enten i Sölv Rigsbank-Mynt eller i Species-Mynt, saaledes at hver Specie tages for 2 Rigsbankdalere. Croner, saavel som andre grove Courant-Stykker, skulle ligeledes gjelde for Rigsbankpenge Sölv-Mynt, og uvægerligen modtages i Betaling, som saadan, efter det Forhold af 5 mod 8, saaledes at 5 Rigsdaler Courant i disse Myntsorter gjelde for 8 Rigsbankdaler Sölv-Mynt, hvorved det bliver at iagttage, at Cronerne först med den i Forordningen af 23. November 1737 og 22. April 1778 § 5 bestemte Agio reduceres til Courant. — 4) De hidtil paa Island i Omlöb værende Courant-

1815. 20. Marts.

[1]) Bekjendtg. 30. Juli 1818.

1815. Sedler, hvorved alene forstaaes de, som efter Forord-
20. Marts. ningerne 22. April 1778 § 2 og 13. Junii 1787 Cap. 2 § 16 ere blevne authoriserede til Brug der i Landet, modtages, saalænge indtil de af Rigsbanken blive indlöste, for Rigsbankpenge, saaledes at 6 Rdlr. Dansk Courant gjelde for 1 Rigsbankdaler Navneværdie. — 5) Al hidtil paa Island gjeldende Sölv-Skillemynt, saavel som Kobber Eenskillingerne med Præg af 1771, modtages som Rigsbankpenge Navneværdie for dobbelt saa stor en Sum, som de lyde paa. — 6) Alle lovbestemte Störrelser, saasom: Skatter, Böder, Rets-Sportler, o. s. v. skulle, for saavidt de ere ansatte til noget vist i Dansk Courant, gaae over til Rigsbankpenge Sölværdie, Daler for Daler og Skilling for Skilling. — Denne Regel tager, for saavidt Vore Skatter angaaer, sin Begyndelse med 1. August 1815. Restancer indtil nysnævnte Tidspunkt af egentlige Skatter, som tilfalde Vor Kasse, svares blot i Rigsbankpenge efter det i § 4 bestemte Indlösnings-Forhold 1 Rigsbankdaler Navneværdie for hver 6 Rdlr. Dansk Courant, hvorimod andre tilbagestaaende Betalinger af lovbestemte Summer udredes efter det Forhold, som i denne Anordnings § 9 fastsættes, beregnet med Hensyn til den Tid da de opstode. Forpagtningsafgiften for Vore Indtægter behandles i eet og alt paa samme Maade, som Skatterne; dog at de Restancer, der ere forfaldne inden 1. August 1815, tilsvares i Rigsbankpenge Navneværdie, Daler for Daler, for saavidt de Vedkommende lade samme henstaae længere end 12 Uger fra denne Anordnings Bekjendtgjörelse. — 7) Den almindelige Rentefod ved alle Forskrivelser, som herefter udstædes i Island, er 4 Procent, naar Gjelden er indgaaet i Sölv eller Sölvværdie; men naar den er stiftet i Navneværdie, kan der tages 5 Procent om Aaret. I Vexel-Obligationer kan i alle Tilfælde 1 Procent höiere Rente beregnes, end i andre Forskrivninger. — 8) Enhver i Dansk Courant indgaaet Penge-Forpligtelse skal i Almindelighed, for

saavidt den er ældre end 11. Junii 1810, gaae over til 1815.
Rigsbankpenge Sölvværdie med samme Sum i sidstnævnte Pengesort, som Forpligtelsen oprindeligen udgjorde i Dansk Courant, altsaa Daler for Daler, men ellers med Afkortning i Forhold til dens Ælde, saaledes: at der for hvert 100 Rdlr. Dansk Courant tilsvares: 20. Marts.

80 Rigsbankdaler Sölvværdie, hvis Gjelden er yngre end 10. Junii 1810, men ældre end 11. Junii 1811.

60 Rigsbankdaler Sölvværdie, naar den er yngre end 10. Junii 1811, men ældre end 11. Junii 1812.

40 Rigsbankdaler Sölvværdie, naar den er yngre end 10. Junii 1812, men ældre end 7. Maji 1813; og endeligen:

20 Rigsbankdaler Sölvværdie, hvis den er yngre end 6. Maji 1813, men ældre end 1. August samme Aar.

Al senere Gjeld betales derimod med 1 Rbdlr. Navneværdie for hver 6 Rdlr. Dansk Courant. — 9) Hvor Gjeld er grundet paa Forskrivning eller Contract, bestemmes dens Ælde ved sammes Datum, med mindre det kan oplyses, at Gjelden selv er ældre, end det derfor udstædte Document, da der altid gaaes tilbage til den Tid samme fra först af blev stiftet. Saaledes skal f. Ex. ikke Pante-Obligationens, men Kjöbeslutningens Datum komme i Betragtning, naar Kjöberen for en Deel af Kjöbesummen har udstædt sin Forskrivning til Sælgeren, eller overtaget en forud paa Eiendommen hvilende Hæftelse. — 10) Naar Debitor ved Pantets Afhændelse er forandret, beregnes Gjeldens Ælde efter den Tid, da han tilforhandlede sig Pantet. Dog bör uforandrede Penge-Afgifter, som ere perpetuerede i en fast Eiendom, ikke nedsættes, fordi denne efter 10. Junii 1810 har vexlet Besidder. Heller ikke bör Penge-Afgifter af bortfæstet eller udleiet Jord være nogen Nedsættelse undergivet, paa Grund af den nærværende Besidders senere Adkomst, naar Afgiften ikke er bleven forhöiet over det, som forhen blev svaret. — 11) Reg-

1815. nings-Kravs Alder regnes fra den Tid Regningen blev
20. Marts. indgivet, eller Vedkommende paa lovlig Maade er bleven krævet. — 12) De Penge-Betalinger, som ved testamentariske Dispositoner ere paalagte nogen i Dansk Courant, skulle gaae over til Rigsbankpenge Sölvværdie, i Forhold til den Tid Testator döde eller blev sat udaf Stand til at forandre sin Disposition. — 13) Enhver Creditor, som vil nyde Betaling i Rigsbankpenge Sölvværdie efter foranförte § 8, skal være pligtig til at give Debitor Henstand, indtil Mandtals-Thingets Holdelse i Aaret 1817, efter hvilken Tid Gjelden kan opsiges med den betingede, eller i al Fald den sædvanlige Opsigelsestid, med mindre der ved Foreningen maatte være tilstaaet ham en vis Tids Udsættelse, da denne, for saavidt den ei endnu er udlöben paa den Tid nærværende Vor Forordning træder i Kraft, skal tillægges den ham herved forundte Henstand. — Medens denne anordningsmæsse Henstand varer, betaler Debitor 4 Procent Rente. — 14) Den Creditor, som ei vil underkaste sig den i § 13 anförte Betingelse, men fordrer Betaling til den omcontraherede Tid, skal lade sig nöie med Betaling i Rigsbankpenge Navneværdie efter det i § 8 bestemte Forhold. — 15) Enhver Debitor er berettiget til at opfordre sin Creditor til, inden 8 Uger fra den Tid saadan Opfordring kommer denne til Kundskab, at erklære, hvilken af foranförte Betalingsmaader (§§ 8 og 14) han foretrækker. Tilbageholder Creditor denne Erklæring, antages han at ville lade sig nöie med Betaling efter § 14. — 16) Den Debitor ved § 13 forundte Udsættelse bortfalder, naar Debitor i eet heelt Aar er udebleven med en efter denne Forordnings Bekjendtgjörelse forfalden Rente-Betaling, samt naar det for Gjelden givne Pant saaledes forringes, at det efter kyndige og uvillige Mænds Skjön ei længere yder fuld Sikkerhed for Creditor. — 17) Naar Debitor döer, opbyder sit Gods eller fallerer, skal Creditor, hvis saadan reel Sikkerhed ikke kan stilles, som for Umyndiges

Midler kunde ansees betryggende, være berettiget til 1815.
at erholde sin Fordring betalt paa den i § 8 foreskrevne 20. Marts.
Maade. — Det samme gjælder og, naar Cautionisten döer, opbyder eller fallerer, dog at Debitor da bör have i det mindste 3 Maaneders Varsel, inden Betaling kan affordres ham, men hvis han i Medhold af Forskrivningen eller Overeenskomsten kan kræve længere Varsel, bliver saadan Forskrivning Reglen. — Foranförte Bestemmelser ere ogsaa anvendelige i de Tilfælde, hvor Debitor eller Cautionisten allerede er död, eller har gjort Opbud eller Fallit, for saavidt Fordringen ikke allerede ved Betalingens Erlæggelse eller lovligt Udlægs Iværksættelse er afgjort. — 18) Naar en fast Eiendom, hvori Pant er givet, uden at der tillige er betinget anden Sikkerhed for Gjelden, overdrages til tredie Mand, som vil paatage sig Gjelden, kan Creditor ikke undslaae sig for, saalænge den i § 13 bevilgede Henstand varer, at modtage dennes Forskrivning, i Stedet for den forrige, naar den i eet og alt tilsiger ham samme Rettigheder. — 19) Debitor er, saalænge Gjelden ikke, i Medhold af det Foranförte, er forfalden, ei berettiget til, uden Creditors Samtykke at betale samme, med mindre han vil erlægge saamange Rigsbankdalere i rede Sölv, som han var forpligtiget til at udrede Sölvværdie. — 20) Ligesom Vi ved Resolution af 15. April 1814 allern. haver bestemt, at Gager og Pensioner, som af Vor Kasse udredes til Embedsmænd, og andre i Island, skal svares i Rigsbankpenge Sölvværdie, Daler for Daler, saaledes ville Vi, at den samme Regel ogsaa skal være gjeldende om de Lönninger og Pensioner, der udredes af Communer eller offentlige Stiftelser, samt om de Pensioner og aarlige Penge-Ydelser, der ere lagte paa Embeder. — 21) De oven §§ 8 til 20 givne Forskrifter vedkomme ikke de Forpligtelser, som ere stiftede i anden Valuta, end Dansk Courant, hvilke Forpligtelser i Eet og Alt blive at opfylde efter de hidtil gjeldende Love og Retsregler. Alle Naturalafgifter blive

1815. 20. Marts. saaledes at udrede i det bestemte Naturale, i manglende Fald bör fuldt Vederlag derfor gives; men har den Afgiftspligtige erhvervet Ret til at vælge mellem Naturalpræstationer eller én staaende Pengebetaling, vedbliver dette Valg, saaledes, at Pengebetalingen gaaer over til Rigsbankpenge Sölvværdie efter de i §§ 8 og 10 foreskrevne Regler. — Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. — Givet i Wien den 20. Marts 1815. — Under Vor kongelige Haand og Seigl.

Tilskipan áhrærandi umbreytt myntarlag og penínga gildi á Íslandi.

Vèr Friderik enn Sjötti með guðs miskun Danmerkur, Vinda og Gauta Konúngur, Hertogi Slesvíkur, Holsetulands, Stormæris, Þèttmerskis og Aldinborgar, Gjörum vitanlegt: að eins og Vèr höfum fundið aldeilis nauðsynlegt, að þeir með Vorri tilskipan af 5. Jan. 1813 lögleiddu Ríkisbankapeníngar ogsvo á Voru landi Íslandi skulu koma í staðinn fyrir þá áður gjaldgengu dönsku Courantpenínga, svoleiðis höfum Vèr ogsvo látið athuga, með hverjum atkvæðum nefnd tilskipan, og aðrar tilskipanir, er Vèr höfum látið út gánga, lútandi að því umbreytta penínga-ástandi, eptir áðurnefnds lands ásigkomulagi geti orðið þar hagstæðar. — Eptir að Vèr uppá nákvæmasta máta höfum yfirvegað, hvernig þessu máli verði bezt hagað fyri Vora kæru og trúu þegna á Íslandi, bjóðum og skipum Vèr hèrmeð sem fylgir:

1) Sú gildandi peníngamynt skal framvegis á Íslandi eins og í Voru ríki Danmörk vera Ríkisbankapeníngar. — Þessara penínga myntarlag ákvarðast svoleiðis, að 18½ Ríkisbankadalur myntist af 1 mörk fíns silfurs eptir cölnskri vigt. Þeir peníngaseðlar, sem Ríkisbankinn útgefur, hafa grundvallaða vissu í ríkisins fasteignum, sem þessvegna eru Bankanum skuldbundnar; þó skulu fasteignir á Íslandi vera fríar frá þesshàttar skuldbindíngu. — 2) Vorum Stiptamtmanni yfir Íslandi

gefum Vèr hèrmeð allranáðugast myndugleika til, eptir 1815.
að hann hefir tekið ámóti þessari Vorri tilskipan, með 20. Marts.
umgángs-brèfi til landsins yfirvalda nákvæmar að ákvarða þann dag, á hverjum hún lögleiðist allstaðar í landinu, frá hverjum degi opið brèf af 17. Maji 1813 undireins er upphafið. Þetta tímabil skal hann ákvarða svo stutt sem mögulegt er, þó svoleiðis, að tilskipanin, þá hún lögleiðist, geti verið lögléga auglýst allstaðar í landinu.— 3) Af ofannefndu boðorði fylgir, að frá fyrrnefndri tíð allir samníngar áhrærandi penínga lúkníng, ef það mótsetta ekki er ákveðið með berum orðum, skulu álítast að vera gjörðir um Ríkisbankapenínga, og það eptir nefndarverði, svoleiðis, að bæði þeir Ríkisbankaseðlar sem með sèrlegri uppáskript munu ákvarðast fyrir Ísland, og öll Ríkisbankans skildíngamynt, megu brúkast sem betalíngsmeðöl að fullu verði eptir sinni ávísan. Sè þarámóti betalíngurinn áskilinn í Ríkisbankapeníngum eptir silfurverði, skulu fyrrnefnd betalíngsmeðöl reiknast eptir þeirri af Ríkisbankanum settu silfurverðhæð (Cours), sem vísar jöfnuðinn milli áðurnefndra betalíngsmeðala og þess silfurs, er þau eptir myntlaginu eiga að gilda fyrir. Þessa verðhæð setur Bankinn tvisvarsinnum árlega, þann 1. Febr. og þann 1. Augusti, en af þeim skal alleina sú verðhæð, sem sett er þann 1. Febr., gilda á Íslandi, hvar hún er regla frá næsteptir fylgjandi 1. Augusti til sama dags á næstkomandi ári, fyrir allskonar peníngaborgun á þessu tímabili eptir silfurverði. Sè þarámót samið um Ríkisbankapenínga í silfri, er skuldaheimtumaðurinn öldúngis ekki skyldur til að taka ámóti optnefndum borgunarmeðölum, en honum er leyft að krefja betalíngs annaðhvort í Ríkisbankans silfurmynt, eður í speciesmynt, svoleiðis, að hver specia gildi fyri tvo Ríkisbankadali. Crónur, og önnur stór Courantmynt, skulu ogsvo gilda fyri Ríkisbankans silfurpeníngamynt, og þannig mótmælislaust meðtakast í borgun að samri tiltölu sem 5 móti 8, svoleiðis, að 5 Ríkisdalir í slíkri

1815. mynt gildi fyrir 8 Ríkisbankadali í silfurmynt; þó að-
20. Marts. gætist: að Crónurnar fyrst reiknist til Courant, með þeirri í tilskipunum af 23. Novbr. 1737 og 22. Aprilis 1778 § 5 ákvörðuðu hækkun. — 4) þeir á Íslandi híngað til gjaldgengu Courantseðlar, hvarmeð einasta meinast þeir, sem við tilskipanir af 22. Aprilis 1778 § 2 og 13. Junii 1787 Cap. 2 § 16 eru lögleiddir til brúkunar þar í landinu, skulu gilda þángað til þeir verða útleystir með Ríkisbankapeníngum, svo, að 6 Ríkisdalir í dönsku Couranti gildi fyrir einn Ríkisbankadal í nefndarverði. — 5) Allir híngað til á Íslandi gjaldgengir silfursmápeníngar, svo og eir-einskildíngar, myntaðir 1771, skulu gánga framvegis sem Ríkisbankapeníngar í nefndarverði fyri tvisvarsinnum svomikið sem þeir hljóða uppá. — 6) Allt lögskipað penínga útsvar, svo sem skattar, fèsektir, rèttar-tekjur, og svo framvegis, skal, að svo miklu leyti sem það híngaðtil hefir verið áskilið i dönsku Couranti, greiðast í Ríkisbankapeníngum eptir silfurverði, með Ríkisbankadal fyrir Ríkisdal og Ríkisbankaskildíng fyri Skildíng. Í tilliti til Vorra skatta byrjar þessi reglugjörð þann 1. Augusti 1815. Skuldir af þessháttar tekjum, sem eiginlega tilfalla Vorum kassa, og lúkast eigu fyri tèðan dag, greiðast í Ríkisbankapeníngum einasta eptir þeim í 4. § ákvarðaða útlausnar jöfnuði með einum Ríkisbankadal fyri sex Ríkisdali í dönsku Couranti. En aðrar ógoldnar penínga skuldir af lögsettum kröfum betalist eptir þeim jöfnuði sem ákvarðast í þessarar tilskipanar 9. §, með tilliti til þess tíma þá þær upp komu. Með leigugjald af Vorum tekjum sè að öllu eins farið og með skattana, þó svo, að þær skuldir, sem lúkast eigu fyrri en þann 1. Augusti 1815, greiðist í Ríkísbankapeníngum eptir nefndarverði með Ríkisbankadal fyrir Ríkisdal, ef að hlutaðeigendur láta þessháttar skuldir vera ógoldnar lengur en 12 vikur eptir þessarar tilskipanar auglýsíng. — 7) Sú algenga rentuhæð í skuldabrèfum, sem hèreptir útgefast á Íslandi, sèu 4 procento, ef skuldin er samin í silfri eður Ríkisbankapeníngum eptir silfurverði; en

ef að lánað er í Ríkisbankapeníngum eptir nefndarverði, 1815.
megu takast 5 procento árlega. Eptir Vexla-gjaldsbrèfum 20. Marts.
má hvervetna taka 1 procento meira í rentu en eptir öðrum skuldabrèfum. — 8). Sèrhver í dönsku Couranti ákveðin peníngaskuld skal yfirhöfuð, ef hún er eldri en frá 11 Junii 1810, greiðast í Ríkisbankapeníngum eptir silfurverði, með sömu upphæð í síðstnefndri peníngamynt, sem skuldin frá byrjun sinni hafði í dönsku Couranti; það er að segja: Ríkisbankadal fyri Ríkisdal, en annars með afdrætti samsvarandi skuldarinnar aldri, svoleiðis, að fyri hvert 100 Ríkisdali í dönsku Couranti greiðist

80 Ríkisbankadalir í silfurverði ef skuldin er ýngri en frá 10. Junii 1810, en eldri en frá 11. Junii 1811.

60 Ríkisbankadalir í S. V. ef skuldin er ýngri en 10. Junii 1811, og eldri en 11. Junii 1812.

40 Ríkisbankadalir í S. V. ef skuldin er ýngri en 10. Junii 1812, og eldri en 7. Maji 1813; og loksins:

20 Ríkisbankadalir í S. V. ef skuldin er ýngri en þann 6. Maji 1813, og eldri en þann 1. Aug. sama árs.

Allar seinni skuldir gjaldist þarámóti með 1 Ríkisbankadal í nefndarverði fyrir hverja 6 Ríkisdali í dönsku Couranti. — 9) þegar skuldir grundvallast á skuldabrèfum eður skrifuðum samníngum, metist aldur eptir þeirra dato, nema uppskátt verði að skuldin sjálf sè eldri en það fyrir henni útgefna skjal, því þá skal ætíð aptur horfið að þeim tíma, er skuldin fyrst tilfèll. Svo skal, til dæmis, ekki pantabrèfsins heldr kaupsamníngs datum metast, ef að kaupandi hefir gefið seljanda sitt skuldabrèf fyri nokkurn hluta verðsins, eður skuldbundið sig til að borga gjald sem fylgir fasteigninni. — 10) Sè pantsett fasteign afsöluð, og umskipti skeð á skuldanautum, skal skuldarinnar aldur metast eptir þeim tíma, nær sá nýi skuldunautur eignaðist pantinn; þó skal það penínga afgjald, er sífellt liggur á fasteigninni, alls ekki lækkast þótt eigandaskipti sèu orðin síðan 10. Junii 1810. — Ekki heldur skal penínga afgjald af festu- eður leigu-jörð vera nokkurskonar afdrætti

1815. undirorpið, þótt núverandi leiguliði eptir nefndan dag
20. Marts. hafi ábúð fengið, ef að afgjaldið ekki er uppsett yfir það sem áður hefir goldið verið. — 11) Reikníngskröfu aldur skal metast frá þeim tíma reikníngurinn var afhentur, eður hlutaðeigendur eru löglega krafðir betalíngs. — 12) Peníngakröfur, sem eptir arfleiðslubrèfum greiðast eigu í dönsku Couranti, skulu lúkast í Ríkisbankapeníngum í silfurverði, með slíkri upphæð, er samsvari þeim tíma á hverjum Testator deyði, eður hindraðist löglega frá að umbreyta sinni ráðstöfun. — 13) Sèrhver skuldaheimtumaður, sem krefja vill betalíngs í Ríkisbankapeníngum eptir silfurverði, samkvæmt undangengnum 8. §, skal skyldur til að gefa skuldunauti sínum frest til manntalsþíngs 1817, eptir hvert tímabil skuldinni má uppsagt verða, annaðhvort með áskildum eður og venjulegum fresti, nema honum í samníngnum sè gefinn vissrar tíðar frestur, því þá skal þessum, að svo miklu leyti sem hann ei er umliðinn þegar þessi Vor tilskipan lögleiðist, bæta við þann frest sem hèr er ákveðinn. — Ámeðan fresturinn eptir þessari tilskipan varir, betalar skuldanauturinn 4 procento í rentu. — 14) Sá skuldaheimtumaður, er ekki vill gángast undir þann í 13. § ákvarðaða skilmála, en heimtar betalíng á þeim í samníngnum ákveðna tíma, hlýtur að láta sèr nægja betalíng í Ríkisbankapeníngum eptir nefndarverði með þeim í 8. § ákvarðaða jöfnuði. — 15) Skuldanautur má skora á sinn skuldaheimtumann, að 8 vikna fresti frá þeim tíma að þessháttar krafa kemur síðstnefndum til vitundar, að gefa ávísun um, hvern af áðurtöldum betalíngsháttum (§§ 8 og 14) hann ætlar að velja. Dveli skuldaheimtumaðurinn með þessa ávísun, álítist hann að vilja ánægður vera með betalíng eptir 14. §. — 16) Undanfelli skuldanautur í eitt heilt ár að lúka rentu, er greiðast á eptir þessarar tilskipanar auglýsíng, eða skaðist pantur sá, sem settur er fyri skuldina, svo mjög, að hann eptir áliti skynugra og hlutlausra manna ekki sè skuldaheimtumanninum til hlítar, veri sá frestur,

sem annars er ákveðinn skuldaheimtumanninum, eptir 1815.
13. §, ógildur. — 17) Ef að skuldanauturinn deyr, upp- 20. Marts.
býður sitt góts, eða fallerar, skal skuldaheimtumanni, ef þessháttar fasteignar-vissa ei getur fengizt, sem álítast kynni óhult fyrir ómyndugra fè, leyfilegt vera að fá sína kröfu betalaða á þann hátt, sem ákveðinn er í 8. §. Það sama skal ogsvo gilda ef borgunarmaðurinn (Cautionistinn) deyr, uppbýður sitt góts, eður fallerar, þó skal skuldanauti þá gefinn að minnsta kosti þriggja mánaða frestur, áður skyldur sè að lúka kröfuna, en geti hann eptir skuldabrèfi eður samníngi heimtað lengri frest, verði slíkt samkomulag gildandi. — Framanskrifaðar ákvarðanir skulu og gilda, þegar annaðhvort skuldanauturinn eður borgunarmaðurinn er áður dauður, eður hefir upp boðið sitt góts ellegar fallerað, að svo miklu leyti sem skuldakrafan ekki fyr er til lykta leidd með betalíngi eður lögmætu námi. — 18) Þegar fasteign, sem pantsett er fyri skuld nokkra, án þess að þar fyrir utan önnur vissa sè áskilin fyrir skuldinni, afsalast þriðja manni, sem vill takast skuldina á hendur, má skuldaheimtumaðurinn, á meðan sá frestur líður, sem ákvarðaður er í 13. §, ekki skora sig undan að taka ámóti skuldabrèfi hans í stað ens fyrra, bjóðist honum að eins öldúngis þau sömu rèttindi. — 19) Ámeðan skuld eptir áðursögðu ekki má krefjast, skal skuldanauti ekki leyfilegt, án skuldaheimtumannsins samþykkis, að betala hana, nema hann vili greiða eins marga Ríkisbankadali í silfri, sem hann var skyldur að betala eptir silfurverði. — 20) Eins og Vèr með Vorum úrskurði af 15. Aprilis 1814 allranáðugast höfum ályktað, að embættislaun og pensionir, sem af Vorum kassa betalast embættismönnunum og öðrum á Íslandi, skuli greiðast í Ríkisbankapeníngum eptir silfurverði með Ríkisbankadal fyri Ríkisdal, svoleiðis vilium Vèr að sama regla skuli gilda um laun og pensionir sem greiðast eigu af almenníngi eður almenníngsstiptunum, svo og um pensionir og árleg penínga útsvör, sem lögð eru á embætti. — 21) Þær

1815. skipanir, er áður í 8. til 20. § eru taldar, áhræra ekki
20. Marts. þesshátlar skuldir, sem áskilið er að lúkast skuli í annarsslags valuta en dönsku Couranti, því þesshátlar skyldur skulu uppfyllast öldúngis eptir híngað til gildandi lögum og rètti. Allt afgjald í landaurum eður gjaldgengri vöru á svoleiðis að greiðast í áskildum munum, eða þeirra fullu andvirði ella. En hafi sá, sem greiða á afgjaldið, fengið rètt til að velja ámilli afgjalds í vörum, og stöðugs penínga útsvars, sè honum val það þannig heimilt, að peníngagreiðslan umbreytist í eins marga Ríkisbankapenínga eptir silfurverði, samkvæmt þeim reglum, er í 8. og 10. § taldar eru. — Hvareptir allir hlutaðeigendur allraundirgefnast skulu sèr hegða. — Útgefið í Wien þann 20. Martii 1815. — Undir Vorri konúnglegu hönd og innsigli.

20. Marts. **Cancellie-Bekjendtgjörelse ang. Penge-Coursen for Island. Khavn den 20. Marts 1815.** — Bekjendtgjort ved Landsoverretten i Island den 5. Juni 1815, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavik i Juli 1815. Colleg. Tid. 1815, S. 267—268. Schou XVII, 355 Anmærkning.

Med Hensyn til Forordningen 20. Martii 1815, for Island, angaaende Forandring i Pengevæsenet, kundgjöres herved, at den af Rigsbanken satte Cours for Rigsbanksedlernes Antagelse i Sölvværdie-Betalinger er, og siden 1. August 1813 uforandret har været 375, hvilken Cours, ifölge bemeldte Anordnings § 3, vil være gjeldende for Island indtil 1. Augusti 1816. — Iövrigt maa det bemærkes, at foranförte Cours er, i Overeensstemmelse med Bankens Fundation, noteret med Hensyn til Hamborger Banco, hvoraf 100 Rd. ere at ansee lige med 200 Rbd. i Sölvmynt, og at, som en Fölge heraf, hver Rigsbankdaler, hvor den skal beregnes som Sölvværdie, bliver, saalænge bemeldte Cours vedvarer, at betale med 1 Rbd. 84 Sk. Navneværdie. — Det kgl. Danske Cancellie den 20. Martii 1815.

Kongelig Resolution ang. Tilladelse for Kjöbmand Cruft af Boston i Nordamerika, at handle paa Island. Khavn den 22. Marts 1815. — 1815. 22. Marts.
I Rentekammerets Forestilling 18. Marts bemærkes, at General-Consulen i Nordamerika, Pedersen, som for Tiden opholdt sig i Khavn, havde andraget, at en anseet, retskaffen og formuende Kjöbmand i Boston i Nordamerika, Edvard Cruft, havde i Aaret 1810 sendt til Island paa Pedersens Opmuntring en Ladning af omtrent 200 Tdr. Hvedemeel, 70,000 Pd. Riis, et betydeligt Qvantum Tobak, samt Sukker og Hamp, eller deraf forarbeidede Varer, og havde solgt denne Ladning saa billig, at han endog led Tab derved; han havde kjöbt til Retourladning paa 2 eller 3 forskjellige Steder saadanne af Landets Varer, som kunde erholdes. Aaret efter havde han udrustet til Island et Skib, der havde en til Landets Trang passende Ladning, men paa Hjemreisen blev dette af Englænderne opbragt og priisdömt. 1812 vilde han endnu have sendt en Ladning over, men dette standsedes ved den af den amerikanske Regjering beordrede Embargo og den derpaa udbrudte Krig mod England. Nu vilde han gjentage Forsöget, og derfor andrager Consulen paa, at han maa erholde Tilladelse til „fra Boston af med eet eller to ham tilhörende amerikanske Skibe af omtrent 100 Commercelæsters Störrelse, og uden at imidlertid en lige Tilladelse blev given nogen anden Amerikaner, at handle paa Island i 2 til 3 Aar, fra den Tid af hans förste Skib ankommer der til Landet, imod ellers paa det nöieste at efterleve de gjeldende Anordninger, samt, om forlanges, ikke at oversende andre end saadanne Varer, der ere af nordamerikansk Oprindelse eller Frembringelse". Cruft paaberaaber sig fremdeles, at han havde gjort Islands Beboere en sand Tjeneste ved at sende en Ladning derop i 1810; at han kan levere Varer billigere end de, som fra Khavn opsendes, og at en passende Concurrence i enhver Handel er til almindelig Nytte. — Stiftamtmand Castenschjold bevidnede, at den af Cruft i 1810 til Island sendte Ladning havde unægteligen været „den bedste, der nogensinde var kommen der til Landet", ligesom og, at den havde været solgt meget billig, hvorfor han ikke troer ligefrem at kunne fraraade Ansögningens Bevilgelse, men da al udenrigsk Handel ved Forordn. 13. Juni 1787 var forbudt, og Meningerne vare deelte om dette Lovbuds Gavnlighed, „tör han ikke yttre noget Bestemt i denne Henseende,

1815. 22. Marts. men bemærker blot, at det forekommer ham tungt at nægte Islands Indbyggere de Fordele, som tilbydes dem, alene for ikke at gjöre de danske Kjöbmænd Indgreb i de overordentlige Fordele, som de paa Landets Bekostning vide at tilvende sig". — Rentekammeret bemærker, at da det kgl. Monopol blev ophævet ved Plak. 18. Aug. 1786, „blev det, deels med Hensyn til Islands lange Fraliggenhed fra de övrige danske Stater, og deels for at Staten selv kunde nyde Godt af de Fordele, man lovede sig af denne Handel, samt for at kunne have Controlle med Landets Providering, anseet nödvendigt at indskrænke den til Statens egne Undersaatter". — „Imidlertid synes det unægteligt, at Island ved denne Bestemmelse bliver, naar Samfærselen imellem det og de övrige danske Stater paa en eller anden Maade afbrydes eller vanskeliggjöres, end mere udsat for at mangle de Tilförsels-Artikler, hvortil det uomgjængeligen trænger, eller at disse dog overordentligen fordyres, ligesom ogsaa en aldeles fri Concurrence vel i Almindelighed vilde være det Fordeelagtigste, saavel i Henseende til de Varer, det kan afsætte, som i Henseende til dets Indförsels-Artikler". Denne Sags Afgjörelse havde vundet i Vigtighed efter Norges Afstaaelse, da Island derved var endnu mere fjernet. Men Spörgsmaalet maatte nærmere undersöges, og Kammeret vil have sig dette forbeholdt, idet det dog bemærker, at en speciel Tilladelse, som den ansögte, kunde passende forberede Handelens fuldkomne Frigivelse, hvorhos den Huset Horne & Stackhouse i Liverpool givne Tilladelse kunde tjene som Mönster paa, hvorledes Tilladelsen skulde formuleres. — Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 1815, A, Nr. 47.

Vi tillade allern., at Kjöbmand Edvard Cruft i Boston i Nordamerika maa sammestedsfra, med eet eller to ham tilhörende amerikanske Skibe, tilsammen af omtrent 100 Commercelæsters Störrelse, handle paa Island i 2 Aar, fra den Tid at regne, da hans förste Skib ankommer der til Landet, forsaavidt ikke imidlertid en Udvidelse af Handelsfriheden paa Island i Almindelighed maatte blive anordnet, samt imod at han ikke tilförer Island andet end alle Slags Födevarer, saasom: Korn, Meel, Gryn, med videre, saa og Jern, Fiskeliner og Kroge, Tjære, Tömmer, Lærreder, Hamp og andre lignende Varer, der ere nödvendige til Indbyggernes

Underholdning og Næringsdrift. Iövrigt har Vort Rentekammer at tage under nærmere Overveielse, om og paa hvilken Maade det nu kunde være tilraadeligt i Almindelighed at frigive den islandske Handel for alle Nationer. — Kjöbenhavn den 22. Martii 1815[1]. 1815. 22. Marts.

Under Hans Majestæts Kongens Fraværelse i Allerhöistsammes Navn.

Marie.

J. S. Mösting.
Wormskiold. M. v. Essen. A. W. Moltke. Vorndran.

Kongslew.

Rentekammer-Skrivelse til Contre-Admiral Löwenörn, ang. Udgivelse af islandske Sökort. Khavn den 25. Marts 1815. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 1455. 25. Marts.

Kammeret vil med Fornöielse overlade Hr. Admiralen til Afbenyttelse de Karter over Islands Kyster og Havne, som af de Officierer, der have været ansatte ved Opmaalingen i Island, hertil ere indleverede, ligesom det heller ikke kan andet end aldeles stemme overeens med Kammerets Önske, at disse Karter blive afbenyttede, for derefter at forfærdige og udgive Sökarter i den samme Form, som de, der i Aaret 1788 bleve udgivne fra det kgl. Sökort-Archiv, i hvilken Henseende Kammeret ogsaa er villigt til at deeltage i de derved foranledigende Bekostninger, forsaavidt disse

[1]) Rentek. Skriv. 28. Marts 1815 (Rentek. Isl. Copiebog 1, Nr. 1460) communicerer Resolutionen til Generalconsul Pedersen, og anmoder ham tillige om, at medgive Crufts Skibe paa den eventuelle Reise til Island et Certificat, til Beviis for, at Skib og Ladning tilhöre den nævnte Cruft. — Ved Rentek. Circul. 1. April (Copieb. sst. Nr. 1465—1467) communiceres saavel Resolutionen, som Kammerets Foranstaltning om Certificat fra Consulen, Stiftamtmanden og begge Amtmændene i Island.

1815. 25. Marts. ikke kan bestrides af Sökort-Archivets Fond; og skal Capitaine Scheel derfor, i Overeensstemmelse med Hr. Admiralens Anmodning, herfra blive givet den fornödne Forholdsordre. — Rentekammeret den 25. Martii 1815[1].

29. Marts. **Reskript til Biskoppen over Island, ang. Reduction af Brautarholt Kirkes Qvilder. Khavn den 29. Marts 1815.** — Canc. 1. Departem. Registr. VI, 53 (1815, Nr. 79). P. Pétursson. Hist. Eccl. Island. S. 219. — Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 5, 2. H., S. 83.

Frederik den Sjette &c. V. G. Os er af Vort Danske Cancellie allerund. bleven foredragen en Ansögning fra Os elskelig Magnus Stephensen, Vor Etatsraad samt Justitiarius i Vor Landsoverret paa Vort Land Island, hvori han som Eier af Jorden Brautarholt med tilhörende Kirke anholder om, at de paa denne Eiendom hæftende 12 Kirkeqvilder, hvoraf Stedets Præst oppebærer den halve Leie, maa nedsættes til 8, og for de övrige erlægges en passende Betaling. — Efter at Vi allern. have overveiet denne Sag, tillige med din i denne Anledning afgivne Erklæring, ville Vi med Hensyn til de oplyste Omstændigheder hermed allern. have bevilget: at de paa fornævnte Eiendom Brautarholt hæftende Kirkeqvilder maae ved förste Vacance i Brautarholt Kald nedsættes til 8, imod at de övrige 4 Qvilder sælges ved offentlig Auction, og at den indkommende Kjöbesum af Stiftsdirectionen gjöres frugtbringende imod behörig Sikkerhed, samt at Renten af Kjöbesummen for bestandig tilfalder Præsten i Kaldet. Derefter du dig allerund. haver at rette og Vedkommende Sligt til Efterretning at tilkjendegive. Befalende &c. Kjöbenhavn den 29. Marts 1815.

[1]) Rentek. Skriv. til Capt. v. Scheel 15. April 1815, at gaae Contre-Admiral Lövenörn til Haande ved Afbenyttelsen af de islandske Kort til Udgave af Kystkort over Island, og navnlig „at reducere og indtegne efter Overlæg med Contre-Admiralen Kortet over Skagastrands Bugt". Copieb. sst. Nr. 1500.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. Kirkernes Intrader paa Island i Naturalier. Khavn den 1. April 1815. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1815. Canc. 1. Depart. Brevb. 1815, Nr. 605. 1815. 1. April.

Ved under 2. Septemb. f. A. at tilstille Cancelliet en Beretning om Kirkernes Tilstand paa Island, indtil Udgangen af Aaret 1813, har D. Höiærv. tillige andraget, at, i Betragtning af, at mange af Kirkerne trænge til en hastig Reparation, hvortil de fleste Portions-Beholdninger, der næsten alene bestaae i Courant-Sedler, ville være aldeles utilstrækkelige, have Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv., for at gjöre Udvei til de nödvendigste Materialiers Indkjöb, uden at paadrage Kirkerne en betydelig Gjeld, truffet den Foranstaltning, at Kirkernes Intrader af Lysetold og Tiender i Aaret 1814 indtil videre erlægges i Naturalier eller med saa meget i antagelige Handelsvarer, som disse efter Middelpriis kunne blive udbragte til, paa hvilken Foranstaltning D. Höiærv. har forlangt dette Collegii Approbation. — Efter i denne Anledning at have brevvexlet med det kgl. Rentekammer, skulde Cancelliet tjenstligst tilmelde Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. til fornöden Efterretning, at bemeldte Foranstaltning bifaldes indtil videre, hvorhos man dog tillige maa udbede sig Hr. Stiftamtm.s og D. Höiærv.s Betænkning om, hvorvidt saadant efter den nyeste Forandring i Pengevæsenet kan være nödvendigt. — Det kgl. Danske Cancellie den 1. April 1815.

Rentekammer-Skrivelse til Amtmand Stephan Thorarensen, ang. Overladelse af Stadarey til Brug for Sysselmanden i Öefjords Syssel. Khavn den 1. April 1815. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 1474. 1. April.

Kammeret har modtaget en med Hr. Gfraadens

1815. Erklæring, dat. 22. Aug. f. A., forsynet Ansögning fra
1. April. Sysselmanden i Öefjords Syssel, Kammersecretaire Briem, om, at den af ham nu paaboende, Kongen tilhörende Gaard, Kjarne, maatte overlades ham som fri Brugsjord, eller at et i Nærheden af bemeldte Jord liggende Engstykke, Stadaröen kaldet, der henhörer under den H. Majt. ogsaa tilhörende Munkethveraa Klosters Hovedgaard, maatte afgiftsfri henlægges til bemeldte Gaard Kjarne. I denne Anledning skulde vi, til Underretning og behagelig Bekjendtgjörelse for Supplikanten, saavel som övrige Vedkommende, tjenstl. melde: at da det endnu ikke er afgjort, om og hvorledes Embedsmænd i Island blive at forsyne med frie Brugsjorde, saa kan Kammeret for Fölgernes Skyld ikke indlade sig paa Overdragelsen af den ansögte Brugsjord, hvorimod det omhandlede Engstykke efter de oplyste Omstændigheder af Hr. Gfraaden, og som formedelst Langtfraliggenheden ikke kan benyttes til Klosteret, kan uden Afgift overlades Supplikanten til den ansögte Afbenyttelse. — Rentekammeret den 1. April 1815.

12. April. **Reskript til Biskoppen over Island, ang. Nedlæggelse af Kirken paa Innraholm paa Akranæs. Khavn den 12. April 1815.** — Canc. 1. Departem. Registr. VI, 54b—55 (1815, Nr. 94). P. Pètursson Hist. Eccl. Island. S. 220. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 5, 2. H., 96—97.

Frederik den Sjette &c. V. G. Os er af Vort Danske Cancellie allerund. bleven foredragen en Ansögning fra Os elskelig Magnus Stephensen, Vor Etatsraad samt Justitiarius i Landsoverretten paa Vort Land Island, hvori han anholder om: at Annexkirken paa hans Gods Indreholm maa nedlægges paa Grund af at den kan ansees som overflödig, da det tilliggende Sogns Folkemængde er ubetydelig, og Veien til Hovedkirken er kort og let, samt med Hensyn til at Kirken er aldeles

forfalden og saa fattig, at man har været nödsaget til at slagte 7 af dens Qvilder. Efter at Vi allern. have overveiet denne Sag med samtlige dens Omstændigheder, samt de i Anledning af samme af Vort Rentekammer saavel som af dig afgivne Erklæringer, ville Vi herved allernaad. have anordnet: at bemeldte Annexkirke paa Godset Indreholm maa nedlægges, og dens Sogn forenes med Hovedkirkens, Garde paa Akrenæs, paa fölgende Vilkaar: 1815. 12. April.

1) at denne Annexkirkes Bygning med tilhörende Ornamenter og Instrumenter sælges ved offentlig Auction, og det derved indbragte Pengebelöb anvendes til: a) Hovedkirkens nödvendige Forstörrelse; b) Betaling af Annexkirkens Gjeld til fornævnte Os elskelig Magnus Stephensen, og c) Resten af Capitalen gjöres frugtbringende for enhver Beneficiarius i Kaldet. — 2) at Sognepræsten, som Leier af Annexkirkens 5 Qvilder, som endnu ere paa Gaarden, nyder en Gaarden Indreholm bestandig paahæftende Embeds-Indtægt af 50 Pd. Smör aarligen, enten in natura eller i Værdie, og at nærværende Præst, som Erstatning for de 7 slagtede Qvilder, desuden paa samme Maade maa nyde aarligen 70 Pd., eller fuld Værdie, men at denne Erstatning ophörer ved den nuværende Sognepræstes Afgang fra Embedet. — 3) at Værdien af de 7 uddöde Qvilder betales af meerbemeldte Vores Etatsraad Stephensen med 42 Rd., som anvendes paa den under Nr. 1 anförte Maade. — 4) at Kirkens Jordparter og övrige Rettigheder[1] maae tilfalde Gaarden Indreholm. — Derefter du dig allerund. haver at rette, og Vedkommende Saadant til Efterretning at tilkjendegive. Befalende &c. Kjöbenhavn den 12. April 1815.

---

[1]) disse Eiendomme anföres at være: Hurðarbak 16 Hdr., Tyrfingstaðir 5 Hdr., halvt Kambsland, öde i længere Tid, Móakot, ligeledes, Kirkjubakki, ganske afbrudt af Sögang.

1815. 15. April. **Rentekammer-Circulaire** til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, ang. **Betaling for Embedsmænds Forretninger i kongelig Tjeneste.** Khavn den 15. April 1815[1]. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 1495—1497.

Kammeret har bragt i Erfaring, at adskillige Embedsmænd i Island staae i den Formening, at dem tilkommer Betaling for de Forretninger, som de ifölge deres Embede udföre, vedkommende Kongens eller Statens Interesse, saasom Auctions- og Synsforretninger, m. v., samt deraf, ligesom af Sportler for private Forretninger, skal beregnes Afgift til Justitsvæsenets Fond. — Vi finde os deraf foranledigede til tjenstl. at anmode (Tit.) om, behageligen at tilkjendegive Rettens Betjente i det Dem betroede Amt [og i Reykevig Kjöbstæd[2], at ligesom Rettens Betjente i Danmark, som ogsaa forhen i Norge, efter derom fört Correspondence med det kgl. Danske Cancellie, for ovenmeldte Forretningers Udförelse ikke tilstaaes nogen Betaling, men alene erholde, efter indsendende documenterede og attesterede Regninger, deres derved bafte beviislige Udgifter erstattede, saa maa denne Bestemmelse ligesaa tjene til Regel for Rettens Betjente i Island. — Rentekammeret den 15. April 1815.

18. April. **Rentekammer-Circulaire** til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, ang. **Indskjærpelse af Lovgivningen om Spekulanthandelen i Island.** Khavn den 18. April 1815. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 1501—1503.

Til Kammeret er indkommen en Besværing over, at under sidste Krig ethvert Skib, som ankom med

[1]) Canc. Circ. 7. Aug. 1819.

[2]) fra [tilföiet i Skrivelsentil Stiftamtmanden.

Varer til Island, paa hvilketsomhelst Sted er bleven imodtaget, uagtet Forordn. af 13. Junii 1787. I. Cap. § 13 om den islandske Handel befaler, at de paa Speculation til Island udlöbende Skibe först bör anlöbe en af de islandske Kjöbstæder, forinden det er dem tilladt at handle paa et af Udliggerstederne. Da nu Freden er gjenvunden, og Anordningen ikke er tilbagekaldt, saa see vi os foranledigede til tjenstl. at anmode (Tit.) om, behageligen at indskjærpe Underövrighederne i det Dem anbetroede Amt, at Anordningens Bydende bliver at overholde. — Rentekammeret den 18. April 1815.

1815. 18. April.

Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Rentekammeret, ang. den lærde Skoles Reorganisation paa Bessastad. Khavn den 22. April 1815. — Univ. Direct. Copiebog 1815, Nr. 274.

22. April.

Directionen bringer mere og mere i Erfaring, at den lærde Skole paa Bessestad i Island, som nu er den eneste der i Landet, ikke har svaret til det Öiemed, som bör haves med lærd Underviisning i et Land, der fra de ældre Tider af er mærkeligt i Literaturens Historie og har afgivet saa mange lærde Mænd og duelige Embedsmænd for Staten. Krigen og de derved foranledigede haarde Tider i Island, samt den spærrede Communication, have lagt Hindringer i Veien for at foretage Noget i den Henseende, men da Communication med Island nu, efter gjenvundet Fred, atter er aabnet, bör Directionen være betænkt paa at see udvirket for dette Lands lærde Skolevæsen en bedre Indretning, der baade kunde sikkre det Varighed, og mere vilde stemme overeens med Landets Tarv og locale Beskaffenhed. Til den Ende anseer man det for rigtigst, at overdrage til visse oplyste Mænd i Landet at indgive nærmere Forslag om en saadan hensigtsmæssig

1815. Indretning; men förend Noget i den Henseende kan
22. April. foretages, er det fornödent at være underrettet om, paa hvilke Fonds der for bemeldte Skolevæsen i Island kan gjöres Regning. Saavidt Directionen er underrettet, er det Skolevæsenet forhen tillagte Jordegods bleven solgt, og de derfor indkomne Capitaler indsatte i den kgl. Kasse, der hidtil har udredet hvad for Skolen i Bessestad Tid efter anden er bleven forlangt til dens Udgifters Bestridelse. Naar Skolevæsenet nu skulde gives en Indretning, der kunde være hensigtssvarende, vilde det være nödvendigt, at ved Afregning opgjortes de Fonds, som det islandske lærde Skolevæsen kunde tilkomme, og at disse Fonds afsondredes fra andre, blandt hvilke de formodentligen have henstaaet i den kongel. Kasse. — Men da det maaskee vilde være forbunden med Vanskelighed, at den inddragne Capital i Penge anvistes bemeldte Skolevæsen, [som] desuden, formedelst Landets Locale, der gjör det fornödent at forsyne de ved Skolen sig opholdende Disciple med Födemidler in natura, mest trænger til Natural-Indtægter, skulde Directionen tjenstligst henstille til det kgl. Rentekammer, om det ikke af samme maatte bifaldes, og ved dets allerunderd. Forestilling bevirkes, at af det H. Majt. Kongen tilhörende Jordegods i Island maatte til det lærde Skolevæsen sammesteds udlægges efter Evaluation ligesaa meget Jordegods som det, der forhen tilhörte Islands tvende Skoler, men siden er realiseret, og hvis Realisations-Sum skal være inddraget i den kgl. Kasse. Efter Directionens Formening vilde dette ikke alene medföre mindst Udgift for den kgl. Kasse, men ogsaa i enhver Henseende være fordeelagtigst for Skolevæsenet. Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 22. April 1815.

26. April. **Reskript til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. Nedlæggelse af Kirken paa**

Hvalsnes m. v. Khavn den 26. April 1815[1]. — 1815. 26. April.

Canc. 1. Depart. Registr. VI, 56b (1815, Nr. 100b). P. Pètursson Hist. Eccl. Island. S. 221. Coll. Tid. 1815, S. 306—308. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 5, 2. H., 107—108. Islandsk: Udtog i Klausturpóst. 1818, S. 59 Anmærkning.

Frederik den Sjette &c. V. S. B. Os er af Vort Danske Cancellie allerund. bleven foredraget en Forestilling fra eder, hvori I andrage: at den Os tilhörende Kirke paa Hvalsnæs i Guldbringe Syssel udi Vort Land Island, som var höist bröstfældig, er aldeles nedblæst, og dens Levninger bortsolgte ved Auction, samt at Gjenopbyggelsen af denne Kirke, som vilde falde Vor Kasse til Byrde og tillige medföre möisommeligt Pligtarbeide for Sognebeboerne, formeentligen maa ansees som overflödig, da saavel Hovedsognet som dets Annexer bekvemt kunne forenes med Nabokaldene. Efter at Vi allern. have overveiet denne Sags Omstændigheder, tilligemed det af eder derhos gjorte Forslag og den af Vort Rentekammer i den Anledning afgivne Betænkning, give Vi eder hermed tilkjende, at Vi herved allern. ville have anordnet:

1) at bemeldte Hvalsnæs Kirke skal nedlægges paa fölgende Vilkaar: a) at Sognet forenes med Utskaule Sogn; b) at det for Materialierne af Hvalsnæs Kirke indkomne Auctionsbelöb deponeres i Vor Kasse. c) at der af Hvalsnæs Kirkes aarlige Indtægter afgives saa meget aarlig til Utskaule Kirke, som dennes Udgifter til Viin, Bröd og Lysning nu ville udgjöre mere end forhen, samt de halve Ligpenge for de herefter paa Hvalsnæs Kirkegaard begravende Lig; hvorimod den nedlagte Hvalsnæs Kirkes övrige Indtægter skulle af Kirkeværgerne oppebæres og aarligen indleveres i Vor Kasse til Afdrag paa Kirkens Gjeld til samme. d) at det skal være Hvalsnæs Sogn uformeent, at lade Lig begrave paa Hvalsnæs eller Utskaule Kirkegaard. e) at Annexet

[1]) Reskr. 5. April 1820.

1815. Kirkevog betjenes af Præsten til Utskaule hver 4de Helligdag om Sommeren og hver 5te om Vinteren, imod at
26. April. Præsten til Utskaule nyder saavel af Hvalsnæs som Kirkevogs Sogn alle lovmæssige præstelige Indtægter. f) at Annexet Njardvigs Kirke betjenes af Præsten til Kalvetjörn, imod at han af disse Sogne nyder alle faldende præstelige Indtægter. — 2) De paa den Os tilhörende Gaard Hvalsnæs værende og til Hvalsnæs Kirke henlagte 7 Qvilder skulle nedsættes til 3½; og skulle disse 3½ Qvilder stedse forblive ved Gaarden, saaledes, at Præsten i det Kald[1], hvortil Hvalsnæs Sogn hörer, deraf oppebærer den hele Leie in natura, og at Opsidderen paa Gaarden paa egen Regning vedligeholder dem. — Derefter I eder allerund. have at rette, og Vedkommende Saadant til Efterretning at tilkjendegive. Befalende &c. Kjöbenhavn den 26. April 1815.

26. April. **Kongelig Resolution** ang. **Tilladelse for Vaisenhuset til at oplægge den islandske Börnelærdomsbog.** Khavn den 26. April 1815. — Cancell. 1. Departem. Forestillinger 1815, Nr. 8. Fogtman (Algreen-Ussing) VII. 5, 2. H., 106—107. see Canc. Skriv. 29. April 1815.

29. April. **Directionen** for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Stiftsövrigheden over Island, ang. **Udbetalingsmaaden af Stipendierne ved Bessastad Skole.** Khavn den 29. April 1815. — Univ. Direct. Copieb. 1815, Nr. 297.

Efter hvad af constitueret Lector J. Johnsen er forestillet i hosfölgende af D. Höiærv. hertil indsendte og med Deres Anbefaling ledsagede Andragende, kan

[1]) Concepten til Reskriptet har „Sogn" og saaledes Registranten, Coll. Tid. og Ussing; Forestillingen har derimod „Kald"; P. Pètursson forandrer det fölgende „Sogn" til „Kirke".

Directionen ikke andet end finde det overeensstemmende med den under 20. f. M. udkomne allern. Forordning ang. Pengevæsenets Forandring i Island, at de for Islands lærde Skole reglementerede Stipendier, fra 1. Januar 1813 af at regne, overgaae til Rigsbankpenge S. V. Daler for Daler, altsaa til 60 Rdlr. S. V. for hver Stipendiat, og skulde man derfor tjenstl. anmode Stiftsövrigheden om, behageligen at foranstalte, at Vedkommende erholde det udbetalt, som i Overeensstemmelse hermed kan for den forbigangne Tid tilkomme dem; dog at det, som de for bemeldte Tid allerede har oppebaaret, deri kommer til Afdrag. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 29. April 1815 [1]. 1815. 29. April.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. et nyt Oplag af den islandske Börnelærdomsbog. Khavn den 29. April 1815. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1815, Nr. 799[b]. 29. April.

Deres Höiærv. har for dette Collegium andraget paa, at et nyt Oplag af den evangelisk-christelige Börne-Lærdomsbog for Island snarest maatte besörges. Efter at have i denne Anledning brevvexlet med Vedkommende, har Cancelliet nedlagt allerund. Forestilling angaaende denne Sag, og deri indstillet: at den kgl. Vaisenhus-Direction allern. maa forundes Ret til for Vaisenhusets Regning at besörge et Oplag paa 5000 Exemplarer af den evangelisk-christelige Börnelærdomsbog paa Island, imod at bemeldte Stiftelse for hvert indbundent Exemplar paa Trykpapir erholder i Betaling 4 Rigsbankmark, og at Betalingen for de Exemplarer, som aarligen sælges,

[1]) s. D. Skriv. til Rentek. (Copieb. sst. Nr. 299) at anvise Skolens Lærere deres Gager fra 1. Januar 1813 i S. V. Daler for Daler, i Henhold til kgl. Resol. 5. Januar 1813, 11. Marts s. A., samt 15. April 1814, i Forhold til deres Gager, nemlig Lector 500 Rdlr, og 2 Adjunkter hver 360 Rdlr.

1815. 29. April. Tid efter anden som den udkommer, maa af Stiftsövrigheden i Island indbetales i den kgl. Jordebogskasse sammesteds, og igjen udbetales den kgl. Vaisenhus-Direction af den kgl. Zahlkasse her i Staden, samt endeligen, at der, saalænge dette Oplag af Bogen ikke er udsolgt, ingen ny Udgave af samme maa finde Sted. Under 26. dennes er herpaa allern. bleven resolverot:

„Vi bifalde i det Hele denne Vort Cancellies allerunderd. Indstilling". — Hvilken allerh. Resolution herved tjenstl. tilmeldes Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. til behagelig Efterretning. — Det kgl. Danske Cancellie den 29. April 1815[1].

29. April. **Rentekammer-Circulaire til Stiftamtmand Castenschjold og Amtmand Stephensen, ang. Forslag til Indretningen af Capitels-Taxter.** Khavn den 29. April 1815[2]. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 1516—1517.

Af Skrivelse under 10. Junii 1806 vil (Tit.) have erfaret, hvorledes der blev tænkt paa at indföre en ny Matrikul for Island, og blev Stiftet (Amtet) i den Anledning anmodet om, at gjöre Forslag til Capitels-Taxten. Denne Sag er bleven standset ved den udbrudte uheldige Krig, men da Freden er tilbagevunden, bliver denne Sag nu igjen at sætte i Bevægelse. Ved at referere os til Indholden af forommeldte Skrivelse, maae vi derfor have (Tit.) anmodet om: at ville med de til Efteraaret retournerende Skibe tilstille dette Kammer Deres udförlige Forslag til nærmere Approbation og til Overveielse, samt for at erholde Eensformighed i Forslagene, lade vi indsluttet fölge en Nota over hvad der ansees nödvendigt at iagttage. Hr. (Tit.) vil befinde,

[1]) s. D. Skrivelse af samme Indhold til den kgl. Vaisenhus-Direction og til Rentekammeret. Brevb. sst.

[2]) For. 16. Juli 1817.

at det er sær vigtigt at disse Forslage ufeilbar indlöbe til Efteraaret, da man ikke, uden at have bragt denne Punkt i Orden, kan fortfare med Sagens videre Behandling. — Rentekammeret den 29. April 1815[1]. 1815. 29. April.

Nota. De Regler[2], som formeentlig blive at iagttage ved Forslage til Capitels-Taxter for Island, ere:

1) Capitels-Taxters Bestemmelse har til Formaal: at bestemme med hvad Belöb kongelige Skatter ved en ny Matrikuls Indförelse, saavel som Landskyld og alle offentlige Præstationer, skal svares i Penge, stigende og faldende ligesom Pretia rerum, saasom: Fisk, Beder, Ederdun o. s. v. stige eller falde i Værdie. — 2) Det var en antagen Bestemmelse, at Capitels-Taxterne skulde sættes saavel efter de paa Fisk o. s. v. gjeldende Handels- som Sveite-Priser. Men da Skatters Paabydelse maa rette sig efter Statens Tarv, eller Trang til Udgifternes Bestridelse, saa vil det være ligegyldigt hvad enten en höi eller lav Taxt sættes, da Paabudet derefter vil blive flere eller færre Alen af hvert Jordhundrede. Deraf flyder, at i Hensigt til Skatteydelsen til Staten vil det være rettest altid at antage til Maalestok de altid höiere værende Handels- end Hrep- eller Sveite-Priser. Anderledes er det derimod i Hensigt til Capitels-Taxters Bestemmelse for Landskylden, Tienden og övrige offentlige Præstationer, da synes det naturligst at lægge Hrep- eller Sveite-Priserne til Grund, idet at disse ere bestemte i Natural-Produkter og Capitels-Taxterne altsaa egentlig her ere Maalestok for vilkaarlige Ydelser, enten in natura eller i Penge, af Mangel paa Natural-Produkter. — 3) Ved at tage Handelspriserne til Basis

[1]) Rentek. Skriv. s. D. til Amtmand Thorarensen i Nord- og Öster-Amtet meddeler, at Kammeret vel har modtaget hans Forslag til Capitelstaxt for Nord- og Öster-Fjerdingen med hans Skrivelse 24. Febr. 1808, men at et nyt Forslag fra ham, som fra de andre Amtmænd, nu er nödvendigt. Copieb. sst. Nr. 1518.

[2]) jevnf. Resol. 16. Juli 1817.

1815. for Capitels-Taxter til Skatteydelse er at anmærke: I de
29. April. senere Tider vides Handelen at være fört ikke saa meget efter Penge, som Varer imod Varer. Saaledes vides f. Ex. i Sönder-Amtet 1 Skpd. Platfisk at være ansat til 40 Rd. D. Cour. Værdie, paa Grund af at 1 Td. Rugs Værdie er anseet af 20 Rd. Værdie. Men da det er notorisk, at een Td. Rug har staaet Kjöbmanden for 84 Rd., altsaa med Tillæg af Fragt og övrige Omkostninger for c. 100 Rd., saa bliver i Forhold dertil 1 Skpd. Fiskes virkelige Værdie c. 200 Rd. og ikke 40 Rd. En saadan ved Tuskhandel antagen Priis kan altsaa ikke lægges til Grund for Capitels-Taxten, men her maa udfindes og antages den egentlige Værdie, som Fisken gjelder, betalt med Penge. Det Samme gjelder om de övrige Matrikuls-Species, hvorefter Skat bliver at yde. — 4) Efter de til en ny Matrikul afholdte Taxerings-Protokoller ere Jordene anslaaede til Dyrhed efter de trende Hoved-Species: Fisk, Beder og Ederdun. Til Skats Ydelse er det derfor, at Capitels-Taxten alene ansættes paa disse trende Slags Natural-Produkter. Landskylden, Tienden og övrige offentlige Præstationer antages derimod at være bestemte at ydes i Fisk, eller Fridt, det er forskjellige Slags „Skileyrir" som Lösöre, og da tillige ved en ny Matrikuls Indförelse er paatænkt, at det ved Jorders Bortfæstning vil beroe paa Forening imellem Eier og Leier, hvad Landskyld og i hvilke Öre den skal svares, saa synes det nödvendigt, at for disse Præstationer maa sættes Capitels-Taxt paa alle de „Skileyrir", som kan ventes antagne, saasom Uld, Tælle, Uldengods o. s. v., efter de gangbare Hrep- eller Sveite-Priser. — 5) Det var antaget, at Capitels-Taxterne burde være saa almindelige som mueligt, nemlig at een og samme Taxt skulde gjelde i det mindste for hver Landets Fjerding; men Hr. Cfraad og Amtm. Thorarensen har, ved under 24. Febr. 1808 at indsende Forslag til en Capitels-Taxt, viist, at derved vilde et Syssel komme i ulige Forhold med et andet, f. Ex. efter daværende Priser

i Hunevatns Syssel gjeldte en Alen i Bedeskyld 18½ Sk., i Öefjords Syssel derimod kuns 12½ Sk.; Medium heraf, anslaaet til Capitels-Taxt for Norder-Fjerdingen, blev da 15 Sk., hvoraf flöd, at Öefjords Syssel blev, fremfor Hunevands Syssel, mere bebyrdet med 2½ Sk. pr. Alen, og vice versa Hunevands Syssel lettet. Det vil derfor beroe paa DHrr. Stift- og Amtmænds nærmere Overveielse heri at træffe det nærmere Forhold, og ved Deres Forslag at motivere denne Sag til videre Bestemmelse i Rentekammeret, ved at sammenholde samtlige derom indsendte Forslage. — 6) Til Observation anmærkes: at det er vedtaget, at det foregaaende Aars Priser tjene til Capitels-Taxtens Ansættelse for det fölgende Aar, og at desaarsag Forslagene altid ufeilbar maa indsendes med de om Efteraaret retournerende Skibe, for at Bestemmelsen kan fra Rentekammeret afgaae med de til Landet i Foraaret afgaaende Skibe. — 7) Endnu staaer tilbage at betragte, hvad eller hvorledes Capitels-Taxt skal sættes for Qvildeleierne, eller hvorledes Smörret skal betales, naar det ikke præsteres in natura. Det simpleste er vel, at sætte Taxt paa Smörret efter gangbar Sveite-Priis; men da Jonsbogens Kjöbebalks XV. Cap. bestemmer, at Smörmangel skal erstattes med 12 Al., d. e. $^1/_{10}$ af Hdr., og saaledes kunne svares med ethvert Lovöre, saa synes det, at her kunde antages, at [Leien bliver] $^1/_{10}$ af Koens eller 6 Malkefaars Værdie, da Koen eller 6 Faar ere et Qvilde, hvoraf skal svares, og disse hver for sig er 1 Hdr., altsaa Capitels-Taxten for Qvildeleien blive $^1/_{10}$ Deel af Qvildens Værdie; ɔ: naar antages, at Qvilders Værdie er 30 Rd., blev Capitels-Taxten for Smörleien 3 Rd.; — eller, om der skulde være Forskjel paa Koens Værdie imod 6 Faar, da at antage Medium af disse 2 Qvilders Værdie til Capitels-Taxt. — 8) Til videre Veiledning, og for at opnaae Eensformighed i de forventende Forslage, anföres her Schemata efter supponerede Priser:

1815.
29. April.

1815. A. Capitels-Taxt for Skatters Ydelse:

29. April. 1) Fiskeskylden: Efter hvad foran under 3. § er meldt, antages 1 Vætt Fisk at være af c. 50 Rd. D. Cour. Værdie, men den kan variere i det ene Syssel mod det andet. Forudsat, at der ikke var saa stor Difference paa Priserne i det ene mod det andet, at speciellere Taxt, efter hvad under 5. § er meldt, behövedes, bliver Medium at udfinde saaledes, f. Ex.

Handelsprisen var i N. N. Syssel . . .	50	Rd.	D. Cour.
i N. N. — . . .	49	»	—
i N. N. — . . .	48½	»	—
i N. N. — . . .	48	»	—
tilsammen	195½	Rd.	D. Cour.
giver pr. Medium af 4 . . .	49	Rd.	D. Cour.
eller à 6 Vætter, som udgjör 1 Hdr.,	294	Rd.	D. Cour.

eller, Reglen anvendt paa Rigsbankpenge, udfalder til Capitels-Taxt: 1 Hdr. Værdie til 49 Rbd. og pr. Alen 40 Sk. Rigsbankpenge Sölvværdie.

2) Bedeskylden: her maa Medium antages imellem 3 Aars, 2 Aars og 1 Aars Beder, samt efter forskjellige Priser i forskjellige Sysseler, hvor de ikke differere for meget, f. Ex.

a) 3 Aars Beder; Medium af Handels-Priserne i flere Sysseler pr. Stk. 24 Rd. D. Cour.; heraf svare 6 Stkr. til 1 Hdr., altsaa pr. Hundrede . . .	144	Rd.	D. Cour.
b) 2 Aars; Middelpriis pr. Stk. 20 Rd. D. Cour., altsaa for 8 à Hdr.	160	»	—
c) 1 Aars; Middelpriis pr. Stk. 12 Rd. D. Cour., à 12 Stkr. pr. Hdr.	144	»	—
tilsammen	448	Rd.	D. Cour.
Medium heraf pr. Hdr. bliver til Capitels-Taxt	149⅓	Rd.	D. Cour.

det er pr. Alen 1 Rd. 24 Sk. D. Cour.
og, Reglen appliceret til Rigsbankpenge, giver til Capitels-Taxt pr. Hdr. 25 Rbd., og pr. Alen 20 Sk. Rigsbankpenge.

3) Ederdun: Her antages pr. Exemp. Medium-Prisen pr. Pd. renset . . . . 36 Rd. D. Cour. 1815. 29. April
og da 6 Pd. ere antagne til Hdr., saa
bliver Prisen pr. Hdr. . . . . 216 » —
eller pr. Alen 1 Rd. 77 Sk.

Og, Reglen appliceret paa Rigsbankpenge, udfalder Capitels-Taxt pr. Hdr. 36 Rbd. og pr. Alen 30 Sk. Rigsbankpenge.

B. Landskylden angaaende: da bliver her, som under 2. § er anmærket, Hrep- eller Sveite-Prisen at lægge til Grund m. v., og, efter hvad under 4. § er meldt, bliver Capitels-Taxt her formeentlig at sætte paa alle de Lovöre eller „Skileyrir", som lade sig tænke at Eieren i Fremtiden kan ved Forening med Leieren betinge sig i Landskyld. Ligesom og den nu existerende Landskyld ikke kan forandres för end i Tiden, efter Matrikulens Indförelse, nye Leilændinger tiltræde.

C. For Tienden og övrige offentlige Præstationer bliver samme Regler at fölge som for Landskylden; dog anmærkes i Henseende til Tiendens Ydelse, om det ikke var rettest, forsaavidt Ydelsen skeer i Fisk, Uld eller Ederdun, at her antages et Medium: af Fisk mellem Handels-Gading og Madfisk; af Uld imellem den hvide og den melerte, og af Ederdun mellem den rensede og urensede.

D. Om Qvildeleierne refereres til foranstaaende 7. §.

Rentekammer-Circulaire til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, ang. Indsendelse af Fortegnelse over ind- og udförte Varer. Khavn den 2. Mai 1815. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 1519—1521. 2. Mai.

Efter at Freden nu er tilbagevendt, og Skibsleiligheden nu kan ventes ordentlig, saa maae vi tjenstligst anmode Hr. (Tit.) om, at indskjærpe Sysselmændene:

1815. ufeilbar med de hvert Efteraar retournerende Skibe,
2. Mai. enhver for sit Syssel, at indsende de aarlige Specificationer: 1) over de indsendte Cargaisoner; 2) over de udgaaende Retour-Vare; 3) de i Landet gangbare Handels-Priser, saavel paa Cargaison- som Retour-Varene; 4) over de ved Skibenes Afgang tilbageværende Beholdninger, samt betyde dem, at man vil være opmærksom paa, hvem der heri opfylder sine Pligter, og at de dermed Udeblivende maae derimod vente efter Omstændighederne at blive ansete. Saavidt muligt önskes tillige Underretning om, hvad der forinden Skibenes Ankomst var ved Handelerne i Behold af Nödvendigheds-Vare. — Rentekammeret den 2. Maji 1815.

27. Mai. **Rentekammer-Skrivelse til General-Toldkammeret, ang. islandske Skibes Fritagelse for Vinterhavnepenges Erlæggelse. Khavn den 27. Mai 1815.** — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 1566.

Hvorvidt den i det kgl. vestindisk-guineiske Rente- og General-Toldkammers Skrivelse, dat. 25. Febr. sidstl., ommeldte kgl. Resolution af 16. Julii 1788, hvorved Skibe til og fra Island blive befriede for de paabudne Vinter-Havnepenge, kan ansees at være tilbagekaldet ved Plak. af 22. April 1807, maa komme an paa Fortolkningen af denne Plakats § 1; og da bemeldte Vinter-Havnepenge, der formeentlig ere en oeconomisk Afgift, ikkun skulle svares forsaavidt Khavn angaaer, saa kunne de neppe henregnes blandt de indenlandske Skibsafgifter, som efter samme § skulle erlægges ved Toldstederne af alle de Skibe, som udgaae til eller indkomme fra Island, og skjönnes saaledes ikke, at den kgl. Resol. af 16. Julii 1788, som desuden har været dette Kammer aldeles ubekjendt, kan ansees at være tilbagekaldet ved sidstnævnte Plakat. Vi formene derfor, at det i denne Henseende kunde indtil videre have sit Forblivende ved fornævnte Resolutions Bestemmelse,

da denne Post kunde blive taget under nærmere Overveielse, naar det kommer under Ventilation, om og hvilke Forandringer der maatte ansees nödvendige at bevirke i den islandske Handel og Skibsfart. Hvilket tjenstl. formeldes til Svar paa ovenmeldte Skrivelse. — Rentekammeret den 27. Maji 1815. 1815. 27. Mai.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. en eventuel Forening af Hruna og Reykjadals Præstekald. Khavn den 30. Septbr. 1815. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1815, Nr. 1827. 30. Septbr.

I Anledning af den til dette Collegium indkomne og med Hr. Stiftamtm.* og D. Höiærv.* Erklæring af 16. f. M. forsynede Ansögning, dat. 23. Januar 1809, fra Provsten i Arnæs Syssel og Sognepræst til Hruna Menighed, Hr. Johnsen, om at Reykedals Præstekald maa henlægges til Hruna Kald, skulde Cancelliet herved tjenstl. tilmelde Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. til fornöden Efterretning, at bemeldte Reykedals Kald ved næste indtræffende Vacance ikke bör besættes, samt at dette Collegium til den Tid forventer Deres Forslag om Maaden, hvorpaa bemeldte tvende Præstekald bedst kunne forenes. — Det kgl. Danske Cancellie den 30. Septbr. 1815.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. Degnelönnen ved forrige Gufunes Hospital. Khavn den 30. Septbr. 1815. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1815, Nr. 1828. 30. Septbr.

I Anledning af den hertil indkomne og med Hr. Stiftamtm.* og D. Höiærv.* Erklæring af 15. f. M. forsynede Ansögning fra Sognepræsten til Mosfeld og Guvenæs, Hr. Sivertsen, om at den til Præstekaldets Forbedring ved allerh. Reskript af 11. Juni 1784 hen-

1815. lagte Degnelön ved Guvenæs Hospital, hvilket Hospital
30. Septbr. senere er nedlagt, fremdeles maatte oppebæres af bemeldte Sognepræst[1], skulde dette Collegium herved tjenstl. tilmelde Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. til Bekjendtgjörelse for Supplikanten, at det Ansögte ikke kan forestilles til allern. Bönhörelse. — Det kongelige Danske Cancellie den 30. Septembr. 1815.

30. Septbr. **Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. Inventarii-Qvilder paa Flatö Præstekalds Mensalgaard. Khavn den 30. Septbr. 1815.** — Canc. 1. Dep. Brevb. 1815, Nr. 1831.

I en hertil indkommen og med Hr. Stiftamtm.' og D. Höiærv.' Erklæring af 15. f. M. forsynet Ansögning, der er dateret 14. Januar 1809, har Sognepræsten til Flatö Menighed, Hr. Gudnasen, anholdt om Tilladelse til, naar han fratræder Kaldet, at maatte erlægge det ene paa hans Mensalgaard Miðjanes manglende Qvilde med Penge. — I denne Anledning skulde man herved tjenstligst tilmelde Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. til fornöden Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for Supplikanten, at da han, ifölge bemeldte Deres Erklæring, i Aaret 1808 er forflyttet til et andet Præstekald, og ved sin Fratrædelse fra Kaldet har erlagt Værdien af det omhandlede Qvilde til Eftermanden med 6 Rd. D. Cour., som har været den gangbare Priis for 1 Qvilde, saa kan det herved have sit Forblivende. — Det kgl. Danske Cancellie den 30. Septembr. 1815.

---

[1]) Efter at Degnen ved Gufunes Hospital, som aarlig nöd 24 Rd. i Lön af den kgl. Kasse, var afgaaet ved Döden i Aaret 1782, blev det ved Reskr. 11. Juni 1784 bestemt, at Degnelönnen skulde tilfalde den daværende Præst, men Resol. 18. Septbr. 1793 bestemte Præstens Salair, og inddrog Degnelönnen til Fordeel for den kgl. Kasse ved indtrædende Vacance i Kaldet.

Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Stiftsövrigheden over Island, ang. Beregning af Godtgjörelse for Skolens Oeconomus. Khavn den 30. Septbr. 1815. — 1815. 30. Septbr.
Univers. Direct. Brevb. 1815, Nr. 705.

I Henseende til det ved Stiftsövrighedens behagelige Skrivelse af 17. f. M. hertil indsendte Andragende fra forhenværende Oeconomus ved Bessestad lærde Skole i Island, Bjarne Haldorsen, om at den ham tillagte Godtgjörelse af 734 Rd. 61 Sk. D. Cour. for det Tab, han har lidt ved Oeconomiens Förelse fra 1. Oktober 1812 til 15. Maji 1813, maatte ham udbetales med Rigsbankpenge N. V. Daler for Daler, kan Directionen ikke Andet, end aldeles tiltræde den af Stiftsövrigheden i denne Anledning yttrede Formening, at de Kjöbmænd, som have crediteret Oeconomus Haldorsen de hos dem bekomne Vare, ere ubeföiede til at paastaaé deres derfor indgivne Regninger betalte enten med forsvarlige Kjöbmandsvare, eller med Rigsbankpenge Daler for Daler, thi da deres her ommeldte Tilgódehavende hos Bjarne Haldorsen hidrörer fra Vare, som han til Oeconomiens Förelse hos dem har modtaget i Tidsrummet fra 1. Oktober 1812 til 15. Maji 1813, hvilket den ene af dem ved en fremlagt Attest udtrykkeligen har erkjendt, kunne de i alt Fald efter Forordningen af 20. Marts d. A. § 11, cfr. med § 8, ikkun være berettigede til at paastaae deres Regningers Belöb omskrevet til Rigsbankpenge Sölvværdie med 40 pCt., i hvilket Tilfælde det efter § 13 haver Henstand med Betalingen indtil Mandtalsthingets Holdelse i 1817, eller, hvis de strax ville have Betaling, da at lade sig samme erlægge i Rigsbankpenge Navneværdie, efter det i § 8 bestemte Forhold. — Directionen er derfor af den Formening, at de forbemeldte 734 Rd. 61 Sk. D. Cour. maae overgaae til Rigsbankpenge efter 40 pCt.

1815. 30. Septbr. til 293 Rdlr. 82 Sk., hvorimod det aldeles vil beroe paa, hvilken Betalingsmaade Creditorerne i Henhold til Forordn. § 15 maatte vælge, om ovennævnte Sum skal anvises i Sölvværdie, og da först til Mandtalsthinget 1817, eller i Navneværdie, og da strax udbetales. Men i begge Tilfælde bliver det en Selvfölge, at de Oeconomus Haldorsen allerede udbetalte 122 Rbd. 42 Sk. N. V. först maae komme til Afdrag. — I Overeensstemmelse hermed har man under Dags Datum anmodet det kongelige Rentekammer om, at udstede den fornödne alternative Anviisning til ovenmeldte Godtgjörelses Udbetaling af Bessestad lærde Skoles i den kongelige Jordebogskasse i Island indestaaende Midler. — Dette undlader man ikke herved tjenstligst at melde til behagelig Underretning og videre Bekjendtgjörelse for Oeconomus Haldorsen. — Den kongelige Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 30. September 1815 [1].

30. Septbr. **Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Provst Steingrimur Jonsson paa Odda, ang. Godtgjörelse for anvendte Bekostninger paa Lectorboligen paa Lambhus. Khavn den 30. September 1815.** — Univ. Direct. Brevb. 1815, Nr. 708.

At Directionen har, med Hensyn til de af Hr. Provsten i behagelig Skrivelse af 28. Julii d. A. andragne Omstændigheder, bevilget den af Dem ansögte Godtgjörelse for de Omkostninger, De som forhenværende Lector Theologiæ ved Bessestad lærde Skole har i Aarene fra 1805 til 1810 inclusive anvendt til Ved-

[1]) s. D. Skrivelse af samme Indhold til Rentekammeret, med Anmodning om at udfærdige en alternativ Anviisning paa den bevilgede Sum. Brevb. sst. Nr. 706.

ligeholdelse af den Dem til Afbenyttelse da overladte Gaard Lambhus, hvorfor man, i Henhold hertil, har under D. D. anmodet det kgl. Rentekammer om, af Skolens i den kongelige Jordebogskasse i Island indestaaende Midler at anvise Dem 76 Rd. 36 Sk. N. V., til hvilken Sum ovennævnte Deres Udgifter ville blive at beregne i Overeensstemmelse med det ved Forordn. af 20. Marts d. A. bestemte Forhold for saadanne Fordringers Overgang til Rigsbankpenge. — Dette undlader man ikke herved at tilmelde Hr. Provsten til behagelig Underretning. Den kongelige Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 30. Septbr. 1815[1]. 1815. 30. Septbr.

Rentekammer-Circulaire til den constituerede Stiftamtmand og Amtmændene i Island, ang. den engelske Handels Ophör. Khavn den 30. Septbr. 1815. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 1632—1634. 30. Septbr.

Departementet for de udenlandske Sager har tilkjendegivet os, at Samme, i Anledning af dertil indgivne Ansögninger fra Handelshuset Horne & Stackhouse i Liverpool, om Forlængelse i den ved allerh. Resolution af 19. August f. A. givne Tilladelse til at handle paa Island, samt Kjöbmændene Titherington & Allanson, ogsaa af Liverpool (hvilke, saavidt Kammeret bekjendt, ikke för have haft Tilladelse til at drive Handel paa Island), ligeledes om forlænget Tid til at fortsætte deres Handel og opgjöre deres Anliggende sammesteds har ved det kongelige danske Gesandtskab i London ladet Vedkommende tilkjendegive, at det Ansögte ikke bliver bevilget. Hvilket herved tjenstl. communiceres til Efterretning og behagelig Bekjendtgjörelse for [Byfogden

[1]) Skriv. til Rentek. s. D., hvorved det ovennævnte Belöb anvises udbetalt af Bessastad Skoles Midler. Brevb. sst. Nr. 707.

1815. i Reikevig og Sysselmændene i Sönder-Amtet [1], hvilke
30. Septbr. derbos maatte tilkjendegives, at da den Handelshuset Horne & Stackhouse ved ovennævnte allerh. Resolution givne Tilladelse til at handle paa Island udlöber ved indeværende Aars Udgang, saa bliver det en Selvfölge, at de Engelskes Handel efter den Tid bliver at behandle efter Forordningen angaaende den islandske Handel og Skibsfart, dat. 13. Junii 1787, hvorefter Vedkommende altsaa i denne Henseende have at rette sig. — Rentekammeret den 30. Septbr. 1815.

17. Oktbr. **Cancellie-Circulaire til samtlige Rigets Biskopper, ang. Ægteskabs Fornyelse. Khavn den 17. Oktbr. 1815.** — Dette Circulaire findes ikke at være sendt til Island, men optages her paa Grund af den deri indeholdte Bestemmelses almindelige Indhold. — Canc. 2. Departem. Brevb. 1815, Nr. 3281. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 5., 2. H., S. 286—287.

Hans Majt. Kongen har under 20. f. M. behaget allern. at resolvere, at for Fremtiden i ethvert Tilfælde, hvor et ved allerh. Bevilling fuldkommen ophævet Ægteskab efter dertil erhvervet Tilladelse skal fornyes, skulle de Personer, der, efter at være adskilte, ved kongelig allern. Bevilling, önske atter at leve i Ægteskab sammen, for Præsten erklære, at de igjen ville træde i ægteskabelig Forbindelse, samt stille Forlovere, hvorhos Præsten endvidere i sit Huus skal holde en Formaningstale til dem, uden dog derved at bruge de Formularer og Skikke, hvilke efter Ritualet skulle finde Sted ved Vielse, samt at de samme Forholdsregler ligeledes skulle tages til Fölge, naar et ved Dom ophævet Ægteskab attraaes fornyet, dog at Cancelliets Resolution i dette Tilfælde altid forud bör erhverves. — Denne

[1]) istedetfor Ordene fra [staaer i Brevene til Amtmændene: „Sysselmændene i det Dem betroede Amt".

allerh. Resolution skulde Cancelliet herved tjenstligst tilmelde Deres Höiærv. til egen Efterretning og Bekjendtgjörelse for Stiftets Præster, uden at noget videre desangaaende offentliggjöres. Det kongelige Danske Cancellie den 17. Oktober 1815. 1815. 17. Oktbr.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Indberetninger om criminelle Fanger. Khavn den 21. Oktobr. 1815[1]. — Canc. 3 Departem. Brevb. 1815, Nr. 2881. 21. Oktbr.

Cancelliet har modtaget Hr. Stiftamtm. Indberetning om criminelle Fanger for afvigte Aar, [hvoraf sees, at der i Rangervalle Syssel under Sönder-Amtet er forefaldet trende criminelle Sager, af hvilke ikkun den ene er appelleret[2]. — Men da disse Fortegnelser ikke ere affattede i Overeensstemmelse med de Schemata, som af Cancellet under 9. Novbr. 1793 ere tilstillede Stiftamtmanden og Amtmændene paa Island, saa skulde man tjenstl. anmode Dem om, for Fremtiden at iagttage berörte Forskrifter, ligesom De og paa de saaledes indsendende Lister vilde, i Overeensstemmelse med dette Collegii Circulair-Skrivelse af 14. Junii 1806, anföre, naar de over Forbrydere afsagte og uappellerede Domme ere exequerede. — Det kongelige Danske Cancellie den 21. Oktober 1815[3].

---

[1]) Canc. Circ. 12. Febr. 1825.

[2]) fra [til Amtmanden i Vester-Amtet: „hvoraf erfares, at der fra Myre og Hnappedals Syssel er 9 Personer bleven tiltalte og dömte".

[3]) Ligelydende Skrivelse mut. mut. og med den foranförte Afvigelse er under s. D. fra Cancelliet afgaaet til Amtmanden over Vester-Amtet. — Under s. D. er ligeledes afgaaet Skrivelse til Amtmanden i Nord- og Öster-Amtet, hvorved det sidste Moment i den ovenanförte Skrivelse bliver indskjærpet, nemlig om Execution af Domme. Et

1815. 25. Oktbr. **Reskript til Biskoppen over Island, ang. Kirkens Qvilder paa Eyri i Skutilsfjord. Khavn den 25. Oktober 1815.** — Canc. 1. Depart. Registr. VI, 86b—87 (1815, Nr. 337). Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 5, 2. H., S. 298.

Frederik den Sjette &c. V. G. Vi give dig hermed tilkjende, at Vi, i Anledning af en af forhenværende Sognepræst til Eyre paa Vort Land Island, Hr. Helge Einarsen, derom indgiven Ansögning, som tillige med din derover afgivne Betænkning er Os af Vort Danske Cancellie allerund. foredragen, samt med Hensyn til Sagens oplyste Omstændigheder, allern. ville have anordnet, at bemeldte Eyre Præstegaards Qvilder skulle fastsættes til herefter at være 1 Ko og 12 Malkefaar, samt at fornævnte fra dette Embede entledigede Sognepræst, Hr. Helge Einarsen, maa betale de Qvilder, han ved sin Fratrædelse ikke har tilsvaret, med 72 Rbd. 3 Mk. N. V., som udredes successiv i 3 Aar med 24 Rbd. 1 Mk. aarlig, og udsættes til Fordeel for Kaldet. — Derefter du dig allerund. haver at rette, og Vedkommende Saadant til Efterretning at tilkjendegive. Befalende &c. Kjöbenhavn den 25. Oktober 1815.

25. Novbr. **Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. Kvennabrekka Kirkes Inventariipenge. Khavn den 25. Novbr. 1815.** — Canc. 1. Depart. Brevb. 1815, Nr. 2269.

I Anledning af Deres Höiærv'. i Skrivelse af 29. August sidstl. derom gjorte Indstilling, skulde Cancelliet herved tjenstl. anmode Deres Höiærv. om, behageligen

---

almindeligt Canc. Circ. til samtlige Overövrigheder i Danmark, af s. D. og lignende Indhold findes i Coll. Tid. 1815, S. 733—734; Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 5, 2. H., S. 292.

at ville tilkjendegive Vedkommende, at det bifaldes, at de Qvennabrecka Kirke i Dale Syssel tilhörende 32 Rd. 49 Sk., som ere indkomne for noget bortsolgt overflödigt Inventarium, maa overlades Præsten i Kaldet til Hjælp til Kirkens Istandsættelse. Det kongelige Danske Cancellie den 25. Novbr. 1815. 1815 25. Novbr.

Kongelig Resolution ang. **Bemyndigelse for Cancelliet at give Adoptions-Bevillinger ad mandatum.** Khavn den 13. December 1815. — Hvorved en Mand af Holbeks Amt, der ingen Livsarvinger havde, bevilges at adoptere sin Kones 5 Börn, som hun havde förend de kom i Ægteskab sammen, saaledes at de maae före hans Navn og træde i Arv efter ham som ægte Börn. — Canc. 2. Depart. Forestill. 1815, Nr. 179. Coll. Tid. 1815, S. 809. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 5, 2. H., S. 351—352. 13. Decbr.

Vi forunde allern. N. N. Tilladelse til at adoptere de af hans Hustru i foregaaende Ægteskab födte 5 Börn, saaledes at de maae före hans Navn og træde i Arv efter ham som ægte Börn. — Derhos bemyndige Vi allern. Vort Danske Cancellie til ad mandatum at udfærdige Bevillinger af lige Indhold og Virkning i alle de Tilfælde, hvor der ei er Livsarvinger, dog saaledes, at deslige Bevillinger ikke strække sig videre end til Disposition af Adoptantens Eiendomme, men ikke over Grevskaber, Baronier og Stamhuse. Kjöbenhavn den 13. December 1815.

Cancellie-Plakat om at **Lovbudene angaaende Fatalia appellationis ere uanvendelige paa Justitssager.** Khavn den 25. Januar 1816. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 1. Juli 1816, og i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1816. — Med Hensyn til denne Plakats Gyldighed for Island jevnf. ellers Canc. Skriv. 28. Aug. 1830. — Canc. 2. Dep. Reg. XVII, 21—22[b] (1816, Nr. 96). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1816, S. 8; 1816. 25. Januar.

1816. Schou XVII, 449. Colleg. Tid. for 1816, S. 73—77 (med Motiver, men iövrigt henfört til 26. Januar; i Oversigten S.
25. Januar. xxvii rigtig til den 25.).

Plakat om at Lovbudene angaaende Fatalia appellationis for Fremtiden skulle være uanvendelige paa Justitssager.

Det har under 10. d. M. behaget Hans Majestæt Kongen allern. at resolvere saaledes:

„Vi ville allern. have fastsat, at de Bestemmelser, som Loven og Anordningerne indeholde om fatalia appellationis, skulle for Fremtiden være uanvendelige i Justitssager". — Hvilket herved kundgjöres til alle Vedkommendes Efterretning og allerund. Efterlevelse. — Det kongelige Danske Cancellie den 25. Januarii 1816.

1. Febr. **Rigsbankens Bekjendtgjörelse om Penge-Coursen. Khavn den 1. Februar 1816.** — Denne Bekjendtgjörelse skulde ifölge For. 20. Marts 1815 § 3 gjelde i Island fra 1. August 1816 til 1. August 1817. — Publiceret ved Landsoverretten den 1. Juli 1816 og i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1816. — Original-Aftryk paa et Halvark i Patent-Format. Coll. Tid. 1816, S. 143.

At den Cours af Rigsbanksedler mod virkeligt Sölv, hvorefter alle i Rigsbankdaler Sölvværdie anordnede eller betingede Betalinger og Præstationer skulle erlægges, fremdeles indtil videre forbliver 375, vorder fra Bankens Side herved kundgjort. — Rigsbanken den 1. Februar 1816.

9. Febr. **Kongelig Bekjendtgjörelse ang. Finantsbestyrelsen samt Forandring i Collegierne m. v. Khavn den 9. Februar 1816.** — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 1. Juli 1816, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli s. A. — Canc. 2. Dep. Registr. XVII, 32b (1816, Nr. 158*). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1816,

S. 15—16; Schou XVII, 455—458. Coll. Tid. for 1816, S. 121—125. 1816. 9. Febr.

Kongelig Bekjendtgjörelse, angaaende Finantsbestyrelsen for Fremtiden, samt det vestindisk-guineiske Rente- og General-Toldkammers og General-Land-Oeconomie- og Commerce-Collegiets Forening til eet Collegium, med mere.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V. Efter den gjenerholdne Fred have Vi anseet det for en af de förste Gjenstande for Vor landsfaderlige Omhu, at söge Midler, hvorved Vore Finantsers Tilstand kan, uden nye Byrder for Vore troe og kjære Undersaatter, forbedres og den muetigste Orden tilveiebringes i denne vigtige Statsbestyrelses-Green. — Först og fremmest have Vi derved haft for Öie, at sætte Finantserne i Stand til at fyldestgjöre de paa samme hvilende Forpligtelser, saavel i Henseende til endeel uafgjorte Fordringers Afgjörelse, som i Henseende til ordentlig og nöiagtig Betaling af Renter, og Afdrag paa den almindelige Statsgjeld. Vi have derfor allern. besluttet, at saa mange af Vore aarlige Statsindtægter, som dertil behöves, skulle forlods henlægges til Renternes Betaling; og derhos, ved Siden af den efter Placat af 8. Julii 1785 oprettede synkende Fond, bestemt en aarlig Sum af 1,500,000 Mark Hamborger Banko af Statsindtægterne til Afbetaling paa Gjelden, foruden hvad, ved Vor Fundation for Rigsbanken af 5. Januarii 1813 og senere af Os skete Bestemmelser, allerede i samme Öiemed er fastsat. Og Vi ville allern., at alle de saaledes til Renter og Afdrag bestemte Indtægter skulle forvaltes særskilt fra den almindelige Finantsbestyrelse, og indbetales i dertil oprettede egne Kasser, for at forebygge al Sammenblanding af samme med de övrige Statsindtægter. — Fremdeles have Vi allern. besluttet af disse sidste at bestemme en vis aarlig Sum for hver af Vore Militair-Etater; een ligeledes for hver af Civil-

1816. 9. Febr. Etatens forskjellige Forvaltnings-Grene, og een til overordentlige Udgifters Bestridelse. Og end videre ville Vi af Vore Finantser allern. fastsætte en vis aarlig Sum, som, tillige med de til Pensioner hidtil bestemte Postintrader, skal udgjöre en almindelig Pensions-Kasse, hvoraf for Eftertiden Pensioner og Vartpenge, for saavidt de henhöre til Udredelse af Statsindtægterne, alene skulle kunne bevilges. — Ved Bestemmelsen i ovenmeldte Henseender af visse aarlige Summer, som af vedkommende Vore Collegier og Departementer ingensinde maae overskrides, og ved faste Grundsætningers nöie Iagttagelse i Finants-Bestyrelsen, vil den fornödne Ligevægt tilveiebringes imellem Statens aarlige Indtægter og Udgifter. — Med Hensyn til forestaaende Vore Beslutninger, samt da Vi, baade efter Sagens Natur og efter hvad Erfaring har viist i de ældre Tider med Nytte at have fundet Sted, tillige skjönne det hensigtssvarende at sætte den almindelige Finantsbestyrelse i nöiere Forbindelse med Vort Rentekammer, have Vi derhos allern. udnævnt:

1) samtlige Deputerede i Vort Rentekammer, under Vor Finantsministers Forsæde, tillige til Deputerede for Finantserne i Forening med andre dertil af Os beskikkede Mænd, under hvilken Finants-Deputation skal henhöre Finantsbestyrelsen i Almindelighed, med Undtagelse af Statsgjeldsvæsenet og det fremtidige Pensionsvæsen; — 2) en Direction for Statsgjelden og den synkende Fond, under hvilken Direction Vi have henlagt Bestyrelsen af bemeldte Fond, af de Indtægter, hvilke Vi, som forberört, iövrigt have bestemt til Statsgjeldens Forrentning og Afbetaling, samt af Alt, hvad ellers vedkommer Statsgjelden; og — 3) en almindelig Pensions-Kasse-Direction, hvorunder er henlagt Bestyrelsen af den almindelige Pensions-Kasse og alle de Sager, som betræffe Pensioner og Vartpenge af samme; — hvorimod Vi allern. have fundet for godt strax at ophæve:

a) Vort Finants-Collegium; — b) Vor Finants- 1816
kasse-Direction; — c) Vor Postkasse-Pensions-Direction; 9. Febr.
— og efterhaanden, som de i saa Henseende fornödne Forberedelser skee: — d) Vor Administration for den synkende Fond; — e) Vor Skatkammer-Administration; — f) Directionen for Vor Creditkasse, af hvilken Kasse for Fremtiden ingen nye Laan skulle tilstaaes, men blot saadanne Laan udbetales, hvorom Vedkommende i Vort Rige Danmark og i Vore Hertugdomme Slesvig og Holsteen allerede have erholdt specielt Lövte; — g) Vor Direction for den vestindiske Gjelds Liqvidation; — h) Directionen for Vor vestindiske Handel, hvilken Handel, saasnart Omstændighederne tillade det, skal ophöre; — i) Commissionen for den grönlandske og færiske Handel; og — k) den islandske og finmarkske Handels-Realisations-Commission. — Endvidere have Vi allern. fundet for godt at forene Vort vestindisk-guineiske Rente- og General-Toldkammer og Vort General-Land-Oeconomie- og Commerce-Collegium til eet Collegium, under Navn af General-Toldkammer- og Commerce-Collegium. Tillige have Vi derunder henlagt de Forretninger, som have været overdragne Vor Canal-, Havne- og Fyr-Direction, hvilken Vi desaarsag have ophævet. Af de Vort General-Land-Oeconomie- og Commerce-Collegium hidtil anbetroede Sager afgives derimod Brandforsikkrings-Sagerne til Vore Cancellier, og Sagerne angaaende Fiskerierne og Farve- samt andre Handelsplanters Dyrkning til Vort Rentekammer, under hvilket Vi for Resten fra det ophævede Finants-Collegio og övrige nævnte, i Forbindelse med Finantsvæsenet staaende, Directioner og Commissioner have henlagt Sagerne angaaende Spillekort; Sagerne angaaende Eftergivelse af Rang- og Procentskat, eller Dilation dermed; Bestyrelsen af Tallotterierne; samt den grönlandske og færöeske Handels-Commissions-Forretninger. — Hvorefter de Vedkommende kunne vide sig allerund. at rette. —

1816. Skrevet i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den
9. Febr. 9. Februarii 1816[1].

17. Febr. **Cancellie-Circulaire til samtlige Biskopper, ang. Anmeldelser om dödfödte Börn. Khavn den 17. Februar 1816.** — Skjöndt dette Circulaire vel næppe kan have været bestemt for Island, findes det dog at være sendt derhen, og bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1816. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1816, Nr. 422 (Datum 17. Februar); jevnf. 2. Depart. Brevb. 1816, Nr. 501 (Datum 15. Februar). Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 1. H., S. 86 (med Datum 15. Februar).

Da det er fundet hensigtsmæssigt, at det for Fremtiden gjöres Præsterne til Pligt, naar det Tilfælde indtræffer, at et dödfödt Barn befindes at være tilföiet Skade paa Legemet, strax at anmelde saadant til vedkommende Physikus, eller det kongelige Sundheds-Collegium, for at den behörige Undersögelse betimeligen kan vorde foranstaltet, saa skulde man tjenstl. anmode (Tit.), behageligen at ville tilkjendegive Præsterne i N. N. Stift det Fornödne i saa Henseende. — Det kongelige Danske Cancellie den 17. Februar 1816[2].

---

[1]) I Reskripter til de Deputerede for Finantserne, til Rentekammeret, samt til begge Cancellierne og flere Collegier, af s. D., findes de udförligere Bestemmelser om Gjennemförelsen af de i ovenanförte Bekjendtgjörelse antydede Forandringer. Disse Reskripter findes i Canc. 2. Depart. Registr. XVII, 86—126 (1816, Nr. 158 A—Ö, og a—c) og for en Deel trykte hos Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 1. H., S. 53—81.

[2]) Ved Canc. Circ. af samme Datum til samtlige Overövrigheder i Danmark sendes dem en trykt Anviisning til at oplive skindöde Börn, til Uddeling blandt Jordemödrene og andre Koner, som i Nödstilfælde betjene Barselkoner (Canc. 3. Depart. Brevb. 1816, Nr. 421; Fogtm. (Algreen-Ussing) sst. ogsaa med Datum 15. Febr., ligesom i Canc. 2. Depart. Brevb. 1816, Nr. 501). Dette Circulaire synes ikke at være sendt til Island, ligesaa lidt som den dermed fölgende Anviisning.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. Udlæggelse af Brugsjord til Præster. Khavn den 17. Februar 1816. 1816. 17. Febr.

— Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1816. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1816, Nr. 375. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 1. H., S. 87—88.

Sysselmanden over Rangervalle Syssel paa Island Cancellieraad Thorarensen har i en til Cancelliet indkommen Forestilling, hvorover Hr. Stiftamtmand og Deres Höiærv. under 9. Januarii og 17. August f. A. have afgivet Betænkning, andraget paa, at det maatte paalægges Præsterne i de Sogne der paa Landet, til hvilke ikke findes bestemte Mensalgaarde, at tage Bopæl paa de Gaarde, der engang ere bestemte til Præsteboliger. — Efter i denne Anledning at have brevvexlet med det kongelige Rentekammer, skulde Cancelliet herved tilmelde Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. til fornöden Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at da det ved allerh. Reskr. af 18. April 1761 er bestemt, at det i Almindelighed maa være de Præster der paa Landet, som ikke selv eie nogen Jord i Sognet at boe paa, tilladt, ved Herredsprovsten, Sysselmanden og tvende redelige Mænd at udvælge sig en Jord til Beboelse, naar samme enten ikke af Eieren, Sysselmanden, eller af den der i over 20 Aar har besiddet den og holdet Gaarden i god Stand, bliver beboet, eller Nogen dermed er beneficeret, saa er det heraf en Selvfölge, at Herredsprovsten og Sysselmanden i de Sogne, hvor saadan en Jord allerede er udlagt til Præstebolig, ere fritagne for at indrömme Præsten en anden Brugsjord, saalænge den engang udlagte Gaard ikke ved Fjeldskred, Sneefog, Elvebrud eller andre ulykkelige og uafværgelige Tilfælde betydelig er forværret, og tilkommer Sognepræsterne Mand efter Mand Bygselret til en saaledes til Præstebolig udlagt Gaard, naar de iövrigt opfylde alle de en Leilænding paaliggende Pligter.

1816. 17. Febr. Dog kan det ikke formenes en Sognepræst, naar han finder det passende, enten at indlogere sig hos en af Sognefolkene, eller at faae sig en anden beleilig beliggende Gaard i Sognet tilbygslet, dog uden at han dertil kan fordre Herredsprovstens eller Sysselmandens Assistence og falder i dette Tilfælde den til Præstebolig udlagte Gaards Bygselret tilbage til Gaardens rette Eier, der dog ikkun kan bortbygsle Gaarden paa visse Aaremaal, paa det at det stedse kan staae en ny Præst aabent at tiltræde Bygselen, saafremt han maatte attraae det. Det kongelige Danske Cancellie den 17. Februarii 1816.

23. Febr. **Reskript til Islands Stiftamtmand, ang. Forandring i Thingsognenes Inddeling i Guldbringe Syssel.** Khavn den 23. Februar 1816. — Canc. 3. Depart. Registr. VI, 333b (1816, Nr. 167). Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 1. H., S. 91.

Frederik den Sjette &c. V. S. B. Vi give dig herved tilkjende, at Vi, efter Sysselmanden for Guldbringe og Kjose Sysler i Vort Land Island, Haldor Thorgrimsens, derom allerund. gjorte Forestilling, allern. have bevilget, at Thingsognene Grindevig og Byaskjær inden Guldbringe Syssel herefter skal være forenede med Kalvatjörn Thingsogn inden samme Syssel, og at Thingstedet for disse tvende forenede Thingsogne skal være Indre-Njardvig inden Strande-Hep, ligesom Vi ogsaa ville, at Thingsognene Hausestad inden Guldbringe Syssel og Varmaae inden Kjose Syssel skulle herefter kaldes, det förste Garde, og det sidste Laugefells (= Lágafells) Thingsogn. — Derefter du dig allerund. haver at rette, og Vedkommende Saadant til Efterretning at tilkjendegive. Befalende &c. Kjöbenhavn den 23. Februarii 1816. [ad mandatum].

Cancellie - Skrivelse til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, ang. Publication af en Plakat om Ophævelse af Leiermaals-Böder. Khavn den 24. Februar 1816. — Foranlediget ved Forespörgsel fra Amtmanden i Vester-Amtet, da de ved Reskr. 25. Julii 1808 Sagefaldskasserne tillagte Leiermaals-Böder ikke havde af Sysselmændene i Amtet været beregnede Kasserne til Indtægt i Aaret 1814-15, i hvilken Henseende de paaberaabte dem Plak. 12. Juni 1812, men denne havde ikke været sendt til den „verdslige Övrighed i Vester-Amtet, hvorfor der muligen er Tvivl hos Vedkommende, om den og bör strække sig til Island". — Canc. 3. Depart. Brevb. 1816, Nr. 509. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 1. H., S. 96. 1816. 24. Febr.

Ved herved at tilstille (Tit.) nogle Exemplarer af Plakaten af 12. Junii 1812, om Ophævelsen af Leiermaals-Böder, skulde man tjenstligst anmode Dem, at foranstalte samme læst ved Retterne i Deres Amt, da den ogsaa er gjeldende for Island. Det kgl. Danske Cancellie den 24. Februarii 1816.

Cancellie - Skrivelse til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, ang. Transport af islandske Fanger. Khavn den 24. Februar 1816. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1816, Nr. 508. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 1. H., S. 91—92. 24. Febr.

I Anledning af en til Cancelliet fra Islands Stift indkommen Forespörgsel om, hvilke Tvangsmidler der kunne bruges, naar de fra Island retournerede Skippere modtvilligen nægte at modtage de Maleficantere, der skulle oversendes fra Island, for at arbeide i de herværende Straffe-Indretninger, skulde man, efter herom at have fört Brevvexling med det kongelige Rentekammer, tjenstl. tilmelde (Tit.) til videre Iagttagelse og Foranstaltning, at, da Forordningen om den islandske Handel og Skibsfart af 13. Junii 1787, I. Cap. § 21, sammenholdt med allerh. Resolution af 17. April 1789, befaler,

1816. at enhver Skipper, som afgaaer fra de islandske Havne,
24. Febr. skal efter Övrighedens nærmere Ordre være pligtig til at modtage Breve og Personer, og være ansvarlig for sammes Aflevering efter Ordre paa det Sted, hvor han efter Rhederens Instruction retournerer, saa maae Overövrighederne i Island ansees berettigede til Anvendelsen af ethvert passende Tvangsmiddel, f. Ex. ved at lægge Beslag paa Seilene eller Roret, for at forhindre Skibets Afseiling indtil Arrestanterne modtages, for derved at sikkre sammes Oversendelse. Det kongelige Danske Cancellie den 24. Februarii 1816[1].

24. Febr. **Rentekammer-Skrivelse til Justitsraad Isleif Einarsson, constit. Stiftamtmand og Amtmand over Sönder-Amtet, ang. Forstrandsretten paa de forhenværende Skalholtske Godser. Khavn den 24. Februar 1816.** — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 1746.

Ved behagelige Skrivelse, dat. 19. August f. A., har Hr. Justitsr. indsendt Forespörgseler fra forhenværende Sysselmand i Arnæs Syssel, Cancellieraad Finsen og Præst Jacob Arnesen, angaaende om de, som Eiere af adskillige forrige Skalholts Bispestol tilhörende men nu bortsolgte Gaarde, ere berettigede til det Vraggods, som inddriver paa disse Gaardes Forstrande, eller i modsat Fald det er at ansee under de kongelige Rettigheder, som tilfalde Sysselmændene m. m. — I denne Anledning skulde Vi, til Svar og videre behagelig Bekjendtgjörelse for Cancellieraad Finsen og Præst Arnesen, tjenstlig melde, at Vi, i Henhold til Vores Skrivelse, dateret 9. Maji 1812, til Amtmand Castenschjold, formene, at det omhandlede Vraggods, ifölge Auctions-Conditionerne ved Bortsælgelsen af forrige Skalholts Bispestols Jordegods, maa tilhöre dem, der ere blevne Eiere af bemeldte Bispestols bortsolgte Gaarde. Dog

[1]) Communication til Rentek. s. D. Canc. Brevb. 1816, Nr. 459.

følger det af sig selv, at det er Vedkommende uformeent, 1816.
at lade de om Eiendomsretten til oftnævnte Vraggods 24. Febr.
opstaaende Tvistigheder afgjöre ved Lands Lov og Ret.
Rentekammeret den 24. Februarij 1816.

Kongelig Resolution ang. **Grev Knuths Reise til Island.** Khavn den 27. Februar 1816[1]. — 27. Febr.
I Anledning af Rentekammerets Forestilling 18. Februar, hvori bemærkes, at da Etatsraad og Committeret Jensen, under hvis Fag i Rentekammeret de islandske og færöeske Sager hörte, nu var aldrende, ansaaes det af Vigtighed at have en ung duelig Mand, der vilde lægge sig efter at lære disse Sager at kjende; Auscultant i Rentekammeret Hans Schack Grev Knuth havde Lyst til at gaae ind i dette Fag, men Kammeret ansaae det for nödvendigt, at han, for at kjende det Locale, maatte reise for det förste til Island, og maaskee siden til Færöerne. Reisen i Island anslaaes til 1½ Aar. For at give ham mere Anseelse paa Reisen foreslaaes at udnævne ham til Committeret i Rentekammeret. — Rentek. Norske Relat. og Resol. Prot. 1816. A., Nr. 75.

Vi ville allern. have Auscultant i Vort Rentekammer Grev Knuth befalet at foretage en Reise til Island, for at forskaffe sig Kundskab om det Locale og Forfatningen i Landet, saaledes at det overlades til ham enten at gjöre Reisen for een Gang paa 1½ Aar, eller i 2 Aar efter hinanden at reise op til og ned fra Landet og opholde sig der i disse 2 Aars Sommere. Derhos bifalde Vi allern., at ham efter Regning maa godtgjöres af Vor Kasse de Omkostninger, som Reisen eller Reiserne i det Hele foraarsage ham. Ligeledes ville Vi have Grev Knuth fra denne Vor Resolutions Dato allern. udnævnt til Committeret i Vort Rentekammer, dog, indtil Vacance indtræffer, uden Fag og Gage. Kjöbenhavn den 27. Februar 1816[2].

---

[1]) Canc. Skriv. 4. Mai 1816.
[2]) Communication til Stiftamtmanden og Amtmændene i Is-

1816. 2. Marts. **Cancellie-Skrivelse til Etatsraad Magnus Stephensen, ang. Salget af et Oplag af den islandske Börne-Lærdomsbog. Khavn den 2. Marts 1816**[1]. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1816, Nr. 502b.

Cancelliet har brevvexlet med den kongelige Vaisenhus-Direction, betræffende den af Hr. Etatsraad hertil indgivne Forestilling, hvori De andrager paa, at det islandske Landoplysnings-Selskab maatte, imod successiv Betaling, overdrages det af Vaisenhuset ifölge allerh. Resolution af 26. April f. A. besörgede Oplag af den islandske evangelisk-christelige Börnelærdomsbog, og fra bemeldte Direction har man nu imodtaget en Skrivelse, hvori yttres, at Directionen er villig til at overdrage bemeldte Landoplysnings-Selskab det af Vaisenhuset foranstaltede Oplag af Lærebogen paa 5,000 Exemplarer imod Hr. Etatsraads Caution for Betalingen, saaledes, at Vaisenhuset godtgjöres 24 Rbsk. N. V. for hvert Exemplar i raa Materie, hvorved udkommer en Sum af 1250 Rbd. N. V., som maatte betales Stiftelsen i trende Terminer, nemlig 11. Junii 1816, 1817 og 1818, hver Gang med 1/3 Part, eller 416 Rbd. 4 Mk., hvorved Vaisenhuset blot erholder et Overskud af 148 Rbd. 3 Mk., der ikke kan betragtes som nogen egentlig Fordeel, da Capitalen henstaaer i Oplaget uden Renter. Directionen har derhos yttret, at Udsalgsprisen formentligen ikke bör overstige 4 Rbmk. for Exemplaret, som, naar Indbindingen, 10 Rbsk. pr. Exemplar, fradrages, saavel som Emballage, Transport m. m., omtrent 4 Rbsk. for Exemplaret, giver Selskabet et reent Overskud af 1 Mk.

---

land, „til Efterretning, med Anmodning om, at meddele Grev Knuth den ved Reisens Udförelse muligen behövende Assistence, og derhos tilkjendegive Embedsmændene det Fornödne", i Rentek. Circul. 7. Mai 1816. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 1853—1855.

[1] Canc. Skriv. 5. Marts 1816.

10 Sk. for Stykket, eller 1354 Rbd. 1 Mk. N. V. — Ved at underrette Hr. Etatsraad herom, skulde Cancelliet tjenstligst udbede sig Deres Erklæring meddeelt, om Hr. Etatsr. maatte önske, paa det islandske Landoplysnings-Selskabs Vegne, at afkjöbe Vaisenhuset berörte Oplag af Lærebogen paa de ovenanförte Vilkaar. Det kongelige Danske Cancellie den 2. Marts 1816. 1816. 2. Marts.

Commissorium for Conferentsraad Wormskjold m. Fl., ang. **Undersögelse af de islandske Handelsforholde.** Khavn den 5. Marts 1816[1]. 5. Marts.

— Rentekamm. Exped. Prot. 51, Nr. 72, S. 59—60. — Commissoriet er foranlediget ved Kongens Tilkjendegivelse til Rentekammerets Præsident om, at en Commission skulde nedsættes til at overlægge om den islandske Handels Frigivelse m. m., og en derpaa grundet Forestilling fra Rentekammeret 1. Marts 1816, hvorved Commissoriet forelægges til Kongens Underskrift. Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1816, A. Nr. 81; jevnf. Coll. Tid. 1816, S. 620.

Frederik den Sjette &c. V. S. B. Da Vi allern. have fundet for godt at udnævne eder, Os elskelige Peder Wormskjold, Comm. af Dannebr. og Dannebrogsm., Vor Conferentsraad og Deputeret i Vort Rentekammer samt for Vore Finantser; Adam Wilhelm Greve af Moltke, R. af D., Vor Kammerherre og Deputeret i Vort Rentekammer samt for Vore Finantser og Medlem af Vor Direction for Statsgjelden og den synkende Fond; Anders Sandöe Örsted, R. af D. og Dbrm., Vor virkelige Etatsraad og Deputeret i Vort Danske Cancellie; Ernst Philip Kirstein, R. af Dbr., Vor virkelige Etatsraad og Deputeret i Vort General-Toldkammer og Commerce-Collegium; Hans Jensen, Vor virkelige Etatsraad og Committeret i Vort Rentekammer, samt Christian Fre-

[1]) For. 11. Septbr. 1816.

1816. drig Berner, Vor virkelige Etatsraad og Deputeret i
5. Marts. Vort Danske Cancellie, til at træde sammen i en Commission, for at tage under Overveielse og igjennem Vort Rentekammer at nedlægge allerund. Forslag om:

1) under hvilke Betingelser den islandske Handel kunde aldeles frigives; — 2) om en Told-Indretning ved denne Frigivelse kunde finde Sted; og — 3) om og hvilken Forandring der kunde træffes i de forskjellige Dele af den offentlige Administration i Island, i Særdeleshed for saavidt de staae i Forbindelse med den islandske Handel; dog at denne Punkt foretages for sig, og uden at opholde Forslagene, som efter Nr. 1 og 2 skulle afgives. — Saa gives eder saadant hermed tilkjende, og have I derhos ligeledes igjennem Vort Rentekammer at indkomme med særskilt allerund. Forslag til den færöeske Handels bedre Indretning. — Thi er det Vor allern. Villie og Befaling, at I saasnart muligt begynde og fuldende eders Forhandlinger i ovenmeldte Henseende, ligesom Vi og ville have eder bemyndigede til at kalde Os elskelig Magnus Stephensen, Vor virkelige Etatsraad og Justitiarius i Vor Landsoverret i Island, eller hvilke Andre, som her maatte være tilstede og som kjende Island, for med dem at raadföre eder. Og have Vi udnævnt Bjarne Thorsteinson, Fuldmægtig i Vort Rentekammers islandske og bornholmske Comptoir, til at være eders Secretair. — Dermed skeer Vor Villie. Befalende eder Gud. Skrevet i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 5. Martii 1816.

Under Vor kongelige Haand og Segl.

Frederik R.

Mösting.

v. Essen. Vorndran.

Schifter.

5. Marts. **Cancellie-Skrivelse til den kongel. Vaisenhus-Direction, ang. Salget af et Oplag af den islandske**

Börnelærdomsbog. Khavn den 5. Marts 1816. — 1816.
Canc. 1. Depart. Brevb. 1816, Nr. 529 (med Datum „2. Marts" 5. Marts.
saavel i Brevbogen selv, som sammes Register, hvorimod Conceptem har „5. Marts", der ogsaa staaer ved Brevene baade för og efter i Brevbogen).

Efter at have imodtaget den kongelige Vaisenhus-Directions ærede Skrivelse af 20. f. M., betræffende den hertil indkomne Forestilling fra Etatsraad og Justitiarius i den islandske Landsoverret, Stephensen, hvori han, som Directeur for det islandske Landoplysnings-Selskab, anholder, at bemeldte Selskab maatte, imod successiv Betaling, overdrages det af Vaisenhuset, ifölge allerh. Resolution af 26. April f. A., besörgede Oplag af den islandske evangelisk-christelige Börnelærdomsbog: tilskrev Cancelliet bemeldte Etatsraad Stephensen, om han maatte önske, paa Selskabets Vegne, at tilforhandle sig berörte Oplag af Lærebogen paa de af den kgl. Vaisenhus-Direction i ovenanförte Skrivelse nævnte Vilkaar, hvorpaa han i Skrivelse til dette Collegium har erklæret sig villig til at indgaae disse Vilkaar; dog har han begjært, at Betalings-Terminen maatte bestemmes til 11. Decbr. Termin hvert Aar, istedetfor til 11. Junii Termin, og som Grunde for dette hans Forlangende har han anfört: 1) at han nu, som fraværende fra sit Hjem, ikke kan gjöre förste Aars Forskud for Selskabet, uden ved at laane Pengene imod höie Renter. — 2) at Selskabet ikke vil kunne erholde nogen af disse Böger för end i næste Sommer, og da kun sælge nogle faae Stykker, samt at Selskabet först med de i hver Efterhöst retournerende Skibe kan sende Remisser eller Anviisning hertil, og at det, da Etatsraad Stephensen forlod Island, kun havde 200 Rbd. N. V. pr. Casse. — 3) at Selskabets Omkostninger paa denne Bog blive meget större end der er beregnet; saaledes formenes Indbindingen, paa Grund af Bogens store Format, at ville koste 12 à 14 Sk. for hvert Exemplar, hvortil kommer Omkostningerne paa Emballage, Dragerpenge,

1816. den til Island meget dyre Fragt, Assurance, Transporter
5. Marts. i Landet, Commissions-Procento, og Capitalens lange Udestaaende, da Oplaget först om 10 Aar kan ventes udsolgt, samt anden betydelig Risico. — Ved at underrette den kgl. Vaisenhus-Direction herom, skulde Cancelliet, i Henhold til de anförte Grunde, som efter Cancelliets Formening maae ansees af Vigtighed, tjenstl. anbefale Supplikanten til at erholde den af ham ansögte Udsættelse med den aarlige Betaling for Lærebogen. — Det kgl. Danske Cancellie den 5. Marts 1816.

6. Marts. **Reskript til Biskoppen over Island, ang. Salg af Stöd Kirkes Inventarium. Khavn den 6. Marts 1816.** — Canc. 1. Depart. Registr. VI, 108 (1816, Nr. 72).

Frederik den Sjette &c. V. G. Vi give dig herved tilkjende, at Vi, i Anledning af en af Sognepræsten for Stöd Præstegjeld paa Vort Land Island, Hr. Brynjolv Olafsen, derom indgiven Ansögning, som, tillige med din desangaaende afgivne Erklæring, er Os af Vort Danske Cancellie allerund. foredragen, samt med Hensyn til Sagens oplyste Omstændigheder, allern. ville have anordnet, at fornævnte Sognepræst Olavsen maa ved offentlig Auction bortsælge det Kirken tilhörende 1 Hdr. i Beder og 60 Al. i Gryder, imod at de derfor indkommende Penge anvendes til Kirkens Istandsættelse. Derefter du dig allerund. haver at rette, og Vedkommende Saadant til Efterretning at tilkjendegive. Befalende &c. Kjöbenhavn den 6. Martii 1816[1].

[1] Canc. Skriv. 12. Marts 1816 til Biskoppen over Island (Canc. 1. Departem. Brevb. 1816, Nr. 596) meddeler, at Kongen tillige har bevilget samme Præst til Kirkens Istandsættelse 100 Rbd. N. V. af det nordlandske Kirke- og Skolefond, hvilken Sum anvises til Udbetaling ved Canc. Skriv. til Rentekammeret s. D. (Brevb. sst.).

Reskript til Biskoppen over Island, ang. Reduction af Glaumbæ Kirkes Qvilder. Khavn den 6. Marts 1816. — Canc. 1. Depart. Registr. VI, 109 (1816, Nr. 73). 1816. 6. Marts.

Frederik den Sjette &c. V. G. Vi give dig hermed tilkjende, at Vi, i Anledning af en af forhenværende Sognepræst for Glaumbai's Menighed paa Vort Land Island, Hr. Eggert Erichsen, derom indgiven Ansögning, som, tillige med din desangaaende afgivne Erklæring, er Os af Vort Danske Cancellie allerund. foredragen, samt med Hensyn til Sagens oplyste Omstændigheder, allern. ville have fornævnte Hr. Erichsen fritaget for at tilsvare de ved bemeldte Glaumbai's Kald manglende 4 Qvilder, paa Vilkaar, at han derimod frasiger sig de ham for hans paa Glaumbai's Kirkes Opbyggelse anvendte Omkostninger tilkommende 102 Rbd. N. V. Derefter du dig allerund. haver at rette, og Vedkommende Saadant til Efterretning at tilkjendegive. Befalende &c. Kjöbenhavn den 6. Marts 1816.

Kongelig Resolution ang. Forhöielse i de islandske Distrikts-Chirurgers Gage. Khavn den 27. Marts 1816. — I Cancelliets Forestilling 27. Marts bemærkes, at efter Chirurg Jon Einarssons Dödsfald havde Chirurgikatet paa Vestfjordene i Island i henved 3 Aar staaet vacant, uden at competente Ansögere havde meldt sig dertil. Sundheds-Collegium havde derfor foreslaaet, at Embedets Lön, som ifölge kgl. Resol. 17. Decbr. 1781 var kun 66 Rd. S. V. aarlig, maatte blive foröget. Efter Brevvexling med Rentek. og de Deputerede for Finantserne blev det fundet nödvendigt, at indgaae med en Forestilling om en Forhöielse i Lönnen for alle de islandske Distriktslæger, da deres nuværende Lön efter Landspriserne i den senere Tid ikke havde æqvivaleret 6 Tdr. Rug, og da det fandtes nödvendigt „at opmuntre Andre end indfödte Islændere til at söge om de ledige islandske Chirurgikater baade nu og i Fremtiden", og foreslaaes Gagerne for de 4 chirurgiske 27. Marts.

1816. Embeder i Island forhöiede hver til 300 Rbd. — Canc. 3. Depart. Forestillinger 1816, Nr. 38. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 1. H., S. 127-128. — Islandsk: Klausturpóst. 1818, S. 82.

27. Marts.

Vi ville allern., at der for hver af de i Island ansatte fire Fjerdings-Chirurger skal reglementeres en aarlig Gage af 300 Rbd. S. V., som bliver at beregne fra dette Aars Begyndelse. — Kjöbenhavn den 27. Marts 1816[1].

2. April.

Kongelig Resolution ang. Stipendium for en chirurgisk Studerende fra Island. Khavn den 2. April 1816[2]. — Ifölge Forestilling fra Directionen for Fondet ad usus publicos 27. Marts havde Stud. Chirurgiæ Sigurður Gunnlaugsson i 3 Aar beholdt det ved kgl. Resol. 14. Januar 1803 bevilgede Stipendium, 30 Rbd. aarlig, og søgte om Forlængelse paa 2 Aar, hvortil han indstilles. — Kongelige Resolutioner ang. Fond. ad usus publ. 1816, Nr. 978*.

Vi ville allern. have bevilget, at Studiosus Gunlogsen endnu i 2 Aar maa nyde indbemeldte Understöttelse af 30 Rbd. S. V. aarlig. Derhos ville Vi allern. have Directionen paalagt at nedlægge allerund. Betænkning, om der ikke, for at opmuntre islandske Studerende til her ved Universitetet at fortsætte deres Studeringer, kunde af Fonden ad usus publicos bestemmes en klækkeligere Sum, end hvad til dette Öiemed nu af samme udredes; til hvilken Ende Directionen tillige maatte hos Directionen for Universitetet og de lærde Skoler indhente Oplysning om, hvad derfra er udsat for de islandske Studerende, saavel i Henseende til Communitet som Regentse. — Kjöbenhavn den 2. April 1816.

3. April.

Kongelig Resolution ang. Tilladelse for en norsk Kjöbmand at handle i Island. Khavn den

[1]) Communication til Stiftamtmanden over Island, samt til Rentekammeret, de Deputerede for Finantserne og Sundheds-Collegiet, i Canc. Skriv. 25. April 1816. Canc. 3. Depart. Brevb. 1816. Litr. A, Nr. 1049.

[2]) kgl. Resol. 23. Januar 1817.

3. April 1816. — I Rentekammerets Forestilling 26. Marts bemærkes, at Rentek. havde under 9. Mai 1812 bevilget Kjöbmand Jörgen Flood af Porsgrund, som da opholdt sig i Reykjavík, at handle paa Havnefjord uden at etablere Handel i nogen Kjöbstad, paa Betingelse at etablere i Reykjavík om 1 eller 2 Aar. Da han ikke opfyldte Betingelsen, og desuden, som fremmed Undersaat, efter Norges Afstaaelse ikke kunde handle paa Island, blev der af vedkommende Övrighed gjort Forbud hos hans Faktor mod videre Handel for hans Regning. Imidlertid havde han i Aaret 1815 afsendt et Skib med Tömmerlast til Reykjavík, Byfogden havde betydet Skipperen, at Ladningen ikke maatte udlosses eller forhandles, men efter Skipperens Ansögning havde den constituerede Stiftamtmand Einarsen tilladt, at Ladningen maatte oplægges i Reykjavík eller Havnefjord, indtil der kunde erholdes kongelig Tilladelse til dens Forhandling, samt iövrigt overladt Skipperen paa hvad Maade han bedst kunde at realisere Floods Handelshuse, Inventarium og Tilbehör i Havnefjord. Nu havde Flood sögt om at overföre til Island en Ladning Trælast m. m. paa 22 Commercelæster, og at udsælge den i Forening med hvad der laae i Island og udföre islandske Produkter, hvorved han tillige paaberaabte, at han siden 1811 havde været Borger i Reykjavík, og siden den Tid fört Handel i Island, at hans Borgerskab ikke var opsagt og at han saaledes kunde ansees som islandsk Borger, samt endelig, at det ikke kunde svare Regning at sende et tomt Skib til Island. Kammeret indstiller ham til at meddeles samme Tilladelse som et Handelshuus i Liverpool var bevilget ved kgl. Resol. 19. August 1814. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1816. A, Nr. 112. 1816. 3. April.

Vi tillade allern., at Kjöbmand Jörgen Flood i Porsgrund maa i tilkommende Sommer med den ham tilhörende Galease Nicoline af 22 Commercelæsters Drægtighed overföre en Ladning Tömmer og andre saadanne til Indbyggernes Næringsdrift nödvendige norske Produkter til Island, og der sælge denne, saavel som den allerede i forrige Aar overförte og sammesteds oplagte Ladning. — Kjöbenhavn den 3. April 1816[1].

---

[1]) Communication til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, samt til Handelshuset Etatsraad Ryberg & Comp.,

1816. 6. April. **Rentekammer-Skrivelse til Amtmanden i Nord- og Öster-Amtet, Conferentsraad Stephan Thorarensen, ang. Beregningerne efter Sölvværdie-Coursen for Island** m. v. Khavn den 6. April 1816. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 1786.

Ligesom ved Forordningen angaaende Forandring i Pengevæsenet i Island, dat. 20. Martii f. A., allern. er bestemt, at af den af Rigsbanken tvende Gange aarlig sættende Sölvværdie-Cours alene den, som sættes den 1. Februar, skal være gjeldende for Island, hvor den skal tjene til Regel fra den nærmest paafölgende 1. Augusti af indtil samme Dag i Aaret derefter, udi alle i dette Tidslöb forefaldende Betalinger i Sölvværdie, saaledes bliver ogsaa endvidere af alle dem, der forestaae kongelige Oppebörseler, og derfor skal aflægge Regnskab, ifölge allerh. Befaling at iagttage: at i Regnskaberne hver Indtægtspost, forsaavidt Indtægten efter sin Natur og allerhöistbemeldte Forordning ikke bliver at oppebære i Navneværdie, inden Linien anföres med Rigsbankpenge Sölvværdie, og dernæst, efter den gjeldende Sölvværdie-Cours, i Regnskabs-Rubrikkerne udföres i Rigsbankpenge Navneværdie, ligesom ogsaa Restancer blive at beregne efter den Sölvværdie Cours, som var gjeldende ved sammes rette Forfaldstid. — Dette maae vi tjenstl. anmode Hr. Cfr. om at tilkjendegive Vedkommende i det Dem allern. betroede Amt, hvilke derhos maatte gjöres opmærksomme paa, at Beholdninger og Restancer, som have været anförte under Udgiften i Deres Regnskaber for Aaret 1814, bliver, efter Benævnelsen af sammes Belöb i Dansk Courant indenfor Linien at reducere med 6 til Rigsbankpenge Navneværdie, og saaledes at overföre i Indtægts-Rubriquen i Regnskaberne for Aaret 1815, hvori ingen Ind-

---

ved Rentek. Skriv. 30. April 1816. Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 1835—1838.

tægts- eller Udgifts-Post i Dansk Courant maa finde Sted. Rentekammeret den 6. April 1816[1]. 1816. 6. April.

Kongelig Bekjendtgjörelse ang. Forbud mod Efterstik af de af Sökort-Archivet udgivne Kort. Khavn den 10. April 1816. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 1. Juli 1816 og i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1816. — Canc. 2. Depart. Registr. XVII, 148b—149 jevnf. 141b (1816, Nr. 551). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr.for 1816, S. 35. Schou XVII, 467. Coll. Tid. 1816, S. 291. 10. April.

Kongelig Bekjendtgjörelse, hvorved det forbydes at efterstikke de af det kongelige Sökart-Archiv udgivne eller herefter udgivende Karter, ligesom og at falholde saadanne efterstukne Karter.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V., at, da Vort Admiralitets- og Commissariats-Collegium allerund. har yttret det Önske, at det endydermere maatte betrygges for, at de Karter, som af Vort Sökart-Archiv ere udgivne eller herefter udgives, ikke skulle efterstikkes, saa ville Vi allern. have Alle og Enhver forbudet, enten

---

[1]) s. D. ere ligelydende Rentek. Skrivelser afgaaede til Amtmanden i Vester-Amtet Stephan Stephensen (Copieb. sst. Nr. 1787), samt til Stiftamtmand Castenschjold (Copieb. sst. Nr. 1788); den sidste med Tilföiende, at ham sendes Gjenpart af Kammerets Skrivelse af s. D. til Landfogden (Copieb. sst. Nr. 1789), der er af samme Indhold, og befaler, at de her fremsatte Regler skulle anvendes paa Jordebogskasse-Regnskabet fra 1. August 1815 og fremdeles, ligesom ogsaa, at Beholdninger, uapproberede Udgifter og Restancer, som ere förte til Udgift i hans paa Dansk Courant lydende Regnskab til 31. Juli 1815, blive efter Benævnelsen af sammes Belöb i Dansk Courant indenfor Linien at reducere med 6 til Rigsbankpenge Navneværdie, og saaledes at overföre i Indtægts-Rubriquen i förstnævnte Regnskab, hvori ingen Indtægts- eller Udgifts-Post i Dansk Courant maa finde Sted. Den i Rentek. Skriv. 9. April 1814 befalede Kasse-Extract befales indrettet i Overeensstemmelse hermed.

1816. at efterstikke eller efterstikke lade noget af de Karter,
10. April. som allerede ere udgivne eller herefter maatte udgives af Vort Sökart-Archiv, eller i fornævnte Vort Rige at indföre noget saadant udenlandsk efterstukket Kart, hvilken Format samme end maatte have, under Mulkt af 10 Rigsbankdaler Sölvværdie for hvert Exemplar, der maatte antræffes. — Hvorefter Alle og Enhver sig allerund. have at rette. Givet i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 10. April 1816.

13. April. **Cancellie-Skrivelse til Etatsraad Magnus Stephensen, ang. Anvendelse af Forordningen om Pengevæsenet paa Island. Khavn den 13. April 1816.** — Canc. 3. Depart. Breve 1816, Nr. 975* (blank i Brevbogen); — Colleg. Tid. 1816, S. 271—273.

I Skrivelse af 16. Februar sidstl. har Hr. Etatsraad udbedt Dem dette Collegii Resolution paa fölgende Tilfælde, til Forklaring af Forordningens af 20. Marts 1815 Anvendelighed paa samme og andre af lige Natur:

„I Island stod Manden *A* i Aaret 1811 i Handels-Regning med Manden *B*, og for at saldere sin Handels-Regning med denne (for det meste bestaaende i Kramvare), anviste han til *B* under 2. Julii s. A. Varer, som han gjorde Regning paa i et andet Handels-Distrikt, hos Manden *C*, med hvem *A* der stod i Mellemregning, til 192 Rds. D. Cour. Belöb, efter indgaaet mundtlig Accord om deres Priis, nemlig den da gjeldende: 12 Rd. D. Cour. pr. Skpd. smaae Fisk. Anviisningen af 2. Julii 1811 löd derfor paa 16 Skpd. saadan Fisk, og skulde, efter Overeenskomst med *B*, som paa sidstnævnte Sted stod i Handels-Regning med Manden *D*, betales til denne *D*. — *B* indskriver paa Grund heraf 192 Rd. D. Cour. i *A*'s Credit-Regning, som betalte, men *A* faaer siden hverken af *B*, *C* eller *D*, mindste Underretning om Andet, end at *C* maa have udbetalt Anviisningens Belöb til *D* allerede 1811, og modtager

ei heller nogen Indsigelse eller Krav, enten fra *B* eller *D*, mod den af dem begge i 1811 accepterede Anviisning paa *C*, eller noget paa dens Betaling manglende, indtil i Junii 1815, da *D* underretter *A* ved et Brev af 3. Maji sidstl. om, at hiin Anviisning af 1811 ikkun for en Deel er betalt ved *C*, nemlig med 3 Skpd. 6 Lpd. 11 Pd., rettere med 40 Rd. i Penge, som han da, efter Accorden, à 12 Rd. pr. Skpd., antager at æqvivalere dette Qvantum af Fisk. De övrige 152 Rd. af denne Regning fordrer han betalte med de resterende 12 Skpd. 13 Lpd. 5 Pd. Smaafisk, som i 1815 gjeldte 40 Rd. Skpdet". — I denne Anledning har De spurgt: er enten *B* eller *D* berettiget til at fordre mere end de resterende 152 Rd. D. Cour.? — bör dette Regningskrav betales og omskrives efter § 11, og især 8, med 60 Rbd. S. V. pr. 100 Rd.? — eller bör *D* ei lade sig nöie med Betaling efter Slutningen af § 8, med 1 Rbd. N. V. for hver 6 Rd. D. Cour.? — og da han ei holder sig Forordningens § 13 efterrettelig, men kræver denne Saldo, hvorledes bliver § 14 paa dette Tilfælde at anvende? — eller kan § 21, om Betaling in natura, her være at applicere? — 1816. 13. April

I tjenstl. Gjensvar paa det Foranförte skulde man herved melde Dem, at da Anviisningen, hvorefter Betaling nu fordres, lyder paa 16 Skpd. Fisk, og ikke paa Penge, saa skjönner Cancelliet ikke rettere, end at den 21. § bliver at tage til Fölge, men iövrigt overlades det Parterne, ved Domstolene at faae afgjort, om *B* og *D* have ved deres Forsömmelse foranlediget *A* noget uforskyldt Tab, forsaavidt den resterende Deel af Anviisningens Paalydende angaaer. — Det kgl. Danske Cancellie den 13. April 1816.

Kongelig Resolution ang. **Foranstaltning til Qvægraçens Forædling i Island.** Khavn den 24. April 1816. — I Rentekammerets Forestilling 16. 24. April.

1816. April bemærkes, at Etatsraad Magnus Stephensen havde andraget, at Directionen for Stutterievæaenet og Veterinairskolen havde givet ham Haab om at erholde et Par Stkr. ungt Qvæg af den for kongelig Regning ved Frederiksborg Ladegaard tillagte Race, for dermed at anstille Forsög i Island. For Overförselen til Island havde Kjöbmand Petræus fordret 250 Rd. N. V., hvilket Stephensen anholdt om at maatte blive udredet af Kongens Kasse. — Rentek. Relat. og Resol. Protok. 1816. A, Nr. 134.

24. April.

Vi bevilge allern., at til Overförselen til Island af det Par Stykker ungt Qvæg, som Etatsraad og Justitiarius Stephensen erholder frit udleveret af Vor Direction for Stutterievæsenet og Veterinairskolen, for dermed at anstille Forsög til Qvægracens Forædling i Island, maa af Vort Rentekammers Extrafond udredes 250 Rigsbankdaler Navneværdie, eller hvad mere dertil vil medgaae. — Kjöbenhavn den 24. April 1816.

24. April. **Kongelig Resolution ang. Tilladelse for en engelsk og en norsk Kjöbmand at före Ladninger til Island.** Khavn den 24. April 1816. — I Rentekammerets Forestilling 16. April bemærkes, at Handelshuset Horne & Stackhouse i Liverpool havde i August 1815 igjennem det udenlandske Departement anholdt om Forlængelse af den ved Resol. 19. August 1814 givne Tilladelse til Handel paa Island. Departementet yttrede i den Anledning, at „denne da ansögte Forlængelse, saavel som fremmede Handlendes Deeltagelse i Almindelighed i Farten paa Island, blot vilde lede til at gjöre denne Ö til en byrdefuld Besiddelse for dette Rige, uagtet D. Majts Hensigt ved at forbeholde Dem denne Ö i Fredstraktaten med Sverrig var den, at sikkre Deres egne Undersaatter Handel og Fart paa samme". Kammeret troede saaledes heller ikke, at denne Tilladelse kunde tilstaaes. Men nu havde samme Handelshuus igjen sögt om Tilladelse til i dette Aar at oversende til Island 1 à 2 Skibe med Nödvendighedsvarer, og anförte, at det havde haft betydelige Handelsforbindelser med Island og vundet Indbyggernes Velvillighed ved liberal Adfærd; at det havde i Januar 1814 efter Stiftamtm. Castenschjolds Opfordring sendt en Kornladning til Is-

land, der var forliist, og strax efter en anden, som var lykkelig ankommen; at det havde i Island deels usolgte Varer, deels islandske Varer, der vare indkjöbte, hvorfor det var vigtigt for Huset at kunne handle paa Island idetmindste i dette Aar. — Kjöbmand Svend Sivertsen af Arendal havde ligeledes sögt om Tilladelse at handle paa Island; med Hensyn til ham anföres, at han er födt Islænder, har i 10 Aar drevet Handel der, indtil han 1809 reiste til Norge, hvor han tog Ophold, dog i den Hensigt at handle paa Island; i Mai 1815 havde han sendt et Skib til Island, som blev afviist, da det manglede Pas, hvilket han som Indfödt havde troet ikke at behöve. — Rentekammeret anbefaler at give Tilladelse til Handel paa 1 Aar med 1 eller 2 Skibe og mod en vis Kjendelse til Kongens Kasse. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1816. A, Nr. 136.

1816. 24. April.

Vi tillade allern., at Handelshuset Horne & Stackhouse i Liverpool og Kjöbmand Svend Sivertsen i Arendal maa handle paa Island i indeværende Aar, det förste med eet til to Skibe af tilsammen 100 Commercelæsters eller 250 Tons Drægtighed, og den sidste med eet Skib paa 50 Commercelæster, dog at de ikke tilföre Island Andet, end alle Slags Födevarer, saasom Korn, Meel, Gryn, med videre, samt Jern, Fiskeliner og Kroge, Tjære, Tömmer, Lærreder, Hamp og andre lignende Varer, der ere nödvendige til Indbyggernes Underholdning og Næringsdrift, samt imod at de iövrigt hver for sig, forinden Söpas for Skibene meddeles dem af Vort Rentekammer, indsende dertil nöiagtige Cargaisonlister og derefter erlægge til Vor Kasse en Kjendelse af 10 Rbd. rede Sölv pr. Commercelæst af Skibenes Drægtighed, forsaavidt Ladningerne bestaae af andre af de ovenanförte Varer, end Tömmerlast, men forsaavidt de bestaae af sidstnævnte Last, 2 Rbd. rede Sölv pr. Commercelæst af det Skibsrum, denne Last indtager. — Kjöbenhavn den 24. April 1816[1].

---

[1]) Communication fra Rentekammeret til Stiftamtm. Castenschjold og Amtmændene i Island ved Skriv. 30. April 1816 (Isl. Copieb. I, Nr. 1830—1832). — I Rentek. Skriv. s. D. til Handelshuset Horne & Stackhouse (Copieb. sst.

1816. 26. April. **Reskript til Sysselmændene Jonas Scheving og Jon Gudmundsson, ang. Undersögelse af en Strandings-Sag. Khavn den 26. April 1816.** — Canc. 3. Depart. Registr. VI, 361 (1816, Nr. 357).

Frederik den Sjette &c. V. N. Vi give eder hermed tilkjende, at eftersom Vort Rentekammer har tilstillet Vort Danske Cancellie en Beretning fra den constituerede Stiftamtmand over Island, Os elskelig Justitsraad Islev Einarsen, om en hollandsk Skipper Antonius Veus og övrige Skibsmandskab af Galeasen Maria Anna, som i forrige Aars Maji Maaned er indstrandet paa Gaarden Slyars Forstrand inden Vesterskaptefjelds Syssel, have ved deres for Söretten i Reikevig den 19. Maji f. A. afgivne edelige Forklaring klaget over en formeentligen lovstridig Behandling af nogle af de nærmest boende og i Bjergningen deeltagende Indbyggere,

---

Nr. 1833) meddeles det samme, med Tilföiende, at naar til Kammeret indsendes Forklaring over det Skibs eller de Skibes Drægtighed, som i indeværende Aar attraaes oversendte til Island, tilligemed Skibenes og Skipperens Navne, samt behörige Cargaisonlister, skulde Handelshuset fra Kammeret blive nærmere underrettet om Belöbet af den erlæggende Kjendelse til den kgl. Kasse, som ogsaa derfra meddeelt det fornödne Söpas, som ved Ankomsten til Island blev vedkommende Övrighed at forevise. — Det afsendte Skib angives til 75 Tons eller 28 Danske Commerceelæsters Drægtighed, og den deraf erlæggende Kjendelse til den kgl. Kasse indbetales derfor med 280 Rbd. rede Sölv (Copieb. sst. Nr. 1888—1889). — Med Hensyn til Kjöbmand Sivertsen i Arendal er lignende Communication afgaaet til Handelshuset Etatsraad Prætorius & Sönner i Rentek. Skriv. 30. April 1816 (Isl. Copieb. 1, Nr. 1834); men denne Kjöbmand Sivertsen kom ikke til at benytte den givne Tilladelse, da han var fraværende med sit Skib paa en Handelsreise i Frankrig dengang Tilladelsen ankom, hvorfor han paany sögte samme Tilladelse for Aaret 1817, og fik den bevilget ved Rentek. Skriv. 22. Febr. 1817 (Isl. Copieb. 2, Nr. 185).

saa er hermed Vor allerh. Villie og Befaling, at I sammentræde i en Commission, for paa det nöiagtigste at undersöge og derefter at paakjende denne Sag imod Sognepræsterne John Johnsen og Sigurd Thorarensen, samt de Repstyrere og Andre, der have deeltaget i saavel Bjergningen af forbemeldte Skib og dets Ladning, som i at leie og sælge det skibbrudne Mandskab de Heste, hvormed de reiste til Reikevig. Alle de Vidner, som boe inden to Miles Afstand fra det Sted, hvor Commissionen holdes, have at möde for samme, sine exceptione fori. Og have I om Sagens endelige Paakjendelse til Stiftet at indgive en Beretning, for at samme derfra kan blive tilstillet Vort Danske Cancellie. Sagens Documenter fölge herhos. Dermed skeer Vor Villie &c. Khavn den 26. April 1816. [ad mandatum]. 1816. 26. April.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmand Castenschjold, ang. Forhöielses-Afgiften af Sportler og Gebyrer. Khavn den 30. April 1816. — Rentek. Isl. Copieb. 1, Nr. 1829. 30. April.

Kammeret har erfaret, at den ved Forordn. af 25. Januar 1805 paabudne Forhöielse af $12\frac{1}{2}$ pCt. paa Sportler og Gebyrer, som ere tillagte Embedsmændene ved Underretterne, til Justitsvæsenets Fond, ei for de foregaaende Aar er beregnet til Indtægt i de af forhenværende Landfoged, Justitsraad Frydensberg, aflagte og hertil indkomne Jordebogs-Regnskaber, men skal derimod, efter Landfogdens fra det kgl. Danske Cancellie her foreviiste Qvitteringer, være beregnet den islandske Justitskasse til Indtægt i de for samme efter Anordningen af 16. Novbr. 1764 til Stiftet aflagte Regnskaber. Da nu denne Fremgangsmaade er urigtig, og endeel af fornævnte Forhöielses-Afgifter derhos, efter fornævnte her foreviiste Qvitteringer, er bleven af den danske Zahlkasse udbetalt til fornævnte Justitsvæsens-

1816. fond, der henhörer under bemeldte Cancellie, saa maae
30. April. vi tjenstl. anmode Hr. Stiftamtm. om, behageligen at foranledige, at hvad der af bemeldte Forhöielses-Afgift for de foregaaende Aar maatte være bleven beregnet den islandske Justitskasse til Indtægt, deri föres igjen til Udgift, og af Landfoged S. Thorgrimsen i hans allerund. aflæggende Jordebogs-Regnskab for indeværende Aar, under en særskilt Conto, beregnes til Indtægt, da Hr. Stiftamtm.' Ordre, tillige med de af vedkommende Embedsmænd ved Afgiftens Indbetaling afgivne Designationer, derved blive at fremlægge, ligesom ogsaa Indtægten af denne Forhöielses-Afgift i Landfogdens Jordebogs-Regnskaber for de efterfölgende Aar, hvori Hr. Stiftamtm.' forbemeldte Ordre ogsaa paaberaabes, ligeledes bliver at legitimere med de fra vedkommende Embedsmænd indkommende, saavel som af Landfogden selv for sit Vedkommende afgivende Forklaringer over Belöbet af Sportler og Gebyrer, hvoraf Afgiften efter allerhöistbemeldte Forordning skal erlægges. — Rentekammeret den 30. April 1816.

3. Mai. **Reskript til Stiftamtmanden over Island, ang. midlertidig Ophævelse af Tugthuset i Island** m. v. **Khavn 3. Mai 1816.** — Det til Landsoverretten stilede Exemplar af dette Reskript er publiceret ved bemeldte Ret den 1. Juli 1816; ligeledes er det, som Reskript til Stiftamtmanden, Landsoverretten og Amtmændene, bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1816. — Canc. 3. Depart. Registr. VI, 364-365 (1816, Nr. 379). Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 1. H., S. 163—165. — Islandsk: Det til Landsoverretten stilede Exemplar, med Titel: „Kóngsbrèf, áhrærandi afleggíngu þess íslenzka tukthúss fyrst um sinn", trykt i den af Landsoverretten ifölge Canc. Skriv. 2. August 1800 udgivne Samling af Forordninger m. v., S. 113—116.

Frederik den Sjette &c. V. S. B. Da du[1] aller-

[1]) i Reskripterne til Amtmændene og Landsoverretten staaer: „Stiftamtmanden over Vort Land Island".

und. haver andraget, at det sammesteds værende Tugthuus, hvis Oeconomie med Vor allerhöieste Resolution af 24. Oktbr. 1814[1] er befalet ophævet indtil videre, befindes i en saa forfalden Tilstand, saavel i Henseende til Bygning som Inventarium, at samme ikke uden Anvendelse af betydelige Summer, som Landets Beboere ikke for Tiden formaae at udrede, kan bringes i brugbar Stand, saa have Vi, saavel i Betragtning heraf, som paa Grund af de övrige Os af Vort Danske Cancellie, som over denne Sag har ladet sig meddele flere af Vore islandske Embedsmænds Erklæringer, allerund. foredragne Omstændigheder, allern. besluttet indtil videre at lade det paa Vort Land Island værende Tugthuus forblive ophævet. Og have Vi derhos, i at vælge de Straffe, som Tugthus-Indretningens Ophævelse maatte give Anledning til, taget Hensyn til saavidt muligt at befrie Vore kjære og troe Undersaatter paa Vort Land Island for den byrdefulde Land- og Sö-Transport, som Forbrydernes Henbringelse til noget Straffe-Arbeidshuus i Vort Rige vilde medföre, og derfor valgt, at lade de mindre Forbrydelser afsone med legemlige Straffe, hvilke og deels efter de forhen gjeldende Love, i Særdeleshed indtil Vor Forordning af 20. Februar 1789 udkom, der have været i Brug, deels ogsaa for en Deel ved Vort Reskript af 25. Julii 1808 paany ere blevne indförte; ved Bestemmelsen af hvilke Straffe, der skulle være uden Indflydelse paa den Skyldiges Ære, Vi have viist al den Lemfældighed og Mildhed, som Retfærdigheden tilsteder. Til den Ende give Vi dig hermed allern. tilkjende:

1816.
3. Mai.

1) Det islandske Tugthuus skal indtil videre vedblive at være ophævet. — 2) De, der efter de gjeldende Love findes at have gjort dem skyldige til Strafarbeide paa 3 Aar, bör, ligeledes indtil videre, afsone deres Bröde med 3 Gange 27 Slag af Riis, og de, som for

[1]) *see* Reskr. 2. Novbr. 1814.

1816. 3. Mai. kortere Tid findes at have forbrudt deres Frihed, lide en efter Dommerens Skjön forholdsmæssig ringere Grad af saadan Revselse, dog ikke under 10 Slag. — 3) Derimod blive de, som have forskyldt en længere Straf end paa 3 Aar, at indsætte i Kjöbenhavns Forbedringshuus, forsaavidt de, efter de gjeldende Love, skulle dömmes til det islandske Tugthuus, i hvilken Henseende det paaligger de vedkommende Övrigheder, at besörge disses, saavel som andre Fangers Transport til Kjöbenhavn paa den sikkreste og mindst bekostelige Maade; ligesom det ogsaa er en Pligt for alle islandske eller andre Vore Undersaatter tilhörende Skibes Förere, naar de gaae fra Island til Vort Rige Danmark, eller Vore Hertugdomme, for en billig Betaling, efter de Regler, som nærmere skulle blive bestemte, at medtage de Forbrydere, hvis Modtagelse Övrigheden forlanger [1]. — 4) De foranförte Regler skulle særdeles være gjeldende med Hensyn til Tyverie og de övrige Forseelser, som omtales i Vort Reskript af 25. Julii 1808, hvis Bestemmelser, dog med den Forandring, som flyder af, at §§ 2 og 3 afgive Reglen for de i Anordningerne bestemte Straffes Forvandling til Legems Revselse, blive i Kraft. — 5) De ovenmeldte Forskrifter blive ogsaa anvendelige paa de Forbrydere, som allerede ere dömte til Straf-Arbeide, med mindre de skulde foretrække at lide efter Dommen, og det saaledes, at de, hvis denne lyder paa at hensættes i Islands Tugthuus, i Stedet derfor indsættes i Kjöbenhavns Forbedringshuus. Derhos ville Vi, at endog de, som saaledes allerede inden disse Vore Buds Kundgjörelse ere dömte til længere end 3 Aars Arbeide i Islands Tugthuus, skulle kunne afsone deres Bröde med den höieste Grad af den i § 2 bestemte Revselse, dog at de ogsaa da have Valget, hvis de heller ville udstaae den idömte Straf i Kjöbenhavns Forbedringshuus. — 6) I alle Tilfælde,

[1]) Reskr. 25. Septbr. 1816.

hvor en Overtrædelse afsones med Böder, hvis Störrelse er lovbestemt, tillade Vi, at Justits-Actionen maae bortfalde, naar den Paagjeldende godvilligen vil udrede Böderne. — 7) Ligesom Vi ved allerhöieste Reskript af D. D. allern. have befalet, at den for Vort Land Island interimistisk anordnede Over-Criminalret nu skal ophæves, og at Appel fra Landsoverretten herefter som tilforn skal skee til Vor Höiesteret, saaledes ville Vi endvidere, at Landsoverrettens Domme skulle blive inappellable i de Tilfælde, hvori den idömte Straf blot bestaaer i nogen af de heroven fastsatte Legems-Revselser. — Derefter du dig allerund. haver at rette, og det Fornödne at foranstalte. Befalende dig Gud. Skrevet i Vor kongel. Residents-Stad Kjöbenhavn den 3. Maji 1816[1]. 1816. 3. Mai.

Reskript til Over-Criminalretten i Island, ang. Tugthusets Ophævelse og de derfor substituerede Straffe m. v. Khavn den 3. Mai 1816. — Canc. 3. Depart. Registr. VI, 365^b (1816, Nr. 379). Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 1. H., S. 165 Anm. 3. Mai.

Frederik den Sjette &c. V. S. B. Da Stiftamtmanden over Vort Land Island allerund. haver andraget, at det sammesteds værende Tugthuus .... [det Övrige som i foregaaende Reskript] .... som Retfærdigheden tilsteder. — Til den Ende give Vi eder hermed allern. tilkjende:

[§§ 1—6 som i foregaaende Reskript]. — 7) Efter fornævnte Vores allern. Bestemmelser have I ogsaa at forholde eder i de Sager, som nu ere indstævnede for

[1]) Ligelydende Reskript, mut. mut., er under samme Dato udgaaet til Amtmanden i Nord- og Öster-Amtet, Conferentsraad Stephan Thorarensen, Amtmanden i Vester-Amtet, Stephan Stephensen, samt til Justitiarius og Tilforordnede i Landsoverretten i Island.

1816. 3. Mai. Over-Criminalretten, men der endnu beroe upaadömte. Derefter I eder allerund. have at rette og det Fornödne at foranstalte. Befalende &c. Skrevet i Vor kongelige Residents-Stad Kjöbenhavn den 3. Maji 1816.

3. Mai. **Reskript til Islands Over-Criminalret, ang. bemeldte Over-Criminalrets Ophævelse.** Khavn den 3. Mai 1816. — I Landsoverretten er den 1. Juli 1816 publiceret Stiftamts-Skrivelse 21. Juni s. A., som meddeler kgl. Reskr. 3. Mai om Over-Criminalrettens Ophævelse. — Canc. 3. Departem. Registrant VI, 365ᵇ (1816, Nr. 380). Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 1. H., S. 166.

Frederik den Sjette &c. V. S. B. Da den under 6. Maji 1808, i den Hensigt, at criminelle Sager paa Vort Land Island ikke formedelst Conjuncturernes Vanskelighed og Usikkerhed skulde lide Ophold, for bemeldte Vort Land Island anordnede Over-Criminalret ikke længere af Os ansees nödvendig, efterdi der nu ved Freden igjen er aabnet en sikker og stadig Communication, saa give Vi eder hermed tilkjende, at det er Vor allerh. Beslutning, at bemeldte Over-Criminalret skal ophæves, saasnart de Sager ere paakjendte, som allerede dertil ere indankede. Derefter I eder allerunderd. have at rette. Skrevet i Vor kgl. Residents-Stad Kjöbenhavn den 3. Maji 1816.

4. Mai. **Cancellie-Skrivelse til Rentekammeret, ang. Undersögelse af Justits- og Politievæsenet i Island.** Khavn den 4. Mai 1816. — Canc. 3. Departem. Breve 1816, Nr. 1163 (Rubrum i Brevregisteret, men ikke indfört i Brevbogen).

Da Cancelliet underhaanden er bleven underrettet om, at Committeret i det kongelige Rentekammer, Grev Knuth, skal være bleven tillagt kongelig Befaling om at foretage en Reise til Island, for sammesteds at gjöre

sig bekjendt med det Locale og tage adskillige Gjenstande under Overveielse, saa skulde dette Collegium tjenstligst udbede sig af det kongelige Rentekammer, at bemeldte Grev Knuth maatte paalægges, forsaavidt Justits- og Politievæsenet betræffer, at ville henvende sin Opmærksomhed paa Fölgende, nemlig: 1846. 4. Mai.

1) I hvad Tilstand Fattigvæsenet der paa Landet efter Krigen befinder sig, især med Hensyn til Antallet af de Fattige; de Byrder, der ere forbundne med deres Underholdning; Maaden, hvorpaa de forsörges, og de Grundsætninger, der fölges i Henseende til Udgifternes Ligning; de Syges Cuur m. m. — 2) Om det i de paa Landet værende Kjöbstæder (med Undtagelse af Reikevig, hvor der allerede er ansat en Byfoged) maatte ansees fornödent, at der blev beskikket Byfogder, samt om dette nye Embede kunde forenes med Sysselmandens, og hvad Lön der burde tilstaaes dem. — 3) Om Repstyrerne, der ere et Slags Under-Politiemestere ɔ: Sognefogder paa Landet, kunde i Udliggerstederne under Sysselmændenes Tilsyn tillægges en udvidet Embedsmyndighed, naar Handelen og Skibsfarten, som er at formode, bliver udvidet; og — 4) om det maatte udkræves, at der i Kjöbstæderne til Ordens Vedligeholdelse bliver beskikket een eller flere Politiebetjente, for at gaae Byfogderne tilhaande, m. m., samt hvad Emolumenter der kunde tilstaaes disse Betjente. — Cancelliet beklager meget, at det först saa sildig er kommen til Kundskab om Grev Knuths Bortreise, af hvilken Aarsag man ogsaa blot seer sig istand til at beröre de enkelte Gjenstande, hvorom man önsker sig nærmere Underretning meddeelt, uden at kunne udvikle dem med fuldstændig Nöiagtighed. — Imidlertid vil det være Cancelliet meget kjærkomment, om Grev Knuth, efter at have gjort sig bekjendt med det Locale i Landet, for det förste kunde meddele dette Collegium de ovenfor nævnte Oplysninger, og disse seer Cancelliet i sin Tid imöde ved det kgl. Rentekammers gode For-

1816. anstaltning. — Det kgl. Danske Cancellie den 4. Maji
4. Mai. 1816 [1].

4. Mai. **Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. Præstekaldenes Besættelse. Khavn den 4. Mai 1816.** — Canc. 1. Depart. Brevb. 1816, Nr. 1159.

Da Kongen ved flere Leiligheder har yttret, at Embeder i de Hans Majestæt tilhörende Lande bör besættes umiddelbar af Allerhöistsamme, saa bör ogsaa Præstekaldene i Island, hvilke, nogle faae undtagne, nu besættes af Hr. Stiftamtm. efter foregaaende Forslag fra Deres Höiærv., umiddelbar bortgives af Hans Majt. — Forinden man imidlertid foretager Noget videre i denne Henseende, skulde Cancelliet tjenstligst udbede sig Hr. Stiftamtmands og Deres Höiærvs. Tanker, angaaende hvorledes saadant bedst kunde udföres, behageligst meddeelt. — Det kongelige Danske Cancellie den 4. Maji 1816.

---

[1]) Ved Rentek. Skriv. 7. Mai s. A. ere disse Punkter communicerede Grev Knuth, idet Rentek. yttrer sin Forvisning om, at han med Beredvillighed vil, saavidt muligt, henvende endeel af sin Opmærksomhed paa Justits- og Politievæsenet, saavel som andre Indretningers Forfatning i Island i Almindelighed, og derom ved Tilbagekomsten, eller för, meddele Cancelliet Underretning (Isl. Copieb. 1, 1851). — I Kammerets Svar til Cancelliet 7. Mai yttres, at Reisen „alene har til Hensigt at sætte Greven i Stand til derved at erhverve de paalideligste og mest mulig udbredte Kundskaber om de Dele af Islands Forfatning, som i Tiden kunne vedkomme hans Embeds-Virkekreds i Rentekammeret", da den Tid af 1½ Aar, som var bestemt til Reisen, ingenlunde vilde kunne forslaae, „naar denne skulde have til Formaal at samle detaillerede Kundskaber om Landets særdeles Indretning og Forfatning, enten i Henseende til Justits- og Politievæsenet, eller i andre Henseender" (Copieb. sst. Nr. 1850).

Plakat ang. Directionen for Quarantaine-væsenet. Khavn den 8. Mai 1816. — Denne Plakat, hvis fuldstændige Titel er: „Plakat angaaende en forandret Organisation af Directionen for Qvarantaine-Anstalterne", er publiceret ved Landsoverretten i Island den 13. Januar 1817 og i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1816. — Canc. 2. Depart. Registr. XVII, 160b (1816, Nr. 664). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1816, S. 45—46; Schou XVII, 472—473. Coll. Tid. for 1816, S. 315—320 (med Motiver). 1816. 8. Mai.

Cancellie-Circulaire, til samtlige Overövrigheder, ang. Afsoning af Böder. Khavn den 14. Mai 1816[1]. — Publiceret ved Landsoverretten den 5. Aug. 1816. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1816, Nr. 1210; jevnf. 2. Dep. Brevb. 1816, Nr. 1717. Original-Aftryk som „Circulaire", 2 Blade i 4to. Coll. Tid. for 1816, S. 354—356 (med Motiver). Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 1. H., S. 177—178. 14. Mai.

Det har under 24. f. M. behaget Hans Majt. Kongen allern. at resolvere, at Forordningen af 6. Decbr. 1743, § 14, ikke maa sættes i Fuldbyrdelse, för Sagen igjennem Cancelliet er bleven Allerhöistsamme allerund. foredraget, samt at denne Bestemmelse ogsaa skal tages til Fölge, hvor Underholdningspenge til uægte Börn, eller andre Præstationer efter Anordningerne, blive at afsone paa samme Maade som Böder. — Hvilket Cancelliet ikke undlader herved tjenstligst at tilmelde (Tit.) til behagelig Underretning og videre Iagttagelse. — Det kongelige Danske Cancellie den 14. Maji 1816.

Kongelig Resolution ang. Tilladelse for et engelsk Handelshuus at handle paa Island. Khavn den 22. Mai 1816. — I Rentekammerets Forestilling 14. Mai bemærkes, at Huset Titherington & Allanson i Liverpool havde anholdt om i 2 eller 3, eller i det mindste 1 Aar, 22. Mai.

[1] jevnf. Canc. Circ. 19. Oktbr. 1816.

1816. at maatte handle paa Island, hvor det havde handlet under
22. Mai. Krigen og etableret en Fuldmægtig i Reykjavík, samt endnu havde Vare liggende og Gjeld udestaaende, til Belöb af omtrent 10,000 Rd. — I det foregaaende Aar (1815) havde dette Huus anholdt om det samme, men faaet Afslag gjennem det udenlandske Departement, hvorimod Rentekammeret nu troede at det kunde bevilges under de i Resol. 24. April fastsatte Betingelser. — Rentek. Relat. & Resol. Prot. 1816. Litr. A., Nr. 178.

Vi tillade allern., at Handelshuset Titherington & Allanson i Liverpool maa handle paa Island i indeværende Aar med eet til to Skibe, af tilsammen 100 Commercelæsters eller 250 Tons Drægtighed, dog at det ikke tilförer Island Andet, end alle Slags Födevarer, saasom: Korn, Meel, Gryn, med videre, samt Jern, Fiskeliner og Kroge, Tjære, Tömmer, Lærreder, Hamp og andre lignende Varer, der ere nödvendige til Indbyggernes Underholdning og Næringsdrift, samt imod at det iövrigt, forinden Söpas for Skibene meddeles det af Vort Rentekammer, indsender dertil nöiagtige Cargaisonlister, og derefter erlægger til Vor Kasse en Kjendelse af 10 Rigsbankdaler r. S. pr. Commercelæst af Skibenes Drægtighed, forsaavidt Ladningen bestaaer af andre af de ovenanförte Varer, end Tömmerlast, men for saavidt den bestaaer af denne Last 2 Rbd. r. S. pr. Commercelæst af det Skibsrum, Tömmerlasten indtager. Kjöbenhavn den 22. Maji 1816[1].

[1]) Communication til Handelshuset Good, Rainall & Comp. i Rentek. Skriv. 1. Juni 1816 (Isl. Copieb. 1, Nr. 1873), med Tilföiende: at naar til Kammeret indsendes Forklaring over Skibets eller Skibenes Drægtighed, samt Skibets og Skipperens Navn, og nöiagtig Cargaisonliste, skulde en nærmere Underretning blive meddeelt om Belöbet af den erlæggende Kjendelse til Kongens Kasse, samt det fornödne Söpas, som ved Ankomsten til Island bliver at forevise Övrigheden. — I Rentek. Circul. til Stiftamtmand Castenschjold og begge Amtmændene 1. Juni 1816 (Copieb. 1, Nr. 1874—1876)

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, ang. Vaccinationens Udbredelse. Khavn den 30. Mai 1816. — Canc. 2. Depart. Brevb. 1816, Nr. 1951. 1816. 30. Mai.

Vaccinations-Commissionen her i Staden har andraget, at Vaccinationen paa Island udbreder sig meget langsomt, og derfor foreslaaet, at en Vaccinateur, forsynet med vel conserveret Vaccine-Lymphe, maatte paa offentlig Bekostning oversendes til bemeldte Sted, for at omreise Landet og med Lægernes Hjælp instruere alle Præsterne i Vaccinationsmaaden, Bedömmelsen af Kopperne og Maaden at conservere Vaccine-Lymphen og Skorpen til videre Brug. — Forinden videre i denne Sag foretages, skulde man ikke undlade tjenstl. at udbede sig (Tit.) behagelige Betænkning om, hvorvidt Öiemedet efter Landets locale Forfatning og Indbyggernes Tænkemaade kunde ventes opnaaet ved dette Middel. Det kongelige Danske Cancellie den 30. Maji 1816.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Apothekerens Regnskab for det til Fattigmedicin bevilgede Pengebelöb. Khavn den 1. Juni 1816. — Cancell. 3. Departem. Brevbog 1816, Nr. 1494. 1. Juni.

I Anledning af en fra Apotheker G. Vigfussen i Næs paa Island hertil indsendt Promemoria, hvori han önsker Oplysning, om de ham for frie Medikamenter aarlig tilstaaede 400 Rdlr. ere fra Aaret 1807 blevne udbetalte hans Commissionair her i Byen, og om han fra Aaret 1813 kan vente bemeldte 400 Rd. D. Cour.

---

meddeles dem ligeledes den kongelige Resolution, og paalægges tillige „at paaagte det i denne Henseende videre Fornödne".

1816. 1. Juni. udbetalte i Rigsbankpenge Sölvværdie, Daler for Daler, indlod Cancelliet sig i Brevvexling med det kongelige Rentekammer, hvilket under 11. f. M. har afgivet fölgende Underretning i denne Sag: at ommeldte 400 Rd. ere blevne Vedkommende anviste til Udbetaling af den kongelige Danske Zahlkasse hvergang derom er indkommen Begjering fra Apotheker Vigfussen; for Aaret 1810 ere derimod bemeldte Penge ikke blevne anviste paa Zahlkassen her i Byen, fordi Vigfussen ikke havde forlangt saadant, og Kammeret altsaa havde Grund til at formode, at Belöbet kunde være hævet ved Jordebogskassen i Island. For Aarene 1813 og 1814 ere de efter Apothekerens Forlangende blevne anviste paa den danske Zahlkasse i Rigsbankpenge Sölvværdie Daler for Daler, og ville fremdeles saaledes blive foranstaltet Vedkommende anviiste, hvergang der indkommer Begjæring derom fra ham, forsynet med behörig Paategning af Landfogden paa Island. — Cancelliet skulde ikke undlade tjenstligst at tilmelde Hr. Stiftamtmand ovenstaaende Kammerets Svar, for at bekjendtgjöres oftnævnte Apotheker Vigfussen, med Tilföiende, at han aarlig bör i befalet Orden aflægge Regnskab for bemeldte Sums Anvendelse. — Det kongelige Danske Cancellie den 1. Junii 1816.

12. Juni. **Forordning ang. Straffen paa Vand og Bröd. Khavn den 12. Juni 1816.** — Publiceret ved Landsoverretten 5. August 1816, men ansees dog som ikke gjeldende i Island af M. Stephensen i Klausturpóst. 1820 S. 159; den optages imidlertid her i Henhold til For. 24. Januar 1838 § 4. b. — Canc. 2. Depart. Registr. XVII, 195 (1816, Nr. 889). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1816, S. 49—52; Schou XVII, 475—477. Colleg. Tid. for 1816, S. 395—406 (med Motiver).

Forordning om nærmere Bestemmelse i Henseende til Straffen af Fængsel paa Vand og Bröd.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V. at Vi, deels for

nærmere at bestemme Maaden, paa hvilken Straffen af Fængsel paa Vand og Bröd bör fuldbyrdes, deels for at skaane de Forbrydere, som, efter de hidtil gjeldende Love, skulle ansees med en kort Tids Hensættelse til Arbeide i Fæstningerne, Rasphuset, Tugt- og Forbedringshusene, for den af saadan Straf flydende Ulempe, have fundet det passende allern. at byde og befale, som fölger: 1816. 12. Juni.

1) Naar Nogen for Fremtiden hensættes i Fængsel paa Vand og Bröd i 5 Dage eller kortere Tid, bör Straffen fuldbyrdes uden Afbrydelse. Men, hvor Straffetiden er 2 eller flere Gange 5 Dage, bör der mellem hver Gang gives 5 Dages Mellemfrist. — 2) Hvor Straffetiden er 6 Dage, bör Straffen, efter de 3 Dages Forlöb, afbrydes een Dag: men, hvor den er 7, 8 eller 12 Dage, bör den fuldbyrdes saaledes, at den Skyldige, efter i 4 Dage at have udstaaet samme, faaer den femte Dag fri. — 3) I den Tid, hvori Vand- og Brödstraffen (§§ 1 og 2) afbrydes, bör den Skyldige sættes paa fri Fod, med mindre der skulde mangle fornöden Sikkerhed for hans Tilstedeværelse, i hvilket Tilfælde han imidlertid holdes i Fængslet, hvor der gives ham almindelig Fangekost. — 4) For. af 6. Decbr. 1743 § 15 formildes saaledes, at de der bestemte Straffetider stedse nedsættes til det Halve; dog bliver Tiden, hvori den, i Overeensstemmelse hermed, eller ifölge nogen anden Lovbestemmelse, vilde være 14 Dage, nu at fastsætte til 3 Gange 5 Dage. — 5) Hvor Nogen, efter de hidtil gjeldende Love, skulde ansees med 6 Maaneders Arbeide i Forbedringshuset eller andet saadant Straffested, bliver Straffen nu at formilde til 6 Gange 5 Dages Fængsel paa Vand og Bröd, ligesom og denne sidste Straf, efter selv samme Forhold, bliver at sætte i Stedet for Hensættelse til Straffearbeide, hvor denne skulde været fastsat til en kortere Tid end 6 Maaneder, saaledes nemlig, at hver Maaneds Straffearbeide forandres til 5 Dages Fængsel paa Vand og Bröd. — 6) Saafremt Lægen, paa Grund af

1816. den Paagjeldendes særegne Legemsbeskaffenhed, skulde
12. Juni. finde en videre Lettelse i Vand- og Bröds-Straffens Fuldbyrdelse end den, de foranförte Regler hjemle, nödvendig, for at forebygge Fare for hans Helbred, bör Fogden, inden Straffen sættes i Udövelse, gjöre Indberetning til Overövrigheden, og vedlægge Lægens motiverede Skjön, og bemeldte Övrighed haver da at bevilge den, efter Omstændighederne, fornödne Lettelse. — Hvor en Afbrydelse i den engang begyndte Straf, formedelst forefaldende særdeles Omstændigheder, maatte være nödvendig, bör denne naturligviis tilstaaes, uden at oppebie Overövrighedens Resolution, dog at der uopholdeligen gjöres Indberetning til samme. — 7) Unge Mennesker under 18 Aar, og Folk, som have opnaaet 60 Aars Alderen, fritages for Fængsel paa Vand og Bröd, og bör, i Stedet herfor, lide simpelt Fængsel paa sædvanlig Fangekost i firedobbelt saa lang Tid, som den, hvori de skulde have udstaaet hiin Straf. — Efter samme Forhold bliver og Vand- og Bröds-Straffen at forvandle til simpelt Fængsel i alle de Tilfælde, hvor det, paa Grund af den Paagjeldendes særegne physiske Tilstand, findes, at han aldeles ei kan udholde samme, eller dog ikke i den hele Tid, som han havde forskyldt. — 8) Skjöndt Vand- og Bröds-Straffen, ifölge Forordn. af 3. Junii 1796, §§ 33 og 34, i Almindelighed bör fuldbyrdes uden mindste Ophold, saasnart samme endeligen er tilkjendt den Skyldige, bör Udsættelse hermed dog tilstaaes Qvindespersoner, saalænge de ere frugtsommelige eller give Die, samt enhver Anden, der, efter sin Legemsbeskaffenhed, ifölge Lægens Betænkning, for Öieblikket ikke taaler at udstaae Straffen, saavelsom og, naar andre særdeles Omstændigheder skulde anbefale en kort Tids Udsættelse; dog bör, for at Udsættelse for længere Tid end 14 Dage skal kunne finde Sted, Overövrighedens Resolution indhentes. — 9) I Henseende til Vand- og Bröds-Straffens Bestemmelse og Fuldbyrdelse ved Landmilitair-Etaten, skal fremdeles

forholdes efter de for samme hidtil gjeldende Regler. — Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. Givet i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 12. Junii 1816. 1816. 12. Juni.

Reskript til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. Licentia practicandi for Sognepræst Jón Jónsson. Khavn den 28. Juni 1816. 28. Juni.
— Canc. 3. Depart. Registr. VI, 388 (1816, Nr. 534). Coll. Tid. for 1816, S. 431.

Frederik den Sjette &c. V. S. B. Vi give dig hermed tilkjende, at Vi, efter derom allerund. gjort Ansögning, samt i Betragtning af den af Vort Sundheds-Collegio afgivne allerunderd. Betænkning, allern. ville meddele Sognepræsten Hr. John Johnsen til Mödrevalle Kloster i Öefjords Syssel paa Vort Land Island Licentiam practicandi inden Öefjords og Nordre Sysseler paa bemeldte Island, uagtet han ikke har taget den befalede medicinsk-chirurgiske Examen, imod at det paalægges ham:

1) at holde en Dagbog over hans Praxis, af hvilken han aarlig skal indsende en fuldstændig Extract til Landphysikus, hos hvilken han ogsaa bör söge at skaffe sig fornöden Underretning og Veiledning, især i smitsomme og chroniske Sygdomstilfælde. — 2) at tage de af ham til hans Patienter brugende Medicamenter hos den i Island privilegerede Apotheker, og ikke at forskrive samme andetsteds fra. — 3) at indsende Reqvisitionslisten over de hos bemeldte Apotheker bestilte Medicamenter til den ved Apotheket boende Landphysici Eftersyn, som hver Gang skal forsyne Listen med sin Approbation, eller i modsat Fald med fornödne Anmærkninger, hvorefter Apothekeren ved Medicamenternes Udlevering haver at rette sig. Derefter du dig allerund. haver at rette, og Vedkommende Saadant til

1816. 28. Juni. Efterretning at tilkjendegive. Befalende &c. Frederiksberg den 28. Junii 1816 [1].

4. Juli. **Cancellie-Plakat ang. Thinglæsninger af visse Hæftelser og Panteobligationer, uden Gebyrer. Khavn den 4. Juli 1816.** — Denne Plakat, hvis fuldstændige Titel er: „Plakat angaaende at de i Bankfundationens § 11 nævnte Hæftelser og formelige Panteobligationer maae thinglyses uden Gebyrs Erlæggelse, med videre", er publiceret ved Landsoverretten i Island den 13. Januar 1817 og i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1817. — Canc. 2. Depart. Registr. XVII, 216 (1816, Nr. 1006ᵇ). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1816, S. 58; Schou XVII, 481. Coll. Tid. 1816, S. 529.

17. Juli. **Kongelig Resolution ang. Fredning af Værpesteder og Sælhundefangst i Island. Frederiksberg den 17. Juli 1816.** — I Rentekammerets Forestilling 9. Juli fremsættes först Jonsbogens og de senere Loves Bestemmelser om Fuglefangst (Jonsb. Landsl. Balk Cap. 57 og 58; For. 13. Juni 1787 Cap. III. § 7; Resol. 21. Juli 1808) og Sælhundefangst (Jonsb. Rekab. Cap. 9); derefter berettes, at den constituerede Stiftamtmand Isl. Einarsson havde i en i 1815 indsendt Forestilling gjort opmærksom paa, at den fastsatte Mulkt for Drab af Æderfugle, nemlig 3 Mk., var for lav, og at der manglede Bestemmelser om den Grad i Skadelighed, som fulgte af disse Fugles Drab; tillige havde Justitiarius i Landsoverretten, Etatsraad Magnus Stephensen, indgivet til den under 5. Marts nedsatte islandske Handels-Com-

[1]) Ifölge Cancelliets og Sundheds-Collegiets Foranstaltning bleve for den islandske Jordebogskasses Regning indkjöbte og oversendte, til Brug for Præsten Jón Jónsson, chirurgiske Instrumenter til Værdie 101 Rbd. 48 Sk. N. V. (Rentek. Isl. Copieb. 2, Nr. 24). Disse Instrumenter, tilligemed en Fortegnelse derover, ere sendte med Cancelliets Skrivelse til Amtmanden over det nordre og östre Amt paa Island den 29. August 1816, med Anmodning om at meddele Cancelliet Tilstaaelse for Modtagelsen. (Canc. 3. Depart. Brevb. 1816, Nr. 2340ᵇ).

mission Forslag til en Anordning, angaaende Jagtrettighedens nærmere Restemmelse, og Værpesteders samt Sæleveides Fredning i Island. Kammeret indrömmede Nödvendigheden af nogle Bestemmelser i denne Retning, men fandt ikke en almindelig Jagtanordning, som M. Stephensens Forslag syntes at sigte til, for Tiden nödvendig, hvorfor det foreslaaer nogle Punkter bestemte ved kgl. Resolutiòn, saaledes som det havde deels samlet sammen af de indsendte Forestillinger og Forslag, deels fundet hensigtsmæssigt at maatte blive paabudne: — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1816. B, Nr. 244. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 1. H., S. 248—249; Resolutionen trykt i P. Pèturssons Hist. Eccl. Island. S. 222. 1816. 17. Juli.

For at sikkre Vedkommendes lovlige Rettigheder i Henseende til Ederfugle og anden Fuglevarp, samt Sælhundefangst, i Island, ville Vi herved allernaad. have bestemt:

1) at, naar Nogen uden Grundeierens Tilladelse lösner Skud paa saadanne Steder, hvor Værpesteder for Ederfugle ere anlagte eller indrettede, skal han for hvert Skud böde 3 Rbd. Sölvværdie, dersom Skuddet skeer i den saakaldte Værpetid, nemlig fra 30. April til 1. Augusti hvert Aar, men 2 Rbd. Sölvværdie, dersom det skeer paa en anden Tid. — 2) at det skal være Enhver forbudet, undtagen i Nödvendigheds-Tilfælde, at lösne noget Kanonskud inden $1/2$ Miils, eller noget Bösseskud inden $1/4$ Miils Afstand fra saadanne Steder, hvor Ederfuglevarp maatte findes, hvilke Steder til den Ende blive aarligen af Övrigheden at foranstalte bekjendtgjorte til Thinge, eller paa anden passende Maade til hver Mands Efterretning, da den, som handler herimod, skal, forsaavidt det ikke er Söfarende, som endnu ei have været paa Landet og altsaa ikke kunne antages at kjende Forbudet, for hvert Skud i Værpetiden böde 1 Rbd. 48 Sk. Sölvværdie, men udenfor Værpetiden 1 Rbd. Sölvværdie. — 3) at ogsaa Steder, hvor betydelig Herlighed af anden Fuglevarp, end Ederfuglevarp, maatte findes, skulle af Övrigheden,

1816. dog efter Vedkommendes Begjering, paa den ovenfor
17. Juli. under Nr. 2 foreskrevne Maade, aarligen foranstaltes fredlyste, da, naar nogen Uberettiget derefter jager paa saadanne Steder, han for hvert Skud bör böde 2 Rbd. Sölvværdie, dersom Forseelsen er skeet i den sædvanlige Værpetid, men ellers 1 Rbd. Sölvværdie. — 4) at hvo som forsætligen skyder Sælhunde paa en Andens Grund eller Forstrand, bör, hvis Grunden eller Forstranden har været lovligen fredlyst, böde 2 Rbd. Sölvværdie, men ellers 1 Rbd. Sölvværdie for hvert Skud. — 5) at de ovenfor bestemte Böder skulle, saa ofte Forseelserne gjentages, fordobbles, indtil de naae en Sum af 50 Rbd. Sölvværdie, hvilken den Skyldige, naar hans Böder een Gang ere oplöbne til denne Sum, siden erlægger for hver derefter gjentagen lige Forseelse. — 6) at foruden Böderne bör den Skyldige hver Gang, forsaavidt Skudet er skeet med Bösse, have denne forbrudt. — 7) at af samtlige foranförte Böder tilfalder Angiveren $^1/_3$ Deel og Stedets Fattigkasse de övrige $^2/_3$ Dele, tilligemed Værdien af det forbrudte Gevær, men at derimod de Fugle eller Sælhunde, som ved ulovlige Skud maatte være dræbte, tilhöre den, paa hvis Grund eller Forstrand de ere skudte, ligesom ham desuden i ethvert Tilfælde tilkommer Erstatning af den Skyldige, efter uvillige Mænds Taxation, for den Skade, han desforuden maatte have lidt; og — 8) at det iövrigt skal forblive ved de nu gjeldende Bestemmelser om Jagten paa Island. — Og ville Vi allern. have Vort Rentekammer bemyndiget til ved Circulairer at meddele Amtmændene i Island forestaaende Bestemmelser, hvilke de derefter ved trykte Bekjendtgjörelser have at offentliggjöre, hver i sit Amt, efter at have deri navnligen anfört de vigtigste Öer, Næsse og Districter i deres Amter, hvor den vigtigste Ederfuglefangst forefalder. — Frederiksberg den 17. Julii 1816 [1].

---

[1]) Communiceret Stiftamtmand Castenschjold og begge Amt-

Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Directionen for Fondet ad usus publicos, ang. Underretning om islandske Studerendes Beneficier ved Universitetet. Khavn den 20. Juli 1816[1]. — Univers. Direct. Brevb. 1816, Nr. 523. 1816. 20. Juli.

Efter at man, i Anledning af den kgl. Directions Skrivelse af 8. April d. A., havde anmodet Consistorium ved Kjöbenhavns Universitet om, at indsende Oplysninger ang. samtlige de Universitets-Stipendier og Beneficier, som ere bestemte til at oppebæres af islandske Studerende, har man nu modtaget fölgende Underretninger:

Alle Studerende fra Island og Færöerne nyde, ifölge Communitets-Fundatsen af 25. Junii 1777 § 21, det Privilegium, at de, saasnart de have taget Examen Artium, strax erholde Communitets- og Regents-Stipendium; og derved som Communitets-Alumner en ugentlig Understöttelse af 4 Rbmk. Sölvværdie, og som Alumni Domus Regiæ fri Bolig og Brænde, samt et aarligt Penge-Beneficium af 18 Rbd. S. V. — Ifölge kgl. Resol. af 14. Januar 1803 have 3 islandske Studentere, som lægge sig efter Medicin og Chirurgie, for i sin Tid at udöve samme i deres Födeland, Adgang til at nyde et dobbelt Communitets-Stipendium ugentlig, og fri Bolig paa Regentsen paa 3 Aar. — Foruden disse Understötninger er ingen ved Universtitetet bestemt for Islændere i Særdeleshed; thi vel nydes ifölge Fundatsen for det Arna-Magnæiske Legat visse Stipendier, fra 80 til 150 Rbd. aarlig, af islandske Studentere, som overdrages

mændene i Island „til allerund. Efterretning og videre föiende Foranstaltning", ved Rentek. Circ. 24. August 1816 (Isl. Copieb. 1, Nr. 1899—1901); samt det Danske Cancellie ved Rentek. Skriv. 24. August (Brevb. sst. Nr. 1902).

[1]) kgl. Resol. 12. Oktbr. 1816.

1816. 20. Juli. og som paatage sig Forretninger i Henseende til den Bearbeidelse og Udgivelse af de Arna-Magnæiske Haandskrifter, som er Legatets Hensigt, men da dette aarlige Stipendiums Öiemed ikke er, at tjene til Understötning til Studeringers Fremme, men som Betaling for Arbeide, med hvilket for Tiden tvende Stipendiarii ere sysselsatte, saa kan bemeldte Arna-Magnæiske Stipendium ikke henregnes til de [for] islandske Studentere i Almindelighed ved Universitetet, bestemte Beneficier. — Den kgl. Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 20. Julii 1816.

7. August. **Cancellie-Circulaire** til samtlige kgl. Collegier m. v., ang. **Hertugdömmet Lauenborgs Optagelse i Kongens Titel** m. v. Khavn den 7. August 1816. — Canc. 2. Depart. Brevb. 1816, Nr. 2847b. jevnf. Coll. Tid. 1816, S. 537. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 1. H., S. 264—265.

P. M. Hans Majestæt har allern. bestemt, at det kongelige Slesvig-Holstenske Cancellie herefter skal före Navn af det Slesvig-Holsten-Lauenborgske Cancellie, samt at i den kongel. Titel Hertugdömmet „Lauenborg" skal have Sted efter „Ditmarsken". — Hvilket man herved tjenstligst skulde tilmelde (Tit.) til behagelig Underretning. — Det kgl. Danske Cancellie den 7. August 1816.

28. August. **Forordning** ang. **Samfrændeskifter.** Frederiksberg den 28. August 1816. — Publiceret ved Landsoverretten i Island 13. Januar 1817, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1817. Med Hensyn til denne Forordnings Gyldighed for Island jevnf. iövrigt Canc. Skriv. 28. Aug. 1830. — Canc. 2. Depart. Registr. XVII, 258 (1816, Nr. 1291). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1816, S. 70-71; Schou XVII, 486—487. Coll. Tid. for 1816, S. 571—580 (med Motiver).

Forordning om en nærmere Bestemmelse angaaende Samfrændeskifter. 1816. 28. August.

Vi Frederik den Sjette, af Guds Naade Konge til Danmark, de Venders og Gothers, Hertug i Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenborg, G. V., at Vi, for i Fremtiden, saavidt mueligt, at sikkre Umyndige mod de Misbrug, som, under Samfrændeskifter, stundom findes at være blevne begaaede, dem til Skade, have fundet for godt at foreskrive fölgende Regler:

1) Naar nogen Enkemand eller Enke for Fremtiden, ifölge Bevilling, attraaer, ved Hjelp af Samfrænder at skifte med sin afdöde Ægtefælles umyndige Börn og Afkom, bör den, inden saadant Samfrændeskifte begynder, henvende sig til den Övrighed, som det tilfalder at beskikke Værger, med Begjæring om, af samme at faae de Mænd udnævnte, der, som Samfrænder, skulle forrette Skiftet; dog kan den Vedkommende selv foreslaae de Mænd, den önsker brugte hertil, hvilke Övrigheden bör udnævne, naar ingen sær Betænkelighed derved haves; men det paaligger altid Övrigheden at vaage over, at de Mænd, den, efter eller uden Forslag, udnævner, ere den bekjendte, baade som duelige til Forretningen, og som Mænd af uplettet Redelighed. — 2) Ved samme Leilighed bör Övrigheden og bestemme, om den, der efter sit Slægtskab er nærmest til at værge for de Umyndige, skal, som Tilsynsværge, möde under Skiftet, eller om det skal overdrages en anden Mand, som den dertil forordner. — 3) Den, som vil skifte med Samfrænder, har derfor tillige at meddele Övrigheden Underretning, om der gives nogen födt Værge for den Umyndige, hvem denne er, og hvor han opholder sig. Heraf fölger da, at den Anmeldelse, Forordningen af 23. August 1793 § 1 paalægger Samfrænderne ved Skiftets Begyndelse, som overflödig, bortfalder, hvorimod bemeldte Anordnings övrige Bud paa det nöieste bör efterkommes og overholdes. — Hvorefter alle Vedkommende sig allerunder. have at rette. Givet paa Vort Slot Frederiksberg den 28. August 1816.

1816. 11. Septbr. **Forordning om udvidet Handelsfrihed for Island. Frederiksberg den 11. Septbr. 1816. —** Publiceret ved Landsoverretten i Island den 13. Januar 1817 og i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1817, men ikke oversat paa Islandsk eller optagen i den af den islandske Landsoverret udgivne Samling. — Originalen vedhæftet kgl. Resol. 11. Septbr. 1816, hvorved Udkastet bifaldes, i Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1816, B, Nr. 292; indfört i Rentek. Exped. Prot. 51, Nr. 318, S. 265—274. Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1816, S. 73—80. Schou XVII, 487—494. Coll. Tid. for 1816, Nr. 46 og 47, S. 619—634, 635—645.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V.: Vi have ladet undersöge og taget under Overveielse, hvilken Forandring, efter de nærværende Omstændigheder, kunde være fornöden i Lovgivningen om Handelen og Skibsfarten paa Vort Land Island, for at denne Handel, efter Vor allern. Hensigt og den allerede ved de i Aarene 1786 og 1787 og senere udgivne Anordninger skete Forberedelse, kunde vorde gavnligst saavel for Staten i Almindelighed, som for Vore kjere og troe Undersaatter i bemeldte Vort Land Island i Særdeleshed. Thi byde og befale Vi, som fölger:

1) Vort Rentekammer er allern. bemyndiget til, fra næstkommende Aars Begyndelse og indtil videre, at udstæde Passe eller Tilladelser til at beseile Island for et vist Antal Handelsskibe, der tilhöre fremmede Staters Undersaatter. — 2) De Fremmede, som ville vente at erholde islandske Beseilings-Passe, bör derom saa betimeligen indgive deres Ansögninger, at de ere indkomne til Vort Rentekammer inden Januarii Maaneds Udgang det Aar, hvori Beseilings-Tilladelsen önskes afbenyttet. I Ansögningen anföres Skibets Navn og Drægtighed, samt en Forklaring over den Ladning, som til Island önskes udsendt, hvorhos i Særdeleshed maa opgives, forsaavidt Ladningen bestaaer i Tömmer, Störrelsen af denne Varesort i Forhold til Skibets Drægtighed. — 3) Ved Beseilings-Passets Modtagelse, eller til hvilken anden Tid og paa hvad Sted Vort Rentekammer

i enkelte Tilfælde maatte bestemme, erlægges, i Stedet for Ind- og Udförselstold, samt Skibsafgifter, 50 Rigsbankdaler i rede Sölv for hver Commercelæst af Skibets Drægtighed, undtagen naar Ladningen bestaaer af Tömmer, thi da betales for hver Commercelæst, som denne Varesort maatte optage af Skibets Rum, ikkun 20 Rbd. i rede Sölv. Iövrigt ville Vi i ethvert Tilfælde, naar Fremmede til Handelen paa Island beviisligen maatte befragte danske Skibe med behörigt danskt Mandskab, forunde Vedkommende en efter Omstændighederne passende Nedsættelse i de her anförte Afgifter. — 4) Naar et fremmedt Skib, paa den her foreskrevne Maade, er bleven forundt Tilladelse til at handle paa Island, bör Skipperen, forinden Afseilingen fra det Sted, hvor Skibet udredes, være pligtig til at lade det meddeelte Beseilings-Pas paategne af den danske Consul paa bemeldte Sted, som derved bekræfter Rigtigheden af Skibets i Passet opgivne Navn og Drægtighed. Ligeledes bör Skipperen forsyne sig med behörige Attester om, at Skibets Mandskab ei er befængt med nogen farlig smitsom Sygdom, i Særdeleshed ikke med Kopper eller Mæslinger, hvilke Attester, forinden Skibets Afreise, ogsaa bör forevises Consulen og af ham paategnes. — 5) Ved Ankomsten til Island skal Skipperen strax anlöbe een af Landets Kjöbstæder, som ere: Reikevig i Sönder-Amtet, Eskefjord og Öefjord i Öster- og Nord-Amtet, samt det i Vester-Amtet beliggende Udliggersted Grönnefjord, hvilket herefter skal have Kjöbstæds Navn og Rettigheder, i Stedet for Isefjord, som, formedelst dets mindre beleilige Beliggenhed, bliver for Eftertiden at henregne blandt de autoriserede Udliggersteder. Naar Skipperen ankommer til een af bemeldte Kjöbstæder, blive det islandske Beseilings-Pas, fornævnte Sundheds-Attester samt Cargaisonlisten, tilligemed Skibets övrige Papirer, ufortövet at aflevere i Reikevig til Byfogden, men i de övrige Kjöbstæder til vedkommende Sysselmand, som bör forsyne Papirerne med Paategning om, at de ere foreviste og rigtige befundne, naar dette

1816. 11. Septbr.

1816. sidste er Tilfældet, hvorefter de tilbageleveres til Ved-
11. Septbr. kommende. — 6) Dersom det befindes, at Skibet ved Ankomsten til Landet mangler fornævnte Sundheds-Attester, skal samme ansees, som om det ei var forsynet med det fornödne islandske Beseilings-Pas, og bör derfor af Övrigheden afvises, som aldeles uberettiget til Handel, hvorom vedkommende Embedsmænd skulle afgive Forklaring ved Paategningen af de foreviste Papirer, og om det Skete uopholdeligen afsende Beretning til Amtmanden, samt iövrigt nöie paaagte, at Skibet ikke pleier noget Samqvem med Landet, hvilket under Skibets og Ladningens Confiscation forbydes. Naar derimod det fremmede Skib paa den befalede Maade har legitimeret sig i een af Landets Kjöbstæder, som berettiget til Handel, skal det være Skipperen uformeent at anlöbe de övrige Kjöbstæder og autoriserede Udliggersteder, hvilke sidste nu for Tiden ere: Havnefjord, Kieblevig, Örebakke og Vestmannöe i Sönder-Amtet, Berefjord, Vapnefjord, Husevig, Hofsaas og Skagestrand i Nord- og Öster-Amtet, samt Reikefjord, Isefjord, Dyrefjord, Bildal, Patriksfjord, Flatö, Stikkesholm, Olufsvig, Stappen og Budenstad i Vester-Amtet. Dog er Skipperen forbunden til strax ved Ankomsten til een af disse Handelspladse, og forinden han driver nogen Handel, ogsaa der at forevise Skibspapirerne for vedkommende Sysselmand, som ligeledes forsyner dem med Paategning om, at de ere blevne foreviste. — 7) De fremmede Handlende skulle i Eet og Alt rette sig efter Landets Love i Almindelighed og de for Vore egne Undersaatters Spekulationshandel paa Island gjeldende Anordninger i Særdeleshed. Det er derfor, i Overeensstemmelse med Plakaterne af 1. Junii 1792 og 23. April 1793, Fremmede ikkun i 4 Uger tilladt at drive Handel en detail i en Kjöbstæd eller i et autoriseret Udliggersted, uden at de maae oprette Handel paa Landet ved enten at opföre Skuur, eller ved der

at opsætte Bygning eller Telt; ligesom Fremmede ogsaa, ifölge Forordn. af 13. Junii 1787, 1. Cap. 13. og 14. §, skulle være forbundne til at afgive til vedkommende Övrigheder en Liste over de Varer, som de maatte have kjöbt og solgt i enhver af de Handelspladse, som af dem ere blevne opseilede. — 8) Naar et fremmedt Handelsskib, som er forsynet med islandsk Beseilings-Pas, ankommer til et Udliggersted, forinden det har anlöbet een af Kjöbstæderne og der af Övrigheden erholdt den befalede Paategning paa Skibspapirerne, da skal Skibet, som endnu uberettiget til Handel, af vedkommende Sysselmand ei tilstædes nogen Handel, inden bemeldte Paategning paa lovlig Maade er bleven erhvervet. — 9) Dersom det befindes, at Skipperen paa noget fremmed, ellers til Handel paa Island berettiget, Skib har overtraadt de i 7. og 8. § for et saadant Skibs Handel foreskrevne Regler, bör han böde fra 50 til 100 Rigsbankdaler rede Sölv, hvilken Mulkt af Övrigheden paa lovlig Maade kan inddrives ved at lægge Beslag paa Skibet og at bortsælge ved offentlig Auction en saa stor Deel af Ladningen, som behöves til Mulktens Betaling. Af denne Mulkt, som, naar Forseelsen igjentages, erlægges med det dobbelte Belöb, tilfalder Angiveren 1/4 Deel. Men de övrige 3/4 Dele tillægges Stedets Fattigvæsen. — 10) De fremmede Skibes Ladninger bör være overeensstemmende med den Forklaring, som derom er indfört i de Vedkommende meddeelte islandske Beseilings-Passe og den vedkommende Övrigheder tillige foreviste Cargaisonliste. Befindes det, at et fremmedt Skib medbringer andre, end de i Beseilings-Passet omforklarede Varesorter, kan Skibsrhederen ei vente, at ham oftere forundes Tilladelse til at handle paa Island; ligesom Skipperen ogsaa, naar det i Særdeleshed maatte befindes, at Skibet enten aldeles ikke, eller blot for en Deel, indeholder den Tömmerlast, som i Beseilings-Passet er angiven, bör udrede i Mulkt 5

1816.
11. Septbr.

1816. 11. Septbr. Gange Belöbet af den Afgift, som ved den urigtige Angivelse er besvegen. Denne Mulkt, hvoraf Angiveren ogsaa nyder ¼ Deel, men de övrige ¾ Dele tilfalde Vor Kasse, inddrives paa den foran bestemte Maade. — 11) Det paalægges Byfogden i Reikevig og de Sysselmænd, i hvis Embeds-Distrikter Handelspladse ere beliggende, at have et særdeles Tilsyn med, at de Fremmede holde sig denne Forordning, saavelsom de övrige for den islandske Handel gjeldende Anordninger, efterrettelige. Til bemeldte Vore Embedsmænd skal af ethvert fremmedt Handelsskib, som anlöber en inden deres Jurisdictioner beliggende Handelsplads, udredes 6 Rbd. i rede Sölv, som Skipperen erlægger, forinden Skibspapirerne, efter Foreviisningen paa ethvert Sted, blive ham tilbageleverede. — 12) Saasnart et fremmedt Skib kommer tilbage fra Island, skal Skipperen aflevere det islandske Beseilings-Pas, der gjelder ikkun for een Reise, paa fremmede Steder til den nærmeste af Vore Consuler, men i Vore egne Lande til vedkommende Toldbetjente, hvorefter Passet af dem uopholdeligen indsendes til Rentekammeret. Handler Skipperen herimod, kan Skibsrhederen ei vente, at ham oftere forundes Beseilings-Tilladelse paa Island. — 13) Det Forbud, som indeholdes i Forordningen om den islandske Handel og Skibsfart af 13. Junii 1787, 2. Cap. 1. §, mod de i Island bosatte Kjöbmænds Handel paa fremmede Steder, med mindre de forud associere sig med et Handelshuus i Danmark eller Hertugdömmene, skal for Eftertiden være ophævet. Det tillades derfor enhver i Islands Kjöbstæder eller autoriserede Udliggersteder bosat Handelsmand, som der har taget Borgerskab og vedbliver for sig og sin Familie at holde Dug og Disk, med egne eller andre Vore Undersaatter tilhörende Skibe, der ere forsynede med anordnet islandskt Söpas, saavel derfra at udsende Ladninger directe til fremmede Steder, som ogsaa, for egen Regning, directe fra fremmede Steder, at indföre Skibsladninger i Island. — 14) De i Island

stadigen bosatte Handelsmænd, som derfra til fremmede 1816.
Steder ville expedere Handelsskibe, der ei ere forsynede 11. Septbr.
med islandske Söpasse, udstædte igjennem Vort Rentekammer, skulle være forbundne til, for det Skib, som udsendes, at erhverve behörigt Söpas, hvilket kan skee ved at indsende de i Plak. af 7. Martii 1787 befalede Beviisligheder til Vor Stiftamtmand over Island, som er bemyndiget til derefter at meddele Vedkommende det forlangte Söpas, der gjelder ikkun for een Reise, hvorunder Tilbagereisen ogsaa indbefattes, uagtet Skibet maatte have anlöbet flere fremmede Steder. Iövrigt fölger af sig selv, at, dersom Skibe afgaae fra Island til Steder, hvortil algierske Söpasse behöves, bör dermed forholdes for Eftertiden, som hidindtil. — 15) For ethvert af Stiftamtmanden meddeelt Söpas erlægge de Vedkommende 36 Rigsbankskilling Sölvværdie for hver Commercelæst af Skibets Drægtighed, hvilket Gebyr indbetales hver Gang i Islands Jordebogskasse. Og bör Stiftamtmanden derhos aarligen til Rentekammeret afgive en Forklaring over alle de Söpasse, som af ham, ifölge foregaaende § 14, maatte blive meddeelte. — 16) Saasnart et fra Island udgaaet Handelsskib, som er forsynet med et af Stiftamtmanden meddeelt Söpas, ankommer til fremmede Steder, bör Passet af Skipperen forevises Vore Consuler sammesteds, og af dem paategnes, ligesom Söpasset ogsaa, naar Skibet efter fuldendt Reise kommer tilbage til Island, uopholdeligen bör afleveres til vedkommende Sysselmand og af ham indsendes til Stiftamtmanden, som derefter indsender det, tilligemed de for Passets Udfærdigelse modtagne Beviisligheder, til Vort Rentekammer, for der at vorde efterseet og casseret. Overbevises Rhederen eller Skipperen nogen utilladelig Omgang med Söpassets Erhvervelse eller Brug, bör de paa lovlig Maade tiltales og böde fra 200 til 2000 Rigsbankdaler Sölvværdie, som deles paa den i 9. § bestemte Maade. — 17) Enhver af Vore Undersaatter, som expederer Handelsskibe di-

1816. 11. Septbr. recte fra Island til fremmede Steder, skal, i Stedet for den ved Plakaten af 18. Augusti 1786 § 10 paabudne 1 Procent Afgift, naar islandske Varer udföres fra Danmark eller Hertugdömmene til fremmede Steder, erlægge til Vor Kasse en Afgift af 5 Rigsbankdaler rede Sölv for hver Commercelæst af det udsendte Skibs Drægtighed. Rhederen, eller Skipperen paa hans Vegne, bör til den Ende, forinden Skibets Afreise fra Island, udstæde og aflevere, i Reikevig til Byfogden, men i de andre Steder til vedkommende Sysselmand, tvende ligelydende Anmeldelser, hvori forklares det udsendte Skibs Navn og Drægtighed, saavel som til hvilket fremmedt Sted Skibet maatte være bestemt. Med disse Anmeldelser, hvoraf vedkommende Sysselmænd uopholdeligen indsende den ene til Landfogden, bör Afgiften enten strax erlægges til Jordebogskassen i Island, eller ogsaa for sammes Belöb tillige afleveres en paa et vederhæftigt Handelshuus i Kjöbenhavn in triplo udstædt Anviisning, som derefter med trende forskjellige Skibsleiligheder tilstilles Vort Rentekammer, til hvilket desuden den anden Anmeldelse altid bliver at indsende. — 18) Naar de i Island stadigen bosatte Handelsmænd for egen Regning og med de af dem fra Island udsendte Skibe, indföre Ladninger sammesteds directe fra fremmede Steder, skulle de nyde den samme Frihed for Told og andre Afgifter, som Vi, indtil videre, have tilstaaet Vore Undersaatters Handel paa Island i Almindelighed. — For det Övrige forbliver det ved de for den islandske Handel nu gjeldende Anordninger. Hvorefter de Vedkommende sig allerunderd. have at rette. — Givet paa Vort Slot Frederiksberg den 11. September 1816.

11. Septbr. **Reskript til Stiftamtmanden over Island, Castenschjold, ang. Handel og Kjöbstedborgere paa**

Island. Khavn den 11. Septembr. 1816. — 1816. 11. Septbr.
Rentek. Exped. Prot. 51, Nr. 319, S. 274—276.

Frederik den Sjette &c. V. S. B. Ligesom Vore höisalige Herrer Forfædre af landsfaderlig Omhu Tid efter anden have föiet saadanne Foranstaltninger, der ansaaes tjenlige til at befordre en almindelig Velstand iblandt Vore kjære og troe Undersaatter i Vort Land Island, saaledes have Vi ogsaa, efter gjenerholden Fred, i samme Hensigt, henvendt Vor Opmærksomhed paa, hvorledes bemeldte Vort Land, efter de det i Anledning af Krigen paaförte Lidelser, kunde ophjælpes. Fremfor Alt have Vi taget under Overveielse, om og hvorledes den Landet ved Forordn. af 13. Junii 1787 bevilgede Handelsfrihed kunde nu, til Islands sande Vel, i Forbindelse med Statens Tarv i Almindelighed, gives en passende Udvidelse. Vi have derfor ladet denne Sag paa det nöieste undersöge, og Os udförligen foredrage Grundene for og imod hin yderligere Handelsfrihed. Og da det er Vort Önske, at Vore kjære og troe Undersaatter paa Island ei skulle savne de Fordele, som Adgang til Handelen med Fremmede muligen kan forskaffe dem, naar samme holdes indenfor saadanne Grændser, der sætte Os i Stand til at lempe den efter Statens almindelige og Islands særdeles Tarv, saa have Vi ved en Forordning af Dags Dato ei alene tilstaaet enkelte Fremmede Handelsfrihed paa Island, imod at de erlægge en passende Godtgjörelse til Vederlag for de Told-Afgifter, som Omstændighederne for det förste ei tillade at indföre i Island i den sædvanlige Form, men ogsaa, til Handelsfrihedens desto större Udvidelse for bemeldte Vore islandske Undersaatter, forandret nogle Bestemmelser i förstnævnte Forordning om Handelen og Skibsfarten paa Island. — Men paa det át disse Vore til Islands Vel sigtende landsfaderlige Hensigter ei skulle forfeiles, og den Landet nu allern. tilstaaede udvidede Handelsfrihed misbruges, paalægge Vi dig

1816. 11. Septbr. hermed, at du i det dig allern. betroede Amt vaager over, som ogsaa ved de dig underordnede Övrigheder lader alvorligen paasee, at intet Slags Misbrug foregaaer med Navnet af Borgere, i de inden dit Amt beliggende Handelssteder, til Tab for Island og Staten i Almindelighed. Til hvilken Ende du aarligen haver at indsende til Vort Rentekammer en fuldstændig og nöiagtig Beretning om Antallet og Navnene paa de i enhver Handelsplads bosatte og sig der personligen med Familie opholdende Borgere, som drive den dem ved bemeldte Vor Forordning af Dags Dato, dens 13. §, tilladte active Handel med udenrigske Steder, samt en Forklaring over Qvantiteterne af samtlige for deres Regning hvert Aar indförte og udförte Varer, og sammes omtrentlige Værdie. Og da det er Vor allernaad. Villie, at Os aarligen af Vort Rentekammer skal forelægges en almindelig Oversigt over den islandske Handel i alle dens Grene, saa haver du at indskjærpe [Byfogden i Reikevig og[1] vedkommende Sysselmænd i dit Amt, at de, overeensstemmende med Forordningen af 13. Junii 1787, ufeilbarligen hvert Aar indsende til bemeldte Vort Collegium nöiagtige Forklaringer over alle ved Handelsstederne inden deres Jurisdictioner, saavel af Vore Undersaatter, som og af Fremmede, der meddeles Handels-Tilladelse paa Island, indförte og udförte Varer. Hermed skeer Vor Villie. Befalende dig Gud. Skrevet paa Vort Slot Frederiksberg den 11. Septbr. 1816[2].

25. Septbr. **Kongelig Resolution ang. Lön for de constituerede Dommere i Landsoverretten i Island. Khavn den 25. Septembr. 1816.** — I Cancelliets Forestilling 25. Septbr. bemærkes, at den forhenværende con-

[1]) fra [udel. i Reskripterne til begge Amtmændene.

[2]) Ligelydende Reskripter ere under s. D. afgaaede til Amtmanden i Nord- og Öster-Amtet og til Amtmanden i Vester-Amtet. Rentek. Exped. Prot. sst. Nr. 320—321, S. 276.

stituerede Stiftamtmand i Island Isl. Einarsson havde indstillet, at der maatte bevirkes forrige Sysselmand Sig. Petersen, for hans Deeltagelse som constitueret Assessor siden 1811 i nogle Sagers Behandling og Paakjendelse ved Over-Criminalretten, en Godtgjörelse af 150 Rbd. S. V. af Justitsfondet, foruden de ham af Justitskassen forskudsviis anviste 50 Rbd. S. V., samt tillige, at Stiftamtet maatte bemyndiges til i Fremtiden at anvise ham 10 Rbd. S. V. for hver Sag, hvori han som constitueret Assessor i Overretten maatte deeltage. Det var i Henseende hertil yttret af Einarsson, at Sysselmanden, som afskediget Embedsmand, strængt taget ikke var pligtig at efterkomme Constitutionen, samt at han var svagelig og yderst trængende, saasom hans Pension kun var 30 Rd., „og Bivaanelsen af Sessionerne kunde endog indirecte foraarsage ham Bekostninger i Henseende til Klæder, da Manden ellers sjelden gaaer ud". Iövrigt var det oplyst, at han i de 6 Aar fra 1811 til 1816 havde deeltaget i 23 Sagers Behandling og Paakjendelse ved Overretten. Cancelliet indstiller derfor: 1816. 25. Septbr.

„at afskediget Sysselmand S. Petersen maa for hans Deeltagelse som constitueret Assessor i Sagers Behandling og Paakjendelse ved den nu allern. ophævede islandske Over-Criminalret, allern. forundes en Godtgjörelse af 150 Rbd. S. V. af den kgl. Kasse; samt at Stiftamtet i Island maa i Fremtiden bemyndiges til af Justitskassen at tilstaae et Honorarium af 10 Rbd. S. V. for hver Sag, til hvis Behandling han eller nogen anden juridisk Embedsmand maatte blive constitueret, som Assessor i den islandske Landsoverret".

— Canc. 3. Depart. Forestillinger 1816, Nr. 131. Fogtman (Algreen-Ussing) VII. 6. 1. H., S. 319.

Vi bifalde i det Hele denne Vort Cancellies allerunderd. Indstilling, dog saaledes, at den Sysselmand Petersen allern. forundende Gratification udbetales med 300 Rbd. N. V. — Kjöbenhavn den 25. Septbr. 1816[1].

Reskript til Stiftamtmanden over Island, ang. Betaling for Delinquenters Transport fra Island 25. Septbr.

[1]) Resolutionens Indhold er communiceret Stiftamtmanden over Island i Canc. Skriv. 19. Oktobr. 1816 (Canc. 3. Depart. Brevb. 1816. Litr. B, Nr. 2832).

1816. **til Kjöbenhavn.** Khavn den 25. Septbr. 1816[1].
25. Septbr. — Cancell. 3. Departem. Registr. VI, 439b (1816, Nr. 835). Coll. Tid. 1816, S. 663. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 1. H., S. 319—320.

Frederik den Sjette &c. V. S. B. Vi give dig hermed tilkjende, at Vi, efter derom allerund. gjorte Andragende, samt i Betragtning af de af Vort Danske Cancellie allerund. oplyste Omstændigheder, allern. ville have fastsat, at den Betaling, som tilkommer Eierne af de til og fra Island til Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn farende Skibe, for at overföre Delinquentere, skal beregnes til 1 Rbd. S. V. for hver Delinquent for hver Dag Overfarten vedvarer. Derefter du dig allerund. haver at rette, og Vedkommende Sligt til Efterretning at tilkjendegive. Givet i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 25. Septembr. 1816[2].

28. Septbr. **Rentekammer-Circulaire til Sysselmændene i Island og Byfogden i Reykjavík, ang. Indberetninger om Handelen i Island.** Khavn den 28. Septembr. 1816. — Rentek. Isl. Copieb. 2, Nr. 43.

For at opnaae Ensformighed og nöiagtig Underretning om, hvilke Varer der saavel indskibes til og forhandles i, som udskibes fra Island, samt Markeds-Priserne, tilstilles Hr. Sysselmanden [Landfogden, som tillige Byfoged i Reikevig] Exemplarer af trykte derover forfattede Tabeller. Forsaavidt de Vare angaaer, som ikke deri ere anförte, saasom Isenkram og Urtekram med videre, blive de skriftlig at tilföre. Disse Tabeller blive ufeilbar at indsende her til Kammeret med de

[1]) Canc. Skriv. 10. Marts 1821; Rentek. Skriv. 14. April 1821.

[2]) Ligelydende Reskripter mut. mut. s. D. til Amtmanden over Islands Norder- og Öster-Amt og Amtmanden over Islands Vester-Amt. Registr. sst.

fra Landet retournerende indenrigske Skibe, og ellers, saavidt muligt, ved andre Leiligheder Duplicater deraf, samt ellers endvidere deraf at tilstille Amtet ligelydende Exemplarer. Hr. Sysselmanden [Landfogden som Byfoged i Reikevig] paalægges paa det alvorligste heri at opfylde Deres Pligt, da De i Forsömmelses-Tilfælde maa vente, at Sagen vil blive efter Omstændighederne Hans Majt. forelagt til allern. Resolution, hvorledes De derfor blive at ansee. Endvidere ville De lade Dem være angelegen ligeledes at indsende de befalede Forretninger over, hvad Beholdninger der haves ved Handlerne ved Skibenes Afseiling. — Rentekammeret den 28. Septembr. 1816. 1816. 28. Septbr.

Rentekammer-Circulaire til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, ang. Indberetninger om Islands oeconomiske Forfatning. Khavn den 28. Septbr. 1816[1]. — Rentek. Isl. Copieb. 2, Nr. 44. 28. Septbr.

Hvad Ordre samtlige Sysselmænd, samt Byfogden i Reikevig, er, i Relation til H. Majts allern. Reskript af 11. d. M. tillagt, om at afgive Underretning om Handelen i Island, skulde vi ikke undlade at communicere Hr. (Tit.) ved hosfölgende Gjenpart. Men vi maae endvidere, for at erholde fuldstændigere, eller rettere: betimelige, Underretninger om Landets oeconomiske Forfatning, da Sysselmændene ikke altid have været efterrettelige med at indsende de befalede Efterretninger om Landets Tilstand, ligesom de, der ere fra dem indkomne, som oftest have haft det forbigangne Aar til Gjenstand, istedenfor det löbende, tjenstl. anmode (Tit.) om, at indskjærpe dem heri större Nöiagtighed, og det saaledes, at de lade sig være angelegen med det retournerende Postskib om Foraaret at afsende deres

[1]) Rentek. Skriv. 17. Marts 1821.

1816. 28. Septbr. Beretninger om Landets Tilstand for den forlöbne Vinter, og med de retournerende Handelsskibe om Efteraaret for den forlöbne Sommer. — Rentekammeret den 28. Septembr. 1816.

1. Otkbr. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden over **Island**, ang. **Embedsmændenes offentlige Indberetninger.** Khavn den 1. Oktobr. 1816. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1816, Nr. 2655.

I en Skrivelse til Cancelliet af 17. August d. A. har Hr. Stiftamtm. indmeldt, at De, deels formedelst Handelsskibenes usædvanligen hurtige Afreise fra Island i indeværende Sommer, deels formedelst Vedkommendes utidige Efterladenhed, ei seer Dem istand til, efter Anordningerne, hertil betimeligen at indsende de befalede aarlige Indberetninger, samt indstillet, at det maatte tillades Dem at foreskrive Vedkommende en vis Tid, inden hvilken alle Beretninger skulde være indkomne til Dem, under en af Dem bestemmende daglig Mulkt af 2 Rbd. S. V. m. m. — Foranlediget heraf skulle man tjenstl. melde Dem til behagelig Efterretning, at De maa ansees bemyndiget til at anvende de Tvangsmidler mod de Dem underordnede Embedsmænd, som ere passende og fornödne, for at formaae dem til deres Embeds-Pligters Opfyldelse. — Det kgl. Danske Cancellie den 1. Oktobr. 1816.

2. Oktbr. **Reskript** til Stiftamtmanden og Biskoppen over **Island**, ang. **Nedlæggelse af Kirken paa Budum.** Frederiksberg den 2. Oktbr. 1816. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1817. — Canc. 1. Depart. Registr. VI, 143b—144 (1816, Nr. 298). P. Pèturssons Hist. Eccl. Island. S. 223—224. Coll. Tid. 1816, S. 664. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 1. H., S. 323—324. — Islandsk: Udtog i Klausturpóst. 1818, S. 49—50.

Frederik den Sjette &c. V. S. B. Da Vort Danske

Cancellie allerund. haver andraget for Os, at Annexkirken paa Vor Gaard Budum i Snefjeldsnæs Syssel under Vester-Amt paa Vort Land Island er ganske forfalden og savner de behövende Bidrag til Istandsættelsen, ligesom dens Portionsbeholdning ikkun udgjör lidt over 18 Rd. i Danske Courant-Sedler, samt at den kan nedlægges uden mindste Tab for Sognepræsten, eller synderlig Besvær for Sognefolket, der ligesom forhen, för bemeldte Annexkirke blev oprettet, kunne söge Kirken paa Stadestad; saa give Vi eder hermed tilkjende, at Vi, efter allern. at have taget denne Sag i Overveielse, tillige med samtlige dens Omstændigheder, og de af Vort Rentekammer, samt af dig, Os elskelig Vor Biskop over Island, og vedkommende Amtmand og Herredsprovst fremsatte, Os af Vort Danske Cancellie allerund. foredragne Bemærkninger og Forslag, herved allern. ville have bevilget og fastsat: 1816. 2. Oktbr.

1) At Annexkirken paa Vor Gaard Budum inden Snefjeldsnæs Provstie, Vester-Amt, paa bemeldte Vort Land Island, skal nedlægges, dens Bygning, samt Ornamenter og Utensilia bortsælges ved offentlig Auction, og sammes Belöb skjænkes til een eller flere fattige Kirker i nysmeldte Vester-Amt. — 2) At de 4 bemeldte Kirke tilhörende Qvilder maae, som hidtil, forblive paa Budum, og Præsten til Stadestad nyde deraf de halve Smörleier. — 3) At Bude Sogn, eller Gaarden Budum med tilhörende Hjaleier eller Husmandspladse, tillige med Gaarden Hraunhöfn, herefter som tilforn skal höre til Kirken paa Stadestad. Derefter I eder allerunderd. have at rette, og Vedkommende Saadant til Efterretning at tilkjendegive. Befalende &c. Givet paa Vort Slot Friderichsberg den 2. Oktbr. 1816.

Reskript til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. Nedlæggelse af Aas Kirke i Kelduhverfi. Khavn den 2. Oktobr. 1816. — 2. Oktbr.

1846. 2. Oktbr. Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1817. — Canc. 1. Depart. Registr. VI, 143 (1816, Nr. 297). Uddrag i P. Pétursš. Hist. Eccl. Island. S. 223. Coll. Tid. 1816, S. 664. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 1. H., S. 322—323. — Islandsk: Udtog i Klausturpóst. 1818, S. 50.

Frederik den Sjette &c. V. S. B. Eftersom for Os af Vort Danske Cancellie allerund. er andraget, at Annexkirken paa Gaarden Aas i Kelduhverfi under Norder Syssel, Nord- og Öster-Amt paa Vort Land Island, er faldefærdig og ubrugelig, og ikkun har en Portions-Beholdning af 8 Rd. i Dansk-Courant-Sedler, hvilket er aldeles utilstrækkeligt til den fornödne Istandsættelse; samt at Sognefolkene, hvis Antal siden Ildsprudnings-Aaret er meget ringe, uden Vanskelighed kunne söge Hovedkirken paa Garde, til hvilken Nogle af dem selv have önsket at vorde henlagde; — saa give Vi eder hermed tilkjende, at Vi, efter allern. at have overveiet denne Sag med samtlige dens Omstændigheder, og de af Vort Rentekammer, samt dig, Os elskelig Vor Biskop over Island, og vedkommende Herredsprovst derom afgivne, Os af fornævnte Vort Danske Cancellie allerund. foredragne Betænkninger og Forslag, herved allern. ville have bifaldet og forordnet Fölgende:

1) Annexkirken paa Gaarden Aas i Kelduhverfe under Norder Syssel paa bemeldte Vort Land Island skal nedlægges, og Aas Sogn henlægges til Hovedkirken paa Garde. — 2) Aas Annexkirkes Bygning, tillige med de sammo tilhörende Ornamenter og Utensilia, skulle bortsælges ved offentlig Auction, og de derfor indkommende Penge, tillige med Kirkens Portions-Beholdning, uddeles imellem de fattigste Kirker i Provstiet. — 3) Den Aas Annexkirke tilhörende Andeel i Halve-Gaarden Aas, tillige med Kirkens samtlige Servituter, samt 6 af dens 12 Qvilder, tilfalde nuværende Eier af Gaarden, imod at han og Eftermænd underholde de övrige 6 Qvilder paa Gaarden, uden at deres Vedligeholdelse i nogetsomhelst Tilfælde kommer Beneficiarius til Garde

til Last, samt betale til denne efter disse 6 Qvilderfulde Smörleier, nemlig 120 Pd. Smör eller dets Værd efter gangbar Priis. — Derefter I eder allerund. have at rette, og Vedkommende Saadant til Efterretning at tilkjendegive. Befalende &c. Givet paa Vort Slot Friderichsberg den 2. Oktobr. 1816. 1816. 2. Oktbr.

Kongelig Resolution ang. **academiske Stipendier til islandske Studerende.** Khavn den 12. Oktobr. 1816. — I Forestilling fra Directionen for Fonden ad usus publicos 7. Oktbr. bemærkes, at ifölge kgl. Resol. 2. April 1816 havde man indhentet Oplysninger fra Directionen for Universitetet og de lærde Skoler om de islandske Studerendes Stilling ved Universitetet[1], hvilke Oplysninger indberettes. — Kongelige Resolutioner vedkommende Fondet ad usus publicos 1816, Nr. 1030. 12. Oktbr.

Directionen har, foruden hvad den heri allerund. har oplyst, at nedlægge den i Vor allerh. Resol. af 2. April d. A. tillige allern. befalede Betænkning, om der ikke, for at opmuntre islandske Studerende til her ved Universitetet at fortsætte deres Studeringer, kunde af Fonden ad usus publicos bestemmes en klækkeligere Sum, end hvad til dette Öiemed nu af samme udredes. Frederiksberg den 12. Oktobr. 1816.

Cancellie-Skrivelse til **Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet,** ang. **Bryllup og Begravelse i Kirker.** Khavn den 12. Oktobr. 1816. — Canc. 1. Depart. Breve 1816, Nr. 2679 (blank i Brevbogen). 12. Oktbr.

Hr. Conferentsraad har i Skrivelse af 12. Martii d. A. indberettet til Cancelliet:

1) at der i forrige Aars Efterhöst blev holdt et Bondebryllup i Silfrastad Kirke, hvorved baade Stedets Sognepræst og Sysselmand vare tilstede; og — 2) at

[1]) *see* Univers. Dir. Skriv. 20. Juli 1816.

1816. 12. Oktbr. Sognepræsten for Garde og Aas, Björn Haldorsen, har i afvigte Aar ladet sin afdöde Moders Lig begrave i Garde Kirke; hvorhos Hr. Confr. har forespurgt: hvorledes der skal forholdes i Henseende til disse tvende lovstridige Handlinger.

Cancelliet var allerede forud fra Biskoppen over Island bleven underrettet om disse tvende Fakta, og, i Henseende til det förstnævnte, bemærkede Biskoppen, at det havde fundet Sted af Mangel paa Husleilighed, at der ingen videre Uordener i Kirken vare begaaede; at Sognepræsten i Förstningen havde fraraadt at holde Brylluppet i Kirken og i dets Sted tilraadt at slaae Borde op paa Pladsen udenfor, hvilket, formedelst indfaldende Storm og Regnveir, blev forhindret; at Tiden, hvori Bryllupsgjæsterne opholdt sig i Kirken, var meget kort, og at ikkun ubetydeligt Brændeviin blev skjænket i Kirken. — Betræffende det under Nr. 2 ommeldte Faktum bemærkede Biskoppen, at Aarsagen til denne Lovovertrædelse var, at den Dag Liget skulde begraves opkom et meget stærkt Sneefog, som gjorde det umuligt at opkaste Graven i Kirkegaarden, og at den Præst, som skulde kaste Jord paa Liget, ikke kunde lade Begravelsen opsætte, baade formedelst Veienes Besværlighed og de da tilstundende Paaske-Helligdage, saa at han ikke synes forsætlig at have overtraadt Forordn. af 22. Februar 1805[1], hvorhos Biskoppen dog bemærker, at Præsten, ved at lade kaste Jord paa Liget den til Ligbegjængelsen bestemte Dag, havde kunnet lade det beroe med at opkaste Graven og jorde den Afdöde indtil Veirliget tillod det, saa at han ikke ganske er uden Bröde, og at Biskoppen derfor havde forelagt ham Valget imellem enten at tiltales for berörte Forhold, eller at betale en Mulkt af 2 Rbd. S. V. til fattige Præste-Enker, hvilket sidste han havde valgt, og allerede

[1]) ifölge Amtmandens Skrivelse til Biskoppen 23. Oktbr. 1815 er denne Forordning publiceret i Nord- og Öster-Amtet.

havde indbetalt Pengene til Biskoppen. — Efter disse Omstændigheder har Cancelliet tilskrevet Biskoppen over Island, og anmodet ham om, i Henseende til det under Nr. 1 ommeldte Faktum at give Præsten en Irettesættelse for hans Forhold i denne Henseende; og forsaavidt det andet under Nr. 2 anförte Faktum angaaer, da har Cancelliet ligeledes tilskrevet Biskoppen, at Collegiet bifalder hans i denne Henseende brugte Fremgangsmaade, saa at denne Sag derved kan ansees afgjort. — Ved at underrette Hr. Confr. herom skulde Cancelliet tjenstl. anmode Dem om, at give Sysselmanden, som var tilstede ved Brylluppet, en alvorlig Irettesættelse for hans Forhold i denne Sag. — Det kongel. Danske Cancellie den 12. Oktobr. 1816.

1816. 12. Oktbr.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. Bryllup og Begravelse i Kirker. Khavn den 12. Oktobr. 1816. — Canc. 1. Depart. Breve 1816, Nr. 2680 (blank i Brevbogen).

12. Oktbr.

Deres Höiærv. har i Skrivelse af 29. August sidstl. indberettet til Cancelliet:

1) at der den 3. Oktobr. f. A. er bleven holdt et Bondebryllup i Silfrestads Kirke, hvorved baade Stedets Sognepræst og verdslige Embedsmænd vare tilstede; og — 2) at Præsten til Garde og Aas i Kelduhverfi, Björn Haldorsen, har i Vinteren 1814—1815 ladet sin afdöde Moders Lig begrave i Garde Kirke, uagtet Forordn. af 22. Februar 1805 forbyder at begrave Lig i Kirkerne.

I Anledning heraf skulde Cancelliet, i Henseende til det under Nr. 1 ommeldte Faktum, tjenstl. anmode D. Höiærv. om at ville give Stedets Præst en Irettesættelse for hans Forhold i denne Henseende; og forsaavidt det under Nr. 2 anförte Faktum angaaer, da bifalder Cancelliet den af D. Höiærv. i denne Henseende brugte Fremgangsmaade, at De nemlig har givet Præsten Valget

1816. imellem enten at tiltales for hans Forhold eller betale
12. Oktbr. en Mulkt af 2 Rbd. S. V. til fattige Præste-Enker, hvilket sidste han har valgt, og indbetalt Pengene til D. Höiærv., saa at denne Sag derved kan ansees afgjort. Det kgl. Danske Cancellie den 12. Oktobr. 1816.

19. Oktbr. **Cancellie-Circulaire** til samtlige Overövrigheder, ang. **Afsoning af Böder.** Khavn den 19. Oktobr. 1816. — Dette Circulaire findes ikke at være sendt til Island, men optages her i Henhold til Forordn. af 6. Decbr. 1743 og 12. Juni 1816; jevnf. og Canc. Circ. 14. Mai 1816. — Cancell. 3. Departem. Brevbog 1816, Nr. 2833. Original-Aftryk som „Circulaire", 2 Blade i Qvart. Coll. Tid. 1816, S. 676—679. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 1. H., S. 338—341.

Ved den allerh. Resolution af 24. April sidstl., der under 14. Maji næstefter herfra er blevet samtlige Rigets Over-Övrigheder bekjendtgjort, er det befalet, at Forordn. 6. Decbr. 1743 § 14 ikke maa sættes i Fuldbyrdelse, förend Sagen, hvorfor den vilde blive at anvende, gjennem Cancelliet er blevet Hans Majt. foredraget, samt at denne Bestemmelse ligeledes skal tages til Fölge, hvor Underholdningspenge til uægte Börn eller andre Præstationer, efter Anordningerne, blive at afsone paa samme Maade, som Böder. — Men da Forordn. 6. Decbr. 1743 § 14, og dermed tillige de Anordninger, som henholde sig til den, er, forsaavidt samme ikkun vilde medföre Hensættelse til Arbeide i 6 Maaneder, eller en kortere Tid, formildet ved den senere Forordning af 12. Junii 1816 § 5, og der altsaa ikke længere er Spörgsmaal om Fuldbyrdelsen af Forordningen af 6. Decbr. 1743 § 14 eller de Anordninger, der foreskrive Afsoning efter dens Forskrifter, uden hvor disse vilde have Hensættelse til Arbeide for en længere Tid end 6 Maaneder til Fölge, saa flyder det deraf, at der nu kun behöver at skee Indberetning i disse sidstberörte Tilfælde, og at der ellers bliver at forholde efter Forordn. af 12. Junii 1816 § 5. — Det er forresten be-

fundet, at enkelte Övrighedspersoner, med Hensyn til Böders og Underholdningspenges Afsoning, misforstaae denne Forordning saaledes, at de, skjöndt Afsoningen, efter de ældre Anordninger, skulde skee med Hensættelse til Arbeide i Fæstningen, eller andre Straffehuse, troe Forordningens § 4 anvendelig. Imidlertid er det klart, at denne § alene handler om de Tilfælde, hvor Afsoningen allerede efter Forordn. 6. Decbr. 1743 skulde skee med Vand og Bröd, hvorimod alene den 5. § kan komme i Betragtning med Hensyn til Underholdningspenge til uægte Börn eller fraskilte eller forladte Hustruer, eller hvor der handles om saadanne Böder, som skulle afsones efter Forordn. 6. Decbr. 1743 § 14, saa at i alle disse Tilfælde 1 Dags Fængsel paa Vand og Bröd bliver at anvende for hver 1 Rbd. S. V., som skal afsones. — Da iövrigt mange, om ikke de fleste, af de Barnefædre, hos hvilke Opfostrings-Hjelp, ved Övrighedernes Mellemkomst, söges, henhörer til den tjenende Klasse, saa er det af Vigtighed, at der, efter de Forskrifter, som indeholdes i Forordn. 14. Oktobr. 1763, nöie vaages over, at der ikke alene skeer Udpantning hos dem, men at der ogsaa hos vedkommende Husbonder gjöres Beslag paa saa meget af deres Töi [1], at Alimentationspengene deraf kunne udredes, og naar först de saaledes befalede Midler til at forhjelpe Moderen til at erholde, hvad hende tilkommer, forgjæves ere forsögte, bliver der at skride til Afsoning efter Forordn. 10. Decbr. 1790, saaledes som samme ved senere Bestemmelse er modificeret. — Fremdeles maa det, især med Hensyn til den udvidede Brug, Forordn. 12. Junii 1816 har gjort af Vand og Bröds-Straffen, ansees yderst magtpaaliggende, at denne paa det strængeste bliver fuldbyrdet, dog under Iagttagelse af de Bestemmelser, som indeholdes i Forordn. 12. Juni 1816. Dette maa derfor paa det alvorligste indskjærpes vedkommende Embedsmænd eller Betjente; ligesom og Enhver bör

1816.
19. Oktbr.

[1]) saal. Aftrykket; „Lön", Conc. og Brevb.

1816. drages til Ansvar, som heri forsömmer sine Pligter. —
19. Oktbr. Endeligen har Cancelliet, i Særdeleshed i Tyvssager, bemærket, at enkelte Underdommere af Forordn. 12. Junii 1816 tage Anledning til en overdreven Mildhed i Anvendelsen af de Love, der overlade det til Domstolenes Skjön, efter Omstændigheden at vælge imellem de Straffegrader, som ommeldes i oftmeldte Forordnings § 5, eller en höiere Straf. Cancelliet finder nu, at jo större Skaansel Hans Majt. har villet vise mod de Forbrydere, som, efter de i Lovgivningen forkyndte Grundsætninger, kun ere skyldige til en af de ringere Grader af den for den begaaede Forbrydelse fastsatte Straf; jo vigtigere er det, at Grændsen for denne Lovgivningens Mildhed ikke af Dommerne overskrides, til Skade for Borgersikkerheden. Det bör derfor iagttages, at Over-Övrigheden i alle Tilfælde, hvor det skjönnes at Underdommeren har viist en slig utidig Lemfældighed, foranstalter hans Dom indstævnet til höiere Ret. — Alt Forestaaende bliver herved tjenstligst communiceret (Tit.) til behagelig Efterretning og Iagttagelse, samt Bekjendtgjörelse for alle Vedkommende. Det kongelige Danske Cancellie den 19. Oktobr. 1816.

23. Oktbr. **Repstyrer Gudmundur Jonssons Gavebrev paa Jorden Meyjarland i Skagafjords Syssel til Svinavatns Rep i Hunavatns Syssel. Storadal i Hunavatns Syssel 23. Oktbr. 1816.** — Efter en af Repstyrer i Svinavatns Rep, Gudmundur Arnljótsson paa Guðlaugstöðum, den 10. December 1852 bekræftet Udskrift af Reppens Protokol, hvor dette Brev findes indskrevet som Original med Vedkommendes Segl under, sammenholdt med en Afskrift i Biskop Vidalins Indberetning om Donationer m. v. i Island til det Danske Cancellie 4. Marts 1822, S. 63—64[1].

[1] Herredsprovsten i Hunavatns Syssel Jon Jonsson til Audkula har i sin Indberetning herom til Biskoppen, dateret 14. Febr. 1821, bemærket, at Jorden staaer under Opsyn

— Originalen findes nu, saavidt vides, kun i Repsprotokollen i Svinavatns Rep. 1816. 23. Oktbr.

Anno 1816 þann 23. Október, að Stóradal, fram fór gjafargjörníngur svoleiðis: að Mr. Guðmundur Jónsson á Stóradal gaf jörðina Meyjarland, 10 hundruð að dýrleika, með einu ásauðar-kúgildi, liggjandi innan Sauðárhrepps í Hegraness sýslu, Svínavatns hrepp, svoleiðis: að jörðin Meyjarland skal vera upp frá þessu eign Svínavatns hrepps kassa, og árlega falli landskuld og leigur til Svínavatns hrepps fátækra. þetta gefur hann með samþykki konu sinnar, en nefndur Guðmundur áskilur sèr: að hann sè óáfríaður með annað útsvar til Svínavatns hrepps meðan hann lifi, utan hvað hann vili sjálfur fríviljugur gefa í Svínavatns hrepp til fátækra þurfamanna.

Guðmundur Jónsson. Íngibjörg Andrèsdóttir.

Sem vottar viðstaddir:

Illugi Gíslason. Sveinn Sveinsson.

Viðstaddur var eg, sem viðkomandi hreppstjóri:

Th. Thorkelsson.

Plakat ang. Frihed for Tilkjöbsafgift af mindre Skibe, naar de anvendes til Fiskerie under Island. Khavn den 23. Oktbr. 1816[1]. 23. Oktbr.

— Ikke publiceret i Island. Emaneret igjennem General-Toldkammer- og Commerce-Collegium. — Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1816, S. 89—90; Schou XVII, 496. Coll. Tid. for 1816,

af Repstyreren, som anvender Afgiften overeensstemmende med Giverens Bestemmelse, hvortil Provsten föier, at Amtmanden i Nord- og Öster-Amtet har under 18. Mai 1820, i Skrivelse til vedkommende Sysselmand og Provst, givet sit Samtykke „med vidtlöftige Anmærkninger og Betingelser" (með fjölorðum athugasemdum og skilmálum), at denne Gave maatte med Erkjendtlighed blive modtaget.

[1]) jevnf. For. 1. Mai 1838 § 49 Litr. c.

1816. S. 791—793 (med Motiver). — Islandsk: i Klausturp. 1818, S. 50—51, med Anmærkning.

23. Oktbr.

Plakat, angaaende at Skibe under 16 Commercelæster, naar de blive dansk Eiendom og bruges i Island til Fiskerie eller indenlandsk Samfærdsel, maae fritages for Afgift efter Forordningen af 13. Marts 1812.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V. Til Opmuntring for Fiskeriet og Lettelse for Samfærselen i Vort Land Island have Vi allern. fundet Os foranledigede til at bestemme, som fölger:

1) Den ved Vor Forordning af 13. Marts 1812 § 1 paabudne Afgift for fremmede Skibe, naar de blive Vore Undersaatters Eiendom, skal være og forblive ukrævet for alle Skibe under 16 Commerce-Læsters Drægtighed, saalænge de ikke bruges til anden Fart end Fiskerie og indenlandsk Samfærsel i Vort Land Island. — 2) Ved Kjöbet af slige Skibe udstedes af Kjöberen Revers for Afgiften, i Vore egne Stater til vedkommende Toldoppebörselsbetjent, paa fremmede Steder til den nærmeste danske Consul. — 3) Eieren af Skibet har om ovenanförte dets Brug i Island aarligen inden Junii Maaneds Udgang at forskaffe sig Attest fra Stedets Sysselmænd og indsende den til Amtet. I Mangel af denne Attest vil Afgiften blive at tilsvare. — Til alle Vedkommendes allerund. Efterretning. — Givet i Vor Residentsstad Kjöbenhavn den 23. Oktbr. 1816.

2. Novbr. **Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. Reykjavík Domkirkes Qvilder. Khavn den 2. Novbr. 1816.** — Canc. 1. Depart. Brevb. 1816, Nr. 2889.

Efter at have imodtaget den af Hr. Stiftamtm. med Skrivelse af 20. August sidstl. hertil indsendte Erklæring fra Conferentsr. Stephensen, betræffende den forhen til det kongelige Rentekammer indgivne og derfra Can-

celliet i Aaret 1814 tilstillede Forestilling fra Værgen for Reikevig Domkirke, Kjöbmand Möller, hvori denne forespurgte, hvorledes han skal forholde sig i Anledning af at Præsten ved Domkirken har affordret ham Leien af tvende den forhenværende Kirke paa Laugarnæs tilhörende og ved Reskr. af 4. April 1794 til Domkirken henlagte Qvilder, som nu afgangne Stiftamtmand Stephensen senere har ladet bortsælge for 20 Rd., som bleve indsatte i Stiftskassen: — skulde Cancelliet tjenstl. tilmelde Hr. Stiftamtm. og Deres Höiærv. til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at efter de erholdte Oplysninger, og da Proclama i afg. Stiftamtmand Stephensens Stervbo forlængst er udlöben, saa at ingen Erstatning derfra kan fordres, kunne de bortkomne tvende Qvilder ikke skaffes tilbage, men Præsten ved Domkirken bör nyde Renterne af de i Stiftskassen indsatte 20 Rd., som udgjöre Kjöbesummen for Qvilderne. — Forsaavidt Hr. Stiftamtm. iövrigt har yttret, at Pengene til Anskaffelsen af de tvende manglende Qvilder maaskee kunde udredes forskudsviis af den kongelige Kasse, og siden reparteres paa hele Kirkesognet, skulde Cancelliet lige tjenstl. bemærke, at det kgl. Rentekammer allerede forud har erklæret, at denne Udgift er den kgl. Kasse uvedkommende. Det kgl. Danske Cancellie den 2. Novbr. 1816. 1816. 2. Novbr.

Cancellie-Plakat ang. **Forandring i Nærings-veis-Straffen.** Khavn den 6. Novbr. 1816. — 6. Novbr.

Denne Plakat, hvis fuldstændige Titel er: „Plakat, angaaende Forandring i den Straf, at forbydes Næringsvei i en vis Tid", er publiceret ved Landsoverretten i Island den 4. August 1817, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavik i Juli 1817, men ansees forövrigt for at være ikke gjeldende i Island, see Klausturpóst. 1818, S. 52. — Canc. 2. Departem. Registr. XVII, 307b (1816, Nr. 1710). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1816, S. 91—92. Schou XVII, 497. Colleg. Tid. 1816, S. 717—719 (med Motiver).

1816. 9. Novbr. **Rentekammer-Circulaire til samtlige Stiftamtmænd og Amtmænd i Danmark, ang. Afdragsretten med Hensyn til Sverrig. Khavn den 9. Novbr. 1816.** — Dette Circulaire er ikke, saavidt vides, sendt til Island, men optages her i Henhold til For. 18. Septbr. 1783. — Rentek. förste Sjællandske Comptoirs Copieb. ÆÆ, 1816, Nr. 1642—1644. Colleg. Tid. for 1816, S. 739—740. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 1. H., S. 361—362.

Kammeret har bragt i Erfaring, at Forordn. af 18. September 1783, angaaende Ophævelse af Sjette-Penge-Afgiften af Arve-Capitaler og andre Midler, som udföres fra Danmark og Norge og de derunder henhörende Lande til Kongeriget Sverrig og de derunder liggende Lande, ansees af adskillige endnu gjeldende som Regel, og det ei alene i Henseende til de Arveeapitaler og andre Midler, som udföres fra Danmark og de derunder henhörende Lande til Sverrig, men ogsaa i Henseende til de Arveeapitaler og andre Midler, som siden Norges Afstaaelse ere og fremdeles maatte blive udförte fra Danmark og underliggende Lande til Norge. — I denne Anledning skulde vi, efter at have om denne Sag eorresponderet med Departementet for de udenlandske Sager, tjenstligen tilmelde (Tit.) til Efterretning og behagelig Bekjendtgjörelse for samtlige Skifteforvaltere i det Dem betroede Amt, at fornævnte Forordn. af 18. Septbr. 1783 kan aldeles ikke længere komme i Betragtning, men at den 8. Artikel af den i Jönköbing under 10. Deebr. 1809 mellem Danmark og Sverrig afsluttede Fredstraktat, som er fornyet og igjen sat i Kraft ved Traktaten sluttet i Kiel den 14. Januar 1814, alene afgiver den Regel, som i den omhandlede Henseende bliver at fölge, hvorefter baade Sjette- og Tiendepenge-Afgifterne bortfalde af de Arve-Capitaler og andre Midler, som udföres fra Danmark og de derunder hörende Lande til Norge og Sverrig, samt underliggende Lande, for saavidt Hans Majestæt hæver eller lader hæve disse Afgifter, da derimod den Deel af Afgifterne, som i visse

ved Lovene bestemte Tilfælde maatte tilkomme Steder, Communer eller andre private Övrigheder, forbliver dem, som forhen, forbeholden. Rentekammeret den 9. Novbr. 1816. 1816. 9. Novbr.

Bevilling paa Stadfæstelse af en Ægteskabs-Tilladelse for Hakon Vilhjalmsson. Khavn den 13. Novbr. 1816. — Canc. 3. Depart. Registr. 1816, Nr. 1042. 13. Novbr.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V. at Os af Vort Danske Cancellie allerund. er bleven foredraget, at Hakon Vilhjalmsen af Kirkevog under Guldbringe Syssel paa Vort Land Island, der i Aaret 1809 indgav en allerund. Ansögning om, at det imellem ham og hans Hustru Ingveld Gudnedatter værende Ægteskab maatte vorde aldeles ophævet, da de dengang ifölge Övrighedens Bevilling havde levet separerede over 3 Aar i Henseende til Bord og Seng, er i samme Aar, efter en ham af Usurpateuren Jörgensen meddeelt Bevilling, indtraadt i Ægteskab med et andet Fruentimmer, hvorhos bemeldte Vort Cancellie allerund. haver andraget paa, at det med hans nu havende Hustru indgangne Ægteskab allern. maatte vorde stadfæstet som gyldigt. — Efter nu at have taget denne Sag, tillige med de Os af bemeldte Vort Cancellie allerund. foredragne Omstændigheder i allerhöieste Overveielse, stadfæste Vi allern. det af Hakon Vilhjalmsen med hans nu havende Hustru indgangne Ægteskab, og tillægge samme fuldkommen Gyldighed efter Loven. Forbydende &c. Kjöbenhavn den 13. Novbr. 1816.

Cancellie-Skrivelse til *Stiftamtmanden* over **Island, ang. Nedsendelsen af Delinquenter fra Island til Kjöbenhavn. Khavn den 23. Novbr. 1816.** — Canc. 3. Depart. Brevb. 1816, Nr. 3227. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 1. H., S. 379. 23. Novbr.

Fra Ober-Præsidenten i Altona, Geheimeconfe-

1816. 23. Novbr. rentsraad von Blücher, har dette Collegium modtaget Regninger over de Omkostninger, der ere foranledigede ved den fra Island i sidstafvigte Sommer nedsendte Delinquentinde Elin Thorkelsdatters Transport fra Altona her til Staden, og som efter bemeldte Regninger belöbe sig til 45 Rbd. 73³/₅ Sk. rede Sölv. — Idet man herved tjenstl. skulde anmode Hr. Stiftamtm. om, at foranstalte ovenanförte Sum paa sædvanlig Maade refunderet, og indsende samme hertil, skulde man i denne Anledning tillige melde Dem, at Transporten af de Delinquenter, som herefter maatte nedsendes fra Island, for her i Staden at udstaae den dem idömte Straf, bör for Fremtiden foranstaltes med Skibe, som afseile fra Landet directe her til Staden, for at det Offentlige ei ved samme skal foraarsages större Omkostninger, end de i saa Henseende uundgaaeligen fornödne. Det kgl. Danske Cancellie den 23. Novbr. 1816.

27. Novbr. **Forordning for Island, ang. Skifter efter Geistlige, samt geistlige Sagers Paadömmelse. Khavn den 27. Novbr. 1816.** — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 9. Juni 1817, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1817. — Canc. 1. Departem. Reg. VI, 153 (1816, Nr. 357). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1816, S. 108—110; Schou XVII, 513—514. Coll. Tid. for 1816, S. 795—797 (Motiver). — Islandsk: „Tilskipan fyrir Ísland, hversu með skipti eptir geistlega, og dóma geistlegra málefna við undirrètti framfara skuli," i den af Landsoverretten i Island i Anledning af Canc. Skriv. 2. August 1800 udgivne Samling af Forordninger m. v., S. 117—118; Klausturpóst. 1818, S. 52—53.

Forordning for Island, angaaende hvorledes med Skifter efter Personer af geistlig Stand, samt med geistlige Sagers Paadömmelse i förste Instants, bör forholdes.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V. At, da Vi allern. have fundet det gavnligt, at den under 5. December 1806 for Vort Rige Danmark udgivne Forordning, for

saavidt den angaaer Provsternes Skifte-Jurisdiction og 1816.
Overformynderie, samt Rettens Pleie i geistlige Sager, 27. Novbr.
gjöres gjældende ogsaa for Vort Land Island; saa kundgjöres herved de af bemeldte Anordnings Forskrifter, som paa Vort Land Island allerund. bör tages til Fölge:

1) Den Skifte-Jurisdiction, og de af samme flydende Pligter i Henseende til Umyndige, der hidtil har været tillagt Provsterne paa Vort Land Island, skal, efterhaanden som nuværende Provster afgaae, overtages af de, paa ethvert Sted af Os beskikkede, civile Övrigheder og Rettens-Betjente, og de Midler, som höre under geistligt Overformynderie, derefter snarest mueligt afleveres til Vedkommende. — 2) Ligeledes skulle og fornævnte Vore civile Embedsmænd være pligtige til, naar nogen af de nuværende Provster saadant forlanger, at modtage den Skifte-Jurisdiction, med tilhörende Overformynderie, som har været Provsten anbetroet; dog at Alt afleveres i vedbörlig Orden, og at de Boer, som strax kunne sluttes, först bringes til Endskab. — 3) Naar noget Bo, ifölge denne Anordnings 1. og 2. §, afleveres, bör vedkommende geistlige Skifteforvalter, eller dennes Stervboe, være berettiget til, derfra at erholde Godtgjörelse for de Forretninger, som allerede i samme ere udförte. — 4) Retssager, der ikke angaae geistlige Embedsmænds Pligter, eller Forhold i Embedsförelse, skulle ikke ansees som geistlige Sager; men, uden Undtagelse, hvad enten de Vedkommende stævnes som Parter eller Vidner, behandles og paakjendes ved de almindelige Domstole. — 5) Naar Provsteret anordnes til geistlige Sagers Paakjendelse i förste Instants, bör den civile Underdommer paa det Sted, hvor Retten holdes, baade som Dommer og Skriver, tiltræde samme. Underdommeren og Provsten skulle tage Sæde i Retten efter deres Rang. — 6) Ligeledes bör og civile Actores beskikkes i de Sager, som ved slige Retter forhandles. — Hvorefter alle Vedkommende sig allerund.

1816. have at rette. Givet i Vor kongelige Residentsstad
27. Novbr. Kjöbenhavn den 27. Novbr. 1816.

28. Novbr. **Cancellie-Skrivelse til Kjöbenhavns Magistrat, ang. Vragning af Kjöd fra Island.** Khavn den 28. Novbr. 1816. — Canc. 2. Depart. Brevb. 1816, Nr. 4226. Fogtm. (Algreen-Ussing), VII. 6, 1. H., S. 384.

Kjöbenhavns Magistrat har i Skrivelse af 4. Septbr. sidstl. forlangt Cancelliets Resolution i Anledning af de herværende paa Island handlende Kjöbmænds Paastand om, at det derfra bidförte Kjöd er fritaget for Vragning. — Man skulde i denne Anledning tjenstl. tilmelde velbemeldte Magistrat til behagelig Efterretning og videre Foranstaltning, at det Kjöd, som hertil indföres fra Island, bör, ligesom alt andet Kjöd, vrages. Det kongelige Danske Cancellie den 28. Novbr. 1816.

18. Decbr. **Reskript til Biskoppen over Island, ang. Combination af Præstekaldene Hof i Alptafjord og Hals i Hamarsfjord.** Khavn den 18. Decbr. 1816. — Publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1817. — Canc. 1. Dep. Reg. VI, 157 (1816, Nr. 381). P. Péturss. Hist. Eccl. Island., S. 225. Coll. Tid. 1816, S. 825. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 1. H., S. 398—399. — Islandsk: Udtog i Klausturpóst. 1818, S. 53.

Frederik den Sjette &c. V. G. Os er af Vort Danske Cancellie allerund. bleven foredraget en Ansögning, hvori Sognepræsten for Hof Menighed paa Vort Land Island, Hr. Svend Petersen, der i de sidste 5 Aar tillige har forestaaet de præstelige Forretninger i det ikke langt derfra beliggende Hals Sogn, allerund. anholder om, at nysmeldte Sogn for bestandig maa henlægges som Annex til Hof Sognekald. Efter at Vi allern. have overveiet denne Sag, med samtlige dens Omstændigheder, og den af dig desangaaende afgivne

Erklæring, saa give Vi dig hermed tilkjende, at Vi herved allern. ville have bevilget og fastsat: at Hals Sognekald paa Vort Land Island for Eftertiden bestandig skal være forenet, som Annex, med Hof Kald sammesteds, saaledes at Sognepræsten i Hof Kald hver tredie Helligdag forretter Gudstjeneste i Hals Kirke, og besörger de övrige til Kaldet hörende præstelige Forretninger, imod at han nyder alle dette Kalds Indtægter og Emolumenter, samt Præstegaarden med tilhörende Qvildeleier og övrige Herligheder, saa og Indtægterne af den Kirken tilhörende Jord Hamar. — Derefter du dig allerund. haver at rette, og Vedkommende Saadant til Efterretning at tilkjendegive. Befalende &c. Givet i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 18. December 1816. 1816. 18. Decbr.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. Alders-Bevilling for en Capellan. Khavn den 21. Decbr. 1816. — Canc. 1. Departem. Brevbog 1816, Nr. 3344. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 1. H., S. 391, under Resolutionens Datum: 7. Decbr.). 21. Decbr.

Efter at Cancelliet allerund. har foredraget Hans Majestæt den fra Sognepræsten til Teigur og Eyvindarmule, Hr. S. Halvdansen, hertil indsendte og med Deres Höiærv.* Erklæring af 22. August sidstl. forsynede Ansögning om venia ætatis for studiosus theologiæ John Haldorsen, for at denne næste Sommer kunde blive hans personel Capellan, har Hans Majestæt under 7. d. M. allern. resolveret saaledes:

„Vi ville allern. have Stud. theol. John Haldorsen forundt Tilladelse til at maatte næste Sommer ansættes som personel Capellan hos Sognepræst for Teigur og Eyvindarmule Menigheder i Island, Sæmund Halvdansen, uagtet han til den Tid vil mangle 2 Aar i den i Lovens 2—2—4 fastsatte Alder." — Hvilken allerhöieste Reso-

41*

1816. lution Cancelliet herved tjenstl. skulde tilmelde Deres
21. Decbr. Höiærv. til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse. Det kongelige Danske Cancellie den 21. Decbr. 1816.

1817. **Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island,**
4. Januar. **ang. Stafholt Kirkes Inventarium.** Khavn den 4. Januar 1817. — Canc. 1. Departem. Brevbog 1817, Nr. 20.

I Anledning af den hertil indkomne og med Deres Höiærv.' Betænkning af 30. August f. A. forsynede Ansögning fra Præsten for Stafholt Menighed i Island, Hr. Provst Petersen, hvori han anholder om at maatte indlöse den af ham til Godtgjörelse for de ved Kaldet manglende 13 Qvilder givne Odelsjord[1] med samme Betaling i Penge, som forhen har været erlagt for berörte Qvilder, nemlig 4 Rd. i Croner pr. Stykke, skulde Cancelliet, efter desangaaende at have brevvexlet med det kongelige Rentekammer, tjenstl. anmode D. Höiærv. om behageligen at ville tilkjendegive Supplikanten, at det Ansögte ikke kan forestilles til allern. Bönhörelse. Det kongelige Danske Cancellie den 4. Januar 1817.

15. Januar. **Forordning ang. Fatalia appellationis i Politie- og andre Extrarets-Sager.** Khavn den 15. Januar 1817. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 9. Juni 1817 og i Synodalforsamlingen i Reykjavík s. A.; men i

[1]) Ved Præstekaldet Stafholts Aflevering 1807 manglede af Kirkens Inventarium in natura 9 Malkeqvilder, 3 Hundreder i Beder og Stude og 1 Hundred i Heste. Som den afdöde Provst Christian Johannssons testamentariske Arving overdrog Provst Petur Petursson dengang til Kirken sin Eiendoms- og Odelsjord halv Köldukinn i Dala Syssel, 12 Hdr. i Dyrhed med 1 Qvilde, hvorimod hans Formand havde modtaget for dette Inventariiqvæg 4 Rd. Croner for hvert Qvilde, eller ialt 52 Rd. Croner.

Canc. Skriv. 28. August 1830 bemærkes, at denne Forordning, som trængende til Omarbeidelse for at kunne passe for Island, ikke burde udvides til at gjelde der. — Canc. 2. Departem. Registrant XVIII, 11 (1817, Nr. 68). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1817, S. 3—4; Sehou XVII, 538—540. Coll. Tid. for 1817, S. 97—111 (med Motiver). — Islandsk: Rubrum i Klausturpóst. 1818, S. 65, med fölgende Bemærkning: „þó þessari tilskipun sè hèr þínglýst, er hún samt öldúngis ekki gefin fyrir Ísland, sem gildandi lögmál, eða verður hèr heimfærð án stórkostlegra umbreytínga í öllum hennar greinum, sem bíður konúnglegra atkvæða."

1817. 15. Januar.

Kongelig Resolution ang. Stipendier for islandske Studerende og Landmænd. Khavn den 23. Januar 1817. — I Forestilling fra Direetionen for Fondet ad usus publieos bemærkes, i Anledning af kgl. Resolutioner 2. April og 12. Oktbr. 1816, hvorved det paalagdes den nævnte Direetion at afgive Betænkning, om der ikke, for at opmuntre islandske Studerende til her ved Universitetet at fortsætte deres Studeringer, kunde af Fonden ad usus publieos bestemmes en klækkeligere Sum end den, som udredes i dette Öiemed ifölge Resol. 14. Januar 1803: at der, for at gjöre et nogenlunde fyldestgjörende Forslag i denne Sag, forudsættes nöie Kundskab til de unge hidkommende Islænderes Tarv og Trang, saavel som og til de Udsigter, der vare aabne for dem naar de vendte tilbage til deres Födeland. „Da Direetionen vidste, at Seeretair Thorsteinsen, som allerede af Rentekammerets Anbefalinger er Deres Majestæt fordeelagtigen bekjendt, lader sine yngre hidkommende Landsmænds Vel være sig meget magtpaaliggende, og nyder deres Tillid og Fortrolighed, samt baade som Indfödt og efter sin Embedsstilling nöie kjender Island og dets Beboere", anmodedes han underhaanden om at yttre sin Formening om en foröget Understöttelse for islandske Studenter. Denne hans Betænkning vedlægges, da Direetionen finder „de Synspunkter, hvorfra han er udgaaet, ligesaa rigtige, som hans Forslag hensigtssvarende". — „At forbedre de islandske Studerendes Kaar finder han i Almindelighed ikke tilraadeligt, fordi Trangen er hos dem en Opmuntring til forögêt Flid og Anstrængelse. Det var efter deres nationale Charakteer-Anlæg at befrygte, at et rundeligere Udkomme ei alene vilde skade deres Flid og Nöisomhed, men

23. Januar.

1817. endog lede dem paa Afveie. Da Island af Naturen er bestemt
23. Januar. til at være Nöisomhedens Hjem, er det vigtigt, at dets Sönner ikke under Opholdet her ere afvante fra Tarvelighed. Desuden er der saa faa Udsigter for Videnskabsmænds Ansættelse i Island, at det ikke er fornödent at lokke flere derfra til Kjöbenhavn for at fortsætte de begyndte videnskabelige Sysler. Men at paa den anden Side en og anden trængende islandsk Student, som udmærkede sig ved Sædelighed og Lyst til Videnskaber, forundtes efter Fortjeneste, i Forhold til andre og ligesom exempelviis, en passende Understöttelse, finder han kunde være gavnligt; dog troer han, at saadan Opmuntring især burde falde i deres Lod, som lægge sig efter Medicin og Chirurgie, eller vel ogsåa Naturhistorie. — Men tillige formener han, at hvad der endmere vilde bidrage til Islands sande Vel og Forbedring af dets indvortes oeconomiske Forfatning, var, om Regjeringen vilde understötte habile Subjecter af Bondestanden i Island, hvilke ene og alene vilde opoffre sig til i nogle Aar praktisk at lære her i Danmark hvad der hörer til en god og for Island tjenlig Jorddyrkning, eller skaffe sig praktiske Færdigheder i andre for Landet nyttige Haandteringer. Fire saadanne unge Mennesker, een fra hver af Landets Fjerdinger, kunde oplæres ad Gangen i 2 à 3 Aar. Kjökkenhavers Anlæg og Kartoffelavl ere især de Grene af Jorddyrkningen, som Erfaring har viist at kunne lykkes i Island; fornemmeligen fortjener Kartoffelavlen al mulig Understöttelse, fordi den ikke nok er bekjendt, og dog er saa vigtig for dette Land, der aldrig kan blive et Kornland, og trænger til ethvert Födemiddel, som der kan frembringes og som kan hjelpe naar Hoved-Næringsveiene, Fædriften og Fiskeriet, slaaer feil. Endvidere finder han det af særdeles Vigtighed, om der paa flere Steder i Island kunde blive anstillet Forsög med Træplantning, for at komme til Vished om Skoves Opelskning er der mulig, eller ikke, og at de unge Mennesker til den Ende fik ogsaa Kundskaber herom." — Disse Forslag fandt Directionen vel grundede, og bemærker derhos, at i Anledning af en af Underbibliothekar Rask til Landhusholdnings-Selskabet indgiven Beretning om Bonden Thorlak Hallgrimsson paa Skriða, og hans Dygtighed som Landmand m. m., havde Selskabet tilbudt at sörge for hans Söns nyttige Veiledning og Anbringelse, samt Underhold medens han opholdt sig i Kjöbenhavn, og at skjænke ham et Sæt Redskaber ved hans Hjemreise; denne unge Mand (Jón Þorláksson Kjærnested) var

ankommen til Kjöbenhavn og anbragt af Landhusholdnings-Selskabet i Lære i Oktbr. 1816. — I Anledning heraf foreslaaes at betroe dette Selskab Udförelsen, og at der for det förste gjöres Forsög med tre andre, samt at de dertil efter Selskabets Beregning medgaaende Omkostninger udredes af Fonden ad usus publicos. Med Hensyn til de Studerende foreslaaes, at der udsættes en Sum af 100 til 150 Rbd. S. V. aarlig i 3 Aar for et særdeles udmærket Subject, som lagde sig efter de medicinske eller physiske Videnskaber, og agtede derpaa at tage tilbage til sit Födeland. — Kongelige Resolutioner ang. Fondet ad usus publ. 1817 (Journ. 3, 1809—1817, Nr. 1074). Resol. hos Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 2. H., S. 27—28. — Beretning om Sagen samt Resolutionens Indhold i Colleg. Tid. 1817, S. 349—352; jevnf. det kgl. Danske Landhusholdnings-Selskabs Skrifter. Ny Saml. 4. Bind. Kh. 1817. 8vo. S. 346-348. Klausturpóst. 1818, S. 66—67.

1817. 23. Januar.

Vi ville allern., at der, foruden de allerede fra Communitetet og Fondet ad usus publicos til islandske Studerende bestemte Stipendier, skal endvidere fra sidstmeldte Fond udsættes et treaarigt Stipendium[1] af 100 til 150 Rbd. S. V. aarligen til en ung Islænder af særdeles udmærkede Evner, som her ved Universitetet studerer enten Medicin, Chirurgie, Naturhistorie eller Physik, med Hensyn til at anvende sine Kundskaber i sit Födeland, og at der desuden skal gjöres Forsög med at lade tre islandske Bondesönner[2] (nemlig een fra hver af Landets andre Fjerdinger), imellem det 18. og 25. Aar, helst af formuende og driftige Forældre, beviisligen lærvillige, sædelige og sunde unge Mennesker, og som nogenlunde kunne skrive og regne, hidkomme, for i 2 à 3 Aar at lægge sig efter Havedyrkning, Kartoffelavl, Træplantning og Husdyrenes Behandling. Dette Forsögs Udförelse maa overdrages til det kongelige Landhusholdnings-Selskab, som derom i sin

[1]) Skrivelse fra Directionen for Fond. ad usus publ. til Univ. Direct. 4. Febr. 1817.

[2]) Skriv. fra Direct. for Fond. ad usus publ. til Landhusholdnings-Selskabet 4. Febr. 1817.

1817. Tid har til Hans Majestæt at afgive allerund. Beretning
23. Januar. samt Betænkning om Forsögets Fortsættelse, og om Lærlingerne ved Afreisen burde medgives nogle Redskaber. — Omkostningerne ved denne Foranstaltning udredes af Fondet ad usus publicos. Kjöbenhavn den 23. Januarii 1817.

25. Januar. **Cancellie-Circulaire** til samtlige Overövrigheder, ang. **Paategninger om Forkyndelse af Stævninger** m. v. Khavn den 25. Januar 1817. — Canc. 3. Departem. Brevb. 1817, Nr. 270. Original-Aftryk som „Circulaire", 2 Blade i 4to. Coll. Tid. 1817, S. 142–143. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6., 2. H., S. 28—29. — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 17.

Det er blevet Cancelliet foredraget, at det i den senere Tid, saavel i Justits- som private Sager, der appelleres til Overretten, ofte har været Tilfældet, at Stævningsmændene, ved Paategningen om Forkyndelsen af Stævningen, blot tilkjendegive, at Forkyndelsen lovligen er iværksat, uden, i Overeensstemmelse med den i Forordningen af 3. Junii 1796, Cap. 6 § 20, indeholdte Befaling, udtrykkelig at melde, hvilken Dag, paa hvad Sted, og for hvilke Personer Varslet er bekjendtgjort. — Da saadant, efter Omstændighederne, har Sagens Afviisning til Fölge, hvilket især i Justitssager, hvor Arrest finder Sted, bevirker et skadeligt Ophold, skulde man tjenstligst anmode (Tit.) om at paalægge Stævnevidnerne, nöiagtigen at fölge de i Forordningen af 3. Juni 1796 Cap. 6 § 20 givne Forskrifter ved de Attester, de afgive om Stævningers Forkyndelse, ligesom det samme og bör iagttages med Hensyn til Domme, Bevillinger, og Andet, hvis Forkyndelse de have at besörge. — Det kongelige Danske Cancellie den 25. Januarii 1817.

Rigsbankens Bekjendtgjörelse om Penge-Coursen. Khavn den 1. Febr. 1817. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 9. Juni 1817 og i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1817. Efter For. 20. Marts 1815 § 3 skulde den gjelde for Island fra 1. August 1817 til 1. August 1818. — Original-Aftryk paa et Halvark i Patent-Format. — Islandsk: Klausturpóst. 1818, S. 67. 1817. 1. Febr.

At den Cours af Rigsbanksedler mod virkeligt Sölv, hvorefter alle i Rigsbankdaler Sölvværdie anordnede eller betingede Betalinger og Præstationer skulle erlægges, fremdeles indtil videre forbliver 375, vorder fra Bankens Side herved kundgjort. — Rigsbanken den 1. Februar 1817.

Skrivelse fra Directionen for Fonden ad usus publicos til Directionen for Universitetet og de lærde Skoler, ang. Stipendium for en Studerende fra Island, til Naturhistorie eller Physik m. v. Khavn den 4. Febr. 1817. — Brevbog for Fonden ad usus publicos Juli 1803 til April 1817, Nr. 759, S. 404. 4. Febr.

Under 23. Januar d. A. har Hans Majestæt allern. bevilget, at der, foruden de allerede bestemte Understöttelser for studerende Islændere her ved Universitetet, maa af Fonden ad usus publicos udsættes en Sum af 100 à 150 Rbd. S. V. aarligen for et særdeles udmærket Subject, som studerer enten Medicin, Chirurgie, Naturhistorie eller Physik, med Hensyn til at anvende sine Kundskaber i sit Födeland, saaledes at denne Understöttelse kan oppebæres i 3 Aar. Hvilket tjenstl. meldes den kongelige Direction for Universitetet og de lærde Skoler til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjörelse. Directionen for Fonden ad usus publicos den 4. Februarii 1817.

1817. 4. Febr. **Skrivelse fra Directionen for Fonden ad usus publicos til det kongelige danske Landhusholdnings-Selskab, ang. Understöttelse til Oplærelse af islandske Landmænd.** Khavn den 4. Februar 1817. — Brevb. for Fonden ad usus publicos Juli 1803 til April 1817, Nr. 758, S. 400—403.

Ifölge en undertegnede Direction tilhændekommen kongelig Befaling er det sat under Undersögelse, hvorledes unge Islændere kunde, til deres Födelands sande Vel og dets indvortes oeconomiske Forfatnings Forbedring, hidkaldes til Danmark, og her nyde Underviisning. Det er derved befundet, at det efter al Sandsynlighed vilde være af fortrinligt Gavn, om nogle habile Subjecter af Bondestanden i Island, eller Andre af saadanne Vilkaar, at de ene og alene vil opoffre sig til, nogle Aar, ved Deeltagelse i ethvert Arbeid, at lære her i Landet hvad der hörer til en god og for Island tjenlig Jorddyrkning, eller forskaffe sig nogen Indsigt, men fremfor Alt praktiske Færdigheder, i andre Næringsveie, der for Island have lige Vigtighed med Jordbruget, bleve til dette Öiemed understöttede. Da Islands Forfatning især i denne Henseende trænger til og kan modtage Forbedringer, og da personlig Deeltagelse i de til Landoeconomien henhörende Arbeidsgrene er höist vigtig, for at gaae frem med Sikkerhed, saa synes meget at tale for dette Forslag. De Grene af Jorddyrkningen, hvilke Erfaring, især i den senere Tid, har viist at lykkes meget godt i Island, og Tid efter anden at udbredes i Bondestanden, ere: Kjökkenhave-Anlæg og Kartoffelavl. Paa dem maatte man altsaa henvende sin Opmærksomhed, og vel fornemmeligen paa Kartoffelavlen, deels fordi den ikke er nær saa udbredt som Havedyrkningen, deels ogsaa fordi Island, der ikke kan blive Kornland, trænger til en forögel Produktion af ethvert Födemiddel, som kan frembringes i Landet selv, for paa den Maade at understötte de altid

noget tilfældige og vaklende Hovednæringsveie, Fædriften nemlig og Fiskeriet. Ogsaa er det en Sag af særdeles Vigtighed, om der paa flere Steder i Island kunde blive anstillede Forsög med Træplantning, for at der paa den Maade kunde tilveiebringes den fyldestgjörende Vished, som endnu mangler, om Skovs Opelskning i Island er mulig eller ikke, og det var derfor vigtigt, at lærvillige Subjecter fra Island tillige gjordes bekjendte med denne Green af Landhusholdningen. — Efter at Directionen havde nedlagt en udförlig allerund. Forestilling om denne Sag, og deri tillige berettet, at det kongelige Landhusholdnings-Selskab allerede havde i samme Öiemed ladet en ung Islænder hidkomme, for paa dets Bekostning her at undervises, behagede det Hans Maj.t Kongen under 23. Januar d. A. allern. at resolvere, at der maa gjöres Forsög med at lade tre islandske Böndersönner (nemlig een fra hver af Landets tre andre Fjerdinger) mellem det 18. og 25. Aar, helst af formuende og driftige Forældre, beviisligen lærvillige, sædelige og sunde unge Mennesker, og som nogenlunde kunne skrive og regne, hidkomme, for i 2 à 3 Aar at lægge sig efter Haugedyrkning, Kartoffelavl, Træplantning og Husdyrenes Behandling; hvorhos Hans Majestæt tillige har behaget allern. at bestemme, at dette Forsögs Udförelse maa overdrages til det kongelige Landhusholdnings-Selskab, som derover i sin Tid har til Allerhöistsamme at afgive allerund. Beretning, samt Betænkning om Forsögets Fortsættelse og om Lærlingerne ved Afreisen burde medgives nogle Redskaber. Omkostningerne ved denne Foranstaltning udredes af Fonden ad usus publicos. — Dette undlader man ikke tjenstl. at melde velbemeldte Selskab til behagelig Efterretning og Iværksættelse. Den kongelige Direction for Fondet ad usus publicos den 4. Febr. 1817[1].

1817.
4. Febr.

---

[1]) Communication til Rentekammeret i Skriv. fra Direct. for Fond. ad usus publ. 17. Marts 1817 (Brevb. sst. Nr. 764,

1817. 12. Febr. **Kongelig Resolution** ang. **Præmier for Fiskefangst under Island.** Khavn den 12. Februar 1817. — I Rentekammerets Forestilling 4. Februar bemærkes, at ved Reglem. 2. Juli 1781 § 10 vare Præmier bestemte for den kongelige Handels Skibe, som udredtes paa Hval- eller Robbefangst, eller paa Torskefiskerie. Senere bleve den islandske Handels Skibe, i Anledning af Resolutionerne 18. August 1786 og 19. Decbr. 1787, afhændede med Rettighed til Præmie. Ved Resol. 24. Januar 1787 og Plakat 6. Juni s. A. blev Præmie-Tilsagnet paa 10 Aar udvidet indtil 600 Comm.-Læster aarlig, og ved Resol. 27. April 1791 (Plak. 30. April s. A.) nærmere bestemt. Ved de 10 Aars Udlöb blev Tiden ved Plakat 28. Febr. 1798 forlænget paa 5 Aar, og ved Plakat 23. Marts 1803 endnu paa 5 Aar, altsaa til 28. Februar 1808[1], men siden var den ikke forlænget. — Den islandske Handels-Realisations-Commission havde i Aaret 1816 yttret sig om disse Præmier, og deres Nytte og Nödvendighed; den havde i den Anledning bemærket, at den forrige kongelige Handels Skibe maatte beholde Adgang til Præmie, da de vare solgte med denne Rettighed. Disse Skibes Antal havde oprindelig været 37, og Drægtighed 1457½ Comm.-Læster, men deres nuværende Antal kjendtes ikke. Commissionen fandt det ogsaa nödvendigt, at Regjeringen vedblev at bevilge Præmier til enkelte mindre Fartöier, som dreve Fiskerie i den bestemte Tid af 90 Dage, da deels Fiskerierne derved udvidedes, deels Kundskab til Sömandskab udbredtes. Hertil fandt Commissionen en ny Tilskyndelse i en Forestilling fra Cfraad M. Stephensen til Cancelliet, hvori Præmiernes Vedbliven anbefaledes. Kjöbmændene Petræus og Bjarne Sivertsen havde fremdeles ved forefaldende Leiligheder andraget paa, at der ikke burde holdes strængt paa Tiden af 90 Dage, da det ofte var umuligt og uhensigtsmæssigt at udholde denne Tid, efter Forholdene ved Fiskens Gang. — Rentekammeret havde om denne Sag endvidere forlangt Betænkning af den om den islandske

---

S. 407), hvori tilföies, at Landhusholdnings-Selskabet havde Aaret iforveien foranstaltet, at en ung Mand fra Island, Sön af Dannebrogsmand Þorlákr Hallgrímsson af Skriða i Öefjords Syssel, var kommen til Kjöbenhavn for at lære Landvæsenet.

[1] jevnf. Resol. 17. April 1805.

Handel nedsatte Commission, hvilken i alt væsentligt udtalte sig i samme Retning som Realisations-Commissionen. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1817, A., Nr. 27. — Islandsk: Klausturpóst. 1818, S. 67 (med Anmærkning, hvori opregnes de paa den Tid ved Faxafjorden hjemmehörende Dæksfartöier). 1817. 12. Febr.

De nuværende og efterkommende Eiere af de Skibe, som tilforn tilhörte den forhenværende octroierede islandske Handel, beholde fremdeles den Adgang til Fiskepræmie, denne nu ansat til 10 Rigsbankdaler Sölvværdie pr. Commercelæst af Skibenes Drægtighed, som ved allerhöieste Resolutioner af 18. August 1786 og 19. December 1787 ved bemeldte Skibes Salg er tilstaaet. Alt imod at opfylde de for disse Præmiers Erholdelse fastsatte Betingelser. Men den ved Plakat af 6. Junii 1787 for 10 Aar udlovede Præmie for de i Vore europæiske Stater Bosiddende, som derfra udrustede Skibe fra 15 til 30 Commercelæsters Drægtighed til Fiskefangst under Island, for hvilken Præmie-Tiden ved Plakaterne af 28. Februarii 1798 og 23. Martii 1803 er forlænget, men igjen i Aaret 1808 er udlöben, skal fremdeles bortfalde, uden videre at fornyes. — For Alle og Enhver i Island bosiddende, som derfra udrede sammesteds hjemmehörende Skibe fra 8 til 15 Commercelæsters Drægtighed til Fiskerie under bemeldte Land, ville Vi derimod allern. have, i 10 paa hinanden fölgende Aar, udlovet aarligen af Vor Kasse en Præmie af 14 Rigsbankdaler Sölvværdie pr. Commercelæst af Skibenes Drægtighed, imod at de opfylde samtlige i allerhöieste Resolution af 17. April 1805 foreskrevne Betingelser, saavel som de ved Plakaterne af 6. Junii 1787, 30. April 1791 og 28. Februarii 1798 bekjendtgjorte Vilkaar, forsaavidt disse ikke ved Resolutionen af 17. April 1805 eller senere almindelige Anordninger ere forandrede. Om denne Præmies Udsættelse bliver det Fornödne at bekjendtgjöre i Island ved Amtmændene sammesteds. Og ville Vi allern. have Vort Rentekammer bemyndiget til i enkelte Tilfælde at lade Præ-

1817. 12. Febr. mien udbetale, uagtet den i forbemeldte allerh. Resolution af 17. April 1805 fastsatte Fisketid af 90 Dage ikke ganske er udholden, naar Skibene i det mindste i 2 Maaneder have holdt Söen for at fiske, og antagelige Beviser tilveiebringes for Umuligheden af Fiskeriets Vedblivelse i længere Tid. Kjöbenhavn den 12. Februarii 1817 [1].

6. Marts. **Reskript til Justitiarius og övrige Tilforordnede i Landsoverretten paa Island, ang. Justitiarii Rang.** Khavn den 6. Marts 1817. — Publiceret i Landsoverretten i Island den 9. Juni 1817. — Canc. 2. Dep. Registr. XVIII, 81; Rubr. sst. 61 (1817, Nr. 349[b]). Colleg. Tid. 1817, S. 235; Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 2. H., S. 87. — Islandsk: Klausturpóst. 1818, S. 69.

Frederik den Sjette &c. V. G. Da Vi allern. have tillagt Justitiarierne i Vore Overretter i denne deres Egenskab Embedsrang med virkelige Etatsraader, efter Rangforordningen af 14. Oktobr. 1746, dens 3. Classe Nr. 3, saa give Vi eder herved Saadant tilkjende. Be-

[1]) Resolutionen er communiceret Stiftamtmanden og Amtmændene i Island med Rentek. Skriv. 12. April 1817 (Isl. Copieb. 2, Nr. 239—241) „til Efterretning samt videre offentlig og almindelig Bekjendtgjörelse — . . . hvorhos Vedkommende, der agte at deeltage i den nu allern. udlovede Præmie især maatte gjöres opmærksomme paa, at med de (til Rentek.) indsendende Præmie-Æskninger bör, overeensstemmende med Plak. 30. April 1791, fölge en af vedkommende Embedsmand verificeret Gjenpart af Skibets Maalebrev, Udtog af Skibsjournalen, bekræftet af vedkommende Övrighed paa den i Plak. af 28. Febr. 1798 foreskrevne Maade, og iövrigt indrettet efter de i förstnævnte Plakat indeholdte Forskrifter, saavel som Forordn. af 19. f. M., samt en af vedkommende Sysselmand meddeelt Attest om, at Skibet er hjemmehörende i Island, og er af en der bosiddende Person bleven udredt til Fiskerie".

falende eder Gud. Givet i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 6. Martii 1817[1]. 1817. 6. Marts.

Kongelig Resolution ang. Reensdyrjagten i Island. Khavn den 12. Marts 1817. — I Rentekammerets Forestilling 4. Marts bemærkes, at af de i 1771 til Island sendte Reensdyr vare 1777 endnu 6 Stykker i Live; der bleve da opsendte flere (Resol. 10. Febr. 1777), og 1783 blev en Flok sendt, og sat paa Vaðla-Hede paa Nordlandet. Da de formerede sig meget stærkt, tillodes at jage og fange dem, dog med nogle Indskrænkninger (Resol. 19. Mai 1790, 18. Juni 1794 og 7. Novbr. 1798). — I de senere Aar vare Klager over Reensdyrenes overordentlige Formerelse hyppig indkomne til Rentekammeret. Saaledes havde Sysselmand Gudmund Petersen i 1810 bemærket, at man ofte saae Flokke paa 5—600, som ödelagde hele græsrige Strækninger, og om Vinteren rev Jorden op i Dalene og omkring Gaardene, men i haarde Vintre creperede uden at gjöre nogen Nytte. Han foreslog, at Reensdyrjagten maatte blive aldeles frigivet, og endog opmuntret ved gratis Uddeling af gode Rifler. Amtmand Stephan Thorarensen mente ogsaa, at Reensdyrene vare til mere Skade end Gavn, især ved at ödelægge det islandske Mos paa Fjeldene, ligesom han iövrigt ikke troede at Reensdyr vilde blive tæmmede der til nogen Nytte; han foreslog derfor, at Reensdyrjagten maatte blive frigiven paa Pröve for 3—4 Aar, dog at Kalve under 1 Aar ikke maatte fældes. Stiftamtmand Castenschjold gik endnu videre, thi efter hans Yttringer burde Reensdyrene i Island „henregnes til de blot skadelige Dyr, hvis Udryddelse mere var at önske end at haabe, og troede han derfor endog, at Almuen burde ved en udsat Præmie for et vist Antal, f. Ex. 10, skudte Reensdyr, opmuntres til at ödelægge dem". — Justitiarius i Landsoverretten, Conferentsraad Magnus Stephensen, havde ligeledes i en indsendt Forestilling andraget, at Reensdyrene vare i Island mere til Skade end Gavn, og burde derfor ikke fredes, undtagen efter Loven

---

[1]) Ligelydende Reskript er under s. D. udgaaet til Overretterne i Danmark og Vestindien, samt Communication til alle Collegier; ligeledes under s. D. om, at samme Rang er tillagt de Deputerede i Collegierne, Assessorerne i Höiesteret o. fl.

1817. 12. Marts. paa enhver privat Eiers Grund. — Sluttelig havde Sysselmanden i Norder-Syssel, Cancellieraad Björnsen, klaget over den Skade, som Reensdyrene havde anrettet i den sidste strænge Vinter (1815), da de i Hobetal vare flygtede ned i Dalene, og der havde revet Jorden saaledes op, at det nær havde kostet Böndernes Faar Livet, ligesom ogsaa en stor Mængde Reensdyr var styrtet af Hunger og Frost i Sysselets nordligste Böigder den samme Vinter. Rentekammeret kunde dog ikke gaae ind paa at betragte Reensdyrene som absolut skadelige, men foreslaaer at gaae en Middelvei, og kun for en Deel og paa en vis Tid at frigive denne Jagt. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1817. A, Nr. 62. Resolutionen hos Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 2. H., S. 469. — Islandsk: Udtog i Klausturpóst. 1818, S. 68—69 (med feilagtigt Datum: 12. Februar).

Vi tillade allern., at Alle og Enhver maa for det förste i 4 paa hinanden fölgende Aar skyde eller fange Reensdyr overalt i Island, hvor det kan skee uden Fornærmelse for Andres lovlige Ret, dog med Vilkaar, at Reensdyr-Kalve, der ere under eet Aar gamle, maae ikke fældes, under en Mulkt af 10 Rigsbankdaler Sölvværdie for hver saadan ulovligen fældet Kalv, samt at Vedkommende, ved de aarlige Mandtalsthing, opgive for Sysselmændene, hvor mange Reensdyr de i det forlöbne Aar have fældet eller fanget, hvilke Opgivender Sysselmændene have at tilstille vedkommende Amtmænd, som derefter afgive derom nærmere Beretning til Vort Rentekammer. Og bliver denne Vor Resolution at bekjendtgjöre i Island af Amtmændene sammesteds. — Kjöbenhavn den 12. Martii 1817[1].

15. Marts. **Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Omkostningerne ved Forbryderes Transport fra Island. Khavn den 15. Marts**

[1]) Communiceret Stiftamtmand Castenschjold og Amtmændene i Island. „til Efterretning og videre almindelig og offentlig Bekjendtgjörelse for samtlige Vedkommende", ved Rentek. Skriv. 12. April 1817. Isl. Copieb. 2, Nr. 235—237.

1817. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1817, Nr. 771 (blank i Brevbogen og i Archivet). — Islandsk: Udtog i Klausturpóst. 1819, S. 17—18. — At Omkostningerne ved Delinquenters Transport fra Island[1] til Kjöbenhavn skal lignes paa de Amter, hvorfra de ere[2]. 1817. 19. Marts.

Forordning ang. Logböger og Skibs-Journaler. Khavn den 19. Marts 1817. — Denne Forordning, hvis fulde Titel er: „Forordning angaaende hvorledes med Logböger og Skibs-Journaler for Fremtiden bör forholdes", er publiceret ved Landsoverretten i Island den 9. Juni 1817 og i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1817. — Den bliver ogsaa paaberaabt som gjeldende for islandske Fartöier i Rentek. Skriv. 12. April 1817 (see under Resol. 12. Febr. 1817). — Derimod anmærkes den allerede i Klausturpóst. 1818, S. 81 Anmærkn., som Island uvedkommende, og dette bestyrkes ved Canc. Skriv. 6. Oktbr. 1832. — Den er ophævet ved Forordn. 10. Januar 1840, som iövrigt ikke er udvidet til Island. — Canc. 2. Depart. Registr. XVIII, 75 (1817, Nr. 424). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1817, S. 29—35; Schou XVII, 558—564. Colleg. Tid. 1817, S. 251—263 (med Motiver); jevnf. S. 641, 704, 737. 19. Marts.

Forordning ang. Fremgangsmaaden med forladt Arv. Khavn den 2. April 1817[3]. — Publiceret ved Landsoverretten i Island 9. Juni 1817, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík s. A. I Canc. Skriv. til Amtmændene i Island 12. Januar 1822 (Canc. 3. Depart. Brevb. 1822, Nr. 204) önskes Betænkning om, hvorvidt denne For. kunde finde Anvendelse i Island, og kongel. Resol. 2. Novbr. 1825 viser, at Reskr. 9. Novbr. s. A. træder i Island i Stedet for denne Forordning. — Canc. 2. Depart. Registr. XVIII, 83. 2. April.

[1]) Reskr. 25. Septbr. 1816.

[2]) s. D. er Canc. Skriv. af samme Indhold afgaaet om samme Gjenstand til Amtmanden i Nord- og Öster-Amtet (Canc. 3. Depart. Brevb. 1817, Nr. 772, ligeledes blank i Brevbogen og i Archivet).

[3]) Reskr. 9. Novbr. 1825.

1817. 2. April. (1817, Nr. 484). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1817, S. 36—40; Schou XVII, 567—570. Colleg. Tid. for 1817, S. 289—302 (med Motiver). — Islandsk: Klausturpóst. 1818, S. 97—102 (med flere Anmærkninger).

5. April. **Circulaire fra Commissionen til Oldsagers Opbevaring til forskjellige Embedsmænd i Island, angaaende Indberetninger om nordiske Oldsager m. v.** Khavn den 5. April 1817[1]. — Dette Circulaire med tilhörende Schema er afgaaet til Stiftsövrigheden i Island, og fra den omsendt til alle Provster og Sognepræster; det er og afsendt til flere enkelte Embedsmænd og Videnskabsmænd i Island. — Original-Aftryk to Blade i Qvarto, det medfölgende Schema trykt paa et Ark i Folio.

P. M. Hans Majestæt Kongen har ved Commissorium, under 22. Maji 1807, paalagt os, at söge og foreslaae Midler til, at de endnu i den danske Stat overblevne Levninger af nordiske Oldsager, som paa nogen Maade kunne bidrage til videnskabelig Nytte, maatte bevares fra Undergang; i hvilken Hensigt det er gjort os til Pligt, at söge mueligste Underretning om, hvad endnu af Oldsager maatte findes: hvorfor Hans Majt. har behaget at authorisere os til Brevvexling med Landets Videnskabsmænd, for at anmode samme om saadan Underretning fra Enhver, saavidt hans Virkekreds strækker sig. — I allerund. Efterlevelse af saadan Hans Majts Befaling skulle vi nu, da Freden igjen har aabnet uforstyrret Communication, tjenstligst ombede (Tit.) behageligst at meddele os Efterretning om alt det, Landets Oldsager vedkommende, som maatte være kommen eller herefter komme til Deres Kundskab, af hvad paa medfölgende Blad er optegnet, hvorved for det förste endnu ei var at agte paa, om det kunde synes mere eller mindre betydeligt, stort eller lidet. — Disse saaledes forlangte Underretninger udbede vi os, det snareste skee kan, meddeelte paa det hosfölgende

[1]) Canc. Skriv. 19. April 1817.

Schema. — Commissionen til Oldsagers Opbevaring den 5. April 1817. 1817. 5. April.

Fornaldar-Leifar, um hverjar hin konúnglega nefnd til þeirra viðurhalds óskar sèr tilhlýðilegrar skýrslu.

1) Haugar eður fornmanna-leiði, sèrílagi þeir, er hafa það sköpulag, er sýnir berlega, að þeir sè af mönnum gjörðir — eður að lík hafi verið í þeim skiplögð, ellegar þeir sem eru eður hafa verið umkríngdir með settum steinum — svo og manna grafir eður stein-þrór, er finnast kynnu á víðavángi. [Aðgætandi er við opnun slíkra hauga, að gröfin ei sè gjörð beint frá toppnum, þar stórar hellur optastnær liggja yfir byrginu sjálfu, heldur ættu menn þá helzt að grafa op á austur- eður suðurhlið haugsins]. — 2) Stórir steinar eður klettar, sem líklegt er að reistir sè af mönnum, eður önnur mannaverk sè á. Hèr til heyra í Íslandi þau svokölluðu Grettistök. Nefndin æskir sèr greinilegrar skýrslu um slíkra steina afstöðu, tölu, stærð og sköpulag, hvarvið og ætti að aðgætast, hvort þeir efri steinar, er liggja á undirstöðu-klettum, ekki megi hrærast, ef fastlega er á þeim tekið, og þannig leiki á nokkurskonar völturum. Nokkrir slíkir klettar voru í heiðni kallaðir hörgar[1]. Sèrílagi óskast greinileg skýrsla um þá svokölluðu blótsteina á fornum hof- eður þíngstöðum — og um aðrar heiðindómsins leifar, er ennþá kynnu meinast að vera til. — 3) Fornir þíngstaðir eður dómhríngar á víðavángi, er fyrrum hafa verið umkríngdir með steinum eður veböndum í hríng eður ferkant. Þesskháttar leifar finnast líklega enn í dag á Þórsnesi í Snæfellssýslu. — 4) Rúnasteinar, eður steinar, á hverjum fornir rúnastafir eru

---

[1]) Um slíka hörga getur Landnámu 2. Parts 16. Kap. við Krosshóla í Dalasýslu, og Kristnisögu 11. Kap. á Hörgaeyri í Vestmannaeyjum. Ei er ólíklegt, að þeir kynnu enn að finnast við staði, hverra örnefni eru af þeim dregin, t. d. Hörgsholt o. s. frv.

1817. eður hafa verið sjáanlegir, hvar helzt sem þeir finnast
5. April. kunna, hvort sem steinarnir eru heilir eður brotnir.
Flestir rúnastafir eru þannig útlítandi:

ᚠᚢᚦᚬᚱᚴᚼᚾᛁᛅᛋᛏᛘᛒᛚ

Stundum finnast slíkar ritgjörðir í hellrum og á stórum björgum. — 5) Sömuleiðis aðrar fornar, grafnar eður úthöggnar ritgjörðir með rúnum, höfðaletri eður öðrum lítt kunnum stöfum, í kirkjum, kirkjugörðum eður annarstaðar, á trjá- eður málm-smíði, klukkum, kaleikum, skírnarfötum o. s. frv. — eins þótt þær sè ofnar eður saumaðar á höklum, altarisklæðum, veggja-tjöldum o. s. frv. — Höfða- eður múka-letur er nokkurskonar settaskrift, snúin eður könluð á undarlegan hátt. — 6) Gamlar myndir og bílæti, af hverju efni sem vera kunna, hvort heldur þau eru tálguð, grafin, úthöggvin eður útskorin, máluð, ofin eður saumuð. — 7) Allskyns leifar úr pápiskri öld, t. d. krossmörk, helgra manna myndir, reykelsis- eður vígsluvatns-ker, paxspjöld eður altarissteinar, pergamentsskjöl eður bækur, o. s. frv. — 8) Rústir eður leifar af fornmanna-byggíngum, er á einhvern hátt kynnu að virðast merkilegar, sèrílagi af virkjum, málm- eður rauða-smiðjum, undirgaungum, o. s. frv. — 9) Allt hvað upp er grafið eður hèreptir kann að uppgrafast úr jörðu eður haugum, t. d. vopn úr steinum eður málmi, herklæði, hríngar, festir, nisti, verktól, drykkjar- eður blástrarhorn, bikarar, myntir eður peníngar, bílæti o. s. frv. — 10) Sögusagnir meðal almúgans um fornmenn (aðrar en þær sem til eru í rituðum sögum), merkileg pláz, fornan átrúnað eður hjátrú á ymsum hlutum, sèrlega viðburði o. s. frv., einkum nær þær viðvíkja slíkum fornaldarleifum.

Um alla þesshátttar hluti, hvar sem þeir eru, hvort heldur þeir geymast í kirkjum, eður annarstaðar, og hverjum sem þeir kunna til að heyra, væntir hin fyrrtèða nefnd, að henni eptir konúnglegri fyriskipan tilsendist þær eptiræsktu skýrslur, svo fljótt sem skeð getur, ritaðar á íslenzku, dönsku eður látínu, á viðlagt

blað, í innsigluðum brèfum híngað til Kaupmannahafnar með þessari utanáskrift: „Til den kongelige Commission for Oldsagers Opbevaring i Kjöbenhavn". 1817. 5. April.

[Schema].[1]

Greinileg Frásaga

um merkilegar fornaldar-leifar í N. N. sókn innan N. N. sýslu, eptir fyrimælum hinnar konúnglegu nefndar til slíkra hluta viðurhalds [det Övrige af Halvarket blank, som Plads for Indberetningen].

Cancellie - Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Venia practicandi for G. Gunnarsson. Khavn den 8. April 1817. — Canc. 3. Departem. Brevb. 1817, Nr. 1030. 8. April.

Forhenværende Landphysikus i Island, nuværende Stiftsphysikus i Lollands-Falsters Stift, T. Klog, har hos dette Collegium anholdt om Stadfæstelse paa en af ham under 28. Julii f. A. udfærdiget Venia practicandi for Student Gunnar Gunnarsen[2], hvoraf han har hertil ind-

---

[1]) paa det sidste Blad af Arket.

[2]) Den af Landphysikus udgivne Venia practicandi lyder i Dansk Oversættelse saaledes:

„Thomas Klog, kgl. Maj[ts] til Danmark &c. &c. bestalter Landphysikus paa Island, bekjendtgjör: at eftersom hæderlige og vellærde Studiosus theologiæ og Amanuensis hos höiærværdige Hr. Biskop Vidalin, Hr. Gunner Gunnersen, har i næstafvigte 10 Aars Tid, under min Veiledning, lært noget af Betydenhed af Lægevidenskaben, saavel de indvortes som udvortes Sygdomme angaaende, og tillige jævnfremt övet sine Kundskaber paa mange Slags Syge, for det Meste med megen Held, men immer med en særdeles Flid, Deeltagelse og den Varsomhed, at Ingen kunde sættes i Fare ved hans Raad eller Behandling — saa haver jeg i Kraft af Loven tilladt, ligesom jeg ved dette mit aabne Brev tillader, bemeldte Hr. Stud. Gunner Gunnersen, for det förste at udöve Lægekunst og Chirurgie inden det Syssel, hvor han sig op-

1817. sendt en verificeret Copie. — Efter herom at have brev-
8. April. vexlet med det kongelige Sundheds-Collegium, skulde man tjenstligst tilmelde Hr. Stiftamtmand til behagelig Underretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at Cancelliet fuldkommen bifalder den bemeldte Gunnarsen af Stiftsphysikus Klog, som forommeldt, under 28. Julii 1816 meddeelte Venia practicandi, og at samme herved stadfæstes. — Det kgl. Danske Cancellie den 8. April 1817.

9. April. **Anordning om Jubelfest til Erindring om Reformationen.** Khavn den 9. April 1817. —

---

holder, dog saaledes, at han nöiagtig iagttager fölgende Regler:

1) Fölger han nöiagtig de kongelige Love og Forordninger, som denne Sag angaaende allern. ere udgivne eller herefter udgivne vorde. — 2) Melder han for Övrigheden sit Opholdssted. — 3) Enhver Syg, enten det er höiere eller lavere, rig eller fattig, som hannem om Hjælp anraaber, besöger han uden Ophold, og staaer ham med Ömhed bi efter bedste Skjönnende. De Fattige yder han denne Hjælp for slet Intet, men de bedre formuende for passende Betaling. — 4) Saavel ved Aareladninger, som ved Helbredelsen af indvortes og udvortes Sygdomme, udviser han, som hidtil er skeet, saaledes ogsaa herefter, særdeles Deeltagelse, Flid og Varsomhed, og forekommer ham Et eller Andet, som han ei troer sig voxen, saa söger han vedkommende Chirurgi eller Landphysici nöiere Raad og Bistand. — 5) Fra Apothequet forskriver han ei andre Lægemidler end saadanne, som derfra uden Lægers Forskrift ellers maae udsælges, og desuden ingen Fattiges Lægemidler. — 6) Epidemiske Sygdomme, smitsomme Syger, ligesom alt det nye eller særdeles mærkværdige, som ham forekommer, giver han Landphysico, eller Chirurgen til det Distrikt, hvor han opholder sig, tilkjende, og overhoved retter han sig nöie efter Alt det, som ham paa Embeds Vegne af vedkommende Övrighed eller Distriktslæge kunde blive tilsagt eller foreskrevet. Reikevig den 28. Julii 1816".

Publiceret ved Landsoverretten i Island den 9. Juni 1817, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1817. — Canc. 1. Depart. Reg. VI, 182[b] (1817, Nr. 123[a]). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1817, S. 41—44; Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 2. H., S. 125. Uddrag hos Schou XVII, 570—571. P. Pètursson Hist. Eccl. Island. S. 225—228. Coll. Tid. 1816, S. 661—662; 1817, S. 321—327. — Islandsk: Klausturpóst. 1818, S. 20—24, med Beretning om Höitideligholdelsen af denne Jubelfest; Rubr. af Anordningen sst. S. 102. 1817. 9. April.

Anordning om en Jubelfest at holdes i Aaret 1817 til Erindring af Reformationen ved Dr. Martin Luther.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V., at, som Vi erkjende Vigtigheden af det Gode, der tildeeltes Vort Fædreland ved den renere evangeliske Lære, og med landsfaderlig Glæde overskue denne Læres velgjörende Fölger i de snart udlöbne tre Hundrede Aar; saa ville Vi og, at den inderlige Tak, der i Hjerterne ydes Alherren, fordi han gjorde saa vel mod Landets Slægter, skal gives Leilighed til at frembryde ved offentlig Lovsang og Priis i hans Templer, og lydeligen at yttres paa ethvert Sted, hvor hans blide Evangelium forkyndes.

Vi paabyde derfor herved en Jubelfest i dette Aar at holdes overalt i Landets Kirker, ved Kjöbenhavns Universitet og i hver af de lærde Skoler, overeensstemmende med de Höitider, som Vore Fædre andægtigen holdte i Aaret 1617 og 1717, til Minde om Dr. Martin Luthers Aar 1517 den 31. Oktober begyndte, og af Forsynet kraftigen vedligeholdte Reformation i den christne Kirkes Lære. — Saa ville Vi og, paa det at denne Reformations Mærkelighed end nærmere kan vorde kjendt blandt menige Mand, fra Almueskolerne lade uddele et kort forfattet Skrift, hvori fornemmeligen den tilvoxende Ungdom kan underrettes om samme. — Og da det er Os vigtigt, at den christelige Troesbekjendelse, som Dr. Luther ved Reformationen fremkaldte, aldrig skal glemmes, saa have Vi og allern. ladet foranstalte, at en nöiagtig Afskrift af den augsburgske

1817. 9. April. Confession vorder trykt, saaledes som den oprindeligen blev overgivet, i det latinske Sprog, hvoraf eet Exemplar anskaffes til hvert Pastorat, paa vedkommende Kirkes eller Kirkers Regning; og som dette forbliver ved Pastoratet, saa skulle Præsterne Mand efter Mand dertil være ansvarlige.

Om de Höitideligheder, som ved denne Fest bör finde Sted, ville Vi, foruden hvad Vi ellers særskilt have befalet, endvidere her allern. kundgjöre Fölgende:

1) Den Jubelfest, som i Anledning af Reformationen ved Dr. Martin Luther i Aaret 1517 höitideligholdes i Vore Lande i dette Aar, skal vedvare i 3 Dage, nemlig den 31. Oktober, samt den 1. og 2. November næstkommende. — 2) Söndagen forud, nemlig den 26. i Oktober Maaned, skal fra alle Prædikestole den anstundende Fest forkyndes, og intimeres til dens Höitideligholdelse. Ligeledes skal paa samme Dag tvende Herolder, i deres Heroldsdragt, paa alle offentlige Pladser i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn kundgjöre Vor Villie om Festens Höitideligholdelse og Dagene, som dertil ere bestemte. — 3) Dagen förend Festen, nemlig den 30. Oktober, skal om Eftermiddagen fra Klokken 5 til 6 ringes med alle Kirkernes Klokker, saavel i Kjöbstæderne som paa Landet. — 4) Stadsmusikanten i Kjöbenhavn skal strax efter Ringningen, med blæsende Instrumenter, især Basuner, lade udföre fra Trinitatis Kirkes Taarn nogle af de mest höitidelige Psalmemelodier; hvilket ogsaa bör finde Sted paa Festens tvende förste Dage, om Aftenen mellem 6 og 7, fra eet af de andre Kirkers Taarne. En saadan Musik skal ogsaa opföres i andre Kjöbstæder, fra ethvert Steds Hovedkirke, naar den af Stadsmusikanterne eller Andre kan gives. — 5) Ved Solens Opgang den 31. Oktober skal Festens Indtrædelse forkyndes i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn, med Kanonernes Lösning 3 Gange Volden rundt. Hvilket ogsaa skal skee paa andre Steder i Vore Stater, hvor Volde og Kanoner ere. —

6) Paa Festens förste Dag, Fredagen den 31. Oktober, skal i alle Kirker holdes höitidelig Takkefest for Guds Varetægt over den evangeliske Lære i den forlöbne Tid; i Kjöbstæderne baade til Höimesse og Aftensang, paa Landet til den sædvanlige Kirketid paa ethvert Sted. Paa denne Dag skal til Höimesse prædikes over Joh. 8. Cap. 12. Vers, og til Aftensang over Eph. 2. Cap. 8. til 10. Vers. Kirkerne skulle efter ethvert Steds Leilighed prydes, som til höitidelig Fest, og Kirkemusik skal overalt, hvor den kan haves, foranstaltes af Vedkommende. Efter Prædiken skal saavel til Höimesse, som til Aftensang, synges Psalmen: O store Gud! vi love Dig &c., hvilken Psalme istemmes af Instrumental-Musik, hvor denne kan gives. — Vore Biskopper skulle prædike til Höimesse i deres Cathedral-, Dom- eller Hovedkirker. — 7) Paa Festens anden Dag, Löverdagen den 1. November, skal ved Kjöbenhavns Universitet og i samtlige lærde Skoler, efter forudgangne Programmer, holdes Taler i det latinske Sprog: ved Universitetet af den förste Professor i Theologien, og i enhver lærd Skole af Rectoren, og hvor ingen Rector er, af Skolens förste Lærer; Musik med Cantater eller Chorsange skal tilföies, hvor det kan skee. Ved samme Höitidelighed skulle ogsaa academiske Promotioner finde Sted ved Universitetet. — 8) Festens tredie Dag, Söndagen den 2. November, skal, ligesom dens förste Dag, holdes höitidelig i alle Kirker, baade til Höimesse og Aftensang, med egentligst Hensyn paa, at anraabe Gud om Naade og fremdeles Beskyttelse for Kirkens rene Lære, og til at opmuntre sig til, at værdeligen vandre derefter. Paa denne Dag skal prædikes til Höimesse over 1. Cor. 3. Cap. 11. Vers, og til Aftensang over Hebr. 13. Cap. 8. Vers. Psalmerne paa denne Dag istemmes ligeledes af Orgel- og anden Instrumental-Musik, hvor samme kan gives; og skulle de Collecter og Bönner, som til hver af Kirkefesterne mest findes passende, vorde Præsterne paa ethvert Sted tilsendte. — 9) Paa Festens förste og

1817.
9. April.

1817. 9. April. tredie Dag skal kimes og ringes saaledes, som ved Höitideligheder er sædvanligt, og ligeledes paa Festens anden Dag i de Kjöbstæder, hvor Taler i de lærde Skoler holdes. — 10) Ingen offentlig Forlystelse, saasom Skuespil, Bal og deslige, maa tillades paa nogen af de trende Festdage eller Aftenen forud, og saavel paa den förste som den sidste Festdag skulle alle Arbeidssysler hvile, saaledes som i Hensyn til Fest- og Helligdage er anordnet. — 11) Den 2. November skal, ved Solens Nedgang, paa samme Maade som for Morgenen den 31. Oktober er anordnet, med Kanonernes Lösning ankyndes; at Festen er til Ende. — Hvorefter de Vedkommende sig allerund. have at rette. Givet i Vor kgl. Residentsstad Kjöbenhavn den 9. April 1817.

12. April. **General-Toldkammer- og Commerce-Collegii Circulaire** til samtlige Toldsteder i Danmark, ang. **Angivelser af Varer, som föres til og fra Island.** Khavn den 12. April 1817. — Original-Aftryk som „Circulaire", 2 Bl. i 4to. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 2. H., S. 126—127.

For at sætte det kongelige Rentekammer i Stand til efter allern. Befaling at forfatte Tabeller over Varers Ind- og Udförsel til og fra Island, ville de lade vedkommende Rhedere ved ethvert Skibs Indklarering fra og Udklarering til Island afgive deres Angivelse in duplo saaledes, at deri ikke alene anföres, hvormange Pakker, Foustager, Baller m. v. Skibet indehaver, men og, saavidt det efter Toldanordningerne kan fordres eller for Toldvæsenets Skyld ansees fornödent, opgive Emballagernes Indhold ved Tal, Maal og Vægt, samt derefter indsende den ene af disse Angivelser, forsynet med Toldopsynets Paategning om Rigtigheden, directe til bemeldte Kammer. General-Toldkammer- og Commerce-Collegium den 12. April 1817[1].

[1]) s. D. er General-Toldkammer-Circulaire af samme Indhold

Circulaire fra Directionen for Universitetet og de lærde Skoler til samtlige Stiftsövrigheder i Danmark og Island, ang. Jubelfestens Höitideligholdelse i Skolerne. Khavn den 12. April 1817. — Univ. Direct. Brevb. 1817, Nr. 288-295. 1817. 12. April.

Angaaende Reformations-Jubelfestens Höitideligholdelse i Aaret 1817 har det behaget H. Maj[t]. Kongen blandt Andet allern. at befale, at bemeldte Fest, som begynder den sidste Dag i Oktober Maaned d. A., skal vedvare i 3 Dage, altsaa Fredagen den 31. Oktobr., Löverdagen den 1. og Söndagen den 2. Novembr., af hvilke Dage den förste skal være Kirkefest overalt i Hans Maj[ts] Rige og Lande, den anden höitideligholdes ved Universitetet og de lærde Skoler, og den tredie Dag, ligesom den förste, være almindelig Kirkefest, samt at paa Festens anden Dag, den 1. Novbr., skal i samtlige lærde Skoler, efter forudgaaet Program, holdes Taler i det latinske Sprog af enhver Skoles Rektor eller förste Lærer, og at Musik med Cantater eller Chorsange skal tilföies, hvor det kan skee. — Directionen anmoder tjenstl. (Tit.) om, behageligen at ville herom underrette de under Deres Ephorat staaende lærde Skolers Rektorer eller förste Lærere, samt ellers at foranledige det nærmere Fornödne til en passende Udförelse i sin Tid af den allern. bestemte Höitidelighed paa ethvert Sted. Den kongelige Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 12. April 1817.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmand Castenschjold og Biskop Vidalin, ang. Bevaringen af en gammel Ligsteen i Bessastad Kirke. Khavn 19. April.

---

udgaaet paa Tydsk til Toldembedsmændene i Hertugdömmerne Slesvig og Holsten.

1817. 19. April. den 19. April 1817. — Rentek. Islandske Copieb. 2, Nr. 248.

Commissionen for Oldsagernes Opbevaring har til Kammeret indberettet, at ved Bessestæds Kirke findes en Ligsteen af Marmor over Paul Stigsen, Kongens Befalingsmand over Island fra Aar 1554 til 1564, som skal være mærkværdig baade fra Kunstens Side og i andre Henseender, og iövrigt beskreven i flere bekjendte inden- og udenlandske Værker; hvorhos Commissionen, med Hensyn til at dette Mindesmærke nu skal være udsat for betydelig Beskadigelse, der dog kan afvendes med ringe Bekostning, har anmodet Kammeret om at foranledige, at Kirkeværgen maatte tillægges Ordre: at sikkre Stenen for Beskadigelse, og at de dermed forbundne Bekostninger maatte föres til Udgift i Kirkens Regnskab. — I Anledning heraf skulde vi tjenstl. anmode Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. om, behageligen at foranstalte det Fornödne til ovennævnte Ligsteens Conservation, da Kammeret iövrigt tillader, at de ubetydelige Udgifter, som dermed muligen kunde foraarsages, maae, efter Deres nærmere Approbation, passere til Udgift i Kirkens Regnskab, og skal herfra siden i denne Anledning blive foranstaltet det Fornödne. — Rentekammeret den 19. April 1817[1].

19. April. **Cancellie-Skrivelse** til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. **Mindesmærkers Vedligeholdelse.** Khavn den 19. April 1817. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1817. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1817, Nr. 955. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 2. H., S. 136.

Cancelliet har under D. D., efter Anmodning fra Commissionen for Oldsagers Opbevaring, tilskrevet samt-

[1]) s. D. Communication herom til Commissionen for Oldsagers Opbevaring. Rentek. Brevb. sst. Nr. 249.

lige Amtmænd i Island om, at tilkjendegive Vedkommende, at ingen ældgamle Ornamenter, som Billeder, Altertavler, Ligstene m. m., Kirkerne tilhörende, maae sælges eller tilintetgjöres, uden Hr. Stiftamtm.' og D. Höiærv.' dertil givne Samtykke; hvorom man herved tjenstl. skulde underrette Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv., med Anmodning om, at De ikke uden i höieste Nödvendigheds Tilfælde, eller förend Commissionen for Oldsager har imodtaget de befalede Indberetninger fra Island om Oldsager, vil meddele Samtykke hertil. — Det kgl. Danske Cancellie den 19. April 1817. 1817. 19. April.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. Bevaring af antiqvariske Mindesmærker. Khavn den 19. April 1817. — 19. April.
Canc. 1. Depart. Brevb. 1817, Nr. 956. – Uddrag i Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 2. H., S. 135—136.

Efter Begjæring af Commissionen for Oldsagers Opbevaring skulde Cancelliet tjenstl. anmode Hr. Cfraad om, behageligen at ville formaae Vedkommende til at skaane og frede efterstaaende Mindesmærker fra Oldtiden, nemlig:

i Hunavatns Syssel: Levningerne af den ældgamle Forskandsning i Videdalen, kaldet Borgarvirki[1].

Öefjords Syssel: En Runesteen paa Munkethveraa, over Vigdis Arnedatter.

Norder-Syssel: a) en Runesteen i Grenjadarstad Kirke over Sigrid Hrafnesdatter; — b) en Runesteen i Mule Kirke; og — c) en gammel Rune-Indskrift paa en Bjelke eller Tværslaa i samme Kirke.

Norder-Mule Syssel: I Kirken paa Hof en mærkværdig Ligsteen over Ulveid Thorsteinsdatter fra Aaret 1509.

Iövrigt maa man ligeledes anmode Hr. Cfraad om at tilkjendegive Vedkommende, at ingen ældgamle Orna-

[1]) om Borgarvirki jevnf. Antiqvariske Annaler II, 172—174.

1817. menter, som Billeder, Altertavler, Ligstene m. m., Kirkerne tilhörende, maae sælges eller tilintetgjöres uden Stiftamtmandens og Biskoppens Samtykke. — Det kgl. Danske Cancellie den 19. April 1817[1].

19. April.

19. April. **Cancellie-Skrivelse** *til* Amtmanden over Vester-Amtet, ang. **Bevaring af Oldtidsmindesmærker.** Khavn den 19. April 1817. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1817, Nr. 956. — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 18.

Efter Begjæring af Commissionen for Oldsagers Opbevaring skulde Cancelliet tjenstl. anmode Hr. Amtm. om, behageligen at ville formaae Vedkommende til at skaane og frede efterstaaende Mindesmærker fra Oldtiden, nemlig:

i Sneefjeldsnæs Syssel: Paa Thingvalle ved Thornæs i Helgafells Sogn skal der endnu sees en saakaldet Domring (egentlig en Steenkreds) ved en Offersteen fra de hedenske Tider.

Myre Syssel: a) en meget mærkværdig Runesteen paa Borg over Helten Kjartan Olafsen fra Aaret 1003 og 1004; — b) en anden Runesteen i Hvams Sogn over en Sæmund Gamlesen.

Iövrigt maa man ligeledes anmode Hr. Amtm. om, at tilkjendegive ... [o. s. v. som foregaaende Brev] ... Samtykke. — Det kgl. Danske Cancellie den 19. April 1817.

19. April. **Cancellie-Skrivelse** til Amtmanden over Sönder-Amtet, ang. **Bevaring af Oldtidsmindesmærker.** Khavn den 19. April 1817. — Canc. 1. Depart.

[1]) Nærmere Efterretninger om disse og flere Oldtidslevninger i Island, forfattede af Finn Magnussen, findes i Antiqvar. Annaler, IV, 343—366.

Brevb. 1817, Nr. 956. — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 18. 1817. 19. April.

Efter Begjæring af Commissionen for Oldsagers Opbevaring skulde Cancelliet tjenstligst anmode (Tit.) om behageligen at ville formaae Vedkommende til at skaane og frede efterstaaende Mindesmærke fra Oldtiden, nemlig:

i Borgarfjord Syssel: den berömte Snorralaug eller Snorres Bad ved Præstegaarden Reykholt, opfört af den berömte Historieskriver Snorre Sturlesen for 600 Aar siden.

Iövrigt maa man ligeledes anmode (Tit.) om, at tilkjendegive ... [o. s. v. som i Skrivelsen til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet] ... Samtykke. — Det kgl. Danske Cancellie den 19. April 1817.

Cancellie-Plakat ang. Panteobligationer til yngre Prioritetshavere. Khavn den 22. April 1817. 22. April. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 1. Septbr. 1817, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1817. Canc. 2. Dep. Reg. XVIII, 95ᵇ—96 (1817, Nr. 573). Qvart-Forr. for 1817, Nr. 46—47; Schou XVII, 573—574. Colleg. Tid. 1817, 329—334 (med Motiver). — Islandsk: Rubrum i Klausturpóst. 1818, S. 102 med Bemærkning: at denne Plakat formeentlig er ugjeldende for Island.

Plakat ang. Udslettelse af de til de yngre Prioritetshavere udstedte Panteobligationer, naar Pantet, ved Realisation, ei er fundet tilstrækkeligt til deres Fyldestgjörelse.

Det har behaget Hans Majestæt Kongen under 2. dennes allern. at fastsætte Fölgende:

1) at naar en Eiendom, efter Dom og Execution, ved offentlig Auction bortsælges, uden at de yngre Prioritetshavere af Kjöbesummen have kunnet erholde Betaling, maae de til disse udstedte Obligationer uden videre udslettes af Pantebogen. — 2) at samme Bestemmelse ogsaa maa være anvendelig, naar en Eien-

1817. dom, efter foregaaende prövet Auction, bliver af en
22. April. Skifteret udlagt Panthaveren selv, uden at de yngre Panthavere kunne erholde Betaling af den Sum, for hvilken den udlægges; dog — 3) at der i begge Tilfælde, for at den omhandlede Virkning skal kunne finde Sted, skal trende Gange være afholdt Auction over Eiendommen, ligesom og hver Auction skal fjorten Dage forud være bekjendtgjort i Statstidenden og Provincialbladene, tre Gange efter hinanden. — Hvilken allerh. Bestemmelse herved kundgjöres til alle Vedkommendes Efterretning og allerund. Efterlevelse. — Det kgl. Danske Cancellie den 22. April 1817.

22. April. **Kongelig Resolution ang. Besættelsen af den naturvidenskabelige Stipendieplads for en islandsk Studerende.** Khavn den 22. April 1817. — I Univers. Directionens Forestilling 17. April berettes, at der var til Consistorium indkommen en Ansögning om det ved kgl. Resol. 23 Januar 1817 stiftede naturvidenskabelige Stipendium for en islandsk Student. Denne Ansögning var fra Stud. Jon Thorsteinsen, indskreven som Student i Efteraaret 1815; i April og Oktbr. 1816 havde han taget den philologiske og philosophiske Pröve med Udmærkelse; derpaa havde han lagt sig efter Medicin, og tillige hört Forelæsninger over Physik, Chemie og Mineralogie. Hans Fader var Bonde i Island under trange Kaar med 4 andre Börn, og kunde ikke yde ham nogen Hjælp. Ved Universitetet fik han 13 Rbd. N. V. om Maaneden af Communitetet. — Univ. Direct. Forestillinger 1817, Nr. 547.

Vi ville allern. have Islænderen Stud. medic. John Thorsteinsen forundt den af Fonden ad usus publicos bestemte overordentlige Understöttelse med 150 Rbd. S. V. aarligen i 3 Aar, nemlig for 1817, 1818 og 1819, dog at det gjöres ham til Pligt, efter at have tilendebragt sine Studeringer ved herværende Universitet, at anvende sine Kundskaber i sit Födeland. Kjöbenhavn den 22. April 1817.

Anordning angaaende Handelsberettigelse m. v. Khavn den 23. April 1817. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 4. August 1817 og i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli s. A. — I Klausturpóst. 1818, S. 102, anföres dens Rubrum med Bemærkning om, at den maa ansees som ikke gjeldende for Island, hvilket og bekræftes ved Canc. Skriv. 6. April 1819. — Canc. 2. Depart. Registr. XVIII, 97[b] (1817, Nr. 581). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1817, S. 50—55; Schou XVII, 574—579. Coll. Tid. 1817, S. 377—409 (med Motiver). 1817. 23. April.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, ang. **Publication af en ældre Forordning om Oldsagers Fund.** Khavn den 26. April 1817. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1817, Nr. 1215. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 2. H., S. 142—143. — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 19. 26. April.

Commissionen for Oldsagernes Opbevaring har i en Skrivelse af 20. f. M. indstillet til dette Collegium, at For. af 7. August 1752, ang. Godtgjörelse af Kongens Kasse for fundne mærkværdige Oldsager, maatte udvides til og paa sædvanlig Maade publiceres i Island, hvorved den Aarsag, som hidindtil maa formodes undertiden at have forledet Findere af gamle Mynter og andre mærkværdige Oldsager til ulovlig Fremgangsmaade, nemlig Haab om större Vinding ved at dölge end ved at anmelde slige Fund, for Eftertiden formeentligen vilde bortfalde[1]. — Foranlediget heraf skulde man tjenstligst anmode (Tit.) om, i Tilfælde af at forommeldte Forordn. 7. August 1752 ikke för skulde være publiceret i det Dem allern. anfortroede Embeds-Distrikt, hvilket dog formodes, da at foranstalte samme læst ved Retterne

[1]) I Commissionens Skrivelse 20. Marts 1817 bemærkes, at man i Island ansaae Jónsb. Tyvebalk 16. Cap., eller N. L. 5—9—3—7 som de eneste gjeldende Love om Dannefæ.

1817. og igjennem de Dem underordnede Övrigheder bragt
26. April. til offentlig og almindelig Kundskab paa sædvanlig Maade, som en ogsaa for Island gjeldende Lov, hvorimod De, i Tilfælde af at oftnævnte Anordning för har været læst og publiceret, vilde indskjærpe samme til alle Vedkommendes allerund. Efterlevelse. — Det kongel. Danske Cancellie den 26. April 1817[1].

26. April. **Cancellie - Circulaire** til samtlige Stiftamtmænd og Biskopper, ang. **Reformations-Jubelfesten.** Khavn den 26. April 1817. — Publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1817. — Canc. 1. Departem. Brevb. 1817, Nr. 1009. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 2. H., S. 142. — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 19.

P. M. Ved tjenstligst at tilstille Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. medfölgende Exemplarer af en under 9. d. M. gjennem dette Collegium udfærdiget allern. Anordning

---

[1]) I Anledning heraf har Amtmanden i Nord- og Öster-Amtet, Stephan Thorarensen, indberettet, at hverken Plakat 7. August 1752 eller For. 22. Marts 1737 „findes at være indfört eller bekjendtgjort som en Lov" i Island, og at den i Cancelliets Skrivelse befalede Publication ved Læsning ved Retterne i Amtet forekom ham „nu for Tiden retlig umulig at foranstalte", da der „ved Amtet ikke haves nogen originale eller authentiske Exemplarer af tidtmeldte Plakat, men alene den, maaskee ikke aldeles paalidelige, Extract af samme, som findes i Schous Udtog af Forordningerne". Denne Amtmand havde derfor indskrænket sig til ved et Circulaire til Sysselmændene at befale dem at drage Omsorg for, at alle Fund af Oldsager anmeldes for Sysselmanden og indberettes til Amtet, da Finderne kunne vente det Fundnes fulde Værdie godtgjort af den kongelige Kasse (Canc 3. Depart. Journ. S, Nr. 870). — Med Hensyn hertil maa iövrigt henvises til kgl. Resolutioner 20. Marts og 28. Mai 1753, meddeelt til Amtmanden i Island ved Rentek. Skriv. 24. Mai 1753 og publiceret paa Althinget s. A., hvilke tre Aktstykker findes i denne Samlings 3. Bind under de anförte Data.

om en Reformations-Jubelfests Höitideligholdelse i indeværende Aar 1817, skulde Cancelliet lige tjenstl. tilmelde Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at de i Indledningen til bemeldte Anordning ommeldte Exemplarer af den augsburgske Confession ville blive omsendte forinden Festen, og skulle, ifölge Hans Majts allerh. Befaling, betales af vedkommende Kirke eller Kirker. — Iövrigt underrettes D. Höiærv. ved denne Leilighed om, at med disse Exemplarer af den augsburgske Confession skal fölge latinske Hyrdebreve til samtlige Præster fra samtlige Biskopper i Danmark, samt General-Superintendenten og Superintendenten i Hertugdömmene, hvilke, ved Brevvexling imellem hinanden, have at enes om Indhold og Form. — Og skulde Cancelliet, i Henseende til det ligeledes i Anordningens Indledning ommeldte Skrift til Underretning for Menigmand, især Ungdommen, endvidere tjenstlig tilmelde D. Höiærv. til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at Præsterne, naar de, ifölge meerbemeldte Anordnings 2. §, Söndagen den 26. Oktbr. d. A. intimere til Reformationsfestens Höitideligholdelse, tillige skulle anmelde, at et saadant Skrift findes i hver Skole, for der at læses, eller derfra paa en kort Tid at udlaanes. — Det kongelige Danske Cancellie den 26. April 1817. 1817. 26. April.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. et nyt Oplag af den islandske Börnelærdomsbog. Khavn den 26. April 1817. — Canc. 1. Departem. Brevb. 1817, Nr. 1022. 26. April.

Efter at have imodtaget de af Deres Höiærv. med Skrivelse af 22. August f. A. meddelte nærmere Oplysninger, betræffende den af Conferentsraad Stephensen hertil indgivne Forestilling, hvori han, som Directeur for det islandske Landoplysningsselskab, har modsagt D. Höiærv.s forhen gjorte Andragende om, at Oplaget

1817. af den evangelisk-christelige Börnelærdomsbog for Island var udsolgt, og at Landoplysnings-Selskabet ikke
26. April. dengang var istand til at besörge et nyt Oplag af bemeldte Lærebog; skulde Cancelliet herved tjenstl. tilmelde Deres Höiærv. til behagelig Underretning, at Cancelliet finder de meddeelte Oplysninger aldeles fyldestgjörende, og er overtydet om, at D. Höiærv.' Andragende om Mangelen paa Lærebogen har været fuldkommen grundet. Tillige skulde Cancelliet tjenstl. melde, at det af den kongelige Vaisenhuus-Direction besörgede Oplag paa 5000 Exemplarer af Lærebogen er af bemeldte Direction overdraget Cfraad Stephensen paa det islandske Landoplysnings-Selskabs Vegne, blandt Andet under den Betingelse, at Udsalgs-Prisen ikke overstiger 4 Rbmk. for hvert Exemplar. — Det kongelige Danske Cancellie den 26. April 1817[1].

29. April. **Cancellie-Circulaire til samtlige Biskopper, angaaende Attester, som fordres ved Brudevielser.** Khavn den 29. April 1817[2]. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1817. — Canc. 1. Departem. Brevbog 1817, Nr. 1048 (blank i Brevbogen). Colleg. Tid. for 1817, S. 415—416. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 2, H., S. 144. — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 19—25 (med en udförlig Anmærkning om de islandske Love i denne Materie).

P. M. Hans Maj[t]. har allern. paalagt Cancelliet at foranstalte, at Geistligheden i Almindelighed, gjennem vedkommende Biskopper, indskjærpes, ved Brudevielser, uden Persons Anseelse at affordre alle lovbefalede Beviser, og i Særdeleshed at forskaffe sig Vished om

---

[1]) s. D. Canc. Skriv. til Conferentsraad Stephensen, hvorved ham meddeles Indholdet af denne Skrivelse saavidt vedkommer Biskop Vidalins Andragende om Mangelen paa Börnelærdomsbogen. — Canc. 1. Departem. Brevb. 1817, Nr. 1026.

[2]) For. 30. April 1824 §§ 3 og 4.

Brudgom eller Brud maatte bekjende sig til nogen anden end den evangelisk-lutherske Religion, da Geistligheden i saa Fald maatte, under Embeds-Ansvar, iagttage hvad der i Henseende til Ægteskaber af blandet Religion er befalet. — Hvilket dette Collegium herved tjenstl. skulde tilmelde D. Höiærv. til behagelig Efterretning, med Anmodning, at D. Höiærv. behageligen vil foranstalte det Fornödne i denne Henseende. — Det kongelige Danske Cancellie den 29. April 1817. 1817. 29. April.

Cancellie-Circulaire til samtlige Overövrigheder, ang. Udstedelsen af Vaccinations-Attester m. v. Khavn den 13. Mai 1817. — Canc. 2. Departem. Brevb. 1817, Nr. 1652. Coll. Tid. 1817, S. 429–432 med Uddrag af Beretning fra Vaccinations-Commissionen om Vaccinationens Fremgang. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 2. H., S. 157 (med Datum 11. Mai ved Begyndelsen og 13. Mai ved Siden af Brevet). — Islandsk: Klausturpóst. 1818, S. 102—103, med Anmærkning. 13. Mai.

Efter dertil af den angaaende Vaccinationen allern. anordnede Commission given Anledning, skulde man herved tjenstl. tilkjendegive (Tit.) til behagelig Efterretning og fornöden Foranstaltning[1]:

1) at for Fremtiden ingen Vaccinations-Attester af Læger eller andre berettigede Vaccinateurer maae udgives til dem, som ikke möde for at lade Vaccinerne eftersee imellem den 7. og 9. Dag, undtagen de med Attest fra Præsten, eller anden authoriseret Vaccinateur, kunne bevise Koppernes Ægthed, samt derhos godtgjöre, at de ved Sygdom have været hindrede i at möde. — 2) at alle Læger og Vaccinateurer skulle afgive Vaccinations-Attester for dem, som möde til Undersögelse og hvis Vacciner befindes genuine, ikke til de

[1]) de fölgende Punkter ere foreslaaede af Vaccinations-Commissionen, og bifaldte af Cancelliet, samt stadfæstede ved kongelig Resolution.

817. Vaccinerede selv, men til Præsten, i det Sogn de höre
13. Mai. til, for at indföres i disses Protokoller. — Iövrigt anseer man det som en Fölge af For. af 5. Septbr. 1794 § 5, at Enhver, der befatter sig med Vaccinationen uden dertil at være berettiget, maa ansees og straffes som Qvaksalver. — Det kongelige Danske Cancellie den 13. Mai 1817.

13. Mai. **Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. Salarium for Klosterpræsterne i Island.** Khavn den 13. Mai 1817. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1817. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1817, Nr. 1185. — Islandsk: Udtog i Klausturpóst. 1819, S. 33.

Cancelliet har imodtaget Hr. Stiftamtm.' og Deres Höiærv.' Forestilling af 9. August f. A., hvori andrages paa, at Provsterne i Island, tilligemed Sysselmændene i de Sysler, hvori Klosterne ere beliggende, maatte, med tiltagne kyndige Mænd, udlægge visse Klosterne tilhörende Jorder, hvoraf vedkommende Sognepræst kunde oppebære det dem af Klosterne tillagte Salarium. — I Anledning heraf, og efter herom at have brevvexlet med det kongelige Rentekammer, skulde dette Collegium herved tjenstligst tilmelde Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. til behagelig Underretning, at den af Dem i berörte Deres Betænkning bemærkede Mislighed, som er forbunden med den Maade, hvorpaa Præsterne for Tiden nyde det dem af Klosterne tillagte Salarium, vil ophöre naar Capitelstaxter blive indförte i Island, og indtil dette skeer og nærmere Bestemmelse tages om Klostergodsenes Anvendelse, kan denne Sag beroe. — Det kongelige Danske Cancellie den 13. Mai 1817.

13. Mai. **Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. Salarium for Sognepræsten paa Grimsey.** Khavn den 13. Mai 1817.

— Canc. 1. Depart. Brevb. 1817, Nr. 1186. — Islandsk: Udtog i Klausturpóst. 1819, S. 33. 1817. 13. Mai.

I Forestilling af 9. August f. A. have Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. andraget paa, at vedkommende Herredsprovst og Sysselmand med tillagne kyndige og uinteresserede Mænd maae udlægge til Præsten paa Grimsöe saa mange af de Munkethveraae og Mödrevalle Klostere tilhörende Jorder, at deres Afgift udgjör 2 Hdr., som er det Præsten tillagte Salarium af bemeldte Klostere m. m. — Efter i denne Anledning at have brevvexlet med det kongel. Rentekammer, skulde dette Collegium, i Henhold til dets Skrivelse af D.D. om denne Sag i Almindelighed, herved tjenstl. tilmelde Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. til behagelig Underretning og videre Bekjendtgjörelse, at ihvorvel det er billigt, at Præsten til Grimsöe oppebærer det ham af Klosterne Tillagte i de samme Öre, som Afgifterne af Klosterne erlægges, formener Cancelliet dog, at det kan have sit Forblivende ved hvad hidtil i denne Henseende har fundet Sted, indtil Capitelstaxten bliver indfört i Island, da den af Præsten nu yttrede Besværing maa antages at ville bortfalde. — Det kongelige Danske Cancellie den 13. Mai 1817.

Kongelig Resolution ang. Udlevering af nogle ældre Documenter fra den Arnamagnæanske Samling til Meklenburg-Schwerin. Khavn den 14. Mai 1817. — Ifölge Cancelliets Forestilling s. D. havde den storhertugelige Meklenburg-Schwerinske Regjering henvendt sig til den Danske, om at erholde udleveret endeel især Stiftet Schwerin vedkommende authentiske Diplomer, som i Aaret 1624, under 30 Aars Krigen, vare fra Butzau bragte til Kjöbenhavn. Disse Documenter vare nu forvarede imellem de Haandskrifter, som Arne Magnussen i Aaret 1730 skjænkede til Universitetet, og havde i sin Tid været af ham erhvervede ved Kjöb. Cancelliet havde i denne Anledning corresponderet med Directionen for Universitetet og de lærde Skoler, hvilken havde indsendt en Skrivelse fra den Arnamagnæanske Com- 14. Mai.

1817. 14. Mai. mission til Consistorium, ledsaget af en Fortegnelse over Documenterne. I den nævnte Skrivelse (11. Marts 1817) yttrer Commissionen, at „man ikke skjönner rettere, end at disse Diplomer ere i Henseende til Danmark af saameget mindre Vigtighed, som de opvække större Interesse for den storhertugelig Meklenburg-Schwerinske Stat og sammes Literature", hvorfor Commissionen erklærer „sig aldeles villig til (under Deres Majt. Kongens allerhöieste Tilladelse, som man haaber Consistorium vil udvirke i sin Tid) at overdrage samtlige ovenmeldte Documenter til Storhertugen af Meklenburg-Schwerin som Eiendom, i Forventning at Höistsamme fra sin Side vil lade understötte denne Commission saavel som andre Arbeidere i den nordiske Historie med saadanne Oplysninger, som maatte önskes meddeelte". Consistorium havde i Skrivelse 4. April 1817 tiltraadt denne Anskuelse, og Cancelliet fandt heller ikke Noget derimod at erindre, „men meget mere holder for, at Udleverelsen af Documenterne ikke med Billighed kan nægtes". — Canc. 1. Depart. Forestillinger 1817, Nr. 88.

Vi tillade allern., at de Documenter, som findes anförte paa den Os herved allerund. forelagte Fortegnelse, maae udleveres til Storhertugen af Mecklenborg-Schwerin; og haver Vort Cancellie, ved desangaaende at meddele Underretning til Departementet for de udenlandske Sager, at yttre, hvorledes Vi forvente, at Storhertugen vil lade understötte saavel Commissionen for afgangne Professor Arnas Magnussens Legat, som Andre, der arbeide for den nordiske Historie, ved at forhjælpe dem til de Oplysninger, som attraaes meddeelte fra hans Lande. Kjöbenhavn den 14. Maji 1817[1].

21. Mai. **Reskript til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. Tjenestetyendes og Husfolks Ydelser til Præst og Kirke.** Khavn den 21. Mai 1817. — Publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1817.

[1]) Communiceret til Commissionenen for Arnas Magnussens Legatum og til Departementet for de udenlandske Sager ved Canc. Skrivelser 27. Mai 1817 (Canc. 1. Departem. Brevb. 1817, Nr. 1307).

Canc. 1. Depart. Registr. VI, 187[b] (1817, Nr. 168[a]). P. Pétursson Hist. Eccl. Island., S. 228. Coll. Tid. 1817, S. 872—879 (med Motiver). Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 2. H., S. 168—169. Islandsk: Klausturpóst. 1818, S. 55—56 med Anmærkning; Rubr. sst. S. 113. 1817. 21. Mai.

Frederik den Sjette &c. V. S. B. Os er af Vort Danske Cancellie allerund. bleven foredraget en dertil indkommen Forespörgsel fra Vor Amtmand over Nord- og Östre-Amtet paa Vort Land Island, angaaende hvorvidt Tjenestefolk og Husfolk der paa Landet ere pligtige at betale Lysetold til vedkommende Kirke og svare Dagsværk til Sognepræsten. — I denne Anledning ville Vi, efter allern. at have overveiet denne Sag med samtlige dens Omstændigheder, samt de derom forhen givne Bestemmelser, og de af dig, Os elskelig Vor Biskop over Island, samt af Vort Rentekammer i Sagen afgivne Betænkninger, hvilket Alt af bemeldte Vort Cancellie allerund. er Os foredraget, hermed allern. give eder tilkjende, at saavel alle Tjenestefolk paa Vort Land Island, som og de Husfolk sammesteds, der ikke holde Tjenestefolk, bör, naar de tiende af 60 Alen eller derover, betale ½ Lysetold til vedkommende Sognekirke i Overeensstemmelse med de i denne Henseende gjældende Lovbestemmelser, samt yde vedkommende Sognepræst et Dagsværk, enten in natura eller med andre gode Landöre efter Middelpriis, paa den Tid og det Sted, et saadant Dagsarbeide skulde forrettes. — Derefter I eder allerund. have at rette, og Vedkommende Saadant til Efterretning at tilkjendegive. Befalende &c. Givet i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 21. Maji 1817.

Rentekammer-Skrivelse til Lieutenanterne v. Born og v. Aschlund, ang. Kortene over de islandske Kyster og Havne. Khavn den 24. Mai 1817. — Rentek. Isl. Copieb. 2, Nr. 280. 24. Mai.

Af de os ved DHrr.[a] Skrivelse af 18. denne M. til-

1817. 24. Mai. stillede Karter og tilhörende Anmærkninger m. m. har Kammeret med megen Tilfredshed erfaret, at DHrr. med særdeles Flid og Nöiagtighed have udfört det Dem betroede Arbeide ved Opmaalingen af de islandske Kyster og Havne. Men da det er paatænkt, at de optagne Karter iblandt Andet skulde afbenyttes, for derefter at forfærdige og udgive Sökarter i samme Form som de, der i Aaret 1788 bleve udgivne fra det kongelige Sökart-Archiv, forbigaaer Kammeret ikke, foranlediget af Contre-Admiral Löwenörns derom gjorte Begjæring, herved at anmode DHrr. om, for Eftertiden, som hidtil, paa Karterne at anlægge hver synlig Ö eller Skjær, samt ligeledes blinde Rev og Skjær, saaledes som disses Beliggenhed, efter indhentede Efterretning hos Fiskere og andre Beboere, kan bestemmes; ligesom Kammeret ogsaa forventer, at DHrr. ville vedblive at lade de Karter, som herefter optages, medfölge en saa nöiagtig Beskrivelse som muligt over Indseilingen til de forefundne Havne og Ankerpladse. Rentekammeret den 24. Maji 1817.

3. Juni. **Kongelig Resolution ang. forhöiet Gage for en Distrikts-Chirurg i Island.** Khavn den 3. Juni 1817[1]. — Ifölge Cancelliets Forestilling 27. Mai havde man tænkt at lade den forrige lavere Gage vedblive for det ene Distrikts-Chirurgikat i Vester-Amtet, men det havde nu viist sig, at Ingen vilde söge dette Embede, hvorfor Cancelliet nu foreslaaer Gagen forhöiet til samme Belöb som var bestemt ved kgl. Resol. 27. Marts 1816. — Canc. 3. Depart. Forestillinger 1817, Nr. 76. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 2. H., S. 179. — Islandsk: Klausturpóst. 1818, S. 82.

Vi ville allern. have den femte i Island ansatte Distrikts-Chirurg tilstaaet en aarlig Gage af 300 Rbd. S. V., beregnet fra 1. Januar 1816 af, hvorhos Vi allern.

[1]) Canc. Circ. 6. Juli 1819.

bifalde, at Alt, hvad der hidtil har været henlagt til Chirurgernes Lönninger i Island for Eftertiden tilfalder Vor Kasse. Kjöbenhavn den 3. Junii 1817[1]. 1817. 3. Juni.

Reskript til Stiftamtmanden over Island, ang. Tilladelse for Guldsmed Thorgrim Thomsen at probere og stemple Guld- og Sölvarbeide. Khavn den 11. Juni 1817. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 5. Juli 1819 — Canc. 3. Depart. Registr. 1817-19, 68b (1817, Nr. 585). Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 2. H., S. 201. — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 97. 11. Juni.

Frederik den Sjette &c. V. S. B. Vi give dig herved tilkjende, at Vi efter herom allerund. gjort Ansögning, samt i Betragtning af de af Vort Danske Cancellie allerund. oplyste Omstændigheder, allern. ville tillade, at Guldsmed Thorgrim Thomsen af Gufunæs[2] ved Reikevig i Island maa, naar Vedkommende begjære saadant, probere og stemple alt Guld- og Sölvarbeide, som forfærdiges i Island, af 5 Lods Vægt og derover, og at han derfor maa oppebære 20 Rbsk. S. V. for hvert Stykke som veier 10 Lod og derover, og 6 Rbsk. S. V. for hvert Stykke som veier under 10 Lod. — Derefter du dig allerund. haver at rette og Vedkommende Saadant til Efterretning at tilkjendegive. Befalende &c. Kjöbenhavn den 11. Junii 1817.

Cancellie-Circulaire til samtlige Biskopper, ang. adskilte Ægtefolks Legitimation. Khavn den 14. Juni 1817. — Publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1818 (som det synes under urigt. Datum 14. Juni.

---

[1] Communiceret Stiftamtmanden over Island, Rentekammeret, de Deputerede for Finantserne og Amtmanden over Vester-Amtet i Island ved Cancellie-Skrivelse 24. Junii 1817. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1817, Nr. 1864.

[2] Gusunde, urigt., Fogtm.

1817. 14. Juli). — Canc. 3. Depart. Brevb. 1817, Nr. 1750 (Datum 14. Juni); jevnf. 2. Depart. Brevb. 1817, Nr. 1975 (Datum 10. Juni). Coll. Tid. 1817, S. 544 (ligeledes med Datum 10. Juni). Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 2. H., S. 187 (med Datum 10. Juni). — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 33; jevnf. sst. S. 24 Anm. (begge Steder med Datum 14. Juni).

14. Juni.

Det er bragt i Erfaring, at nogle Præster staae i den Formening, at de kunne ægtevie en Person, for hvem der er udfærdiget Bevilling til et foregaaende Ægteskabs aldeles Ophævelse, naar der blot haves Vished om, at det foregaaende Ægteskab er aldeles ophævet, uagtet den derom udfærdigede Bevilling ikke forevises. — Da saadan Fremgang har til Fölge, at slige Bevillinger blive henliggende uindlöste, saa skulde man tjenstl. anmode Deres Höiærv., behageligen at ville instruere Præsteskabet om, at den allern. meddeelte Bevilling i sligt Tilfælde bör forevises og af Præsten forsynes med Paategning desangaaende. — Det kongelige Danske Cancellie den 14. Junii 1817.

14. Juni. **General-Toldkammer-Plakat** ang. **Skibs-Afgifter i Kjöbenhavn.** Khavn den 14. Juni 1817. — Ikke publiceret i Island. — Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1817, S. 68—69. Schou XVII, 586—587. Colleg. Tid. for 1817, S. 591—596 (med Motiver).

Plakat angaaende en Afgift i 10 Aar af de til Staden Kjöbenhavn indkommende eller derfra afgaaende Skibe over 5 Commerce-Læster.

Paa Collegiets allerund. Forestilling om, hvorledes de fornödne Indtægter kunne tilveiebringes for at udrede Omkostningerne ved Opmuddringen af flere, for Handelsfarten nödvendige, Kanaler og Farvande i Staden Kjöbenhavn, har Hans Majestæt ved allerh. Resolution af 4. d. M. allern. befalet, at der, saavel af de her til Staden ankommende som af de herfra afgaaende Skibe over 5 Commerce-Læster, skal, efter Fradrag for

hvert Skib af de 5 förste Commerce-Læster, i 10 Aar svares fölgende Afgifter: 1817. 14. Juni.

1) for indgaaende eller udgaaende Skibe fra eller til Steder i Danmark eller Hertugdommene: for Læstedrægtigheden fra 5 indtil 50 Commerce-Læster, pr. Commerce-Læst 8 Rbsk. S. V.; for den Deel af hvert Skibs Læstedrægtighed, der overskyder 50 Commerce-Læster, pr. Commerce-Læst 10 Rbsk. S. V. — 2) for Skibe fra eller til fremmede Steder i Östersöen eller Sundet: for Læstedrægtigheden fra 5 indtil 50 Commerce-Læster, pr. Commerce-Læst 12 Rbsk. S. V.; for den Deel af hvert Skibs Læstedrægtighed, der overskyder 50 Commerce-Læster, pr. Commerce-Læst 14 Rbsk. S. V. — 3) for Skibe fra eller til fremmede Steder i Kattegattet eller udenfor samme, saa og fra eller til Indierne, Guinea, Island, Grönland og Færöerne: for Læstedrægtigheden fra 5 indtil 50 Commerce-Læster, pr. Commerce-Læst 14 Rbsk. S. V.; for den Deel af hvert Skibs Drægtighed, der overskyder 50 Commerce-Læster, pr. Commerce-Læst 16 Rbsk. S. V. — Hvilket herved til alle Vedkommendes Efterretning bekjendtgjöres. — General-Toldkammer- og Commerce-Collegium den 14. Juni 1817.

Cancellie-Skrivelse til den kgl. administrerende Direction for Kjöbenhavns Fattigvæsen, ang. Refusion af Fattigunderstöttelse for Islændere i Kjöbenhavn. Khavn den 17. Juni 1817. — 17. Juni.
Canc. 3. Departem. Brevb. 1817, Nr. 1758. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 2. H., S. 206—207.

Den kongelige administrerende Direction for Kjöbenhavns Fattigvæsen har, i Anledning af en paa Gaden funden syg Islænder Ole Johnsen Öefjords Indbringelse paa almindelig Hospital, under 21. f. m. forespurgt hos dette Collegium: „hvorfra Godtgjörelse for Islændere i Trangstilfælde kan söges, naar de ikke have opholdt dem uafbrudt i 3 Aar her i Staden". — Foranlediget

1817. heraf skulde man tjenstl. tilmelde velbemeldte Direction
17. Juni. til behagelig Efterretning, at samme i det omhandlede og andre lignende Tilfælde har om Godtgjörelse for den ydede Hjælp at henvende sig til vedkommende Amtmand i Island, fra hvis Embeds-Distrikt den paagjeldende Trængende ved et optagende Forhör maatte oplyses at være berettiget til Forsörgelse. — Det kongelige Danske Cancellie den 17. Junii 1817.

21. Juni. **Cancellie-Skrivelse til samtlige Amtmænd i Island, ang. Behandlingen af Kjödet af hákall og háfr.** Khavn den 21. Juni 1817. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1817, Nr. 1548. — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 34.

Cancelliet har brevvexlet med det kgl. Sundheds-Collegium, betræffende en fra Biskoppen over Island hertil indkommen Forestilling om, at endeel Menneskers hastige Död der i Landet formentes at kunne være en Fölge af, at de havde spiist tvende derværende Slags Fisk, nemlig Havkalle og Haae, förend Kjödet af disse Fiske vedbörligen var törret; og bemeldte Sundheds-Collegium har derpaa yttret, at da de nævnte Fiske ere her til Lands aldeles ubekjendte, saa kan Sundheds-Collegiet ikke heri tilraade Andet, end at disse Fiske maae meget stærkt koges eller meget vel törres, inden de spises enten som Suul eller som Bröd; hvorom (Tit.) ville behage at underrette Vedkommende. — [Iövrigt maa man anmode Hr. Stiftamtmand om, at ville indhente den paa Island værende Landphysikus' Erklæring, om han maatte kunne meddele nogle nærmere Oplysninger om disse tvende Slags Fisk, hvilken Erklæring man derefter maa udbede sig tilstillet[1]. — Det kongel. Danske Cancellie den 21. Junii 1817.

---

[1]) Fra [findes kun i Skrivelsen til Amtmanden i Sönder-Amtet.

Cancellie-Circulaire til samtlige Overövrigheder, ang. Tugt-, Rasp- og Forbedringshusets Brand. Khavn den 27. Juni 1817[1]. — Dette Circulaire er sendt til Island, og bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1818. — Canc. 2. Depart. Brevb. 1817, Nr. 2159; 3. Depart. Brevb. 1817, Nr. 1898 (ikke indfört i Brevbogen). Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 2. H., S. 227. — Islandsk: Rubr. i Klausturpóst. 1819, S. 33. 1817. 27. Juni.

Da en Deel af Tugt-, Rasp- og Forbedringshusets Bygninger den 25. d. M. er afbrændt, og den tilbagestaaende Deel af samme ikke er tilstrækkelig til at rumme Fangerne, saa skulde man tjenstl. tilkjendegive (Tit.), at for det förste ingen Forbrydere maae indsendes til Arbeide i Tugt-, Rasp- og Forbedringshuset, men at Straffens Execution indtil videre bliver at udsætte. — Det kongelige Danske Cancellie den 27. Junii 1817.

Kongelig Resolution ang. Udgivelse af Sökort over Islands Kyster m. v. Frederiksberg den 2. Juli 1817. — I Rentekammerets Forestilling 24. Juni bemærkes, at Contra-Admiral Löwenörn havde andraget paa, at de ved Opmaalingen over Island udarbeidede Kort maatte vorde offentliggjorte, som et Arbeide, „som han finder overmaade hæderligt, fortræffeligt og skjönt". Han havde tilbudet at ville besörge dem udgivne fra Sökort-Archivet i samme Form som Minors i 1788 fra samme Archiv udgivne Kort. Han mente, at det Hele vilde kunne udgives paa 7 Blade, „hvortil maatte föies trykte Beskrivelser, ledsagede med specielle Havnekort og Landfortoninger". Bekostningerne kunde dog ikke Sökort-Archivet paatage sig, men disse foreslaaes at maatte bestrides af Kongens Kasse, og anslaaes Bekostningen til selve Kortene til 7000 Rbd. N. V. — Som Pröve havde Löwenörn indsendt Kortet over Skagestrands Bugten, skjöndt ikke fuldfört, og da Sökort-Archivet havde derved paadraget sig Udgifter, androges paa at dertil strax maatte udbetales 2. Juli.

[1]) Canc. Circ. 2. Septbr. 1817.

1817. 500 Rbd. N. V. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1817. B, Nr. 221. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 2. H., S. 235.

2. Juli.

Vi bifalde allern., at efter den ifölge allerh. Resolution af 28. Maji 1800 foranstaltede Opmaaling udgives efterhaanden igjennem Sökort-Archivet, saaledes som Contra-Admiral Löwenörn har foreslaaet, Sökort over de islandske Kyster og Havne, med tilhörende trykte Beskrivelser, ledsagede med specielle Havnekort og Landfortoninger, samt at Bekostningen, indtil et Belöb af i Alt 10,000 Rigsbankd. Navneværdie, efterhaanden udredes af Vor Kasse, imod at til samme Tid efter anden igjen indbetales hvad ved Salget af Kortene, med videre, maatte indkomme. — Frederiksberg den 2. Julii 1817.

3. Juli. **Cancellie-Circulaire til samtlige Amtmænd, ang. forladt eller uaffordret Arv. Khavn den 3. Juli 1817.** — Canc. 3. Departem. Brevb. 1817, Nr. 1997. Original-Aftryk som „Circulaire" paa to Blade i 4to. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 2. H., S. 240. — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 34.

I Overeensstemmelse med Forordningen af 2. April sidstl. vil alle Sager angaaende saadan forladt eller uaffordret Arv, hvor Arvingen ikke har Börn, Forældre eller Södskende i Live, saavel som angaaende de Summer, som paa Skifte blive udlagte til Creditorer, og ikke affordres af rette Vedkommende inden 15 Aars Forlöb, henhöre til Afgjörelse ved Correspondence imellem dette Collegium og den kongel. Direction for Fondet ad usus publicos. Man maa derfor tjenstl. anmode (Tit.) om i Fremtiden hertil at indsende alle Sager disse Gjenstande angaaende til nærmere Resolutions Afgivelse, hvorhos tilföies, at forsaavidt de Arve-Capitaler eller til Creditorer udlagte Summer, der indbetales i Fondet ad usus publicos, skulle passere Amtstue- eller Byfoged-Regnskaberne, vil det Fornödne ved Revisionen i det

kongelige Rentekammer vorde paaseet.. — Det kongel. Danske Cancellie den 8. Julii 1817. 1817. 8. Juli.

Cancellie-Circulaire til samtlige Amtmænd, **ang. Forslag til at forebygge Fattiges tiltagende Mængde.** Khavn den 8. Juli 1817. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1817, Nr. 1998. — Original-Aftryk som „Circulaire" paa to Blade i 4to. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 2. H., S. 240. — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 34; jevnf. S. 23 Anm. 8. Juli.

Det er for Cancelliet bleven andraget, at de i de senere Tider trufne Foranstaltninger, hvorefter Enhver, som findes trængende, strax erholder Understöttelse, foranledige, at de Fattiges Antal, især paa Landet, tiltager i et saa betænkeligt Forhold, at vedkommende Sogne-Districter muligen i Tiden ei ville være istand til at yde det udfordrende Bidrag til disses Underholdning. Især skulle de Ægteskaber, som i den senere Tid saa hyppigen indgaaes af unge Mennesker, der ingen Udsigt have til at forsörge sig og Familie, bidrage meget hertil. — I Anledning heraf skulde man tjenstl. udbede sig (Tit.) behagelige Tanker om, hvorvidt det skulde være muligt at udfinde noget Middel til at formindske denne Ulempe. — Det kongelige Danske Cancellie den 8. Julii 1817.

Cancellie-Skrivelse til Justitiarius i den islandske Landsoverret, Conferentsraad Magnus Stephensen, **ang. nogle formentlige Uordener ved Landsoverretten.** Khavn den 12. Juli 1817[1]. — Publiceret ved Landsoverretten den 1. September 1817. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1817, Nr. 2004. Fogtm. (Algreen- 12. Juli.

[1]) Canc. Skriv. 19. Mai 1829.

1817. Ussing) VII. 6, 2. H., S. 249. — Islandsk: Udtog i Klausturpóst. 1819, S. 34—35.
12. Juli.

Ved i Skrivelse af 20. April f. A. at anmelde nogle Uordener, som formentligen have fra Aaret 1811 indsneget sig i Retspleien ved den kongelige Landsoverret i Island, har Hr. Cfraad, for at raade Bod paa samme, tillige indstillet:

1) at bemeldte Landsoverret herefter maatte gjöres uafhængig af Stiftamtmandens Indblandelser og Authoritet, saaledes, at Justitiarius og ikke Stiftet besörger alt det Extrajudicielle Retten vedkommende. — 2) at Justitiarius eller Retten maatte herefter alene denominere Assessorer og Sekretaire i de virkeliges Forfald, samt beskikke Sagförere under Tvangsmidlers Anvendelse, bedömme deres fremförte Undskyldninger til Frifindelse eller forlænget Anstand, samt være alene berettiget til at tilstaae Udsættelser af Rettens Sessioner. — 3) at Sagförerne i alle befalede og Justits-Sager bör udsætte deres andre Forretninger, som de maatte have berammet til en vis Tid, förend de fik Ordre til Sagförelse ved Landsoverretten, indtil disse Sager ere ved samme afhandlede, og heller ikke efter en slig Ordres Modtagelse tillade sig at beramme andre, de befalede Sager til Hinder. — 4) at Akterne i enhver offentlig Sag, som til denne Overdomstol indankes, indsendes, overeensstemmende med For. 31. Maji 1805 og Reskr. 25. Julii 1808 § 5, til Justitiarius til videre foranstaltende Appel. — 5) at de til Höiesteret indankede Sagers Oversættelses Revision bör skee i samme Orden som Voteringen, nemlig nedenfra og opad, at ingen af Assessorerne maa beholde nogen Sag længere end 8 Dage, at de inden 14 Dage bör indsende deres Vota til Justitiarius m. m. — 6) at N. L. 1—3—4 ikke bör være hinderlig i Rettens Holdelse til de efter Reskr. 14. Maji 1808 og Justitiarii Tilsigelse bestemmende Tider.

Til Gjensvar paa foranförte Indstillingspunkter maa

man tjenstl. til Hr. Conferentsraadens behagelige Efterretning yttre: 1817. 12. Juli.

ad 1 og 2) Cancelliet finder ingen antagelige Grunde til at andrage paa den foreslaaede Forandring af de i For. 11. Julii 1800 §§ 6 og 22 indeholdte Bestemmelser, da derved i ethvert Tilfælde vilde gives Leilighed til Vilkaarlighed, hvad enten Justitiarius eller hele Retten blev overdraget at constituere en Assessor i en af de Virkeliges Forfald, thi i det förste Tilfælde vilde Justitiarius og den constituerede Assessor udgjöre Pluraliteten, og i det sidste Tilfælde vilde ogsaa, især da den, der havde Forfald, som oftest heller ikke kunde votere paa Constitutionen, Justitiarius ene gjöre Udslaget som Formand blandt de 2, der vare tilbage, hvorimod Stiftamtmanden, der ikke selv voterer i Sagen, meget passende, saaledes som det nu skeer, kan constituere. Hvad Sagföreres Beskikkelse angaaer, da vil samme ogsaa mest passende skee, som hidtil, af Stiftamtmanden, især da Mangel af virkelige Procuratorer samt andre locale Omstændigheder i Island gjöre det til en Nödvendighed at udnævne en eller anden af de nærmest boende juridiske Embedsmænd til at udföre befalede og criminelle Sager for Overretten. Den Collision af Embedspligter, som ofte vilde opstaae, naar saadan en Embedsmand paa een Tid fik Ordre om forskjellige Embedshandlinger fra Stiftamtmanden og fra Justitiarius, hvorved han let kunde forsee sig i Valget af de Embedspligter, hvis Udförelse i Öieblikket maatte ansees mest magtpaaliggende, vil alene kunne undgaaes ved den hidtil brugelige, ved For. 11. Julii 1800 § 22 fastsatte, Fremgangsmaade. — *ad* 3) Naar Sagsögeren (*rett.* Sagföreren) paaberaaber sig andre Forretninger som Hjemmel for en befalet eller Justits-Sags Udsættelse, saa tilkommer det Overretten at paakjende samme, saaledes som den agter at forsvare for Höiesteret. — *ad* 4) Da Reskr. 25. Julii 1808, ang. en

1817. 12. Juli. Over-Criminalret for Island, nu er ophævet, vil Forordn. 31. Maji 1805 § 6 nu være den eneste gjeldende Regel i denne Materie. Denne siger, vistnok med Overlæg: „at samtlige Sagens Documenter skal indsendes til Justitiarius, som har at foranledige at Actor og Defensor beskikkes"; den har fölgelig ingen Forandring gjort i de ældre Bestemmelser om hvem selve Udnævnelsen skal tilfalde, hvilket end ikke i Danmark er Justitiarius, men hele Retten, og i Island stedse har været og fremdeles bör være Stiftamtmanden. — *ad* 5) Herom indeholder For. 11. Julii 1800 § 8 og For. 3. Junii 1796 §§ 23 og 34 tydelige og afgjörende Bestemmelser. — *ad* 6) Justitiarius maa i Reskr. 14. Maji 1808 saa meget mere have Hjemmel til at bestemme Rettens Holdelse til den förste Sögnedag i Januar Maaned, som Hellig-Tre-Kongers-Dag ved For. 26. Oktobr. 1770 er ophört at være Helligdag, hvorfor ogsaa N. L. 1—3—4 baade ved Höiesteret og ved den kgl. Landsover- samt Hof- og Stads-Ret ansees som forandret, ligesom ogsaa For. 25. Januar 1805[1] § 11, med flere nyere Anordninger, bestyrker denne Mening.

Til Slutning maa man tjenstligst tilföie, at det ikke vil kunne nægtes Justitiarius eller de övrige Tilforordnede, naar disse finde for godt, at indsende deres skriftlige Vota særskilt med Overrettens Dom i de Sager, som fra samme indankes for Höiesteret, ligesom heller ikke slig Nægtelse vides nogensinde at have fundet Sted. — Det kgl. Danske Cancellie den 12. Julii 1817.

16. Juli. **Forordning ang. aarlige Capitelstaxter i Island. Frederiksberg den 16. Juli 1817.** — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 19. Januar 1818, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1818. Originalen findes indheftet i Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1817, Nr. 248 som Bilag A; indfört i Rentek. Exped. Protok. 52, Nr. 29,

[1]) neml. For. om Indretning af Landsoverretterne i Danmark.

S. 33. — Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1817, S. 82—83; P. Pètursson Hist. Eccl. Island. S. 228—229. Schou XVII, 595—596. Coll. Tid. for 1817, S. 638. — Islandsk: „Tilskipan áhrærandi árlega Capituls-Taxta á Íslandi" i den af Landsoverretten i Island ifölge Canc. Skriv. 2. August 1800 udgivne Samling af Forordninger m. v. S. 119—120; Klausturpóst. 1818, S. 39; Rubr. sst., S. 113. 1817. 16. Juli.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V., at herefter skulle aarligen sættes Capitelstaxter i Vort Land Island, i hvilken Henseende vedkommende Övrigheder igjennem Vort Rentekammer blive tillagte de fornödne Befalinger. Og ville Vi allern., at alle Skatter og Afgifter til Os, samt al Landskyld, Tiende og i Almindelighed alle Afgifter til Embedsmænd og offentlige Stiftelser, skulle der i Landet, naar de ere bestemte i Natural-Produkter, men ikke af Vedkommende kunne udredes i det saaledes fastsatte Naturale, betales efter fornævnte Capitelstaxter, dog at, naar den Afgiftspligtige har erhvervet Ret til at vælge imellem Naturalpræstationer eller en staaende Pengebetaling, dette Valg da vedbliver paa den ved Vor Forordning af 20. Martii 1815 § 21 bestemte Maade. Hvorefter de Vedkommende sig allerund. have at rette. Givet paa Vort Slot Frederiksberg den 16. Julii 1817.

Kongelig Resolution ang. **Regler for Capitelstaxtens Sættelse i Island.** Frederiksberg den **16. Juli 1817**[1]. — I Rentek. Forestilling 8. Juli bemærkes, at da den ved kgl. Resol. 18. Juni 1800 nedsatte Matrikel-Commission havde tilendebragt sin Forretning, paatænktes at forfatte en Matrikul over Jordegodset i Island. „Hensigten dermed var fornemmeligen, at Skattevæsenet i Island maatte kunne vorde reguleret paa samme Maade som i Almindelighed i de övrige kongelige Lande finder Sted, og Skatterne paalægges Jorderne, istedetfor at de svares efter Indbyggernes Formue saaledes som den angives til Tiende". Man havde ogsaa raadslaaet om, hvorledes Skatter af Jorderne 16. Juli.

[1]) jevnf. Rentek. Skriv. 23. August 1817.

1817. burde svares, og kom til det Resultat, at de „burde svares
16. Juli. efter de sædvanligste Landöre, Fisk og Beder, beregnede til Penge efter de i Landet gangbare Priser, og at til at bestemme disse burde sættes aarlige Capitelstaxter". Man mente, at denne Forholdsregel strax var moden til Udförelse, og efter at Cancelliet havde erklæret sig enigt med Hensyn til Anvendelsen af det paatænkte Princip med Hensyn til Kirker, Beneficiarier og Jorddrotter, blev Sagen indstillet til kongelig Resolution, som faldt den 23. Mai 1806. Denne Resolution blev strax fra Kammeret communiceret Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, men de fra disse Embedsmænd indsendte „Efterretninger og Forslag til Capitelstaxter for 1807 vare saa forskjellige og uovereensstemmende, at Kammeret saae sig ikke istand til at afbenytte dem", og indskrænkede sig derfor til i samme Efteraar at meddele udförlige Forholdsregler i Henseende til Capitelstaxternes Bestemmelse. Imidlertid var Krigen udbrudt, og Skibsfarten paa Island var under denne först næsten ingen, og siden saa indskrænket, at man ikke kunde regne paa nogen stadig Handel, altsaa heller ikke paa stadige Handelspriser, der kunde lægges til Grund for Capitelstaxterne. Sagen angaaende Capitelstaxterne blev derfor formedelst Krigen ikke bragt i Udförelse, ligesom ogsaa Krigen foraarsagede, at den nye Matrikel for Island ikke kom istand. Nu derimod, da Freden var kommen istand, kunde man tænke paa at före disse Sager videre. Matrikelsagen önskedes dog udsat indtil Knuth kommer tilbage fra hans Reise i Island, „da de Efterretninger, han paa denne Reise indsamler, muligen kunne afbenyttes ved Overveielserne om denne Sag". Sagen om Capitelstaxterne var derimod saa paatrængende, at den ikke kunde længere udsættes; Stiftsövrigheden i Island havde indgivet en indtrængende Forestilling derom, især med Hensyn til Ydelserne til Kirker og Præster, hvis Belöb var meget formindsket derved, at man endnu tildeels vedblev at lægge den ældre Monopol-Handels Priser til Grund, uagtet Vareprisernе nu vare stegne höit over de daværende Taxters Priser. Forordn. 20. Marts 1815 § 21 kunde ikke raade Bod herpaa; dette kunde först ventes at ville skee, naar Capitelstaxterne traadte i Kraft. — Den vigtigste Afvigelse fra kgl. Resol. 23. Mai 1806 bestod i, at Kammeret nu troede at burde frafalde at authorisere de islandske Capitelstaxter, hvorimod det mentes rigtigst, at disse Taxter bleve satte af Biskoppen og Amtmændene hver for sit Amt; og iövrigt mentes, at man i det Hele taget kunde fölge

de ved kgl. Resol. 30. Mai 1812 fastsatte Regler med Hensyn til Capitelstaxterne i Danmark, dog med de væsentlige Modificationer, som Islands særegne locale Forhold gjorde nödvendige. — Rentek. Relat. og Resol. Protok. 1817, B, Nr. 248. Coll. Tid. 1817, S. 787—791 (med Motiver). Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 2. H., S. 256—259 (med Datum 15. Juli ved Begyndelsen, 16. Juli ved Siderne). — Islandsk: Klausturpóst. 1818, S. 33—41 (med indledende Bemærkninger og Oplysninger); Rubr. i Klausturp. sst. S. 113; jevnf. „Um verðlagsskrár á Íslandi", ved Sig. Hansen, i: Skýrslur um landshagi á Íslandi I. B. 2. H., S. 235—237. 1817. 16. Juli.

I Henseende til de ved Resolution af 23. Maji 1806 befalede Capitelstaxters Sættelse i Island ville Vi herved allern. have nærmere bestemt:

a) at Stiftamtmanden og Amtmændene, enhver i sit Amt, skulle hvert Aar ved Handelstidens Slutning af Sysselmændene, og Stiftamtmanden tillige af Byfogden i Reikevig, meddeles Erklæringer om, hvad Handelspriserne paa Handelsvarerne og Sveite- eller Oplandspriserne paa andre Varer i samme Aar efter et Middeltal have været i deres Distrikter; ligesom ogsaa i Sönder-Amtet Biskoppen og i hvert af de andre Amter den Provst, som han overdrager saadant, skulle igjennem Provsterne til samme Tid meddeles lige Erklæringer fra alle Sognepræster, hvorved nöie bliver at iagttage, at de af disse verdslige og geistlige Embedsmænd i saa Henseende afgivne Erklæringer maae være grundede paa nöiagtigt Opgivende af de virkeligen stedfundne Priser. — b) at disse Erklæringer skulle af Stiftamtmanden og Biskoppen i Sönder-Amtet, og af Amtmanden og den dertil af Biskoppen committerte Provst i hvert af de andre Amter, samles hver for sig, og et Middeltal deraf uddrages, ved at sammenlægge de af de verdslige Embedsmænd angivne Priser for hver Varesort især, og dividere den Sum, som ved denne Sammenlægning udkommer, med Antallet af de givne Erklæringer, og paa samme Maade at fremgaae med de af de geistlige Embedsmænd meddelte Erklæ-

1817. 16. Juli. ringer. — c) at de saaledes for hver Varesort udbragte tvende Hovedsummer derefter skulle ligeledes for hver Varesort for sig sammenlægges, og det halve af den derved for hver Varesort udkommende Sum af Stiftamtmanden og Biskoppen i Sönder-Amtet og af Amtmanden og den dertil af Biskoppen committerte Provst i hvert af de andre Amter ansættes, uden videre Approbation, som gjeldende Capitelstaxt for det Aar, der paafölger det, hvis Priser ere lagte til Grund for Capitelstaxtens Beregning. — d) at ligesom saaledes bliver at ansætte een Capitelstaxt for Sönder-Amtet eller Fjerding, een for Vester-Amtet eller Fjerding, een for Norder-Amtet eller dets nordre Fjerding, og een for Öster-Amtet eller Norder-Amtets östre Fjerding: saa overlades det dog Stiftamtmanden og Biskoppen, eller vedkommende Amtmand og Provst, at sætte speciel Capitelstaxt for et eller andet enkelt Syssel, i Tilfælde at saadant skulde, formedelst særdeles forskjellige Priser i samme fremfor i Amtets eller Fjerdingens övrige Sysseler, ansees fornödent. — e) at Capitelstaxterne skulle sættes i Rigsbankpenge Navneværdie. — f) at de skulle være satte saa betimeligen, at de kunne være bekjendte paa alle Steder i Amtet eller Fjerdingen i det seneste inden Midten af det Aars Maji Maaned, for hvilket de skulle gjelde, og derhos publicerede paa de Mandtalsthinge, som da holdes. — g) at med det fra Landet om Foraaret tilbagevendende Postskib skulle Stiftamtmanden og Biskoppen, samt Amtmændene og vedkommede Provster gjöre Indberetninger til Vort Rentekammer om de satte Capitelstaxter, og dermed tillige lade fölge de Erklæringer fra vedkommende verdslige og geistlige Embedsmænd, hvorpaa de ere grundede, for at Vort Rentekammer kan gjennemgaae samme, og ifald Noget derved skulde være at erindre, endskjöndt, ifölge foreslaaende Litr. c, ingen Forandring kan skee i den da satte Capitelstaxt, dog bemærke saadant til Iagttagelse ved Capitelstaxternes Sættelse for de fölgende Aar; og

— h) at, med Hensyn paa muligen mödende Uheld ved 1817.
Postskibets Reise, skulle desuden med det fra ethvert 16. Juli.
Amt om Efteraaret först afgaaende Handelsskib sendes Duplicater af bemeldte Indberetninger og Erklæringer. — Forövrigt bemyndige Vi allern. Vort Rentekammer til, forsaavidt det findes fornödent, nærmere at instruere Vedkommende i Henseende til fornævnte Capitelstaxter, saasom angaaende de Varesorter, paa hvilke de maae sættes, angaaende Formen af de Erklæringer, som Embedsmændene skulle meddele om de gjeldende Priser, o. s. v. — Og have Vi underskrevet den opsatte Forordning, hvorved bekjendtgjöres, at Capitelstaxter skulle sættes i Island, og derhos befales, at alle Skatter og Afgifter til Os, samt al Landskyld, Tiende og i Almindelighed alle Afgifter til Embedsmænd og offentlige Stiftelser skulle der i Landet, naar de ere bestemte i Natural-Produkter, men ikke af Vedkommende kunne udredes i det saaledes fastsatte Naturale, betales efter fornævnte Capitelstaxter, dog at, naar den Afgiftspligtige har erhvervet Ret til at vælge imellem Naturalpræstationer eller en staaende Pengebetaling, dette Valg da vedbliver paa den ved Vor Forordning af 20. Martii 1815 § 21 bestemte Maade. — Frederiksberg den 16. Julii 1817.

Kongelig Resolution ang. Afdragsfrihed for det Skalholtske Annuum til Latinskolen i Island. 30. Juli.
Frederiksberg den 30. Juli 1817. — I de Finantsdeputeredes Forestilling 29. Juli bemærkes, at det ved kgl. Resolution 15. April 1785 blev befalet at sælge Skalholt Bispestols Gods, „og at Renterne af den Capital, som udbragtes ved Godsets Salg, saavel som den saakaldte Bispetiende, skulde inddrages i den kongelige Kasse, hvorimod Skolens Lærere og Disciplerne skulde udbetales deres Underhold qvartaliter i Penge, og den derved foraarsagede Udgift blev saaledes ansat til 2500 Rd. aarlig". Ved kgl. Resol. 14. Januar 1791 blev befalet, at disse 2500 Rd. skulde lide en Afkortning af 6 pCt., ligesom

1817. nogle andre paa Civilreglementet opförte Udgiftsposter, hvoraf
30. Juli. fulgte, at de Gager, som udrededes af disse 2500 Rd., maatte lide den nævnte Afkortning. Efter at Foreningen af Stifterne var besluttet ved Reskr. 2. Oktbr. 1801 og Latinskolen flyttet til Bessastad, ere de Summer, som foruden de 2500 Rd. behövedes til Skolens Udgifter, blevne forskudte af Finantskassen, indtil der kan erholdes Refusion af de indkomne Kjöbesummer for det holumske Gods. De ved Skolen den 5. Oktbr. 1815 ansatte Lærere er tilsagt deres Gage „uden Afkortning", men man vedblev dog at afkorte dem de 6 pCt. Efter Finantsdeputationens Mening talte imidlertid Billighed for, at dette Afdrag maatte ophöre, hvorom ogsaa Lærerne havde sögt, da det i alt Fald kun kunde træffe den Deel af Gagerne, som udrededes af de Skalholtske 2500 Rd. — Men selv af disse mentes det at burde ophöre, da deels Reskr. 29. April 1785 indeholder den udtrykkelige Bestemmelse, at disse 2500 Rd. skulde være frie for den paabudne Procentoskat, „deels ere ogsaa disse 2500 Rd. snarere at ansee som Rente af Skalholts Bispestol og Skoles Godser og Capitaler, end som nogen almindelig Udgift af Finantskassen". Det foreslaaes derfor at Afdraget bliver afskaffet. — Finants-Deput. Forestillings og Resol. Prot. 1817, Nr. 197. P. Pétursson Hist. Eccl. Island. S. 230. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 2. H., S. 283.

Vi bevilge allern., at de 2500 Rbd. S. V., som paa Civil-Reglementet ere opförte for Reikevig Latinskole, herefter maae udbetales uden at lide den ved Resolution af 14. Januar 1791 befalede Afkortning af 6 Procent, og at Lærerne ved Bessesteds Latinskole maae fritages for bemeldte Afkortning i deres Gager, samt derhos tilbagebetales hvad dem siden deres Ansættelse den 5. Oktobr. 1815 er afdraget ved Gagernes Udbetaling. — Frederiksberg den 30. Julii 1817[1].

[1] Communiceret Rentekammeret, og derfra igjen Landfoged Thorgrimsen og Stiftamtmand Castenschjold i Island, samt Universitets-Directionen ved Skrivelser 20. Septbr. 1817. Rentek. Isl. Copieb. 2, Nr. 315—317. — Indholdet af den nævnte Rentek. Skriv. til Stiftamtmanden, saavidt Skolens Lærere angik, meddeelt i Klausturpóst. 1819, S. 36—37.

Kongelig Resolution ang. Istandsættelse af Broen over Jökulsaa. Frederiksberg den 30. Juli 1817. — I Rentekammerets Forestilling 22. Juli bemærkes, at ifölge Beretning fra Sysselmanden over Nordermule Syssel var den ifölge Resol. 7. Mai 1780 opförte Bro over Jökulsaa nu næsten ubefarlig. Sysselmanden önskede Bjelker af 2½ til 3 Alens Peripherie og 35 Al. Længde, men saadanne erklærede Kjöbmand Wulff ikke at kunne före over, derimod troede han at kunne overföre Bjælker af 12 Tommers Diameter og 18 Alens Længde, 6 Stkr. for 75 Species, og Kammeret havde ladet kjöbe Bjelkerne til 15 à 16 Tommers Tykkelse og 18 Al. Længde, hvis Belöb det foreslaaer betalt af den kgl. Kasse. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1817. B, Nr. 276. 1817. 30. Juli.

Vi bifalde allern., at Vort Rentekammer har ladet indkjöbe og afsende til Island 6 Bjelker til den forfaldne Træbroes Gjenopbyggelse over Jökulsaaen i Nordre-Mule Syssel i Nord- og Öster-Amtet, samt at i den Anledning udbetales af Vor Kasse 728 Rbd. 48 Sk. N. V. til Tömmerhandler Colstrop & Maag i Indkjöbspriis for Bjelkerne, 26 Rbd. N. V. til Bygnings-Commissair Meyer for deres Transport til Indskibningsstedet, og deres Indskibning; samt 150 Rbd. r. S. til Kjöbmand Wulff i Fragt for deres Overförsel til Island. Og kan derhos Bekostningen paa Broens Opbyggelse forskydes af den islandske Jordebogskasse, imod igjen at erstattes denne ved Repartition paa den Maade, som bliver af Amtmanden nærmere at foreslaae og af Vort Rentekammer at bestemme. — Frederiksberg den 30. Julii 1817[1].

Cancellie-Circulaire til samtlige Overövrigheder i Danmark, ang. **Instrumenters Anskaffelse** 12. August.

[1]) Communiceret Amtmanden i Nord- og Öster-Amtet, Stephan Thorarensen, samt ligeledes Landfoged Thorgrimsen og Stiftamtmand Castenschjold, ved Rentek. Skrivelser 20. Septbr. 1817 (Isl. Copieb. 2, Nr. 312—314). Indholdet af Rentek. Skriv. til Amtmændene meddeelt i Klausturpóst. 1819, S. 37.

1817. for Jordemödre. Khavn den 12. August 1817.
12. August. — Dette Circulaire er ogsaa afgaaet til Island, og i Anledning deraf findes Betænkninger at være afgivne af Stiftamtmanden, Amtmanden i Nord- og Öster-Amtet, samt den constituerede Landphysikus Oddr Hjaltalín. — Canc. 2. Departem. Brevb. 1817, Nr. 2732. Colleg. Tid. 1817, S. 686—688. Fogtman (Algreen-Ussing) VII. 6, 2. H., S. 301—302. — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 35—36.

Det er (Tit.) bekjendt, at det har været sat under Ventilation, hvilke Gjordemoder-Instrumenter det, i Overeensstemmelse med Reglem. 21. Novbr. 1810 § 18, kunde paaligge Kjöbstæderne og Landdistrikterne at anskaffe, samt under hvilke Modificationer disse Instrumenter, forsaavidt de maatte mangle, kunde være at anskaffe. — Cancelliet skulde i denne Anledning, efter at have indhentet det kongelige Sundheds-Collegii nærmere Betænkning, tjenstl. tilmelde Dem, til behagelig Efterretning og videre Foranstaltning, at de Instrumenter, med hvilke enhver Gjordemoder bör være forsynet, og de Priser, for hvilke samme kunne anskaffes, efter et i Aaret 1816 gjort Overslag, ere fölgende:

En Messing-Sneppert med 2 Jern kan hos Instrumentmager Cotzand faaes for	6	Rbd.	N. V.
Et Sölvrör til Vandledning, hos Dito, for	9	—	—
Et Klysteer-Apparat, hos Dito, for . . .	6	—	—
Et Rör til Luft-Indblæsning, hos Dito, for	8	—	—
Ialt . . .	29	Rbd.	N. V.

Hvorimod Födselsstolen, som ikke er transportabel nok paa Landet, for Landdistrikterne bortfalder.

Hvad derimod Kjöbstæderne angaaer, da bör Gjordemödrene sammesteds tillige forsynes med en Födselsstol, hvilken, med tilhörende Krölhaars-Madrasse, efter berörte Overslag kan faaes hos Snedker Tidemann her i Staden for 60 Rbd. N. V. — Dog overlades det til (Tit.), i de af det Dem anfortroede Amts-Kjöbstæder, hvor det kunde falde besværligt strax at bekoste Födselsstole, at udsætte sammes Anskaffelse efter Omstændighederne

i nogen Tid. — Det kongelige Danske Cancellie den 12. August 1817[1]. 1817. 12. August.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmand Castenschjold, ang. Reglerne for Capitelstaxtens Sættelse. Khavn den 23. August 1817[2]. — 23. August.
Rentek. Isl. Copieb. 2, Nr. 305.

Paa dette Kammers allerund. Forestilling har det allern. behaget H. Majt. under 16. Julii d. A. at resolvere saaledes:

„I Henseende til ... [o. s. v. see ovenf. S. 695—697] ... de gjeldende Priser o. s. v."

Denne H. Majts allern. Resolution bliver Dem herved communiceret, ved tillige at lade fölge 100 Expl. af den ifölge deraf udgangne Forordning. — For at denne H. Majts allern. Befaling kan blive betimelig bekjendtgjort til almeen Kundskab, og for tilkommende Aar iværksat, anmodes Hr. Stiftamtm. om at foranstalte ved Expresser Amtmændene tilstillet de for dem bestemte Pakker med Forordningerne, og Vores Skrivelser, ligesom og fra Biskoppen modtage hvad fra ham bliver de geistlige Embedsmænd at tilsende til snarest Befordring ved samme Leilighed.

Til Veiledning ved Capitelstaxternes Sættelse, saavel i Hensigt til paa hvilke Vare-Sorter Taxten bliver at sætte,

---

[1]) I de af den constituerede Landphysikus og de to Amtmænd afgivne Betænkninger yttres, at de islandske Jordemödre ikke ere istand til at anvende de omtalte Instrumenter, da de ikke vare lærte dertil, men Landphysikus yttrer tillige, at de kunde let undervises deri, tildeels ved mundtlig Underviisning, tildeels ved et trykt Skrift, hvilket han tilbyder sig at udarbeide, naar Omkostningerne maatte blive godtgjorte af det Offentlige; og i Tilfælde at en slig Underviisning blev given, anseer han „Anskaffelsen af 20 à 30 slige Apparater som en Velgjerning og til stor Nytte for det Almindelige" (27. Febr. 1818). Anskaffelsen vides dog ikke at være foranstaltet.

[2]) jevnf. Canc. Skriv. 11. Oktbr. 1817.

1817. 23. August. som angaaende Formen af de Erklæringer, som Embedsmændene skal meddele om de gjeldende Markedspriser, skulle vi ikke undlade ved indsluttede Schema at communicere Hr. Stiftamtm., hvorledes man, i Relation til hvad forhen i denne Materie er handlet her ved Kammeret, forestiller sig Sagen; og i Overeensstemmelse dermed, eller med hvad andre Forandringer Hr. Stiftamtm. ellers maatte ansee fornödne, anmodes De da at instruere Landfogden og Sysselmændene i Sönder-Amtet om, hvad de have at iagttage saavel ved Formen til Markedsprisernes Opgivende, som i Hensigt til paa hvilke Vare Taxten bliver at sætte. Iövrigt maatte det tillige behage Hr. Stiftamtm. at conferere herom med Biskoppen, om hvad Ordre han maatte udfærdige til de geistlige Embedsmænd, for at disses Forretninger kan blive eensformige med de verdslige Embedsmænds Beretninger eller Erklæringer. — Rentekammeret den 23. August 1817[1].

[Schema].[2]

Optegnelse paa Middelpriis af efterfölgende Varesorter og Produkter i N. N. Rep (Præstekald) inden N. N. Syssel (Provstie) og N. N. Amt i næstafvigte Aar, eller fra 1. Oktobr. 1816 til Aarsdagen 1817[3].

---

[1]) Ligelydende Rentek. Skrivelser til Amtmændene i Island s. D., hvormed hver af dem tilstilles 100 Expl. af For. 16. Juli om Capitelstaxterne (Copieb. sst.). — Ligeledes er med Rentek. Skriv. s. D. Biskoppen over Island tilstillet Gjenpart af Kammerets Skrivelser til Amtmændene, samt 200 Expl. af den nævnte Anordning (Copieb. sst. Nr. 304).

[2]) dette Schema er her taget efter de indsendte Beretninger til Capitelstaxterne, da hverken Originalen eller Concepten har været at overkomme, og Schemaet ikke findes indfört i Rentekammerets Copiebog.

[3]) for Sysseler og Provstier hedder det: „Optegnelse paa Middelpriis af efterfölgende Varesorter og Produkter i N. N. Syssel (Provstie), inden N. N. Amt i næstafvigte Aar, eller fra 1. Oktobr. 1816 til Aarsdagen 1817, efter

1817. 23. August.

Creaturer.	Navneværdie. Rbd.	Sk.
1 Ko, 3 til 8 Aar, der skal kalve fra Medio Oktobr. til ultim. Novbr., til Fardag . . .		
1 Malkefaar fra 2 til 6 Aar med Uld og Lam; ligesaa til Fardag		
1 3 til 5 Aar gammel Bede i Slagtetiden .		
1 2 Aars do. do.		
1 1 Aars do. do.		
1 Malkefaar, som har været gold, do.		
1 do. som har malket, do.		
1 tæmmet Pulshest, fra 5 til 12 Aar, til Fardag		
1 Hoppe i samme Alder til samme Tid . .		
Uld, hvid . . . . pr. 1 Pd.		
— meleret . . . . do.		
Smör . . . . do.		
Tælle . . . . do.		
Manufacturer.		
Haspegarn, 1 Haspe 11 Knæk og 44 Traade pr. Knæk, 3 à 6 pr. 1 Pd.		
Enkeltbaands-Strömper . . . . pr. Par.		
Ordinaire Dobbeltbaands do. . . . . do.		
Totomme-Vanter . . . . do.		
Enkeltbaands-Nattröier . . . . pr. Stk.		
Ordinaire Dobbeltbaands do. . . . . do.		
do. Vadmel (gjaldvaðmál) 1 Al. br., pr. 1 Al.		
do. Enskefte (Pakdug) 1 Al. à 5 Qv. br., do.		
Fisk.		
Klipfisk . . . . pr. 1 Væt.		
Platfisk . . . . do.		
Titlinger (smáfiskur) . . . . do.		

et Middeltal af de fra Repstyrerne (Præsterne) i dette Syssel (Provstie) hertil indsendte Anmeldelser, som fölge her hoslagte fra Nr. 1 til Nr. (N. N.)."

1817.

23. August.

	Navneværdie. Rbd.	Sk.
Kuller (ísur) . . . . pr. 1 Væt.		
Havkal törret . . . . do.		
Tran.		
Hvalfiske-Tran . . . . pr. 1 Kutting.		
Havkalle do. . . . . do.		
Sælhunde do. . . . . do.		
Torske do. . . . . do.		
Skind.		
Studeskind . . . . pr. 10 Pd.		
Koeskind . . . . do.		
Hesteskind . . . . do.		
Bedeskind af 2 Aars og ældre Beder, do.		
Skind af Malkefaar og 1 Aars gamle Beder . . . . do.		
Sælhundeskind . . . . do.		
Lammeskind fra Foraaret af een Couleur . . . . pr. Stk.		
Æderduun, renset . . . . pr. 1 Pd.		
do. urenset . . . . do.		
Fuglefjær . . . . pr. 10 Pd		
Fjeldegræs . . . . do.		
Een Dags Arbeide i Höslets-Tiden		
Eet Lammefoder		

2. Septbr. **Cancellie-Circulaire** til samtlige Overövrigheder, ang. **Fangers Modtagelse i Tugthuset i Kjöbenhavn.** Khavn den 2. Septembr. 1817. — Efter Cancelliets Brevböger skulde dette Circulaire kun være afgaaet til Overövrighederne m. fl. i Danmark, men i Klausturpóst. 1819, S. 36, anföres det ogsaa som sendt til Island. —

Canc. 2. Depart. Brevb. 1817, Nr. 2988; jevnf. 3. Departem. Brevb. 1817, Nr. 2519. — Original-Aftryk som „Circulaire" 2 Blade i 4to. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 2. H., S. 328-329. 1817. 2. Septbr.

Under 27. Junii sidstleden tilskrev man (Tit.), at de Personer, som maatte blive dömte til Arbeide i Tugt-, Rasp- eller Forbedringshuset i Kjöbenhavn, indtil videre ikke skulle indsendes til bemeldte Straffeanstalt. — Da der nu er truffet saadan Indretning, at slige Forbrydere atter kunne modtages, saa har man ikke skullet forbigaae tjenstl. at tilmelde Dem Saadant til behagelig Efterretning og videre Foranstaltning. — Det kongelige Danske Cancellie den 2. Septembr. 1817[1].

Kongelig Resolution ang. Fritagelse for den mundtlige Disputats for en academisk Grad. Frederiksberg den 3. Oktobr. 1817. 3. Oktbr. — I Forestilling fra Universitets-Directionen 2. Oktbr. bemærkes, at Adjunkt H. H. Scheving ved Bessastad Skole havde til det philosophiske Facultet indsendt en Afhandling af philologisk Indhold, med Andragende om, ifald den antoges som Inaugural-Dissertation for Magistergraden, at han da maatte fritages for dens offentlige Forsvar paa Grund af hans fjærne Opholdssted. Facultetets Decanus Prof. Thorlacius havde indberettet, at Afhandlingen var befunden fuldkommen værdig til at antages, hvorhos var bemærket, at Scheving havde i den foreskrevne Tid været Alumnus i det pædagogiske Seminarium og der beviist udmærket Flid, at han blev lovformelig dimitteret fra dette Institut og derefter ansat i Embede, samt at han i Aaret 1808 havde vundet en Præmie ved Universitetet. Ligeledes bemærkes, at han i afvigte Aar havde med Postskibet nedsendt en Afhandling af samme Indhold som den nu indsendte, men denne Afhandling kom ikke tilstede, da Postskibet

[1]) Canc. Skriv. s. D. til Directionen for Tugt-, Rasp- og Forbedringshuset i Kjöbenhavn, angaaende Reglerne for Hendömmelsen til de forskjellige Straffe-Anstalter. — Canc. 2. Depart. Brevb. 1817, Nr. 2948; Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 2. H., S. 329—330.

1817. forliiste. Af disse Grunde, samt med Hensyn til hans Opholdssteds Fjernhed fra Universitetet, mener Directionen at ham
3. Oktbr. bör tilstaaes den omsögte Dispensation. — Univers. Direct. Forestillinger 1817, Nr. 573. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 2. H., S. 361—362.

Vi bevilge allern., at Adjunkt ved Bessestad lærde Skole i Island, Helgrim Hansen [*rett.* Hallgrímr Hannesson] Scheving fritages for personligen at forsvare den af ham til det philosophiske Facultet indsendte og af dette antagne Inaugural-Dissertation, hvorhos Vi allern. ville have Facultetet bemyndiget til ved den forestaaende Reformations-Jubelfest at conferere ham Magistergraden ved Kjöbenhavns Universitet, dog under den Forpligtelse, at ovenmeldte af ham udarbeidede Afhandling ved Trykken vorder bekjendtgjort. — Frederiksberg den 3. Oktobr. 1817.

11. Oktbr. **Cancellie-Circulaire** til samtlige Biskopper, ang. **Indsendelse af Betaling for den til Kirkerne fordeelte Confessio Augustana.** Khavn den 11. Oktobr. 1817. — Cancell. 1. Departem. Brevbog 1817, Nr. 2553.

P. M. Da det ved den under 9. April d. A. emanerede Anordning om en Reformations-Jubelfests Afholdelse i indeværende Aar overalt i Hans Maj^ts Riger og Lande blandt Andet allern. er befalet, at eet Exemplar af den augsburgske Confession skal anskaffes til ethvert Pastorat paa vedkommende Kirkes eller Kirkers Regning, saa skulle Cancelliet herved tjenstl. anmode D. Höiærv. om, behageligen at ville affordre Vedkommende og hertil indsende Betalingen for de Deres Höiærv. tilstillede Exemplarer af bemeldte augsburgske Confession, som belöber for hvert Exemplar 3 Mk. 12 Sk. N. V. — Det kongelige Danske Cancellie den 11. Oktbr. 1817[1].

[1]) ved Canc. Skriv. s. D. meddeles Rentekammeret Under-

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. Reglerne for Capitelstaxters Sættelse i Island. Khavn den 11. Oktobr. 1817[1]. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1817, Nr. 2573. P. Pètursson Hist. Eccl. Island. S. 229—230 (kun til Slutningen af den kongelige Resolution. I Aftrykket af Resolutionen have flere Feil indsneget sig). 1817. 11. Oktbr.

Af det kongelige Rentekammer er Cancelliet bleven underrettet om, at Hans Majt. paa Kammerets allerund. gjorte Forestilling om Capitelstaxters Sættelse paa Island har under 16. Juli d. A. allern. resolveret saaledes:

„I Henseende til . . . . . [o. s. v. see kgl. Resol. 16. Juli 1817, ovenf. S. 695—697] . . . . . de gjeldende Priser o. s. v."

Ved, efter det kgl. Rentekammers Forlangende, at underrette D. Höiærv. herom, skulde man tillige tjenstl. melde, at bemeldte Kammer i dets Skrivelse har yttret, at D. Höiærv., for at befordre Ensformighed, vil derfra blive meddeelt Gjenparter af hvad Stiftamtmanden og Amtmændene fra Kammeret tilskrives om de Forholdsregler, Kammeret har anseet fornödne til Veiledning og til Sagens bedste Fremme. — Det kongelige Danske Cancellie den 11. Oktobr. 1817.

Cancellie-Plakat ang. Lægers Indskud i den almindelige Enkekasse. Khavn den 14. Oktbr. 1817[2]. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 6. Juli 1818, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1818. — Cancell. 2. Departem. Registr. XVIII, 243b (1817, Nr. 1532). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1817, S. 105. Schou XVII, 606—607. Colleg. Tid. for 1817, S. 812—816 (med Motiver). — Islandsk: Klausturpóst. 1818, S. 115, 14. Oktbr.

retning herom, med Hensyn til de kongelige Kirker. — Canc. 1. Depart. Brevb. sst.

[1]) jevnf. Rentek. Skriv. 23. August 1817.

[2]) jevnf. Plak. 14. Juni 1826 (Reskr. 24. Septbr. 1830).

1817. med Bemærkning, at det for den daværende Tid ikke kunde ansees gjeldende for Island, da de paagjeldende Embedsmænd
14. Oktbr. der i Landet ikke havde den her forudsatte Gage.

Plakat angaaende det Indskud i den almindelige Enkekasse, som skal gjöres af Landphysici og Districts-Chirurger.

Hans Majestæt Kongen har under 8. dennes behaget allern. at resolvere:

„At Landphysici og Districts-Chirurger, naar de herefter indlade sig *i Ægteskab*, skulle gjöre Indskud i den almindelige Enkekasse efter en, eengang for alle antaget, fast aarlig Embeds-Indtægt, der for de förste ansættes til 800 Rbd. S. V., og for de sidste til 500 Rbd. S. V."

Hvilken allerh. Bestemmelse herved kundgjöres til alle Vedkommendes Efterretning og allerund. Efterlevelse. Det kgl. Danske Cancellie den 14. Oktbr. 1817.

16. Oktbr. **Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til det juridiske Facultet ved Kjöbenhavns Universitet, ang. den juridiske Doctorgrads Uddeling ved Reformations-Festen.** Khavn den 16. Oktobr. 1817. — Univers. Direct. Brevb. 1817, Nr. 950. — **Uddrag.**

— — — I Henseende til Justitiarius ved den kgl. Landsoverret i Island, Conferentsraad M. Stephensen, tiltræder Directionen ganske den af Facultetet yttrede Formening, at det for Fölgernes Skyld vilde være höist betænkeligt, om der for ham udfærdigedes Diplom som Doctor juris, uden at ham skulde paalægges den Forpligtelse, at udarbeide og i Trykken udgive en latinsk-juridisk Inaugural-Dissertation. Men af samme Aarsag forekommer det Directionen ikke at være passende, at indgaae om allern. Bevilling til, at han nu, og forinden saadan Forpligtelse opfyldes, maatte proclameres til

Doctor juris, og den maa saaledes holde det for rigtigst, forinden Noget heri foretages, at oppebie Indsendelsen af en Afhandling pro gradu, efter hvis Antagelse af Facultetet det er at formode, at han uden Vanskelighed vil, paa Grund af hans fjerne Ophold, kunne bevirkes allern. Fritagelse for Afhandlingens mundtlige Forsvar. — — — Den kongelige Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 16. Oktobr. 1817. 1817. 16. Oktbr.

Reskript til Stiftamtmanden over Island, ang. at Thomas Reynolds er erkjendt for storbritannisk Consul i Island. Khavn den 28. Oktbr. 1817. 28. Oktbr.

— Publiceret ved Landsoverretten i Island den 6. Juli 1818. Canc. 3. Depart. Registr. 1817—1819, 125 (1817, Nr. 1105). Coll. Tid. 1817, S. 896. — Islandsk: Klausturp. 1818, S. 116.

Frederik den Sjette &c. V. S. B. Da den herværende storbritanniske Chargé d'affaires, efter sit Hofs Befaling, har begjært, at Thomas Reynolds, som Hans kgl. Höihed Prindsregenten udi Storbritannien og Irland har udnævnt til storbritannisk Consul i Island, maatte der som saadan vorde antagen og anerkjendt, saa give Vi dig herved tilkjende, at Vi fornævnte Thomas Reynolds ikke alene i saadant Embede ville have erkjendt og antagen, men endog herved ville have anordnet og fastsat, at han, efter den overalt saavel som her stedse indförte Brug, for sin Person, i Henseende til det, der angaaer hans Consulat-Forretninger, skal være fri for den herværende Jurisdiction og nyde alle de hans Betjening tilkommende Fortrin, Privilegier og Friheder, men at han derimod, naar han besidder Huse og Eiendomme i Vort Rige og Vore Lande, skal være pligtig til uden Undtagelse at bære og svare de derpaa hæftende Byrder og Afgifter, saa og om han driver Handel, i Henseende til denne lige med Vore egne Undersaatter være Landets Forfatning og Love samt Stedets Underöyrighed, hvor han befinder sig, undergiven. Derefter

1817. du dig allerund. haver at rette, og Vedkommende Saa-
28. Oktbr. dant til Efterretning at tilkjendegive. Befalende &c. Kjöbenhavn den 28. Oktobr. 1817. [ad mandatum].

1. Novbr. **Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. Specification af Præstekaldene Utskálar og Kálfatjörn.** Khavn den 1. Novembr. 1817. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1818. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1817, Nr. 2787. Coll. Tid. 1817, S. 976—977. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 2. H., S. 397. — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 37.

I Forestilling af 26. Februar sidstl. har D. Höiærv. andraget for Cancelliet, at Kalvetjörn Sognekald i Guldbringe Syssel, hvis Indtægt ifölge Specification af 1748 belöb sig til 45 Rd. 3 Mk., ved Hvalsnæs Præstekalds Nedlæggelse og Annexet Njardvigs Forening med samme ifölge Herredsprovstens Attest derved er bleven foröget til 50 Rd. 3 Mk., og at Utskaale Sognekald, der er specificeret for 43 Rd., derved, at Hvalsnæs og Kirkevogs Sogne ere blevne samme annecterede, efter Attest fra vedkommende Herredsprovst, har faaet en Tilvæxt i Indtægter af 16 Rd. 6 Sk., saa at dets samlede visse Indkomster nu beløbe sig til 59 Rd. 6 Sk. — Med Hensyn hertil har D. Höiærv. indstillet:

1) at Kalvetjörn Sognekald herefter maa ansees blandt de middelmaadige Præstekald, hvoraf Enkepension, efter Reskr. 5. Junii[1] 1750, bör svares med $^1/_{12}$ Deel af sammes Indkomster, der bestemmes til 50 Rd. 3 Mk.; og — 2) at Enkepensionen af Utskaale Sognekald herefter maa erlægges som af et Kald, der er specificeret for 59 Rd. 6 Sk.; samt — 3) at af hvert af disse Præstekald skal herefter, naar der paa samme ikke ere Enker, ifölge bemeldte Reskript, svares aarlig

[1]) i Colleg. Tid. og Reskript-Samlingen staaer ved Trykfeil: „Januar".

til fattigste Præste-Enker 3 Rbmk. S. V., og til Pastores emeritos, i Analogie af Reskr. 14. Februar 1705, aarligen 4 Rbmk. S. V. 1817. 1. Novbr.

I Anledning heraf skulle Cancelliet herved tjenstl. tilmelde D. Höiærv. til behagelig Efterretning, at foranförte Deres Indstillinger under Nr. 1, 2 og 3 bifaldes. Det kgl. Danske Cancellie den 1. Novembr. 1817.

Opreisning til geistlig Værdighed for Eyjólfr Gíslason. Khavn den 19. Novembr. 1817. — 19. Novbr.
I Anledning af en i Aaret 1808 af Studiosus Eyjólfr Gíslason indsendt Ansögning om Opreisning til geistlig Værdighed, uagtet han havde indgaaet Ægteskab med en Qvindesperson, der 3½ Aar forhen havde avlet Barn med en ledig Mandsperson. Ansögningen med Biskoppens Erklæring var sendt samme Aar til Khavn, men da intet Svar derpaa var modtaget, sendte Biskoppen den 8. Marts 1817 en Gjenpart af Ansögningen med sin Anbefaling. — Canc. 1. Depart. Registr. VI, 250 (1817, Nr. 472). Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 2. H., S. 415.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V., at eftersom Student Ejulver Gislesen af Breidabolstad i Sneefjeldsnæs Syssel paa Vort Land Island, der har ægtet et af en anden Person for flere Aar siden besvangret Fruentimmer, allerund. har anholdt om at forundes allern. Opreisning til geistlig Værdighed, saa ville Vi, efter saadan hans allerund. gjorte Ansögning og Begjæring, samt i Betragtning af det ham af Os elskelig Hr. Geir Vidalin, Vor Biskop over Island, R. af Dbr., meddeelte gode Vidnesbyrd om hans övrige gode Forhold, hermed af sær kongelig Naade have ham forundt Opreisning, saaledes at han, uagtet bemeldte af ham indgaaede Ægteskab, forundes Adgang til geistlig Befordring. Forbydende &c. Kjöbenhavn den 19. Novembr. 1817.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. Riisstraffens Execution.

1817. **Khavn den 25. Novembr. 1817.** — Canc. 3. Depart. Brevb. 1817, Nr. 3395 (blank i Brevbogen). Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 2. H., S. 419. — Islandsk: Uddrag i Klausturpóst. 1819, S. 146.

25. Novbr.

I Skrivelse af 2. August d. A. har Hr. Cfraad forespurgt, hvorvidt den i Reskr. 3. Maji 1816 § 2 bestemte Straf af 3 Gange 27 Slag med Riis skal i det Hele paa eengang uafbrudt exequeres, eller i flere Afdelinger, samt, i sidste Tilfælde, i hvor mange Repriser og med hvor lang Mellemfrist? i hvilken Anledning De derhos har yttret den Formening, at det i ethvert enkelt Tilfælde maatte overlades til Executors Skjön, hvorvidt den Strafskyldige uden Skade for hans Helbred kunde paa eengang udholde Fuldbyrdelsen af den hele idömte Straf, eller om samme skal deles i flere, dog ei over tre, Sectioner, og med ikke mere end een Dags Frist mellem hver. — Foranlediget heraf skulde man tjenstl. tilmelde Dem til behagelig Efterretning og fornöden Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at foranförte Deres Indstilling herved fuldkommen bifaldes, dog at Straffen fuldbyrdes paa eengang i alle de Tilfælde, hvor ikke den Skyldiges betydelige Legemssvaghed gjör Saadant utilraadeligt. — Det kongelige Danske Cancellie den 25. Novembr. 1817.

29. Novbr. **Cancellie-Circulaire** til samtlige **Overövrigheder**, ang. **Skifte-Akters Indsendelse til Skifteretterne.** **Khavn den 29. Novembr. 1817.** — Canc. 2. Depart. Brevb. 1817, Nr. 3989; 3. Depart. Brevb. 1817, Nr. 3433. Original-Aftryk som „Circulaire" paa 2 Blade i 4to. Coll. Tid. 1817, S. 975—976. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 6, 2. H., S. 420—421. — Islandsk: Uddrag i Klausturpóst. 1819, S. 37.

Cancelliet er blevet gjort opmærksom paa, at Skifteakter i Boer, som behandles af Commissarier, Exsecutores testamenti eller Samfrænder, ofte seent og

stundom slet ikke afleveres til vedkommende Skifteret, hvoraf fölger, at de Afgifter, som i saadanne Boer, efter Anordningerne, bör erlægges til den kongelige Kasse, ikke kunne paasees i rette Tid beregnede bemeldte Kasse til Indtægt. — For at forebygge dette, skulde man tjenstligst have (Tit.) anmodet om at paasee, at Skiftecommissarier, Exsecutores testamenti og Samfrænder i det seneste inden 3 Maaneder efter de af dem behandlede Boers Slutning indlevere Skifteakten til vedkommende ordinaire Skifteret til nærmere Undersögelse i Henseende til de deri beregnede Afgifter til den kgl. Kasse. — Det kongelige Danske Cancellie den 29. Novembr. 1817. 1817. 29. Novbr.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over **Nord- og Öster-Amtet, ang. Betaling af líksaungseyrir efter Fattiglemmer.** Khavn den 9. Decbr. 1817. 9. Decbr.
— Canc. 1. Depart. Brevb. 1817, Nr. 3091. — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 146 (med Anmærkning).

Cancelliet har modtaget Hr. Conferenceraads Skrivelse af 28. Januarii d. A., hvori De andrager, at Sognepræsten til Melstad i Hunevands Syssel, Hr. Haldor Amundsen (= Ámundason), efter at være bleven paalagt at tilbagebetale til vedkommende Fattigkasse den til ham formentligen uretteligen udbetalte Ligsangsöre, eller Betaling for Jordspaakastelse paa et afdöd Fattiglem, har nægtet dette, og at han derhos i en Skrivelse til vedkommende Repstyrer desangaaende har brugt Udtryk, hvorved De finder Dem fornærmet; og Hr. Cfraad har derhos anholdt om, at forundes beneficium processus gratuiti til Sags Anlæg mod bemeldte Hr. Amundsen, i Anledning af hans Skrivemaade, og for at han tillige kunde blive tilfunden at tilbagebetale den af ham uretteligen oppebaarne Betaling. — Man skulle i denne Anledning herved tjenstl. anmode Hr. Cfraad om, behageligen at ville beskikke en Sagförer til paa

1817. 9. Decbr. Fattigvæsenets Vegne at sagsöge Præsten til at tilbagebetale forantförte af ham formentlig urettelig oppebaarne Betaling; og skulle Cancelliet derhos lige tjenstl. underrette Dem om, at dette Collegium har anmodet Biskoppen over Island om, at give fornævnte Præst Hr. Amundsen en alvorlig Irettesættelse for hans upassende Skrivemaade i denne Sag. — Det kongelige Danske Cancellie den 9. Decembr. 1817[1].

20. Decbr. **Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. Hofs Kirkes Inventariipenge.** Khavn den 20. Decembr. 1817. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1817, Nr. 3192.

I Anledning af den hertil indkomne og med Deres Höiærv.' Betænkning af 17. August d. A. forsynede Ansögning fra Provsten i Norder-Mule Syssel Hr. Thorsteinsen, hvori han anholder om, at en hos ham værende frugteslös Capital af 56 Rbd. 63 Sk. S. V., som tilhörer Hof Kirke og er indkommen ved Salg af noget Kirken tilhörende overflödigt Inventarium, maa indföres i Kirkens Portions-Regning og komme til Afdrag paa dens Gjeld hos ham, stor 400 Rbd. S. V., skulde Cancelliet, efter desangaaende at have brevvexlet med det kongelige Rentekammer, herved tjenstl. anmode Deres Höiærv. om, behageligst at ville tilkjendegive Vedkommende, at det Ansögte bevilges. — Det kgl. Danske Cancellie den 20. Decembr. 1817.

[1]) Canc. Skriv. s. D. til Biskoppen over Island, at Amtmanden har indsendt til Cancelliet Gjenpart af et Brev fra Præsten til Repstyreren, hvori han nægter at tilbagebetale den modtagne „líksaungseyrir", i Udtryk, hvorover Amtmanden fandt sig fornærmet. „I Anledning heraf, og da Cancelliet finder den af Præsten brugte Skrivemaade upassende", anmodes Biskoppen om at ville give Præsten en alvorlig Irettesættelse herfor. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1817, Nr. 3091.

Cancellie-Plakat ang. Anordningerne om Strandsidderes Baade. Khavn den 13. Januar 1818. — 1818. 13. Januar.
Denne Plakat (kgl. Resol. 31. Decbr. 1817), hvis fuldstændige Titel er: „Plakat, hvorved de Anordninger, der paalægge Strandsiddere at opdrage deres Baade m. v., indskjærpes og tildeels forandres" — er publiceret ved Landsoverretten i Island den 6. Juli 1818 (dog med Bemærkning om, at den er Island uvedkommende), men ikke i Synodalforsamlingen. — Canc. 2. Depart. Registr. XIX, 11 (1818, Nr. 55*). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1818, S. 4—5; Schou XVIII, 3—5. Coll. Tid. 1818, S. 41—46 (med Motiver). — Islandsk: Klausturpóst. 1818, S. 129—130, med Bemærkning om, at den vedkommer ikke Island.

Directionen for Universitetet og de lærde Skolers Skrivelse til Biskop Münter, Etatsraad Thorkelin og Professorerne B. Thorlacius og Finn Magnussen, ang. Forslag til Oprettelse af Bibliotheker og et videnskabeligt Selskab paa Island. Khavn den 17. Januar 1818. — Univ. Direct. Copieb. 1818, Nr. 43. 17. Januar.

Af D. Höiærv.* og de andre ærede Herrers behagelige Skrivelse af 24. Novbr. f. A. har Directionen med Fornöielse erfaret et nyt Beviis paa den Interesse, Island for nærværende Tid vækker blandt Tydsklands Lærde[1]. Det vilde være meget önskeligt, om den af

[1]) Biskoppen over Sjellands Stift, Fr. Münter, havde indsendt en Skrivelse fra Generalsecretairen ved det kongel. Baierske Videnskabers-Academie i München, Hr. Fred. v. Schlichtegroll, hvori han yttrer og fremsætter Önsker og Forslag angaaende Oprettelsen af et Selskab til at fremme og vedligeholde Islands Videnskabelighed og Literatur ved Anlæggelse af en Bogsamling og anden videnskabelig Apparat der i Landet, hvilket Selskabs tvende Hovedafdelinger vel skulde være i Kjöbenhavn og Island, men understöttes af andre veldædige Foreninger i Tydsklands og vel endog det hele Europas fornemste Stæder. —

1818. 17. Januar. v. Schlichtegroll udkastede Plan kunde lede til Resultater, hvorved hiint i saa mange Henseender mærkværdige Land kunde forsynes med de til Videnskabeligheds Fremme nödvendige Apparater. — Skulde det foreslagne Selskab kunne komme i Stand, maatte dets Hoved-Af-

Efter at Biskoppen havde modtaget dette Brev, og var bleven forvisset om, at Hans Majt. Kongen Intet havde imod en slig videnskabelig Forenings Organisation, formaaede han Etatsraad Thorkelin, Prof. Thorlacius og Prof. Finn Magnussen til tillige med ham at overveie dets Indhold og Muligheden af Planens Udförelse enten i det Hele eller i enkelte Dele. — De have da fundet (for ei at omtale det Övrige af Forslaget, som for en stor Deel indtil videre blot maa betragtes som pia desideria), at Udbredelse af classiske Autores og andre egentlig videnskabelige Böger (dog med Undtagelse af de nyere, fremmed Jurisprudents m. m.) er saare nödvendig og önskværdig for Island, med Hensyn til dets isolerte Beliggenhed i et umildt Clima, dets Geistliges og Studerendes snarere til- end aftagende Trang, andre forskjellige Tidsomstændigheders ufordeelagtige Indflydelse m. m., og at Hr. v. Schlichtegrolls humane Önsker og Tilbud i den Henseende fortjene al mulig Opmærksomhed, samt, om det kan lade sig gjöre, Understöttelse, eftersom deres ubetingede Forkastelse vilde være saare betænkelig og i det Hele uforsvarlig. Ikke mindre synes det, som om en eneste offentlig Bogsamling paa Island efter dets locale Beskaffenhed kun vilde stifte en forholdsmæssigen ringe Nytte, og altsaa være utilstrækkelig til Hensigtens Opfyldelse. Slige Bibliothekers Forening med de lærde Skoler synes i sig selv ganske passende, især i et saadant Land; ogsaa fra denne Synspunkt var det meget at önske, at den paa Holum forhen bestaaende latinske Skole endnu kunde have været holdt vedlige. Om hvorvidt Islands Nordland kan vente at faae dette Tab erstattet, derom udbedes Directionens Meddelelse, og hvorvidt ommeldte Forslags Iværksættelse vilde kunne forenes eller stemme overeens med Islands nærværende eller tilkommende videnskabelige Indretninger, forsaavidt dets Oplysningsvæsen er henlagt under Directionens Bestyrelse.

delinger vistnok være i Kjöbenhavn og i Island, og maaskee kunde da det allerede bestaaende kongelige islandske Landoplysningsselskab, under en noget forandret Indretning, tjene til Middelpunkt for den udvidede Forening. Directionen er ligeledes enig i, at eet af de Bibliotheker, som önskes anlagte, hensigtsmæssigst bragtes i Forbindelse med den lærde Skole i Bessestad, hvor det bedst kunde nyttes. Skulde endnu een lærd Skole kunne oprettes paa Island, vilde det være meget gavnligt, om den ved Selskabets Understöttelse kunde forsynes med et större Bibliothek, end der ellers vilde haves Midler til at anskaffe. Men om denne sidste Gjenstand kan Directionen endnu ikke afgive nogen bestemt Yttring, da dette vil beroe paa Udfaldet af en Underhandling, hvori Directionen staaer i Begreb med at træde med det kongel. Rentekammer, angaaende Reguleringen af det islandske Skolevæsens Fonds. Dette vil imidlertid ikke forhale Udförelsen af den paatænkte Plan, da der dog til Selskabets Organisation vil medgaae en temmelig lang Tid, inden hvilken den ommeldte Underhandling kan ventes at være bragt til Ende. Det tilsendte Bilag fölger herhos tilbage. Den kongelige Direction for Universitetet og de lærde Skoler den 17. Januar 1818.

1818. 17. Januar.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmand Castenschjold, ang. Control med Jordebogskassen. Khavn den 17. Januar 1818. — Rentek. Isl. Copieb. 2, Nr. 462.

17. Januar.

Hvad Hr. Stiftamtm. i behagelig Skrivelse, dateret 12. April f. A., har yttret, angaaende, at det, ligesom Indretningen var forhen, maatte blive Landfogden paalagt at aflægge Maanedslister og Qvartals-Extracter, saavel som at före en dobbelt Kassebog over Jordebogskassens Indtægter og Udgifter, finder aldeles Kammerets Bifald. — Vi maae derfor, og fordi herfra intet

1818. nöiagtigt Tilsyn kan haves med Jordebogskassens löbende Indtægter og Udgifter, i Henhold til vores Skrivelser af 12. Junii 1790 og 9. April 1814, overlade til Hr. Stiftamtm. i denne Anledning at tillægge Landfogden hvad Ordrer De maatte ansee fornödne for at kunne have Control med Jordebogskassen, da vi iövrigt udbede os Underretning om den af Dem föiede Foranstaltning. — Rentekammeret den 17. Januar 1818.

17. Januar.

17. Januar. **Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmand Castenschjold, ang. Depositioner i Jordebogskassen. Khavn den 17. Januar 1818**[1]. — Rentek. Isl. Copieb. 2, Nr. 461.

Med Hensyn til de i Hr. Stiftamtm.' behagelige Skrivelse af 14. April f. A. forklarede Omstændigheder har Kammeret Intet imod, at De, naar det befindes at Jordebogskassen behöver, for at bestride de i Island af den kongelige Kasse forefaldende Udgifter, Penge remitterede herfra, tillader Vedkommende, efter derom gjort Begjæring, at indbetale i bemeldte Jordebogskasse indtil 5000 Rbd. N. V. aarligen, imod at et lige Belöb foranstaltes, naar Landfogdens Qvitteringer for Indbetalingen hertil indkomme, anviist paa den danske Zahlkasse. — Hvilket i Anledning af fornævnte Deres Skrivelse herved meldes til tjenstl. Svar og Efterretning. — Rentekammeret den 17. Januar 1818.

17. Januar. **Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmand Castenschjold, ang. en Spekulants Handel efter Liggetiden. Khavn den 17. Januar 1818.** — Rentek. Isl. Copieb. 2, Nr. 453.

At Stiftamtmanden, efter de ved Deres behagelige Skrivelse af 12. Decbr. 1816 oplyste Omstændigheder,

[1]) Rentek. Skriv. 17. Mai 1820.

har tilladt Skipper Tæcher, förende Skibet Altingvel, tilhörende Kjöbmændene Nissen & Kolvig i Ribe, og som i Septbr. Maaned s. A. ankom som Spekulanthandler til Reikevig, at bortsælge den tiloversblevne Deel af Skibets Ladning, uagtet den for Spekulanthandel tilstaaede Tid var udlöben, derved finde vi Intet at erindre, og kan det saaledes derved have sit Forblivende. Hvilket tjenstligst meldes til Efterretning og videre behagelig Bekjendtgjörelse for Vedkommende. — Rentekammeret den 17. Januar 1818. 1818. 17. Januar.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmand Castenschjold, ang. Bygselret til Gaarden Skaptafell. Khavn den 17. Januar 1818. — Rentek. Isl. Copieb. 2, Nr. 460. 17. Januar.

Efter Omstændighederne kan Kammeret ikke indlade sig paa den ved Hr. Stiftamtm.s behagelige Skrivelse af 30. Maji f. A. hertil indsendte Ansögning fra Bonden Bjarne Jonsen af Vester-Skaptefells Syssel, om at overlades hans paaboende Jord Skaptefell tilkjöbs for det i Aaret 1807 ved Auction af ham gjorte höieste Bud, der med Hensyn til det forandrede Pengevæsen er ansat til 235 Rbd. S. V.; hvorimod Supplikanten, i Betragtning af at hans Fader og Forfædre uafbrudt i en Række af flere Aarhundrede skal have beboet denne Gaard[1], kan gives Forhaabning om, at hans Börn og

[1] Ifölge et til Rentek. indsendt Slægtregister (Isl. Journal 11, 524), bekræftet af 6 gamle Mænd og Koner i Sognet Öræfi 20. Juni 1804, og tildeels, som det hedder, bygget paa en af Sigurd Magnusson forfattet Slægtebog, skulde Bjarne Jonssons Forfædre have boet paa Gaarden Skaptafell i 300 Aar uafbrudt, og alle være afgaaede ved Döden paa denne samme Gaard, de fleste i en Alder af 70 Aar. Navnene ere fölgende: 1) Jón Tómasson, fra Nordlandet i Island; 2) Eiríkur Jónsson; 3) Jón Eiríksson; 4) Sigmundur Jónsson; 5) Jón Sigmundsson; 6) Einar

1818. 17. Januar. Afkom fremfor Andre skal blive meddeelt Bygsel paa Gaarden, imod at holde Jorden og Bygningerne i aabodsfri Stand, samt nyde fortrinlig Adgang til at erholde den kjöbt, naar dens Afhændelse maatte i Tiden blive besluttet. Vi maae derfor tjenstl. anmode Hr. Stiftamtm. om, at meddele Supplikanten herom Underretning, samt at foranstalte, at den hans Börn og Afkom tiltænkte Ret, til at faae Jorden bygslet, kan komme dem tilgode. Rentekammeret den 17. Januar 1818.

21. Januar. **Kongelig Resolution ang. Tilladelse for en Amerikaner at handle paa Island. Khavn den 21. Januar 1818.** — I Anledning af, at Kjöbmanden ikke havde kunnet benytte den ham ved kgl. Resol. 22. Marts 1815 givne Tilladelse. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1818, A, Nr. 12.

Vi tillade allern., at Kjöbmand Edvard Cruft i Boston i Nordamerika maa sammesteds fra handle paa Island i indeværende Aar med et ham tilhörende amerikanskt Skib af 50 Commercelæsters Störrelse, uden at erlægge den ved Vor Forordning af 11. Septbr. 1816 for Fremmede, som tillades at handle paa Island, bestemte Afgift, men imod at han iövrigt retter sig efter bemeldte Forordnings Forskrifter og ikke tilförer Island andre Artikler end saadanne, som omhandles i Vor Resolution af 22. Martii 1815, angaaende den ham da bevilgede men ikke afbenyttede Handelstilladelse. — Kjöbenhavn den 21. Januarii 1818[1].

Jónsson; 7) Jón Einarsson; 8) Einar Jónsson; 9) Jón Einarsson, og 10) Bjarni Jónsson.

[1]) communiceret Stiftamtmanden og Amtmændene i Island ved Rentek. Skriv. 7. Febr. 1818 (Rentek. Isl. Copieb. 2, Nr. 497), hvilken Skrivelses Indhold er anfört i Klausturpóst. 1819, S. 49. — Ligeledes er Resolutionen communiceret Minister-Residenten i Philadelphia, Geheime-Legationsraad Pedersen, ved Rentek. Skriv. s. D. (Isl. Copieb. sst. Nr. 496).

Rigsbankens Bekjendtgjörelse om Penge-Coursen. Khavn den 1. Februar 1818. — Publiceret i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1818, men derimod ikke i Landsoverretten, uden Tvivl paa Grund af den ved Nationalbankens Oprettelse indtraadte Forandring i Pengevæsenet i Danmark, og navnlig med Hensyn til Aabent Brev 6. April 1818, hvilket man i Retten önskede at give Anvendelse paa Island; imidlertid skulde den i denne Bekjendtgjörelse fastsatte Cours være gjeldende for Island fra 1. August 1817 til 1. August 1818, ifölge For. 20. Marts 1815 § 3, og den findes ogsaa at være bleven anvendt, idetmindste med Hensyn til Udbetalinger af Embedsmænds Gager (Klausturpóst. 1819, S. 118 Anm.). — Original-Aftryk paa et Halvark i Patent-Format. Colleg. Tid. 1818, S. 86. — Islandsk: Klausturpóst. 1818, S. 130 med Anmærkning. 1818. 1. Febr.

At den Cours af Rigsbanksedler mod virkeligt Sölv, hvorefter alle i Rigsbankdaler Sölvværdie anordnede eller betingede Betalinger og Præstationer skulle erlægges, fremdeles indtil videre forbliver 375, vorder fra Bankens Side herved kundgjort. — Rigsbanken den 1. Februar 1818.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmand Castenschjold, ang. Afgifterne af de kongelige Godser i Skaptafells Syssel. Khavn den 7. Februar 1818. — Rentek. Isl. Copieb. 2, Nr. 491. 7. Febr.

Kammeret indseer vel, at Indtægterne af det Kongen tilhörende, i Vester-Skaptefjelds Syssel beliggende, Thykkebæ Klosters Jordegods, som efter Hr. Stiftamtmands Foranstaltning administreres paa Regning, vilde foröges, og med större Fordeel kunne udbringes, dersom det, saaledes som Hr. Stiftamtm. i behagelig Skrivelse, dat. 5. April f. A., har foreslaaet, maatte blive Almuen i fornævnte Vester-Skaptefjelds-, saavel som Rangervalle-, Arnæs- og Guldbringe Sysseler, paalagt, paa Övrighedens Requisition at lade de in natura erlagte Afgifter af bemeldte

1818. 7. Febr. Jordegods transportere til Reikevig, og vi kunne saaledes ei andet end fuldkommen erkjende Hr. Stiftamtmandens Iver i denne Henseende for den kgl. Interesse. — Men ligesom Formaalet for denne Foranstaltning ved de nu indförte Capitelstaxter tildeels vil opnaaes, og Foranstaltningen altsaa vil være overflödig, saa finder Kammeret ogsaa betænkeligt at paalægge Almuen saadan Byrde. — Hvilket tjenstl. meldes Hr. Stiftamtm. til Svar paa ovennævnte Deres Skrivelse. — Rentekammeret den 7. Februar 1818.

10. Febr. **Cancellie-Plakat ang. Amtmænds Tilsigelse til Möder i Skilsmisse-Sager.** Khavn den 10. Febr. 1818. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 6. Juli 1818, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1818. — Canc. 2. Depart. Registr. XIX, 36 (1816, Nr. 202). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1818, S. 7—8; Schou XVIII, 5—6. Coll. Tid. for 1818, S. 96—99 (med Motiver). — Islandsk: Klausturpóst. 1818, S. 131, med Bemærkning om, at det (af M. Stephensen) ansees for at være utvivlsomt gjeldende i Island.

Plakat angaaende Amtmændenes Bemyndigelse til at tilsige Personer til Möde, m. v.

Det har under 28. f. M. behaget Hans Majestæt Kongen allern. at befale:

1) at Præsterne, naar de finde det fornödent at tilsige Ægtefolk at möde hos sig, for at forsöge den ved Forordn. 18. Oktbr. 1811 omhandlede Mægling, og en af de Paagjeldende modtvilligen udebliver, skulle derom gjöre Anmeldelse til vedkommende Amtmænd; og 2) at Amtmændene saavel i et saadant Tilfælde, som naar de ellers tilsige Nogen til Möde, skulle være bemyndigede til at paalægge de Vedkommende at fremstille sig paa det opgivne Sted og til den bestemte Tid, under Mulkt fra 2 til 10 Rbd. S. V. til Kjöbstedens eller Amtets Fattigkasse.

Denne Hans Maj[ts] allerhöieste Befaling kundgjöres herved til alle Vedkommendes Efterretning og allerund. Efterlevelse. — Det kongelige Danske Cancellie den 10. Februar 1818. 1818. 10. Febr.

Cancellie-Plakat ang. **visse Panter og Contrakter** m. v. Khavn den 10. Februar 1818. — 10. Febr.
Denne Plakat (kgl. Resol. 28. Januar) „angaaende en Forandring i Forordningen af 26. Septembr. 1811", hvorved § 6 og § 9 i den nævnte Forordning ophæves, er publiceret ved den islandske Landsoverret den 6. Juli 1818, men ikke i Synodalforsamlingen. — Canc. 2. Depart. Registr. XIX, 36[b]—37 (1818, Nr. 203). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1818, S. 8; Schou XVIII, 6. Colleg. Tid. 1818, S. 89—94 (med Motiver). — Islandsk: Klausturp. 1818, S. 130—131.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. **Henlæggelse af to Gaarde fra Breidabolstad til Reykjavik Præstekald.** Khavn den 4. Marts 1818. — Canc. 1. Departem. Brevb. 1818, Nr. 623; jevnf. Canc. 1. Departem. Forestill. 1818, Nr. 29 (1818, Nr. 79). — Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 7, 1. H., S. 56 (under Resolutionens Datum: 24. Februar). P. Pètursson Hist. Eccl. Island. S. 231. 4. Marts.

P. M. Cancelliet har, efter desangaaende at have brevvexlet med det kongelige Rentekammer, allerund. foredraget Hans Maj[t]. det af D. Höiærv. i Skrivelse af 5. Septbr. f. A. gjorte Forslag om, at de 2 Breidabolstad Kald tilhörende Gaarde: Sigluvík med 1 Hdr. Landskyld og 5 Qvilder, samt Forsæti med 100 Al. Landskyld og 2 Qvilder, maatte henlægges ad interim til Reikevig Domkirke-Kalds Forbedring. — Og Hans Maj[t]. har derpaa under 24. f. M. allern. resolveret saaledes:

„Vi bifalde allern., at indbemeldte Breidabolstad Sognekald tilhörende 2 Gaarde, Sigluvík og Forsæti, maae, indtil videre, henlægges til Reikevig Domkirkekalds Forbedring."

1818. 4. Marts. Hvorhos Hans Majt. under D. D. allern. har beskikket Provst i Arnæs Syssel, samt Sognepræst til Hrune, Hr. Torfe Johnsen, til Sognepræst for bemeldte Breidabolstad Menighed. — Hvilket man hermed tjenstl. skulde tilmelde D. Höiærv. til behagelig Efterretning. — Det kgl. Danske Cancellie den 4. Marts 1818.

5. Marts. **Capitelstaxt for Sönder-Amtet, med Undtagelse af Öster-Skaptafells Syssel, for Aaret fra Medio Mai 1818 til samme Tid 1819.** Reykjavík den 5. Marts 1818. — Islandsk: i Klausturpóst. 1818, S. 42—47, ledsaget af en historisk Indledning om Capitelstaxters Oprindelse m. v., samt Oversættelse af de om denne Sag til Island udgaaede Befalinger, navnlig kgl. Resol. 23. Mai 1806, For. 16. Juli 1817 og kgl. Resol. s. D. (sst. S. 33—41) og endelig nogle Bemærkninger angaaende Taxtens Betydning (S. 47—48)[1]. — Dansk: Original-Afskrift i det islandske Departement. — Denne og de fölgende Capitelstaxter indtil 1856 findes, tilligemed Indledning og oplysende Sammenstillinger, i en Afhandling „Um Verðlagsskrár á Íslandi árin 1818 til 1856" af Sig. Hansen, i „Skýrslur um landshagi á Íslandi" I. B. 2. H., S. 234—283.

Capituls-Taxti fyrir Borgarfjarðar, Gullbríngu, Kjósar, Árness, Rángárvalla, Vestmannaeyja og Vestur-Skaptafells sýslur í Íslands suður-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1818 til sömu tíðar 1819.

[1]) disse Bemærkninger gaae navnlig ud paa at vise, at flere end de i Taxten optegnede Landöre-Sorter maatte være uafviselige Betalingsmidler efter Jonsb. Kaupab. 5., 6. og 18. Cap.; samt, at Capitelstaxten kun gjelder for Ydelser til Kongen, Embedsmændene og de offentlige Stiftelser i Landet, men ikke for private Mænds Mellemværende, Bygsel af Privates Jordegods m. v.

1818. 5. Marts.

Vöru og aura tegundir.	Nafnverð[1]		á landsvísu hundrað		er því 1 alin
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Fríður Peníngur.[2]					
1. Kýr, 3 til 8 vetra, sem beri frá miðjum Oktobri til Novembr. loka, sè í fardögum . . . . . . hver á	67	29	67	29	53.101[3]
2. Ær, 2 til 6 vetra, loðin og lembd í fardögum . . . . hver á	9	35	56	18	44.114
3. Sauður, 3 til 5 vetra, í slátrunar tíð . . . . hver á	13	58	81	60	65.36
4. — tvævetra, í sömu tíð —	9	73	78	8	62.56
5. — veturgamall, do. —	6	49	78	12	62.60
6. Ær, geld do. —	9	21	73	72	59
7. — mylk do. —	6	75	»	»	»
8. Púlshestur taminn, 5 til 12 vetra, í fardögum . . . . hver á	36	84	36	84	29.60
9. Hryssa jafngömul, 5 til 12 vetra, í fardögum . . . . hver á	25	10	33	45⅓	27
B. Ull, smjör og tólg.					
1. Ull, hvít . . . . pund. á	»	62¼	77	78	62.30
2. — mislit . . . . —	»	61	76	24	61
3. Smjör . . . . —	»	61½	76	84	61.60
4. Tólg . . . . —	»	62½	78	12	62.60
C. Tóvara af ullu.					
1. Hespugarn, 3 til 6 hespur í pundi, haldi hver hespa 11 skreppur, og hver skreppa 44 þræði, pundið á	1	»	»	»	»
2. Eingirnis sokkar. . . . parið á	»	54¼	33	87	54.16[4]
3. Tvíbands gjaldsokkar . —	1	41	»	»	»
4. Sjóvetlíngar . . . . . . —	»	15	28	12	22.60

[1]) Coursen er ikke anført, men menes uden Tvivl den af 1. Febr. 1817 (375 : 200).

[2]) her ere Bogstaver anvendte istedenfor Romertal, saaledes som man og finder i Taxten 26. Febr. 1820 og alle de senere, samt Tal föiede til foran de særskilte Artikler, for ved de efterfölgende Taxter at undgaae Gjentagelse af Artiklernes Benævnelser.

[3]) d. e. $^{101}/_{120}$ og saaledes de fölgende Brök; i Klausturpóst. anf. St. ere Brökene reducerede.

[4]) saal. (54.$^{16}/_{120}$) saavel Original-Afskriften som Klausturpóst., uden Bemærkning; heri er dog et aabenbart Regningsfeil, da Prisen 33 Rbd. 87 Sk. for Hundrede giver for en Alen kun 27⅛ Sk. eller $27^{15}/_{120}$ Sk.

1818.
5. Marts.

Vöru og aura tegundir.	Nafnverð		á landsvísu hundrað		er því 1 alin
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
5. Eingirnis peisa . . . . hver á	2	6	»	»	»
6. Tvíbands gjaldpeisa . . —	5	60	»	»	»
7. Gjaldvoðar vaðmál, álnar breitt alin á	1	38[1]	»	»	»
8. Gjaldvoðar einskepta, 1 til 1 1/4 al. breið . . . . alin á	1	10	»	»	»
D. Fiskur.					
1. Saltfiskur . . . . vættin á	15	90	95	60	76.60
2. Harður fiskur . . . . . —	15	84	95	24	76.24
3. Þyrsklíngur . . . . . . —	13	55	81	42	65.18
4. Ísa . . . . —	13	37	80	30	64.30
5. Hákall, hertur . . . . . —	13	14	78	84	63.12
E. Lýsi.					
1. Hvals lýsi . . . . . . 8 pottar á	4	29	80	63 3/4	64.64
2. Hákalls lýsi . . . . . —	4	85	91	57 3/4	73.34
3. Sels lýsi . . . . —	4	80	90	60	72.60
4. Þorska lýsi . . . . . . —	4	32	81	24	65
F. Skinnavara.					
1. Nautskinn . . . . . . 10 pund á	18	94	75	88	60.88
2. Kýrskinn . . . . —	16	31	»	»	»
3. Hross-skinn. . . . . . —	12	22	»	»	»
4. Sauðaskinn, af tævetrum og eldri, 10 pund á	11	21	»	»	»
5. — af veturgömlum og af ám, . 10 pund á	8	87	»	»	»
6. Selaskinn . . . . —	12	5	»	»	»
7. Lambaskinn (vorlamba), einlit, hvert á	»	13	»	»	»
G. Ýmislegt.					
1. Æðardún, hreinsaður . pundið á	9	52	»	»	»
2. — óhreinsaður. —	»	»	»	»	»
3. Fuglafiður . . . . 10 pund á	6	28	»	»	»
4. Fjallagrös . . . . —	1	86	»	»	»
5. Dagsverk, um heysláttar tíma . .	2	21	»	»	»
6. Lambsfóður	2	92	»	»	»
Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:					
Eptir Litr. A, eða fríðu	»	»	63	17	50 1/2
— — B, — ullu, smjöri, tólg	»	»	77	25 1/2	62
— — C, — ullar tóvinnu . .	»	»	31	1 1/2	38 1/3
— — D, — fiski	»	»	86	28 1/5	69
— — E, — lýsi	»	»	86	3 3/8	68 3/4

[1]) i Klausturp. 1 Rbd. 3 Sk., uden Tvivl Trykfeil.

1818. 5. Marts.

Vöru og aura tegundir.	Nafnverð		á landsvisu hundrað		er því 1 alin
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
Eptir Litr. F og G, eða skinnum og ýmislegu	„	„	75	88	60¾
En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, gjörir höfuðmeðalverð allra meðalverða	„	„	69	91	58

Þegar meta skal fyrtalda landaura til hundraðs[1] verður:

Eptir Litr. A: hver kýr snemmbær við hundrað;
eins 6 ær, loðnar og lembdar í fardögum;
eða 6 sauðir þrèvetra og eldri, á haust;
enn þá 8 sauðir tvævetrir eins,
eða 12 veturgamlir,
eða 8 ær geldar.
Púlshestur 5 til 12 vetra eins, í fardögum.
enn þá hryssa á sama aldri, 90 álnir, eða ¾ hundraðs, svo 1⅓ verðs hennar gjörir hundrað.

Eptir Litr. B: gjöra 12 fjórðúngar af ullu eða smjöri eða tólg hundrað.
— C: — 60 pör eingirnissokka, eða 180[2] pör sjóvetlínga, hundrað.
— D: — 6 vættir af sèrhverri fiskitegund, þar tilnefndri, hundrað.
— E: — 1¼ tunnu, eða 150 pottar lýsis, hdr.
— F: — 4 fjórðúngar nautsskinna, hundrað.

Reykjavík þann 5. Marts 1818.
í fjærveru stiptamtmanns
Castenschjolds, eptir fullmakt,
B. Thorarensen. Geir Vídalín.

---

[1]) de fölgende Evaluationer ere for största Delen byggede paa Taxten af 1702, og for enkelte Artikler paa Jónsb. Kaupabálk Cap. 6. — De Artikler, som ikke findes evaluerede, henföres under Begrebet „metfè" (Jónsb. sst.).

[2]) i Klausturp. „108 pör" (Trykfeil).

1818. 10. Marts. **Cancellie-Plakat ang. Betaling for Lægers legale Forretninger.** Khavn den 10. Marts 1818. — Denne Plakat (indeholdende kgl. Resol. 11. Februar 1818), hvis fuldstændige Titel er: „Plakat, hvorved fastsættes den samtlige Physici og Chirurger tilkommende Betaling for alle legale Forretninger, der vedkomme private Personer, samt gives Lægerne Fortrinsret til, i Concursboer at nyde Betaling for Honorarium m. v." — er publiceret ved Landsoverretten i Island den 6. Juli 1818 og i Synodalforsamlingen i Juli Maaned samme Aar, men er iövrigt dog bleven anseet for ikke at være gjeldende for Island, jevnf. Canc. Skriv. til Rentek. 16. Novbr. 1847. — Canc. 2. Depart. Registr. XIX, 71 (1818, Nr. 373). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1818, S. 35—36; Schou XVIII, 54—55. Colleg. Tid. 1818, S. 199—202 (med Motiver). — Islandsk: Klausturpóst. 1818, S. 132 med Anmærkning, og med den almindelige Bemærkning, at den er Island uvedkommende.

11. Marts. **Forordning ang. Straffebestemmelser for undvigte Fanger, m. v.** Khavn den 11. Marts 1818. — Denne Forordning, hvis fuldstændige Titel er: „Forordning, angaaende yderligere Straffebestemmelser for Fanger, der undvige af Straffeanstalterne, og derefter begaae nye Forbrydelser, samt for dem, der gjöre sig medskyldige i slig Undvigelse", er publiceret ved Landsoverretten den 6. Juli 1818, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1818. — Canc. 2. Departem. Registr. XIX, 73 (1818, Nr. 384ᵃ). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1818, S. 38—40; Schou XVIII, 56—58. Coll. Tid. 1818, S. 209—224 (med Motiver). — Islandsk: Klausturpóst. 1818, S. 133 med Anmærkning, hvor denne Forordning ansees som ikke gjeldende for Island.

11. Marts. **Plakat ang. Skipperes Berettigelse til at ilandsætte Nogen af Skibsmandskabet.** Khavn den 11. Marts 1818. — Denne „Plakat angaaende en Forandring i Lovens 4—1—9. og 15. Artikler" er publiceret ved Landsoverretten i Island den 6. Juli 1818, men ikke i Synodalforsamlingen. — Canc. 2. Depart. Registr. XIX, 72ᵇ (1818, Nr. 382ᵃ). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1818,

S. 36—37. Schou XVIII, 56. Coll. Tid. for 1818, S. 232—234. — Islandsk: Klausturp. 1818, S. 134, med Anmærkn. som ugjeldende. 1818. 11. Marts.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. Söndum Kirkes Inventariipenge, m. v. Khavn den 14. Marts 1818. — Cancell. 1. Depart. Brevb. 1818, Nr. 735. 14. Marts.

I en til Cancelliet indkommen, med Hr. Stiftamtmands og D. Höiærv.* Erklæring 6. Marts f. A. forsynet Ansögning, har Sognepræsten for Söndum Menighed, Hr. Markus Eyjolvsen, anholdt om:

1) at fritages for at betale 20 Rbd. S. V., som han ved den i Sagen om Græsningsretten paa en Söndum Kirke tilhörende Grund under 14. Decembr. 1815 afsagte Höiesterets-Dom er tilpligtet at udrede i Salarium til hans Sagförer, Justitsraad Bilsted; og — 2) om Fritagelse for at erlægge 1 Rbd. S. V. til Justitskassen, hvilken han ved bemeldte Höiesterets-Dom som Tabende er tilfunden at udrede, samt endeligen — 3) at de hos ham indestaaende 12 Rd. for bortsolgt Inventarium, Sandöe [*r.* Söndum] Kirke tilhörende, maae inddrages i bemeldte Kirkes Portions-Regning og anvendes til Kirkens extraordinaire Udgifters Bestridelse.

I denne Anledning skulde Cancelliet herved tjenstl. anmode Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. om, behageligen at ville tilkjendegive Supplikanten:

ad 1) at Cancelliet herom har brevvexlet med Justitsraad Bilsted, som har yttret, at han frafalder hans Fordring paa det ham i denne Sag tilkommende Salarium, saafremt Kirken eller Præsten ikke, uden mærkelig Skade eller Ruin, kan udrede dette; og *ad* 2) at Supplikanten, i Betragtning af hans Fattigdom, kan fritages for at udrede den ham, som Tabende i Sagen, idömte 1 Rbd. S. V. til Justitskassen. — Forsaavidt den sidste Punkt af Ansögningen angaaer, skulde man her-

1818. 14. Marts. ved tjenstl. tilmelde Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Hr. Eyolvsen, at der ikke haves Noget imod, at de hos ham for bortsolgt Inventarium, Sandöe [r. Söndum] Kirke tilhörende, indestaaende 12 Rd., hvilke, ifölge Forordn. 20. Marts 1815 § 8, blive at beregne Kirken til Indtægt med 12 Rbd. S. V., maae inddrages i bemeldte Kirkes Portions-Regning, og anvendes til dens extraordinaire Udgifters Bestridelse. — Det kongel. Danske Cancellie den 14. Marts 1818.

28. Marts. **Capitelstaxt for Norder-Amtets fire Sysseler fra Medio Mai 1818 til samme Tid 1819. Möðruvöllum 28. Marts 1818.** — Islandsk: i en af Amtmand Stephan Thorarensen verificeret Afskrift, hvoraf Udgiverne ere i Besiddelse. — Dansk: ligeledes en af samme Amtmand verificeret Afskrift (med Datum 30. Marts) i det islandske Departement; jevnf. „Um verðlagsskrár á Íslandi" i „Skýrslur um landshagi" 1. 2, 234 ff.

CapitulsTaxti fyrir Norður, Eyjafjarðar, Skagafjarðar og Húnavatns sýslur í Íslands Norður-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1818 til sömu tíðar 1819.

	Nafnverð[1]		á landsvísu hundrað		er því 1 alin
A. Fríður peníngur. lagt í 1 hundrað:[2]	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
1. 1 kýr, 3 til 8 vetra, sem beri frá miðjum Octobri til Novbr. loka, sè í fardögum hver á	68	»	68	75	55 1/40
2. 6 ær, 2 til 6 vetra, loðnar og lembdar í fardögum, hver á	8	40	50	48	40 2/5
3. 6 sauðir, 3 til 5 vetra, í slátrunar tíð . . . . hver á	11	91	71	64	57 1/3

[1]) Coursen anföres ikke, men maa antages at være 375 : 200 efter Bekjendtgjör. 1. Febr. 1817.

[2]) Med Hensyn til Evaluationen til Hundreder opgiver Amtmanden at have deels benyttet „Búalög", deels en ham bekjendt Praxis, deels Underretning af de erfarneste og fornuftigste Mænd i Nabolauget.

1848. 28. Marts.

	Nafnverð		á landsvísu hundrað		er því 1 alin
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
4. 8 sauðir tvævetrir, í sömu tíð, hver á	8	31	66	56	53 4/15
5. 12 — veturgamlir, í sömu tíð . . . . hver á	6	3	72	36	57 9/10
6. 8 ær geldar, í sömu tíð, hver á	7	71	61	88	49 8/15
7. 10 mylkar, do. —	5	59	56	14	44 11/12
8. 1 púlshestur taminn, 5 til 12 vetra, í fardögum . . hver á	44	73	44	73	35 3/4
lagt í 90 álnir:					
9. 1 hryssa, jafngömul —	36	12	45	15	36 1/5
B. Ull, smjör og tólg.					
lagt í 1 hundrað:					
10. 120 ℔ hvít ull . . pundið á	»	57 1/4	71	54	57 1/4
11. 120 ℔ mislit . . . —	»	48 1/2	60	60	48 1/2
12. 120 ℔ smjör . . . —	»	46	57	48	46
13. 120 ℔ tólg . . . . —	»	57 1/2	71	84	57 1/2
C. Tóvara af ullu.					
lagt í 1 hundrað:					
14. 30 ℔ hespugarn, 3 til 6 hespur í pundi, haldi hver hespa 11 skreppur, og hver skreppa 44 þræði . . . . . pundið á	»	65 1/2	20	45	16 1/2
15. 60 pör eingirnis sokka parið á	»	51 1/2	32	18	25 3/4
16. 30 — tvíbands gjaldsokka . . . . —	»	65 1/2	20	45	16 1/2
17. 120 pör tvíþumlaðir vetlíngar. . . . . . —	»	14	17	48	14
18. 20 eingirnis peisur . hver á	1	69 1/2	34	48	27 1/2
19. 15 tvíbands gjaldpeisur —	2	49 1/2	37	70	30 1/4
20. 120 al. gjaldvoðar vaðmál álnar breitt. . . . . . alin á	»	63 1/2	79	36	63 1/4
21. 120 al. gjaldvoðar einskepta, 1 til 1 1/4 al. breið . . alin á	»	44	55	»	44
D. Fiskur.					
lagt í 1 hundrað:					
22. 6 vættir harður fiskur, vættin á	16	48	99	»	79 1/5
23. 6 vættir þyrsklíngur —	14	79	88	90	71 3/20
24. 6 vættir ísa . . . . —	14	40	86	48	69 1/5
25. 6 vættir hákall hertur —	11	64	70	»	56
E. Lýsi.					
lagt í 1 hundrað:					
26. 1 tunna hvalslýsi 8 pottar á	4	50 1/2	67	85	54 1/4
27. 1 tunna hákallslýsi —	5	1 1/2	75	22	60 1/6
28. 1 tunna selslýsi . —	5	21 1/2	78	36	62 7/10
29. 1 tunna þorskalýsi —	3	70 1/2	56	1	44 5/6

1818.
28. Marts.

	Nafnverð		á landsvísu hundrað		er því 1 alin
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
F. Skinnavara.					
lagt í 1 hundrað:					
30. 40 ℔ nautsskinn. . 10 ℔ á	16	60½	66	50	53 13/60
31. 60 — kýrskinn . . —	11	83	71	18	57
32. 60 — hrossskinn . —	10	38	62	36	49 9/10
33. 80 — sauðaskinn, af tvævetrum og eldri —	7	57	60	76	48 9/15
34. 120 ℔ sauðaskinn, af veturgömlum og ám —	5	56	67	»	53 3/5
35. 60 ℔ selaskinn . . —	12	7	72	42	58
36. 240 stk. lambaskinn (vorlamba) einlit . —	»	13	32	48	26
G. Ýmislegt.					
lagt í 1 hundrað:					
37. 6 ℔ æðardún, hreinn, pundið á	7	27	43	66	35
38. 40 ℔ — óhreinn —	»	57	23	72	19
39. 120 ℔ fuglafiður 10 pund á	5	7½	60	90	48¾
40. 480 — fjallagrös —	1	20½	58	24	46 3/5
41. Dagsverk um heyskapar tíman, með fæðinu 5 áln. . . .	2	14	»	»	41 1/5
42. Dagsverk um sama tíma fyrir utan fæði 3½ al.	1	41	»	»	27 2/5
43. Lambsfóður 5 álnir	2	53	»	»	49
	»	»	2338	5	1988 11/30
Þegar verð allra ofanskrifaðra vörutegunda er lagt saman, og þeirri summu aptur skipt með vörutegundanna fjölda, finnst verð meðalhundraðs og meðalálnar að verða	»	»	54	35½	46¼

Íslands norður- og austur-amts skrifstofu þann 28. Martii 1818.

S. Thorarensen. Vegna herra biskups Vídalíns eptir fullmakt M. Erlendsson.

3. April. **Capitelstaxt for Öster-Amtets to Sysseler fra Medio Mai 1818 til samme Tid 1819.** Möðruvöllum den 3. April 1818. — Islandsk: i en af Amtmand Stephan Thorarensen verificeret Afskrift, hvoraf Udgiverne ere i Besiddelse. — Dansk: i en af samme Amtmand

verificeret Afskrift i det islandske Departement; jevnf. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landsh." 1. 2, 234 ff. 1818. 3. April.

Capituls-Taxti fyrir Norður- og Suður-Múla sýslur í Íslands austur-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1818 til sömu tíðar 1819.

	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 1[1]	69	12	69	12	55
— 2	9	77	58	78	47
— 3	12	18	73	12	58½
— 4	9	83	78	88	63
— 5	6	88	83	»	66
— 6	9	8	72	64	58
— 7	6	24	62	48	50
— 8	50	59	50	59	40½
— 9	42	11	56	15	45
B. Nr. 10	»	54	67	48	54
— 11	»	47	58	72	47
— 12	»	56	70	2	56
— 13	»	55	68	72	55
C. Nr. 14	»	71	22	16	17¾
— 15	»	51	31	84	25½
— 16	»	87	27	18	21¾
— 17	»	14	17	48	14
— 18	1	21	24	36	19½
— 19	2	»	30	»	24
— 20	»	92	115	»	92
— 21	»	65	81	24	65
D. Nr. 22	10	11	60	66	48½
— 23	10	27	61	66	49
— 24	8	81	53	10	42
— 25	9	86	59	36	47½
E. Nr. 26	4	63	69	81	55½
— 27	4	23	63	57	51
— 28	4	48	67	48	54
— 29	4	52	68	12	54½

[1]) Rubrikkerne *see* i næst foregaaende Capitelstaxt for Norder-Amtet 28. Marts 1818. Taxten er sat i Navneværdie, Coursen uanført, men sandsynligviis 375 : 200 efter Bekjendtgjörelse 1. Febr. 1817.

1818.

3. April.

	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
F. Nr. 30	12	70	50	88	41
— 31	10	60	63	72	51
— 32	8	84	53	24	42
— 33	6	5	48	40	39
— 34	4	60	55	48	45
— 35	9	44	56	72	46
— 36	»	14	35	»	28
G. Nr. 37	8	9	48	54	39
— 38	1	16	46	64	37
— 39	7	7	84	84	68
— 40	2	23	112	48	90
— 41	2	23	»	»	43
— 42	1	44	»	»	28
— 43	2	35	»	»	45
			2379	39	2018½

þegar verð allra ofanskrifaðra vörutegunda er lagt saman og þeirri summu aptur skipt með vörutegundanna fjölda, finnst verð meðalhundraðs og meðalálnar að verða . . . . [hdr.] 59 Rbd. 47 sk.; [og alin] 47 sk.

Íslands norður- og austur-amts skrifstofu þann 3. April 1818.

S. Thorarensen. Vegna herra biskups Vídalíns eptir fullmakt M. Erlendsson.

6. April. **Aabent Brev ang. Rigsbanken og Pengevæsenet i Danmark.** Khavn den 6. April 1818[1]. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 6. Juli 1818 og i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1818. — Canc. 2. Departem. Registr. XIX, 99[b] (1818, Nr. 556[a]). Original-Aftryk hos Schultz, 2 Blade i Folio. Qvart-Forr. for 1818, S. 44—48; Schou XVIII, 60—64. Rubr. i Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 7, 1. H., S. 106. Colleg. Tid. for 1818, S. 249—254; jevnf. 1819, S. 353—356. — Islandsk: Klausturpóst. 1818, S. 145-146 (med Anmærkning); jevnf. S. 177—181 (med Anmærkninger); angaaende Spörgsmaalet om, hvorvidt dette aabne Brev maatte være gjeldende for Island, findes udförlig Bemærkning i Klausturpóst. 1819, S. 118—119 Anmærkning.

[1]) *see* Plak. 11. Mai 1819.

Kongeligt aabent Brev, hvorved Adskilligt, Rigsbanken og Danmarks Pengevæsen betræffende, kundgjöres. 1818. 6. April.

Frederik den Sjette &c. G. V. Efter at have taget Sagen, angaaende Rigsbankens Overgang til at blive en National-Bank, i Overeensstemmelse med Vort kongelige Tilsagn i Vort aabne Brev af 30. Julii 1813, under nöieste Overveielse, ville Vi allern. have fölgende Bestemmelser, saavel over den nationale Banks Indretning, som i Henseende til Pengevæsenet i Almindelighed, fastsatte:

Rigsbanken gaaer, fra 1. Augusti d. A. af, over til at blive en National-Bank, der skal staae under sit eget Interessentskabs Bestyrelse. — Interessentere i Banken skulle være alle de, hvis Hæftelser til Banken (uden at medregne de 5/6 Dele i Jorder og Tiender, hvis Renter godtgjöres Yderne af Finantserne) belöbe sig til 100 Rbd. og derover, saa og de, som, naar de skylde mindre, ville tillægge indtil 100 Rbd.; endvidere de, som ved flere mindre Summer ville forene sig til en saadan Sum; og endelig de, som, uden at skylde, frivilligen ville indskyde indtil 100 Rbd. eller derover. — En Subscription skal af Vore Cancellier foranstaltes aabnet for dem, som frivillig ville indskyde i Banken. — Denne nationale Bank overtager den nuværende Rigsbanks samtlige Activa og Passiva, samt alle Rigsbanken tilhörende Valuta og Eiendomme. — Det bör være den nationale Banks bestandige Formaal at medvirke til at Sölv bliver Landets eneste lovbefalede Numeraire, saasnart Omstændighederne tillade det, og det skal paaligge National-Banken derom at indkomme med allerund. Forslag, i det seneste naar Massen af de nuværende Rigsbanksedler er ved Inddragelse formindsket til 20 Millioner. — Af de den nuværende Rigsbank ved sammes Fundation af 5. Januarii 1813 tillagte Prioriteter i Landets faste Eiendomme skal National-Banken anvende de 5/6 Dele af Renterne, som for Hæftelserne i

1818. Jorder og Tiender af Finantserne godtgjöres Yderne,
6. April. til Rigsbanksedlers Inddragelse og Tilintetgjörelse. De övrige Bankens Hæftelser, tilligemed Rigsbankens Valuta og Eiendomme, skulle være National-Bankens egentlige Fond, og anvendes til dens Tarv, saaledes som i Octroi og Reglement nærmere vil blive bestemt. Deri skal ogsaa bestemmes, naar og hvorledes Udbytte til Interessenterne skal gives. Naar alle nu courserende Rigsbanksedler ere inddragne, falde de 5/6 Dele af Hæftelsernes Renter tilbage til Vore Finantser, af hvilke de nu, ifölge Vores Forordn. af 9. Julii 1813 § 10, godtgjöres Yderne i de ældre Skatter.

Saalænge, indtil Sölv kan erklæres for Landets eneste lovbefalede Numeraire, skal de af Rigsbanken udstædte Rigsbanksedler gaae og gjelde ved Siden af Sölv, saaledes:

A) Alle offentlige og private paa Tid indgaaede contractmæssige, saavel som faste Præstationer, der lyde paa Penge, samt Skatter og Pengeafgifter og alle Obligationer, skulle, fra 1. Augusti d. A. af, alene fastsættes i og lyde paa Sölv; og indtil rede Sölv kan anordnes som Landets eneste Numeraire, skal alle i Sölv contraherede og anordnede Betalinger erlægges enten i rede Sölv eller i Rigsbanksedler efter en Cours, der qvartaliter skal sættes af en bestandig Committee, bestaaende af et Medlem af Vort Danske Cancellie, et Medlem af Vores Finants-Deputation, en af National-Bankens Directeurer og et Medlem af den til Börs-Coursens Notering anordnede Committee. Denne Cours skal dernæst offentlig kundgjöres igjennem Vort Danske Cancellie. Dog skal det overlades de Contraherende udtrykkelig at betinge og forpligte sig til Betaling i rede Sölv uden Hensyn til den ovenomtalte Qvartals-Cours. — B) Derimod skal det staae Creditor frit for, i Navneværdie at fornye alle förend den 1. Augusti d. A. indgaaede Forpligtelser, lydende paa Navneværdie. — C) I daglig

Handel og Vandel skal Rigsbanksedlerne gaae og gjelde efter deres paalydende Værd. — De indtil nu, og förend den 1. Augusti d. A., i Sölvværdie indgaaede Forpligtelser gaae over til rede Sölv, men kunne betales efter Qvartals-Coursen. De indtil den Tid i Navneværdie indgaaede Forpligtelser opfyldes i Navneværdie efter Rigsbanksedlernes paalydende Værd. — National-Banken er bemyndiget til, til Lettelse i Handel og Vandel, at udstæde Sedler paa rede Sölv, der ere betalbare til Ihændehaverne, og der til alle Tider paa Anfordring kunne vexles i Banken imod rede Sölv, for alt det Sölv i Mynt, Barrer eller Banco, som dertil i Banken haves, eller til saadant Öiemed indleveres. Disse til enhver Tid i rede Sölv realisable Sedler skulle uvægerlig modtages i alle Vore Kasser lige med Sölv.

1818. 6. April.

National-Bankens Bestyrere skulle være: a) 15 Repræsentanter, der forestille hele Interessentskabet, og som paa dets Vegne före Overtilsynet med og Overbestyrelsen over Banken og alle dens Anliggender. Disse Repræsentantere vælge af deres Middel en Formand. — b) 5 Directeurer, som forestaae og udföre de daglige og löbende Forretninger, og have Stemme i de fælleds Forsamlinger, som finde Sted af Repræsentanterne og Directionen. — Förste Gang ville Vi, igjennem Vort Danske Cancellie, af den nationale Banks Interessentere beskikke et vist Antal Valgcommitterede fra de forskjellige Provindser, til efter de fleste Stemmer at udvælge Repræsentanterne, til hvilken Forretning de da samles i Kjöbenhavn. Siden udvælge hver Gang, en Repræsentant afgaaer, de övrige Repræsentanter hans Eftermand. Saavel förste Gang som siden udvælge Repræsentanterne de 4 Directeurer. Den femte Directeur ville Vi til alle Tider beskikke; og skal den af Os udnævnte Directeur före Forsædet saavel i Directionen, som i de fælleds Forsamlinger, der finde Sted af Repræsentantere og Directeurer, ligesom han og skal have

1818. 6. April. umiddelbar allerund. Referat til Os i alle Bankens Anliggender. Baade Repræsentanterne og Directeurerne maae være Interessentere i Banken og bosatte i Kjöbenhavn, eller denne Stad saa nær, at de altid, naar deres Embede og Forretninger ved Banken det fordre, kunne være nærværende. — Til at udarbeide en Octroi og Reglement for National-Banken, der igjennem Vort Danske Cancellie bliver allerund. at forelægge Os, ville Vi nærmere allernaad. beskikke en Commission af sagkyndige Mænd, hvilken Commission tvende af den nationale Banks Repræsentantere skulle tiltræde. Af denne Commission blive tillige at foreslaae de nærmere Forskrifter og Bestemmelser i Henseende til Bestyrelsens Aflevering fra de nærværende Rigsbankbestyrere til den nationale Bank. — Skrevet i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 6. April 1818.

10. April. **Capitelstaxt for Vester-Amtet fra Medio Mai 1818 til samme Tid 1819. Den 10. April 1818.**

— Islandsk: Original-Aftryk paa Vester-Amtets Bekostning trykt paa Beitistöðum 1818. 2 Blade i 4to. Aftrykt i Klausturpóst. 1818, S. 70—75. — Dansk: Original-Afskrift i det islandske Departem. Jevnf. Sig. Hansen: „Um verðlagsskrár" i „Skýrslur um landsh." 1. 2, 234 ff.

Capituls-Taxti fyrir Mýra og Hnappadals, Snæfellsness, Dala, Barðastrandar, Ísafjarðar og Stranda sýslur, í Íslands vestur-amti, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1818 til sömu tíðar 1819.

	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 1[1]	65	50	65	50	52
— 2	10	20	61	24	49
— 3	13	43	80	66	64½
— 4	9	92	79	64	64

[1]) Rubrikkerne ere de samme som i foran trykte Sönder-Amtets Capitelstaxt af 5. Marts 1818. Taxten er angivet som sat i Navneværdie. Coursen ikke angivet, men uden Tvivl 375 : 200 efter Bekjendtgjörelse 1. Februar 1817.

1818.
10. April.

	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 5	6	32	76	»	61
— 6	9	3	72	24	58
— 7	5	94	71	72	57
— 8	35	»	35	»	28
— 9	26	61	35	49	28
B. Nr. 1	»	54	67	48	54
— 2	»	43	53	72	43
— 3	»	54	67	48	54
— 4	»	55	68	72	55
C. Nr. 1	»	»	»	»	»
— 2	»	46	28	72	23
— 3	1	13	»	»	»
— 4	»	11	13	72	11
— 5	1	54	»	»	»
— 6	3	34	»	»	»
— 7	»	84	»	»	»
— 8	»	50	»	»	»
D. Nr. 1	14	75	88	66	71
— 2	15	27	91	66	73
— 3	13	9	78	54	63
— 4	11	25	67	54	54
— 5	11	43	68	66	55
E. Nr. 1	3	94	59	66	48
— 2	4	60	69	36	55 1/2
— 3	4	47	67	33	54
— 4	4	27	64	21	51
F. Nr. 1	14	76	59	16	47
— 2	12	17	»	»	»
— 3	9	1	»	»	»
— 4	8	27	»	»	»
— 5	6	54	»	»	»
— 6	8	36	»	»	»
— 7	»	10	»	»	»
G. Nr. 1	8	27	»	»	»
— 2	»	»	»	»	»
— 3	4	77	»	»	»
— 4	1	53	»	»	»
— 5	2	13	»	»	»
— 6	2	69	»	»	»

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

1818. 10. April.

Eptir Litr.	A	64.17	51
—	B	64.36	51½
—	C	21.24	17
—	D	79.4	63
—	E	65.15	52
—	F	59.16	47

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, gjörir höfuðmeðalverð allra meðalverða . . . [hundr.] 58 Rbd. 82 sk.; [og alin] 47 sk.

Þegar meta skal fyrtalda landaura til hundraðs, verður:

Eptir Litr. A. hver kýr . . . [som anfört 5. Marts] . . . 6 sauðir þrèvetra og eldri á sömu tíð (ɔ: í fardögum); . . . 8 ær geldar á haust; eða þá 12 ær mylkar. Púlshestur 4 til 10 vetra eins . . . .

Eptir Litr. B . . . [som anfört 5. Marts].

— C . . . 120 pör sjóvetlínga . . .

— D . . . [som anfört 5. Marts].

— E . . . 1 tunna, eða 120 pottar lýsis, hdr.

— F . . . [som anfört 5. Marts].

Íslands vestur-amts contoiri og Mýra sýslu prófastsdæmi þann 10. Aprilis 1818.

St. Stephensen. P. Petursson.

11. April. **Bekjendtgjörelse ang. Medicinal-Taxten i Danmark.** Khavn den 11. April 1818[1]. — Medicinaltaxten paa Latin og Dansk: „Catalogus et pretium medicamentorum, quæ pharmacopolæ in Dania venalia habere tenentur; — Taxt, hvorefter Apothekerne i Danmark skulle falholde de i samme anförte Medicamenter, — udgiven af det kongelige medicinsk-chirurgiske Sundheds-Collegium i Kjöbenhavn", med forudskikket Bekjendtgjörelse fra Sundheds-Collegium, dat. 11. April 1818, om at den, ifölge kgl. Resol. 12.

[1]) jevnf. Canc. Skriv. af 1. Septbr. 1818 og Canc. Plak. 8. Oktbr. s. A., samt Canc. Skriv. 27. Mai 1820.

Febr. 1817 samt 4. Marts 1818, „gjelder fra den Dag den paa ethvert Sted i Riget bliver udleveret og publiceret og indtil videre" — er bekjendtgjort ved Landsoverretten i Island den 6. Juli 1818, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1818. — Original-Aftryk hos Schultz. 42 Sider. 4to. Rubr. hos Schou XVIII, 64. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 7, 1. H., S. 70—71. Colleg. Tid. 1818, S. 377—388 (Motiver for Taxtens Bestemmelser). — Islandsk: Rubr. i Klausturpóst. 1818, S. 147. 1818. 11. April.

Acetum aromaticum, Kryder-Edike	2 Lod	12	Sk.
— rosarum, Rosen-Edike	—	21	—
— rubi idæi, Hindbær-Edike	—	12	—
— saturninum, Bly-Edike	—	18	—
— — concentratum, Bly-Extract	—	76	—
— sqvilliticum, Strandlög-Edike	—	12	—
— Vini, Viin-Edike	—	6	—
— — concentratum, concentrert Viin-Edike	—	60	—
— — destillatum, destillert Viin-Edike	—	8	—
Acidum benzoicum, Benzoe-Syre	1 Qvint.	107	—
— muriaticum, Salt-Syre	2 Lod	21	—
— — oxydatum, oversyret Salt-Syre	—	34	—
— nitricum concentratum, rygende Salpeter-Syre	—	43	—
— — tenue, fortyndet Salpeter-Syre, Skedevand	—	27	—
— phosphoricum, Phosphor-Syre,	1 Qvint.	11	—
— succinicum, Bernsteen-Syre	—	148	—
— sulphuricum concentratum, stærk Svovl-Syre	2 Lod	19	—
— — rectificatum, renset stærk Svovl-Syre	—	28	—
— — dilutum, renset fortyndet Svovl-Syre	—	4	—
— — venale, almindelig Svovl-Syre, Vitriol-Olie	—	9	—

1818.	Acidum tartaricum, Viinsteen-Syre	2 Lod	80 Sk.
11. April.	Aerugo, Spanskgrönt	—	23 —
	Aether aceticus, Edike-Naphta	—	315 —
	— — —	1 Qvint.	39 —
	— phosphoratus, Phosphor-Naphta	2 Lod	154 —
	— — —	1 Qvint.	20 —
	— sulphuricus, Naphta-Draaber	2 Lod	131 —
	— — —	1 Qvint.	18 —
	Agaricus chirurgorum, præparert Ege-Svamp	2 Lod	14 —
	— — pulveratus, Pulver af Ege-Svamp	—	40 —
	Aloe caballina, Heste-Aloe	—	7 —
	— succotrina, Glands-Aloe	—	27 —
	— — pulverata, Pulver af Glands-Aloe	—	39 —
	Alumen crudum, Alun	—	4 —
	— — pulveratum, Pulver af Alun	—	10 —
	— ustum, brændt Alun	—	20 —
	Ammonium carbonicum, flygtig Ludsalt, kulsuurt Ammonium	—	53 —
	— — pyro-oleosum, stinkende kulsuurt Ammonium, Hjortetak-Salt	—	55 —
	— muriaticum, saltsuurt Ammonium, Salmiak	—	27 —
	— — depuratum pulveratum, Pulver af renset Salmiak	—	45 —
	— — martiatum, jernholdig Salmiak	1 Qvint.	9 —
	Amygdalæ amaræ, bittre Mandler	2 Lod	18 —
	— dulces, söde Mandler	—	18 —
	Amylum, Stivelse, Kraftmeel	—	7 —
	Aqva anisi, destilleret Anis-Vand	—	3 —
	— anthos composita	—	34 —
	— calcariæ ustæ, Kalk-Vand	—	1 —

Aqva carbonata, kulsuurt Vand	2 Lod	4 Sk.	1818.
— carmelitana, Karmelitter-Vand . . .	—	32 —	11. April.
— cerasorum, Kirsebær-Vand	—	3 —	
— cinnamomi simplex, Kaneel-Vand . .	—	10 —	
— — vinosa, viingeistholdig Kaneel-Vand	—	15 —	
— destillata simplex, destillert Vand .	—	1½ —	
— florum Naphæ, destillert Vand af Pomerants-Blomster	—	26 —	
— foeniculi, Fennikel-Vand	—	4 —	
— kalina carbonata, kaliholdig kulsuurt Vand	—	5 —	
— Laurocerasi	—	30 —	
— Melissæ, Melisse-Vand	—	3 —	
— Menthæ crispæ, Krusemynte-Vand .	—	3 —	
— — piperitæ, Pebermynte-Vand	—	3 —	
— petroseliui, Persille-Vand	—	4 —	
— rosarum, Rosen-Vand	—	4 —	
— rubi idæi, Hindbær-Vand	—	3 —	
— sambuci, Vand af Hyldeblomster . .	—	2 —	
— saturnina, Bly-Vand	—	2 —	
— sulphurato-acidula, Viinpröve-Vand .	—	7 —	
Argentum foliatum, Bladsölv	Nr. 1	5 —	
— nitricum fusum, Helvedes-Steen, smeltet salpetersuurt Sölv .	1 Qvint.	115 —	
Arsenicum album, hvid Arsenik, Rottekrudt,	2 Lod	7 —	
— — pulveratum, Arsenik-Pulver, Rottekrudt-Pulver. .	—	9 —	
Asa foetida, Dyvelsdræk	—	53 —	
— pulverata, Pulver af Dyvelsdræk	—	78 —	
Asphaltum, Jödebeeg, Jordbeeg, Asphalt.	—	29 —	
Axungia porci, Svinefedt	—	9 —	
Baccæ juniperi, Enebær	—	2 —	
— — contusæ, knuset Enebær	—	5 —	
— lauri, Laurbær	—	7 —	
— — pulveratæ, Pulver af Laurbær	—	20 —	

1848. Baccæ oxycoccos, Tranebær . . . . 2 Lod 12 Sk.
11. April. — rhamni, Korsbær . . . . — 35 —
— sambuci, Hyldebær . . . . — 4 —
Balsamum cephalicum . . . . — 26 —
— copaivæ, Copaiv-Balsom . . . . — 28 —
— peruvianum, Peru-Balsom . . 1 Qvint. 25 —
— saponaceum, Sæbe-Balsom . . . 2 Lod 28 —
— sulphuris simplex, Svovl-Balsom — 20 —
— — therebinthinatum, terpentinholdig Svovl-Balsom . . — 16 —
— — anisatum, anisholdig Svovl-Balsom . . . . 1 Qvint. 46 —
— therebinthinatum, Terpentin-Salve, Digestiv-Salve . . . . 2 Lod 18 —
— universale, Universal-Balsom . . — 25 —
— vitæ externum, Livs-Balsom til udvortes Brug . . . . — 23 —
— — Hoffmanni, Hoffmanns Livs-Balsom . . . . — 60 —
Baryta muriatica, saltsuur Tungjord . . 1 Qvint. 36 —
Benzoe, Benzoe . . . . 2 Lod 68 —
Bismuthum, Vismut . . . . — 23 —
Bolus armena, armenisk Bolus . . . . . . — 7 —
— — pulverata, Pulver af armenisk Bolus . . . . — 13 —
Bovista, Ulvefiis . . . . — 14 —
Butyrum majoranæ, Merian-Smör . . . . . — 23 —
Cacao, Cacao-Bönner . . . . — 15 —
Calcaria sulphurata, Kalk-Svovl-Lever . . . — 21 —
Calx viva, brændt Kalk, ulæsket Kalk . . — 1 —
Camphora raffinata, renset Campher . . . — 48 —
— — pulverata, Pulver af renset Campher . . . — 85 —
Canella alba, hvid Kaneel . . . . — 171 —
— — pulverata, Pulver af hvid Kaneel — 220 —
Cantharides, spanske Fluer . . . . — 69 —
— pulveratæ, spansk Flue-Pulver — 119 —

1818. 11. April.

Carbo præparatus, præparert Kul-Pulver 2 Lod 3 Sk.
— spongiæ, Kul af Vaskesvamp . . 1 Qvint. 61 —
Cardamomi minores, Cardemommer . . . 2 Lod 69 —
— — pulverati, Cardemom-Pulver . . . . — 94 —
Caryophylli aromaticæ, Nelliker, Kryder-Nelliker . . . . — 64 —
— — pulverati, Pulver af Kryder-Nelliker . . . . . . — 89 —
Cassia fistula, Cassia . . . . — 7 —
Castoreum anglicum, engelsk Bævergeel 1 Qvint. 57 —
— — pulveratum, Pulver af engelsk Bævergeel . . — 69 —
— russicum, russisk Bævergeel . — 533 —
— — pulveratum, Pulver af russisk Bævergeel 1 Scrup. 228 —
— — — — 1 Gran 12 —
Cera ad labia, Læbe-Pomade . . . . . . 1 Qvint. 10 —
— alba, hvidt Vox . . . . 2 Lod 36 —
— flava, guult Vox . . . . — 27 —
— viridis, grönt Vox . . . . — 22 —
Ceratum saturni, Bly-Cerat . . . . — 25 —
Cerussa anglica, engelsk Blyhvidt. . . . . — 5 —
— — pulverata, Blyhvidts-Pulver — $8\frac{1}{2}$ —
Clavelli Cinnamomi, Kaneelfröe, Kaneelknopper . . . . — 53 —
— — pulverati, Pulver af Kaneelfröe. . . . . . — 78 —
Coccinella, Carmosinorm . . . . 1 Qvint. 64 —
Colophonium, Kolofonium, bruun Harpix . 2 Lod 4 —
Coni lupuli, Humleknopper . . . . — 14 —
Conserva rosarum, Rosen-Conserve . . . . — 15 —
Cornu Cervi rasum, raspet Hjortetakke . . — 5 —
— — ustum, brændt Hjortetakke . . — 7 —
Conchæ præparatæ, præparerte Östersskaller . . . . — 12 —
Cortex Angusturæ, Angustura-Bark . . . . — 12 —

1818. Cortex Angusturæ pulveratus, Pulver af
11. April. Angustura-Bark . . . . 2 Lod 62 Sk.
— aurantiorum, Pomerantsskaller . . . — 7 —
— — concisus, skaaren Pomerantsskal . . . . — 13 —
— — curasaviensis . . . . — 23 —
— — — concisus . . . — 29 —
— betulæ, Birke-Bark . . . . — 7 —
— caribæus, caraibisk China-Bark . . — 126 —
— — pulveratus, Pulver af caraibisk China . . — 176 —
— — — — 1 Qvint. 25 —
— Cascarillæ, Kaskarille-Bark . . . . . 2 Lod 14 —
— — pulveratus, Pulver af Kaskarille-Bark . . . . — 39 —
— Cinnamomi, Kaneel-Bark . . . . . . 1 Qvint. 25 —
— — concisus, knuset Kaneel-Bark . . . . — 26 —
— — pulveratus, Pulver af Kaneel-Bark . . . . . . — 31 —
— Citri, Citronskal . . . . 2 Lod 9 —
— — concisus, skaaren Citronskal — 15 —
— fraxini, Ask-Bark . . . . — 9 —
— — concisus, skaaren Ask-Bark — 15 —
— Geoffroyæ jamaicensis, jamaikansk Ormebark . . . — 58 —
— — — concisus, skaaren jamaik. Ormebark — 70 —
— — — pulveratus, Pulver af jamaikansk Ormebark . . 1 Qvint. 16 —
— — surinamensis, surinamsk Ormebark . . . . . . 2 Lod 43 —
— — — concisuss, skaaren surinamsk Ormebark . . — 55 —
— — — pulveratus, Pulver af surinamsk Ormebark 1 Qv. 14 —
— granatorum, Granatæbleskal . . . . 2 Lod 9 —

1818. 11. April.

Cortex granatorum concisus, skaaren Granatæbleskal	2 Lod	15 Sk.
— guajaci, Pokkenholt-Bark	—	7 —
— — pulveratus, Pulver af Pokkenholt-Bark	—	20 —
— hippocastani, Heste-Kastanie-Bark	—	10 —
— — concisus, skaaren Heste-Kastanie-Bark	—	16 —
— — pulveratus, Pulver af Heste-Kastanie-Bark	—	35 —
— viridis nucum juglandis, grönne Valnödskaller	—	12 —
— — — — concisus, skaarne grönne Valnödskaller	—	19 —
— Mezerei, Pebertræ-Bark, Kjelderhals-Bark	—	20 —
— — concisus, skaaren Pebertræ-Bark	—	26 —
— peruvianus, Kinabark	—	82 —
— — contusus, knuset Kinabark	—	94 —
— — pulveratus, Pulver af Kinabark	—	105 —
— — subtilissime, fineste Pulver af Kinabark	1 Qvint.	20 —
— — flavus regius, guul Kinabark, Konge-Kinabark	2 Lod	34 —
— — — contusus, knuset Konge-Kinabark	—	59 —
— — — pulveratus, Pulver af Konge Kinabark	—	81 —
— — — pulveratus subtilissime, fineste Pulver af Konge-Kinabark	1 Qv.	16 —
— — ruber, röd Kinabark	2 Lod	128 —
— — — contusus, knuset röd Kinabark	—	153 —
— — — pulveratus, Pulver af röd Kinabark	1 Qvint.	28 —

1818.	Cortex quercus, Egebark	2 Lod	3	Sk.
11. April.	— — contusus, knuset Egebark	—	9	—
	— — pulveratus, Pulver af Egebark	—	15	—
	— salicis, Pilebark	—	7	—
	— — contusus, knuset Pilebark . .	—	13	—
	— — pulveratus, Pulver af Pilebark	—	32	—
	— sambuci, Hyldebark	—	7	—
	— — concisus, skaaren Hyldebark	—	13	—
	— simarubæ, Simarubebark	—	23	—
	— — pulveratus, Pulver af Simarubebark	—	73	—
	— switeniæ mahagoni, Mahagonietræbark	—	19	—
	— — — pulveratus, Pulver af Mahagonietræbark	—	31	—
	— Ulmi concisus, knuset Almbark . .	—	7	—
	— — pulveratus, Pulver af Almbark	—	20	—
	Creta alba præparata, renset og præparert Kridepulver . . .	—	5	—
	Crocus, Safran	1 Qv.	160	—
	— concisus, skaaren Safran	—	163	—
	— pulveratus, Pulver af Safran. . . .	—	210	—
	Cubebæ, Cubeber	2 Lod	52	—
	— pulveratæ, Pulver af Cubeber . . .	—	76	—
	Cuprum sulphuricum crystallisatum, svovlsuurt Kobber, Kobbervitriol	—	12	—
	Cynosbatæ, Hyben	—	12	—
	Decoctum Chinæ simplex	—	12	—
	— — acidum.	—	13	—
	Electuarium aperiens, Laxeer-Latværge. .	—	27	—
	— mundificans	—	36	—
	— theriaca	—	43	—
	Elæosaccharum anisi, Anissukker	—	24	—
	— cinnamomi, Kaneelsukker. . .	—	76	—
	— citri, Citronsukker	—	24	—

1818. 11. April.

Elæosaccharum foeniculi, Fennikelsukker 2 Lod 24 Sk.
— menthæ piperitæ, Pebermyntesukker . . . — 31 —
Elixir acidum, svovlsuur Elixir . . . . . . — 37 —
— aromatico acidum, krydret svovlsuur Elixir . . . . — 38 —
— balsamicum stomachicum Hoffmanni, Mave-Elixir . . . . — 29 —
— paregoricum londinense, beroligende Elixir . . . . — 32 —
— pectorale, Bryst-Elixir . . . . — 33 —
Emplastrum adhæsivum anglicanum, engelsk Taftplaster . . . . Nr. 1 43 —
— de ammoniaco, Ammoniakplaster . . . . 2 Lod 75 —
— — cum Assa foetida, Ammoniakplaster med Dyvelsdræk . . . . — 43 —
— cantharidum ordinarium, almindelig spansk Flueplaster . . . . — 47 —
— — perpetuum, vedholdende spansk Flueplaster . . . . — 48 —
— cerussæ, Blyhvidtplaster . . . — 17 —
— cicutæ virosæ, Vandpastinakplaster . . . . — 25 —
— commune, Sölverglödplaster — 16 —
— conii maculati, Skarntydeplaster . . . . — 25 —
— de Euphorbio, Gigtplaster . . — 12 —
— foetidum, Dyvelsdrækplaster — 55 —
— gummosum, Gummiplaster . . — 41 —
— hydrargyri, Qviksölvplaster, Merkurialplaster . . . . — 22 —
— hyosciami, Bulmeurtplaster . — 22 —
— de lapide Calaminari, Galmeyeplaster . . . . — 21 —

1818. 11. April.

Emplastrum melilothi, Melotenplaster . . .	2 Lod	18 Sk.
— — minii camphoratum, Nürnbergerplaster	—	18 —
— saponatum, Sæbeplaster, Mirakelplaster	—	23 —
— sticticum, Beegplaster, Heftplaster	—	16 —
Essentia Absinthii, Malurt-Essents	—	36 —
— amara, bittre Draaber	—	16 —
— aromatica, Kryder-Essents	—	39 —
— assæ foetidæ, Dyvelsdræk-Essents	—	41 —
— benzoes, Benzoedraaber	—	44 —
— cantharidum, spansk Flue-Essents	—	32 —
— cascarillæ, Kaskarille-Essents	—	36 —
— castorei canadensis, Bævergeel-Essents	—	120 —
— — — —	1 Qvint.	15 —
— — — ætherea, flygtig Bævergeel-Essents . .	—	31 —
— — sibirici	—	110 —
— — — ætherea	—	116 —
— centaurei minoris, Tusindgylden-Essents	2 Lod	38 —
— cinnamomi, Kaneel-Essents	—	44 —
— corticis peruviani composita, bitter Konge-Kina-Essents .	—	23 —
— — — simplex, almindelig Konge-Kina-Essents .	—	45 —
— corticum aurantiorum, Pomerants-Essents	—	44 —
— — citri, Citronskal-Essents .	—	44 —
— gei urbani, Nellikerod-Essents . .	—	35 —
— gentianæ, Entsian-Essents	—	34 —
— myrrhæ, Myrrhe-Essents	—	45 —
— pimpinellæ, Pimpinel-Essents	—	36 —
— quassiæ, Quassie-Essents	—	34 —
— squillæ, Strandlög-Essents	—	26 —

1818. 11. April.

Essentia trifolii, Bukkeblade-Essents	2 Lod	35 Sk.
— valerianæ simplex, almindelig Baldrian-Essents	—	35 —
— — ammoniata, flygtig Baldrian-Essents	—	44 —
— vincetoxici, Svaleurt-Essents	—	34 —
Euphorbium, Euphorbium-Gummi	—	21 —
— pulveratum, Pulver af Euphorbium-Gummi	—	46 —
Extractum absinthii, Malurt-Extract	1 Qvint.	12 —
— aconiti, Stormhat-Extract	—	29 —
— Aloe, Aloe-Extract	—	12 —
— belladonnæ, Natskade-Extract	—	26 —
— cardui benedicti, Kornbendikt-Extract	—	19 —
— cascarillæ, Kaskarill-Extract	—	26 —
— centaurii minoris, Tusindgylden-Extract	—	14 —
— chamomillæ vulgaris, Kamille-Extr.	—	13 —
— chelidonii, Svaleurt-Extract	—	36 —
— cicutæ virosæ, Vandpastinak-Extr.	—	20 —
— columbo	—	26 —
— conii maculati, Skarntyde-Extract	—	20 —
— corticis geoffroyæ, Ormebark-Extr.	—	94 —
— — peruviani fusci, bruun Kinabark-Extract	—	76 —
— — — regiæ, Konge-Kinabark-Extract	—	62 —
— — aurantiorum, Pomerants-Extract	—	20 —
— daturæ stramonii, Galurt-Extract	—	36 —
— fumariæ, Jordrög-Extract	—	15 —
— gentianæ, Entsian-Extract	—	10 —
— graminis liquidum, Quækrod-Extract	2 Lod	41 —
— hellebori, Nyserod-Extract	1 Qvint.	23 —
— hippocastani, Hestekastanie-Extract	—	31 —
— hyoscyami, Bulmeurt-Extract	—	19 —

1818.	Extractum ligni guajaci, Pokkenholt-Extract	1 Qvint. 46 Sk.
11. April.	— — quassiæ, Quassie-Extract . .	— 44 —
	— marubii, Marru-Extract	— 16 —
	— millefolii, Röllike-Extract	— 12 —
	— nucum juglandis, grön Valnödskal-Extract	— 20 —
	— opii, Valmue-Extract	— 68 —
	— — —	1 Gran 1½ —
	— rhei simplex, Rhabarber-Extract	1 Qvint. 126 —
	— — compositum, sammensat Rhabarber-Extract	— 94 —
	— taraxaci liqvidum, Lövetand-Extract	2 Lod 33 —
	— trifolii, Bukkeblade-Extract. . . .	1 Qvint 12 —
	— valerianæ, Baldrian-Extract	— 22 —
	Fabæ pichurim, Pichurimbönner	2 Lod 50 —
	— — pulveratæ, Pulver af Pichurimbönner	— 100 —
	Fel bovinum inspissatum, indkogt Oxegalle	— 61 —
	Ferrum muriaticum siccum, tört saltsuurt Jern	1 Qvint. 45 —
	— oxydatum fuscum, Jernsafran . . .	— 12 —
	— pulveratum, Jernpulver	2 Lod 50 —
	— sulphuricum ordinarium, almindelig Jernvitriol, almindelig svovlsuurt Jern	— 4 —
	— — depuratum chrystallisatum, renset og chrystalliseret svovlsuurt Jern	— 12 —
	Flores acaciæ, Slaatornblomster	— 27 —
	— arnicæ montanæ, Volverleyblomster .	— 14 —
	— — — concisæ, skaaren Volverleyblomster	— 20 —
	— aurantiorum cum sale, Pomerantsblomster	— 37 —
	— chammomillæ romanæ, romerske Kamilleblomster .	— 18 —
	— — — concisæ, skaaren rom. Kamillebl. .	— 24 —

1818. 11. April.

Flores chammomillæ vulgaris, Kamillebl. 2 Lod 5 Sk.
— — — concisæ, skaarne Kamilleblomster — 12 —
— flammulæ jovis, Brændeurtblomster — 5 —
— hyperici, Perikumblomster . . . . . — 7 —
— — concisæ, skaarne Perikumblomster . . . . — 13 —
— lavendulæ, Lavendler, Lavendelblomster . . . . — 14 —
— macis, Muskatblommer . . . . — 117 —
— — pulveratæ, Pulver af Muskatblomme . . . . 1 Qvint. 46 —
— papaveris rhoeados, Kornrose, Korntostblomst . . . . . 2 Lod 36 —
— — — concisæ, skaarne Kornroser . . . . . — 42 —
— rosarum cum Sale, saltede Roser . — 7 —
— — rubrarum, Edikeroser . . . — 59 —
— — concisæ, skaarne Edikeroser — 65 —
— rosmarini, Rosmarinblomster . . . — 27 —
— sambuci, Hyldeblomster . . . . . . — 5 —
— — concisæ, skaarne Hyldebl. . — 12 —
— tanaceti, Reinfanblomster . . . . . — 7 —
— — pulveratæ, Pulver af Reinfanblomster . . . . — 13 —
— tiliæ, Lindetræblomster . . . . . — 4 —
— — Verbasci, Kongelysblomster . — 21 —
— — — concisæ, skaarne Kongelysblomster . . . . . — 34 —
Folia aurantiorum, Pomerantsblade . . . . — 18 —
— — concisa, skaarne Pomerantsblade . . . . — 24 —
— lauri, Laurbærblade . . . . — 9 —
— laurocerasi, laurbærbladet Kirsebærtræblade . . . . — 37 —
— quercus, Egeblade . . . . — 4 —

1818. 11. April.	Folia ribium nigrorum, Solbærblade . . .	2 Lod	5 Sk.
	— rosmarini sylvestris, vild Rosmarinblade, Postblade . .	—	5 —
	— — — concisæ, skaarne vild Rosmarinblade . . .	—	12 —
	— sennæ, Sennesblade	—	36 —
	— — concisæ, skaarne Sennesblade	—	48 —
	— — pulveratæ, Pulver af Sennesblade	—	60 —
	— tabaci, Tobaksblade	—	21 —
	— — pulverati, Pulver af Tobaksbl.	—	34 —
	Galbanum, Galbanum	—	53 —
	— depuratum, renset Galbanum . .	—	78 —
	Gallæ, Galæbler	—	27 —
	— pulveratæ, Pulver af Galæbler. . .	—	52 —
	Gelatina liqviritiæ, Brystliim	—	20 —
	Glandulæ quercus, Agern	—	8 —
	— — tostæ, brændt Agern . .	—	11 —
	Globuli tartari martiati, Staalkugler	—	28 —
	Gummi ammoniacum, Ammoniak-Gummi .	—	25 —
	— — depuratum, renset Ammoniak-Gummi	—	50 —
	— arabicum, arabisk Gummi	—	25 —
	— — pulveratum, Pulver af arabisk Gummi.	—	50 —
	— bdellium, Bdellium-Gummi.	—	36 —
	— elemi, Elemi	—	73
	— guajaci, Guajac-Gummi	—	41 —
	— — pulveratum, Pulver af Guajac-Gummi	—	78 —
	— guttæ, Gummigut.	—	69 —
	— — pulveratum, Pulver af Gummigut	—	107 —
	— kino	—	60 —
	— — pulveratum	—	98 —
	— laccæ in baculis, Gummilak	—	12 —
	— — in granis, Kornlak, Kornlak-Gummi	—	12 —

1818. 11. April.

Gummi laccæ in tabulis, Schellak	2 Lod	30 Sk.
— mastichis, Mastix	—	39 —
— — in granis, kornet Mastix	—	48 —
— — pulveratum, Mastixpulver	—	64 —
— myrrhæ, Myrrhe	—	73 —
— — contusum, knuset Myrrhe	—	85 —
— — pulveratum, Myrrhepulver	—	125 —
— Olibani, Virak	—	27 —
— — pulveratum, Pulver af Virak	—	52 —
— sagapenum, Sagapen-Gummi	—	39 —
— — pulveratum, Pulver af Sagapen-Gummi	—	89 —
— sandarach, Enebær-Gummi	—	41 —
— — pulveratum, Pulver af Enebær-Gummi	—	66 —
— sanguis draconis, Drageblod	—	92 —
— — — pulveratum, Pulver af Drageblod-Gummi	—	142 —
— tagamahacæ, Hak og Tak	—	30 —
— — pulveratum, Pulver af Hak og Tak	—	80 —
— tragacanthæ albæ, Tragant	—	105 —
— — — pulveratum, Pulver af Tragant	—	155 —
— — communis	—	68 —
Helminthocortum, Strandmos	—	29 —
Herba abrotani, Abrod	—	14 —
— — concisa, skaaren Abrod	—	20 —
— absinthii, Malurt	—	8 —
— — concisa, skaaren Malurt	—	11 —
— — pulverata, Malurtpulver	—	20 —
— acetosellæ, Skovsyre, Suurklöver	—	14 —
— aconiti, Stormhatturt	—	20 —
— — concisa, skaaren Stormhatturt	—	26 —
— Altheæ, Althee	—	9 —
— — concisa, skaaren Altheeurt	—	12 —
— anagallidis, Rödarveurt	—	9 —

1818. Herba anagallidis concisa, skaaren Rödfarveurt . . . . 2 Lod 15 Sk.
11. April.

— aqvifolii, Christtornblade, Maretornblade	—	7	—
— arnicæ, Volverley, Guldblomme . .	—	9	—
— asari, Hesselurt	—	11	—
— beccabungæ recens, Lemmikeurt. .	—	3	—
— belladonnæ, Natskadeurt	—	14	—
— — concisa, skaaren Natskadeurt	—	20	—
— — pulverata, Pulver af —	—	27	—
— cardaminæ, Engekasse	—	7	—
— cardui benedicti, Kornbendikt, Knopurt	—	11	—
— — — concisa, skaaren Kornbendikturt.	—	17	—
— centaurii minoris, Tusindgyldenurt .	—	11	—
— — — concisa, skaaren Tusindgyldenurt . . .	—	17	—
— chaerefolii recens, Körvel	—	3	—
— chelidonii, Svaleurt	—	11	—
— cicutæ aqvaticæ, Vandpastinakurt . .	—	11	—
— — — concisa, skaaren Vandpastinakurt	—	17	—
— — terrestris (conii maculati), Skarntydeurt	—	11	—
— — — concisa, skaaren Skarntydeurt	—	17	—
— — — pulverata, Pulver af Skarntydeurt	—	23	—
— cochleariæ recens, frisk Cokleare . .	—	3	—
— daturæ stramonii, Galurt, Pigæbleurt	—	11	—
— digitalis purpureæ, Fingerbölleurt .	—	12	—
— — — concisa, skaaren Fingerbölleurt	—	21	—
— — — pùlverata, Pulver af Fingerbölleurt	—	25	—
— farfaræ, Hestehovurt, Föllefodurt . .	—	4	—
— — concisa, skaaren Hestehovurt. .	—	6	—

Herba flammulæ jovis, Brændeurt	2 Lod	5	Sk.	1818. 11. April.
— fumariæ, Jordrögurt	—	5	—	
— — concisa, skaaren Jordrögurt .	—	12	—	
— gratiolæ, Gudsnaadeurt	—	16	—	
— — concisa, skaaren Gudsnaadeurt	—	22	—	
— hyosciami, Bulmeurt	—	4	—	
— — concisa, skaaren Bulmeurt. .	—	10	—	
— — pulverata, Pulver af —	—	16	—	
— hyssopi, Isop	—	7	—	
— — concisa, skaaren Isop	—	13	—	
— — pulverata, Pulver af Isop . .	—	20	—	
— majoranæ, Merian	—	11	—	
— — concisa, skaaren Merian . . .	—	17	—	
— malvæ, smaa Katosturt	—	4	—	
— concisa, skaaren smaa Katosturt . .	—	7	—	
— marubii, Marruurt	—	5	—	
— — concisa, skaaren Marruurt. .	—	12	—	
— matricariæ, Matremurt	—	7	—	
— — concisa, skaaren Matremurt .	—	13	—	
— melilothi, Melotenurt	—	9	—	
— — concisa, skaaren Melotenurt .	—	15	—	
— — pulverata, Pulver af —	—	21	—	
— melissæ citratæ, Citron-Melisseurt .	—	14	—	
— — concisa, skaaren —	—	20	—	
— menthæ crispæ, Krusemynte	—	11	—	
— — — concisa, skaaren Krusemynte	—	17	—	
— — piperitæ, Pebermynte	—	16	—	
— — — concisa, skaaren Pebermynte	—	22	—	
— millefolii, Röllike	—	5	—	
— — concisa, skaaren Röllike . .	—	8	—	
— nasturtii recens, Vandkarse	—	3	—	
— origani vulgaris, vild Merian	—	9	—	
— polygalæ amaræ, Korsblomster . . .	—	16	—	
— pulsatillæ, sort Kobjeldeurt	—	7	—	
— rosmarini, Rosmarin	—	5	—	

1818.	Herba rutæ, Rudeurt	2 Lod	14 Sk.
11. April.	— — concisa, skaaren Rudeurt	—	20 —
	— sabinæ, Blade af Sevenbom	—	12 —
	— — concisa, skaarne Blade af Sevenbom	—	19 —
	— — pulverata, Pulver af Sevenbomblade	—	25 —
	— salviæ, Salvieblade	—	11 —
	— — concisa, skaarne Salvieblade	—	17 —
	— scordii, Lögurt	—	14 —
	— — concisa, skaaren Lögurt	—	20 —
	— serpilli, vild Thimian	—	5 —
	— — concisa, skaaren vild Thimian	—	12 —
	— solani, Svineurt, Sovbærurt	—	4 —
	— — concisa, skaaren Svineurt	—	10 —
	— Spigeliæ anthelminticæ, amerikansk Ormeurt	—	51 —
	— — — pulverata, Pulver af amerikansk Ormeurt	—	113 —
	— — marilandicæ, marilandsk Ormeurt	—	51 —
	— — — pulverata, Pulver af marilandsk Ormeurt	—	113 —
	— thymi, Havetimian	—	7 —
	— — concisa, skaaren Havetimian	—	13 —
	— trifolii, Bukkeblade	—	3 —
	— — concisa, skaarne Bukkeblade	—	5 —
	— uvæ ursi, Meelbærurt	—	12 —
	— — concisa, skaaren Meelbærurt	—	19 —
	— veronicæ, Ærenpriis	—	5 —
	— — concisa, skaaren Ærenpriis	—	12 —
	— violæ tricoloris, Stedmodersurt	—	11 —
	— — — concisa, skaaren Stedmodersurt	—	17 —
	— — — pulverata, Pulver af Stedmodersurt	—	23 —
	Hydrargyrum, s. Mercurius vivus, Qviksölv	—	36 —

1818. 11. April.

Hydrargyrum muriaticum corrosivum, ætsende saltsuurt Qviksölv-Sublimat . . . . 2 Lod 60 Sk.
— — mite, mild saltsuurt Qviksölv, forsödet Qviksölv . . . . . . 1 Qvint. 19 —
— — mite preparatum, Pulver af mild saltsuurt Qviks., forsödet Qviks. — 25 —
— — præcipitatum, hvidt saltsuurt Qviksölv-Oxid . . . . — 48 —
— nitricum, salpetersuurt Qviksölv — 19 —
— oxydatum rubrum, rödt Qviksölv-Oxid, rödt Præcipitat . . 2 Lod 72 —
— — nigrum, sort Qviksölv-Oxid 1 Qv. 107 —
— sulphurato stibiatum, Svovlspidsglands-Qviksölv, Spidsglands-Mohr . . . . 2 Lod 34 —
— — nigrum, sort svovlet Qviksölv, Qviksölv-Mohr, mineralsk Mohr . . . . — 27 —
Ichthyocolla, Husblas. . . . . — 149 —
Infusum sennæ compositum, Laxeerdrik med Manna, Viener-Laxeerdrik . — 16 —
Kali aceticum, edikesuurt Kali, edikesuurt Potaske . . . . 1 Qvint. 27 —
— carbonicum crudum, raa Potaske, urenset Potaske . . . . 2 Lod 5 —
— — depuratum, renset kulsuurt Potaske, renset kulsuurt Kali . . — 13 —
— caysticum siccum, tört ætsende Kali, Ætskali . . . . 1 Qvint. 12 —
— nitricum depuratum, renset Salpeter 2 Lod 15 —
— — — pulveratum, Pulver af renset Salpeter . . — 21 —
— sulphuratum, Svovlkali, Svovllever . . — 24 —

1818. 11. April.	Kali sulphurato stibiatum, spidsglandsholdig Svovllever	2 Lod	42 Sk.
	— sulphuricum, svovlsuurt Kali	—	14 —
	— — pulveratum, Pulver af svovlsuurt Kali	—	20 —
	— tartaricum, viinsteensuurt Kali	—	38 —
	Lapis Calaminaris, Galmeyesteen	—	5 —
	— — præparatus, præparert Galmeyesteen	—	14 —
	— cancrorum, Krebsstene	—	24 —
	— — præparati, præparerte Krebsstene	—	49 —
	Lichen islandicus, islandsk Mos	—	7 —
	— — concisum, skaaren isl. Mos	—	13 —
	— — pulveratum, Pulver af —	—	32 —
	Lignum campescanum rasum, raspet Campesketræ	—	12 —
	— guajaci rasum, raspet Guajactræ, raspet Pokkenholt	—	2 —
	— juniperi rasum, raspet Enebærtræ	—	7 —
	— quassiæ, vestindisk Bittertræ	—	7 —
	— — concisum, skaaren vestindisk Bittertræ	—	20 —
	— — pulveratum, Pulver af vestindisk Bittertræ	—	57 —
	— sassafras, Sassafras	—	11 —
	— — concisum, skaaren Sassafras	—	14 —
	— suiteniæ mahagoni, Mahagonietræ	—	12 —
	— — — pulveratum, Pulver af Mahagonietræ	—	31 —
	Linimentum ammoniatum, flygtig Smörelse, flygtig Liniment	—	17 —
	— — camphoratum, flygtig Kamphersmörelse, flygtig Kampherolie	—	21 —
	Liquamen myrrhæ, Myrrhe-Honning	—	76 —

Liqvor Ammonii acetici, edikesure Ammo- 1818.
niakdraaber, Minders-Spiritus . . . . 2 Lod 15 Sk. 11. April.

— — carbonici aqvosus, kulsure Ammoniakdraaber . . . . — 17 —

— — causticus, ætsende flygtige Ammoniakdraaber . — 33 —

— — pyro oleosi, stinkende Ammoniakdraaber, Hjortetak-Spiritus . . . . — 18 —

— — succinici, ravsuur Ammoniak-Draaber . . . . . . 1 Qvint. 12 —

— — vinosus, viingeistholdig Ammoniak-Draaber. . . . 2 Lod 29 —

— hydrargyri nitrici, salpetersuurt Qviksölv-Oplösning, Bellosts Ætsdraaber . . . . 1 Qvint. 6 —

— kali acetici, flydende edikesuurt Kali 2 Lod 86 —

— — carbonici, flydende kulsuurt Kali — 6 —

— saponis stibiati . . . . — 64 —

— stibii muriatici, flydende saltsuurt Spidsglandsoxid, Rustolie . . . 1 Qvint. 17 —

— stypticus loffii, Lofts Jerndraaber . — 18 —

Lythargyrium, Sölverglöd . . . . 2 Lod 4 —

— pulveratum, Sölverglödpulver — 7 —

Magnesia carbonica, Magnesia . . . . — 37 —

— usta, brændt Magnesia . . . . . . — 92 —

Magnesium, Bruunsteen . . . . — 5 —

— pulveratum, Pulver af Bruunsteen — 8 —

Malthum comminutum, Malt . . . . — 14 —

Manna calabrina, kalabrisk Manna . . . . — 20 —

— — depurata, renset Manna . — 44 —

Mel album, hvid Honning . . . . — 12 —

— commune, bruun Honning . . . . — 7 —

— despumatum, afskummet Honning . . — 12 —

— rosarum, Rosenhonning . . . . — 13 —

Minium, Mönnie . . . . — 4 —

1818. 11. April.	Minium pulveratum, Pulver af Mönnie . .	2 Lod 7 Sk.
	Mixtura camphorata acida, Camphermixtur med Syre	— 7 —
	— — non acida, Camphermixtur uden Syre .	— 7 —
	Moschus orientalis, Desmer	1 Scrup. 391 —
	— — —	1 Gran 20 —
	Natrum aceticum, edikesuur Natrum . .	1 Qvint. 24 —
	— crudum, raa Sodasalt, kulsuur Natrum, mineralsk Ludsalt.	2 Lod 4 —
	— depuratum, renset Sodasalt, renset Natrum	— 36 —
	— boraxatum, Borax, boraxsyret Natrum	— 27 —
	— — pulveratum, Pulver af Borax	— 39 —
	— phosphoricum, phosphorsuur Natrum	— 103 —
	— sulphuricum crystallisatum, svovlsuur Soda, svovlsuurt Natrum, Glaubersalt . .	— 7 —
	— — pulveratum, Pulver af Glaubersalt	— 20 —
	Nitrum crudum, raa Salpeter	— 9 —
	Nux moschata, Moskatnöd	— 117 —
	— — pulverata, Pulver af Moskatnöd	1 Qvint. 40 —
	— vomica, Rævekage, Krageöie	2 Lod 7 —
	— — pulverata, Pulver af Rævekage	— 38 —
	Oleum absinthii æthereum, destillert Malurtolie	1 Qvint. 36 —
	— — coctum, kogt Malurtolie . .	2 Lod 18 —
	— amygdalarum, Mandelolie	— 86 —
	— animale æthereum, flygtig Hjortetakolie	1 Qvint. 54 —
	— — foetidum (Oleum Cornu Cervi), stinkende Hjortetakolie . .	2 Lod 21 —
	— anisi, Anisolie	1 Qvint. 53 —
	— asphalti, Jödebeegolie, Asphaltolie	— 36 —

Oleum bergamottæ, Bergamotolie . . . . 1 Qvint. 37 Sk. 1818.
— betulæ, Birkeolie . . . . 2 Lod 21 — 11. April.
— cacao, Cacaoolie, Cacaosmör . . 1 Qvint. 18 —
— cajeput, Cajeputolie . . . . — 41 —
— camphoratum, tynd Campherolie . 2 Lod 20 —
— carvi, Kummenolie . . . . 1 Qvint. 13 —
— caryophyllorum, Nellikeolie . . . . . — 58 —
— ceræ, Voxolie . . . . — 25 —
— chamomillæ coctum, kogt Kamilleblomstolie . . . . 2 Lod 18 —
— cinnamomi, Kaneelolie . . . . . 1 Scrup. 190 —
— — — . . . . . 1 Draabe 7 —
— citri, Citronolie . . . . 1 Qvint. 36 —
— florum lavendulæ, ver. Lavendelolie — 40 —
— foeniculi, Fennikelolie . . . . — 36 —
— fagi expressum, Bogolie . . . . . . 2 Lod 21 —
— majoranæ, Meriansolie . . . . . . 1 Qvint. 44 —
— hyosciami coctum, kogt Bulmeurtolie . . . . 2 Lod 18 —
— hyperici coctum, kogt Perikumolie — 18 —
— jasmini, Jasminolie . . . . — 204 —
— juniperi e ligno, Enebærolie af Træet — 36 —
— — e baccis, Enebærolie af Bærrene — 46 —
— lauri expressum, Laurbærolie . . . — 16 —
— lini expressum, Linolie . . . . — 11 —
— macis destillatum, destillert Olie af Moskatblomme . . . . 1 Qvint. 77 —
— menthæ crispæ, Krusemynteolie . . — 46 —
— — piperitæ, Pebermynteolie . . — 91 —
— nucis moschatæ, destillert Moskatnödolie . . . . — 77 —
— nucistæ expressum, udpresset Moskatnödolie . . . . 2 Lod 190 —
— olivarum album, bedste Bomolie . — 21 —
— — commune, almindelig Bomolie — 12 —
— origani cretici, spansk Humleolie 1 Qvint. 36 —
— ovorum expressum, Ægolie . . . . — 18 —

1818. 11. April.

Oleum petræ album (Petroleum album) . 2 Lod 16 Sk.
— rapæ, Roeolie . . . . — 7 —
— rosmarini, Rosmarinolie . . . . . 1 Qvint. 7 —
— ricini, Ricinusolie . . . . 2 Lod 62 —
— succini album, Ravolie . . . . . 1 Qvint. 7 —
— tanaceti, Reinfanolie . . . . — 36 —
— terebinthinæ, Terpentinolie . . . . 2 Lod 9 —
— thymi, Timiansolie . . . . 1 Qvint. 36 —
Opium, Valmuesaft . . . . 2 Lod 180 —
— pulveratum, Pulver af Valmuesaft 1 Qvint. 42 —
Opoponax, Panaxgummi . . . . 2 Lod 226 —
— pulveratum, Pulver af Panaxgummi . . . . 1 Qvint. 41 —
Oxymel simplex, Edikehonning . . . . . . 2 Lod 15 —
— squilliticum, Strandlög-Edikehonning — 18 —
Passulæ laxativæ, Laxeercorender . . . . — 17 —
— minores, Corender . . . . — 11 —
Pasta altheæ, Altheekager . . . . — 49 —
Phosphorus, Phosphor . . . . 1 Qvint. 103 —
Pillulæ æthiopicæ, blodrensende Piller, Spidsglandspiller . . . . — 20 —
— aperientes, aabnende Piller . . . . — 100 —
— foetidæ, krampestillende Piller . . — 59 —
— purgantes, Purgeerpiller . . . . . . — 84 —
— resolventes, oplösende Piller . . . — 20 —
— squilliticæ, Strandlögpiller . . . . . — 10 —
— tonico nervinæ, nervestyrkende Piller — 14 —
Piper hispanicum, spansk Peber . . . . . 2 Lod 16 —
— — pulveratum, Pulver af spansk Peber . . . . — 41 —
— nigrum, sort Peber . . . . — 13 —
— — pulveratum, Pulver af sort Peber . . . . . — 26 —
Plumbum aceticum, Blysukker . . . . . . — 18 —
Poma aurantiorum immatura, törre umodne Pomerantser . . . — 7 —
— colocynthidis, Coloquinder . . . — 68 —

Pulpa cassiæ, Most af Cassie	2 Lod 39 Sk.	1818.
— tamarindorum cum saccharo, Most af Tamarinder med Sukker	— 22 —	11. April.
Pulvis aeriphorus, brækningstillende Pulver	— 25 —	
— alterans Edinburghensis Plumerii, Plummers blodrensende Pulver	1 Qvint. 25 —	
— dentifricius, Tandpulver	2 Lod 75 —	
— jalappæ compositus, Purgeerpulver	— 60 —	
— ipecacuanhæ compositus, Doverspulver	1 Qvint. 8 —	
— magnesiæ compositus, Börnepulver	2 Lod 113 —	
— refrigerans, kjölende Pulver	— 26 —	
— temperans camphoratus, Campherpulver	— 31 —	
— vermifugus, Ormepulver	— 43 —	
Radix alkannæ, röd Oxetungerod	— 10 —	
— allii, Hvidlög	— 21 —	
— altheæ, Altheerod	— 10 —	
— — concisa, skaaren Altheerod	— 16 —	
— angelicæ, Angelikerod	— 7 —	
— — concisa, skaaren Angelikerod	— 13 —	
— ari, dansk Ingefær	— 16 —	
— — pulverata, Pulver af dansk Ingefær	— 28 —	
— armoraciæ, Peberrod	— 6 —	
— asari, Hasselurtrod	— 18 —	
— — pulverata, Pulver af Hasselurtrod	— 30 —	
— bardanæ, Borrerod, Skreprod	— 5 —	
— — concisa, skaaren Borrerod	— 12 —	
— belladonnæ, Natskaderod	— 14 —	
— — pulverata, Pulver af Natskaderod	— 33 —	
— bryoniæ, Gallebærrod	— 9 —	
— — pulverata, Pulver af Gallebærrod	— 15 —	
— calami, Kalmusrod	— 7 —	
— — concisa, skaaren Kalmusrod	— 13 —	

1818. 11. April.	Radix caricis arenariæ, stor Græsrod . .	2 Lod	9	Sk.
	— — — concisa, skaaren stor Græsrod . .	—	15	—
	— caryophyllatæ, Nellikerod	—	11	—
	— — concisa, skaaren Nellikerod	—	17	—
	— — pulverata, Pulver af —	—	29	—
	— cepæ, Lög	—	25	—
	— chelidonii, stor Svaleurtrod	—	7	—
	— chinæ, Kinarod	—	7	—
	— — concisa, skaaren Kinarod . .	—	13	—
	— cichorii, Cikorierod	—	7	—
	— — concisa, skaaren Cikorierod	—	13	—
	— colchici, nögne Jomfruer	—	11	—
	— columbo, Columborod	—	20	—
	— — concisa, skaaren Columborod	—	32	—
	— — pulverata, Pulver af —	—	57	—
	— curcumæ, Gurkemeie	—	10	—
	— — pulverata, Pulver af Gurkemeie	—	22	—
	— enulæ, Alantrod	—	12	—
	— — concisa, skaaren Alantrod . .	—	19	—
	— farfaræ, Hestehovrod	—	7	—
	— — concisa, skaaren Hestehovrod	—	13	—
	— filicis, Bregnerod	—	7	—
	— — concisa, skaaren Bregnerod	—	13	—
	— — pulverata, Pulver af Bregnerod	—	20	—
	— foeniculi, Fennikelrod	—	14	—
	— — concisa, skaaren Fennikelrod	—	20	—
	— galangæ, Galangerod	—	14	—
	— — concisa, skaaren Galangerod	—	22	—
	— gentianæ, Södrod, röd Entsianrod .	—	7	—
	— — concisa, skaaren röd —	—	13	—
	— glycyrrhizæ, Lakritsrod	—	9	—
	— — concisa, skaaren Lakritsrod	—	15	—
	— — pulverata, Pulver af —	—	34	—
	— graminis, Græsrod	—	7	—
	— — concisa, skaaren Græsrod . .	—	10	—

Radix gratiolæ, Naadcurtrod	2 Lod 25 Sk.	1818.
— — concisa, skaaren Naadeurtrod	— 31 —	11. April.
— hellebori albi, hvid Nyserod	— 9 —	
— — concisa, skaaren hvid Nyserod	— 15 —	
— — pulverata, Pulv. af hvid Nyser.	— 34 —	
— — nigri, sort Nyserod	— 14 —	
— — —, concisa, skaaren sort Nyserod	— 20 —	
— — — pulverata, Pulver af sort Nyserod	— 27 —	
— hirundinariæ, Læge-Svalerod	— 9 —	
— — concisa, skaaren Læge-Svalerod	— 15 —	
— jalappæ, Jalapperod	— 30 —	
— — pulverata, Pulver af Jalapperod	— 80 —	
— ipecacuanhæ, Brækrod.	— 105 —	
— — concisa, skaaren Brækrod	— 130 —	
— — pulverata, Pulver af —	— 204 —	
— — — — —	1 Qvint. 26 —	
— ireos florentinæ, Fiolrod	2 Lod 11 —	
— — — concisa, skaaren Fiolrod	— 17 —	
— — — pulverata, Pulver af —	— 36 —	
— lapathi acuti, röd Skrepperod . . .	— 5 —	
— — — concisa, skaaren röd Skrepperod	— 11 —	
— levistici, Lövstikrod	— 14 —	
— — concisa, skaaren Lövstikrod	— 20 —	
— — pulverata, Pulver af —	— 39 —	
— ononidis, Kragetornrod	— 12 —	
— pimpinellæ, Quæseurtrod, Pimpinelrod	— 14 —	
— — concisa, skaaren Quæscurtrod, Pimpinelrod . . .	— 20 —	
— polygalæ amaræ, Korsblomsterrod .	— 27 —	
— — — concisa, skaaren Korsblomsterrod	— 33 —	
— — — pulverata, Pulver af Korsblomsterrod .	— 52 —	

1818.	Radix polypodii, Engelsödtrod	2 Lod 12 Sk.
11. April.	— — concisa, skaaren Engelsödtrod	— 19 —
	— ptarmicæ, vild Bertrandrod	— 7 —
	— — concisa, skaaren vild Bertrandrod	— 13 —
	— rhabarbari optima, bedste Rhabarberrod	— 204 —
	— — — concisa, skaaren Rhabarberrod af bedste Sort . .	— 229 —
	— — — pulverata, Pulver af bedste Rhabarberrod. . . .	— 254 —
	— — — —	1 Qvint. 32 —
	— rubiæ tinctorum, Kraprod	2 Lod 16 —
	— — — concisa, skaaren Kraprod	— 22 —
	— salab, Salabrod	— 64 —
	— — pulverata, Pulver af Salabrod	— 89 —
	— saponariæ, Sæbeurtrod	— 18 —
	— — concisa, skaaren Sæbeurtrod	— 24 —
	— sarsaparillæ, Sarsaparilrod	— 32 —
	— — concisa, skaaren Sarsaparilrod	— 38 —
	— — pulverata, Pulver af Sarsaparilrod	— 82 —
	— senegæ, Senegarod	— 20 —
	— — concisa, skaaren Senegarod	— 26 —
	— — pulverata, Pulver af —	— 44 —
	— serpentariæ, Slangeurtrod	— 34 —
	— — concisa, skaaren Slangeurtrod	— 40 —
	— — pulverata, Pulver af Slangeurtrod	— 84 —
	— squillæ, Strandlög	— 16 —
	— — concisa, skaaren Strandlög .	— 22 —

1818.
11. April.

Radix squillæ pulverata, Pulver af Strandlög	2 Lod	28 Sk.
— taraxaci, Lövetandrod	—	7 —
— — concisa, skaaren Lövetandrod	—	13 —
— valerianæ majoris, stor Baldrianrod	—	12 —
— — — concisa, skaaren stor Baldrianrod .	—	19 —
— — — pulverata, Pulver af stor Baldrianrod	—	25 —
— — minoris, lille Baldrianrod . .	—	12 —
— — — concisa, skaaren lille Baldrianrod	—	19 —
— — — pulverata, Pulver af lille Baldrianrod . .	—	25 —
— zingiberis, Ingefær	—	9 —
— — concisa, skaaren Ingefær .	—	15 —
— — pulverata, Pulver af —	—	34 —
Resina elastica, elastisk Harpix, Viskelæder	—	52 —
— guajaci, Quajakharpix	1 Qvint.	26 —
— jalappæ, Jalappeharpix	—	121 —
— terebinthinæ vel resina alba, hvid Harpix	2 Lod	4 —
Saccharum album, hvidt Sukker	—	12 —
— — pulveratum, Pulver af hvidt Sukker	—	18 —
— lactis, Melksukker	—	20 —
— — pulveratum, Pulver af Melksukker	—	44 —
Sal acetosellæ, Skovsyresalt	—	92 —
— anglicum, magnesia sulphurica, engelsk Laxeersalt, svovlsuur Magnesia	—	7 —
— — pulveratum, Pulver af engelsk Laxeersalt	—	20 —
— gemmæ, Steensalt	—	12 —
— seidlicense, Seidlitzer Laxeersalt . .	—	14 —

1818. 11. April.	Sal seidlicense pulveratum, Pulver af Seidlitzer Laxeersalt	2 Lod 27 Sk.
	Sapo alicanthinus, spansk Sæbe	— 12 —
	— — pulveratus, Pulver af spansk Sæbe	— 28 —
	— jalapinus, Purgeersæbe	1 Qvint. 71 —
	— stibiatus, Spidsglandssæbe	— 9 —
	Scammonium, Scammonium	2 Lod 311 —
	— pulveratum, Pulver af Scammonium	1 Qvint. 52 —
	Scarabæi majales conditi	2 Lod 44 —
	Semen anisi, Anisfrö	— 10 —
	— — pulveratum, Pulver af Anisfröe	— 19 —
	— — stellati, Stjernanis	— 20 —
	— cannabis, Hampefrö	— 5 —
	— — contusum, knuset Hampefrö	— 8 —
	— carvi, Kummen	— 5 —
	— cataputiæ, Purgeerkorn	— 27 —
	— cinæ, Ormefrö	— 39 —
	— — pulveratum, Pulver af Ormefröe	— 64 —
	— citrulli, Angurier, Vandmelonfrö . .	— 18 —
	— coriandri, Coriander	— 8 —
	— cucumeris, Agurkkjerner	— 25 —
	— cydoniorum, Qvedekjerner	— 59 —
	— foeniculi, Fennikelfrö	— 11 —
	— — pulveratum, Pulver af Fennikelfröe	— 20 —
	— foenugræci, Bukkehornfrö	— 5 —
	— — pulveratum, Pulver af Bukkehornfröe	— 8 —
	— hyosciami, Bulmeurtfrö	— 14 —
	— lini, Hörfrö	— 4 —
	— — contusum, knuset Hörfrö . . .	— 6 —
	— lycopodii, Jordmosfrö	— 27 —
	— melonis, Melonfrö	— 21 —

Semen papaveris, Valmuefrö	2 Lod	11	Sk.	1818.
— petroselini, Persillefrö	—	12	—	11. April.
— phellandrii, Vandfennikelfrö	—	11	—	
— — pulveratum, Pulver af Vandfennikelfröe	—	23	—	
— sabadillæ, Sabadillekorn, Sabadillefrö, Lusefrö	—	41	—	
— — pulveratum, Pulver af Sabadillefröe	—	53	—	
— sinapis, Senep	—	4	—	
— — anglicanum pulveratum, Pulver af engelsk Senep	—	43	—	
— tanaceti, Reinfanfrö	—	14	—	
— — pulveratum, Pulver af Reinfanfröe	—	27	—	
— urticæ, stor Brændeneldefrö	—	14	—	
— — pulveratum, Pulver af stor Brændenellefröe	—	27	—	
Sevum bovinum, Talg	—	9	—	
Siliqua hirsuta	—	85	—	
Solutio barytæ muriaticæ, saltsuur Tungjordoplösning	—	4	—	
Species pro cataplasmate emolliente, blödgjörende Urter	—	9	—	
— pro decocto lignorum, blodrensende Species	—	6	—	
— fumales, Rögelse	—	44	—	
— — optimæ, bedste Rögelse	—	60	—	
— pro infuso pectorali, Brystthee	—	17	—	
— resolventes externæ, fordelende Urter	—	13	—	
Sperma ceti, Hvalrav	—	30	—	
Spiritus aromaticus, Kryderspiritus	—	22	—	
— cochleariæ, Koklearspiritus	—	28	—	
— corticum aurantiorum, Pomerantsspiritus	—	26	—	
— lavendularum, Lavendelspiritus	—	28	—	

1818. 11. April.

Spiritus lavendularum compositus, krydret Lavendelspiritus . . . . 2 Lod 51 Sk.
— muriatico æthereus, fortyndet Saltnaphta . . . . — 54 —
— nitrico æthereus, fortyndet Salpeternaphta . . . . — 72 —
— rosmarini, Rosmarinspiritus . . . . — 28 —
— serpylli, vild Thimianspiritus . . . — 25 —
— sulphurico æthereus, fortyndet Svovlnaphta, Hoffmannsdraaber . . . . . — 53 —
— — — camphoratus, Campherdraaber. . . . — 61 —
— — — martiatus, jernholdige Hoffmansdraaber . . . . . — 83 —
— vini camphoratus, Campherspiritus — 25 —
— — gallicus, fransk Brændeviin . — 10 —
— — rectificatus, rectificeret Viingeist — 20 —
— — rectificatissimus, höist rectificeret Viingeist . . . . . — 28 —
Spongia, Svamp . . . . — 185 —
— cerata, Pressvamp, Voxsvamp . . . — 157 —
Stannum pulveratum, Tinpulver . . . . . — 102 —
Stibium oxydatum fuscum, bruunröd Spidsglandsoxid . . . . — 84 —
— sulphuratum vitrificatum, Spidsglandsglas . . . . — 46 —
— purum, reen Spidsglandsmetal . . — 140 —
— sulphuratum nigrum, Svovlspidsglands . . . . . — 7 —
— — — pulveratum, Pulver af Svovlspidsglands . . . . . . — 13 —
— — — lævigatum, fiin præpareret Spidsglandspulver. . . — 20 —

1818. 11. April.

Stipites dulcamaræ, Bittersöde, Grene af Bittersöde	2 Lod	7	Sk.
— — concisæ, skaaren Bittersöde	—	13	—
Storax calamita, Storax	—	36	—
Styrax liqvida, Styraxbalsom	—	48	—
Succinum album, Bernsteen	—	52	—
— — præparatum, præparert Bernsteen	—	76	—
— citrinum, guul Bernsteen	—	34	—
— rasum, raspet Rav	—	20	—
Succus catechu	—	24	—
— — pulveratus	—	49	—
— juniperi inspisatus, indkogt Enebærsaft	—	21	—
— liquiritiæ, Lakritzsaft	—	12	—
— — pulveratus, Pulver af Lakritzsaft	—	28	—
— sambuci inspisatus, indkogt Hyllesaft	—	14	-
Sulphur citrinum, guul Svovl	—	4	—
— — pulveratum, Svovlpulver	—	7	—
— — depuratum, s. flores sulphuris, renset Svovl, Svovlblomster	—	6	—
— — — s. flores Sulphuris loti, udvaskede Svovlblomster	—	12	—
— præcipitatum, bundfældet Svovl, Svovlmelk	1 Qvint.	14	—
— stibiatum aurantiacum, orangefarvet Spidsglandssvovl	—	26	—
— — rubrum, bruunröd Spidsglandssvovl-Mineral-Kermes	—	37	—
Syrupus acetocitatis Citri, Citronsyrup	2 Lod	26	—
— de althea, Altheesyrup	—	14	—

1818. 11. April.	Syrupus amygdalarum, Mandelsyrup	2 Lod	26 Sk.
	— berberum, Berberissyrup	—	19 —
	— cerasorum, Kirsebærsyrup	—	19 —
	— corticum aurantiorum, Pomerantssyrup	—	17 —
	— diacodii, hvid Valmuesyrup	—	15 —
	— fragarum, Jordbærsyrup	—	19 —
	— e Manna, Mannasyrup	—	17 —
	— mororum, Morbærsyrup	—	19 —
	— papaveris, röd Valmuesyrup	—	14 —
	— rhei, Rhabarbersyrup	—	29 —
	— ribium, Ribssaft, Ribssyrup	—	19 —
	— rubi idæi, Hindbærsyrup	—	19 —
	— sacchari, Sukkersyrup	—	12 —
	Tartarus ammoniatus, ammoniakholdig Viinsteen	—	80 —
	— boraxatus, boraxholdig Viinsteen	—	48 —
	— depuratus seu chrystallisatus, renset Viinsteen	—	12 —
	— — pulveratus seu Cremor Tartari, Pulver af renset Viinsteen, Kremor Tartari	—	25 —
	— natronatus, Seignettesalt	—	44 —
	— — pulveratus, Pulver af Seignettesalt	—	57 —
	— stibiatus, Brækviinsteen	1 Qvint.	19 —
	— — —	1 Gran	1 —
	Therebinthina canadensis, canadisk Terpentin	2 Lod	75 —
	— communis, almindelig Terpentin	—	5 —
	— cocta, kogt Terpentin	—	24 —
	— veneta, venetiansk Terpentin	—	12 —
	Thea amara, bitter Thee	—	15 —
	Tinctura benzoes composita, Saarbalsom	—	53 —
	— cathartica, Purgeerdraaber	—	33 —

1818.
11. April.

Tinctura ferri acetici ætherea, naphtaholdige eddikesure Jerndraaber . . 1 Qvint. 14 Sk.
— guajaci ammoniata, flygtige Guajacdraaber . . . . . . 2 Lod 45 —
— — spirituosa, viingeistholdige Guajacdraaber . . . . . — 18 —
— opii ammoniata, flygtige Opiumsdraaber . . . . — 72 —
— — crocata, krydrede Opiumsdraaber, Sydenhams-Laudanum . . . . — 151 —
— — do. — do. . . . 1 Qvint. 19 —
— — simplex, viinholdige Opiumsdraaber . . . . 2 Lod 44 —
— — spirituosa, viingeistholdige Opiumsdraaber . . . . . . — 45 —
— rhei aqvosa, Rhabarberdraaber . . — 37 —
— — vinosa, viinholdige krydrede Rhabarberdraaber . . . — 36 —
Ungventum altheæ, Althee-Salve . . . . . . — 13 —
— basilicon, Konge-Salve, Basilicon-Salve . . . . — 16 —
— cerussæ, Blyhvidt-Salve . . . . — 12 —
— — camphoratum, campherholdig Blyhvidt-Salve — 15 —
— hydrargyri cinereum, graa Qviksölv-Salve, Merkurial-Salve . . . . . — 20 —
— — citrinum, guul Qviksölv-Salve . . . . — 19 —
— — rubrum, röd Qviksölv-Salve, röd Öien-Salve — 34 —
— rosmarini compositum, seu Ungventum nervinum, Sene-Salve . . . . — 20 —
— saturninum, Blysukker-Salve, Kjöl-Salve . . . . — 22 —

1818. 11. April.	Ungventum sulphuris, Fnat-Salve, Svovl-Salve	2 Lod	15 Sk.
	— zinci, hvid Galmeie-Salve	—	13 —
	— — sulphuratum, Jassers Fnat-Salve	—	12 —
	Vinum gallicum album, hvid Fransk-Viin	—	7 —
	— malacense, Malaga-Viin	—	14 —
	— stibiatum, Spidsglands-Viin	—	18 —
	Zincum, Zink, Spiauter	—	7 —
	— album oxydatum impurum, seu Nihilum album, ureen hvid Zinkoxid	—	7 —
	— — — pulveratum, Pulver af ureen hvid Zinkoxid	—	13 —
	— — — purum, Zinkblomster, reen Zinkoxid	—	84 —
	— sulphuricum impurum, seu Vitriolum album ordinarium, ordinair Zinkvitriol, hvid Vitriol	—	6 —
	— album ordinarium ustum, brændt ordinair hvid Zinkvitriol	—	19 —
	— sulphuricum purum chrystallisatum, reen Zinkvitriol, reen svovlsuur Zink	—	20 —
	— — — pulveratum, Pulver af reen svovlsuur Zink	—	27 —

TAXA LABORUM ET REQVISITORUM.

For en Decoct fra 2 til 4 Lod	12 Sk.
— en — fra 4 til 16 Lod	19 —
— en — fra 18 til 32 Lod	25 —
— at indkoge en Pot	50 —
— Digestion af hver 2 Lod	3 —
— at lave en Mixtur eller Latværge	12 —
— at lave en Emulsion fra 8 til 16 Lod	12 —

1818. 11. April.

For at lave en Emulsion fra 18 til 32 Lod	19	Sk.
— at lave en Infusion fra 4 til 16 Lod	19	—
— at lave en Infusion fra 18 til 32 Lod	37	—
— at lave et Qvintin Piller og beströe dem med Semen lycopodii	6	—
— at lave et Qvintin Piller og beströe dem med Kaneelpulver	12	—
— at forsölve et Qvintin Piller	18	—
— at forgylde et Qvintin Piller	36	—
— at blande en Salve fra 2 til 8 Lod	6	—
— at blande en Salve fra 10 til 16 Lod	12	—
— at blande en Salve fra 18 til 32 Lod	25	—
— at blande 2 Lod Plaster	6	—
— at skjære 2 Lod Species	6	—
— at blande et Pulver fra 1 til 4 Lod	6	—
— at blande et Pulver fra 6 til 12 Lod	12	—
— at blande et Pulver fra 14 til 24 Lod	25	—
— at dele Pulver i Portioner, for hver Portion	2	—
— at stryge et Plaster paa Skind eller Lærred, forholdsmæssig efter Störrelsen.		
— en Convolut til afdeelte Pulvere af broget Papir	7	—
— et Ark Skrivpapir til Urter	4	—
— et Ark Voxpapir	7	—
— et Ark Pakpapir	14	—
— et Glas eller en Krukke med Textur og Signatur: fra 1 Lod til 4 Lod	14	—
fra 5 Lod til 8 Lod	18	—
fra 9 Lod til 12 Lod	21	—
fra 13 Lod til 16 Lod	25	—
fra 17 Lod til 32 Lod	28	—
— en halv Pots-Flaske med Textur og Signatur	43	—
— en heel Pots-Flaske med Textur og Signatur	57	—
— Textur, Signatur og Prop foruden Glas	5	—
— Textur, Signatur og Prop foruden Flaske	7	—
— en Æske fra 1 Lod til 2 Lod	9	—
— en Æske fra 3 Lod til 8 Lod	11	—

1818. 11. April. **Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmand Castenschjold, ang. Forskud til Delinquent-Omkostninger.** Khavn den 11. April 1818. — Rentek. Isl. Copieb. 2, Nr. 582. — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 50.

I Anledning af foregaaet Brevvexling mellem det kongelige Danske Cancellie og dette Collegium, ang. Forskud af Delinquent-Omkostninger paa Island, skulle vi herved tjenstligst tilkjendegive Hr. Stiftamtm. til behagelig Efterretning, at dette Slags Omkostninger, saavidt de ei af Justitskassen kunne udredes, blive efter Hr. Stiftamtm.' nærmere Foranstaltning i hvert enkelt Tilfælde at forskyde af den kongelige Jordebogskasse, imod at de saasnart muligt efter vedkommende Amtmands Foranstaltning blive paa Almuen paa sædvanlig Maade reparterede, og derefter refunderede den kgl. Kasse, hvorom de övrige Amtmænd ogsaa for sit Vedkommende herfra under D. D. er tilkjendegivet det Fornödne. — Rentekammeret den 11. April 1818[1].

11. April. **Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. den Stilling, som venia practicandi medförer.** Khavn den 11. April 1818. — Canc. 3. Depart. Brevbog 1818, Nr. 1130. — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 147.

Hr. Conferenceraad har i Skrivelse til dette Collegium af 23. August f. A. andraget paa, at det maatte

[1]) s. D. Rentek. Skrivelser til begge Amtmændene, hvori de underrettes om, at de, ved i ethvert enkelt Tilfælde at henvende sig til Stiftamtmanden, ville erholde Delinquent-Omkostninger foreskudte af Jordebogskassen, mod Refusion af Amtet ved en efter sædvanlig Maade foretagen Repartition (Isl. Copiebog sst. Nr. 583—584). — Ved Rentek. Skriv. s. D. underrettes Cancelliet om den saaledes föiede Foranstaltning (Copieb. sst. Nr. 581).

paalægges den constituerede Landphysikus i Island, 1818.
Hjaltelin, at meddele Præsten Johnsen, som under 28. 11. April.
Junii f. A. er allern. meddeelt licentia practicandi, en Instruction, hvortil bemeldte Hjaltelin ei har anseet sig beföiet uden speciel Ordre, m. m.

Efter herover at have indhentet det kgl. Sundheds-Collegii Betænkning, skulde man, til Gjensvar paa fornævnte Deres Skrivelse, tjenstl. yttre: at da Præsten Johnsen, uagtet den ham i Betragtning af Omstændighederne, som ommeldt, forundte licentia practicandi, ikke kan ansees som en medicinsk eller chirurgisk Embedsmand, saa kan ham heller ikke paalægges en saadan Embedsmands Pligter i Almindelighed; han maa fölgelig ogsaa, foruden de ham ved oftnævnte licentia practicandi udtrykkeligen paalagte Pligter, være underkastet de samme Indskrænkninger som andre uexaminerede Læger, der ere benaadede med en lignende Bevilling, og altsaa ikke kunne som Læge udstæde Attester (Vaccinationsattester dog undtagne), eller fungere som Medicus forensis, med mindre Amtmanden eller Physikus, som Fölge af de locale Omstændigheder, i enkelte Tilfælde anmodede ham om at udföre didhörende Forretninger. — Iövrigt bifalder Cancelliet fuldkommen det af Dem under Nr. 2 fremsatte Forslag, at oftnævnte Hr. Johnsen overdrages en vis forholdsmæssig Andeel af de af Hans Majt. til de Fattige i Island allern. skjænkede Medikamenter til fri Uddeling blandt de mest trængende Syge i Öefjords og Norder-Sysseler, da det maa forudsættes, at den Sikkerhed, som ved tidtnævnte licentiam practicandi, 3. Punkt, er intenderet, ikke derved formindskes. — Hvad endelig det Præsten Johnsen tilkommende Honorarium betræffer, saavel for befalede som private Curer og Forretninger, saa vil dermed blive at forholde paa samme Maade som med de övrige islandske Lægers Honoraria er brugeligt og lovmedholdeligt. — De her anförte Bestemmelser, Præsten Johnsens Lægefag vedkommende, hvilke behageligen maatte com-

1818. 11. April. municeres ham, tilföiede dem, som indeholdes i den ham meddelte licentia practicandi, anseer Cancelliet for at være efter Omstændighederne tilstrækkeljge, og saaledes videre Instruction fra Landphysici Side at kunne aldeles undværes. — Det kongelige Danske Cancellie den 11. April 1818.

11. April. **Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. Overdragelse af Ansvaret for Præstegaard og Kirke til en Capellan.** Khavn den 11. April 1818. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1818, Nr. 1036.

Cancelliet har imodtaget den med D. Höiærv.' Erklæring af 5. f. M. hertil indkomne Ansögning fra Sognepræsten for Valthiofstad Menighed, Hr. Vigfus Ormsen, hvori han anholder om:

1) at maatte overdrage hans personel Capellan, Hr. Stephen Arnesen, Afbenyttelsen af og Ansvaret for saavel Præstegaardens Huse og Inventarium, som Kirken og dens Tilliggende, paa Grund af en Supplikanten paafalden Blindhed; og 2) om, at bemeldte personel Capellan maatte succedere ham i Embedet.

Man skulle i denne Anledning herved tjenstl. tilmelde D. Höiærv. til behagelig Underretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende:

ad 1) at herimod ikke haves Noget at erindre; og *ad* 2) at Cancelliet ikke kan nedlægge allerund. Forestilling herom. — Det kongelige Danske Cancellie den 11. April 1818.

15. April. **Kongelig Resolution ang. Fiskepræmier for Skibe, som fiske under Island.** Khavn den 15. April 1818[1]. — I Rentekammerets Forestilling 31. Marts bemærkes, at Terminen for de ved Plak. 6. Juni 1787 bestemte

[1]) Rentek. Skriv. 10. Marts 1827.

Præmier for Fiskerie under Island, forlænget ved Plak. 28. Febr. 1798 og 23. Marts 1803, var udlöben med Aaret 1808. Da der senere var Spörgsmaal om disse Præmier, var man enig i, at de burde bortfalde for saadanne Skibe, som ikke udrustedes directe fra Island, da disse Skibes Udrustning hovedsagelig foretoges for Handelens Skyld. Kgl. Resol. 12. Febr. 1817 bifaldt denne Anskuelse. Men nu opstod Spörgsmaal om Præmier for Skibe, som tilhörte de i Kjöbenhavn bosatte islandske Kjöbmænd, hvilke Kammeret i dette Tilfælde troer at burde ansee som bosatte i Island, naar de sammesteds have Etablissementer og holde Faktorer, uagtet de ikke ere betragtede som bosiddende i Island i den kgl. Resol. 12. Febr. 1817. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1818, A, Nr. 70. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 7, 1. H., S. 113—114. 1818. 15. April.

Vi bevilge allernaad., at de udenfor Island i Vore Lande bosatte Kjöbmænd, der i Island have Handels-Etablissementer og ved samme holde Faktorer, saavel som alle og enhver i Island bosiddende, maae, naar de fra noget Os udenfor Island tilhörende Sted udrede Skibe af den i Vor Resolution af 12. Februarii f. A. bestemte Drægtighed til Fiskerie under Island, og disse Skibe derefter godtgjöres at have overvintret i Island, og atter i det fölgende Aar at have været afbenyttede til Fiskerie sammesteds, have ogsaa for det förste Aar, hvori Skibene udrustedes til Fiskerie, samme Adgang til Fiskepræmie, som ved fornævnte Vor Resolution er bevilget for de i Island hjemmehörende Skibe, hvilke derfra udredes til Fiskerie, dog ikkun forsaavidt alle de övrige ved meerbemeldte Resolution foreskrevne Vilkaar for Præmiens Erholdelse godtgjöres at være opfyldte. — Kjöbenhavn den 15. April 1818[1].

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. at Enker efter personelle Capellaner deel- 18. April.

[1] Denne Resolution er communiceret Stiftamtmanden og Amtmændene i Island ved Rentek. Skriv. 5. Mai 1818 (Isl. Copieb. 2, Nr. 615).

1818. 18. April. **tage i Præste-Enkernes Understöttelse af Pensionskassen.** Khavn den 18. April 1818. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1818. Canc. 1. Depart. Brevb. 1818, Nr. 1120. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 7, 1. H., S. 116. — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 50 (med Anmærkning).

I Anledning af Deres Höiærværdigheds Skrivelse af 1. Septbr. f. A., betræffende, om personel Capellaners Enker have Adgang til Understöttelse af de 100 Rd., som aarlig udredes af den almindelige Pensionskasse til fattige Præste-Enker i forrige Holum Stift: skulde Cancelliet, efter desangaaende at have brevvexlet med den kongelige Direction for den almindelige Pensionskasse, herved tjenstl. tilmelde D. Höiærv. til behagelig Efterretning, at Enker efter personel Capellaner bör være deelagtige i den ommeldte kongelige Naade. — Det kongelige Danske Cancellie den 18. April 1818.

21. April. **Cancellie-Circulaire til samtlige Overövrigheder, ang. Indsendelse af Medicinal-Beretninger.** Khavn den 21. April 1818. — Canc. 3. Departem. Brevb. 1818, Nr. 1228; jevnf. 2. Dep. Brevb. 1818, Nr. 1449. Original-Aftryk som „Circulaire", 2 Blade i 4to. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 7, 1. H., S. 118.

Det kongelige Sundheds-Collegium har for Cancelliet andraget, at langtfra ikke alle practiserende Læger, ja endog ikke Embedsmændene blandt disse, indsende de ved dette Collegii Circulaire af 20. Decbr. 1803 befalede Medicinal-Beretninger.

Foranlediget heraf skulde man tjenstl. anmode (Tit.) om at indskjærpe de i det Dem anfortroede Amt værende Læger Iagttagelsen af ovennævnte Circulaires Bydende. — Det kongelige Danske Cancellie den 21. April 1818.

Kongelig Resolution ang. **aarligt Tilskud til det islandske Bibelselskab.** Khavn den 22. April 1818. — I Rentekammerets Forestilling 14. April bemærkes, at Biskop Vidalin i Island havde indberettet til Cancelliet om Oprettelse af et islandsk Bibelselskab, hvis Formaal var at befordre Bibelkundskab og Bibelbrug der i Landet. For dette Selskab søgte Biskoppen om Portofrihed med Posterne, men Rentek. mente, at man for Fölgers Skyld, og især for de mulige Misbrugs Skyld, ikke burde gaae ind herpaa, men heller bevilge Selskabet en aarlig Understöttelse. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1818, A, Nr. 75. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 7, 1. H., S. 122. 1818. 22. April.

Indbemeldte i Island oprettede Bibelselskab bevilges allern. 60 Rbd. Sölvværdie aarligen af Landets Jordebogskasse. — Kjöbenhavn den 22. April 1818.

Rentekammer-Circulaire til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, ang. **Indsamlingen af de aarlige Indberetninger over Ind- og Udförsel i Island.** Khavn den 5. Mai 1818. — Rentek. Isl. Copieb. 2, Nr. 608. — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 49-50. 5. Mai.

Kammeret er bleven underrettet om, at de Handlende i Island ei allevegne med behörig Hurtighed og Nöiagtighed meddele Sysselmændene de af dem forlangte Forklaringer angaaende (de) til enhver Handelsplads ind- og udförte Varer, samt de bortsolgte Varer. I Anledning heraf undlade vi ikke tjenstligst at tilkjendegive (Tit.) til Efterretning og videre Bekjendtgjörelse for alle Vedkommende i det Dem allern. betroede Amt, at naar berörte Forklaringer til forelagt passende Tid ei blive afleverede, fölger det af sig selv, at Sysselmændene ere bemyndigede til at anvende de i Lovgivningerne anordnede Tvangsmidler til at fremme den kongelige Tjeneste. — I Henseende til Priiscouranterne, da er det ikke egenlig hos Kjöbmanden de skal

1818. 5. Mai. söges, men blive at opgive saaledes som Sysselmanden ved egen Erfaring hos den Handelssögende kan derom blive underrettet. — Rentekammeret den 5. Maji 1818.

9. Mai. **Cancellie-Circulaire til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, ang. Publication af et Lovbud om Vaccinationen.** Khavn den 9. Mai 1818. — Cancell. 3. Departem. Brevbog 1818, Nr. 1448. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 7, 1. H., S. 144.

Da det er blevet andraget for Cancelliet[1], at Plakaten af 19. Novbr. 1811 ang. Vaccinationen ikke i sin Tid er bleven opsendt til Island for der at publiceres, saa tilstilles (Tit.) herved nogle Exemplarer af samme, for ved Deres gode Foranstaltning at blive paa lovbefalet Maade bragte til almindelig Kundskab i det Dem anfortroede Amt. — Det kongelige Danske Cancellie den 9. Maji 1818.

12. Mai. **Cancellie-Circulaire til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, ang. Lovgivning om Guldsmede.** Khavn den 12. Mai 1818. — Bekjendtgjort i Landsoverretten i Island den 6. Juli 1818. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1818, Nr. 1473. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 7, 1. H., S. 148. — Islandsk: Rubr. i Klausturpóst. 1819, S. 68; jevnf. 1818, S. 115 Anm. **.

I Anledning af derom gjort Forespörgsel skulde man herved tjenstl. tilmelde (Tit.) til fornöden Efterretning og

[1]) nemlig af den constituerede Landphysikus Oddr Hjaltalin, i Anledning af Canc. Skriv. 13. Mai 1817. Det blev i Anledning deraf oplyst, at den nævnte Plakat 19. Novbr. 1811 havde været publiceret i Vester-Amtet, men ikke været fulgt i Sönder-Amtet, og efter Stiftamtmandens og Biskoppens Opgivende ikke været sendt hverken til Sönder-Amtet eller til Geistligheden (jevnf. dog den Plakaten forudskikkede Bemærkning her i Samlingen).

videre Bekjendtgjörelse for samtlige Vedkommende, at den her igjennem under 25. Julii f. A. emanerede Plakat, angaaende at Ingen herefter maa drive Guldsmed-Professionen uden at have gjort Mesterstykke, paa Grund af de locale Omstændigheder ikke vil være anvendelig i Island. — Det kongelige Danske Cancellie den 12. Maji 1818. 1818 12. Mai.

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Islands Nord- og Öster-Amt, ang. **Ansættelse af Hjælpe-Vaccinateurer.** Khavn den 16. Mai 1818. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1818, Nr. 1503. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 7, 1. H., S. 158. — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 148. 16. Mai.

Cancelliet maa, efter derom at have brevvexlet med den kongelige Vaccinations-Commission, fuldkommen bifalde den i Hr. Cfraads Skrivelse af 15. August f. A. yttrede Mening: at det bör paaligge Landphysikus i Island at antage og authorisere Personer udenfor Lægestanden til Hjælpe-Vaccinateurer, naar disse först have godtgjort deres Duelighed og Kundskab til Vaccinationen. — Hvilket man ikke undlader herved tjenstl. at tilmelde Dem til behagelig Underretning. — Det kongelige Danske Cancellie den 16. Maji 1818.

Cancellie-Circulaire til Stiftamtmanden, Amtmændene og Biskoppen i Island, ang. **Forslag til Vaccinationens Fremme i Landet.** Khavn den 16. Mai 1818. — Cancell. 3. Departem. Brevbog 1818, Nr. 1504 (blank i Brevbogen). 16. Mai.

Den kongelige Vaccinations-Commission har, i sin til Hans Majt. Kongen allerund. indgivne Beretning om Vaccinationens Tilstand og Fremme i Danmark for Aaret 1816, fremsat fölgende til Vaccinationens Udbredelse og Vedligeholdelse i Island sigtende Forslag:

1818. 16. Mai. 1) at Distrikts-Chirurgen, eller en övet Vaccinateur af Præstestanden (f. Ex. Biskop Vidalin, Præsten Björn Hjalmarsen, Provst Johnsen og Præst John Johnsen)[1], skulde paa visse Tider (f. Ex. i Julii Maaned, naar Synodus generalis holdes) möde i Reikevig og i Bessestæds Skole, for at undervise Præsterne og Disciplerne i Alt Vaccinationen vedkommende, efter den Norm, som af Commissionen er udgiven og omdeelt i Landet, oversat i det islandske Sprog. Til den Ende maatte paa disse Steder Subjecter samles, som ikke have været vaccinerede, eller have gjennemgaaet Börnekopperne. — 2) at de Vaccinateurerne i Almindelighed tilstaaede 24 Sk. S. V. maatte, som uoverkommelige for den fattige Almue i Island, bortfalde, og Kongens Kasse paatage sig at belönne eller udmærke dem, som med Flid og Held havde udmærket sig ved at udbrede Vaccinationen. — 3) at ingen Præst maatte ansættes, undtagen han havde beviist at have nöie Kundskab om Alt Vaccinationen vedkommende, og vilde forpligte sig til gratis selv, eller ved en kyndig Medhjelper under hans Opsigt at vaccinere Sognets Indvaanere. — 4) at enhver af Præsterne maatte tilstilles en af Övrigheden authoriseret Protokol, hvori alle Vaccinerede efter den anbefalede Norm bleve indförte, med Anmærkning om og naar de anbefalede Attester vare meddelte. — 5) at Præsterne i Almindelighed maatte paalægges, omhyggeligen at conservere Materie og Skorper, og, om disse manglede, da at requirere dem af Physico eller Distriktslægen, som fra Commissionen blive forsynede med Forraad deraf, for at komme de Trængende til Hjælp. Materie og Skorper maatte da ogsaa uddeles i Reikevig, samt i Bessestæds Skole. — 6) at Præsterne, saavel som Distriktslæger og andre Vaccinateurer, maatte paalægges aarlig at indsende de af Övrigheden verificerede

[1]) nemlig Provst Steingrimur Jónsson i Odda, og Præst Jón Jónsson til Stærri-Árskógr.

Extracter af Vaccine-Protokollen til Physikus, hvorfra de blive at sende Commissionen, saa at enhver Præsts mere eller mindre Driftighed i denne Sag kunde oplyses, og til Hans Majt. Kongen samt Cancelliet indberettes, hvorpaa de Efterladne ved Biskoppens Mellemkomst maatte mulkteres, men de, som havde viist Flid og Aarvaagenhed, enten erholde Promotion eller anden Belönning og Udmærkelse. 1818. 16. Mai.

Over foranförte Punkter önsker Cancelliet at modtage (Tit.) gode Betænkning. — Det kongelige Danske Cancellie den 16. Maji 1818.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Amtmændene i Island, ang. Forpligtelse til at modtage Beskikkelse som Repstyrer. Khavn den 19. Mai 1818. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1818, Nr. 1521. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 7, 1. H., S. 160. — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 68. 19. Mai.

Hos Cancelliet er blevet forespurgt, hvorledes der fra Amtets Side skal forholdes, naar en af vedkommende Sysselmand til Repstyrer foreslaaet Bonde, som ansees dertil bekvem, nægter uden extraordinair Lön at paatage sig denne Bestilling.

Foranlediget heraf skulde man, efter desangaaende at have indhentet det kongelige Rentekammers Betænkning, tjenstl. melde (Tit.) til behagelig Efterretning: at enhver Bonde, som af vedkommende Amtmand og Sysselmand ansees duelig til at være Repstyrer, er forpligtet til at modtage denne Bestilling, og forestaae samme i det mindste i 3 Aar, efter hvilken Tids Forlöb ham ei kan paalægges at vedblive samme, naar han ikke dertil godvilligen er at formaae; og formener Cancelliet, at denne Bestemmelse, hvorom Vedkommende ved deres Beskikkelse til Embedet maatte underrettes, vil gjöre Byrden mindre besværlig, og altsaa for en Deel hæve

1818. Uvillien til at modtage Udnævnelsen. — Det kongelige
19. Mai. Danske Cancellie den 19. Maji 1818.

20. Mai. **Kongelig Resolution ang. Indbetaling af Sysselafgifterne i Island.** Kbhavn den 20. Mai 1818. — I Rentekammerets Forestilling 12. Mai berettes, at Stiftamtmand Castenschjold havde bemærket adskillige Misbrug ved Sysselafgifternes Indbetaling i Island. Man havde antaget For. 15. April 1776 § 9 som Norm, og derfor ved Udeblivelse exequeret, men siden Rentek. i Aaret 1786 havde tilkjendegivet Stiftamtmanden, at naar Vedkommende havde indgivet Ansögninger om Eftergivelse af Restancerne, maatte disse ikke inddrives förend Ansögningerne vare afgjorte, havde dette foranlediget, at Sysselmændene, naar de ere blevne stævnede for udebleven Betaling, alene have indgivet Ansögning om sammes Eftergivelse. Flere Lovkyndige stode ogsaa i den Mening, at slige Sager burde behandles som private, og först underkastes Forligs-Pröve, da Sysselmændenes Forpagtninger maatte ansees som grundede i private Contrakter, „da Kammerrets-Ordningen af 18. Martii 1720 og Forordn. af 30. Januar 1793 ikke ere publicerede i Island".

Rentekammeret var ogsaa enigt i, at man trængte til Bestemmelser om disse Forhold, især da For. 15. April 1776 egentlig slet ikke angik dette Slags Forpagtninger, men kun Jordegods-Forpagtningerne. Sagen var ogsaa bleven forelagt Cancelliet, og dette havde navnlig erklæret sig fuldkommen enigt i, at Sysselafgifterne bör, i Mangel af mindelig Forening, inddrives uden Lovmaal og Dom. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. A, Nr. 113. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 7, 1. H., S. 161.

Vi ville herved allern. have fastsat:

1) at de Forpagtnings-Afgifter, som de Sysselmænd i Island, der have de dem anbetroede Sysselers Afgifter i Forpagtning, deraf have at erlægge, skulle være betalte inden Udgangen af hvert Aars Julii Maaned. — 2) at Landfogden i Island skal, strax efter bemeldte Tids Udlöb, tilstille Amtmændene, hver for sit Vedkommende, Lister over dem af fornævnte Forpagtnings-Afgifter, som ikke maatte være betalte, hvorefter Amt-

mændene, forsaavidt de Intet ved disse Restancelister finde at erindre, have at beordre den Sysselmand, som boer nærmest den Paagjældende, uopholdeligen at inddrive Restancen ved Udpantning; og — 3) at, naar en eller anden Sysselmand i enkelt Tilfælde, paa Grund af særdeles Omstændigheder, maatte finde sig beföiet til igjennem Amtmanden at indgive Ansögning om Udsættelse med eller Eftergivelse af Restancens Betaling, skal Udpantningen, indtil Ansögningen vorder afgjort, ikkun da udsættes, naar den Paagjældende for Restancens Belöb stiller Amtmanden antagelig Sikkerhed. 1818. 20. Mai.

Og bliver denne Vor Resolution ved Circulairer af Amtmændene i Island at bekjendtgjöre Vedkommende. Kjöbenhavn den 20. Maji 1818[1].

Kongelig Resolution ang. Authorisation af Siglufjord som Udliggersted. Khavn den 20. Mai 1818[2]. — I Rentekammerets Forestilling 12. Mai bemærkes, at Siglufjord var ikke opregnet i For. 11. Septbr. 1816 § 6, hvorfor Amtmanden havde forespurgt, om bemeldte Sted, hvor allerede 1788 en enkelt Mand fik Tilladelse til at drive Handel, ikke længere skulde ansees som authoriseret Udliggersted, hvortil han dog meget anbefalede det, som han i det Hele troede, at „det til Næringernes Befordring, Produktionens Forögelse og Handelens Opkomst vilde være gavnligt, at endnu flere Steder bleve authoriserede som Udliggersteder i det ovennævnte Amt". Den under 5. Marts 1816 ang. Handelen paa Island nedsatte Commission var af den Mening, at skjöndt disse Udliggersteder vel paa sine Steder vare nödvendige og gavnlige, burde deres Antal dog ikke foröges, „eftersom de i Almindelighed ere skadelige for Kjöbstedernes Opkomst". Heri var Kammeret ogsaa enigt, men fandt det dog ikke rigtigt eller tilraadeligt at forbyde Handelen paa et Sted, hvor den, af 20. Mai.

[1]) Communiceret Stiftamtmanden, Amtmændene og Landfogden i Island ved Rentek. Skriv. 11. Juli 1818. Isl. Copieb. 2, Nr. 660—663.

[2]) Rentek. Plak. 4. Mai 1819.

1818. Mangel paa et tilstrækkeligt Antal af Udliggersteder i Distriktet, allerede i mange Aar stadigen har været fört." — Rentek.
20. Mai. Relat. og Resol. Prot. 1818, A, Nr. 112.

Vi tillade allern., at Siglefjorden i Öefjords Syssel i Nord- og Öster-Amtet i Island maa betragtes som authoriseret Udliggersted, uagtet det ikke er anfört som saadant i Forordn. af 11. Septbr. 1816. — Kjöbenhavn den 20. Maji 1818[1].

20. Mai. **Gavebrev af Dannebrogsmand Einar Jónsson og Hustru, paa Gaarden Gróustadir, til de Fattige i Tungu Rep i Stranda Syssel. Kollafjardarnes 20. Mai 1818**[2]. — Efter en verificeret Afskrift af Originalen, der er paategnet med Notarii publici, Sysselmand Bonnesens Attestation om Underskrifternes Ægthed, samt om at være læst paa Kirkjubóls Mandtalsthing den 13. Juni 1818. Afskriften er indsendt til Cancelliet med Skrivelse fra Biskoppen over Island 26. August 1823.

„Efndanna er vant þá heitið er gjört". Fyrir 38 árum síðan fátækur og margs þurfandi, vonlaus um nokkurt jarðnæði, gjörði eg það heit, ef eg eignaðist tvær jarðir í Túngu-sveit, sem eg til nefndi, skyldi eg gefa aðra fátækum í sveitinni. — Nú er það kunnugum vitanlegt, að eg hefi eignazt jörð mèr til ábýlis, betri en þá eg þenkti og til tók, en ei aðra í þessari sveit. Samt hefir án efa þeim fátæku hlotnazt áheitið, og það betur og haganlegar, heldur en eg eða nokkur annar þenkja kunni, því ef jörð hefði verið í sveitinni fátækra eign, mundi hafa skeð getað, að einhver óþrifa armíngi, sem hvergi annarstaðar í hreppnum hefði jarðnæði fengið, hefði þángað settur verið, þrifið svo hvorki nè eptir goldið, en eyðilagt og að engu gjört stiptanina.

[1]) Communiceret Stiftamtmanden og Amtmændene i Island ved Rentek. Skriv. 7. Juli 1818. Isl. Copiebog 2, Nr. 657—659.

[2]) Canc. Skriv. 5. Septbr. 1844.

Nú er spursmál, hverjum gjöf þessi tileinkast skal, eða uppá hvern máta brúkast, svo hjálpsamlegast og notabezt verða mætti í framtíðinni? — Opt hefi eg og lengi þar um hugsað. 1818. 20. Mai.

Eitthvert hið mesta eymdar og baga ásigkomulag í sveitum virðist mèr, þegar fátækir búendur í harðinda tíðum, sem drift og vilja hafa annars til að bjarga sèr og sínum, með því að fara til sjóróðra, eða láta vaxna sonu sína eða vinnupilta gjöra það, geta það ekki sakir efna og bjargarleysis, hafa svo með öllu tapað þeim ávexti, sem þessi tilraun hefði mátt af sèr gefa. — Þessvegna í nafni drottins, sem blessaði mig og margfaldaði mín efni, eptir það eg gekk snauður út af fátæku föðurhúsi, af þakklætis tilfinníng fyrir hans mèr fremur mörgum öðrum óforþènt auðsýnda velgjörnínga, og af kærleika til neyðlíðandi meðbræðra, en enganveginn mèr til fánýtrar hrósunar, gjöri eg nú þann gjörníng, að eg gef eignarjörð mína Gróustaði, 24 hdr. til tíundar reiknaða, hverri fylgja 3 ásauðar kúgildi og landskuld 3 rdl. til specie í silfurmynt, til þess að leigur og landskuld nefndrar jarðar, sem liggur í Garpsdals kirkjusókn í Barðastrandar-sýslu, skuli hèðan í frá alla tíð vera ráðvandra, frómlyndtra, fátækra, innfæddra búenda í Túngu sveit, hèr við Steingrímsfjörð, styrkur og hjálparmeðal, svo mikið sem það getur orðið, í þeirra stærstu bágindum, nefnilega, þegar þeir engin úrræði hafa til bjargræðis útvega, eða hafa ratað í eitthvert skaðatilfelli, svo sem missir bjargargripa, sem þeir ómögulega hafa getað við gjört, eður heilsu lasleika, og annað þvílíkt, en eru þó annars í sjálfs síns innrèttíngu ræksluменn, og iðju- og driftarsamir, farandi sparsamlega með sín litlu efni. — Því fráskil eg, að þessa styrks skuli njóta utansveitar vanþrifa búendur, sem í hreppinn inn hefir byggt verið, eður hèr eptir innbyggt verða kynni. Líka þeir af innfæddum, sem ekkert duglegt að hafast, en eyða því heima í kyrsetum að nauðsynjalausu, sem þeir reita smámsaman út hjá öðrum, sem leita með kristilegum manndómslegum dugnaði og atorku, eptir því

1818. sem kraptar og heilsa eru til, já, opt fremur en von
20. Mai. sýnist á, atvinnu sinnar, og þar að auki eru þeir einnig frá skildir, sem jafnótt eyða því sem þeim bætist, til að kaupa með tóbak eður annan óþarfa, eða eru með þessu eða öðru móti óhófsamir og ólaglegir í háttsemi sinni. — Ekki skal heldur af þessu tekin vera meðgjöf með sveitar ómögum, allrasízt að betala þar af kaupstaða skuldir, jarða ábúða brest, fallin kugildi, ógoldna landskuld eður ofanálag. — Leigur og landskuld nefndrar jarðar í smjöri og silfri skulu geymast í vissu þar til ákvörðuðu læstu íláti (sem eg nú til legg og nokkra tíð vara kann), á þíngstaðnum, undir sóknarprests og hreppstjóra umsjón, hvar inn það skal safnast þegar ekki rekur stór nauðþurft eptir á að halda, en viss reikníngur haldast yfir af viðkomandi tilsjónarmönnum, hverjum helzt og hvað mikið í hvert sinn tillagt er, þegar á er tekið. — Von og ósk mín er sú innileg til mannanna, sem eptir mig koma, og þessu stjórna skulu, að þeir ekki þessa mína velmeinta, þó í fávizku máske þenkta, ráðstöfun úr lagi færi, heldur vel meðhöndli, kristilega og skynsamlega forbetri, og styrki eptir sem tímar og ásigkomulag tilfalla. — En sú auðmjúkleg og hjartanleg andvarpan til þeirrar algóðu forsjónar, frá hverri öll góð og öll fullkomin gjöf kemur, að sú náð mætti samverka þessum mínum einlæga tilgángi, að þetta lítilræði gæti að sem mestum notum orðið, meðan það varað getur, og á þarf að halda — æ! að það verði!

Til frekari staðfestu þessum gjörníngi óska eg hann verði hèr nú á manntalsþíngi auglýstur, og síðan af viðkomandi háyfirvaldi samþyktur.

Kollafjarðarnesi þann 20. Maji 1818.

Þórdís Guðmundsdóttir. með eigin hendi og signeti
(L. S.) Einar Jónsson.
(L. S.)

21. Mai. **Cancellie-Bekjendtgjörelse ang. Subscription paa Bank-Aktier. Khavn den 21. Mai 1818. —**

Denne „Bekjendtgjörelse angaaende Subscription paa Indskud i den nationale Bank" er publiceret ved Landsoverretten i Island den 6. Juli 1818, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1818. Canc. 2. Depart. Registr. XIX, 146 (1818, Nr. 818) med Datum 22. Mai. Original-Aftryk paa et Halvark i Patentformat. Schou XVIII, 120. Colleg. Tid. for 1818, S. 373—374. — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 68; jevnf. 1818, S. 146. 1818. 21. Mai.

Capitelstaxt for Öster-Skaptafells Syssel fra Medio Mai 1818 til samme Tid 1819. Arnanesi 26. Mai 1818. — Sat af Sysselmanden og Provsten i Henhold til Stiftsövrighedens Bemyndigelse af 20. April 1818. Original paa Islandsk i det forrige Rentekammers Archiv (Isl. Journ. 13, Nr. 344); jevnf. Klausturpóst. 1818, S. 47. 26. Mai.

Capituls-Taxti fyrir Austur-Skaptafells sýslu, gildandi frá miðju Maji mánaðar 1818 til sömu tíðar 1819.

	Nafnverð.		á landsvísu hdr.		er því l al.
	Rbd.	Rbsk.	Rbd.	Rbsk.	Rbsk.
A. Nr. 1 [1]	44	»	44	»	35 1/5
— 2	6	16	37	»	29 3/5
— 3	7	68	46	24	37
— 4	5	»	40	»	32
— 5	3	56	35	80	28 2/3
— 6	4	30	34	48	27 3/5
— 7	3	»	»	»	»
— 8	26	72	26	72	21 2/5
— 9	18	48	24	64	19 11/15
B. Nr. 1	»	43	53	72	43
— 2	»	40 4/5	51	»	40 4/5
— 3	»	45 2/3	57	8	45 2/3
— 4	»	43 1/2	54	36	43 1/2
C. Nr. 1	»	62	»	»	»
— 2	»	41	25	60	20 1/2
— 3	»	69 1/3	»	»	»
— 4	»	»	»	»	»

[1]) Rubrikkerne ere fuldstændig anförte i Taxten for Sönder-Amtet af 5. Marts 1818. Coursen ikke angivet, men sandsynligviis 375 : 200 efter Bekjendtgjörelse 1. Februar 1817.

1818. 26. Mai.

	Nafnverð. Rbd.	Rbsk.	á landsvísu hdr. Rbd.	Rbsk.	er því l'al. Rbsk.
C. Nr. 5	1	48	»	»	»
— 6	2	»	»	»	»
— 7	»	64	»	»	»
— 8	»	47	»	»	»
D. Nr. 1	»	»	»	»	»
— 2	8	»	48	»	38²/₅
— 3	»	»	»	»	»
— 4	»	»	»	»	»
— 5	4	51	27	18	21³/₃
E. Nr. 1	»	»	»	»	»
— 2	3	78	71	46½	45³/₄
— 3	3	26	61	21½	39¼
— 4	3	28	61	69	39½
F. Nr. 1	9	32	37	32	29¹³/₁₅
— 2	8	24	»	»	»
— 3	4	»	»	»	»
— 4	2	59	»	»	»
— 5	1	51	»	»	»
— 6	4	32	»	»	»
— 7	»	12	»	»	»
G. Nr. 1	5	»	»	»	»
— 2	»	»	»	»	»
— 3	3	28	»	»	»
— 4	»	»	»	»	»
— 5	1	13⅕	»	»	»
— 6	1	41⅕	»	»	»

Meðalverð a hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir Litr.	A	36.12	28⁹/₁₀
—	B	54.6	43¼
—	C	25.60	20½
—	D	37.57	30³/₄₀
—	E	64.77⅔	39⅓
—	F og G	37.32	29¹³/₁₅

En meðalverða summa allra landaura, skipt með 6, gjörir höfuðmeðalverð allra meðalverða . . . [hdr.] 42 Rbd. 56⁷/₉ sk.; [og alin] 34⅙ sk.

Þegar meta skal fyrtalda landaura til hundraðs, verður:

Eptir Litr. A. hver kýr . . . [o. s. v. ordret som i Sönder-Amtets Taxt 5. Marts] . . . 1818.
4 fjórðúngar nautskinns, hundrað. 26. Mai.

Arnanesi þann 26. Maji 1818.

Eptir suðuramtsins befalíngu og fullmakt
J. Guðmundsson.

Eptir biskupsins, herra G. Vídalíns, skipun og fullmakt
Bergur Magnússon,
prófastur í Austur-Skaptafells sýslu.

Rentekammer-Skrivelse til Stiftamtmand Castenschjold, ang. Undersögelse af Ölfusaaens Udlöb. Khavn den 30. Mai 1818. — Rentek. Isl. Copieb. 2, Nr. 642. 30. Mai.

Örebaks Havns Usikkerhed leder til det Önske, om Noget paa en eller anden Maade kunde være at foranstalte til at sikkre Seiladsen til dette Sted. Ved at kaste Öinene paa Kortet er man falden paa den Tanke, om Noget, og da hvad, kunde være at foranstalte til at Skibene kunde löbe op i Ölvesaaen. Vi maa formode, at foran liggende Grunde maa være den Hinder, som möder derimod. For at faae Vished derom, anmodes Hr. Stiftamtm. om, at ville ved en kyndig Mand lade denne Sag nærmere undersöge, samt efter Befindende foreslaae om, hvad der kunde være at foranstalte til at hæve disse Hindringer, med Overslag over de da dertil medgaaende Omkostninger. Hvad [Oplysninger] Hr. Stiftamtm. saaledes modtager forvente vi os i sin Tid tilstillede, tillige med Deres gode Betænkning efter Befindende. — Rentekammeret den 30. Maji 1818.

Plakat ang. adskillige Forholdsregler ved Auctioner i Sterv- eller Concurs-Boer. Khavn den 3. Juni 1818. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 3. August 1818. — Canc. 2. Depart. Registr. XIX, 153 3. Juni.

1818. 3. Juni. (1818, Nr. 867). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1818, S. 113—114. Schou XVIII, 122—123. Colleg. Tid. for 1818, S. 409—417 (med Motiver). — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 148—149.

Plakat, hvorved fastsættes adskillige Forholdsregler, som skulle iagttages ved Auctioner i Sterv- eller Concursboer.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V., at Vi allern. have fundet for godt at foreskrive fölgende Regler, der, med Hensyn til Auctioner i Sterv- eller Concursboer, for Fremtiden skulle iagttages.

1) De Conditioner, paa hvilke rörlige Ting i Sterv- eller Concursboer bortsælges ved Auction, skulle for Fremtiden, ligesaavel som de, der angaae faste Eiendomme, approberes af vedkommende Skifteret. — 2) De contante Penge, som Indcassatorerne modtage ved de i saadanne Boer afholdte Lösöre-Auctioner, skulle, inden 8 Dage efter Auctionens Holdelse, indbetales i Skifteretten. — 3) Dersom Indcassatorerne ikke til rette Tid aflevere det contant modtagne Auctionsbelöb, skulle de fra den Tid af, og uden at der behöves en saadan Forelæggelse, som er bestemt ved Forordn. af 12. Febr. 1790 § 11, udrede 6 Procent i Renter af Belöbet, og desuden erlægge til de Fattige en daglig Mulkt fra 2 Rbmk. til 2 Rbd. Sölvværdie, efter Sagens Omstændigheder; hvilke Tvangsmidler og skulle gjelde i ethvert andet Tilfælde, hvor en Indcassator staaer tilbage med den ham paaliggende Aflevering af de modtagne Midler. — 4) Som Indcassations-Salarium ved Salget af Varer og Lösöre kan i Sterv- eller Concursboer i intet Tilfælde tilstaaes mere end 4 Procent. — 5) Af de Pengesummer, som blive contant betalte, maae Indcassatorerne derimod kun oppebære halvt Salarium. — 6) Auctions-Conditionerne ved alle Auctioner over Varer og Lösöre, være sig enten i Boer eller ved frivillige Auctioner, skulle tilföies Catalogen strax efter Titelbladet, og det hvad enten denne er trykt eller skreven;

desuden skulle Conditionerne i det Værelse, hvor Auctionen holdes, opslaaes paa et Sted, som dertil findes bekvemt, til Alles Eftersyn. — 7) Ligesom det ved Plakaten angaaende Skifteforvaltningen i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn af 21. Marts 1809 udtrykkeligen er befalet, at Auctionsbelöbet af de faste Eiendomme, som et Bo lader sælge, stedse skal afleveres til Skifteforvalteren, uden at passere Indeassators Hænder, saaledes skal denne i Sagens Natur grundede Regel og gjælde udenfor Kjöbenhavn, hvorhos den fra nu af skal være udvidet til Auctionsbelöbene for Actier eller Obligationer, være sig offentlige eller private, som i Sterv- eller Concursboer bortsælges. — Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. — Givet i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 3. Junii 1818. 1818. 3. Juni.

Plakat ang. **nærmere Bestemmelser i Trykkeloven.** Khavn den 10. Juni 1818[1]. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 30. Novbr. 1818, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1819. — Canc. 2. Depart. Registr. XIX, 158 (1818, Nr. 905). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1818, S. 114—115; Schou XVIII, 124. Coll. Tid. for 1818, S. 449—453 (med Motiver). 10. Juni.

Plakat om en nærmere Bestemmelse i Forordningen 27. September 1799 §§ 8 og 24.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V., at Vi, til nærmere Bestemmelse af de i Forordn. 27. Septbr. 1799 foreskrevne Regler med Hensyn til Skrifter, som ere fornærmelige for fremmede Staters Regenter, allernaad. ville have fastsat, at den, der lader Noget trykke, som indeholder forhaanende eller utilbörlige Yttringer om fremmede, i Venskab med Os levende Regenter, ikke skal kunne undskylde sig med den Omstændighed, at

[1]) jevnf. Forordn. 9. Mai 1855 § 7.

1818. 10. Juni. det Fornærmende er taget af et andet Skrift eller Blad, men at han, endskjöndt dette maatte være Tilfældet, ligefuldt skal drages til Ansvar og Undgjeldelse, som om han selv fra först af havde fremfört hine fornærmelige Udladelser. — Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. — Givet i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 10. Junii 1818.

17. Juni. **Handels-Traktat mellem Danmark og Preussen.** Khavn den 17. Juni 1818[1]. — Dansk: Original-Aftryk hos Schultz, 16 Sider. 4to. Coll. Tid. 1818, S. 873—887. Schou XVIII, 127—137.

Handels-Traktat mellem Hans Majestæt Kongen af Dannemark og Hans Majestæt Kongen af Preussen. Sluttet i Kjöbenhavn den 17. Junii 1818.

3. Art. De mest begunstigede Nationers Fordele, der ifölge foregaaende Artikel ere de respective Undersaatter tilstaaede, strække sig ligeledes til de Varer og Skibe, der ere de tvende höie contraherende Parters Undersaatter tilhörende. For at begunstige Handelen saameget mueligt, er man kommen overeens om, at de danske Skibe skulle i Hans preussiske Majestæts Staters Havne nyde de samme Forrettigheder som Landets egne Skibe, og at denne samme Fordeel skal være de preussiske Skibe tilstaaet i Hans Majestæt Kongen af Dannemarks Staters Havne, med Undtagelse af Öerne Færöe og Island, samt af Grönland og de danske Colonier. De preussiske Skibe skulle i de danske Havne ikke betale de 50 pCt. over den sædvanlige Tarif. Betalingen af Havne-Afgifter, af Ind- og Udgangs-Afgifter eller af Told af Varer, saavel som af hvad der erlægges af Skibe i Havnene, skal i Hans preussiske Majestæts Stater være den samme for de danske Skibe, som for

[1]) Traktat 26. Mai 1846; Bekjendtgj. 11. August 1855 og 2. April 1856.

Landets egne. Alle disse Fordele ere ligeledes tilstaaede 1818.
de preussiske Skibe i det danske Monarkies Havne. — 17. Juni.
29. Art. Nærværende Traktat skal vare i tyve Aar, og Alt, hvad deri findes vedtaget, bör i dette Tidsrum uforanderligen iagttages og fuldbyrdes i dets hele Indhold, dog at det, förend bemeldte Traktats Tid udlöber, skal beroe paa begge de höie Parters Forgodtbefindende at komme overeens om sammes Forlængelse.

30. Art. Nærværende Traktat skal ratificeres, og Ratificationerne udvexles inden 2 Maaneders Forlöb, at regne fra den Dag, den er undertegnet, eller forinden, dersom skee kan.

Dets til Bekræftelse have vi Underskrevne i Kraft af vore Fuldmagter underskrevet nærværende Traktat og forsynet samme med vore Segl. — Kjöbenhavn den 17. Junii Aar eet Tusind, otte Hundrede og atten.

Cancellie-Plakat ang. Indlaans Modtagelse i Banken. Khavn 20. Juni 1818. — Denne Plakat (indeholdende kgl. Resol. 14. Juni), „angaaende at det er tilladt Rigsbanken, og i sin Tid den nationale Bank, at modtage Indlaan mod uopsigelige Obligationer, og Rente i rede Sölv", er publiceret ved Landsoverretten i Island den 30. Novbr. 1818, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1819. — Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1818, S. 119. Schou XVIII, 137. Coll. Tid. for 1818, S. 439 (med Datum 18. Juni). 20. Juni.

Octroy for Nationalbanken i Kjöbenhavn paa 90 Aar. Louisenlund den 4. Juli 1818[1]. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 30. Novbr. 1818, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1819. — Cancell. 2. Depart. Registr. XIX, 181[b] (1818, Nr. 1037[a]). Original-Aftryk hos Schultz, 38 Sider i 8vo. Qvart-Forr. for 1818, S. 125—147; Schou XVIII, 142—163. Colleg. Tid. for 1818, S. 483—513. Rubr. i Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 7, 1. H., S. 211. 4. Juli.

[1]) Aab. Brev 4. Febr. 1820.

1818. **Patent ang. Ophævelse af Hertugdömmerne**
4. Juli. **Slesvigs og Holstens Forbindelse med Rigsbanken.** Khavn den 4. Juli 1818. — Dette „Patent, angaaende Ophævelsen af den Forbindelse, hvori Hertugdömmerne Slesvig og Holsten for nærværende Tid staae med den hidtilværende Rigsbank", er publiceret ved den islandske Landsoverret den 30. Novbr. 1818, men ikke i Synodalforsamlingen. Original-Aftryk hos Schultz paa Tydsk og Dansk, 12 Sider i 4to; paa Dansk alene 8 Sider i 8vo. Qvart-Forr. for 1818, S. 147—151; Schou XVIII, 163 (Rubr.). Coll. Tid. for 1818, S. 513—519.

11. Juli. **Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden, Amtmændene og Biskoppen over Island, ang. Geistlighedens Fritagelse for Delinquent-Omkostninger.** Khavn den 11. Juli 1818. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1819. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1818, Nr. 2110. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 7, 1. H., S. 218. — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 68-69 (med Anmærkning).

Hos Cancelliet er, som (Tit.) bekjendt, blevet forespurgt, om Præsterne og Repstyrerne i Island ere fritagne for at deeltage i de til Delinquentsagers Behandling og Forfölgning medgaaende Omkostninger, naar disse, ifölge Reskr. 25. Julii 1808, skulle lignes paa Amtet.

Efter herom at have indhentet samtlige vedkommende Overövrigheders, samt det kongelige Rentekammers Betænkninger, skulle man tjenstl. melde Dem, til behagelig Underretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende, at da Geistligheden i Island ikke svarer Tiende af Lösöre, saa kan den heller ikke paalægges at bidrage til Delinquentomkostningerne, der efter dette Collegii Skrivelse af 10. Maji 1788 paalignes Lösegods-Tienden, hvorimod Repstyrerne ikke kunne fritages fra forholdsmæssig Deeltagelse i de ommeldte Slags Om-

kostninger. — Det kongelige Danske Cancellie den 11. Julii 1818. 1818. 11. Juli.

Cancellie-Circulaire til Stiftamtmanden, Amtmændene, Biskoppen og Landsoverretten i Island, ang. Embedsmænds Indskud i Enkekassen. Khavn den 18. Juli 1818. — Det den islandske Landsoverret tilstillede Exemplar er publiceret ved bemeldte Ret den 30. Novbr. 1818, og det til Biskoppen er ligeledes bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1819. — Canc. 2. Depart. Brevb. 1818, Nr. 2682; 3. Depart. Brevb. 1818, Nr. 2164b (fattes i Brevbogen og blandt Brevene). Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 7, 1. H., S. 223. — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 70—72. 18. Juli.

P. M. Directionen for den almindelige Pensionskasse har tilskrevet Cancelliet, at den, for at kunne yde Embedsmændenes i Trang efterladte Enker og Börn den Understöttelse, hvortil Anordningerne give dem Adgang, er nödvendigt, at det strængt overholdes, at ingen Embedsmand tilsidesætter den Forsorg, han skylder sin Hustru, ved at forsikkre hende den befalede Pension i den almindelige Enkekasse. Bemeldte Direction har derfor tilstillet Cancelliet et Schema, hvorefter den önsker at enhver Embedsmand maatte paalægges at afgive sin Erklæring, om han har forsikkret sin Hustru i Enkekassen.

I at fremsende et Antal af disse Schemata, skulle man tjenstl. anmode (Tit.) at [foranstalte, at samtlige Embedsmænd i N. N. Amt, forsaavidt som de sorterer under Cancelliet, udfylde disse Schemata[1], og derefter snarest muligt tilbagesende samme. Skulde flere Sche-

---

[1]) fra [til Biskoppen: „(at) De selv behageligen ville udfylde samme og foranstalte at samtlige Provster, Præster og övrige Kirke-Betjente udfylde berörte Schema"; — til Landsoverretten: „foranstalte, at Rettens Medlemmer behageligen ville udfylde samme, samt foranstalte [at] de

1818. mata behöves, kan disse erholdes. — Det kgl. Danske
18. Juli. Cancellie den 18. Julii 1818.

[Schema].

Embedsmandens Navn og Embede	hans Alder	hans reglementerede faste Lön	af hvilken Kasse denne anvises.	hans uvisse Indkomster i kgl. Tjeneste	Totalsummen af samtlige Indkomster	Om han er gift eller ugift	I förste Tilfælde om og hvormeget hans Kone er forsikkret i den almindelige Enkekasse	Konens Alder	Om hun har været gift för	Om og hvorvidt der i saa Tilfælde af hendes forrige Mand er forsikkret hende Enkepension i den almindelige Enkekasse	Aarsagen hvorfor intet Indskud for hende er gjort, eller paa hvad anden Maade der er sörget for hendes Enkestand

Denne Angivelses Rigtighed bevidnes egenhændig.

27. Juli. **Reglement for Nationalbanken i Kjöbenhavn.** Khavn den 27. Juli 1818. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 30. Novbr. 1818, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1819. — Canc. 2. Departem. Registr. XIX, 198b (1818, Nr. 1138). Original-Aftryk hos Schultz, 29 Sider. 8vo. Qvart-Forr. for 1818, S. 153–169. Schou XVIII, 199–216. Colleg. Tid. for 1818, S. 563–586. Rubr. hos Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 7, 1. H., S. 226.

28. Juli. **Cancellie-Plakat** ang. **Indlaan i Nationalbanken i Kjöbenhavn.** Khavn den 28. Juli 1818. — Denne „Plakat, angaaende hvorvidt Nationalbanken i Kjöbenhavn modtager Indlaan i Navneværdie paa opsigelige Obliga-

blive udfyldte af de ved og under Retten ansatte Embedsmænd". — I Canc. Circulaire til Stiftamtmanden over Island og til Biskoppen 1. Mai 1819 (Canc. 3. Departem. Brevb. 1819, Nr 1770) bliver det ovenanförte Cancellie-Circulaire 18. Juli 1818 paa ny indskjærpet.

tioner, m. v.", er publiceret ved Landsoverretten i Island den 30. Novbr. 1818, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli 1819. — Canc. 2. Depart. Registr. XIX, 198b—199. 201b—202 (1818, Nr. 1138a). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1818, S. 170; Schou XVIII, 215. Colleg. Tid. for 1818, S. 560—561. 1818. 28. Juli.

Cancellie-Bekjendtgjörelse ang. Regler om Qvartals-Coursen. Khavn den 30. Juli 1818[1]. — 30. Juli.

Ikke publiceret i Island, men her optaget i Henhold til Aabent Brev 6. April 1818. — Canc. 2. Depart. Registr. XIX, 201 (1818, Nr. 1147). Qvart-Forr. for 1818, S. 173—174 (med Cours-Tabel for August og September). Schou XVIII, 215—216 (med Rubrum af Tabellen). Coll. Tid. 1818, S. 586—588 (med Motiver, men uden Tabellen).

Bekjendtgjörelse angaaende de Regler, hvorefter Qvartals-Coursen sættes.

Hans Majestæt Kongen har under 29. d. M. allern. foreskrevet fölgende Regler med Hensyn til Beregningen af den ved det kgl. aabne Brev af 6. April d. A. befalede Qvartals-Cours:

1) Qvartals-Coursen skal sættes efter Gjennemsnittet af de 4 sidste, förend dens Sættelse gaaende, Börsdages Cours. — 2) Herved blive de Courser, som ere noterede paa 100 Species eller 200 Rbd. S. M. mod Rigsbanksedler, at lægge til Grund. — 3) Qvartals-Coursen skal sættes til saadanne Summer, som gaae op med 12½; og videre Rabat end den, som heraf er en Fölge, skal ikke finde Sted. — 4) Qvartals-Coursen skal i Fremtiden sættes den 20. Martii for Tidsrummet fra 1. April til 30. Junii; den 20. Junii for Tidsrummet fra 1. Julii til 30. Septbr.; den 20. Septbr. for Tidsrummet fra 1. Oktobr. til 31. Decbr., og den 20. Decbr. for Tidsrummet fra 1. Januar til 31. Marts. — Som Fölge heraf bliver den Qvartals-Cours, som i Dag sættes, ikkun Regel for August og September Maaneder d. A. —

[1]) Plak. 11. Mai 1819.

1818. 30. Juli. 5) Den Committee, som efter foranstaaende Regler sætter Qvartals-Coursen, skal, hver Gang saadan Cours er sat, udarbeide og ved Trykken bekjendtgjöre en Tabel, som viser Coursens Belöb i Rigsbanksedler og Tegn efter de forskjellige Summer. — Hvilket herved til alle Vedkommendes Efterretning bekjendtgjöres. — Det kgl. Danske Cancellie den 30. Julii 1818.

30. Juli. **Reglement for Communitets- og Regents-Stipendiet ved Kjöbenhavns Universitet.** Khavn den 30. Juli 1818. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 7. Juni 1819, og i Synodalforsamlingen i Reykjavik 1819. Originalen indheftet med kgl. Resol. 31. Juli 1818 i Universitets- og Skole-Directionens Forestillinger 1818, Nr. 619. — Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1818, S. 175—181; Schou XVIII, 216—223. Colleg. Tid. for 1818, S. 793—807. Rubr. hos Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 7, 1. H., S. 229. — Islandsk: Rubr. i Klausturpóst. 1819, S. 97—98.

Reglement for Stipendium Communitatis og Beneficium Domus Regiæ ved Kjöbenhavns Universitet.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V.: For at det gavnlige Öiemed, som ved Stiftelsen af Communitets- og Regentsbeneficiet har været tilsigtet, nemlig Understöttning for trængende og værdige Studenter ved Kjöbenhavns Universitet, endmere kan vorde opnaaet, fornemmelig derved, at Pengestipendiet kan yde en klækkeligere Hjælp end hidtil, og, ved at gives visse Grader, til hvilke der efterhaanden kan opstiges, sættes i et mere passende Forhold til Enhvers Trang og akademiske Flid, er det Vor allern. Villie, at der med disse Beneficiers Uddeling m. v. for Eftertiden skal forholdes saaledes, som fölger:

1) Communitetsstipendiet skal have 3 Grader, nemlig: den förste eller nederste af 1 Rbd., den anden eller mellemste af 1 Rbd. 3 Mk., og den tredie eller överste af 2 Rbd. Sölv ugentlig. — 2) Antallet af Stipendieportionerne, eller af de enkelte Stipendier, skal

være reglementeret til 130, fordeelte paa de forommeldte 3 Grader saaledes, at den förste Grad indbefatter 60, den anden 40 og den tredie 30 Portioner, hvilke Stipendiers Belöb, nemlig: — 1818. 30. Juli.

60 à 1 Rbd. . . . . 3120 }
40 à 1½ — . . . . 3120 } aarlig,
30 à 2 — . . . . 3120 }

udgjör ialt aarlig 9360 Rbd. I Tilfælde at der blandt Communitetets Alumner til een Tid ikke fandtes 70, som i Henhold til hvad nedenfor i §§ 9 og 10 er fastsat, fuldkommen qvalificerede sig til höiere Stipendium, maa det være Communitets-Directionen overladt at antage saa mange Flere til at nyde det laveste Stipendium, som der blive Stipendier af anden og tredie Grad ubesatte, saa at det reglementerede Antal af 130 Stipendiater bliver fuldstændigt, men dog i intet Tilfælde overskrides. — 3) Nedsættelsen af det nuværende Antal af ordinaire Stipendiater, som er 154, til det, som for Fremtiden skal være reglementeret, nemlig 130, skeer successive i de 4 næstfölgende Aar 1819, 1820, 1821, 1822, saaledes, at i ethvert af disse aarligen nedlægges 6 Stipendiepladser. Imidlertid maae dog ikke tildeles flere Stipendieportioner af anden Grad end 40, eller af tredie Grad end 30, men de, som i de nærmeste fire[1] Aar oppebæres over det Antal af 130, maae alle beregnes som Stipendier af förste eller nederste Grad. — 4) Adgang til at nyde Communitetsstipendiet have: a) allerede i det förste akademiske Aar: de, som, dimitterede fra nogen af de offentlige lærde Skoler, have der været Stipendiater eller Gratister, forudsat, at de ved Examen artium have erholdet Hovedcharakteren Meget godt. Ogsaa skulle, ligesom hidtil, de fra Island, Færöerne eller Grönland hidkommende Studerende være privilegerede til umiddelbart efter Examen artium at erholde Communitetsstipendiet. Det samme Privilegium

[1]) saal. det trykte Reglem.; den skrevne Original derimod „tre".

1818. skal ogsaa fremdeles aarlig nydes af Tvende, som di-
30. Juli. mitteres fra Frederiksborg Skole, dog under Forudsætning af, at de have samme Reqvisiter, som ovenfor ere fastsatte for de fra andre offentlige Skoler Dimitterede, der skulle kunne have Adgang til Communitetsstipendiet allerede i det förste akademiske Aar. Under særdeles Omstændigheder skulle ogsaa de, som ere dimitterede fra private Instituter eller af private Lærere, kunne erholde Stipendiet i deres förste akademiske Aar, hvorom de da have at henvende sig med Ansögning til Vor Direction for Universitetet og de lærde Skoler. Alle de, hvilke saaledes allerede i deres förste akademiske Aar maatte erholde Communitetsstipendiet, miste dette igjen, saafremt de ikke inden den lovbefalede Tid af eet Aar have underkastet sig begge den philosophiske Examens Pröver, i det mindste med Hovedcharakteren Haud illaudabilis. — b) Efter det förste akademiske Aar: alle de, som inden den lovbefalede Tids Forlöb have underkastet sig begge den philosophiske Examens Pröver, i det mindste med Hovedcharakteren Haud illaudabilis, og hvis Uformuenhed iövrigt dertil qvalificerer dem. — 5) De, som erholde Communitetsstipendiet i det förste akademiske Aar, kunne vedblive at nyde det i endnu 3 Aar, efter at de have absolveret den philosophiske Examen; de, hvilke det först tildeles, efter at de have taget den philosophiske Examen, i 3 Aar fra den Tid af, da Stipendiet blev dem tildeelt; dog saaledes, at Ingen kan nyde det i længere Tid end ½ Aar efter at han har taget sin Embeds-Examen. Imidlertid skal Vor Direction for Universitetet og de lærde Skoler være bemyndiget til, i enkelte Tilfælde og paa Grund af særdeles Omstændigheder, at bevilge en Forlængelse af endnu et halvt Aar. For Enhver, som nyder Communitetsstipendium, ophörer dette, saasnart han bliver ansat i offentlig Tjeneste. — 6) Enhver, som attraaer Communitetsstipendiet, har at henvende sig til Præpositus Communitatis med et skriftligt

Petitum og tilhörende Testimonia. Præpositus Communitatis forfatter en Liste over de Ansögende og tilstiller derefter Decanus facultatis theologicæ samme med en Extract af Ansögningerne og med disse selv. — 7) De som i Henhold til § 4 ansöge om at nyde Communitetsstipendiet strax efter at have taget Examen artium, maae vedlægge deres Ansögninger deels en verificeret Afskrift af de Charakterer, de ved Examen artium have erholdt, deels behörige testimonia paupertatis samt vedkommende Rectors Attest for, at de have været Stipendiater eller Gratister i den Skole, hvorfra de ere dimitterede. — 8) De, som efter allerede at have taget Examen philosophicum, ansöge om Communitetsstipendiet, bör med deres Ansögning fremlægge saavel paalidelige Attester om deres Trang, som Vidnesbyrd fra vedkommende Professorer i det philosophiske Facultet om deres Flid, Fremgang og Sædelighed, og derhos opgive, hvilket Embedsstudium de have valgt, og forsaavidt de allerede have begyndt dette, da, saafremt Theologien ikke er deres Hovedstudium, og de saaledes ere det theologiske Facultet selv bekjendte, vedföie Vidnesbyrd fra de Professorer, hvis Forelæsninger de höre. — 9) Paa Ansögernes Trang, Flid og Opförsel beroer det, om og hvor snart de kunne erholde Communitetsstipendiet; ligeledes, hvorvidt de kunne rykke op fra en lavere til en höiere Stipendiegrad, saavel som og, hvorvidt de kunne vedblive at nyde det dem eengang tillagte Beneficium. Den, som ansöger om at erholde Stipendium af en höiere Grad, maa derfor, naar han ikke studerer Theologien, ved anbefalende Attester fra vedkommende Professorer godtgjöre sin vedvarende akademiske Flid, uden hvilke Attester hans Ansögning aldeles ikke bör komme i Betragtning. — 10) Naar Communitetsstipendiet for förste Gang tildeles Nogen, kan ham kun tillægges det af förste eller nederste Grad; fra förste Grad skeer Ascension til anden, og fra anden til tredie Grad. Ingen kan saaledes begynde

1818. 30. Juli.

1818. med Stipendiet af 1 Rbd. 3 Mk., eller det af anden
30. Juli. Grad, ei heller med Stipendiet af 2 Rbd., eller det af tredie Grad, eller paa eengang rykke op fra nederste til överste Grad. Oprykkelse fra förste til anden Grad maa ikke bevilges för efter at Stipendiet af förste Grad har været nydt i eet Aar; Oprykkelse fra anden til tredie Grad ligeledes först, efter at Stipendiet af anden Grad har været nydt i eet Aar. — 11) Stipendiet tildeles, og de forommeldte Forhöielser deri bevilges tvende Gange i hvert akademisk Aar, nemlig i Löbet af November og af Mai Maaned, saaledes, at de hver Gang bevilgede Stipendier af alle Grader beregnes enten fra 1. November eller fra 1. Mai. — 12) Da det kan formodes sædvanligen at ville blive Tilfældet, at ved den halvaarlige Udnævnelse ikke alle qvalificerede Ansögere kunne erholde en ordentlig Plads paa Communitetet, skal det theologiske Facultet være bemyndiget til, efter at saadan Udnævnelse er skeet, at indstille de mest trængende og værdige iblandt dem, der have maattet forbigaaes, til af Vor Direction for Universitetet og de lærde Skoler at bevilges en overordentlig Understöttelse af 20 Rbd. Sölv til hver, dog saaledes, at dertil ikke anvendes mere end i det höieste 250 Rbd. hver Gang, eller 500 Rbd. aarlig. Til at udrede denne overordentlige Understöttelse bestemmes det, som i Halvaarets Löb er blevet besparet ved de Vacancer, der i samme ere forefaldne, og det saaledes, at saafremt den besparede Sum er mindre, end hvad der indtil foranförte Belöb maatte foreslaaes som extraordinair Understötning, maa det Manglende tilskydes af Ligbæringskassens Overskud. — 13) Skulde en Stipendiat befindes ved Forsömmelse af sine Studeringer eller usædelig Opförsel at have gjort sig uværdig til at nyde det ham bevilgede Stipendium, da skal Facultetet være bemyndiget til, naar han studerer Theologie, efter den Kundskab, Facultetet da har om ham, hvis han studerer

anden Videnskab, da efter behörige Underretninger fra det Facultet, under hvilket han studerer, for ham at nedsætte höiere Stipendium til lavere, at indeholde hans Stipendium indtil videre, eller ganske at fratage ham det. Det samme gjælder, om Stipendiaten udenfor de lovbestemte Ferier er reist bort uden Communitets-Directionens Tilladelse. — 14) Naar Udnævnelse eller Opflyttelse er skeet, indsendes til Vor Direction for Universitetet og de lærde Sköler en Liste paa dem, som Stipendiet eller Forhöielse deri er tilstaaet, med tilföiet Anmærkning, hvilket Hovedstudium Enhver dyrker. — 15) Det Beneficium af dobbelt Communitetsstipendium, som hidtil efter Reskript af 14. Januar 1803 har været bestemt for 3 islandske Studenter, der lægge sig efter Medicin og Chirurgie, skal fremdeles komme saadanne islandske Studenter tilgode paa den Maade, at dem strax tilstaaes Stipendium af tredie Grad. Den derved foranledigede höiere Udgift udredes udenfor det ovenfor reglementerede Antal af Stipendieportioner. Det Samme gjælder om de extraordinaire Communitetsstipendier, som ved Reskript af 13. Mai 1791 enten for stedse eller indtil videre ere bevilgede. — 16) Stipendiet udbetales ved hver Maaneds Slutning til enhver Stipendiat med 1/12 af det, hvortil det ham tillagte ugentlige Stipendium belöber sig for eet Aar. Udbetalingen skeer ved Præpositus Communitatis, til hvem den fornödne Sum foriveien anvises. Udbetalingen skeer enten i rede Sölv, eller i Rigsbanksedler efter den ved Betalingstiden gjældende Qvartals-Cours. — Naar den maanedlige Udbetaling har fundet Sted, og i det seneste 14 Dage derefter, indsender Præpositus Communitatis samtlige Vedkommendes Qvitteringer for det Oppebaarne til det theologiske Facultet, for at vedlægges Communitetets Regnskab. — 17) I Henseende til Beneficium af fri Bolig paa Regentsen og dermed forbundne Regentsstipendium for 100 Studenter, som ere Alumni

1818. 30. Juli.

1818. Communitatis, forholdes paa samme Maade som hidtil,
30. Juli. og i Overeensstemmelse med Fundatsen af 25. Junii 1777, ikkun at det for Fremtiden, i Analogie med de nye Bestemmelser for Communitetsstipendiet, fastsættes ogsaa med Hensyn til Regents-Beneficiet: a) at i Henseende til Adgangen til Regentsbeneficiet og Længden af den Tid, i hvilken det kan nydes, i Almindelighed gjælde de samme Regler, som ovenfor i §§ 4 og 5 ere bestemte i Henseende til Adgang til Communitetsstipendiet. — b) at herefter ingen andre Studerende, end de fra Island, Færöerne eller Grönland, eller de, som fra Frederiksborg lærde Skole dimitteres, dog disse sidste ikkun under de foran i § 4 fastsatte Betingelser, skulle være privilegerede til at erholde Regentsbeneficiet strax, efter at de have taget Examen artium. — c) at Regentsbeneficiet kan for en Tid eller for bestandig fratages af samme Aarsager, som det ovenfor i § 13 i Henseende til Communitetsstipendiet er bestemt. — Hvorefter alle Vedkommende sig allerund. have at rette. — Givet i Vor kongelige Residentsstad Kjöbenhavn den 30. Julii 1818.

30. Juli. **Cancellie-Plakat ang. Qvartals-Coursen. Khavn den 30. Juli 1818.** — Ikke publiceret i Island, men her optaget i Henhold til Aabent Brev 6. April 1818. — Canc. 2. Depart. Registr. XIX, 202. 205 (1818, Nr. 1148). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1818 (med Cours-Tabel); Schou XVIII, 216 (med Rubrum af Tabellen). Colleg. Tid. for 1818, S. 560.

Plakat angaaende Qvartals-Coursen for August og September Maaneder 1818.

Af den i Overeensstemmelse med det kongelige aabne Brev af 6. April sidstl. til Qvartals-Coursens Bestemmelse anordnede bestandige Committee er den Cours, hvorefter Rigsbanksedlerne i August og Septbr. Maaneder d. A. skulle modtages i alle de Sölvbetalin-

ger, der efter allerhöistbemeldte aabne Brev kunne afgjöres med Rigsbanksedler, bestemt til 250 mod 100 Species eller 200 Rigsbankdaler Sölv, saa at fölgelig 1 Rbd. Sölv i alle foranförte Tilfælde kan betales med 1 Rbd. 24 Sk. i Navneværdie. — Hvilket herved kundgjöres til alle Vedkommendes Efterretning. — Det kgl. Danske Cancellie den 30. Julii 1818.

1818. 30. Juli.

Forordning for Danmark, ang. Bestemmelser om de gjeldende Myntsorter. Frederiksberg den 31. Juli 1818. — Publiceret i Landsoverretten i Island den 5. Juli 1819, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1819. Emaneret igjennem de Deputerede for Finantserne. Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1818, S. 181—184. Schou XVIII, 223—226. Colleg. Tid. for 1818, S. 608—612. Islandsk: Klausturpóst. 1818, S. 181—185 (med Anmærkninger); jevnf. S. 165 og 1819, S. 134 i Anmærkningen; Rubr. i Klausturpóst. 1819, S. 98 med Anmærkning. Ifölge M. Stephensens Mening har denne Forordning ikke haft nogen Gyldighed for Islands Vedkommende, hvilken Mening han stötter paa Plak. 11. Mai 1819.

31. Juli.

Forordning for Kongeriget Danmark, angaaende de saavel ældre som nyere Myntsorter, der herefter blive at bruge i alle rede Sölvbetalinger.

Vi Frederik den Sjette &c. G. V.: Ifölge Vort aabne Brev af 6. April indeværende Aar skal rede Sölv være Grundbetalingsmiddelet i Vort Rige Danmark. Det vil derfor være fornödent, deels, at ved Siden af Sölv-Rigsbankdalerne sættes et tilstrækkeligt Antal mindre, til disses Gehalt forholdsmæssigen svarende, Sölvmynter i Omlöb, deels ogsaa, at det lovgyldigen bestemmes, hvorvidt og hvorledes de ældre Sölvmynter, som endnu maatte forekomme, skulle ansees som lovligt Betalingsmiddel, saavel ved Vore Kasser, som i Betalinger mellem Mand og Mand. Vi fastsætte og kundgjöre derfor herved allern. Fölgende:

1) Foruden de ældre Sölvmyntsorter, hvilke neden-

1818. 31. Juli. for nærmere omtales, ville nye $^1/_3$ Rigsbankdalere eller Tomarkstykker, de ifölge Vor Plakat af 10. Julii 1816 for Vore Hertugdömmer udprægede 16 og 8 Rigsbankskillingsstykker, samt nye Kobber- Een- og Toskillinger, blive satte i Omlöb. — 2) De nævnte Eentrediedeel-Rigsbankdalere, eller Tomarkstykker, blive af Rigsbankmyntens bestemte Gehalt, $18^1/_2$ Rbd. af 1 Mk. fiint Sölv, og erholde samme Störrelse og Lödighed, som de slesvigholstenske 11 lödige Tiskillinger, til hvis Værdie (10 Styver eller 20 Skilling gammel dansk Courant) de aldeles ville svare. — 3) I Hensyn til det Udvortes blive de concave, randede og forsynede med ophöiet Kant. Paa Adversen sættes Vort Navnetræk, og paa Reversen Værdien: 32 Rigsbankskilling, og derunder Aarstallet. — 4) Otte og Sexten-Rigsbankskillingsstykkerne, oprindeligen udprægede for Hertugdömmene, ere slagne til den almindelige ovennævnte Myntfod. 16 Skillingerne ere udprægede af 8-lödigt, 8 Skillingerne af 6-lödigt Sölv. Deres Udvortes er, paa Adversen: Vort Navnetræk, og paa Reversen: 8, 16 Reichsbankschilling og Aarstallet. — 5) Af den nye Kobberskillemynt gaae 64 Eenskillinger, altsaa 32 Toskillinger, paa 1 Pund cölnsk Vægt. Disse Skillinger blive concave og randede. Paa Adversen skal sættes: det danske Vaaben, og paa Reversen Værdien: 1 eller 2 Rigsbankskilling, derunder Aarstallet. — 6) Af de ældre hidtil i Vort Kongerige og Vore Hertugdömmer gangbare Sölvmynter skulle fölgende modtages i alle Betalinger for den Værdie i Rigsbankmynt, hvortil de her ere ansatte:

1 Species	for 2 Rbd.	» Sk.	rede Sölv.
$^2/_3$ —	— 1	— 32	—	—
$^1/_2$ —	— 1	— »	—	—
$^1/_3$ —	— »	— 64	—	—
1 Rigsort	— »	— 38	—	—
5 Rigsorter	— 2	— »	—	—
$^1/_6$ Stkr. Species eller 10 Sk. slesv.-holst. Cour.	— »	— 32	—	—

15 Skilling dansk Cour. . .	for » Rbd.	24 Sk.	rede Sölv.	1818.
5 — slesv.-holst. Cour.	— » —	16 —	—	31. Juli.
10 — dansk Cour. . . .	— » —	16 —	—	
1/6 Rdlr. dansk Cour., eller de saakaldte Markstkr.	— » —	16 —	—	
2 1/2 Sk. slesv.-holst. Cour.	— » —	8 —	—	

7) De Sölvmynter, som gaae og gjælde for 24 Rigsbankskilling og derover, skulle udelukkende bruges i store Betalinger; de, som gaae for 16 og 8 Rigsbankskilling, derimod til mindre Betalinger, saaledes at Ingen er forpligtet til at modtage deraf en större Sum end 3 Rbd. rede Sölv i een Betaling. Af Kobber-Skillemynten er Ingen forbunden at modtage mere end 16 Skilling ad Gangen. — 8) Samtlige foranförte, i den vedhæftede Fortegnelse opregnede, Sölvmynter og Kobber-Skillemynter skulle altsaa, i Overeensstemmelse med det i det Foregaaende Fastsatte, uvægerligen gaae og gjælde ved alle Vore Kasser og imellem Mand og Mand, efter den for disse Myntsorter her angivne og paa Fortegnelsen nævnte Værdie. — Hvorefter Alle og Enhver sig allerund. have at rette. — Givet paa Vort Slot Frederiksberg den 31. Julii 1818.

Fortegnelse over de Myntsorter, som ifølge af Forordningen af 31. Julii 1818 skulle gaae og gjælde i alle rede Sölvbetalinger i Danmark.

I store Betalinger:

En heel Species tages for	2 Rbd.	» Sk.	r. S.
2/3 Species	1 —	32 —	—
1/2 —	1 —	» —	—
En Rigsbankdaler	1 —	» —	—
1/3 Species	» —	64 —	—
5 Rigsorter	2 —	» —	—
En enkelt Rigsort	» —	38 —	—
En 1/6 Species eller 10 Sk. slesvig-holst. Courant	» —	32 —	—

1818.	En 32 Rigsbankskilling	32 Sk. r. S.
31. Juli.	En 15 Skilling dansk Courant	24 — —

I mindre Betalinger indtil 3 Rbd.:

En 5 Skilling slesvig-holstensk Courant . .	16 Sk. r. S.
En 10 — dansk Courant	16 — —
En 16 Reichsbankschilling	16 — —
En 1/6 Rigsdaler eller et saakaldet Markstykke	16 — —
En 2½ Skilling slesvig-holstensk Cour. . .	8 — —
En 8 Reichsbankschilling	8 — —

Skillemynt, hvoraf kun tages 16 Rbsk. ad Gangen:
Kobber.
2 Rigsbankskilling.
1 Rigsbankskilling.

10. August. **Bekjendtgjörelse** fra Directionen for Universitetet og de lærde Skoler, ang. **Forandringer ved Examen Artium.** Khavn den 10. August 1818[1]. — Denne „Bekjendtgjörelse angaaende nogle Forandringer og nærmere Bestemmelser i Forordningen om Examen artium af 22. Marts 1805, m. v." (kgl. Resol. 7. August), er publiceret ved Landsoverretten i Island den 7. Juni 1819, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1819. — Den kongel. Resol. i Univ. Direct. Forest. 1818, Nr. 621. Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1818, S. 190—195; Schou XVIII, 233—238. Colleg. Tid. for 1816, S. 699—726 (med Motiver).

22. August. **Cancellie-Skrivelse** til Biskoppen over Island, ang. **det islandske Bibelselskab.** Khavn den 22. August 1818. — Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1819. — Canc. 1. Depart. Brevb. 1818, Nr. 2254. Den meddelte kgl. Resol. 5. Aug. i Canc. 1. Dep. Forest. 1818,

[1]) jevnf. Bekjendtgjörelse 13. Mai 1850.

Nr. 163. Coll. Tid. 1818, S. 632 (Resol. 5. Aug., med en kort Notice om Selskabet). Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 7, 1. H., S. 235 (efter Coll. Tid. under Dat. 5. Aug.). — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 98 (under Resol.* Datum: 5. August). 1818. 22. August.

P. M. Cancelliet har allerunderd. foredraget Hans Majt. den med D. Höiærv.* Skrivelse af 5. Mai sidstl. hertil indkomne Forestilling fra det paa Island oprettede Bibelselskab, og Allerhöistsamme har derpaa under 5. d. M. allern. behaget at resolvere saaledes:

„Vi tilsige allern. det den 10. Septembr. 1816 oprettede Bibelselskab i Island Vort allerhöieste Bifald og Beskyttelse".

Hvilken allerh. Resolution Cancelliet herved har den Fornöielse tjenstl. at tilmelde D. Höiærv. til behageligst Underretning og Bekjendtgjörelse for Selskabets övrige Medlemmer. — Det kongelige Danske Cancellie den 22. August 1818.

Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden over Island, ang. Forhöielse af Medicinaltaxten i Island. Khavn den 1. Septembr. 1818. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1818, Nr. 2704. Den meddelte kgl. Resol. 19. August 1818 findes i Canc. 3. Departem. Forestill. 1818, Nr. 100. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 7, 1. H., S. 246 (under Resolutionens Datum: 19. August). — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 75 (under Datum: 1. Septbr.). 1. Septbr.

Den af Apotheker Vigfussen paa Næs i Island indgivne Ansögning, om Tilladelse til at udsælge sin Medicin med en Forhöielse af 20 à 25 pCt. til den for Riget fastsatte Taxt, er af Cancelliet allerund. bleven foredraget Hans Majt., og det har derpaa behaget Allerhöistsamme under 19. f. M. allernaad. at resolvere saaledes:

„Vi tillade allern. Apotheker Vigfusen paa Næs i Island at udsælge sine Medicinalvare med en Forhöielse af 10 pCt. til den for Danmark fastsatte Medicinaltaxt".

1818. 1. Septbr. Hvilken allerhöieste Resolution man herved tjenstl. skulde tilmelde Hr. Stiftamtm. til behagelig Efterretning og Bekjendtgjörelse for Vedkommende. — Det kongel. Danske Cancellie den 1. Septembr. 1818[1].

5. Septbr. **Cancellie-Circulaire** til samtlige Överövrigheder i Danmark og Island, ang. **Betalingsmaaden af Collegial-Gebyrer.** Khavn den 5. Septbr. 1818. — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 30. Novbr. 1818, som kgl. Resol. 26. August: jevnf. Klausturp. 1819, S. 15. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1818, Nr. 2738. — Original-Aftryk paa 2 Bl. i 4to. Coll. Tid. for 1818, S. 682. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 7, 1. H., S. 272.

Hans Majt. Kongen har ved allerh. Resolution af 26. f. M. allern. fastsat:

„at alle collegiale Gebyrer, der herefter erlægges, hvad enten do hidröre fra forhen udfærdigede, men endnu uindlöste Expeditioner, eller fra saadanne, som i Fremtiden udfærdiges, skulle betales i rede Sölv".

Hvilken allerh. Resolution Cancelliet herved tjenstligst skulde tilmelde (Tit.) til behagelig Underretning og Iagttagelse. — Det kongelige Danske Cancellie den 5. Septembr. 1818.

29. Septbr. **Cancellie-Circulaire** til samtlige Överövrigheder i Danmark, ang. **Sikkerhed for Umyndiges Midler.** Khavn den 29. Septembr. 1818. — Dette Circulaire er ogsaa sendt til Amtmændene i Island, skjöndt det öiensynlig kun har Hensyn til Danmark. — Canc. 2. Depart. Brevb. 1818, Nr. 3646; jevnf. 3. Depart. Brevb. 1818, Nr. 3052. Original-Aftryk som „Circulaire" paa 2 Blade i 4to.

---

[1]) s. D. Communication fra Cancelliet til Sundheds-Collegium og til Rentekammeret. Brevb. sst.

Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 7, 1. H., S. 319—320. — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 75. 1818. 29. Septbr.

Da det for Cancelliet er andraget, at flere Værger for Umyndige attraae, at de Capitaler, der tilhöre deres Myndlinger skulde forflyttes fra det Sted, hvor de ere indestaaende, til det, hvor Værgen boer, og flere Debitorer, som ellers ere vederhæftige Folk, sættes i stor Forlegenhed ved Capitalernes Opsigelse, saa skulde Cancelliet tjenstligst tilkjendegive (Tit.), at naar Pantet er tilstrækkeligt, kan Capitalen blive staaende hos Debitorerne saalænge indtil samme af vedkommende Myndlinger selv kan fordres udbetalt, dog under Vilkaar, at Renterne erlægges paa det Sted, hvor Værgerne opholde dem, og at vedkommende Overformynderie paa det Sted, hvor Capitalen er udsat, indestaae for Pantets Tilstrækkelighed. — Det kongelige Danske Cancellie den 29. Septbr. 1818.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. Indberetninger fra Jordemödre. Khavn den 6. Oktobr. 1818. 6. Oktbr.

— Bekjendtgjort i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1819. — Canc. 3. Departem. Brevb. 1818, Nr. 3192. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 7, 1. H., S. 325. — Islandsk: Klausturp. 1819, S. 148.

Cancelliet har med D. Höiærv.' Skrivelse af 12. f. M. modtaget en af constitueret Landphysikus O. Hjaltelin affattet Fortegnelse over dödfödte Börn i Island i Aaret 1817, med tilhörende Bilage, og skulde man i den Anledning tjenstl. melde Dem, til behagelig Underretning og Bekjendtgjörelse for bemeldte Hjaltelin, at Cancelliet fuldkommen bifalder den af Dem i ovennævnte Skrivelse yttrede Mening, at det ikke kan paalægges Gjordemödrene i Island at affatte deres Indberetninger angaaende dödfödte Börn i andet end deres Modersmaal, men at det vil tilkomme Landphysikus at besörge

1818. og hertil indsende danske Oversættelser af samme. —
6. Oktbr. Det kgl. Danske Cancellie den 6. Oktobr. 1818.

8. Oktbr. **Cancellie-Plakat ang. Medicinaltaxten.** Khavn den 8. Oktobr. 1818. — Ikke publiceret i Island, men optaget her i Henhold til Canc. Skriv. 27. Mai 1820. — Canc. 2. Departem. Registr. XIX, 265ᵇ (1818, Nr. 1566). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1818, S. 211—212; Schou XVIII, 247. Coll. Tid. for 1818. S. 609—814 (med Motiver).

Plakat angaaende Betalingen for Medicinal-Vare.

Det har behaget Hans Majestæt Kongen under 30. f. M. allern. at resolvere saaledes:

„Vi ville allern., at den nu gjældende Medicinaltaxt skal gaae over til Sölv med det Halve af det Belöb, hvortil enhver Artikel deri er fastsat i Repræsentativer, hvorefter Betalingen erlægges enten med Sölvmynt eller med Sedler og Tegn efter den til enhver Tid gjældende Qvartals-Cours".

Hvilket herved, efter allerh. Befaling, kundgjöres til alle Vedkommendes Efterretning. — Det kongelige Danske Cancellie den 8. Oktobr. 1818.

24. Oktbr. **Anordning ang. Embedsexamen for Lærere ved de lærde Skoler.** Khavn den 24. Oktobr. 1818. — Denne „Anordning angaaende den i Fundatsen for Kjöbenhavns Universitet af 7. Mai 1788 befalede Embedsexamen for Lærere ved de lærde Skoler", er publiceret ved Landsoverretten i Island den 7. Juni 1819, og i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli Maaned s. A. Emaneret igjennem Directionen for Universitetet og de lærde Skoler, og findes i Original heftet ved Univ. Dir. Forest. 1818, Nr. 624. — Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1818, S. 214—219; Schou XVIII, 247—252. Colleg. Tid. for 1818, S. 921—932 (med Motiver). — Islandsk: Rubr. i Klausturpóst. 1819, S. 98.

30. Oktbr. **Cancellie-Plakat ang. Logböger og Skibs-Journaler.** Khavn den 30. Oktobr. 1818. —

Denne „Plakat angaaende nærmere Bestemmelse af Forordn. af 19. Martii 1817 om Logböger og Skibs-Journaler", som bekjendtgjör kgl. Resol. 21. Oktobr., er publiceret ved Landsoverretten i Island den 7. Juni 1819. — Canc. 2. Departem. Registrant XIX, 288 (1818, Nr. 1707). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1818, S. 219-220; Schou XVIII, 252. Colleg. Tid. for 1818, S. 843—848 (med Motiver). — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 98 (med Anmærkn.). 1818. 30. Oktbr.

Cancellie-Skrivelse til Biskoppen over Island, ang. **den eventuelle Nedlæggelse af Præstekaldet Mule i Norder Syssel.** Khavn den 3. Novembr. 1818. — Canc. 1. Departem. Brevb. 1818, Nr. 2980. — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 149. 3. Novbr.

Cancelliet har modtaget D. Höiærv.' Erklæring af 31. August sidstl. i Anledning af det hertil indkomne Forslag fra Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet om Nedlæggelsen af Mule Præstekald. — Med Hensyn til hvad D. Höiærv. i berörte Erklæring har yttret, skulde man tjenstl. anmode Dem om behageligen at ville ved förste indtræffende Vacance i Embedet indkomme til Cancelliet saavel med Forslag til Kaldets Nedlæggelse, som til det samme tilhörende Jordegodses og övrige Herligheders hensigtsmæssige Deling. — Det kongelige Danske Cancellie den 3. Novembr. 1818[1].

Cancellie-Skrivelse til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet, ang. **Distriktslægernes Fattigbidrag.** Khavn den 7. Novembr. 1818[2]. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1818, Nr. 3556. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 7, 1. H., S. 356—357. — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 149. 7. Novbr.

Da Cancelliet aldeles maa bifalde de af Hr. Cfraad

[1]) Underretning herom til Amtmanden over Nord- og Öster-Amtet ved Canc. Skriv. s. D. Canc. 1. Dep. Brevb. sst.
[2]) Canc. Skriv. 8. Mai 1819.

1818. i Skrivelse af 18. Julii d. A. meddeelte Yttringer i An-
7. Novbr. ledning af Chirurgus Aresens Forespörgsel om, hvorledes de i Canc. Skriv. 15. August 1809 indeholdte Bestemmelser bör forstaaes, saa skulde man tjenstligst anmode Dem om at give Spörgeren Besked i Overeensstemmelse med samme: at fornævnte Cancellie-Skrivelse nemlig blot fritager Chirurgerne fra at modtage de fattige Repslemmer til Underholdning i deres Boliger, men ingenlunde fra, i Lighed med de övrige Embedsmænd i Island, at svare de anordningsmæssige Bidrag til Districtets Fattigforsörgelse. — Det kgl. Danske Cancellie den 7. Novembr. 1818.

10. Novbr. **Cancellie-Skrivelse til Stiftamtmanden og Biskoppen over Island, ang. Nedlæggelsen af Aas Kirke i Kelduhverfi. Khavn den 10. Novembr. 1818.** — Canc. 1. Depart. Brevb. 1818, Nr. 3050. — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 150.

Efter at have modtaget Hr. Stiftamtmands og D. Höiærv.' Erklæring af 16. Juli sidstl. over en hertil indkommen Forestilling fra Eieren af Gaarden Aas i Norder-Syssel i Island, Jon Salomonsen, betræffende Aas Kirkes Nedlæggelse m. m., ifölge allerh. Reskr. af 2. Oktbr. 1816: skulde man tjenstl. anmode Hr. Stiftamtm. og D. Höiærv. om, behageligen at ville give Supplikanten Besked efter fornævnte Deres Erklærings 1. og 2. Punkt, og sammes Slutning[1]. — Det kongelige Danske Cancellie den 10. Novbr. 1818.

---

[1]) nemlig, at da: 1) Proprietarius „aldeles ingen nye Byrder paalægges, hvorimod han befries: a) for Kirkens Vedligeholdelse, der med Hensyn til dens faldefærdige Tilstand, lidet Sogn og utilstrækkelige Indtægt ikke kunde andet end være ham trykkende, — og han derhos: b) ved Reskr. af 2. Oktbr. 1816 er overladt til fuldkommen Eiendom Kirkens Andeel i Gaarden, dens Servituter, og endelig Værdien af de 6 Kirken tilhörende Qvilder, mod alene at

Cancellie-Circulaire til Stiftamtmanden, Amtmændene og Biskoppen paa Island, ang. Indberetninger om fortjente Mænd. Khavn den 17. Novembr. 1818. — Canc. 3. Depart. Brevb. 1818, Nr. 3736. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 7, 1. H., S. 365—366. — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 150. 1818. 17. Novbr.

Da Cancelliet har bragt i Erfaring, at dets Circulair-Skrivelse af 28. Novbr. 1809[1] ikke i sin Tid er bleven opsendt til Island for der at gjöres gjældende, saa skulde man herved tjenstl. tilstille (Tit.) en Gjenpart af samme

erlægge som forhen 120 Pd. Smör, eller fulde Qvildeleier af de övrige 6 til Sognepræsten. — 2) Ligesom det er fuldkommen oplyst og afbeviist, at denne Annexkirke er aldeles overflödig, og Indstillingen om dens Nedlæggelse af Biskoppen over Island gjort efter Sognemændenes eget udtrykkelige Önske: — saa betydes Proprietairen, at holde sig Hans Maj[ts] Befaling i straxmeldte Reskript i Eet og Alt efterrettelig".

[1]) Dette Circulaire til samtlige Amtmænd og Lehnsbesiddere m. m. er saaledes lydende (Canc. 2. Depart. Brevb. 1809, Nr. 3205):

Ifölge Hans Maj[ts] allerh. Befaling skulle Cancelliet herved tjenstligst anmode (Tit.), at De behageligen ville snarest muligt, samt i det seneste inden 3 Uger og i Fremtiden inden ethvert Aars 1. Novembr., hertil indberette om de Personer, være sig Embedsmænd eller Private, som De i Deres forskjellige Virkekreds have haft Anledning til at lære at kjende som saadanne, der ved Mandighed og Troskab, Indsigt og Nidkjærhed i Embedsförelse, ved Opoffrelser for Födelandet, Kongen og Medborgere, ved heldig, med Anstrængelse forbunden og for Staten gavnlig Udförelse af vanskelige Foretagender, ved Nationen hædrende Fremskridt i Videnskaber og Konster, ved sindrige og gavnlige Opdagelser, samt almeennyttige Anlæg og Forbedringer i Landets Agerbrug, Industrie og Handel, have fremfor deres Lige udmærket sig i den Grad, at de kunne agtes fortrinlig værdige til H. Maj[ts] særdeles landsfaderlige Opmærksomhed og Naade. — Det kongelige Danske Cancellie den 28. Novbr. 1809.

1818. til behagelig Iagttagelse, og forventer man, i Overeensstemmelse hermed, Deres Indberetning om fortjente Mænd inden Deres Embeds-Distrikt aarlig hertil indsendt. Det kgl. Danske Cancellie den 17. Novbr. 1818.

17. Novbr.

21. Novbr. **Kongelig Resolution ang. Stipendium for en chirurgisk Studerende fra Island.** Khavn den 21. Novembr. 1818. — I Henhold til Reskr. 8. April 1768, Communitets-Fundatsen 25. Juni 1777 § 21 og kongel. Resol. 14. Januar 1803 (Forest. 16. Novbr.). — Univ. Dir. Forestill. 1818, Nr. 632. Fogtm. (Algreen-Ussing) VII. 7, 1. H., S. 368.

Vi bifalde allern., at Islænderen Thorgier (r. Þorgeir) Gudmundsen, som har bestemt sig til at studere Chirurgie, maa, uagtet han ikke har underkastet sig Examen Artium, i 3 Aar nyde som extraordinair Understöttelse til sine Studeringers Fortsættelse en Plads paa Regentsen og et dobbelt Communitets-Stipendium, imod at han ved hvert Halvaars Slutning ved Attester fra sine Lærere godtgjör, at han med Flid og Held fortsætter de chirurgiske Studeringer, samt forpligter sig til, efter disses Fuldendelse, at vende tilbage til Island. Kjöbenhavn den 21. Novbr. 1818.

17. Decbr. **Cancellie-Plakat ang. Fornyelse af Panteforskrivninger i Sedler.** Khavn den 17. Decembr. 1818. — Denne Plakat, som bekjendtgjör en kgl. Resol. 9. Decbr., og hvis fuldstændige Titel er: „Plakat angaaende en nærmere Forklaring af det kongel. aabne Brev af 6. April d. A. Litr. B" — er publiceret i den islandske Landsoverret den 7. Juni 1819, og i Synodalforsamlingen i Reykjavík i Juli s. A. — Canc. 2. Depart. Registr. XIX, 336 (1818, Nr. 1945). Original-Aftryk hos Schultz. Qvart-Forr. for 1818, S. 225—226; Schou XVIII, 257. Colleg. Tid. for 1818, S. 953—956 (med Motiver). — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 99.

Kongelig Resolution ang. Tilladelse for en Amerikaner til at handle paa Island. Khavn den 23. Decbr. 1818. — I Rentekammerets Forestilling 15. Decembr. bemærkes, at det ved Resol. 22. Marts 1815 var paa visse Betingelser tilladt Edvard Cruft af Boston at handle paa Island i 2 Aar med 1 eller 2 Skibe af omtrent 100 Læsters Störrelse, men deels paa Grund af, at Tilladelsen blev af Cruft modtaget seent i Aaret 1815, deels formedelst andre Omstændigheder, kunde Tilladelsen ikke benyttes. Den danske Minister-Resident mente vel, at Tilladelsen for Cruft forblev i Kraft indtil 2 Aar efter at hans förste Skib ankom til Island, men Rentek. ansaae Fristen nu for udlöben, paa Grund af Handelsanordningen for Island, hvorhos det bemærkede, at der Intet var iveien at Cruft, mod at betale den stipulerede Afgift, sendte Skib til Island. Men under de i Forordningen fastsatte Vilkaar havde Cruft bemærket, at han ikke kunde foretage Expeditionen, og der blev derfor bevirket ham Tilladelse ved kongel. Resol. 21. Januar 1818. Communicationen herom ankom imidlertid saa sildig, at Tilladelsen ikke kunde benyttes, og der foreslaaes derfor, at den maa blive fornyet. — Rentek. Relat. og Resol. Prot. 1818, B, Nr. 323. — Islandsk: Klausturpóst. 1819, S. 99. 1818. 23. Decbr.

Vi tillade allern., at Kjöbmand Edvard Cruft i Boston i Nordamerika, som ikke har kunnet afbenytte den ham ved Vor Resolution af 21. Januarii d. A. meddelte Tilladelse til i indeværende Aar at handle paa Island, maa fra Boston i næstkommende Aar 1819, eller hvis Communicationen herom skulde til ham indlöbe for sildigen, da i Aaret 1820, handle paa Island med et ham tilhörende amerikanskt Skib af 50 Commercelæsters Störrelse, uden at erlægge den ved Forordningen af 11. Septbr. 1816 for Fremmede, som tillades at handle paa Island, bestemte Afgift, men imod at han iövrigt retter sig efter bemeldte Forordnings Forskrifter og ikke tilförer Island andre Artikler end saadanne, som omhandles i Vor Resolution af 22. Martii 1815, ang. den ham da bevilgede, men ikke af ham afbenyttede

1818. Handels - Tilladelse. — Kjöbenhavn den 23. Decembr.
23. Decbr. 1818 [1].

31. Decbr. **Cancellie - Plakat ang. Indskud i Enkekassen. Khavn den 31. Decbr. 1818.** — Publiceret ved Landsoverretten i Island den 7. Juni 1819, samt i Synodalforsamlingen i Reykjavík 1819. Canc. 2. Depart. Registr. XIX, 346 (1818, Nr. 1999). Original-Aftryk hos Schultz. Colleg. Tid. for 1819, S. 1—2., Qvart-Forr. for 1818, S. 227—228. Schou XVIII, 258—259. — Islandsk: Klausturpóst. 1818, S. 99.

Plakat angaaende hvorvidt forhöiet Indskud kan modtages i den almindelige Enkekasse.

Den kongelige Direction for den almindelige Enkekasse har underrettet Cancelliet om, at det har behaget Hans Majestæt, under 31. Oktbr. d. A., paa bemeldte Directions derom allerund. gjorte Forestilling, allernaad. at tillade:

„At den Enkepension af 400 Rd. dansk Cour., eller, efter de senere Anordninger, 400 Rbd. Sölv, som, ifölge den almindelige Enkekasses Fundation af 30. Aug. 1775, dens 1., 4., og 10. §§, hidtil var at ansee som den höieste Pension, nogen Interessent i Kassen kunde forsikkre sin eventuelle Enke, maa, i Betragtning af Myntfodens Nedsættelse, for Embedsmænd forhöies til 600 Rbd. Sölv eller Sölvmynt". — Hvilket herved kundgjöres til alle Vedkommendes Efterretning. — Det kgl. Danske Cancellie den 31. Decembr. 1818.

[1] Communiceret Ministerresident Pedersen, samt Stiftamtmanden og Amtmændene i Island ved Rentek. Skrivelser 23. Januar 1819. Isl. Copieb. 2, Nr. 760—763; paa Islandsk i Klausturpóst. 1819, S. 172.

REGISTER.

Academie, *see* Universitet.

Afdragsret, *see* Tractater.

Afgiftsvæsenet, *see* Arv og Skifte, Auctioner, Bevillinger, Geistligheden, Handel og Skibsfart, Kirker, Landbovæsenet, Skatter og Afgifter, Sportelvæsenet.

Amtmænd, *see* Embeder, Embedsmænd.

Apothek, Apothekere, *see* Medicinalvæsenet.

Appel, *see* Retterne.

Arv og Skifte.

1806.	5. Decbr.	For. for Danm. ang. Skifter og Auctioner efter Geistlige.
1808.	30. Juli.	Canc. Skriv. ang. Fritagelse for Haandværkere i Reykjavík at löse Bevilling til at sidde i uskift Bo.
1809.	24. Novbr.	Instruction for Repstyrerne i Island (§ 53).
1812.	14. Marts.	Canc. Skriv. ang. Skiftevæsenet i Island.
—	18. August.	Rentek. Plak. (kgl. Resol. 12. Aug.) ang. Fritagelse for Arve-Afgift af visse Stervboer.
—	26. August.	Reskr. ang. Skifter efter civile Embedsmænd i Island.
1813.	23. Febr.	For. ang. Fritagelse for Sjette- og Tiende-Penge af Capitaler, som udföres til de keiserlig franske Stater.
—	19. Juni.	Rentek. Skriv. ang. fraværende Arvingers Arvelodder og deres Bevaring.

1816.	28. August.	For. ang. Samfrændeskifter.
—	27. Novbr.	For. ang. Skifter efter Geistlige, samt geistlige Sagers Paadömmelse.
1817.	2. April.	For. ang. Fremgangsmaaden med forladt Arv.
—	8. Juli.	Canc. Circ. ang. forladt eller uaffordret Arv.
—	29. Novbr.	Canc. Circ. ang. Skifte-Akters Indsendelse til Skifteretterne.

Assurance (under Krigen), *see* Handel og Skibsfart.

Auctioner.

1806.	5. Decbr.	For. for Danm., ang. Skifter og Auctioner efter Geistlige.
1809.	2. Septbr.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 31. August) ang. Auctions-Salarium for Kjöbmandsgods.
—	24. Novbr.	Instruction for Repstyrerne i Island (§ 53).
1817.	22. April.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 2. April) ang. Panteobligationer til yngre Prioritetshavere.
1818.	3. Juni.	Plak. ang. adskillige Forholdsregler ved Auctioner i Sterv- eller Concurs-Boer.

Bank, *see* Pengevæsenet.

Bestallinger, *see* Embeder, Embedsmænd.

Bevillinger.

1806.	31. Mai.	Canc. Skriv. ang. Brugen af Bevillings-Blanquetter.
—	23. Decbr.	Canc. Skriv. ang. Bevillinger til Ægteskab i visse Tilfælde.
1808.	13. April.	Patent ang. Bestallingers og Benaadnings-Breves Confirmation.
—	30. Juli.	Canc. Skriv. ang. Fritagelse for Haandværkere i Reykjavík at löse Bevilling til at sidde i uskift Bo.
—	24. August.	Kgl. Confirmation paa de det kgl. islandske Landoplysnings-Selskab forundte Benaadninger.
1809.	29. Juli.	Canc. Skriv. ang. Kjendelser til Hospitalerne for Ægteskabs-Bevillinger.

1806.	30. August.	Canc. Skriv. ang. Foræring af Flora Danica til Skolens Bibliothek m. v.
1807.	13. Januar.	Reskr. ang. Tilsyn med offentlige Tidender.
—	13. Januar.	Canc. Circ. ang. Tilsyn med de offentlige Blade.
—	9. Juni.	Canc. Circ. hvorved Reskr. af 13. Januar oversendes (S. 110, Anm. 1).
1808.	24. August.	Kgl. Confirmation paa de det kgl. islandske Landoplysnings-Selskab forundte Benaadninger.
1814.	13. Mai.	Canc. Plak. for Danm. ang. Politiets Gjennemsyn af Blade og trykte Skrifter.
1815.	26. April.	Kgl. Resol. ang. Tilladelse for Vaisenhuset til at oplægge den islandske Börnelærdomsbog.
—	29. April.	Canc. Skriv. ang. et nyt Oplag af den islandske Börnelærdomsbog.
1816.	2. Marts.	Canc. Skriv. ang. Salget af et Oplag af den islandske Börnelærdomsbog.
—	5. Marts.	Canc. Skriv. ang. Salget af et Oplag af den islandske Börnelærdomsbog.
—	10. April.	Kgl. Bekjendtgj. ang. Forbud mod Efterstik af de af Sökort-Archivet udgivne Kort.
1817.	26. April.	Canc. Skriv. ang. et nyt Oplag af den islandske Börnelærdomsbog.
—	14. Mai.	Kgl. Resol. ang. Udlevering af nogle ældre Documenter fra den Arnamagnæanske Samling til Meklenburg-Schwerin.
—	11. Oktbr.	Canc. Circ. ang. Indsendelse af Betaling for den til Kirkerne fordeelte Confessio Augustana.
1818.	17. Januar.	Univ. Dir. Skriv. ang. Forslag til Oprettelse af Bibliotheker og et videnskabeligt Selskab paa Island.
—	22. April.	Kgl. Resol. ang. aarligt Tilskud til det islandske Bibelselskab.
—	10. Juni.	Plak. ang. nærmere Bestemmelser i Trykkeloven.

Capellaner, *see* Geistligheden.

Capitelstaxt.

1806.	23. Mai.	Kgl. Resol. ang. Indförelse af aarlige Capitelstaxter i Island.
—	10. Juni.	Rentek. Circ. ang. Indförelse af aarlige Capitelstaxter m. v.
1815.	29. April.	Rentek. Circ. ang. Forslag til Indretningen af Capitelstaxter.
1817.	16. Juli.	For. ang. aarlige Capitelstaxter i Island.
—	16. Juli.	Kgl. Resol. ang. Regler for Capitelstaxtens Sættelse i Island.
—	23. August.	Rentek. Skriv. ang. Reglerne for Capitelstaxtens Sættelse.
—	11. Oktbr.	Canc. Skriv. ang. Reglerne for Capitelstaxters Sættelse i Island.
1818.	5. Marts.	Capitelstaxt for Sönder-Amtet (med Undtagelse af Öster-Skaptafells Syssel) for Aaret fra Medio Mai 1818 til samme Tid 1819.
—	28. Marts.	Capitelstaxt for Norder-Amtets fire Sysseler fra Medio Mai 1818 til samme Tid 1819.
—	3. April.	Capitelstaxt for Öster-Amtets to Sysseler fra Medio Mai 1818 til samme Tid 1819.
—	10. April.	Capitelstaxt for Vester-Amtet fra Medio Mai 1818 til samme Tid 1819.
—	26. Mai.	Capitelstaxt for Öster-Skaptafells Syssel fra Medio Mai 1818 til samme Tid 1819.

Chirurg, Chirurgikat, *see* Medicinalvæsenet.

Collect, *jevnf.* Opmaaling.

1806.	19. Septbr.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 27. Septbr.) ang. Understöttelse af den islandske Collect.
1808.	12. Febr.	Kgl. Resol. ang. Foranstaltninger til Islands Forsyning under Krigen.
—	6. Mai.	Kgl. Resol. ang. Foranstaltning til Islands Forsyning.
—	15. Juli.	Kgl. Resol. ang. Tilskud til Islands Forsyning.

1809.	30. Septbr.	Canc. Skriv. (kgl. Resol. 21. Septbr.) ang. Anvendelsen af Renten af de saakaldte islandske Penge.

Collegierne, *jevnf.* Bevillinger.

1808.	30. Januar.	Kgl. Resol. ang. Sagernes Afgjörelse under Kongens Ophold i Rendsborg.
—	19. Marts.	Reskr. ang. Sagernes Forestilling for Kongen.
1809.	23. Decbr.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 9. Decbr.) ang. Forhöielse i Collegial-Gebyrerne.
1812.	12. Oktbr.	Reskr. ang. Bemyndigelse for Cancelliet til at afgjöre adskillige Sager ad mandatum.
—	16. Novbr.	Kgl. Resol. ang. Bemyndigelse for Cancelliet til ad mandatum at bevilge Ægtesk. Ophævelse m. v.
1813.	31. Januar.	Kgl. Resol ang. Cancelliets Bevillings-Myndighed.
—	9. Febr.	Canc. Circ. (kgl. Resol. 6. Febr.) ang. Collegial-Gebyrers Beregning i Rigsbankpenge.
—	10. Juli.	Kgl. Resol. ang. Cancelliets Bevillings-Myndighed.
—	22. Oktbr.	Kgl. Resol. ang. Cancelliets Bevillings-Myndighed.
1814.	3. Marts.	Kgl. Resol. ang. Cancelliets Bemyndigelse til ad mandatum at confirmere Fledförings-Contracter.
	30. Marts.	Kgl. Resol. ang. Forandring med Hensyn til det Danske Cancellies Departements-Inddeling.
—	6. April.	Kgl. Resol. ang. Forandringer i Rentekammer-Collegium.
—	17. Juni.	Kgl. Resol. ang. Inddelingen af det Danske Cancell. Departementer.
—	12. Juli.	Kgl. Resol. ang. Oprettelse af islandske og bornholmske Comptoir under Rentekammeret.
1815.	13. Decbr.	Kgl. Resol. ang. Bemyndigelse for Cancelliet at give Adoptions-Bevillinger ad mandatum.
1816.	9. Febr.	Kgl. Bekjendtg. ang. Finantsbestyrelsen samt Forandring i Collegierne m. v.

Criminalvæsenet,

jevnf. Lösagtighed, Politievæsenet, Retterne, Tugthuset.

1806.	1. April.	Canc. Circ. (kgl. Resol. 21. Marts) ang. Indberetninger om vanærende Domme.
—	14. Juni.	Canc. Circ. ang. schematiske Indberetninger om criminelle Fanger.
1807.	18. April.	Canc. Circ. ang. Signalement for Fæstningsslaver.
—	30. Mai.	Canc. Skriv. ang. Delinquenters Transport fra Island til Kjöbenhavn.
—	4. August.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 24. Juli) ang. Anskaffelse af Inventarium ved Arresthusene, m. v.
—	6. Oktbr.	Canc. Skriv. ang. Tægtedage i Justits-Sager.
—	6. Oktbr.	Canc. Skriv. ang. Beskikkelse af Aktor og Defensor ved Landsoverretten.
—	31. Oktbr.	Canc. Skriv. ang. Indsendelse af Akterne i Delinquentsager (til Amtet).
1808.	22. Marts.	Canc. Skriv. til Landsoverr., (til Amtm. 7. Mai) ang. Appel af Delinquentsager, m. v.
—	6. Mai.	Reskr. ang. Oprettelsen af en Overcriminalret for Island.
—	7. Mai.	Canc. Skriv. ang. samme (S. 166 Anm.).
—	25. Juli.	Reskr. ang. Criminalvæsenet paa Island.
—	25. Juli.	Reskr. ang. Forbedringer i Tugthusets Indretning.
—	31. August.	Canc. Skriv. ang. Overcriminalrettens Organisation m. v.
1809.	20. Mai.	Canc. Skriv. ang. Fangers Bevogtning, Böder m. v.
1810.	11. Mai.	Canc. Plak. for Danm. og Norge (kgl. Resol. 5. Mai) ang. Fængsling af unge Forbrydere.

Embeder, Embedsmænd, m. v.

jevnf. Geistligheden, Medicinalvæsenet, Pensionsvæsenet, Retterne, Sportelvæsenet.

1806. 22. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Control med Afgiftsvæsenet m. v.
— 1. April.	Canc. Circ. (kgl. Resol. 21. Marts) ang. Indberetninger om vanærende Domme.
19. April.	Rentek. Skriv. (N. og Ö. Amtet) ang. Afgiftsvæsenet (S. 8 Anm.).
— 9. Mai.	Kgl. Resol. ang. Adskillelse af Sysselmands-Embedet og Gods-Administrationen fra Landfoged-Embedet.
— 27. Mai.	Canc. Circ. ang. Instants ved Sags Anlæggelse mod Embedsmænd.
— 6. Juni.	Kgl. Resol. ang. Bestyrelsen i Island.
— 20. Septbr.	Rentek. Skriv. ang. Afdrag af Embedsmænds Gager.
— 4. Oktbr.	Rentek. Circ. ang. Anmeldelser af Reiser udenfor Sysselet.
— 6. Oktbr.	Stiftamts-Bekjendtgjörelse ang. Indbetalinger til Jordebogskassen (S. 8 Anm.).
— 29. Novbr.	Canc. Circ. ang. Indberetninger om Constitutioner i Læge-Embeder.
1807. 21. April.	Canc. Circ. ang. Foreviisning af Bestallinger.
— 28. April.	Rentek. Skriv. ang. Beregning af Gage-Afkortninger.
— 9. Oktbr.	Rentek. Skriv. ang. Oversendelse af et Telt som Inventarium ved Vester-Amtet.
1808. 16. Marts.	For. ang. Embedsmænds Stadfæstelse i deres Embeder ved Thronskiftet.
— 13. April.	Patent ang. Bestallingers og Benaadnings-Breves Confirmation.
— 15. Juli.	Plak. ang. Sæde og Underskrift i Commissioner.

1808.	21. Juli.	Kgl. Resol. ang. nogle Foranstaltninger vedkommende Islands Tarv.
—	10. August.	Reskr. til Stiftamtm. ang. Udvidelse af hans Embedsmyndighed indtil videre.
—	12. August.	Kgl. Resol. ang. Stiftamtmandens Afreise til Island (S. 218 Anm.).
—	12. August.	Kgl. Bekjendtg. ang. en Forandring i Rangforordningen.
1809.	10. Mai.	Stiftamts-Plak. ang. Udvidelse af Stiftamtmandens Myndighed (S. 218 Anm.).
—	27. Mai.	Canc. Skriv. ang. Termin for Indsendelse af Bestallinger m. v. til Confirmation (S. 163 Anm.).
—	22. August.	Convention ang. engelske Undersaatters Handel og Forhold i Island.
—	22. August.	Bekjendtg. ang. den midlertidige Bestyrelse af Islands Anliggender.
—	24. Novbr.	Instruction for Repstyrerne i Island.
1810.	29. Marts.	(Stiftamtmand Trampes) Commissorium for den interimistiske Stiftsbestyrelses-Commisson i Island.
—	23. Juli.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 11. Aug.) ang. Bestyrelse af Stiftamtmands-Embedet i Island.
1811.	7. Januar.	Kgl. Resol. ang. Kjöbet af et Huus i Reykjavík til Stiftamtmands-Bolig.
—	13. Mai.	Kgl. Resol. ang. Gage - Tillæg for Stiftamtmænd og Amtmænd.
—	18. Mai.	Rentek. Skriv. ang. aarlig Indsendelse af Conduite-Lister
—	1. Juni.	Rentek. Skriv. ang. Henlæggelse af to Gaarde fra Kjosar Syssel til Borgarfjords Syssel.
—	2. Juli.	Rentek. Skriv. ang. Indberetning om Comptoirets og Archivets Tilstand m. v. (ved Stifts- og Amts-Comptoirerne).
—	17. Decbr.	Canc. Skriv. ang. Indsendelse af Qvitteringer for Bevillings-Gebyrer.
1812.	3. Marts.	Reskr. ang. Enkers Fritagelse for Rangskat.

1812.	9. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Skaptafells-Sysselernes Forening, samt Brugsjord for Sysselmanden.
—	27. Juni.	Rentek. Skriv. (kgl. Resol. 20. Juni) ang. Vestmannöe Syssels særskilte Bestyrelse.
—	15. Juli.	Kgl. Resol. ang Tillæg til Comptoirhold for Stiftamtmanden, Amtmændene og Landfogden i Island m v.
—	26. August.	Reskr. ang. Skifter efter civile Embedsmænd i Island.
1813.	5. Januar.	Finants-Coll. Plak. (Reskr. s. D.) ang. Udbetaling af Gager og Pensioner m. v.
—	11. Marts.	Kgl. Resol ang. Udbetalingsmaaden af de ved Skolen ansatte Læreres Gager.
—	20. Marts.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 20. April) ang. Ophævelse af Stiftsbestyrelses-Commissionen i Island, m. v.
—	20. April.	Rentek. Skriv. ang. de nogle Embedsmænd i Island bevilgede Penge til Comptoirhold.
—	23. April.	Canc. Plak. for Danmark og Norge (kgl. Resol. 20. Febr.) ang. Betaling til constituerede Embedsmænd.
—	19. Juni.	Rentek. Skriv. ang Gageforbedringer for de islandske Embedsmænd.
1814.	15. April.	Kgl. Resol. ang. Udbetalingsmaaden af Gager og Lönninger i Island.
—	30. April.	Rentek. Skriv. ang. Samme (S. 504 Anm. 1).
1815.	18. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Tjeneste i Embeds-Vacance.
—	20. Marts.	For. for Island, ang. Forandring i Pengevæsenet.
—	1. April.	Rentek. Skriv. ang. Overladelse af Stadarey til Brug for Sysselmanden i Öefjords Syssel.
—	15. April.	Rentek. Circ. ang. Betaling for Embedsmænds Forretninger i kgl. Tjeneste.
1816.	23. Febr.	Reskr. ang. Forandring i Thingsognenes Inddeling i Guldbr. Syssel.

1816.	4. Mai.	Canc. Skriv. ang. Præstekaldenes Besættelse.
—	1. Oktbr.	Canc. Skriv. ang. Embedsmændenes offentlige Indberetninger.
1817.	6. Marts.	Reskr. ang. Justitiarii Rang.
1818.	19. Mai.	Canc. Skriv. ang. Forpligtelse til at modtage Beskikkelse som Repstyrer.
—	20. Mai.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 11. Juli) ang. Indbetaling af Syssel-Afgifterne i Island.
—	18. Juli.	Canc. Circ. ang. Embedsmænds Indskud i Enkekassen.
—	17. Novbr.	Canc. Circ. ang. Indberetninger om fortjente Mænd.
—	31. Decbr.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 31. Oktbr.) ang. Indskud i Enkekassen.

Enkekasse, Enke-Pensioner, *see* Pensionsvæsenet.

Extra-Ret, *see* Politievæsenet.

Fabrikvæsen.

1806.	6. Juni.	Kgl. Resol. ang. Reise-Understöttelse til Farvefabrikant Cox til Island.
—	14. Juni.	Canc. Skriv. ang. Bygnings-Materiales Tilveiebringelse i Island.
1807.	25. Marts.	Kgl. Resol. (Rentek Skriv. 11. April) ang. Forsög med Tilberedelse af Kelp i Island.
1808.	14. Juni.	Reskr. ang. Udnævnelse af en Commission om Islands Anliggender.
—	21. Juli.	Kgl. Resol. ang. nogle Foranstaltninger vedkommende Islands Tarv.
1813.	15. Juni.	Rentek. Skriv. ang. Opmuntring af Manufaktur-Anlæg.

Falke, Falkefangst, *see* Jagten.

Fattigvæsenet, *jevnf.* Hospitaler.

1807.	6. Oktbr.	Canc. Skriv. ang. Apothekerens Regnskaber for Fattigmedicin m. m.
1808.	11. Juni.	Canc. Skriv. ang. Apothekerens Regnskab for Fattigmedicin m. v.
—	14. Juni.	Reskr. ang. Udnævnelse af en Commission om Islands Anliggender.
—	15. Juli.	Kgl. Resol. ang. Tilskud til Islands Forsyning.

Fiskerie, *jevnf.* Handel og Skibsfart.

1808.	21. Juli.	Kgl. Resol. ang. nogle Foranstaltninger vedkommende Islands Tarv.
—	30. Juli.	Rentek. Skriv. ang. adskillige Foranstaltninger i Island.
1809.	18. Septbr.	Stiftamts-Plak. ang. almindelig Opfordring til Tarvelighed m. v. (S. 228 Anm.).
1811.	22. Juni.	Canc. Skriv. ang. Sælhundefangsten i Skjálfandafljót.
1816.	23. Oktbr.	Plak. ang. Frihed for Tilkjöbsafgift af mindre Skibe, naar de anvendes til Fiskerie under Island.
1817.	12. Febr.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 12. April) ang. Præmier for Fiskefangst under Island.
—	21. Juni.	Canc. Skriv. ang. Behandlingen af Kjödet af hákall og háfr.
1818.	13. Januar.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 31 Decbr. 1817) ang Anordningerne om Strandsidderes Baade.
—	15. April.	Kgl. Resol. ang. Fiskepræmie for Skibe, som fiske under Island.

Forligelsesvæsenet, *jevnf.* Retterne o. s. v.

1806.	7. Oktbr.	Stiftamts-Plakat ang. Forligelsesvæsenets Indretning i Sönder-Amtet.
1807.	6. Oktbr.	Canc. Skriv. ang. Forligelsesvæsenets Indretning.
1808.	18. Juni.	Canc. Skriv. ang. at Provster kunne være Forligelses-Commissairer.

Forpagtninger, *see* Jordegods-Administration.

Forstrandsret, *see* Vrag.

Forsörgelsespligt, *see* Umyndige.

Forsvarsvæsen.

1809.	11. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Forslag om Forsvarsvæsenet i Island.
—	22. August.	Convention ang. engelske Undersaatters Handel og Forhold i Island (§ 5).

Fundatser, *see* Legater.

Færgevæsenet, *jevnf.* Veivæsenet.

1814.	24. Mai.	Gavebrev og Fundats paa Jorden Ferjubakki i Öxarfjorden som Færgested, m. v.

Fæste-Forhold, *see* Jordegods-Administration, Landbovæsenet.

Gavebreve, *see* Legater.

Geistligheden,

jevnf. Bispestolene, Böger, Kirker, Ægteskab.

1806.	22. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Brugsjord for Præsten til Flugumyri.
—	19. April.	Canc. Skriv. ang. Ydelser til Præst og Kirke i Holum Stift.
—	14. Juni.	Univ. Dir. Skriv. ang. Præstens Honorar for Ministerialia ved Skolen.
—	4. Oktbr.	Rentek. Skriv. ang. Opbydelse til Salg af Jorderne Skaptafell og Hengigóz.
—	25. Oktbr.	Canc. Skriv. ang. Confirmationsalder for Börn.
—	5. Decbr.	For. for Danmark ang. Skifter og Auctioner efter Geistlige.
1807.	6. Febr.	Kgl. Resol. (Univ. Dir. Skriv. 23. Febr.) ang. Gratification for Ministerialia ved Latinskolen.
1808.	19. Marts.	Canc. Circ. ang. Kirkebönnen.
—	10. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Mageskifte af Saurbæ Præstekald tilhörende Jorder.
—	18. Juni.	Canc. Skriv. ang. at Provster kunne være Forligelses-Commissairer.
—	16. Juli.	Canc. Skriv. ang. Afgift af Hjardarholt Præstekald.
—	21. Juli.	Kgl. Resol. ang. Foranstaltninger vedkommende Islands Tarv.
—	26. Juli.	Canc. Skriv. ang. Foranstaltninger i Tilfælde af Viinmangel ved Kirkerne.
—	27. August.	Rentek. Skriv. ang. Godtgjörelse af Mulkter for Helligbröde.
1809.	21. Juli.	Reskr. ang. Brugsjord for Domkirkepræsten i Reykjavík.

1811.	18. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Godtgjörelse til Præsten paa Helgafell for Qvildeleier.
—	21. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Præsters Indtægter af forrige Holum Bispestol.
—	22. Juni.	Canc. Skriv. ang Sælhundefangsten i Skjálfandafljót.
—	17. August.	Sönder-Amts Skriv. ang. Regler for Skovenes Afbenyttelse (S. 420 Anm. 1).
1812.	10. Juli.	Synodal Beslutning ang. Contribution til Præste-Enker af Præstekaldene Stadr (paa Reykjanes) og Gilsbakki.
—	10. Juli.	Synodal-Beslutning ang. den nordlandske Geistligheds Möder i Synodalforsamlingen.
—	5. Decbr.	Canc. Skriv. ang. Overholdelse af Anordningen om Confirmanders Alder.
—	11. Decbr.	Reskr. ang. Indretningen af Præsternes Ministerialböger.
1813.	17. Juli.	Canc. Skriv. ang. Forbedring af Præsternes Indtægter paa Vestmannöerne.
—	4. Decbr.	Canc. Skriv. ang. Opsættelse af de nye Ministerialbögers Indförelse.
—	4. Decbr.	Canc. Skriv. ang. flere Mangler af Kirkernes og Menighedernes Fornödenheder.
—	4. Decbr.	Canc. Skriv. ang. Præste-Enkernes Pension af Post-Pensionskassen.
—	11. Decbr.	Canc. Skriv. ang. Uddeling af Oplagspenge fra Grenjadarstad Præstekald.
—	14. Decbr.	Rentek. Skriv. ang. Planer til Reformer i geistlige Sager i Island.
1814.	5. Febr.	Canc. Skriv. ang. en Tilföielse i Præsternes Collationsbreve.
—	19. Febr.	Canc. Skriv. (kgl. Resol. 14. Febr.) ang. Hitardals Præstekalds midlertidige Fritagelse for at holde Eleemosynarius.
—	8. Marts.	Canc. Circ. (kgl. Resol. 19. Januar) ang. Kirkebönnen.

1814.	12. Marts.	Canc. Skriv. ang. de islandske Præste-Enkers Pension af Postkassen.
—	9. April.	Rentek. Skriv. ang. Præstens Salair af Thykkvabæ Kloster.
—	7. Mai.	Canc. Skriv. ang. Forslag om Viðö som Bisperesidents.
—	15. Oktbr.	Canc. Skriv. ang. Forening af Kaldene Holum og Vidvik.
—	22. Oktbr.	Canc. Skriv. ang. Forslag om Combination af Holt og Storadal i Rangarvalla Syssel.
1815.	4. Febr.	Canc. Skriv. (kgl. Resol. 16. Januar) ang. Hitardal Kalds Fritagelse for at holde Eleemosynarius.
—	11. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Salair for Præsten til Thykkvabæ Kloster.
—	26. April.	Kgl. Resol. ang. Tilladelse for Vaisenhuset til at oplægge den islandske Börnelærdomsbog.
—	29. April.	Canc. Skriv. ang. et nyt Oplag af den islandske Börnelærdomsbog.
—	30. Septbr.	Canc. Skriv. ang. en eventuel Forening af Hruna og Reykjadals Præstekald.
—	30. Septbr.	Canc. Skriv. ang. Degnelönnen ved forrige Gufunes Hospital.
—	30. Septbr.	Canc. Skriv. ang. Inventarii-Qvilder paa Flatö Præstekalds Mensalgaard.
—	17. Oktbr.	Canc. Circ. ang. Ægteskabs Fornyelse.
1816.	17. Febr.	Canc. Circ. ang. Anmeldelser om dödfödte Börn.
—	17. Febr.	Canc. Skriv. ang. Udlæggelse af Brugsjord til Præster.
—	2. Marts.	Canc. Skriv. ang. Salget af et Oplag af den islandske Börnelærdomsbog.
—	5. Marts.	Canc. Skriv. ang. Salget af et Oplag af den islandske Börnelærdomsbog.
—	4. Mai.	Canc. Skriv. ang. Præstekaldenes Besættelse.
—	27. Novbr.	For. ang. Skifter efter Geistlige, samt geistlige Sagers Paadömmelse.

1816.	18. Decbr.	Reskr. ang. Combination af Præstekaldene Hof i Alptafjord og Hals i Hamarsfjord.
—	21. Decbr.	Canc. Skriv. ang. Alders-Bevilling for en Capellan.
1817.	9. April.	Anordning om Jubelfest til Erindring om Reformationen.
—	26. April.	Canc. Circ. ang. Reformations-Jubelfesten.
—	26. April.	Canc. Skriv. ang. et nyt Oplag af den isl. Börnelærdomsbog.
—	29. April.	Canc. Circ. ang. Attester, som fordres ved Brudevielser.
—	13. Mai.	Canc. Skriv. ang. Salarium for Klosterpræsterne i Island.
—	13. Mai.	Canc. Skriv. ang. Salarium for Sognepræsten paa Grimsey.
—	21. Mai.	Reskr. ang. Tjenestetyendes og Husfolks Ydelser til Præst og Kirke.
—	1. Novbr.	Canc. Skriv. ang. Specification af Præstekaldene Útskálar og Kálfatjörn.
—	19. Novbr.	Opreisning til geistlig Værdighed for Eyjólfr Gíslason.
—	9. Decbr.	Canc. Skriv. ang. Betaling af líksaungseyrir efter Fattiglemmer.
1818.	4. Marts.	Canc. Skriv. (kgl. Resol. 24. Febr.) ang. Henlæggelse af to Gaarde fra Breidabolstad til Reykjavík Præstekald.
—	11. April.	Canc. Skriv. ang. Overdragelse af Ansvaret for Præstegaard og Kirke til en Capellan.
—	18. April.	Canc. Skriv. ang. at Enker efter personelle Capellaner deeltage i Præste-Enkernes Understöttelse af Pensionskassen.
—	11. Juli.	Canc. Skriv. ang. Geistlighedens Fritagelse for Delinquent-Omkostninger.
—	3. Novbr.	Canc. Skriv. ang. den eventuelle Nedlæggelse af Præstekaldet Mule i Norder Syssel.

Gjelds-Sager, *jevnf.* Pengevæsenet.

1807.	7. August.	For. for Danm. og Norge ang. Underholdningspenge for Gjeldsfanger.

1815.	20. Marts.	For. for Island, ang. Forandring i Pengevæsenet.
1816.	13. April.	Canc. Skriv. ang. Anvendelse af Forordningen om Pengevæsenet paa Island.
—	4. Juli.	Canc. Plak. ang. Thinglæsninger af visse Hæftelser og Panteobligationer, uden Gebyrer.
1817.	22. April.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 2. April) ang. Panteobligationer til yngre Prioritetshavere.
1818.	3. Juni.	Plak. ang. adskillige Forholdsregler ved Auctioner i Sterv- eller Concurs-Boer.
—	17. Decbr.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 9. Decbr.) ang. Fornyelse af Panteforskrivninger i Sedler.

Haandværker, Haandværkere.

1808.	30. Juli.	Canc. Skriv. ang Fritagelse for Haandværkere i Reykjavík at löse Bevilling til at sidde i uskift Bo.
1816.	6. Novbr.	Canc. Plak. ang. Forandring i Næringsveis-Straffen.
1817.	11. Juni.	Reskr. ang. Tilladelse for Guldsmed Thorgrim Thomsen at probere og stemple Guld- og Sölvarbeide.
1818.	12. Mai.	Canc. Circ. ang. Lovgivning om Guldsmede.

Handel og Skibsfart,

jevnf. Capitelstaxt, Kjöbstæder, Maal og Vægt, Pengevæsenet, Söpasser.

1806.	1. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Handels-Tilladelse paa Budenstad.
—	29. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Handel paa Olafsvik.
—	26. April.	Rentek. Skriv. ang. Handels-Tilladelse paa Raufarhöfn.
—	30. April.	For. ang. Over-Admiralitetsretten.
1807.	22. April.	Kgl. Resol. ang. nærmere Bestemmelser om den islandske Handel.
—	22. April.	Plak. (Rentek. Skriv. 1. Mai) ang. samme.
—	9. Septbr.	For. ang. anholdte Personer og Varer under Krigen (S. 249 Anm.).

1807. 30. Oktbr.	Plak. ang. Straf for Handel og Samqvem med Landets Fjender (S. 249 Anm.).
1808. 12. Febr.	Kgl. Resol. ang. Foranstaltninger til Islands Forsyning under Krigen.
— 6. Mai.	Kgl. Resol. ang. Foranstaltning til Islands Forsyning.
— 24. Mai.	Rentek. Skriv. ang. en Expedition fra Throndhjem til Island (S. 169 Anm.).
— 25. Mai.	Rentek. Circ. ang. Salg af en til Island sendt Ladning af Nödvendighedsvarer (S. 169 Anm.).
— 19. Juli.	Canc. Circ. ang. Forbud mod fremmede Handelsskibes Udseiling.
— 4. August.	Kgl. Resol. ang. Handels-Expeditioner til Island.
— 19. August.	Kgl. Resol. (Rentek. Circ. 23. Aug.) ang. Assurance for Skibe fra Island
— 1. Novbr.	Kgl. Resol. ang. Overförsel af en Ladning Korn til Island (S. 215 Anm.).
— 1. Novbr.	Kgl. Resol. ang. Assurance for Skibe og Varer til og fra Island m. v.
— 24. Decbr.	Rentek. Skriv. ang. Foranstaltninger til Islands Forsyning.
1809. 3. Febr.	Kgl. Resol. ang. Islands Forsyning med Kornvarer.
— 7. April.	Kgl. Resol. ang. Frigivelse af Transport-Tjeneste for de til Island bestemte Skibe.
— 13. Mai.	Kgl. Resol. ang. Laan til en Expedition til Island.
— 13. Juni.	Stiftamts-Plakat ang. Forbud mod Handel med engelske Undersaatter i Island.
— 16. Juni.	Stiftamts-Plakat ang. Convention om engelske Undersaatters Handel paa Island.
— 16. Juni.	Convention ang. engelske Undersaatters Handel i Island (S. 250 Anm.).
— 19. Juni.	Kgl. Resol. ang. Laan til islandske Kjöbmænd for at bringe Tilförsel til Island.

1809.	22. August.	Convention ang. engelske Undersaatters Handel og Forhold i Island.
—	2. Septbr.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 31. August) ang. Auctions-Salarium for Kjöbmandsgods.
—	10. Septbr.	Reskr. (Rentek. og Canc. Circ. 10. og 12. Septbr.; Politie-Plak. 13. Septbr.) ang. Forbud mod al Tilförsel til Island.
—	13. Novbr.	Kgl. Resol. ang. Assurance-Godtgjörelse for en Expedition til Island (S. 216 Anm.).
—	24. Novbr.	Instruction for Repstyrerne i Island (§ 38).
—	22. Decbr.	Kgl. Resol. ang. en paatænkt Handels-Expedition til Island (S. 266 Anm.).
1810.	7. Febr.	Engelsk Order in Council ang. Islands neutrale Behandling under Krigen.
—	2. April.	Kgl. Resol. ang. en paatænkt Handels-Expedition til Island (S. 267 Anm.).
—	5. Mai.	Kgl. Resol. ang. Tilladelse til at Skibsfarten paa Island maa begynde paa ny.
—	12. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Skibsfartens Aabning til Island.
—	18. Juli.	Reskr. ang. Udförsel af Korn og Fornödenhedsvarer til Island.
—	4. August.	Rentek. Skriv. ang. Spekulanthandel paa Vopnafjord.
—	14. August.	Rentek. Skriv. ang. Handel paa Straumfjord.
1811.	9. August.	Canc. Plak. for Danmark og Norge ang. det hanoverske og nogle Hansesteders Flag.
—	13. Septbr.	Canc. Plak. for Danmark og Norge ang. det Oldenborgske, Pappenborgske og Kniphausener Flag.
1812.	13. Marts.	For. ang. Afgift af Skibe og Fartöier, som kjöbes af eller sælges til Fremmede.
1813.	10. Febr.	Reskr. ang. Lodssagers Henlæggelse til Reykjavíks Bything.

1813.	20.	Febr.	Canc. Skriv. ang. Foranstaltning til at sikkre Island Tilförsel af Kirkeviin.
—	13.	Mai.	Kgl. Resol. ang. Forandring af Pengevæsenet i Island m. v.
—	31.	Juli.	Rentek. Circ. ang. Control med Vare-Tilförselen til Island.
—	11.	Septbr.	Rentek. Skriv. ang. den isl. Handel.
—	4.	Decbr.	Canc. Skriv. ang. flere Mangler af Kirkernes og Menighedernes Fornödenheder.
1814.	11.	August.	Rentek. Skriv. ang. nogle engelske Huses Handel paa Island.
—	30.	August.	Rentek. Skriv. ang. midlertidig Tilladelse for et engelsk Handelshus at handle paa Island.
1815.	22.	Marts.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 1. April) ang. Tilladelse for Kjöbmand Cruft af Boston i Nordamerika, at handle paa Island.
—	18.	April.	Rentek. Circ. ang. Indskjærpelse af Lovgivningen om Spekulanthandelen i Island.
—	2.	Mai.	Rentek. Circ. ang. Indsendelse af Fortegnelse over ind- og udförte Varer.
—	27.	Mai.	Rentek. Skriv. ang. islandske Skibes Fritagelse for Vinterhavnepenges Erlæggelse.
—	30.	Septbr.	Rentek. Circ. ang. den engelske Handels Ophör.
1816.	9.	Febr.	Kgl. Bekjendtg. ang. Finantsbestyrelsen samt Forandring i Collegierne m. v.
—	24.	Febr.	Canc. Skriv. ang. Transport af islandske Fanger.
—	5.	Marts.	Commissorium ang. Undersögelse af de islandske Handelsforholde.
—	3.	April.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 30. April) ang. Tilladelse for en norsk Kjöbmand at handle paa Island.
—	24.	April.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 30. April) ang. Tilladelse for en engelsk og en norsk Kjöbmand at före Ladninger til Island.
—	26.	April.	Reskr. ang. Undersögelse af en Strandings-Sag.

1816.	22. Mai.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 1. Juni) ang. Tilladelse for et engelsk Handelshus at handle paa Island.
—	1. Juni.	Rentek. Skriv. ang. engelsk Handels-Expedition til Island.
—	11. Septbr.	For. om udvidet Handelsfrihed for Island.
—	11. Septbr.	Reskr. ang. Handel og Kjöbstedborgere paa Island.
—	25. Septbr.	Reskr. ang. Betaling for Delinquenters Transport fra Island til Kjöbenhavn.
—	28. Septbr.	Rentek. Circ. ang. Indberetninger om Handelen i Island.
—	23. Oktbr.	Plak. ang. Frihed for Tilkjöbsafgift af mindre Skibe, naar de anvendes til Fiskerie under Island.
—	28. Novbr.	Canc. Skriv. ang. Vragning af Kjöd fra Island.
1817.	19. Marts.	For. ang. Logböger og Skibs-Journaler.
—	12. April.	General-Toldk. Circ. ang. Angivelser af Varer, som föres til og fra Island.
—	23. April.	Anordning ang Handelsberettigelse, m. v.
—	14. Juni.	General-Toldk. Plak. (kgl. Resol. 4. Juni) ang. Skibs-Afgifter i Kjöbenhavn.
—	28. Oktbr.	Reskr. ang. at Thomas Reynolds er erkjendt for storbritannisk Consul i Island.
1818.	17. Januar.	Rentek. Skriv. ang. en Spekulants Handel efter Liggetiden.
—	21. Januar.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 7. Febr.) ang. Tilladelse for en Amerikaner at handle paa Island.
—	11. Marts.	Plak. ang. Skipperes Berettigelse til at ilandsætte Nogen af Skibsmandskabet.
—	5. Mai.	Rentek. Circ. ang. Indsamlingen af de aarlige Indberetninger over Ind- og Udförsel i Island.
—	20. Mai.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 7. Juli) ang. Authorisation af Siglufjord som Udliggersted.

1818.	30. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Undersögelse af Ölfusaaens Udlöb.
—	17. Juni.	Handels-Traktat mellem Danmark og Preussen.
—	30. Oktbr.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 21. Oktbr.) ang. Logböger og Skibs-Journaler.
—	23. Decbr.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 23. Januar 1819) ang. Tilladelse for en Amerikaner til at handle paa Island.

Havedyrkning, *see* Landbovæsenet.

Hittegods.

1811.	8. Juni.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 5. Juni) ang. Omgangsmaaden med Hittegods i Kjöbstæderne.
1812.	5. Decbr.	Canc. Plak. for Danmark og Norge (kgl. Resol. 24. Novbr.) ang. Omgangsmaaden med Hittegods paa Landet.

Hoer, *see* Lösagtighed.

Hospitaler.

1806.	23. August.	Reskr. ang. Overdragelse til Stiftsövrigheden af Hospitalernes og Tugthusets Bestyrelse.
1809.	29. Juli.	Canc. Skriv. ang. Kjendelser til Hospitalerne for Ægteskabs-Bevillinger.
—	24. Novbr.	Instruction for Repstyrerne i Island (§ 40).
1815.	30. Septbr.	Canc. Skriv. ang. Degnelönnen ved forrige Gufunes Hospital.

Höiesteret, *see* Retterne.

Instructioner.

1809.	24. Novbr.	Instruction for Repstyrerne i Island.

Inventarium, Inventarii-Qvilder, *see* Geistligheden, Kirker.

Jagten.

1806.	12. April.	Rentek. Skriv. ang. Falkefangsten i Island.
1808.	21. Juli.	Kgl. Resol. ang. nogle Foranstaltninger vedkommende Islands Tarv.
—	30. Juli.	Rentek. Skriv. ang adskillige Foranstaltninger i Island.
1809.	18. Septbr.	Stiftamts-Plakat ang. almindelig Opfordring til Tarvelighed (S. 228 Anm.).
1816.	17. Juli.	Kgl. Resol. (Rentek. Circ. 24. Aug.) ang. Fredning af Værpesteder og Sælhundefangst i Island.
1817.	12. Marts.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 12. April) ang. Reensdyrjagten i Island.

Jordebog.

1806.	4. Juli.	Kgl. Resol. ang. den islandske Matrikel-Commissions Ophævelse.

Jordebogskassen, *see* Regnskabsvæsenet.

Jordegods-Administration,

jevnf. Capitelstaxt, Landbovæsenet.

1806.	22. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Control med Afgiftsvæsenet, m. v.
—	29. Marts.	Rentek. Skriv. ang.Salget af de saakaldte Hunavatns Ombudsjorder.
—	19. April.	Rentek. Skriv. (Nord- og Öst-Amt) ang. Afgiftsvæsenet (S. 8 Anm.).
—	9. Mai.	Kgl. Resol. ang. Adskillelse af Sysselmands-Embedet og Gods-Administrationen fra Landfoged-Embedet.
—	4. Oktbr.	Rentek. Skriv. ang. Opbydelse til Salg af Jorderne Skaptafell og Hengigóz.
	6. Oktbr.	Stiftamts-Bekjendtg. ang. Indbetalinger til Jordebogskassen (S. 8 Anm.).
1811.	18. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Godtgjörelse til Præsten paa Helgafell for Qvildeleier.
—	18. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Bortsælgelse af det kongelige Jordegods.

1808.	23. Januar.	Canc. Skriv. ang. Reykholt Kirkes Inventariipenge.	
—	28. Mai.	Canc. Skriv. ang. Refstad Kirkes Forflyttelse.	
—	26. Juli.	Canc. Skriv. ang. Foranstaltninger i Tilfælde af Viinmangel ved Kirkerne.	
—	12. August.	Reskr. ang. Medalfell Kirkes Nedlæggelse.	
	19. August.	Reskr. ang. Betaling af en Kirkes Gjæld til Præsten.	
—	26. August.	Reskr. ang. Staðarhraun Kirkes Inventariipenge.	
1811.	30. Marts.	Canc. Skriv. ang. Forandring af Holma Kirkes Bygningsmaade.	
—	13. April.	Canc. Skriv. ang. Skarð Kirkes Qvilder.	
—	22. Juni.	Canc. Skriv. ang. Sælhundefangsten i Skjálfandafljót.	
1812.	21. August.	Reskr. ang. Nedlæggelse af Kirkerne paa Husafell og Kalmanstunga.	
—	4. Septbr.	Reskr. ang. Refstad Kirkes Nedlæggelse.	
—	28. Novbr.	Canc. Skriv. ang. Hof Kirkes Opbyggelse.	
—	28. Novbr.	Canc. Skriv. ang. Forandring af Setberg Kirkes Bygningsmaade.	
—	28. Novbr.	Canc. Skriv. ang. Kirkernes Vedligeholdelse.	
1813.	2. Febr.	Canc. Skriv. ang. Inventarii-Qvilders Formindskelse ved Holt Kirke i Skagafjords Syssel.	
—	19. Febr.	Reskr. ang. Nedlæggelse af Kirken paa Márstaðir.	
—	20. Febr.	Canc. Skriv. ang. Foranstaltning til at sikkre Island Tilförsel af Kirkeviin.	
—	8. Mai.	Canc. Skriv. ang. Godtgjörelse for en Kirkes Gjæld til Beneficiarius.	
—	10. Juli.	Synodalbeslutning ang. Forholdsregler i Tilfælde af Mangel af Kirkeviin i Island.	
—	31. Juli.	Canc. Skriv. (kgl. Resol. 24. Juni) ang. Godtgjörelse for Hofs Kirkes Gjæld til Beneficiarius.	
—	4. Decbr.	Canc. Skriv. ang. flere Mangler af Kirkernes og Menighedernes Fornödenheder.	

1813.	14. Decbr.	Rentek. Skriv. ang. Planer til Reformer i geistlige Sager i Island.
1814.	19. Febr.	Canc. Skriv. (kgl. Resol. 10. Febr.) ang. Anskaffelsen af et Miklaholt Kirke tilhörende Inventarii-Qvilde.
—	26. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Tiende til Fattige af Kirkejorder.
—	15. Oktbr.	Canc. Skriv. ang. Hólum Kirkes Strandrettigheder.
1815.	18. Marts.	Canc. Skriv. ang. Fattigtiende af Kirkejorder.
—	29. Marts.	Reskr. ang. Reduction af Brautarholt Kirkes Qvilder.
—	1. April.	Canc. Skriv. ang. Kirkernes Intrader paa Island i Naturalier.
—	12. April.	Reskr. ang. Nedlæggelse af Kirken paa Innraholm paa Akranæs.
—	26. April.	Reskr. ang. Nedlæggelse af Kirken paa Hvalsnes, m. v.
—	25. Oktbr.	Reskr. ang. Kirkens Qvilder paa Eyri i Skutilsfjord.
—	25. Novbr.	Canc. Skriv. ang. Kvennabrekka Kirkes Inventariipenge.
1816.	6. Marts.	Reskr. ang. Salg af Stöd Kirkes Inventarium.
—	6. Marts.	Reskr. ang. Reduction af Glaumbæ Kirkes Qvilder.
—	2. Oktbr.	Reskr. ang. Nedlæggelse af Kirken paa Budum.
—	2. Oktbr.	Reskr. ang. Nedlæggelse af Aas Kirke i Kelduhverfi.
—	12. Oktbr.	Canc. Skriv. (til Nord- og Öster-Amtet) ang. Bryllup og Begravelse i Kirker.
—	12. Oktbr.	Canc. Skriv. (til Biskoppen) ang. samme.
—	2. Novbr.	Canc. Skriv. ang. Reykjavík Domkirkes Qvilder.
1817.	4. Januar.	Canc. Skriv. ang. Stafholt Kirkes Inventarium.
—	21. Mai.	Reskr. ang. Tjenestetyendes og Husfolks Ydelser til Præst og Kirke.
—	11. Oktbr.	Canc. Circ. ang. Indsendelse af Betaling for den til Kirkerne fordeelte Confessio Augustana.

1817.	20. Decbr.	Canc. Skriv. ang. Hofs Kirkes Inventariipenge.
1818.	14. Marts.	Canc. Skriv. ang. Söndum Kirkes Inventariipenge.
—	10. Novbr.	Canc. Skriv. ang. Nedlæggelsen af Aas Kirke i Kelduhverfi.

Kjöbstæder, *jevnf.* Handel og Skibsfart.

1806.	14. Juni.	Canc. Skriv. ang. Bygnings-Materiales Tilveiebringelse i Island.
1807.	6. Marts.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 18. April) ang. Kjöb af Eskefjord Kjöbstads Grund.
1808.	15. Juli.	Kgl. Resol. ang. Kjöb af Eskefjords Kjöbstads Grund.
—	30. Juli.	Canc. Skriv. ang. Fritagelse for Haandværkere i Reykjavík at löse Bevilling til at sidde i uskift Bo.
1811.	7. Januar.	Kgl. Resol. ang. Kjöbet af et Huus i Reykjavík til Stiftamtmands-Bolig.
—	8. Juni.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 5. Juni) ang. Omgangsmaaden med Hittegods i Kjöbstederne.
1815.	28. Januar.	Canc. Skriv. ang. Reykjavík Byes Stads-Segl.
1816.	11. Septbr.	For. om udvidet Handelsfrihed for Island.
—	11. Septbr.	Reskr. ang. Handel og Kjöbstedborgere paa Island.
1818.	20. Mai.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 7. Juli) ang. Authorisation af Siglufjord som Udliggersted.

Kongen, Kongehuset m. v.

1806.	9. Septbr.	Kgl. Bekjendtgj. for Danm. og Norge, ang. de hidtilværende tydske Rigslandes Inddragelse under Monarchiet.
1808.	30. Januar.	Kgl. Resol. ang. Sagernes Afgjörelse under Kongens Ophold i Rendsborg.
—	19. Marts.	Canc. Circ. ang. Kirkebönnen.
—	19. Marts.	Reskr. ang. Sagernes Forestilling for Kongen.
—	13. April.	Patent ang. Bestallingers og Benaadningsbreves Confirmation.

1808.	28. Juni.	Kgl. aabent Brev ang. Dannebrog-Ordenenes Udvidelse.
1809.	28. Januar.	Anordning for Dannebrogsmændene.
1812.	28. Januar.	Kgl. aabent Brev ang. Dannebrogsmændenes Hæderstegn.
1814.	14. Januar.	Freds-Traktat imellem Danmark og Sverrig.
—	22. Febr.	Canc. Circ. (kgl. Resol. 21. Febr.) ang Kongens Titel og Vaaben.
—	8. Marts.	Canc. Circ. (kgl. Resol. 19. Januar) ang. Kirkebönnen.
—	5. Septbr.	Kgl. Bekjendtg. ang. Regjerings-Forretningerne under Kongens Fraværelse i Udlandet.
1816.	4. Mai.	Canc. Skriv. ang. Præstekaldenes Besættelse.
—	7. August.	Canc. Circ. ang. Hertugd. Lauenborgs Optagelse i Kongens Titel m. v.
1818.	17. Novbr.	Canc. Circ. ang. Indberetninger om fortjente Mænd.

Kopper, *see* Politievæsenet.

Kort over Islands Kyster, *see* Opmaaling.

Landbovæsenet,

jevnf. Capitelstaxt, Jordegods-Administration.

1806.	5. April.	Rentek. Skriv. ang. Landskyld af forrige Holum Bispestols Jorder.
—	14. Juni.	Canc. Skriv. ang. Bygnings-Materiales Tilveiebringelse i Island.
—	19. Septbr.	Plak. ang. Ophævelse af Jonsbogens Bud om Hökjöb.
1808.	14. Juni.	Reskr. ang. Udnævnelse af en Commission om Islands Anliggender.
—	21. Juli.	Kgl. Resol ang. nogle Foranstaltninger vedkommende Islands Tarv.
—	30. Juli.	Rentek. Skriv. ang. Oversendelse af Faar af engelsk Race til Island.
—	30. Juli.	Rentek. Skriv. ang. adskillige Foranstaltninger i Island.
1809.	15. Mai.	Stiftamts-Plakat ang. Opmuntring til Benyttelse af Landets Produkter (S. 210 Anm.).
—	18. Septbr.	Stiftamts-Plakat ang. almindelig Opfordring til Tarvelighed m. v. (S. 228 Anm.).

1811.	29. Juni.	Canc. Circ. ang. Indberetninger om offentlige Stiftelser (S. 378. Anm. 1).
—	12. Novbr.	Kgl. Resol. ang. Arne Magnussons Stiftelse.
1812.	11. Decbr.	Kgl. Confirmation paa Gavebrev paa Jorden Nedri-Vadall m. v.
1814.	24. Mai.	Gavebrev og Fundats paa Jorden Ferjubakki i Öxarfjorden som Færgested, m. v.
1816.	23. Oktbr.	Gavebrev paa Jorden Meyjarland i Skagafjords Syssel til Svinavatns Rep i Hunavatns Syssel.
1818.	20. Mai.	Gavebrev paa Gaarden Gróustaðir til de Fattige i Túngu Rep i Stranda Syssel.

Leiermaal, Leiermaals-Böder, *see* Lösagtighed.

Literatur, *jevnf.* Böger, Bibliothek m. v.

1808.	24. August.	Kgl. Confirmation paa de det kgl. islandske Landoplysnings-Selskab forundte Benaadninger.
1813.	16. April.	Kgl. Resol. ang. Understöttelse for R. Chr. Rask paa en literarisk Reise til Island.
1816.	2. Marts.	Canc. Skriv. ang. Salget af et Oplag af den islandske Börnelærdomsbog.
—	5. Marts.	Canc. Skriv. ang. samme.
1818.	22. April.	Kgl. Resol. ang. aarligt Tilskud til det islandske Bibelselskab.
—	22. August.	Canc. Skriv. (kgl. Resol. 5. August) ang. det islandske Bibelselskab.

Lodsvæsenet.

1813.	10. Febr.	Reskr. ang. Lodssagers Henlæggelse til Reykjavíks Bything.

Lovgivning.

1806.	19. Septbr.	Plak. ang. Ophævelse af Jonsbogens Bud om Hökjöb.
1812.	24. Marts.	Canc. Skriv. ang. Vaccinations-Anordningernes Oversættelse og Udgivelse paa Islandsk.
—	28. Novbr.	Canc. Skriv. ang. Oversættelse af Vaccinations-Anordningerne.

1813.	24. April.	Canc. Skriv. ang. Lovgivningen om Pengeforandringen.
1816.	24. Febr.	Canc. Skriv. ang. Publication af en Plakat om Ophævelse af Leiermaals-Böder.
1817.	26. April.	Canc. Skriv. ang. Publication af en ældre Forordning om Oldsagers Fund.
1818.	9. Mai.	Canc. Circ. ang. Publication af et Lovbud om Vaccinationen.
—	12. Mai.	Canc. Circ. ang. Lovgivning om Guldsmede.

Lysetold, *see* Kirker, Skatter og Afgifter.

Læger, *see* Medicinalvæsenet.

Lösagtighed, *jevnf.* Criminalvæsenet.

1806.	23. Mai.	Reskr. ang. Strafs Formildelse for Leiermaal.
—	11. Oktbr.	Canc. Skriv. ang. Leiermaals-Böder.
1807.	6. Oktbr.	Canc. Skriv. ang. Leiermaals-Kjendelser.
1808.	20. August.	Canc. Skriv. ang. Forældres Forpligtelse i Island til at forsörge deres Börn.
1812.	12. Juni.	Canc. Plak. for Danm. og Norge (kgl. Resol. 1. Juni) ang. Leiermaalsböder.
—	12. Oktbr.	Reskr. ang. Bemyndigelse for Cancelliet til at afgjöre adskillige Sager ad mandatum.
—	11. Decbr.	Reskr. ang. Formildelse af Horstraf.
1816.	24. Febr.	Canc. Skriv. ang. Publication af en Plakat om Ophævelse af Leiermaals-Böder.
—	14. Mai.	Canc. Circ. ang. Afsoning af Böder.
—	19. Oktbr.	Canc. Circ. ang. Afsoning af Böder.

Maal og Vægt, *jevnf.* Handel.

1811.	8. Marts.	Canc. Plak. for Danmark og Norge (kgl. Resol. 26. Febr.) ang. Vægtlodders Indretning.

Manufakturer.

1813.	15. Juni.	Rentek. Skriv. ang. Opmuntring af Manufaktur-Anlæg.

1808.	27. Mai.	Plak. ang. Anmeldelser om smitsomme Sygdommes Udbrud.
—	11. Juni.	Canc. Skriv. ang. Apothekerens Regnskab for Fattigmedicin m. v.
—	18. Juni.	Kgl. Resol. ang. Stipendium for en Studiosus Chirurgiæ fra Island.
—	30. Juli.	Canc. Skriv. ang. aarlig Fortegnelse over Apothekets Forraad af Medicamenter.
1809.	28. Febr.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 24. Febr.) ang. Medicin, som kan sælges uden Recept.
—	27. Juli.	Kgl. Resol. ang. Stipendium for en Studiosus Chirurgiæ fra Island.
—	15. August.	Canc. Skriv. ang. Distriktslægers Fritagelse for at holde Fattiglemmer.
1810.	3. April.	For. for Danm. og Norge, ang. Vaccinationen.
—	21. Novbr.	Reglement for Gjordemodervæsenets Indretning og Bestyrelse.
1811.	31. Mai.	Univ. Dir. Skriv. ang. Skolefondets Bidrag til Medicinalvæsenet.
—	19. Novbr.	Canc. Plak. for Danmark og Norge, ang. Vaccinationen.
1812.	24. Marts.	Canc. Skriv. ang. Vaccinations-Anordningernes Oversættelse og Udgivelse paa Islandsk.
—	21. April.	For. for Danm. og Norge, ang. Straf for Medicinal-Taxtens Overtrædelse m. v.
—	28. Novbr.	Canc. Skriv. ang. Oversættelse af Vaccinations-Anordningerne.
1813.	17. April.	Canc. Skriv. ang. Beregning af Diæter og Reiseomkostninger for Landphysikus.
—	5. Mai.	Kgl. Resol. ang. Besættelse af et af de chirurgiske Stipendier for Islændere.
1814.	9. April.	Rentek. Skriv. ang. fri Brugsjord for Distriktschirurg Svein Pálsson.
—	2. Juli.	Canc. Skriv. ang. Betaling for Lærlinge i Chirurgie hos Landphysikus.
1816.	17. Febr.	Canc. Circ. ang. Anmeldelser om dödfödte Börn.
—	27. Marts.	Kgl. Resol. (Canc. Skriv. 25. April) ang. Forhöielse i de islandske Distrikts-Chirurgers Gage.

1816.	2. April.	Kgl. Resol. ang. Stipendium for en chirurgisk Studerende fra Island.
—	8. Mai.	Plak. ang. Directionen for Qvarantainevæsenet.
—	25. Mai.	Univ. Dir. Skriv. ang. Forlængelse af Stipendier for en Stud. chir. fra Island (S. 467, Anm. 1).
—	30. Mai.	Canc. Skriv. ang. Vaccinationens Udbredelse.
—	1. Juni.	Canc. Skriv. ang. Apothekerens Regnskab for det til Fattigmedicin bevilgede Pengebelöb.
—	28. Juni.	Reskr. ang. Licentia practicandi for Sognepræst Jón Jónsson.
—	29. August.	Canc. Skriv. ang. Oversendelse af chirurgiske Instrumenter til Brug for Sognepræst Jón Jónsson (S. 608, Anm. 1).
1817.	8. April.	Canc. Skriv. ang. Venia practicandi for G. Gunnarsson.
—	3. Juni.	Kgl. Resol. (Canc. Skriv. 24. Juni) ang. forhöiet Gage for en Distrikts-Chirurg i Island.
—	12. August.	Canc. Circ. ang. Instrumenters Anskaffelse for Jordemödre.
—	14. Oktbr.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 8. Oktbr.) ang. Lægers Indskud i den almindelige Enkekasse.
1818.	10. Marts.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 11. Februar) ang. Betaling for Lægers legale Forretninger.
—	11. April.	Bekjendtgjörelse ang. Medicinal-Taxten i Danmark.
—	11. April.	Canc. Skriv. ang. den Stilling, som Venia practicandi medförer.
—	21. April.	Canc. Circ. ang. Indsendelse af Medicinal-Beretninger.
—	9. Mai.	Canc. Circ. ang. Publication af et Lovbud om Vaccinationen.
—	1. Septbr.	Canc. Skriv. (kgl. Resol. 19. Aug.) ang. Forhöielse af Medicinaltaxten i Island.
—	6. Oktbr.	Canc. Skriv. ang. Indberetninger fra Jordemödre (paa Islandsk).
—	8. Oktbr.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 30. Septbr.) ang. Medicinaltaxten.
—	7. Novbr.	Canc. Skriv. ang. Distriktslægernes Fattigbidrag.

1807.	19. Juni.	Kgl. Resol. ang. Husleilighed for de ved Opmaalingen ansatte Officerer (S. 123 Anm.).
1808.	6. August.	Kgl. Resol. ang. Bekostninger ved Opmaalingen i Island.
1809.	16. Novbr.	Kgl. Resol. ang. Lönninger for de ved Opmaalingen i Island ansatte Officerer.
1815.	25. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Udgivelse af islandske Sökort.
—	15. April.	Rentek. Skriv. ang. Udarbeidelse af islandske Sökort (S. 542, Anm. 1).
1817.	24. Mai.	Rentek. Skriv. ang Kortene over de islandske Kyster og Havne.
—	2. Juli.	Kgl. Resol. ang. Udgivelse af Sökort over Islands Kyster m. v.

Pantevæsenet, *see* Gjelds-Sager, Pengevæsenet.

Pasvæsenet, *see* Handel og Skibsfart, Politievæsenet, Söpasser.

Pengevæsenet, *jevnf.* Capitelstaxt.

1806.	13. Juni.	Plakat ang. Oprettelsen af bestandige transportable Statsfonds.
—	8. Juli.	Canc. Circ. ang. Beregning af et Lod Sölv.
1808.	8. April.	For. ang. Oprettelsen af en Skatkammer-Afdragsfond.
1809.	3. Marts.	Kgl. Resol. ang. Opsendelse af Rigsbanksedler til Island.
—	11. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Forslag om en Laane-Indretning for Island.
1810.	6. Novbr.	For. for Danm. og Norge, ang. Vexler lydende paa Dansk Courant og paa Species.
1811.	26. Septbr.	For. ang Indskrænkning af Agiotage.
1812.	21. Januar.	Canc. Skriv. ang. en Vexel-Anordnings Gyldighed for Island.
1813.	5. Januar.	For. om Forandring i Pengevæsenet for Danmark og Norge, samt Slesvig og Holsteen.
—	5. Januar.	Finants-Coll. Plak. (Reskr. s. D.) ang. Udbetaling af Gager og Pensioner m. v.
—	24. April.	Canc. Skriv. ang. Lovgivningen om Pengeforandringen.

1813.	13. Mai.	Kgl. Resol. ang. Forandring af Pengevæsenet i Island m. v.
–	17. Mai.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 13. Mai) ang. Betalinger i Dansk Courant.
—	19. Mai.	Commissorium ang. Forberedelse til en Lov om Pengeforandringen i Island.
–	12. Juni.	Rentek. Skriv. ang. Gyldigheden af norske Assignations-Beviser og Deposito-Sedler.
1815.	16. Febr.	Rentek. Skriv. ang. Skattevæsenet i Island.
—	20. Marts.	Forordn. for Island, ang. Forandring i Pengevæsenet.
—	20. Marts.	Canc. Bekjendtg. ang. Penge-Coursen for Island.
1816.	1. Febr.	Rigsbankens Bekjendtgj. om Penge-Coursen.
—	9. Febr.	Kgl. Bekjendtg. ang. Finants-Bestyrelsen samt Forandring i Collegierne m. v.
—	6. April.	Rentek. Skriv. ang. Beregningerne efter Sölvværdie-Coursen for Island m. v.
—	13. April.	Canc. Skriv. ang. Anvendelse af Forordningen om Pengevæsenet paa Island.
1817.	1. Febr.	Rigsbankens Bekjendtgj. om Penge-Coursen.
—	22. April.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 2. April) ang. Panteobligationer til yngre Prioritetshavere.
1818.	17. Januar.	Rentek. Skriv. ang. Depositioner i Jordebogskassen.
—	1. Febr.	Rigsbankens Bekjendtgj. om Penge-Coursen.
—	10. Febr.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 28. Januar) ang. visse Panter og Contrakter m. v.
—	6. April.	Aabent Brev ang. Rigsbanken og Pengevæsenet i Danmark.
—	21. Mai.	Canc. Bekjendtgj. ang. Subscription paa Bank-Aktier.
—	20. Juni.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 14. Juni) ang. Indlaans Modtagelse i Banken.

1818.	4. Juli.	Octroy for Nationalbanken i Kjöbenhavn paa 90 Aar.
—	4. Juli.	Patent ang. Ophævelse af Hertugdömmerne Slesvigs og Holstens Forbindelse med Rigsbanken.
—	27. Juli.	Reglement for Nationalbanken i Kjöbenhavn.
—	28. Juli.	Canc. Plak. ang. Indlaan i Nationalbanken i Kjöbenhavn.
—	30. Juli.	Canc. Bekjendtg. (kgl. Resol. 29. Juli) ang. Regler om Qvartals-Coursen.
—	30. Juli.	Canc. Plak. ang. Qvartals-Coursen (August og Septbr. 1818).
—	31. Juli.	For. for Danm. ang. Bestemmelser om de gjældende Myntsorter.

Pensionsvæsenet.

1810.	26. Juni.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 26. Mai) ang. Enke-Pensioners Udbetalingsmaade.
1813.	5. Januar.	Finants-Coll. Plak. (Reskr s. D.) ang. Udbetaling af Gager og Pensioner m. v.
—	4. Decbr.	Canc. Skriv. ang. Præste-Enkernes Pension af Post-Pensionskassen.
1814.	12. Marts.	Canc. Skriv. ang. de islandske Præste-Enkers Pension af Postkassen.
1817.	14. Oktbr.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 8. Oktbr.) ang. Lægers Indskud i den almindelige Enkekasse.
1818.	18. April.	Canc. Skriv. ang. at Enker efter personelle Capellaner deeltage i Præste-Enkernes Understöttelse af Pensionskassen.
—	18. Juli.	Canc. Circ. ang. Embedsmænds Indskud i Enkekassen.
—	31. Decbr.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 31. Oktbr.) ang. Indskud i Enkekassen.

Politievæsenet,

jevnf. Criminalvæsenet, Medicinalvæsenet, Retterne, Tugthuset.

1806.	24. Januar.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 17. Januar) ang. fremmede Lotterier.
—	24. Mai.	Canc. Skriv. ang. Præmier for Druknedes Redning.

1807.	13. Januar.	Reskr. ang. Tilsyn med offentlige Tidender.
—	13. Januar.	Canc. Circ. ang. Tilsyn med de offentlige Blade.
—	9. Juni.	Canc. Circ., hvorved Reskr. af 13. Januar oversendes.
—	9. Juni.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 5. Juni) ang. Forskrifter med Hensyn til Fortinning.
—	4. August.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 24. Juli) ang. Anskaffelse af Inventarium ved Arresthusene m. v.
—	26. Septbr.	Canc. Circ. ang. Fremgangsmaaden med Koppe-Patienter, som ankomme söværts.
—	4. Decbr.	Kgl. Resol. ang. Uddeling af Medaille for ædel Daad.
1808.	16. Januar.	Quarant. Dir. Circ. ang. Fremgangsmaaden med Hensyn til Koppe-Patienter fra Skibe.
—	1. April.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 30. Marts) ang. Böder i Quarantaine-Sager.
—	27. Mai.	Plak. ang. Anmeldelser om smitsomme Sygdommes Udbrud.
—	21. Juli.	Kgl. Resol. ang. nogle Foranstaltninger vedkommende Islands Tarv.
—	30. Juli.	Rentek. Skriv. ang. adskillige Foranstaltninger i Island.
—	27. August.	Rentek. Skriv. ang. Godtgjörelse af Mulkter for Helligbröde.
—	14. Oktbr.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 13. Oktbr.) ang. Indretn. af Reisepasser.
—	1. Novbr.	Canc. Skriv. (kgl. Resol. 29. Septbr.) ang. at Forbrydere befængte med smitsomme Sygdomme ikke maae löslades af Tugthuset.
—	14. Decbr.	Patent ang. almindelig Opfordring til Tarvelighed m. v.
1809.	12. Mai.	Stiftamts-Plakat ang. Lydighed mod Repstyrerne (S. 212, Anm. 3).
—	18. Septbr.	Stiftamts-Plak. ang. almindelig Opfordring til Tarvelighed m. v. (S. 228 Anm.).
—	24. Novbr.	Instruction for Repstyrerne i Island.
1811.	8. Juni.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 5. Juni) ang. Omgangsmaaden med Hittegods i Kjöbstæderne.

1812.	5. Decbr.	Canc. Plak. for Danmark og Norge (kgl. Resol. 24. Novbr.) ang. Omgangsmaaden med Hittegods paa Landet.
1813.	1. Juli.	Canc. Plak. for Danmark og Norge (kgl. Resol. 21. Juni) ang. Præmier for Druknedes Redning.
1814.	13. Mai.	Canc. Plak. for Danm., ang. Politiets Gjennemsyn af Blade og trykte Skrifter.
—	27. Septbr.	Canc. Plak. ang. Bestemmelser for Udsalg af Rævekager.
1815.	4. Marts.	Canc. Skriv. ang. Gadepolitiet i Reykjavík.
1816.	4. Mai.	Canc. Skriv. ang. Undersögelse af Justits- og Politievæsenet i Island.
—	8. Mai.	Plakat ang. Directionen for Quarantainevæsenet.
—	14. Mai.	Canc. Circ. ang. Afsoning af Böder.
—	12. Oktbr.	Canc. Skriv. (til N. og Ö. Amt.) ang. Bryllup og Begravelse i Kirker.
—	12. Oktbr.	Canc. Skriv. (til Biskoppen) ang. Samme.
1817.	15. Januar.	For. ang. Fatalia appellationis i Politie- og andre Extrarets-Sager.

Postvæsenet.

1806.	4. Oktbr.	Rentek. Skriv. ang. Lön for Postbudet i Nord- og Öster-Amtet.
1807.	22. April.	Plakat ang. nærmere Bestemmelser om Handelen og Kjöbstæderne paa Island (§ 5).
1809.	11. Septbr.	Rentek. Præsident Reventlows Skrivelse ang. Undersögelse af islandske Breve (S. 266 Anm.).
—	30. Septbr.	Reskr. ang. Undersögelse af de islandske Breve (S. 266 Anm.).
—	5. Oktbr.	Rentek. Beretning til Kongen, ang. Udfaldet af Undersögelsen af de islandske Breve (S. 266 Anm.).
1813.	28. Septbr.	Canc. Plak. for Danmark og Norge (kgl. Resol. 25. Septbr.). ang. Straf for Posttyverie.

Præste-Enker, *see* Geistligheden.

Præstekald; *see* Geistligheden.

Regnskabsvæsenet.

1806.	22. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Control med Afgiftsvæsenet, m. v.
—	5. April.	Rentek. Skriv. ang. halvaarlige Beretninger om Jordebogskassens Status.
—	12. Decbr.	Plakat ang. Regnskabsvæsenet ved de lærde Skoler.
1807.	6. Oktbr.	Canc. Circ. ang. Control med Justitskassens Indtægter.
1812.	7. April.	Rentek. Skriv. ang Tilbagesendelse af de ved Guilpin rövede Penge af Jordebogskassen.
1814.	9. April.	Rentek. Skriv. ang. Control med Jordebogskassen.
1816.	6. April.	Rentek. Skriv. ang. Beregningerne efter Sölvværdie - Coursen for Island m. v.
—	30. April.	Rentek. Skriv. ang. Forhöielses-Afgiften af Sportler og Gebyrer.
—	1. Juni.	Canc. Skriv. ang. Apothekerens Regnskab for det til Fattigmedicin bevilgede Pengebelöb.
1818.	17. Januar.	Rentek. Skriv. ang. Control med Jordebogskassen.
—	17. Januar.	Rentek. Skriv. ang. Depositioner i Jordebogskassen.
—	11. April.	Rentek. Skriv. ang. Forskud til Delinquent-Omkostninger.
—	20. Mai.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 11. Juli) ang. Indbetaling af Syssel-Afgifterne i Island.

Reiser i Island.

1806.	6. Juni.	Kgl. Resol. ang. Reise-Understöttelse til Farvefabrikant Cox til Island.
1813.	16. April.	Kgl. Resol. ang. Reise-Understöttelse for R. Chr. Rask paa en literarisk Reise til Island.

1807.	6. Oktbr.	Canc. Skriv. ang. Revision af Oversættelsen af Landsoverrettens Doms-Akter.
—	31. Oktbr.	Canc. Skriv. ang. Indsendelse af Akterne i Delinquentsager (til Amtet).
1808.	22. Marts.	Canc. Skriv. ang. Appel af Delinquentsager m. v.
—	6. Mai.	Reskr. ang. Oprettelsen af en Overcriminalret for Island.
—	14. Mai.	Reskr. ang. Landsoverrettens Sessioner, Medlemmernes Bopæle m. v.
—	21. Mai.	Canc. Skriv. ang. Landsoverretten (S. 171 Anm.).
—	21. Mai.	Canc. Skriv. ang. Locale for Landsoverretten m. v.
—	14. Juni.	Canc. Skriv. ang. Forhöielse af Sportler og Gebyrer ved Underretterne.
—	31. August.	Canc. Skriv. ang. Overcriminalrettens Organisation m. v.
1809.	6. Mai.	Canc. Skriv. ang. det islandske Sprogs Anvendelse ved Overcriminalretten i Island.
—	9. Mai.	Canc. Circ. (til Norge, kgl. Resol. 24. April) ang. Appel af Domme over Umyndige.
—	11. Juli.	Canc. Skriv. ang. Omkostningerne ved Akters Forsendelse i Island.
—	26. August.	Canc. Skriv. ang. Betydningen af Vrag af liden Værdie.
—	29. August.	Canc. Skriv. (kgl. Resol. 16. Aug.) ang. Medlems-Antallet i (Overcriminal-) Rettens Sessioner.
—	29. Decbr.	Reskr. (til Höiesteret) ang. Udsættelse af de islandske Sagers Foretagelse ved Retten.
1812.	1. Febr.	Canc. Skriv. ang. Functionerne ved Overcriminalretten i Island.
—	5. Decbr.	Canc. Skriv. ang. Appel af Domme over Umyndige.
1813.	10. Febr.	Reskr. ang. Lodssagers Henlæggelse til Reykjavíks Bything.
—	28. Decbr.	Canc. Skriv. ang. Overcriminalrettens Vedbliven.

1806.	9. Mai.	For. for Danm. og Norge, ang. Omkostningers Udredelse ved Indqvartering, m. v.
—	23. Mai.	Kgl. Resol. ang. Indförelse af aarlige Capitelstaxter i Island.
—	10. Juni.	Rentek. Circ. ang. Indförelse af aarlige Capitelstaxter m. v.
—	18. Juli.	Kgl. Resol. ang. Islands Fritagelse for Bidrag til Indqvarterings-Omkostninger.
1807.	3. Juli.	Kgl. Resol. ang. Islands Fritagelse for Indqvarterings-Omkostninger.
1809.	20. Mai.	Kgl. Resol. ang. Islands Fritagelse for Bidrag til Indqvarterings-Omkostninger.
—	24. Novbr.	Instruction for Repstyrerne i Island.
1810.	1. Febr.	Kgl. Resol. (Rentek. Circ. 26. Mai) ang. Islands Fritagelse for Indkomstskat m. v.
—	8. Febr.	For. ang. Indförelse af en Afgift af faste Eiendomme.
—	5. Mai.	Rentek. Plak. (kgl. Resol. 28. April) ang. Beregning af Procent-Afgiften af faste Eiendomme.
1812.	3. Febr.	Reskr. ang. Enkers Fritagelse for Rangskat.
—	25. Juli.	Canc. Skriv. ang. Tiendens Nedsættelse af Gaarden Stafnes.
—	18. August.	Rentek. Plak. (kgl. Resol. 12. Aug.) ang. Fritagelse for Arve-Afgift af visse Stervboer.
1814.	26. Marts.	Rentek. Skriv. ang. Tiende til Fattige af Kirkejorder.
1815.	16. Febr.	Rentek. Skriv. ang. Skattevæsenet i Island.
—	18. Marts.	Canc. Skriv. ang. Fattigtiende af Kirkejorder.
—	20. Marts.	For. for Island, ang. Forandring i Pengevæsenet (§ 6).
—	29. April.	Rentek. Circ. ang. Forslag til Indretningen af Capitelstaxter.
1817.	21. Mai.	Reskr. ang. Tjenestetyendes og Husfolks Ydelser til Præst og Kirke.

Skiftevæsenet, *see* Arv og Skifte.

Skilsmisse, *see* Ægteskab.

Skolen og Skolevæsenet.

1806.	6. Juni.	Univ. Dir. Skriv. ang. Opgjörelse af den islandske Latinskoles Fonds.
—	6. Juni.	Kgl. Resol. (Univ. Dir. Skriv. 17. Juni) ang. Gageringen ved Skolen i Island.
—	14. Juni.	Univ. Dir. Skriv. ang. Præstens Honorar for Ministerialia ved Skolen.
—	14. Juni.	Univ. Dir. Skriv. ang. Husleie for Lector Theologiæ ved Skolen.
—	16. Juni.	Univ. Dir. Skriv. ang. Skolens Flytning og Indretning paa Bessastad.
—	16. Juni.	Univ. Dir. Skriv. ang. Underviisningen i Skolen og sammes Bibliothek m. v.
		Instrux for Overlærerne ved Cathedralskolen i Odense 27. Septbr. 1802 (S. 43 Anm.).
		Underviisnings-Plan for de lærde Skoler i Danmark og Norge 24. April 1805 (S. 55 Anm.).
—	16. Juni.	Univ. Dir. Skriv. ang. Bessastad Skoles Organisation.
—	17. Juni.	Rentek. Skriv. ang. Udbetaling af Gager m. v. ved Latinskolen (S. 34 Anm.).
—	30. August.	Canc. Skriv. ang. Foræring af Flora Danica til Skolens Bibliothek, m. v.
—	20. Septbr.	Rentek. Skriv. ang. Afdrag af Embedsmænds Gager.
—	12. Decbr.	Plak. ang. Regnskabsvæsenet ved de lærde Skoler.
—	19. Decbr.	Kgl. Resol. ang. Gratification i Anledning af Gage-Afdrag til Lector Theologiæ.
1807.	6. Febr.	Kgl. Resol. (Univ. Dir. Skriv. 23. Febr.) ang. Gratification for Ministerialia ved Latinskolen.
—	13. Oktbr.	Univ. Dir. Skriv. ang. den islandske Skoles Bestyrelse.
—	27. Oktbr.	Reglement for Bespiisningen ved Bessastad Skole.
1808.	19. Mai.	Univ. Dir. Skriv. ang. den islandske Skoles Pengemidler.

1808.	14. Juni.	Reskr. ang. Udnævnelse af en Commission om Islands Anliggender.
—	12. Juli.	Univ. Dir. Skriv. ang. Forslag til Forandring af Oeconomien ved Skolen.
—	16. Juli.	Univ. Dir. Skriv. ang. Jon Therkelsens Legat til Latinskolen i Island.
—	30. Juli.	Rentek. Skriv. ang. adskillige Foranstaltninger i Island (§ 2).
1809.	7. Novbr.	Forordn. ang. de lærde Skoler i Danmark og Norge.
1810.	5. Juni.	Univ. Dir. Skriv. ang. Foranstaltninger med Hensyn til Bessastad Skole.
1811.	16. Januar.	Univ. Dir. Skriv. ang. Indberetninger om Skolens Oeconomie paa Bessastad.
—	31. Mai.	Univ. Dir. Skriv. ang. Skolefondets Bidrag til Medicinalvæsenet.
1813.	11. Marts.	Kgl. Resol. ang. Udbetalingsmaaden af de ved Skolen ansatte Læreres Gager.
1815.	22. April.	Univ. Dir. Skriv. ang. den lærde Skoles Reorganisation paa Bessastad.
—	29. April.	Univ. Dir. Skriv. ang. Udbetalingsmaaden af Stipendierne ved Bessastad Skole.
—	29. April.	Univ. Dir. Skriv. ang. Anviisning af Gager til Skolens Lærere (S. 551, Anm. 1).
—	30. Septbr.	Univ. Dir. Skriv. ang. Beregning af Godtgjörelse for Skolens Oeconomus.
—	30. Septbr.	Univ. Dir. Skriv. ang. Godtgjörelse for anvendte Bekostninger paa Lectorboligen paa Lambhus.
1817.	12. April.	Univ. Dir. Circ. ang. Jubelfestens Höitideligholdelse i Skolerne.
—	30. Juli.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 20. Septbr.) ang. Afdragsfrihed for det Skalholtske Annuum til Latinskolen i Island.
1818.	24. Oktbr.	Anordning ang. Embedsexamen for Lærere ved de lærde Skoler.

Traktater.

1809.	30. Septbr.	Canc. Skriv. (kgl. Resol. 21. Septbr.) ang. Anvendelsen af Renten af de saakaldte islandske Penge.	
1813.	5. Mai.	Kgl. Resol. ang. Besættelse af et af de chirurgiske Stipendier for Islændere.	
1816.	2. April.	Kgl. Resol. ang. Stipendium for en chirurgisk Studerende fra Island.	
—	25. Mai.	Univ. Dir. Skriv. ang. Stipendiers Forlængelse for en Stud. chirurg. fra Island (S. 467, Anm. 1).	
—	20. Juli.	Univ. Dir. Skriv. ang. Underretning om islandske Studerendes Beneficier ved Universitetet.	
—	12. Oktbr.	Kgl. Resol. ang. academiske Stipendier til islandske Studerende.	
1817.	23. Januar.	Kgl. Resol. ang. Stipendier for islandske Studerende og Landmænd.	
—	4. Febr.	Skriv. fra Dir. for Fond. ad us. publ. ang. Stipendium for en Studerende fra Island til Naturhistorie eller Physik m. v.	
—	22. April.	Kgl. Resol. ang. Besættelsen af den naturvidenskabelige Stipendieplads for en islandsk Studerende.	
—	14. Mai.	Kgl. Resol. ang. Udlevering af nogle ældre Documenter fra den Arnamagnæanske Samling til Meklenburg-Schwerin.	
—	3. Oktbr.	Kgl. Resol. ang. Fritagelse for den mundtlige Disputats for en academisk Grad.	
—	16. Oktbr.	Univ. Dir. Skriv. ang. den juridiske Doctorgrads Uddeling ved Reformations-Festen.	
1818.	30. Juli.	Reglem. for Communitets- og Regents-Stipendiet ved Kjöbenhavns Universitet.	
—	10. August.	Univ. Dir. Bekjendtg. (kgl. Resol. 7. August) ang. Forandringer ved Examen Artium.	
—	24. Oktbr.	Anordn. ang. Embedsexamen for Lærere ved de lærde Skoler.	
—	21. Novbr.	Kgl. Resol. ang. Stipendium for en chirurgisk Studerende fra Island.	

Vaccination, *jevnf.* Medicinalvæsenet, Politievæsenet.

1810.	3. April.	For. for Danmark og Norge, ang. Vaccinationen.
1811.	19. Novbr.	Canc. Plak. for Danmark og Norge, ang. Vaccinationen.
1812.	24. Marts.	Canc. Skriv. ang. Vaccinations-Anordningernes Oversættelse og Udgivelse paa Islandsk.
—	28. Novbr.	Canc. Skriv. ang. Oversættelse af Vaccinations-Anordningerne.
1816.	30. Mai.	Canc. Skriv. ang. Vaccinationens Udbredelse.
1817.	13. Mai.	Canc. Circ. ang. Udstedelsen af Vaccinations-Attester, m. v.
1818.	11. April.	Canc. Skriv. ang. den Stilling som venia practicandi medförer.
—	9. Mai.	Canc. Circ. ang. Publication af et Lovbud om Vaccinationen.
—	16. Mai.	Canc. Skriv. ang. Ansættelse af Hjælpe-Vaccinateurer.
—	16. Mai.	Canc. Circ. ang. Forslag til Vaccinationens Fremme i Landet.

Veivæsenet, *jevnf.* Færgevæsenet.

1806.	3. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Veivæsenet i Island.
1809.	24. Novbr.	Instruction for Repstyrerne i Island (§ 36).
1813.	12. Juni.	Rentek. Skriv. ang. Veivæsenet i Island.
1817.	30. Juli.	Kgl. Resol. (Rentek. Skriv. 20. Septbr.) ang. Istandsættelse af Broen over Jökulsaa.

Vestmannöerne.

1812.	27. Juni.	Rentek. Skriv. (kgl. Resol. 20. Juni) ang. Vestmannöe Syssels særskilte Bestyrelse.
1813.	17. Juli.	Canc. Skriv. ang. Forbedring af Præsternes Indtægter paa Vestmannöerne.

Vexler, Vexelret, *see* Pengevæsenet.

Vrag, *jevnf.* Strandinger.

1809.	26. August.	Canc. Skriv. ang. Betydningen af Vrag af liden Værdie.

1812.	9. Mai.	Rentek. Skriv. ang. Vragrettigheden paa forrige Skalholt Bispestols Jorder.
1816.	24. Febr.	Rentek. Skriv. ang. Forstrandsretten paa de forhenværende Skalholtske Godser.

Ægteskab, *jevnf.* Arv og Skifte.

1806.	23. Decbr.	Canc. Skriv. ang. Bevillinger til Ægteskab i visse Tilfælde.
1808.	20. August.	Canc. Skriv. ang. Forældres For-Forpligtelse i Island at forsörge deres Börn.
1809.	29. Juli.	Canc. Skriv. ang. Kjendelser til Hospitalerne for Ægteskabs-Bevillinger.
1811.	18. Oktbr	For. for Danm. og Norge, ang. Ægtefolks Adskillelse.
1812.	12. Oktbr.	Reskr. ang. Bemyndigelse for Cancelliet til at afgjöre adskillige Sager ad mandatum.
—	16. Novbr.	Kgl. Resol. ang. Bemyndigelse for Cancelliet til ad mandatum at bevilge Ægteskabs Ophævelse, m. v.
—	15. Decbr.	Canc. Circ. ang. Forloveres Pligter.
1813.	31. Januar.	Kgl. Resol. ang. Cancelliets Bevillings-Myndighed.
—	10. Juli.	Kgl. Resol. ang. Cancelliets Bevillings-Myndighed.
—	22. Oktbr.	Kgl. Resol. ang. Cancelliets Bevillings-Myndighed.
1814.	5. Novbr.	Canc. Skriv. ang. Separations-Bevillinger.
1815.	11. Febr.	Canc. Circ. ang. Attester i Skilsmissesager.
—	17. Oktbr.	Canc. Circ. ang. Ægteskabs Fornyelse.
1816.	13. Novbr.	Bevilling paa Stadfæstelse af en Ægteskabs-Tilladelse for Hakon Vilhjalmsson.

1817.	29. April.	Canc. Circ. ang. Attester, som fordres ved Brudevielser.
—	14. Juni.	Canc. Circ. ang. adskilte Ægtefolks Legitimation.
1818.	10. Febr.	Canc. Plak. (kgl. Resol. 28. Januar) ang. Amtmænds Tilsigelse til Möder i Skilsmisse-Sager.

Rettelser og Tillæg.

I Syvende Bind: S. 220. Anm. 1, Communicationen til Stiftamtmanden og Amtmændene er i Rentek. Skriv. 23. August 1808.

— — — 688. Dat. 3. Juli i Margen, læs: 8. Juli.

— — — 710. Canc. Skriv. 1. Novbr. 1817 ang. Kaldene Kálfatjörn og Útskálar er trykt i P. Pèturssons Hist. Eccl. Island. S. 352—353, under feilagtigt Datum: 1. Marts 1817.

